Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

DANSK
HANDEL OG INDUSTRI

BIND IV

DANSK HANDEL OG INDUSTRI

VEJLE
RINGKØBING
RIBE
HADERSLEV
TØNDER
AABENRAA
OG
SØNDERBORG
AMTER

BIND IV

ODENSE
KULTURHISTORISK FORLAG
MCMXXXIV

BOGBINDERARBEJDET UDFØRT AF
FRED. FUHRMANN - ODENSE

CLICHÉERNE AF
FYENS STIFTS REPRODUKTIONSANSTALT

TRYKT I
FYENS STIFTSBOGTRYKKERI (DREYER)

BANEGAARDEN

VEJLE NØRRETORV

VEJLE

VEJLE, hvis Navn i Middelalderen skreves Wæthlæ, Wæthel og Wedel (Navnet betyder Vadested), er en gammel By, hvis Oprindelse ligger langt tilbage i Middelalderen. Den synes tidligst at være nævnt i 1196, da Kong Knud i Vejle udsteder et Brev, hvorved han fornyer sine Forgængeres Gave til Ribe Kirke.

Hvornaar Byen er blevet Købstad, vides ikke; de første kendte Privilegier er givet den 16. August 1327 af Kong Valdemar; senere er de blevet stadfæstet den 3. August 1355, den 27. November 1442 og ofte senere, bl. a. af Christian den Fjerde den 27. Marts 1635, da Byens Arkiv var blevet ødelagt under Krigen 1627—29.

RAADHUSET

Byen har tidligere været lidt af en Garnisonsby; allerede i 1664 blev her i Indkvartering lagt et Kompagni Ryttere; i 1747 laa her fynske Dragoner, i 1785 slesvigske Ryttere.

Som Handelsby indtager Byen en førende Stilling, mange af Landets mest kendte Fabriker i forskellige Brancher er beliggende her, og Byens Omsætning er i de senere Aar vokset betydeligt.

Af Byens Banker, som har været med til at fremme Handelsomsætningen, skal nævnes Vejle Bank og Landmandsbanken, som hver især har haft deres store Betydning for Byens Handelsstand.

— — —

Indbyggertallet i Vejle er 23,200.

PARTIER FRA HAVNEN

UDFØRLIGT REGISTER FINDES
BAG I BOGEN

AKTIESELSKABET DE DANSKE BOMULDSSPINDERIER

I Slutningen af 1891 oprettede Konsul Windfeld-Hansen, Vejle, A/S Vejle Bomuldsspinderi sammen med d'Hrr. N. Harder, I. Thisted, J. C. Christiansen, Vejle, og P. M. Ørsnes, Aarhus. Virksomheden kom i Gang 1. Oktober 1892, og hermed begyndte Spinderiet i Havnegade at snurre. Der anvendtes Maskiner indførte fra England, og som teknisk Leder var engageret den nuværende Direktør, G. J. Hepworth, der, skønt engelsk af Fødsel, er uddannet ved Spinderier i Sverige. I den første Tid beskæftigede Spinderiet en Del svenske Spinderiarbejdere, der dog blev sendt hjem, efterhaanden som de danske Arbejdere lærte dem Kunsten af.

Indtil 1894 var Produktionen kun baseret paa Pakkegarn og Fiskegarn, men i dette Aar optoges ogsaa Fabrikationen af Vævegarn. Mærkeligt nok skulde der møde det første danske Spinderi megen Modvilje netop fra de hjemlige Væverier, saa det blev meget vanskeligt at skaffe et Marked for det dansk spundne Vævegarn. Omsider kom Væveindustrien dog til Erkendelse af, at det danske Garn fuldt ud kan staa Maal med det udenlandske — og mere til endda.

Efterhaanden som det danske Garn vandt Anerkendelse, udviklede Spindeindustrien herhjemme sig med stor Hast. To andre Vejle-Borgere, N. Houmann og P. Løfberg, anlagde 1896 „Vejle Bomuldsvarefabriker", og 1898 oprettede Konsul Chr. Mogensen, Odense, „Odense Bomuldsspinderi". I Aaret 1900 sluttedes disse to Virksomheder sammen med Vejle Bomuldsspinderi til Aktieselskabet „Vejle Bomuldsspinderier". 1907 nedlagdes Afdelingen i Odense, og et nyt stort Spinderi anlagdes i Valby, idet Selskabet samtidig tog Navnet „De danske Bomuldsspinderier". Konsul Windfeld-Hansen var i 1902 traadt ud af Selskabets Ledelse, der derefter lededes af N. Houmann og P. Løfberg som Direktører. Sidstnævnte døde i 1924, hvorefter N. Houmann ledede Selskabet alene indtil 1932. De nuværende Direktører er G. J. Hepworth og H. Houmann.

WINDFELD-HANSENS BOMULDSSPINDERI A/S

Det lyder som et Paradoks, at den danske Bomuldsindustri har sit Udspring i Væveriet. Spinding gaar dog regelmæssigt forud for Vævning; men alligevel maa man i dette Tilfælde „benægte Fakta". Naar Danmark i Dag har en saa omfattende Spindeindustri, som Tilfældet er, skyldes det til en vis Grad en ganske ukendt Væver, der i sin Tid havde sin Virksomhed i Fredericia. Denne Vævers Fortjeneste er, at han i Tiden umiddelbart før 1870 maatte have en ung Soldat, den nu 83-aarige Konsul Windfeld-Hansen, Vejle, boende hos sig under Indkvartering. Soldaten havde Interesse af hans Væveri, og i Fritiden hjalp han til med Arbejdet paa Værkstedet — til Nytte for begge Parter.

Windfeld-Hansen slog sig ganske vist ikke dermed paa Væveriet; men nu havde han faaet lidt Føling med Tekstilindustrien. Et Par Aar senere nedsatte han sig som Manufakturhandler i Vejle, idet han fik Forretning, hvor den nuværende Niels Bentzens Forretning ligger. Forretningen gik godt, og efter nogen Tids Forløb vaktes hans gamle Kærlighed til Væveriet. Han indsaa Fordelen ved at kunne sælge egne vævede Varer fra Forretningen og fik to Haandvævere ude i Bredballe til at væve for sig. Deres Varer slog godt an, og snart flyttede de fra Bredballe ind i Baggaarden til Forretningen, for at der kunde komme mere System i Arbejdet. Her sad de og vævede i et Par Aar; men efterhaanden var Windfeld-Hansen kommet til Klarhed over, at det vilde være mere tidssvarende med mekaniske Væve. Maskinerne kom i Gang, og der kom stadig flere Maskiner. I 1890 var det blevet til en Fabrik, der lagde Beslag paa saa meget Arbejde, at Windfeld-Hansen solgte Manufakturforretningen for helt at hellige sig Væveriet.

Det vil sige . . . . samtidig med at han købte Væve-maskiner, syslede han med Tanken om ogsaa at faa begyndt paa at spinde.

Garnerne var dog nødvendige i Væveriet, og det vilde være rart at kunne spinde Garnet selv.

Allerede i 1884 overvejede han alvorligt at faa et Spinderi sat i Gang; men først i 1891 lykkedes det at realisere Idéen. I dette Aar oprettede han lige overfor Jernbanen i Vejle Danmarks første Bomuldsspinderi. Nu var han baade Væver og Spinder, og med Tiden, som Spinderiet kom rigtig i Fart, fattede han mest Interesse for denne Del af Virksomheden. Den ny Fabrik udvidedes hurtigt et Par Gange, og i 1897 fandt der en stor Udvidelse Sted. Samtidig solgte Windfeld-Hansen sit Væveri for helt at kunne varetage Spinderiet.

I de forløbne Aar efter dettes Start var der blevet bygget endnu to Spinderier her i Landet, og i 1901 gik alle tre Virksomheder op i eet Selskab, der fik Windfeld-Hansen som administrerende Direktør.

Imidlertid følte han sig ikke tilfreds med de nye Forhold, og han anlagde derfor i 1904 ude paa Havnen sit eget Spinderi, det nuværende A/S Windfeld-Hansens Bomuldsspinderi. Paa denne Fabrik slog han sig til Ro, — dog ikke mere, end at den gennem 4 Udvidelser i Dag er blevet 4 Gange saa stor som ved Begyndelsen. Hvert Aar har bragt Fremgang i Produktionen, takket være det Renommé, Fabriken har faaet for sine Garners fine Kvaliteter. Altid at lave det bedste, der kan fremstilles, og stadig at anvende de mest moderne Maskiner, har været et Princip for Virksomheden, og dette har vist sig ikke at skuffe.

BRØDRENE BRINCKER GREJSDAL HAMMERVÆRK

Brødrene Brincker, Grejsdal Hammerværk pr. Vejle, stiftedes den 1. April 1867 af Brødrene Fritz og Carl Brincker, der havde faaet deres praktiske Uddannelse dels paa Haraldskær Fabrik i Vejledalen, dels i Westfalen. Faderen, Fritz Brincker, blev i 1842 indkaldt fra

Ruhrdistriktet i Westfalen for at overtage Stillingen som Mester i Redskabsafdelingen paa Haraldskær Fabrik. I Westfalen havde Slægten gennem flere Led ejet og drevet en mindre Fabrik for Høstleer og Hakkelsesknive, som blev solgt, den Gang Fritz Brincker besluttede sig til at overtage den ham tilbudte Stilling. Han betingede sig dog en Maaneds Prøvetid, forinden Familien fulgte efter, og da denne Maaned var udløbet, skrev han til sin Hustru: „Komst du nur, hier ist gut zu sein", og hun kørte da alene i en lejet Vogn uden Fjedre den 10 Dages lange Rejse med 3 smaa Børn fra 1½—5 Aar. Nu om Stunder bruger man næppe stort mere end 10 Timer.

Haraldskær Fabrik ejedes da af et stort hollandsk Kompagni, der havde 3 andre Fabriker her i Landet med Monopol paa Fabrikation af Kobbervarer, der anvendtes overalt i Husholdningerne, som Vaske- og Kogekedler, Stegegryder, Kaffekander m. m.

Det hollandske Kompagni bestod af 40 Medlemmer, der havde særegne Love. De maatte f. Eks. ikke gifte sig her i Landet, ejheller maatte de dø her i Landet. Naar en Kedelfører eller Kobberhandler, som de almindeligvis kaldtes, blev gammel eller syg, sendtes han hjem og blev erstattet med et nyt, yngre Medlem. Varerne solgtes direkte til Forbrugerne, idet Landet var inddelt i Distrikter, hvor de hollandske Kedelførere altsaa kørte rundt til Landsbyerne efter en bestemt Plan med store Vogne fyldt med Kobberkedler, Redskaber o. s. v. dækkede med store Presenninger. Samtidigt med Salget af ny Varer købtes gammelt Kobber, der blev taget med tilbage.

Det var en meget fin Forretning for det hollandske Kompagni, og da Monopolet blev ophævet med Næringsloven af 1857, henvendte man sig til Regeringen med Anmodning om at faa gjort en Undtagelse for Kobberartiklernes Vedkommende, hvilket blev afslaaet med den Tilføjelse, at Kompagniet kunde faa 13 Aar — indtil 1870 — til Afvikling, saafremt man ønskede det. Dette skete. Kompagniet ønskede ikke at fortsætte, naar det ikke besad Monopol, og med Undtagelse af en enkelt drog man af Sted i 1870 til Holland som velhavende Folk.

Paa Haraldskær Fabrik voksede altsaa Brødrene Brincker op, og da den ældste af disse, Fritz Brincker, efter at have deltaget i Krigen 1864 under Forsvaret af Dybbøl og Als, giftede sig i 1866, købte de 1. April 1867 den gamle Sømfabrik ved Grejsdals Aa af Smeden Granstrøm, ombyggede denne og paabegyndte her Fabrikationen af Høstleer og Spader, de første Par Aar i Samarbejde med Haraldskær. Efter dennes Nedlæggelse gik Produktionen hurtigt frem. En Spade kostede den Gang 1 Specie, og de to første Spader, der udgik fra den lille Fabrik i Sommeren 1867, blev solgt til en Gaardmand fra Grejs, som betalte med 2 blanke Specier, der endnu opbevares som et Minde.

Stedet, hvor Fabriken blev anlagt, kaldtes den Gang „Abaria".

I Aaret 1894 udtraadte Carl Brincker af Firmaet. 1902 optoges A. Brincker som Kompagnon og overtog i 1910 Virksomheden som Eneindehaver efter Faderen, Fritz Brinckers Død.

Under 7. December 1933 er Virksomheden overgaaet til Aktieselskab med Fabrikant A. Brincker som administrerende Direktør. Bestyrelsen er d'Hrr. Proprietær Aage Johnsen, Ildved, Konsul P. M. Warrer, Direktør Harald Hess, Vejle, med førstnævnte som Formand.

LANDBO-SPARE- OG LAANEKASSEN FOR VEJLE OPLAND

460 Tillidsmænd fra Sognene i Vejle og Opland oprettede ved stiftende Generalforsamling paa Vejle Raadhus den 22. Juli 1863 Landbo-Spare- og Laanekassen for Vejle Opland. Sparekassen begyndte sin Virksomhed den 4. November samme Aar i lejede Lokaler.

Direktør Marius Jensen

Direktør H. Chr. Hansen

I 1875 købtes Ejendommen, Kirkegade 15, og Sparekassen flyttede hertil. I 1918 blev denne Ejendom ombygget saaledes, at Lokalerne blev store, smukke og moderne. Her arbejder nu, foruden de to Direktører, en Prokurist, en Kasserer, en Bogholder og en Assistent.

Sparekassen modtager Indlaan, der forrentes væsentligst ved Anbringelse af Førsteprioriteter i Landejendomme. Den 1. April 1933 var der saaledes anbragt 19

Landbo-Spare- og Laanekassen for Vejle Opland

Millioner Kroner i Indlaansmidler i Sparekassen, og der var udlaant 13 Millioner Kroner i Førsteprioriteter i Landejendomme samt 2,7 Millioner Kroner i Førsteprioriteter i Købstadsejendomme og andre Huse. Resten af Indlaansbeløbet var anbragt mod Haandpant og Kaution og til Kommuner og Andelsselskaber. Kassens Reserver og Garantikapital var paa ca. 1,3 Million Kroner.

Ledere af Landbo-Spare- og Laanekassen for Vejle Opland er Direktørerne Marius Jensen og H. Chr. Hansen.

THISTED & WARRER

Thisted & Warrer hører til de gamle solide Vejlefirmaer. Det grundlagdes i sin Tid af Konsul C. Thisted, som i 1895 overdrog det til sin ældste Søn, Konsul A. Thisted. Senere indtraadte P. M. Warrer i Firmaet, og 1. Januar 1907 blev han Eneindehaver.

Under Konsul Warrers Ledelse har Firmaet gennemgaaet en meget betydelig Udvikling. Det indtager en smuk og grundfæstet Position indenfor Byens Handelsliv, samtidig med at det er kendt Landet over som et af de største i Branchen.

Thisted & Warrer har til Stadighed søgt at drage Nytte af de nye tekniske Fremskridt. I 1922 besluttedes at opføre en moderne Kullossekran, der toges i Brug i Efteraaret 1923. Endvidere kan eksempelvis nævnes, at der i 1929 byggedes et 1. Kl.s Sortereanlæg for Koks og Cinders.

Firmaets Indehaver er Formand for Vejle Handelsstandsforening og Bestyrelsesmedlem i den jyske Handelsstands Centralforening. Vidnesbyrd om, at Konsulen er højt værdsat inden for Handelsverdenen. P. M. Warrer er iøvrigt betroet adskillige andre Tillidshverv.

Den ny Svalehal

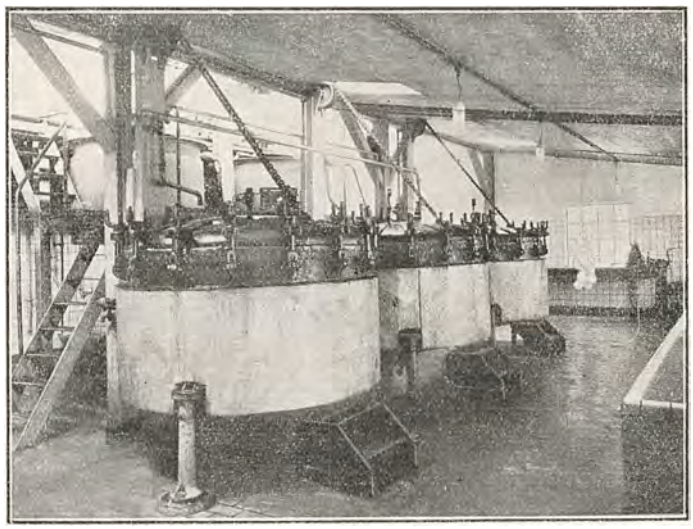

Fedtsmelteriet

VEJLE OG OMEGNS ANDELS-SVINESLAGTERI

Beliggende i et af de største Svineavlscentrer her i Landet hører Vejle og Omegns Andels-Svineslagteri til vore allerstørste Svineslagterier og er som saadant Producent af en meget betydelig Del af de store Mængder Bacon og øvrige Slagteriprodukter, som hvert Aar føres ud af Landet til fremmede Markeder.

Den store Virksomhed er snart 40 Aar gammel, idet den blev grundlagt i 1896 som Svineslagteri og drevet

Façaden mod Jyllandsgade

som saadant indtil 1910, da Slagteriet den 1. Januar samme Aar overgik til Andelsselskab, og med den rivende Udvikling, der allerede dengang var i Andelsbevægelsen, sluttede ved Starten ikke færre end 2251 Andelshavere op om deres eget Slagteri. I Øjeblikket bestaar Selskabet af ikke færre end 6550 Andelshavere og er saa omfattende, at det beskæftiger 205 Personer, dels paa selve Slagteriet, dels paa Kontor og Lager.

Den store Virksomhed, hvis Betydning indenfor Industrien i Vejle naturligvis er overordentlig stor, er beliggende med Facade mod Jyllandsgade. Der er i 1927 foretaget en .ret stor Udvidelse; men allerede i 1930 efterfulgtes denne af en endnu større Udvidelse.

Selskabets Direktør er H. F. Meinertz, der er født den 23. December 1883 i Vejle og uddannet i Vejle.

Selskabets Formand er Proprietær J. Jørgensen, der er født den 24. August 1870 i Langskov Sogn.

DE DANSKE BLODFODER-FABRIKKER
AKTIESELSKAB

Blandt de store Industrivirksomheder, der er beliggende ved Vejle Havn, er A/S De danske Blodfoder-Fabrikker en af de største og betydeligste. Fabriken er grundlagt for 40 Aar siden, i 1893, af Direktør P. Sørensen. I 1900 overgik Fabriken til Aktieselskab med P. Sørensen som Formand og administrerende Direktør. Aktiekapitalen var 30,000 Kr. Samtidig byggedes ved Havnen den nuværende Fabriksbygning, der i 1915 undergik en betydelig Udvidelse og forsynedes med nye, moderne Maskiner. Samme Aar døde Direktør P. Sørensen og efterfulgtes som Firmaets Leder af Sønnen, Aage Sørensen, der atter i 1921 efterfulgtes af Selskabets nuværende Direktør, J. Aagaard Pedersen.

Selskabet, der nu beskæftiger 25 Personer, producerer Blodfoder (Kreaturfoder, Svinefoder, Hestefoder og Hønse- og Kyllingefoder), hvormed man dækker en anselig Del af det danske Markeds Behov.

Direktør J. Aagaard Pedersen er født den 1. November 1893 i Østbirk Sogn og uddannet i Foderstofbranchen.

Selskabets Formand er Direktør A. Brincker, Grejsdal Hammerværk. Han har beklædt Formandsposten siden 1915. Aktiekapitalen er nu 450,000 Kr.

VEJLE OMEGNS SMØR-EXPORT FORENING

I Verdenskrigens første Aar, hvor det for en Forretningsmand gjaldt om at være særlig forudseende og klog i sine Dispositioner, fordi ingen var klar over, hvordan Forholdene paa Verdensmarkedet vilde udvikle sig, specielt for Landbrugsprodukter, saa Vejle Omegns Smør-Export Forening Dagens Lys. En Kreds af Mejerier, 6 ialt, samledes til et Møde, hvor Foreningens Dannelse blev vedtaget, og samme Aar, 1914, begyndte den sin Virksomhed under de bedste Forhaabninger, takket være de dygtige og energiske Mænd, der kom til at lede den. Sjælen i det hele, den Mand, fra hvem Initiativet til Foreningens Dannelse var udgaaet, var Gaardejer N. St. Sørensen, Kærbølling, der blev Foreningens første Formand, medens Kammerherre Bech, Engelsholm, var den første Formand for Repræsentantskabet.

J. Højbjerg var den første ledende Direktør indtil 1919, da han afløstes af den nuværende Direktør C. M. Hansen, som straks fra sin Start fik den vanskelige Opgave at klare Foreningen gennem de vanskelige Efterkrigsaar; men baade den Gang og senere har han vist sig at være den rette Mand paa den rette Plads. Foreningen omfatter nu 30 af Omegnens Mejerier og har et meget betydeligt Salg af Smør og Mejeriprodukter, der opbevares i Lagerrum, som afkøles med et moderne Køleanlæg. Ialt beskæftiger Virksomheden ca. 7 Personer.

Direktør C. M. Hansen er født den 24. December 1888 i Odense og uddannet i Smørhandelen dels i Odense, dels i Skive og Horsens.

Foreningens Formand er Gaardejer N. St. Sørensen, R. af D., Kærbølling pr. Vejle.

Formand for Repræsentantskabet er Proprietær J. Warming, Roedsminde pr. Bølling.

VEJLE TEXTILFABRIK

I Fabriksbygningerne paa Enghavevej i Vejle rummes en af Vejles større Industrivirksomheder, nemlig Vejle Textilfabrik.

Fabriken blev grundlagt i 1882, altsaa for 50 Aar siden, af Konsul Windfeld-Hansen. — Den havde da til Huse i Torvegade og var anlagt til Fabrikation af Bomuldslærred og Hvergarner. I 1897 blev den solgt til et Aktieselskab, som overdrog Ledelsen til Direktør C. Müller. Denne overtog Fabriken i 1919 for egen Regning og førte den videre under Firmanavnet Vejle Textilfabrik. Fabriken var da allerede flere Aar før, i 1915—16, blevet saa omfattende en Virksomhed, at den maatte flyttes til Enghavevej og opføres i langt større og mere moderne Form. I 1930 udvidede den yderligere med Opførelsen af et stort Farveri, og beskæftiger nu ca. 75 Personer. Fabrikationen er nu lagt paa Fremstilling af Bomuldsvarer og Frottéhaandklæder, der er Fabrikens Specialitet, samt en Række andre Textilvarer, som afsættes Landet over.

Fabrikant C. Müller

Fabrikant Müller er født 1873 i Roskilde og har faaet en alsidig og grundig Uddannelse indenfor Textilindustrien.

Han er siden 1919 Medlem af Textilfabrikantforeningens Bestyrelse.

SOPHUS WARBURG & SØN

Firmaet Sophus Warburg & Søn er den største Agenturforretning i Vejle. Den dækker ikke blot Markedet i Vejle paa en Række specielle Omraader, men har ogsaa en meget udstrakt Kundekreds i Byens Opland.

Forretningen kan den 1. November 1934 holde 50 Aars Jubilæum, idet den er oprettet i 1884 af nu afdøde Grosserer Sophus Warburg.

Firmaet har lige fra Starten været baseret paa Agenturforretning. Til at begynde med repræsenterede den bl. a. Petroleumsfirmaet Rudolph Wulff i Aarhus. Senere optog man Handelen med Benzin, og efterhaanden har Forretningen faaet Enerepræsentation for en Række af Landets største Firmaer, saasom Det danske Petroleums Aktieselskab (Benzin, Petroleum og Olie), De Danske Spritfabriker, C. W. Obel, Galle & Jessen, De Danske Vin- og Konservesfabriker og De Danske Cichoriefabriker. Firmaet, der har til Huse i Ejendommen Havnegade 10, beskæftiger nu 15 Personer.

Forretningens nuværende Indehaver, Grosserer Holger Warburg, er født den 21. Juni 1880 i Vejle. Han er handelsuddannet i Firmaet J. W. Palludans Efterf. i Varde og har bl. a. været beskæftiget hos Brødr. Bendtzen og Axel Kauffeldt, Aalborg.

Han blev optaget i Faderens Firma i 1901 og overtog det i 1920.

Grosserer Sophus Warburg er født den 10. December 1850 i Vejle.

AKTIESELSKABET VEJLE TRÆLAST- OG KULKOMPAGNI

Blandt de mange driftige, vejlensiske Virksomheder, der ligger Side om Side i Havnegade, er A/S Vejle Trælast- og Kulkompagni et af de største og mest kendte. Det er tillige et af Byens ældste Firmaer, idet det er grundlagt i 1873 som et Interessentselskab, bestaaende af 8 vejlensiske Købmænd, og det har siden Starten haft hjemme i Havnegade.

Dengang var Forretningen kun baseret paa Handel med Trælast- og Bygningsartikler. Omkring 1880 omdannedes Firmaet til et Aktieselskab med J. M. Jensen som administrerende Direktør. Direktør Jensen, der lige fra Starten havde været Forretningens Leder, døde i 1892 og blev afløst af Direktør Schachner, som havde været i Firmaet siden 1879. I 1897 overtog man Konsul Glud-Møllers Forretning, en gammel Trælasthandel, og i 1906 overtog man A/S Sydjydsk Kulkompagni, hvorefter Firmanavnet forandredes til det nuværende. Forretningen, der beskæftiger ca. 20 Personer, er saaledes nu foruden Handel med Trælast- og Bygningsartikler baseret paa Import af Kul og Koks og driver eget Savværk og Kalkbrænderi. Savværket er opført i 1873 og var den første Fabrik i Vejle med Dampskorsten. Kalkbrænderiet er, ligesom den øvrige Virksomhed, udvidet og ombygget flere Gange, sidst i 1928.

Den nuværende Leder af Forretningen, Direktør Otto Schachner, der afløste sin Fader i 1927, er født den 25. Juni 1892 i Vejle. Han er handelsuddannet hos N. M. &

F. Plum i Assens. Han havde en Overgang Forretning i København sammen med en Broder og kom i 1916 ind i A/S's Virksomhed. Han er Formand for Vejle Arbejdsgiverforening.

Selskabets nuværende Formand er Købmand N. F. Petersen, Vejle.

S. C. LANGAGER

Den 14. August 1906 aabnede S. C. Langager i Vestergade 22 i Vejle en Kolonialhandel, som han i Løbet af de følgende Aar drev frem til en anselig Position. Ved Siden af Detailforretningen oparbejdedes efterhaanden en Del en gros Handel, og i 1915 omlagdes Driften helt til Kolonial en gros. Samtidig flyttedes Forretningen til Dæmningen 28, og her har den stadig saavel Lagerlokaler som Ekspedition og Kontorer. Ejendommen er af S. C. Langager ombygget til dette Formaal.

Efter Flytningen gik det stærkt fremad med Omsætningen, og denne er nu saa stor, at Firmaet er i Stand til at beskæftige fjorten Personer. For nogle Aar siden tillagdes under Ledelse af Hugo Langager en Afdeling af Nordisk Kaffekompagni, forsynet med alle tidssvarende Maskiner og arbejdende efter de mest hensigtsmæssige Metoder.

Saavel Kolonialafdelingen som Kaffelageret og Brænderiet ledes nu af Hugo Langager, der er oplært hos Faderen, og som desuden har en god theoretisk Uddannelse — med Præliminæreksamen og to Aars Ophold paa Niels Brocks Handelsskole i København. Hugo Langager, der er født den 26. Januar 1901 i Store Hedinge, lægger baade Fremsyn og Handlekraft for Dagen.

Købmand Langager sen., Firmaets Grundlægger, er født den 2. Marts 1873 i Souby Sogn. I Vejle er han en kendt og hædret Borger, Ridder af Dannebrog. I en Aarrække var Langager sen. Formand for Handelsforeningen af 1897 og var samtidig Medlem af Bestyrelsen for C. O. I seksten Aar sad han i Ledelsen for Vejle Amts og Bys Sygehus.

BRØDRENE PEDERSEN

Det er en egen krydret Duft, der kildrer Een i Næsen, naar man kommer ind i den brede Port til den store Ejendom Nørrebrogade 33 i Vejle, hvor Firmaet Brødrene Pedersen har til Huse. Man mærker Duften af baade Kolonialvarer, Kaffe, Sydfrugter, Ost og Fedevarer, og i Gaarden rører der sig et broget Liv. Vogne henter og bringer alle mulige Slags Varer. Kort sagt, der er et Liv, som i de gamle Købmandsgaarde, der nu er saa faa tilbage af. — Forretningen er grundlagt den 18. Maj 1908 af Købmand P. Pedersen og kunde saaledes i 1933 fejre 25 Aars Jubilæum. — Den havde dengang til Huse i Hjørneejendommen Nørrebrogade—

Købmand Chr. Pedersen

Købmand P. Pedersen

Skovgade; men allerede efter 1½ Aars Forløb blev Forholdene her for smaa, saaledes at Købmand Pedersen maatte købe Ejendommen Nørrebrogade 33, hvor der var større og bedre Forhold og Plads til Udvidelse, hvad man da ogsaa har benyttet sig rigeligt af gennem Aarene. Bl. a. indrettede man 3 Aar senere, i 1913, eget Kaffebrænderi, det største i Vejle. Medens Forretningens Specialitet til at begynde med var Kaffe og Sydfrugter, er den i Aarenes Løb kommet til ogsaa at omfatte baade alle mulige Kolonialvarer, Ost, Fedevarer, m. m. en gros. Allerede ved Starten havde Købmand P. Pedersen sin Broder, Chr. Pedersen, med i Forretningen; men han blev først optaget i Firmaet den 1. Juli 1916. Nu beskæftiger man ca. 23 Personer.

Købmand P. Pedersen er født den 18. Maj 1882 i Daugaard og er udlært i Handelen i Vejle, hvorefter han har arbejdet i Vejle, indtil han etablerede sig selv. Han er Medlem af Bestyrelsen for Vejle Bank.

Købmand Chr. Pedersen er født den 18. November 1886 i Vejle og udlært i sin Fødeby. Han er Medlem af Vejle Byraad. Efter at have været ansat hos Broderen i 4 Aar begyndte Chr. Pedersen selvstændig Virksomhed med Ost, Fedevarer og Hørkram. I Aaret 1916 forenedes begge Forretninger under eet med Firmanavnet Brødr. Pedersen.

VEJLE FORKLÆDEFABRIK

M. J. Madsen, der ejer og leder Vejle Forklædefabrik, etablerede sig i 1911 som Manufakturhandler i Brande. Her drev han Forretning i fire Aar. I 1915 afstod han Forretningen og tog Ansættelse andetsteds. To Aar senere, i 1917, vejrede han nye Chancer og grundlagde i Vejle under smaa Forhold den Virksomhed, der nu har et kendt Navn i By og paa Land, og som giver Arbejde til omkring ved 50 Personer.

Forklædefabriken startedes paa Dæmningen 21, men flyttedes i 1920 til Havnegade 35. Samtidig med Flytningen installeredes Maskiner af forskellig Slags, og Maskinernes Antal og Kapacitet er gradvis forøget i de følgende Aar. Foruden Forklæder fabrikerer M. J. Madsen nu baade Kitler og Pyjamas samt andre lignende Varer. Omsætningen er stadigt stigende, og det er en Fornøjelse at se, hvor flittigt og systematisk der arbejdes i dette Etablissement, vokset frem, som det er, af en enkelt Mands Initiativ og Handlekraft. I Kampen mod Arbejdsløsheden er Vejle Forklædefabrik for sin By et virksomt Led.

M. J. Madsen er født den 8. Juli 1886 i Ølsted Sogn og har faaet sin Uddannelse i Manufakturfaget.

HANS JESSENS MASKINBYGGERI

Paa Dæmningen i Vejle grundlagde Møllebygger Hans Jessen i Aaret 1894 et Møllebyggeri; det er denne Virksomhed, der i vore Dage hedder Hans Jessens Maskinbyggeri, nu beliggende i Borgvoldgade, og som er kendt i vide Kredse Landet over. Hans Jessens Maskinbyggeri beskæftiger for Tiden omkring ved 50 Personer.

Ingeniør Vald. Jessen

Efterhaanden udvidedes Virkefeltet, og Transportanlæg af enhver Art samt Formalings- og Blandeanlæg for Foderstoffer blev Hovedfabrikation. I 1909 flyttedes Virksomheden til Borgvoldgade i nybyggede og velindrettede Lokaler, som i de følgende Aar yderligere blev udvidet, og rundt om i Danmark findes nu mægtige Transportanlæg, udførte af Vejlefirmaet; dette er saaledes Tilfældet med A/S Aarhus Oliefabrik, paa A/S Dansk Soyakagefabrik i København og hos Andels Foderstofforretningerne. Ligeledes til Udlandet er flere store Anlæg

leveret, og Hans Jessens Maskinbyggeri har stadig sin Force paa dette Omraade, samt paa Bygning af Formalings- og Blandingsanlæg for Foderstoffer.

Hans Jessen, der var født den 19. Februar 1855 i Nordborg paa Als, døde den 27. December 1920. Hans Søn,

Hans Jessens Maskinbyggeri

Ingeniør Valdemar Jessen, født den 6. Juli 1898 i Vejle, var imidlertid traadt i Faderens Fodspor og kunde i 1926 overtage Maskinbyggeriet som Ejer og Leder, efter at han gennem sin Opvækst havde faaet den tilbørlige praktiske Uddannelse i den hjemlige Virksomhed og senere havde uddannet sig som Ingeniør. Det blev Vald. Jessens Opgave at foretage store Udvidelser af Fabriksbygningerne; saaledes byggede han i 1930 en ny Monteringshal, og i 1932 omforandredes og udvidedes Lokalerne for Kontor og Tegnestuer. Det ansete Etablissement kan med fuld Fortrøstning se sin Fremtid imøde.

SKIBSMÆGLER F. H. LAUNBORG CHRISTENSEN AKTIESELSKABET VEJLE DAMPBAADE

Lederen af de kendte Dampbaade, som de fleste Vejle-Turister har besejlet den smukke Vejlefjord med, er edsvoren Skibs- og Varemægler F. H. Launborg Christensen, Havnen 1 i Vejle. Han er født den 6. Marts 1890 i Fredericia og har siden 1908 været ansat i Skibsmæglervirksomhed (Befragtning og Rederi, Assurance og Spedition). Han er Lloyds Agent i Vejle, tysk Konsul og har siden 1921 været Direktør for A/S Vejle Dampbaade. Desuden er han Medlem af Bestyrelsen for Vejle Handelsstandsforening.

Selskabets nuværende Flaade er S/S „Hvidbjerg", der kan rumme 400 Passagerer, S/S „Munkebjerg" (240 Passagerer) og „Vejle" (190 Passagerer), og Baadene benyttes udelukkende til Persontrafik.

Ialt beskæftiger Forretningen 15—17 Personer.

MATHIESEN & JACOBSEN

Under Firmanavn Mathiesen & Jacobsen, Vejle, etableredes den 1. Juni 1922 en Isenkram, Glas og Porcelæns

Grosserer Herman Mathiesen

Grosserer Johan Jacobsen

en gros Forretning med ovenstaaende Interessenter som Indehavere.

Firmaet, som beskæftiger et Personale paa 12 Personer, berejser og arbejder navnlig i Sydjylland.

Herman Mathiesen er født i Odense den 28. Januar 1893 og Johan Jacobsen i Vejle 12. Marts 1890.

VEJLE DAMPMØLLE, A. M. B. A.

At fortælle Vejle Dampmølles Historie er næsten som at gøre et Tilbageblik paa det danske Mølleris Udvikling gennem de sidste Aarhundreder. Vejle Dampmølle er nemlig en af de faa gamle Møller herhjemme, som har kunnet klare Tidens Skær siden Grundlæggelsen for Sekler tilbage. Dens Hjul har først knaget med Vandmøllen som Drivkraft, senere sunget, drevet af Damp, og nu hviner de, trukket af Elektricitets Hundreder af Hestekræfter. Kort sagt: der er et Stykke interessant Kulturhistorie over Møllens Udvikling, som fortæller om snilde og energiske Menneskers dygtige Indsats og den Udviklingens Naadegave, de har været i Besiddelse af. — Dampmøllens Oprindelse var en ganske almindelig Vandmølle, som laa ved Grejsaaen og var kongelig Ejendom. Det var navnlig Grut til Kvæget, Møllen havde til Opgave at male. For et Par Hundrede Aar siden kom

Møllen i privat Eje. At fortælle hele dens historiske Udvikling vil føre for vidt. Den blev i 1876 købt af Møller H. Hansen Møller, som i Begyndelsen af 80'erne begyndte at male Flormel. I 1889 lod han Vandkraften afløse af Dampkraft, idet han paa den modsatte Side af Aaen byggede en Dampmølle. Det viste sig hurtigt, at han var inde paa det rigtige, saaledes at Virksomheden Aar for Aar udvidedes, og i 1903 havde den antaget et saadant Omfang, at man fandt det klogest at omdanne den til et Aktieselskab med den tidligere Møller som Formand og hans ældste Søn, H. Hansen Møller, som administrerende Direktør. — Fire Aar senere, i 1907, nedbrændte Møllen til Grunden, men blev dog hurtigt efter rejst. Imidlertid galede den røde Hane i 1918 paany over Møllen, og

Direktør Ove W. Sørensen

Vejle Dampmølle

denne Gang valgte man at flytte den til Vejle Havn, hvor den blev opført under langt større og bedre Forhold, og hvor den endnu er beliggende.

Vejle Dampmølles ny Silo

Efter endnu en Række gode Udviklinger blev Vejle Dampmølle den 6. Februar 1931 overtaget af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Det bragte yderligere Vind i Sejlene, og i 1932 maatte Møllens Kapacitet udvides til det dobbelte samtidig med, at der blev bygget en ny Silo til Oplagring af 4300 Tons Korn. I Juni 1933 paabegyndtes Opførelsen af en moderne Havregryns- og Byggrynsmølle, som skal være færdig til Drift i April 1934, hvorefter man med Lethed vil tage Konkurrencen op med Markedets allerfineste Flormel, Rugsigtemel, Havregryn og Byggryn. Samtidig opføres en Forlængelse af det hidtidige Melpakhus, hvorved der yderligere bliver Plads til Oplagring af 18,000 Sække Mel. — Møllen, der nu beskæftiger omkring 90 Personer, har siden April 1923 været ledet af Direktør Ove W. Sørensen. Han er født den 26. December 1878 i Nordby paa Samsø og er udlært i blandet Købmandshandel, men har siden 1907 virket i den store Forretning, hvori han nu er administrerende Direktør.

Som man ser; et smukt Stykke Historie om, hvad en gammel kgl. Vandmølle gennem Aarenes Løb har kunnet udvikle sig til. For Aarhundreder tilbage, hvad een Familie kunde leve af, i Dag en Virksomhed, der betyder meget i sin By og opretholder Hundrede af dens Hjem.

BECKER-CHRISTENSEN
VEJLE KULIMPORT & TRÆLASTHANDEL

Firmaet Vejle Kulimport & Trælasthandel, Vejle, er grundlagt af Konsul G. Becker-Christensen den 10. Marts 1902.

Forretningen begyndte først med Salg af Kul, Koks og Cinders i Havnegade, men erhvervede senere afdøde Købmand Erhardt Gyldings Ejendom, Søndergade 24, hvor Firmaet nu har sine Kontorer og Lagre af Trælast og Bygningsartikler, og hvor der i Aarenes Løb er foretaget betydelige Udvidelser og Ombygninger.

I Aaret 1928 opførte Firmaet paa Vejle Havns nordre Kaj en fuldt moderne Kulkran med dertil hørende Kul- og Kokssiloer og mekaniske Udleveringsapparater, leveret af A/S Titan, København.

Firmaet beskæftiger paa Kul- og Trælastlagre 20—30 Mand og et Kontorpersonale paa 8 à 9 Personer.

Forretningens Eneindehaver, Konsul G. Becker-Christensen, er født den 3. Oktober 1874 i Odense og udlært hos Grosserer P. Baumgarten, Odense, derefter videre Uddannelse i Vordingborg Trælasthandel, Vordingborg, og A/S Vejle Trælast- & Kulkompagni, Vejle. Han er græsk og finsk Konsul, græsk Konsul fra 1908 og finsk fra 1921, dekoreret som Ridder af Kong Georg I's Orden og som Ridder af Finlands Hvide Rose.

JØRGEN NIELSEN
SYDJYLLANDS STØRSTE MOTORFORRETNING

Firmaet Jørgen Nielsen, Vejle, Sydjyllands største Motorforretning, er grundlagt i Aaret 1918 af Jørgen Nielsen og fik da Lokaler i Passagen i Vejle. 8 Aar senere var Forretningen vokset saa stor, at en Flytning var nød-

vendig, og der flyttedes til Havnegade 37. I 1930 købte Jørgen Nielsen Ejendommen Storegade 4, hvor han indrettede saavel Butik og Lager som et fuldt moderne Specialværksted for Motorcykler. — Jørgen Nielsen har usædvanlig fine Forbindelser i den jyske Motorverden. Han er selv aktiv Sportsmand og har som saadan deltaget i adskillige jyske Motorløb, bl. a. Hastighedsløbene ved Blokhus, de nordjyske Strandløb, forskellige store Landevejsløb o. s. v., og det er værd at notere, at han ikke saa faa Gange har placeret sig som Nr. 1 i saadanne Løb. Han er nu Forhandler af ikke mindre end 10 forskellige Motormærker, oven i Købet med Eneforhandling for Vejle Amt; hans Specialmærker er A. J. S. og Mathless. Hans Forretning beskæftiger 6 Personer. Den er i særdeles god Gænge, og netop i Aar underkastes Butiken en Udvidelse.

Motorforhandler Jørgen Nielsen

Motorforhandler Jørgen Nielsen er født den 19. September 1896 i Vejle og har faaet Uddannelse saavel i Teori som i Praksis i sit Fag.

En Række Tillidshverv er blevet ham paalagt i Tidens Løb indenfor Motorkredse. I fem Aar har Nielsen været Medlem af Jysk Motor Unions Bestyrelse. Han er Medstifter af Vejle Amts Automobilmotorklub og er stadig dens Formand. Ligeledes er han Medstifter af og Formand for Vejle Dirt-track Bane.

VESTERBROS BRYGGERI & MALTFABRIK

Maltgører Jacob Nielsen oprettede i Aaret 1898 i Vejle i egen nyopført Bygning et Maltgøreri, som han passede ved egen Hjælp. Han fik dog snart saa mange Aftagere, at han fandt det raadeligt at udvide Bedriften, og i 1902 lod han opføre et Bryghus ved Siden af Maltfabriken. Bryghuset fik en Kapacitet af 2000 Liter pr. Bryg. Det var væsentligst Hvidtøl paa Ankere, der fremstilledes; kun en ringe Del af Produktionen gik paa Flasker. Senere er Salget imidlertid mere og mere gaaet over til Flaskeøl, og derfor anskaffedes allerede i 1911 en moderne Skyllemaskine til Flasker; Maskinen kan rengøre 1500 Flasker i Timen. I det hele taget er Vesterbros Bryggeri fuldt paa Højde med Tidens Krav. Øllet opbevares nu i Aluminiums-Tanke; tidligere lagredes det paa Træ-Tønder. For halvandet Aar siden paabegyndtes Aftapning paa 5-Liters Flasker og 5- og 10-Liters Dunke.

Bryggeriets Hovedfabrikation er stadig Hvidtøl. I 1925 paabegyndtes paa Maltfabriken Fremstilling af Maltmel til Brug i Bagerier, og iøvrigt drives Malteriet vedblivende sideløbende med Bryggeriet. En ny Mejeribygning, som opførtes i 1929, er nu forpagtet ud. Siden 1909 haves Depot for Bryggeriet „Thor" i Randers samt for Mineralvandsfabriken i Vejle. Arbejdsstyrken er paa fire Personer. I 1920 anskaffedes den første Bil til Afløsning af Forretningens to Hestekøretøjer; nu haves to Biler til Varetransport.

Virksomhedens nuværende Indehaver, N. B. Nielsen, er født den 12. November 1891 i Balle og er udlært ved Bryggeridrift, bl. a. i Tyskland.

BØGEAGER TEGLVÆRK
GREJSDAL

Naar det mægtige Taarn ved Koldinghus Slotsruin i disse Aar rejser sig paany under den af Staten paabudte Restaurering af Taarnet, da rejser dette sig ved Hjælp af Sten fra Bøgeager Teglværk — store, uforgængelige Munkesten, der kan staa i tusinde Aar.

Bøgeager Teglværk er grundlagt i 1893 af Justitsraad Thorkelsen, Vejle, som her oparbejdede en betydelig Omsætning og drev sit Værk indtil 1913, da det overtoges af Ingv. Lund. Den nuværende Ejer, Jens Grand, tiltraadte i 1923. Teglværkets Produktion har gennem de

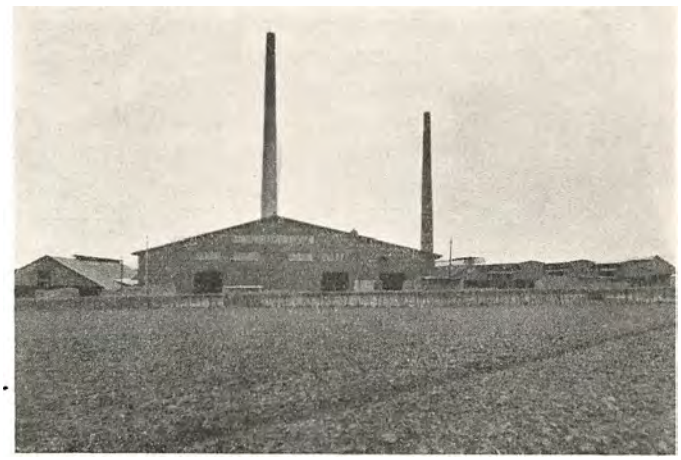

Bøgeager Teglværk

sidste tyve Aar været konstant paa fem à seks Millioner Sten — af alle Arter — aarligt. Specialet er Munkesten og haandstrøgne Sten, og da der paa Teglværkets Jorder findes et Lag stenfrit Rødler, strækkende sig i fem Meters Tykkelse over et Areal paa fyrretyve Tdr. Ld., er det i Stand til at levere de allerfineste og mest holdbare Sten, som tænkes kan. Dette har bl. a. medført Leverancen til Koldinghus.

Teglværkets Bygninger dækker i vore Dage et Areal paa halvtredie Td. Land, og i Forbindelse med Stenfabrikationen drives et Landbrug paa ca. 85 Tdr. Ld. Da Teglværket for ikke længe siden er blevet hærget af en mindre Brand, er det helt nymoderniseret. Der raades over mekanisk Afskæring, Elevatorer, mekanisk Fyring o. s. v. Produktionen sælges væsentligst direkte til Forbrugerne, og Værket beskæftiger op til tresindstyve Mand.

Teglværksejer Jens Grand er født den 4. September 1878 i Sdr. Onsild ved Hobro.

PISKEFABRIKEN „SCANDIA"

I Langelinie Nr. 33 i Vejle grundlagde A/S Piskefabriken Scandia en Virksomhed for Fabrikation af Piske — Kørepiske og Ridepiske og i det hele taget Piske af enhver Art. Medstifter af Selskabet og Medleder af Fabriken var den nuværende Ejer af Etablissementet i Grejsdalen, Fabrikant C. O. Hansen.

Fabrikant C. O. Hansen

Allerede i 1912 flyttedes Fabriken til Grejsdalen og fik Lokaler i egen Ejendom, Grejsdalsvej 62-64. Disse Lokaler indrettedes specielt med den forhaandenværende Fabrikation for Øje og saaledes, at de kunde tage betydelige Udvidelser. Da man naaede til Aar 1920, var der dog alligevel for lidt Plads, og en større Ombygning maatte til. Ombygningen medførte desuden en gennemgribende Modernisering af hele Virksomheden, idet der bl. a. blev installeret en Række nye Maskiner og indlagt Centralvarme og Turbineanlæg, og foruden Piske fremstilles der nu Stokke til Billardspil og Bobspil, og der haves en ret udstrakt Eksport til Norge og Sverige, navnlig i Piskebranchen. Heri Landet haves Kunder overalt og i alle Kredse, og ved Siden af Fabrikationen drives Handel med alle Arter Stokke. Der beskæftiges i hele Forretningen 15 à 20 Personer, og det behøver næppe at pointeres, at Piskefabriken Scandias Mærker er kendte og anerkendte baade herhjemme og i Udlandet.

Fra 1. Januar 1934 optoges Fabrikation af Fiskestænger og Skistager.

I 1932 overtog Fabrikant C. O. Hansen Bedriften for egen Regning. Han leder den med Forstaaelse og Akkuratesse. Hansen har næsten alle Dage hørt Piskemaskinerne klapre og Vandhjulet synge. Han er født i 1879, den 11. Oktober, i Gelsted paa Fyen og fik sin første Uddannelse paa den derværende Lunghøj Piskefabrik,

Piskefabriken „Scandia" omkring 1919

paa hvilken han iøvrigt arbejdede i 13 Aar. Han fik stor Kærlighed til Faget, og skønt der i denne Bilernes Tidsalder ikke er Brug for saa mange Piske som i tidligere Tider, er det altsaa lykkedes C. O. Hansen i Vejle at skabe og opretholde særdeles fornemme Traditioner.

M. JØRGENSENS FRØAVL & FRØHANDEL GREJSDALEN

Firmanavnet M. Jørgensens Frøavl & Frøhandel, Grejsdalen, Vejle, har i mange Aar været kendt af hvert Barn Landet over. Hvert Foraar, naar Solen skinner, og Grøde bryder i Jordens Skød, bliver dette Firmanavn slaaet fast med Firetommersøm Landet over. I Avisernes Spalter ses dets raske og originale Annoncer, og paa Millioner af smaa kønne Poser med Havefrø spredes det ind i tusind Hjem.

Firmaets Grundlægger, Handelsgartner M. Jørgensen, fødtes i Hjallese ved Odense den 5. September 1851 og arbejdede i sin Ungdom ved Landbruget. Senere gik han over til Gartneriet, som altid har haft hans store Interesse, og fik i dette Fag sin Uddannelse paa forskellige fynske Herregaarde. Den 1. Marts 1878 blev M. Jørgensen ansat som Gartner paa Leerbæk ved Vejle, og denne

Grosserer M. Jørgensen

Grosserer G. Jørgensen

Stilling beklædte han, indtil han den 10. Marts 1884 flyttede ned i Grejsdalen til en lille Ejendom, som var bygget den foregaaende Sommer. Den nye Landevej gennem Dalen til Vonge var da lige blevet aabnet, og selvom det var en smuk Plads at bo paa, var der meget ensomt; Forbindelsen med Omverdenen var jo lige blevet skabt.

Midlerne for Jørgensens selvstændige Virksomhed var smaa økonomisk set; men rig var han alligevel. Thi han var i Besiddelse af et ualmindeligt stort Fond af Arbejdsmod, Vilje til Fremdrift, samt et godt Helbred, og det gik snart hurtigt fremad for ham. Et lille Landgartneri som hans skulde dengang være meget alsidigt og faktisk fremdrive alt under Gartneri henhørende. Det gjorde Jørgensens Brug ogsaa. Men efterhaanden som Midlerne blev større, rykkede dog Specialerne frem paa en Førsteplads. Frøhandelen og Planteskoledriften blev de bærende Grene i Forretningen. Varerne solgtes ved Forhandlere direkte til Private, og der opnaaedes i Aarenes Løb et stadigt stigende Salg, et godt Navn og en landsomfattende Anseelse.

Aar 1910 overtog Grundlæggerens Søn, Georg Jørgensen, Forretningen, og det blev snart den nye Indehavers Opgave at faa saavel Gartneri som Forretningslokaler underkastede en betydelig Udvidelse. I Sommeren 1912 blev der opført store og praktisk indrettede Lokaler lige udenfor Vejle By, og hertil henflyttedes om Efteraaret Frøforretningen. Denne Udvidelse og Flytning gav yderligere Fart i Omsætningen, og i 1917 blev der udvidet

til det dobbelte. I 1918 blev desuden opført et moderne Drivhusanlæg og i 1920 en større Lager- og Garagebygning.

Firmaets Specialitet har altid været afportioneret Havefrø, og siden 1915 er Salget af dette Frø fra Privatforhandlere lagt over paa Butikshandlende, Købmænd samt

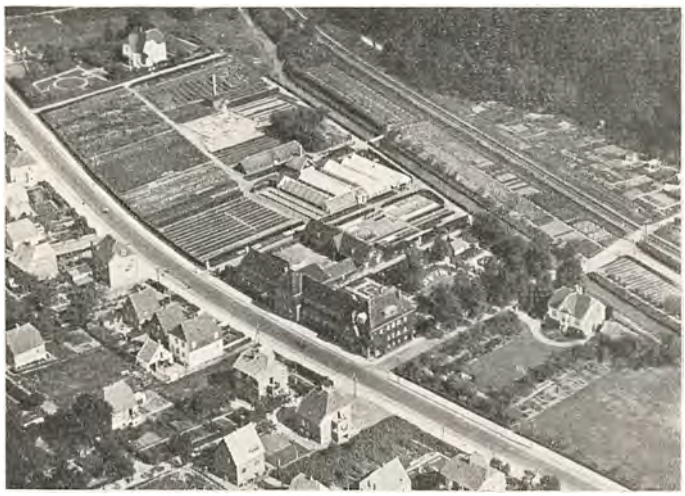

Luftfotografi af M. Jørgensens Virksomhed

Frugt- og Grønthandlere. Den stadigt øgede Interesse for Havebrug, det stadigt stigende Konsum af Grøntsager bevirkede, at Adgangen for Forbrugere til at skaffe sig Frø og Blomsterløg maatte lettes, og intet var da naturligere, end at lægge Salget paa Forbrugernes naturlige Indkøbssteder, hvor Salget ovenikøbet kunde ligge fast fra Aar til Aar, saaledes at Firmaet altid kunde være repræsenteret paa Pladsen. Energisk og maalbevidst foregik denne Indarbejdning hos de Handlende Landet over, og M. Jørgensens Firma har nu Samarbejde med ikke mindre end over 5000 Butikshandlende, foruden at der er oprettet En gros-Suppleringslagre i 42 Byer paa de dertil egnede Pladser. At „Frø til Mark og Have fra M. Jørgensen, Grejsdalen, faas overalt," er derfor en absolut Kendsgerning. Ligeledes skal det være en Kendsgerning, at Firmaet forlængst er Landets største Specialforretning i afportioneret Havefrø.

Dette fornemme Resultat skyldes naturligvis ikke alene 50 Aars energisk Arbejde fra Indehavernes Side, ejheller et stræbsomt og flittigt Personales Virke udelukkende, men først og fremmest den konstante Levering af første Klasses Varer, som Kunderne med Tillid modtog, og som Aar efter Aar i sig selv fastslog Tillidens Berettigelse. En yderst reel og samvittighedsfuld Forretningsgang har stedse været Firma M. Jørgensens ufravigelige Princip, og dette gør, at de mange Forhandlere stadig og trofast vedligeholder den een Gang indgaaede Forbindelse.

M. Jørgensen, Grejsdalen, har et Forbrug af Poser, der aarligt løber op til 3—4 Millioner. Poserne har altid været dansk Fabrikat, og en stor Fabrik, som for nogle Aar siden optog Fremstillingen af Frøposer og begyndte med dette Firmas Forbrugsordre, har nu snart erhvervet sig Fabrikationen af hele Landets Forbrug i denne Specialitet. Det kan tilføjes, at M. Jørgensen har særlige Afportioneringsmaskiner, som fylder, lukker og aargangsstempler 30—40,000 Portioner daglig.

En meget betydelig Markfrøforretning er sideløbende med Havefrøforretningen. Denne Afdeling blev i 1926 udskilt og omdannet til et Aktieselskab med Georg Jørgensen som Forretningsleder. Dens Navn er ligesaa anerkendt som den øvrige Virksomheds Navn, og den arbejder udelukkende under Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol — den eneste virkeligt effektive Kontrol. Gennemgaar man Statsfrøkontrollens Aarsberetninger, ser man snart, at M. Jørgensens Frø er der ikke noget at klage paa. Markfrøforretningen staar forøvrigt i Forbindelse med et af Landets betydeligste Avlerfirmaer, der altid har opnaaet at faa et stort Antal Stammer i første Klasse ved Statens Forsøg, og som fremdeles ved kostbare Forsøg og Forædlingseksperimenter arbejder paa at hævde sin fremragende Silling paa dette Omraade.

Den Planteskole, der i sin Tid blev anlagt af Firmaets Grundlægger, og som efterhaanden kom til at omfatte meget betydelige Kulturer af alle til Branchen hørende Artikler i absolut første Klasses Kvaliteter, blev bortforpagtet i 1912 og solgt i 1923 til den nuværende Indehaver, P. Alsted. Der er dog saavidt Samarbejde mellem de to Virksomheder, som Frøforretningen modtager Ordrer fra Planteskolen, hvis Kulturer alle er tiltrukne paa sund og højtliggende Jord.

Det er en overmaade smuk og særdeles rigt arbejdende Virksomhed, der ligger derude i og ved den skønne Grejsdal, et stolt Resultat af bare to Generationers Klogskab og Arbejdsiver.

Georg Jørgensen er født den 29. Juli 1886 i Grejsdalen og har faaet sin Ungdomsuddannelse paa Kolding Planteskole, i Tyskland og paa en dansk Havebrugsskole. Han beskæftiger for Tiden 50 Personer.

J. B. GRUNNETS EFTERFØLGER

Firma J. B. Grunnets Efterfølger, Cykler, Symaskiner, Radio en gros, saa sin Oprindelse omkring Aaret 1900, da d'Herrer Jørgen Christiansen og Nydam startede en

Grosserer J. Winther-Hansen

Grosserer A. Sønderdahl Nielsen

Forretning for Cykler og Symaskiner, væsentligst i Detailsalg, i Vejle. De to Grundlæggere drev i Fællesskab Forretningen i nogle Aar; men saa udtraadte Christiansen, og i hans Sted gik Cyklehandler N. Johansen ind i Kompagniskabet. Firmanavnet ændredes da til Nydam & Johansen. Der gik atter nogle Aar, i hvilke Omsætningen i denne Cyklernes store Fremstødstid naturligvis stedse maatte vise stigende Tendens, saa traadte Nydam tilbage, afløst omkring Aaret 1908 af J. B. Grunnet. 2 Aar

senere fratraadte ogsaa Johansen, og Grunnet drev siden den Tid Forretningen som Ene-Indehaver. Han døde den 3. Marts 1927.

I August 1927 overtoges Firmaet af de nuværende Indehavere, d'Herrer J. Winther-Hansen og A. Sønderdahl Nielsen, som arbejder i et udmærket og vel afstemt Kompagniskab. De sælger nu Symaskiner, Cykler og Radio en gros overalt i Landet Vest for Storebælt, og under deres dygtige Ledelse er Etablissementet blevet saa omfattende, at Varernes Ekspedition og Regnskabernes Førelse kræver en Arbejdsstyrke paa 9 Personer. De to Chefer har forøvrigt i mange Aar arbejdet for denne Virksomhed. Winther-Hansen har været Rejsende for Grunnet siden Maj 1910, og Sønderdahl Nielsen har haft Ansættelse hos samme Mand siden 1917, først som Ekspedient og siden 1921 som Disponent. Begge er altsaa gennem lange Tider gjort fortrolige med deres Gerning og med de skiftende Chancer paa Markedet for deres Branche.

Grosserer J. Winther-Hansen er født den 8. Juli 1871 i Egtved ved Kolding og er oprindelig oplært ved Landbruget. Senere lærte han Murerhaandværket, delvis ogsaa Tømrer- og Glarmesterfaget, men begyndte saa i 1901

Ekspeditionen

at handle med Cykler. — Derved blev han altsaa sin egen Lykkes Smed.

Grosserer A. Sønderdahl Nielsen er født den 27. September 1895 i Klovborg og kom til Vejle for at lære Kolonialhandel. Efter udstaaet Læretid rejste han til Tyskland, hvor han havde Arbejde i sin Branche indtil 1917, da han vendte hjem og fik Ansættelse hos J. B. Grunnet i Vejle.

J. C. SØRENSEN

En af de største Forretninger indenfor sin Branche i Vejle er J. C. Sørensens Manufakturforretning, der er grundlagt af J. C. Sørensen den 21. Oktober 1893. J. C. Sørensen begyndte i ganske smaa Lokaler og har ved en utrolig Ihærdighed oparbejdet Forretningen til sin nuværende Størrelse. Da J. C. Sørensen døde 12. September 1931, overtog Sønnen, Christian H. Sørensen, Firmaet. Denne fortsætter efter de samme gode Principper som sin Fader, og der er i Aarenes Løb erhvervet en meget betydelig Kundekreds, ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

J. C. Sørensens Manufakturforretning

Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, er en tidligere Købmandsgaard. Lokalerne er Gang paa Gang udvidet, eftersom Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, og de fremtræder nu fuldt tidssvarende og spænder over to Ejendomme baade Stue og første Sal.

Under Firmanavnet „Vejle en gros Lager" drives desuden en en gros Virksomhed i samme Branche.

Chr. H. Sørensen, der i sin Virksomhed beskæftiger ikke mindre end 27 Personer, er født den 21. September 1901 i Vejle og har faaet sin Uddannelse ved Manufakturbranchen i Kalundborg hos Lauritz Petersens Eftflg., Søren Nielsen, hvor hans Fader forøvrigt ogsaa havde været Ekspedient. Efter endt Læretid har han haft Ansættelse hos Peter Jessen, Silkeborg, og Vilhelm Dalgaard i Herning.

MAGASIN DU NORD

En af de Forretninger, der gennem de mange Aar, den har eksisteret, har været med til at sætte sit Præg paa Handelslivet i Vejle, er Magasin du Nord, der kendes af saa godt som hvert eneste Menneske i Byen.

Købmand Jens Lind

Forretningen er paabegyndt den 1. September 1867 af Nicolai Harder, som drev den til 1894, da den overtoges af William Andersen. Denne drev Virksomheden i 25 Aar, indtil den nuværende Indehaver, Jens Lind, overtog den.

Bygningerne, hvori Forretningen drives, tilhørte i sin Tid Vejle Klub, og kaldes derfor populært den Dag idag Klubgaarden og er saa vidt vides opførte i 1858. Gentagne Gange er Butikslokalerne udvidede, alt eftersom Forretningens Trivsel gjorde det

nødvendigt, saaledes af den nuværende Indehaver 2 Gange, i 1921 da hele første Salen toges i Brug til Konfektion, Kjoler og Systue, og i 1928 da den gamle Klubsal tillagdes. Denne danner nu sammen med en nyopført Bygning Gulvtæppe- og Sengeafdelingerne.

Forretningen drives med Salg af Manufaktur, Konfektion, Modevarer og Udstyr, hvoraf en stor Del er fremstillet paa egen Systue, og da der altid forefindes et velassorteret Lager af alle Varer, er dette i Forbindelse med den dygtige og initiativrige Ledelse en ikke uvæsentlig Aarsag til, at Forretningen i Dag staar paa saa høj en Standard, som den gør, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Forretningen af i Dag er hypermoderne og smagfuldt indrettet, og der beskæftiges daglig i Forretningslokalerne og Systuerne ikke mindre end 30 Personer.

Jens Lind, der er født den 6. November 1871 i Store Stokkildshoved ved Herning, har faaet sin Uddannelse ved Faget hos Hans Munch i Viborg. I 1898 paabegyndte han egen Forretning i Næstved; denne solgtes i 1918, hvorefter Lind købte Magasin du Nord i Vejle.

STEFFEN LUNDINGS EFTF.

Ovennævnte Firma er grundlagt af Steffen Lunding den 17. Marts 1886 som blandet Manufakturforretning med Herre- og Dameskræderi samt Kjolesystue.

Kobmand Laurits Splidsboel

Forretningen startedes under beskedne Forhold; men ved Dygtighed, Paapasselighed og Flid lykkedes det Steffen Lunding at drive Forretningen frem, saaledes at den ved Aarhundredets Begyndelse stod som en af Jyllands største og førende.

I de forløbne Aar oprettedes der Filialer i Egtved, Give, Brande og Grindsted.

I Aaret 1892 kom den nuværende Eneindehaver, Laurits Splidsboel, som Handelsbetjent til Byen og fik Ansættelse hos Steffen Lunding, og det lykkedes ham at arbejde sig frem til at blive optaget som Interessent i Firmaet i Aaret 1919 sammen med S. Jusjong. Da Steffen Lunding i Aaret 1924 afgik ved Døden fortsatte de to Interessenter indtil 1928, da S. Jusjong fratraadte og L. Splidsboel

blev som Følge heraf Eneindehaver. Denne fortsætter Forretningen efter de gode gamle Principper, og det er lykkedes ham at arbejde Forretningen frem til sin nuværende gode Position, ligesom der i Aarenes Løb er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges. Bygningen, hvori Forretningen drives, er af gammel Dato, og som en Kuriositet skal nævnes, at der endnu i 1931 ikke fandtes noget Udstillingsvindue.

Samme Aar blev Ejendommen imidlertid moderniseret og fremtræder nu i fuldt tidssvarende Skikkelse.

Forretningen driver Handel med alt i Manufakturbranchen, og der beskæftiges nu ikke mindre end 35 Personer i Virksomheden.

Laurits Splidsboel, der er en dygtig og initiativrig Mand, er født den 9. Januar 1873 i Lemvig og har faaet sin Uddannelse ved Branchen hos A. Kastberg i sin Fødeby.

AXELS VAREHUS

En i Vejle kendt og anset Forretning er Axel's Varehus, der er grundlagt for ca. 40 Aar siden af Chr. Therkildsen. Denne solgte senere Virksomheden til sin Før-

steekspedient, Anton Hansen, der atter den 1. Oktober 1933 afhændede Forretningen til den nuværende Indehaver Axel Christensen.

Forretningen drives med Handel af Manufaktur, Kortevarer, Smaating, Legetøj, Galanterivarer og Bijouteri. Det er lykkedes Indehaveren i den korte Tid, han har været Leder af Forretningen, at drive denne frem til sin nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der beskæftiges nu 5 Personer fast i Virksomheden.

Axel Christensen, der er født den 12. November 1903 i Vorup pr. Randers, har faaet sin Uddannelse i Manufakturbranchen hos Georg Carnøe i Randers, senere har han i en Aarrække haft Ansættelse som Dekoratør hos Schultz' Varehus, hvor han var, indtil han etablerede sig.

JØRGEN PETERSEN & CO.

Ovennævnte Firma er grundlagt af Jørgen Petersen i 1876 paa sin nuværende Plads, Jernbanegade 18.

Grundlæggeren drev Forretningen til sin Død 1916, hvorefter Fru Petersen og N. C. Jørgensen, der har været Formand i Forretningen fra 1897, fortsatte Forretningen under Firmanavn „Jørg. Petersen & Co.".

I 1924 overtog N. C. Jørgensen Forretningen som Eneindehaver under samme Firmanavn.

Gennem Aarene har Firmaet udført mange større Arbejder i og udenfor Vejle By.

I 1925 blev Sønnen, E. A. Jørgensen, der er Bygningskonstruktør, optaget som Medarbejder, og samtidig udvidedes Forretningen til ogsaa at omfatte Butiksmontering, Gulvbelægning m. m. Beskæftigelsesgraden er paa ca. 30 Personer.

Tømrermester N. C. Jørgensen er født den 18. Oktober 1872 i Marslev paa Fyn og har faaet sin Uddannelse ved Faget hos sin Fader og paa Odense tekniske Skole. Han er endvidere Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse. N. C. Jørgensen er saaledes Medlem af Bygningskommissionen samt Medlem af Haandværkerforeningens Repræsentantskab.

Sønnen, E. A. Jørgensen, er født den 4. December 1901 i Vejle og har faaet sin Uddannelse hos Faderen. Sin Konstruktøreksamen har han taget fra Odense tekniske Skole. E. A. Jørgensen er Lærer ved Teknisk Dagskole i Vejle samt Medlem af Statens Tilsyn med Vinding Haandværkerskole.

GULDSMED G. GULDBRANDSEN JUN.

En af de ældste Forretninger indenfor sin Branche i Vejle er G. Guldbrandsens Guldsmedeforretning, der er grundlagt af den nuværende Indehavers Bedstefader i Aaret 1854. Forretningen har saaledes lige siden Starten været i samme Slægts Eje, saaledes overtog G. Guldbrandsen Forretningen efter Fru Madsen, der var Datter af Grundlæggeren. Overtagelsen skete i 1926, og Indehaveren fortsætter paa samme Basis som sine Forgængere og efter de gode, gamle Principper.

Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, har i det lange Spand af Aar kun gennemgaaet en Forandring omkring ved Aarhundredskiftet.

Forretningen drives som Guld- og Sølvsmedeforretning og iøvrigt alt indenfor denne Branche. Det skal endvidere nævnes, at Guldbrandsen tillige er Gravør.

Guldsmed G. Guldbrandsen, der er født den 28. November 1892 i Vejle, har faaet sin Uddannelse i Forretningen, hvorefter han i en kort Periode opholdt sig i København i 1917, for atter at vende tilbage til sin nuværende Forretning.

G. Guldbrandsen er Medlem af Bestyrelsen for Haderslev Stifts Guldsmedeforening.

F. C. JENSENS VASKERI

Ved Aarhundredskiftet grundlagdes ovenstaaende Forretning af H. C. Lorenzen, den nuværende Indehaver

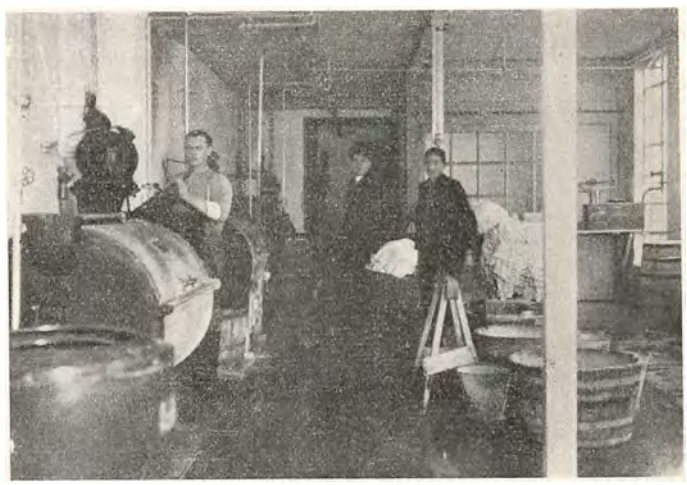

Vaskeriet

af Kolding Dampvaskeri. Denne begyndte med 4 Arbejdere, medens Forretningen nu giver Beskæftigelse til

ikke mindre end 12 Personer, et smukt Bevis paa Virksomhedens Fremgang i de forløbne Aar.

Grundlæggeren drev Vaskeriet indtil 1919, da det

Strygeriet

overtoges af den nuværende Indehaver, F. C. Jensen, der nu har optaget sin Søn, H. Jensen, som Medindehaver.

Bygningen, hvori Virksomheden har til Huse, er opført i Aaret 1929, og samme Aar installeredes alle ny og moderne Maskiner, leverede af E. Mathiesen, København. Vaskeriet udfører alt under Branchen hørende Arbejde, og det er nu et af de mest moderne og førende indenfor sit Felt i Byen.

F. C. Jensen, der er født den 21. November 1880 i Jelling, er Værkmester paa De danske Bomuldsspinderiers Vardevejs Afdeling, medens hans Hustru og Søn er fuldt uddannet i Faget.

Sønnen, H. Jensen, er født den 7. August 1906 i Vejle.

L. H. MORTENSEN

Mange store Virksomheder er begyndt i det smaa, og det samme kan siges om ovennævnte Firma, der er grundlagt under meget beskedne Forhold af Indehaveren, L. H. Mortensen, i 1897 i Torvegade 15. Til at be-

gynde med raadede man kun over et lille Kaffe-Haandbrænderi, og første Aars Omsætning var paa 18,000 Kr.

Støt og roligt arbejdedes Forretningen frem, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa. Ved Aarhundredskiftet flyttedes Virksomheden til Nørregade 8, hvor der 3 Aar senere, i 1903, indrettedes et fuldt moderne Kaffebrænderi, og samtidig paabegyndtes en gros Salg af Kaffe, og Indehaveren rejste selv ud til Kunderne. Stadig arbejdedes Forretningen fremad, og i 1911 flyttedes den til sin nuværende Plads, Nørregade 12, og L. H. Mortensen er nu Indehaver af den Forretning i Vejle, der har den største Omsætning i Kaffe. Bygningen købtes i 1915; men desuden er Mortensen Indehaver af flere store Ejendomme i Byen, saaledes købtes i 1924 Ejendommen Vestergade 32, hvori er indrettet Bageri og Vaskeri, og i 1933 købtes Hotel Royal.

Grosserer L. H. Mortensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 5 Personer, er født 1873 i Lindeballe Sogn og har faaet sin Uddannelse ved Handelen i Kolding, hvorefter han rejste til København og her fortsatte sin Uddannelse ved Kaffebranchen.

CARL PETERSEN

Carl Petersen begyndte i 1883 som Malermester i Vejle, og nogle Aar senere paabegyndtes Salg af Farver. I 1893

flyttedes Forretningen til Sønderbrogade 1, hvor den blev drevet indtil 1915, da den lukkedes paa Grund af Krigen, idet han den Gang havde 20 Mand i Arbejde, som skulde bruge Materialer, der ikke kunde fremskaffes.

Ved Krigens Slutning i 1918 genaabnedes Forretningen og kom hurtigt i fuld Drift. Den nuværende Ejendom opførtes i 1919 og bestaar af en pæn, stor Butik. I 1924 opførtes et Linoleumslager, der oprindelig blev skilt fra Farvehandelen ved en Væg, denne blev nedrevet i 1934, saaledes at begge Forretninger nu gaar ud i et.

Den nuværende Indehaver, Theophil Petersen, overtog Forretningen i 1927, og det er lykkedes ham at drive Virksomheden frem til at være en af de største indenfor sin Branche paa Pladsen. Forretningen drives med Salg saavel en gros som en detail, og der er oparbejdet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Theophil Petersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 8 Personer, er født den 14. Januar 1896 i Vejle og har faaet sin Uddannelse ved Handelen. For yderligere at dygtiggøre sig har han frekventeret Købmandsskolen i København.

DAMPPRESSEN „ELEGANT"

En Virksomhed af forholdsvis ny Dato er Dampressen „Elegant", der er paabegyndt af Indehaveren, A. Mortensen, den 15. Oktober 1931, under meget beskedne Forhold, og der begyndtes med en Damppresse. Et Aar efter Starten installeredes et Hattepresningsanlæg, og endelig er der i 1934 installeret et kemisk Anlæg, samtidig med at Forretningen flyttedes til den nuværende Plads, Grønnegade 30. Alle Maskinerne er af Georg E. Mathiesens Fabrikat.

Skrædermester A. Mortensen

Forretningen udfører Arbejde af enhver Art indenfor Faget saasom Rensning og Presning af Garderobe og kemisk Rensning og Presning. — Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af den korte Tid, der er gaaet siden Starten, at oparbejde sin Virksomhed til dens nuværende gode Position, og der er ligeledes erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

A. Mortensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 18. Maj 1882 i København og har opnaaet sin Uddannelse som Skræder og har drevet selvstændig Skræderforretning i Vejle siden 1909; denne Forretning drives stadig ved Siden af Damppressen.

AUTO-HJÆLPEN

Ovennævnte Firma er gammelt i Byen, idet det blev startet af Jens Andersen i Grejsdalen, senere flyttedes til Nørrebrogade og sidst til den nuværende Plads, Horsensvej i Vejle.

Den nuværende Indehaver, Chr. Marcussen, overtog Virksomheden den 1. April 1933 og driver den hovedsagelig som Reparationsværksted med Salg af Olie, Benzin og Reservedele. Paa Værkstedet findes alle nødvendige Maskiner installeret, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget.

Chr. Marcussen, der i sin Virksomhed beskæftiger 4—5 Personer, er en dygtig og energisk Mand under

Auto-Hjælpen

hvis Ledelse Forretningen er gaaet godt frem, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Chr. Marcussen er født den 5. Februar 1911 i Øster Snede og har faaet sin Uddannelse som Automobilmekaniker.

INSTALLATØR FRANTZ-LEO EMIL LARSEN

Franz-Leo Emil Larsen er født den 20. Marts 1896 i Nykøbing paa Falster og har faaet sin Uddannelse som Elektriker og arbejdet hos J. B. B. Obelitz i sin Fødeby. Efter at have foretaget nogle Arbejder i Jylland for dette Firma, bl. a. paa Godset Haraldskær, indgik Larsen i 1924 Kompagniskab med Installatør S. A. Nielsen. Disse drev Installationsforretning sammen under Navnet Larsen & Nielsen indtil 1927, da Larsen begyndte selvstændig Forretning og købte Ejendommen, hvori Virksomheden nu har til Huse. Heri er indrettet middelstor Butik, og i 1930 opførtes særskilt Værkstedsbygning i Gaarden.

Larsen driver sin Forretning som Installationsforretning med Højttaleranlæg som Specialitet, paa hvilket Omraade han var banebrydende herhjemme, idet han som den første foretog Transmission af Fjernforedrag fra Statstelegrafens Studie. Larsen har saaledes installeret Højttaleranlæget paa Dirt Track-Banen i Vejle, ligesom han har sin egen Højttalervogn.

Det er ikke faa store Arbejder, Larsen i Aarenes Løb har faaet overdraget Udførelsen af; saaledes skal nævnes: Den elektriske Installation i Vejle Kommunes Administrationsbygning, paa Randbøldals Klædefabriker, Nybogades Skole, Elektricitetsværket paa Grejsdal Hammerværk, Firmaet Thisted og Warrers Kulkran, Omforandringen efter Branden paa Tirsbæk Slot, Jysk Crown-korkfabrik. Endvidere udføres nu et sjældent Arbejde

paa Holms Mølle, hvor der opføres selvstændigt Elektricitetsværk, der bl. a. forsyner Beboelseshuset med elektrisk Opvarmning, nemlig Installation af et fuldt moderne elektrisk Køkken.

Larsen har taget Eksamen som autoriseret elektrisk Installatør og beskæftiger til Stadighed 5 Personer i sin Virksomhed.

EM. KALLERUPS EFTF.
AD. VOLDER LUND

En af de ældste Forretninger indenfor sin Branche i Vejle er Emanuel Kallerups Eftf., der er grundlagt af Emanuel Kallerup i Aaret 1895. Kallerup var den første Urmager i Vejle, der begyndte at forhandle Guld- og Sølvvarer, Musikinstrumenter etc. sammen med Ure, og da Firmaet drives videre i samme Form, haves der nu et righoldigt Lager af Ure i alle Formationer, samt et komplet Udvalg af Guld- og Sølvvarer.

Urmager Ad. Volder Lund

Den nuværende Indehaver, Ad. Volder Lund, der overtog Forretningen i 1931, har dog ladet Musikinstrumenterne udgaa.

Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, menes at være ca. 100 Aar gammel, det nøjagtige Aarstal kendes ikke; men det anses for givet, at her paa Stedet i sin Tid boede Borgmester Niels Johnsen, og Mogens Munk udstedte her den jyske Adels Opsigelsesbrev til Kong Christian den II. I Aarenes Løb har Ejendommen gennemgaaet store Forandringer og Forbedringer, efterhaanden som Forretningens Udvikling har gjort det nødvendigt.

Det er lykkedes Indehaveren at arbejde sin Forretning frem til nu at være en af Byens førende indenfor

sin Branche, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Ad. Volder Lund, der er født den 20. Marts 1909 i Holstebro, har faaet sin Uddannelse ved Faget hos Urmager Thomsen i Vejle, senere har han haft Ansættelse hos Kaas Vestertjele i Hobro og overtog sin nuværende Forretning i 1931, efter at have været Medhjælper her i 2 Aar.

VIGGO JENSENS INSTALLATIONSFORRETNING

En Forretning af forholdsvis ny Dato er Viggo Jensens Installationsforretning, der er startet af Indehaveren i 1929 under meget beskedne Forhold, idet hele Virksomheden den Gang havde til Huse i et lille Kælderrum i Faderens Ejendom. Men Viggo Jensen havde Vilje og Energi til at faa noget ud af sin Forretning, der støt og roligt arbejdedes frem. Aaret efter Starten aabnedes Butik i Havnegade, og i 1931 lejedes de nuværende Lokaler, der bestaar af Butik og Værksted i Gaarden. Butiken er forholdsvis lille; men Viggo Jensen har forstaaet at skabe sig en god Levevej og har i de faa Aar, der er forløbet siden Starten, erhvervet sig en stor Kundekreds. Han giver sig hovedsagelig af med Nybygningsarbejde, men har endvidere foretaget Opstilling af elektriske Fabriksmotorer, ligesom der fra Butiken sælges elektriske Artikler og Radio.

Viggo Jensen, der er født den 18. August 1905 i Vejle, har faaet sin Uddannelse som Elektriker, har taget Installatøreksamen og beskæftiger nu i sin Forretning 4 Personer til Stadighed.

EXIDE-BATTERI STATIONEN

Ovennævnte Virksomhed er grundlagt af Indehaveren, Olaf Mortensen, i Aaret 1923 i de nuværende Lokaler med Værksted for Batterireparationer samt autoelektriske Reparationer. Olaf Mortensen fik snart Vind i Sejlene som Følge af den rivende Udvikling indenfor Radioen, og det er lykkedes ham gennem Aarene at drive sin Forretning frem til dens nuværende gode Position,

ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Elektromekaniker Olaf Mortensen

Det skal endvidere nævnes, at Mortensen er Leverandør til offentlige og private Institutioner samt forskellige Fabriker i Byen, ligesom han har en Del Arbejde for Rutebilejerne, som har Station lige over for. Som det fremgaar af Firmanavnet forhandles de kendte Exide-Batterier, paa hvilke Mortensen har Hovedforhandling for Vejle, og endelig skal det nævnes, at der foretages Reparation og Opladning af Akkumulatorer.

Elektromekaniker Olaf Mortensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 29. Oktober 1895 i Daugaard og har faaet sin Uddannelse som Elektriker; han har endvidere arbejdet som Overmontør hos Glud & Nielsen i Vejle i 5 Aar.

CYKLEHANDLER CARL HANSEN
HØJEN PR. VEJLE

Cyklehandler Carl Hansen

I 1921 paabegyndte Carl Hansen sin nuværende Virksomhed i Højen pr. Vejle under meget smaa Forhold og uden en eneste Kunde; men det er lykkedes ham ved et energisk Arbejde at drive sin Forretning frem til dens nuværende gode Position, og der beskæftiges nu 2 Personer.

Paa Værkstedet, der er godt indrettet og forsynet med alt nødvendigt Værktøj samt alle nødvendige Maskiner, udføres Reparation af Cykler og Automobiler, ligesom der forhandles Cykler, Olie og Benzin. Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, er Indehaverens, og der er heri indrettet en pæn Butik samt Beboelseslejlighed. — Carl Hansen, der er født den 25. April 1899 i Siersted, har faaet sin Uddannelse som Mekaniker hos N. P. Andersen og hos Gade i Vejle, hvor han arbejdede, indtil han etablerede sig.

URMAGER
REINHARDT MOGENSEN
ØDSTED PR. VEJLE

Indehaveren af ovennævnte Forretning, Reinhardt Mogensen, startede den 1. Januar 1934. Det er saaledes Pladsens yngste Forretning; men da der føres alt inden for Ure, Radio og Grammofoner samt et velassorteret Reservedelslager, og Indehaveren er en energisk og dygtig Mand, har den alle Betingelser for en god Udvikling.

Urmager Reinhardt Mogensen

Forretningen, som er beliggende paa en til Formaalet velegnet Plads, bestaar foruden Værksted af en stor Butik med et ret anseligt Udstillingsvindue.

Urmager Reinhardt Mogensen, der er født den 26. Februar 1900 i Esbjerg, er uddannet i Faget, hvorhos han har haft Ansættelse i flere af Landets store Forretninger.

KROGH, AKTIESELSKAB

Firmaet, der drives under ovenstaaende Navn, er paabegyndt af den nuværende, administrerende Direktør, O. Gindrup Krogh, i 1925 med Handel af Damekonfektion, Damehatte og Kjoler.

Lokalerne, hvori Forretningen har til Huse, blev i sin Tid benyttede af Vald. Christensen til Manufakturhandel; men da den overtoges af den nuværende Virksomhed, blev hele Forretningen fuldstændig omforandret og moderniseret, saaledes at det nu er et af Byens smukkeste Forretningslokaler.

Forretningen blev startet som Aktieselskab af Direktør Krogh, og det er lykkedes denne i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at arbejde sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Forretningen driver Handel med alt i Damekonfektion, Kjoler, Damelingeri og Damehatte, og der findes altid et velassorteret Lager, hvad der i Forbindelse med den dygtige og initiativrige Ledelse er medvirkende Aarsag til, at Firmaet i Dag staar paa saa høj en Standard, som det gør.

O. Gindrup Krogh, der er født den 5. August 1887 i Nykøbing F., har faaet sin Uddannelse i blandet Manufakturforretning hos det gamle kendte Firma Pentz Møller i Maribo og har senere arbejdet som 1. Ekspedient hos Borgmester H. Chr. Petersen i Odense i 7 Aar; desuden har O. Gindrup Krogh været Førstemand hos Axel Broch i Svendborg og Leder af Crome & Goldschmidt i Nyborg, hvor han var ansat i 8 Aar.

O. Gindrup Krogh, der er en dygtig og energisk Mand, er Næstformand i Manufakturhandlerforeningen i Vejle.

J. C. JØRGENSENS
HERRESKRÆDERI

Forretningen, der drives som Herreskræderi og Herrelingeri, er grundlagt af Indehaveren, J. C. Jørgensen, i 1927.

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er af gammel Oprindelse, men er i Aarenes Løb gentagne Gange restaureret og moderniseret, saaledes at de nu fremtræder i tidssvarende Skikkelse.

Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at arbejde Forretningen frem til sin nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Forretningen fører alt indenfor Branchen, og der haves altid et velassorteret Lager af Stoffer til Habitter, Frakker etc.; desuden findes et righoldigt Lager af Herrelingeri. Indehaveren har desuden i de senere Aar, for at tilfredsstille Tidens Krav og Kundernes Efterspørgsel, oparbejdet et stort Lager af færdige Frakker, saaledes at Publikum til enhver Tid kan blive betjent efter Ønske.

Der drives endvidere 1. Kl.s Herreskræderi og Uniformssyning.

J. C. Jørgensen, der er født den 21. April 1880, har faaet sin Uddannelse som Skræder i Nørre Snede og har senere arbejdet i forskellige større Virksomheder indenfor Faget i København; endvidere har Jørgensen i 20 Aar arbejdet som Tilskærer, deraf de 12 Aar i Vejle hos A. Christensens Eftfl., hvor han var, indtil han paabegyndte sin nuværende Virksomhed. J. C. Jørgensen har været paa Tilskærerakademi baade i København, London og Dresden og staar saaledes fuldt paa Højde med Tiden. At han er en meget dygtig Tilskærer vil man forstaa, naar man hører, at Jørgensen er tildelt Diplom af første Klasse for veludført Arbejde.

J. C. Jørgensen, der i sin Virksomhed beskæftiger et større Antal Svende, har tidligere været Formand for Tilskærerforeningen.

A. CHRISTENSENS EFTF.
HERRESKRÆDERI

Firmaet, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af A. Christensen 1881. Denne drev Forretningen til sin Død i 1909, da den overtoges af Sønnen, Arild Christensen, som imidlertid kun var Indehaver i et Aar, da han i 1910 overtog Konfektionsfirmaet Møller og Christensen „Axelborg", København. — Den 1. April 1910 blev den nuværende Indehaver, J. Th. Jeppesen, Bestyrer og drev Forretningen som saadan i 5 Aar, indtil han i 1915 overtog den for egen Regning.

Skrædermester J. Th. Jeppesen

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er opført Anno 1899, men blev i 1909 fuldstændig ombygget og moderniseret, saaledes at den nu staar fuldt paa Højde med Tidens Krav, ligesom der raades over et udmærket indrettet Værksted, hvor ikke mindre end 14 Personer daglig beskæftiges.

Forretningen drives som Herreskræderi, Herrelingeri og Herrekonfektion; men det førende Felt er Skræderiet.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til at være den førende indenfor sin Branche i Byen, ligesom der er erhvervet en god og solid Kundekreds, blandt hvilken Forretningens Arbejde og Varer er kendt som værende absolut første Klasses.

J. Th. Jeppesen er født den 11. August 1887 i Rans og har faaet sin Uddannelse i samme Herreekviperingsforretning hos Stifteren af Firmaet, hvorefter han i nogle Aar arbejdede forskellige Steder, bl. a. i Storehedinge og Horsens.

J. Th. Jeppesen, der er en dygtig og energisk Mand, er Kasserer i Skrædermesterforeningen.

P. CHRISTIANSENS
MØBELFABRIK

Det var ikke nogen stor Virksomhed P. Christiansen i Aaret 1918 startede; men var Begyndelsen end i det smaa, har Christiansen vist, hvad Energi og Dygtighed i Forening kan udrette.

P. Christiansens Møbelfabrik

Christiansen begyndte i et lille lejet Værksted i Koldingvej 1, med kun en Lærling til Hjælp, at polere Borde; men da hans solide Arbejde efterhaanden blev godt kendt i Byen, voksede Kundekredsen hurtigt, og det lille Lokale blev derfor i 1922 erstattet med et større i Vesterbrogade 27. Her paabegyndtes Fremstilling af Spisestuer og Herreværelser i Eg, og der var nu Beskæftigelse til 5 Mand. Støt og roligt arbejdede Virksomheden sig fremad, og da Pladsforholdene i 1927 atter viste sig at være for smaa, byggede Christiansen selv den Ejendom, hvor Virksomheden nu har til Huse i Nyboesgade 84, og her er siden alle moderne Maskiner blevet installeret. Fabriken beskæftiger nu 10 Mand.

Fabrikant P. Christiansen, der er født den 10. Januar 1879 i Hanning pr. Skjern, udstod sin Læretid hos Snedkermester A. Jensen.

Fabrikanten er Medlem af Bestyrelsen i kristelig dansk Fællesforbund.

BRØDRENE SØRENSEN

Firmaet Brødrene Sørensen, Vejle, hvis Seniorchef er Fabrikant Chr. Sørensen, er grundlagt den 13. Oktober 1898 af Chr. Sørensen som Sukkervarefabrik sideløbende med en Afdeling for En gros Handel med enkelte Kolonial-handelsvarer og Bageriartikler — en Afdeling, der stadig opretholdes, og som har adskillige Kunder vidt omkring. Der handles ogsaa med Chokolade en gros.

Fabrikant Chr. Sørensen

Firmaet var oprindelig et Kommanditselskab, men forandredes i 1912 til almindeligt Enkeltmands-Firma. Samme Aar suppleredes Virksomheden med en Konfekturefabrik — til Fremstilling af forskellig Slags Konfekt og Stænger. Baade den ene og den anden Afdeling af Bedriften har under Chr. Sørensens kyndige og kloge Ledelse vokset sig stor og omfattende og har alt i mange Aar været indarbejdet, fortrinsvis hos Detaillister over hele Jylland og paa Fyn. Der fabrikeres Anno 1933 som Specialiteter Konfekturer, Karameller, almindelige og fyldte Drops, samt store Mængder af Hindbær- og Æble-marmelade til Brugeribrug. Alene af Drops og Konfekturer fremstilles ca. 3000 Kilo ugentlig, og Arbejdsstyrken er paa seksogtredive Mand konstant, i Sæsonen paa femogfyrre Personer.

Brødrene Sørensens oprindelige Fabriksbygninger er antagelig omkring 200 Aar gamle og er sidst anvendte som Købmandsgaard. De interessante gamle Huse, der holdes i god og hygiejnisk Stand, anvendes stadig. I 1912 opførtes de Bygninger, der anvendes til Konfekturefabrik. Det kan tilføjes, at Maskinanlæget er fuldt moderne og arbejdsbesparende; Kogemaskinen arbejder saaledes ved Damp.

Repræsentant H. G. Sørensen

Prokurist Jørg. Bagger Sørensen

Brødrene Sørensen, nu Fader og to Sønner, har fordelt Virksomheden imellem sig efter Erfaring, Alder og Egenskaber.

Fabrikant Chr. Sørensen er født den 18. Maj 1872 i Vejle og gik ud af Skolen med Præliminæreksamen. Han kom saa i Handelslære og blev uddannet ved Smør-eksport samt i Korn- og Foderstofbranchen. I nogle Aar gjorde han Tjeneste ved Hærens Intendantur og havde derefter gennem 3 Aar en Stilling hos P. Chr. Petersen, Aarhus, hvor han satte sig ind i Sukkervarebranchen, saaledes at han i 1898 kunde være Sjælen i Grundlæggelsen af Fabriken i Vejle.

Repræsentant Hans Georg Sørensen er født den 6. November 1901. Som Dreng tog han Realeksamen og blev derefter udlært ved en gros-Handel og frekventerede „Købmandshvile" i Hørsholm et Semester. Hans Georg Sørensen er nu den Mand, der afsætter Fabrikens Produkter i Nørrejylland, medens resterende Distrikter berejses af Firmaets øvrige Repræsentanter.

Prokurist Jørgen Bagger Sørensen er født den 11. Juni 1907 i Vejle, hvor han forlod Skolen med Realeksamen. Han kom i Købmandslære i Aalborg hos Aug. Worms Eftflg., Kolonialhandel. Efter endt Læretid frekventerede han Købmandsskolen i Hørsholm for yderligere Uddannelse gennem et Semester og blev saa ansat i sin Faders Forretning som Rejsende. Jørgen Bagger Sørensen er nu Firmaets Prokurist.

VEJLE BOLTE- OG MØTRIK-FABRIK AKTIESELSKAB

Vejle Bolte- og Møtrik-Fabrik A/S er startet i 1899 af Isenkræmmer Carl Brincker, der lod Fabriksbygningerne opføre og selv ledede Foretagendet som Direktør indtil 1902. — Formaalet med denne Virksomhed, der anlagdes under ret beskedne Former og med kun faa Maskiner til Raadighed, var Fremstilling af Maskinbolte og Møtriker. Selv om der fandtes god Afsætning for disse Specialiteter, saa viste det sig dog ret hurtigt, at det vilde kunne betale sig at lægge ud paa en bredere Bov. I 1903 udvidedes Fabrikationen derfor til at omfatte Bolte af alle Slags, og paa denne Basis har Etablissementet siden udviklet sig og Aar for Aar taget et større og større Marked ind. Der fabrikeres nu baade Skruer og Bolte, Møtriker, Nagler og Nitter samt alle andre Ting i denne særprægede Branche. Det kan i saa Henseende nævnes, at i 1915 installeredes et Svelleskrueanlæg, specielt beregnet paa Produktion af Svelleskruer til De danske Statsbaner. Senere overtoges forøvrigt Dansk Skrue- og Nittefabrik i Vejle, og de to Virksomheder blev slaaet sammen til en.

Direktor Svend Kofoed

I 1902 overtoges Ledelsen af Vejle Bolte- og Møtrik-Fabrik af Direktør Arthur Brincker, Grejsdalens Hammerværk, der varetog Chefstillingen indtil 1918, da Direktørerne Jensen og R. E. Brincker kom til. Direktør Jensen døde imidlertid i 1923, og R. E. Brincker var saa Enedirektør indtil 1927, da Bestyrelsens Formand, Arthur Brincker, atter maatte tage fat. Han bistodes paa dygtig Vis af Prokurist Svend Kofoed, som derefter i 1931 blev Enedirektør. Kofoed har nu 90 Personer i sit Brød.

Direktør Svend Kofoed er født den 25. August 1892 i Rønne og er uddannet som Maskinkonstruktør. Videre

Uddannelse og alsidig praktisk Erfaring har han hentet sig ude i den store Verden, idet han har været ansat hos et af Berlins største Maskinfirmaer samt hos Western Electric i Chicago.

TH. WITTRUP
ULDVARE & TÆPPEFABRIK A/S

Th. Wittrup Uldvare & Tæppefabrik A/S, Vejle, er grundlagt 1898 af Th. Wittrup, som overtog A. T. Kysters Farveri og Uldspinderi i Horsens. Dette Farveri begyndte forøvrigt sin Virksomhed allerede i 1836, medens der endnu var meget at gøre i Bestillingsarbejde for Bønderne. Senere blev Driften naturligvis efterhaanden omlagt, og i 1905 paabegyndtes Fabrikation af uldne Sengetæpper, Rejseplaids, Hospitalstæpper, Svanebay & Multum etc. Særlig Plaids var tidligere i alt overvejende Grad indført fra Udlandet, og der var altsaa her et Marked at søge erobret for dansk Arbejde og dansk Virke. Markedet blev erobret, selv om Begyndelsen var anlagt i mindre Stil. Det første Aar fabrikeredes kun 500 Tæpper; men Produktionen steg sukcessivt, maalbevidst og dygtigt indarbejdet, indtil den i Dag er oppe paa omkring 150,000 Tæpper aarligt. Hovedparten af offentlige Institutioner, som anvender Tæpper, er Virksomhedens stadige Kunder, og de lækre Varer, der altid haves paa Lager, vækker Beundring og Tilfredsstillelse overalt — blandt Kunder saavel som blandt de Mennesker, der skal bruge Tæpperne.

Fabrikant Th. Wittrup

I 1914 købte Fabrikant Wittrup Avenas Havregrynsmølle i Grejsdalen og lod den indrette for Tæppefabrikation. I Maj 1923 nedbrændte Uldspinderiet og Karteriet, uden at dette dog standsede Virksomheden, som

Direktør Chr. Engelbrecht

Prokurist Steen Wittrup

stedse var i godt Skub fremad, trængende den udenlandske Konkurrence mere og mere tilbage. Fabriken, der i sin Tid i Horsens havde en Arbejdsstyrke paa bare 5 Mand, arbejder nu med ca. 100 Mand — et Tal, der i sig selv karakteriserer Udviklingen. I de senere Aar har Firmaet med stort Held kastet sig over Fabrikation af Gulvløberstoffer og afpassede Gulvtæpper, som har vundet Indpas overalt, og som yderligere bidrager til en betydelig Forøgelse af Beskæftigelsesgraden.

Aar 1918 sammensluttedes Th. Wittrups Fabriker med Firmaet Frølund & Wittrup i Horsens til Aktieselskabet Brdr. Wittrup. I 1930 trak Th. Wittrup sig paa Grund af Sygdom tilbage til Privatlivet, og den store Virksomhed ledes nu af Direktør Chr. Engelbrecht. Aktieselskabets Direktion bestaar iøvrigt af Konsul Niels Wittrup, Fabrikant Th. Wittrup og Grosserer Jul. Wittrup.

Th. Wittrups Uldvare & Tæppefabrik A/S i Vejle har

Fabriken set fra Banen

naturligvis under den stedse stigende Linie, hvorefter Etablissementet er ledet, flere Gange maattet udvide sine Bygninger. Dette var saaledes Tilfældet i 1932 og i 1933, da Fabrikationen af Gulvtæpper for Alvor tog fat.

Direktør Chr. Engelbrecht er født den 5. April 1878 i Herning og ansattes allerede i 1904 hos Th. Wittrup. I 1905 blev han Værkfører og i 1920 Driftsleder. Intet var da naturligere, end at Chr. Engelbrecht, hvis Energi og Indsigt mere end een Gang i Aarenes Løb havde været Firmaet til stor Nytte, fik overdraget Direktørstillingen, da Th. Wittrup i 1930 ønskede at fratræde. Begges fornemste Interesse har altid været at se det nu vidt kendte Etablissement som en Pryd for dansk Industri.

VEJLE MARGARINEFABRIK

Vejle Margarinefabrik er grundlagt i 1923 af H. Olsen & Joh. Jensen og indrettedes i lejede Lokaler i Ribevej 8. Fabriken anlagdes udelukkende paa Fremstilling af vegetabilsk Margarine for Salg til Private, altsaa direkte til Forbrugerne. Grundlæggerne drev kun Virksomheden i 2 Aar, idet de i 1925, den 9. Maj, solgte den til den nuværende Ejer, Fabrikant Thomas Kristensen, som indtil 1929 ledede Forretningen i det af Forgængerne lagte Spor.

I 1929 skete der imidlertid en større Omvæltning i Forretningsgangen og Driften i det hele taget, idet Fabrikant Kristensen ansaa Tiden inde til ogsaa at optage Fabrikation af animalsk Margarine, hvorved hans Marked udvidedes betydeligt. Saa store Fremskridt skete der, at Fabrikanten i Oktober samme Aar kunde skride til Køb

af Vejle Dampmølles store Ejendom, Møllegade 3, 5 og 7 og flytte sin Virksomhed hertil. Her var Plads til Indrettelse af en moderne Margarinefabrik med alle mulige tekniske Hjælpemidler, og en saadan stod snart fiks og færdig. Samtidig indstilledes Salget af de forarbejdede Produkter til Private, og hele Fabrikationen sælges nu til Købmænd og Bagere samt Skibsprovianteringshandlende overalt i Landet. Thomas Kristensen har Oplag i København samt i Aalborg, Horsens, Fredericia og Kolding og har ligeledes paa øvrige betydelige Pladser et ganske antageligt Salg. Foruden saavel animalsk som vegetabilsk Margarine fremstiller hans Firma nu Margarine hermetisk lukket i Daaser til Skibsproviantering samt Palmin. Specialiteten i Margarine er „Victa" Margarine.

Fabrikant Thomas Kristensen, hvis nu saa smukt blomstrende Etablissement til daglig beskæftiger 20 Personer ved Produktion og Salg, er født den 22. August 1900 i Ringgive Sogn. Han har Præliminæreksamen og er iøvrigt uddannet i Kontorfaget. I 4 Aar havde han Stilling paa et Revisionskontor, men er aabenbart kommen paa sin rette Hylde i sin nuværende Branche. I hvert Fald er Fabrikanten ofte med, hvor der sker noget, og hvor hans Kvalitetsvarer har Lejlighed til at staa deres Prøve. Det kan i saa Henseende nævnes, at Vejle Margarinefabrik deltog i Provianteringen af Lauge Kochs Ekspedition til Grønland i 1932, samt at der jævnligt haves Leverancer til Fangstfolk og til Børnehospitaler i Grønland. Endvidere er Firmaet jævnlig Leverandør til Den Kellerske Aandssvageanstalt og til flere Sygehuse, ligesom Fabriken har eksporteret Margarine til baade Norge, Tyskland og Belgien.

Fabrikant Thomas Kristensen er Medlem af Bestyrelsen for Foreningen af „Danske en gros Margarinefabriker".

CHARLES HINDBORG A/S

Grosserer og Fabrikant Charles Hindborg er født i Holstebro den 17. November 1850 som Søn af Vejassistent N. Toft Hindborg. — Charles Hindborg lærte Kolonialfaget i Horsens, og efter i 1872 af have aftjent sin Værnepligt, blev han Rejsende for Firmaet I. H. Bing & Søn, senere for Anker Heegaard jun.,

Fabrikant Charles Hindborg

og derefter for Valdemar Thaulow for saa i 1887 at starte sin egen Forretning. Firmaet Charles Hindborg blev grundlagt 28. Juli 1887 i Vejle og fik Lokaler i Vestergade 19. Dets Formaal var Handel med Papir en gros. Det nye Firma startede med meget smaa Midler, og dets Indehaver besør-

Direktør Aage Hindborg

gede selv alle Forretningsrejser. Paa den Maade kom han saa godt ind med sine Kunder, at det i høj Grad blev til Forretningens Gavn. Allerede i 1890 var han saa godt indarbejdet, at han kunde flytte til nye Lokaler i Vestergade 7, og i 1892 købte han denne Ejendom. Her oprettedes et Trykkeri i mindre Stil, men som gradvis blev udvidet. I Aaret 1900 købtes den nuværende Ejendom, Nørrebrogade 7, og paa dens Grund blev en Fa-

briksbygning opført. I den nye Bygning indrettedes et moderne Trykkeri og installeredes Maskiner til Fabrikation af Korsbundsposer, som paa dette Tidspunkt var noget ganske nyt; Hindborgs Fabrik var her i Landet den første, som fremstillede denne Vare. Hvad Ejendommen iøvrigt angaar, saa blev der senere tilbygget en Sidebygning til Udvidelse af Trykkeriet og Lageret. Og efter at Statsbanerne i 1913 havde eksproprieret hele det gamle Forhus og en Del af Komplekset, opførtes den nuværende Hovedbygning, hvori indrettedes Kontorer og Privatlejlighed.

Charles Hindborgs Forretning voksede sig saaledes efterhaanden stor og for sin By betydningsfuld, idet den var istand til at beskæftige en Mængde Mennesker; i Dag beskæftiger den ikke mindre end 49 Personer.

Selv var Hindborg tidligt og sent paa Færde. Helt op i sin høje Alderdom — gennem 57 Aar indtil 1929 —

vedblev han at besøge en Del af sine Kunder som sin egen Rejsende Landet over. Og da hans Firma i 1929 overgik til Aktieselskab med hans Søn som administrerende Direktør, valgtes Charles Hindborg ganske naturligt til Selskabets Formand — en Post, som han stadig beklæder.

Grosserer Charles Hindborg var gennem en lang Aarrække Medlem af Dansk Papirhandlerforenings Bestyrelse og er som Helhed taget en Mand, der har udrettet en Del for sin Stand. Dette bevises alene deri, at Grossereren er Æresmedlem af Dansk Papirhandlerforening, af Provinspapirhandlernes Sammenslutning og af Jydsk Handelsrejsendeforening samt desuden af Frimurernes Instruktionsloge i Vejle.

Administrerende Direktør Aage Hindborg er født i København den 22. Januar 1884 og blev i 1906 ansat som Rejsende for Faderens Firma. I Forvejen havde han været ansat hos L. Levison jun. og hos Konvolutfabriken „Danmark" i København. I 1917 fik Aage Hindborg Prokura, og den 1. April 1929 gik han over i sin nuværende Stilling, som han varetager med aldrig svigtende Interesse og Fremsyn, ligesom han er Medlem af Selskabets Bestyrelse.

Direktør Aage Hindborg er Bestyrelsesmedlem i Foreningen af Maskinposefabrikanter i Danmark, hvor han beklæder Kassererposten, og Bestyrelsessuppleant samt Revisor i Provins-Papirhandlernes Sammenslutning.

Firma Charles Hindborgs Specialer er alle Slags Papirposer, alle Slags Tryksager, Margarinepapir med flerfarvet Tryk, Hyldepapir, Krydderikapsler, alle Papirsorter, Kartoner, Bindegarn, Syltepergament, Kontorartikler, Protokoller og Bøger. Desuden haves egen Linieranstalt, og i det sidste Par Aar er optaget Fabrikation af Jule-Økonomrullen, som straks har faaet stor Udbredelse.

CHR. SCHJØTHS EFTF. A/S
KUL OG KOKS IMPORT

Kulfirmaet Chr. Schjøths Eftflg. A/S, Vejle, er grundlagt i 1888 af afdøde Fabrikant C. Rasmussen og fik dengang Kontor i Nørregade 18 samt Kulplads ved Havnen. Forretningen arbejdede sig efterhaanden fremad til en

omfattende og anset Position; men det var dog først, efter at Forretningens Domicil i 1908 var flyttet til sin nuværende Plads, Vestergade 21, at der rigtig kom Opsving i Forretningen, saaledes at den vandt sig en Plads blandt Provinsens anerkendte Kulfirmaer.

Fabrikant C. Rasmussen var Eneindehaver af Forretningen til 1912, da to Sønner, Axel Rasmussen og Carl Rasmussen, blev Medindehavere i nogle Aar, hvorefter Axel Rasmussen var Eneindehaver til 1929, da Firmaet overgik til Aktieselskab med den hidtidige Eneindehaver som Direktør. Hans er Æren for de store Udvidelser, der i Tiden har fundet Sted, saaledes beskæftiges i Sæsonen 14—15 Personer. Arealet paa Havnen omfattede oprindeligt 716 Kvadratmeter, i Dag udgør Forretningens samlede Areal 1983 Kvadratmeter, som i Reglen er fuldt belastet.

Direktør Axel Rasmussen er født den 15. December 1885 i Vejle, hvor han efter Konfirmationen kom i Lære hos Købmand N. M. Hermansen. Senere tog han Afgangseksamen fra Grüners Handelsakademi i København og var derefter et Par Aar ansat i et Speditionsfirma i Lybæk.

SØNDERMARKENS PLANTESKOLE

Søndermarkens Planteskole, Vejle, har et godt Navn hele Landet over som en Planteskole af speciel Betydning. Dens Kulturer regnes for at være særlig fine og veldrevne, og dens Kunder findes i alle Landets Egne, men naturligvis dog mest i Jylland.

Planteskolen er grundlagt i 1920 af Handelsgartner A. Schmidt. Der var til en Begyndelse ikke store Midler at rutte med, og Planteskolen traadte ud i Livet under smaa Forhold og uden Drivhuse. Efterhaanden opdyrkedes imidlertid 5 Hektarer med forskellige Kulturer, af hvilke særlig maa fremhæves stedsegrønne Planter og

Roser samt Snitblomster. Disse Ting er stadig Skolens Specialer. Nogle Drivhuse er byggede i Aarenes Løb, og Kulturerne fra disse afsættes mest i Vejle og nærmeste Omegn. Drivhusarealet udgør Anno 1933 ca. 1000 Kvadratmeter.

Søndermarkens Planteskole giver nu Beskæftigelse til 5 à 10 Mand efter Aarstiderne. Dens Bygninger er opførte i 1924, men senere stærkt udvidede.

Handelsgartner A. Schmidt, som med Held og Dygtighed driver Virksomheden fremad til stedse stigende Anerkendelse, er født den 10. September 1899 i Vejle og fra sin tidligste Ungdom uddannet ved Faget.

THORVALD JENSEN SÆBEFABRIK

Thorvald Jensens Sæbefabrik i Vejle er grundlagt i Aaret 1895 i Fiskergade, hvor der begyndtes i det helt smaa; men hvor Forretningen hurtigt fik saa godt fat, at den allerede i 1896 maatte flyttes til større og bedre Lokaler i Vestergade. I 1904 flyttedes til Nørrebrogade 35, hvor Fabriken stadig findes.

Fabrikant Thorvald Jensen

Fabrikant Thorvald Jensen var til at begynde med omtrent ene om Arbejdet, saavel Fabrikation som Salg og Kontorarbejde. — Snart fik han dog Raad til fornøden Assistance, og senere beskæftigede han sig mest med selv at besøge sine Aftagere Landet over; hos disse var han en velset Gæst gennem 30 Aar. I 1928 blev Fabriken moderniseret og forsynet med allernyeste Maskiner, og den beskæftiger for Tiden ca. 20 Mand. Fabriksbygningerne har Indehaveren selv ladet opføre i 1904, og senere er de gentagne Gange udvidede, saaledes at de delvis er nye. Virksomheden er altsaa i Stand til at opfylde de mest hygiejniske og teknisk fuldkomne Krav.

Fabrikant Thorvald Jensen er født den 28. Juni 1870 paa Tørring Mark og er oprindelig uddannet ved Kolonial en gros.

G. FUNDER
REBSLAGERI OG BØRSTEFABRIK

Et gammelt Hus, beliggende ved Vejle Havn, købtes i Aaret 1901 af Rebslager G. Funder og flyttedes til Mølholm, hvor Funder saa begyndte et Rebslageri, den Virksomhed, som nu beskæftiger 26 Personer.

Fabrikant G. Funder

Til en Begyndelse fremstilledes hos G. Funder kun en enkelt Slags Reb, specielt beregnet til Fiskeribrug. Men Funder har alle Dage været en flittig og initiativrig Mand, og det varede ikke længe, før hans Forretning voksede sig mere og mere omfattende; i Aarene 1915—16 oprettede han desuden en Afdeling for Fabrikation af Børster. Saavel den ene som den anden Afdeling gaar den Dag i Dag for fuld Kraft, og der fabrikeres adskillige Slags Reb og Tovværk, dog vedblivende mest til Fiskeribrug og til Anvendelse i Landbruget, samt Koste, Børster og Pensler af alle Slags.

Den aabne Bane før 1905

Princippet i Funders Forretningsgang er vedblivende det samme som ved Starten, nemlig den solideste Haandkraft i Værkstedet, parret med den hæderlige og reelle Behandling af Kunderne i Lager og Kontor. Kun faa Maskiner haves til Hjælp for Arbejderne; derimod er naturligvis den første Reberbane, som var ret primitiv, afløst af nye og bedre Baner. I 1905 byggedes en Bane

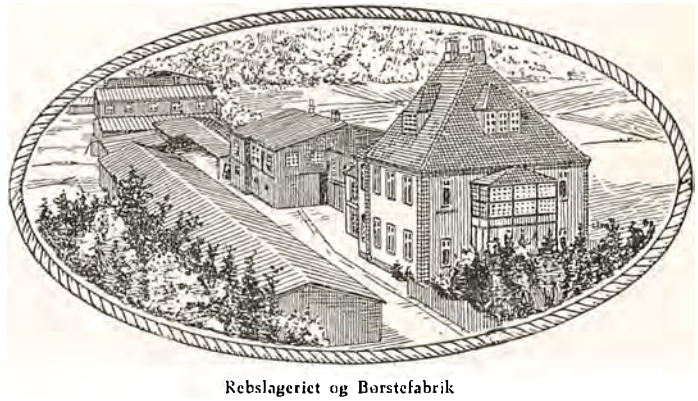

Rebslageriet og Børstefabrik

paa 76 Favnes Længde og 3 Favnes Bredde — indvendigt Maal, og senere er andre Værksteder opførte, bl. a. en Reberbane paa 100, en paa 70 og en paa 50 Favne.

G. Funder har selv gennem alle disse Aar ledet sin Forretning. En Overgang — fra 1917 til 1922 — var Firmaet omdannet til et Aktieselskab; men i Maj 1922 opløstes Selskabet, og Fabrikanten driver atter Etablissementet for sin egen Regning.

Fabrikant Funder er født den 7. Juli 1874 i Mariager og lærte der Faget hos sin Fader. Senere blev han Forbundter hos Peter Petersen i Vejle og arbejdede derefter i en Aarrække i Tyskland, i Hamborg, Flensborg, Heide og Bremen — en god Skole at gennemgaa.

ÆSKEFABRIKEN DAN A/S

Fabrikant N. Jensen Dahl startede sin Æskefabrik i Vejle i Aaret 1924, og Fabriken fik Lokaler Vedelsgade 117. Der begyndtes i al Beskedenhed med 2 Mand paa Værkstedet, og der fremstilledes navnlig almindelige Emballage-Æsker. Men det gik hurtigt fremad med Bedriften, og i 1929 optoges ogsaa Fabrikation af finere Kartonage. Det blev nødvendigt med betydelige Udvidelser, og i 1930 overgik Virksomheden til et Aktieselskab med N. Jensen Dahl som Direktør. I 1931 flyttedes Fabriken til Nørrebrogade 24, og samtidig indrettedes eget Trykkeri, hvorhos Maskinernes Antal i Æskeafdelingen forøgedes til det dobbelte. Et stort Speciale haves nu i fornemme Udstillingsæsker, smukt litograferede. Der beskæftiges 13 Personer.

Fabrikant N. Jensen Dahl

Fabrikant N. Jensen Dahl er født den 2. Juni 1885 i Herslev Sogn. Gennem 17 Aar var han ansat hos Firmaet Bundgaard Andersen, Vejle, deraf de sidste 6 Aar som ledende Formand.

AKTIESELSKABET GREJSDALENS STOLE- OG MØBELFABRIK

Ved Grejsdalen Station ligger en omfattende Virksomhed, A/S Grejsdalens Stole- og Møbelfabrik, grundlagt i 1896 af Fabrikant Hess, Vejle, og Godsejer Schou, Lille Grundet. Fabriken anlagdes for Fremstilling af de saakaldte svenske Stole samt lejlighedsvis andre Møbler. Dens Virksomhed fortsattes gennem Aarene under skiftende Ledelser, indtil det nuværende Aktieselskab i 1931 blev dannet. En Del af Selskabets Aktiekapital ligger

A/S Grejsdalens Stole- og Møbelfabrik

paa Arbejdernes Hænder, saaledes at disse er interesserede i Foretagendets Fremgang paa mere end een Maade. Ved Selskabets Dannelse ansattes den hidtidige Prokurist K. Johnsen som administrerende Direktør. Samtidig blev Fabriken moderniseret og udvidet i sin Kapacitet, og man optog Fabrikationen af de saakaldte Wienerstole, der tidligere er importerede fra Polen og andre Lande. Fabriken er nu i fuldt Sving, beskæftigende ca. 30 Mand og producerende baade Dagligstuer, Herreværelser, Ottomanstuer og Opholdsstuer — ca. 300 pr. Aar ialt — samt Stole i et Antal af ca. 20,000 aarligt. Salget foregaar gennem Repræsentanter, som besøger Møbelhandlere og Snedkere.

Fabrikens Bygninger er opførte omkring 1840 af den danske Stat og beregnet til Klædefabrikation. De har udvendigt deres oprindelige Udseende, men er indvendigt omforandret helt igennem. Eget Dampbøjeri for Træ haves.

Formand for Aktieselskabet er Drejersvend Carl Sørensen, Vejle, som arbejder paa Fabriken, og som er valgt af den Del af Arbejderne, der har Aktier i Foretagendet — det er nemlig ikke dem alle. Den ledende Direktør, Kai Johnsen, er født den 23. Juli 1905 i København. Sin Uddannelse har han faaet i Handels- og Kontorvirksomhed paa forskellige Møbelfabriker. Den 1. Januar 1927 ansattes Johnsen paa Grejsdalens Stole- og Møbelfabrik og avancerede efterhaanden til Direktør.

AKTIESELSKABET
VEJLE TRÆSKOFABRIK

A/S Vejle Træskofabrik er grundlagt i Aaret 1905 af Fabrikant J. Chr. Rasmussen, som begyndte en lille Virksomhed i Brogade 2 i Vejle; af Maskiner havde Rasmussen dengang kun en Baandsav. I Anledning af en Brand flyttedes senere til Gl. Jellingvej 8 under Firmanavnet: „Bundskæreriet Uhrskov". Den paagældende Ejendom købtes, og Fabriken byggedes op fra Grunden af, ligesom der anskaffedes Baandsav og Kapsav samt en 8 Hestes Motor. Der var nu Beskæftigelse til to Mand foruden Rasmussen selv, og det gik stadig fremad med Omsætningen. I 1911 installeredes Drejemaskine, samt en ny Motor paa 18 Hestes Kraft, og flere Folk kom i Arbejde. Efterhaanden fik Fabriken en Kapacitet paa 40,000 Par Træsko om Aaret.

Fabrikant J. Chr. Rasmussen

I 1918 solgtes hele Virksomheden til A/S De forenede Træskofabriker. Der beskæftigedes dengang ikke mindre end 22 Mand. Nu om Dage er Fabrikens Speciale stadig Træskobunde, og der beskæftiges 12 Personer, et ret anseligt Antal under Hensyn til, at det moderne Gummifodtøj har vundet saa stærkt Indpas i Landbefolkningen, som Tilfældet er.

Fabrikant J. Chr. Rasmussen er vedblivende Forretningens Leder. Rasmussen er født den 23. Februar 1879 i Husby Sogn og har Uddannelse som Træskomager.

VEJLE STOLE- OG MØBELFABRIK
VED BJERREGAARD & NIELSEN

Vejle Stole- og Møbelfabrik er grundlagt i Aaret 1916 af Snedkermester N. J. Nielsen, der indrettede Værksteder i Langelinie 26 for Stole- og Møbelfabrikation; der fremstilledes til en Begyndelse, foruden Stolene, Herre-

Vejle Stole- og Møbelfabrik

værelser, Dagligstuer og Opholdsstuer. Der kom efterhaanden god Gang i Virksomheden, og i 1927 indrettedes ogsaa moderne Værksteder til Fabrikation af polstrede Møbler. Fabriken laver nu selv baade Stel og Polstring, og alle Møblerne fremstilles efter egne Arkitekters Tegninger, hvilket bevirker en større Konkurrencedygtighed, ligesom Fabriken derved har faaet sit Navn placeret mellem Landets fineste Møbelfabriker. Den beskæftiger nu 24 Personer, og der fremstilles vedblivende baade Herreværelser, Dagligstuer, Opholdsstuer og overpolstrede Møbler, saavel i Stel som færdigpolstrede.

Fabrikant N. J. Nielsen

Ejendommen Langelinie 26 ejes af Fabrikant N. J. Nielsen, som er Virksomhedens daglige Leder. I 1922 købtes tillige Langelinie 18, der indrettedes til Kontor og Lager samt Polstermøbelværksted i fuldt moderne Format med Elevator og Centralvarme. I Nr. 26 findes selve Snedkeriet og Maskinværkstedet. Det kan bemærkes, at Bjerregaard & Nielsen har haft store Leverancer til offentlige Institutioner, Sygehuse, Haandværkerforeninger, Statsbanerne o. s. v.

Fabrikant N. J. Nielsen er født 12. Juli 1882 i Vejle og er uddannet i Praksis og Teori indenfor Snedkerfaget. I Vejle er Fabrikant Nielsen en kendt og agtet Borger, Medlem af Sct. Pauls Kirkes Menighedsraad, siden 1925 Formand for Vejle Snedkermesterforening og Medlem af Bestyrelsen for Børnehjemmene Marielund og Skovbakken i Vejle.

VEJLE TRIKOTAGEFABRIK

Vejle Trikotagefabrik er grundlagt den 11. Juli 1911 af Fabrikant C. Rasmussen, som oprindelig var uddannet ved Kolonialbranchen og i 30 Aar drev Forretning i Vejle under Firmanavnet Chr. Schjøths Eftfl. Dette Firma er nu overgaaet til Fabrikant Rasmussens ældste Søn, Axel Rasmussen, som driver Kulimport under dette Firma.

Til en Begyndelse drev Rasmussen Trikotagefabriken med Haandmaskiner, men senere ved maskinel Kraft.

Den gamle Fabrikant, der var født i 1857, afgik ved

Afdøde Fabrikant Rasmussen

Fabrikant Rasmussen jun.

Døden den 31. Oktober 1927, og siden den Dato har hans Enke været Indehaver af Fabriken. Ledelsen forestaas nu af Sønnen, Fabrikant Otto Rasmussen, som

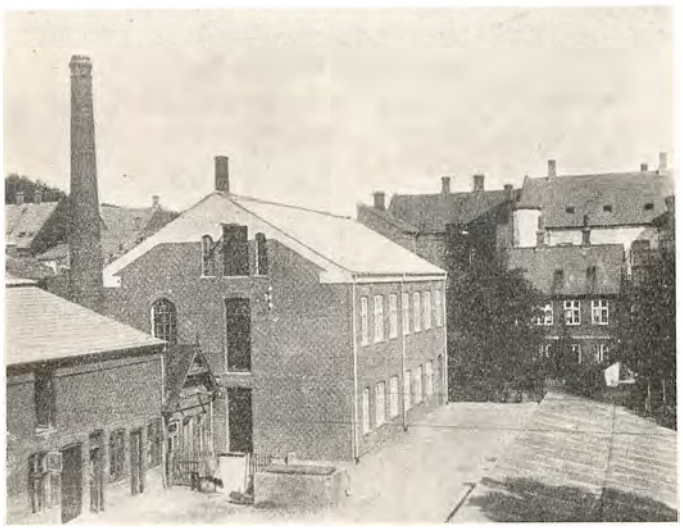

gennem de sidste Aaringer har anskaffet moderne Maskiner, hvorved Fabriken ser sig i Stand til at levere alle moderne Ting som Pullover, Slipover, Veste, Sweaters, Strømper, Sokker m. m.

Fabriken beskæftiger ikke saa faa Personer.

Afdøde Fabrikant C. Rasmussen var i sin Tid Kasserer i Handelsstandens Understøttelsesforening.

NIELSEN & SØRENSENS MØBELFABRIK

Snedkermester L. J. Larsen anlagde omkring Aaret 1902 en Møbelfabrik i Ejendommen Langelinie 33 i Vejle. Han begyndte med Fabrikation af Soveværelser, og fra meget beskedne Forhold arbejdedes Forretningen successivt fremad, saaledes at de faa Maskiner, der til en Begyndelse stod til Larsens Raadighed, blev flere og flere, og i 1917 var der Beskæftigelse til 12 à 14 Mand, senere til omkring ved 30 Mand. I 1912 brændte Fabriken, men blev genopbygget og forsynet med en Række nye Maskiner, moderne Tørrestue og Centralvarme. Efterhaanden optoges ogsaa Fabrikation af Spisestuer, og i begge Slags Møbler oparbejdedes en betydelig Omsætning.

I 1925 overtog de nuværende Indehavere Fabriken og fortsatte Virksomheden under Firmanavnet Nielsen & Sørensen. Begge havde i en Aarrække været ansat hos Larsen som Værkførere, henholdsvis fra 1914 og 1917, saa de var godt kendt med saavel Forretningsgangen som Kundekredsen. I 1928—29 lod de installere flere nye Maskiner, bl. a. Kupermaskine og Pudsemaskine, og de beskæftiger i 1933 i det daglige Arbejde 13 Mand.

Fabrikant D. M. Sørensen er født den 8. Oktober 1884 i Sjørslev og er uddannet ved Faget og er Medlem af Bestyrelsen for Vejle Snedkermesterforening.

Fabrikant H. C. Nielsen er uddannet som Kontormand.

VEJLE SKOTØJSFABRIK

Fabrikant J. Jensen Bang grundlagde Vejle Skotøjsfabrik i Aaret 1896 i Torvegade 32. I 1899 var Produktionen allerede blevet saa stor, at der maatte en Udvidelse af Lokalerne til, og derfor købte Bang Ejendommen Torvegade 15, hvor Fabriken endnu findes.

Fabrikant J. Jensen Bang

J. Jensen Bangs Fabrik var en af de danske Købstæders første industrielle Virksomheder i Skotøjsbranchen, idet der før 1896 hovedsageligt kun fandtes Haandskomagere i de danske Provinser. Til en Begyndelse fremstilledes paa Vejle Skotøjsfabrik kun billige Morgensko; men da det gik jævnt fremad med Omsætningen, kom man efterhaanden ind paa Fabrikation af alle Arter Skotøj, og Beskæftigelsesgraden steg til ca. tredive Mand.

For Tiden er Konkurrenceforholdene ikke saa gode, og Arbejdsstyrken er derfor kun paa 12 Mand. Imidlertid kommer der jo atter bedre Tider, og i Pusterummet indtil da dyrker Vejle Skotøjsfabrik et fornemt Speciale i lange Støvler og Ridestøvler, af hvilke der haves stor Afsætning.

Fabrikant J. Jensen Bang er født den 27. Februar 1866 i Vinding Land og er uddannet Haandskomager. Gennem 14 Aar har han været Formand for Skotøjsfabrikantforeningen for Provinsen.

F. TH. HANSEN
BORD- OG MØBELFABRIK

F. Th. Hansens Speciale har stedse været Fabrikation af Spiseborde. Med det begyndte han i 1912 i Enggade 4 i Vejle under beskedne Forhold; han var ene Mand paa Værkstedet. Men han tog energisk fat, og i 1913 var F. Th. Hansen saa vidt, at han kunde indrette sig et større Værksted i Langelinie 33 og her give Beskæftigelse til fire Mand. Det varede dog ikke ret længe, før Virksomheden voksede ud over disse Rammer ogsaa. I 1916 flyttedes til Fredericiagade 3, og samtidig indkøbte Hansen en Del nye og moderne Maskiner, saaledes at der kunde komme mere System i Produktionen. I 1919 købte han Ejendommen, hvori der oprindelig har været Bryggeri, og lod senere en Etage mere opføre paa Baghuset. I 1926 hærgedes Virksomheden af Ildebrand og efter denne byggedes nyt Lagerrum og foretoges Udvidelse af Maskinsnedkeriet. I 1931 byggedes en Etage paa Sidehuset til Kontor, og Lokalerne udvidedes atter samt forsynedes med Centralvarme og Tørrestuer. Der beskæftiges nu til Stadighed 12 Personer.

Fabrikant F. Th. Hansen

F. Th. Hansens Speciale er vedblivende Spiseborde; men han fremstiller nu ogsaa Skriveborde og hele Stuer, nærmest Herreværelser. Fabrikanten er født den 15. September 1879 i Bjerre Herred og kom efter Konfirmationen i Snedkerlære i Horsens. Senere uddannede han sig videre herhjemme og i Tyskland.

ANDERS BACH

Fabrikant og Købmand Anders Bach, Vejle, er en driftig og energisk Mand, der har oparbejdet en betydelig Virksomhed.

I 1899 etablerede Bach sig som Murermester i Vejle og begyndte samtidig et Cementstøberi, senere udvidet med Mørtelfabrik.

Efterhaanden kom Forretningen ogsaa til at omfatte Handel med Bygningsartikler og da navnlig en betydelig Import og Salg af Kalk.

For at forenkle Forretningen, der var kommet til at beskæftige mange Mennesker og havde taget stort Opsving, udskiltes i 1912 Mørtelfabriken, der i Forbindelse med en konkurrerende Fabrik, forenedes i A/S Vejle Mørtelfabrik med Anders Bach som Bestyrelsens Formand, en Stilling som han stadig er Indehaver af. Samtidig nedlagdes Murervirksomheden, hvorefter Forretningen kun omfattede Handel med Bygningsartikler og Cementvarefabrikation.

Cementvarefabriken, hvis Speciale er Monierrør og Betonrør, er gaaet godt frem og er kendt Landet over. Som et andet kendt Speciale for denne Del af Virksomheden kan nævnes „Røgsugeren", en Røghætte, der hindrer Skorstensnedslag og fremmer Trækket.

Endvidere fremstilles Isoleringsstoffer: Flydende Asfalt og No-do-ida, sidstnævnte har vundet stor Udbredelse og Anerkendelse.

Paa Cementvareindustriens Omraade har Fabrikant Bach gjort en særlig Indsats, idet han som Formand for „Dansk Cementvareindustri", en Stilling han beklædte i 10 Aar, i sin Tid stillede Forslag om Indførelse af et Varemærke, en ligesidet Trekant, for Cementvarer, der skulde tjene som Garanti for Varens gode Kvalitet. Dette Varemærkesystem er nu anerkendt af Autoriteterne Landet over og har bevirket en stærkt mærkbar Højnelse af Cementvarernes Kvalitet.

I denne Forbindelse kan nævnes, at Anders Bach var Medlem af den af Dansk Ingeniørforening nedsatte Kommission til Udarbejdelse af Normer for Cementvarer af 1927.

Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening er stiftet paa Anders Bach's Forslag, og han har beklædt Formandspladsen siden Foreningens Oprettelse d. 2. Januar 1920.

Fabrikant Anders Bach er Medstifter af og Formand for A/S Vejle Kalkværk.

Virksomheden, der begyndte under beskedne Former, har i Aarenes Løb udviklet sig ret betydeligt, saaledes kan nævnes, at dens Omsætning af Cement for Tiden er en af Provinsens største. Virksomheden har Kontor

Flegborg 4, Fabrik og Lagerbygning paa Vejle Havn og Fabrik i Grejsdalen.

Anders Bach er født den 5. April 1872 i Hvidbjerg paa Mors, lærte Murerhaandværket i Nykøbing, og efter udstaaet Lære arbejdede han nogle Aar i Norge og Tyskland, hvorefter han som nævnt tog Ophold i Vejle.

BRØDRENE PEDERSEN
HANDELSGARTNERI

Brødrene Pedersens Handelsgartneri ved Søndermarksvej i Vejle har altid været et Foregangs-Gartneri — hvilket det ogsaa er i Dag.

Dette Gartneri var paa sin Egn et af de første, der byggede Drivhuse, idet den daværende Indehaver lod opføre et saadant allerede i 1890. Dette Hus var beregnet for Blomster og anlagt efter Røgkanalsystemet. I vore Dage gør Gartneriet sig bemærket ved siden 1921 at have tiltrukket og forbedret en Tomat-Stamme, som er anbragt i Handelen under Navnet Vejle-Stammen, og som er berømt for sine ualmindeligt velformede, rigtbærende og sygdomsfri Kulturer. Det er med Stolthed,

Brødr. Pedersens Gartneri

Brdr. Pedersen kan fremvise dette deres eget Værk, fremelsket som det er ved Flid og Taalmod under nænsomme Hænders omhyggelige Pleje.

Forretningen er grundlagt i 1888 af Handelsgartner Vald. Christensen, omfattende ca. 6 Tdr. Land og nærmest anlagt som Planteskole. Lidt efter lidt gled Virksomheden imidlertid over i Blomstergartneriet, og som saadant stod det omkring Aaret 1900 i fuldt Flor. Den 1. Marts 1921 overtoges det af Brdr. Pedersen. Der var dengang 900 Kvadratalen under Glas, og der toges straks fat paa Bygningen af flere Drivhuse. Nu haves ialt 6500 Kvadratalen under Glas. Specialet er Anno 1933 Blomster samt Tomater og Tomatfrø, og navnlig denne specielle Frøavl giver gode Renter. Ialt beskæftiges 6 Personer i fast Arbejde.

Handelsgartner Edvard Pedersen er født den 10. Januar 1902 i Vejle, hvor han ogsaa havde Læreplads ved samme Gartneri. Videre Uddannelse har Edv. Pedersen faaet hos Brdr. Hedelund i Nisted ved Odense, og hvad angaar Frøavl, hos Chr. Jørgensen i Erritsø.

Handelsgartner Georg Pedersen er født den 9. April 1900 i Vejle. Ogsaa han kom som ung Mand i Gartnerlære — ligesom Broderen hos deres Forgænger, Vald. Christensen, og havde senere Plads som Medhjælper hos Slotsgartneren paa Brahetrolleborg samt hos Brdr. Rasmussen i Horsens.

VIGGO MATHIESEN
HONNINGFABRIKEN „FLORA"

Viggo Mathiesens Firma blev oprindeligt startet med det Formaal for Øje at drive Kolonialhandel i Vejle, og denne Kolonialhandel indrettedes i en Butik i Jernbanegade 1. Det skete i Oktober 1919, og i Løbet af nogle Aar oparbejdedes en ret god Forretning. Ved Siden af Kolonialhandelen drev Mathiesen imidlertid — som Bibeskæftigelse — en speciel detail, en gros og Forsendelsesforretning med Honning, og denne Gren af hans Virksomhed udviklede sig efterhaanden saa stærkt, at den tog hele Købmandens Tid, hvorfor han i April 1930 ophævede sin Kolonial-Afdeling, for udelukkende at hellige sig en gros Handelen. I dens Sted haves nu en fornem Specialforretning med Biavlsredskaber, Fabrik for Fremstilling af Vokstavler samt Fabrik for kunstig Honning o. s. v. — alt i Honningbranchen. Store Partier dansk Bihonning gaar i en gros Salg gennem denne Virksomhed, og ved Siden heraf importeres en Del udenlandsk Bihonning. Fabriken for Kunsthonning var oprettet allerede i Maj 1927, og dens Kapacitet er ikke ringe. Fabriken flyttedes i April 1930 til Fredericiagade 60, hvor dens Indehaver lod opføre nye og moderne Bygninger, indrettede specielt for Formaalet. Der beskæftiges ialt 8 Personer.

Fabrikant Viggo Mathiesen

Det er egentlig en utrolig Bunke Ting, der skal være paa Lager i en Nutidens Forretning for Biavlsredskaber. Blader man et af Fabrikant Mathiesens Kataloger igen-

nem, vil man støde paa en lang Række mærkelige Navne og paa Afbildninger af lige saa mærkelige Instrumenter. Der er f. Eks. Røgblæsere af Messing, Skrællegafler,

Tavlesporer, Tavletraad, Bislør med Pibehul, Bihandsker, Honningsier, Honningløsnere, Sparteler, Bibørster, Tavlebeskærere, mekaniske Røgpustere, Honningspader, Røgpustere med Faareskindsblæsebælg, Dampvokssmeltere, Solvokssmeltere, Honningemballage i mange Arter, Bistader og Bihuse m. m. Det maa være en hel Videnskab at dyrke denne Branche til Fuldkommenhed. Men det har Viggo Mathiesen altsaa forstaaet, og hans Firmanavn har høj Anerkendelse hos Biavlere hele Landet over.

Fabriken har i Aarenes Løb leveret Honning til Kunder paa Færøerne, Island, Grønland, i Norge og Sverige og har altid høstet Anerkendelse for dets højfine Kvalitet.

Købmand og Fabrikant Viggo Mathiesen er født den 31. Januar 1896 i Vejle og er uddannet i Kolonialbranchen en gros og en detail. En Tid var han ansat hos tidligere Handelsminister, Konsul Jørgen Christensen, Vejle.

GARTNERIET „BØGEVANG"

Gartneriet „Bøgevang" ved Kolding Landevej i Vejle er særlig kendt for sine fine Kulturer i Potteplanter. Bl. a. kan i saa Henseende nævnes, at der afsættes omkring ved et Tusind store Chrysanthemumsplanter aarligt. Desuden haves ekstra gode Kulturer i Druer, Tomater og Agurker.

Gartneriet „Bøgevang" er anlagt 1919 af Gartnerne Hansen & Westergaard paa et Areal af en Tønde Land. Den 19. September 1932 overtoges det af Gartner Chr. Lindholt, som nu raader over et Drivhusareal paa 2000 Kvadratalen, 5 Huse ialt, samt 40 Mistbænke. I samtlige Huse staar frodige Afgrøder, og det intensivt drevne Gartneri er istand til at give fast Arbejde til 4 Personer, ligesom dets Produktion i Kraft af sin Kvalitet til Stadighed finder flere og flere Aftagere.

Handelsgartner Chr. Lindholt er født den 24. Januar 1908 i Øster Løgum. Sin første Lærdom i den ædle Gartnerkunst fik han hos Brdr. Pedersen i Vejle og havde senere Ansættelse i Vejen og Kolding. I en Alder af 24 Aar satte han „Foden under eget Bord" og driver med Ungdommens friske Energi sin Virksomhed fremad efter de bedste Principper.

CARL CHRISTENSENS LÆDERHANDEL

Carl Christensens Læderhandel, Sønderbrogade 30, Vejle, repræsenterer et gammelt Firma med en seværdig og hæderkronet Fortid. Firmaet er startet i 1833 i Bogense som Feldberederi, og Grundlæggeren var den nuværende Indehavers Bedstefader, Knud Christensen. Ved 100-Aars Jubilæet har Forretningen altsaa hele Tiden været i samme Families Eje, oven i Købet med kun tre Generationer som Indehavere. Lignende Tilfælde hører vistnok til Sjældenhederne, og paa Jubilæumsdagen kunde der ydes Slægten al mulig Honnør for hæderlig Forretningsførelse og agtværdig Stræben gennem de mange Aar. — I 1870 overtog den nuværende Ejers Fader, Garver Carl Christensen, Feldberederiet og flyttede det i 1883 til Vejle. Her blev Virksomheden drevet som Garveri indtil 1925, da Haandværket nedlagdes, og Handel med Huder, Skind og Læder, delvis en gros, optoges i Stedet. Denne Handel føres stadig, og Firmaet har i Branchen oparbejdet sig en fast og solid Kundekreds.

Læderhandler Carl Christensen

Læderhandler Carl Christensen, Søn af Garver Carl Christensen, er født den 22. November 1882 i Bogense. Ogsaa han er uddannet som Garver. I 1909 overtog han Faderens Virksomhed og har drevet den siden. Det kan tilføjes, at Carl Christensen er en ivrig Sejlsportsmand og er som saadan Medlem af Bestyrelsen for Sejlklubben „Neptun"; det har han været snart i 30 Aar.

VEJLE CEMENTVAREFABRIK C. CHRISTOFFERSEN

Vejle Cementvarefabrik ved Firma C. Christoffersen er en af de første i Jylland anlagte Cementvarefabriker, hvis Hovedforretning er Monierrør og Betonrør i alle Dimensioner. Desuden fabrikeres Brønde, Fliser og

Bygningsstøbegods samt udføres imiteret Granit- og Sandstensarbejder.

Vejle Cementtagstensfabrik, der nu er nedlagt, blev grundlagt i 1892.

I 1896 anlagdes Vejle Cementvarefabrik ved Strandgade, og i 1905 tilkøbtes Cementvarefabriken „Svanholm" ved Vardevej. Vejle Cementvarefabrik har altid

Fabrikant Aage Christoffersen

Fabrikant Arne Christoffersen

været en af de førende indenfor Cementvareindustrien, og dens Frembringelser er anerkendt over hele Landet.

Murermester C. Christoffersen har drevet Forretningen til sin Død 1922, hvorefter Sønnerne Aage og Arne Christoffersen overtog den.

Seniorchefen, Aage Christoffersen, er født den 25. Juni 1885 i Vejle og er uddannet som Konstruktør. Udvidet praktisk Uddannelse fik han i Tyskland.

Arne Christoffersen er født den 11. Oktober 1898 i Vejle og fik samme Uddannelse som Broderen.

Begge er de kendte Mænd i deres By.

Seniorchefen, der er R. af D., sidder i Repræsentantskabet og Bestyrelsen for A/S Vejle Bank, i Bestyrelsen for Vejle Haandværkerforening og Teknisk Selskab samt er Formand for Den lokale Sammenslutning af Arbejdsgiverforenings-Medlemmer i Vejle.

ANTON HANSEN

Den 13. Oktober 1902 overtog Anton Hansen Material-, Urtekram- og Delikatesseforretningen Torvegade 7 efter cand. pharm. P. Spang og førte den videre under Firmanavnet P. Spangs Efterfl. ved A. Hansen. De første Aar var Omsætningen meget beskeden; men efterhaanden voksede Forretningen betydeligt, saaledes at Anton Hansen i Oktober 1908 maatte flytte til større og bedre Lokaler i Ejendommen „Grand Hotel". I disse nye Lokaler lykkedes det Anton Hansen ved Flid og Dygtighed at oparbejde Forretningen til en af de største i Landet i denne Branche. Oktober 1928 flyttedes til den nye, store Ejendom Nørretorv, hvori der var indrettet nye og tidssvarende Lokaler; men allerede

Grosserer Anton Hansen

1. Februar 1929 maatte Anton Hansen afstaa sin Detailforretning, fordi Omsætningen af Benzin og Olie tog hele hans Tid. I 1914 fik han Depot for Shell for Vejle By og Opland, og i Betragtning af Motortrafikens Udvikling gennem Aarene siden da, vil man forstaa, at Benzinhandelen nu kan give sin Mand nok at gøre.

Benzindepotet forblev i Ejendommen paa Nørretorv indtil November 1931, da der paa Grunden, Sønderbrogade 5—7, blev bygget en Ejendom til Depotets specielle Brug. I Foraaret 1929 købte Anton Hansen desuden et Hus i Skyttehusgade og indrettede dér en moderne Service-Station for Biler, samt Butikslokale. Hans Depot, der forhandler saavel Benzin som Petroleum, Brændselsolie og Smøreolie, beskæftiger 5 Personer og forsyner Vejle By og Opland i en Radius af indtil 15 Kilometer.

Selv er Anton Hansen kendt af en Mængde Mennesker fra hele Landet — Motorfolk, som stopper op ved

hans Standere for at faa Benzin, og som nu og da har haft Lejlighed til at hilse paa Forretningens Indehaver. I Vejle er han en anset og meget skattet Borger, som har været Medlem af Huslejenævnet, Næstformand i Ligningskommissionen, Næstformand for Skatteraadet for Vejle Skattekreds. For Tiden er han Revisor i Handelsstandsforeningen og Kasserer i Vejle Handelsstands Understøttelsesfond.

Anton Hansen er født den 19. Juli 1875 i Horsens og er uddannet ved Kolonial- og Materialbranchen.

NIELS RASMUSSEN
MØBELFABRIK

Som Specialfabrik for overpolstrede Møbler indtager Niels Rasmussens Møbelfabrik, Nørregade 27 i Vejle, en fremskudt Plads; dens Møbler afsættes ikke alene i Vejle By og Opland, men finder Aftagere over det ganske Danmark, og dens Kunder erkender, at de altid bliver godt og reelt behandlet, med andre Ord: forsynede med Kvalitetsvarer til en rimelig Pris.

Fabriken er grundlagt i 1922 af Strøier & Knudsen, som straks anlagde deres Virksomhed paa Fremstilling

af overpolstrede Møbler. Den 1. Januar 1933 overtoges Firmaet af Snedkermester N. Rasmussen, der har sat sig det som Opgave yderligere at udbygge dets gode Omdømme. N. Rasmussen har for Tiden ca. 12 Personer i Arbejde og venter med det første at faa Lejlighed til at udvide Styrken.

Fabrikant Niels Rasmussen er født den 28. August 1910 i Østbirk og har altsaa til Raadighed et Fond af unge Kræfter, der ikke er bange for at tage fat og vove nye Fremstød. Han er uddannet ved Faget hos A. Schmidt i Tørring samt hos Strøier & Knudsen, indtil han selv overtog dette sidstnævnte Firma.

WILH. PAPES EFTF.
ALFR. PAPE & HANS PETERSEN

Wilh. Papes Fabrik for Børnesko og Vingesko blev grundlagt i Aaret 1915 i Vejle, Vestergade 14, af Wilh. Pape. Der begyndtes i mindre Stil med kun to Medhjælpere; men Forretningen fik hurtigt et godt Ry, saaledes at den Aar for Aar arbejdedes fremad. Efterhaanden udvidedes Fabrikationen til at omfatte Morgensko af forskellig Slags, og i de senere Aar fremstilles Promenadefodtøj og Morgensko som Virksomhedens fornemste Specialiteter. — Hvad Bygningerne angaar, da blev de udvidede i 1920 ved Opførelse af en Bagbygning, og i 1933 tilbyggedes en Sidebygning, saaledes at der blev Plads til forøget Produktion. Fabriken beskæftiger nu ca. 30 Personer. Dens Grundlægger, Fabrikant Wilh. Pape, døde forøvrigt i 1930, og Firmaet overtoges af hans Søn og Svigersøn under Navnet: Wilh. Papes Eftf., Alfr. Pape & Hans Petersen. De to Herrer fører Forretningen videre i det gode gamle Spor.

Fabrikant Wilh. Pape

Wilh. Pape var født den 4. Juni 1865 i Vingsted og

Fabrikant Alfr. Pape

Fabrikant Hans Petersen

blev i sin Ungdom uddannet som Haandskomager. Allerede i 1892 etablerede han sig som Skotøjshandler og dyrkede i en Aarrække et Speciale i Fremstilling af Træskostøvleskafter. Hans Søn, Alfr. Pape, er født den 22. September 1896 i Vejle. Svigersønnen, Hans Petersen, er

født den 31. Januar 1889 i Odense og har repræsenteret Wilh. Papes Fabrik siden 1922.

GARTNERIET „GRØNVANG"

Paa et Areal af 3300 Kvadratmeter grundlagdes Gartneriet „Grønvang" i Vejle i Aaret 1927 af Handelsgartner Otto Pedersen. Der begyndtes med udelukkende Frilandsgartneri; men senere er der bygget nogle Drivhuse og anlagt en Del Mistbænke, saaledes at der nu ialt haves ca. 375 Kvadratmeter under Glas. Gartneriet har et interessant Speciale i Fremdrivning af Smaaplanter til Formering, og denne Gren af Virksomheden drives i stor Stil. Iøvrigt dyrkes navnlig Blomster til Afskæring, samt Tomater og Agurker og desuden en Del almindelige Gemyser. Produktionen afsættes hovedsageligt i Vejle, og Navnet „Grønvang" plejer at være et Bevis paa Varens gode Kvalitet.

Handelsgartner Otto Pedersen

I det hele taget regnes Otto Pedersens Bedrift for at være et lille Mønstergartneri, af hvis Fremdrift og Udvikling Indehaveren har megen Ære.

Gartneriets Bygninger er opførte i 1927 og har siden den Tid været Genstand for flere Udvidelser.

Handelsgartner Otto Pedersen er født den 18. Juni 1903 og har en god og alsidig Uddannelse i sin Branche.

BØSSEMAGER EMIL FRANDSEN

Bøssemager Emil Frandsen, Vejle, er Indehaver af et gammelt og anset Firma, startet i 1837 i Follerup af Søren Frandsen. Gennem de næsten Hundrede Aar, der er forløbet siden Grundlæggelsen, har Firmaet stedse været i Familiens Eje og har til enhver Tid formaaet at indrette sig efter den mægtige Udvikling, der netop paa Bøssemageriets Omraade er brudt igennem i de sidste Menneskealdre. Bl. a. kan nævnes, at en Mængde Flintbøsser i sin Tid skulde laves om til Jagtgeværer, og i 60erne kom den store Omkalfatring, der medførte Forladergeværernes Ombygning til Bagladere. Der var nok at gøre, nok af Nyt at indrette sig paa; nye Maskiner skulde stadig til, og ny skulde Orienteringen hos Indehaveren og selve Driften stadig være. Men i Frandsens Værksted var man altid paa

Grundlæggeren Søren Frandsen

Bøssemager Kresten Sørensen Frandsen

Bøssemager Emil Frandsen

Højde med Situationen og kunde f. Eks. i 1866—67, med kort Varsel, levere Vejle Amts Skytteforening 20 Salonbøsser af eget Fabrikat, det var en stor Bedrift dengang.

I 1877 overtoges Firmaet af Kresten Sørensen Frandsen, der flyttede Værkstedet til Grønnegade 39 i Vejle og iøvrigt fortsatte Faderens udmærkede Traditioner. Den nuværende Indehaver, tredie Generation, Emil Frandsen, blev Indehaver i 1903. 1914 flyttede han Virksomheden til dens nuværende Lokaler, Torvegade 10, og her beskæftiger han i Dag 4 Personer.

Ogsaa i vore Dage skal et Bøssemagerværksted være tiptop moderne for at kunne klare alle de Krav, der stilles til det. Emil Frandsen har bl. a. lavet moderne Rifler baade til Vejle, Horsens og Fredericia og beskæftiger sig endvidere som Specialist med Tilpasning af nye Løb, Skæftning og med Reparationer af alle Slags. Han fik i sin Ungdom en udmærket Uddannelse, blev oplært hos Faderen og var en Tid ansat ved Hærens Værksteder i København samt hos Bøssemager Gottorp i Nyborg. I sin Fødeby er han en kendt og almindelig agtet Personlighed, tidligere Medlem af Skytteforeningens Bestyrelse, nu dens Revisor; endvidere er han i Bestyrelsen for Vejle Jagtforening.

C. V. CHRISTENSEN
BLIKKENSLAGER

Blikkenslagerfirmaet C. V. Christensen, Ørstedsgade 4, Vejle, saa sin Oprindelse i 1896, den 21. December, da Blikkenslager Carl Vilhelm Christensen i et lille Værksted etablerede sig i sit Fag som Vand- og Gasmester. Værkstedet var kun ca. 24 Kvadratalen stort, og Firmaets Indehaver var alene om Arbejdet der. Han sled fra Morgen til Aften og maatte ofte tage Natten til Hjælp; thi han ønskede, at der skulde være Fremdrift og Opdrift i Forretningen.

Blikkenslagermester, Vand- og Gasmester P. R. Christensen

I trofast Samarbejde, i gensidig Hjælpsomhed, arbejdede Ægteparret Christensen sig paa denne Maade fremad til Velstand og større Driftsform. — Ejendommen, hvori deres Virke havde til Huse, blev gentagne Gange udvidet, og Forretningen som Helhed fulgte med Tiden i dens mange forskellige Krav. Værkstedernes Gulvflade er i Dag paa ca. 300 Kvadratalen, og til Støtte for Driftens Rentabilitet haves et Maskinanlæg, der i enhver Retning er fuldt moderne. I 1921 døde C. V. Christensen; men hans Enke førte Firmaet videre, bistaaet af sin Søn, P. R. Christensen, der netop ved Faderens Død var ved at komme til Skelsaar og Alder. Den 1. Januar 1925 trak Moderen sig helt tilbage til Privatlivet, og Sønnen blev Indehaver af Bedriften. Hans Arbejdsstyrke er en Del større, end Faderens var i 1896, idet han beskæftiger fra 6 til 10 Mand. P. R. Christensen er kendt som en meget dygtig Vand- og Gasmester, og desuden har han meget at gøre som Blikkenslager og med Installation af sanitære Anlæg og Centralvarmeanlæg.

Peter Rudolf Christensen er født den 31. Oktober 1899 i Vejle og har lært Faget hos Faderen. Videre Uddannelse har han erhvervet sig i andre lignende Forretninger og har desuden to Gange frekventeret Teknologisk Institut. P. R. Christensen er Formand for Vejle Blikkenslager- samt Vand- og Gasmesterforening.

N. P. CLAUSEN & CO.

Firmaet N. P. Clausen & Co., Vejle er nu kendt over det ganske Land, medens det for ikke mange Aar siden var ganske nyt og ukendt. Maalbevidst og energisk har Firmaets Indehavere arbejdet sig frem til en Plads i Solen paa deres i høj Grad specielle Omraade.

Fabrikant M. Lauritsen

Det begyndte i Aaret 1918, da Købmand N. P. Clausen, Gormsgade i Vejle, optog Fremstillingen af et Bagepulver, udelukkende beregnet til Brug ved Bagning af engelsk Søsterkage. Det begyndte nærmest som en Bibeskæftigelse; men det varede ikke ret mange Aar, før Bibeskæftigelsen, i Kraft af en fornem Succes, blev Hovedsagen. Clausen var heri Landet den første, som lavede dette udmærkede Bagepulver, og efterhaanden udvidede han nu sin Fabrikation til ogsaa at omfatte almindelige Bagepulvere og Buddingpulvere. Ligeledes oprettede han et Krydderi-Pakkeri, og naaet frem til Aaret 1926 paatog han sig desuden Fabrikation af Kunsthonning. Den omfattende Specialaforretning var hermed endelig skabt, og den beskæftiger nu 6—8 Personer til Stadighed.

Ved Nytaar 1925 indtraadte Købmand M. Lauritsen som Kompagnon i Firmaet, som derved fik Navnet N. P. Clausen & Co. I 1928 blev Lauritsen Ene-Indehaver. Hans Forretning er nu indarbejdet over hele Landet, idet hans Varer i væsentlig Grad sælges til Grossister. Det kan bl. a. nævnes, at den almindeligt kendte Munkebjerg-Kunsthonning fremstilles hos N. P. Clausen & Co., for hvem den er en ret stor Artikel. For Søsterkagepulverets Vedkommende har Fabrikanten paa Købestævnet i København opnaaet en speciel Anerkendelse fra Hendes Majestæt Dronningens Side, hvilket naturligvis har bidraget yderligere til at højne Søsterkagens Anseelse.

Fabrikant M. Lauritsen er født den 27. Maj 1885 i Smidstrup Sogn og er uddannet ved Handelen, idet han blev oplært hos sin Fader. Efter endt Læretid tog han fortsat Uddannelse paa alsidig Maade i Praksis. I nogle Aar opholdt han sig saaledes i Argentina og har heri Landet haft Stillinger som Uddeler og som Købmand i Aalborg.

M. Lauritsen har i Aarenes Løb beklædt en Del Tillidshverv, navnlig indenfor Duevennernes Kreds. Han er for Tiden Medlem af Hovedbestyrelsen for Provins-Dueavlsforeningen og Formand for Foreningens Vejle-Afdeling.

SUKKERVAREFABRIKKEN „ORION"

Sukkervarefabrikken „Orion" i Vejle er ingen gammel Virksomhed — den er grundlagt i Aaret 1930 af Fabrikant C. C. Nielsen — men til Gengæld en Virksomhed, der har haft en forrygende Succes. Det var saa sent som i Slutningen af 1930, at Fabrikens Drift paabegyndtes, og allerede nu, tre Aar senere, er Omsætningen af de anerkendte Kvaliteter, der fremstilles, saa stor, at Arbejdsstyrken, der besørger Fremstillingen, hjulpet af en Række hypermoderne Maskiner, er oppe paa 15 Mand. Over hele Landet faas Vejle Sukkervarer, idet Produktionen aftages af Grossister, som regelmæssigt besøges af C. C. Nielsens Rejsende.

Fabrikant Carl Christian Nielsen

Paa Sukkervarefabrikken „Orion" fremstilles saavel de saakaldte Slikpinde som Bolscher af enhver Art og

desuden Karameller, i Særdeleshed den billige og meget populære Sort, „Kæmpe-Toffee". Og Produktionsmassen er kolossalt stor. Der laves ugentlig 80,000—100,000 Slikpinde foruden øvrige Slags Bolscher og ikke mindre end ca. 1000 Kilo Karameller. Det kan i denne Forbindelse bemærkes, at ved Starten var der kun fire Mand i Arbejde, og der produceredes af Slikpinde kun ca. 3000 Stk. ugentlig. Men det gik hastigt fremad. Produktionsstigningen, udregnet i Kilo, er fra ca. 300 Kilo ugentlig i 1930 til 3000 Kilo ugentlig i 1933. Og hvad Karamellerne angaar, da er det kun et Par Aar siden, man begyndte paa Fabrikationen af denne Vare; men Udviklingen har altsaa paa dette Omraade været enorm. Foruden „Kæmpe-Toffee"en haves en anden Specialitet, den finere „Kakao-Toffee", og begge disse Specialprodukter er meget stærkt efterspurgte.

Fabrikant Carl Christian Nielsen, der med Fart og Energi og med en dygtig Stab af Medhjælpere har indarbejdet sit Firma og dets paa sit Omraade udmærkede Varer, er født den 9. Marts 1881 i Vejle, hvor han ogsaa har lært sin Branche.

VEJLE GIBS- OG CEMENTSTØBERI

Det var Murermester Søndergaard, der i 1912 grundlagde det Firma, som nu bærer Navnet Vejle Gibs- og Cementstøberi. Søndergaard drev til en Begyndelse Murerforretning, men gik efterhaanden over til Stukkatørarbejder. Den 15. Maj 1914 solgte han Forretningen til de nuværende Indehavere, Sørensen & Thranholm, der fortsatte som Stukkatører samt med Cementvarefabrik, men samtidig optog Fabrikation af Terrazzoarbejder — en Virksomhed, der nu giver dem meget at bestille.

Firmaet er almindelig bekendt for sine fornemme Arbejder i Terrazzo og Sandsten. Det kan bl. a. nævnes, at Vejle Gibs- og Cementstøberi har leveret Ornamenter til den katolske Kirke i Vejle, Sandstensarbejder til den derværende Tæppefabrik og et Hovedgesimsarbejde til Kathedralskolen i Haderslev. Endvidere har Fabriken et særligt Speciale i Fremstilling af bestemte Figurer, Løver og Ørne, der sælges over hele Landet. Omsætningen paa dette Felt er stadig stigende.

Den daglige forretningsmæssige Virksomhed ledes af Fabrikant Thranholm, der er født den 24. December 1862 i Stouby i Bjerre Herred. Thranholm, der i mange Aar var Landmand, men senere blev oplært ved Faget, har i Tidens Løb været paalagt en Række Tillidshverv. Han er for Tiden Medlem af Vejle Menighedsraad og er Revisor i Foreningen af Fabrikanter indenfor Cementvareindustrien.

JENSEN AAGAARD
KAROSSERIFABRIK

Jensen Aagaards nuværende velkendte Karosserifabrik, Vedelsgade 75 i Vejle, er som saadan grundlagt i Aaret 1925, den 1. Maj, af den nuværende Indehaver. Men selve Firmaet har sin Oprindelse helt fra 1892, da C. Jensen Aagaard, første Generation, den 12. Februar etablerede sig som Karetmager i Torvegade 26. Tiderne skiftede, og allerede fra omkring 1912 kom Jensen Aagaard sen. ind paa Auto-Karetmageri. Den første Vogn med Karosseri fra hans Fabrik leveredes til Urmager Kallerup i Vejle, og da Vognen, specielt altsaa Karosseriet, viste sig at svare til Forventningerne, omlagde Jensen Aagaard efterhaanden sin Virksomhed paa Basis af Bilernes stigende Udbredelse. Det meste Arbejde fik han nu ved Fremstilling af Droske-Karosserier; men det kan ogsaa nævnes, at han under Krigen passerede en stolt Milepæl ved Levering af henved 40 Lastvogne til H. Steensens Margarinefabriker, det var vel egentlig disse Vogne, der Landet over blev Pionererne for den mægtige Lastvognstrafik, der nu om Dage ses paa vore Landeveje. I hvert Fald vakte de dengang Opsigt, hvor de viste sig, Giganter, som de syntes at være, og Margarinevognene blev i Løbet af kort Tid kendte af hvert Barn i Landet.

Jensen Aagaards Fabrik har som Specialer Fabrikation af Sygebiler og Rutebiler, samt ogsaa Lastvogne, og der haves Kunder over hele Danmark. En sideløbende Specialitet er Opretningsarbejde efter Paakørsler og Sammenstød, og det er i denne Forbindelse navnlig forskellige Forsikringsselskaber, der er Kunder. Arbejdsstyrken er til daglig paa 6 Personer.

Fabrikant Jensen Aagaard er født den 16. Juli 1899 i Vejle og fik sin første Læretid hos Faderen. Udlært blev han gennem to Aar paa Horsens Vognfabrik og havde derefter Ansættelse paa De forenede Automobilfabriker i Odense. Fabrikanten er Revisor i Karetmagerforeningen for Vejle Amt.

O. H. BERTELSEN
TRICOTAGE EN GROS

Grosserer O. H. Bertelsen

Grosserer O. H. Bertelsen er fra Barnsben opdraget ved Trikotagebranchen. Han er født den 2. Oktober 1910 i Gellerup-lund, hvor hans Faders Trikotagefabrik ligger. Som ganske ung kom O. H. Bertelsen i Lære paa Fabriken og fik her en grundig og alsidig Uddannelse, fabriksmæssigt og merkantilt. Senere var han i tre Aar ansat hos Jesper Dinsen, Trikotage en gros, i Hobro, og etablerede sig saa den 2. Oktober 1932 i Vejle med Kontor og Lager Dæmningen 24. — Den unge, raske Købmand har allerede i det forløbne Aar oparbejdet sig en udmærket Forretning. Velkendt, som han er, med Branchens forskelligartede Opgaver er han i Stand til stadig at udvide sin Kundekreds, saaledes at hans Firma om føje Aar rimeligvis vil være blandt de førende Trikotagefirmaer. I hvert Fald tager han fat med den fornødne Energi og Vilje til at faa noget ud af sin Gerning.

MARTIN BILLESCHOU
STENHUGGERI

Firmaet er grundlagt i 1867, Nørrebrogade 11—13 i Vejle; Grundlæggeren var en Stenhugger Hansen. I 1885 overgik Etablissementet til Stenhugger Poulsen og i 1887 til Andreas Billeschou, som var dets Indehaver og Leder helt til 1915. Fra dette Aar og til 1931 lededes Forretningen af L. Billeschou, Ejnar Jensen og Martin Billeschou.

1931 overtog Martin Billeschou Firmaet alene. Firmaet har Filialer i Esbjerg og i Varde, oprettet henholdsvis 1895 og 1923. Man vil heraf se, at det efter danske Forhold arbejder efter større Linier end almindeligt i denne Branche. Alene ved Filialerne er 16 Mand i Arbejde; i Vejle beskæftiges 12 Personer.

Foruden Jellingestenen har Firmaet bl. a. leveret det smukke Springvand paa Vejle Kirketorv samt adskillige andre kostbare Arbejder. Hans Specialer er iøvrigt Gravmonumenter, Marmorbeklædninger og Bygningsarbejder i Granit. Bygningen, hvori han har Lokaler, er opført i 1927 af Lauritz Billeschou og er fuldtud tidssvarende indrettet.

Stenhugger Martin Billeschou er født den 20. Maj 1892 i Vejle og er oplært hos sin Fader. Desuden har han haft Pladser for videre Uddannelse i Svendborg og Hamborg.

H. SCHMIDTS MØBELETABLISSEMENT

Snedkermester H. Schmidt

H. Schmidts Kunst- og Møbelsnedkeri i Vejle kan om føje Aar fejre 50-Aars Jubilæum — det er grundlagt den 11. Februar 1889, og det har fra sin Grundlæggelse til Dato været i den samme Mands Hænder.

Starten fandt Sted i Grønnegade 14, og H. Schmidt begyndte uden anden Hjælp end sin egen, paa ganske bar Bund. Sit Værksted indrettede han sig paa et Loftskammer; thi af Penge havde han ingen. Men han havde sin personlige Dygtighed og sit dristige Arbejdsmod at forlade sig paa. Og bag sig havde han en grundig og udmærket Uddannelse, uddybet og suppleret ved flere Aars Ophold i Udlandet, hvor han havde haft Lejlighed til at studere baade nye og gamle Tiders Møbelkunst. Han fik da ogsaa hurtigt nok at gøre. Efter 5 Aars Forløb havde han en Snes Svende paa Værkstedet. Det var i en Opgangsperiode, han startede, det var paa et Tidspunkt, hvor Sansen for saadanne gode og smukke Møbler, som Schmidt kunde levere, var begyndt at vaagne efter en lang Smagløshedens Periode. Schmidt forstod at komme denne Opgangstid imøde, og Folk lærte snart at vurdere hans dygtige Arbejde og hans Sans for de skønne Linier i Træets Forarbejdning.

Det var Snedkermester Schmidts Princip personlig og nøje at passe alle Smaating i Arbejdet. Han tegnede selv sine Møbler, og han vaagede over, at Tegningen til de mindste Enkeltheder blev fulgt — ja, han lavede selv Modellerne til de Beslag, han anvendte, saaledes at alt Materiale og hele Behandlingsmaaden blev afstemt efter Møblernes Stil og Karakter. Ved Hjælp af saadanne fortræffelige Forretningsprincipper fik Schmidt efterhaanden Æren af at have møbleret mange smukke Hjem, ikke blot i Vejle, men i København og mange andre Steder i Landet. Han stod saaledes som et lysende Eksempel for sine Kolleger og hele sin Stand, og den nye Stil, han var med til at skabe, blev i Løbet af nogle Aar den dominerende.

Værkstedet i Grønnegade 14 blev naturligvis hurtigt altfor lille og snævert til at rumme den frodigt voksende Virksomhed. Ejendommen Grønnegade 12 blev købt, og i 1895 blev den ombygget, først i 2 Etagers Sidebygning, 3 Aar senere udvidet til 3 Etager, og Maskiner blev indindlagt. Det var det første Maskinanlæg for Snedkeri i Vejle.

Ogsaa store, offentlige Bygninger faldt det i Schmidts Lod at montere, f. Eks. Vejlefjord Sanatorium i 1900, Vejle Toldbod, Vejle gamle Posthus, Inventar til Vor Frelsers Kirke i Vejle og Hagemanns Collegium i København. Til Tider har hans Arbejdsstyrker været paa 30 à 40 Mand.

Snedkermester H. Schmidt er født den 10. Oktober 1863 i Vejle, hvor han ogsaa fik sin Uddannelse som Snedker. Han var der i Byen Nr. 2 i Rækken af de Svende, der lavede frivillig Svendeprøve, da Ordningen med disse blev indført.

I 5 Aar arbejdede Schmidt derefter hos førende Firmaer i Tyskland, Schweiz og Frankrig, deraf de 3 Aar i Paris. Hele sit Liv har han levet i Møbelkunstens Tjeneste. Gennem 18 Aar var han Leder af Undervisningen i Fagtegning paa Vejle tekniske Skole.

FRED. POULSEN & SØN

Fred. Poulsen & Søns Gartneri i Vejle er grundlagt i 1890 af Fred. Poulsen paa Koldingvej som almindeligt Frilandsgartneri med et Areal paa 2½ Td. Land.

Det blev drevet som Frilandsgartneri indtil 1912, da det første Drivhus blev opført, specielt til Dyrkning af Tomater. Efterhaanden blev der imidlertid bygget flere og flere Drivhuse, og man raader i Øjeblikket over 12

foruden 150 Mistbænke. Det glasdækkede Areal udgør nu ca. 4000 Kvadratalen.

Hovedvægten er nu lagt paa Dyrkning af Blomster, og den daglige Arbejdsstyrke er nu paa 10 Personer.

Fred. Poulsen er født den 15. Februar 1867 i Vejle og er oprindelig uddannet som Stenhugger, men maatte senere af Helbredshensyn gaa over til Gartneridriften. Poulsen er en Mand af stor Dygtighed, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner, saaledes blev han i 1927 valgt til Borgmester i sin Fødeby. Endvidere er han Revisor i Arbejdernes Sygekasse og Brugsforening, Medlem af Kontrolkomitéen for Vejle Socialdemokratis Landvæsenskommission samt Medlem af Turistforeningens Bestyrelse.

Sønnen, Jørgen Poulsen, er født den 25. August 1897 i Vejle og er uddannet ved Gartnerfaget.

VEJLE TRÆREMSKIVEFABRIK

Der er vel ikke mange, der umiddelbart tænker sig Muligheden af at kunne oparbejde en Specialfabrik for Remskiver af Træ, i hvert Fald ikke heri Landet. Naar det ikke desto mindre har ladet sig gøre, skyldes det da ogsaa en enkelt Mands stærke Tro paa Specialets Fortræffelighed og samme Mands utrættelige og sejge Arbejde for at komme ind paa Markedet og der faa grundfæstet sin Position.

Fabrikant F. Gæbe

Vejle Træremskivefabrik er grundlagt i 1909 af Fabrikant F. Gæbe, der til en Begyndelse installerede sin Virksomhed i nogle lejede Lokaler i Flegborg. I 1920 byggede han sin nuværende Fabrik i Vejle og havde forøvrigt allerede i 1915 ladet opføre et Savværk, hvis Ejer han vedblivende er. I 1931 blev Fabriken stærkt udvidet, idet F. Gæbe da lod opføre et større Maskinværksted, hvori en Række nye og moderne Maskiner opstilledes, saaledes at Firmaet i enhver Henseende er istand til at opfylde Nutidens Krav til Snille og Soliditet.

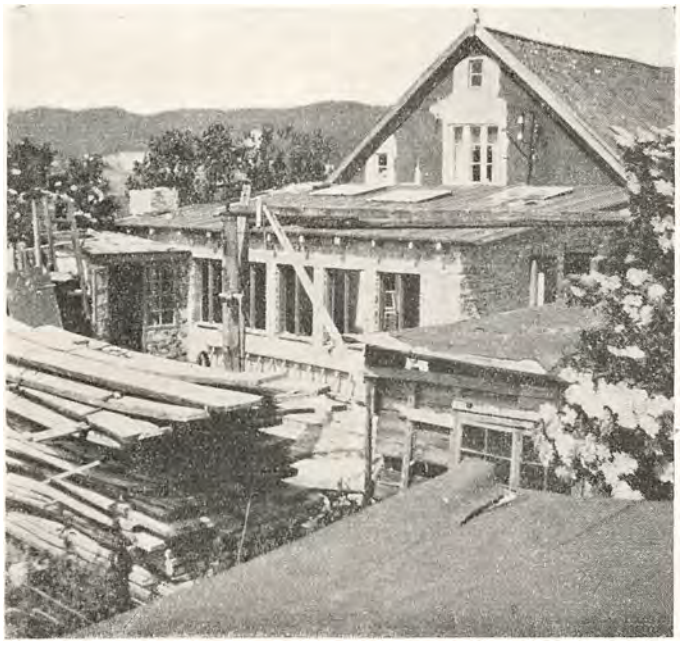

Vejle Træremskivefabrik

Produktionen har fra første Færd bestaaet af Remskiver til alle Slags Maskiner, og denne Fabrikation er stadig Hovedforretningen. I 1932 paabegyndtes en sideløbende Fremstilling af Havemøbler, specielt Klapmøbler og Liggestole, og ligeledes paa dette Felt er det lykkedes at skabe en Omsætning, der allerede er helt antagelig.

Fabrikant F. Gæbe er født den 17. April 1880 i Tyskland og er oprindelig uddannet som Tømrer. Efter et Ophold i Amerika etablerede han sig i Danmark i sin nuværende Branche.

VEJLE VULKANISERINGSANSTALT J. HANSEN

En af Byens ældste og førende Forretninger paa sit Omraade er Vejle Vulkaniseringsanstalt, der er startet af Indehaveren, J. Hansen, i Aaret 1922 i Nørregade 29.

I 1924 flyttedes Virksomheden imidlertid til Herning beliggende i Bredgade 31, hvor den blev drevet i 2 Aar indtil 1926, da Forretningen igen flyttedes til Vejle, Nørregade 26; endelig flyttedes i 1929 til Virksomhedens nuværende Beliggenhed, Vestergade 26.

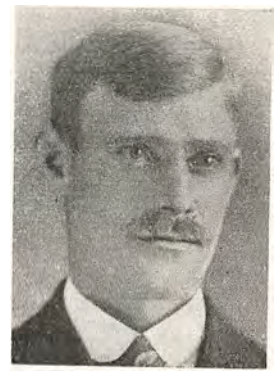

Vulkanisør J. Hansen

Forretningen drives, som det fremgaar af Navnet, som Vulkaniseringsanstalt, men er i Aarenes Løb udvidet til ogsaa at omfatte Reparationer af Gummifodtøj. I Værkstedet forefindes alle Nutidens mest moderne Maskiner, saaledes er sidst installeret et nyt Slidbaneapparat i 1933, og det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, er oparbejdet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og blandt hvilken Forretningens Arbejder er kendt og anset som værende absolut første Klasses, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes Hansen at bevare det gode Ry, Forretningen har faaet paa sig, langt ud i Fremtiden.

Det skal endvidere nævnes, at der som en særlig Specialitet fremstilles Fyldetapspakninger til Aftapningsmaskiner til Sodavand.

J. Hansen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2—3 Mand i Sæsonen, er født den 14. Juli 1888 i Ølsted ved Horsens og har faaet sin Uddannelse som Vulkanisør allerede i Aarene 1914—15. Han har endvidere være ansat hos Thomsen, Torvegade 6 i Vejle; denne var den første, der begyndte med Vulkanisering i Byen.

AUTO-REPARATIONS-HAL
VED IVERSEN OG BERNDTSEN

I 1923 overtog Iversen et Motorværksted i Nørregade 29 i Vejle. Dette drev han alene i et Aar, da Berndtsen indtraadte i Forretningen i 1924. Lokalerne, hvori Virksomheden blev drevet, var ikke saa ideelle, som de

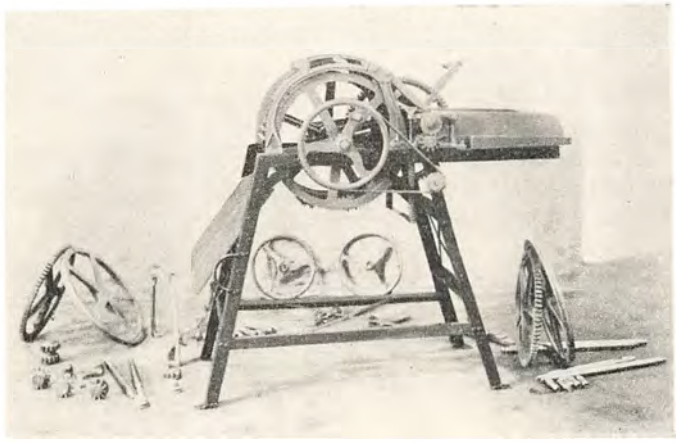

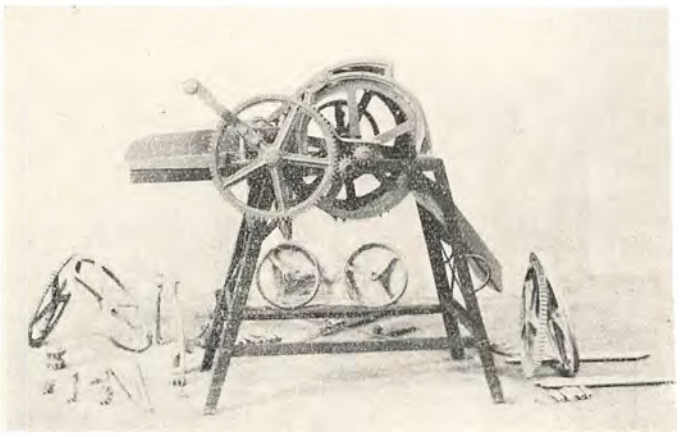

Kartemaskine

kunde være, og Forretningen flyttedes derfor 6 Aar efter til sin nuværende Beliggenhed, Grejsdalvej 4. Her raades der over en stor Reparationshal med alle Nutidens mest moderne Maskiner installeret; saaledes forefindes hydraulisk Løfter, Drejebænke og Boremaskiner, og endvidere haves et enestaaende Sæt Værktøj, nemlig 251 Rivaler med kun 1/10 Millimeter Forskel i Størrelserne, dette

Auto-Reparations-Hal

Sæt er det eneste af sin Art herhjemme og er fremstillet efter speciel Bestilling i Tyskland. Virksomheden udfører alt mekanisk Arbejde, Smedearbejde, Svejsearbejde samt alle Reparationer af Automobiler. Endvidere fremstiller Iversen og Berndtsen en hærdet Vandpumpe beregnet for Baadmotorer, og disse Pumper har vist sig at være usædvanlig holdbare. En ganske ny Artikel, som tidligere har været indført fra Udlandet, har Virksomheden paabegyndt at fabrikere i meget forbedret Skikkelse. Det er en Maskine, drevet ved Haand- eller Maskinkraft til Udpilning og Kartning af forskellige Polstringsmaterialer, en Maskine som er uundværlig for enhver Sadelmager og Møbelpolstrer. Iversen og Berndtsen har allerede en stor Del i Ordre og er indstillet paa i Fremtiden at sætte denne Produktion meget i Vejret. Det er lykkedes de to Indehavere gennem et godt Samarbejde at drive Virksomheden frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og Virksomheden giver nu Beskæftigelse til 4—6 Personer.

J. A. Iversen, der er født den 18. December 1886 i Jordløse paa Fyn, har faaet sin Uddannelse som Smed og Maskinarbejder.

P. Chr. Berndtsen er født den 13. Juli 1902 i Vejle og er uddannet som Automobilmekaniker hos Thomsen i Vejle, hvor Berndtsen som Lærling og Svend har været med til at samle de første Fordvogne herhjemme.

VEJLE RADIOFABRIK OG LADESTATION

Ovennævnte Firma startedes af Indehaveren, Ejnar Deleuran, i Aaret 1922 under meget beskedne Forhold.

I 1926 paabegyndte Deleuran en Virksomhed i Sønderborg og arbejdede samtidigt hos Ulrich Johansen, men opgav denne i Aaret 1930 og fortsatte sin nuværende Virksomhed i Vejle, hvor det er lykkedes ham at drive Forretningen frem til nu at være en af de største indenfor Branchen i Byen.

Fabrikant E. Deleuran

Virksomheden, der har til Huse i lejede Lokaler, der bestaar af 3 pæne Værksteder, drives som Ladestation med Fremstilling af Akkumulatorer, endvidere bygges Radioapparater, ligesom alle Reservedele hertil forhandles. — Ejnar Deleuran, der i sin Virksomhed beskæftiger 3 Personer, er født den 23. December 1892 i Fredericia og har faaet sin Uddannelse ved Handelen i sin Fødeby hos Herman Frederiksen, endvidere har han været Førstemand hos J. P. Frederiksens Enke i Sdr. Draaby samt hos Tinglev i Sønderborg.

STANDARD SERVICE STATION
E. SIMONSEN

Ovennævnte Virksomhed er af forholdsvis ny Dato, idet den er grundlagt af D. D. P. A. den 1. April 1933

Standard Service Stationen

med Ejnar Simonsen som Forpagter. Stationen er den største af D. D. P. A.s i Byen, er fuldt moderne indrettet, og Bygningerne er store og præsentable.

Det er lykkedes Simonsen at drive Virksomheden frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds.

Ejnar Simonsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 15. November 1908 i Vejle og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker hos Bohnsted Petersen i København, hvorefter han arbejdede ved Marinens Flyvevæsen som Mekaniker, indtil han overtog sin nuværende Stilling.

CYKLEHANDLER TH. ROSSEN

Cyklehandler Th. Rossen paabegyndte sin Forretning i 1932 i lejede Lokaler beliggende i Sønderbrogade 30. I 1933 flyttedes til den nuværende Plads, Søndergade 28, ligeledes i lejede Lokaler.

Forretningen drives med Salg og Reparation af Cykler og giver Beskæftigelse til Indehaveren.

Det er lykkedes Rossen i den korte Tid, der er forløbet siden Starten, at drive Forretningen godt frem, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds.

Th. Rossen, der er født den 20. Maj 1901 i Kolding, har faaet sin Uddannelse ved Faget dels i sin Fødeby og dels i København. Endvidere har han for yderligere at dygtiggøre sig arbejdet forskellige Steder rundt om i Landet.

INSTALLATØR M. MADSEN

Da Installatør Madsen i 1927 etablerede sin nuværende Forretning i Vejle, var det paa Grundlag af sit Kendskab til Byens Forhold. Han begyndte i et lille lejet Værksted, beliggende Torvegade 17; men allerede samme Aar flyttede han til sin nuværende Plads, Torvegade 7, hvor der raades over en mindre Butik over Gaarden samt et Værksted og Lagerlokale i Bagbygningen, og det er lykkedes ham at oparbejde sig en god lille Forretning.

Virksomheden drives som Installationsforretning, og af større Arbejder kan nævnes: Etablissementet „Røde Mølle" og Teatret; men desuden har Madsen installeret i mange Nybygninger, og saaledes er han i Stand til fast at beskæftige 3 Personer.

Installatør M. Madsen, der er født den 21. Februar 1896 i Give, har faaet sin Uddannelse ved Faget.

Madsen er endvidere Kasserer i den lokale Installatørforening.

OLUF JØRGENSEN
v. CHR. OG OLUF JØRGENSEN

I 1913 paabegyndte Oluf Jørgensen en selvstændig Virksomhed i Aarhus, der efterhaanden specialiseredes til Møbelmaling. Efter i 4 Aar at have drevet denne Forretning alene, gik han i Kompagni med Malermester

Malermester Oluf Jørgensen

Malermester Chr. Jørgensen

Holger Mikkelsen, og disse drev Virksomheden op til at blive landskendt indenfor sin Branche, idet de selv købte Møblerne direkte fra Fabrik, malede dem og videresolgte dem til Forhandlere. Som et Bevis paa Jørgensens Dygtighed i sit Fag blev han i 1918 ansat som Lærer ved Teknisk Skole i Aarhus ved de Mesterkursus, der den Gang blev afholdt her. Aaret efter, 1919, udtraadte han af Firmaet for at tiltræde Pladsen som Be-

styrer af sin gamle Læremesters Forretning, Jørgen Jepsen, Nørrebrogade, Vejle.

Først i 1924 etableredes den nuværende Virksomhed, der først var beliggende i Vestergade 18, men paa Grund af Pladsmangel flyttedes i 1928 til den nuværende Adresse, Vestergade 32. I 1929 indtraadte Broderen, Chr. Jørgensen, i Forretningen, og det er lykkedes Indehaverne gennem et godt Samarbejde at drive Forretningen frem til dens nuværende gode Position og er i Stand til Aaret rundt fast at beskæftige 8 Personer.

Virksomheden drives med Møbelmaling og Sprøjteteknik for Øje. Møblerne modtages til Forarbejdning fra Fabriker Landet over, og Indehaverne har erhvervet et enestaaende Ry for deres Specialitet: Cellulosearbejder.

Oluf Jørgensen, der er født den 11. August 1885 i Vejle, har faaet sin Uddannelse som Maler og har for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag opholdt sig 2 Aar i Tyskland.

Oluf Jørgensen er Lærer paa Teknisk Skole i Vejle og har i 9 Aar været Kasserer i Malerlauget.

Chr. Jørgensen, der er født den 6. December 1894 i Vejle, har, ligesom sin Broder, faaet sin Uddannelse som Maler og i 1 Aar arbejdet i Tyskland og Schweiz.

VEJLE CYKLE-DEPOT

Cyklehandler Hans Rasmussen

Ovennævnte Forretning er af ganske ny Dato, idet den er grundlagt af Indehaveren, H. Rasmussen, i Aaret 1933.

Forretningen driver Handel med Cykler, Barnevogne, Grammofoner og Plader. Endvidere haves ved Siden af Udstillingslokalet et Udsalg af Autogummi fra de førende Fabriker, ligesom Rasmussen har en fuldt moderne Vulkaniseringsanstalt og Slidbanefabrik. Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af den korte Tid, der er gaaet siden Starten, at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der beskæftiges nu 4 Personer fast i Virksomheden, heraf de 3 paa Vulkaniseringsanstalten.

H. Rasmussen, der er en dygtig og initiativrig Mand, er født den 7. Juli 1909 i Vejle og har faaet sin Uddannelse i Cyklebranchen hos Grunnets Eftf. i sin Fødeby. Senere har han været Rejsende for Fyns Luftringefabrik i Odense og er saaledes virkelig Fagmand paa Gummi- og Cykleomraadet.

S. H. IVERSEN & JENSEN VEJLE SKILTEFABRIK

En i hele Landet kendt og anset Virksomhed er Vejle Skiltefabrik, der er grundlagt af Iversen i Aaret 1910 i et lille Værksted i Bleggaardsgade 20 med Bygningsmalerarbejde. Hurtigt gik Forretningen imidlertid saa meget

Vejle Skiltefabrik

frem, at Lokaliteterne blev for smaa og i 1913 flyttedes til de nuværende lejede Lokaler i Søndergade 28, hvor der haves store lyse Værksteder baade i Stuen og paa første Sal. I Aarene 1914—15 tog Forretningen et stort Opsving, og Iversen fortsatte som Eneindehaver indtil 1922, da Jensen indtraadte i Firmaet, og disse driver Forretningen videre under ovenstaaende Firmanavn.

Virksomheden udfører saavel Bygningsmalerarbejde som Møbelmaling; men som en særlig Specialitet udføres Skiltemaling, paa hvilket Felt Firmaet har haft store Leverancer til forskellige landskendte Virksomheder, hvoraf skal nævnes: Steensens Margarinefabrik — De forenede Margarinefabriker — N. C. Nielsens Cigarfabrik — Worning & Petersen — Brødr. Brincker, Vejle — Korsør Margarinefabrik — Schønning & Arvé samt Dansk Familieblad. For disse Firmaer er udført saavel almindelig Skiltemaling som Facadereklamer. Af større Bygningsmalerarbejder skal nævnes Sygehuset. Endelig paabegyndtes i 1932 Fabrikation og Salg af moderne Dekorationsgenstande og Udstillingsstativer, der fremstilles i alle Modeller efter Iversens egne Tegninger, og der beskæftiges til Stadighed 8 Personer i Virksomheden, men flere efter Forholdene.

Malermester S. H. Iversen, der er født den 17. April 1882 i Mølholm ved Vejle, har faaet sin Uddannelse som Maler, og for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag har

han opholdt sig 6 Aar i Tyskland. I de sidste 14 Aar har Iversen været Lærer ved Teknisk Skole og i de sidste 20 Aar Laugsskriver.

Malermester H. P. Jensen er født den 4. Oktober 1893 i Serritslev og uddannet som Maler, hvorefter han i 20 Aar arbejdede i det Firma, han nu er Medindehaver af.

CYKLEBØRSEN AXEL ANDERSEN

En Forretning af ganske ny Dato er ovennævnte, der er startet af Indehaveren, Axel Andersen, i Aaret 1933. Det er dog allerede lykkedes denne, paa Grund af den

fine Beliggenhed — ved Indkørselen til Byen paa Vardevejen — i Forbindelse med et energisk og maalbevidst Arbejde, at drive sin Forretning frem til at indtage en meget fremskudt Plads indenfor sin Branche i Byen.

Forretningen drives med Salg af Cykler og Radio, Støvsugere og Reservedele. Endvidere er der i Kælderen hvortil er god Nedkørsel, indrettet Værksted, hvor der foretages Reparationer af saavel Cykler som Motorcykler; endvidere skal det nævnes, at Axel Andersen har Eneforhandling af Wittler Cykler i Byen.

Som en særlig Specialitet, der ventes et meget stort Salg af, er en af Andersen opfunden og patenteret Pengekasse, der er saa snildt indrettet, at den alarmerer ved den mindste Berøring, den er tillige billig at fremstille, saa der er ingen Tvivl om, at Andersen snart vil kunne opvise et meget betydeligt Salg af denne Artikel, og han er da ogsaa indstillet paa Massefabrikation.

Axel Andersen, der er en dygtig og initiativrig Mand, beskæftiger i sin Virksomhed 2 Personer. Han er født den 8. Maj 1912 i Gedved ved Horsens og har faaet sin Uddannelse som Maskinarbejder hos Kramper & Co. i Horsens.

VESTERGADES DIVAN- OG MADRASFABRIK

Fabrikant C. Tegge

Indenfor Specialet Divaner og Madrasser er C. Tegges Fabrikata kendte i vide Kredse. Det var i Aaret 1920, at Tegge grundlagde sin Fabrik i Vejle i Enggade 5. Fabriken fik hurtigt betydelige Leverancer, og allerede to Aar efter Starten viste Lokalerne sig i Enggade at være for smaa. Herfra flyttedes de i 1924 til Vesterbrogade 55, hvor Pladsforholdene gav endnu bedre Udviklingsmuligheder. Aar 1930 flyttedes til de nuværende Lokaler, Vestergade 18. — Vestergades Divan- og Madrasfabrik beskæftiger i Sæsonen 4 Personer og har en udbredt Kundekreds indenfor sin Branche.

Fabrikant C. Tegge er født den 30. December 1896 i Vejle, hvor han hos K. Knudsen har faaet Uddannelse som Tapetserer.

VEJLE ELEKTROMOTOR-REPARATION

Vejle Elektromotor-Reparation er grundlagt i Aaret 1928 som en Filial af Horsens Elektromotor-Reparation. Straks fra Starten ansattes den nuværende Leder Nystrand Nielsen som Bestyrer, og Virksomheden havde den Gang til Huse i Fredericiagade 2; men allerede efter 3 Maaneders Forløb maatte man flytte til den nuværende Adresse Grejsdalvej 4, hvor der yderligere er tilbygget i 1932. Det er lejede Lokaler, og der raades over et stort lyst Værksted, som er beliggende paa første Sal, ligesom der her er installeret alle moderne Maskiner, og Forretningen drives med Elektromotorreparationer, Omvikling og Ombygning af Motorer etc.

Bestyrer Nystrand Nielsen, der i Virksomheden beskæftiger 5—6 Personer til Stadighed, er født den 31. De-

cember 1899 i Odense og har faaet sin Uddannelse som Elektromekaniker hos Thrige; senere har han arbejdet hos Jysk Elektro i Aarhus, „Titan", København, Viggo

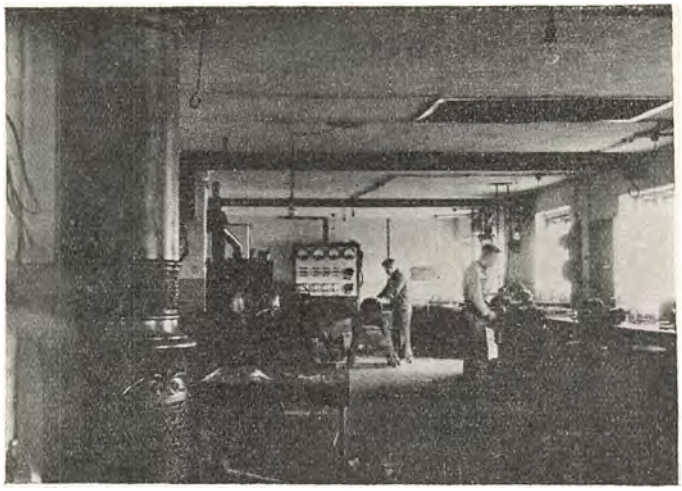

Jensen, København, samt 4½ Aar som Elektromontør hos Ingeniør Frantzen i Svendborg. Endvidere har Nystrand Nielsen arbejdet som Montør hos N. P. Nielsen i Aabenraa.

J. O. EDSBERG & SØN
ELEKTROMEKANISK VÆRKSTED

Det var J. O. Edsberg, der i Aaret 1914 paabegyndte sin Virksomhed, som den første i Jylland, der paatog sig Reparation af Elektromotorer. Virksomheden fik ved Starten til Huse i et lille lejet Værksted i en Privatlejlighed i Aarhus. Senere, efterhaanden som Forretningen gik fremad, lejedes bedre Værkstedslokaler med den første Drejebænk. I Aaret 1921 aabnedes en Filial i Vejle, og denne gik saa godt, at Edsberg besluttede at flytte hele Virksomheden hertil, hvilket skete i 1923. Værkstedet var ret beskedent, men med gode moderne Maskiner. 10 Aar senere, i 1933 flyttedes til den nuværende Plads, Borgervold 6, hvor der raades over store, lyse Lokaler, ligesom der er installeret alle tidssvarende Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget. Samtidig med Flytningen til Borgervold optoges Bakkalitpresning, hvilket nu er Firmaets Specialitet; der fremstilles her alle mulige Faconer i dette moderne Isolationsmateriale. Foruden Udførelsen af alle elektromekaniske Reparationer fabrikeres smaa Slibemotorer, Omformere til Radiobrug og m. m. En anden Specialitet er Fremstilling af Permanentkrølleapparater og Reservedele hertil. I Aaret 1933 fremstilledes alene af denne Artikel 2000 Stk., der sælges under Navnet „Cajo". En ganske ny Maskine, man lige er begyndt at fabrikere, er en Frysemaskine, som er i Stand til uden Kulsyre eller andre kendte Luftarter i Løbet af faa Minutter at fryse Is til Husholdningsbrug. Som man forstaar af foranstaaende, er det en meget omfattende Virksomhed, der drives her, og der er da ogsaa erhvervet en meget stor Kundekreds, ikke alene i selve Jylland, men i hele Danmark. Sønnen, H. B. Edsberg, er nu optaget i Firmaet og er med i den daglige Ledelse.

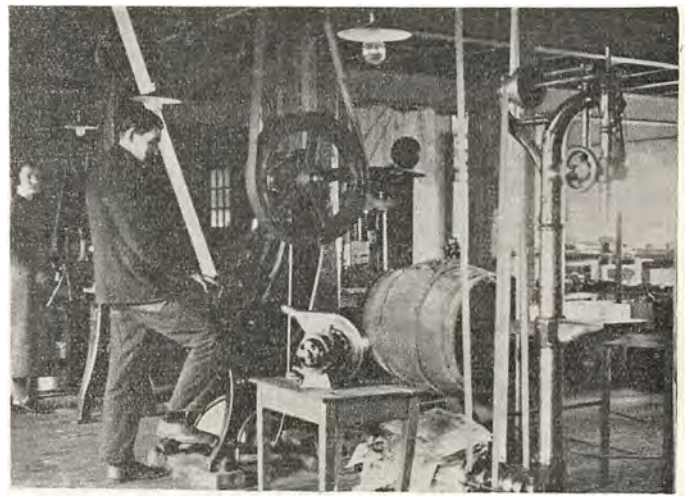

J. O. Edsberg & Søn

J. C. Edsberg, der er født den 12. Februar 1888 i København, har faaet sin Uddannelse paa Thomas B. Thriges Fabriker i Odense.

H. B. Edsberg er født den 23. September 1908 i Odense og er uddannet hos sin Fader, hvor han altid har været.

KOLDING

KOLDING har i mange Aar været og er fremdeles Handelsbyen par excellence. De store eller større industrielle Virksomheder, som Byen huser, er i Relation til Østkystens Byer faa; men Grunden til, at Byen stadig har kunnet hævde sig paa Handelens Omraade, er dels dens fortrinlige Opland og dels dens gode Jernbaneforbindelser og udmærkede Havn.

Vestbanens Aabning i 1874 medførte, at Østersøvarerne, fornemligst Trælast og Korn, billigst lod sig transportere over Byen til Esbjerg, Varde etc. helt op til Skern, og dette Forhold er endnu til Stede.

Den Specialisering indenfor Handelen, som saa smaat begyndte midt i 80'erne, har fortsat sig i stadigt stigende Tempo lige op til Nutiden.

Først skiltes Grovvarerne ud, senere Produktforretningerne og saa Isenkram, Manufaktur etc., og i vore Dage er Specialiseringen kommen saa langt, at Byen huser Specialfirmaer i enhver Branche.

Næppe nogen anden By af tilsvarende Størrelse har saa mange Banker eller saa betydende en Bankomsætning som Kolding; Nationalbanken, Landmandsbanken, Kolding Folkebank og Kolding Laane- og Discontokasse har hver især haft deres store Betydning for Byen og dens Handelsstand.

Hvis man havde en Statistik over de Handlendes Omsætning i Kolding By for blot en Menneskealder siden og nu, vilde man herigennem faa Tal frem, man næppe havde tænkt sig Muligheden af.

Fra oven nedefter: Banegaarden — Parti af Havnen — Koldinghus Ruiner — De gamles Hjem — Forneden fra venstre: Raadhuset — Kristkirken og Nationalbanken

Navnet Kolding træffer man første Gang i Historien med Aaret 1236, og Byen har vel allerede da været Købstad. Men de historiske Kilder fra hin Tid flyder overordentlig sparsomt, saa der bliver ikke mange Oplysninger fra det 13. Aarhundrede, der vedrører Kolding. Forskellige Optegnelser nævner ganske kort, at Valdemar Sejrs Sønner Erik og Abel kort efter deres Faders Død mødtes ved Kolding med deres Hære (1242), dog uden at det kom til Kamp.

Kolding Købmandsskole er stiftet af Kolding Handelsforening i Aaret 1888 og siden opretholdt af denne Forening. I 1927 fik den sin egen Bygning. Den smukke Skolebygning er opført ved Hjælp af et Legat paa 100,000 Kr., som er skænket af Grosserer S. N. Meyer, København, til Minde om hans Forældre, Købmand H. W. Meyer og Hustru, der boede i Kolding fra 1834—72.

Til Udsmykning af Indgangsportalen har Skolen siden modtaget 2 Broncestatuer fra Ny Carlsberg-Fondet, symboliserende „Flid og Sparsommelighed".

Skolen er statskontrolleret og arbejder efter Lov om Handelsskoler af 23. Juni 1920 og de Cirkulærer og Bekendtgørelser, der er knyttet til denne Lov.

Skolens Bestyrelse bestaar af Købmand Holger Kelstrup, R. af D., der er Formand for Bestyrelsen, Købmand Emil Andersen og Grosserer Vilhelm Borch. Forstander er Johs. Aagaard.

— — —

Indbyggertallet i Kolding er ca. 22,000.

A/S KAALUNDS SÆBEFABRIKER

Det er vist ikke for meget sagt, at enhver Husmoder kender Vi-To Kraft-Skurepulver og dermed Kaalunds Sæbefabriker i Kolding. Den anselige Virksomhed, en af de ældste i Landet af sin Art, er grundlagt i Aaret 1885 af Konsul R. Kaalund, der opførte de første Bygninger. Han overdrog imidlertid i 1890 Fabriken til Købmændene Asmus Jürgensen og Marius Nielsen, der drev den til 1899, da den overtoges af Konsul H. Chr. Petersen. Endnu paa dette Tidspunkt var Virksomheden kun af beskedent Omfang og dens Fabrikater lidet kendte

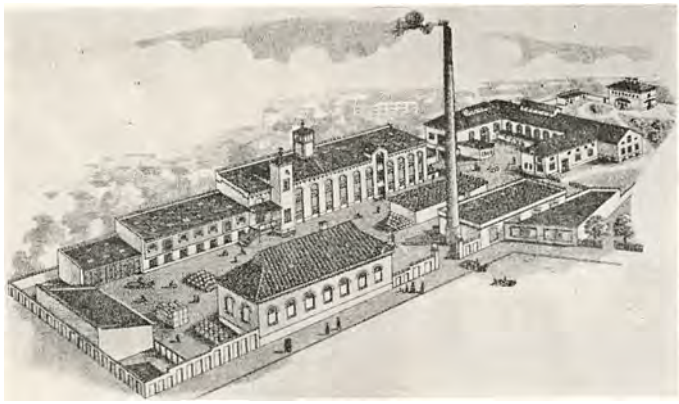

A/S Kaalunds Sæbefabriker

udenfor de lokale Omraader; men ved energisk Arbejde lykkedes det den nye Indehaver at drive den frem, saa den nu indtager den betydelige Position som en af de største Sæbefabriker udenfor København. Der blev optaget nye Fabrikationer, saaledes i 1912 det nu saa bekendte Vi-To Kraft-Skurepulver, der har været en betydelig Landvinding for dansk Arbejde, idet Landets Forbrug af Skurepulver hidtil var indført fra Udlandet. Ogsaa andre Artikler blev optaget og udviklet, saaledes bl. a. Fremstillingen af specielle Rensemidler til Mejeri- og teknisk Brug, kemisk-tekniske Artikler m. m. Foruden de allerede nævnte Fabrikater omfatter Fabrikationen nu bløde Sæber, Marseille- og Husholdningssæber, Sæbespaaner, Vaskepulver, Toiletsæber, Tekstil- og Vaskerisæber, Kosmetika, Blegsoda, Soda m. m.

Virksomheden, der nu beskæftiger 53 Personer, overgik i 1927 til et Aktieselskab, for hvis Bestyrelse den ansete koldingensiske Storkøbmand, Konsul Chr. Eff, er Formand, medens Konsul H. Chr. Petersen som administrerende Direktør fremdeles er dens Leder. Fabriksbygningerne er udvidet mange Gange i Aarenes Løb, sidst i 1930, Vaske- og Skurepulverfabriken er opført i 1916, Sodafabriken i 1918, Garage og Lagerbygninger i 1919 og Fabriken for Sæbespaaner i 1921.

Konsul Petersen er født den 12. Februar 1872 i Horsens som Søn af Tobaksfabrikant Christopher Petersen (Tobaksfirmaet Petersen & Sørensen). Han har faaet købmandsmæssig Uddannelse i Kolding, Flensborg, Lübeck og andre Steder. Han er norsk Vicekonsul i Kolding og dekoreret med en norsk Orden, Værge for St. Nicolai Kirke og Bestyrelsesmedlem i A/S Slotsmøllens Fabriker og A/S Kolding Kulkompagni.

Bestyrelsens Formand, Konsul Chr. Eff, er født i Kolding den 2. August 1868 og er Eneindehaver af Firmaet Chr. Faber & Co. Han er engelsk Vicekonsul i Kolding, Formand for Kolding Handelsforening, Medlem af Bestyrelsen for Centralforeningen og Næstformand for Sammenslutningen af danske Havne samt dels Formand for, dels Medlem af Bestyrelsen for endnu en Række Aktieselskaber. Han er Ridder af Dannebrog, Dannebrogsmand og dekoreret med en engelsk Orden.

A/S SLOTSMØLLENS FABRIKKER

Det første, Øjet møder, naar man kommer ud paa Trappen paa Kolding Banegaard, er A/S Slotsmøllens Fabrikker, hvis højtskattede Ølsorter drikkes over hele Sydøstjylland. Det er Landets tredieældste Virksomhed, idet den er grundlagt i Aaret 1570 af Christian den III.s Dronning, Dorothea, som den Gang havde Enkesæde paa Koldinghus.

Efter gennem de forløbne Aarhundreder at have tjent som Mølle og være brændt et Par Gange samt været i mange forskellige Ejeres Besiddelse, blev den i 1850 erhvervet af Hartvig Wulff Meyer, der fra 1856—72 bortforpagtede den til Brygger A. C. Mazanti, hvorefter Virksomheden overgik til et Aktieselskab med Mazanti som administrerende Direktør. Møllen har i mere end 350 Aar ligget under den høje Bakke, hvorpaa Koldinghus knejsende rejser sine vældige Ruiner. Af dens oprindelige Skikkelse er nu ikke Spor tilbage. Ved Selskabets Stiftelse i 1872 omfattede Virksomheden Gødningsfabrik, Bryggeri, Malteri og Bageri.

I de forløbne Aar siden Aktieselskabets Stiftelse har den gamle Mølle forvandlet sig til et med alle Nutidens nyeste Maskiner forsynet Bryggeri.

I 1881 nedlagdes Gødningsfabriken, og der paabegyndtes Fabrikation af Bayerskøl, hvoraf det første kom i Handelen den 23. Februar 1882. Hermed begyndte Virksomhedens Opvækst, idet Bayerskøllet hurtigt vandt Indpas. Den forøgede Omsætning krævede snart Udvidelser. I Aaret 1884 blev det gamle Bryggeri ombygget og fik en Etage mere, en ny Lagerkælder opførtes, og en Maltfabrik med dobbelt Kølle anlagdes. Foranlediget af den stadigt voksende Omsætning blev det i Aaret 1889 nødvendigt at nedlægge Bageriet og Møllen for at give Plads for nye Lager- og Gæringslokaler for Hvidtøl. Fra Aaret 1896 fremstilledes Kunst-Is, og i 1907 anlagdes en Mineralvandsfabrik.

I de efterfølgende Aar er der sket endnu en Række Udvidelser og Forbedringer, især i Aarene efter Krigen, da hele Fabriksanlægget er blevet i høj Grad moderniseret.

Hele Fabrikskomplekset omfatter nu et Areal paa 11911 Kvadratmeter. Fabrikens Bygninger, Maskiner og Inventar er assureret for ca. 900,000 Kroner.

Virksomheden beskæftiger under normale Forhold ca. 70 Funktionærer og Arbejdere, og 10 Vogne og Biler bringer Bryggeriets Fabrikata rundt i Byen og dens Omegn. Det er imidlertid ikke alene Byen og dens Omegn, der hører til Bryggeriets Kunder, men hele Jylland fra Grænsen til Limfjorden, ja, selv lolland-falsterske Byer hører ind under Bryggeriets Omsætningsomraade.

Bryggeriet anvender kun de fineste bøhmiske Sorter Humle til Fremstilling af sit lette, velsmagende Pilsnerøl,

og de bedste bayerske Sorter til Lagerøllet og det meget yndede Slotsbryg.

A/S Slotsmøllens Fabrikker

Bryggeriet har sine egne Gærracer til saavel Hvidtøl som Bayerskøl, stammende fra de mest kendte Bryggerier i Dortmund og München.

Som Direktør beklædte Brygger Mazanti Stillingen indtil sin Død i 1889. Derefter blev cand. pharm. V. Behrens Direktør indtil Oktober 1917, hvorefter Stillingen overtoges af Direktør Jac. Færch, der er født den 16. Oktober 1874 i Nibe og har faaet en grundig Uddannelse indenfor Bryggerfaget. Han er, foruden tillige at være Bestyrelsesmedlem i A/S Slotsmøllens Fabrikker, Medlem af Bestyrelserne for Foreningen af Haandværkere og Industridrivende i Kolding, Foreningen af de jydske Mineralvandsfabrikanter, Bryggeriforeningen og Svaneforeningen.

Bestyrelsens Formand er Kgl. Vejer og Maaler P. Buch Petersen, der er født den 19. Februar 1864 i Kolding.

Bryggeriet fremstiller foruden Øl af Luksusklasse B og A, Skatteklasse I og II og Hvidtøl ogsaa Malt, Mineralvande samt Is.

BRDR. VOLKERTS FABRIKER A/S

At opridse A/S Volkerts Fabrikers Historie, er næsten som at opridse Udviklingen af dansk Textilindustri gennem de sidste 60—70 Aar. Den 14. November 1877 løste Brdr. Johan og Ditlef Volkert Borgerskab i Kolding som Klædefabrikanter. De begyndte under ret beskedne Forhold med nogle enkelte Karte- og Spindemaskiner, som den Gang blev drevet med Haandkraft; men der arbejdedes støt og roligt i den lille Virksomhed, og allerede i 90'erne skred man til ret omfattende Udvidelser, idet man paa Rendebanen, hvor Fabriken var beliggende, opkøbte nogle Naboejendomme og indrettede i disse en efter Tiden meget moderne Fabrik med de bedste Maskiner, der kunde faas. Denne Udvidelse slog imidlertid kun til i en lille Aarrække. I 1899 paabegyndtes Opførelsen af en stor moderne Fabrik paa en Mark i Byens sydlige Del, og her rejstes i Løbet af kort Tid en af Landets bedste Fabriker i sin Branche, med store komfortable Sale og forsynet med Datidens mest moderne Maskiner. I 1903 afgik Johan Volkert ved Døden, og i hans Sted indtraadte i 1904 hans Søn, Heinrich Volkert, der havde faaet en meget grundig Uddannelse i Udlandet, i Firmaet, hvor de nye Impulser, han medførte, hurtigt bar Frugt og vel ikke mindst var med til at føre Firmaet frem til den betydelige Position, det indtager i Dag. I 1911 trak Ditlef Volkert sig tilbage for ogsaa at give Plads for sin Søn, Gustav Volkert, der nu blev sin Fætters Meddirektør. Faa Aar efter afgik ogsaa Ditlef Volkert ved Døden. I 1918 led Firmaet det smertelige Tab, at Gustav Volkert afgik ved Døden, hvorefter Heinrich Volkert blev Enedirektør, og Aaret efter gik Firmaet over til Aktieselskab.

Fabriken, der som Regel arbejder med 2 Holds Drift, beskæftiger 180 Funktionærer og Arbejdere. Produktionen omfatter Trikotagegarner, Uldgarner, Klædevarer, Tæpper og Plaids. Den er en af de største i sin Art i hele Landet, og den stadig øgede Omsætning har medført Udvidelse paa Udvidelse, saaledes at Fabriken i Dag spænder over et Areal paa 2 Tdr. Land.

Brdr. Volkerts Fabriker A/S

Fabrikant Heinrich Volkert er født den 19. Oktober 1879 i Kolding.

CONRAD ANDERSEN

Indehaveren af det viden om kendte Firma, Conrad Andersen, var i sin Ungdom Assistent i Kolding Laane- og Discontokasse. I Begyndelsen af 1892 begyndte han sin egen Forretning, en Agenturforretning, der hurtigt blev saa omfattende, at han den 1. April samme Aar tog Købmandsborgerskab i Kolding. Conrad Andersen fik overdraget Repræsentationen for mange store landskendte Firmaer, bl. a. for I. D. Beauvais, D. Friis, Vejle, Otto Mønsteds Margarinefabrik, C. W. Obel, Goschs Tændstikfabriker, Galle & Jessen. I 1904 blev han Repræsentant for det største af dem alle: Det Danske Petroleums-Aktieselskab, som ved den Tid indførte Tanksystemet.

Ved Havnens Nordmole har der efterhaanden rejst sig de store hvide Tanke, som giver Havneindløbet sit Præg.

Det er mange Dampere, der aarlig kommer med Benzin og Olie til det imponerende Tankanlæg, som rummer over 1 Million Liter Benzin, ca. 2 Millioner Liter Petroleum og over 2 Millioner Liter Olie.

Byens og Egnens Behov paa dette Omraade er betydelig og utallige Jernbanevogne gaar ud fra Havnen med Benzin, Olie og Petroleum til Oplandet, medens en anden Del af Oplagets Indhold besørges ud til Byen og den nærmeste Egn med Biler. Der er 16 Mand beskæftiget i denne Gren af Virksomheden.

Fra det smukke Hus i Haderslevgade ledes den omfattende Virksomhed nu for det væsentligste af Stifterens Søn, den unge Conrad Andersen. Fra sin Villa paa Dalbyvej fører Seniorchefen Overopsynet med den af ham skabte Virksomhed. I Aarenes Løb har Conrad Andersen sen. beklædt mange Tillidshverv, f. Eks. som Leder af Byens Brandvæsen, Repræsentant for Nye jydske Købstad Creditforening, Repræsentant for Købstædernes Brandforsikring og Medlem af Den jydske Grundejerforenings Hovedbestyrelse, samt Medlem af Tilsynsraadet ved Julemærkesanatoriet.

A/S KOLDING KULKOMPAGNI

A/S Kolding Kulkompagni startedes i Juli Maaned 1929 ved Sammenslutning af to Firmaer: C. L. Schmidts Kulimport A/S, som var blevet oprettet af Grosserer C. L. Schmidt i 1888 og drevet for hans private Regning til 1919, da det overgik til Aktieselskab — og A/S Sydjydsk Kul-Import, som oprettedes i 1914. Allerede siden 1925 havde disse to Firmaer staaet i Samarbejdsforhold; men den egentlige Sammenslutning fandt først Sted i 1929.

A/S Kolding Kulkompagni er nu en betydelig Virksomhed, der beskæftiger ca. 20 Mand. Der er opført et stort Krananlæg og i Forbindelse hermed findes mekaniske Rysteharper og Sorteremaskiner. Firmaet raader over store Lagerpladser og leverer en meget væsentlig Del af Sydjyllands Brændselsforbrug.

BEIRHOLMS VÆVERIER

Blandt Koldings mange ansete Industrivirksomheder indtager Beirholms Væverier en fremskudt Plads som en af Egnens ældste og mest driftige Forretninger. Firmaet er grundlagt i 1877 af Væver J. C. Beirholm paa Vonsild Mark og arbejdede til at begynde med under meget beskedne Forhold; men gamle Væver Beirholm var udrustet med Jydens sejge Energi og kloge Initiativ, og da Virksomheden i 1905 flyttedes til Kolding, havde den allerede et betydeligt Omfang. Sønnerne, der nu driver Virksomheden, er fulgte i Faderens Fodspor, saaledes at Fabriken stadig staar i Fremgangens Tegn. I 1919 var Omsætningen efterhaanden blevet saa betydelig, at en større Udvidelse var nødvendig. Ialt beskæftiger man nu 20 Personer. Fabrikens Frembringelser bestaar af Tvistlærreder og Drejler og er meget efterspurgte og sælges vidt omkring.

Fabrikant P. Beirholm er født den 24. September 1892 i Vonsild og er Medlem af Kolding Byraad.

Fabrikant Jes Beirholm er født den 29. Maj 1894 ligeledes i Vonsild. Begge Brødrene har faaet grundig Uddannelse, dels i Tyskland, dels her i Landet.

THORVALD THØGERSEN
TRICOTAGEFABRIK

Thorvald Thøgersens Fabrik i Kolding er en Virksomhed, der kan se tilbage paa en i særlig Grad rig og blomstrende Udvikling. Fabriken er grundlagt i 1921 af Thorvald Thøgersen, som oprindeligt var uddannet ved Mejerifaget, i hvilket han virkede gennem 13 Aar.

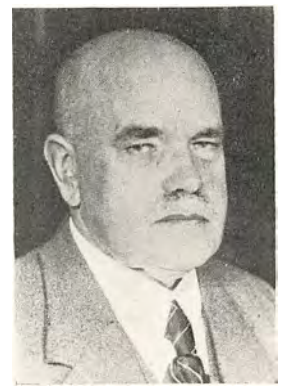
Fabrikant Thorvald Thøgersen

Senere blev Thøgersen Købmand i Bindslev ved Sindal, hvor han oparbejdede sig en stor Forretning i Kolonial, Isenkram, Korn og Foderstoffer. Denne Forretning drev han i sytten Aar.

I Kolding begyndte Thøgersen med to Rundstrikkemaskiner med tilhørende Monteringsmaskiner og arbejdede sig i de første Aaringer langsomt fremad. Hvert Aar indkøbte han i England to a tre Maskiner, og Forretningen tog efterhaanden saa stort Opsving, at den nu beskæftiger ca. 45 Personer. Af Maskiner haves 17 Rundstrikkemaskiner og 33 forskellige Monteringsmaskiner. Det Speciale, der forfærdiges, er rundstrikket Dameundertøj. Virksomheden er den eneste Fabrik her i Landet af sin Art. Fabriksbygningerne er opførte Aar 1922 og udvidede hvert Aar i de følgende syv Aar, saa man vil let forstaa, at Fabrikens anerkendte Kvaliteter, som kun sælges til Grossister, har vundet sig et stort Marked Landet over.

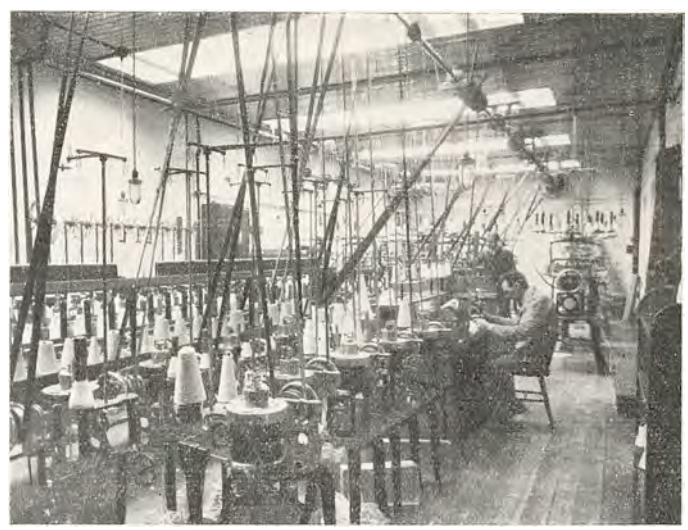
Interior fra Thorvald Thøgersens Virksomhed

Fabrikant Thorvald Thøgersen er født den 17. September 1873 i Klæstrup Skole ved Brønderslev.

SAXILDHUS KONDITORI

Bertram Knudsens landskendte Konditori grundlagdes 1905 af Indehaveren, som efter at have været Mestersvend i København og efter et længere Ophold i Udlandet aabnede egen Forretning i „Saxildhus", der dengang netop lige var opført overfor Banegaarden.

Her ligger Konditoriet endnu og er nu kendt i hele Landet. Ved Starten laa Konditoriet helt ude i Byens Udkant. Det var Saxildhus dengang, og Bertram Knudsen indrettede derfor Aaret efter sin Filial i Helligkorsgade.

Saxildhus har vokset sig stor. Bertram Knudsen ejer nu ikke alene de Ejendomme, hvori Hovedforretningen ligger, men ogsaa Filialejendommen, hvor man særlig har et stort Chokoladevarelager, alt fremstillet af egne Folk.

Der beskæftiges 10 Mand i Bageriet, 7 Damer i Hovedforretningen og 3 i Filialen.

Gennem stadige Udvidelser har Etablissementet forstaaet altid at være paa Højde med Tidens Krav og er nu Byens, Egnens og ikke mindst Turisternes Mødested.

KOLDING FOLKEBANK

Den 18. December 1873 kunde Kolding Folkebank efter et stort forberedende Arbejde aabnes med en Aktiekapital paa ca. 45,000 Rigsdaler og med Direktør J. J. Grooss som Leder.

Banken havde i Begyndelsen til Huse i beskedne, lejede Lokaler i Helligkorsgade 4; men foruden Bankens Direktør var en Række af Egnens bedste Mænd med til at bære Banken frem i de første vanskelige Aar, hvor den jo ikke raadede over store Summer.

Allerede 10 Aar efter Stiftelsen kunde man rykke ind i egne Lokaler paa Hjørnet af Slotsgade og Høffdingsgade — nu Jernbanegade, og disse Lokaler har Gang paa Gang maattet udvides. Banken raader nu over meget rummelige og smukke Lokaler, indrettet paa den mest moderne Maade.

Bankens indre Virksomhed gennemgik en lignende Vækst. En stedse stigende Linie har kendetegnet Kolding Folkebanks Udvikling, og den staar nu med en grundmuret Position baade paa Egnen og udadtil. Banken beskæftiger over 20 Personer.

KOLDING LAANE- & DISKONTOKASSE

Kolding Laane- & Diskontokasse er Byens ældste Bank, idet den er oprettet i 1856 og begyndte sin Virksomhed under smaa og indskrænkede Forhold den 9. Januar 1857.

Den første Bestyrelse bestod af Stadthauptmand I. S. Borch, Købmand N. P. Hansen, Kammerassessor Kralund, Købmand H. W. Meyer og Kammerraad Ehnhuus, der dog kort efter afløstes af Købmand J. F. Oxholm.

I en lang Aarrække havde Banken Lokaler i Industriforeningens Bygning, indtil den flyttede ind i sin egen Ejendom i Jernbanegade i 1885.

Fra den ringe Begyndelse voksede Byens første selvstændige Bank hurtigt frem til at indtage en betydelig Plads i Egnens Pengeomsætning.

THORVALD PEDERSEN
GLAS OG TRÆ

Firmaet Thorvald Pedersen, Vestergade 22, Kolding, indehaves af Grosserer Thorvald Pedersen, Odense. —

Hovedforretningen i Odense startedes i 1900 og lagde straks an paa direkte Salg til Fabrikanter og Haandværkere i Møbel- og Bygningsindustrien. — Og denne Kurs slog godt an. Saa godt slog den an, at Thorvald Pedersen efterhaanden har kunnet oprette Filialer i forskellige Byer. Efter Genforeningen oprettedes saaledes i 1922 Filialen i Kolding, og herfra betjenes paa bedste Maade det store Firmas Kundekreds i det sydlige Jylland. Specialiteterne er Glas, Træ og Isenkram. Herunder lægges navnlig Vægt paa Spejlglasruder, Vinduesglas og Spejle, alle oversøiske Træsorter, Møbelplader og Krydsfiner, samt Lim, Schellak og Møbel- og Bygningsbeslag. Glasafdelingen har eget Sliberi og Belæggeri.

Prokurist Vilhelm Christiansen

Grosserer Thorvald Pedersen købte i 1922 Ejendommen Vestergade 22 og indrettede Bygningerne til Kontor, Lager, Sliberi og Belæggeri. I 1923 opførtes desuden en stor Glashal til Ekspedition af Glasleverancer, og samtidig byggedes stort Lagerrum med Tørrestue for Træ. Forretningen beskæftiger nu 8 Personer, og den er i stadig og solid Fremgang.

Som Leder af Firmaet Thorvald Pedersen, Kolding, virker Prokurist Vilhelm Christiansen, født i Odense og uddannet ved Handelen.

VILHELM BORCH

Det var Konsul R. Kaalund og Grosserer Chr. Henrichsen, der i Aaret 1876 grundlagde den Virksomhed, som nu bærer ovenstaaende Navn. I Aaret 1886 overtog Grosserer Chr. Henrichsen Forretningen som Eneindehaver og ledede den til sin Død i 1916, hvorefter Enkefru Henrichsen førte Virksomheden videre, indtil den nuværende Indehaver, Grosserer Vilhelm Borch, i Aaret 1922 købte den gamle Forretning. Vilhelm Borch, der hører til den kendte gamle koldingensiske Købmandsslægt, har siden formaaet at bevare det gode Ry, Firmaet har haft fra Starten, og dette hører til et af Provinsens ældste og bedst renommerede indenfor Branchen. Til Firmaet, der selv importerer alle Kolonialvarer, er desuden knyttet et moderne

Grosserer Vilhelm Borch

Sirocco-Kafferisteri, og dets Kundekreds i Syd-, Midt- og Sønderjylland berejses regelmæssig af Firmaets Rejsende. Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, og som i Aaret 1903 købtes af afdøde Grosserer Chr. Henrichsen, tilhører nu Grosserer Vilhelm Borch, der har faaet sin første Uddannelse i den Forretning, han nu er Indehaver af, endvidere har han i 3 Aar opholdt sig i England, hvor han havde Ansættelse i Firmaet J. V. Faber & Co., Newcastle on Tyne, og efter Hjemkomsten fra England var han 7 Aar Prokurist i Firmaet Axel Schoppe i København. Vilhelm Borch er siden 1924 Medlem af Kolding Købmandsskoles Skoleudvalg.

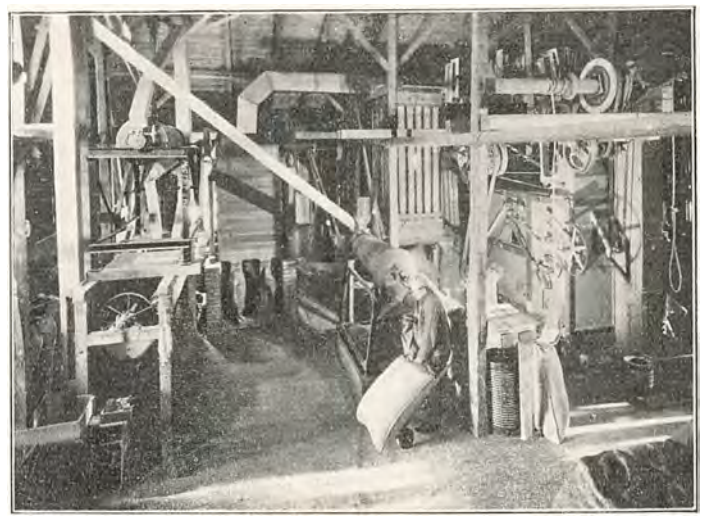

Interior af J. S. K.s Renseri

des over gode Pladsforhold, men desuden haves store Ekspeditionslagre ved Havnen. Ved Samarbejde med de verdenskendte svenske og danske Forsøgsstationer „Svaløf" og „Abed" og ved Renavl af de forskellige Stammer

Kontoret i Helligkorsgade

og fortrinlige moderne Rensningsanlæg er Firmaet i Stand til at levere absolut sortsren og sygdomsfri Udsæd med højeste Garantier for Renhed og Spireevne.

Firmaet lægger ikke særlig Vægt paa et enkelt Firmas eller Forsøgsstations Sorter, men fører alle de værdiful-

En Del af J. S. K.s 40 Forevisnings-Parceller

AKTIESELSKABET
JYDSK SAASÆD & KORNEXPORT

Et forholdsvis nyt Firma er ovennævnte, men derfor ikke mindre kendt og anset. Forretningen er grundlagt i Aaret 1926 som Aktieselskab med Sophus Krogh som administrerende Direktør. Virksomheden har til Huse i den kendte Borch'ske Gaard i Brostræde, hvor der raa-

deste og bedst egnede Sorter, hvad enten de er danske eller udenlandske. Enhver Landmand, der trænger til Fornyelse af sin Udsæd, kan derfor ved Henvendelse til Firmaet faa den Vare, der egner sig bedst for hans Jord.

Virksomheden har et meget stort Salg af saavel Saasæd som Maltbyg baade herhjemme og i Udlandet, og det er lykkedes Direktør Krogh ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Firmaet frem til nu at indtage en meget fremskudt Plads paa Markedet, hvor Forretningens Varer er kendt som værende absolut første Klasses.

Direktør Sophus Krogh, der i sin Virksomhed beskæftiger 5 Personer paa Kontoret, er født den 27. Maj 1894 i Brahetrolleborg og har faaet sin Uddannelse ved Branchen i forskellige større Forretninger, saaledes hos F. Simonsen, Højrup, Emil Andresen, Kerteminde, og A.S. Dansk Saasæd Kompagni.

Aktieselskabets Formand er Norsk Konsul, Ridder af Dannebrog, C. Foverskov, der er Direktør for A/S Randers Korn- og Foderstofforretning.

AKTIESELSKABET SYDJYDSK LANDBRUGSMASKINFABRIK

Ovenstaaende Virksomhed er af Maskinbygger R. Madsen grundlagt i Aaret 1886, Madsen drev Virksomheden som privat Forretning paa Sdr. Landevej 26, indtil Virksomheden, efter en Ildebrand, i Aaret 1904 blev omdannet til Aktieselskab med R. Madsen som Direktør.

Nuværende Direktør Kristian Jørgen Thomsen, der ansattes i Aaret 1906, har i de forløbne Aar arbejdet Virksomheden frem til en af Byens førende i Branchen, og beskæftiger nu 20 Personer.

Virksomheden, der i Aaret 1920, grundet paa den stadig stigende Omsætning, henflyttedes til de nuværende Lokaler i Søndergade 27, udfører alt Arbejde inden for Automobil- og Maskinbranchen, dog er saavel Reparation som Salg af Landbrugsmaskiner Forretningens Hovederhverv samt Salg af Centralvarmeanlæg og Morsø Støbegods.

Direktør Kristian Jørgen Thomsen, der er født den 22. Januar 1873 i Hejls, har faaet sin Uddannelse i

A/S Jydsk Landbrugsmaskinfabrik

Interiør af Jydsk Landbrugsmaskinfabrik

Smede- og Maskinbranchen og har foruden i 2 Aar at have opholdt sig i Udlandet haft Ansættelse i flere af Landets større Fabriker, dels som Montør og dels som Maskinmester.

Direktør Thomsen har i Perioden 1. April 1921 til 1. April 1930 været Medlem af Kolding Byraad.

DAMASKVÆVERIET v. GEORG JENSEN

I Generationer har Væve-Haandværket været i Slægten. Georg Jensens Fader og Bedstefader var Vævere som han selv. Væveriet laa oprindelig i Vonsild og blev der udelukkende drevet som Haandværeri. Mange var de, som kom med deres hjemmespundne Garn for at hente det igen som smukke Duge. Men Tiderne skiftede, og Haandværeriet blev af Fabrikerne slaaet ud, i alt for høj Grad lod Publikum sig friste af simplere Varer, og den gammeldags Haandværker havde trange Tider. Et eget Greb maatte der til, hvis ikke ogsaa dette gamle Væveri skulde gaa til Grunde.

Georg Jensen flyttede derfor i 1910 ind til Kolding, og som praktisk Haandværker begyndte han at tage den nyere Teknik i sin Tjeneste, han fik Specialmaskiner indrettet med særligt Henblik paa og Udgangspunkt fra det gode gamle Dækketøj, som i Aarhundreder havde været Husmødrenes Stolthed.

Ved et ihærdigt, maalbevidst Arbejde er det lykkedes ham paa det nye Grundlag at tage Konkurrencen op og dog bevare Kvaliteten saa godt, at der nu væves bedre Varer i hans Fabrik, end man var i Stand til i gamle Dage. Saavel om Kvalitet som om Mønstre samledes der efterhaanden stærk Interesse, og Damaskværeriets Ry er naaet ud over hele Landet. I den smukke Ejendom paa Hollændervej har Virksomheden til Huse, saavel Udsalget som Fabriken. Her snurrer travle Vævemaskiner Dagen lang. Først og fremmest er det Dækketøjet, de snehvide Duge af den fineste irske Hør, Drejler og Lærreder, der væves; men der fremstilles ogsaa Møbelstoffer, Gardiner m.m. De saakaldte „Præstegaardsløbere" har været vævet i mange Aar. For Øjeblikket er Fabriken ved at tage et nyt Felt op indenfor Tæppefabrikationen, et ganske udyrket Omraade her i Norden. For-

haabentlig vil det lykkes at naa et godt Resultat, saa Væveriet kan give sit Bidrag til mange smukke Stuer. Fra hele Landet strømmer Ordrerne ind. Ikke mindre end 15 Personer tjener til det daglige Brød i Virksomheden, hvor Vævestolene klaprer, som de gjorde det i Bedstefaders Tid, utallige er de Duge, der er udgaaet fra Virksomheden i gamle og nye Mønstre, men med en fælles Egenskab: den høje Kvalitet. Produktionen sælges under et indregistreret Varemærke: To Væverfugle, som bygger Rede i et Træ og Bogstaverne G. J.

Georg Jensen, der var en dygtig og initiativrig Mand, som ofrede al sin Tid paa sin Virksomheds Trivsel, var født den 17. April 1885 i Vonsild, men afgik den 23. December 1933 ved Døden. Fabriken fortsættes af hans Enke, Johanne Jensen, født Siegumfeldt Christensen.

DANSK FRØHANDEL A/S

Allerede i 70'erne paabegyndte daværende Lærer i Bramdrup ved Kolding, J. P. Dreyer, Avl af Havefrø, som solgtes til Naboer og Bekendte. Dette efterfulgtes snart af Avl af dansk Græs- og Roefrø.

Da Aftagerne var særdeles tilfredse med det Frø, de saaledes fik, anmodede de Dreyer om ogsaa at skaffe Kløverfrø, og det var dette, der gav det egentlige Stød til Forretningens Start. I Forbindelse med en Genbo,

Proprietær Petersen, der støttede Foretagendet pekuniært, startedes dette d. 2. December 1881 under Navnet „Dansk Frøhandel" med Domicil i Kolding.

Omsætningen tog hurtigt Fart, og i 1883 indtraadte daværende Proprietær Gustav Ræder, Dyrehavegaard, i Firmaet, og samtidig overdrog Proprietær Petersen sin Part til et Konsortium paa 10 Landmænd.

I 1883 erhvervedes to Ejendomme i Havnegade, ligesom Opførelsen af det store Pakhus, som fuldførtes i 1884, paabegyndtes, og hvis Gulvareal har den anselige Størrelse af ca. ¾ Td. Land.

I dette Pakhus er installeret de fineste Rensningsmaskiner for Rensning af al Slags Frø, som Tiden kender, samt Hamse- og Afsvampningsmaskiner.

I 1914 opførtes Tørreriet, som dels bestaar af det verdenskendte Büttners Tromlesystem, hvor Sæden tørres med varm Luft under stadig Bevægelse, og hvorpaa kan tørres ca. 300 Td. Korn i Døgnet, og Sækketørreriet, paa hvilket Varen tørres i Sækkene ved, at der sendes en varm Luftstrøm op gennem disse.

I 1917 erhvervedes Landejendommen „Brændkjærgaard" paa ca. 118 Tdr. Land, beliggende paa Kolding Bys Markjorder. Paa denne Ejendom drev Firmaet, foruden paa de mange andre Kontrol- og Forædlingsmarker, dels egne og dels paa private Landejendomme, omfattende Forsøgs-, Forædlings- og Kontrolarbejder saavel med inden- som udenlandske Sorter og Stammer. Denne Ejendom afhændedes dog igen i 1923. I 1918 overgik Firmaet, der hidtil ejedes af et Interessentselskab, til Aktieselskab, hvis Bestyrelse nu er: Proprietær L. Thorning, Solbjerg, Nr. Bjært, der er Formand, Overretssagfører V. Arndal, Kolding, Næstformand, Købmand Holger Kelstrup, Kolding, Bankdirektør V. H. Laursen, Kolding, og Proprietær O. Juhl, Lykkesgaard, Sdr. Stenderup, med 2 administrerende Direktører, Konsul W. J. G. Ræder og L. Dreyer, der begge har været ansatte i Firmaet siden 1888, fra 1895 til 1918 som Prokurister.

Siden 1924 har Firmaet haft sine Leveringer paa alt Kløver-, Græs- og Roefrø kontrolleret af Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol, under hvilken Firmaets Leveringer gennem Aarene har hævdet sig smukt og haft en god Position. Hvilken Akkuratesse og Paapasselighed, der skal til, forstaar man bedst, naar man hører, det drejer sig om ca. 250 Kontrolanalyser.

Aktieselskabet har en fuldt indbetalt Aktiekapital paa 600,000 Kroner foruden betydelige Reserver.

Dansk Frøhandel har i Tidens Løb haft Forretningsforbindelser over næsten hele Jorden, dels for Eksport, dels for Import. Her i Landet har Firmaet en omfattende Konsumforretning, som hovedsagelig opretholdes af en større Stab af Forhandlere, hvoraf haves ca. 1300.

E. & H. JENSEN, CIGARFABRIK

En i Kolding kendt og anset Virksomhed er E. & H. Jensens Tobaksfabrik, hvis Produkter er skattede af mange Mennesker i Byen.

H. Jensen

E. Jensen

Fabriken er grundlagt af Indehaverne i 1922; men det er lykkedes disse, trods de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, ved et energisk og maalbevidst Ar-

bejde at oparbejde Virksomheden til sin nuværende gode Position og med en meget betydelig Kundekreds.

Virksomheden, der har til Huse i lejede Lokaler, beliggende Jernbanegade 19, fremstiller Cigarer og Cigarillos, men iøvrigt alt under Branchen hørende Haand-

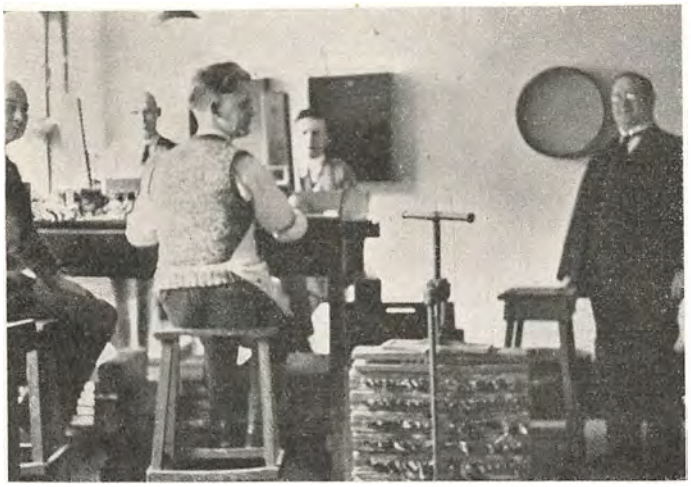

Interior af E. & H. Jensens Cigarfabrik

arbejde og giver nu Beskæftigelse til ikke mindre end 12 Personer.

Indehaverne deler Arbejdet mellem sig saaledes, at E. Jensen forestaar den tekniske Ledelse af Fabriken, medens H. Jensen, der havde opholdt sig 27 Aar i Kolding inden Starten af Fabriken og som Følge heraf var godt kendt, forestaar den merkantile Ledelse.

H. Jensen er født den 8. Juli 1875 i Hostrup og E. Jensen den 8. September 1888 i Horsens. E. Jensen har faaet sin Uddannelse ved Faget i Kolding, medens H. Jensen er uddannet hos Petersen & Sørensen i Horsens.

E. Jensen er endvidere Kasserer for Kolding Orkesterforening.

AKTIESELSKABET
KOLDING STRØMPEFABRIK

En af de største Virksomheder i Jylland er Kolding Strømpefabrik, der til Stadighed beskæftiger ikke mindre end mellem 150 og 160 Personer.

Virksomheden er grundlagt af de nuværende administrerende Direktører, August Andersen og Anton Christensen, i Aaret 1916. Firmaet blev startet som Aktieselskab.

Virksomheden fik ved Starten til Huse i egen Fabriksbygning, og man udførte den Gang alt Arbejdet tildels ved Haandkraft. Men Tiderne skiftede, og Haandarbejdet blev fortrængt af automatiske Maskiner, og da der i 1919 opførtes endnu en Tilbygning, omlagdes Driften samtidig, idet den moderne Teknik blev benyttet overalt.

Ved et energisk og maalbevidst Arbejde lykkedes det Grundlæggerne paa det nye Grundlag at tage Konkurrencen op og dog bevare Kvaliteten saa godt, at de nu fremstillede Varer staar langt over, hvad der tidligere præsteredes. Yderligere byggedes der nu en stor Tilbygning med Fabrikation af Dame-Silkestrømper for Øje, og ogsaa her er alle moderne Maskiner installerede.

Fabriken fremstiller saavel uldne som Silke- og mercerisерede Strømper, og det er ikke faa Par, der gennem Aarene er udgaaet fra Fabriken til Gavn og Glæde for den store Kundekreds. Endvidere fremstilles alt indenfor Børne- og Herreekvipering.

At Fabriken i Dag staar paa saa høj en Standard skyldes i første Række de to Direktørers ihærdige og initiativrige Ledelse, og der er ingen Tvivl om, at Virksomheden med den stadig stigende Kundekreds og forøgede Omsætning gaar en lys Fremtid i Møde.

August Andersen er født den 11. Oktober 1871 i Sdr. Felding og har bl. a. i en Aarrække arbejdet som Værkfører hos det kendte Firma Chr. Mikkelsen i Kolding.

Anton Christensen, der er født den 4. Juni 1876 i Skæve Sogn, har faaet sin Uddannelse indenfor Branchen.

L. BECK A/S - FARVEFABRIK

En ikke alene i Kolding By, men i hele Danmark kendt og anset Virksomhed er L. Beck, A.S, Lak- og Farvefabrik, der er grundlagt af L. Beck i 1885.

Støt og roligt arbejdedes Virksomheden frem, og i 1907 kunde Fabrikant L. Beck i egen Ejendom, beliggende Munkegade 8, hvor der er indrettet Fabrikslokaler udstyret med moderne Maskiner, drive Virksomheden yderligere frem, og i 1920 omdannedes den til Aktieselskab med L. Beck som Formand og N. Johansen, der havde faaet sin Uddannelse i Branchen, dels i Udlandet, dels i Forretningen, som administrerende Direktør.

Firmaet fremstiller alt under Faget henhørende, og Produkterne afsættes over hele Danmark; dog er Handelen i de sidste Aar bremset en Del grundet paa Valutaindskrænkninger.

At L. Beck er en dygtig Mand, der er afholdt af sit Personale, vil man forstaa, naar det oplyses, at saavel Prokuristen som Forvalteren har haft deres Ansættelse i Firmaet i over 25 Aar; ialt beskæftiges 8 Personer.

N. Johansen, den administrerende Direktør, er født den 3. Maj 1889 i Kolding og har som tidligere nævnt faaet sin Uddannelse, dels i Udlandet og dels i Firmaet, hvis Ledelse han nu forestaar.

NECKELMANN & HANSEN
SKIBSMÆGLERE

Forretningen, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt i 1911 af nu afdøde Neckelmann og var i Begyndelsen navnlig baseret paa Varemæglerforretninger; men han fik senere Bestalling som Skibsmægler.

Støt og roligt arbejdedes Forretningen frem, og i 1927 optoges den nuværende Eneindehaver, Viggo E. Hansen, som Kompagnon, og denne fortsatte i det gamle Firmanavn efter Neckelmanns Død i 1929.

Forretningen, der har til Huse i lejede Lokaler, beliggende ved Havnen, drives nu med Skibsmægler-, Speditør- og Stevedorforretninger. Endvidere haves Linie-

agentur for Ruterne: Kolding—Hamburg og Kolding—København.

Viggo E. Hansen, edsvoren Skibsmægler, der i sin Virksomhed beskæftiger 6 Personer til Stadighed, er født den 19. November 1900 i Kolding og har faaet sin Uddannelse paa forskellige Kontorer indenfor Branchen baade i Ind- og Udlandet.

SCHMIDT & SØNNER
MASKINFABRIK, TVED PR. KOLDING

Ovennævnte Virksomhed er af meget gammel Dato, idet den er grundlagt for ca. 100 Aar siden af daværende Ahrendt Schmidt som almindelig Grovsmedie. Dennes Søn, Thomas Schmidt, der var uddannet som Karetmager, overtog Smedien omkring 1868. I 1906 omdannedes Virksomheden til Maskinfabrik med Fremstilling af Kværne for Øje; men i Aarenes Løb er Fabrikationen udvidet til ogsaa at omfatte Tærskeværker og Halmpressere, der afsættes til saavel Forhandlere som Forbrugere over det meste af Landet. Da Thomas Schmidt i 1915 afgik ved Døden, overtoges Virksomheden af hans 2 Sønner, J. P. og M. T. Schmidt, der har drevet den siden.

Gentagne Gange i Aarenes Løb har man maattet foretage Udvidelser paa Grund af den stadig stigende Omsætning, og det skal i denne Forbindelse nævnes, at der nu beskæftiges 20 Personer i Fabriken (i Sæsonen 25) foruden Kontorpersonalet.

De 2 Indehavere deler Arbejdet mellem sig saaledes, at J. P. Schmidt forestaar den merkantile og M. T. Schmidt den tekniske Ledelse.

N. STEFFENSEN
FRØAVL OG FRØHANDEL

Iblandt Kolding Bys førende Forretninger lægger man særlig Mærke til N. Steffensens Frøhandel (før Olaf Monrads Eftf.), der i Aarenes Løb er blevet til et landskendt Foretagende inden for Branchen.

Grosserer N. Steffensen

Forretningen blev grundlagt af Dansk-Amerikaneren Freese i Aaret 1908. Freese drev Forretningen i 3 Aar, hvorefter hans Svigersøn, Olaf Monrad, i 1911 overtog den.

1. August 1915 overtog den nuværende Indehaver, N. Steffensen, Forretningen, der drives som en ren Specialforretning omfattende alt til Havebrug, Gartneri og Frugtavl.

Firmaets Specialiteter er: Havefrø, Blomsterløg- og Knolde, Redskaber og Maskiner til Have- og Gartneribrug, Kemikalier, Frugttræssprøjter og Sprøjtemidler til rationel Frugtavl.

Firmaet har en Del Kontraktavl af Havefrø, og flere af dets Stammer er anerkendte ved Fællesudvalgets Prøvedyrkninger.

Firmaet repræsenterer The Murphy Chemical Company, Ltd., Wheathampstead, Herts, England, som over-

alt i Verden er kendt og anset for dets insekt- og svampedræbende Præparater til Bekæmpelse af alle de Skadedyr, som Frugtavlere, Gartnere, Frøavlere og Landmænd m. fl. har at slaas med samt de anerkendte Royal Enfield Motorplæneklippere, fabrikeret af The Enfield Cycle Company, Ltd., Redditch, England.

GULDSMED HOLGER KYSTER

I en af Kolding Bys smukke gamle Ejendomme har Guldsmed Holger Kyster sit Domicil. Ejendommen, der er opført i 1750 og siden 1879 har tilhørt Slægten Kyster, er gentagne Gange i Aarenes Løb udvidet og moderniseret, saaledes sidst i 1921, da Forretningslokalerne blev udvidet og ombygget i vor Tids Stil.

Forretningen, der af Indehaveren blev grundlagt i 1898, hører til en af Byens førende, som med sine 2 store og stilfulde Udstillingsvinduer tiltrækker saavel By- som Landboeres Interesse.

Indehaveren, Guldsmed Holger Kyster, der i sin Forretning fører alt til Branchen henhørende, er viden om kendt for sine kunstneriske Arbejder, udført i saavel Guld som Sølv, ligesom det Værksted, der er tilknyttet Forretningen, er bekendt for at være et af Byens bedste.

Holger Kyster, der er født den 7. Juni 1872 i Kolding, har faaet en god og alsidig Uddannelse i Faget, sin Læretid udstod han i Sølvvarefirmaet Rasmus Jensen i Horsens, endvidere har han for yderligere at udvide sine Kundskaber opholdt sig 6 Aar i Udlandet, hvor han arbejdede i Faget.

Guldsmed Kyster har i en Aarrække forhen været Formand for Jydsk Guldsmedeforening og er for Tiden Formand for Museet paa Koldinghus og for Kolding Kunstforening.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
HOLGER KELSTRUP

En af Kolding Bys mest kendte og ansete Forretninger er Engelsk Beklædnings Magasin, der er beliggende Østergade 26. Forretningen er paabegyndt af Indehaveren, Holger Kelstrup, den 26. Oktober 1904 paa samme Basis som nu med Handel af Herrekonfektion, Drengeudstyr og Lingeri.

Ved Starten var Lokalerne imidlertid ikke nær saa store som nu, idet disse først i 1918 udvidedes til deres nuværende Størrelse, da Forretningen var gaaet saa meget frem og Omsætning og Kundekreds vokset saa betydeligt, at en Udvidelse blev nødvendiggjort. Foruden Butiken raades der nu over eget Værksted for Tilpasning af Konfektion, hvilket blev oprettet kort efter Starten.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til nu at være Byens største og førende indenfor sin Branche, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der beskæftiges nu foruden Indehaveren 5 Personer i Forretningen.

Købmand Holger Kelstrup, der er født den 7. December 1878 i Hornstrup ved Vejle, har faaet sin Uddannelse som Manufakturist hos J. G. Jacobsen i Odense og Sophus Nielsen i Aarhus, og for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag havde han i 1½ Aar Ansættelse hos Cohn & Sohn i Berlin. Efter Hjemkomsten etablerede han sin nuværende Forretning.

At Holger Kelstrup er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner. Kelstrup er saaledes Indehaver af mange Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse; han er saaledes Medlem af Bestyrelsen for Dansk Frøhandel A.S, Næstformand i Kolding Handelsforening, Formand for Kolding Købmandsskoles Bestyrelse, Næstformand i Manufakturhandlerforeningen, Medlem af Bestyrelsen for Kunstforeningen for Kolding og Omegn samt Formand for Kolding Korforening og Medlem af Overbestyrelsen for Dansk Korforening. Endvidere var Købmand Kelstrup Medlem af Kolding Byraad fra 1917 til 1925.

Købmand Holger Kelstrup er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

KOLDING MOTOR- & MASKINFABRIK

Ved Verdenskrigens Udbrud i 1914 grundlagde Indehaveren af ovennævnte Virksomhed, Andreas Hansen, denne.

Virksomheden har til Huse i egen Ejendom, der bestaar af et med alle tidssvarende Maskiner udstyret Værksted samt Beboelseslejlighed og Udstillingslokale. Forretningen drives som Maskinfabrik og Autoreparationsværksted, ligesom Andreas Hansen er Autoforhandler og bl. a. har Forhandling af Triangel i Kolding og Omegn, og det er lykkedes ham gennem Aarene at erhverve en stor, solid Kundekreds, blandt hvilke Firmaets Arbejde er kendt som værende absolut første Klasses.

Andreas Hansen, der i sin Virksomhed beskæftiger 7 Personer fast, er født den 12. April 1884 i Vamdrup og har faaet sin Uddannelse som Maskinarbejder paa Als

og har for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag arbejdet 4 Aar i Amerika.

Andreas Hansen er endvidere Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse; saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for Haandværker- & Industriforeningen i Kolding, Medlem af Bestyrelsen for Teknisk Skole samt Medlem af Bestyrelsen for Dansk Arbejde's Afdeling i samme By.

BRØDRENE KNUDSEN
TRIKOTAGEFORRETNING

Det var Brødrene Lars og Mads Knudsen, der i 1894 grundlagde ovenstaaende Forretning i samme Ejendom, hvor den stadig har til Huse. Allerede efter et Aars Forløb udtraadte Mads Knudsen af Firmaet, og Lars Knudsen blev som Følge heraf Eneindehaver.

Købmand Lars Knudsen

Købmand Alfr. Merrild Knudsen

Gentagne Gange i Aarenes Løb er Ejendommen blevet ombygget og moderniseret, saaledes i 1904, da den ombyggedes ud til Torvet. Støt og roligt arbejdedes Forretningen frem, og i 1926, da Lokaliteterne med den stigende Omsætning og den stadig voksende Kundekreds var blevet for smaa, tilkøbtes Ejendommen, Adelgade 7. Denne Bygning omforandredes til den nuværende Skikkelse, og samtidigt moderniseredes Lokalerne, saaledes at Forretningen nu fremtræder fuldt paa Højde med Tidens Krav med Butik i Stueetagen og Lager i Kælderen under hele Forretningen. Denne drives som Trikotage- og Børnekonfektionsforretning, endvidere haves Eneforhandling af „Bleyle"s kendte Fabrikater.

I 1931 optoges Indehaverens Søn, Alfred Merrild Knudsen som ansvarlig Medindehaver af Firmaet, hvori nu foruden de to Indehavere beskæftiges 8 Personer.

Købmand Lars Knudsen, der er født den 2. September 1866 i Ørre ved Herning, har faaet sin Uddannelse ved Trikotagebranchen hos Firmaet K. Madsen i Horsens samt hos Uldhandler Chr. Mikkelsen i Kolding, hvor han var, indtil han etablerede sig.

Lars Knudsen var endvidere i en Aarrække Medlem af Bestyrelsen for Kolding Manufakturhandlerforening og er for Tiden Stedfortræder til Skatteraadet.

Sønnen, Alfred Merrild Knudsen, er født den 5. Maj 1899 i Kolding og er uddannet i Manufakturbranchen i Firmaet Crome & Goldschmidt i Kolding, hvorefter han for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag opholdt sig

2 Aar i Tyskland i Dresden paa „Handelshochschule" samt paa Dekorationsskole i Berlin. Senere fik han Ansættelse i Rudolph Karstad A.G i Lübeck, hvorfra han vendte tilbage og blev ansat som Prokurist i Faderens Forretning, indtil han i 1931 blev optaget som Medindehaver.

A/S TH. PETERSEN & CO.

En af de Virksomheder, der gennem Aarene har været med til at sætte sit Præg paa Handelslivet i Kolding, er A/S Th. Petersen & Co., der er startet som privat Selskab, dels i Kolding og dels i Skærbæk med Import og Eksport af levende Aal og andre Saltvandsfisk for Øje. Firmaet begyndte under ret beskedne Forhold, men arbejdedes støt og roligt fremad, og to Aar efter Starten paabegyndtes egen Forretning, specielt med Aal, i Kolding. Virksomheden har til Huse i egen Ejendom.

Først i 1933 omdannedes Virksomheden til Aktieselskab med Th. Petersen og Knud Petersen som administrerende Direktører og med en Aktiekapital paa 400,000 Kroner. Det er lykkedes at arbejde Virksomheden frem til nu at indtage en fremskudt Plads paa Markedet, og det skal saaledes nævnes, at der raades over flere Handelskvaser, der gaar til Udlandet og køber og sælger Aal; endvidere er en Del fremmede Kvaser i Firmaets Tjeneste.

A/S Th. Petersen & Co.

Aalene opkøbes i Danmark, Norge, Sverige, Estland, Polen og Rusland og eksporteres til Tyskland, Holland, Belgien, England o. fl. — Ialt giver Virksomheden nu Beskæftigelse til 30 Personer.

Direktør Th. Petersen, der er født den 9. November 1880 i Skærbæk, har faaet sin Uddannelse ved Fiskehandelen og har selv sat sig ind i Driften af sin nuværende Virksomhed. Th. Petersen er Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse; saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for Kolding Fjorddampere, Medlem af Bestyrelsen for Fredericia Privatbank samt Medlem af Bestyrelsen for Arbejdsgivere ved Kolding Havn.

MAGASIN „SPECIAL"

En af de største Forretninger indenfor sin Branche i Byen er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1910 som Specialforretning i Damekonfektion og var saaledes den første af sin Art udenfor København. Ved Starten handledes kun med Bluser, Nederdele og Kjoler og man raadede den Gang kun over en mindre Butik i samme Ejendom, hvor Forretningen stadig har til Huse.

Købmand Axel Hansen

I 1919 var Lokaliteterne imidlertid paa Grund af den stadige Fremgang blevet for smaa, og den første Udvidelse blev derfor foretaget, idet man købte Ejendommen og inddrog første Sal til Ekspeditionslokaler, ligesom Butiken moderniseredes. I 1929 blev en ny Udvidelse nødvendig, man byggede den nuværende Kawnerfacade, overdækkede Gaarden og inddrog hele Ejendommen fra Kælder til Kvist i Forretningens Tjeneste. Samtidig udvidedes Specialforretningen til ogsaa at omfatte Handel med Dameovertøj,

1910 — En Etage

1919 — To Etager

og der forefindes egen Systue til Forandring af Konfektion. — Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til sin nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og Virksomheden giver nu Beskæftigelse til ikke mindre end 11 Personer foruden Indehaveren.

1929 — Hele Huset

Købmand Axel Hansen, der er født den 26. August 1884 i Branderslev ved Nakskov, har faaet sin Uddannelse som Manufakturist og begyndte sin nuværende Virksomhed kun 25 Aar gammel.

Axel Hansen er desuden Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse, saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for Kolding Manufakturhandlerforening, har været Leder af Odd Fellow Logen i Kolding gennem en Aarrække og forestaar nu Opførelsen af Logens smukke Bygning.

SYDJYDSK KORN- OG FODERSTOF KOMPAGNI

Ved Havnen i Kolding ligger Sydjydsk Korn- og Foderstof Kompagnis store Pakhuse og Foderblandingsfabrik.

Sydjydsk Korn- og Foderstof Kompagni blev grundlagt i 1900 ved en Sammenslutning af Firmaerne N. P. Stenderup og Nicolai Outzen, der var Indehaver af Firmaet Chr. Roose.

Sydjydsk Korn- og Foderstof Kompagni, der er et af Sydjyllands største Importfirmaer i Korn, Foderstoffer

Sydjydsk Korn- og Foderstof Kompagnis Pakhuse

og Kunstgødning, raader over 5 anselige Pakhuse, en Del Skure samt en Foderblandingsfabrik. Paa Foderblandingsfabriken, der er opført i 1914, fabrikeres specielle Foderblandinger for Kvæg, Svin og Fjerkræ.

Den nuværende Indehaver af Firmaet, Christian Sophus Stenderup, overtog Firmaet som Eneindehaver i 1932.

C. FRANDSEN

Indehaveren paabegyndte sin Forretning den 1. Oktober 1926 i Kolding under meget beskedne Forhold med lidt en gros Handel samt Agenturforretning. I Aarenes Løb siden Starten er Driften omlagt en Del og omfatter nu udelukkende Handel en gros med Korn og Foderstoffer og som en særlig Specialitet Hønse- og Kyllingefoderblandinger, samt alle Raavarer hertil. Endvidere oprettedes i 1932 en særlig Afdeling med Forhandling af Mælkesyre.

Virksomheden drives i lejede Lokaler, og der raades over 2 Kontorer og lejede Lagerlokaler. Firmaet importerer selv sine Varer, væsentligst over Hamborg, og det er lykkedes Indehaveren gennem de relativt faa Aar, der er forløbet siden Grundlæggelsen, at drive sin Forretning frem til nu at indtage en Stilling indenfor sin Branche i Byen, og Virksomheden giver nu Beskæftigelse til 5 Personer.

Conrad Frandsen, der er født den 21. December 1895 i Nakskov, har faaet sin Uddannelse i en gammel blandet Forretning i sin Fødeby, endvidere var han i 4 Aar Bogholder og Disponent i to jyske Detail-, Korn- og Foderstofforretninger, derefter indtil sin Etablering Prokurist i en Korn- og Foderstof- en gros Forretning i Kolding.

KOLDING STAALBØRSTEFABRIK

En Virksomhed, hvis Navn er kendt og anset ikke alene i hele Danmark, men tillige i Udlandet, er Kolding Staalbørstefabrik, der er grundlagt omkring Aar 1909 af Fabrikant L. H. Nielsen. Denne drev Virksomheden, indtil den nuværende Indehaver, K. Malta Nielsen, i 1930 overtog den.

Som det fremgaar af Navnet, drives Fabriken med Fremstilling af Staalbørster, og endvidere er der optaget Fabrikation af roterende Fiberbørster, som bliver anvendt til Afslibning paa Sølvvarefabriker, Forniklings-, Forcromnings- og Forsølvningsanstalter. En anden Specialitet er Fremstilling af roterende Staalbørster, der anvendes af Støberier, Maskinfabriker, Cyklefabriker, Automobilfabriker og Vulkaniseringsanstalter.

Produktionen afsættes gennem Repræsentanter, der til Stadighed berejser hele Landet, ligesom der eksporteres en Del til Udlandet, navnlig Sverige og Belgien.

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er af ældre Dato, idet de er opførte omkring 1850, men er, efterhaanden som Udviklingen har gjort det nødvendigt, gentagne Gange blevet udvidet og moderniseret, saaledes at Fabriken nu staar som en Mønstervirksomhed paa sit specielle Omraade.

K. Malta Nielsen, der i sin Virksomhed beskæftiger ca. 10 Personer Aaret rundt, er født den 17. Juni 1899 i Hornslet Sogn og har faaet sin Uddannelse som Maskinmester.

KØBMAND RIBERHOLT THOMSEN

Til en af Byens ældste Købmandsforretninger hører ovenstaaende, der nu bærer Riberholt Thomsens Navn. Forretningen blev i 1874 grundlagt af Købmand Lundager, som samtidig lod Ejendommen, hvori den har til Huse, opføre. Lundager drev Forretningen som blandet Købmandshandel indtil 1890, da den blev overtaget af Kaj Riberholt Thomsens Fader. Denne, der drev den i

ca. 40 Aar, hørte til en af Byens kendte Skikkelser, og ved hans Dygtighed og vindende Væsen lykkedes det ham ret hurtigt at arbejde Forretningen frem til Byens førende. I 1929 overtog nuværende Indehaver Forretningen, der stadig drives efter Forgængernes gode Forretningsprincipper. Købmand Kaj Riberholt Thomsen, der er født den 22. Juli 1906 i Kolding, har faaet sin Uddannelse i den Forretning, han nu er Indehaver af; endvidere har han frekventeret Byens Handelsskoler.

MØLLER & SØRENSEN

Firmaet, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Tømrermester A. C. Sørensen 1892 under ret beskedne Forhold paa sin nuværende Plads, Industriforeningsgade. — Virksomheden startedes som Tømrerforretning, Savværk og Maskinsnedkeri. Gennem Aarene er saavel Ejendommen som selve Værkstederne betydeligt udvidet og moderniseret, ligesom den moderne Tekniks Maskiner er installerede, og drives Virksomheden nu med Udførelse af Bygningssnedkeri, Tømmerarbejde, Høvling, Pløjning og Skæring af Træ for Tømmerhandlere, og man er endvidere gaaet over til at fabrikere kehlede Lister i stor Stil.

Tømrermester A. C. Sørensen

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en stor og solid Kundekreds ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Tømrermester A. C. Sørensen, der i sin Virksomhed beskæftiger ikke mindre end 25 Personer, er født den 22. Oktober 1856 i Kolding og har faaet sin Uddannelse som Tømrer i sin Fødeby og i København.

At A. C. Sørensen er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner; saaledes var han Formand for Træindustriens Fabrikantforening for Jylland, af hvilken Forening Sørensen nu er Æresmedlem, har i 15 Aar været Formand for den lokale Tømrermesterforening i Kolding samt Formand for Tilsynsraadet for Sparekassen for Kolding By og Omegn.

A. C. Sørensen er endvidere udnævnt til Ridder af Dannebrog.

OLUF RASMUSSEN

I 1908 grundlagde Indehaveren af ovennævnte Forretning, Oluf Rasmussen, sin Virksomhed paa Gl. Dalbyvej, hvor Forretningen stadig har til Huse.

Ved Starten raadedes der kun over et mindre Værksted; men efterhaanden som Virksomheden har udviklet sig, blev dette for smaat, og i 1916 opførtes den nuværende Værkstedsbygning, og det er lykkedes Indehaveren gennem Aarene at oparbejde sig en stor, solid Kundekreds, blandt hvilken Firmaets Arbejde er kendt og anset som værende absolut første Klasses, og det er ikke faa Ejendomme, Rasmussen har opført, og han giver nu Beskæftigelse til ikke mindre end 20 Personer til Stadighed.

Oluf Rasmussen, der ved et ihærdigt og maalbevidst Arbejde har ført sin Forretning frem til dens nuværende gode Position, er født den 16. November 1882 i Vejlby Skovskole ved Strib. Sin Uddannelse har han faaet som Tømrer i Nr. Aaby og har endvidere frekventeret Teknisk Skole i Kolding og København. Som Svend har han for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag rejst i Tyskland og i en Aarrække arbejdet i København som Formand for flere store Byggeforetagender.

At Oluf Rasmussen er en dygtig og energisk Mand, har man fra mange Sider opdaget, og mange Steder fra har man haft Bud efter hans rige Evner. Han er saaledes Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse, saaledes er Rasmussen Sekretær og Regnskabsfører i Tømrermesterforeningen i Kolding, hvilken Post han har beklædt i 24 Aar, endvidere er han Medlem af Kolding Byraad, hvilket han har været siden 1920, samt Medlem af Menighedsraadet siden 1924. I Tiden fra ca. 1920 Medlem af Bestyrelsen for Kolding Haandværker- og Industriforening, Kolding tekniske Skole, Kolding Grundejerforening, Kolding Bygningskommission og „Den konservative Vælgerforening for Kolding og Omegn" og en Tid sidstnævnte Forenings Formand.

ERIK OTTO
DRENGEKONFEKTION EN GROS

Da Grosserer Erik Otto i 1922 startede sin Forretning med en gros Salg af Drengekonfektion som Speciale, havde denne til Huse i lejede Lokaler i Helligkorsgade 7. — Imidlertid lykkedes det ret hurtigt for Erik Otto, som iøvrigt med den alsidige Uddannelse, han havde erhvervet saavel her i Landet som paa de fleste af Udlandets større Pladser, og derfor havde alle Betingelser for at kunne drive en saadan Specialforretning, at erhverve en omfattende og solid Kundekreds.

Grosserer Erik Otto

Forretningen, som grundet paa den stadig stigende Omsætning, maatte fraflytte de Lokaler, den havde fra Starten, har nu Domicil i store og velindrettede Lokaler i Jernbanegade 52, hvor der altid føres et velassorteret Lager af Drengekonfektion, og hvor der til Stadighed er beskæftiget 25 Personer.

Erik Otto, der som ovenfor nævnt har faaet en alsidig Handelsuddannelse baade hjemme og i det fremmede, er født den 2. August 1876. Erik Otto er i Bestyrelsen for Sømandshjemmet i Kolding.

Interior fra Protokolfabriken

Ekspeditionen

P. BLICHERS PAPIRVAREFABRIK

Den moderne Forretningsverden svømmer i Papir. — Der er næppe det Firma, der ikke har egne Konvolutter, Regninger og Brevpapir, for slet ikke at tale om de store Protokoller, som anvendes ved Bogføringen.

Det er da forstaaeligt, at Papirvarefabrikerne efterhaanden har faaet et meget stærkt Opsving og for manges Vedkommende en betydelig Størrelse. Derfor er det ogsaa saa meget mere glædeligt, at vi ogsaa paa dette Omraade er i Stand til at tage Konkurrencen op mod Udlandet.

Fabrikant P. Blicher

En af de Papirvarefabriker, der fra en ubetydelig Begyndelse har arbejdet sig frem i første Række, er P. Blichers i Kolding. Virksomheden er grundlagt i Aaret 1885 som en ganske almindelig Boghandel i Østergade af P. Blicher. Her havde Forretningen til Huse indtil 1902, da den stadig stigende Omsætning gjorde det nødvendigt at søge større Lokaler, og Forretningen flyttedes derfor til en nyopført Ejendom, beliggende i Jernbanegade, ligesom der samtidig indrettedes Bogbinderi, Bogtrykkeri og Linieranstalt. Samtidig paabegyndtes Salg en gros. Denne Udvidelse slog imidlertid heller ikke til og i Aarene 1918—19 lod P. Blicher opføre den nuværende imponerende Bygning paa Dyrehavegaardsvej, specielt indrettet til Formaalet med alle Nutidens mest moderne Maskiner installeret, og hertil flyttedes hele Virksomheden i 1920. — Boghandelen solgtes 1. Februar 1921 til Johs. Barkholt, og fra denne Dato blev Fabrikationen og en gros Salget udelukkende ført fra Fabriken paa Dyrehavegaardsvej, idet der yderligere blev tilkøbt den Fabriksbygning, hvor Posefabrikationen allerede var begyndt 1914 i lejede Lokaler. — Ialt giver Fabriken nu Beskæftigelse til ikke mindre end ca. 55 Personer, og der fremstilles Papirposer og Protokoller, ligesom der er Linieranstalt og Bogtrykkeri.

I Særdeleshed er Firmaet blevet bekendt gennem sit store Salg af Skrivehefter, der bærer Varemærket „Bukefalos".

Som man ser, er det en meget betydelig Virksomhed, der har til Huse i den store Bygning, der fra Kælder til Kvist er præget af Arbejdets muntre Rytme. Her spores Fremgang og Forbedring i Produktionen, og man har iøvrigt den Glæde at mærke Publikums Interesse for og Forstaaelse af dansk Arbejdes Betydning. — Gennem Aarene har Forretningen hævdet sin Stilling og sit Ry, og dens Ledere har forstaaet at skabe et Firma, som er kendt for sin Solidi-tet og Retlinethed, et saadant Fundament for en Forretnings Drift kan siges at have været en i høj Grad medvirkende Aarsag til dennes gennem Aarene uafbrudte fremadskridende Vækst.

Firmaets Grundlægger, P. Blicher, der fødtes den 12. Oktober 1857 og døde den 15. November 1933, var op-

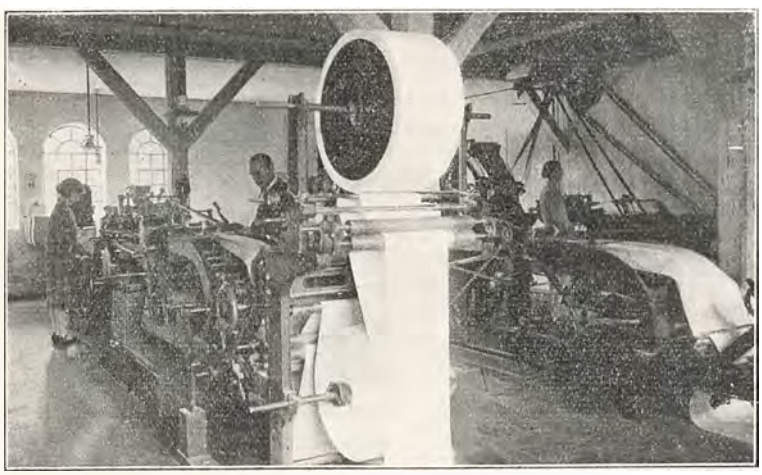

Et Hjørne af Posefabriken

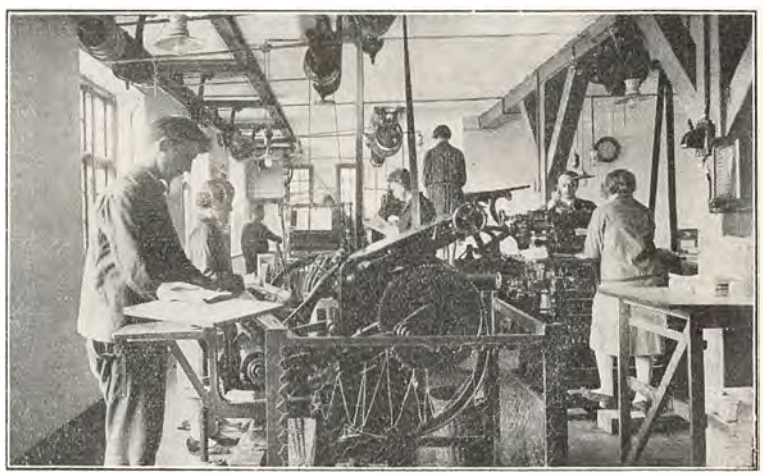

Fra Bogtrykkeriet

lært som Boghandler, men ved sin udprægede Forretningssans og Energi satte han sig grundig ind i Forretningens øvrige Grene.

Efter P. Blichers Død er Fru Dorte Blicher Firmaets eneste Indehaver, og den daglige Ledelse varetages af Sønnen, Prokurist P. Burcharth Blicher, og Prokurist C. Christensen, der siden 1912 har været knyttet til Firmaet.

KOLDING ASFALT-, TERRAZZO- OG KUNSTSANDSTENSFABRIK

Som det eneste Specialfirma paa sit Omraade har Kolding Asfalt-, Terrazzo- og Kunstsandstensfabrik udført en lang Række af de smukke Arbejder af denne Slags i Kolding. Man kan danne sig et Begreb om Virksomhedens Omfang, naar det oplyses, at den har opført en stor Maskinhal af Jernbeton for de danske Mejeriers Maskinfabrik, udført Jernbetonarbejdet paa Filtreranlæget paa Kolding Vandværk, Jernbetonarbejdet paa Middelfart Sygehus, alt Terrazzoarbejdet paa Bregning Aandssvageanstalt, Sandstensarbejdet til Højspændingsanlæget i Aabenraa, i Banken for Fredericia og Omegn og i Katolik-Hospitalet i Kolding, alt Terrazzo- og Jernbetonarbejdet til Domhuset i Kolding og for flere Aar siden alt Stukarbejdet paa Kristkirken i Kolding.

Forretningen er grundlagt den 1. Oktober 1912 af Indehaveren, Murermester Johannes Nielsen Bech. I Begyndelsen gav man sig kun af med Terrazzoarbejder; men senere udvidedes Forretningen til ogsaa at omfatte Asfalt- og Kunstsandstensarbejder og giver nu Beskæftigelse til 16—18 Personer.

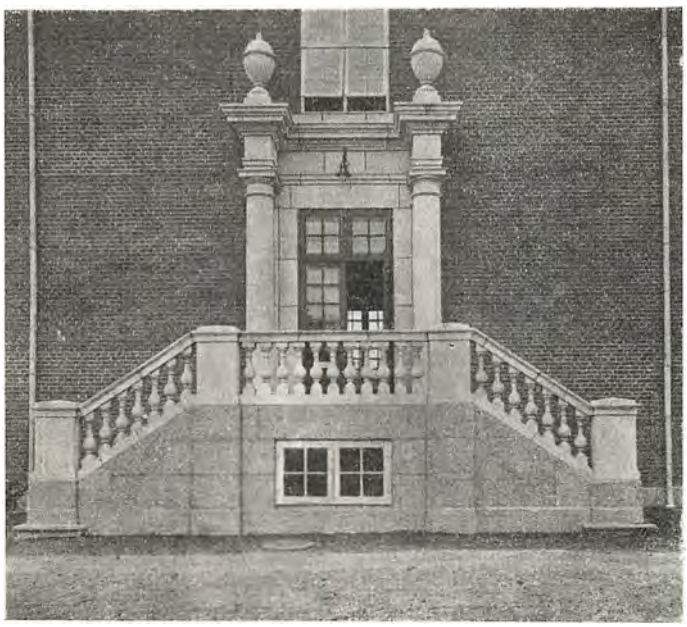

Kunstsandstenstrappe udført af Johs. Nielsen Bech

Murermester Nielsen Bech er født den 4. Juni 1880 i Hillerslev i Thy, har lært Murerhaandværket i Aalborg og Thisted. Han har bl. a. arbejdet 5—6 Aar som Svend i Tyskland, hvor han har lært Terrazzo- og Sandstensarbejde.

JOHANNES BACH
BLIKKENSLAGER, GAS- OG VANDMESTER

Johs. Bach paabegyndte sin Virksomhed i 1898 i lejede Lokaler i Losbygade 32, hvor der indrettedes Butik og Værksted under ret beskedne Former og med kun lidt

Værktøj og de allernødvendigste Pengemidler til Raadighed. Støt og roligt arbejdedes Forretningen fremad, og Lokaliteterne blev hurtigt for smaa. I 1903 opførte Johs. Bach egen Ejendom, hvori indrettedes Butik og Værksted under bedre Forhold.

I Butiken er nu en præsentabel Udstilling af Sanitetsartikler, ligesom man paa Værkstedet i Gaarden raader over de nødvendige Maskiner.

Virksomheden drives med Installationer af Vand og Gas samt Sanitet, og det er ikke faa Arbejder, der i Tidens Løb er overdraget Johs. Bach at udføre, saaledes skal nævnes Gas- og Vandinstallationen paa Sygehuset og Alderdomshjemmet i Kolding samt Varmt- og Koldtvandsanlæg og Sanitet paa Hotel „Kolding".

Ved et energisk og maalbevidst Arbejde er det lykkedes Johs. Bach at drive sin Forretning frem til nu at være med blandt de førende i Branchen, ligesom han har erhvervet en stor, solid Kundekreds, blandt hvilken Firmaets Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses.

Sønnen, Johs. Bach, arbejder med i Faderens Forretning og deltager i den daglige Ledelse; det er saaledes Meningen, at han senere skal overtage Virksomheden.

Beskæftigelsesgraden er naturligvis noget variabel, men ligger mellem 5 og 8 Personer foruden Indehaverne.

Fra Forretningen sælges Sanitetsartikler en detail.

Blikkenslager, Vand- og Gasmester Johs. Bach er født den 13. December 1874 i Kolding og har faaet sin Uddannelse som Blikkenslager; endvidere har Bach taget Eksamen som autoriseret Vand- og Gasmester.

At Johs. Bach er en dygtig og initiativrig Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner, saaledes er han Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse. Johs. Bach er Formand for Teknisk Skole i Kolding, Medlem af Byraadet, Formand for Blikkenslagermesterforeningen, Formand for Grundejerforeningen samt Brandinspektør.

A/S GEORG GIMBELS JERNFORRETNING

Trods af forholdsvis ny Dato, stiftet den 1. September 1932, har ovennævnte Firma, hvis Leder er Direktør Georg Gimbel, allerede forstaaet at gøre sig fordelagtig bekendt blandt de mange Mennesker, som bruger de Artikler, hvormed der handles, nemlig Jern, Staal, Sanitet, Rør og Centralvarmeartikler, og den stadig stigende Omsætning tyder paa en lys Fremtid for Firmaet.

Direktør Georg Gimbel

Der beskæftiges allerede nu i samtlige Afdelinger 10 Personer.

Direktør Georg Gimbel er født den 7. September 1907 og har lært Branchen hos Brødrene Dahl, København, og for yderligere at dygtiggøre sig har han i 1½ Aar opholdt sig i Udlandet, dels i Tyskland, dels i England.

A/S Georg Gimbels Jernforretning

J. P. JENSEN A/S

Det ældste og førende Firma indenfor Jern- og Staalbranchen i Kolding er Firmaet J. P. Jensen A.S. Denne hundredaarige Virksomhed grundlagdes i 1828 af den driftige og initiativrige Købmand C. F. Müller og omfattede som den Tids Forretninger i sin Art saavel Kolonial og Spirituosa som Grovvarer og Isenkram. C. F. Müller oparbejdede med stor Dygtighed Forretningen til et efter Datidens Forhold mægtigt Omfang, der yderligere forøgedes ved Oprettelsen af en Afdeling for Tømmer og Bygningsartikler.

I 1861 overdroges Forretningen til Købmand L. Ernst Petersen-Müller, der videreførte Firmaet med samme Prestige og i samme Omfang, indtil han i 1873 paa Grund af svigtende Helbred solgte Forretningen til dens mangeaarige Førstemand, Andreas Jensen.

Købmand Andreas Jensen førte, stadig haandhævende Forretningens gamle Traditioner, med stor Dygtighed denne videre, saaledes at den stadig gik frem med forøget Omsætning og i 1889 havde antaget et saadant Omfang, at den lagde for stort Beslag paa en enkelt Mands Ledelse, hvorfor han fra nævnte Aar alene fortsatte Afdelingen for Tømmer og Bygningsartikler og overdrog den øvrige Del af Virksomheden til sin Broder og mangeaarige Medarbejder J. P. Jensen.

Købmand J. P. Jensen fortsatte uforandret, indtil Udviklingen i denne Periode mere og mere fordrede Specialicering. Derfor nedlagdes i 1915 Kolonialhandelen til Fordel for Isenkram en gros & detail i Forbindelse med den da meget omfattende Jern- og Staalforretning, idet dog Isenkram-Detailafdelingen i 1917 overdroges til Sønnen Jens Erik Jensen.

Købmand J. P. Jensen oparbejdede med en enestaaende Energi og Paapasselighed Forretningen til en af de betydeligste indenfor Branchen. Da der indenfor Jern- og Staalforretningen stadig foretoges Udvidelser, lagde denne Del af Forretningen efterhaanden saa stort Beslag paa Indehaverens Arbejdskraft, at denne i 1920 afhændede Isenkram en gros Afdelingen og udelukkende helligede sig Jern- og Staalforretningen, der med de foretagne Udvidelser nu desuden omfattede Rør, Sanitet og Centralvarmeartikler.

Pakhus ved Havnen

Ved Indehaverens Død i 1931 overgik Forretningen til et Aktieselskab under Firmanavnet: J. P. Jensen A.S, Kolding, med Sønnerne Harald og Andreas Jensen som Direktører og Politifuldmægtig, cand. jur. Regnar Jensen som Bestyrelsens Formand.

Firmaet føres stadig videre under de hævdvundne Principer, dog stadig med Udviklingens Tarv for Øje, og i denne Anledning er der i de sidste Aar paa et større Grundareal ved Kolding Havn opført en stor tidssvarende Lagerbygning for Jernbjælker, Monierjern, Pandeplader og Bygningsartikler, ligesom der atter er oprettet en Afdeling med Værktøj, grovere Isenkram og Belysningsartikler med store moderne Udstillingslokaler, saaledes at man nu er i Stand til fuldtud at imødekomme ethvert rimeligt Krav.

JOHN WILLUMSEN & SØN FILIAL
INDEH. AXEL NIELSEN & SKOV PETERSEN

Ovenstaaende Firma, som har til Huse i Losbygade 65, er i sin Tid blevet grundlagt som Underafdeling af det kendte Isenkramfirma John Willumsen & Søn i København. Som saadan blev det drevet til 1931, da de nu-

værende Indehavere, Axel Nielsen og Skov Petersen, overtog det for egen Regning.

Firmaet, som foruden Indehaverne har Beskæftigelse til 3 Personer, fører alt indenfor Isenkrambranchen, og yderligere haves Forhandling af de kendte Solar Lamper, hvoraf Firmaet har kunnet opvise et endog meget stort Salg.

I de faa Aar, Axel Nielsen og Skov Petersen har været Firmaets Indehavere, er det lykkedes for dem ikke alene at bevare den gamle Kundekreds, men ogsaa at føje en Del nye til, og der er ingen Tvivl om, at Forretningen ved Indehavernes energiske Ledelse stadig vil bevare den Position og det gode Ry, som den har haft fra Starten.

PETER LYSES VINHANDEL
SENNEPSFABRIKKEN MUSTARD

Et i hele Landet kendt og anset gammelt Firma er Peter Lyses Vinhandel, der er grundlagt af Peter Lyse i 1897. Denne drev den, til den nuværende Indehaver, Søren Bjerre, i 1911 overtog Virksomheden.

Virksomheden har til Huse i egen Ejendom i Helligkorsgade 22; men endvidere haves Lager i Brostræde 2—4—6. Der raades foruden den store Vinkælder og Kontorer over Privatbeboelse, og at Firmaet i Dag er saa kendt af de fleste Vinkendere i det ganske Land, skyldes ikke mindst de fortrinlige Kvaliteter, som Forretningen altid fører et stort Lager af. Firmaet er Eneimportør i Danmark af den landskendte Holst H. S. Whisky, ligesom den eneste af Afholdsforeningerne anerkendte Afholdsvin, „Nordlys", forhandles af Firmaet, der forøvrigt er kendt for sine fine Aargange i Rød- og Bourgogne Vine, som tilfredsstiller selv den mest kræsne Gane.

Sideløbende med Vinhandelen driver Søren Bjerre Sennepsfabrikken „Mustard", som efter fransk Recept fabrikerer specielle Sorter Sennep, der sælges under Navnene „Ergo sur Sennep" og „Elite", der kan afløse de franske og engelske Sennepper; desuden fabrikeres en kombineret hollandsk „sur Sennep" og Fiskesennep.

Fabriken, som paabegyndtes i 1932, benytter udelukkende dansk Sennep til Fremstillingen.

Søren Bjerre, der i sine Forretninger beskæftiger 16 Personer, er født den 14. Februar 1880 i Aarhus; sin handelsmæssige Uddannelse har han faaet i Halvor Hermansens gamle Købmandsgaard i Grenaa.

Foruden at passe sin omfattende Virksomhed har Søren Bjerre Tid og Interesse til at røgte forskellige Tillidshverv, han er saaledes Medlem af Bestyrelsen for Jyske Vinhandleres Forening og i Bestyrelsen for Kolding Byomnibus.

ALFRED E. BORCH
AKTIESELSKAB

Grunden til, at Alfred E. Borch i 1905 fik Idéen til at starte sin nuværende Forretning, var de gunstige Betingelser, der var til Stede for en saadan Virksomheds Trivsel, nemlig Ejendommens gode Beliggenhed ved Aaen og de glimrende Eksportforbindelser, der var baade til England og sydpaa.

Ved Starten var Firmaet ikke noget Aktieselskab, idet det først i 1909 overgik som saadant med Alfred E. Borch som administrerende Direktør.

Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, er beliggende i Brostræde og tilhører Selskabet, hvori 7 Personer har fast Beskæftigelse.

Parti fra Aaen med Hyttefadene, hvor Aalene opbevares om Vinteren

Forretningen er baseret paa Eksport af levende Aal, som hovedsagelig opkøbes paa de danske Fangstpladser, hvorfra de transporteres til Kolding i dertil indrettede Motorkvaser.

Aalene losses fra Kvaserne over i Hyttefadene, som derefter bugseres gennem Aaen til Forretningen, hvor Sortering og Pakning foregaar

Efter at Aalene er sorteret i forskellige Størrelser og Kvaliteter, eksporteres de til Udlandet i Kasser, som specielt er indrettet med dette Formaal for Øje.

Pakhus ved Aaen, hvor Aalene sorteres

Alfred E. Borch er født den 1. Februar 1881 i Kolding og har faaet sin Uddannelse ved Kolonial en gros Firmaet Henning Schmidt i Flensborg. Ved Selvstudier har han sat sig ind i sin nuværende Branche.

S. WINKLERS EFTF.
TRIKOTAGEFABRIK

En af de Virksomheder, der gennem Aarene har været med til at sætte sit Præg paa Handelslivet i Kolding, er S. Winklers Eftf.s Trikotagefabrik, der er grundlagt af nu afdøde S. Winkler i 1891 som Trikotageforretning med tilhørende Strikkeri, beliggende i Østergade.

Fabriken

Virksomheden udviklede sig imidlertid saa meget, at Lederen i 1919 fandt det fornødent at opføre en ny Fabrik paa den nuværende Plads, Parcelvej 28. I Aarenes Løb er Virksomheden gentagne Gange udvidet og moderniseret, saaledes i 1923 og 1931.

I Begyndelsen fremstilledes Strikkevarer i grovere Ting; men efterhaanden er man gaaet over til ogsaa at producere Strikkevarer i finere Ting, ligesom der nu fremstilles alt i Herre- og Drengekonfektion, saasom Vaskebluser, Vaskeskjorter og Spejderbenklæder.

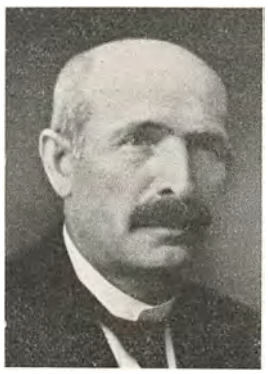

Grundlæggeren S. Winkler

Dir. Axel Toustrup Andersen

I 1932, den 1. Januar, købtes Firmaet A.S Thorvald Petersens Konfektionsfabrik og indlagdes under den øvrige Virksomhed.

Grundlæggeren, S. Winkler, der var Ridder af Dannebrog, døde i 1928, hvorefter den nuværende Indehaver, Direktør Axel Toustrup Andersen, den 1. April 1929 købte Fabriken efter i 5 Aar at have været Repræsentant for denne. Under Toustrup Andersens dygtige og ener-

Hovedbygningen

giske Ledelse er Virksomheden gaaet yderligere frem, og den store, solide Kundekreds findes nu ikke alene i selve Kolding, men i hele Danmark.

Virksomheden beskæftiger ca. 100 Personer.

Direktør Axel Toustrup er født den 28. August 1896 i Slagelse og har faaet sin Uddannelse ved Handelen hos afdøde Carl A. Rasmussen i Nakskov. Efter udstaaet Læretid havde han Ansættelse i Firmaet Brødrene Wiggers i Svendborg, hvorefter han en Tid virkede som Bestyrer for Faderens Forretning i Slagelse indtil 1924, da han som tidligere nævnt blev ansat i sin nuværende Virksomhed som Repræsentant.

C. C. FUSSING, SEJLMAGERI

Sejlmager C. C. Fussing begyndte i 1909 en Forretning med Sejlmageri i Kolding. C. C. Fussing fik snart godt at bestille, og i Aarenes Løb voksede Forretningen sig saa stor, at han var i Stand til at give Arbejde til op til 7 Mand. I 1927 flyttedes Virksomheden til de nuværende Lokaler i Søndre Havnegade — i et nybygget Hus, opført til Formaalet af C. C. Fussing. Her fabrikeres alle Slags Skibs- og Lystkutter-Sejl, samt Vognpresenninger og vandtætte Telte, og det er ikke for meget sagt, at C. C. Fussings Sejlmageri er kendt og anerkendt i vide Kredse.

Sejlmager Fussing

Sejlmager Fussing er født den 4. Februar 1882 i Randers, hvor han lærte Sejlmageriet. Efter endt Læretid tog han til Søs, indtil Aaret 1907, da han bosatte sig i Kolding og arbejdede her som Svend et Par Aar, før han startede sin egen Forretning.

I Fagfællers Kredse er C. C. Fussing en kendt og skattet Personlighed, paa hvis Skuldre, man efterhaanden

har lagt en Række Tillidshverv. Han er saaledes Kasserer i Dansk Sejlmagermesterforening for Provinsen og er desuden Medlem af Bestyrelsen for Kolding Sømandsforening og for Kolding Sejlforening.

J. IVERSEN & SØN
HANDELSGARTNERI

J. Iversen & Søns Gartneri, Frydsvej 37 i Kolding, er oprettet for et Par Menneskealdre tilbage af J. Iversens Fader, Frederik Iversen. I 1898 overtog J. Iversen Gartneriet, som han i de følgende Aar drev frem til en betydelig Virksomhed. I 1912 opførtes det første Drivhus, og flere og flere Drivhuse er rejste i Aarenes Løb. Der haves nu 5 store Huse med indlagt Varme. De Specialer, der dyrkes, er paa Friland Jordbær, Kartofler og alle Slags Frugter. I Drivhusene dyrkes først og fremmest Blomster: Begonia, Cyklamen og Chrysanthemums.

I 1925 blev J. Iversens Søn, Gartner Niels Iversen, optaget i Firmaet som Kompagnon. I Gartneriet beskæftiges nu 4 Personer.

Iversen & Søns Handelsgartneri

Handelsgartner J. Iversen er født den 17. Marts 1878 i Kolding og blev i sin Ungdom uddannet som Sømand. Han pløjede Søen i flere Aar, før han i 1898 gik i Land og blev Gartner.

A/S VOLMER STIGAARDS TRICOTAGEFABRIK

En af Kolding Bys betydende Virksomheder er A/S Volmer Stigaards Tricotagefabrik, der af Volmer Stigaard blev startet i 1918 i samme Ejendom, hvori den endnu har til Huse.

Afd. Direktør Volmer Stigaard

I Aaret 1926 omdannedes Virksomheden til Aktieselskab med Volmer Stigaard som administrerende Direktør.

Volmer Stigaard ledede Virksomheden til sin Død i September 1933, hvorefter Fru Agathe Stigaard overtog og stadig har Ledelsen.

Virksomheden, som til Stadighed beskæftiger 40—50 Personer, fabrikerer alt i Mode-Tricotage, men lægger særlig Vægt paa Pullover og Veste til Voksne og Børn.

Gennem Aarene har det gentagne Gange været nødvendigt at foretage forskellige Udvidelser, ligesom Væve og Maskiner har maattet fornyes. Det skal saale-

des nævnes, at Ejendommen, som opførtes samtidig med Firmaets Start i 1918, i 1929 omforandredes, idet den øverste Etage, som hidtil ikke havde været benyttet, blev indrettet til Systue og lignende.

Virksomheden, der stadig kan notere Fremgang i saavel Kundekreds som Omsætning, drives videre med Fru Agathe Stigaard som Leder i samme gode Forretningsaand som i Grundlæggerens Tid.

Afdøde Volmer Stigaard, som var født den 29. September 1888 i Varde, havde lært Handelen i det gamle, an-

A/S Volmer Stigaards Trikotagefabrik

sete Manufakturfirma Quedens i Ribe, senere drev han i Aarene 1912—1921 Manufakturforretning i Kolding.

DAMGAARDENS FABRIKER

Damgaardens Fabriker startedes i 1918 af Slagtermester Otto Hansen, der drev Virksomheden, til han i 1921 solgte den til den nuværende Indehaver, Johs. Hansen.

Destruktør Johs. Hansen

Fabriken, som hører til en af Landets middelstore Destruktionsfabriker, er ved Johs. Hansens Ledelse i stadig Fremgang, og det kan bl. a. nævnes, at Fedtproduktionen, som er Fabrikens Specialitet, siden 1921 er sat op fra 80 til ca. 700 Tønder aarligt. Fedtet afsættes paa Auktion i København, hvorfra en stor Del deraf eksporteres til Tyskland. Foruden Fedtproduktionen har Fabriken en stor Fabrikation af Kød- og Benmel, hvoraf Størsteparten afsættes i England og Holland.

Johs. Hansen, som ved sin dygtige Ledelse har formaaet at bringe sin Virksomhed frem blandt de førende, har gentagne Gange, grundet paa den forøgede Produktion, maattet lade Fabriken udvide og modernisere, sidst i 1925, da nye og tiltrængte Maskiner installeredes.

Destruktør Johs. Hansen, der i sin Virksomhed beskæftiger 5 Personer, er født den 19. Maj 1879, han er oprindelig uddannet ved Landvæsenet, men gik over til Handelen, idet han i Kolding i 1910 startede en mindre Købmandshandel, som han i Løbet af 10 Aar drev frem til en Omsætning paa 86,000 Kr. Forretningen solgtes i

Damgaardens Fabriker

1921, hvorefter Overtagelsen af ovennævnte Virksomhed fandt Sted.

DALBY GRYN- OG HVEDEMØLLE
DALBY PR. KOLDING

Møllen i Dalby er bygget i 1857 og har siden da været paa forskellige Hænder. I 1893 købte den nuværende Ejers Fader, Peter Nielsen Petersen, Møllen af Møller M. L. Utson, og drev den som almindelig Formalingsmølle til at begynde med; senere lod han indlægge Sigteri og oprettede samtidig et Bageri. Den nuværende Ejer overtog Bedriften i 1916 og lod straks efter Overtagelsen hele Møllen ombygge og udvide til den dobbelte Kapacitet. Senere fulgte nye Udvidelser, og Møllen staar i Dag som en af de betydeligste paa Egnen. Desuden er den almindelig bekendt for at være en af Landets smukkest beliggende Møller — alene af den Grund en Seværdighed.

Møller H. P. Petersen

I 1930 paabegyndte Møller H. P. Petersen ogsaa Fremstilling af Havregryn, idet han startede et Aktieselskab

Dalby Mølle

til Basis for denne Gren af Virksomheden. Grynmøllen har faaet Sukces, og den 1. Juli 1933 opkøbte Mølleren selv alle Selskabets Aktier, og nu driver han saavel Havremøllen som Hvedemøllen for egen Regning. Han beskæftiger 6 à 7 Personer, og der fremstilles saavel Havregryn og Byggryn som Sigtemel og Flormel. Kvaliteterne er anerkendte og foretrukne i en ret stor Kundekreds.

Dalby Mølle er en Vandmølle, og hele Vandmøllens urgamle Poesi er over den og dens Omgivelser, selvom Vandkraften nu ikke mere udnyttes af et gammeldags Hjul med klaprende Skovle, men af en moderne Turbine paa 55 HK. De 55 Heste er dog ikke nok for den store Virksomheds mange Kværne og Valseværker; der raades ogsaa over to Dieselmotorer, en paa 35 HK. og en paa 55 HK.

Møller Hans Peter Petersen er født den 8. April 1878 i Svendborg og har en grundig Uddannelse i sit Fag. Han har lært baade paa Munke Mølle i Odense og paa Svendborg Dampmølle samt taget videre Uddannelse flere andre Steder i Landet; hans alsidige Indsigt i det finere Mølleri turde være en Borgen for, at det ogsaa er fine Varer, han leverer.

CHR. DYBKJÆRS
MØBEL- & MASKINSNEDKERI

Snedkermester Chr. Dybkjær

Ved Aarhundredskiftet paabegyndte Chr. Dybkjær under ret beskedne Forhold sin Virksomhed paa Agtrupvej i Kolding og havde i Begyndelsen kun 1 Svend og 1 Lærling til Hjælp paa Værkstedet; men støt og roligt arbejdedes Virksomheden fremad, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa, og i 1908 flyttedes til den nuværende Beliggenhed, Haderslevgade 20, hvor Dybkjær havde lejet Lokaler, hvori de nødvendigste Maskiner var installerede. Efterhaanden som Forretningen har udviklet sig, er Maskinerne blevet moderniserede og fornyede, ligesom der nu foreFindes Sadelmagerværksted.

Ejendommen købtes 1918, og ogsaa denne er i Aarenes Løb gentagne Gange blevet udvidet og moderniseret, saaledes i 1920, da Facaden ombyggedes, og i 1931 byggedes Lokaler til Udvidelse af Butiken.

Virksomheden, der til Stadighed giver Arbejde til 12 Personer, udfører alt Møbelarbejde, ligesom der paa Sadelmagerværkstedet udføres alt herunder hørende Arbejde. Chr. Dybkjær, hvem det er lykkedes ved et energisk Arbejde, Flid og Paapasselighed at føre Forretningen frem til dens nuværende høje Standard, er født den 9. Juni 1873 i Stadil Sogn, Ringkøbing Amt, og er uddannet som Snedker, hvorefter han har arbejdet bl. a. 3 Aar i Norge.

KØBMAND J. N. FENSHOLT

En i Kolding kendt og anset Forretning er Firmaet J. N. Fensholt, der er grundlagt i 1884 af Købmand M. J.

Købmand J. N. Fensholt

Købmand Chr. Fensholt

Johansen som Kolonialforretning i den nuværende Ejendom, der i sin Tid var opført til Hotelbrug. 1895 blev Forretningen overtaget af Emil Andersen, som imidlertid allerede i 1899 solgte Virksomheden til den nuværende Indehaver, J. N. Fensholt. Gennem Aarene er Forretningen udvidet til ogsaa at omfatte Handel med Korn- og Foderstoffer og Kunstgødning, ligesom der er oprettet en ret omfattende Afdeling med Handel af Brændsel, saasom Kul, Koks og Brænde. I de senere Aar har Indehaveren paa Grund af svigtende Helbred maattet trække sig tilbage og overlade Ledelsen til sin Søn, Chr. Fensholt. I 1918 købtes desuden Gudsø Mølle, som nu til daglig ledes af en anden Søn, nemlig Svend Aage Fensholt.

Det er lykkedes gennem et maalbevidst og energisk Arbejde at drive Forretningen frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der beskæftiges nu 5 Personer i Virksomheden.

Jens Nielsen Fensholt, der er født den 25. September 1870 i Fole ved Gram i Sønderjylland, har faaet sin Uddannelse som Købmand og senere arbejdet som Repræsentant i det gamle, kendte Kolonialfirma J. J. Christensen, nu Oscar Christensen i Kolding, hvor han var, indtil han etablerede sig.

Købmand Jens Nielsen Fensholt er Medlem af Bestyrelsen for Handelsforeningen i Kolding samt Medstifter af Kolonialhandlerforeningen i samme By.

Sønnen, Christian Fensholt, der er født den 13. Marts 1904 i Kolding, har faaet sin Uddannelse som Skibsmægler i Firmaet Damkjær Petersen i sin Fødeby, senere traadte han ind som Leder af Kolonialforretningen i sit nuværende Firma.

NAFTA SERVICE STATION

Blandt de mange Service Stationer, der er beliggende i Kolding, indtager Nafta Service Stationen paa Vejlevej en fremskudt Plads, og trods ganske ny af Dato, startet i 1933, er det lykkedes Indehaveren, Evald Pedersen, gennem et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Stationen frem i første Række, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds.

Evald Pedersen

Virksomheden, hvori 3 Personer har fast Beskæftigelse, drives som Service Station med Salg af Olie og Benzin; men sideløbende med denne Drift forhandles Tjære og Olie en gros.

Evald Pedersen, der er født den 6. Februar 1896 i Seeby ved Høng, har faaet sin Uddannelse som Købmand i Sdr. Bjert, hvorefter han gik over til Handel med Tjære og Olie en gros og senere oprettede sin nuværende Virksomhed.

Nafta Service Stationen

JOHAN HENRIKSEN
TRIKOTAGE OG BØRNEUDSTYR

Ovennævnte Forretning er grundlagt i 1903 som Trikotage- og Børneudstyrsforretning og blev drevet under forskellige Ejere, indtil den nuværende Indehaver, under hvis Navn Forretningen drives, i 1927 overtog den og fortsætter i Branchen. Omkring 1917 blev Forretningen ombygget og moderniseret til sin nuværende Skikkelse og fremtræder tip-top moderne. Forretningen fører alt indenfor Branchen, og det er lykkedes Indehaveren at erhverve en stor og solid Kundekreds, der stadig forøges, ligesom der nu er 3 Personer fast beskæftigede.

Købmand Johan Henriksen

Johan Henriksen, der er født den 13. September 1881 i Nordby paa Fanø, har faaet sin Uddannelse indenfor Manufakturbranchen og var fra 1909 til 1919 Prokurist i Firmaet Crome & Goldschmidt i Ringsted, derefter

Lagerchef i Firmaet Andreas Eriksen & Co. A.S. i Kolding, senere Firmaet Petersen & Ravn, hvor han var, indtil han overtog sin nuværende Forretning.

Johan Henriksen er Sekretær i Kolding Manufakturhandlerforening.

POLYPHON, HARALD DINSEN

Ovenstaaende Forretning, der er grundlagt i 1924, havde dengang Domicil i lejede Lokaler i Buen og blev startet som Specialforretning i Grammofonartikler. Som saadan blev den drevet, indtil nuværende Indehaver, Harald Dinsen, den 7. December 1925 overtog den.

Dinsen, der i 1926 henflyttede Forretningen til dens nuværende Beliggenhed og i egen Ejendom, Østergade 14, har siden arbejdet Forretningen frem til Byens fornemste i Branchen. Forretningen, der har Eneforhandling for Kolding og Opland af alle „Nordisk Polyphon"s Artik-

ler, fører nu alt indenfor Musikbranchen, saasom Instrumenter, Grammofoner, Plader, Noder o. m. a., endvidere optoges i 1933 Forhandling af Radio, dog specielt kombinerede Radio-Grammofoner. Desuden forefindes en Afdeling for fotografiske Artikler.

Forretningen, der har Beskæftigelse til 3—4 Personer, ledes af Indehaverens Frue, Krista Dinsen, medens det større Salg samt det til Forretningen hørende Værksted ledes af Indehaveren.

Harald Dinsen, der er født den 9. November 1904 i Fredericia, har faaet en alsidig Uddannelse som Instrumentmager og har som saadan arbejdet flere Steder i Landet, bl. a. i København og Aarhus.

SKRÆDERMESTER HANS JENSEN

Hans Jensen startede sin Skræderforretning i Kolding i 1903 i lejede Lokaler, beliggende Søndergade 28. Han begyndte under meget smaa Forhold, og i 1909 var Forretningen gaaet saa meget frem, at Lokaliteterne blev for smaa, og Jensen købte derfor sin nuværende Ejendom i Søndergade 21, hvori er indrettet Butikslokale til Gaden og Værksted i Bagbygningen. Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges. Jensen foretager selv al Tilskæring og Maaltagning. — Hans Jensen er født den 21. Juli 1878 i Skanderup, har faaet sin Uddannelse ved Faget hos sin Fader og har derefter opholdt sig 1 Aar i Tyskland bl. a hos Firmaet Schlichter & Sohn i Hamburg, endvidere i Hannover og Frankfurt am Main.

Skrædermester Hans Jensen

At Hans Jensen er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har der været

Bud efter hans rige Evner, og han er Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse, saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for Haandværker- og Industriforeningen, Medlem af Bestyrelsen for Grundejerforeningen og Medlem af Dansk Arbejdes Kolding Afdeling. Fra 1921—30 var Jensen endvidere Medlem af Kolding Byraad, deraf de sidste 5 Aar Næstformand.

KOLDING LÆDERHANDEL
v. CHR. NIELSEN

Forretningen, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Valdemar Andersen i 1875 som almindelig Læderhandel, beliggende Søndergade 1. Ved Aarhundredskiftet overtoges Forretningen af Læderhandler Cederquist, der drev den indtil 1919, da The Dominion Belting Company Ltd. købte Virksomheden, og samtidig indtraadte den nuværende Indehaver, Chr. Nielsen, som Bestyrer. Hidtil havde Forretningen udelukkende været drevet med Handel en detail, men overgik nu til ogsaa at handle en gros. I Aaret 1923 overtoges Forretningen af A.S M. J. Ballins Sønner, København, der fortsatte Driften efter samme gode Principper som Forgængerne. Tre Aar senere, i 1926, købte Chr. Nielsen Forretningen og drev den videre for egen Regning. Støt og roligt arbejdedes Virksomheden frem, og i 1933 blev Lokaliteterne for smaa og derfor flyttedes til den nuværende Adresse, Søndergade 3, hvor der raades over store moderne Lokaler. Saavel for Butikens som for Lagerets Vedkommende gælder det, at alt er fuldt tidssvarende, og Forretningen regnes nu for at være ikke alene den største, men tillige den ældste i sin Branche i hele det sydlige Jylland, lige-

Læderhandler Chr. Nielsen

som der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Læderhandler Christian Nielsen, der i sin Forretning beskæftiger 4 Personer, er født den 6. April 1888 i Nykøbing paa Falster og har faaet sin Uddannelse ved Læderhandelen.

C. A. STÆCHMANNS
CYKLE- OG VAABENFORRETNING

Kort efter Verdenskrigens Udbrud i 1914 startede C. A. Stæchmann sin Forretning i Kolding med Cykle- reparationsværksted. Støt og roligt arbejdedes Forretningen fremad, og 3 Aar efter Grundlæggelsen købte Indehaveren egen Ejendom, der bestaar af Værksted og Lagerlokale og privat Beboelse, ligesom Forretningen i Aarenes Løb er udvidet til ogsaa at omfatte Handel med Vaaben og Cykler, der sælges saavel en gros som en detail. Endvidere er Lokalerne i 1933 udvidet og moderniseret.

C. A. Stæchmann

En god Støtte har Stæchmann i sin Hustru, der er behjælpelig saavel i Forretningen som ved Reparationsarbejdet. Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene, men ligger op til 6 Personer, og det er lykkedes gennem et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Virksomheden frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, blandt hvilke Virksomhedens Reparationer er kendt som værende absolut første Klasses.

C. A. Stæchmann, der er født den 18. April 1888 i Keltinge paa Lolland, har faaet sin Uddannelse ved Handelen og drev i fire Aar før Starten af sin nuværende Virksomhed, Cyklereparationsværksted i Kolding.

SINCLAIR BENZIN STATION

Blandt de mange Service Stationer, der har deres Beliggenhed i Kolding, er Sinclair Benzin Station, der er startet den 1. Juni 1931 af Sinclair Benzin & Olie Co. og med Jørgen Rasmussen som Bestyrer.

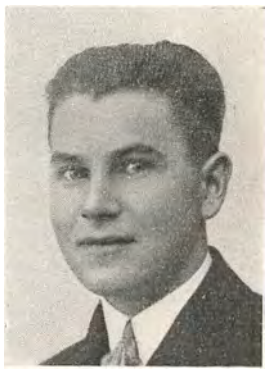
Bestyrer Jørgen Rasmussen

Stationen er fuldt moderne indrettet og drives med Salg af Olie og Benzin. Det er lykkedes Rasmussen i de faa Aar, der er forløbet siden Starten, at drive Stationen betydeligt frem, og Omsætningen er i stadig Stigen, ligesom man nu er i Stand til at beskæftige 2 Personer.

Bestyrer Jørgen Rasmussen, der er født den 3. April 1908 i Alminde, har oprindelig faaet sin Uddannelse som Skomager i Bramdrup Dam og som saadan arbejdet forskellige Steder rundt om i Landet, indtil han i 1931 overtog sin nuværende Stilling. Det skal dog nævnes, at Rasmussen sideløbende med Stationen driver Skomagerværksted.

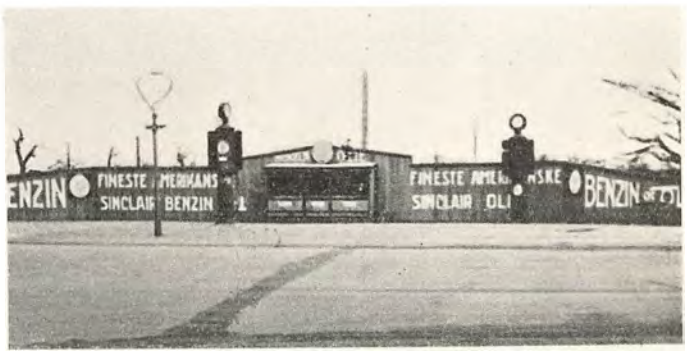

Sinclair Benzin Stationen

P. E. RASMUSSENS EFTF.
M. K. PEDERSEN

Ovennævnte Firma er grundlagt i 1896 af P. E. Rasmussen i Søndergade 28 som Karetmagerforretning. I 1923 paabegyndtes Fremstilling af Karosserier til Automobiler saavel til Last- som Personvogne; disse afsattes

til forskellige Automobilfabrikanter i Kolding, Fredericia og Opland. Samme Aar overtoges Firmaet af den nuværende Indehaver, M. K. Pedersen, der fortsatte efter samme gode Principper som sin Forgænger. Forretningen gik støt og roligt fremad, og i 1931 blev Lokaliteterne for smaa og derfor henflyttedes til de nuværende Lokaler, beliggende Haderslevgade 26, hvor der raades over gode Værkstedslokaler udstyret med alle tip top moderne Maskiner, saaledes er der lige anskaffet en Sichmaskine til Pladebehandling, og der forefindes paa denne Maade saavel Maskinsnedkeri som Blikkenslagerværksted. Det er lykkedes Indehaveren i de forløbne Aar at drive Virksomheden frem til nu at være en af de førende indenfor sin Branche, og det skal saaledes nævnes, at der bl. a. fremstilles Karosserier til Rutebiler.

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene, men ligger omkring 5 Personer.

Fra Karosserifabriken

Karosserifabrikant Mikkel Christian Pedersen, der er født den 16. Oktober 1881 i Farup, har faaet sin Uddannelse som Karetmager og har som udlært arbejdet forskellige Steder rundt i Landet, indtil han overtog sin egen Virksomhed.

Pedersen har endvidere deltaget i Pladekursus for Karosseribygning paa Teknologisk Institut.

AKSEL OLSENS PLANTESKOLE

I 1917 begyndte Aksel Olsen sin Planteskole paa et Areal paa 14 Tdr. Land, som i 1930 yderligere blev udvidet med 8 Tdr. Land. Arealet anvendes hovedsagelig til Planteskole, dog specialiserer man sig efterhaanden til Indførelse af nye Planter, som prøvedyrkes her.

Det skal saaledes nævnes, at man i 1930 anlagde en Del af Jorden til en geografisk Have, hvori de nye Planter anbringes, saaledes at hvert Lands Planter har sin bestemte Plads, desuden har man af Hensyn til de særegne kinesiske Planter ladet opføre kunstige Cementklipper, for derved at opnaa det bedst mulige Resultat.

Aksel Olsen kan ogsaa glæde sig ved et Ry, selv uden for Landets Grænser, og et Bevis herfor er, at der blandt de 18 til 22 fast ansatte Personer paa Planteskolen som Regel findes ikke saa faa Elever og Medhjælpere fra flere forskellige Lande.

Indehaveren, Gartner Aksel Olsen, er født den 6. August 1887 i Kolding, hvor han paa sin Faders Planteskole fik sin første Uddannelse, var senere Elev i D. T. Poulsens Planteskole i København og derefter 2 Aar i Tyskland; efter Hjemkomsten fra Tyskland i 1911 fik han atter Ansættelse hos Faderen, indtil han i 1917 paabegyndte egen Virksomhed.

J. WOLTHERS HERRESKRÆDERI

En Forretning af forholdsvis ny Dato er J. Wolthers Skræderforretning, der er grundlagt af Indehaveren den 1. September 1929 som Maalskræderi i samme Lokaler, som endnu benyttes. Virksomheden er beliggende paa første Sal med Lager og Butikslokale til Østergade og Værksted i Sidebygningen. Forretningen blev til at begynde med kun drevet som Herreskræderi, men er i de senere Aar udvidet til ogsaa at omfatte Dameskræderi, og det er lykkedes Indehaveren ved sin dygtige og energiske Ledelse at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der i de faa Aar, der er forløbet siden Starten, er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der beskæftiges nu foruden Indehaveren 7 à 8 Svende. Tilskæring og Maaltagning udføres af Indehaveren selv.

Skrædermester J. Wolthers

Skrædermester Jacob Wolthers er født den 28. August 1880 i Lejrskov ved Kolding og har faaet sin Uddannelse ved Faget i det landskendte Firma H. Petersen, Kolding, og har, for yderligere at dygtiggøre sig, opholdt sig 5 Aar i Tyskland, Frankrig, England og Sverrig, hvorefter han i 2 Aar var Tilskærer hos Niels Beck, Storehedinge, og endelig 23 Aar som Tilskærer hos H. Petersen i Kolding, hvor han var, indtil han etablerede sig.

Jacob Wolthers er endvidere Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse, saaledes er han Næstformand i Kolding Skrædermesterforening samt Medlem af Bestyrelsen for Oplysningsforeningen for Handel og Haandværks Kolding Afdeling.

INSTALLATØR P. STRIDSLAND

I Aaret 1925 paabegyndte ovennævnte sin Forretning i Kolding, og 5 Aar senere, i 1930, aabnedes nuværende Udsalg af alle elektriske Artikler, Radio og Reservedele. — I Ejendommens Bagbygning findes et middelstort Værksted, hvor alt elektromekanisk Arbejde samt Reparationer af Radioapparater udføres.

Installatør P. Stridsland

Ved Starten begyndtes med en mindre Kapital; men gennem et energisk og solidt Arbejde har Stridsland efterhaanden faaet en god og fast Kundekreds og er saaledes i Stand til at beskæftige 3 Personer i Sæsonen. Flere betydelige Installationsarbejder har han i Aarenes Løb faaet overdraget Udførelsen af, saaledes skal nævnes: Elektrisk Installation i „Kosmorama", Tonefilmsapparatet indbefattet, og ved Forsørgelsesanstalten. Endvidere har Stridsland haft en Del Arbejde ved Kommunens Gadebelysning.

P. Stridsland, der er autoriseret elektrisk Installatør, er født den 28. Januar 1889 i Viborg og har først faaet Uddannelse som Mekaniker og senere som Elektriker hos afdøde A. L. Brems i Viborg, hvorefter han tog Installatøreksamen. Senere havde han Beskæftigelse som Overmontør ved Udbygningen af Elektricitetsværker i Sønderjylland.

ALBERT HANSEN, KØBMAND

Albert Hansens Forretning i Kolding er grundlagt i 1901 af Købmand P. Barsøe som Kolonial- og Delikatesseforretning, og denne blev drevet under skiftende Ejere, indtil den nuværende Indehaver den 18. Juni 1923 overtog den. Han fortsatte efter samme gode Principper som sine Forgængere, og det er lykkedes Albert Hansen at drive Forretningen betydeligt frem, saaledes at den nu er i Stand til at beskæftige 5 Personer foruden Indehaveren.

Forretningen, der drives som Kolonial- og Delikatesseforretning, er beliggende i Jernbanegade 52, og Butiken fremtræder i samme Skikkelse som ved Overtagelsen, dog er den moderniseret efter Tidens Krav, ligesom man paa Grund af den stadig stigende Omsætning har maattet udvide Lagerlokalerne for at kunne rumme det store

Varelager, der maa til for at tilfredsstille enhver Kundes Krav.

Købmand Albert Hansen, der er født den 11. Juli 1898 i Kolding, har faaet sin Uddannelse i Kolonial en gros Forretningen J. J. Christensen, nu Oscar Christensen, i sin Fødeby, derefter hos Cortsen & Jacobsen i Aarhus som Repræsentant indtil 1920, da han kom tilbage til Oscar Christensen først som Bogholder senere som Repræsentant, indtil han overtog sin nuværende Forretning.

KARETMAGER M. J. MADSEN
HARTE PR. KOLDING

Ved Aarhundredskiftet paabegyndte M. J. Madsen en Karetmagerforretning i Harte. Han begyndte paa fuldstændig bar Bund og uden en eneste Kunde; men det er lykkedes ham efterhaanden ved en energisk og dygtig Ledelse at drive Virksomheden frem til at indtage en endog meget fremtrædende Plads. Til at begynde med fremstilledes Vogne til en gros Salg; men senere udvidedes Forretningen til ogsaa at omfatte Fabrikation af Karosserier.

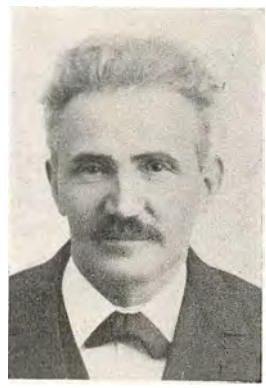

Afdøde Karetmager M. J. Madsen

Bestyrer Chr. Christensen

Grundlæggeren afgik ved Døden i 1932, og Forretningen førtes derefter videre af Bestyrer Chr. Christensen, der er uddannet som Karetmager og er Mand for at udføre alt under Faget hørende Arbejde.

Bygningen, hvori Virksomheden drives, er opført i 1901 og bestaar foruden Beboelseslejlighed af Værksted samt tilstødende Maskinrum, hvori alle nødvendige, tidssvarende Maskiner er installerede og stort Trælager.

Bestyrer Chr. Christensen, som er en dygtig og initiativrig Mand, der i sin Virksomhed beskæftiger 1 Mand, før 5 Mand, er født den 16. November 1909 i Lemvig og har som tidligere nævnt faaet sin Uddannelse som Karetmager og har haft Ansættelse som saadan paa forskellige større Fabriker indenfor denne Branche.

SMEDEMESTER JØRGEN K. NIELSEN

Paa Seestvej 123 i Kolding ligger en Virksomhed, hvis Oprindelse ligger meget langt tilbage i Tiden, nemlig Jørgen K. Nielsens Smedeforretning.

Smedemester Jørgen K. Nielsen

Den nuværende Indehaver, hvis Navn Forretningen drives under, overtog Virksomheden i 1928 og fortsætter efter samme gode Principper som sine Forgængere.

Virksomheden drives som almindelig Smedeforretning, og der udføres alt under Faget hørende Arbejde, saavel Grovsmede- som Bygningsarbejder. Endvidere udføres Reparationer af Landbrugsmaskiner, ligesom der fremstilles Heste- og Vognbeslag samt Rør- og Pumpearbejder. Ogsaa Kunstsmedearbejde giver Nielsen sig af med, saaledes fremstilles Gelændere og Stakitter, paa hvilket Felt Nielsen er Specialist.

Som man kan se, er det en ret omfattende Forretning indenfor sin Branche, og det er da ogsaa lykkedes Indehaveren i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at drive Virksomheden frem til sin nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, blandt hvilken Forretningens Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses.

Jørgen K. Nielsens Smedie

Jørgen K. Nielsen, der er født den 18. August 1896 i Ølgod, har faaet sin Uddannelse som Smed i Videbæk, hvorefter han arbejdede forskellige Steder i Landet, indtil han overtog sin nuværende Forretning.

CARL C. JENSENS HERRESKRÆDERI

Blandt Byens Skræderier indtager ovennævnte en dominerende Plads. Forretningen, der af Skrædermester L. M. Berntsen er grundlagt i 1897, indehaves nu af Skrædermester Carl C. Jensen, der overtog den i 1931, og som siden har forstaaet at bevare det gode Ry, den har haft fra Starten.

Skrædermester Carl C. Jensen

Carl C. Jensen, der udfører alt inden for Herreskræderi, har tillige Leverancen af Uniformer til det stedlige Politikorps, ligesom hans Kundekreds, som forøvrigt er i stadig Tilgang, findes blandt Byens Honoratiores.

Forretningen, der har til Huse i lejede Lokaler, bestaar af et stort moderne Værksted samt en til Formaalet velegnet Butik, og der beskæftiges foruden Indehaveren 7 Personer.

Skrædermester Carl C. Jensen, der er født den 20. Oktober 1889 i Ho, har faaet en alsidig Uddannelse indenfor Faget, han har endvidere været ansat i 12 Aar som Tilskærer i den Forretning, han nu er Indehaver af.

LONDON-MAGASINET

En af de førende Forretninger indenfor sin Branche er London-Magasinet, der er grundlagt i 1908 af Johan Sødering under dette Firmanavn. Denne drev Forretningen indtil 1919, da den nuværende Indehaver, Valdemar Thøgersen, overtog den og fortsætter i samme gode Fodspor som sin Forgænger. Forretningen driver Handel med Herre- og Drengeekvipering, Lingeri, Konfektion og syr endvidere Habitter efter Maal. Forretningen har til Huse i egen Ejendom, men blev i 1920 betydelig udvidet og moderniseret for at kunne rumme det store

Varelager, der var nødvendigt for at kunne tilfredsstille den stadig stigende Omsætning og den voksende Kundekreds. Forretningen har nu det største Lager af Konfektion i Kolding.

Valdemar Thøgersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 4 Personer til Stadighed, er født den 28. Februar 1882.

BORKS PATENTTAVLER

Firmaet er grundlagt i Kolding den 22. Marts 1899 som Malerforretning med Dekoration som Speciale. Det blev

Fabrikant N. P. Bork

Fabrikant Bork jun.

saaledes overdraget Firmaet at dekorere daværende Kronprins Christians Repræsentationslokale under Udstillingen i Aarhus 1909. Senere optog Firmaet en Fabrikation af de nu verdenskendte Borks Patenttavler, hvoraf der i 1906 paabegyndtes en Eksport til Tyskland, Sverige, Norge og Finland, i hvilke Lande der ogsaa toges Patenter paa Materialet. Krigen standsede imidlertid denne Eksport, som var i stadig Stigning, og som først atter optoges i 1924. Firmaet har nu Agenter samt Repræsentations- og Salgskontorer i 14 forskellige Lande. Materialet blev efter Industriraadets Indstilling prisbelønnet i København i 1931.

Firmaet paabegyndte sin Virksomhed i nuværende P. Blichers Papirfabrik i Kolding; men da Fabrikationen af Tavlematerialet krævede mere Plads, udvidede man og tog ved særlig Tilladelse Staldgaardens store Lofter i Besiddelse. Senere, da ogsaa Malerforretningen voksede, flyttede man til større Lokaler i Jernbanegade og senere til De danske Mejeriers gamle Maskinfabrik i Losbygade 40. Firmaet beskæftigede paa et Tidspunkt 55 Malersvende; men Hovedforretning og Specialitet er

nu Fabrikation af Skoletavler, hvorved der beskæftiges ca. 20 Mand, og efter de sidste Udvidelser med Annexvirksomheder og Lagre er Kapaciteten paa ca. 40,000 m^2 aarlig.

N. P. Bork er født i Anslet i Sønderjylland. Efter udstaaet Læretid i Aabenraa og Roskilde drog Bork paa Rejse til Tyskland, Holland, Belgien, Frankrig, Schweiz og Østrig. Han virkede som Maler i Berlin, Rotterdam, Brüssel, Paris, Bonn, Karlsruhe, München, Nürnberg, Zürich, Wien og Hamborg og var paa Malerskole i Rotterdam, Paris og München.

KOLDING CYKLE LAGER

En kendt og anset Forretning er Kolding Cykle Lager, der er grundlagt i 1903 af nu afdøde Th. Knudsen og paabegyndt som Smedie med Reparation af Landbrugsmaskiner og Handel med Cykler.

Fire Aar efter Starten var Forretningen imidlertid gaaet saa meget frem, at Lokaliteterne blev for smaa, og i 1907 opførtes de nuværende Bygninger, hvortil Virksomheden flyttedes, og samtidig omlagdes Driften, saaledes at Forretningen kun omfattede Handel med Cykler en gros. Endvidere optoges ogsaa Handel med Automobiler, ligesom der nu udføres Reparationer af saadanne.

Imidlertid afgik Grundlæggeren ved Døden i 1919; men Enkefru Inger Knudsen har derefter drevet Forretningen videre efter sin Mands gode Principper, og der er nu erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

I 1923 blev Bygningerne ombygget og moderniseret, saaledes at Forretningen i Dag er fuldt tidssvarende, ligesom Værkstedet er forsynet med alle nødvendige Maskiner, og man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget.

Forretningen beskæftiger nu ikke mindre end 15 Personer, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes Enkefru Knudsen at bevare det gode Omdømme, Forretningen i de forløbne Aar har skabt sig.

C. C. STORMS GLARMESTERFORRETNING

Indehaveren, Glarmester C. C. Storm, begyndte i 1922 paa Rendebanen 14 den Forretning, der nu er beliggende i Søndergade 5. — Forretningen, der startedes under ret beskedne Former, med et mindre Værksted og Butikslokale, blev i 1929 henflyttet til nuværende Domicil, hvor den er centralt beliggende, og saavel Butik som Værksted er baade større og mere moderne. — C. C. Storm, der i sin Forretning udfører alt Faget henhørende, har i de faa Aar, han har drevet selvstændig Forretning, udført mange betydende Arbejder i „Glasmosaik", der er hans Specialitet.

Glarmester C. C. Storm

Af betydende Glasarbejder Storm har udført, skal bl. a. nævnes Glasarbejdet til Kolding Folkebank og Kolding Spare og Laanekasse.

Glarmester, Charles Cacilius Storm, der i sin Forretning beskæftiger 4 Personer, er født den 23. August 1881

i Fredericia. Han er uddannet i Faget og har haft Ansættelse forskellige Steder rundt i Landet, yderligere har han for at dygtiggøre sig, opholdt sig ca. 1 Aar i Tyskland.

H. P. ANDERSENS CIGARFORRETNING

Kolding Bys ældste Forretning i sin Branche er H. P. Andersens.

Forretningen, der er grundlagt af Th. Holst i 1882, blev dengang startet som en mindre Drejerforretning og

Tobakshandel. Holst solgte den senere til Tobakshandler C. A. Eriksen, hvis Enke i 1929 solgte til den nuværende Indehaver.

H. P. Andersen begyndte som selvstændig i 1924, idet han dengang i Silkeborg overtog en Cigarforretning ved Navn „Omsk". Efter at have drevet denne Forretning frem til at omsætte 100 pCt. mere end ved Overtagelsen, solgte han i 1929 og flyttede sit Domicil til Kolding. Det er siden lykkedes for Andersen at forøge baade Kundekreds og Omsætning, og der sælges allerede nu for mere end det dobbelte.

Ejendommen, som Andersen købte samtidig med Forretningen, er i 1933 ombygget og moderniseret, saaledes at selve Forretningen, der iøvrigt hører til en af Byens smukkeste, fremtræder med en moderne Kawner-Facade.

H. P. Andersen, der i sin Forretning fører alt indenfor Branchen som Cigarer, Cigaretter, Tobakker, Piber, Vine og Stokke, er født den 4. Oktober 1901 i Kolding, hvor han bl. a. har haft Ansættelse paa S.W. Bruuns Fabriker.

CYKLEHANDLER C. THOMSEN

C. Thomsen paabegyndte sin nuværende Forretning i 1932 som Cyklereparationsværksted, ligesom der sælges Cykler. Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler, og der raades over et pænt Værksted; men det skal endvidere nævnes, at Thomsen i nær Fremtid agter at leje Butik andetsteds i Byen. Som en særlig Specialitet fremstilles Kransebøjler, der afsættes til Byens Gartnere. Det er lykkedes Indehave-

Cyklehandler C. Thomsen

ren i den korte Tid, der er forløbet siden Starten, at drive sin Forretning godt fremad.

Cyklehandler C. Thomsen, der er født den 10. November 1885 i Sæby, har faaet sin Uddannelse ved Handelen forskellige Steder rundt om i Landet.

MONOPOL
HERREEKVIPERINGSFORRETNING

Firmaet, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt i 1895 af nu afdøde L. Biegler, som en Filial af Hovedforretningen Biegler & Schmidt i København. Senere overtog Biegler Forretningen for egen Regning og drev den til sin Død i 1903 med Handel af Konfektion, Arbejdstøj og Herrelingeri.

Herreekviperingshandler Arnold Jensen

Efter hans Død fortsattes Virksomheden med Bestyrer, indtil 1904, da den nuværende Indehaver, Arnold Jensen, købte Forretningen, der fortsattes efter de samme gode Principper som tidligere. Virksomheden havde den Gang til Huse i en lille Forretning i Adelgade 14, og Arnold Jensens første Skridt for at forøge Kundernes Antal var at skaffe større og mere præsentable Udstillingsvinduer. Støt og roligt arbejdede Forretningen sig frem, og efter kort Tids Forløb maatte Lokaliteterne atter udvides, idet der byggedes ud bagtil.

Længe havde Jensen spekuleret paa at købe egen Ejendom; men først i 1920 blev Tanken til Virkelighed, idet den nuværende Forretningsbygning blev købt dette Aar, og efter at denne var ombygget til Gaden og indrettet efter de mest moderne Principper, flyttedes Virksomheden hertil.

Endvidere skal det nævnes, at Arnold Jensen har Eneforhandling for Kolding af de kendte Mey Flipper.

Arnold Jensen, der er født den 31. Maj 1880 i København, har faaet sin Uddannelse i Firmaet Julius Tafdrup i Herreekviperingsbranchen, hvilket forøvrigt er det eneste Sted, Jensen har været ansat, indtil han som 23-aarig ved Myndighedsbevilling overtog sit nuværende Firma.

At Arnold Jensen er en dygtig og energisk Mand har man forlængst faaet Øjnene op for, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner, saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for Motionsholdet af 17. September 1912, Medlem af Bestyrelsen for Kolding borgerlige Skydeselskab, som i 1935 fejrer 150-Aars Stiftelsesfest, samt Revisor i „Dansk Arbejde"s Kolding-Afdeling, hvilke Tillidshverv Jensen røgter med stor Omhu og Interesse.

LÆDERHANDLER
N. S. FEDDES EFTF.

Ovennævnte Firma er grundlagt af N. S. Fedde omkring Aar 1885 som Læderhandel med saavel detail som en gros Handel for Øje. Da Grundlæggeren afgik ved Døden, fortsattes Forretningen under Enkens Ledelse indtil November 1933, da den nuværende Indehaver, J. Pedersen, som i flere Aar havde drevet Læderhandel sammen med en Kompagnon under Navnet P. Knudsens Eftf. i Vejle, overtog den.

Læderhandler J. Pedersen

J. Pedersen fortsætter efter de samme gode Principper som sine Forgængere, og det er lykkedes ham at drive Forretningen yderligere frem. Saaledes berejses hele Jylland med en Repræsentant, ligesom der haves en særlig Repræsentant for Kolding og Opland. Som man kan forstaa, er det en meget omfattende Virksomhed, der drives her, og der beskæftiges nu 3 Personer foruden Indehaveren.

Læderhandler Joseph Pedersen er født den 1. Februar 1894 i Timring og har faaet sin Uddannelse ved Branchen.

I. BUHL, CYKLEFORRETNING

Cyklehandler Iver Buhl

I. Buhl, der er født den 24. Juli 1868 i Bredsten Sogn, paabegyndte sin nuværende Virksomhed i 1919 paa den nuværende Plads, Seestvej 127.

Virksomheden fik til Huse i egen Ejendom straks fra Starten og drives som Cyklehandel og Reparationsværksted. Støt og roligt er Forretningen arbejdet frem, og Buhl har gennem Aarene erhvervet sig en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Sideløbende med den øvrige Drift forhandles Reservedele og Gummi.

Iver Buhl, der er en dygtig og energisk Mand, er uddannet som Mekaniker og udfører selv alt Arbejdet i sin Forretning.

LINDEGADES AUTOMOBILLAKERERI

En af de Malermestre i Kolding, som i Krigens Tid øjnede Chancen for at blive selvstændig, var Malermester Max Brandt, som i smaa lejede Lokaler paabegyndte en beskeden Virksomhed i Brostræde, hvor han den Gang arbejdede helt alene paa Værkstedet.

Malermester Max Brandt

Længe varede det imidlertid ikke inden Forretningen tog et saa stort Opsving, at der maatte udvides, og han købte sin nuværende Ejendom, Lindegade 18, hvor der indrettedes et moderne Værksted for Lakering af Automobiler i Stuen og et stort Malerværksted paa første Sal. I Begyndelsen blev Lakeringer af Vogne udførte med Haanden; men efterhaanden som man gik over til Duco-Lakering, maatte man af Hensyn til Konkurrencen anskaffe moderne Hjælpemidler, og for at være fuldt paa Højde med andre, anskaffedes et fuldt moderne amerikansk Lakerings-Anlæg.

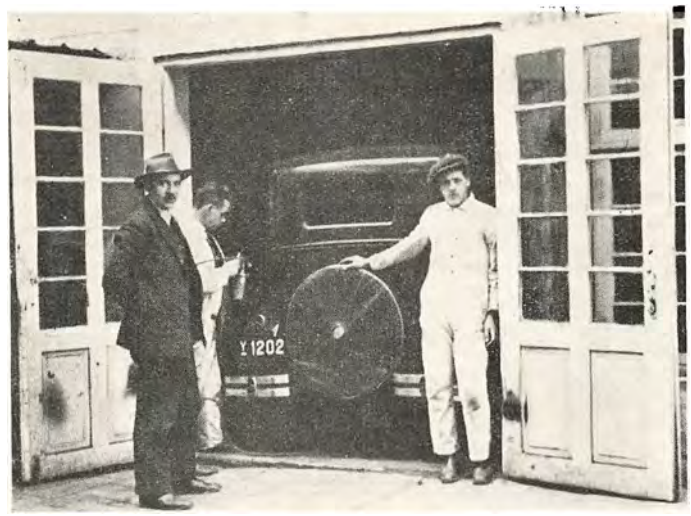

Automobillakereriet

I Aarenes Løb udvidedes Personalet ogsaa betydeligt, saaledes at man nu beskæftiger fra 4 op til 12 Personer i Virksomheden.

Malermester Max Brandt, der er født den 27. Septbr. 1887 i Kolding, har lært sit Fag fra Grunden og har desuden i 5 Aar berejst flere Lande som England, Tyskland, Belgien, Frankrig, Schweiz, Østrig og Italien.

RICHARD BERNTSEN
KOLONIAL & DELIKATESSE

En af de smukkeste Forretninger indenfor sin Branche i Kolding er Richard Berntsens Kolonialforretning, der er paabegyndt af Indehaveren i 1924.

Forretningen drives i lejede Lokaler i Jernbanegade 15, og her raades der foruden over den store, flotte Butik

tillige over et tilstødende Kontor. Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til sin nuværende gode Position; men en anden lige saa vigtig Faktor for Forretningens Trivsel er det altid velassorterede Lager, der føres i alt indenfor Kolonial, Vin og Konserves, i hvilke to sidstnævnte Artikler Forretningen har sit største Salg.

Købmand Richard Berntsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 4 Personer, er født den 26. Oktober 1896 i Kolding og har faaet sin Uddannelse i forskellige Forretninger i sin Fødeby og rundt om i Landet.

CHOKOLADEFORRETNINGEN „KOSMO"

En mere beskeden Start end den, hvormed Svend Wangel, Indehaveren af ovennævnte Forretning, begyndte, kan næppe tænkes. Wangel begyndte i 1927 i Biografteatret Kosmorama, i hvis Ejendom Forretningen stadig har til Huse, et mindre Chokolade-Udsalg. — Forretningen gik fremad, og da de nuværende Butikslokaler et Par Maaneder senere var istandsat, lod Wangel, efter egne Tegninger, Inventaret indrette til sit Brug. Lokalerne er smukt og diskret monteret og fremtræder nu i den moderne Udførelse, som en af Byens mest tiltalende Konfektureforretninger.

Købmand Svend Wangel

I Kælderetagen, hvori er indrettet en mindre Fabriksvirksomhed, fremstiller Indehaverens Hustru, Fru Bodil Wangel, der er uddannet i Faget, de fleste af de Lækkerier, som sælges i Forretningen, dog føres ogsaa de fleste kendte Mærker fra Landets førende Fabriker. Sideløbende med den øvrige Forretning driver Wangel i det nymonterede „Kosmorama"s Foyer en fiks Chokoladekiosk, hvorfra bl. a. Is forhandles i Salen.

Svend Wangel, som oprindelig er uddannet som Mekaniker, er født den 17. Juli 1884 i Taastrup ved Viborg.

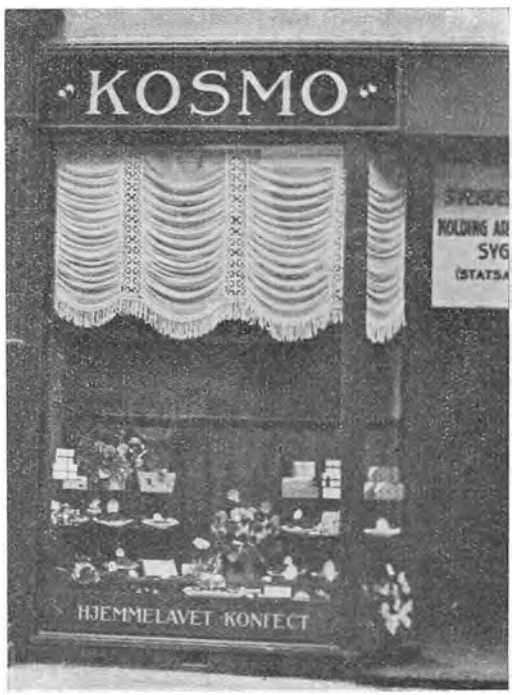

VILHELM BOESENS CONDITORI

Et i Kolding By kendt og anset Konditori er Vilhelm Boesens, der er startet den 1. Oktober 1902 paa sin nuværende Plads, Jernbanegade 26, som Conditori og Café. Bageriet var den Gang beliggende i Kælderen.

Afdode Conditor Vilhelm Boesen

Forretningen gik imidlertid stadig fremad og i 1914 kunde Indehaveren opføre en speciel Bygning, hvori Bageriet indrettedes og moderne Ovne installeredes. Ogsaa Butiken og Cafeen har i Aarenes Løb maattet udvides gentagne Gange, saaledes i 1919 og 1924; Lokalerne fremtræder nu som tip-top moderne og indrettet efter de store Krav, den moderne Hygiejne fordrer; endvidere udvidedes og moderniseredes Bageriet yderligere i 1928. — Grundlæggeren, Vilhelm Boesen, afgik ved Døden i 1925; men hans Enke fortsætter Virksomheden i det gamle Navn bistaaet i Ledelsen af Sønnen, Helge Boesen.

Forretningen føres paa den saakaldte gamle Konditorbevilling, som ogsaa giver Ret til Udskænkning af stærke Drikke; endvidere fremstilles som en særlig Specialitet fyldte og rene Chokolader, hvoraf Salget i Aarenes Løb stadig har været stigende.

Helge Boesen, der i Virksomheden beskæftiger ikke mindre end 12 Personer, er født den 16. Januar 1906 i Kolding og har faaet sin Uddannelse som Konditor bl. a. hos Jensen & Asmussen i Odense og i Fallmanns Conditori i Helsingborg, hvorefter han ved Faderens Død vendte hjem og overtog Ledelsen af den nuværende Forretning.

GADGAARD-THØGERSENS EFTF.
M. SØRENSEN

Indehaversken af ovennævnte Forretning, Frk. M. Sørensen, Datter af Gaardejer N. Sørensen, Mosbjerg, er født 1887 i Mosbjerg i Vendsyssel; sin første Uddannelse

Forretningens Grundlægger Sine Jørgensen

Modehandlerske Frk. M. Sørensen

fik hun i Manufakturbranchen; men da Frk. Sørensen havde Lyst og Evner som Modist, lod hun sig senere uddanne som saadan.

I 1911 overtog hun en Damehatteforretning i Skanderborg, som blev drevet indtil 1917. I Løbet af de 6 Aar, Frk. Sørensen var Indehaver af denne Forretning, var det lykkedes hende at drive Omsætningen op fra 6000 Kroner det første Aar til 32,000 Kroner det sidste, og

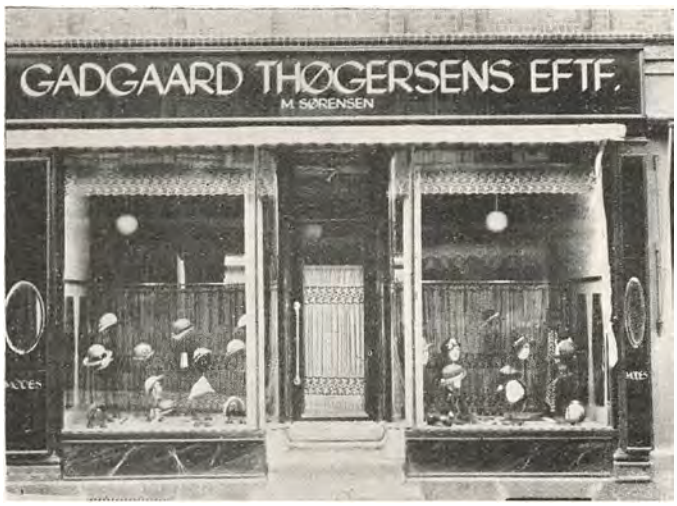

Forretningen var faktisk drevet saa langt frem, som det efter Byens Størrelse var muligt.

Frk. Sørensen fik imidlertid Lyst til at drive en større Forretning og købte da i 1917 sin nuværende Virksomhed, der var grundlagt af Modehandlerske Sine Jørgensen i 1876 og havde dengang sin Beliggenhed i Losbygade; senere flyttedes paa Grund af Forretningens Trivsel til den nuværende Plads, Jernbanegade 7, en af Byens Hovedgader. Gentagne Gange har Frk. Sørensen moderniseret Forretningen, saaledes at den nu fremtræder som en af Byens flotteste og mest smagfulde i sin Branche.

Hattene, der sælges i Forretningen, fremstilles hovedsagelig paa den bag Butiken beliggende Systue, og det er ikke faa Hatte, der gennem Aarene er udgaaet herfra. Endvidere raades over udmærkede Lagerlokaler i Bagbygningen.

Frk. M. Sørensen har ved sit vindende Væsen og sin Elskværdighed formaaet ogsaa her at skabe sig en Forretning med stor Omsætning, ligesom hun har erhvervet sig en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges; men Frk. Sørensen er ogsaa en Dame, der ofrer al sin Tid og Energi paa sin Forretning, ligesom hun altid har gjort, hvad hun kunde for at tilfredsstille ethvert Ønske fra Kunderne. I sin Tid importerede Frk. Sørensen saaledes selv en Del Stoffer og Hatte fra England og originale Modeller fra Frankrig.

I Forretningen beskæftiges daglig 4 Personer; men i Højsæsonen kommer dette Tal op paa ikke mindre end 8—9.

H. OVERBECKS
INSTALLATIONSFORRETNING

En af de Virksomheder i Kolding, der gennem Aarene har forstaaet at hævde sit gode Ry, er H. Overbecks Installationsforretning i Jernbanegade 15. — Forretningen er grundlagt i 1909 af Ingeniør H. Niendahl, der drev den indtil nuværende Indehaver, H. Overbeck, i 1924 overtog den, og hermed den gamle, solide Kundekreds, som i Kraft af H. Overbecks dygtige Ledelse og vel udførte Arbejde stadig trofast søger Forretningen, trods dennes ikke særlig fremtrædende Beliggenhed.

Installator H. Overbeck

Virksomheden, der drives i lejede Lokaler i en Sidebygning Jernbanegade 15, hvor der raades over en mindre Butik med tilhørende Værksted samt Kontorlokale, er i Stand til fast at beskæftige ikke mindre end 18 Personer, heraf 10 Montører, og det er ikke faa store Arbejder, der i Aarenes Løb er overdraget Firmaet at udføre, saaledes skal nævnes:

Installationer af elektrisk Lys og Kraft paa Sct. Hedvig Hospitalet, Slotsmøllens Fabriker, Andels Svineslagteriets Udvidelse, Kolding Havn, A/S Volkerts Fabriker, Jydske Tidende, Kolding Folkeblad m. fl. samt

Udførelsen af Kraftanlægene paa Jydsk Andels Foder-stofforretning og Kolding Kulkompagnis Kulkran.

I de senere Aar har Firmaet specialiseret sig med Opsætning af Neonanlæg, af hvilke er leveret adskillige i Kolding.

H. Overbeck, der er født den 18. Maj 1891 i Chicago, har faaet sin Uddannelse her i Landet først som Klejnsmed og senere som Elektriker.

H. Overbeck, der er autoriseret Installatør i Kolding, er Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse, saaledes er han Formand for „Foreningen af Haandværksmestre i Kolding" samt Medlem af Bestyrelsen for Haandværker- og Industriforeningen.

STANDARD SERVICE STATION
ALFRED PETERSEN

Den første moderne Service Station i Kolding blev oprettet i 1928 paa Banegaardspladsen, hvor den endnu er i Funktion. Dens nuværende Bestyrer er Alfred Petersen, der overtog Virksomheden den 1. November 1932 og er kendt af de fleste af Landets Bilister.

Stationen, der er beliggende paa Byens bedste Plads, har nu et Salg paa ca. 160,000 Liter Benzin aarligt foruden et ret stort Salg af Olie, og den er indrettet efter vor Tids moderne Principper med Vognvask, Smøring og al Service for Bilisterne.

A. Petersen, der er en driftig Mand, har haft Heldet og Kunderne med sig, og han vil sikkert i Fremtiden vide at hævde sig i Kampen med sine Konkurrenter. Han er født den 15. August 1907 i Flensborg og har arbejdet forskellige Steder i Landet.

TH. P. MOLTRUPS EFTF.
v. ANDR. KNUDSEN

Indenfor Skibssmederi er Th. P. Moltrups Eftf. et velkendt Navn. Dette skyldes for en stor Del, at Firmaet er af ret gammel Dato. Det blev oprettet omkring 1890 af Th. Moltrup og Thomsen og havde dengang Lokaler i Søndergade 8. I 1914 udtraadte Thomsen af Firmaet, og Moltrup henflyttede da Virksomheden til dens nuværende Beliggenhed i Nybrog. 14, hvor han samtidig lod opføre den Bygning, hvori Værkstederne er indrettede.

Moltrup ledede Virksomheden til 1927, da den nuværende Indehaver, Andreas Knudsen, overtog den.

Virksomheden, der udfører alt Arbejde indenfor Reparation af Damp- og Maskinanlæg, Autogen-Svejsning, Centralvarmeanlæg, Skibsarbejde samt Have- og Gravgelændere, beskæftiger som Regel 4 Personer foruden Indehaveren.

Smedemester Andreas Knudsen er født den 25. April 1890 i Vonsild, han er uddannet som Grovsmed i Aarene 1922—27, og en Tid var han Medindehaver af Firmaet Jensen og Knudsen, nu Jensen og Larsen i Kolding.

Andreas Knudsen er Formand for Kolding Sejlforening.

KOLDING VATFABRIK
v. C. CHRISTENSEN

Kolding Vatfabrik er oprindelig grundlagt som Uldspinderi — det skete i 1869, og Grundlæggeren var Fabrikant F. C. Lund. Nu virker Fabriken udelukkende med Fremstilling af Vattæpper og moderne Madrasser af Vat og Krøluld, samt Krølhaarsmadrasser med Vatbelægning o. s. v. En særlig fornem Specialitet er „Nirvana"-Madrassen med indbyggede Fjedre, samt Ottomaner med Magasin. Begge Dele er Ting, der værdsættes af Kendere.

Fabrikant C. Christensen

Det var Aar 1900, at Fabrikant C. Christensen, som da havde overtaget Uldspinderiet, omdannede dette til Vatfabrik og Fabrik for Vat-Varer. I denne Branche har Fabrikanten nu en meget stor Omsætning, og de lækre Tæpper og Madrasser afsættes en gros ved Repræsentanter, der besøger hele Landet. „Nirvana"-Mærket kan saaledes ses udstillet i de fleste større Sengeudstyrsforretninger i Danmark.

Paa Kolding Vatfabrik, hvis Bygninger er opførte i 1869 i deres oprindelige Skikkelse, er for Tiden beskæftiget 30—35 Personer (Hjemmearbejdere iberegnet). Bygningerne er naturligvis flere Gange omforandrede og udvidede, sidst i 1923 og 1925, og Maskinanlægget er fuldt moderne, nyt og tidssvarende, saaledes som en Vatfabrik af 1934 kræver det.

Fabrikant C. Christensen er en selfmade Mand, født den 5. September 1864 i Herning og uddannet som Uldspinder. Ved Flid, Stræbsomhed og forstandigt Virke gennem et langt Liv har Christensen arbejdet sig frem til en anset Stilling indenfor sin Stand.

OTTO JENSENS FARVE- OG TAPETHANDEL

Farvehandler Otto Jensen

Det var i 1923, at Maler Otto Jensen paabegyndte sin Forretning ved Start af et mindre Malerværksted, som saadan dreves det til 1927, da udvidedes til Tapet- og Farvehandel.

Forretningen, som fører alt i Malervarer, Tapeter, Linoleum, Voksdug m. m., udfører desuden en Del Malerarbejde indenfor Bygningsbranchen, hvor Indehaveren gennem Aarene har oparbejdet sig en betydelig Kundekreds.

Otto Jensen, som normalt beskæftiger 3 Personer i sin Forretning, er født den 20. Februar 1898 i Seest, han er uddannet i Faget hos Maler Frederik Andersen i Kolding og har senere arbejdet forskellige Steder i Landet, endvidere har han frekventeret Teknologisk Institut i København.

KOLDING FYRVÆRKERIFABRIK

Det Firma, der ejer og driver Kolding Fyrværkerifabrik, er grundlagt i Flensborg i 1857 af den nuværende Indehavers Bedstefader, Hans Diedrichsen. I 1875 overtog Sønnen, Wilhelm Diedrichsen, Virksomheden, som ved denne Lejlighed blev betydelig udvidet og efterhaanden voksede sig frem som den største i sin Art i Slesvig-Holsten.

Under Køllerpolitiken blev Indehaveren i 1887 som Optant udvist af det tyske Rige. Han flyttede da til Kolding, hvor han under smaa Forhold tog fat paa at skabe sig en Eksistens paany. Det kom ham nu godt til Hjælp, at han var saa nogenlunde inde i danske Forhold; han

Grundlæggeren
H. Diedrichsen

Grundlæggerens Søn
Wilhelm Diedrichsen

var oplært i Faget hos sin Fader, men navnlig ogsaa hos Italieneren Amici, der var Tivolis Kunstfyrværker i 1860'erne.

Den 6. August 1899 overtog Wilhelm Diedrichsens Søn, Kunstfyrværker Hans Chr. M. Diedrichsen som tredie Generation den paany blomstrende Forretning og har i de siden da forløbne 35 Aar stedse ført den fremad. H. Diedrichsen noterer med en vis berettiget Stolthed, at han nu sidder inde med den største pyrotekniske Fabrik heri Landet. Dette Resultat har han da ogsaa kun naaet

Den nuværende Indehaver
Hans Chr. M. Diedrichsen

Indehaverens Søn
Holger Diedrichsen

ved et ihærdigt og maalbevidst Arbejde og altid holdende de gode og hæderlige Traditioner i Ære. Trods den skarpe udenlandske Konkurrence har H. Diedrichsen dog forstaaet at føje stadig nye Led ind i Fabrikens Virksomhed og bestandig udvide sit Marked. Der har været mange og store Vanskeligheder at overvinde; men hans Motto har til enhver Tid været, at Vanskelighederne er til for at overvindes. Eksempelvis kan nævnes, at Tyskland i tidligere Tider var eneraadende med Hensyn til Fremstillingen af Stjernekastere og beholdt denne Stilling, indtil Kolding Fyrværkerifabrik efter mange og omhyggelige Forsøg og Eksperimenter i 1917 optog Fremstillingen af denne Artikel. Det lykkedes Diedrichsen ogsaa paa dette Felt at skabe en levedygtig dansk Industri, som var i Stand til at trænge den tyske Konkurrence tilbage.

Skal man skrive Fabriksbygningernes Historie, faar man allerede derved et fuldgyldigt Bevis paa den Fremdrift, hvormed dette Foretagende er ledet op gennem Aarene. I 1899 flyttedes ind i lejede Lokaler. I 1904 byggede Diedrichsen Fabrik paa egen Grund. Denne Bygning blev i 1920 stærkt udvidet, og i 1924 opførtes et moderne Krudthus og en ny Lagerbygning. I 1926 udvidedes selve Fabriken med en stor Tilbygning, og i 1929 blev Naboejendommen med et anseligt Grundareal indkøbt med en ny Udvidelse for Øje. Aaret rundt beskæftiges i Etablissementet 14 Personer og i Sæsonen 4—6 Personer mere. Der fremstilles saavel Festfyrværkeri som specielt Nytaarsfyrværkeri og Signalfyrværkeri samt Voksfakler til Brug under de nu atter saa moderne Fakkeltog — og ellers alt under Pyroteknik henhørende.

Kolding Fyrværkerifabrik

En fin Anerkendelse for sit Arbejde fik Fabriken allerede paa et saa tidligt Tidspunkt som i 1905, da Virksomheden paa Industriudstillingen i Horsens opnaaede Prisbelønning. Og siden har den Gang paa Gang høstet uforbeholden Anerkendelse som en energisk Forkæmper for dansk Arbejde, blandt andet ved de aarligt tilbagevendende Udstillinger paa Dansk Købestævne og Leipzigermessen.

Fabrikant Hans Chr. M. Diedrichsen er født den 12. Juni 1876 i Flensborg og lærte i Aarene 1890—94 Snedkerhaandværket. Efter endt Læretid rejste den unge, virkelystne Mand til Udlandet, hvor han uddannede sig i Fyrværkeribranchen paa flere af Tysklands største Fabriker. Hans store Glæde er det, at hans Etablissement kan gaa i Arv til fjerde Generation, naar han selv engang lægger op. Hans Søn, Holger Diedrichsen, er netop i Aar optaget i Firmaet.

H. Diedrichsen er Medlem af Bestyrelsen for Landsforeningen af 1929 for danske Eksportvirksomheder.

BECHMANN CHRISTENSEN
BAADEBYGGERI, STRANDHUSE

Det er ikke faa Fartøjer, Bechmann Christensen i Aarenes Løb har bygget paa sit Værft, som han startede i 1911.

Indehaveren begyndte ret smaat i lejede Bygninger og med Lystfartøjer som sit Speciale, senere, efterhaanden som Kundekredsen udvidedes, blev Pladsforholdene for smaa, hvorfor man skred til Køb af Ejendommen, som samtidig udvidedes til langt over det dobbelte, saaledes at der nu raades over ca. 475 Kvadratalen.

Baadebygger
Bechmann Christensen sen.

Bechmann Christensen jun.

Værftet, der ialt har bygget 109 Fartøjer, udfører nu saavel sejl- som motordrevne Baade i alle Størrelser; den sidst byggede, som skal leveres til en privat Mand i Aarhus, er en dobbeltskruet Baad forsynet med 2 Motorer

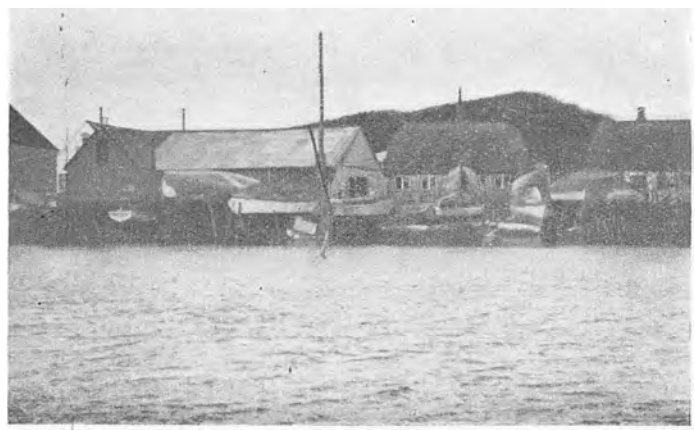

af Mærket „B. H. K." og paa ialt 35 HK. Der er desuden leveret Lystfartøjer til 5 andre danske Byer, ligesom et enkelt er leveret til Holland. Ikke saa faa af de leverede Fartøjer har Bechmann Christensen selv udarbejdet Tegningerne til; men det bør dog nævnes, at Skibs-Ingeniør Utzon, Skibskonstruktør Witt og Arkitekt Dalstrøm ogsaa har udført Tegninger til Værftet. I Aaret 1934, den 15. Januar, er Sønnen optaget som Firmaets Medindehaver.

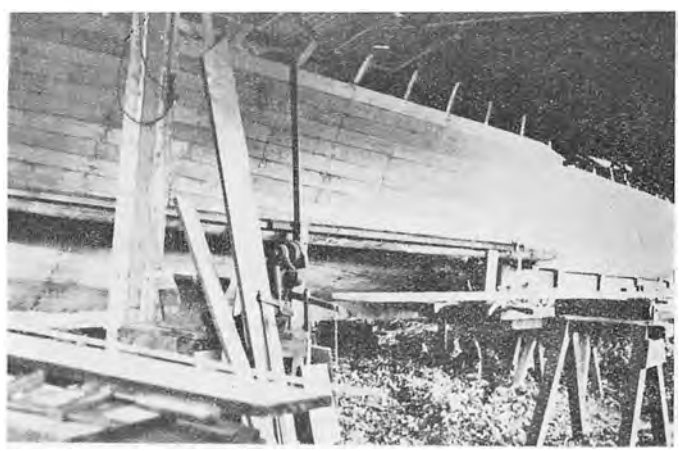

Bechmann Christensen sen. er født den 16. Marts 1875 i Kolding, han er uddannet som Tømrer og har som saadan i 10 Aar drevet selvstændig Forretning i Kolding inden Starten af sin nuværende Virksomhed. Hans første Borgerskab er løst 19. Marts 1901.

Bechmann Christensen jun. er født den 7. September 1911; han har faaet sin praktiske Uddannelse i Faget hos sin Fader og endvidere besøgt tekniske Skoler.

HARALD ANDERSENS KAFFERISTERI

I 1905 grundlagde Harald Andersen sin Forretning, der den Gang var baseret paa Handel med Kolonial og Frø og beliggende i Klostergade. Sideløbende med denne Drift drev Indehaveren samtidig Agenturforretning; men denne Gren af Forretningen blev afstaaet lige efter Krigens Slutning. I 1909 begyndtes paa Kaffebrænderi; men først i 1918 omlagdes Driften til kun at omfatte dette Felt, idet Andersen lod opføre de nuværende Bygninger, beliggende Toldbodgade 5, og hvori installeredes alle sidste nye Maskiner med Kaffebrænderi for Øje.

Grosserer Harald Andersen

Produktionen afsættes til forskellige Handlende, og det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til dens nuværende gode Position, ligesom der i Aarenes Løb er erhvervet en stor, solid Kundekreds, der stadig forøges.

Harald Andersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 5—6 Personer, er født den 7. Oktober 1872 i Seest og har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen i sin Faders Forretning i Skanderup, hvorefter han i et Aar var ansat i en blandet Landhandel i Losbygade i Kolding; derefter fik Andersen Ansættelse hos J. J. Christensen i samme Gade, i hvilket Firma han var i 17 Aar, hvorefter han foretog en Udenlandsrejse til England og Tyskland. Efter Hjemkomsten til Danmark etablerede han sin nuværende Forretning.

WINKEL JENSEN
TRICOTAGE OG LINGERI

Den 26. April 1926 aabnede Winkel Jensen sin nuværende Forretning med Handel af Trikotage og Lingeri. Lokalerne, hvori Virksomheden fik til Huse, var dog den Gang meget mindre end nu, og det skal saaledes nævnes, at der kun fandtes et Udstillingsvindue. I 1930 var Forretningen imidlertid gaaet saa meget frem, at en Udvidelse var nødvendig, hvorfor en i Ejendommen beliggende Butik blev indlagt under Winkel Jensens Forretning, og samtidig ombyggedes Facaden til sin nuværende Sikkelse. Heller ikke denne Udvidelse var tilstrækkelig, og i Efteraaret 1933 udvidedes Lokalerne til deres nuværende Størrelse. Forretningen drives som moderne Trikotage- og Lingeriforretning, og endvidere haves Eneforhandling af Duzaine Hansens Korsetter.

Tricotagehandler
Niels Winkel Jensen

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, og der beskæftiges fast 4 Damer i Forretningen.

Niels Winkel Jensen, der er født den 14. Juli 1900 i Kolding, har faaet sin Uddannelse ved Trikotagebranchen hos Firmaet Brdr. Knudsen i sin Fødeby, og for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag har han i 1½ Aar opholdt sig i Norge, hvorefter han ved Hjemkomsten etablerede sin nuværende Forretning.

INSTALLATØR P. W. CHRISTIANSEN

En i Kolding kendt og anset Virksomhed er P. W. Christiansens Installationsforretning, der er paabegyndt af Indehaveren i 1913 i et lille Reparationsværksted beliggende Jernbanegade 19. Forretningen gik imidlertid

godt, og efterhaanden blev Lokaliteterne for smaa, hvorfor flyttedes til Søndergade 25, hvor Virksomheden havde til Huse indtil 1920, da den nuværende Ejendom, Søndergade 26, blev købt.

Ud til Gaden haves et stort Udstillingsvindue, medens Forretning, Kontor og Lagerlokaler er beliggende i en

særskilt Gaardbygning, hvori ligeledes Værkstedet er indrettet.

Samtidig er P. W. Christiansen Medindehaver af I/S Auto-Elektro, der har til Huse i Gaarden; her udføres Reparation af elektriske Anlæg i Automobiler.

Det er lykkedes Christiansen ved sin Energi og Dygtighed at arbejde Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, og det er ikke faa store Installationsarbejder, Forretningen har faaet overdraget Udførelsen af, saaledes kan nævnes:

Installationsarbejdet paa Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Raadhuset, Palmehaven „Trocadero", De danske Mejeriers Maskinfabrik, Toldboden, Missionshotellet, Kolding Vandværk og desuden en Femtedel af det oprindelige Installationsarbejde for Kolding Oplands Højspændingsforsyning. Umiddelbart efter Genforeningen fik Christiansen overdraget Udførelsen af Lys- og Kraft-Installationer i Skovrup, som ligger lige nedenfor den gamle Grænse i Nærheden af Frederikshøj, og som var den første sønderjyske By, der blev installeret i efter Genforeningen.

P. W. Christiansen, der er født den 4. November 1883 i Glostrup, har faaet sin Uddannelse som Maskinarbejder og arbejdet som saadan bl. a. i Firmaet H. C. Christiansens Automobilfabrik i København og Mahler i Vejle; endvidere har han faaet sin elektriske Uddannelse hos A/S „Titan" i København og har derefter haft Ansættelse i følgende Firmaer: Professor Jürgensens Eftf., Carl Adamsen og Thriges Filial i København og A. Philipsen i Viborg. Endelig har Christiansen haft Ansættelse som Montør og Overmontør i Firmaet A/S E. Rasmussen, Fredericia.

Christiansen har taget første og anden Del af Maskinisteksaminerne samt Tillægsprøven i Elektroteknik.

Mange Tillidshverv har gennem Aarene været betroet Christiansen, saaledes har han været Formand og Bestyrelsesmedlem for Kolding Installatørforening samt tidligere Kredsformand for „Protektor"s 9. Kreds og er for Tiden Medlem af Bestyrelsen for den lokale Arbejdsgiverforening og for „Dansk Arbejde".

SHELL STATIONEN
EMIL WRENSTED

En i Kolding kendt og anset Virksomhed er Shell Stationen i Haderslevgade. Stationen er af forholdsvis ny Dato, idet den er grundlagt i 1930, og E. Wrensted blev straks Forpagter af Virksomheden.

Emil Wrensted

I Løbet af de ganske faa Aar, der er forløbet siden Starten, er det lykkedes Indehaveren at drive Forretningen frem til nu at være en af de største af sin Art i Byen. Virksomheden har til Huse i store præsentable Bygninger, hvor der raades over et med alle moderne Maskiner udstyret Værksted.

Sideløbende med den øvrige Drift drives Handel med Gummi og Benzin, hvoraf der aarligt sælges ikke mindre end ca. 250,000 Liter, der for en stor Del aftages af Fiske- og Kødtransportbiler til Tyskland, Holland og Belgien; endvidere haves Vaskehal til Vognvask.

E. Wrensted, der er født den 7. Januar 1903 i Lønstrup,

har faaet sin Uddannelse som Maskinist og taget Eksamen i København; hvorefter han var ude at sejle i 2 Aar, inden han etablerede sig.

I Virksomheden beskæftiges i Øjeblikket 2 Personer.

AUTOLAKERERIET „EXPRES"

En ganske ny Virksomhed i Kolding er Autolakereriet „Expres", der er startet af Indehaveren, Kay Ove Nielsen, i Oktober Maaned 1933 i lejede Lokaler og for en mindre, sammensparet Kapital. I Værkstedet er Plads til 8 à 10 Vogne, og der raades over alle nødvendige moderne Maskiner, saaledes er bl. a. installeret en Kompressor til 320 Liter.

I den korte Tid, Nielsen har drevet Virksomheden, har han forstaaet at gøre sig gældende i Konkurrencen, og med den gode Uddannelse han har faaet, i Forbindelse med Dygtighed og Energi, er der ingen Tvivl om, at det nok skal lykkes ham at forøge den allerede ret betydelige Kundekreds yderligere.

Som det fremgaar af Navnet, giver Virksomheden sig af med Sprøjtelakering af Automobiler, og der beskæftiges fra 2—4 Mand efter Forholdene.

Kay Ove Nielsen, der er født den 29. Juli 1908 i Vejle, har faaet sin Uddannelse som Maler, hvorefter han i 4 Aar arbejdede paa forskellige Automobilfabriker i

Tyskland, Schweiz, Frankrig og Italien. Efter Hjemkomsten var han beskæftiget hos General Motors og Ford i København samt i 2½ Aar hos Bülow & Co., hvor han lærte Ducolakering.

CYKLELAGERET „SELECTA"
IMANUEL JØRGENSEN & CO.

Cyklehandler Imanuel Jørgensen

En af de største og smukkeste Forretninger indenfor sin Branche i Kolding er ovennævnte, der er grundlagt ved Aarhundredskiftet under meget beskedne Forhold med Reparation og Salg fra Lager af Cykler for Øje. — Nogle Aar senere flyttedes Forretningen ind i den nuværende Butik i samme Ejendom, hvor Grundlæggelsen fandt Sted, Losbygade 7. I 1922 købtes denne Ejendom og yderligere tilkøbtes i 1927 Naboejendommen, som blev nedrevet og den nuværende ny og moderne Forretningsejendom opførtes. Forretningen drives efter samme gode Principper som tidligere, og der er nu erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Imanuel Jørgensen er født den 25. Marts 1882 i Holsted.

CHR. F. T. HENRICHSENS EFTF.

Chr. F. T. Henrichsen grundlagde sin Forretning i 1909 som en blandet Manufakturforretning med den nuværende Indehaver, Viggo E. Nielsen som Bestyrer. Denne Stilling beklædte han indtil 1921, da han overtog Forretningen for egen Regning og omdannede den til Specialforretning for Boligmontering. Gentagne Gange, saavel under Grundlæggeren som under den nuværende Indehaver, er Forretningen blevet udvidet og moderniseret, saaledes i 1912, 1916 og i 1920, da hele Ejendommen bestaaende af 3 Etager inddroges til Forretningslokaler. — Blandt andet forefindes et tiptop moderne Fjerrenseri, og Forretningen regnes nu for at være en af de førende indenfor Branchen i Provinsen. Endvidere haves egne Systuer — for Udstyrs-Artikler — hvor hele Driften foregaar ved Elektricitet, ligesom der raades over eget Sadelmagerværksted.

Købmand Viggo E. Nielsen

I 1933 ombyggedes Facaden til den nuværende moderne Skikkelse, der er enestaaende i Byen.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der i Aarenes Løb er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges. — Købmand Viggo E. Nielsen, der i sin Forretning beskæftiger 14 Personer, er født den 24. Januar 1886 i

Forretningen 1909

Herning og har faaet sin Uddannelse ved Manufakturbranchen i Varde, Herning og København og har, for

Forretningen 1933

yderligere at dygtiggøre sig, i 1907—08 besøgt Brochs Handelsskole i København.

SYDJYDSK VULKANISERINGSANSTALT

Ovennævnte Firma er grundlagt af Indehaveren, N. H. K. Thomsen, i 1915 under beskedne Forhold; men det er i Aarenes Løb lykkedes Thomsen ved Flid og Energi at arbejde Forretningen frem til nu at være en af Sydjyllands største i sin Branche.

H. Thomsen

Virksomheden drives i egen Ejendom, hvor der raades over et med alle nødvendige Maskiner udstyret Værksted samt en pæn Butik. Firmaet har lige foretaget en Udvidelse, idet en stor Dampkedel er installeret, og den øvrige Del af Virksomheden ligger, paa Grund af den stadige Fremgang og stedse stigende Kundekreds, foran en større Udvidelse. — Som det fremgaar af Navnet drives Vulkaniseringsanstalt og Slidbanefabrik; men sideløbende hermed drives Handel med Gummi.

N. H. K. Thomsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 4 Personer, er født den 6. Maj 1893 i Amerika og har faaet sin Uddannelse paa forskellige Virksomheder indenfor Branchen her i Landet.

TH. NICOLAISEN

Virksomheden, der drives under ovenstaaende Navn, er overtaget af den nuværende Indehaver, Th. Nicolaisen, i 1926. Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler, og der raades over et stort, pænt Værksted, hvori er installeret alle ny og moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget.

Th. Nicolaisen

Forretningen, hvori 3 Personer beskæftiges, drives som Autoværksted, Maskinværksted og Ladestation; endvidere haves et velassorteret Lager af General Motors Reservedele, ligesom der sælges Olie og Gummi.

Det er lykkedes Nicolaisen i de faa Aar, han har været Indehaver, fra en beskeden Begyndelse at drive Virksomheden frem til nu at være en af de største her i Byen, og paa Grund af den stadig stigende Kundekreds paa-

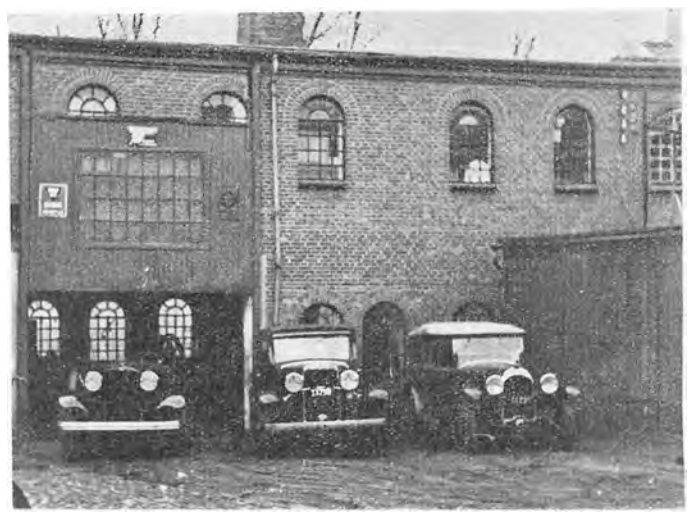

tænkes i nær Fremtid en større Udvidelse af Lokaliteterne.

Th. Nicolaisen, der er født den 16. August 1900 i Ullerup, har faaet sin Uddannelse ved Faget i Flensborg, hvorefter han arbejdede som Maskinassistent paa Marinestationen i Kiel; derefter havde han Beskæftigelse hos Nielsen i Kolding og hos Andreas Hansen, Motorfabriken, hvor han var, indtil han etablerede sig.

STANDARD SERVICE
M. FREDERIKSEN

M. Frederiksen

Ovennævnte Firma er grundlagt den 1. November 1929 af D. D. P. A. og bestyres af M. Frederiksen.

Virksomheden, der er den største af sin Art i Byen, drives som Service Station med Salg af Olie og Benzin samt et større Gummi- og Batterisalg og er nu i Stand til at beskæftige 2 Personer. Sidste Aars Salg af Benzin var ikke mindre end 230,000 Liter, medens der ved Overtagelsen kun solgtes 32,000 Liter.

Bygningerne, hvori Virksomheden er beliggende, er store og præsentable og fuldt moderne indrettede. I de faa Aar, der er forløbet siden Starten, er det lykkedes

Indehaveren ved sin Dygtighed og Energi at arbejde Forretningen frem til den nuværende gode Position.

M. Frederiksen, der er født den 16. Oktober 1888 i Braaby, har faaet sin Uddannelse ved Landvæsenet samt i 11 Aar arbejdet ved Kolding Sydbaner, indtil han etablerede sig i Byen.

SNEDKERMESTER SØREN JENSEN

I 1922 paabegyndte Søren Jensen sin nuværende Virksomhed i Rosengade 13.

Forretningen er i de forløbne Aar gaaet støt og roligt fremad, og der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Virksomheden drives som Møbel- og Bygningssnedkeri, men iøvrigt udføres ethvert Arbejde indenfor Faget.

Søren Jensen er født den 21. Januar 1882 i Højen og er uddannet ved Faget.

P. K. SANDHOLDT MASKINSNEDKERI

En i Kolding kendt og anset Virksomhed er P. K. Sandholdts Maskinsnedkeri, der er grundlagt af Indehaveren i 1901 i Ejendommen Seestvej 26, hvor der nu forefindes Detailudsalg, som tilhører Sandholdt.

Snedkermester P. K. Sandholdt

Kristian Sandholdt

Forretningen gik støt og roligt fremad, og i 1919 byggedes den nuværende Værkstedsbygning, der bestaar af 2 Etager og med et Gulvareal paa 740 Kvadratalen, Lagerlokalerne medregnet. Samtidig installeredes alle for et moderne Maskinsnedkeri nødvendige Maskiner, der drives ved Elektricitet.

I 1928 paabegyndtes en gros Fremstilling af hvide Soveværelser, hvilket efterhaanden er blevet Specialiteten, og hvortil der haves Kunder ikke alene i Jylland, men i hele Danmark.

Sideløbende med den øvrige Drift drives et ret stort Bygningssnedkeri, og det er ikke faa store Leverancer, Forretningen i Aarenes Løb har haft, saaledes er leveret Bygningssnedkerarbejdet til Skanderup Efterskole og Inventar til Kvindehjemmet, der er beliggende mellem

P. K. Sandholdts Lager og Privatbolig

Aabenraa og Haderslev. I Virksomheden beskæftiges 4—6 Personer, og desuden haves en Repræsentant, der berejser Landet Aaret rundt.

Peter Kristian Sandholdt, der er født den 21. August 1875 i Hoptrup, har faaet sin Uddannelse som Møbel- og Bygningssnedker, en Tid arbejdet som Skibssnedker og endvidere taget Kursus paa Teknologisk Institut.

Sønnen, Kristian Sandholdt, der deltager i den daglige Ledelse af Forretningen, er ligesom sin Fader uddannet ved Faget og har deltaget i Kursus paa Teknologisk Institut.

At Peter Kristian Sandholdt er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner, saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for Kolding Snedkermesterforening samt Medlem af Bestyrelsen for Sydjydsk Snedkermesterforening.

LOSBYGADES DUCO-LAKERERI

Malermester A. Hansen begyndte sin Virksomhed 1922 i Vestergade 5, idet han overtog den af Malermester L. Henriksen i mange Aar drevne Malerforretning, som omfattede Bygningsarbejde m. m. I 1930 omlagde han sin Forretning, da han indsaa, at Tidens Løsen var Sprøjtelakering. Efter endt Kursus paa Teknologisk Institut begyndte Hansen 1931 paa sin nuværende Beskæftigelse.

Malermester Axel Hansen

Enhver Automobilist og enhver Auto-Reparatør i Kolding kender ovenstaaende Virksomhed, der med kortest muligt Varsel og efter de mest moderne Metoder er i Stand til at sprøjtelakere et Automobil og udbedre og usynliggøre skete Skader.

Virksomheden, der til Stadighed beskæftiger 3 Personer, er indrettet efter de mest moderne Principper og med alle nødvendige Maskiner installeret, saasom Slibe-Poleremaskine og Kompressor, den sidste beregnet til 300 Liter Luft.

Malermester Axel Hansen, der er født den 6. Maj 1896 i Brandrup, er udlært den 2. Januar 1914 hos Malermester Carl Jensen, Kolding, som iøvrigt havde Lokaler samme Sted, hvor Hansen nu driver sin Virksomhed.

HOPPE & CHRISTENSEN

Mange af vore førende Virksomheder er begyndt smaa og ubetydelige, og dette kan ogsaa siges om Firmaet Hoppe & Christensen. — Indehaveren, som sammen med Christensen i 1919 under smaa Forhold startede et af de første Reparationsværksteder i Jylland, driver nu en Virksomhed, der er kendt overalt i Jylland.

Installatør C. Hoppe

Begyndelsen blev gjort i smaa Lokaler i samme Ejendom, hvori Virksomheden endnu har til Huse; men efterhaanden som Omsætning og Kundekreds voksede, var Udvidelser nødvendige, og der er ogsaa flere Gange foretaget saadanne.

Forretningen, som i 1919 var baseret paa Installationsarbejde samt Reparation af Elektromotorer, fabrikerer

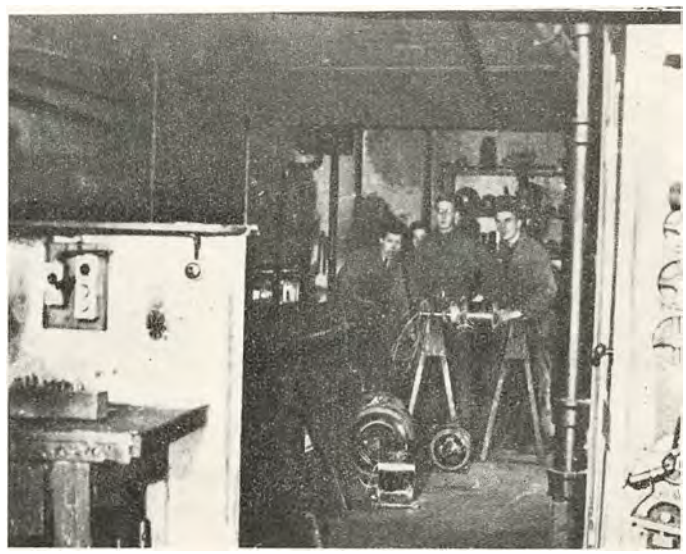

nu selv Elektromotorer for Jævnstrøm, Kødhakkemaskiner under Navnet „Thor" og Fedtpressere.

Hoppe & Christensen var Indehavere, til Christensen i 1924 afgik ved Døden, hvorefter Hoppe fortsatte og stadig er Eneindehaver.

Firmaet har gennem Aarene oparbejdet sig en ret anselig Kundekreds blandt Landets Installatører, ligesom Privatbanerne for Kolding og Omegn i en Aarrække har benyttet Firmaet baade som Leverandør og som Reparatør af Elektromotorer.

Installatør C. Hoppe, som i sin Virksomhed beskæftiger ca. 10 Personer, er født den 19. Marts 1894 i Ringkøbing og har staaet i Lære hos A/S Frichs i Aarhus, ligesom Installatøreksamen er taget i Aarhus.

DAMPPRESSEN TRYLIN

Ovenstaaende Forretning, som var en af de første i sin Art i Jylland, blev startet i 1926, og overtaget af nuværende Indehaver H. Jepsen i 1933.

H. Jepsen

Forretningen, som ved Starten havde til Huse i Ejendommen Helligkorsgade 3, henflyttedes, da Lokalerne i 1927 grundet paa den stigende Omsætning blev for smaa, til sin nuværende Beliggenhed i Helligkorsgade 16, hvor den er indrettet efter de mest moderne Principper, ligesom alle tænkelige Maskiner til Forretningens Brug er blevet installeret.

Det er i Løbet af den korte Tid, Jepsen har været Forretningens Indehaver, lykkedes for ham at drive denne ret godt i Vejret, saaledes at Forretningen, som udfører alt til Rensning og Presning henhørende, stadig kan notere en stigende og tilfreds Kundekreds.

Ludvig Hans Jepsen, som i sin Forretning beskæftiger 2—3 Personer, er født den 13. Marts 1911 i Vejen, og han har faaet sin Uddannelse i Skræderfaget.

GRAACKS LERVAREFABRIK

Som den eneste af sin Art her i Landet er Graacks Lervarefabrik, Fredericiagade 11 i Kolding, Specialfremstiller af Blomsterfade, det vil sige saadanne Fade, fremstillede af Ler, som sælges til Dekoration i Blomsterforretninger o. l., og som desuden i de senere Aar har begyndt at vinde Indpas i private Hjem. Endvidere fremstilles alle mulige Husholdningsgenstande af Ler samt Urtepotter til Gartneribrug.

Graacks Lervarefabrik er grundlagt i 1889 af H. A. Graack, som var dens Indehaver og Leder indtil 1914, da den nuværende Ejer, I. A. Rasmussen, kom til. Rasmussen fører Forretningen videre i det af Graack lagte Spor; der laves stadig Lervarer paa den gode, gammeldags Facon, det vil sige, Varerne laves i Haanden og er derfor lige saa solide som i gamle Dage. Den eneste Forskel, der er paa Fabrikationen nu og ved Starten, er, at man ælter Leret ved elektrisk Kraft, medens der tidligere blev æltet ved Haandkraft. Fabriksbygningerne er opførte af H. A. Graack i 1889.

Fabrikant I. A. Rasmussen

Lervarefabrikant I. A. Rasmussen, hvis Produktion har Ord for at være første Klasses i enhver Retning, er født i Vammen ved Viborg den 21. August 1873 og er uddannet ved Faget.

BRAMDRUP MARGARINEFABRIK

Bramdrup Margarinefabrik er oprettet i 1926 som et Aktieselskab under Ledelse af Direktør N. Blom, Østergade 16, Kolding. Fabriken drives ved Bestyrer, og som saadan ansattes straks ved Starten den nuværende Bestyrer, H. Hansen.

Bestyrer H. Hansen

Bramdrup Margarinefabrik fremstiller saavel Plantemargarine til Bordbrug som Bageri-margarine og Comp. Lard. Palmin. Omsætningen er gaaet gradvis fremad saaledes, at der nu præsteres et aarligt Salg af omkring ved 520,000 Kilogram. Varerne, der vil kunne kendes paa Navnet: „Bramdrup Prima", afsættes hovedsagelig til Købmænd og Grossister, og Kundekredsen omspænder hele Landet. Fabrikens Kapacitet er paa ti Tons pr. Dag, og dens Omsætning er stadig stigende saaledes, at dens Virksomhed har stor Betydning for en By af Bramdrups Størrelse. Der beskæftiges 8 à 10 Mand.

Fabriken er smukt og hygiejnisk indrettet i nye Bygninger, opførte i 1926, og raader over tidssvarende og praktiske Maskiner, der muliggør fineste Kvalitet i Produktionen.

Bestyrer Hans Hansen, der med Dygtighed leder Bedriften, er født den 6. Juli 1897 og har Handelsuddannelse.

SNEDKERMESTER TH. IVERSEN

I Søndergade 27 paabegyndte Indehaveren af ovennævnte Virksomhed i 1923 sit Møbelsnedkeri under ret beskedne Forhold og uden en eneste Kunde; men i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, er det lykkedes Th. Iversen ved Flid og Energi at arbejde Forretningen meget frem, ligesom der er erhvervet en stor, solid Kundekreds, der stadig forøges.

Snedkermester Th. Iversen

Virksomheden, der som tidligere nævnt drives som Møbelsnedkeri, beskæftiger i Sæsonen 2 Personer foruden Indehaveren, og fremstiller som særlige Specialiteter Sekretærer, Chatoller og Dagligstuer, men iøvrigt udføres ethvert Arbejde indenfor Faget, herunder Polering.

Th. Iversen, der er født den 24. Februar 1895 i Kolding, har faaet sin Uddannelse ved Faget hos Snedkermester A. L. Johansen i sin Fødeby, hvorefter han har været beskæftiget ved saa kendte Firmaer som Hornung & Møller og Hindsberg.

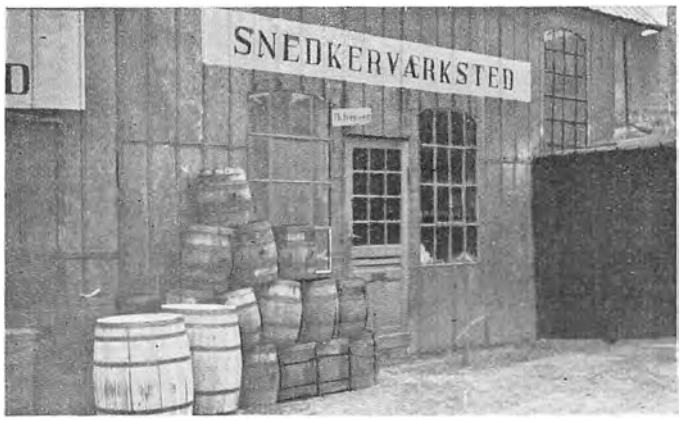

KOLDING VULKANISERINGSANSTALT
ADELHARDT SCHIØTZ-PEDERSEN

Vulkanisør A. Schiøtz-Pedersen

I 1929 startedes af Adelhardt Schiøtz-Pedersen under smaa Forhold en Vulkaniseringsanstalt, som blev forsynet med de nødvendige Maskiner, for at kunne tilfredsstille alle de Krav, der stilles til en saadan Virksomhed.

Indehaveren, A. Schiøtz-Pedersen, som er født den 1. Oktober 1903 i Kolding, er uddannet ved Faget og er saaledes i Stand til at udføre et godt og solidt Arbejde. Paa Grund af disse Kvalifikationer og hans moderne Anlæg, har han i Aarenes Løb oparbejdet sin Virksomhed, saaledes at den nu har et godt Ry blandt alle de Automobilister, der i Tidens Løb har faaet udført Reparationer af havarerede Dæk og Slanger hos ham.

G. W. SCHRØDER

En af Koldings bedste Forretninger indenfor sin Branche er G. W. Schrøders Vulkaniserings-Anstalt, Slidbanefabrik og Service Station, der er beliggende i Seestgade 18—20.

Vulkanisør G. W. Schrøder

Virksomheden er af forholdsvis ny Dato, idet den er startet den 1. Juni 1933 af Indehaveren. Bygningerne, hvori Forretningen drives, er fuldt moderne, holdt i Funkisstil, og der raades over et udmærket Værksted, som er forsynet med alle moderne Maskiner, ligesom Tank-Anlæget, som Schrøder er Bestyrer af, er tip-top moderne.

Gennem sit første Klasses Arbejde er det lykkedes Indehaveren i den korte Tid, der er gaaet siden Starten, at arbejde sin Forretning frem

til nu at være en Virksomhed, der er kendt og anset over hele Byen. En særlig Specialitet er Paalægning af Slidbaner, paa hvilket Omraade Schrøder er meget dygtig, og ikke mindst dette har gjort, at Forretningen i Dag staar saa godt, som den gør.

G. W. Schrøder, der i sin Virksomhed beskæftiger 1—2 Mand, er født den 16. Juni 1898 i Odder; sin Uddannelse har han faaet ved Faget paa forskellige Virksomheder rundt i Landet.

DAMBERGS CIGARFABRIK

En af de Virksomheder, der i de faa Aar, den har eksisteret, har forstaaet at skabe sig en glimrende Position paa Markedet, er Dambergs Cigarfabrik, hvis Produkter nu er kendt og skattet blandt den store Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Jylland og paa Fyn.

Fabrikant P. Damberg

Fabriken er grundlagt i 1928 af Indehaveren og begyndte under meget beskedne Forhold i de samme Lokaler, hvor den endnu har til Huse, nemlig Agdrupvej 1.

Virksomheden fremstiller udelukkende Cigarer og Cigarillos, der sælges ved en Repræsentant, som har fast Ansættelse i Forretningen. — Fabriken er i stadig Fremgang, et godt Bevis herpaa turde være, at man fra en ganske beskeden Begyndelse nu er i Stand til at beskæftige ikke mindre end 6 Personer.

En meget betroet Mand i Virksomheden er Værkfører Larsen, hvis dygtige Ledelse af den daglige Drift paa Fabriken for en stor Del er Skyld i, at Virksomheden i Dag staar saa godt, som den gør.

P. Damberg, der er en dygtig og initiativrig Mand, er født den 8. Januar 1876 i Kolding og har faaet sin Uddannelse paa Bruuns Fabriker i sin Fødeby, hvor han havde Ansættelse i 40 Aar.

SYDJYDSK FORNIKLINGS- & FORSØLVNINGS-ANSTALT

Fabrikant H. Kjær-Jensen

Det var under meget smaa Forhold Indehaveren af ovennævnte Virksomhed, Kjær-Jensen, i 1924 paabegyndte sin Forniklingsanstalt.

Virksomheden, der dengang kun havde Beskæftigelse til Indehaveren, beskæftiger nu 3—4 Personer og udfører alt i Fornikling, Forsølvning samt Gravørarbejde.

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, tilhører Jensen, som her har indrettet et fuldt moderne Værksted forsynet med alle nødvendige Maskiner.

Firmaets Speciale er: En gros Arbejde samt Oxydering og Brunering af Metaldele i forskellige Farver. Al

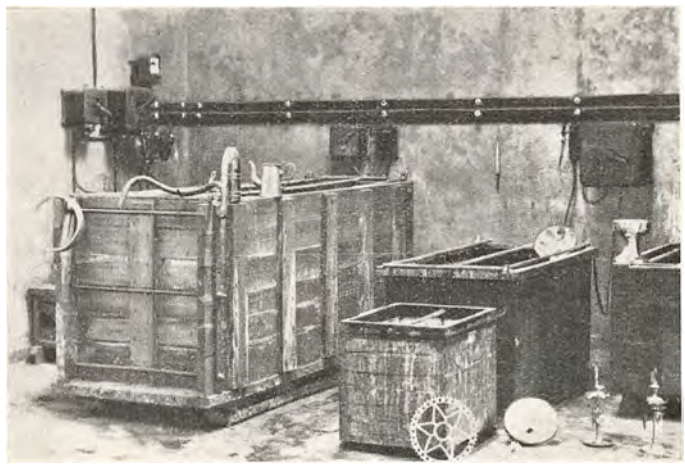

Fornikling af Autodele udføres med Cadmiumsunderlag. Forsølvning sker efter elektrisk Kontrolvægt og der udføres en speciel holdbar Forsølvning af Hotel- og Restaurationsservicer.

Kjær-Jensen, som er født den 23. Oktober 1903 i Kolding, hvor han har faaet sin Uddannelse, er Bestyrelsesmedlem i Sanitetskolonnen under Dansk Røde Kors.

G. H. BORN, ELEKTR. ARTIKLER

En blandt Jyllands Installatører kendt og anset Virksomhed er G. H. Born, elektriske Artikler en gros.

G. H. Born, der i 1926 etablerede sig i Søndervang i Kolding og her under mindre Former paabegyndte sin nu betydende Forretning, flyttede i 1928, da Pladsforholdene grundet paa Forretningens gode Trivsel blev for

Interior fra Lageret

trange, til sit nuværende Domicil i Ejendommen, Losbygade 65. Ejendommen, som Born samtidig købte, hører til en af Kolding Bys ældste Købmandsgaarde, og her indrettedes i en stor 2 Etages Lagerbygning baade Værksteds- og Lagerlokaler.

Forretningen, der fører alt indenfor elektriske Artikler og Tilbehør samt Radio, fremstiller desuden selv for-

skellige Smaadele til elektrisk Installation, som Born, der selv tilligemed en Repræsentant besøger sine Kunder rundt om i Jylland, har et stort Salg af.

G. H. Born, der i sin Forretning beskæftiger 6 Personer, er født den 3. Februar 1891 i Kolding. Han er oprindelig uddannet i Isenkrambranchen, men gik senere over til den elektriske Branche, og efter endt Uddannelse som Elektromontør har han arbejdet paa forskellige Anlæg og Elektricitetsværker i Ind- og Udland. Efter at have virket som Overmontør og senere som autoriseret Installatør begyndte Born i 1926 sin nuværende Virksomhed, og i Kraft af sit Forhaandskendskab til Branchen har han oparbejdet sin Forretning til den nuværende Størrelse.

DANSK MAALERVÆRKSTED

Det landskendte Firma, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt i 1913 af Konsul Jørgensen, der i 1925 efter at have tiltraadt Stillingen som Direktør for det store, kendte Firma A/S Solar, Kolding, afstod Virksomheden til to af sine trofaste Medarbejdere.

De to nye Indehavere var J. Jørgensen og H. Hansen, hvoraf førstnævnte i en Aarrække havde været Værkfører i Firmaet og sidstnævnte Maalerrevisor. De havde saaledes alle Betingelser for at kunne føre Firmaet frem i samme gode Spor som tidligere.

Dels paa Grund af de nye Indehaveres Kendskab til Branchen, og dels fordi de ikke skyede Udgifterne ved stadig at anskaffe nye og moderne Maskiner, saa man i alle Maader kunde staa fuldt paa Højde med, hvad Udlandet kunde byde paa dette Omraade, har de formaaet at gøre den i Forvejen gode Virksomhed betydelig større, saaledes at man nu har Kunder over hele Jylland og Fyn, ligesom der til Stadighed beskæftiges ikke min-

Dansk Maalerværksted

dre end 13 Personer, der arbejder med Reparation og Revision af elektriske Maalere og Instrumenter samt Fabrikation af Reservedele til disse og Montering af Fordelingstavler.

Paa Grund af Firmaets Omfang og Størrelse er det ikke en ringe Plads, man maa lægge Beslag paa. Værkstederne optager saaledes 2 Etager og Lagrene 1 Etage i den Bygning, hvor det har til Huse.

Fabrikant H. Hansen, der er født den 2. Februar 1894 i Flensborg, har indtaget flere betroede Stillinger, saaledes som Elektromekaniker paa Elektricitetsværket i

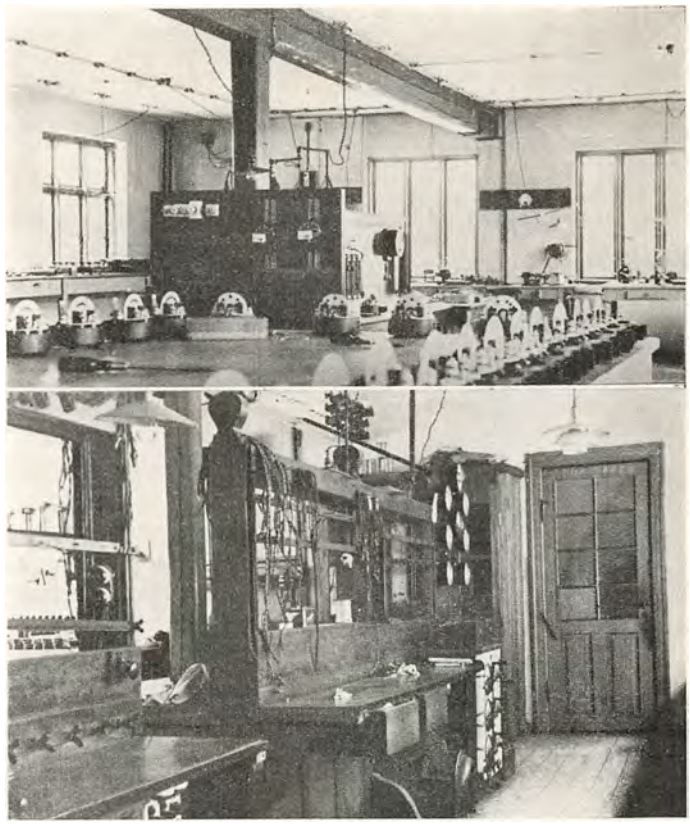

Interiør fra Dansk Maalerværksted

Flensborg, Simens & Schuchert, Solar, Hamborg og Kolding. For at dygtiggøre sig i sit Fag har han frekventeret Montørskolen i Køln og Frankfurt a. Main.

Fabrikant J. Jørgensen, der er født den 22. Januar 1882 i Sønderborg, er uddannet ved saavel Maskin- som Elektrikerfaget og har bl. a. arbejdet 2 Aar i Tyskland paa forskellige Maskinfabriker. Som særlig Anbefaling for hans Dygtighed kan nævnes, at han i 12 Aar var Montør paa „De danske Mejeriers Maskinfabriker" i Kolding, hvorefter han i 11 Aar fra 1914—25 var Værkfører i Firmaet A/S „Solar", Kolding.

TH. ANDREASEN
CYKLE- OG RADIOFORRETNING

I 1926 startede Th. Andreasen sin Cykleforretning i Søndergade. Støt og roligt arbejdedes Forretningen frem, og 3 Aar efter Starten flyttedes Virksomheden til sin nuværende Plads, Sct. Jørgensgade 6.

Forretningen har til Huse i lejede Lokaler, der bestaar af 2 Butiker, Værksted og Kontor.

Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at erhverve sig en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Virksomheden drives nu med Salg og Reparation af Cykler og Radio, og der beskæftiges foruden Indehaveren 1 Person.

Th. Andreasen, der er født den 11. Juli 1901 i Nykøbing paa Falster, har faaet sin Uddannelse ved Faget i sin Fødeby, hvorefter han en Tid arbejdede i København og Kolding, indtil han etablerede sig.

Th. Andreasen er Medlem af Bestyrelsen for Cyklehandlerforeningen i Kolding.

„BRISTOL"

Paa Jernbanegade i Kolding ligger „Bristol", som er startet den 26. Oktober 1903 af Købmand Valeur, der drev den til 1911, da polsk Konsul, Peder Munk, overtog Virksomheden og fortsatte indtil 1925, da den nuværende Indehaver, Sivardt Birk, kom til.

Ved Starten var Forretningen beliggende i Jernbanegade og flyttedes i Valeurs Tid paa Grund af Pladsmangel til en i samme Gade beliggende Ejendom.

Forretningen var i sin Tid den første Specialforretning i Branchen, og det regnedes den Gang for et ret dristigt Eksperiment; men det lykkedes dog Valeur at drive Forretningen godt fremad, og han maatte senere af Hensyn til sin Kundekreds udvide til ogsaa at omfatte Herrekonfektion.

Da den nuværende Indehaver overtog Virksomheden, fortsatte denne i det gode, gamle Spor, dog med en Del Udvidelser; saaledes oprettedes bedre Maalskræderi, som delvis udføres paa eget Værksted. Ved Overtagelsen var der i Virksomheden kun Beskæftigelse til Indehaveren og en Bydreng, men Forretningen er nu under Birks dygtige og reelle Ledelse drevet meget frem, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds. Virksomheden giver nu Beskæftigelse til ialt 8 Personer.

Det er navnlig danske Varer, der lægges Vægt paa, og udover Hatte, som ikke kan faas i saa stort et Udvalg som paakrævet herhjemme, er Forretningen fyldt med danske Varer. „Bristol"s færdige Habitter efter Maal, som er virkelig skrædersyede, har da ogsaa vundet sig en god Plads i Publikums Bevidsthed, og Omsætningen er stadig stigende.

Sivardt Birk er født den 9. April 1892 i Sønderjylland og har faaet sin Uddannelse hos Købmand Lindemeyer i Brørup, hvorefter han i 3½ Aar havde Ansættelse hos Crome & Goldschmidt i Kolding; derefter var Birk i 4 Aar Førstemand hos Knaks Eftf. i Esbjerg. Endvidere har Birk taget et Dekorationskursus i Hamborg. Hos Th. Voss i Haderslev har Birk ligeledes haft Ansættelse samt været Førstemand hos Crome & Goldschmidt i Roskilde og fra 1917—23 Indehaver af Crome & Goldschmidts Forretning i Assens.

Sivardt Birk var en af de første i Provinsen, der begyndte med Juleudsmykning, og at han er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har der været Bud efter hans rige Evner; saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for „Dansk Arbejde"s Afdeling i Kolding samt Medlem af Bestyrelsen og Forretningsudvalget for Kolding Oplysningsforening for Handel og Haandværk.

SNEDKERMESTER E. P. BUCHWALD

Snedkermester E. P. Buchwalds Forretning, der er beliggende Losbygade 36, er af forholdsvis ny Dato, idet den er paabegyndt i 1931 af Indehaveren.

Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler, og der raades over et godt Værksted, hvori er installeret alle nødvendige Maskiner. I de faa Aar, der er forløbet siden Starten, er det lykkedes Indehaveren at drive Forretningen frem til sin nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds.

Snedkermester E. P. Buchwald

Som et særligt Speciale drives Fremstilling af Møbler, men iøvrigt udføres ethvert Arbejde indenfor Faget, herunder Bygningsarbejde. — E. P. Buchwald, der i sin Forretning beskæftiger 2 Personer, er født den 26. Januar 1907 i Bramdrup og har faaet sin Uddannelse ved Faget. Endvidere har han frekventeret Teknologisk Institut.

J. C. CHRISTENSEN, LADESTATION

J. C. Christensen

Ovennævnte Forretning er af ganske ny Dato, idet den er grundlagt af Indehaveren i 1933 som Ladestation, men er senere udvidet til ogsaa at omfatte Fabrikation og Reparation af Radioapparater. Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler, og der raades over et pænt Værksted.

J. C. Christensen er født den 12. Juli 1907 i Thisted og har faaet sin Uddannelse som Maskinist med Eksamen fra Københavns Maskinistskole; endvidere har han en Tid sejlet som Maskinist, indtil han etablerede sig.

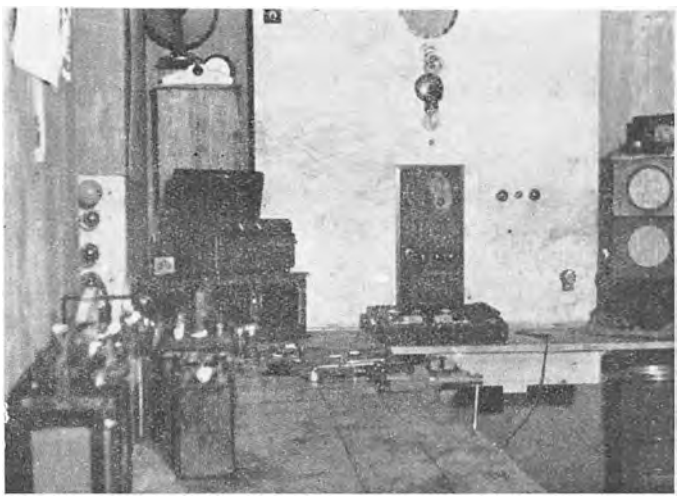

Ladestationen.

J. C. Christensen har endvidere taget Eksamen som Radiotekniker paa Teknologisk Institut.

KOLDING SLIDBANEFABRIK

Skønt en af Byens yngste Virksomheder, har den allerede, kun et Aar efter Starten, et velkendt Navn indenfor Branchen. Kolding Slidbanefabrik er startet af Vulkanisør Johannes Rasmussen d. 1. Marts 1933 og er beliggende i lejede Lokaler i Losbygade 66.

Vulkanisør Johannes Rasmussen

Indehaveren, Johannes Rasmussen, har forstaaet ved sin Energi og Dygtighed at skabe sig en solid Forretning og en tilfreds Kundekreds i saavel Kolding By som Opland.

Forretningen, som til Stadighed beskæftiger 3 Personer, har som Speciale Paalægning af Slidbaner paa Automobilgummi, men har desuden Oplag af Ilt fra Nørre Aaby Iltfabrik.

Johannes Rasmussen, der er født den 9. Juli 1897 i Odense, er oprindelig uddannet som Mekaniker, i 9 Aar arbejdede han ved Landvæsenet, og senere havde han en mindre Virksomhed i Fredericia, denne drev han til Starten af sin nuværende Forretning.

Rasmussen har desuden opholdt sig i Argentina i 2 Aar som Mekaniker.

VULKANISERINGS CENTRALEN

Virksomheden, der drives under ovenstaaende Navn, er overtaget af den nuværende Indehaver, M. C. Jørgensen, i 1928, og har til Huse i lejede Lokaler, der er beliggende i Jernbanegade 40, hvor der raades over et med alle nødvendige Maskiner udstyret Værksted.

B. V. Petersen

I de faa Aar, der er forløbet siden Overtagelsen, er det lykkedes Indehaveren at arbejde Forretningen saa meget frem, at den nu regnes for at være en af de største af sin Art i Byen, og en yderligere Udvidelse og Modernisering er nær forestaaende.

Virksomheden drives som Slidbanefabrik med Salg af Gummi og Benzin, ligesom hele Garagekomplekset, der er beliggende samme Sted, ledes af Jørgensen.

M. C. Jørgensen er født 1. Januar 1886 i Frederikshavn og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker og ved Landvæsenet; flere Aar, før han overtog Vulkaniserings Centralen, drev han mekanisk Værksted i Kolding.

M. C. Jørgensen er Suppleant i Autogummihandlerforeningen.

SYDJYSK AKKUMULATOR-CENTRAL

Den nuværende Indehaver af ovennævnte Virksomhed, B. V. Petersen, overtog denne den 1. Septbr. 1933.

B. V. Petersen

Forretningen drives som Ladestation, ligesom der sælges og repareres Akkumulatorer. Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af den korte Tid, der er forløbet siden Overtagelsen, at arbejde Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds.

Forretningen har til Huse i lejede Lokaler, og der raades over et pænt Værksted, hvori er installeret alle moderne Maskiner.

B. V. Petersen er født den 21. April 1914 i Hejlsminde og har faaet sin Uddannelse hos Mekaniker Møller i Hejls, hvorefter han var beskæftiget ved Landvæsenet indtil Overtagelsen af sin nuværende Virksomhed.

KOLDING VULKANISERINGS-ANSTALT

En Virksomhed af forholdsvis ny Dato er Kolding Vulkaniserings-Anstalt, idet den først er paabegyndt i 1930 af Indehaveren, Lind Jørgensen, under mindre Forhold; men det er lykkedes Jørgensen ved Hjælp af Flid og Energi at arbejde Virksomheden godt frem, og Kundekredsen forøges stadig.

Vulkanisør E. Lind Jørgensen

Forretningen drives i lejede Lokaler i Losbygade 6, hvor der er indrettet en pæn Butik samt et med moderne Maskiner udstyret Værksted. Virksomheden drives som Vulkaniserings-Anstalt og Slidbanefabrik; sideløbende med den øvrige Drift forhandles Gummi af forskellige Arter. — E. Lind Jørgensen, der er født den 31. August 1906 i Kolding, har faaet sin Uddannelse som Mekaniker hos Ingeniør Beyer, København, og i Central-Importen i Kolding, hvor han var, indtil han paabegyndte sin nuværende Virksomhed.

AUTO- OG MOTORVÆRKSTEDET „MEKANO"

Ovenstaaende Virksomhed, der er autoriseret som Reparatør af General Motors Mærker, er beliggende i lejede Lokaler i Ribedyb ved Sønderbro, hvortil den er henflyttet i 1932.

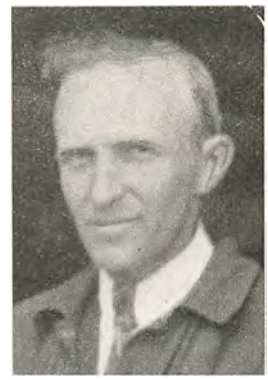

Mekaniker M. Jørgensen

Værkstedet, der er installeret i store, lyse Lokaler, er monteret med alle nødvendige Maskiner og beskæftiger til Stadighed 3 Personer; der udføres alle Reparationer paa saavel Motorer som Maskiner, og Kundekredsen er i stadig Fremgang.

Indehaveren, Mekaniker M. Jørgensen, der er født den 25. Juni 1897, har faaet sin Uddannelse paa Haderslev

Maskinfabrik, Brdr. Gram i Vojens samt i flere Aar paa De danske Mejeriers Maskinfabrik i Kolding, hvor han arbejdede til sin Start af Værkstedet her i Byen i 1922.

SYDJYDSK SKILTEFABRIK
A. RAVN

Indehaveren af ovennævnte Virksomhed, Malermester A. Ravn, paabegyndte sin Forretning i 1920 sammen med sin tidligere Læremester Carl Jensen og Maler Lundgaard.

I Fællesskab dreves Forretningen til 1923, da udtraadte baade Lundgaard og Jensen, idet førstnævnte startede Forretning andet Sted i Byen.

Malermester A. Ravn

Ravn, der siden har drevet Forretningen som dens Eneindehaver, har i de forløbne Aar formaaet at drive denne betydeligt frem, og han beskæftiger som oftest 3—4 Personer.

Forretningen, der nu har en god og solid Kundekreds i saavel Kolding By som Opland, er specielt baseret paa Fremstilling af Skilte, som udføres i Glas, Træ, Lærred, Karton og Papir i alle Størrelser og til alle Formaal.

Malermester A. Ravn er født den 27. Marts 1882 i Vamdrup. Sin Læretid udstod han hos Malermester Carl Jensen, som dengang drev Forretning i samme Ejendom, hvori Ravns Virksomhed nu har til Huse. Efter endt Læretid rejste Ravn til Udlandet, hvor han i Tyskland, Østrig, Schweiz og Ægypten har arbejdet i Faget; senere foretog han for egen Regning en Studierejse til Italien, Grækenland, Syrien og Palæstina.

I 1907, efter Hjemkomsten fra Udlandet, paabegyndte Ravn en Malerforretning i Aarhus; denne solgtes i 1912,

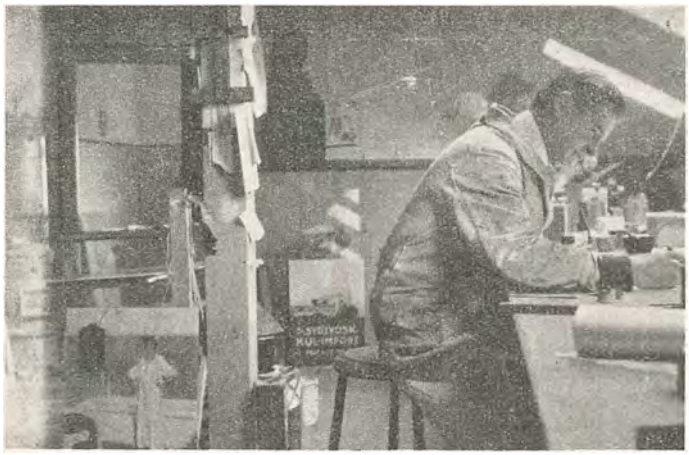

Interiør fra Skiltefabriken

hvorefter han atter rejste til Udlandet i et Aar. Han kom tilbage til Aarhus og arbejdede bl. a. paa Jydsk Skiltefabrik indtil Starten af sin nuværende Virksomhed.

„KOLDING TAPET & FARVEHANDEL"

Forretningen, der bærer ovenstaaende Navn, er grundlagt af Indehaveren i lejede Lokaler og under mindre Forhold i Helligkorsgade 14 i 1924. Støt og roligt gik Forretningen fremad og allerede 2 Aar efter Starten, blev Lokaliteterne for smaa, hvorfor der flyttedes til større Lokaler i Helligkorsgade 22, hvor hidtil Andelsbanken havde haft til Huse, og hvor der raades over en pæn Butik, specielt indrettet til Formaalet. Forøvrigt er en Udvidelse og Modernisering af Forretningen nær forestaaende.

Farvehandler Karl Kristensen

Det er lykkedes Indehaveren, Karl Kristensen, i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at oparbejde Forretningen til nu at være en af de største Detailforretninger i sin Branche i Byen, ligesom der er erhvervet en stor og solid Kundekreds, der stadig forøges.

Forretningen, der drives som Farve- og Tapethandel, fører alle udenlandske, anerkendte Fabriksmærker og beskæftiger foruden Indehaveren 3 Personer.

Karl Kristensen, der er en dygtig og energisk Mand og ofrer al sin Tid paa Forretningen, er født den 11. November 1893 i Kolding og har faaet sin Uddannelse ved Handelen.

JOHS. LARSEN, TRÆVAREFABRIK DALBY

Paa Johs. Larsens Trævarefabrik i Dalby pr. Kolding forarbejdes adskillige interessante Ting. Det begyndte i sin Tid med Trævarer til Tøjruller og Vaskemaskiner, og senere har det udvidet sig til Havemøbler, Stiger af alle Slags, saasom Brandstiger, Hejsestiger, fritstaaende Stiger til Frugttræer, Malerstiger, Vinduesstiger og Trappestiger til Husmoderens Brug; endvidere Trillebøre til alle Formaal, samt nu om Dage hele Tøjruller, Vaskemaskiner og Sækkeløftere. Havestakitter fabrikeres ogsaa, saa man vil se, at der er god Gang i Foretagendet.

Fabrikant Johs. Larsen

Trævarefabriken er grundlagt i 1913 af Johs. Larsen. Det skete under smaa Forhold og næsten uden Midler i lejede Lokaler. Det var først i 1914, at der blev Raad

Trævarefabriken

til at faa Maskiner installeret. Men saa gik det ogsaa forholdsvis hurtigt fremad, og Udvidelse fulgte paa Udvidelse. I 1924 blev Forretningen overflyttet til egen Ejendom, og den staar i Dag i enhver Henseende som en Mønstervirksomhed paa sit Omraade. Den faste Arbejdsstyrke udgør 3—4 Mand.

Fabrikant Lars Johannes Larsen, der har Æren af at have tjent sig frem Fod for Fod med Flid, Sparsommelighed og ærlig Stræben som Drivkraft, er født den 4. August 1887 i Brokøb i Holmstrup Sogn og er uddannet som Karetmager. Paa sin Egn er han en kendt og agtet Personlighed. Han er Medlem af Menighedsraadet for Dalby Sogn og har i to Perioder været Medlem af Dalby Sogneraad.

KOLDING GRAVØR-ETABLISSEMENT
N. P. NIELSEN

Gravør N. P. Nielsen

En i sit Fag i Kolding meget kendt og anset Mand er Indehaveren af ovennævnte Virksomhed, N. P. Nielsen.

Nielsen, som paabegyndte sit Gravør-Etablissement i 1917, har udført mange betydende Arbejder indenfor Faget, ligesom han gennem Aarene har erhvervet sig en ret omfattende Kundekreds.

Etablissementets Specialitet er Interiør-, Vaaben-, Monogram- og Skriftgravering; men der udføres dog alt indenfor Faget, saasom Stempler, Skilte, Dørplader, Signeter etc.

Originalen

Paabegyndt Arbejde i Kobber

N. P. Nielsen, som er født den 17. August 1890, har i Aarhus faaet sin første Uddannelse, som han senere fortsatte i Kolding.

Nielsen er Medlem af Tempel-Ridder-Ordenen.

N. SKOU & CO., AUTOVÆRKSTED

Til et af Byens førende Automobil- og Maskinværksteder hører N. Skou & Co., hvis Indehaver, Niels Skou, startede i 1929.

Niels Skou

Virksomheden, der har til Huse i Kathrinegade 55 i store, lyse og velindrettede Værkstedslokaler, beskæftiger sig med alt henhørende under Auto- og Maskinreparation, der bl. a. udføres for Kolding Kommune, yderligere er tilknyttet et Benzin Tank-Anlæg med dertil hørende Olie-Salg.

Niels Skou, som er Virksomhedens daglige Leder, er født den 10. Oktober 1895, han er uddannet i Maskin-

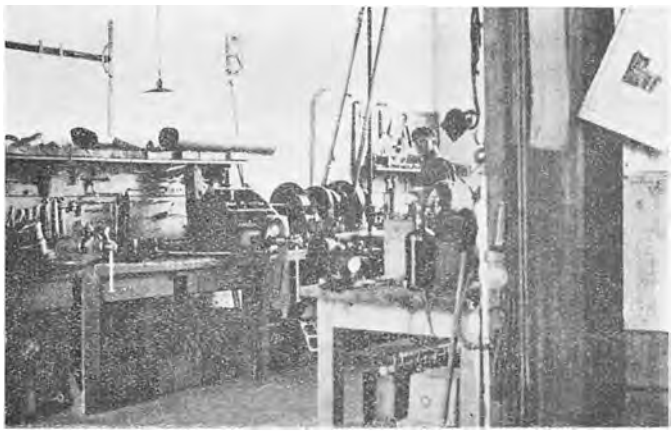

branchen paa Kolding Maskinfabrik, hvor han forøvrigt var ansat som Værkfører i 9 Aar.

DANSK KUNSTMØLLESTENSFABRIK
LAURIDS JEPSEN

Dansk Kunstmøllestensfabrik i Kolding er en landskendt Virksomhed, specielt indenfor Møllerivirksomhed, hvor Laurids Jepsens Møllesten er bekendte for Soliditet og god Formalingsevne. Ja, endog udover Landegrænserne gaar Fabrikens Ry, idet der paa den fabrikeres Møllestene ikke alene til Forbrug i Danmark, men ogsaa for en Dels Vedkommende til Eksport. Som det heraf vil ses, har dansk Arbejde og dansk Initiativ altsaa ret godt fat i denne særprægede Branche.

Fabriken er grundlagt i 1899, men er udvidet og delvis nyopført i 1906. Grundlæggeren var Fabrikant Laurids Jepsen, som ved energisk Arbejde fik sit Speciale indarbejdet paa Markedet.

Den nuværende Indehaver er Fabrikant Jens Nørby Jepsen, født den 21. April 1878 i Skodborg i Sønderjylland og uddannet i Tyskland. Forretningen drives af Nørby Jepsen videre i det af Faderen anlagte Spor og beskæftiger en Arbejdsstyrke paa 10—15 Mand.

Ved Siden af Møllestensfabrikationen haves en Afdeling for Import af Maskiner til Brug i Mel- og Grynfabrikationen; ogsaa denne Afdeling har mange Kunder blandt de danske Møllere.

S. MICHELSENS HERRESKRÆDERI

Skrædermester S. Michelsen, der er født den 26. Oktober 1880 i Horsens, hvor han hos Skrædermester Jørgensen har faaet sin Uddannelse, startede ovennævnte Forretning i 1914.

Forretningen, der er beliggende i Rendebanen 7, hvor den i lejede Lokaler har baade Værksted og Butik, udfører alt Arbejde Branchen henhørende, og Indehaveren har i de forløbne Aar oparbejdet sig en god og omfattende Kundekreds blandt Byens bedrestillede.

S. Michelsen har i 18 Aar været Medlem af Haandværksmesterforeningens Bestyrelse.

FREDERICIA

FREDERICIA hører til Landets yngre Byer, og hele dens Plan viser, at den er opstaaet ved et Magtsprog, idet allerede Christian IV, belært af Kejserkrigens Erfaringer, tænkte paa at beskytte Nørrejylland ved en Fæstning, der samtidig kunde sikre Forbindelsen mellem Halvøen og Fyn.

Fra oven: Landsoldaten — Parti fra Hovedgaden (Gothersgade) — Købestævnets Bygning — Banegaarden — Parti fra Færgelejet

Anlægget af Byen blev begyndt i 1649. Den første købstadsmæssige Bebyggelse rejste sig i den østlige Del af Byen, og her lagde Frederik III den 29. Maj 1655 Grundstenen til Byens Kirke.

Voldene omkring Byen begyndte at rejse sig i 1652 i en Halvbue fra Strand til Strand, 4090 Meter langs Indersiden og med en Radius paa 1337 Meter.

Gentagne Gange er Byen i Landets Krige blevet hærget og afbrændt, men lige saa tit er den rejst igen; værst gik det ud over Byen i Krigen 1848—49—50, men forbavsende hurtigt kom den sig efter Krigens Rædsler.

Den almindelige Opblomstring overalt efter Krigsaarene, der var fremkaldt af den nye Frihedstid og af de store Opfindelser, Dampmaskinen og Telegrafen, mærkedes ogsaa i Fredericia. — Næringslivet begyndte igen at florere, Bevidstheden om den afgørende Rolle, Byen havde spillet i de store Begivenheder, højnede Selvtilliden og Vovemodet.

Det blev imidlertid Jernbanen, der gav Fredericia den afgørende Mulighed for at hævde sig i Kampen for Tilværelsen, og Jernbanen har siden haft en stor Betydning for Byen, som nu i vore Dage har en dygtig og initiativrig Handelsstand, som i de senere Aar har forøget Byens Omsætning betydeligt.

En anden stor Faktor for Byen er Dansk Købestævne, som i August Maaned hvert Aar trækker Tusinder af Interesserede til Staden. Byens Indbyggertal er paa ca. 20,000.

CARL M. COHR'S SØLVVAREFABRIKER A/S

En af de Virksomheder, der gennem Aarene har været med til at sætte sit Præg paa det merkantile Liv i Fredericia, er Carl M. Cohr's Sølvvarefabriker A/S.

Sølvvarefabriken

Virksomheden, der er grundlagt af Carl M. Cohr i 1887, havde en ret beskeden Begyndelse, idet Cohr den Gang overtog en mindre Guldsmedeforretning, som hans Fader havde drevet i mange Aar. I 13 Aar blev Forretningen drevet med Handel en detail, først i 1900 paabegyndtes en Fabrikation af Sølvkorpus, og siden har Virksomheden undergaaet en rivende Udvikling.

I 1906 omdannedes Virksomheden til Aktieselskab under Navnet Carl M. Cohr's Sølvvarefabriker, og Carl M. Cohr blev Selskabets administrerende Direktør. Aktiekapitalen, der ved Starten var 500,000 Kroner, er siden blevet udvidet til 1½ Million Kroner.

Ved Carl M. Cohr's dygtige Ledelse voksede Virksomheden Aar for Aar, ligesom der optoges andre Fabrikationer, saaledes paabegyndtes i 1921 en Fabrikation af Pletvarer, som under Navnet A t l a Sølvplet er kendt af enhver Guldsmed i hele Landet; endvidere er i 1930 Virksomheden yderligere udvidet, idet man da begyndte at fabrikere Staalbestik, hovedsagelig til Brug for Landets Sygehuse og Restauratører.

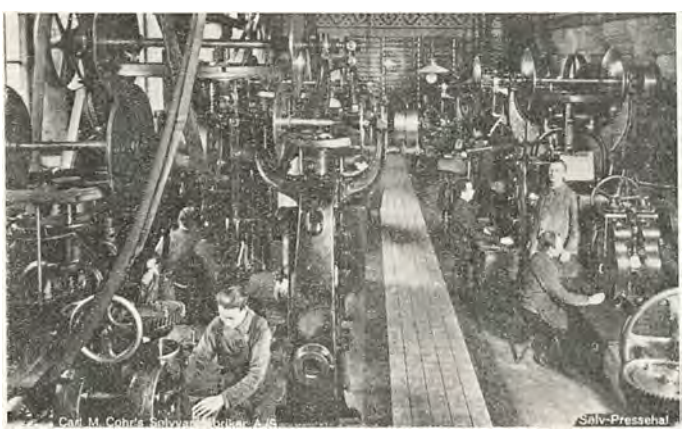

Sølv-Pressehal

Ved Aarhundredskiftet oprettedes en Filial i København, der havde til Huse i Store Kongensgade, men senere flyttedes til sin nuværende Beliggenhed, Løvstræde 6, hvor der raades over Fabriks-, Lager- og Kontorlokaler og ledes af Direktør Albert Meyer.

Carl M. Cohr's Sølvvarefabriker A/S giver nu Beskæftigelse til ikke mindre end 350 Personer.

Carl M. Cohr døde i 1925, og Firmaet ledes nu af den administrerende Direktør, H. Lützen, merkantil Direktør Einar Cohr og teknisk Direktør Osv. Møller.

SKIBSMÆGLER JULIUS MORTENSEN

En i Fredericia By kendt og anset Forretning har til Huse i Prinsessegade 95. Firmaet er Julius Mortensen, Skibs- og Varemægler. Virksomheden er grundlagt af den nuværende Indehavers Fader, Julius Mortensen, den 23. Oktober 1876 og omfattede ogsaa dengang Skibs- og Varemæglerforretninger. Der begyndtes under meget beskedne Forhold, idet Fredericia paa den Tid kun var en lille By og Skibsfarten som Følge deraf meget ringe. I Aarene før Julius Mortensen grundlagde sin Virksomhed,

Skibsmægler Julius Mortensen

Skibsmægler J. W. Brøchner-Mortensen

havde der saaledes overhovedet ingen Mæglerforretning været i Byen. Mortensen var født i Nyborg og kom herfra til Kolding, hvor han havde faaet sin Uddannelse hos Kgl. Agent Kjær og senere hos Mægler P. A. Haldby. I 1891 fik han Bestalling som Kgl. Vejer og Maaler.

Julius Mortensen oparbejdede i de Aar, han drev Virksomheden, en god Forretning, der ved hans Død i Aaret 1913 overtoges af Sønnen, den nuværende Indehaver, Jens Waldemar Brøchner-Mortensen, som driver Forretningen videre i det gamle Firmanavn og i 1904 fik Mæglerbestalling.

Samme Aar, som Overtagelsen skete, tog Forretningen paa Grund af Krigen et stort Opsving, idet Fredericia By, efterhaanden som Udviklingen skred frem, stadig voksede, og en Følge heraf var, at Handelen med andre Lande blev livligere. En anden ligesaa vigtig Faktor til, at Forretningen gik saa godt, var den dygtige, energiske og initiativrige Ledelse, hvorunder den blev drevet af Brøchner-Mortensen.

Forretningen, der nu beskæftiger 7 Personer, drives som Skibsmægler-, Varemægler-, Speditions- og Assuranceforretning og har som tidligere nævnt til Huse i egen Ejendom i Prinsessegade 95.

Ligesom sin Fader har Brøchner-Mortensen i mange Aar været Kgl. Vejer og Maaler, idet han udnævntes som saadan den 18. August 1913.

Jens Waldemar Brøchner-Mortensen er født den 1. Oktober 1879 i Fredericia og er uddannet ved Handelen i Firmaet Edvard Hansen i Grenaa. Efter endt Læretid arbejdede han forskellige Steder i Udlandet og gennemgik Kursus ved Handelsakademiet i København med efterfølgende Afgangseksamen. Da han i 1901 vendte hjem fra Udlandet, blev han Fuldmægtig i Faderens Forretning, hvilken Stilling han beklædte, til han overtog den.

At Brøchner-Mortensen er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner. Han er Indehaver af mange Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse.

Saaledes er Brøchner-Mortensen Medlem af Søretten for Vejle Amt, hvilket han har været fra 1909, udnævntes til Likvidator af Fredericia Bank i 1910, Ekspeditør for D. F. D. S. fra 1912. Endvidere er Brøchner-Mortensen Næstformand i Bestyrelsen for Fredericia Handelsstandsforening fra 1912, Delegeret i Landmandsbankens Fredericia-Afdeling fra 1912, Formand for Fredericia Handelsskole fra 1919 til 1933, Medlem af Handelsretten fra 1922, Formand i Foreningen af Kgl. Vejere og Maalere i Danmarks Købstæder udenfor København og Æresmedlem af Fredericia Fisker- og Sømandsforening.

I 1924 udnævntes Brøchner-Mortensen til Britisk Vicekonsul i Fredericia og i 1929 til Ridder af Dannebrog.

J. P. SCHMIDT JUN., A/S CIGAR- OG TOBAKSFABRIKER

Den store og landskendte Virksomhed, J. P. Schmidt jun.s Cigar- og Tobaksfabriker i Fredericia, er et meget gammelt Firma, som bygger paa de bedste Traditioner

Afdøde Direktør Joh. Korch

Direktør Poul Korch

fra Fædrenes Tid, og som gennem Aarhundreder stedse har formaaet at grundfæste sin Anseelse.

Firmaet er grundlagt i Flensborg den 31. Juli 1778, og senere anlagdes en Filialfabrik i Fredericia. Denne Fabrik var udelukkende baseret paa det nordlige Marked og fik snart sine Mærker indført overalt i Danmark.

J. P. Schmidts Fabriker

Efter Krigen 1864, da Flensborg skiltes fra Moderlandet, kom der imidlertid en Brist i Forbindelsen mellem de to Fabriker, og dette bevirkede, at hele Virksomheden, og dermed altsaa Firmaets Hovedsæde, henlagdes til Fredericia. Her har Fabriken saa gennem Tiderne gjort sin store Indsats i Skabelsen af det Ry, som den danske Cigar- og Tobaksfabrikation nyder, ikke alene herhjemme, men overalt i Udlandet. Aktieselskabet J. P. Schmidt jun. ejer Landets ældste selvstændige Cigarfabrik og fejrede i 1928 under stor Hyldest fra nær og fjern sit 150-Aars Jubilæum.

Man behøver næppe at tilføje, at Fabrikskomplekset i Fredericia er udvidet og ombygget adskillige Gange. Altid at være paa Højde med Udviklingen, altid at raade over de fineste Maskiner samt den bedst kvalificerede Arbejdskraft og altid at kunne levere de fornemste eller de mest gangbare Kvaliteter — det har stedse været Firmaets ufravigelige Motto. Arbejdsstyrken er i Dag paa 150 Personer. Foruden Cigarer og Cigarillos fremstilles Skraatobak.

Fabrikens Ledelse var i mange Aar i Hænderne paa Konsul Joh. Korch indtil hans Død den 29. December 1933. Konsul Korch, som var født den 30. August 1870, overtog efter en meget grundig og alsidig Handelsuddannelse i 1894 — altsaa kun 24 Aar gammel — det gamle Firma, som han omdannede til Aktieselskab i 1899, og hvis Direktør og Formand han var indtil sin Død. Med ukuelig Energi og stor Dygtighed førte Konsul Korch Firmaet fremefter og fæstnede dets Position blandt de førende her i Landet. Konsul Korch bestred ved Siden af en lang Række Tillidshverv, idet han saaledes i mange Aar var Medlem af Bestyrelsen for Foreningen af Cigarfabrikanter i Provinsen, Formand for Fredericia Handelsstandsforening, Medlem af Fredericia Byraad 1917—21, af Repræsentantskabet for Dansk Købestævne, Medlem af Bestyrelsen for Den jydske Handelsstands Centralforening og Den jydske Handelshøjskole o. s. v. Desuden var Konsul Korch Overlignings-kommissær og havde fra 1919 været norsk Vicekonsul. Konsul Korch døde som en af Fredericias mest kendte og højagtede Borgere.

Efter Konsul Korchs Død er Ledelsen i Hænderne paa Sønnen, Direktør Poul Korch, som efter en grundig Uddannelse saavel her i Landet som i Udlandet vendte tilbage til Firmaet i 1923, hvorefter han i nogle Aar hovedsagelig havde Fabrikens tekniske Ledelse under sig, indtil han i 1930 udnævntes som Meddirektør.

A/S FREDERICIA TRÆLASTHANDEL

A/S Fredericia Trælasthandel er dannet i Aaret 1905 ved Sammenslutning af Firmaerne Kragh og Utzon og Valeur & Co. til A/S Fredericia Trælasthandel med Kaptajn F. Valeur som administrerende Direktør.

Aktieselskabet startede med en Kapital paa 200,000 Kroner, der i Aarenes Løb er udvidet til 480,000 Kroner.

Da Direktør F. Valeur i 1910 afgik ved Døden, udnævntes nuværende Leder, C. Jørgensen, som administrerende Direktør, og denne har forstaaet at føre Firmaet frem til dets nuværende gode Position.

Virksomheden drives som Trælasthandel; endvidere forhandles Bygningsartikler saasom Cement, Støbegods, Tagpap og glasserede Rør. Sideløbende med den øvrige Drift drives et Savværk, der i 1922 fuldstændig nedbrændte, men opførtes paany.

Direktør C. Jørgensen er født den 28. September 1883 i Fredericia og har faaet sin Uddannelse ved Handelen

og er Medlem af Bestyrelsen for Foreningen af Arbejdsgivere i Fredericia.

Den nuværende Bestyrelse bestaar af Konsul H. Lütz en som Formand, Konsul W. Brøchner-Mortensen samt Bankdirektør for Fredericia Privatbank, Sagfører W. Johansen.

LAURITS M. RASMUSSEN

Blandt Fredericias Herreekviperingsforretninger indtager ovennævnte Forretning en fremskudt Plads. Indehaveren, Laurits M. Rasmussen, begyndte i Aaret 1906 i Skovby en mindre Manufakturforretning, som han i 1910 afhændede og flyttede da sit Domicil til Vendersgade 11 i Fredericia. I Tiden fra 1906—32 arbejdede Rasmussen gradvis Forretningen opad, hvorfor det nogle Gange har været nødvendigt at foretage forskellige Udvidelser. Da Lokalerne i Vendersgade i 1925 viste sig at være for trange, flyttedes Forretningen til Danmarksgade 10; men ogsaa her viste det sig, at Pladsforholdene var for smaa, hvorfor Forretningen i 1932 henflyttedes til samme Gade Nr. 20. Forretningen, der nu som ovenfor nævnt er beliggende i Danmarksgade 20 paa Byens mest befærdede Strøg, fører som Specialitet Herreekvipering og Lingeri, som tilfredsstiller selv de mest fordringsfulde Kunder.

Købmand L. M. Rasmussen er født den 25. September

1879 i Odense, hvor han ogsaa har udstaaet sin Læretid. Rasmussen har desuden været ansat i forskellige af Vett & Wessels Udsalg, henholdsvis Byerne Køge, Middelfart og Svendborg. Foruden at passe sin Forretning har Rasmussen Tid og Lyst til at røgte de Tillidshverv, som grundet paa hans vindende Væsen og reelle Handelsmoral er blevet ham overdraget. L. M. Rasmussen er saaledes Formand for den stedlige Manufakturhandlerforening og Medlem af Fredericia Handelsstandsforenings Bestyrelse.

P. PETERSEN, HAVNEMØLLEN

Havnemøllen i Fredericia var i gamle Dage kendt under Navnet „Carolinelunds Mølle", og under dette Navn var den grundlagt allerede omkring Aar 1825 paa den gamle Vold. Det var en lille Kreds af Byens Borgere, der stod i Spidsen for Foretagendet, nemlig Købmand Brøckner, Garver Wulff og Møllebygger Hyrup, og disse tre kendte Mænd fik snart sat Sving i det nye Etablissement. Ret mange Aar drev de det dog ikke selv. I 1830 bortforpagtede de Møllen til Møller Leck, og i 1837 solgte de den til ham. Efter Møller Lecks Død en Del Aar senere, overtog hans Svigersøn, Kaptajn Fischer, Virksomheden og var dens Indehaver og Leder til sin Død i 1896.

Kaptajn Fischer havde mange Vanskeligheder at kæmpe med. Den værste af Vanskelighederne kom i 1887, da Møllen brændte. Det tog lang Tid, før han fik den genopbygget; hele Forretningen laa stille, og det viste sig, da den atter kom i Gang, at den havde lidt en Del under Stilstandsperioden. Mange af Kunderne var naturligvis søgt andre Steder hen, havde knyttet nye Forbindelser, og da Konkurrencen var haard, kneb det en hel Del for den genrejste Mølle at faa den gode gamle Position udbygget paany.

I 1897 fik Møllen en ny Ejer, og denne forandrede Firmaets Navn til Havnemøllen. Den nye Ejer kunde dog ikke komme gennem Vanskelighederne; i 1899 maatte Fredericia Bank overtage Virksomheden som ufyldestgjort Panthaver, og saa kom Møllen igen til at staa stille. Først i 1901 kom Kværnene atter til at synge, idet Forretningen da af Banken blev solgt til den nuværende Indehaver, Møller P. Petersen.

Ogsaa Møller Petersen fik i de første Aaringer trange Kaar at kæmpe med. Men at give op var noget, der ikke

stod skrevet i hans Karakterbog. Med sammenbidt Energi og sejg Vilje arbejdede han sig fremad, Skridt for Skridt. Omsætningen steg jævnt og støt, og samtidig lykkedes det Mølleren efterhaanden at faa indført mange tekniske Forbedringer; saaledes blev nye Rense- og Formalingsmaskiner installeret.

I 1927 brændte Møllen paany — helt til Grunden. Men i det følgende Aar rejste sig paa dens Ruiner den nuværende Møllebygning, opført udelukkende af Jern og Beton. Saa gennemført er denne Bygningsmaade i dette Tilfælde, at ikke alene Ydermurene og Siloerne, men ogsaa Taget og de forskellige Lofter er konstrueret af Jernbeton; man har haft nok af Brand paa Havnemøllen.

Hvad selve Virksomhedens Drift i vore Dage angaar, da er Havnemøllen i Fredericia nu forsynet med de allerbedste og mest moderne Maskiner. Den drives nu udelukkende som Handelsmølle, og dens Kapacitet er 50 Tons pr. Døgn. Man vil heraf forstaa, at det er lykkedes Møller Petersen at skabe sig en anselig og god Forretning. Specielt driver han Formaling af Hvede og Rug, og Melet sælges til Bagere og Købmænd i By og Opland.

Havnemøllen

Alt i alt kan det siges, at den gamle Carolinelundsmølle er fulgt med i Tidens hastige Udvikling og nu staar som en fuldt moderne Handelsmølle, altid beredt til at arbejde videre frem.

MANUFAKTURHANDLER JENS CHR. NIELSEN

Den egentlige Grundlæggelses-Dato af ovennævnte Forretning kendes ikke; men saavidt vides startedes den i sin Tid i Ejendommen Spindlerhus, Jyllandsgade 43, af en Købmand Hansen, der drev den i nogle Aar som blandet Manufakturhandel. I nogen Tid ejedes Forretningen af en Enkefru Nielsen, som imidlertid efter at have drevet den som Trikotage- og Hatteforretning i Aaret 1922 solgte den til nuværende Indehaver, Jens Chr. Nielsen.

Jens Chr. Nielsen drev Forretningen paa samme Plads indtil 1931, da Kundekredsen og Omsætningen ved hans energiske Ledelse var vokset saa stor, at en større Udvidelse var nødvendig. Han henflyttede derfor Forretningen til nuværende Domicil i Ejendommen Taarnborg, Hjørnet af Vendersgade og Danmarksgade, hvor den

med sine 8 store Udstillingsvinduer, det altid store Varelager og 10 Mands Betjening stadig har saavel By- som Landboeres Bevaagenhed.

Til Forretningen, som nu omfatter alt i Manufaktur og Sengeudstyr, hører desuden et fuldt moderne Fjerrenseri, og det er i de relativt faa Aar lykkedes Jens Chr. Nielsen at drive denne frem til at være en af Byens førende og største i Branchen.

Købmand Jens Chr. Nielsen er født den 6. Januar 1893 i Lisbjerg. Sin Læretid har han udstaaet i Hadsten, hvorefter han indtil Starten i 1922 har været ansat i forskellige af Landets større og mindre Forretninger.

FRITZ DUUS JUN.

I 1866 startede Købmand Fritz Duus ovennævnte Forretning som Kolonial-, Korn- og Foderstofhandel; som saadan blev den drevet til 1899, da udskiltes Detail-Kolonial, som solgtes til Købmand Fritz Duus jun.

Købmand F. J. K. Duus

Axel Duus overtog Grovvareafdelingen i 1910, og drev den til sin Død i 1918, hvorefter Forretningen omdannedes til Aktieselskab med Direktør S. Jørgensen som Leder.

Fritz Duus jun. indehaves nu af Købmand F. J. K. Duus, som siden Overtagelsen i 1899 har arbejdet Forretningen frem til en af Byens førende og nobleste i Branchen.

Forretningen, som bestaar af et stort, smukt Butikslokale samt Kontor og Lager, er beliggende paa Hjørnet af Vendersgade og Danmarksgade, paa Byens mest befærdede Strøg, og Kundekredsen og Omsætningen er grundet paa Forretningens betydende Varelager samt gode Handelsmoral Aar for Aar vokset betydeligt.

Købmand F. J. K. Duus, der er født den 19. Februar 1873 i Fredericia, er en kendt og anset Mand i sin Fødeby, som igennem Aarene har overdraget ham ikke saa

faa betydende Tillidshverv, som han røgter med samme Dygtighed og Interesse som sin Forretning. Han er saaledes Medlem af Fredericia Handelsstandsforenings Be-

styrelse, Bestyrelsesmedlem af Understøttelsesforeningen for Handelsforeningen af 1892, i Tilsynsraadet for Fredericia Sparekasse samt Kasserer for Dagmar-Asylet.

J. C. ERIKSEN & SØN

cand. pharm. Helge Eriksen

En ikke alene i Fredericia, men i hele Danmark kendt og anset Virksomhed er ovennævnte, der er grundlagt af J. C. Eriksen og dennes Søn, den nuværende Indehaver, cand. pharm. Helge Eriksen, i 1920. — Virksomheden paabegyndtes under ret beskedne Forhold i mindre Lokaler, men er i Aarenes Løb stadig gaaet fremad og allerede et Aar efter Grundlæggelsen købtes den nuværende Ejendom, der er beliggende paa Fisketorvet, af Nordisk Lampeskærmefabrik. Bygningen er en af de ældste i Byen og er interessant derved, at den tidligere var en gammel Patricierejendom.

I Firmaet produceres alt indenfor kemiske og kosmetiske Artikler, men endvidere drives Handel med Inventar til Frisører og Damefrisører. Indehaveren, Helge Eriksen, berejser selv hele Landet og besøger Kunderne, hvis Antal gennem Aarene er forøget betydeligt.

Helge Eriksen, der i sin Virksomhed beskæftiger 6 Personer, er født den 3. September 1896 i Fredericia og har faaet sin Uddannelse som cand. pharm.

VIN COMPAGNIET

I Omtalen af Fredericia Bys førende Forretninger maa man ikke forbigaa ovenstaaende, idet den ikke blot er Byens, men en af Jyllands største indenfor sin Branche.

Firmaet er grundlagt for over et halvt Aarhundrede siden, nemlig i 1881, af den nuværende Indehavers Fader, der begyndte under meget smaa Forhold, men støt og roligt arbejdede Virksomheden frem til at indtage en fremskudt Plads paa Markedet.

Virksomheden drives i Lokaler, der er velindrettede til Formaalet, ligesom der raades over en stor pæn Butik. Endvidere skal det nævnes, at der er 5 Personer fast beskæftigede i Forretningen, der udelukkende drives med

Vin Compagniet

Handel af Vin en gros, og der er i Aarenes Løb erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Den nuværende Indehaver, A. Christoffersen, er født den 18. September 1882 i Fredericia og har faaet sin Uddannelse hos Faderen; men for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag har han opholdt sig flere Aar i Tyskland og Frankrig.

A. Christoffersen har siden 1928 været tysk Konsul i sin Fødeby og er endvidere Formand for Aktieselskabet „Hvidbjerg".

FREDERICIA PØLSE- OG KONSERVESFABRIK

Gaar man gennem Hovedgaden i Fredericia, kan man ikke undgaa at lægge Mærke til den indbydende og tiptop moderne indrettede Slagter- og Viktualieforretning, der har sin Beliggenhed i Gothersgade 55, og hvis Oprindelse ligger saa langt tilbage i Tiden som til 1895, da den nuværende Indehavers Fader, Peter Petersen, paabegyndte den i Danmarksgade, hvor han drev den

indtil 1907, da Lokaliteterne paa Grund af den stadig stigende Omsætning og voksende Kundekreds blev for smaa og derfor flyttedes til den nuværende Plads. Samtidig med Flytningen paabegyndtes Fabrikation af Pølser samt en Del Konserves, der solgtes til Skibs- og Detailhandlere; Konserves fremstilles dog nu kun momentvis.

Til Pølsefabrikationen raades over et med alle moderne Maskiner udstyret Værksted, der er beliggende ved Ejendommen.

I de senere Aar er Virksomheden blevet ledet af Sønnen, Aage Petersen, under hvis dygtige Ledelse Forretningen yderligere har befæstet sit gode Ry.

I April Maaned 1934 aabnedes en Filial i Danmarksgade, der ligesom Forretningen i Gothersgade er fuldt moderne indrettet og udstyret med alle tidssvarende Maskiner og Køleanlæg, saaledes at saavel Fabrik som begge Forretninger fuldt ud tilfredsstiller Nutidens Krav om Hygiejne.

Virksomheden giver Beskæftigelse til ikke mindre end ca. 15 Personer, der er fordelt saaledes, at der i Forretningen i Gothersgade er beskæftiget 9 og i Pølsemageriet 3, medens der i Filialen i Danmarksgade beskæftiges 4 Personer.

Slagtermester Aage Petersen, der er født den 4. August 1898 i Fredericia, har faaet sin Uddannelse indenfor Branchen hos Faderen og arbejdede efter endt Læretid i Hamborg, hvor han lærte Pølsemagerfaget. Efter Hjemkomsten var Aage Petersen beskæftiget forskellige Steder i Landet, bl. a. i Aarhus.

Faderen, P. Petersen, var tidligere Formand for Slagtermesterforeningen i Fredericia.

W. M. PETERSENS SKOTØJSFABRIK

Om det saa er paa Fodtøjets Omraade, er Fredericia tildels i Stand til at forsyne sig selv. Ovennævnte Virksomhed fremstiller ca. 50 Par Fodtøj om Dagen, og den er i stadig Udvikling. Den grundlagdes i 1921 af den nuværende Indehaver, Fabrikant W. M. Petersen, der begyndte uden væsentlig fremmed Hjælp, medens der i Dag er Beskæftigelse til 12—14 Personer. Begyndelsen blev gjort med Børnefodtøj; men man er efterhaanden gaaet over til Fabrikation af Damefodtøj i Luksusudførelse.

Fabrikens Lokaler og Værksteder er siden Starten af og til udvidet og moderniseret, ligesom alle nødvendige Maskiner er installeret.

Fabrikant W. M. Petersen, der er født 26. Marts 1889 i Hornborg, lærte i sin Tid Faget som Haandskomager.

TH. ANDERSEN SKIBS- OG BAADEBYGGERI

Firmaet Th. Andersens Skibs- og Baadebyggeri i Fredericia er grundlagt af Indehaveren i 1914 under meget beskedne Forhold. Til at begynde med byggedes kun mindre Baade; men efterhaanden som Forretningen udviklede sig, blev der optaget Bygning af Fragt- og Lystkuttere. Skibene, der er blevet bygget i Virksomheden, er leveret paa Bestilling saavel i Indlandet som i Udlandet. Den største Baad, der hidtil er bygget, var paa 200 Register-Tons.

Skibsbygger Th. Andersen

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er beliggende ved Fredericia Havn og er opført i 1908. Der raades over Værkstedslokaler og Maskinrum, hvori er installeret alle moderne Maskiner.

Th. Andersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 10—12 Mand, er født den 16. August 1891 i Fredericia og er uddannet paa forskellige større og mindre Værfter i Landet.

POLSTERMØBELFABRIKEN „DANA"

Polstermøbelfabriken „Dana" er grundlagt den 1. Juni 1928 af J. Jochumsen og H. Wonsyld.

Virksomheden, der fik til Huse i meget smaa Lokaler, var straks fra Starten baseret paa Fabrikation af Polstermøbler. Samme Aar, som Grundlæggelsen skete, afgik H. Wonsyld ved Døden, og den 1. Januar 1929 indtraadte den nuværende ansvarlige Medindehaver, J. Johansen, i

Firmaet. De to Indehavere fordeler Arbejdet mellem sig saaledes, at Jochumsen forestaar den merkantile og J. Johansen den faglige Ledelse.

I de faa Aar, der er forløbet siden Starten, er det lykkedes Indehaverne at arbejde Forretningen saa meget frem, at det har været nødvendigt at udvide Lokalerne til det tredobbelte.

Fabriken fremstiller udelukkende Polstermøbler i hele Sæt i ca. 30 forskellige Modeller. Salget foregaar gennem Firmaets Repræsentant, og den store og solide Kundekreds, der nærmest bestaar af Møbelhandlere og Snedkere, maa søges ikke alene i selve Jylland, men i hele Danmark.

I Virksomheden beskæftiges op til 30 Mand; men desuden arbejder 18 Mand hos en mindre Snedkermester med Fremstilling af Træstel til Møblerne.

Den merkantile Leder, Jens Jochumsen, er født den 7. Februar 1886 i Fredericia. Han har faaet sin Uddannelse ved Handelen og frekventeret Handelsskolen, som udlært har han arbejdet forskellige Steder rundt i Landet, saaledes bl. a. været Bogholder paa Fredericia Stolefabrik, hvilken Stilling han beklædte, indtil han i 1928 startede den nuværende Virksomhed i sin Fødeby.

Den tekniske Leder, Johannes Nicolaj Johansen, er født den 15. Marts 1900 i Fjelsted pr. Harndrup paa Fyn og er uddannet som Tapetserer hos Faderen, der drev Forretning i Fjelsted.

Endvidere har han taget 2 Kursus paa Teknologisk Institut.

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET „DANNEVIRKE"

Et i Fredericia By kendt og anset Selskab er Forsikrings-Aktieselskabet „Dannevirke", der er stiftet under ret beskedne Forhold den 15. Januar 1916, med en Aktiekapital paa kun 100,000 Kr., ligesom man den Gang kun tegnede Forsikringer, der omfattede Brand og Tyveri; men det er i Aarenes Løb lykkedes den administrerende Direktør P. Nielsen ved en dygtig og energisk Ledelse at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position.

Direktør P. Nielsen

Ejendommen Sundegade 2, hvor Selskabet nu drives, tilhører dette, og saavel Stueetagen som første Sal anvendes til Kontorer, medens der i Kælderetagen er indrettet Lager- og Boksrum. Aktiekapitalen er nu paa ikke mindre end 1 Million Kroner, ligesom der tegnes Forsikringer i samtlige Skadesbrancher.

Selskabet regnes for at være det største af sin Art i Provinsen og giver paa dets Hovedkontor fast Beskæftigelse til 30 Personer foruden mange Inspektører og Overinspektører og flere Hundrede Agenter.

Den administrerende Direktør, P. Nielsen, er født den 10. August 1880 i Veerst og har faaet sin Uddannelse ved Handel og Forsikring. I Aarene fra 1904 til 1916 arbejdede han henholdsvis som Inspektør og Overinspektør ved Livsforsikringsselskabet „Carentia", hvorefter han som Medstifter af „Dannevirke" overtog Direktørstillingen i dette Selskab.

P. Nielsen røgter flere Tillidshverv, saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for Fredericia Automobilklub og Repræsentant for Kgl. Dansk Automobilklub.

LOEHRS KULIMPORT A/S

I 1853 anlagde C. W. Loehr og P. Hansen et Saltværk i Forbindelse med Kulimportforretning og Sejlskibsrederi i Fredericia. Efter en halv Snes Aars Forløb udtraadte Konsul P. Hansen og overtog Rederiet alene. I 1882 overdrog Konsul C. W. Loehr Kulforretningen og Saltværket til Christiansholms Fabriker, der overdrog Ledelsen til hans Søn, C. W. Loehr jun., der købte Virksomheden tilbage i 1891.

Aaret 1920 overgik Kulforretningen til det nuværende Aktieselskab med Konsul C. W. Loehr som Leder og

Formand for Bestyrelsen. Efter Konsul Loehrs Død i 1928 blev Fuldmægtig Anders Jensen, der siden 1920 havde været ansat i Forretningen, antaget som Direktør for Selskabet.

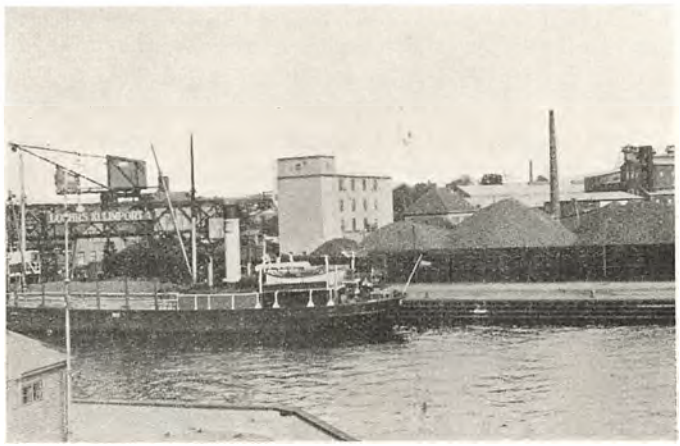

Aktiekapitalen er paa 300,000 Kroner, og Bestyrelsen bestaar af Grosserer V. Steen Christensen, Formand, Grosserer Esben Ingemann og Direktør Anders Jensen. Virksomheden driver Import af Kul, Koks og Cinders, den har Oplagspladser ved Havnen og er indrettet med fuldt moderne Losnings- og Udleveringsapparater.

FREDERICIA KALK- & MØRTELVÆRK

En i hele Fredericia By og Opland kendt og anset Virksomhed er Fredericia Kalk- & Mørtelværk, hvis Kontorbygning med tilhørende Lagerplads er beliggende paa den for en saadan Virksomhed bedst egnede Plads, nemlig ved Havnen.

Fra Begyndelsen blev Virksomheden drevet af Firmaet C. W. Loehrs Saltimport. Dette Firma drev den i en længere Aarrække indtil den 1. Januar 1929, da Fabriken blev overtaget af A/S Faxe Kalkbrud.

Den nuværende Indehaver, C. R. Helwigh, blev i 1930 ansat som Forretningsfører i Firmaet, men overtog Virksomheden for egen Regning fra den 1. Januar 1933.

Straks efter Overtagelsen udvidedes med et Mørtelværk, idet der indtil da kun havde været Kalkbrænderi. Det er i det forløbne Aar lykkedes Indehaveren at drive Omsætningen betydeligt i Vejret, ligesom der er erhvervet en stor og solid Kundekreds blandt Bygmestrene, ikke alene i selve Byen, men i hele Omegnen.

Virksomheden, der er i stadig Fremgang, beskæftiger foruden Indehaveren fast 3 Personer og drives med Kalkbrænding og Mørtelfabrikation. Endvidere forhandles Produkter fra Faxe Kalkbrud.

C. R. Helwigh er født den 24. Marts 1893 i Faxe Ladeplads og er oprindelig uddannet ved Forstvæsenet. Efter endt Uddannelse havde han i 8 Aar Beskæftigelse paa Malakkahalvøen for Ø. K., og senere arbejdede han i 5 Aar som Plantør for Hedeselskabet.

P. M. PALLESENS KØBMANDSFORRETNING

I 1887 startede Købmand P. M. Pallesen den Forretning, som endnu bærer hans Navn. Forretningen, som fik Lokale i den folkelige Forsamlingsbygning, blev drevet som Kolonial-, Korn- og Foderstofhandel. Købmand P. M. Pallesen var en dygtig, hæderlig og flittig Mand, og han arbejdede hurtigt Forretningen op til at være en af de førende i Fredericia og Opland.

I 1914 erhvervedes Ejendommen, Utzongaarden, hvori indrettedes store Lagerlokaler, som benyttedes til Opbevaring af Korn og Foderstoffer samt Bygningsartikler.

Købmand Pallesen drev Forretningen til sin Død i 1927, hvorefter Enken, den nuværende Indehaver, Fru Anna Pallesen, overtog den, og med Sønnen, Købmand Knud Pallesen som Leder, fortsat driver Forretningen paa samme reelle Forretningsgrundlag, som afdøde Købmand Pallesen.

Forretningen, der som ovenfor nævnt er Byens førende i Branchen, beskæftiger til Stadighed 10—12 Personer og kan ved Knud Pallesens Ledelse stadig notere Fremgang i saavel Omsætning som Kundeantal.

Købmand Knud Jessen Pallesen, som er født den 21. Oktober 1899 i Fredericia, har faaet en grundig og alsidig Uddannelse indenfor Branchen samt yderligere frekventeret den jyske Handelshøjskole i Aarhus.

FREDERICIA TÆPPEFABRIK

Fabriken er grundlagt i 1874 af Fabrikant Robby. Engang først i Halvfemserne foretoges en større Udvidelse, og Firmaet blev omdannet til et Aktieselskab med en Aktiekapital paa 300,000 Kroner med Fabrikant A. Krüger som administrerende Direktør. I 1921 gik

Tæppefabriken

Aktieselskabet i frivillig Likvidation og indstillede sin Virksomhed. Fabrikskomplekset overtoges da af Fabrikant F. C. C. Lund, der i 1924 genaabnede Virksomheden som en moderne og tidssvarende indrettet Klædefabrik, forsynet med nye Maskiner og nyt Materiel helt igennem.

Etablissementets Hovedkompleks er opført i 1891; men betydelige Udvidelser er gentagne Gange foretaget. Endnu saa sent som i 1933 har en Udvidelse fundet Sted, hvilket maa tages som et fuldgyldigt Bevis paa, at Fabrikant Lund har faaet fat paa den rigtige Ende, da han omlagde Driften, som han siden da personligt har ledet, dygtigt og indsigtsfuldt, skabende nye Markeder for sine Produkter rundt omkring i Landet. Han har nu 100 Personer i sit Brød.

Fabrikant Frederik Christian Carl Lund er født den 10. Juni 1891 i Herning. Sin Uddannelse indenfor Faget har han faaet i Tyskland, men har siden 1915 været Leder af industrielle Foretagender i Klædevarebranchen heri Landet. Fabrikanten er Medlem af Tekstilfabrikantforeningens Bestyrelse og er desuden Formand for Foreningen „Dansk Arbejde" i Fredericia, saaledes at han ogsaa udenfor sin private Virksomhed faar Lejlighed til at udrette noget til Gavn for sin By og sin Stand.

A/S MARTIN NIELSEN FISKEEKSPORTFORRETNING

Mange førende Forretninger er begyndt smaat og ubetydeligt, og dette kan ogsaa siges om Martin Nielsens Fiskeeksportforretning. — Martin Nielsen begyndte i 1893 med en mindre Fiskeforretning, samtidig med at han fra Vogn solgte Fisk paa Gaden. Martin Nielsen arbejdede sig jævnt fremad, indtil han i 1908 oprettede Butik i Gothersgade 42, som i 1918 viste sig at være for lille, hvorfor han samme Aar flyttede til Danmarksgade 30.

Direktør Axel Nielsen

Ved et maalbevidst Arbejde fra Martin Nielsens Side lykkedes det efterhaanden at drive Virksomheden betydeligt frem, saaledes paabegyndtes i 1911 Fremstilling af Fiskefilet og lejedes hertil centralt beliggende Lokaler ved Havnen. Virksomheden, som nu udelukkende er baseret med Eksportsalg for Øje, beskæftiger daglig 20—25 Personer. I 1916 omdannedes Firmaet til Aktieselskab med Martin Nielsen som administrerende Direktør. I 1933 afgik Martin Nielsen ved Døden, hvorefter Sønnen, Axel Nielsen, overtog Direktørposten. Virksomheden, der som ovenfor nævnt beskæftiger 20—25 Personer, driver sideløbende med den øvrige Drift et ret betydende Røgeri, hvorfra ikke saa faa Kasser Sild eksporteres under Navnet „Fredericia Sild". Yderligere er der den 13. Januar 1934 tilknyttet Firmaet Fredericia Fiskefiletfabrik, som forhen tilhørte et Andelsselskab.

Direktør Axel Nielsen er født den 11. Februar 1892, han er Kasserer for Jysk Fiskeeksportforening.

DANSK VIKLEBRÆT INDUSTRI & PAPIR-KOMPAGNIET
HENNING RAACKMANN

Henning Raackmann er en initiativrig Mand med en lykkelig Haand. Hvad han rører ved, lykkes gerne for ham. I 1930 grundlagde han Firmaet „Papir-Kompagniet" i Fredericia, og i Løbet af det Par Aar, som er gaaet siden da, har Papir-Kompagniet faaet en stor Kundekreds, som i Kraft af dets stigende Anseelse viser det en stedse voksende Tillid. Firmaets Specialitet er Poser og desuden alt i Papir en gros, Tryksager samt Kontorrekvisitter.

Grosserer Henning Raackmann

Virksomheden blev i 1932 udvidet til ogsaa at omfatte Trykkeri. Den stadige Fremdrift bevirker, at de Lokaler, hvori Virksomheden hidtil har resideret, er ved at blive for smaa, og i Foraaret 1934 flyttes til egen nyopført Bygning, hvor der er Plads til vedblivende at lægge an paa Fremgang i Omsætningen.

Henning Raackmann er ogsaa Indehaver af „Dansk Viklebræt Industri", som han startede i Foraaret 1933 paa det Tidspunkt, Indførselsforholdene viste sig overordentlig vanskelige. Her var et nyt Fremstød for dansk Arbejde, dansk Initiativ og Handlekraft at gøre.

Denne hans nye Virksomhed, som drives sideløbende med Papir-Kompagniet, beskæftiger allerede 20 Personer, og der lægges an paa Fremstilling af Viklebrædder af alle Slags og til alle Stoffer samt i enhver Størrelse. Endvidere fremstilles Kunstbrædder med Staniol, og der er meget stor Fremgang i Fabrikations- og Afsætningsmængden. Firmaets Kundekreds strækker sig over hele Landet, og Brædderne afsættes til Fabrikanter og Importører. „Dansk Viklebræt Industri" er forsynet med de bedste og snildeste Maskiner, saaledes at enhver Ordre kan effektueres ekspedit og tilfredsstillende i enhver Henseende.

Grosserer Henning Raackmann er født den 22. Marts 1905 i Horsens og er uddannet i Papirfaget. I 3 Aar opholdt han sig for videre Uddannelse i Tyskland, Belgien og Frankrig og har desuden haft Stilling flere Steder herhjemme.

J. H. REDEKERS HVIDTØLSBRYGGERI

Den egentlige Grundlæggelse af ovennævnte Virksomhed skyldes afdøde Brygger Jessen i Vejle, der i 1862 ansatte J. H. Redeker som Bestyrer af Bryggeriet, der den Gang var en Filial fra Vejle. Imidlertid overtog Redeker ganske kort Tid efter sin Ansættelse som Bestyrer Bryggeriet for egen Regning og drev det, til han i 1910 overdrog det til sine Sønner, hvoraf H. Redeker nu er Bryggeriets Eneindehaver. Gennem Aarene er Bryggeriet

Fra Redekers Bryggeri

drevet frem til at være en af Byens mest ansete Virksomheder, og dets Produkter er kendt og skattet viden om.

Bryggeriet, som nu har til Huse i Kongensgade 37, paabegyndtes i 1862 under ret beskedne Forhold i den saakaldte Bryggergang mellem Sjællandsgade og Fynsgade; men da Lokalerne senere blev for trange, flyttedes Virksomheden til det gamle Cohns Brændevinsbrænderi, hvorfra det, da Redeker købte Ejendommen i Kongensgade, fraflyttedes.

Brygger H. Redeker, som er født den 25. Marts 1893 i Fredericia, er udlært i Faget og har haft Ansættelse i Bryggeriet „Juelsminde" i Kolding, ligesom han en Tid har været beskæftiget i den Virksomhed, han nu er Indehaver af.

FREDERICIA AUTOMOBILHANDEL

Firmaet Fredericia Automobilhandel er grundlagt 1923 af afdøde Autohandler Poul Juul. Firmaet erobrede sig i Løbet af ganske faa Aar et kendt Navn i Branchen, og dette Navns Anseelse er yderligere blevet grundfæstet, siden de nuværende Indehavere, Hansen & Dammand, i 1932 overtog Ledelsen.

Den nu i Automobilkredse solidt grundfæstede Forretnings Speciale er Forhandling af et af de nuværende mest populære Verdensmærker, det, der i Kraft af sin Skabers eminente Dygtighed og sin egen Prisbillighed i Forbindelse med stor Ydeevne har erobret den ganske Klode, nemlig Fordvognen. Og det siger sig selv, at denne Forhandling, drevet med Lyst og Klogskab, skal give Sukces. Fredericia Automobilhandel beskæftiger nu 14 Personer, og i samtlige Bygninger, der er opførte i 1928 og udvidede i 1932 med en moderne Vaskehal, Vognelevator, 6 nye, moderne Garager m. v., hersker ustandseligt Liv og Travlhed. Reparationsværkstedet, hvor i disse Tider saa mange brugte Vogne bliver som

A. P. Hansen

J. Dammand

nye igen, er fuldt ud paa Højde med Tidens Krav og kan ved Hjælp af sin snilde tekniske Indretning paatage sig at efterkomme de mest vidtgaaende Forlangender fra Kundernes Side.

Virksomhedens to Chefer, Autoforhandlerne A. P. Hansen og J. Dammand, supplerer hinanden paa udmærket Vis og arbejder godt sammen til Forretningens Tarv. Hansen er født den 15. Januar 1901 i Herning og er uddannet som Mekaniker. Dammand er født den 13. Juli 1881 i Bjerre og har faaet sin Uddannelse i Handelsfaget. Handelsmæssig Erfaring og teknisk Viden har her,

som i saa mange andre fremadstræbende Virksomheder, rakt hinanden Haand til evigt Virke for fælles Interesser.

DANSK MØBELINDUSTRI

Snedkermester Vald. H. Fischer grundlagde i 1923 i Fredericia en Fabrik for Chesterfieldborde, Dagligstuebord, som i nogle Aar fandt stor Afsætning. Smukke Eksemplarer af disse Borde var udstillede paa Købestævnet, hvor de vakte almindelig Opmærksomhed, og Salget af dem foregik en gros rundt omkring i Landet.

Moderne skifter imidlertid i vore Dage meget hurtigt, ogsaa paa Møblernes Omraade, og i 1931 flyttedes Forretningen til Sjællandsgade, hvor den etableredes som Detailforretning i Nr. 54. Der fremstilles nu hos „Dansk Møbelindustri" hovedsageligt dyrere Ting, forarbejdet efter egne Tegninger eller — paa Bestilling — efter andres Tegninger. Man arbejder mest med polerede Arbejder, men Snedkeriet er iøvrigt i Stand til at paatage sig et hvilket som helst Snedkerarbejde og at give det den fineste Udførelse.

Snedkermester Fischer arbejder netop i disse Dage med Planer om atter at optage En gros-Virksomhed, med andre Ord at faa sin gamle Fabrik i Gang paany, idet det dog er hans Mening væsentligst at holde sig til Fabrikation af Smaamøbler. Disse er for Tiden lettest sælgelige, idet de vinder mere og mere Indpas i alle Hjem.

Valdemar Hansen Fischer er født den 14. September 1889 i Kolding og er uddannet ved sit Fag, ligesom han har deltaget i Kursus paa Teknologisk Institut. I sin Tid erhvervede han sig paa Teknisk Skole i Kolding ikke mindre end 3 Præmier for Flid og Duelighed, og da han aflagde Svendeprøve, et Toiletmøbel i Mahogni, fik han Sølvmedalje for dette. Han har saaledes paa mere end een Maade vist sig at være en Mand, der kan sin Metier.

Paa Teknisk Skole i Fredericia er Hr. Fischer Lærer i Fagtegning.

VESTERBROS ØLBRYGGERI

En i Fredericia By kendt og anset Virksomhed er Vesterbros Ølbryggeri, som i 1894 er grundlagt af Brygger N. Buhl. Det var under ret beskedne Forhold, Brygger Buhl den Gang paabegyndte sin Virksomhed; men det lykkedes ham gennem Aarene at arbejde Bryggeriet betydeligt frem. N. Buhl drev Bryggeriet, indtil Sønnen, den nuværende Indehaver, H. Buhl, i 1917 overtog det.

H. Buhl, som leder Bryggeriet efter Faderens samme gode Principper, har yderligere formaaet at forøge saavel Produktionen som Kundekredsen betydeligt, og de forskellige Ølsorter forhandles af de fleste Købmænd i Fredericia og Omegn. I Virksomheden, der er installeret i egen Ejendom, produceres hovedsagelig Hvidtøl og Husholdningsøl og endvidere haves Oplag for Svendborg Bryggeri.

Grundlæggeren N. Buhl

Brygger H. Buhl

Brygger H. Buhl, der er født den 5. Januar 1885 i Fredericia, er uddannet paa det Bryggeri, han nu staar som Indehaver af. H. Buhl er en kendt Mand i sin By, og han

har i Aarenes Løb haft ikke saa faa Tillidshverv. En Tid var han Kasserer i Røde Kors samt Medlem af Menighedsraadet, og han er i Øjeblikket Kasserer for den stedlige Ølhandlerforening.

AKTIESELSKABET FREDERICIA SØLVINDUSTRI

Firmaet A/S Fredericia Sølvindustri er grundlagt i 1925 med Fabrikation af Sølv- og Pletvarer for Øje. Aktieselskabets Direktør, Hans Thomsen, er født den 10. Februar 1892 i Fredericia, hvor han har faaet sin første Uddannelse i Firmaet Carl M. Cohr. For yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag, har han i ca. 6 Aar berejst Udlandet, hvor han havde Lejlighed til at skaffe sig en alsidig og praktisk Uddannelse, han var derfor i alle Maader vel udrustet, da han ved Aktieselskabets Start overtog Ledelsen.

Direktør Hans Thomsen

Virksomheden, som har til Huse i egen Ejendom, hvori saavel Fabrikslokalerne som Beboelseslejlighed

forefindes, har i de forløbne Aar siden Starten været i Stand til at skabe sig en stor og solid Kundekreds blandt Landets Guldsmede, i hvis Vinduer man altid kan være sikker paa at finde Aktieselskabets kendte Mønstre.

Virksomheden beskæftiger for Tiden 20 Personer.

CAFE & KONDITORI „SCT. KNUDSBORG"

Et i Fredericia By kendt og anset Etablissement er Café & Konditori „Sct. Knudsborg", hvis Grundlæggelse ligger langt tilbage i Tiden og ikke med Bestemthed kan fastslaas.

Konditor Olaf Kingod

Den nuværende Indehaver, O. Kingod, købte i 1921 saavel Ejendom som Konditori, der den Gang ejedes af Konditor V. Jensen. Forretningen gik støt og roligt fremad, saaledes at Kingod i Aarenes Løb maatte foretage flere større og mindre Udvidelser. I 1927 solgtes Etablissementet, men da det viste sig, at den ny Ejer ikke var i Stand til at drive Foretagendet, som faktisk gik helt i Staa, maatte Kingod atter efter 14 Maaneders Forløb overtage Virksomheden.

Det er siden lykkedes for ham at bringe Etablissementet paa Fode igen og arbejde det op til at være et af

Provinsens mest betydende. Gennem Aarene har det som Følge af Virksomhedens stadige Fremgang været nødvendigt gentagne Gange at modernisere det, og Konditoriet, der i 1931 henflyttedes andetsteds i Ejendommen, saavel som Restaurationslokalerne fremtræder nu i meget moderne og smagfuld Udstyrelse. Det skal saaledes nævnes, at selve Restaurationslokalerne udelukkende er holdt i Funkisstil.

I Restaurationslokalerne, hvor der er Plads til ca. 500 Gæster, musiceres hver Aften og Søndag Eftermiddag af et 5 Mands Orkester, og Kingod har af og til engageret kendte københavnske Orkestre paa Gæstespil, som yderligere har befæstet Etablissementets Ry. I 1929 aabnedes en Filial i Danmarksgade 24.

Bagerilokalerne, som er beliggende i en Etablissementet tilhørende Bagbygning, er ligesom den øvrige Del af Virksomheden moderne indrettet og monteret med nyeste Maskinanlæg samt Iscrêmefryseri.

Etablissementet beskæftiger nu ca. 35 Personer.

Olaf Kingod, der er født den 27. Juli 1885 i Nr. Aaby paa Fyn, er uddannet som Konditor og har bl. a. arbejdet i Oslo i Konditoriet „Norge". I 1907 overtog han Brdr. Brandstrups Konditori i Frederikshavn, hvor han havde udstaaet sin Læretid, og drev det i 10 Aar med glimrende Resultater. I 1918 solgte han Forretningen og købte derefter et mindre Konditori i Vamdrup og firedoblede Omsætningen i Løbet af de 14 Maaneder, han drev dette.

SPINDLERS GLASINDUSTRI

Blandt de Virksomheder, som i Fredericia har arbejdet sig frem i første Række, hører Spindlers Glasindustri. Det var Frederik Moritz Spindler, der i 1864 grundlagde Virksomheden ved at paabegynde en mindre Glarmesterforretning. Spindler, som var født i Sachsen den 13. Juli 1848, hørte til en af Byens kendte Skikkelser, som i Løbet af forholdsvis kort Tid arbejdede sin Forretning frem i første Række. I 1884 udvidede Spindler Forretningen til ogsaa at omfatte Glassliberi og Rammefabrik, som den Gang paabegyndtes i lejede Lokaler i det gamle Fredericia Jernstøberi.

Carl Spindler

I 1900 købtes Ejendommen, hvori Virksomheden nu har til Huse i Jyllandsgade 41, og denne indrettedes specielt for Glassliberi og Rammefabrikation. Gentagne Gange siden har det været nødvendigt at udvide og modernisere Virksomheden; det skal saaledes nævnes, at i Aarene 1902—05 og 1907 er udvidet og opført nye Værkstedsbygninger specielt indrettede til Brug for Glasbøjning, Blyindfatning samt Glasmaleri, ligesom Glassliberiet ogsaa senere er udvidet. Virksomheden, som normalt beskæftiger 25 Mand, udfører Glasarbejder af enhver Art, og dets Arbejder paa Omraader som bøjede Ruder, Blyindfatninger samt Glasmaleri er kendt

Spindlerhus

og anset overalt. Firmaets nuværende Indehaver, Carl Spindler, der er født den 12. Maj 1877 i Fredericia, har vist, hvordan man ved Energi og Dygtighed fører en Virksomhed frem i første Række. Carl Spindler, som er udlært i Glarmesterfaget, rejste efter udstaaet Læretid til Udlandet for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag, han besøgte saaledes Kunstindustriskolen, det kongelige bayerske Hofglasmaleri i München og fortsatte derefter paa en Studierejse til Italien. Yderligere besøgtes og arbejdedes i flere af Europas største og fineste Etablissementer indenfor Branchen.

Foruden at lede sin ret omfattende Virksomhed beklæder C. Spindler en Del betydelige Tillidshverv; det skal saaledes nævnes, at han er Oldermand for Glarmesterlaugets anden Afdeling, Jylland, Formand for Arbejdsgiverforeningens Fredericia-Afdeling samt Medlem af Haandværkerforeningens Bestyrelse.

FREDERICIA MINERALVANDSFABRIK

Fredericia Mineralvandsfabrik er af nyere Dato, idet den af Fabrikant S. Lind er startet i 1932.

Det er imidlertid lykkedes Lind i den korte Periode at oparbejde Fabriken til en af Sydjyllands mest anerkendte indenfor sin Branche.

Fabriken er udstyret med alle moderne Maskinanlæg og er allerede i Stand til at beskæftige 7 Personer.

Fabriken fremstiller udelukkende Sodavand, som allerede er kendt overalt i Fredericia By og Omegn, hvilket maa tilskrives Fabrikant Linds energiske Arbejde.

S. Lind, som er født den 4. Maj 1894 i Horsens, har tilbragt en meget stor Del af sin Tid i Udlandet, indtil han i 1932 kom tilbage til Danmark for at paabegynde Mineralvandsfabriken.

M. N. HOLST, FARVERI

Ovenstaaende Virksomhed er i 1880 grundlagt af Farver M. N. Holst, som var Indehaver, indtil Sønnen, Poul Holst, i 1914 overtog det.

Farveriet paabegyndtes som almindeligt Landfarveri og er gennem Aarene omforandret en Del, saaledes er det nu forsynet med alle moderne Maskiner til saavel Farvning som Rensning af Garderobe.

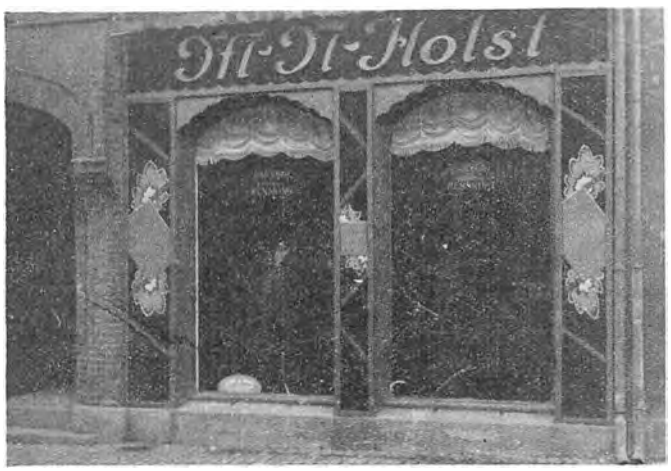

Virksomheden er beliggende i Danmarksgade 34, hvor den i egen 2-Etages Ejendom er indrettet efter Tidens Krav, og der er foruden de til Virksomheden nødvendige Fabrikslokaler indrettet Butikslokale.

Virksomheden beskæftiger til Stadighed 6 Personer.

Det er lykkedes Farver Poul Holst at oparbejde en meget betydelig Kundekreds, som forøvrigt stadig forøges.

Poul Holst, som er født i Fredericia den 15. April 1884, har faaet sin Uddannelse i den Virksomhed, han nu er Indehaver af. Og han har for yderligere at dygtiggøre sig foretaget flere Studierejser i Tyskland.

J. ROSENKRANDS „DAMPPRESSEN"

Forretningen, der bærer ovenstaaende Navn, er startet af J. Rosenkrands i 1931.

J. Rosenkrands

Det var under ret beskedne Forhold Forretningen paabegyndtes, baseret paa almindelig Garderobepresning. Efterhaanden er det lykkedes Indehaveren at arbejde Forretningen frem til ogsaa at omfatte saavel Pressning af Hatte som kemisk Tøjrensning. Det har derfor været nødvendigt at foretage forskellige Udvidelser, samt Installering af nuværende Maskinanlæg, det skal saaledes nævnes, at det mest moderne Anlæg til kemisk Tøjrensning blev installeret i 1933. J. Rosenkrands er forøvrigt den første udenfor København, som fik installeret moderne Maskinanlæg til

ovennævnte Formaal. At Forretningen er i stadig Fremgang viser, at den foruden Indehaveren beskæftiger 6 Personer.

Sideløbende med det allerede nævnte driver Rosenkrands ogsaa Skræderi, og har hertil foruden den smagfulde Butik ogsaa indrettet Skræderværksted.

J. Rosenkrands er født den 30. April 1888 i Sønderby. Han er oprindelig udlært som Skræder, men gik senere over til sin nuværende Branche.

E. THURØE HANSEN
STATSAUT. SKIBSMÆGLER

E. Thurøe Hansen startede i 1928 sin nuværende Forretning i lejede Lokaler i Gothersgade 46. Der raades her over Kontorer med tilhørende Privatlejlighed.

Skibsmægler E. Thuroe Hansen

Virksomheden omfatter Skibsmægler- og Speditionsforretning samt Befragter-, Assurance- og Kontrolforretninger. Firmaet repræsenterer forskellige store Skibslinier, saaledes kan nævnes: Norddeutscher Lloyd, Bremen, Hamburg-Amerika Linie, Hamborg og American Scantic Line, Moore & Mc. Cormack A/S, New York—København og C. Clausens Dampskibsrederi, Haderslev.

I 1930 fik Thurøe Hansen Autorisation som Skibsmægler. — Der beskæftiges i Virksomheden 2 Personer foruden Indehaveren.

E. Thurøe Hansen er født den 10. Oktober 1901 i København og har faaet sin Uddannelse paa et Skibsmæglerkontor i Svendborg. Endvidere har han haft Beskæftigelse 2 Aar i Lübeck, derefter Ansættelse i Haderslev og Horsens.

JACOB CHRISTENSEN
KJOLER EN GROS

En af Fredericia Bys store og kendte Virksomheder er Jacob Christensens Kjole- og Lingerifabrik.

Fabrikant Jacob Christensen

Virksomheden er grundlagt i 1921 under meget beskedne Forhold og til at begynde med udførte Jacob Christensen alt Arbejdet alene. Efter kort Tid maatte der Hjælp til, og da blev hans senere Hustru ham en værdifuld Hjælp og Støtte. Forretningen blev oprindelig drevet med en gros Salg, men senere gik Christensen over til Fabrikation af Forklæder og Kitler, Damelinned og Kjoler.

Efterhaanden vandt Forretningens Frembringelser godt Indpas paa Markedet, Kundekredsen voksede stadig, og Virksomheden, der nu giver Beskæftigelse til over 100 Personer, staar som et smukt Bevis paa en enkelt Mands Energi og Initiativ, og det er i første Række Jacob Christensen og hans Hustru, der har Æren af, at Virksomheden i Dag staar saa godt anskrevet.

Der fabrikeres Kjoler, Kitler, Natkjoler, Pyjamas og Dameunderbeklædning, som udelukkende sælges en gros. Den store, solide Kundekreds, fordelt over København, Købstæderne og Landdistrikterne, besøges af 7—8 Repræsentanter.

Et Hjørne af Ekspeditions-Afdelingen

Jacob Christensen er født den 1. Marts 1895 i Bryrup, levede Barneaarene i Ansager, hvor hans Fader, Simon Christensen, drev Manufakturforretning, og han har faaet sin Uddannelse ved Manufakturbranchen. Derefter fortsatte han paa Handelsdagskolen i Aarhus. Endvidere har han arbejdet forskellige Steder i Landet, stadig indenfor Branchen. For yderligere at udvide sine Kundskaber har han foretaget Rejser i Udlandet, saaledes i Tyskland, Schweiz, Østrig og Czekoslovakiet. Her besøgte han de førende Firmaer i Branchen og fik derved Lejlighed til at sætte sig grundigt ind i Fabrikationen.

Jacob Christensen er en dygtig og energisk Mand, og fra flere Sider har man haft Bud efter hans Evner. Han er saaledes Deltager i forskellige kristelige Organisationers Arbejde i Fredericia.

J. C. J. ACHERMANN
VAABEN- & CYKLEHANDLER

J. C. J. Achermann grundlagde sin Forretning i Fredericia i 1931.

Den drives i lejede Lokaler paa Egumvej, og der raades over en Butik med tilstødende Beboelseslejlighed. Der forhandles de kendte Elswick Cykler, ligesom Achermann har Eneforhandling af de kendte Husquarna Vaaben.

Vaaben- og Cyklehandler J. C. J. Achermann

Forretningen er gaaet støt og roligt fremad og der er i Aarenes Løb erhvervet en stor og solid Kundekreds, der er at finde ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Der beskæftiges foruden Indehaveren 1—2 Personer.

J. C. J. Achermann er født den 29. November 1899 i Fredericia og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker paa forskellige Værksteder. Han er Sekretær i den stedlige Cyklehandlerforening.

L. C. LAURSENS VASKERI

Blandt Fredericia Bys Vaskerier indtager ovennævnte Virksomhed en ret fremtrædende Plads. Vaskeriet, som af Indehaveren i 1905 paabegyndtes under meget smaa Forhold, er nu drevet frem til at beskæftige ikke mindre end 10 Personer, og der arbejdes nu efter de mest moderne Principper. — Det har siden Starten, grundet paa den stadig voksende Kundekreds, gentagne Gange været nødvendigt at foretage forskellige Udvidelser, og Vaskeriet, der iøvrigt er forsynet med de nyeste Maskiner, fremtræder som et af Provinsens mest moderne indrettede.

Vaskeriejer L. C. Laursen

Vaskeriejer L. C. Laursen, der er født den 3. Marts 1874 i Vejle, er oprindelig uddannet i Hotelfaget, hvori

han i ca. 12 Aar, forinden Overtagelsen af sin nuværende Virksomhed, har været beskæftiget.

H. M. SYNKESEN & SØN
MASKINFABRIK

Blandt Fredericias industrielle Virksomheder indtager H. M. Synkesen en fremtrædende Plads. Fabriken, der samtidig er en af Byens ældste, blev grundlagt i 1836 af daværende Landstingsmand Schultz.

Den nuværende Indehaver, Fabrikant H. M. Synkesen, er uddannet i Branchen paa Fredericia Jernstøberi,

Schultz, Fredericia, samt yderligere for at dygtiggøre sig i Faget har han opholdt sig en Del Aar i Udlandet.

Synkesen, som overtog Virksomheden i 1914, hører til en af Byens kendte, ansete Skikkelser, som i den Tid, han har været Ejer af Fabriken, ved sin Energi og Dygtighed i Faget har formaaet at arbejde denne frem til den betydende Plads, den som ovenfor nævnt indtager blandt Byens Virksomheder.

Fabriken, som er beliggende i egen Ejendom i Gothersgade 4, er i Tidernes Løb gentagne Gange omforandret og udvidet. Der fabrikeres og repareres hovedsagelig Mejeri- og Landbrugsmaskiner og haves altid et ret omfattende Lager af Reservedele til samme. Virksomheden giver nu Beskæftigelse til ca. 10 Personer.

I 1925 er Sønnen J. H. Synkesen indtraadt som Medindehaver. Josef Synkesen, der er født den 3. Februar 1898, staar nu som Virksomhedens daglige Leder; han er udlært i Branchen hos Faderen og har senere opholdt sig en Del i Udlandet.

Fabrikant H. M. Synkesen

Fabrikant J. H. Synkesen

FREDERICIA NY MØBELMAGASIN

Firmaet er grundlagt af den nuværende Indehaver, H. P. Lassen, i 1931. Der begyndtes under meget beskedne Forhold; men snart kom Forretningen i god Fremgang, og denne Fremgang fortsættes stadig. Der er saaledes i de faa Aar, der er forløbet siden Starten, erhvervet en ret betydelig Kundekreds, ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Møbelhandler H. P. Lassen

I Begyndelsen blev der udelukkende drevet Handel med antike Mahognimøbler, men senere er paabegyndt Handel med Møbler i alle Stilarter.

Forretningen har til Huse i lejede Lokaler i Fynsgade 21, og der raades over en pæn Butik og gode Lagerlokaler, samt et tilstødende Kontor.

H. P. Lassen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 12. April 1896 i Snoghøj, har faaet sin Uddannelse ved Handelen og paa Kontor. Efter endt

Læretid har han berejst Udlandet og opholdt sig 6 Aar i Tyskland, hvor han baade i Hamborg og Berlin har været Sekretær for K. F. U. M.

A. CHR. STENGAARD
SADELMAGER OG TAPETSERER

Denne Virksomhed, der har til Huse i Prinsessegade 47, paabegyndtes i 1914 af Sadelmager Sievertsen,

som efter at have drevet den i 4 Aar solgte den til Sadelmager Jensen, som drev den, indtil nuværende Indehaver i 1928 overtog den.

Forretningen, som nu er specialiseret paa Omraader som Automobilpolstring og Linoleumsarbejder, udfører iøvrigt alt Arbejde indenfor Faget, og det er lykkedes Indehaveren i de relativt faa Aar, han har drevet Forretningen, at oparbejde sig en god og solid Kundekreds saavel i By som Opland.

Forretningen har til Stadighed Beskæftigelse til 3 Personer.

A. Chr. Stengaard, der er født den 24. April 1895 i Ørum pr. Højslev, er uddannet som Sadelmager og Tapetserer paa forskellige af Landets Værksteder, ligesom han i en Tid har haft Beskæftigelse i Tyskland.

LEGETØJSFABRIKEN „LEIF"

En ny, men dog kendt Virksomhed i Fredericia er Legetøjsfabriken „Leif", som i 1933 er paabegyndt af Brødrene E. og J. Jørgensen.

Lokalerne, Virksomheden paabegyndtes i, var ret beskedne, og efterhaanden som Afsætningen og Kundekredsen forøgedes, viste det sig nødvendigt at søge bedre og større Pladsforhold, hvorfor Virksomheden flyttedes til Egeskovvej, hvor der nu raades over store, velindrettede Fabrikslokaler, som er forsynet med nyanskaffede og moderne Maskiner.

Fabriken, som beskæftiger 10—12 Personer, drives med Specialfabrikation af Dukkestuemøbler i Træ, endvidere udføres alt Træarbejde til det bekendte Milkes Legetøj, hvoraf de jyske Legetøjsfabriker i Aarhus har overtaget Fabrikationsretten.

Fabrikant E. Jørgensen

Fabrikant Johannes Jørgensen

Virksomheden er i den korte Tid, den har eksisteret, under Indehavernes dygtige Ledelse arbejdet frem til at indtage en fremskudt Stilling paa Markedet, og dens Frembringelser er kendt Landet over.

Enevold Jørgensen, der er født den 6. Januar 1892 i Hillerød, er uddannet som Maskinsnedker og har i Faget haft Ansættelse paa forskellige af Landets større Fabriker; han har en Tid arbejdet som Værkfører paa Jens Nielsens Maskinfabrik i V. Aaby. For yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag har han endvidere opholdt sig 1½ Aar i Udlandet, hvor han bl. a. i Rumænien har haft Ansættelse paa et større Savværk.

Johannes Jørgensen, der er født den 21. Februar 1898, er ligesom Broderen uddannet som Maskinsnedker. Som Svend har han bl. a. arbejdet paa Chr. Riegels Trævarefabrik i Viborg, Støvlehælefabriken i Næstved og hos Rasmus Nielsen i Aarslev.

H. OLSEN HOLMELUND A/S

Et af de Firmaer, der har været med til at sætte sit Præg paa Handelslivet i Fredericia, er H. Olsen Holmelund A/S.

Virksomheden er grundlagt i 1895 af H. Olsen Holmelund som blandet Forretning med Forhandling af Kul paa Christiansberg. I 1912 købtes afdøde Grosserer H. I. Thygesens Kulforretning, hvortil Virksomheden flyttedes, og i 1916 købtes yderligere Fredericia Kul-Kompagni.

I 1924 omdannedes Forretningen til Aktieselskab med H. Olsen Holmelund som administrerende Direktør og Formand, der forestod Ledelsen indtil sin Død den 17. September 1932, hvorefter afdødes Søn, E. C. Holmelund, udnævntes til Direktør.

Afdøde H. Olsen Holmelund var en kendt Mand i sin By, hvor han beklædte flere Tillidshverv, saaledes var han Medlem af Fredericia Byraad i en Periode, Medlem af Privatbankens Bestyrelse, hvilken Virksomhed han endvidere var Medstifter af.

Den nuværende Direktør, E. C. Holmelund, er født den 11. Marts 1900 og har frekventeret Niels Brocks Handelshøjskole, hvorefter han i 3 Aar har arbejdet i Tyskland og England indenfor Branchen. Derefter arbejdede han i godt 6 Aar for Randers Kul-Kompagni A/S.

FREDERICIA KORSETFABRIK

Firmaet Fredericia Korsetfabrik er grundlagt den 10. Marts 1920 under meget beskedne Forhold i Kongensgade 29.

Grundlæggeren var Fru Thora Studstrup, der efter en Annonce i de stedlige Blade den Gang aabnede en Systue for Korsetter samt Rensning og Reparation af saadanne.

Fru Thora Studstrup

Fabrikant Fr. Studstrup

Den nuværende Indehaver, Fr. Studstrup, traadte til den 1. Maj 1923 efter at have søgt sin Afsked fra Militæret. Under dennes dygtige og energiske Ledelse gik Forretningen yderligere frem, og den 1. Juni 1924 flyttedes Systuen til Gothersgade 53, hvor der samtidig aabnedes Detailsalg af Korsetter og Damelingeri. I Løbet af det følgende Aar paabegyndtes en gros Salg. Den største Udvidelse, man endnu har foretaget, var i 1931, da Ejendommen paa Hjørnet af Danmarksgade og Prinsessegade blev købt og Fabriken henlagt hertil. Samtidigt blev Maskinernes Antal mere end fordoblet, idet man mod tidligere 16 nu fik 38.

I Øjeblikket er en ny Fabriksbygning imidlertid under Opførelse, og det er Meningen igen at fordoble Produktionen, som i Øjeblikket er oppe paa 5—600 Stk. om Dagen.

Fabriken fremstiller nu Korsetter, Corseletter, Hofteholdere, Brystholdere og hvad der iøvrigt kan henføres under denne Branche. Det lykkedes Indehaveren i den korte Tid, der er forløbet siden Tiltrædelsen, at oparbejde en betydelig Kundekreds, saaledes at Virksomheden i Dag staar som den største indenfor sin Branche i Landet.

Fr. Studstrup er født den 2. April 1888 i Ulbjerg og er oprindelig uddannet ved Tømrerfaget. Han aflagde Svendeprøve i 1908, blev Soldat den 14. April 1909, kom paa Korporalskolen og Underofficersskolen, hvorefter han den 13. Maj 1912 blev udnævnt til Sergent og fortsatte som saadan, indtil han som tidligere anført i 1923 søgte sin Afsked med Ventepenge.

PEDER BRAUNERS KONTROLHØNSERI

Ovennævnte Hønseri er oprettet i 1928 af Indehaveren, Peder Brauner, som ved Selvstudium og Interesse har erhvervet sig Kendskab til Branchen. Det var under ret beskedne Forhold, at Hønseriet oprettedes, og det maa nævnes, at Brauner, som forøvrigt først i 1931 lod Virksomheden indregistrere som Kontrolhønseri, selv har bygget de dertil nødvendige Hønsehuse-Gaarde, ligesom han har ladet installere 2 moderne Rugemaskiner.

Hønseriejer Peder Brauner

Brauner, som lægger særlig Vægt paa Forædling og Fremavl af Rode-Island Stammen, har fornylig høstet Anerkendelse for sit betydelige Arbejde, idet Hønseriet af Staten er blevet anerkendt som Avlscenter.

Hønseriet, som til Stadighed beskæftiger foruden Indehaveren 2 Mand, afsætter hele Ægproduktionen som

P. Brauners Kontrolhonseri

Rugeæg, ligesom der drives en ret betydelig Handel med daggamle Kyllinger.

Hønseriejer Peder Brauner er født den 2. August 1885 i Frederiks Sogn ved Herning.

FREDERICIA CEMENTVAREFABRIK

I 1919 startede Malthe Sørensen og Th. Andersen deres Virksomhed i Fredericia under Navnet „Fredericia Cementvarefabrik".

Der begyndtes under ret beskedne Forhold, men i Aarenes Løb er Forretningen under Indehavernes dygtige Ledelse gaaet stærkt fremad. Virksomheden har til Huse i egen Ejendom med 4 Lejligheder i Vester Voldgade, og der raades endvidere over en stor Lagerplads samt gode Fabrikslokaler. Desuden haves Hestestald og Garage. Virksomheden, der er ret omfattende, udfører alt Arbejde indenfor Cementvarefabrikationen, herunder Terrazzo- og Cementfliser. Endvidere paatages alt Arbejde i imiteret Sandsten og Granit.

Der haves desuden Eneret for Fredericia og Omegn af Imprægnering af Kloakrør. Der fremstilles ogsaa Lyssøjler til Servicestationer, en Fabrikation, der kun udføres af dette Firma. Denne Produktion er Forretningens særlige Speciale, en Artikel, der er solgt meget af, og som stadig har store Muligheder.

Der er i Aarenes Løb erhvervet en stor Kundekreds, ikke alene i selve Kommunen, men i hele Oplandet. Til Transport af Varerne haves egen Bil. Der beskæftiges i Virksomheden 12—14 Personer.

Malthe Chr. Sørensen er født d. 24. Maj 1873 i Vejlby og er oprindelig uddannet i Murerfaget og blev Murermester. Han er endvidere Vicebrandinspektør i Fredericia.

Th. Andersen er født d. 7. April 1870 i Fredericia og er ligeledes Murermester. Ogsaa Andersen er Indehaver af flere Tillidshverv. Han er saaledes Medlem af Hovedbestyrelsen for Dansk Cementvareindustri, Kasserer for Varemærkeafdelingen indenfor samme samt Kasserer for Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening.

SNEDKERMESTER F. JOHANSEN & SØN

Virksomheden, der bærer ovenstaaende Navn, er grundlagt af F. F. Johansen i 1892. Der begyndtes paa fuldstændig bar Bund i et lejet Værksted med tilhørende Butik i Kirkestræde 10 og uden en eneste Kunde.

Men Forretningen arbejdede sig støt og roligt fremad, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne efterhaanden blev for smaa. I 1898 opførte Johansen derfor egen Ejendom, der foruden 5 Lejligheder bestaar af en stor, moderne Butik med tilstødende Lagerlokaler samt Værksted.

I Aarene 1901 og 1910 udvidedes og ombyggedes Ejendommen til sin nuværende Skikkelse, og i 1914 anskaffedes nye, moderne Maskiner til Værkstedet.

Virksomheden, der er i stadig Fremgang, drives som et stort anlagt Snedkeri, og der fremstilles Møbler i alle

Stilarter, ligesom ethvert Arbejde indenfor Branchen udføres.

Grundlæggerens Søn, J. F. H. Johansen, er nu optaget i Firmaet og leder den daglige Drift.

Der beskæftiges nu 6—8 Personer i Firmaet.

Johan Fr. Holger Johansen er født den 28. Februar 1888 i Fredericia og er uddannet som Snedker paa forskellige større Værksteder i Landet, og han har endvidere frekventeret Teknisk Skole.

KØBMAND EMIL MØLLER

Blandt Fredericias Købmænd indtager Emil Møller en ret fremtrædende Plads. Forretningen, som af Indehaveren er grundlagt den 15. Maj 1912, blev paabegyndt under meget smaa Forhold; men det lykkedes ret hurtigt for Emil Møller at oparbejde sig en betydelig Kundekreds, som grundet paa Købmandens reelle Handelsmoral og Varelagerets gode Kvalitet stadigt forøgedes. I 1916 viste det sig, at Butikslokalerne som Følge af

Købmand Emil Møller

den stadig voksende Omsætning blev for smaa, hvorfor Forretningen henflyttedes til Vejlevej 34, hvor den nu i store, lyse Butikslokaler er beliggende.

Forretningen, der giver Beskæftigelse til 4 Personer foruden Indehaveren, drives som blandet Kolonialhandel, og den har trods sin Beliggenhed i Byens Periferi en Kundekreds overalt i Fredericia By.

Købmand Emil Møller, der er født den 7. Februar 1886 i Fredericia, er en kendt og anset Mand i sin Fødeby, der gennem Aarene har overdraget ham forskellige Tillidshverv, hvilke han røgter med samme Dygtighed og Interesse som sin Forretning. Han er saaledes Formand for Handelsforeningen af 1892, Formand for Oplysningsforeningen, Medlem af Privatbankens Bankraad samt Bestyrelsesmedlem i „Dansk Arbejde"s Fredericia-Afdeling.

FREDERICIA STEN- OG BILLEDHUGGERI

Forretningen, der bærer ovenstaaende Navn, er af nyere Dato, idet den først i 1933 blev paabegyndt af nuværende Indehaver, Ottilly Rasmussen, som begyndte paa fuldstændig bar Bund i Købmagergade 17, hvor det er lykkedes ham i Løbet af den korte Periode siden Starten at oparbejde en ret betydende Kundekreds, som lover godt for Forretningens videre Trivsel.

Rasmussen, som hovedsagelig interesserer sig for Gravmonumenter og lignende, udfører dog alt til Faget henhørende.

Ottilly Rasmussen er født den 9. April 1898 i Fredericia. Han er uddannet som Sten- og Billedhugger i Thisted og har endvidere i 12 Aar arbejdet som Mestersvend hos Stenhuggermester Rasch i Fredericia.

SNEDKERMESTER C. B. HANSEN

En i Fredericia By kendt og anset Forretning er Snedkermester C. B. Hansens, der er grundlagt af Indehaveren i 1910. — Der begyndtes under meget smaa Forhold i mindre Lokaler andet Steds i Byen. Allerede 3 Aar efter Grundlæggelsen, i 1913, viste det sig, at C. B. Hansen havde faaet oparbejdet sin Forretning saa meget, at Lokaliteterne nu var for smaa. — Han købte derfor sin nuværende Ejendom, der foruden Lagerlokaler giver Plads til Værksteder, hvori alle nødvendige Maskiner forefindes. I 1918 maatte der atter udvides, og der blev derfor foretaget en større Ombygning af Butiken.

Snedkermester C. B. Hansen

Virksomheden drives som almindeligt Snedkeri med Fremstilling af Møbler i alle Stilarter samt Møbelhandel.

I Aarenes Løb er det lykkedes Indehaveren at erhverve en stor og solid Kundekreds, der er at finde ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet. Forretningen regnes nu for at være en af de største i Byen indenfor sin Branche.

Chr. B. Hansen, der i sin Virksomhed beskæftiger 4 Personer, er født den 14. December 1884 i Herslev. Sin Uddannelse ved Faget har han faaet paa forskellige Værksteder rundt om i Landet.

C. B. Hansen er Indehaver af en Række Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse. Saaledes er han Formand for Snedkerlauget i Fredericia, Hovedbestyrelsesmedlem i Møbelindustriens Forhandlerforening for Provinsen, Medlem af Bestyrelsen for Haandværkerforeningen samt Medlem af Bestyrelsen for den lokale Arbejdsgiverforening.

S. NIELSENS SKOTØJSFABRIK

I 1919 startedes S. Nielsens Skotøjsfabrik af Fabrikant Sigfred Nielsen. — Fabriken, som fra Begyndelsen var anlagt paa Fabrikation af Klude- og Gymnastiksko, samt Herre- og Damefodtøj, har efterhaanden specialiseret sig til udelukkende at fabrikere de bekendte Børneweltschoe, hvoraf fabrikeres ca. 100 Par dagligt og leveres overalt i Landet.

Fabrikant S. Nielsen

Det var en ret beskeden Begyndelse og under primitive Forhold, Virksomheden i 1919 saa Dagens Lys; der startedes saaledes i et mindre Kælderlokale, som nu, da Fabrikens Trivsel har nødvendiggjort langt større Forhold, er erstattet af egen ny Fabriksbygning.

I Bygningen er indrettet store, lyse Værksteds- og Lagerlokaler, hvori alle nye, moderne Maskiner forefindes, og Virksomheden giver i Dag Beskæftigelse til ikke mindre end 20—22 Mand.

Grunden til Forretningens stadige Fremgang maa absolut søges i dens Motto: Reel og samvittighedsfuld Betjening i Kvalitet og Pris.

Fabrikens Indehaver, Sigfred Nielsen, er født den 6. Februar 1898 i Fredericia.

LUDV. OLESEN, TRÆVAREFABRIK

Fabrikant P. E. Olesen

Ludv. Olesen startede i Aaret 1903 en Fabrik i Nibe under Navnet: A/S Nibe Emballagefabrik. Efter mange Eksperimenter med forskellige Træsorter, lykkedes det ham, vistnok som den første i Danmark, at fremstille Bøgetræskrydsfiner, og dette blev brugt til Emballage i Margarineindustrien. Der produceredes dengang ca. 2500 Baljer om Dagen. Efter Krigsperioden kom der en betydelig Nedgang i Produktionen; men i 1919 blomstrede Virksomheden op paany. I 1922 udtraadte Ludv. Olesen og startede en ny Fabrik i samme Branche i Aarhus under Navnet: A/S Aarhus Emballagefabrik, som endnu eksisterer; samtidig indtraadte P. E. Olesen, Grundlæggerens Søn, som Driftsleder, hvilken Stilling

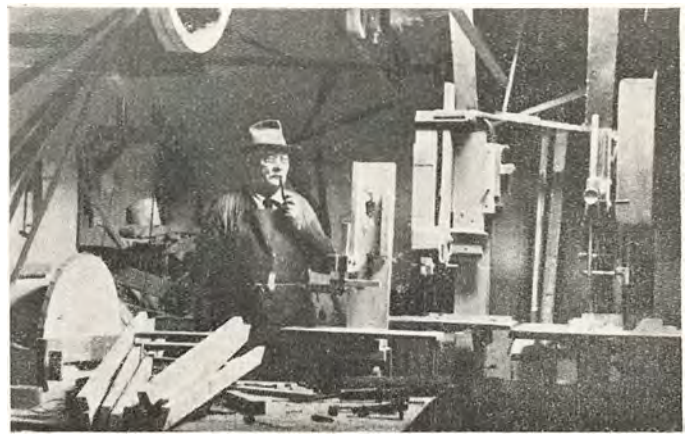

Interiør fra Olesens Trævarefabrik

han beklædte, indtil 1928, da han startede sin nuværende Virksomhed i Trævareindustrien i Torvegade 8 i Fredericia under Navnet: Ludv. Olesens Trævarefabrik.

Virksomheden er grundlagt i lejede Lokaler, og der raades paa første Sal over alle til Fabrikationen nødvendige Maskiner. I Stuen forefindes Malerværkstedet.

Fabriken fremstiller Trælegetøj og Træhusholdningsartikler saasom Strygebrædder, Bakker, Knivkasser o. l. Som en særlig Specialitet fremstilles Barnemøbler i en solid Udførelse, ligesom der periodevis har været ret store Leverancer i Trælegetøj, og man har været oppe paa en Beskæftigelsesgrad af 10 Personer.

P. E. Olesen er født den 5. November 1887 i Nr. Sundby og er uddannet i Træindustrien.

VESTERBROS MATERIALHANDEL

En af de Forretninger, der gennem Aarene har været med til at sætte sit Præg paa Handelslivet i Fredericia, er Vesterbros Materialhandel. — Forretningen grundlagdes af Indehaveren under meget beskedne Forhold den 11. December 1923.

Materialist Søren Pedersen

Forretningen arbejdede sig imidlertid saa hurtigt op, at det allerede to Aar efter Grundlæggelsen blev nødvendigt at søge større Lokaler. Ejendommen, hvori Virksomheden nu drives, blev derfor købt og ombygget, saaledes at Forretningen nu fremtræder som en moderne indrettet Urtekram-, Material- og Fotoforretning.

Paa Grund af Forretningens Alsidighed og det altid velassorterede Lager, er det lykkedes at erhverve en stor og solid Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet. En særlig Specialitet er Salg af Smalfilmsapparater, indenfor hvilket Felt der haves

Kunder fra hele Danmark, hvoraf kan fremhæves De danske Gymnastikforeningers Underafdelinger over hele Danmark, samt Skoler og Højskoler.

Virksomheden, der er i stadig Fremgang, beskæftiger fast 6—7 Mand. Endvidere er der i 1934 tilbygget en større Lagerbygning og Laboratorium til Ejendommen.

Søren Pedersen, der er født den 13. August 1898 i Odder, har faaet sin Uddannelse i Material- og Urtekramfaget og endvidere været paa kemisk pharm. Fabrik som Laborant.

HANS GRAM

Forretningen, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Indehaveren i Aaret 1922 under meget beskedne Forhold; men det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at arbejde Virksomheden frem til sin nuværende gode Position, og det kan endvidere nævnes, at der nu er 4—5 Mand fast beskæftigede i Forretningen.

Kobmand Hans Gram

Ejendommen, hvor Virksomheden har til Huse, er gentagne Gange udvidet, saaledes sidst i 1931, og der vil i 1934 blive foretaget en ny og meget omfattende Udvidelse af saavel Lokalerne som Lagerbygningerne.

Forretningen driver Handel med Korn- og Foderstoffer, Markfrø, Kunstgødning og Saasæd, og den store, solide Kundekreds maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet, og det skal endvidere nævnes, at der drives en ret betydelig Handel med dansk Korn, som opkøbes af Gaardmændene i Omegnen.

Hans Gram er født den 5. November 1895 i Fredericia og har faaet sin Uddannelse i blandet Kolonialforretning, hvorefter han en Tid var selvstændig Bogholder og Disponent.

RASMUSSEN & JENSEN
MØBELHANDEL OG SNEDKERI

I April 1933 startedes i Ejendommen Gothersgade 53 ovenstaaende Møbelhandel og Snedkeri, og trods altsaa saa godt som ny, har den allerede skabt sig en Position indenfor Fredericias Erhvervsliv.

Carl Holm Rasmussen

Willy Jensen

Forretningen, der navnlig specialiserer sig om Fabrikation af Møbler efter egne Tegninger, men forøvrigt fabrikerer alt indenfor Branchen, har forstaaet ved at føre de rigtige Kvalitetsvarer til de rigtige Priser, at gøre sig gældende i Konkurrencen, og i det Aar, Forretningen har eksisteret, har den allerede skabt sig et Navn og en Kundekreds, der lover godt for Fremtiden.

Virksomheden, der som allerede før nævnt er beliggende i Gothersgade 53, bestaar af to Værksteder for henholdsvis Snedkeri og Sadelmagerarbejde samt yderligere en stor, smuk Hjørnebutik, hvori dens Frembringelser udstilles, og den giver til Stadighed Beskæftigelse til 6—8 Mand.

Indehaverne, Carl Holm Rasmussen og Willy Jensen, er begge uddannet som Møbelsnedkere, og de har yderligere for at dygtiggøre sig i Faget en Tid berejst Udlandet samt taget Kursus paa Teknisk Skole.

Carl Holm Rasmussen er født den 8. December 1910 i Fredericia. Willy Jensen er født den 22. Oktober 1909 i Aarhus.

HANDELSGARTNERIET „FLORA"

Handelsgartneriet „Flora" i Fredericia er grundlagt af den nuværende Indehaver, Willy Pedersen, i Aaret 1930. Der begyndtes paa fuldstændig bar Bund og uden et

eneste Drivhus. Forretningen gik imidlertid stadig fremad, og i Løbet af de faa Aar, der er forløbet siden Starten, er der opført 5 Drivhuse, alle med installeret Varme. I Drivhusene dyrkes hovedsagelig Blomster, specielt Tulipaner og Cyclamen, men iøvrigt alt indenfor Blomstergartneri.

Under Virksomheden hører 1 Td. Land Jord, der alt er under Kultur. Endvidere er der opført egen Beboelsesvilla. Willy Pedersen har forstaaet at faa noget ud af sin Virksomhed, og der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet. Desuden sælges Blomster en gros til andre Byer.

Willy Pedersen, der i sit Gartneri beskæftiger 3—4 Personer, er født den 9. September 1910 i Skærbæk pr. Taulov og har faaet sin Uddannelse ved Faget hos Gartner Jørgensen i Grejsdalen.

BLOMSTERFORRETNINGEN „IRIS"

Blomsterforretningen „Iris", der er en kendt og anset Forretning i Byen, er grundlagt i Aaret 1901 af Gartner Svend Møller. Møller begyndte under meget beskedne Forhold i en lille lejet Butik i Gothersgade 5. Da Forretningen var den eneste af den Art, gik den rolig og støt fremad, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa. Forretningen flyttedes derfor til Gothersgade 15 i afdøde Handskemager Bardrams Ejendom; men efter et Tidsrum af 20 Aar blev Ejendommen solgt, og nu fortsættes i den nuværende større Butik, Gothersgade 37, i afd. Dr. Langgaards Ejendom.

Fru Marie Møller

I Aaret 1906 lejedes et Stykke Jord af Svend Møllers tidligere Principal, Gartner Robby; men ved dennes Død blev Jorden solgt, hvorfor der flyttedes til Fælledvejen, hvor der nu ligger et stort Blomstergartneri, der

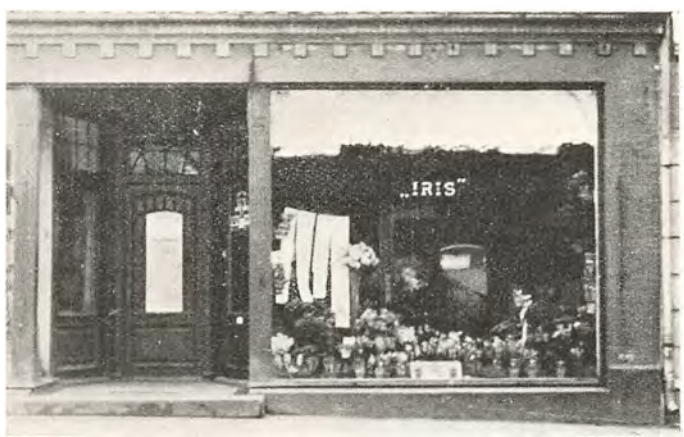

til daglig beskæftiger 12 Personer. Efter Møllers Død ledes Gartneriet af hans 2 Sønner, som har faaet deres Uddannelse dels herhjemme og dels i Udlandet.

Fru Marie Møller, der forestaar den daglige Ledelse af

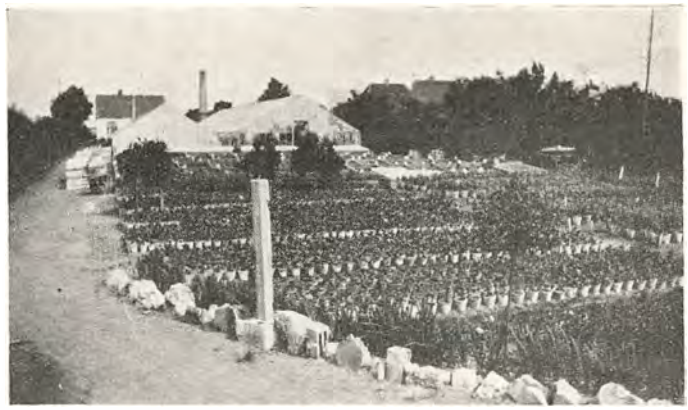

Forretningen, er født den 24. Januar 1880 i Fredericia og har faaet sin Uddannelse med Forretningens Opvækst og Trivsel.

J. JOHNSENS PUDSESKIVEFABRIK

Virksomheden, der bærer ovenstaaende Navn og ligger i Prinsessegade 20, er grundlagt af Indehaveren, J. Johnsen i Aaret 1916. — Efter et mangeaarigt Ophold i Amerika vendte Johnsen i 1914 hjem til Danmark, hvor han i Fredericia paabegyndte en Produktforretning, som han drev til han i 1916 startede Pudseskivefabriken. — Virksomheden, hvoraf der kun findes ganske enkelte her i Landet, fremstiller Pudseskiver i alle Udførelser og til mange Formaal. Den Specialitet, som blandt andet anvendes i alle Sølvvarer- og Skotøjsfabriker, har Johnsen i Kraft af sin Dygtighed paa dette Felt, Aar for Aar arbejdet gradvis frem, og man finder de fleste af Jyllands store Virksomheder og Haandværksmestre som Fabrikens Aftagere.

Fabrikant J. Johnsen

Virksomheden, der til Stadighed beskæftiger 3 Mand, har til Huse i lejede Lokaler, som er indrettede til Fabrikens speciale Brug.

J. Johnsen, der er født den 27. Oktober 1865, har faaet sin Uddannelse i Faget paa nogle af Amerikas førende Fabriker.

TORVECAFEEN

En i Fredericia kendt Restauration er ovennævnte, der er grundlagt i Begyndelsen af 90'erne under Navnet „Axelhus" af Faderen til den berømte Filmsskuespiller Schenstrøm, bedre kendt under Navnet „Fyrtaarnet", som drev den indtil 1914—15. Senere er Restaurationen blevet drevet under skiftende Ejere, indtil den nuvæ-

rende Indehaver, Albert M. Hansen, den 1. Oktober 1927 overtog den og fortsatte under nuværende Navn.

Restaurationen har til Huse i egen Ejendom og besøges af saavel Byens Borgere som af Rejsende fra hele Landet.

Albert M. Hansen, der i sin Restauration beskæftiger 4 Personer, er født den 3. Juli 1898 i Egom i Ullerup Sogn. Sin Uddannelse har han faaet som Kok bl. a. paa Hotel „Kolding" i Kolding, derefter havde han i 11 Aar Ansættelse som Køkkenchef i U. S. A. paa Rugters College i New Jersey.

JENS JACOBSENS ENKE
GLARMESTERFORRETNING

Ovennævnte Forretning hører til en af Byens yngre, men dog ikke mindst kendte. Den blev i 1927 startet af Glarmester Jens Jacobsen, som drev den indtil sin Død

Fru Christiane Jacobsen

Afdøde Glarmester Jens Jacobsen

i 1932, hvorefter Fru Christiane Jacobsen fortsatte med sin Søn, som har den faglige Ledelse.

Forretningen, som er beliggende Kongensstræde 57, kan notere en stadig Fremgang i saavel Omsætning som Kundekreds, og det er ikke faa store Arbejder, som i Aarenes Løb er udført. Det skal saaledes nævnes, at Forretningen har haft hele Leverancen og Monteringen af Glas ved Forandringen af Fredericia Hospital samt Glarmesterarbejdet i Zoologisk Have i samme By. Endvidere udførtes Glarmesterarbejdet paa en stor Ejendom, der i 1933 opførtes af Ingeniør Ove Christensen i Louisegade 16—18 i Aarhus.

Værkstedet

RADIO-BECH

Radio-Bech, Dalegade 34, etableredes i Aaret 1927 af Jens Bech. Firmaet repræsenterer de førende indenlandske Huse indenfor Branchen og driver foruden Detailforretning med tilhørende Reparationsværksted for Akkumulatorer (Ladestation) en ret betydelig Fabrikation af Radioapparater, hvormed saavel By- som Landboere i nærmeste Omegn forsynes. Grunden til, at Firmaet stadig er i Fremgang, maa tilskrives den solide Forretningsgang, samt den Omstændighed, at Indehaveren, der selv leder den daglige Drift, er faguddannet og har været med fra Radioens Barndom. Forretningen beskæftiger foruden Indehaveren selv til Stadighed 3 Personer.

Fabrikant Jens Bech

Jens Bech er født den 25. April 1901 i Ramme. Han har hos L. K. Christensen i Aalborg faaet sin Uddannelse og har derefter senere været ansat i flere af Landets større Forretninger i Branchen.

BATTERI-VÆRKSTEDET

Batteri-Værkstedet, Købmagergade 29, etableredes i Aaret 1929 af nuværende Indehaver, P. J. Baring, som paa det Tidspunkt overtog et mindre Værksted samme-steds.

Baring har siden Overtagelsen støt og roligt drevet sin Forretning frem, og han har ved Salg og Fabrikation af Akkumulatorer specialiseret sig paa et Felt, hvorved han er i Stand til at beskæftige 4 Personer.

Virksomheden har gennem Aarene fabrikeret ikke saa faa Akkumulatorer, som af 2 faste Rejsende afsættes overalt paa Fyn og i Jylland.

P. J. Baring, som er født 1897 i Vedsted, er oprindelig udlært ved Handelen, men efter et længere Ophold i Kanada, hvor han fik Lejlighed til at sætte sig ind i sin nuværende Branche, overtog han ved sin Hjemkomst til Danmark i 1931 sin nuværende Virksomhed.

VESTERBROS VULKANISERINGS-ANSTALT

M. Aagaard, Indehaveren af Vesterbros Vulkaniserings-Anstalt, paabegyndte sin Forretning den 1. Maj 1927, og det er allerede lykkedes for ham at arbejde den frem til at blive Byens næststørste i sin Branche, ligesom han nu er i Stand til at beskæftige 2 Personer. Aagaards Speciale er Paalægning af nye Slidbaner, som han grundet paa Tidernes voksende Automobiltrafik har haft en Del Fornøjelse af.

M. Aagaard, som er født den 10. Januar 1905, er uddannet i Branchen paa Fyens Luftringefabrik i Odense, hvorefter han havde Ansættelse hos Thomas B. Thrige og paa De forenede Automobilfabriker i samme By, ligesom han en Tid var ansat hos Bouet i Horsens. Efter et længere Ophold paa en af Frankrigs førende Flyvemaskinefabriker vendte han i 1927 hjem til Danmark for her at paabegynde sin gode Virksomhed.

STANDARD SERVICE-STATION

En forholdsvis ny Virksomhed er Standard-Service Station i Fredericia, der er grundlagt i Aaret 1933 af Indehaveren, J. Ahrensborg Honoré. Virksomheden, der er beliggende Vejlevej 6, har til Huse i egen stor, præsentabel Ejendom, hvori foruden Service Stationen er indrettet et stort Værksted samt Vaskehal med Centralvarme, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget, herunder Trykluftssmøring paa Lift.

J. Ahrensborg Honoré

Det er lykkedes Indehaveren, der er en dygtig og energisk Mand, i Løbet af den korte Tid, der er forløbet siden Starten, at arbejde Forretningen op til at være en af de største af sin Art i Byen. Saaledes solgtes sidste Aar ikke mindre end ca. 150,000 Liter Benzin og en ikke ringe Del Olie.

J. Ahrensborg Honoré, der i sin Virksomhed beskæftiger 3 Personer, er født den 6. December 1873 i Fredericia. Han er oprindelig uddannet ved Landvæsenet, men har senere i 18 Aar drevet selvstændig Købmandsforretning. I de sidste 12 Aar inden Overtagelsen af sin nuværende Virksomhed, var han Restauratør.

NIELS MORTENSEN
FOURAGEHANDEL

Niels Mortensen begyndte i 1925 i Kongensgade 30 en Fouragehandel, som det siden er lykkedes ham at arbejde gradvis i Vejret. Mortensens Hovedforretning er Salg af Hakkelse, men han driver desuden en Mælkeforretning, som giver Arbejde til 2 Personer.

Niels Mortensen, som er født den 6. Januar 1896 i Børkop, er uddannet som Landmand.

Fouragehandler Niels Mortensen

FREDERICIA MASKINSNEDKERI

En i Fredericia By kendt og anset Virksomhed er Fredericia Maskinsnedkeri, der er grundlagt den 11. Februar 1913 af de to Indehavere, H. L. Hansen og P. H. Petersen. — Der begyndtes under meget smaa Forhold i et lille, lejet Værksted i Gothersgade. Forretningen gik

Tømrermester H. L. Hansen

Tømrermester P. H. Petersen

imidlertid under Indehavernes dygtige Ledelse stadig fremad, og det blev nødvendigt at søge efter større Lokaler. I 1921 flyttedes Virksomheden til egne Lokaler i Bjergegade 35. Der raades her over flere Bygninger, hvori er indrettet store og med alle moderne Maskiner udstyrede Værksteder, ligesom der haves eget Savværk. Virksomheden drives som almindelig Tømrer- og Snedkerivirksomhed, og der udføres alt under Faget hørende Arbejde. Som en særlig Specialitet fremstilles Parketstaver, en Artikel, som kun fremstilles meget faa Steder i Landet.

Forretningen har efterhaanden erhvervet en stor Kundekreds, blandt hvilken Firmaets Frembringelser er kendt som værende absolut første Klasses og af bedste Materialer.

Der beskæftiges i Virksomheden 10—12 Mand.

H. L. Hansen er født paa Møen og har faaet sin Uddannelse som Tømrer og Snedker. Han er Medlem af Bestyrelsen for Tømrermesterforeningen i Fredericia og har været i Bestyrelsen for Arbejdernes Byggeforening.

P. H. Petersen er født den 7. November 1877 i Asperup paa Fyn og er ligeledes uddannet som Tømrer og Snedker.

HENRY JENSENS MASKINVÆRKSTED

I 1928 startedes i Ejendommen Kongensstræde 45 Henry Jensens Maskin- og Klejnsmedeværksted, og trods saa faa Aar efter Starten, har den allerede skabt

sig en Position indenfor Fredericias Erhvervsliv. Virksomheden, der navnlig specialiserer sig med Fabrikation af Skarnkasser og Fyrlaager, har i Løbet af de faa Aar oparbejdet en ret betydelig Kundekreds.

Henry Jensen, der er født den 2. September 1906 i Horsens, er uddannet ved Faget i Dansk Maskinindustri i Fredericia. Han har senere aftjent sin Værnepligt i den danske Marine, indtil han etablerede sig her i Byen.

H. V. JØRGENSENS HERRESKRÆDERI

En af de Forretninger, der har været med til at sætte sit Præg paa det livlige merkantile Liv i Fredericia, er H. V. Jørgensens Herreskræderi, der tillige er Byens absolut førende. Sikkert faa tænkte sig den Mulighed, da H. V. Jørgensen i 1923 under meget beskedne Forhold og uden nævneværdig fremmed Hjælp paabegyndte sit Skræderi, at han i Løbet af saa forbavsende faa Aar var i Stand til ved sin Energi at drive Forretningen frem til nu at beskæftige 7 Personer, og han kan glæde sig ved at have de fleste af Byens Honoratiores til stadige Kunder.

Skrædermester H. V. Jørgensen, som er født den 22. Marts 1891 i Haderslev, har ogsaa faaet en grundig og alsidig Uddannelse, idet han forinden sin Etablering her har haft Ansættelse i flere af Landets førende Skræderier saavel i som udenfor København.

H. V. Jørgensens Skræderforretning

N. P. ANDERSENS RADIOFABRIK

Forretningen, der bærer ovenstaaende Navn, er paabegyndt som Ladestation af Indehaveren, N. P. Andersen. Forretningen har til Huse i lejede Lokaler, Dronningensgade 49, hvor der tillige raades over et udmærket Værksted. Virksomheden er senere udvidet til ogsaa at omfatte Fabrikation af Radioapparater, Radiogrammofoner samt Forstærkeranlæg, og det er lykkedes Indehaveren i den korte Tid, der er forløbet siden Starten, at arbejde sin Forretning gradvis fremad.

N. P. Andersen er født den 25. Oktober 1895 i Fredericia. Han er oprindelig uddannet som Farver hos Farver Holst i sin Fødeby, men har ved Selvstudier sat sig ind i sin nuværende Branche.

N. P. Andersen er Tekniker for Arbejdernes Radioklub i Fredericia.

H. H. HANSEN
HERSLEV BAGERI OG BRØDFABRIK

Det er en ret omfattende Forretning, Bagermester H. H. Hansen driver i Herslev. I hans Virksomhed fremstilles saavel Rugbrød som Franskbrød, og der produceres og sælges 500—600 Brød ugentlig.

H. H. Hansen etablerede sig i Herslev i Aaret 1922 og har gradvis oparbejdet Forretningen. Hans Brød er kendt som altid velbagt og velsmagende, og det er vel dette, der — i Forbindelse med reelle Forretningsprin-

cipper — betinger den store Omsætning og stadig voksende Kundekreds. Brødet sælges hovedsageligt fra Vogn, og i Bageriet er beskæftiget 3 à 4 Personer. Bageriets Bygninger er opførte omkring Aarhundredskiftet, men er udvidede og tidssvarende indrettet af den nuværende Ejer.

Bagermester H. H. Hansen er født den 18. Februar 1882 i Graasten og er oplært ved Faget fra Ungdommen af.

SNEDKERM. RASMUS JENSEN
HERSLEV PR. FREDERICIA

En Virksomhed af forholdsvis ny Dato er Rasmus Jensens Trævarefabrik i Herslev, idet den er paabegyndt i Aaret 1931 af Indehaveren. — Virksomheden drives i egen Ejendom, der bestaar af Beboelseslejlighed, og et med alle nødvendige Maskiner udstyret Værksted.

Snedkermester Rasmus Jensen

Fabriken fremstiller Legetøj af Træ, Træriver og Kratter samt Skafter, der sælges til Forhandlere og Grossister i hele Jylland.

Rasmus Jensen, der er en dygtig og energisk Mand, er født den 1. September 1901 i Herslev og har faaet sin Uddannelse som Tømrer og Snedker; endvidere har han frekventeret Teknisk Skole i Haslev samt besøgt Konstruktørskolen.

TRELDE MOTORMØLLE
TRELDE PR. FREDERICIA

Ovenstaaende Virksomhed er grundlagt som Vindmølle i Aaret 1878 og blev drevet som almindeligt Mølleri med Formaling af Korn.

I 1925 lejede den nuværende Indehavers Fader Møllen, og drev den som Vindmølle indtil 1929, da han byggede sin nuværende Motormølle.

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, ejes af Indehaverens Fader. Forretningen drives nu hovedsageligt som Korn- og Foderstofforretning med en Del Formaling for Kunderne. Drivkraften er en 10 HK Petroleumsmotor af Mærket „Deutz".

Endvidere fremstilles en speciel Slags Hønsefoder, der forhandles under Navnet „Trelde Mølles Hønsefoder".

Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de Aar, han har ejet Møllen, at oparbejde en betydelig Kundekreds i hele Omegnen.

Sideløbende med Mølleriet drives et Savskæreri, der er anlagt i Aaret 1932, og hvor man beskæftiger sig med Opsavning af dansk Træ.

Gunnar Laursen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 24. Februar 1908 i Trelde. Sin Uddannelse som Møller har han faaet hos Møller Sauer, Erritsø. Senere har han haft Beskæftigelse paa Laage Mølle pr. Vejle, samt paa Uldum Mølle, hvorefter han en Tid arbejdede paa Treldenæs Savværk.

BØGESKOV NY SAVVÆRK
TRELDE PR. FREDERICIA

Bøgeskov ny Savværk er grundlagt af Indehaveren, Anthon Andersen i Aaret 1926. Virksomheden paabegyndtes i lejede Lokaler, hvori installeredes de nødven-

Bøgeskov ny Savværk

dige Maskiner. Her blev Virksomheden drevet indtil Aaret 1930, da Omsætningen var blevet saa stor, at Indehaveren fandt det nødvendigt at opføre egne Bygninger, der bestaar af Beboelseshus samt Værksted.

Virksomheden drives med Fremstilling af alt Træarbejde, ligesom der udføres Opskæring for Bønderne. Til Drivkraft anvendes en 16—18 HK Petroleumsmotor.

Endvidere optoges i 1933 Fabrikation af mindre Motorbaade nærmest beregnede til Jagt og Lystsejlads. Til denne Fremstilling opførtes et specielt Værksted, ligesom de øvrige Lokaliteter samtidig udvidedes. I 1933 byggedes 5 Baade, hvoraf 1 er leveret til Gaardejer Franz i Trelde.

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene.

Anthon Andersen er født den 20. Oktober 1897 i Ørum Østermark i Vendsyssel og er uddannet som Bygningstømrer, hvorefter han har arbejdet forskellige Steder i Landet, indtil han etablerede sig i Trelde.

Anthon Andersen er Indehaver af flere Tillidshverv, saaledes er han Vurderingsmand for Danske Grundejeres Brandforsikring, samt Vurderingsmand for Andelsanstalten „Tryg".

LYNGS-ODDE TEGLVÆRK

Et af de ældste Teglværker her i Landet er Lyngs-Odde Teglværk, hvis Grundlæggelse ligger saa langt tilbage som til Aaret 1850. — Oprindelsen til Teglværket var 4—5 smaa Højovne, der laa i Erritsø. Disse blev efterhaanden samlet til det nuværende Teglværk, som egentlig hørte under „Lyngsoddegaard".

Teglværksejer Th. Sørensen

Virksomheden blev drevet af forskellige Ejere indtil 1922, da den nuværende Indehaver, Th. Sørensen, købte det efter en Konkurs, der nærmest var fremkaldt paa Grund af Lermangel. I 1896 installeredes en Zig-Zag Ovn, der i Aarenes Løb er blevet moderniseret og har nu 6 Zig-Zag Kamre, hver med en Kapacitet paa 7000 Sten og 9 Ringovns-Kamre, ligeledes med en Kapacitet paa 7000 Sten. Endvidere skal det nævnes, at der i 1919 blev installeret elektrisk Anlæg, der nu driver hele Værket.

To Aar efter, at Sørensen havde overtaget Virksomheden, i 1924, købte han til Teglværket 35 Tdr. Land, hvor der findes saavel Blaa- som Rødler i stor Udstrækning og af en udmærket Kvalitet.

Produktionen bestaar af saavel maskin- som haandstrøgne Sten, Tagsten samt Drænsrør, der fremstilles i alle Størrelser fra 2 til 6 Tommer, og den aarlige Produktion ligger paa ca. 2½ Million Sten, ligesom der i Sæsonen beskæftiges op til 23 Mand.

Teglværket, der under Th. Sørensens dygtige Ledelse er i stadig Fremgang, har i Aarenes Løb genvundet sin høje Standard.

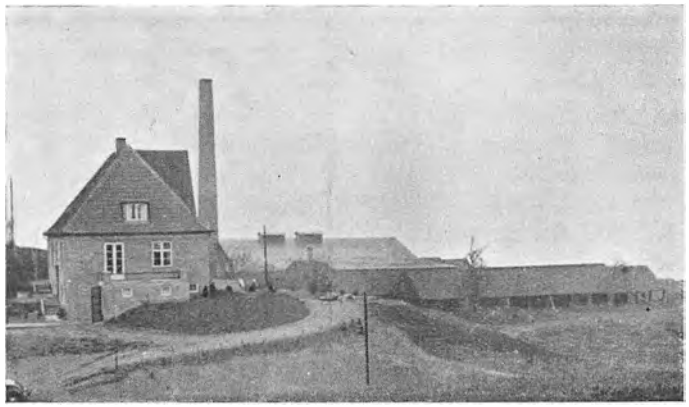

Teglværket

Thomas Sørensen, der er født den 17. Juli 1885 i Kollerup ved Vejle, har oprindelig faaet sin Uddannelse som Landmand. Han havde saaledes aldrig beskæftiget sig med Teglværksindustri, før han i 1922 overtog sin nuværende Virksomhed. Ved Selvstudier har han nu sat sig fuldstændig ind i Driften.

FREDERICIA MØRTELFABRIK

Den nuværende Indehaver af Fredericia Mørtelfabrik, S. Pelsen Sørensen, begyndte som Murermester i Aaret 1919. Han gav sig hovedsagelig af med Byggeri for egen Regning, og opførte bl. a. en Del Villaer og Ejendomme, saavel udenfor som indenfor Voldene.

Murermester S. Pelsen Sørensen

I 1931 købte Pelsen Sørensen Arkitekt Bjerres Mørtelfabrik med tilhørende Beboelsesejendom. Bjerre havde startet Virksomheden i 1908. Paa Fabriken findes Kalkgrave og Blandemaskiner, og der anvendes udelukkende Glatveds Produkter.

Som det fremgaar af Navnet, drives Virksomheden med Mørtelfabrikation, og det er lykkedes Indehaveren i den korte Tid, der er forløbet siden Overtagelsen, at erhverve en ret betydelig Kundekreds, der maa søges ikke alene blandt Byens, men hele Oplandets Haandværksmestre.

S. Pelsen Sørensen, der er født den 12. Maj 1882 i Aarhus, har faaet sin Uddannelse som Murer og arbejdet som saadan bl. a. i Hamborg. Herhjemme har han haft Beskæftigelse som Formand i forskellige Entreprenørfirmaer i Jernbeton.

Virksomheden beskæftiger foruden Indehaveren 2 Personer i Sæsonen.

LILLEBÆLT KONTROLHØNSERI
ERRITSØ PR. FREDERICIA

Virksomheden, der bærer ovenstaaende Navn, er grundlagt af Ingeniør Helweg Jørgensen, som i Aaret 1931 solgte til sin Nevø, nuværende Indehaver H. Helweg Andersen.

Hønseriejer H. Helweg Andersen

Hønseriet, som er beliggende midtvejs mellem Fredericia og Snoghøj, er indrettet efter de mest moderne Principper, hele Besætningen er under Helaarskontrol og sygdomsfri, og bestaar af 2 Bygninger paa tilsammen ca. 762 Kvadratmeter, et mindre Hus paa ca. 60 Kvadratmeter, samt en Del Smaahuse beregnet til Kyllinger. Det skal ligeledes nævnes, at Hønseriet raader over 3 Rugemaskiner, beregnet til ca. 13,000 Æg, Centralvarme til Rugemaskiner og Kyllinger.

Hønseriet driver en ret omfattende Handel med Æg, daggamle Kyllinger samt Slagtefjerkræ. Saaledes opdrættes aarligt ca. 4000 Kyllinger, aarlig Kyllingeproduktion 10,000, og sælges aarligt ca. 6000 Rugeæg, hvoraf en Del eksporteres til Czekoslovakiet.

Til Hønseriet hører 11 Tdr. Land, hvoraf de 2 Tdr., der tænkes udvidet til 7 Tdr., benyttes som Frugtplantage og drives sideløbende med Hønseriet. En Del af Frugten, som høstes her, eksporteres, og Tyskland har det sidste Aar aftaget en Del.

H. Helweg Andersen er født den 23. November 1903 paa Fejø. Han er uddannet som Landmand, har i 1½ Aar frekventeret Næsgaard Landbrugsskole samt i 2 Aar opholdt sig i Argentina.

Lillebælt Kontrolhønseri

H. Helweg Andersen er Medlem af Bestyrelsen for Fredericia Fjerkræklub.

CARL PEDERSENS GARTNERI
ERRITSØ MARK PR. FREDERICIA

Carl Pedersen grundlagde sit Gartneri paa Erritsø Mark ved Fredericia i Aaret 1912. Han købte til en Begyndelse 5 Tdr. Land, men efterhaanden som Gartneriet er gaaet frem, er der yderligere tilkøbt 2 Tdr. Land, saaledes at der nu raades over ialt 7 Tdr., der alle er under Kultur.

Gartner Carl Pedersen

I 1924 byggedes det første Drivhus, som i Aarenes Løb stadig er forøget med flere, og det samlede glasdækkede Areal udgør nu ikke mindre end ca. 3500 Kvadratalen.

I Begyndelsen dyrkedes hovedsageligt Grøntsager, men efter Krigsaarene blev Driften omlagt en Del og man lægger nu især Vægt paa Dyrkningen af Chrysantemums og Tulipaner. Endvidere dyrkes Agurker, Tomater, Meloner, Blomkaal, Jordbær og tidlige Kartofler samt en Del Potteplanter.

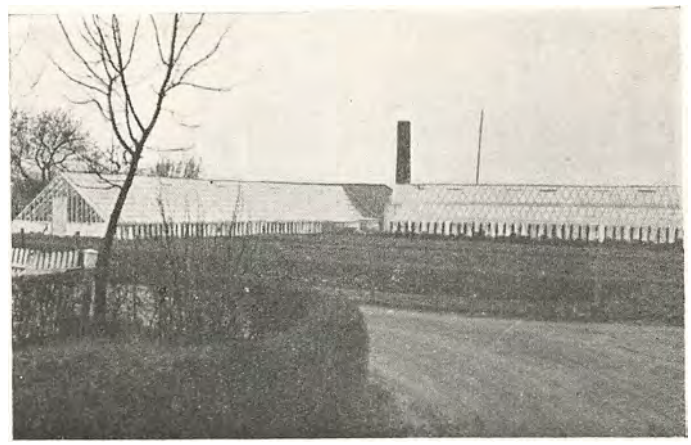

Produkterne sælges saavel en gros som en detail og Gartneriet har i Aarenes Løb erhvervet sig en god og solid Kundekreds i hele Omegnen. Til Transport af Varerne har Pedersen egen Lastvogn. De til Gartneriet hørende Bygninger ejes ogsaa af Indehaveren.

Carl Pedersen, der i sit Gartneri beskæftiger 8 Personer, er født den 24. Februar 1877 ved Baaring paa Fyn og var oprindelig Fisker, indtil han i Aaret 1912 gik over til sin nuværende Beskæftigelse.

CHR. JØRGENSENS HANDELSGARTNERI
ERRITSØ PR. FREDERICIA

Chr. Jørgensens Handelsgartneri i Erritsø er grundlagt af den nuværende Indehavers Fader, Jørgen Jørgensen, i Aaret 1896. Virksomheden, der blev anlagt paa et Areal paa 19 Tdr. Land, blev drevet dels som Frilandsgartneri, dels som Landbrug.

Handelsgartner Chr. Jørgensen

I Aarenes Løb lykkedes det Indehaveren at drive Gartneriet fremad, og efterhaanden byggedes Drivhuse, saaledes at der, da Sønnen, Chr. Jørgensen, i 1923 overtog Virksomheden, var ialt 3 Drivhuse, hvis Antal yderligere er forøget med 4, og det samlede glasdækkede Areal udgør ca. 2700 Kvadratalen, foruden Mistbænkene.

Samtidig med Overtagelsen omlagdes Driften en Del, idet der udelukkende blev lagt Vægt paa Gartneridrift, og der dyrkes nu Agurker, Tomater, tidlige Kartofler, Chrysanthemums og som et særligt Speciale: Blomkaal.

Chr. Jørgensen har fortsat Gartneriet efter de samme gode Principper som sin Fader, og det er lykkedes ham at forøge Kundekredsen betydeligt. Produktionen afsættes nu ikke alene i Fredericia, men i hele Kolding og Omegn.

Den til Gartneriet hørende Ejendom ejes af Indehaveren, ligesom han nu er i Stand til at beskæftige 5 Personer.

Chr. Jørgensen, der er født den 23. Oktober 1893 i Fredericia, har faaet sin Uddannelse ved Faget i Nyborg og hos Faderen, endvidere har han ½ Aar frekventeret Havebrugsskolen i Aarslev. En Tid inden Overtagelsen af sit nuværende Gartneri arbejdede han paa forskellige Planteskoler i Tyskland.

A. NIELSENS GARTNERI
ERRITSØ STRAND PR. FREDERICIA

Indehaveren af ovennævnte Virksomhed, Handelsgartner Anton Nielsen, der har faaet sin Uddannelse paa forskellige større Herregaarde, bl. a. Krabbesholm ved Skive, paabegyndte i Aaret 1885 ved Leje af et mindre Areal Gartneri. I 1930 købtes nuværende Ejendom med tilhørende 6 Tdr. Land. Efterhaanden er Gartneriet udvidet, saaledes at det nu omfatter 21 Tdr. Land, 3 Drivhuse paa tilsammen 700 Kvadratmeter og beskæftiger ikke mindre end 10 Medhjælpere.

Grundlæggeren Gartner A. Nielsen

Det var under ret beskedne Forhold, Nielsen i sin Tid begyndte, og det skal saaledes nævnes, at Gartneriet udelukkende blev drevet som Frilandsgartneri, indtil han i Aaret 1918 opførte det første Drivhus omfattende 100 Kvadratmeter.

Gartneriet, som nu drives som blandet Handelsgartneri, er udelukkende baseret paa en gros Salg med Specialer som Agurker, Tomater, Alpevioler samt Blomkaal. Efterhaanden som Bedriften er udvidet, er Sønnerne Ludvig og Lauritz indtraadt i den daglige Ledelse, saaledes beskæftiger

Gartner Lauritz Nielsen

Gartner Ludvig Nielsen

Ludvig Nielsen sig med det faglige og Lauritz Nielsen leder Afsætningen af Produkterne.

CHR. JØRGENSEN
HAASTRUP PR. FREDERICIA

Chr. Jørgensen overtog sin nuværende Virksomhed i Aaret 1924 efter Johs. Carlsen.

Firmaet drives som almindelig Smedeforretning med Udførelse af alt under Faget hørende Arbejde; endvidere har Jørgensen konstrueret et specielt Lukketøj til udvendige Døre saasom Stalddøre o. lign. Lukketøjet er meget snildt udregnet, idet Dørtykkelsen ikke spiller nogen Rolle, da Haandtaget kan skrues ind efter Dørens Tykkelse, ligesom det gaar ind i en Bøsning, saa der

Smedemester Chr. Jørgensen

ikke er noget Slid. Af denne Artikel er solgt en hel Del til Isenkræmmere herhjemme. — Værkstedet er forsynet med alt nødvendigt Værktøj, ligesom der forefindes alle nødvendige Maskiner.

Chr. Jørgensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2—3 Mand, er født den 23. September 1892 i Thureby paa Sjælland og har faaet sin Uddannelse som Grov- og Beslagsmed; endvidere har han frekventeret Teknisk Skole.

Chr. Jørgensen er Medlem af Bestyrelsen for Smedemesterforeningen for Vejle, Kolding, Fredericia og Omegn.

Haastrup Smedie

MIDTJYLLANDS ÆGEKSPORT
BRANDE

Ægeksportør A. Tornvig Jensen grundlagde i Aaret 1922 i to smaa straatækte Huse i Brande en Forretning med det Formaal at opkøbe Æg, Huder og Skind. Han fik hurtigt godt at bestille, og de to smaa straatækte Huse maatte stadig udvides. I 1924 byggedes et nyt Beboelseshus, og i 1933 er der til Gaden ved Siden af Beboelseshuset opført et stort, moderne og grundmuret Ægpakkeri, der i sig selv staar som et fuldgyldigt Bevis paa Forretningens Sukces.

Ægeksportør A. Tornvig Jensen

De Huder og Skind, som Tornvig Jensen opkøber, sælges paa Auktion i København. Ægene eksporteres derimod til England og Tyskland. I 1922 opkøbtes og eksporteredes ca. 125,000 Kilo Æg; nu er Omsætningen paa omkring 500,000 Kilo aarligt. Ægene opkøbes gennem Købmænd paa Landet.

Ved Siden af Æg- og Produktforretningen drives nogen Handel med Sydfrugter, optaget i 1924—25 som

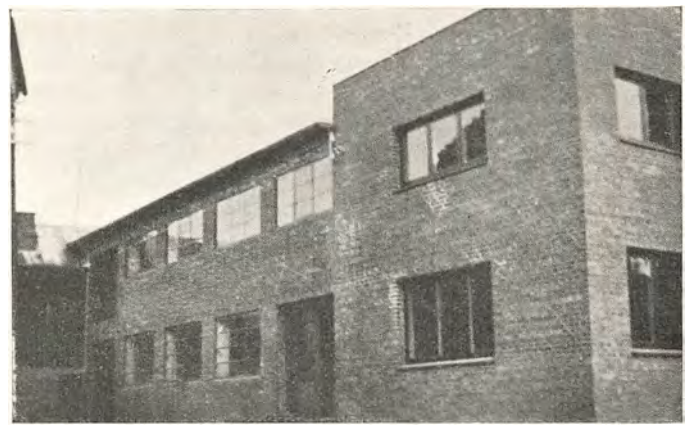

Agenturforretning. Desuden er Tornvig Jensen ansvarlig Medindehaver af Brande offentlige Eksportslagteri, som har Eksportret, men hvis Produktion dog hovedsageligt sælges til København.

Som et yderligere Bevis paa den Fremdrift, der er i Tornvig Jensens Forretning, kan anføres, at i 1922 beskæftigede Midtjyllands Ægeksport 6—8 Mand; nu giver den Arbejde til ca. 20 Personer.

Ægeksportør Augustin Benjamin Tornvig Jensen er født den 23. April 1896 i Give og er oprindelig udlært som Kolonialkommis. I Aarene 1919—21 havde han Stilling som Brugsforeningsuddeler, men startede saa sin egen Forretning. Tornvig Jensen er Bestyrelsesmedlem i Brande Borgerforening og Jurisdiktionsformand i Forenede danske Motorejere.

I/S BRANDE TEGLVÆRK
BRANDE

Interessentselskabet Brande Teglværk indehaves af Teglværksejer Niels Jensen, der i en længere Aarrække har beskæftiget sig med Teglværksdrift, og som i denne Branche har rigere Erfaring, end de fleste.

Niels Jensen er født den 13. Juli 1875 i Toustrup og begyndte i sin Tid som Murermester i Hammel. I 1905 byggede han Anebjerg Teglværk i Laven og drev dette indtil 1911, da han købte Hesselbjerg Teglværk i Bjerringbro, moderniserede det og solgte det i 1913, hvorefter Niels Jensen startede Brunshaab Teglværk ved Viborg. Dette Værk arbejdede han i Løbet af nogle Aar op til en betydelig Position. I 1918 solgte han ogsaa det, hvorefter han tog fat paa at ombygge Ørnsø Teglværk ved Silkeborg. Da ogsaa dette Værk var bragt paa Fode, blev det solgt som de andre, og i nogle Aar virkede Niels Jensen nu som Bygmester, skabte sig et Navn som saadan i Lighed med det gode Navn, han havde som Teglværksleder, og overtog saa i 1927 sin nuværende Virksomhed.

Brande Teglværk er grundlagt i Aarene omkring 1900. Det anlagdes med Højovn og virkede med denne indtil 1918, da Ringovn anskaffedes. Samtidig oprettedes

til Værkets Drift et Aktieselskab, A/S Brande Teglværk, som imidlertid i 1921 maatte likvidere. Værket overtoges da af Godsejer V. Jensen, Viskum. I 1927 dannedes Interessentskab, idet Niels Jensen købte Part i Værket; i 1930 gik det helt over i hans Eje. Og nu kom dets store Blomstringstid.

Det kan vistnok roligt siges, at Brande Teglværk som saadant var lidet eller intet værd, da Niels Jensen traadte til. Nu er det en Formue værd. Hverken Jensen selv eller hans Sønner var bange for at tage fat; de arbejdede alle, saa Sveden sprak, og det viste sig ret hurtigt, at det strenge Arbejde bar Lønnen i sig selv. Kunderne meldte sig i stadig større Skarer, efterhaanden som Værket blev forsynet med moderne Maskiner og derved bragt fuldt paa Højde med tilsvarende Virksomheder. Ved Overtagelsen var Produktionen lig Nul; nu produceres og afsættes der aarligt ca. halvanden Million maskin- og haandstrøgne Sten foruden ca. 150,000 Drænsrør i alle Dimensioner. Salget foregaar direkte fra Værket til Forbrugerne. Et stolt Resultat i Løbet af saa kort Aaremaal!

Til Brande Teglværk hører et Landeri paa 17 Tdr. Ld. Jorden er overalt meget lerholdig, saa der er Materialer nok til mange Aar. Desuden haves en Tørvemose, hvori der skæres Tørv til eget Forbrug. Hele Virksomheden beskæftiger i Sæsonen 17 Mand.

A. PEDERSENS MØBELSNEDKERI
BRANDE

Sikringsstyrken, der her i Landet var indkaldt til Beskyttelse af vor absolute Neutralitet under Verdenskrigen 1914—18, blev Aarsag til mange forskellige Foreteelser, i stort som i smaat, i det offentlige saavel som i det private Liv. Den har ogsaa skabt A. Pedersens Møbelfabrik i Brande.

Snedkermester A. Pedersen

Det var den 1. November 1913, at Snedkermester A. Pedersen startede sin Virksomhed i Brande, idet han lod opføre Beboelse og Værksted for et Haandsnedkeri der. Til en Begyndelse var dette Snedkeri anlagt paa Fremstilling af Bygningsmaterialer; men saa kom Verdenskrigen, og ved dens Frembrud gik den forholdsvis nybagte, unge Snedkermester over til Møbelbranchen. Han blev nemlig indkaldt til Sikringsstyrken, og han forudsaa hurtigt, at hvis dette skulde gentage sig ret ofte, vilde det ikke være ham muligt at passe Bygningssnedkeriet, saaledes som det var nødvendigt; Møblerne derimod kunde bedre lade sig fremstille periodevis, og det gik da ogsaa helt godt med dem. Saa godt gik det, at der i 1917 allerede maatte opføres en ny Værkstedsbygning, ligesom Driften efterhaanden omformedes fra Haandkraft til Maskindrift. Ved Maskinernes Hjælp fremstilles nu alle Slags Møbler, hele Stuer og enkelte Møbler efter Tegning, i alle Træsorter samt væsentligst paa Bestilling. Ved Siden heraf haves Detailsalg med Lager af Fabriksmøbler, navnlig Pyntemøbler og polstrede Møbler. Der beskæftiges 3 à 4 Mand.

Af større Leverancer har Snedkermester Pedersen, hvis Møblers Soliditet er anerkendt over store Dele af Jylland, ikke saa faa; bl. a. har Hald Kuranstalt aftaget en Del af hans Produktion.

Snedkermester Anthon Vilhelm Pedersen er født den 4. Februar 1890 i Brande Sogn. Efter Konfirmationen blev han udlært som Bygningssnedker, men kom straks som Svend ind i Møbelbranchen. Det har altid været hans Glæde at sysle med denne Branche og at fremstille saa smukke og stilfulde Møbler som muligt — Møbler, der kunde blive en Pryd for ethvert Hjem. For at dygtiggøre sig i saa Henseende har han flere Gange taget Kursus paa Teknologisk Institut. Paa sin Hjemegn er han da ogsaa saa anerkendt en Fagmand, at han jævnligt har ledet Kursus for andre Snedkere der paa Egnen.

Anthon Pedersen er Medlem af Bestyrelsen for Sydjysk Snedkermesterforening og Formand for Grundejerforeningen i Brande.

BRANDE
BORD- OG MØBELFABRIK

I tidligere Tid var der, hvor Brande Bord- og Møbelfabrik nu ligger, et almindeligt Snedkeri, grundlagt 1891. Dette Snedkeri overtoges i 1925 af nuværende Møbelfabrikant Sofus Madsen, som straks paabegyndte Fabrikation af Spisestuer og særskilte Spiseborde i Seriefremstilling med Salg kun i færdige Møbler. Sofus Madsens Virksomhed fik snart et udmærket Ry, saaledes at han næsten hvert Aar var istand til at foretage Udvidelser, hvilket er Aarsagen til, at Fabrikens nuværende Bygninger, som dækker over et Areal paa 700 Kvadratmeter, alle er nyopførte og mo-

Fabrikant S. Madsen

derne indrettede. Fabrikationsmængden ligger nu paa omkring ved 600 Borde og 100 Spisestuer, væsentligst dyrere Møbler, om Aaret. Salget foregaar gennem Repræsentanter til Møbelhandlere o. l., og Fabrikanten kan med Glæde notere, at Kundekredsen stedse og jævnt er voksende.

Fabrikens Speciale er færdige Spisestuer i Ege- og Nøddetræ samt Spisestueborde i ægte og im. Egetræ.

Fabrikant Sofus Madsen er født den 27. August 1895 i Brande, hvor han ogsaa lærte Snedkeriet. Videre Uddannelse har han taget hos københavnske Fabrikanter.

BRANDE MASKINSTRIKKERI
BRANDE

Fabrikant Jens Kjeldsen Jensen grundlagde i 1912 det Firma, der nu er kendt blandt Grossister Landet over som Brande Maskinstrikkeri, og hvis Fabrik ligger langs Hovedgaden i Brande, nemlig Vejlevej 9.

Fabrikant Jens Kjeldsen Jensen

Virksomheden paabegyndtes i sin Tid med 2 Strikkemaskiner, der gik ved Haandkraft. Senere blev der installeret elektrisk Kraft, og Maskinanlægget er nu komplet med alle nødvendige Maskiner til Fremstilling af Trikotage. I 1929 skete en betydelig Udvidelse af Kapaciteten, idet Fabrikanten købte H. Martensens Trikotageafdeling og lagde den ind under sit oprindelige Firma. Han giver nu Beskæftigelse til ialt 16 Personer, og Produktionen bestaar hovedsageligt i Frembringelser af dansk Uld.

Salget af Brande Maskinstrikkeris anerkendte Varer sker for Størstedelens Vedkommende til Grossister. Det foregaar fra Kontoret i Firmaets Ejendom, Vejlevej 9.

Jens Kjeldsen Jensen er født den 17. Juli 1878 i Brande. Sin Uddannelse indenfor Faget har han faaet efterhaanden, som hans Forretnings Vækst og Omfang krævede det.

HANDELSGARTNER M. BALLE
BRANDE

I Aaret 1913 grundlagde Gartner M. Balle sit Handelsgartneri i Brande, og anlagde det som blandet Gartneri med Avl af forskellige Kulturer. Der er ialt 3 Tdr. Ld. under Kultur, og der raades over fire Drivhuse samt 50 Mistbænke. Den normale Arbejdsstyrke er paa 3 Mand, og der sælges alle almindelige Gartneriprodukter.

Ejendommen tilhører Gartner Balle. Hovedbygningen er en stor 3-Etages Bygning med to Butiker og to Lejligheder samt tilhørende Baglokaler og Kontorer.

Søren Marius Lauritsen Balle er født den 9. April 1884 i Sdr. Omme. Han er uddannet som Gartner med dertil hørende teoretisk Uddannelse paa Teknisk Skole. Paa sin Egn er Balle en kendt Personlighed. Han er Medlem af Bestyrelsen for Alm. dansk Gartnerforenings Herningkreds og for Brande Grundejerforening samt Kasserer for Brande Vandværk.

MASKINFABRIKEN „FREM"
BØRKOP

Det var Fabrikant L. Andersen, der omkring Aarhundredskiftet oprettede Maskinfabriken „Frem" i Børkop; Formaalet var Fremstilling af Landbrugsmaskiner og Reservedele til saadanne. Efter faa Aars Forløb gik Andersen i Samarbejde med Fabrikant Byskov, og sammen drev de Forretningen videre i ombygget og udvidet Form. Byskov blev senere eneste Indehaver — indtil 1932, da den nuværende Ejer, Fabrikant Martin Nielsen, overtog Virksomheden. Martin Nielsen fabrikerer ligeledes Landbrugsmaskiner, men driver samtidig en meget omfattende Installationsforretning og udfører elektriske Opvarmningsanlæg, Centralvarmeanlæg og Sanitetsanlæg. I denne Branche har Nielsen allerede udført ret betydelige Arbejder.

Maskinfabriken „Frem"s Bygninger er opførte ved Fabrikens Start, men gentagne Gange udvidede, saaledes at Virksomheden er fuldt moderne indrettet og er saaledes i Stand til at bygge videre paa de gode Traditioner fra de forrige Indehaveres Tid. Det kan tilføjes, at Martin Nielsen har Forhandling af Fabriken „Vesta"s elektriske Komfurer, og at der sælges ikke saa faa af disse. Forretningen som Helhed beskæftiger i Reglen 6—8 Mand, undertiden flere.

Fabrikant Martin Nielsen er født den 19. Februar 1894 og har Uddannelse som Installatør.

BØRKOP RADIOFABRIK
BØRKOP

Som Udviklingen undertiden kan forme sig Trin for Trin, saaledes har Udviklingen formet sig for Ejnar Hansen, Indehaveren af ovennævnte Virksomhed.

Ejnar Hansen, der i 1925 paabegyndte sin Virksomhed som Radio-Reparatør og -Forhandler, har haft Ev-

ner til og forstaaet at udnytte den Chance, som er en Følge af Radioens mægtige Udvikling.

Var Begyndelsen i 1925 ret spæd, er det saa meget mere rosværdigt, at Hansen, ved 2 Personers Hjælp, i Løbet af saa forholdsvis faa Aar har formaaet at faa sit Navn og Virksomhed saa godt anskreven.

Virksomheden, der nu hovedsagelig er baseret paa Fabrikation af Radioapparater under Navnet „Reo", som iøvrigt udelukkende afsættes en gros, fører desuden et velassorteret Lager af alle Reservedele i Branchen.

Ejnar Hansen, som ved sin dygtige Ledelse har drevet Virksomheden saa betydeligt frem, er født den 11. December 1903 i Børkop. Hans Uddannelse i Branchen har han dels erhvervet sig ved Ingeniørtropperne og dels ved Selvstudium.

BERTEL NIELSEN — TRÆLASTHANDEL OG ENTREPRENØRFORRETNING SELLERUP PR. BØRKOP

I Sellerup pr. Børkop ligger Bertel Nielsens store Træ=lasthandel og Entreprenørforretning, vokset frem af en beskeden Begyndelse til sin nu=værende store og ansete Stilling, et anseeligt Værk, skabt af en enkelt Mands Dygtighed og Fremsyn.

Bygmester Bertel Nielsen

Bygmester Bertel Nielsen grundlagde sin Virksomhed i Aaret 1912 som Cementstøberi og arbejdede selvanden i Støbe=riet. Iøvrigt virkede han som Murer og Tømrer og fik efter=haanden et godt Navn paa Eg=nen. Lidt efter lidt arbejdede han sig fremad, skabende Fod for Fod det Etablissement, hvor=over han i Dag raader, og som udgør en regulær Byg=nings=Entreprenørvirksomhed i større Stil. Hos Bertel Nielsen produceres alt, hvad man skal bruge til en Byg=ning, saaledes at han beskæftiger baade Murere, Tøm=rere, Snedkere, Malere, Centralvarmemontører o. s. v., ialt for det meste op mod 80 Mand, i hvert Fald kon=stant 60 Mand.

Et fornemt Speciale har den kendte Entreprenørforret=ning i Fremstilling af Sommerhuse i Form af moderne Blokhuse, der finder stor Afsætning, men som dog kun udgør en lille Gren af det store Træ, hvorpaa Etablisse=mentet bygger. Eksempelvis kan nævnes, at Nielsen i Efteraaret 1933 havde under Opførelse (i Entreprise) Kulsyrefabriken ved Brovad, Svineforsøgsstationen paa Skæruplund, Dansk=Amerikanernes Blokhus i Ræbild Bakker, samt et Utal større og mindre Villaer. Systemet, hvorefter der arbejdes, er meget moderne. Mange af Ar=bejderne bor i Nærheden af Forretningen, i Firmaets egne Huse, og disse Arbejdere bringes pr. Vogn ud til de forskellige Arbejdspladser og hentes igen om Afte=nen. Dette System har vist sig uhyre praktisk og har været stærkt medvirkende til, at Bertel Nielsen kan be=skæftige sine Folk hele Aaret, hvilket altid har været en Æressag for ham.

Den store Fremgang i Beskæftigelsesgraden i Løbet af 20 Aar fra 1 til 80 Mand — har naturligvis medført mæg=tige Udvidelser af Firmaets oprindelige Lokaler. Hvert Aar er der udvidet. I 1930 nedbrændte en stor Del af Bygningerne, og Lejligheden blev benyttet til at faa alt moderniseret og gjort i Stand Komplekset over. Det kan bl. a. nævnes, at den elektriske Kraft og Lyset faas fra eget Værk. Naar hertil kommer, at der til Etablissemen=

tet hører en Granplantage paa 150 Td. Land, hvorfra en Mængde Tømmer hentes, vil man forstaa, at det er ra=tionel Drift, der drives. Ogsaa Cementstøberiet er stadig i Gang.

Naar Vinteren melder sig, og det af den Grund ikke er godt at fortsætte Bygningsarbejde, ser man Bertel Nielsen anbringe sine mest udsøgte Folk, ligegyldigt hvilket Fag de tilhører, i Cementstøberiet, for der at lave Rør, Fliser m. m., andre sendes i Skoven, for at nedhugge Bygningstømmer, der køres hjem med Bertel Nielsens egne Lastbiler og Hestekøretøjer til Forretningens Sav=værk, hvor ikke saa faa Arbejdere kan finde Arbejde ved Savning, Afbarkning og Opstabling af Tømmeret. I Maskinsnedkeriet og Samleværkstederne er der Plads til mange Mænd, der som de ovenanførte laver Varer og Materialer klar til den nye Sommer, der ventes med nyt Mod.

Bygmester Bertel Nielsen er født den 10. Juli 1890 i Sidney i Australien og har set en hel Del af Verden, før han nedsatte sig i Danmark. Det er maaske derfor, han

formaar at arbejde efter de større Linier. Nielsen er oplært som Murer og Tømrer og har som saadan opholdt sig i Sverige, Tyskland, Belgien, England og Frankrig paa Studierejser til Fordel for sin Arkitektvirksomhed. Men han er en af den Slags Mennesker, der — meget klogeligt — aldrig bliver færdig med at lære, er de end nok saa meget Mestre og selvstændige Erhvervsdrivende. I Sommeren 1933 rejste han derfor til Verdensudstillingen i Chicago, dels for at høste nye Impulser i Almindelighed, dels for at se, hvorledes de der udstillede gamle Nybyggerhuse saa ud; som disse Nybyggerhuse skal nemlig Blokhuset i Ræbild se ud. Og Bygmester Nielsen er ikke den Mand, der laver noget, uden at være klar over, hvad der foregaar.

GARTNERIET „NYBO"
BØRKOP

Gartneriet „Nybo" er en Virksomhed i rig Udvikling. Det startedes i Aaret 1928 af Gartner Chr. Christensen, som drev Gartneriet til Aaret 1932. Gartneriet udvidedes Aar efter Aar, først med et Drivhus og til dets nuværende Størrelse, 4 Huse, 40 Vinduer. Drivhusene er bygget efter Tidens Krav, til Dyrkning af tidlige Kulturer. Alle Husene er anlagt med Varme.

Gartner Einar Nielsen

I Begyndelsen af 1933 købte nuværende Indehaver Gartneriet, og siden er der sket store Forberedelser for senere Udvidelse. Gartneriet drives som blandet Handelsgartneri med Kulturer i Agurker, Tomater, Meloner, Cyclamen, Begonier, Bregner. Til Gartneriet hører en Butik, hvor en Del af Varerne afsættes. Fra eget Automobil sælges der til Omegnens Grønt- og Blomsterforretninger. Der er derfor ingen Tvivl om, at nuværende Indehaver, Einar Nielsen, som iøvrigt har faaet en god, alsidig Uddannelse i Landets største Gartnerier, yderligere vil forøge Kundekredsen samt befæste det gode Ry, Gartneriet „Nybo" altid har haft.

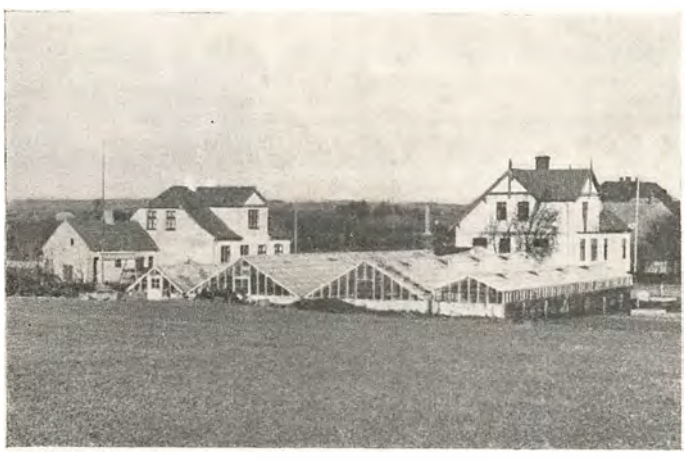

Gartneriet „Nybo"

BØRKOP BRYGGERI & MALTERI
BØRKOP

Børkop Bryggeri og Malteri hører til en af Pladsens førende Virksomheder. Den blev i Aaret 1899 grundlagt af Brygger Chr. Michelsen, som dengang lod opføre de Bygninger, Bryggeriet har til Huse i.

Chr. Michelsen ledede med stor Dygtighed sin Virksomhed, indtil han i Aaret 1926 afgik ved Døden. Han

Fru M. Michelsen

Forretningsfører A. Michelsen

havde dog forinden naaet at uddanne Sønnen, som nu er Bryggeriets Leder, der fortsat driver Forretningen i det gamle Spor.

Bryggeriet, der hovedsagelig producerer Hvidtøl, men ogsaa driver Maltgøreri, har gennem Aarene erhvervet

sig en ret omfattende Kundekreds blandt Egnens Købmænd og Private.

Ølsorterne, som direkte pr. Bil udbringes overalt, leveres baade paa Ankre og 5- og 10-Liter Flasker.

Bryggeriets Indehaver er Fru M. Michelsen, som siden 1926 har drevet Virksomheden med Sønnen A. Michelsen som Forretningsleder.

J. P. JENSENS AUTO-VÆRKSTED
SKÆRUP PR. BØRKOP

Indehaveren af ovennævnte Forretning er født i Aaret 1887 i Skærup og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker i Vejle. Straks efter udstaaet Læretid paabegyndte han i 1909 egen Virksomhed i sin Fødeby under meget smaa Forhold, idet Værkstedet var indrettet i et lille Skur; men Jensen var en dygtig og energisk Mand, og allerede 3 Aar efter Starten, i 1912, kunde han opføre

egen Ejendom i Skærup. Denne Bygning blev fuldt moderne indrettet, og her havde Virksomheden til Huse indtil 1922, da Ejendommen solgtes, og Virksomheden flyttedes til Skærbæk. I 1926 flyttede Jensen paany tilbage til Skærup, hvor Forretningen blev drevet i nogle mindre, lejede Lokaler indtil 1930, da han lod opføre sin nuværende Ejendom og indrettede her foruden Privatlejlighed et pænt Værksted samt Butik.

Virksomheden drives som Reparationsværksted for Automobiler og Cykler, ligeledes forhandles Cykler og Reservedele. Endvidere føres Lager af Gummi af forskellige Arter.

Sideløbende med den øvrige Drift drives Handel med B. P. Benzin.

CHR. THUNE HANSEN
CYKLEFORRETNING — BØRKOP

Skønt en af Byens yngste Forretningsmænd, har Indehaveren af ovennævnte Forretning, Chr. Thune Hansen, paa faa Aar vist, hvad Energi og Dygtighed kan udrette. — Kun 24 Aar gammel lejede Hansen i Børkop Elektricitetsværk et lille Lokale, som indrettedes til Cykleværksted, og her arbejdede han støt og roligt Forretningen fremad.

Cyklehandler Chr. Thune Hansen

I Aaret 1931 viste det sig, at Lokalerne, grundet paa Forretningens gode Trivsel var blevet alt for smaa. Hansen lod da opføre den Bygning, Forretningen nu har til Huse i, og som i 1932 yderligere udvidedes ved Indrettelse af et stort, lyst Butikslokale.

Forretningen, der foruden Indehaveren selv beskæftiger 2 Personer, fører nu alt indenfor Cyklebranchen, ligesom et 1. Kl. Reparationsværksted for saavel Biler som Cykler er tilknyttet, endvidere er i Aaret 1932 installeret et Nafta Benzintankanlæg.

Chr. Thune Hansen, der er født den 29. Maj 1904 i Ankjær, er oprindelig uddannet som Maskinsmed, men gik senere over til sin nuværende Branche, hvor han, hos daværende Poul Juhl i Fredericia, arbejdede i nogen Tid.

K. GAMBORGS MØBEL- OG BYGNINGSSNEDKERI
BØRKOP

Ovennævnte Virksomhed, som nu ejes af Snedkermester K. Gamborg, har i utallige Aar været beliggende i den Ejendom, hvori den endnu har til Huse. Det nøjagtige Aarstal for Virksomhedens Grundlæggelse kan ikke med Bestemthed fastslaas, men saavidt vides var denne den første af sin Art paa Pladsen.

Snedkermester K. Gamborg

K. Gamborg, som overtog Virksomheden den 1. Maj 1932, har i Løbet af de Par Aar, udvidet saavel Virksomhedens Kundekreds som dens Virkefelt, idet han med de 5 til 7 Mand, som til Stadighed beskæftiges, udfører alt Arbejde indenfor Bygningssnedkeriet, samt Fremstilling af Møbler.

Værkstedet, som har til Huse i lejet Bygning, er gennem Aarene af og til omforandret og fremtræder nu, med alle nødvendige Maskiner installeret, som et fuldt moderne Snedkerværksted.

Snedkermester K. Gamborg, som er født i Sønderjylland i Aaret 1909, er uddannet i Branchen og har inden Overtagelsen af sin nuværende Virksomhed haft Ansættelse i henholdsvis Faarup og Vester-Hassing.

H. MØLLERS TAPET- OG FARVEHANDEL
BØRKOP

Indehaveren, Malermester H. Møller, nedsatte sig i Aaret 1926 som selvstændig Maler i Børkop. Fra et mindre, lejet Lokale, drev han Malerforretning, indtil han i Aaret 1931, da Lokaliteterne blev for trange, lod opføre den Ejendom, hvori Forretningen nu har til Huse.

Malermester H. Møller

Forretningen, som siden Starten er udvidet betydelig, udfører nu alt Arbejde indenfor Bygnings- og Møbelmaling, ligesom alt Malerarbejde udføres for den stedlige Ligkistefabrik.

Siden Indflytningen i den nye Ejendom er Forretningens Kundekreds og Omsætning vokset betydeligt, hvilket sikkert bl. a. skyldes det velassorterede Lager af Tapeter, Farver, Rullegardiner og meget mere, som Malermester Møller altid fører.

H. Møller, der nu beskæftiger 3 Mand i Forretningen, leder personligt alt Arbejde, saavel ude som hjemme. Han er uddannet hos Maler Sørensen, Tranebjerg, og

har siden arbejdet flere Steder rundt i Landet. H. Møller er født den 18. Februar 1904 i Nordby paa Samsø.

JUELSMINDE TRÆLAST- OG KULIMPORT

Ovenstaaende Firma er grundlagt af Indehaveren, Hans Christiansen, i Aaret 1908, som Aktieselskab; men allerede efter et Aars Forløb købte Christiansen alle Aktierne og fortsatte under Firmanavnet Juelsminde Trælast- og Kulimport. Fra Begyndelsen blev Virksomheden drevet med Handel af Kul, Trælast og Bygningsartikler, og Firmaet importerer og forhandler stadig disse Varer. Da Forretningen er den eneste af sin Art i Byen, er det lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde, at erhverve en stor, solid Kundekreds, der stadig forøges. Hvor meget Forretningen er gaaet frem, kan man bedst danne sig et Begreb om, naar det oplyses, at Omsætningen det første Aar var 25000 Kroner, medens den nu er paa ca. 150,000 Kr. om Aaret.

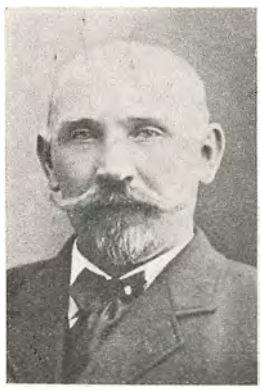

Tømmerhandler Hans Christiansen

Virksomheden har til Huse i egen Ejendom, der gentagne Gange i Aarenes Løb, eftersom Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, er blevet udvidet, ligesom der er bygget nye Skure og Pakhuse; endvidere hører til Firmaet flere Beboelseshuse. Det skal endvidere nævnes, at Forretningen stadig importerer direkte saavel Trælast som Kul, og hele Virksomheden staar i Dag som et smukt Vidnesbyrd om en enkelt Mands Dygtighed og Initiativ.

Tømmerhandler Hans Christiansen, der i sit Firma beskæftiger 3—4 Personer, er født den 30. Januar 1872 i Børkop. Sin Uddannelse har han oprindelig faaet indenfor Bagerfaget, ved hvilket Fag han arbejdede i 20 Aar, inden han gik over til sin nuværende Branche, ved hvilken han nu har været i 26 Aar.

At Hans Christiansen er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner; saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for Kysthospitalet, valgt af Ministeriet, Medlem af Menighedsraadet og i Havnebestyrelsen.

FISKERNES EKSPORTFORENING JUELSMINDE

„Fiskernes Eksportforening", Juelsminde, Telegram-Adresse: Eksportforening, Juelsminde, er grundlagt i Aaret 1907 af Juelsminde Fiskere, der ejer Firmaet som Andelsselskab. Der er ca. 20 Andelshavere, som alle deltager i Fiskeriet, medens den merkantile Side af Sagen forestaas af Bestyrer Viggo Jensen. De Varer, der fiskes og afsættes, er hovedsageligt Makrel, Sild, Brislinger og Blankeaal; men iøvrigt tages naturligvis alle Aarstidens Fisk ind, naar Lejlighed byder sig. Eksporten foregaar i Særdeleshed til Eckernførde og Kiel samt til Sverige. En Del sælges her i Landet. Ved Havnen ligger Foreningens Kontor og Lager med moderne Kølerum, det hele opført i Aaret 1914. Ca. 25 Personer er knyttede til Eksportforeningen, hvis Omsætning gennem Aarene har været særdeles god.

Bestyrer Viggo Jensen

Bestyrer Viggo Jensen, der er født den 9. April 1899 i Juelsminde, har fra Barnsben deltaget i Fiskeriet, lige til han i 1929 overtog sin nuværende Stilling. Den administrative Ledelse af Fiskeriet „Fiskernes Eksportforening"

giver ham nok at bestille, og det kan noteres, at han varetager sit Hverv til Andelshavernes Tilfredshed og almindelig Anerkendelse.

MALERMESTER J. V. TOFT
JUELSMINDE

J. V. Toft paabegyndte i Aaret 1923 sammen med en Kompagnon en Malerforretning i Juelsminde. To Aar efter Starten, i 1925, begyndte Toft imidlertid egen Forretning i lejede Lokaler. Støt og roligt arbejdedes denne ved Indehaverens dygtige og energiske Arbejde frem, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa og de nuværende Bygninger opførtes. Ejendommene bestaar af Stuehus med tilstødende Værksted, hvor 4—5 Personer daglig beskæftiges. Forretningen drives som Malerforretning med Udførelse af alt under dette Fag hørende Arbejde. Det er lykkedes Toft i Løbet af de faa Aar, der er forløbet siden Starten, at erhverve en betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Malermester J. V. Toft

Malermester J. V. Toft er født den 21. Juli 1890 i Vorgod ved Herning og har faaet sin Uddannelse ved Faget.

SKRÆDERMESTER J. P. MØRCH
JUELSMINDE

En i Juelsminde kendt og anset Forretning er J. P. Mørchs Skræderforretning, der er startet af Indehaveren i Aaret 1905 under meget beskedne Forhold i lejede Lokaler. Støt og roligt arbejdedes Forretningen fremad, og ved Krigens Udbrud i 1914 opførte Mørch egen Ejendom, der dog senere solgtes, hvorefter Forretningen atter fik til Huse i lejede Lokaler indtil 1927, da den nuværende Forretningsejendom opførtes, og Forretningen flyttedes hertil. I Ejendommen er indrettet Butik med tilstødende Værksted, og Forretningen drives som almindelig Skræderforretning med en Del Handel af Herreekvipering. Forretningens gode Beliggenhed midt i Byen i Forbindelse med Mørchs dygtige og maalbevidste Arbejde har gjort, at Forretningen nu er en af de førende indenfor sin Branche paa Pladsen, ligesom der i Aarenes Løb er erhvervet en betydelig Kundekreds, blandt hvilken Forretningens Arbejde er kendt som værende absolut første Klasses.

Skrædermester J. P. Mørch, der i sin Virksomhed beskæftiger 2—3 Personer, er født den 28. Juli 1879 i Sahl Gulev og har faaet sin Uddannelse ved Faget.

At Mørch er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner; saaledes er han Næstformand i Sygekassen, Næstformand i Skrædermesterforeningen samt Medlem af Sundhedskommissionen.

CARL JESSEN
KOLONIAL OG DELIKATESSER
JUELSMINDE

En af de ældste Forretninger i Juelsminde er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1890 af Købmand Th. Märtens. Denne drev Virksomheden indtil 1930, da den nuværende Indehaver, Carl Jessen, overtog den.

Købmand Carl Jessen

Forretningen drives som Kolonial- og Delikatesseforretning, og det er lykkedes Jessen i Løbet af de faa Aar, han har været Indehaver, at drive Omsætningen frem til det tredobbelte, saaledes at Forretningen i Dag staar som en af Byens førende indenfor sin Branche.

Virksomheden drives i lejede Lokaler, der bestaar af en pæn Butik samt 3 Lejligheder, hvoraf de 2 er fremlejet; endvidere raades der over udmærkede Lagerlokaler og Kælderplads.

Købmand Carl Jessen, der er en dygtig og energisk Mand, beskæftiger i sin Forretning 3 Personer. Han er født den 18. Oktober 1901 i Holsted og har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen i forskellige større Forretninger her i Landet.

SVEN PETERSEN
MODE-MANUFAKTUR — JUELSMINDE

Forretningen, der nu bærer Sven Petersens Navn, er grundlagt omkring Aaret 1897 paa samme Plads, hvor den endnu er beliggende. Sven Petersen overtog Forretningen den 15. November 1931. Han har faaet en alsidig Uddannelse i Faget hos Vett og Wessel i Nibe, hvor han udstod sin Lære-tid, endvidere har han haft An-sættelse i flere af Landets store Forretninger i Branchen.

Manufakturhandler Sven Petersen

Forretningen, der har til Huse i en af Byens store og smukke Ejendomme paa Hovedgaden, fører alt inden for Manufaktur, Tricotage, Herreekvipering og Broderi og er absolut Byens ældste og førende. — Trods den korte Tid, Sven Peter-sen har været Forretningens Indehaver, er det alligevel lykkedes for ham, ikke alene at bevare den gamle Kun-dekreds, men ogsaa at føje en Del nye til, ligesom han har formaaet at bevare det gode Renommé, Forretningen har haft siden Starten. Sven Petersen er født den 30. November 1899 i Aalborg.

JUELSMINDE TEGLVÆRK
A. SKAARUP

Fabrikant Rosthøj grundlagde Juelsminde Teglværk i 1897 paa samme Tid, som Stendrup Teglværk blev oprettet, og disse to Virksom-heder blev drevet i Fællesskab i en halv Snes Aar. Imidlertid var deres Produktion og Afsætning steget saa stærkt, at Udvidelser var paakrævet, og dette førte til, at Fællesskabet ophørte. Den nuværende Ejer af Juelsminde Teglværk overtog dette i 1930 og driver det med en Arbejdsstyrke paa 20 Mand. Der produceres baade haandstrøgne og maskin-strøgne Sten, ialt omkring halv-anden Million aarligt, foruden ca. 150,000 Tagsten og 200,000 Drænsrør. Salget foregaar væsentligst direkte til Forbrugerne, og Juelsminde Tegl-værks Varer har Ord for at være Kvalitetsvarer.

Teglværksejer A. Skaarup

Teglværkets Bygninger er opførte i 1897, men har af og til været underkastede Udvidelser og Omforandrin-

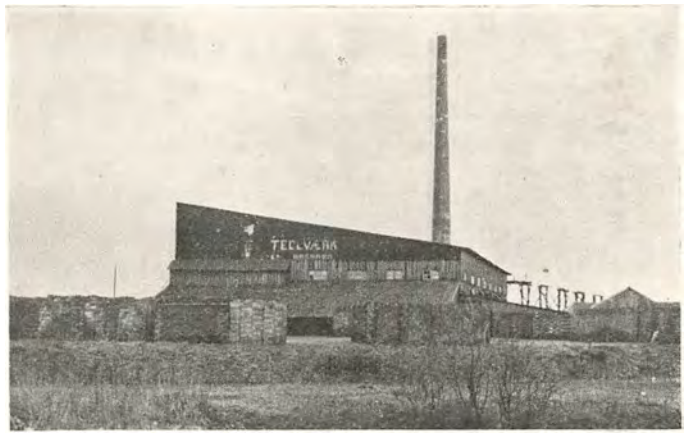

ger, ligesom naturligvis Maskinanlæget er et helt andet nu end dengang.

Teglværksejer Andreas Skaarup er født den 14. April 1884 i Egvad pr. Tarm. Fra sin tidligste Ungdom har han faaet Uddannelse ved sit Fag og har til Stadighed været beskæftiget ved dette. Ved Flid og Sparsommelighed har han arbejdet sig frem til selvstændig Virksomhed.

AAGE RASMUS LAUESEN
JUELSMINDE

En Virksomhed af ganske ny Dato, men derfor ikke mindre kendt, er Aage Rasmus Lauesens i Juelsminde. Forretningen er paabegyndt af Indehaveren i Aaret 1929 under beskedne Forhold og i smaa Lokaler. Støt og ro-ligt er Forretningen arbejdet frem til sin nuværende gode Position, og denne Trivsel har gjort det nødvendigt gen-tagne Gange at foretage Udvidelser, saaledes sidst i 1934, da det til Virksomheden hørende Værksted er ud-videt til den dobbelte Størrelse. Endvidere raades over Kontor og Butik, hvorfra drives Handel med Cykler; iøvrigt drives Forretningen med Reparation af saavel Cykler som Automobiler, og da den er den eneste af sin Art paa Pladsen, er der nu, i Forbindelse med Inde-haverens energiske og maalbevidste Arbejde, erhvervet

en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og blandt hvilken Forretningens Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses.

Aage Rasmus Laueseˆn, der er født den 14. Juli 1907 i Klakring, beskæftiger i sin Virksomhed 3—4 Personer. Sin Uddannelse har han faaet som Mekaniker.

URMAGER JENS NIELSEN
JUELSMINDE

Ved Aarhundredskiftet grundlagde Jens Nielsen sin Forretning i Juelsminde under meget beskedne Forhold med Reparation af og Handel med Ure. Efterhaanden som Forretningen gik frem, blev der foretaget stadige Forandringer og Udvidelser, og i 1910 var Nielsen naaet saa vidt, at han kunde købe egen Ejendom, hvori indrettedes Butik. Fra 1915 gik Forretningen over til ogsaa at omfatte Handel med Guldsmedevarer, og da den lige fra Starten har været Byens eneste Forretning af sin Art, er det lykkedes Indehaveren i Forbindelse med et dygtigt og energisk Arbejde at drive Forretningen frem til sin nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds ikke alene paa selve Pladsen, men i hele Omegnen. Forretningen er beliggende ud til Gaden, og der raades over et præsentabelt Udstillingsvindue.

Urmager Jens Nielsen

Jens Nielsen, der i sin Forretning beskæftiger 2 Personer, er født den 18. August 1874 i Glud og har faaet sin Uddannelse som Urmager.

Jens Nielsen er Medlem af Menighedsraadet og har forhen i 12 Aar været Formand for Ask-Klakring statsanerkendte Sygekasse.

STENDERUP TEGLVÆRK

Paa Stenderupgaards Jorder har der antagelig i flere Menneskealdre været drevet Teglværk i Forbindelse med det tet omfattende Landbrug, der hører til Gaarden. Det nuværende Teglværk er grundlagt i Aaret 1873 som et af Landets første større Værker, det tredie, der fik Ringovn anlagt, hvorved Storfabrikationen blev indført. Aar 1904 overtoges Virksomheden af den nuværende Indehaver, N. P. Bech, som i Tidens Løb har fordoblet Fabrikationens Mængde. Der fabrikeres nu omkring ved 4 Millioner Mursten og Drænsrør aarligt, og Bygningerne er efterhaanden udvidede til omtrent dobbelt Størrelse, saaledes at Teglværkets Grundareal er paa ca. en Hektar. Produktionen afsættes direkte til Forbrugerne.

Jævnsides med Teglværket driver N. P. Bech Stenderupgaards Landbrug, omkring 50 Hektarer stort. Hans Arbejdsstyrke er i Sæsonen ca. 35 Mand.

Teglværksejer Nis Poulsen Bech er født den 18. September 1875 i Seest ved Kolding og uddannet i Teglværksbranchen. I 5 Aar, før han flyttede til Stenderup, var Bech Bestyrer af Aktieværket i Seest ved Kolding.

N. P. Bech er Medlem af Bestyrelsen for Horsens Bank, Næstformand i Bestyrelsen for Horsens Omegns forenede Vandkraftanlæg og Medlem af Forretningsudvalget for Bjerre-Hatting Herreders Højspændingsanlæg.

KLAKRING SAVVÆRK

Det var i Aaret 1903, at Savskærer Søren Johansen oprettede et Savværk ved Klakring Station. Til en Begyndelse drev han udelukkende Savskæreri; men efterhaanden, som Forretningen udviklede sig, kom han ind

paa Fabrikation af forskellige Trævarer, i Særdeleshed Vognstænger til Enspænderkøretøjer, Hammeltøjer og alle Slags Redskabs-Skafter. Denne Fabrikation slog saa godt an, at den endnu den Dag i Dag er Klakring Savværks Speciale og i Stand til at beskæftige 5—6 Mand. Salget af Produktionen ligger hovedsageligt i Jylland og foregaar udelukkende til Videreforhandlere.

Savværkets Bygninger er opførte i 1903 og er udvidede, efterhaanden som Omsætningens Vækst har krævet det.

Den nuværende Indehaver, Savværksejer Christian August Johansen, er født den 6. April 1904 i Klakring. Han har overtaget Virksomheden efter sin Fader, hos hvem han er uddannet og har været ansat indtil 1931.

SMEDEMESTER NIELS HUSTED
KLAKRING

Smedemester Niels Husted

Ovenstaaende Virksomhed, der er af ret gammel Dato, blev den 15. Juli 1933 overtaget af Niels Husted.

Forretningen, der drives som almindelig Landsbysmedie, har til Huse i egen Ejendom, hvori Værkstedet er indrettet. Dette, som udfører alt Arbejde Faget henhørende, er forsynet med alle nødvendige Maskiner.

Indehaveren, der paatænker at optage Fabrikation af forskellige

specielle Arbejder, er født den 10. Maj 1904 i Øster Bølle pr. Aalestrup, han er uddannet som Smed og Maskinarbejder i Silkeborg og har efter Læretiden haft Ansættelse flere Steder i Landet. Bl. a. har han som Montør rejst for Dronningborg Maskinfabrik i Randers og Firmaet Blom & Søn i Skanderborg.

JYDSK DUNKEFABRIK
HEDENSTED

Jydsk Dunkefabrik ved K. Dethlefsen & H. C. Hüttel, Hedensted, er grundlagt af N. C. Hüttel i Aaret 1907. Hüttel var Eneindehaver indtil 1923, da hans Svoger, K. Dethlefsen, Holstebro, og hans Søn, H. C. Hüttel, blev optaget i Firmaet.

Til en Begyndelse fremstilledes paa Jydsk Dunkefabrik alene Husholdningsartikler af Blik; senere kom hertil Fabrikationen af Blikemballage. Varerne afsættes til Isenkræmmere, Oliefirmaer, Grossister m. fl., og Salget foregaar ved Repræsentanter. Salget er saa stort, at Fabriken kan beskæftige 27 Personer, og foruden de nævnte Artikler fabrikeres ogsaa Grisetrug, Ajlerør m. m. til Salg til Landbrugere. Et særligt Speciale haves i Levering af Ølbrygningsapparater til Grønlandske Handel.

Fabrikens Bygninger var ved Starten i 1907 temmelig smaa. De blev stærkt udvidet i 1920, og atter i 1933 er der sket Udvidelser. Til Brug ved Produktionen raades over ca. 50 Maskiner af fuldt moderne Kvalitet.

Fabrikens daglige Leder er Fabrikant Niels Christian Hüttel, født den 11. September 1871 i Sæby og uddannet som Blikkenslager i Nykøbing M. Fabrikanten har med Flid og Stræbsomhed gennem Ungdommens strenge Arbejdsaar ved egne Kræfter skabt Grundlaget for sin Etablering i selvstændig Virksomhed i 1907.

INSTALLATØR C. HANSEN
HEDENSTED

Den ældste Forretning af sin Art i Hedensted er C. Hansens Installationsforretning, der paabegyndtes af Indehaveren i April Maaned 1925 som den første autoriserede paa Pladsen.

Installatør C. Hansen

Støt og roligt arbejdedes Virksomheden under Hansens dygtige Ledelse frem, og i 1931 blev Lokaliteterne for smaa, hvorfor den nuværende præsentable Ejendom blev opført, og hvori indrettedes en udmærket Butik med et stort Udstillingsvindue med Salg af elektriske Artikler, Radio o. l. for Øje, samt et godt Værksted, hvor Reparationer af enhver Art indenfor Faget udføres. — Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at erhverve en god og solid Kundekreds, blandt hvilken Forretnin-

gens Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses.

Carl Hansen, der er født den 19. December 1893 i Aarup paa Fyn, er autoriseret Installatør og beskæftiger i sin Virksomhed 3—4 Personer. Sin Uddannelse har han faaet som Elektriker hos R. Andersen i Nr. Aaby paa Fyn og tog Eksamen som Installatør i Aaret 1922.

INSTALLATØR H. P. KNUDSEN
HEDENSTED

H. P. Knudsens Installationsforretning i Hedensted er paabegyndt af Indehaveren den 1. April 1922 paa fuldstændig bar Bund og kun med Installation og Reparation af elektriske Anlæg. Men Knudsen havde Vilje og Energi til at faa noget ud af sin Forretning, og allerede 1 Aar efter Starten var Lokaliteterne blevet for smaa, hvorfor der indrettedes en Butik.

Stadigt har Virksomheden udviklet sig, og kun 7 Aar efter Grundlæggelsen, i 1929, kunde H. P. Knudsen opføre den nuværende Forretningsbygning, der foruden Butiken bestaar af Kontor og Radioværksted, idet Forretningen, efterhaanden som Udviklingen er skredet frem, er udvidet til ogsaa at omfatte Handel med og Reparation af Radioapparater.

Iøvrigt drives Virksomheden som autoriseret Installationsforretning, og det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Virksomheden frem til sin nuværende gode Position, ligesom der i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, er erhvervet en stor, solid Kundekreds, der stadig forøges. Det skal endvidere nævnes, at Forretningen opstiller smaa automatiske Vandværksanlæg til Gaarde, paa hvilken Artikel der har været god Afsætning.

Statsautoriseret elektrisk Installatør H. P. Knudsen, der er født den 8. Januar 1899 i Eistrup ved Nr. Snede, beskæftiger i sin Forretning 2—3 Personer. Sin Uddannelse har han faaet ved Faget, og sin Autorisation som Installatør har han erhvervet sig ved Eksamen fra Aarhus tekniske Skole.

HEDENSTED AUTOVÆRKSTED

En Virksomhed af ganske ny Dato er Hedensted Autoværksted, der er startet af Indehaveren, Harry Schousbøll, i Aaret 1933 som Autoreparationsværksted og mekanisk Værksted. Indehaveren har i den korte Tid, der er forløbet siden Starten, ved et energisk og dygtigt Arbejde drevet sin Forretning frem til at være en af de førende indenfor sin Branche i Byen, og der haves nu en betydelig Omsætning, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges. Ved Siden af Reparationerne forhandles Autogummi, hvoraf haves et velassorteret Lager. Sideløbende med den øvrige Drift drives Handel med Olie og Benzin (2 Shell Tanke).

Virksomheden har til Huse i egen Ejendom, der er opført af Indehaveren og bestaar af et med alle moderne Maskiner udstyret Værksted samt Kontor og Butik, hvorfra drives Handel med Reservedele.

Harry Schousbøll, der i sin Virksomhed beskæftiger 2—4 Personer, er født den 30. April 1909 i Hedensted og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker hos Garage-Kompagniet i Horsens; endvidere har han været Værkfører hos Lemvig Motor Kompagni.

LØSNING
AUTO- OG CYKLEFORRETNING

Forretningen, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Indehaveren, Richard Hansen, i Aaret 1928 paa fuldstændig bar Bund og uden en eneste Kunde. — Virksomheden havde ved Starten til Huse i lejede Loka-

ler andetsteds i Byen og blev den Gang drevet som Reparationsværksted for Automobiler. — De nuværende Forretningslokaler er beliggende i Faderens Ejendom, der er opført i Aaret 1932, og der raades over en stor Butik med Udstillingsvindue til Gaden samt tilstødende Lager og Værksted. — Samtidig er Forretningen udvidet til ogsaa at omfatte Handel med og Reparation af Cykler, og i Værkstedet er installeret alle nødvendige tidssvarende Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget. Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til nu at være en af de førende indenfor sin Branche paa Pladsen, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og blandt hvilken Forretningens Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses.

Cyklehandler Richard Hansen

Richard Hansen, der i sin Virksomhed beskæftiger 1—2 Mand, er født den 17. Marts 1908 i Løsning og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker; endvidere er Hansen Medlem af Bestyrelsen for den lokale Idrætsforening.

RUGEMASKINEFABRIKEN „KRAGELUND"

KRAGELUND PR. LØSNING

En Virksomhed af forholdsvis ny Dato er Rugemaskinefabriken „Kragelund", der er paabegyndt af den nuværende Indehaver, Niels A. Lund, i Aaret 1929. Virksomheden gik imidlertid saa godt, at Lund kun 2 Aar efter, i 1931, kunde opføre egen Ejendom, hvori indrettedes et til Formaalet godt egnet Værksted.

Rugemaskinerne, der fremstilles, fabrikeres i 5 forskellige Størrelser beregnede fra 100 til 360 Æg, ligesom der fremstilles saavel Flad- som Motorrugemaskiner. Disse Maskiner har lige fra Begyndelsen vundet godt Indpas paa Markedet, og det er ikke faa, der i den korte Tid siden Starten er udgaaet fra Fabriken. Mange er de Mennesker, der gennem Anbefalingsskrivelser til Niels A. Lund anerkender hans Rugemaskine som værende praktisk og velindrettet, og det skal saaledes nævnes,

at i saa godt som alle disse Anbefalingsskrivelser er anført, at Regulatoren, en af de vigtigste Dele paa Maskinen, virker særdeles nøjagtigt, og en Følge heraf er, at Maskinens Resultater er oppe paa 90 pCt. levedygtige Kyllinger, et Resultat, der roligt kan siges at være det bedst mulige.

Rugemaskinefabrikant Niels A. Lund

Elmer R. Lund

Sønnen, Elmer Rudolf Lund, er nu med i den daglige Ledelse af Fabriken og forestaar for en stor Del Fremstillingen af Rugemaskinerne.

Niels A. Lund, der i sin Virksomhed beskæftiger 2—3 Personer, er født den 8. August 1873 i Krollerup og har faaet sin Uddannelse som Tømrer og Snedker.

CYKLEHANDLER EINAR DAHM

ULDUM

En Forretning af forholdsvis ny Dato er Einar Dahms i Uldum, idet den er paabegyndt i Aaret 1928 af Indehaveren, som begyndte paa fuldstændig bar Bund med Reparation af Cykler.

Cyklehandler Einar Dahm

Forretningen har imidlertid fulgt med Tidens Udvikling og er nu udvidet til ogsaa at omfatte Reparation af Automobiler, Motorcykler og Radioapparater; endvidere bygges Batteriapparater, der sælges til Kunderne ikke alene i selve Byen, men i hele Omegnen. — Virksomheden har til Huse i egne Lokaler, bestaaende af Værksted og Beboelse. —

Ejendommen er opført i Aaret 1933, medens Værkstedet er beliggende i en gammel Bygning, der er omforandret til Formaalet.

Cyklehandler Einar Dahm, der i sin Virksomhed beskæftiger 1 Mand, er født den 15. Februar 1903 i Uldum og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker.

SNEDKERMESTER ALFRED BREINBJERG
VESTER ØRUM PR. ULDUM

Snedkermester Alfred Breinbjerg overtog sin nuværende Forretning i Aaret 1927 efter N. C. Jepsen. Ved Overtagelsen var der intet Maskinsnedkeri til Virksomheden, men Aaret efter byggedes et nyt moderne Værksted, hvori installeredes alle moderne Maskiner, saaledes at Forretningen var i Stand til at udføre ethvert Arbejde indenfor Faget.

Virksomheden drives nu meget med Fremstilling af Klædeskabe og Kommoder samt Fremstilling af Vinduer og Døre og Lister, der sælges saavel en gros som detail,

for Størstedelen dog en gros til Grosserere og Møbelhandlere i hele Jylland, og det er ikke faa Kunder Alfred Breinbjerg i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, har erhvervet sig, og Antallet forøges stadig.

Alfred Breinbjerg, der i sin Virksomhed beskæftiger 3—4 Personer, er født 7. November 1898 i Nørre Snede og har faaet sin Uddannelse som Snedker; endvidere har han i 2 Vintre frekventeret Haslev Haandværkerskole.

KARL SØNDERGAARD
TØMRER OG BYGNINGSSNEDKER
ULDUM

Karl Søndergaards Tømrer- og Bygningssnedkerforretning er af forholdsvis ny Dato, idet den er grundlagt af Indehaveren i Aaret 1928 som saadan. Hurtigt gik Forretningen fremad og allerede 2 Aar efter Starten, i 1930, erhvervede Søndergaard egen Ejendom. I 1933 udvidedes og moderniseredes denne, saaledes at der nu foruden Beboelseslejlighed raades over et godt indrettet Værksted, hvor der er Plads til 3—4 Mand, ligesom der er installeret alle tidssvarende Maskiner specielt beregnede til Fremstilling af Vinduer og Døre, hvilke to Dele er Forretningens Specialiteter.

Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Karl Søndergard, der er født den 4. Maj 1898 paa Mors, har faaet sin Uddannelse som Tømrer og Snedker; endvidere har han frekventeret Teknisk Skole.

Karl Søndergaard er iøvrigt Lærer ved Uldum Tekniske Skole.

OMANN JUN.S MØBELFABRIK
ØLHOLM

Omann jun.s Møbelfabrik i Ølholm er en ganske ny, men særdeles blomstrende Forretning, grundlagt af A. N. Omann i Januar 1933. Før den Tid var Omann Medindehaver af Firmaet Ølholm Møbelfabrik v. N. Omann & Søn, men udtraadte for at oprette sin nuværende store og moderne Virksomhed. Denne er indrettet i Bygninger, som tidligere udgjorde Halvdelen af N. Omann & Søn's Anlæg, men som straks ved Delingen i Januar 1933 blev ombyggede og udvidede til ca. 480 Kvadratmeter. Senere paa Aaret har en yderligere Udvidelse fundet Sted, grundet paa det nye Firmas store Sukces, saaledes at Omann jun.s Fabriksanlægs Gulvflade nu strækker sig over ca. 1650 Kvadratmeter. Der er bl. a. indrettet eget Elektricitetsværk, indlagt Centralvar-

me i alle Lokaler samt moderne Tørrestue, og de Maskiner, der anvendes i Fabrikationen, er de nyeste og mest moderne som tænkes kan.

Omann jun. fortsætter med Fabrikation af moderne Birketræssoveværelser, patinerede og behandlede med Celluloselakker, og sidste nyt indenfor pænere Fyrretræssoveværelser, som leveres med moderne Maling, Naturtræ, Patinering, Crakelering og Celluloselakering i fineste Udførelse.

Paa Fabriken beskæftiges ca. 30 Mand, og Møblerne forhandles gennem Møbelforretninger i alle Købstæder over hele Landet.

Fabrikant Andreas Nielsen Omann er født den 25. Maj 1899 i Ølholm. Han er oplært hos Faderen og har hovedsagelig arbejdet hos denne, indtil han i 1925 indtraadte som Medindehaver af Firmaet.

ØLHOLM CEMENTINDUSTRI OG RØRVÆVSFABRIK

Ovenstaaende Virksomhed er paabegyndt af Indehaveren, Chr. Buch, i Aaret 1907 som almindelig Murermesterforretning. Først ved Krigens Udbrud i 1914 paabegyndtes Fabrikation af Cementvarer, og medens der ved Starten kun var Arbejde til Indehaveren selv, beskæftiges nu 4—5 Mand — et smukt Bevis paa Buchs Dygtighed og Initiativ.

Virksomheden drives i egen Ejendom, der foruden Cementvarefabrik bestaar af stor Beboelseslejlighed. Mange er de Omraader, Fabriken efterhaanden har gjort sig gældende paa, saaledes skal nævnes, at der fremstilles Skraastene til Gravplader, som forhandles til Billedhuggere; men iøvrigt fabrikeres alt indenfor Cementvarebranchen, herunder Terrazzo. Som et særligt Speciale fremstilles farvede Cementmosaikfliser, paa hvilket Felt Fabriken vist nok er ene i Landet, og samtidig udføres Kunstsandsten og Kunstgranit, hvilket vidner om stor Dygtighed indenfor Faget. Det er da ogsaa lykkedes Indehaveren at drive sin Virksomhed frem til at være en af de førende indenfor sin Branche, og den store, solide Kundekreds maa søges ikke alene paa selve Pladsen, men i hele Omegnen, ja, i hele Landet, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes Buch at bevare det gode Ry, Forretningen i Aarenes Løb har faaet paa sig. Som Bibeskæftigelse fabrikeres om Vinteren en Del Rørvæv.

Chr. Buch, der er en dygtig og initiativrig Mand, er født den 28. Januar 1884 i Vejle og har faaet sin Uddannelse som Murer i sin Fødeby. For yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag har han fortsat sin Uddannelse i Sverige og Tyskland. Sit nuværende Fag, som er ganske specielt, har Buch lært ved Studierejser i Tyskland, hvor han bl. a. har besøgt Leipziger Messen adskillige Gange.

SMEDEMESTER J. M. MEYER
LANGSKOV PR. ØLHOLM

En af de ældste Smedier i Jylland er Langskov Smedie, hvis Grundlæggelse ligger meget langt tilbage i Tiden. Fra Aaret 1880 har den tilhørt Slægten Meyer, idet den nuværende Indehavers Fader dette Aar overtog den og drev her sin Virksomhed i 34 Aar, da den nuværende Indehaver, J. M. Meyer, kom til.

Smedemester J. M. Meyer

Smedien drives som almindelig Grovsmedie med Reparation af Landbrugsmaskiner, ligesom Virksomheden i Aarenes Løb er udvidet til ogsaa at omfatte Reparation af Cykler, og det er lykkedes Indehaverne af Slægten Meyer at drive Virksomheden frem til sin nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en stor og solid Kundekreds, blandt hvilken Forretningens Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses.

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene.

J. M. Meyer, hvem det er lykkedes yderligere at befæste Forretningens gode Stilling, er født den 29. August

1890 i Langskov og har faaet sin Uddannelse ved Faget hos sin Fader.

J. M. Meyer er Maskintilsynsmand i Sognet.

GIVE DAMPTEGLVÆRK A/S

Give Dampteglværk A/S er grundlagt i Aaret 1895 af Murer Israelsen, der drev det som et Højovnsværk. I

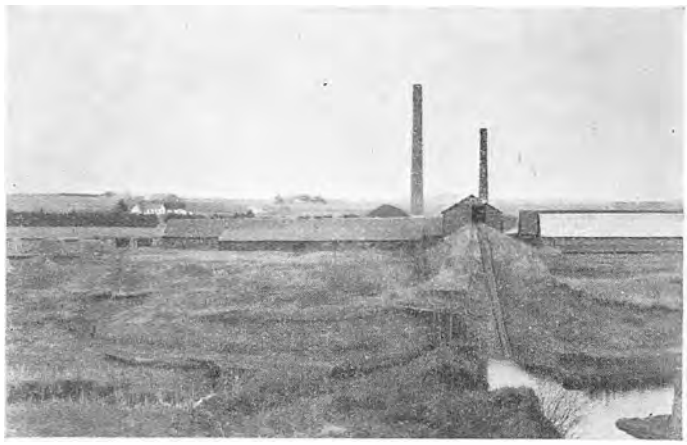

1897 nedbrændte Teglværket og blev derefter opført i sin nuværende Skikkelse, idet man samtidig gik over fra Højovnsdrift til Ringovn. Bygningerne dækker over

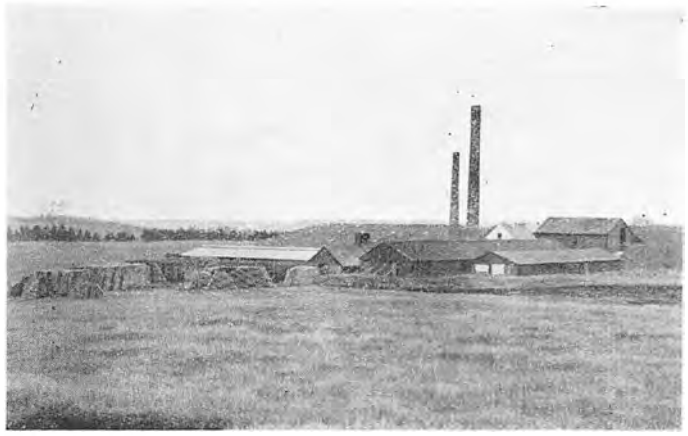

et Areal paa over ½ Hektar, og Produktionen er i vore Dage ca. 1½ Million Sten og Drænsrør aarligt. Der fabrikeres saavel haandstrøgne som maskinstrøgne Sten samt Drænsrør af alle Arter, og der beskæftiges op til 20 Mand. Formanden for Selskabet, der ejer Værket, er Gaardejer N. Søndergaard, Lønaa pr. Thyregod.

Teglværket ledes af Bestyrer Helge Jensen, som den 1. April 1933 overtog det i Entreprise saaledes, at Produktionen afsættes til Selskabets Bestyrelse, som saa sælger den videre.

JERNHJULSFABRIKKEN „FREMTIDEN" — GIVE

I Aaret 1919 overtog Fabrikant K. M. Jensen det Firma, hvis Indehaver han vedblivende er, nemlig Jernhjulsfabriken „Fremtiden" i Give. Jensen har i den forløbne Tid siden Overtagelsen fremstillet forskellige Specialartikler, bl. a. Hængejern til Brug paa Svineslagterier og lignende Virksomheder. Disse Hængejern er stadig en stor Artikel, og de fabrikeres i saavel galvaniseret som i sort Jern. Her i Landet har de hidtil været leveret gennem Ingeniørerne ved de forskellige Slagterier, og ved Siden heraf har de vist sig at være en udmærket Eksportvare.

En anden stor Specialartikel, den, der har givet Fabriken sin Branchebetegnelse, er Jernhjul til Trillebøre. Hjulene laves i flere Modeller, og saavel af disse som af Hængejernene er der paa „Fremtiden" gennem Aarene fabrikeret adskillige Tusinder. Værkstedet er forsynet med de nødvendige Maskiner i saa Henseende. Den daglige Arbejdsstyrke er paa 3—4 Mand.

K. M. Jensen er født den 30. Oktober 1882 i Give og er uddannet ved Smedefaget. Som Svend har han haft Arbejde forskellige Steder her i Landet. Fabrikanten er Medlem af Bestyrelsen for den lokale Afdeling af „Dansk Arbejde" samt Medlem af Smedemesterforeningen.

JELLINGE PLANTESKOLE

En i store Dele af Sydjylland kendt og anset Virksomhed er Jellinge Planteskole i Jellinge. Virksomheden, der drives dels som Gartneri, dels som Planteskole, er grundlagt i Aaret 1890 af den nuværende Indehavers Fader, J. H. Nielsen, som drev den, til Sønnen, Niels Vilby Nielsen, i 1928 kom til.

Denne fortsætter efter samme gode Principper som sin Fader, og Virksomheden er i stadig Fremgang, ligesom der nu beskæftiges 2 Personer til Stadighed.

Til Planteskolen hører 25 Tdr. Land Agerjord, der alle er under Kultur, og foruden Dyrkning af Frugttræer beskæftiger man sig tillige med Anlægsgartneri, Frøhandel, Kirkegaardsanlæg samt Sprøjtning og Beskæring af Frugttræer.

Niels Vilby Nielsen, der er født den 13. April 1895 i Jellinge, har faaet sin Uddannelse hos sin Fader og fortsat paa Gartnerskolen i Beder; endvidere har han været paa Højskole samt foretaget en længere Studierejse i Tyskland og England.

Grundlæggeren
J. H. Nielsen

Planteskoleejer
Niels Vilby Nielsen

THYREGOD TRÆLASTHANDEL — A/S THYREGOD SAVVÆRK OG TRÆULDSFABRIK

Thyregod Trælasthandel blev grundlagt i Aaret 1912 af Købmand Anthon Thomsen, som gennem Aarene oparbejdede sig en god Forretning. I 1929 trak Anthon Thomsen sig, paa Grund af Alder og svigtende Helbred, tilbage, og hans Søn, Harald Thomsen, traadte til i hans Sted. Harald Thomsen leder den omfattende Virksomhed med samme Dygtighed som Faderen. Der handles ikke alene med Trælast, men ogsaa i stor Stil med Bygningsartikler, bl. a. C. M. Hess' Støbegods. I 1932 startedes ved Siden heraf en fuldt moderne Træuldsfabrik, som dog i August Maaned 1933 er udskilt fra Moderfirmaet og omdannet til et Aktieselskab med Harald Thomsen som Leder. Paa denne Fabrik drives saavel Fabrikation af Træuld som Savskæreri. Produktionen aftages for Størstedelens Vedkommende af Ægpakkerier. I Trælasthandelen beskæftiges fra 3 til 5 Mand, paa Fabriken i Reglen ogsaa 5 Mand.

Direktør Harald Thomsen

Trælasthandelens Bygninger er siden 1929 udvidet en Del, saaledes at Forretningen nu dækker et Areal paa ca. 1300 Kvadratmeter. Savskæreriets Bygninger er opførte i 1932 af Harald Thomsen, og saavel disse som Maskinerne er fuldtud tidssvarende.

Formand for A/S Thyregod Savværk og Træuldsfabrik er Læge Vad, Thyregod. Dr. Vad nedsatte sig deri Byen i 1919 og har oparbejdet sig en større Praksis.

Tømmerhandler, Direktør Harald Thomsen er født den 12. August 1903 i Ringgive Sogn. Lige siden Skoletiden har han været ved Tømmerhandelen, hovedsagelig hos Faderen, og er derfor godt inde i denne Branches forskellige Forhold.

Thyregod Trælasthandel

SNEDKERMESTER J. C. HANSEN HEJLS

En af de største Virksomheder i Hejls er J. C. Hansens Snedkeri, der er grundlagt i Aaret 1908. Virksomheden blev i Begyndelsen drevet som Møbel- og Bygningssnedkeri i et Værksted, hvis Størrelse var 70 Kvadratalen, og hvori ikke fandtes en eneste Maskine.

Snedkermester J. C. Hansen

Efterhaanden som Virksomheden trivedes, blev Lokaliteterne for smaa, og i 1911 blev Værkstedet udvidet til sin nuværende Størrelse ca. 200 Kvadratalen. Samtidig installeredes alle de mest moderne Maskiner, og Virksomheden fortsattes som Møbel- og Bygningssnedkeri. — Under Krigen fremstilledes en Del Spisestuer en gros i de højere Prislag. — I 1920 omlagdes Driften imidlertid en Del, idet der paabegyndtes Fabrikation en gros af Rammelister i Fyrre- og Egetræ samt Entré-Inventar.

Endvidere fremstiller man nu Møbler paa Bestilling til Omegnens Beboere, og disse tre Dele er nu Firmaets

vigtigste Frembringelser; dog fremstilles Entré-Inventar i noget mindre Grad end tidligere.

Iøvrigt er man i Stand til paa det tip-top moderne indrettede Værksted at fremstille ethvert Arbejde indenfor Faget. Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, tilhører Indehaveren.

Der beskæftiges i Sæsonen 5 Mand.

Jens Christian Hansen, der er født den 6. April 1881 i Christiansfeldt, er uddannet ved Faget i Kolding hos Firmaet A. L. Johansen & Søn. Som Svend har han i 2 Aar haft Arbejde i Flensborg samt i det nordlige Tyskland. Endvidere har han inden Etableringen i Hejls arbejdet forskellige Steder her i Landet.

Han har frekventeret teknisk Skole i Kolding.

Jens Chr. Hansen er desuden Indehaver af flere Tillidshverv. Han er saaledes Vurderingsmand for Husmandskreditforeningen, Revisor i Hejls statsanerkendte Sygekasse samt Medlem af Bestyrelsen for Haandværkerforeningen.

SNEDKERMESTER SØREN P. HANSEN
HEJLS

Søren P. Hansens Forretning i Hejls er grundlagt af dennes Fader i Aaret 1876. Han drev den til 1919, da den blev overtaget af Sønnen. — Samtidig med, at Søren P. Hansen kom til, blev Værkstedet, der stammede fra 1874, udvidet og moderniseret, saaledes at det nu er fuldt moderne og godt indrettet.

Snedkermester Søren P. Hansen

Endvidere omlagdes Driften en Del, idet der nu især lagdes Vægt paa Tømrervirksomhed. Ved dette har man holdt fast gennem Aarene, og en af Forretningens Specialiteter er nu Trappearbejde, men iøvrigt udføres alt indenfor Faget hørende Arbejde. — Foruden Indehaveren er 1 Mand fast ansat i Forretningen.

Søren P. Hansen er født den 30. April 1890 i Hejls og er uddannet ved Faget i Vejstrup. For yderligere at udvide sine Kundskaber har han taget Kursus paa Vallekilde Højskole i 1910.

Søren P. Hansen røgter flere Tillidshverv. Han er saaledes Medlem af Bestyrelsen for Hejls Haandværkerforening, Medlem af Bestyrelsen for den statsanerkendte Sygekasse, Medlem af Hjælpekassen samt Vurderingsmand for Brandkassen.

SADELMAGER A. JEPSEN
HEJLS

A. Jepsens Sadelmagerforretning i Hejls er grundlagt af Indehaveren i Aaret 1930. Han begyndte paa fuldstændig bar Bund og uden en eneste Kunde. Men i den korte Tid, der er forløbet siden Starten, har Jepsen arbejdet sin Forretning godt fremad og har vundet en stor solid Kundekreds, der er at finde ikke alene i selve Byen, men i hele Omegnen. Det er forøvrigt den eneste Forretning af sin Art paa Pladsen.

Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler, og der raades over Beboelseslejlighed, samt et med alle nødvendige Maskiner udstyret Værksted. Man er saaledes i Stand til at paatage sig Udførelsen af alt under Faget hørende Arbejde.

Jepsen er endvidere lønnet Sekretær for Sogneraadsformanden.

A. Jepsen, der er født den 17. April 1900 i Ødis, har faaet sin Uddannelse ved Faget.

Han har tillige taget Kursus paa Teknologisk Institut.

KONTROLHØNSERIET „GAMMELHAVE"
HEJLSMINDE

Kontrolhønseriet „Gammelhave" er grundlagt i 1933 af den nuværende Indehaver, Holger Andreasen, der allerede raader over 400 hvide Italienere og nu i 1934 agter at udvide Bestanden til at omfatte 1000 Høns. Virksomheden, der beskæftiger 2 Mand, afsætter baade Rugeæg, daggamle og ældre Kyllinger samt Høns og Kyllinger til Slagtebrug.

Hønseriet har 180 Kvadratmeter under Tag, men i Sommeren 1934 er det yderligere blevet udvidet, og det er Meningen efterhaanden at lægge et tilhørende Landbrug paa 10 Tdr. Land ind under Hønseriet.

Hønseriejer Holger Andreasen

Hønseriejer Andreasen er født den 28. September 1906 i Aale i Skanderborg Amt og er oprindelig uddannet i Landbruget, hvorefter han er gaaet over til Hønseavl. Interessen herfor fik han paa Hejlsgaard, hvor han var Forvalter i 2 Aar. Han har

været paa Vallekilde Højskole og Ladelund Landbrugsskole og har gennemgaaet et Hønserikursus paa Vejlby Landbrugsskole.

S. TH. JESSEN
TRÆLAST OG BYGNINGSARTIKLER
HEJLS

I Aaret 1923 grundlagde den nuværende Indehaver, S. Th. Jessen, sin Forretning i Hejls omfattende Handel med Trælast og Bygningsartikler.

Virksomheden grundlagdes i egen Ejendom, der i Aarenes Løb og efterhaanden som Forretningen trivedes er restaureret og delvis nyopført. Der raades over en Støbegodsbutik, Cementstøberi, Bilgarage foruden en Del Lagerrum. Endvidere er der Beboelseslejlighed i Ejendommen.

Forretningen driver tillige Trælasthandel. Trælastlageret har til Huse i lejede Lokaler i den gamle Præstegaard.

Virksomheden, der har et meget omfattende Lager, driver Handel med Støbegods samt Cementvarer, fremstillet paa eget Cementstøberi. Iøvrigt drives en Specialforretning i Bygningsartikler, herunder Kloakrør.

Støbegodset, der forhandles, er fra saa kendte Firmaer som Vejle Støbegods og Ribe Jernstøberi.

Ved Siden af den øvrige Handel drives en omfattende Entreprenørforretning, og der er efterhaanden erhvervet en god og solid Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Omegnen.

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene, men ligger mellem 3 og 15 Mand.

S. Th. Jessen er født den 28. September 1890 i Jels og er udlært i Murerfaget. Senere har han taget Eksamen som Bygningstekniker i Eutin i Holsten. Som Murersvend arbejdede han derefter forskellige Steder, indtil han startede sin nuværende Virksomhed.

Foruden at forestaa Ledelsen af Forretningen er S. Th. Jessen Formand for Haandværkerforeningen i Hejls.

MALERMESTER JØRGEN POULSEN HANSEN
HEJLS

I Aaret 1920 grundlagde Jørgen Poulsen Hansen sin Malerforretning i Hejls. Der begyndtes under meget smaa Forhold; men i Aarenes Løb er det lykkedes Indehaveren at oparbejde en solid Forretning med en ret betydelig Kundekreds, ikke alene i selve Byen, men i hele Omegnen.

Forretningen har nu til Huse i egen Ejendom, der bestaar af Beboelse med tilhørende Værkstedslokaler. Der beskæftiges foruden Indehaveren 1 Svend, og man paatager sig alt under Faget hørende Arbejde.

Jørgen Poulsen Hansen er født den 8. Juni 1898 i Hejls og har faaet sin Uddannelse ved Faget hos Malermester Hans Nielsen i Kolding. Som Svend har han arbejdet paa forskellige Værksteder.

Han har endvidere frekventeret Teknisk Skole i Kolding.

CHR. HANSENS EFTF. — HEJLS

Firmaet Chr. Hansen i Hejls blev grundlagt omkring 1880. — De nuværende Bygninger, hvori Virksomheden har til Huse, er opførte omkring 1895 og bestaar af Gæstgiveri, Købmandshandel samt Korn- og Foderstoflager. Lige fra Grundlæggelsen er Forretningen drevet som Gæstgiveri og Købmandsforretning og er i Aarenes

Løb under sunde Forhold arbejdet frem til sin nuværende Position, og der er efterhaanden erhvervet en god og solid Kundekreds.

Der beskæftiges i Forretningen 8 Personer.

Den nuværende Indehaver af Firmaet, Johannes Holmgaard, er født den 1. August 1889 i Manstrup og har faaet sin Uddannelse ved Handelen i Bjerring og Hjørring. Efter endt Læretid har han, inden Overtagelsen af Virksomheden i Hejls, arbejdet forskellige Steder rundt om i Landet.

A/S SJØLUND MØLLE — SJØLUND

En af Danmarks største Landmøller er Sjølund Mølle, der er grundlagt i Aaret 1864 af daværende Møller Utzen. Virksomheden blev overtaget af den nuværende Indehaver, Johan Hviid, i 1919.

Møller Johan Hviid

Møllen var ikke noget Aktieselskab ved Starten, idet den først i 1924 overgik som saadan.

I 1922 hærgedes Møllen af en voldsom Ildebrand, der lagde hele Virksomheden i Aske. Derefter opførtes de nuværende gode Bygninger, der bestaar af Mølleri og Lagerplads til Korn- og Foderstoffer samt Beboelseshus. Endvidere installeredes alle moderne Møllerimaskiner.

Virksomheden drives som almindeligt Mølleri, men ved Siden heraf haves en stor Korn- og Foderstofhandel, og der er i Aarenes Løb erhvervet en god og solid Kundekreds. Den aarlige Omsætning er paa ikke mindre end 400,000 Kroner.

Indehaverens Søn, der er født i 1906 og er uddannet som Forretningsmand, er Medindehaver af Møllen og deltager i den daglige Ledelse.

Johan Hviid er født den 26. April 1866 i Vester Nebel og har faaet sin Uddannelse ved Faget paa Dons Mølle.

Derefter har han fortsat sin Uddannelse forskellige Steder rundt om i Landet og har bl. a. som Svend arbejdet i 7 Aar paa Sjølund Mølle og var derefter Bestyrer paa Tyrstrup, hvilken Stilling han beklædte, indtil han overtog sin nuværende Virksomhed.

CHR. N. JENSEN
CYKLEFORRETNING — SJØLUND

En forholdsvis ny Forretning er Chr. N. Jensens i Sjølund, idet den er grundlagt af Indehaveren i 1932 som Cyklereparationsværksted og Detailforretning.

Cyklehandler Chr. N. Jensen

Allerede Aaret efter Grundlæggelsen flyttedes Virksomheden til sin nuværende Plads i egne Lokaler. Samtidig aabnedes Detailudsalg af Cykler, Gummifodtøj og Galanterivarer. Endvidere haves Forhandling af Petroleum fra Nafta, og det paatænkes i nær Fremtid at udvide Forretningen til ogsaa at omfatte Handel med Artikler fra A/S Schous Sæbefabrik.

I det tilstødende Værksted udføres Reparationer af Cykler og sideløbende med den øvrige Drift driver Jensen et Automobilreparationsværksted paa Skamlingsbanken.

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene.

Christian Nielsen Jensen er født den 28. Februar 1907 i Obbekjær ved Ribe og er uddannet som Cykelreparatør. Han har frekventeret Løgumgaard Realskole, hvorfra han tog Realeksamen i 1925.

NIS R. JØRGENSEN — SJØLUND

En af Sjølunds kendte og ansete Virksomheder er Nis R. Jørgensens Forretning, der er grundlagt af den nuværende Indehaver i Aaret 1926.

Installatør Nis R. Jørgensen

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er opførte i 1918 og bestaar af en pæn Butik, samt et godt Kontor. Endvidere er der Beboelseslejlighed i Ejendommen.

Forretningen omfatter Handel med og Fabrikation af de kendte

Radioapparater Zenith, men endvidere udføres Installation af Centralvarmeanlæg.

Iøvrigt er Indehaveren en dygtig Arkitekt og udfører bl. a. Bygningstegninger.

Nis R. Jørgensen, der er født den 20. Oktober 1902 i Sjølund, er oprindelig uddannet ved Murer- og Tømrerfaget. Efter endt Uddannelse tog han Eksamen som Bygningskonstruktør og etablerede saa sin nuværende Forretning i Sjølund.

A. M. A. J. CHRISTIANSEN
VEJSTRUPRØD PR. SJØLUND

I Ejendommen, hvori A. M. A. J. Christiansens Virksomhed i Vejstruprød pr. Sjølund har til Huse, har i ca. 60 Aar været drevet Grovsmedie.

Smedemester
A. M. A. J. Christiansen

Den nuværende Indehavers Fader overtog Virksomheden i 1880 og fortsatte som Smed indtil 1895, da han paabegyndte en Købmandshandel, der blev drevet sammen med Smedien. Den 1. Januar 1913 overtog den nuværende Indehaver, A. M. A. J. Christiansen, begge Forretningerne. Et halvt Aar efter Overtagelsen nedlagdes Købmandshandelen, men han startede i Stedet for en Cykleforretning. Den 6. Februar 1933 løste han Borgerskab som Automobil- og Cyklefabrikant samt som Smedemester. Der forhandles flere originale Mærker, saasom dansk Hamlet og Göricke Cykler m. fl.

Endvidere har Indehaveren selv konstrueret nogle Bage- og Stegeovne, beregnet til Primusapparater. Disse fabrikeres i hans eget Værksted og sælges ogsaa fra Forretningen.

Virksomheden er i støt og rolig Fremgang, og der er i Aarenes Løb erhvervet en stor Kundekreds.

Magnus Christiansen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 17. Maj 1888 i Vejstruprød og er uddannet som Smed i Tyrstrup pr. Christiansfeldt.

ANDREAS ESKELUND
CYKLE- OG AUTOREPARATION
SJØLUND

Andreas Eskelund, der er født den 25. Februar 1907 i Sjølund, startede sin nuværende Virksomhed i Sjølund i Aaret 1929. — Bygningen, hvori Virksomheden fik til Huse, var opført i 1905 og bestod af en pæn Butik med tilhørende Beboelseslejlighed; men ved Starten tilbyggede Eskelund et Reparationsværksted, hvori installeredes alle moderne og nødvendige Maskiner, saaledes at man var i Stand til at løse selv de sværeste Opgaver indenfor Faget.

Andreas Eskelund

Forretningen driver nu Handel med Cykler, samt Reparation af disse, ligesom der udføres Reparationer af Automobiler. Endvidere udføres alt Blikkenslagerarbejde. Forretningen er i de Aar, der er gaaet siden Starten, af Indehaveren arbejdet godt frem, ligesom der efterhaanden er erhvervet en god og solid Kundekreds.

Andreas Eskelund har faaet sin Uddannelse som Blikkenslager og Cyklehandler. Endvidere er han uddannet som Maskinarbejder i Kolding.

I Virksomheden beskæftiges foruden Indehaveren 1 Mand.

JENS HANSEN, TRÆVAREFABRIK SDR. VILSTRUP PR. ELTANG

Fabrikant Jens Hansen

I smaa lejede Lokaler startedes Jens Hansens Trævarefabrik i 1930. Allerede 3 Aar senere var Lokalerne for smaa, og man maatte opføre eget Hus for at rumme Virksomheden. Samtidig med de nye store Lokaler blev der anskaffet alle moderne Maskiner, som fordres for at optage den haarde Konkurrence indenfor Trævarebranchen.

Der beskæftiges op til 4 Mand, og der fremstilles Stolestel, Radiokasser, Skabe samt Trætøj til Landbrugsmaskiner. — Indehaveren, Jens Hansen, der er født den 17. Maj 1898 i Ølgod, har lært saavel Tømrer- som Snedkerfaget og har for yderligere at uddanne sig besøgt Hillerød Haandværkerskole i 2 Aar.

K. AARUPS STOLEFABRIK ELTANG

For faa Aar siden paabegyndte Maskinsnedker A. J. Andersen, som en af de første her i Landet, at fremstille Stel til Polstermøbler med bøjede Armlæn, men saa solgte han sin Virksomhed til Møbelfabrikant K. Aarup, som overtog Forretningen den 1. Juni 1933. Fabriken fortsatte med Fabrikation af disse Stel, som allerede nu sælges til Møbelhandlere, Tapetserere og Snedkere over hele Landet, idet Firmaet har egen Repræsentant, der til Stadighed rejser rundt til Kunderne.

Man raader over alle moderne Maskiner, saaledes at Aarup staar godt rustet selv overfor den haardeste Konkurrence.

Kristian Aarup er født den 11. Februar 1905 i Sdr. Stenderup og har lært sit Fag fra Grunden, ligesom han for at dygtiggøre sig har frekventeret den tekniske Skole i Aarhus.

SMEDEMESTER SØREN K. NIELSEN ELTANG

Smedemester Søren K. Nielsen

Ovennævnte Smedie, der er den eneste paa Pladsen, blev i Aaret 1921 overtaget af Smedemester Søren K. Nielsen, som siden har drevet den betydeligt fremad.

Nielsen, som udfører alt Arbejde indenfor sin Branche, paatænker nu at optage Fabrikation af forskellige Specialiteter, som Haveriver, Axhævere og andet.

Smedien, der har til Huse i egne Bygninger, som foruden Værkstedet ogsaa rummer Beboelse, beskæftiger til Stadighed 3—4 Personer.

Smedemester Søren K. Nielsen er født den 21. April 1888 i Hvejsel, sin Uddannelse har han faaet som Grovsmed.

SNEDKERMESTER MARTIN HYGUM SDR. VILSTRUP PR. ELTANG

Af de unge Haandværkere i Sdr. Vilstrup, som har vist at have Øje for Fremtidens Krav, maa man nævne Mar-

Snedkermester Martin Hygum

tin Hygum, som i 1933 overtog en gammel Tømrer- og Snedkerforretning der i Byen.

Virksomheden beskæftiger sig foruden med lokale Tømrer- og Snedkerarbejder med en gros Fremstilling af Trævarer i alle Arter.

Værkstedet rummer alle moderne Maskiner, som fordres til Fremstilling af alt indenfor Trævarebranchen.

Snedkermester Martin Hygum er født den 24. September 1910 i Dalby Sogn og har lært Tømrer- og Snedkerfaget samt besøgt den tekniske Skole i Kolding.

EGTVED AUTOVÆRKSTED

Den nuværende Indehaver af Egtved Autoværksted, P. A. Lunderskov, overtog Virksomheden i Aaret 1921. Forretningen omfattede dengang kun Cykleværksted, men straks efter Overtagelsen udvidedes Virksomheden til ogsaa at omfatte Reparation af Automobiler, medens Cykleforretningen stadig bibeholdtes.

P. A. Lunderskov

Bygningerne, hvori Virksomheden drives, tilhører Indehaveren, og der er i Aarenes Løb gentagne Gange udvidet, saaledes sidst i Sommeren 1933. Ved Overtagelsen var Værkstedet kun 32 Kvadratmeter stort, men efter Udvidelsen raades der nu over et fuldt moderne Værksted i Funkisstil, saaledes er der bl. a. Ovenlys. Endvidere er der installeret alle moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget.

Der er autoriseret Chevrolet- og Fordreparationsværksted. Beskæftigelsesgraden er meget variabel efter Forholdene.

Peter Albert Lunderskov er født den 1. September 1896 i Brakker i Storup Sogn og er uddannet som Automobilmekaniker. Efter endt Læretid arbejdede han forskellige Steder rundt om i Sønderjylland, indtil han overtog sin nuværende Virksomhed.

SMEDEMESTER EMANUEL JOHANSEN EGTVED

Til en af Landets gamle Smedier hører ovenstaaende, der nu indehaves af Emanuel Johansen.

Johansen, der overtog Smedien i Aaret 1927, har siden forstaaet at drive den efter vor Tids moderne Principper, vel udføres der alt Arbejde Faget henhørende; men det er Fabrikation af Hestesko, man hovedsagelig beskæftiger sig med.

Smedemester Emanuel Johansen

Hesteskoene, der sælges en gros overalt i Landet, giver Beskæftigelse til 3—4 Personer, og da Værkstederne, som af Indehaveren i Aaret 1929 blev opført, er forsynet med alle nødvendige Maskiner, er der ingen Tvivl om, at Johansen i Fremtiden yderligere vil kunne udvide sin Kundekreds, især da han baade i Pris og Kvalitet er konkurrencedygtig.

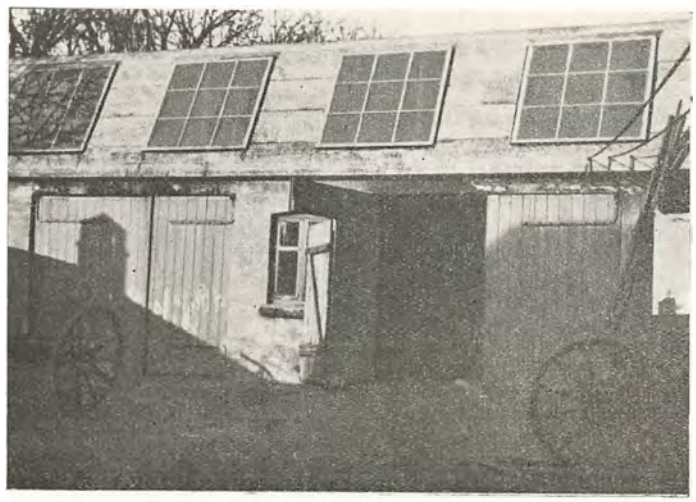

Emanuel Johansen, der er født i Egtved den 17. Juni 1902, har faaet sin Uddannelse i Faget, og han har endvidere været paa Hærens Beslagskole i København, hvor han tog Afgangseksamen med første Karakter.

CYCLEHANDLER S. CHRISTENSEN SØRENSEN EGTVED

S. Sørensens Cykleforretning i Egtved er grundlagt i Aaret 1908 af Indehaveren, som Cykleforretning med tilhørende Reparationsværksted. Forretningen er en af de ældste i Byen. Den trivedes godt, og 10 Aar efter Grundlæggelsen købtes egen Ejendom, hvorhen Virksomheden flyttedes.

Cyklehandler S. Christensen Sørensen

Her var imidlertid ingen Butik, men i 1925 indrettedes en saadan med Salg af saavel nye som brugte Cykler. Forretningen passes af Fru Sørensen, medens Sørensen selv passer Reparationsværkstedet.

Forretningen, der er i stød og rolig Fremgang, beskæftiger fast 3 Mand. — Søren Christensen Sørensen er født den 2. Maj 1877 i Bredsten og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker og Grovsmed.

Værkstedet i 1908

Den nuværende Forretning

M. HANSEN SAVVÆRK, TØMMERHANDEL, MASKINSNEDKERI — VANDEL

Snedkermester Marius Hansen startede i Aaret 1906 i et ganske lille Værksted i Vandel en Tømrer- og Snedkerforretning. Han fik efterhaanden meget at bestille, og Værkstedet maatte jævnligt udvides. I 1917 tilbyggedes et moderne Maskinsnedkeri, og i 1923 var Forretningen blevet saa omfattende, at Hansen lod anlægge eget Savværk med tilhørende Motorhus, hvori er installeret en Dieselmotor, som delvis leverer Kraft til Savværkets og Snedkeriets Maskiner.

Paa Savværket fabrikeres udelukkende Bygningsmaterialer, og samtidig med Værkets Grundlæggelse optoges Forhandling af det Tømmer, som blev tilskaaret, og som ikke bruges i Bygmesterforeningen; der behandles udelukkende dansk Gran.

Til daglig beskæftiger M. Hansens Virksomhed 6 Mand. Naar større Bygningsentrepriser haves, er der naturligvis flere Folk i Arbejde. Byggevirksomheden udstrækker sig hovedsageligt til Randbøl Sogn, og af større Arbejder kan nævnes Restaurering af Randbøl Kirke samt Medvirkning ved Bygningen af Grindsted Realskole og Alderdomshjemmet i Vandel.

Savværksejer, Tømmerhandler M. Hansen er født den 14. December 1883 i Nørup Sogn og er oprindeligt uddannet som Møllebygger.

VANDEL TRÆLASTHANDEL

Der har i adskillige Aar været drevet Trælasthandel ved Vandel Station; men det Firma, som nu driver denne Handel, overtog den først i 1919. Firmaet, hvis Indehaver er Trælasthandler Jens Chr. Olsen, har Kunder i vid Omkreds og er almindeligt bekendt for altid at betjene sine Kunder godt, reelt og hæderligt. De Træsorter, der omsættes, er udelukkende udenlandske; men ved Siden heraf drives ogsaa Forretning med andre Bygningsartikler end netop Tømmer. Og endvidere haves en betydelig Omsætning i Kul, Koks og andet Brændsel.

Vandel Trælasthandels Forretningslokaler er erhvervede ved Køb i 1919 i deres nuværende Skikkelse.

Trælasthandler Jens Christian Olsen er født den 23. Juni 1883 i Gierslev Sogn paa Sjælland og er uddannet som Savskærer og Tømmerhandler. I 8 Aar var han

Vandel Trælasthandel

Indehaver af Vandel Savskæreri og er ogsaa paa anden Maade blevet godt hjemme paa sin Egn. I de sidste 8 Aar har J. C. Olsen været Medlem af det stedlige Menighedsraad.

SKÆRBÆK SAVVÆRK
PR. TAULOV

Virksomheden, der drives under ovenstaaende Navn, er oprindelig grundlagt som Tømrerforretning i Aaret 1916 af den nuværende Indehaver, J. Ottosen; men siden 1922 er Driften omlagt til hovedsagelig at omfatte Savværksarbejde.

Savværksejer Jens Ottosen

I Aaret 1929 ombyggedes Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, til sin nuværende Skikkelse med et Grundareal paa 500 Kvadratmeter, og samtidig installeredes alle moderne Maskiner; ialt raades der nu over 10 Save, flere Høvlemaskiner m. m. Drivkraften er en 38 HK Dieselmotor.

I Virksomheden, hvor 7 Mand er i Arbejde, beskæftiger man sig med Opskæring af Bygningstømmer og Brædder; endvidere fabrikeres af Affaldstømmer Fiskekasser, der dog kun sælges lokalt. Mange store Leverancer har Savværket haft i Aarenes Løb, saaledes skal nævnes Leverancen af Bygningstømmer til Fredericia ny Banegaard i Vinteren 1933, og nu leveres Tømmer til et stort Komplex, der opføres af Esbjerg Kommune.

Jens Ottosen, der er født den 21. September 1888 i Simmelkjær ved Herning, har faaet sin Uddannelse som Tømrer og Snedker i Sønderjylland inden Genforeningen. I Aaret 1917 deltog han i Kursus for Savskærere paa Teknologisk Institut og har endvidere besøgt Haandværkerdagskolen i Hillerød samt Vestbirk Højskole.

Ottosen, der er en dygtig og energisk Mand, er Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse, saaledes er han Vurderingsmand for Danske Grundejeres Brandforsikring og Vurderingsmand for Dansk Stormskadeforsikring.

GRAVENS FODBOLDSTØVLEFABRIK

Det er sikkert faa Fodboldspillere, der tænker sig, at en Del af de Støvler, som bruges rundt paa Landets Baner, er fabrikeret i Gravens Fodboldstøvlefabrik. — Denne Virksomhed, der er grundlagt i Aaret 1905, paabegyndtes dengang som et mindre Haandskomagerværksted, og som saadan arbejdede det indtil 1933, da ovennævnte Fabrikation optoges. — Virksomheden, der nu har Beskæftigelse til 4 Mand, fabrikerer Støvlerne i alle Numre, alle Kvaliteter og Farver, og er konkurrencedygtig saavel i Pris som i Kvalitet.

Fabrikant H. P. Hansen

Fabriken har til Huse i egen Ejendom, og da Værkstederne er gode og alle nødvendige Maskiner tilstede, vil den altid kunne tilfredsstille ethvert Behov.

Indehaverne af Virksomheden er Grundlæggeren H. P. Hansen samt dennes Svigersøn B. Hundewadt. — H. P. Hansen, der er udlært Skomager, er født den 3. November 1881. B. Hundewadt er født den 9. August 1909 og er handelsuddannet.

KARETMAGER JOHAN MØLLER
STARUP PR. GRAVENS

Blandt Egnens Karetmagerværksteder indtager ovenstaaende en fremskudt Plads. I utallige Aar laa paa samme Sted en gammel Hjulmagerforretning, og som saadan har den været drevet, indtil nuværende Indehaver i Aaret 1930 overtog den.

Karetmager Johan Møller

Indehaveren, Johan Møller, driver nu Forretningen som Vogn- og Karosserifabrik; men fremstiller ogsaa andet indenfor Branchen.

Virksomheden, der er installeret i et stort Værkstedslokale og forsynet med alle nødvendige Maskiner, driver samtidig et mindre Savskæreri, og der er ingen Tvivl om, at Indehaveren nok skal vide at hævde sig i Konkurrencen i Fremtiden.

Karetmager Johan Møller er født den 26. April 1906, han er uddannet som Karetmager og har endvidere frekventeret teknisk Skole.

J. JØRGENSENS SAVVÆRK
GRAVENS

Firmaet, der af Indehaveren er grundlagt i Aaret 1923, beskæftiger sig hovedsagelig med Fabrikation af Kasser til alle Formaal, og det skal nævnes, at af Aaleeksportkasser, Frugtkasser samt Kasser specielt til Brug for Hønserier fabrikeres og sælges der en endog meget stor Del.

Savværksejer Jørgen Jørgensen

Virksomheden, der har til Huse i egen Ejendom, som er opført ved Starten, drives efter de mest moderne Principper, og da alle nødvendige Maskiner af nyeste Konstruktion er installeret, staar den fuldt paa Højde med Tidens Udvikling, og er i Stand til at møde Fremtiden og den haarde Konkurrence med god Fortrøstning.

Indehaveren af Virksomheden, Savværksejer J. Jørgensen, beskæftiger til Stadighed 11 Personer. Han er født den 20. Juni 1888 i Sdr. Stenderup og udlært som Karetmager og har som saadan været Mester i 11 Aar. Foruden at lede sin nu store Virksomhed, røgter Jørgensen ikke saa faa Tillidshverv, han er saaledes Kasserer i den stedlige Ungdoms- og Foredragsforening og er i Bestyrelsen for Elektricitetsværket, Vandværket og Borgerforeningen.

SDR. OMME TEGLVÆRK

En stor og anerkendt Virksomhed har sin Beliggenhed i den lille Stationsby Sdr. Omme, nemlig Sdr. Omme Teglværk.

Dette er grundlagt i Aaret 1895 med Højovn og blev, 15 Aar senere, i 1910, overtaget af den nuværende Indehaver, Proprietær Th. Thellesen. Efter 3 Aars Forløb fandt Ejeren det fornødent fuldstændig at ombygge Teglværket fra Grunden, og der blev ved denne Lejlighed ligeledes installeret Ringovn. I 1927 solgte Thellesen imidlertid Teglværket, men maatte atter overtage dette i 1933, da de mellemliggende Indehavere ikke havde haft Held til at drive Værket.

I Virksomheden, hvor ca. 20 Mand er beskæftiget, fremstilles saavel maskin- som haandstrøgne Mursten samt Drænsrør i alle Dimensioner fra 2 til 4 Tommer. Den aarlige Produktion er paa ikke mindre end 350,000 haandstrøgne og ca. 1,700,000 maskinstrøgne Sten samt 75,000 Drænsrør. Salget ledes og forestaas af Proprietær Thellesen personlig, og da dette optager al hans Tid, er der ansat en Bestyrer til at lede Arbejdet paa Teglværket.

Til dette hører et Areal paa 35 Tdr. Land, og der forefindes Blaa- og Rødstensler i et Lag paa 5—6 Meters Dybde. Ligeledes hører der ca. 30 Tdr. Land Tørvejord til Virksomheden, og herfra forsynes denne med Tørv til Brænding af Produktionen.

Af større Leverancer kan nævnes Leverancen af Sten til Horsens Statsfængsels Koloni ved Sdr. Omme.

Thelle Hedegaard Thellesen er født den 29. September 1876 i Assing Sogn i Hammerum Herred. Han drev i 11 Aar Købmandshandel i Kibæk, men allerede 2 Aar inden denne Forretnings Salg overtog Thellesen Sdr. Omme Teglværk og drev dette — som nu — ved Hjælp af en Bestyrer.

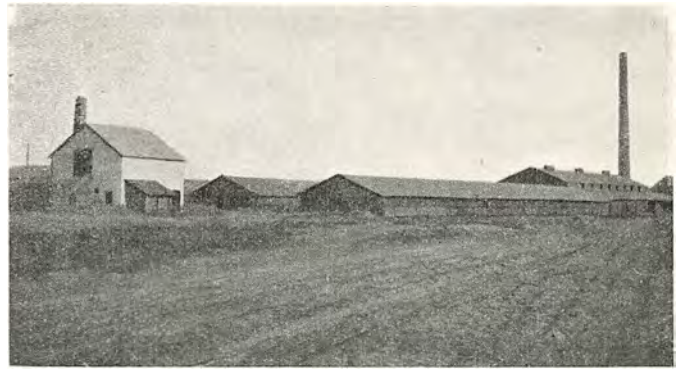

I 1927 købte Thellesen Jerlevgaard ved Vejle, og denne driver han ved Siden af Teglværket. Til Gaarden hørte oprindelig ca. 460 Tdr. Land, men da saa godt som hele Jerlev dengang hørte under Jerlevgaard, er der af dennes Jorder udstykket ca. 200 Tdr. Land. Tilbage er nu ca. 245 Tdr. Land Agerjord og 14 Tdr. Land Skov.

GØDDING KASSESAVVÆRK

Gødding Kassesavværk er etableret i Aaret 1930 af Fabrikant N. Buch Larsen til Fremstilling hovedsageligt af Emballage til Fiskeri- og Slagterivirksomheder samt

af Frugtkasser. Savværket har adskillige Aftagere i de nævnte Brancher, bl. a. er Esbjerg Aftager af Fiske- og Frugt-Emballage, ligesom forskellige Slagterier aftager Kasser til Pakning af Fedt. Som Helhed taget er Virksomheden i Fremgang; der opskæres aarligt ca. 15—20,000

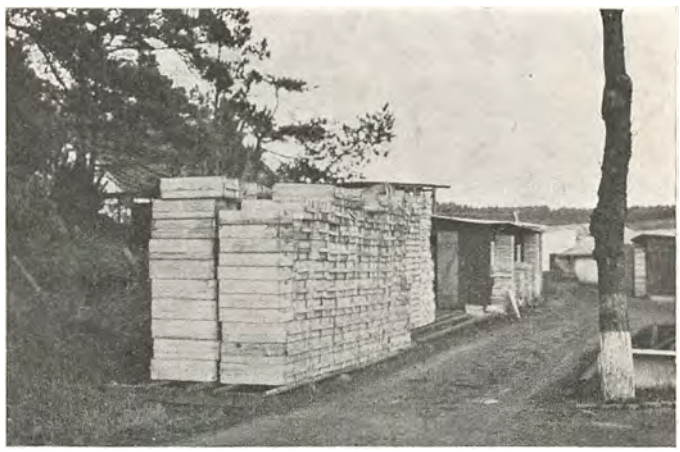

Kbf. dansk Grantræ, som købes paa Randbøl Statsskovdistrikt eller i det Grønske Fideikommis' Skove. Der beskæftiges ialt op imod en halv Snes Mand.

Under Buch Larsens Ledelse er Kassefabriken anlagt med moderne Maskiner, saaledes at den i teknisk Henseende staar paa Højde med andre Virksomheder af samme Art. Sandsynligvis vil den i Løbet af kortere Tid paa Grund af Pladsmangel blive forlagt til større Forhold i Nærheden af det nuværende Sted. Til den Tid vil Arbejdsstyrken formentlig kunne udvides betydeligt, saaledes at Omsætningen kan drives yderligere i Vejret.

Fabrikant Niels Buch Larsen er født den 24. April 1902 i Egholdt og er uddannet ved Forstvæsen og Savværksdrift.

JENS PETER JACOBSEN
AUTOVÆRKSTED — PJEDSTED

En Virksomhed af forholdsvis ny Dato er Jens Peter Jacobsens Autoreparationsværksted i Pjedsted, idet det er paabegyndt i 1932, da Jacobsen lod opføre egen Værkstedsbygning, hvori installeredes alle nødvendige Maskiner, saaledes at han var i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget.

I Løbet af den korte Tid, der er forløbet siden Starten, er det lykkedes at oparbejde Virksomheden saa meget, at der nu er 2 Personer i fast Arbejde, ligesom Kundekredsen stadig forøges.

Jens Peter Jacobsen, der er født den 19. September 1907 i Højer, har faaet sin Uddannelse som Mekaniker i Vejle, hvorefter han inden Etableringen arbejdede forskellige Steder rundt i Landet.

BENDIXENS SNEDKERI
BREDSTEN PR. VEJLE

Bendixens Snedkeri i Bredsten pr. Vejle er grundlagt i Aaret 1896 til Fremstilling af Møbler efter Tegning.

Bag det fordringsløse Navn skjuler sig en i høj Grad særpræget Virksomhed, der nok er en Omtale værd. I Aarenes Løb har Bendixens Snedkeri sendt Møbler ud over hele Landet, og nye Kunder kommer stadig til, grundet paa andre Kunders Tilfredshed og Anbefaling. Som en særlig Fordel kan nævnes, at Snedkeriet har egen Vævestue, i hvilken fremstilles de Stoffer, der bruges til Betræk paa Møblerne. Det er Bendixen jun.s Hustru, der er Kunstvæverske og som saadan bidrager en ikke ringe Del til at gøre Virksomheden kendt blandt Smagselskere i videre Kredse. Fruen udfører paa Bestilling vævede Stoffer i alle Arter og smagfulde Mønstre.

Bygningerne er i det væsentlige opførte ved Starten i 1896, men er i Tidens Løb udvidet meget, sidst i 1932, da der blev anlagt Tørrestue m. m. Der fremstilles saavel Møbler i enkelte Stykker som i Stuer og udelukkende til Forbrugere efter særlig Bestilling. Af og til haves større Leverancer; f. Eks. leveredes i 1933 en Del Montering til Snoghøj Gymnastikhøjskole.

Snedkermester Hans Andreas Bendixen, Forretningens mangeaarige Indehaver og Leder, er født den 6. December 1869 i Østerhæsinge, hvor han hos sin Fader blev uddannet ved Faget. Senere har han besøgt Teknisk Skole i Faaborg og København. Efter udstaaet Læretid arbejdede Bendixen en Del Aar i København, Tyskland, Schweiz og Østrig indtil 1894, da han tog paa Kursus paa Askov Højskole, hvor han opholdt sig, indtil han

sammen med sin Hustru, der ogsaa vævede, grundlagde Virksomheden i Bredsten. Godt rustet i Livets Skole, som Bendixen var, fik han hurtigt god Gang i Bedriften og har ved Siden heraf faaet Tid til at udrette en Del, Aar efter Aar, for sine Standsfæller og i Offentlighedens Interesse. Det maa i saa Henseende være tilstrækkeligt at nævne, at Bendixen er Formand for Haandværkerforeningen i Bredsten, i Bestyrelsen for Fællesrepræsentationen for dansk Haandværk og Industri og Medlem af Forretningsudvalget, Formand for Sammenslutningen af Snedkermesterforeningerne i Danmark, Medlem af Kø-

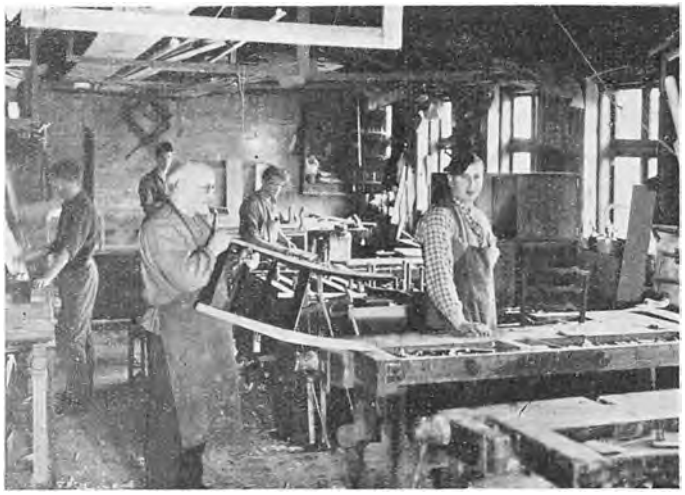

benhavns Repræsentantskab og Formand for Sydjydsk Snedkermesterforening.

I 1932 optoges H. Bendixens Søn, Frede Bendixen, som Kompagnon i Firmaet. Han er født den 15. Februar 1905 i Bredsten og har lært hos Faderen. Senere arbejdede han hos kgl. Hof-Leverandør Lysberg-Hansen i København i 2 Aar og besøgte i 4 Semestre Skolen for dansk Kunsthaandværk. Derefter arbejdede han i Sverige og i nogle Aar igen i København, men vendte hjem i 1932 til Bredsten. Hans Hustru, der forestaar den omtalte Vævestue, er uddannet paa Kunstindustrimuseets Væveskole, hvilket selvfølgeligt har givet Fruens særprægede Talent et yderligere Plus.

BREDSTEN
SMEDE- OG MASKINVÆRKSTED
BREDSTEN PR. VEJLE

er beliggende i Bredsten By ved Vejle—Varde Landevej. I 1897 grundlagde Smedemester Chr. Skou en Grovsmedie. Tidligt og sent klang Mesters Hammer ved Ambolten, og med Tiden blev han en ret holden Mand, flittig og stræbsom som han var. I 1918 var hans Søn, Chr. Skou, blevet saa gammel, at han var færdig med sin Soldatertjeneste, og Sønnen blev da optaget i Firmaet som Faderens Kompagnon. Sammen drev de Virksomheden indtil 1925, da den ældre Skou paa Grund af svigtende Helbred maatte trække sig tilbage.

Ved den unge Skous Indtræden i Firmaet i 1918 startedes ved Siden af Grovsmedien et Maskinværksted med Reparation af Landbrugsmaskiner for Øje. Samtidig paabegyndtes en Fabrikation af praktiske Grussorterere til Vejvæsenet, som i flere Aar gav Værkstedet meget Arbejde. I 1925 udvidedes Virksomheden yderligere, idet Chr. Skou paabegyndte Fabrikation af Centralvarme-

Grundlæggeren, Smedemester Chr. Skou

Smedemester Chr. Skou jun.

anlæg og etablerede sig som Installatør af Vand- og Sanitetsanlæg. I 1933 har han taget endnu et Speciale op, nemlig Fremstilling af Olieskabe, til en Begyndelse til Nafta Benzin Co.s Afdeling i Kolding.

Det synes, som om Chr. Skou jun. har en lykkelig Haand for alt, hvad han rører ved, og Forretningen blomstrer under hans Ledelse. Personligt beskæftiger han sig, mere privat, med Kunstsmedarbejde, til hvilket han er særdeles dygtig. Derom vidner bl. a. de smukke Lygter, han har fremstillet til Bredsten Kirkes Indgangsportal, til Forsamlingshuset, Lægeboligen o. s. v. En smuk og interessant Beskæftigelse for den, der er i Besiddelse af det nødvendige Talent.

Den udvendige Lygte paa Kirken i Bredsten, udført af Chr. Skou i 1931

At Forretningen blomstrer, kan man hurtigt blive klar over, naar man har set det gamle Værksted, ca. 40 Kvadratalen stort, og sammenligner det med den nuværende Ejers mindst dobbelt saa store, lyse og luftige Lokaler,

forsynede med et moderne og fuldtud konkurrencedygtigt Maskinanlæg.

Smedemester Christian Skou er født den 30. April 1892 i Helsingør og er oplært hos sin Fader. En Tid var han Rejsemontør for Firmaet Brdr. Bendix i København. Der er dog ingen Tvivl om, at Kunstsmedearbejdet altid har interesseret Skou mest, og han har paa forskellig Maade søgt sig Uddannelse i dette Fag, som han altsaa stadig dyrker med Lyst og Iver, naar Lejlighed gives.

Paa sin Egn er Smedemester Skou en kendt og skattet Personlighed. Det kan nævnes, at han er Kasserer i Bredsten Haandværkerforening, Formand for Smedemesterforeningen Nord og Vest for Vejle, samt Medlem af Bestyrelsen for Bredsten tekniske Forening. Desuden beklæder han en Stilling som Brandfoged.

INSTALLATØR P. MORTENSEN
HORNSYLD

Denne Forretning, som er af nyere Dato, blev af Indehaveren startet i Aaret 1930.

Indehaveren, Installatør P. Mortensen, havde forinden sin Start haft Ansættelse paa Hornsyld Elektricitetsværk, hvor han havde arbejdet en Aarrække, og derved allerede i Aaret 1913 opnaaet Autorisation som Elektriker.

Sideløbende med Installatørvirksomheden driver Mortensen et mekanisk Værksted, og her udføres alle Reparationer paa saavel Automobiler som Motorcykler.

P. Mortensen, der er født den 11. September 1883 i Stouby Sogn, er som ovenfor nævnt uddannet som Elektriker og i Maskinfaget.

SNEDKERMESTER SIGURD NYMAND — HORNSYLD

Ovenstaaende Forretning, der er grundlagt i Aaret 1891, har gentagne Gange skiftet Ejere, indtil nuværende Indehaver, Snedkermester Sigurd Nymand, i Aaret 1910 købte den.

Forretningen, der drives som almindelig Detailsnedkeri, udfører for Tiden alt Arbejde Faget henhørende, og er en af Egnens største Ligkisteforretninger.

I det udmærkede Værksted, hvori Forretningen har til Huse og som er forsynet med alle nødvendige Maskiner, beskæftiges 4—5 Mand. Indehaveren af Forretningen, Sigurd Nymand, er født den 13. Marts 1884 i Klakring. Sin Uddannelse i Faget har han dels faaet i Horsens, i København og paa flere af Landets Snedkerier, senere har han for yderligere at udvide sine Kundskaber opholdt sig i baade Tyskland og Schweiz. Sigurd Nymand besidder forskellige Tillidshverv, saaledes er

han Formand for Hornsyld—Nebsager Sygekasse, hvilket han har været i 22 Aar, desuden har han siden 1916 været Medlem af Menighedsraadet, samt Forstander og Lærer for Teknisk Skole.

BARRIT
SMEDE- OG MASKINFORRETNING

Smedemester Sigurd Stenhøj etablerede sig i Aaret 1917 som Grovsmed i Barrit. Han svang sin Hammer, saa Gnisterne føg, og samtidig modnedes i hans Hjerne Beslutningen om, at han vilde videre end som saa. I 1921 fik Stenhøj Virksomheden omlagt saa meget, at han kunde starte sit nuværende Firma: „Barrit Smede- og Maskinforretning, Fabrik for hydrauliske Løftere og Trykluftanlæg", det vil sige, han begyndte med Maskinvirksomheden, kombineret med Automobilreparation,

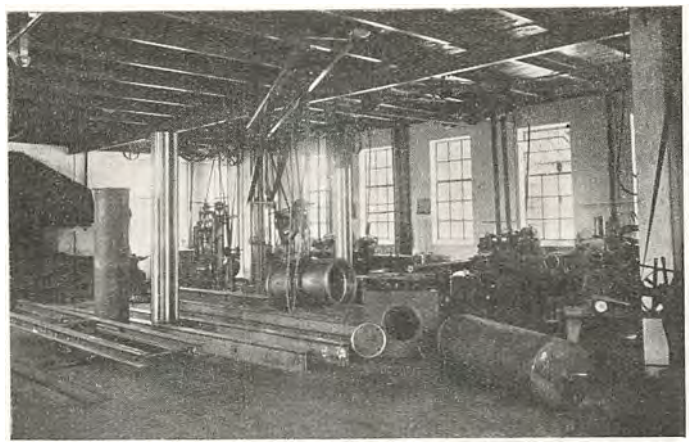

og i 1929 var det saa, at han opfandt den første transportable hydrauliske Automobilløfter og optog Fabrikation af denne. Nu ses hans „Løftere" alle Vegne. Her i Landet sælges de gennem Repræsentanter direkte til

Forbrugere, samt til Grossister. Til Udlandet haves en Del Eksport, f. Eks. til Sydafrika, ligesom Fabrikant Stenhøj har begyndt en Samhandel med Sydamerika, samt Norge. Hans Fabrik er den eneste Specialfabrik for disse Løftere her i Skandinavien.

I Stenhøjs Virksomhed beskæftiges nu 8 Mand. Foruden Auto-Løfterne fremstilles som Specialiteter Kompressoranlæg og Bremsejusteringsapparater. Fabriksbygningerne i deres nuværende Skikkelse er opførte siden 1929 og er fuldt moderne indrettede.

Maskinfabrikant Sigurd Stenhøj er født den 23. Oktober 1894 i Klakring og er oplært som Grovsmed. Han var kun 22 Aar, da han satte Foden under eget Bord — efter nogen Tid at have arbejdet hos Kramper & Jørgensen i Horsens.

SØREN KJÆRSGAARD
BRØNDSTED PR. PJEDSTED

Søren Kjærsgaard har overtaget sin nuværende Virksomhed den 1. Maj 1931. Forretningen drives som almindelig Smedeforretning; men som et særligt Speciale fremstilles et Haandtag, der er indstilleligt efter alle Dørtykkelser. Af denne Artikel er solgt en Del paa Egnen.

Værkstedet, der raades over, er forsynet med alt nødvendigt Værktøj, ligesom der er installeret alle moderne Maskiner, og 2 Personer har fast Beskæftigelse i Virksomheden.

Søren Kjærsgaard er født den 5. Oktober 1905 i Folderup og har faaet sin Uddannelse som Grov- og Beslagsmed hos Faderen i Herslev.

KLAUS JØRGEN KLAUSEN
AAGAARD

Aagaard Smedie er af meget gammel Dato, idet den er grundlagt i Aaret 1864 af daværende Smedemester Mortensen, der senere afstod den til sin Søn. Denne drev Smedien indtil 1927, da den nuværende Indehaver, Klaus Jørgen Klausen, overtog den.

Da Smedien ganske naturligt var noget gammeldags, ombyggede Klausen den, saaledes at den i Dag er fuldt tidssvarende og fremtræder nu ikke alene som Byens

Smedemester Klaus J. Klausen

bedst indrettede, men tillige Byens ældste Forretning af sin Art, og da den er beliggende paa et godt befærdet Strøg, er det lykkedes Indehaveren at erhverve en betydelig Kundekreds, der maa søges i hele Omegnen, og blandt hvilken Forretningens Arbejder er kendt og anset som værende absolut første Klasses. I Virksomheden, hvor der daglig beskæftiges 2—3 Mand, udføres alt under Faget henhørende Arbejde.

Smedemester Jørgen Klausen, der er født i Aaret 1876 i Hvirring Sogn, har faaet sin Uddannelse som Smed i Vindelev pr. Vejle hos Smedemester Jens Jørgensen.

SMEDEMESTER HARALD JOHANSEN
DAUGAARD

En meget gammel Virksomhed er Smedien i Daugaard, idet den gennem Tiderne er gaaet i Arv fra Slægtled til Slægtled.

Den nuværende Indehaver, Harald Johansen, overtog Smedien efter sin Fader, H. C. Johansen, i Aaret 1930 og fortsætter efter de samme gode Principper som sine Forgængere, og dette i Forbindelse med hans Dygtighed som Fagmand har gjort, at Virksomheden nu indtager en fremskudt Plads blandt de mange Smedier, der findes i Sønderjylland.

Virksomheden drives som almindelig Smedeforretning, der udfører alt under Faget hørende Arbejde; endvidere har der i flere Aar været fremstillet Trillebøre en gros; men man er i de senere Aar slaaet ind paa et nyt Felt, nemlig Fremstilling af Cyklestativer, der sælges saavel en gros som en detail, og der er allerede paa dette Omraade vundet godt Indpas paa Markedet.

Smedemester Harald Johansen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2—3 Personer, er født den 17. April 1905 i Daugaard og har som Svend arbejdet forskellige Steder herhjemme; endvidere har han besøgt Teknologisk Institut. Harald Johansen er Brandfogedassistent for Daugaard Stift til Maskinsyn.

RIBE

Første Gang RIBE nævnes i Historien er omkring Aaret 860, da det berettes, at Nordens Apostel, Ansgar, af den jydske Underkonge, Erik Barn, fik Tilladelse til at lade bygge en Kristenkirke i Byen. Det synes endda, at Kongen selv gav Plads i Byen til Kirkens Bygning. Denne var den anden kristne Kirke i Danmark, idet den første, der var ti Aar ældre, laa i Slesvig. At Ansgar netop valgte Ribe, som det Sted, hvor det var ham magtpaaliggende at faa Landets anden kristne Kirke anlagt, tyder paa to Ting. For det første, at Ribe allerede den Gang har været et temmelig befolket Sted, for det andet har Ribe rimeligvis allerede den Gang været Handelsplads.

Omkring Aar 1080 begyndte Ribe, som det synes, at hævde sig rask ved Søfart og Handel. Byens mest glimrende Tid falder omkr. Aaret 1200, da Slesvig bukkede under i Konkurrencen med det opblomstrende Lybeck, og den vestjydske Havneby hævede sig til Danmarks vigtigste Handelsplads. Byens ældste Privilegier er givne af Valdemar Sejr; Privilegierne er stadfæstet den 4. Maj 1242, den 20. Februar 1251 og den 25. Juli 1252. Ribe er en udpræget Turistby, og Domkirken, eller »VOR FRUE« i Ribe, som er en af Nordens ældste Kirkebygninger, idet den som Trækirke blev opført i Aaret 862, er en af dens Seværdigheder. Byen har en driftig og dygtig Handelsstand, der har valgt Borgmester, Bankdirektør H. Kaalhauge som Formand i Handelsstandsforeningen. Denne har i 1908 oprettet en Handelsskole, hvis Forstander er Lektor T. Nørregaard.

Fra oven og nedefter: Raadhuset — Udsigt over Hovedengen — Munketorvet — Biblioteket

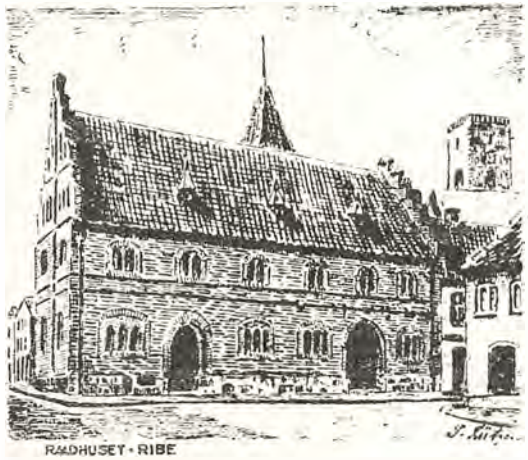

Domkirken

Den gl. Bispegaard, nu Posthus

SYDJYDSK LANDMANDSBANK A/S

Sydjydsk Landmandsbank er grundlagt Aar 1876 som Aktieselskab med det Formaal at drive almindelig Bankforretning. Bankens første Direktør var B. Bøggild, og ved hans Afgang tiltraadte Direktør S. Nielsen og Sagfører Th. Therkelsen. Nielsen efterfulgtes i 1915 af Direktør S. Kromann og Sagfører Therkelsen allerede i 1914 af Direktør J. Jepsen. Kromann afløstes i 1918 af Direktør H. Kaalhauge.

Sydjydsk Landmandsbank begyndte i sin Tid med en Aktiekapital paa 200,000 Kr. og har i Dag en Aktiekapital paa 800,000 samt en Reservefond paa 570,000 Kr. I Løbet af de sidste 15 Aar er der oprettet Filialer i en Række Byer, saaledes Gredstedbro, Agerbæk, Tofterup, Spandet, Reisby og Hygum. Banken havde i mange Aar Lokaler paa Mellemdammen, men flyttedes i 1921 til Storegade, hvor den i Løbet af 1920 havde ladet opføre egen Bankbygning.

C. J. BACKHAUS
KONDITORI OG VINTERHAVE

Det Backhaus'ske Konditori i Ribe er grundlagt i 1854 af Konditor G. A. Backhaus, der kom vandrende fra Tyskland, fandt Behag i den gamle Kongestad og etablerede sig med en lille Forretning dér. I 1888 overtoges denne Forretning af Sønnen, C. J. Backhaus, som var dens Ejer og Leder indtil sin Død i 1930.

En lang Række Udvidelser betegner den Periode, i hvilken C. J. Backhaus var Firmaets Chef. Af Ribe By købte han efterhaanden de tilstødende Ejendomme og lod sin Virksomhed vokse ud over disse. Med Ejendommene fulgte nogle store Havearealer, der ligeledes er taget i Brug i Forretningens Tjeneste. Der er nu saavel Konditoriet som dettes Udsalg samt en stor og smuk Palmehave, i hvilken der er Koncert og Dans hver Aften, og som iøvrigt virker som almindelig Restaurant. Videre er der indrettet en anselig Lysthave med Fuglevoliérer, og denne Have er en stor Turistattraktion. Dens Fuglebestand bestaar af baade Sølv- og Guldfasaner, Paradisfugle, Papegøjer, forskellige Høns og Ænder m. fl. Aber er der ogsaa i Haven, saaledes at denne paa sin Vis udgør en smuk Dyrepark med dejlige Blomsterbede, forskellige originale Stengrotter og en interimistisk Drypstenshule, der virker meget illuderende. Altsammen er det C. J. Backhaus' Idéer, delvis udsprungne af hans egen rige Fantasi, dels hentede ved Studier i Udlandet, hvor han har opholdt sig en Del i sine unge Dage.

Afd. Konditor C. J. Backhaus

Fru Marie Backhaus

Det siger sig selv, at Skoler, der ved Sommertid har Udflugt til Ribe, gerne skal hen og aflægge Visit i denne

dejlige Have. I 1933 besøgtes den af 2300 Skolebørn. I de lune Sommeraftener er Haven illumineret med kulørte Lamper.

C. J. Backhaus fødtes den 27. Marts 1859 i Ribe i den Ejendom, hvor hans Livsværk endnu staar som et Minde om hans utrættelige Virkelyst. Han fik Uddannelse ved Faget hos sin Fader og arbejdede senere i Udlandet. Efter hans Død i 1930 overtog hans Enke Ledelsen af det smukke Etablissement, som hun fører videre i samme Aand, som blev fostret af hendes Svigerfader, og som hendes Mand satte højt i Ære. Fru Marie Backhaus styrer med myndig Haand de forskellige Afdelinger, foretager de nødvendige Indkøb og arbejder med saavel i Butik som i Bageri. Hun har derfor den Glæde at se, at Forretningen vedblivende blomstrer saa godt, som hun kan ønske det. En stor Støtte har Fruen i Konditorsvend Peter Lerche, født den 22. Maj 1884, og som har arbejdet for Firmaet i 35 Aar. Lerche passer med aldrig svigtende Pligtfølelse sin Gerning og har paa sin Vis været med til at præge Udviklingen.

C. J. Backhaus' Konditori dyrker et Par fine Specialer i Kransekager og hjemmelavet Konfekt. Det samlede Personale er paa 9 Personer.

Fru Marie Backhaus, født Adolphsen, har Fødselsdag den 28. Februar. Fruen er født i 1868.

RIBE STAMPEMØLLE

Det Firma, der blev Oprindelsen til Ribe Stampemølle, grundlagdes saa langt tilbage i Tiden som i Aaret 1581 og etableredes som Fabrik for Barkmølte til Garverier. Gennem et Par Aarhundreder fortsattes med denne Fa-

brikation. Omkring Aar 1800 udvidedes Virksomheden med en Stampemølle for Fremstilling af Vadmel, og herved opstod altsaa Firmanavnet Ribe Stampemølle — det Navn, som er bibeholdt den Dag i Dag, og som i Tidens Løb har vundet baade Ære og Anerkendelse.

I tidligere Tider blev der i Forbindelse med Stampemøllen drevet et Kalkbrænderi, det vil sige, man brændte Strandskaller til Kalk. Dette ophørte af sig selv, da Metoden blev forældet. Omkring 1870 nedbrændte hele Fabrikskomplekset, kun Bygningernes Ydermure blev tilbage. Ved Genopførelsen blev Komplekset indrettet til Uldspinderi, medens de øvrige Grene af Virksomheden bortfaldt. Man indrettede sig paa „Bønderspind" og foretog Behandling af den raa Uld, som indleveredes fra Omegnens Beboere. I en Menneskealder var der nok at gøre i denne Branche; men eftersom Tiderne forandredes, maatte atter nye Felter drages ind. I 1900 blev Spinderimaskinerne solgte, og Bygningerne indrettedes til Maskinsnedkeri og Savværk med tilhørende Tømmerhandel.

Det var daværende Købmand H. Windfeld-Hansen, der foretog denne Omlægning af Driften, og som med Held fik den gennemført. I 1925 tilbyggedes en Motormølle til Formaling af Korn, og i Forbindelse med denne anlagdes en Korn- og Foderstofhandel samt en Brændselsafdeling.

I 1929 overtoges Ribe Stampemølle som Firma ved Køb af den nuværende Ejer, G. Husted Christensen, som i 1931 udvidede Virkeomraadet ved Anlæg af en Træuldsfabrik. Husted Christensens Specialer er nu Trælast og Bygningsartikler, Korn- og Foderstoffer samt Brændsel og endvidere Drift af et Savskæreri og en Træuldsfabrik. Der fremstilles navnlig Emballage til Slagterier, Ægpakkerier og Cikoriefabrikker samt tør Træuld til Brug i Sadelmagerier. I Aarenes Løb er alle forhaandenværende Maskiner fornyede eller erstattede med fuldt moderne og tidssvarende Maskiner af forskellig Slags. 12—15 Mand er i fast Arbejde paa Fabriken.

Gunnar Husted Christensen er født den 28. November 1899 i Løkken og er uddannet som Købmand i Sæby Trælasthandel. Gennem alle de Aar, der er gaaet, siden han tiltraadte sin første Læreplads, har Husted Christensen arbejdet i Trælastbranchen.

A/S SØNDERJYLLAND, S. PETERSEN, RIBE KAFFESURROGAT- OG CIKORIEFABRIK

Oprindelsen til Ribe Kaffesurrogat- og Cikoriefabrik er Ribe Cikoriefabrik, der blev grundlagt Aar 1876 af Cikoriefabrikant Raben, Løgumkloster, og Landmaaler Thune, Gauslund, og senere overtaget af Ingeniør H. Petersen, Ribe. Virksomheden bygger saaledes videre paa Grundlag af en af Landets ældste Virksomheder indenfor denne Branche.

En Broder til den tidligere Indehaver af Firma Ribe Cikoriefabrik, Grosserer S. Petersen, København, Sagfører Vald. Lasson samt Avlsbruger Thomas Jochumsen oprettede den 15. August 1903 A/S Cikoriefabrikken Sønderjylland, S. Petersen, der i 1931 ændredes til A/S Sønderjylland, S. Petersen, Ribe Kaffesurrogat- og Cikoriefabrik. I de gamle Lokaler, som stadig benyttes, var tidligere Maltgøreri. Lokalerne er Fabrikens Ejendom. Som administrerende Direktør ansattes ved Starten Grosserer S. Petersen, der har ledet Firmaet indtil den 1. Januar 1930, da A. Backhaus overtog Ledelsen.

Ribe Kaffesurrogat- og Cikoriefabrik opkøber Cikorierødder, Sukkerroer og andre Raaprodukter, der er nødvendige til den Produktion, der drives. Hovedspecialet er Cikorie samt en Kaffetilsætning, som sendes paa Markedet under Navn af „Sønderjyllands Kaffetilsætning", populært kaldet „S. K.". Fabriken har hovedsagelig sine Kunder i Jylland, og det kan noteres, at Omsætningen i de senere Aar har været i ret stærk Fremgang.

Direktør August Backhaus er født den 2. December 1889 i Ribe.

M. SIMONSEN
GARVERI OG LÆDERHANDEL

M. Simonsens Garveri og Læderhandel er grundlagt 1837 af Morten Simonsen efter hvem Forretningen i 1892 overgik til hans to Sønner Peter og Johannes Simonsen. I 1906 udtraadte førstnævnte af Firmaet, saa at Garver Johannes Simonsen blev Eneindehaver.

Garver Johannes H. Q. Simonsen

Ved hans Død 1913 overtoges Virksomheden af hans Søn, Johannes H. Q. Simonsen. Den nuværende Indehaver, hvis Søn altsaa repræsenterer fjerde Generation af Indehavere i samme Slægt, arbejder ogsaa i Branchen. Den gamle Virksomhed føres videre i det solide traditionelle Fodspor, men naturligvis dog med Hensyntagen til de nye Tider er Garveriet af den nuværende Indehaver moderniseret med Maskiner og elektrisk Kraft.

Læderet, der fabrikeres, finder Afsætning over hele Landet, og som Specialitet fabrikeres Slagremme til Brug i Tekstil- og Klædeindustrien. Firmaet er prisbelønnet i 1888 paa den nordiske Industri- og Landbrugsudstilling i Kobenhavn.

Garver Johannes H. Q. Simonsen er født den 30. September 1875 i Ribe, uddannet ved Faget i Svendborg hos Garver O. N. Lerche og har senere arbejdet som Svend i Tyskland og Schweiz.

LÆDERVAREFABRIKEN „RIBE"

Sadelmager P. Kastrup grundlagde i Aaret 1920 sin nuværende Virksomhed, Lædervarefabriken „Ribe". — Kastrup havde straks fra Starten Heldet med sig, og allerede i 1926 blev Fabriken dels udvidet, dels nyopført. I 1931 var Forretningen imidlertid blevet saa stor, at der igen var Pladsmangel, og nye Udvidelser blev foretaget. Af disse Udvidelser fik man dog ikke megen Glæde; thi i 1932 brændte Fabriken. Den blev saa opført efter større og fuldt moderne Maalestok.

Fabrikant
Peter Stephan Ussing Kastrup

P. Kastrups Etablissement skylder Ejerens Energi og Flid sin blomstrende Udvikling. Der er vedblivende Fremgang i Omsætningen, og Fabriken er nu en af de mest omfattende paa sit Felt. Den erhvervede sig Diplom af første Grad paa Udstillingen i Varde 1931, og den giver nu Brødet til ca. 30 Personer hele Aaret. Dens Produktion bestaar i første Række af Rygsække, Dametasker, Tegnebøger, Portemonnæer, Skoleartikler. Salget af disse Artikler sker overalt i Landet en gros. En Del af Produktionen eksporteres.

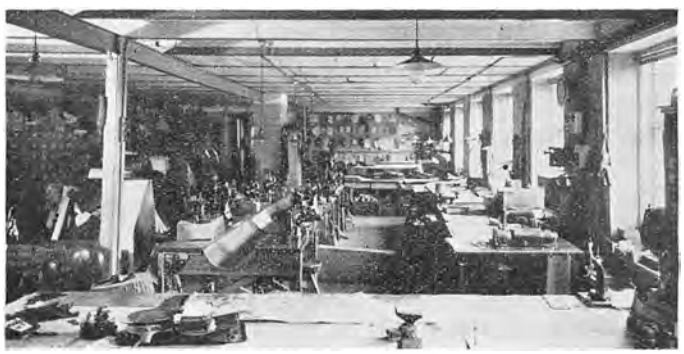

Interiør fra Lædervarefabriken

Peter Stephan Ussing Kastrup er født den 25. Juni 1898 i Ribe og er uddannet som Sadelmager. Han har fra Barnsben drømt om at kæmpe sig ind paa de større Linier, og han ofrer nu hele sin Tid paa sin Fabrik.

TØMRERMESTER VILH. PETERS

Firmaet Vilh. Peters er startet i Ribe for 70 Aar siden af Vilhelm Peters, sen. Forretningen etableredes som Værksted for Tømrer- og Bygningssnedkerarbejder og fik Lokaler i Grønnegade. Nogle Aar senere flyttedes til Korsbrødregade, hvor Firmaets Domicil vedvarende findes.

Det er en meget lang Række Bygninger, der i Løbet af det svundne Aaremaal er helt eller delvist opførte af Vilh. Peters. I Ribe kan nævnes Amtssygehuset og Fattiggaarden samt Crome & Goldschmidts Ejendom. Disse Bygninger opførtes i Seniors Tid. Vilh. Peters jun. overtog Firmaet den 5. December 1898 og fortsatte Virksomheden i Faderens Fodspor. Han har bl. a. foretaget Restaureringen af det gamle Posthus i Ribe, bygget Manø-Skolen i 1899 og restaureret mange gamle Bygninger, bl. a. Weiss' Hus i Ribe. Videre har han ombygget

Grundlæggeren Vilh. Peters sen.

Tømrermester Vilh. Peters jun.

Sindssygehospitalet og Latinskolen og har opført en hel Del nye Huse, som han derefter har solgt. Ikke mindst bør det nævnes, at Peters jun. har bygget Statsseminariet, Odd Fellow Logen i Ribe samt Byens Svineslagteri,

Georg Peters

Kaj Daugaard Peters

Stampemøllen og det nye Biografteater. Af andre store Arbejder, han har udført, kan nævnes Sluseportene ved Darum, og paa Island har Peters været med til at bygge Spedalskhedshospitalet samt en Bankbygning og en Navigationsskole. Som man ser, har hans Virksomhed strakt sig vidt omkring, og hans Navn som Bygmester er almindeligt anerkendt. Hans Arbejdsstyrke er naturligvis meget variabel, i Reglen op til 10 Mand.

Ejendommen i Korsbrødregade

Vilh. Peters Søn, Georg Peters, og en Nevø, Kaj Peters, er fra Nytaar 1933 indtraadte i Firmaet som dettes Ledere sammen med den hidtidige Indehaver. Forretningsbygningen i Korsbrødregade blev i 1909 ombygget og moderniseret.

Tømrermester Vilh. Peters er født den 29. Marts 1873 i Ribe. Sin Læretid ved Tømrerfaget udstod han hos sin Fader og arbejdede derefter i Esbjerg. Under Opholdet dér byggede han mange Huse paa Fanø. Sidenhen rejste han til København, hvor han bl. a. har været i Arbejde paa Regensen, Raadhuset, Vor Frelsers Kirketaarn, Roms Forretningskompleks og den elektriske Lysstation i Frihavnen. Vilh. Peters er Formand for Ribe Tømrermesterforening og Medlem af Turistforeningens Bestyrelse samt af Bestyrelsen for Ribe Haandværker- og Industriforening og for Odd Fellow Logen.

RIBE MARGARINEFABRIK

Fabrikant S. Krog grundlagde Ribe Margarinefabrik i Aaret 1922. Han lod sine Fabriksbygninger opføre paa Dronning Dagmarsvej, og paa denne Plads virker han stadig. Ribe Margarinefabriks Produkter har i Tiden siden Starten vundet særdeles godt Indpas. De sælges direkte til Forbrugerne overalt i det sydlige Jylland, og det kan noteres, at medens Fabrikken i det første Aar kun havde een Vogn i Fart rundt til Kunderne, køres der nu til Stadighed med 4 Vogne. Salget er i stadig og jævn Fremgang, og den moderne Virksomhed, hvorover Krog nu raader, beskæftiger til daglig 10 Personer foruden ham selv. Der fremstilles og sælges udelukkende vegetabilsk Margarine.

Fabrikant S. Krog

Fabrikant S. Krog er født den 2. April 1876 i Eislev i Thisted Amt og er uddannet ved Handelen. Fabrikanten er en kendt Borger i Ribe, Medlem af Byraad og Ligningskommission samt af Bestyrelsen for Sammenslutningen af lokale Margarinefabrikker.

J. H. QUEDENS

Manufakturfirmaet J. H. Quedens i Ribe er grundlagt i 1831 af Købmand Johannes Harboe Quedens i samme Ejendom, som endnu afgiver Plads for den ansete Forretning.

Da Firmaet i 1931 fejrede sit 100-Aars Jubilæum, kunde det noteres, at det hele Tiden har været i samme Slægts Besiddelse, gaaet i Arv fra Fader til Søn. Slægten Quedens stammer fra Tyskland, hvor en af den nuværende Indehavers Forfædre var Amtmand i Hannover. — Nogle af Forfædrene har derimod været Præster paa Før.

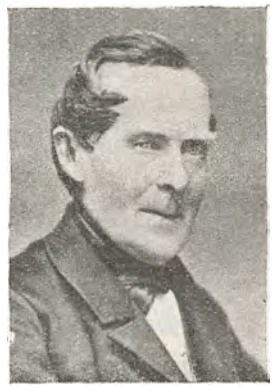

Grundlæggeren, Købmand Johannes Harboe Quedens

Forretningens Grundlægger, J. H. Quedens, var født i 1801 i Klangsbøl Præstegaard i Nærheden af Tønder. Han havde først Forretning i Tønder, men flyttede i 1831 til Ribe. Her oparbejdede han sig hurtigt en omfattende Virksomhed, idet han navnlig handlede med Tvist, Tørklæder og fine Klædevarer. Han blev snart en anset Købmand i Ribe og tillige en afholdt Borger, hvis karakteristiske Skikkelse endnu mindes af de ældste Ripensere.

Købmand Anton Christian Quedens

Købmand Johannes Harboe Quedens

I 1842 fødtes Sønnen, Anton Christian Quedens, der fik Handelsuddannelse i Hamborg og Haderslev, og som fra 1863 tog Del i Faderens Virksomhed, indtil han i 1877 ved den ældre Quedens Død blev eneste Indehaver.

Med den slesvigske Krig i 1864 indlededes vanskelige Tider for Forretningslivet i Ribe. I nogle Dage beslaglagde Østrigerne Varelageret hos Quedens. Salget til Kræmmerne, der fra hele Jylland søgte til Ribe for at gøre Indkøb, hørte op. De nye Grænsepæle spærrede paa en følelig Maade Byen ude fra sit Opland, ligesom den nye Tværbane fra Lunderskov til Esbjerg senere skadede meget. Men Quedens fandt Midlet til fornyet Fremgang. Han paabegyndte en en gros-Forretning sideløbende med Detailforretningen, og begge Dele fik nu saa godt fat, at Firmaet den Dag i Dag føres paa denne Maade.

Tredie Generation, Johannes Harboe Quedens, der er født den 3. September 1868 i Ribe, fik sin Handelsuddannelse i Hamborg, Holstebro og Flensborg, hvorefter han blev Medarbejder hos Faderen. Han overtog Forret-

ningen i 1909, Aaret før Faderens Død. Under meget vanskelige Forhold, navnlig i de kort efter Overtagelsen følgende Krigsaar, har J. H. Quedens den Yngre stedse formaaet ikke alene at holde sit Firma oven Vande, men tillige at formere sit Salg og forstørre sin Omsætning. Det gamle Handelshus staar vedblivende fast i sin grundmurede Soliditet, støttet af en trofast Kundekreds i By og paa Land og gennem sin en gros-Afdeling i livlig Forbindelse med videre Kredse.

De Quedenske Forretningsbygninger paa Hjørnet af Storegade og Sortebrødregade er meget gamle, men af den nuværende Indehaver flere Gange moderniseret, navnlig naturligvis hvad Butiken angaar. Bygningerne i Gaarden er omkring ved 300 Aar gamle.

Købmand J. H. Quedens, hvis faste Personale for Tiden bestaar af 6 Personer, er mangeaarig Formand for Sydjydsk Landmandsbanks Bestyrelse og Medlem af Bestyrelsen for Silkevæveriet Dansilfa A/S, København. Han er iøvrigt en Mand med mange Interesser; i en Aarrække har han været Medlem af Ribe Turistforenings Bestyrelse.

LAURIDSEN & JENSEN
RADIO- OG CYKLEFORRETNING

Det Firma, der nu indehaves af Lauridsen & Jensen, Nederdammen 475 i Ribe, er grundlagt i Aaret 1903 af

Købmand Andreas Lauridsen

Købmand Im. Jensen

Cyklehandler N. Pedersen. Denne etablerede sig først i Sct. Nicolajgade, men flyttede i 1911 til Nederdammen.

Den 10. Februar 1929 overtoges Firmaet af Lauridsen & Jensen. Foruden Cyklerne var der nu ogsaa Radioen at gøre Forretning med, og da Lauridsen i Forvejen drev en Radio- og Foto-Forretning paa Torvet i Ribe, var han jo helt godt inde i Behandlingen af de moderne Apparater. Lauridsen driver vedblivende sin fotografiske Forretning og har i det hele taget haft selvstændig Virksomhed helt fra 1914. Hvad Firmaet Lauridsen & Jensen angaar, da har det vedblivende Detailudsalg af Radioapparater og Cykler samt Grammofoner og Symaskiner under Varemærket „Riberhus". Desuden føres et særligt Speciale i Barnestole til Cykler; disse Stole er af eget Fabrikat.

I 1932 hjemsøgtes Forretningen af en Ildløs, men Ejendommen blev genopført i moderniseret Form. Det faste Personale er for Tiden paa 3—4 Personer foruden Indehaverne selv.

Købmand Andreas Lauridsen er født den 18. September 1886 i Høm ved Ribe. Han fik oprindeligt Uddannelse som Bager og arbejdede i en Aarrække hos Firmaet N. K. Kristensen i Ribe. Her var det ogsaa, at han begyndte at eksperimentere i Fotobranchen. I 1911 rejste han til Vestindien som Politigendarm, og derude etablerede han en lille fotografisk Forretning samtidig med, at han oprettede et Marketenderi. Han vendte dog snart tilbage til Danmark og startede i 1914 en fotografisk Forretning i Saltgade i Ribe — den samme Forretning, som senere blev installeret i „Lindegaarden" ved Domkirken, hvor den endnu findes.

Lauridsen har siden 1916 været Medlem af Dansk fotografisk Forening samt af Haandværker- og Industri-

foreningen i Ribe. Endvidere er han Medlem af Bestyrelsen for Ribe og Omegns Radioklub og for „Ribe Motorsport".

Købmand Immanuel Jensen er født den 30. April 1906 i Struer og har Mellemskoleeksamen fra Ribe Kathedralskole. Efter endt Skoletid kom han i Lære som Fotograf hos sin nuværende Kompagnon, og da han var udlært, rejste han rundt i Landet som Rejsefotograf, indtil han sammen med Lauridsen etablerede den Forretning, hvis Medindehaver han stadig er. Im. Jensen har Fagskoleeksamen som Fotograf fra 1925 og som Radioekspert fra 1932. Endvidere er han eksamineret Filmsoperatør og beklæder Stillingen som Operatør ved Ribe ny Biografteater. Han er Formand for „Ribe Motorsport" og Næstformand i „Danske Radioteknikeres Sammenslutning".

MANUFAKTURHANDLER CARL HANSEN

Carl Hansens Manufakturhandel i Ribe er grundlagt 1. Oktober 1865 af Carl Hansens Fader, Peter Hansen. Der begyndtes med et ganske lille Udsalg, som gennem de første Aaringer ikke gav nogen stor Omsætning, men som Tid efter anden voksede sig op til en pæn og solid Forretning. Ved Peter Hansens Død 1. Oktober 1906 overtoges Firmaet af Sønnen, og under hans Ledelse er det endnu. Efter Overtagelsen i sin Tid lod Carl Hansen Forretningen modernisere, og det er lykkedes ham vedblivende at udbygge og befæste dens gode Omdømme, saaledes at den nu regnes for at være en af Byens solide-

ste Virksomheder i sin Branche. Der er hvert Aar Fremgang at spore. Specialet er ogsaa nu Manufakturhandel samt Sengeudstyr og Herreekvipering. Personalet tæller 2 Personer, og Ledelsen af det daglige Arbejde varetages af Carl Hansen personligt samt af hans Datter.

Den Ejendom, hvori Forretningen har Lokaler, tilhører Carl Hansen og er at tælle blandt de typiske gamle Ribe-Huse. Den er bygget omkring Aar 1500, men er godt vedligeholdt og rummer en stor og nydelig Butik.

Købmand Carl Hansen er født den 8. August 1878 i Ribe. Sin Læretid havde han i Vejle hos Firmaet Jacob Bundegaard. Iøvrigt har han haft Stillinger i Tønder og andre Steder i Landet før Overtagelsen af Firmaet i Ribe. Købmanden har i flere Aar været Medlem af Ribe Handelsforenings Bestyrelse og desuden Kasserer for Hjælpekassen.

CARL PEDERSEN
INSTALLATIONSFORRETNING

Omkring Aarene 1907—08 er Carl Pedersens Installationsforretning grundlagt med Beliggenhed i Sønderportsgade i Ribe. Grundlæggeren var Installatør Karl Petersen, som drev Forretningen indtil 1926, da den overtoges af den nuværende Indehaver, Carl Pedersen.

Installatør Carl Pedersen

Ved Overtagelsen laa Forretningen længere henne i Sønderportsgade, end den nu gør. Den gjorde kun et beskedent Indtryk. Butik og Opholdsstue gik faktisk ud i et, kun adskilte ved Hjælp af en Portière. Carl Pedersen tog imidlertid fat med godt Humør, og efterhaanden fik han mere og mere Arbejde. I 1929 var hans Forretning blevet saa solid og omfattende, at han var i Stand til at købe den Ejendom, hvori den nu er installeret, og som er kendt under Navnet: „Maren Splids Hus". Det er et af Ribe Bys ældste og smukkeste Huse, og Pedersen har i dette indrettet et smukt lille Udsalg af elektriske Artikler. Siden Flytningen hertil er hans Omsætning steget til det tre- eller firedobbelte i Forhold til første Aars Omsætning paa den anden Plads. Hans Personale tæller fra 2—5 Personer, eftersom Tiderne er travle til.

Firmaet Carl Pedersen virker nu som Installatør for Ribe Domkirke og desuden for Sct. Catharina Kirke, hvor hele den nye Installation er foretaget af hans Firma. Endvidere er Carl Pedersen Leverandør til Ribe Raad- og Arresthus, Posthuset, Stiftamtskontoret m. fl. Institutioner. Nye Installationer har han leveret til Ribe Kloster, Borgerskolen, Amtstuen og til Ribe Stiftstidende. Hans Detailudsalg passes nu som før af hans Hustru, der er sin Mand en stor Hjælp i saa Henseende.

Installatør Carl Pedersen er født den 13. Oktober 1898 i Hunderup. Allerede som lille Dreng lærte han Livets Alvor at kende; siden sit 9. Aar maatte han selv tjene til sin Eksistens, idet han fik Plads som Røgterdreng. Senere lykkedes det ham at komme i Smedelære, og da han var uddannet Smed, lykkedes det ham ogsaa at erhverve sig Uddannelse som Elektriker. I 1925 bestod han Installatøreksamen, men har iøvrigt arbejdet som Elektriker forskellige Steder i Landet.

RIBERHUS CYKLEFORRETNING
IVER IVERSEN

Riberhus Cykleforretning, beliggende i Saltgade i Ribe, er startet af Cyklehandler Iver Iversen i April 1930. Den etableredes som en ganske lille Forretning med Handel med Cykler; men efterhaanden som Kundekredsen udvidedes, optoges Forhandling af forskellige andre Ting, bl. a. navnlig Radioapparater samt alle øvrige Artikler hørende ind under denne Branche. Da ogsaa Cykleforretningen havde god Medvind, siger det sig selv, at Omsætningen stadig var stigende, og at Iversen den Dag i Dag sidder inde med en god og solid Virksomhed. Hans Personale tæller 2—3 Personer.

Cyklehandler Iver Iversen

Riberhus Cykleforretning har Eneforhandling af Orient Cykler for Ribe og Opland, og der sælges mellem Aar og Dag en hel Del af disse Cykler. Desuden haves Eneforhandling af Cyklen Anglo Dane, ligesom der handles med alle mulige Smaating Faget vedrørende. Butikken er monteret med et stort Udstillingsvindue, hvori saavel Radioapparater som Cykler udstilles. Det kniber under den stadigt fremadskridende Udvikling svært med Pladsen, saa det varer næppe længe, før der skrides til Udvidelse af saavel Værkstedspladsen som Butikslokalerne.

Cyklehandler Iver Iversen er født den 10. Maj 1890. Han er oprindeligt uddannet som Landmand, men fik ved et Ulykkestilfælde sin ene Haand saa stærkt lædet, at han saa sig nødsaget til at gaa over i anden Virksomhed.

P. HANSEN
CYKLE- OG AUTOMOBILFORRETNING

Ribe Cykle- og Automobilforretning, der nu indehaves af P. Hansen, er etableret i 1914 som Cykleforretning med tilhørende Værksted. Grundlæggeren var Herman Olsen, som drev Cyklehandel med tilhørende Værksted. I Løbet af nogle Aar fik han oparbejdet sig en ret indbringende Virksomhed.

I 1920 overtoges Forretningen af Johan Terkelsen, der drev Virksomheden i ca. 2 Aar, hvorefter Forretningen indtil 1928 flere Gange har skiftet Ejer. Derefter laa For-

retningen helt stille i 3 Aar, indtil P. Hansen kom til i 1931.

Hansens Specialitet er vedblivende Cykler; men ved Siden heraf og i Forbindelse hermed driver han mekanisk Værksted. Her udføres alt forefaldende Svejse- og Drejearbejde og lignende.

Forretningen har til Huse i egen Ejendom med en pæn lille Butik og to gode Værkstedslokaler, i hvilken een Mand har stadigt Arbejde. Roligt og stille fortsættes Fremgangen i Omsætningen.

P. Hansen er født den 16. December 1881 i Gudum pr. Lemvig. Han har i Vejrum pr. Holstebro faaet sin Uddannelse som Smed og Maskinarbejder og har som saadan haft Arbejde rundt om i Landet. Senere nedsatte han sig i Ribe i Automobil- og Cyklebranchen og havde selvstændig Forretning i 12 Aar, før han overtog sin nuværende Forretning.

JEPPE GRAM
STEN- OG BILLEDHUGGER

Jeppe Grams Sten- og Billedhuggeri i Ribe er grundlagt af Billedhugger Jes Petersen i 1867. Ved Jes Petersens Død overtoges hans Forretning af hans mangeaarige Medhjælper, senere Byraadsmedlem J. P. Gram, der i 1907 optog sin Søn, den nuværende Indehaver, som Kompagnon. Firmanavnet blev da forandret til J. P. Gram & Søn. 11 Aar senere blev Jeppe Gram eneste Indehaver.

Billedhugger Jeppe Gram

Firmaets Speciale er Gravmonumenter og Mindestene, indenfor hvilken Branche Jeppe Gram paatager sig ethvert forefaldende Arbejde og udfører saavel Udsmykning som Inskription. Tidligere udførtes alt Tilhugningsarbejde i Sten, Marmor og Sandsten efter egne Tegninger, men efterhaanden som Tekniken er skredet frem, er dette Felt opgivet, og Specialiseringen omkring Gravmonumenter er foregaaet. Det skal i denne Forbindelse bemærkes, at flere store Mindesmærker er forarbejdede hos Jeppe Gram, bl. a. Mindestenen i Hygum over de i Krigen faldne Soldater fra dette Sogn og Mindestenen i Hvidding. Begge disse Mindesmærker er store og smukt udførte Kunstværker. Endvidere har Gram udsmykket store Marmortavler i Lindtrup og Spandet Kirker.

Den Gram'ske Forretning har i mange Aar haft til Huse i Dagmargade 50, hvor den i sin Tid blev grundlagt. I 1933 flyttedes den til Gravesgade, hvor der i Firmaets Ejendom er saavel Beboelse for Ejeren som Værksted og Udstillingsplads. 1 à 2 Mand har fast Arbejde i Værkstedet.

Jeppe Gram er født den 6. Juni 1875 i Darum og er oprindelig uddannet som Møller. I 1894 rejste han til Kiel og tog Plads paa en stor Møllestensfabrik. Herfra vendte han hjem i 1897, og efter endt Soldatertjeneste blev han Interessent i Faderens Forretning.

CHRISTEN FRØKJÆR JENSEN
MØBELFORRETNING

Snedkermester Christen Frøkjær Jensen har grundlagt sit Firma i Ribe i 1933. Han drev tidligere Foretning i Esbjerg, men fik Indseende med, at der i Ribe maatte kunne gaa en Møbelforretning af Format. Han købte saa en Ejendom der, ombygget og moderniseret omkring Aaret 1915, og etablerede en Specialforretning i Møbler. Dens Lager er fra Starten paa ikke mindre end 40 komplette Møblementer, og denne Standard vil blive holdt, endskønt det allerede paa travle Dage kniber svært med Pladsen. Da Udvidelser altsaa er tiltrængte, nærer Frøkjær Jensen Planer om samtidig at bygge saavel et Snedker- som et Polstrerværksted.

Snedkermester
Christen Frøkjær Jensen

Jævnsides med Møbellageret føres Lager af Gulvtæpper og Divantæpper samt af alt, hvad der henhører under en velassorteret Møbelforretning.

Christen Frøkjær Jensen er født den 18. September 1900 i Esbjerg. Hos sin Fader, Snedkermester Marius Jensen, har han faaet Uddannelse som Møbelsnedker og har som saadan arbejdet foruden flere Steder her i Landet i Frankrig, Schweiz og Ægypten. Inden Udenlandsrejsen har Frøkjær Jensen fulgt Undervisningen paa „Teknisk Dagskole", Aarhus, i Møbelsnedker-Klassen et Aars Tid, derefter har han taget Studentereksamen og Filosofikum, og for yderligere at uddanne sig har han taget udvidet Undervisning i Møbeltegning og Bog-

føring paa Haslev Haandværkerhøjskole, saa Frøkjær Jensen staar nu fuldt udrustet baade praktisk og teoretisk til at kunne drive Møbelforretning. I 1927 optoges han som ansvarlig Medindehaver af Møbelfirmaet „Østend" i Esbjerg og var interesseret her indtil 1. Juni 1933. Han var efterhaanden kommet under Vejr med, at

der i Esbjerg aftages et ret stort Kvantum Møbler til Ribe og Opland, og dermed opstod den Tanke hos ham at etablere sig paa egen Haand i denne By. Tanken blev realiseret, og Frøkjær Jensen er derefter udtraadt af Esbjerg-Firmaet.

SKANDINAVISK BEKLÆDNINGS-OPLAG

Firmaet Skandinavisk Beklædnings-Oplag i Ribe er grundlagt i Aaret 1909. Grundlæggeren var Købmand C. Frederiksen, der begyndte under meget beskedne Forhold, men som efterhaanden fik en betydelig Kundekreds og et anset Navn i sin Branche. Han døde dog allerede i 1912, og som hans Efterfølger har hans Søn, A. Frederiksen, ledet Virksomheden med saa stor Dygtighed og saa meget Held, at den maa betegnes som værende den største Ekviperingshandel i Byen — ligesom den er Byens ældste. Forretningen omfatter Herrekonfektion, Lingeri og Trikotage.

Skandinavisk Beklædnings-Oplag har til Huse i egen Ejendom, en af Byens smukke, gamle Købmandsgaarde, hvis Oprindelse stammer fra det 17. Aarhundrede. Naturligvis er Ejendommen gennem de svundne Aarhundreder adskillige Gange istandgjort og restaureret, saaledes at denne nu fremtræder med smuk, gammel Bindingsværksfacade og moderne, rummelige Forretningslokaler. Ejendommen blev overtaget i 1929.

Axel Frederiksen er født den 13. Januar 1891 i Esbjerg. Sin Uddannelse har han faaet i Hammel og i Aarhus, men maatte allerede i 21-Aars Alderen overtage den af Faderen grundlagte Forretning.

GULDSMED C. P. BOTTELET

Der, hvor Kongens Mølle i sin Tid har ligget paa Mellemdammen i Ribe, ligger nu Byens eneste specielle Guldsmedeforretning, som indehaves af Guldsmed C. P. Bottelet. — Guldsmed Bottelet etablerede sig den 19. April 1904 som Guldsmed i Dagmargade i Ribe under meget beskedne Forhold. I 1911 flyttedes Foretningen til Mellemdammen 13, hvor Urmager Schmidt havde haft Forretning. Straks efter Indflytningen blev Forretningen moderniseret, og da Bottelet i 1915 selv overtog Ejendommen, blev Forretningen yderligere moderniseret og udvidet, ligesom hele den gamle Ejendom, der er opført omkring 1850, underkastedes en gennemgribende Restauration. Nu fremtræder den stilfulde Forretning med store og smukke Udstillingsvinduer, lyse og rummelige Lokaler og et moderne udstyret Guldsmedeværksted.

Guldsmed C. P. Bottelet

Guldsmed Bottelet er født den 12. Februar 1877 i Fredericia og udlært i Guldsmedefaget hos Fabrikant Ernst i Assens, og efter at have frekventeret Teknisk Skole og arbejdet som Svend flere Steder her og i Udlandet, erhvervede han Borgerskab i Ribe. Ogsaa i Fagfællers Kreds er han meget anset, idet han bl. a. er Medlem af Bestyrelsen for Ribe Stifts Guldsmedeforening.

SMEDEMESTER CHR. TRANS

Chr. Trans har virket som Smedemester siden 1927; i 1933 etablerede han sig i Ribe, hvor han lejede sig ind i Ejendommen Grønnegade 406. Der er her store og gode Værksteder, forsynede med Maskiner og Redskaber, og der er tilhørende Beboelseslejlighed.

Forretningen drives som almindelig Smedeforretning, befattende sig med alt under Faget hørende Arbejde, dog navnlig med Hestebeslag og nyt Vognarbejde. Endvidere haves Udsalg af Landbrugsmaskiner, og der er Arbejde nok til 2—3 Mand Aaret rundt. Trans har et godt Navn som Smed; det Arbejde, der udgaar fra hans Smedie, er altid veludført.

Smedemester Chr. Trans er født den 21. Juli 1903 i Jernved Sogn. Han kom i Grovsmedelære i sit Fødesogn og har senere som Svend arbejdet forskellige Steder, hvor han har haft Lejlighed til at uddanne sig videre paa forskellige Maader.

OLUF FORSBERG - STENHUGGERI

Oluf Forsbergs Sten- og Billedhuggeri i Ribe er grundlagt i Kolding i 1925, men flyttedes til Ribe i 1930. Stenhuggeriet har sine Værksteder og sin Arbejdsplads ved Kirkegaarden, paa Hjørnet af Hindegade og Gravesgade. Der forefindes saavel et aabent som et lukket Værksted samt en stor Udstillingsplads. Det hele har en særdeles god Beliggenhed, og Grunden er saa stor, at der er rigelig Plads til Manøvrering med de store Sten, der udgør Raamaterialet for denne Virksomheds Produktion. Forsberg har egen Smedie, hvori han selv forfærdiger det Værktøj, han skal bruge.

Som Stenhugger lægger Oluf Forsberg navnlig Vægt paa Forfærdigelse af Bygningsarbejder. Han har indenfor dette Felt et særligt fornemt Speciale i Form af sorte Glasskilte med indhuggede Bogstaver og beregnede til Brug ved Facadereklame, men fremstiller iøvrigt alt ind under Faget hørende Arbejde. I Tilhugning af Gravstene har han ligeledes en stor Forretning, der gennemsnitlig leverer 150 Gravstene om Aaret. Til daglig har han Arbejde nok til 4—5 Mand.

Sten- og Billedhugger Oluf Olson Forsberg er født den 9. Marts 1902 i Kolding. Sin Uddannelse ved Faget har han faaet i Vejen hos Firmaet Hansen Jacobsen.

H. A. HENRIKSENS SKRÆDERFORRETNING

Firmaet H. A. Henriksens Skræderforretning i Ribe er grundlagt i 1932, den 15. Oktober, i Dagmargade 23—24. Aaret efter flyttede Forretningen til Grydergade 344. Henriksen har nu en af Byens største og bedste Etablissementer i sin Branche. Hans Kundekreds er at finde i de mest anerkendte Kredse i Ribe. I Butik og Værksted er der altid Travlhed, og der er 4 Personer i fast Arbejde.

Skrædermester H. A. Henriksen

Skrædermester H. A. Henriksen er født den 27. Februar 1907 i Karup. Sin Uddannelse ved Faget har han faaet i Ølgod og i Varde og har senere arbejdet som Svend forskellige Steder hos førende Firmaer rundt om i Landet. Han er en dygtig ung Mand, der har det rette Greb paa at faa Gang i en ny Forretning.

SKOTØJSFORRETNINGEN „CENTRUM"

Skotøjsforretningen „Centrum" i Ribe betegnes ikke blot som Byens førende i Branchen, men er ogsaa en af Byens bedst beliggende Forretninger, idet den har til Huse lige ved Torvet overfor den smukke og ærværdige Domkirke, der danner et naturligt Samlingsmærke for alle.

Oda Johannsen

Forretningen er grundlagt den 1. Marts 1932 af Skotøjshandlerske Oda Johannsen, der begyndte med tom, lejet Butik, men allerede har oparbejdet en god Forretning, takket være Flid og en egen Evne til at gøre Varerne tillokkende i de to stilfulde og moderne Udstillingsvinduer.

Oda Johannsen, der beskæftiger 1—2 Personer i sin Forretning, er født den 12. Juli 1900 og uddannet som Ekspeditrice i forskellige førende Forretninger.

SLAGTERMESTER TH. JØRGENSEN

En af Ribes yngste og mest driftige Forretningsmænd er Th. Jørgensen, der har Forretning i Ejendommen Sønderportsgade 187. Forretningen er oprindelig grundlagt den 5. Oktober 1927 af Slagter Rasmussen, men blev i 1930 overtaget af Th. Jørgensen, der i Løbet af de faa Aar, der er forløbet siden da, har oparbejdet en god og solid Forretning med Detailsalg af Kød og Paalæg samt forskellige hjemmeproducerede Slagtervarer. Foruden Jørgensen selv er der en Svend (som besørger Forretningens Slagtninger paa det offentlige Slagtehus), en Lærling og en Ekspeditrice beskæftiget i Virksomheden.

Therkild Jørgensen er født den 22. September 1911 og er uddannet i Handelsbranchen efter at have taget Realeksamen fra Ribe Katedralskole. Han har bl. a. arbejdet hos Slagtermester Rasmussen i Ribe.

HOTEL „DAGMAR"

Hotel „Dagmar" i Ribe er opført Aar 1581 af Raadmand Jacob Thøgersen. Bygningen er altsaa en af Byens ældste og er meget interessant at stifte Bekendtskab med. Naturligvis er Huset gennem de svundne Aarhundreder restaureret adskillige Gange, sidst i 1912, da Købmand Jens Andersen lod det underkaste en gennemgribende Istandsættelse. Hotel „Dagmar" regnes almindeligt blandt de

Forpagter Th. Willson

fornemste og fineste Hoteller i Danmark. Det er moderniseret efter Nutidens Fordringer. Restauranten er gjort stor, smuk og hyggelig, og i det hele taget har man bestræbt sig for at imødekomme Gæsternes Krav m. H. t.

Komfort, samtidig med at man har sørget for at bevare den gamle og særprægede Stil saavel i Restaurant som paa Værelser. Hotellet er, siden Forpagter Willson for nogle Aar siden overtog det, i særlig Grad paany gaaet frem i de Rejsendes Bevidsthed. Navnlig som Turisthotel søges det af saavel udenlandske som danske Borgere, saaledes at det i Sæsonen altid er fuldt belagt. Der er ialt 18 Værelser til Udlejning, og der haves Sal til Selskaber o. l. Ydermere reklameres med, at Hotel „Dagmar" er det eneste af Ribe Bys Hoteller, der har Køleanlæg installeret. Det faste Personale tæller 14 Personer. Hotelforpagter Thomas Willson er født den 21. December 1896 i Skive. Han kom som Dreng i Lære paa Hotel „Royal" i Skive og senere paa Hotel „Dania" i Silkeborg. Desuden har han arbejdet paa Hotel „Royal" i

Aarhus og paa Hotel „Royal" i Vejle. Willson er Formand for Ribe Sejl- og Motorklub og Næstformand i Dansk Motorbaadsunion samt Medlem af Borgervæbningen for Ribe Politikreds.

ISENKRÆMMER ARNOLD NYBORG

Isenkræmmer Arnold Nyborgs Forretning, beliggende paa Mellemdammen i Ribe, er i sin Tid grundlagt af Isenkræmmer Schubert. — Den overtoges i 1912 af Købmand H. M. Petersen, som i 1923 videresolgte den til den nuværende Indehaver.

Isenkræmmer Arnold Nyborg

Arnold Nyborg havde tidligere drevet Forretning i Thistrup (1913—23), men ønskede at faa en større Virksomhed at arbejde med. Han fandt det da rigtigst, saafremt han skulde arbejde i en By af Ribes Størrelse, at købe et gammelt og anset Firma, hvis Ry han kunde forsøge yderligere at grundfæste. I Købmand Petersens Tid var dette Firma hovedsagelig anlagt som Landboforretning. Det blev derfor Nyborgs Opgave ogsaa at erobre sig en Kundekreds i Byen, og man kan med Rette sige, at dette i fuldt Maal er lykkedes ham. Desuden har han store Leverancer til Byens og Egnens Haandværkere. Der forhandles alt i Isenkram, Glas, Porcelæn, elektriske Artikler, Køkkenudstyr, Jagt-, Fiskeri- og Sportsartikler, Værktøj, Barnevogne, Bygningsbeslag m. v. Som Helhed taget har Købmand Nyborg lagt an paa at indføre i sin Omsætning mere moderne Artikler, som Landboerne ikke kan købe i deres Brugsforeninger, men som de altsaa kan faa hos ham. Og dette har vist sig at være en Idé, der i høj Grad har været til Firmaets Tarv.

I Arnold Nyborgs Forretning er for Tiden 3 Personer fast ansatte. Bogholderi o. l. sorterer under Købmandens Hustru, der paa denne Maade bliver sin Ægtefælle en stor Hjælp i hans Virksomhed. Det kan tilføjes, at Forretningen er beliggende paa en udmærket Plads og har 5 store Udstillingsvinduer samt i Kælderetagen store Lagerlokaler.

Isenkræmmer Arnold Nyborg er født den 12. August 1888 i Vejle, hvor han ogsaa har faaet sin Uddannelse i Branchen. Som Kommis har han arbejdet bl. a. i Aarhus, Svendborg og København.

ASGER BRØNDUMS MANUFAKTURHANDEL

En af de smukkeste, mest moderne og bedst beliggende Forretninger i Ribe er Asger Brøndums Kontante Manufakturforretning, i hvis store Udstillingslokaler man aldrig leder forgæves efter Nyheder.

Forretningen, der har til Huse i egen Ejendom, er grundlagt i 1925 af Købmand Ingemann-Larsen og blev i 1927 overtaget af Brøndum, som nu har drevet Forretningen frem til at være en af de største af sin Art i Byen. Man har allerede maattet foretage et Par betydelige Udvidelser, første Gang i 1931, sidst i 1933.

Den i alle Maader smukt og stilfuldt udstyrede Forret-

ning, der Aaret rundt beskæftiger 8 Personer, har foruden alt i Manufaktur ogsaa en meget betydelig Damekonfektions- og Kjoleafdeling.

Asger Brøndum er født den 14. Juli 1903 i Herning. Han er uddannet i Branchen hos Dalgaard i Herning. Efter at have frekventeret Købmandsskolen i København i November 1923 var han en Overgang ansat hos Alfred Zacho i Randers, senere atter hos Dalgaard i Herning, hvor han var Førstemand, indtil han begyndte for sig selv i Ribe.

JOHAN CHRISTENSEN
CROME & GOLDSCHMIDT

Crome & Goldschmidts Udsalg i Ribe er overtaget af Købmand Johan Christensen i 1906 efter Købmand Henrik Jensen. Der har siden Overtagelsen været en god Udvikling at spore indenfor Firmaets Vægge, og Forretningen er en af Ribe Bys førende Virksomheder. Den ligger paa Byens Hovedgade og har Lokaler i egen Ejendom. Saavel Butiken som Facaden er rummelig og nydelig, og moderniseret baade i 1916 og 1931. Det har hele Tiden været Johan Christensen magtpaaliggende at være paa Højde med Situationen i enhver Retning. Hans Hovedforretning ligger i Manufakturhandel og Sengeudstyr, og han lægger i særlig Grad Vægt paa, at det er danske Varer, han handler med. Hans Personale tæller 3 Personer.

Købmand Johan Christensen

Johan Christensen, der den 2. Oktober 1931 kunde fejre sit 25-Aars Jubilæum, er født den 3. Februar 1879 i Nykøbing paa Mors. Han fik sin første Handelsuddannelse i Crome & Goldschmidts Udsalg i Nykøbing og havde senere Beskæftigelse i Ribe, Svendborg og Roskilde. Christensen er en fremtrædende Borger i sin By, og har en Overgang været Medlem af Ligningskommissionen og er Kasserer for Handelsskolen samt for Industriforeningen. Endvidere er han Medlem af Bestyrelsen for Diskontobanken og er Revisor for A/S Ribe Svineslagteri samt for Alderdoms-Friboligerne i Ribe.

P. OULUND - KOLONIAL EN GROS

Et af de Navne, der har bedst Klang indenfor Ribe Handelsstand, er P. Oulund, som er Indehaver af et Kolonial en gros Firma. Oulund er kendt og anset viden om, hvor hans Varer er stærkt efterspurgte og hvor man bruger Margarine fra „Alfa" i Vejen, hvis Hovedoplag i Ribe ledes af Oulund. Han grundlagde sin Forretning i Aaret 1900 paa Hjørnet af Korsbrødregade og Grønnegade. Det var dengang en Detailforretning. I 1908 købte han Købmand P. Schmidts Forretning i Grønnegade, som han havde til den 1. Januar 1921. — Samtidig startede han sin nuværende Kolonial en gros Forretning. — P. Oulund er født den 8. December 1875 i Ribe og er uddannet ved Handelen. Han har bl. a. i en Aarrække været Medlem af Ribe Byraad og blev den 1. April 1929 Meddirektør af Ribe Diskontobank.

Købmand P. Oulund

TØMMERHANDLER D. DANIELSEN

Blandt de ansete, gamle Forretninger, der gennem de sidste Par Menneskealdre har været med til at sætte deres Præg paa det merkantile Liv i Domkirkebyen Ribe, maa nævnes D. Danielsens Tømmerhandel, hvis store Plads i Nygade kunde fortælle et helt lille Stykke Kulturhistorie om, hvad der kan naas ved Flid og Dygtighed.

Forretningen er grundlagt omkring 1870 og blev i 1903 af Tømmerhandler Th. Wolffegel overdraget til D. Danielsen. Det var den Gang en mindre Forretning, men ved kloge Dispositioner og det rette Blik for, hvorledes Tingene skulde gribes an, lykkedes det Danielsen inden sin Død i 1931 at faa oparbejdet en stor, solid Forretning, der nu har en meget omfattende Kundekreds og ialt beskæftiger 7 Personer. Danielsen havde 2 Aar før sin Død, i 1929, købt Firmaet Ribe Trælasthandel, der nu ogsaa hører ind under Forretningen. Denne forhandler alt i Bygningsartikler, Brændsel, Drænsrør, Cementrør, ildfaste Materialer, Jernimprægneringsvædsker, „Treetex", „Masonit" og Kalk fra Birkesig Kalkværk.

Firmaet er bl. a. Leverandør til D. S. B., Ribe Domkirke, Sct. Catharine Kirke, Slagteriet og Vandbygningsvæsenet i Ribe.

Efter D. Danielsens Død ledes Forretningen af Sønnen, Fr. Danielsen, der er født den 29. Marts 1904 i Ribe. Han er uddannet i Branchen, dels hos Faderen, dels i Firmaet Jørgensen, Jensen & Co. i Esbjerg, ligesom han har taget Præliminæreksamen og gennemgaaet den stedlige Handelsskole.

AUTOMOBILLAGERET

Ligesom i Landets andre større Købstæder har Ford Motor Company en stor Afdeling i Ribe. Her er „Automobillageret"s Forretningsfører, H. Dahl, Leder af Afdelingen, der er Ribes eneste Automobilforretning med Salg af Vogne, hvilket naturligvis ikke mindst er Grunden til den stadigt voksende Omsætning.

Forretningsfører H. Dahl

Firmaet har med sine store Værksteder og Udstillingslokaler til Huse i Saltgade, hvor der dagligt er beskæftiget 12 Personer. Foruden selve Automobilforretningen har man naturligvis en stor Service Station og et meget fint Reparationsværksted.

H. Dahl er født den 2. Oktober 1908 i Holsted. Han er handelsuddannet i Firmaet A. E. D. Bruhn i Esbjerg, hvor han har været ansat i 3 Aar, indtil han overtog Stillingen i Ribe.

H. SØRENSEN
URMAGER OG GULDSMED

H. Sørensen etablerede sig i Aaret 1908 i Gørding, hvor han startede en kombineret Urmager- og Guldsmedeforretning. I 1923 flyttede han imidlertid til Ribe og installerede sin Forretning i Grydergade 339. Derfra flyttedes i 1926 til Nederdammen 9, hvor Guldsmed Berthelsens Forretning overtoges. I 1930 købte Sørensen Centralhotellet og lod dette ombygge og indrette med en stor moderne Butik med bagved liggende Værkstedslokaler samt paa 1. Sal Lejlighed til Ejeren. Bygningerne er meget gamle, men nu restaurerede og solidt og pynteligt indrettede. Sørensen driver nu i denne sin Ejendom kombineret Urmager-, Optik- og Guldsmedeforretning. Hans Speciale er Urmagervirksomhed, men han beskæftiger sig med alt indenfor de nævnte Felter. Han har 1—2 Mand i fast Arbejde paa sit Værksted, og han har god Grund til at glæde sig over den stadige og solide Udvikling, der til Dato har været i hans Firma.

Urmager Holger Sørensen

Holger Sørensen er født den 28. August 1888 i Malt pr. Vejen og har faaet sin første Uddannelse hos Urmager A. Henriksen i Gørding. Senere havde han Arbejde forskellige Steder indtil 1. August 1908, da Forretningen i Gørding overtoges.

HANDELSGARTNER M. C. HAGELUND

Gartnerfirmaet Hagelund i Ribe har sin Oprindelse i et Firma, der grundlagdes 1881 af Gartner A. Simonsen. Denne anlagde et Frilandsgartneri med tilhørende Blomster- og Kransehandel, ligesom han byggede det første Drivhus, der overhovedet er bygget i Ribe. I 1905 solgte Simonsen sin dæ rende Virksomhed til Gartner P. Petersen, som senere videresolgte til Gartner Adr. Lorenzen. Efter at Salget til P. Petersen var sket, anlagde A. Simonsen et nyt Gartneri, og det er dette, der nu drives af M. C. Hagelund.

Handelsgartner M. C. Hagelund

Hagelund overtog Simonsens Butiksforretning i 1920 og i 1924 tillige selve Gartneriet, bestaaende af 3 Drivhuse samt et Areal paa 2 Tdr. Land. Straks efter Overtagelsen blev der bygget flere Drivhuse. Udvidelse er fulgt paa Udvidelse, saaledes at Drivhusenes Antal i Dag er 10. I alle de store Huse er indlagt Varme, og de anvendes alle til Blomstergartneri. Ved Siden heraf er der anlagt ca. 500 Mistbænke. Den til Gartneriet hørende Butik drives i egen Ejendom, Grønnegade 408.

Jævnsides med sit anerkendte Blomstergartneri har M. C. Hagelund et Areal paa omkring ved 4 Tdr. Land med Jordbær og Grøntsager. Hele Bedriften ledes fra Beboelsesvillaen, der ligger paa Arealet, og som giver Husly saavel for Indehaveren som for hans Personale. Personalet bestaar af 10 Personer ialt. Som en fremtrædende Specialitet har Hagelund store Kulturer i pragt-

Interior fra Hortensiakulturen

fulde Hortensia, væsentligst Potteplanter, men dyrker iøvrigt alle Arter af Handelsplanter. Salget foregaar saavel en gros som en detail. Gartneriets Produkter har flere Gange fra Udstillinger hjembragt Sølvmedaljer, heraf to Gange den store Sølvmedalje.

Marnus Christensen Hagelund er født den 9. September 1883 i Hejnsvig. Han har som Dreng været Elev i forskellige Gartnerier og har efter endt Læretid taget Havebrugseksamen paa Rosenborg. Derefter rejste han til Udlandet, hvor han opholdt sig og gjorde Studier i 2½ Aar. I 1907 vendte han hjem og købte i 1910 et Gartneri i Rødby. Dette Gartneri ledede han indtil 1920, da han solgte det og flyttede til Ribe. Hagelund har en Tid været Medlem af Repræsentantskabet i Ribe Amts Gartnerkreds.

KOLONIAL- OG MATERIALFORRETNINGEN A. ANDERSEN

Kolonial- og Materialforretningen Storegade 41 i Ribe er grundlagt Aar 1854 af Købmand Th. Bøggild. Bøggild var pharmaceutisk Kandidat og anlagde som saadan sin Virksomhed paa at blive Byens fineste og bedste Forretning i sin Branche. Hans Gerning lykkedes for ham, og Forretningen voksede sig saa stor, at den selv kunde importere originale franske Vine.

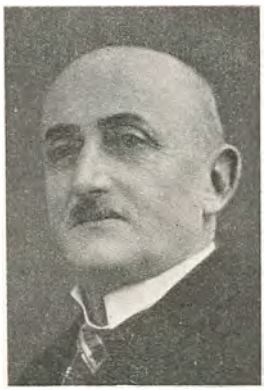

Købmand Anton Andersen

Den nuværende Indehaver, Købmand A. Andersen kom som Dreng i Lære hos Bøggild. Hans nærmeste Foresatte var da Kommis C. N. Termansen, der havde haft Ansættelse i Forretningen i omkring 40 Aar, og som senere overtog den. Termansen solgte i 1909 Forretningen til Andersen, og denne har siden med Dygtighed holdt Traditionerne fra Bøggilds Tid i Ære. Forretningen drives udelukkende som Detailforretning, og blandt Kunderne, der er at hente baade i By og paa Land, er der nu adskillige, som gennem Slægtled har vedligeholdt Forbindelsen, altsaa Kunder, der ogsaa har handlet med gamle Købmand Bøggild. I 1921 fejrede Andersen Jubilæum som Købmand i Ribe, og saavel det fornemme gamle Firma som Købmanden selv var ved denne Lejlighed Genstand for megen Hyldest.

Kolonial- og Materialforretningens Specialer er vedblivende Kolonial, Vin, Konserves og Sygeplejeartikler. Der haves Eneudsalg fra Firma Camillus Nyrop og af „Ratin"s Præparater. Endvidere haves Chabeso-Depot. Der er ialt 4 Personer beskæftigede hos Købmand Andersen. Hans Søn, Carl Chr. Andersen, der er født den 5. Oktober 1909, er nu ansat i Faderens Firma som Kommis og Bogholder. Andersen jun. er udlært hos Firma Chr. Tougaard i Sparkær og har senere haft Ansættelse hos Buchtrups Eftf. i Aarhus.

Anton Andersen er født den 1. Juli 1873 i Ribe og er uddannet hos Købmand Bøggild i Aarene 1887—96. I 1896 etablerede han selvstændig Forretning i Storegade i Ribe, og denne Forretning drev han i 13 Aar, hvorefter han rykkede ind som Chef paa sit Lærested. Andersen er tidligere Formand for Ribe kommunale Hjælpekasses Bestyrelse og var mangeaarig Formand for Ribe Fugleskydningsselskab. I 20 Aar har han siddet i Bestyrelsen for Handelsskolen, og i en Snes Aar har han været Medlem af Repræsentantskabet i Provinshandelsstandens Understøttelsesforening.

HANS HANSEN
RIBE DAMPFARVERI OG KEMISK TØJRENSNINGSANSTALT

Firmaet Ribe Dampfarveri er grundlagt i 1921 i Saltgade 482 a i Ribe af Farver P. H. Pedersen. I 1923 overtoges det af den nuværende Indehaver, Hans Hansen, der paa forskellig Maade har udvidet Virksomheden. Dampfarveriet beskæftiger sig, som ved Starten, kun med Farvning af Garderobe samt med kemisk Tøjrensning og er nogenlunde af samme Kapacitet som ved Overtagelsen. Derimod er der omkring 1928 udvidet med en Afdeling for Manufaktur og Herreekvipering, og denne Afdeling har erobret sig saa stor en Kundekreds, at den flere Gange har maattet gøres større. Den er installeret i en udmærket Butik med 3 store Udstillingsvinduer. Selve Butiken er forsynet med Glasmontrer og alt moderne Tilbehør. Facaden er 3 Gange blevet omforandret og fremtræder nu paa nyeste og mest iøjnefaldende Facon. Ejendommen er Hans Hansens.

Hans Hansen, der nu giver Beskæftigelse til 6—7 Personer, er født den 9. Februar 1893 i Toftlund og er uddannet som Farver. Han lærte hos Firmaet Junge i Elmshorn ved Hamborg og har siden haft Beskæftigelse paa flere store Farveriер saavel her i Landet som i Udlandet.

ANLÆGSGARTNER
A. S. BETTENHAUS

Omkring 1890 paabegyndte A. S. Bettenhaus sin Virksomhed som selvstændig Gartner i Ribe. Han grundlagde en Blomsterforretning i Dagmargade, men gik ret hurtigt over til at virke som Anlægsgartner. Det kan i saa Henseende nævnes, at Bettenhaus har anlagt alle de offentlige Haver i Ribe By, og at han desuden har anlagt et stort Antal private Haver, ikke alene i Ribe og Omegn, men vidt omkring. I Forbindelse med dette Arbejde har han drevet et stort Kransebinderi, der i Aarenes Løb har været meget anerkendt. Blandt andet har det leveret Kranse til Kong Christian den Niendes og Dronning Louises Baarer samt i mange andre Tilfælde til kendte Mænds og Kvinders Baarer.

A. S. Bettenhaus

Gartner Bettenhaus bor i Præstegade, hvor hans Ejendom, Matr. Nr. 369, er at finde som en typisk Repræsentant for det gamle Ribe. Ejendommen er opført omkring Aar 1650. Den bestaar af en Lejlighed med 2 Værelser i Stueetagen og 2 Værelser paa Loftet. Huset er karakteristisk for sin Tids Byggeskik, idet de omtalte 2 Værelser i begge Tilfælde ligger bagved hinanden, det ene mod Gaarden, det andet mod Gaden, saaledes at hele Huset kun har en Bredde af ca. 9 Alen.

A. S. Bettenhaus, der har 2 Mand i fast Arbejde for det meste, er født den 14. September 1858 i Rindom ved Ringkøbing. I sin Ungdom fik han Uddannelse som Handelsgartner, men foretrak, eftersom Forholdene udviklede sig, at virke paa anden Bov. Bettenhaus er Medlem af Bestyrelsen for Vestjydsk Sudankreds.

HØNSERIET „NYVIRKE"
HØM PR. RIBE

Hønseriet „Nyvirke", Høm pr. Ribe, er oprettet omkring Aaret 1918 og er siden Oprettelsen gentagne Gange blevet udvidet. Det bestaar nu af 5 Huse med en Bestand paa op mod et Tusinde Høns, udelukkende Brune og Hvide Italienere. Hønseriets Ejer, Arthur Sylvester, driver som Speciale Salg af daggamle Kyllinger og Rugeæg. Ved Siden heraf fremstiller og sælger han Rugemaskinen „Dux", der fabrikeres i flere Størrelser til henholdsvis Hundrede eller Tusinde Æg eller i andre Størrelser. „Dux" er en Varmluftsmaskine. Kyllingemødre sælges ogsaa.

I 1933 er der hos Arthur Sylvester udruget ca. 4000 Kyllinger. Han har i Drift 6 Rugemaskiner med en Kapacitet paa ialt ca. 2200 Æg. Kyllinger fra hans Hønseri sælges over hele Landet.

Hønseriejer Sylvester er født i Kristrup ved Randers den 9. Marts 1899 og har Uddannelse som Landmand. Han har taget Kursus paa Kerteminde Højskole samt paa flere forskellige Hønserier.

KOLONIALFORRETNINGEN
CARLO PETERSEN

Kolonialforretningen, som nu drives af Købmand Carlo Petersen, og som er beliggende i Grønnegade i Ribe, er grundlagt 16. Oktober 1860 af Købmand Vilh. Andersen, der senere solgte den til Købmand P. Schmidt. — Sidstnævnte var Forretningens Ejer indtil 1908, da han afløstes af Købmand P. Oulund. I 1920 købte Carlo Petersen Forretningen.

Købmand Carlo Petersen

I tidligere Tider har denne Kolonialforretning haft en svimlende Omsætning. Det kom i Aarenes Løb til at ligge saaledes, at Forretningen foretog kæmpemæssige Indkøb af Varer, f. Eks. Vognladninger af Kakao m. m., som videresolgtes i store Partier eller i stort Omfang. Den daglige Omsætning var undertiden saa stor, at et almindeligt Kasseapparat ikke kunde klare Indbetalingerne, hvorfor Pengene ved saadanne Lejligheder gik ned i en stor Kasse, der var anbragt under Disken. Disse mægtige Handeler hører dog nu Fortiden til. Alle Forhold har forandret sig, men endnu foretages der af Carlo Petersen store Indkøb, og store Leverancer haves til Stat og Kommune, f. Eks. i Brændsel etc. Siden Valutalovgivningen satte ind, er Firmaets Import af Kul, Briketter og andet Brændsel dog dalet betydeligt. Forretningen har med andre Ord ikke sit gamle Omfang, men bærer dog stadig sit fine Ry som en solid og omfattende Virksomhed, der har en Mængde Kunder baade i By og paa Land. Udover Kolonial er Brændsel og Kunstgødning stadig Hovedhjørnestenen i Kolonialforretningen i Grønnegade. Et velassorteret Vinlager haves ogsaa.

Købmand Carlo Petersen, der for Tiden giver Beskæftigelse til 5 Personer, er født den 18. September 1889 i København. Sin første Uddannelse i Branchen fik han hos Etatsraad Emil Matthissen i Roskilde. Efter endt Læretid rejste han til Sao Paulo i Brasilien, hvor han i 1½ Aar havde Plads som Kontorist paa en Kaffeplantage, Santa Catharina. Videre var han ansat hos et Eksport- og Importfirma, Zerrenner, Bülow & Co. i Bra-

silien. I 1914 etablerede Petersen en Kolonialforretning i Vordingborg, og i Aarene 1920—21 var han Medindehaver af Firmaet Aug. Heegaard, Engquist & Co. i København.

Carlo Petersen er Formand for Ribe Kolonialhandlerforening og for Ribe Brændsels- og Gødningshandlerforening, foruden at han er Medlem af Handelsstandsforeningens Bestyrelse.

SKALLEBÆK MØLLE PR. RIBE

Skallebæk Mølle pr. Ribe er bygget i Aarene 1838—39 som almindelig Vindmølle, og som saadan har den fungeret indtil Dato. Oprindelig var der naturligvis Vinger med Sejl paa Møllen, men i Tidens Løb er disse gammeldags Vinger blevet erstattet med Klapsejlsvinger. — I 1922 blev Skallebæk Mølle købt af den nuværende Ejer, Niels Kuntz, og med dette Køb indledes en ny Ære i dens Historie. I 1924 blev der installeret Raaoliemotor, og i 1931 erstattedes denne med en Dieselmotor paa 20—24 HK. Den nye Motor er af Fabrikat Møller & Jochumsen. Møllen drives som almindelig Formalingsmølle, og ved Siden heraf haves Handel med Korn og Foderstoffer. Omsætningen laa ved Overtagelsen paa Nul, idet Virksomheden havde ligget stille i to Aar. Nu er der en god Omsætning saavel for Mølleriets som for Handelens Vedkommende. Der formales aarligt ca. 4000 Tdr. Korn, og der er i Aarenes Løb indsat nye Kværne, paamonteret nye Vinger og foretaget andre betydningsfulde Reparationer og Fornyelser. I 1932 byggedes et nyt og moderne Beboelseshus.

Møller Niels H. Kuntz

Niels Hansen Kuntz er født den 18. Juni 1896 i Vester Sottrup i Sønderborg Amt. Sin Uddannelse ved Faget fik han i sin Tid hos Møller Madsen i Avnbøl. Senere blev han Bestyrer paa Quars Mølle, som nu er nedlagt. Saa kom Krigen. I 4 Aar gjorde han Krigstjeneste, idet han dog i ca. 3 Aar laa i Fangelejr i Italien. Da han atter vendte hjem, fik han Arbejde hos sin Fader paa Adsbøl Mølle ved Graasten og havde siden Plads forskellige andre Steder, indtil han købte Møllen i Skallebæk.

„MESSEN"

Fr. Søndergaard overtog den 6. September 1902 Firmaet „Messen" i Ribe. Søndergaard er en Mand, der holder Traditionerne i Ære; han driver sin Forretning i samme Aand, som da Overtagelsen fandt Sted, og ved denne solide Forretningsførelses Hjælp er det lykkedes ham gennem Aarene at bevare en god og trofast Kundekreds. Hans Specialer er Sengeudstyr, Manufaktur og Hvidevarer, og man kan godt sige, at hans Firma er en Afdeling af „Messen" i København, forsaavidt som det foretager en hel Del af sine Indkøb der. Iøvrigt er Søndergaards Virksomhed installeret i egne Lokaler i egen Ejendom og raader over en udmærket Butik. Det faste Personale er paa 3 Personer.

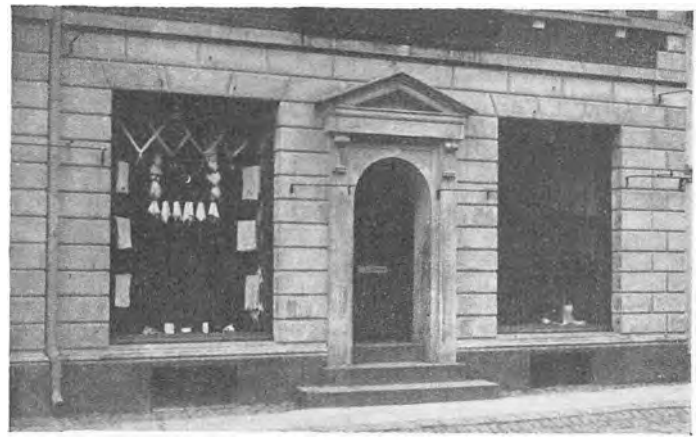

„Messen"

Fr. Søndergaard er født den 27. Maj 1875 i Ribe. Sin Uddannelse har han faaet ved Manufakturfaget i Ribe, ligesom han har haft Beskæftigelse i Vejle og Horsens, inden han fik Foden under eget Bord i Ribe. Søndergaard er Medlem af Bestyrelsen for Ribe Grundejerforening.

HØM KONTROLHØNSERI
HØM CEMENTSTØBERI

Høm Kontrolhønseri, beliggende i Høm pr. Ribe, er oprettet under ganske smaa Forhold i 1927. Efterhaanden er saa Hønsebestanden blevet udvidet, saaledes at den nu er paa 700 Høns. Racerne er Rhode Islands og Hvide Italienere samt Brune Italienere. Specielt eksperimenteres med en Krydsning mellem Brune Italienere og Rhode Islands, og denne Krydsning har allerede givet gode Resultater, idet der er stadig Stigning i Efterspørgslen.

Frands Voss

Høm Kontrolhønseri har et stort Opdræt af Kyllinger. Der udrugedes i 1932 16—17,000 Stk. og i 1933 omkring ved 24,000 Stk. Udrugningen sker ved Hjælp af Motorrugeren „Primula" med en Kapacitet paa 6000 Æg. I Kyllingebatterierne er Plads til 3000 Kyllinger, og i Hønsehusene er Plads til godt og vel 700 Høns, som desuden raader over store Løbegaarde. Der sælges en Mængde Avlsdyr, navnlig Hønekyllinger, fra dette Hønseri, idet Bestanden her har Ord for at være sammensat af særlig gode Dyr. Salget foregaar over hele Landet, og Efterspørgselen efter saavel de daggamle Kyllinger som Avlsdyrene er meget stor. Opdræt af Kalkuner foretages ogsaa. Der

Kontrolhønseriet

udruges af disse ca. 600 Stk. om Aaret, og disse er meget efterspurgte. Endelig bør det nævnes, at der sælges en hel Del Rugeæg.

Det var i Aaret 1920, at Brødrene Voss grundlagde deres Cementstøberi i Høm pr. Ribe. Virksomheden ligger midt i Høm By, og paa dens Grund er rigeligt af de Raamaterialer, der skal benyttes i Fabrikationen.

Høm Cementstøberi indehaves nu af Frands Voss, idet Broderen, Martin Voss, har etableret sig i Nærheden med en Tagstensfabrik. Hos Frands Voss fremstilles Cementrør i alle Dimensioner samt Fliser og iøvrigt alt indenfor Branchen, dog undtagen Tagsten. Endvidere fabrikeres der Terrazzoplader i alle Størrelser samt Kunstgranit. Salget af de forskellige Frembringelser foregaar ved Forhandleres Hjælp, og da der raades over alle Modeller og enhver gangbar Form, har Fabriken ikke vanskeligt ved at finde Afsætning.

Tæt ved Støberiet ligger Beboelsesejendommen, der er bygget i 1919 af røde Sten og med indlagt Centralvarme.

Cementstøber Frands Voss er født den 29. Januar 1885 i Høm og fik i sin Ungdom Uddannelse som Bygmester. For at høste Erfaringer i sit Fag har han i Tidens Løb besøgt flere store Cementstøberier.

Cementstøberiet

ESBJERG

Jens Vævers Statue

Raadhuset

Vandtaarnet

ESBJERG BY skylder udelukkende Havnen sin Opstaaen. Paa det Sted, hvor man i 1868 begyndte at anlægge Havnen, laa da kun to Bøndergaarde, hvoraf den ene kaldtes „Gammelgaarden". Disse to Gaarde var opstaaet ved Deling af en ældre Gaard, der i 1502 kaldtes for EYSBERGH.

Estrup, der var Indenrigsminister i 1867—68, er paa en Maade Esbjergs Fader. Som kyndig, jysk Landmand og god Patriot havde han Øjet klart aabent for, at der efter Krigen 1864 maatte skabes nye Udførselsveje og nyt Handelssamkvem med Forbigaaelse af den tyske Mellemhandel, der hidtil havde domineret Jylland. Allerede straks efter Krigen var der Tale om Anlæget af en Eksporthavn paa Jyllands Vestkyst, og i 1865—66 blev der gjort Forarbejder med Undersøgelser.

Den 6. Januar fremlagde Indenrigsminister Estrup sit „Udkast til Lov om Anlæg af en Havn ved Esbjerg". Den 24. April 1868 blev Loven undertegnet af Hans Majestæt Kongen. Da Havneanlæget begyndte, var der kun 13 Indbyggere paa Stedet. Den første rigtige Bebyggelse fandt omkring 1870 Sted i Smedegade, Kronprinsensgade, Jyllandsgade, Borgergade og Havnegade, og først omkring 1880 fandt Bebyggelsen af Kongensgade rigtig Sted. Pionererne, der slog sig ned i Esbjerg, var et broget Selskab. Der var gode Elementer, der slog Rod i Byen, trivedes og bragte Byen frem.

De ældste industrielle Virksomheder var Teglværkerne, der fik rigeligt at bestille ved det hastige Byggeri. I 1872 kom et Skibsbyggeri og i 1876 en Klædefabrik, og i Aarene 1870—83 oprettedes en Del Virksomheder indenfor Handel, Industri og Haandværk.

Omkring 1888 begyndte Esbjerg at faa dygtige Forretningsmænd, som tænkte paa at faa hele Vestkysten til Opland og saaledes tage Konkurrencen op med de gamle Byer paa Østkysten. Disse søgte vel at ignorere denne Konkurrence, men Esbjergs Beliggenhed gav den en naturlig Overvægt. Esbjerg har i mange Aar været Danmarks vigtigste Udførselshavn næst efter København. Udførslen tog sin Begyndelse, saa snart Havnen var færdig, og i 1875 begyndte Det forenede Dampskibsselskab ugentlig Rutefart til England. Efterhaanden som Udførslen steg, blev de anvendte Skibe større og bedre indrettede, og fra 1888 blev Eksportruterne statssubventionerede.

Byen blev Sæde for en Række store Eksportfirmaer, og der anlagdes store Slagterier; men ogsaa Indførselen fandt Vej over Esbjerg. Der kom stor Import af Korn og Foderstoffer, Kul, Trælast, Kunstgødning m. m.

Det var navnlig Konsul D. Lauritzen, som 1883 grundlagde en Forretning i Esbjerg, der blev den førende i denne Side af Udviklingen, og flere af Byens største Virksomheder er efterhaanden udskilte som Filialer af denne.

Fiskeauktionshallen i Esbjerg er beliggende ved den ny Fiskerihavn, som blev opført i 1925, og hvor de fleste af Landets største Fiskeeksportører har deres Domicil. Auktionen afholdes hver Søgnedag Klokken 8 om Morgenen. Fiskerne bringer Fisken paa Kajen, hvorefter Auktionsmestrene med deres Folk sorterer og udvejer den, saa den faar den rette Vægt. Den fordeles i Auktionens Kasser. Fra disse bliver den af Eksportørerne lagt i Kasser med Is og forsendes med Bane og Biler til Ud- og Indlandet.

Banegaarden

Havnen

FISKEEKSPORTØRER I ESBJERG

Jernbanestationen ved Esbjerg ny Fiskerihavn

Esbjerg ny Fiskerihavn

TARBEN P. JENSEN

I Aaret 1885 kom Fisker Tarben P. Jensen til Esbjerg og bosatte sig der. Han var saaledes en af Veteranerne fra Esbjergs Opblomstringstid — en af dem, der fra den første Begyndelse har været med i Kampen for Fiskeri-erhvervets Tilværelse ved Esbjerg Havn. Tarben P. Jensen var en af den tidligere saa almenkendte bramfri og joviale Fiskertypes mest kendte Skikkelser. Han var respekteret og afholdt af de Mennesker, som han kom i Berøring med.

I 1915 paabegyndte Tarben P. Jensen en Fiskeeksportforretning en gros, beliggende ved den gamle Havn under ret beskedne Forhold. Da den nye Havn blev aabnet, flyttedes Forretningen ind til den. Efterhaanden blev Omsætningen større og større, indtil Firmaet var et af de betydeligste indenfor sin Branche; en Tid var det aabenbart Byens største Fiskeeksportfirma.

Grundlæggerens Søn, J. P. Lodberg Jensen, som har været Medarbejder i Forretningen siden dens Grundlæggelse, overtog denne for egen Regning ved Faderens Død i 1931. Under Lodberg Jensens erfarne og kyndige Ledelse er Firmaet Tarben P. Jensen stadig et af de betydeligste i sin Branche. Der drives vedblivende Fiskeeksport en gros, fornemmeligst til England, Tyskland og Belgien, og desuden sælges der Fisk en gros i Indlandet.

Fiskeeksportør J. P. Lodberg Jensen er født den 19. September 1893 i Esbjerg. Før 1915 var han ansat i forskellige Fiskeeksport-Virksomheder i Indlandet samt et Stykke Tid i en Forretning i Cuxhaven.

OSCAR WILHELMSEN

Et af Vestkystens største Fiskeeksportfirmaer er Oscar Wilhelmsens over 30 Aar gamle Forretning i Esbjerg. Den er grundlagt i Aaret 1902 og beskæftigede sig til at begynde med nærmest med Salg af Fisk til indenrigske Pladser; men da der omkring 1905 rigtig kom Gang i Fiskeriet fra Esbjerg, kunde ikke alle de Fisk, der kom ind, afsættes her i Landet, og Firmaet tog derfor fat paa Eksport til Udlandet. Denne Side af Forretningen udvidedes navnlig betydeligt i Krigsaarene, og siden har man foruden Salget herhjemme haft en meget betydelig Eksport til baade Sverige, Czekoslovakiet, Italien, Schweiz, Tyskland, Belgien, Frankrig, England og en Række andre Lande, og det er ikke faa Tons, der daglig afsættes. Saaledes har man paa enkelte Dage eksporteret helt op til 50,000 Kilo. Salget omfatter baade Rødspætter, Torsk, Kuller, Hellefisk, levende Aal og Hummer samt forskellige andre Fiskearter, bl. a. Laksforeller. Fiskene købes eller hentes selv hjem af adskillige Fiskefartøjer, som Firmaet har drevet i de sidste 20 Aar.

Forretningen, der beskæftiger ca. 10 Personer, raader over en Kontorbygning og 2 Pakhuse, der er opført i 1916.

Oscar Wilhelmsen er født i Aaret 1877 i Frederikshavn og uddannet i Tyskland.

R. ROYH

Indehaveren af ovennævnte Forretning, W. J. Howlett, London, startede denne i Aaret 1924 med R. R. Howlett som Direktør, og Grundlæggeren var selv Hovedaftager. Virksomheden drives som almindelig Fiskeeksportforretning, dog eksporteres udelukkende Fisk af allerbedste Kvaliteter, og der drives endvidere stor Forretning med Ferskvandsfisk.

Virksomheden har til Huse i egen Ejendom, beliggende paa den for en saadan Forretning bedst egnede Plads, nemlig ved Esbjerg Havn, og der raades over saavel gode Lager- som Kontorlokaler.

Det er lykkedes R. Royh ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive Forretningen frem til nu at være i Stand til at give fast Beskæftigelse til 6—7 Personer, ligesom der er erhvervet en meget stor Kundekreds, blandt hvilken R. Royh's Fisk er kendt som værende det bedste af det bedste.

Direktøren, R. Royh Howlett, der er født den 11. April 1908 i London, har faaet sin Uddannelse ved Eksportforretninger indenfor Fiskebranchen og er den tredie Generation af Slægten, der har valgt denne Levevej.

J. J. PETERSEN

Indehaveren af ovennævnte Firma er af gammel sønderjydsk Slægt og født i Bredebro den 24. Juli 1866. Da Faderen deltog i Krigen og var meget dansksindet, blev Familien udvist og bosatte sig paa denne Side Grænsen i Nærheden af Ribe.

Efter Konfirmationen tog Petersen til Søs og sejlede med forskellige Nationers Skibe, indtil han i Efteraaret 1885 tog Styrmandseksamen paa Fanø Navigationsskole.

Fra Skolen gik Turen igen ud i den vide Verden, og allerede 6 Maaneder efter havnede han i San Francisco og sejlede derefter i flere Aar paa Pacific-Kysten med denne By som Basis.

I 1892 kom Petersen til Hongkong som Styrmand om Bord i et Sejlskib hjemmehørende i Shanghaj, men som sejlede under engelsk Flag. For at beholde Stillingen om Bord, tog han engelsk Navigatøreksamen i Hongkong og sejlede derude med Sejlskibe et Par Aar som Styrmand.

I Aaret 1894 fik han Ansættelse i et større Dampskibsrederi i West-Hartlepool som Styrmand. Paa en Rejse med et af dette Selskabs Skibe fra Japan til Nordamerika blev Skibet overhalet af en Tyfon, og i den paafølgende Kamp for Eksistensen paadrog han sig saa haarde Kvæstelser, at han maatte tilbringe 8 Maaneder paa et Hospital i Vancouver B. C. og et længere Ophold i Land. Efter at være nogenlunde restitueret sejlede Petersen som Fører med forskellige af Selskabets Skibe, dog mest paa længere Rejser. I Efteraaret 1911 paa en Rejse til Indien var han igen ude for et Uheld og maatte tilbringe 4 Maaneder paa Hospitalet i Aden.

Efter Hjemkomsten tog han Afsked med Søen for at søge et andet Virkefelt og ansaa Esbjerg som en By med store Fremtidsmuligheder, og da han gerne vilde have noget, der havde lidt Tilknytning til Søen, startede han saa i Efteraaret 1912 en Fiskeeksportforretning.

Konkurrencen var ogsaa den Gang haard, men det lykkedes ham at oparbejde en Forretning, og medens de første Krigsaar var gunstige for Afsætningen, og der ogsaa blev en Fortjeneste, begyndte Vanskelighederne for Fiskeriet allerede i 1917—18 med Restriktioner indadtil og udadtil, og dette i Forening med store Skatter, Tab paa tysk Valuta og mange andre Forhold bevirkede, at kun faa Firmaer stod Krisen igennem. Den Gang var der ingen Kriseforanstaltninger, men et Enten—Eller!

Skønt Firmaet ogsaa i de forløbne Aar har været udsat for Vanskeligheder, har det dog stadig holdt Stillingen som et af de førende i Branchen. Under alle Livets Omskiftelser har Petersen været i Besiddelse af en vis Optimisme, som absolut er en Nødvendighed i Fiskehandelen.

Firmaet J. J. Petersen ledes nu af ham selv i Forbindelse med Sønnen, Ejner Petersen, som ogsaa har faaet sin Uddannelse til Søs, tidligere sejlet som Styrmand og derved foruden den teoretiske ogsaa har faaet en praktisk Uddannelse i Sprog, som er et udmærket Aktiv i en Forretning.

Af Hverv i Tilknytning til Fiskeriet har J. J. Petersen tidligere i en Aarrække været Formand for Esbjerg Eksportørforening, siden 1916 været Medlem af Bestyrelsen for Danmarks Fiskehandels & Havfiskeriforening og er for Tiden Medlem af Fiskeriraadet.

Fiske-Auktionshallen ved Esbjerg ny Fiskerihavn

BERNHARD JENSEN

Blandt de mange Fiskeeksportforretninger, der er beliggende i Esbjerg, indtager Bernhard Jensens en fremskudt Plads. Forretningen er paabegyndt af Indehaveren i Aaret 1927, men det var under betryggende Forhold, Starten fandt Sted, idet Bernhard Jensen forinden havde været Disponent i Tysklands største Fiskeeksportforretning og som Følge heraf havde mange gode Forbindelser i Udlandet.

Forretningen har til Huse i egen Bygning beliggende paa den for en saadan Virksomhed bedst egnede Plads, nemlig ved Esbjerg ny Havn, og der raades over saavel godt Kontorlokale som Lagerplads, og der eksporteres

alle Sorter Fisk især til Tyskland, England, Belgien og Holland.

Bernhard Jensen, der i sin Forretning beskæftiger 3—4 Personer, er født den 9. August 1882 i København og har faaet sin Uddannelse ved Fisk en gros-Handelen i Tysklands førende Firma indenfor Branchen.

Bernhard Jensen er endvidere Medlem af Bestyrelsen for Fiskeeksportforeningens Speditionskontor og har i en Aarrække været i Bestyrelsen for Esbjerg Fiskeeksportørforening.

N. B. NIELSEN

Blandt de mange Fiskeeksportforretninger, der har deres Beliggenhed ved Fiskerihavnen i Esbjerg er N. B. Nielsens, der er paabegyndt af Indehaveren i Aaret 1924. Forretningen er især baseret paa en gros Handel med Provinsen herhjemme, men iøvrigt drives en Del Export til Udlandet, og det er lykkedes Indehaveren ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive sin Forretning frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges, saaledes at Nielsen nu er i Stand til at kunne beskæftige 2—3 Personer.

Fiskeeksportør N. B. Nielsen

N. B. Nielsen, der er født den 18. Maj 1881 i Oxby Sogn, har faaet sin Uddannelse ved Fiskehandelen, ved hvilken Branche han har været siden 1896; endvidere har han været Fiskepakker og Formand, inden han etablerede sin nuværende Forretning.

N. H. ENEVOLDSEN

I Statens Fiskehus ved Esbjerg ny Havn paabegyndte N. H. Enevoldsen under meget beskedne Forhold i Aaret 1916 sin Virksomhed med lidt Eksport og en gros Handel med Fisk i Indlandet.

Esbjerg ny Fiskerihavn

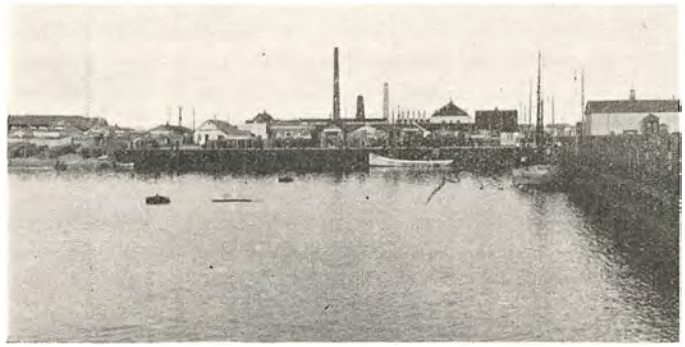

Esbjerg ny Fiskerihavn

I Krigsaarene tog Forretningen imidlertid et stort Opsving, og den har nu et ret betydeligt Omfang. En Specialitet, man i Aarenes Løb hovedsagelig er gaaet over til, er Handel med Rødspætter i Indlandet, men der drives dog stadig Eksport til Udlandet af alt under en Fiskeforretning hørende.

Som tidligere nævnt har Virksomheden til Huse i Statens Fiskehus ved den ny Havn, og der raades her over udmærkede Kontorlokaler og Lagerplads. Det er lykkedes Indehaveren at drive sin Forretning meget frem, og der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, ligesom der nu beskæftiges 6—7 Personer.

Fiskeeksportør N. H. Enevoldsen, der er født den 25. August 1877 i Ringkøbing Amt, har faaet sin Uddannelse ved Fiskehandelen, indtil han i 1916 etablerede sin egen Forretning.

LINDVIG POULSEN

Lindvig Poulsens Fiskeeksportforretning er oprindelig grundlagt som Andelsselskab i Aaret 1916. Som saadan blev den drevet indtil 1921, da Poulsen overtog Forretningen og siden har drevet den for egen Regning.

Firmaet eksporterer Fisk til England, Tyskland og Belgien, men søger gerne nye Muligheder i andre Lande. En ganske ny Gren af Forretningen er Eksport af Aal, som er paabegyndt af Indehaveren for ganske nylig. Til Opbevaring af Aalene raades over store Oplagsbassiner i Favrfeld.

Lindvig Poulsen, der i sin Forretning beskæftiger 3 Personer, er født den 9. Juli 1899 i Esbjerg og har altid beskæftiget sig med sin nuværende Branche.

PEDER JENSENS FISKEEKSPORT

Blandt de mange Fiskeeksportforretninger, der er beliggende ved den ny Havn i Esbjerg, er Peder Jensens, som er grundlagt af Firmaet Struer-Mikkelsen, Ringkøbing, i Aaret 1916 og med A. Bachmann som Bestyrer. Ved Grundlæggelsen var endvidere P. Jensen Poulsen Medindehaver; men den 1. Januar 1934 overtog Bachmann Firmaet for egen Regning og fortsætter efter de samme gode Principper som tidligere.

Forretningen driver Handel med Fisk til Eksport til England, Tyskland, Holland, Frankrig, Belgien og Italien. I det hele taget søges nu Eksport af fersk Fisk gennemført til saa mange Lande som muligt.

Virksomheden har til Huse i Statens Eksportpakhuse og beskæftiger til Stadighed ca. 10 Personer. Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

A. Bachmann, der er født den 14. Marts 1894 i København, har faaet sin Uddannelse som Fiskeeksportør i Esbjerg.

ESBJERG KLARISVÆRK A/S

Ovenstaaende Virksomhed, der er beliggende ved den ny Havn i Esbjerg, er oprettet ved Sammenslutning af en Del Esbjerg-Fiskeeksportører i Aaret 1929 og med A. Bachmann som administrerende Direktør.

Firmaet drives med Fremstilling af Krystalis til Fiskerbaade og Eksportpakning, og hele det installerede Anlæg er tip-top moderne, og Kølemaskinerne, der drives ved Elektricitet, er af Sabroes kendte Fabrikat. Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, er opført i Aaret 1929—30 og specielt indrettet til Formaalet.

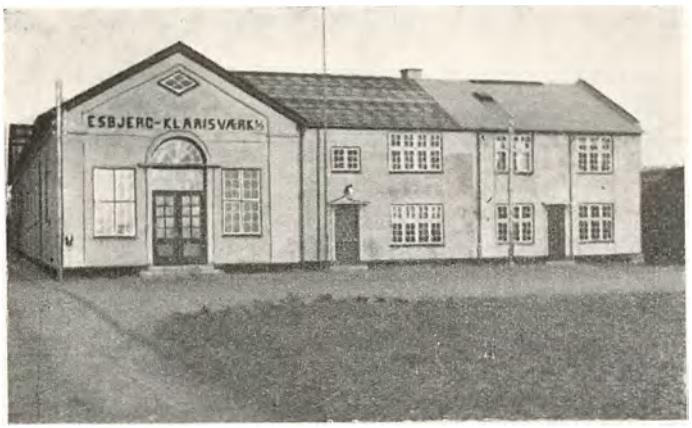

At det er en meget betydelig Virksomhed, der her er Tale om, forstaar man, naar det oplyses, at Fabriken i Sæsonen drives med Døgndrift og giver Beskæftigelse til ikke mindre end ca. 14 Personer. Selskabet har været i god Fremgang, og der er to Gange foretaget Udvidelser, saaledes at Virksomheden nu har en Døgnkapacitet paa ca. 100 Tons og Lagerrum til ca. 1000 Tons.

N. JØKER

Blandt de mange Fiskeeksportforretninger, der har deres Beliggenhed i Esbjerg, er N. Jøkers, der er startet af Grundlæggeren den 11. April 1923 i Esbjerg og Hjortkær, hvor han selv havde Damme.

Esbjerg ny Fiskerihavn

Allerede 2 Aar efter Starten oprettede han Damme til Fiskekultur i Bramminge, alene til Ørredkultur haves ikke mindre end 150 Damme. I Aaret 1931 fik han 2 Jernbanevogne til Eksport af levende Fisk, og først nu begyndte han for Alvor at eksportere Fisk til Udlandet, og det er lykkedes ham ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til at være en af de førende indenfor sin Branche i hele Danmark; saaledes eksporteres til Schweiz, Italien, England, Belgien og Frankrig.

N. Jøker, der er født den 31. Juli 1891 i Dollerup pr. Lunderskov, har faaet sin Uddannelse ved Fiskeriet hos Schmidt Nielsen i Kolding.

A/S LAURITZ RØNN

Ved Aarhundredskiftet grundlagde Peter Rønn sin Fiskeeksportforretning og drev denne sammen med en Del Provinshandel, indtil han i 1916 afgik ved Døden og efterfulgtes af sin Søn, Lauritz Rønn, som i flere Aar havde haft Ansættelse i Faderens Forretning.

Afd. Fiskeeksportør Lauritz Rønn

I Aaret 1925 startede Lauritz Rønn som første Mand Forsendelsen af Fisk til Tyskland pr. Lastbil, og nu foregaar Eksporten til Tyskland hovedsagelig pr. Bil samt ogsaa til Schweiz, Frankrig, Belgien og Holland.

1931 omdannedes Forretningen til Aktieselskab med Lauritz Rønn som administrerende Direktør, hvilken Post han beklædte, indtil han afgik ved Døden den 18. December 1932, hvorefter hans Søn, den nuværende Direktør, Georg Rønn, overtog Ledelsen.

Forretningen drives med Eksport af alle Aarstidens Fiskesorter til Norge, Sverige, England, Frankrig, Holland, Belgien, Tyskland, Østrig og Czekoslovakiet, endvidere har Firmaet Filialer i Hvide Sande, Thyborøn og Skagen. Siden 1928 har Firmaet desuden forestaaet den aarlige Udplantning af Rødspætter i Østersøen og Bælterne for Staten.

Det er lykkedes gennem Aarene at drive Firmaet frem til at være et af de førende indenfor sin Branche, ligesom man nu er i Stand til fast at beskæftige 7 Personer.

Direktør Georg Rønn, der er født den 15. Marts 1911 i Aarhus, har faaet sin Uddannelse hos Faderen, og for yderligere at dygtiggøre sig har han opholdt sig i England og Tyskland, bl. a. i et stort Fiskeeksportfirma i Kiel.

Det skal endvidere nævnes, at Lauritz Rønn i sin Tid startede Fiskeauktionen i Esbjerg.

Esbjerg ny Fiskerihavn

THØGER JENSEN

I Aaret 1923 paabegyndte Thøger Jensen sin Fiskeeksportforretning under meget beskedne Forhold. Støt og roligt arbejdedes Forretningen fremad, og Aaret efter Starten opførtes den nuværende Ejendom.

Forretningen drives med Eksport af Aarstidens Fisksorter til Tyskland, England og Belgien, og det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at erhverve en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Thøger Jensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2—3 Personer, er født den 12. Juni 1883 i Vorupør i Hundborg Sogn, Thisted Amt, og har faaet sin Uddannelse som Fisker, men gik senere over til sin nuværende Virksomhed.

FISCHER JENSEN

I Aaret 1922 paabegyndte Fischer Jensen sin Fiskeeksportforretning under ret beskedne Forhold i Statens Huse ved Esbjerg Havn. Her blev Virksomheden drevet indtil 1926, da Forretningen var gaaet saa meget frem, at Indehaveren fandt det fornødent at opføre egen Ejendom, hvortil hele Virksomheden flyttedes, dog benyttes stadig Statens Huse ved Siden af. I 1930 paabegyndtes Øreddamkultur ved Sig, og Forretningen har nu en meget stor Eksport af disse Fisk foruden af Laks og alle andre Ferskvandsfisk, ligesom der eksporteres Torsk og andre Saltvandsfisk.

Fiskeeksportor Fischer Jensen

Det er lykkedes Indehaveren ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive Forretningen frem til nu at være en af de førende paa sit Omraade i Byen, ligesom Firmaets betydelige Kundekreds stadig forøges.

Fischer Jensen, der er født den 27. Juli 1900 i Esbjerg, har faaet sin Uddannelse som Fiskeeksportør, og at han er en dygtig og initiativrig Mand har man forlængst opdaget. Han er saaledes Medlem af Bestyrelsen for Esbjerg Klarisværk.

A/S INGEMAN JØRGENSEN

Ovennævnte Firma er grundlagt af Ingeman Jørgensen i Aaret 1924 under meget beskedne Forhold; men støt og roligt arbejdedes Forretningen frem, og i 1934 blev den omdannet til Aktieselskab med Grundlæggeren som administrerende Direktør. Alle Aktierne ligger paa 3 Mands Hænder, nemlig Direktørens, hans Broder Jens Chr. Jørgensen og Fru Ingeman Jørgensen.

Virksomheden drives med Eksport af Fisk til England i fast Regning, men ligeledes eksporteres en Del til Tyskland. Virksomheden har til Huse i egen Ejendom, beliggende paa en for Forretningen velegnet Plads, nemlig ved Esbjerg Havn. Det er lykkedes Indehaverne at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, og man er nu i Stand til at beskæftige 7—8 Personer.

Ingeman Jørgensen, der er født den 27. Marts 1891 i Frederikshavn, var, inden han i 1924 begyndte sin Eksportforretning, Kutterfører.

HANS THIMSEN

Den ældste Fiskeeksportforretning i Esbjerg er ovennævnte, der er grundlagt af Hans Thimsen og Peder Rasmussen i Aaret 1901. Disse drev Forretningen sammen indtil 1912, da Hans Thimsen overtog den for egen Regning og fortsatte efter de samme gode Principper som tidligere indtil sin Død i 1930. Herefter omdannedes Firmaet til et Interessentselskab med Chr. Larsen, Fru Thimsen og Simon Enevoldsen som Indehavere.

Firmaet blev grundlagt som en gros Forretning med Salg af Fisk til Byens Fiskehandlere samt Handel med alle indenrigske Pladser. Under Krigen udvidedes Forretningen til ogsaa at omfatte Eksport til Tyskland og England, og efterhaanden er man nu gaaet over til at eksportere Fisk til alle Lande, der er Købere til dansk Fisk, navnlig Rødspætter, men iøvrigt eksporteres alle Arter af Fisk; men et er fælles for dem alle, nemlig: Kun det bedste af det bedste. Dette gælder ogsaa for den indenrigske Handel med Rødspætter, som Firmaet særlig lægger Vægt paa.

Virksomheden har til Huse i Statens Fiskepakhus Nr. 15 ved Esbjerg Havn, og der beskæftiges fast 10—12 Personer.

Det er lykkedes Indehaverne at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Leder af den daglige Drift er Chr. Larsen, der er født den 10. Januar 1893 i Skelskør. Han har arbejdet for Firmaet siden 1908, først som Arbejdsmand, derefter fra 1912 som Formand for i 1930 at indtræde i Firmaet som Medindehaver.

Esbjerg ny Fiskerihavn

VESTJYLLANDS FISKEEKSPORT

Indehaveren af ovennævnte Forretning, J. Chr. Bergenser, er født den 2. Marts 1879 i Løkken og har lige fra sin Barndom været ved Fiskeriet. Først kom han ud med Handelskvasen, der sejlede fra Frederikshavn til København, for der at sælge Fisk. Derefter var han Fisker, indtil han blev ansat hos Albert Nyholm som Formand og Opkøber, og sammen med denne paabegyndte han i 1917 sin nuværende Fiskeeksportforretning.

Fiskeeksportor J. Chr. Bergenser

To Aar efter Starten udtraadte A. Nyholm af Firmaet og Bergenser fortsatte som Eneindehaver. Allerede den Gang var der knyttet mange Forbindelser med Udlandet. Støt og roligt er Forretningen i Aarenes Løb gaaet fremad. Den drives med Eksport af alle Slags Fisk til Udlandet, navnlig England, Tyskland og Sverrig.

Virksomheden, der er beliggende paa den for en saadan Forretning bedst egnede Plads, nemlig ved Esbjerg Ny Havn, raader over eget Pakhus, og der beskæftiges 3—4 Personer.

VALUE

Blandt de mange Fiskeeksportforretninger, der har deres Beliggenhed i Esbjerg, indtager ovennævnte en fremskudt Plads, skønt den er af forholdsvis ny Dato, idet Firmaet er startet af Indehaverne, Ingeman Jørgensen og J. C. C. Dyekjær, i Aaret 1933. Forretningen startedes paa Basis af Eksport af Kuller og Torsk til Belgien og Frankrig. I denne Forbindelse skal nævnes, at der udelukkende eksporteres lurmærkede Fisk.

Virksomheden har til Huse i egne Lokaler, der bestaar af 2 Pakhuse og Kontor. I Øjeblikket er yderligere et Pakhus under Opførelse, beregnet udelukkende til Brug for lurmærkede Varer. Det vil blive indrettet med hygiejnisk Pakning for Øje.

J. C. C. Dyekjær driver sideløbende med Fiskeeksportforretningen selvstændig Forretning med Salg af alle Arter Fisk til Forbrugere over hele Danmark; endvidere skal det nævnes, at Forretningen ogsaa drives med Detailsalg.

J. C. C. Dyekjær, der er født den 10. September 1906 i Ringkøbing, har faaet sin Uddannelse ved Branchen saavel herhjemme som i Udlandet, bl. a. i England og Frankrig.

Beskæftigelsesgraden i Firmaet er paa 5 Personer.

J. LAURITZENS KULFORRETNING AKTIESELSKAB

En af de Virksomheder, der gennem Aarene har været med til at sætte sit Præg paa Handelslivet i Esbjerg, er ovennævnte. Firmaet er grundlagt i Aaret 1884 af Konsul D. Lauritzen, som drev Kulforretningen sammen med Skibsrederi, Import af Korn og Foderstoffer, Smøreksport m. v.

I Aaret 1917 omdannedes Forretningen til Aktieselskab og fortsatte under Navnet J. Lauritzens Kulforretning A/S med Konsul S. Christoffersen som administrerende Direktør. Firmaet fortsætter med Import af Kul, Koks, Cinders og Briketter, ligesom der sideløbende med denne Drift stadig drives Rederivirksomhed.

Forretnings- og Kontorlokaler er beliggende i Kirkegade, medens der ved Esbjerg Dokhavn raades over store Siloer og moderne Kullosningsanlæg, og det er ikke faa store Dampere, der aarligt kommer med Ladninger til Firmaet.

Det er lykkedes ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Firmaet frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og man er nu i Stand

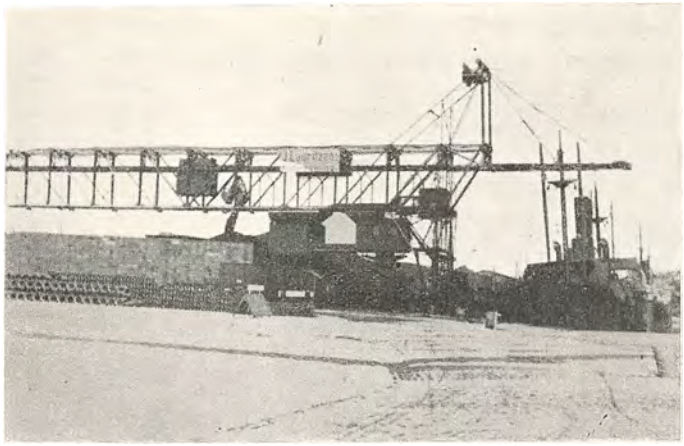

til at beskæftige omkring en Snes Personer til Stadighed, men i Sæsonen langt flere.

Konsul S. Christoffersen, der er født den 17. April 1879 i Horsens, har faaet sin Uddannelse ved Handelen.

VALSEMØLLEN A/S

En af de Virksomheder, der gennem Aarene har været med til at sætte sit Præg paa Handelslivet i Esbjerg, er ovennævnte, der er opført omkring Aarhundredskiftet af Direktør Ebbesen, som ledede Møllen indtil 1906, hvorefter Direktør, Konsul Chr. Larsen overtog Ledelsen til sin Død i Aaret 1929; derefter kom den nuværende Direktør, Albert Nørgaard, til.

Det er lykkedes denne ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Virksomheden yderligere frem, og der er nu erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der maa søges ikke alene i Esbjerg By og Omegn, men i det meste af Danmark. Et Produkt, som i særlig Grad har bragt Valsemøllens Ry udover Landet, er det anerkendte Fabrikat „Dannevirke".

Gentagne Gange siden Grundlæggelsen er Møllen udvidet og moderniseret paa Grund af den stadig stigende Omsætning. Saaledes er der foretaget Udvidelser i Aarene 1927, 1928 og 1933, og det skal endvidere nævnes, at den nuværende Kontorbygning ved selve Møllen er opført samme Aar, som sidstnævnte Udvidelse fandt Sted, ligesom det Pakhus, der er beliggende umiddelbart op ad Møllen, blev købt samme Aar.

Valsemøllens Formalingsevne er nu oppe paa ikke mindre end 600 Tdr. Hvede, 120 Tdr. Rug til Sigtebrødsmel og 350 Tdr. Rug til Rugbrødsmel pr. Døgn, og der beskæftiges mellem 40 og 50 Personer til Stadighed.

Administrerende Direktør Albert Nørgaard er født den 27. April 1878 i Ugilt og har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen hos Ove Jensen i Hjørring, hvorefter han var Kommis hos Vilhelm Nielsen i samme By. I 19-Aars Alderen blev Albert Nørgaard Førstemand hos F. Lillelund i Næstved, hvor han var i 5 Aar, til han startede selvstændig Forretning i Skelskør. Denne drev han en kort Tid, hvorefter han var Rejsende i nogle Aar for senere at starte en Kolonial en gros Forretning under Firmanavn I. P. Petersens Eftf., Hjørring, sammen med Jørgen Storm, som fortsatte denne Forretning, da Nørgaard fik Ansættelse som Rejsende for Valsemøllen A/S i 1910, for hvilken han nu er Direktør.

Direktør Albert Nørgaard er Formand for Sammenslutningen af jydske Handelsmøller og Medlem af Bestyrelsen for Foreningen af danske Handelsmøller.

JOHS. BRINK HENRIKSEN & CO.

Kolonial en gros-Firmaet Johs. Brink Henriksen & Co,. Jyllandsgade 22, Esbjerg, er grundlagt i 1922 af Christiansen og Henriksen. Det fik straks Lokaler paa den

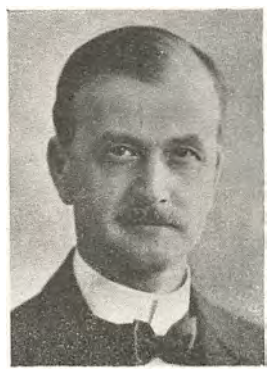

Grosserer J. Christiansen

Grosserer Johs. Brink Henriksen

Plads, hvor det endnu bor, og som er beliggende i Nærheden af Havnen, hvilket selvsagt er af stor Betydning, hvad angaar Trafikforhold og Afsætningsmuligheder.

Firmaet har til Huse i en af de ældste Bygninger i Esbjerg. Men Lokalerne er ombyggede og moderniserede i 1925, saaledes at de nu fremtræder i en smuk og tidssvarende Stil. Christiansen og Henriksen driver Handel med alt i Kolonial, dog ikke Grovvarer, men har især specialiseret sig i Sukkervarebranchen. Foruden Cheferne selv beskæftiger Virksomheden til Stadighed 5 Personer.

J. Christiansen er født den 18. Maj 1886 i Tistrup. Han lærte Handelen hos Firmaet Lind & Juhl i Kolding og har sideløbende hermed besøgt Handelsskolen i Vejle samt en Skole i København. Senere var han ansat hos Faarup & Sønderby i Esbjerg fra 1909—22, deraf de 8 Aar som Førstemand. I 1907—08 var Christiansen ansat i daværende Hanckes landskendte Købmandsforretning i Thy, hvor han fik en alsidig og grundig Uddannelse.

Johs. Brink Henriksen er født den 25. Juli 1896 i Brørup. Henriksen har lært hos M. K. Madsen i Brørup og blev senere Repræsentant for Firmaet Faarup & Sønderby, i hvilken Stilling han virkede indtil 1922, da han traadte ind i sit nuværende Firma. Henriksen rejser

endnu selv paa Landet for sit Firma og besøger personligt alle dets Kunder.

Om begge Cheferne kan det iøvrigt siges, at de, saavidt muligt, afholder sig fra alle offentlige Hverv. Arbejdet i Forretningen tager hele deres Tid og hele deres Interesse. Men Resultatet af deres energiske Arbejde har da ogsaa vist sig i Form af et smukt og sundt Foretagende, opbygget paa en god og reel Basis.

ESBJERG TOVVÆRKSFABRIK A/S

En af de Virksomheder, der gennem Aarene har sat sit Præg paa Handelslivet — ikke alene i selve Esbjerg By, men i hele Danmark, og hvis Navn er kendt og anset langt ud over Landets Grænser, er Esbjerg Tovværksfabrik A/S, hvis Grundlæggelse fandt Sted i Efteraaret 1904, da daværende Konsul Lauritzen lod opføre et langt Træskur til Reberbane paa en Mark ved Vardevej — dengang et øde Sted langt fra den bebyggede Del af Byen. Hermed var Begyndelsen gjort, og den Virksomhed, der nu beskæftiger 125 Personer, traadte ud i Livet. Ved Starten blev Virksomheden indregistreret under Navnet: „Esbjerg Rebslageri", og straks fra Starten vilde man vise, at der var Alvor i Tingene — at Esbjerg-Reb nok skulde klare sig i Konkurrencen. Produktet skulde anerkendes, og saa meldte „Esbjerg Rebslageri" sig som Deltager i Industri- og Landbrugsudstillingen i Horsens i Sommeren 1905, og Produktet bestod sin Prøve saa smukt, at det hjembragte en Sølvmedalje for haandspundet Tovværk til Esbjerg.

Direktør M. A. Broegaard

Men gik man end støt og roligt fremad i de første Par Aar, saa voksede dog Virksomheden først efter, at denne i 1907 blev moderniseret og omdannet til mekanisk Drift. Og saa holdt Maskinerne deres Indtog.

Det haandspundne Tovværk, som hidtil havde bestaaet sin Prøve til alles Tilfredshed, maatte vige for Tidens industrielle Krav, og op ad den gamle Reberbane byggedes Fabrikslokaler saavel til Spinderi som Snøresal, Maskinhus med Sugegas-Motor og Kontorlokaler.

Nu begyndte man ogsaa at fabrikere Tovværk af Manilla, og Produktionen steg, hvorfor det blev nødvendigt at søge nyt Marked ud over Esbjerg, og der blev antaget 2 Agenter. Men det forslog intet. Der maatte en langt større Kundekreds til, efter at Maskinerne havde afløst Hændernes Arbejde.

I Begyndelsen af 1908 traf Selskabet et Arrangement med M. A. Broegaard om, at denne paa nærmere fastsatte Betingelser overtog Salget af hele Fabrikens Produktion. Imidlertid nedbrændte Fabriken fuldstændig allerede i November samme Aar.

Arbejdet var som Følge heraf standset foreløbig, men straks efter Branden tog man fat paa Genopbygningen. Alt blev indrettet som før, kun gik man nu fra Gasmotor over til Dampkraft. Og i Marts—April 1909 snurrede Hjulene igen.

Den 8. November 1909 omdannedes Firmaet til Aktieselskab med en Kapital paa 150,000 Kroner, ved hvilken Lejlighed M. A. Broegaard indtraadte i Firmaet som merkantil Direktør og L. P. Weidemann som teknisk Direktør. I November Maaned 1911 fratraadte Direktør Weidemann, og M. A. Broegaard blev Ene-Direktør,

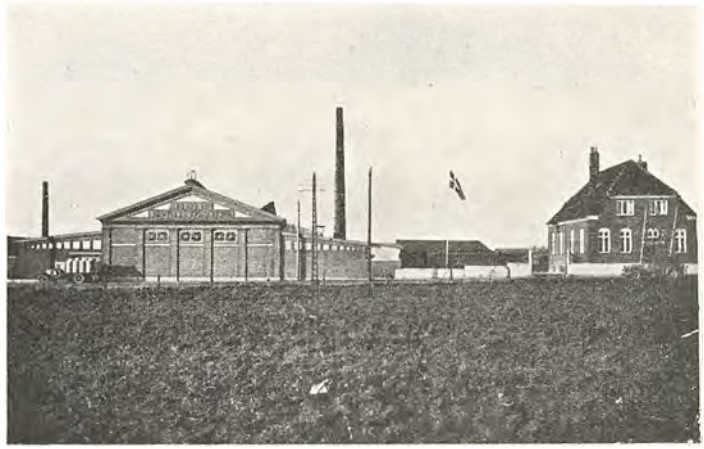

hvilket han siden har været. Han har i Aarenes Løb gjort et stort, maalbevidst Arbejde for Virksomheden, og det skyldes ikke mindst ham, at Virksomheden i Dag staar saa godt, som den gør.

I Aarene siden da er saavel Maskiner som selve Bygningen gentagne Gange blevet udvidet og moderniseret, saaledes at hele Fabriken i Dag staar fuldt paa Højde med Tidens Krav.

Virksomheden fremstiller. Tovværk, der forhandles under Navnet „Herkules", og hvis Kendetegn er en rød Traad, der er indlagt i Trossen — et Kendetegn, der er anset af alle Firmaets Kunder, idet det er det bedste Garantibevis for, at Kvaliteten er absolut første Klasses. Det er lykkedes Direktør Broegaard i Aarenes Løb at drive Virksomheden frem til nu at indtage en endog meget fremragende Plads paa Markedet. Kundekredsen er i stadig Stigen, og der er ingen Tvivl om, at det ogsaa i Fremtiden vil lykkes Broegaard at bevare det gode Ry, Fabriken efterhaanden har faaet paa sig.

Direktør M. A. Broegaard er født den 14. Januar 1881 i Søndenbro paa Langeland og har udstaaet almindelig Købmandslære i Rudkøbing.

ESBJERG BANK A/S

Den stiftende Generalforsamling afholdtes den 3. November 1916, medens Banken aabnedes den 9. Januar 1917. Stifterne var alle Mænd fra Esbjerg By og Omegn, og Aktiekapitalen var ved Starten 500,000 Kr., men udvidedes i Marts 1919 til 750,000 Kr.

Som de første Vedtægter lyder de nuværende stadig paa, at der især skal lægges Vægt paa at samle Byens og Omegnens Sparemidler til Frugtbargørelse i og Fremme af det lokale Initiativ. Banken er derfor ubetinget knyttet til Esbjerg By og dens Omegn.

Kort Tid efter Starten, i August 1917, aabnedes en Filial i Jerne med forhenværende Sognefoged H. J. Poulsen som Bestyrer.

Ved Starten erhvervedes Ejendommen Kongensgade 70, der hører til Byens ældste Ejendomme og er opført 1875,

men ombygget i 1902. Banken indrettede Lokaler paa første Sal, men disse blev hurtigt for smaa og umoderne, hvorfor man i 1925 flyttede ned i Stueetagen til de større og mere tidssvarende Lokaler, hvor Banken siden har haft til Huse.

Foruden Direktøren bestaar Bankens Personale af 1 Bogholder, 1 Kasserer, 1 Filialbestyrer og 5 Assistenter.

Bankdirektør C. Rasmussen, der er født den 16. Februar 1897 i Aarhus, har faaet sin Uddannelse i Købmands- og Haandværkerbanken i sin Fødeby, hvorefter han fik Ansættelse i Vejle Bank i Vejle.

Formand for Bankens Bestyrelse og for Repræsentantskabet var ved Stiftelsen Sagfører H. Hvedstrup, hvilken Stilling han beklædte indtil sin Død i 1933. Som Formand fungerer for Tiden Næstformanden, Købmand C. Feerup.

Den nuværende Bestyrelse bestaar af Købmand C. Feerup, Direktør O. D. Clausen og Konsul E. Blichfeldt.

JØRGEN COLDING

Grosserer, Konsul Jørg. Colding

Ovennævnte Firma grundlagdes den 2. April 1889 af Henrik Pagh og J. Quist Pedersen og blev drevet under Firmanavnet: Pagh & Quist Pedersen indtil d. 1. November 1922, da Firmaet overtoges af den nuværende Indehaver, Grosserer, Konsul Jørgen Colding, der samtidig omforandrede Firmanavnet til Jørgen Colding, Esbjerg.

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er opførte 1888—89, men er gentagne Gange i Aarenes Løb, efterhaanden som Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, udvidet og moderniseret.

Firmaet driver ikke Fabrikationsvirksomhed, men er en decideret Kolonial-, Mel- og Importforretning, der udelukkende sælger en gros. Der er i Aarenes Løb erhvervet en meget omfattende Kundekreds, og Firmaet giver nu Beskæftigelse til ikke mindre end 20 Personer.

Da den sidste Indehaver af Firmaet J. W. Palludans Efterfølgere, Varde, for kort Tid siden afgik ved Døden, overtog Jørgen Colding Firmaets Varelager og fortsætter nu i de af J. W. Palludans Efterfølgere igennem en lang Aarrække benyttede Lokaler en selvstændig Kolonial en gros- og Importforretning under Firmanavnet Jørgen Colding, Varde.

Grosserer, Konsul Jørgen Colding, der er født den 20. Februar 1876 i Randers, har faaet sin Uddannelse hos Grundlæggerne af sit nuværende Firma. Her var han ansat fra 1893 til den 1. Juli 1905, da han overtog en Stilling som Prokurist i Firmaet Chr. Faber & Co., København/Kolding, hvilket Firma han blev Medindehaver af i 1915. Grosserer Colding udtraadte den 1. November 1922 for at overtage sit nuværende Firma.

MAADE TEGLVÆRK
MAADE PR. ESBJERG

I den nærmeste Omegn af Esbjerg ligger en Del større Industrivirksomheder. En af disse er Maade Teglværk. Det er grundlagt omkring 1895 af Kaptajn Mathiesen og er drevet af forskellige, skiftende Indehavere, indtil det i 1919 blev erhvervet af Teglværksejer L. A. Christensen, der tillige er Med-Indehaver af Foersom Teglværk.

Teglværksejer L. A. Christensen

Maade Teglværk, hvortil hører ca. 30 Tdr. Land og som i Sæsonen beskæftiger op til ca. 50 Mand, fremstiller Tagsten samt haand- og maskinstrøgne Sten af Rød- og Blaaler. Fremstillingen af Tagsten paabegyndtes i 1931 og er allerede oppe paa en Aarsproduktion af ca. 500,000 Sten. Aarsproduktionen af haandstrøgne Sten omfatter nu 1 Million, og af maskinstrøgne 3½ Million, saaledes at Produktionen ialt omfatter ca. 5 Millioner Sten.

I 1932 byggedes Teglværket ved en Ombygning helt op fra Grunden som et moderne Teglværk med elektrisk Kraft, Transportbaand til Transport af Stenene o. s. v.

Laurits Albert Christensen er født den 30. Juni 1883 paa Foersom Teglværk pr. Tarm. Han er uddannet i Branchen hos Faderen, der grundlagde Foersom Teglværk, og har bl. a. i et Semester frekventeret Teglmesterskolen i Sverige. Af Tillidshverv beklæder han Posten som Medlem af Bankraadet for Esbjerg Bank.

ERIKSEN & CHRISTENSEN

Firmaet, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt som Aktieselskab i Aaret 1893 med Handel af

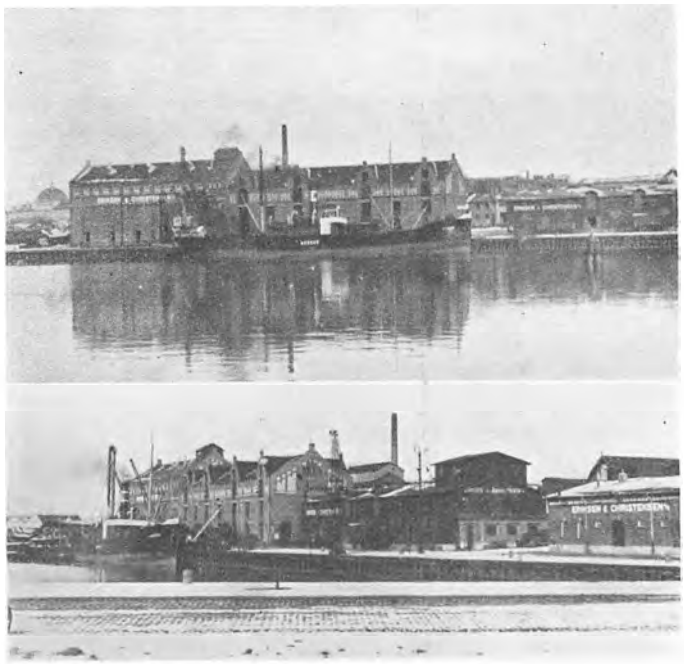

Korn og Foderstoffer. Medens Aktiekapitalen ved Starten var 50,000 Kroner, er den i Aarenes Løb udvidet og udgør nu 900,000 Kroner.

Administrerende Direktører i Firmaet ved Starten var Konsul H. Eriksen og S. P. Christensen. Sidstnævnte afgik ved Døden i Aaret 1908 og efterfulgtes i 1917 af Direktør J. S. Brinck, der sammen med Konsul H. Eriksen ledede Firmaet indtil 1930. Konsul Melsing ansattes som Direktør i 1917, hvilken Stilling han beklædte indtil 1927. Den nuværende Direktør, Harald Eriksen, ansattes i 1930, og denne ledede Firmaet sammen med Direktør Brinck indtil 1933, da der startedes en særskilt Fabrik for Hønse- og Kyllingefoder, for hvilken Direktør Brinck blev administrerende Direktør. Derefter overtog den anden nuværende Direktør Aage Rasmussen dennes Stilling.

Det er lykkedes ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Firmaet frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, og der beskæftiges nu ikke mindre end 65 Personer i Firmaet.

Konsul H. Eriksen, der er født den 28. Juni 1861, har faaet sin Uddannelse ved Handelen i Firmaet Muus i Odense og Kerteminde.

H. Eriksen er belgisk Konsul og endvidere udnævnt til Ridder af Dannebrog. Konsul Eriksen er desuden Medlem af Bestyrelsen for „Baltica" og Medlem af Bestyrelsen for Danske Oliemøller og Sæbefabriker. Endvidere var han Medstifter af Oliekagefabriken i Esbjerg, som senere er overtaget af De danske Oliemøller og Sæbefabriker.

Direktør Harald Eriksen, der er født den 17. Oktober 1896 i Esbjerg, traadte ind i Firmaet i Aaret 1922 efter i nogle Aar at have arbejdet i Udlandet.

Direktør Aage Rasmussen, der er født den 21. Maj 1899 i Horsens, har faaet sin Uddannelse ved Branchen i Firmaet J. H. Grabow & Co. i sin Fødeby, endvidere har han frekventeret en Handelsskole i London. Sin Ansættelse i Firmaet Eriksen & Christensen fik han i 1921.

L. BØTKERS TØMMERHANDEL

Et i Esbjerg kendt og anset Firma er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1893 af L. Bøtker. Ved Starten var Firmaet ikke noget Aktieselskab, idet det først den 8. August 1901 overgik til saadant med en Aktiekapital paa 50,000 Kroner.

Oprindelig havde Firmaet til Huse i Østergade, men flyttedes senere til den nuværende Adresse, hvor der raades over et Areal paa 10,000 Kvadratmeter.

I Aaret 1921 ansattes den nuværende administrerende Direktør, Aage Steffensen, som saadan i Firmaet, hvis Aktiekapital i Aarenes Løb var udvidet til 200,000 Kr.

Firmaet har i Aarenes Løb arbejdet sig frem til dets nuværende gode Position og erhvervet sig en meget omfattende Kundekreds, der stadig forøges.

Firmaet driver Handel med Tømmer, Trælast og Byggningsartikler, som sælges saavel en gros som en detail,

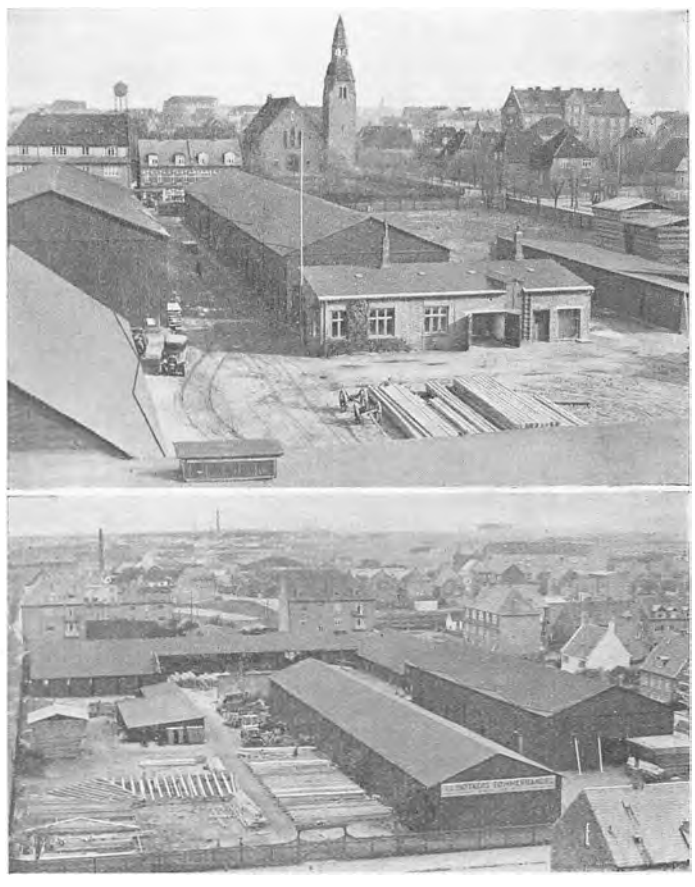

og der beskæftiges nu til Stadighed ca. 20 Personer i Virksomheden.

Direktør Aage Steffensen, der er født den 15. September 1890 i Stensballe, har faaet sin Uddannelse ved Branchen i Firmaet Østjydsk Trælasthandel i Randers, hvor han var ansat i 15 Aar.

Aage Steffensen er Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse; saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for Købmandsstandens Arbejdsgiverforening i Esbjerg samt Medlem af Bestyrelsen for Foreningen af Cementimportører i Jylland.

KROMANNS KEMISKE FABRIKKER

Fabrikant N. M. Kromann paabegyndte i 1895 i Esbjerg en kombineret Virksomhed med Materialhandel og Sæbefabrik. Materialhandelen anlagdes i Kongensgade og Fabriken paa Østerbro. Imidlertid blev Forretningen i Kongensgade solgt i 1897, og Kromann helligede sig fra den Tid helt Fabriksvirksomheden, der gik saa godt, at han var istand til at beskæftige 20 à 25 Personer. Der fremstilledes bl. a. Husholdningssæber, Soya, Blæk, Sværte m. m. Senere lavedes der ogsaa Petroleum i fast Form — en Methode, som var Fabrikantens egen Opfindelse. Denne Vare blev anvendt til Fabrikation af Ildtændere; men dens Fremstilling standsede af sig selv, da Verdenskrigen udbrød og omvæltede alle normale Tilstande.

Fabrikant N. M. Kromann

Efterhaanden som der opstod Specialfabriker i de forskellige Artikler, koncentrerede Fabrikant Kromann sig udelukkende om Sæbefabrikationen og erhvervede sig i denne Branche en udstrakt Kundekreds i Danmark, inklusive Island og Færøerne. Selv rejste han ud og solgte sine Varer, skabende sig Forbindelser i hver By og hver Landsby baade her og der. I de første Aar, medens det endnu var smaat med Trafikmidlerne i Danmark, maatte han spadsere eller køre pr. Hestevogn fra By til By. Men han tabte aldrig hverken Modet eller Lysten, og de Kunder, han kaprede, er i mange Tilfælde Kunder hos ham den Dag i Dag. Med Stolthed noterer han saaledes Navnene paa en Række Aftagere, der handlede hos ham for 38 Aar siden, og som gør det endnu. De maa jo, mener Hr. Kromann med Rette, have følt sig godt og reelt behandlede.

Den oprindelige Fabrik paa Østerbro havde Fabrikanten selv ladet bygge i 1895, ligesom han flere Gange havde ladet den udvide; den solgtes i 1923 til Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Den nye Fabrik, hvori Kromanns Etablissement nu er installeret, raader derimod over lejede Lokaler i Østergade 18. Firmaets Indehaver har her fremskaffet et nyt og moderne Maskinanlæg, og de kendte Sæber, Kromanns Salmiak- og Terpentinsæbe, fremstilles nu her. Disse Sæber er, som ogsaa bekendt, nærmest beregnede til Husholdningsbrug samt til Brug for Vaskerier og Sygehuse. Der haves store Leverancer til mange Sygehuse, Badeanstalter og Vaskerier. Det kan tilføjes, at Kromanns Produkter er belønnede med Guldmedalje i Paris 1902, i Budapest 1903, i Bryssel 1904 og i London 1909.

Fabrikant N. M. Kromann, hvis Specialer nu er Vaskepulver, Sæbespaaner, Haandsæber og Stangsæbe, er født den 4. April 1870 i Sønderho paa Fanø. Sin Uddannelse fik han i en Material- og Farvehandel i Ribe, hvorefter han i 7 Aar havde Arbejde paa sin Faders kemiske Fabrik. Senere lærte han hos Firmaet Marseille i København Sæbefabrikationen.

Kromann er en ivrig og kendt Lokalhistoriker. Han er Forfatter til flere Hundrede lokalhistoriske Indlæg i de stedlige Aviser. Han er Medudgiver af „Slægten Sonnichsen", Udgiver og Forfatter af „Slægten Warrer" og „Slægten Thøgersen"; disse Bøger indeholder alle gamle Beskrivelser af og Stamtavler over kendte Fanø-Slægter. Endvidere er Fabrikanten for Tiden ved at udsende „Fanøs Historie" i 2 Bind à ca. 500 Sider, og det kan tilføjes, at han er den eneste, der har udgransket den interessante Historie, som Fanø har at opvise, samt at han redegør for Begivenhederne paa Øen helt fra 1120. Det har da ogsaa taget hele hans Fritid gennem 20 Aar at naa saa vidt.

Kromann er Fremstiller af den kendte „Fanø Bitter", der blev bragt i Handelen Aar 1878 af hans Fader, som var Opfinder af Recepten til Bitteren. „Fanø Bitter" er vedblivende en eftertragtet Vare. Den solgtes i sin Tid for 2½ Krone pr. Flaske; nu koster den 8 Kroner, men det er Spiritusbeskatningens Skyld. Den kan iøvrigt ikke fremstilles andre Steder end hos Kromann.

Vi skal endnu nævne, at den alsidigt interesserede Esbjergborger er Ejer af en righoldig Privatsamling af gamle Redskaber, Husholdningsgenstande og Dragter fra Fanø. Det er hans Haab engang at kunne faa Lov at være med til at oprette et lokalhistorisk Museum i Sønderho, hans Fødeby.

Fabrikant N. M. Kromann er en kendt Personlighed i Esbjerg, tidligere Medlem af Ligningskommissionen. Han er Medlem af Bestyrelsen for Historisk Samfund for Ribe Amt og for Fonden „Gamle Sønderho", som han har været med til at stifte. Endvidere er han Medstifter af og tidligere Bestyrelsesmedlem i Fanø-Foreningen i Esbjerg; nu er han Æresmedlem i denne Forening. I Tidens Løb har Kromann desuden siddet i Bestyrelsen for en Række andre Foreninger.

ESBJERG KULIMPORT A/S

Ovennævnte Firma grundlagdes i Aaret 1929 som Aktieselskab med fhv. Borgmester, Sagfører N. Jæger, R. af Dbg., som Stifter. Samtidig overtog Sagfører Jæger Posten som Formand for Bestyrelsen, hvilken Stilling han beklædte til sin Død i December Maaned 1932.

Selskabet driver Importforretning over Esbjerg Havn med Kul, Koks, Cinders og Briketter, der videresælges saavel i Esbjerg By som hos Købmænd, Brugsforenin-

ger og andre Forbrugere i Ribe og Ringkøbing Amter. Firmaet har særlig specialiseret sig i Import af engelske Kul og Koks og har derigennem vundet sig en solid Kundekreds. Sideløbende med Importforretningen giver Selskabet sig ogsaa af med Stevedoring. Der beskæftiges sædvanligvis 7—8 Personer, dog ved Losning o. l. et betydeligt større Antal.

Firmaet, der siden Starten har haft Oplagsplads paa Esbjerg Trafikhavn, flytter fra 1. Maj 1934 saavel Oplagsplads som Kontor til Esbjerg Færgehavn, hvor der bygges en mere tidssvarende Kontorbygning samt indrettes en praktisk Kulplads med elektriske Maskiner til Knusning, Harpning og Udlevering.

Den daglige Ledelse forestaas af Direktør Harald Jæger, der foruden højere Handelsskoleuddannelse her i Landet har erhvervet sig praktisk Uddannelse ved flerårigt Ophold i Udlandet. Harald Jæger, der er født den 8. November 1904, sidder ligeledes i Bestyrelsen for Esbjerg Kulimport A/S.

Aktieselskabets nuværende Formand er Landsretssagfører Poul Jæger, der desuden sidder som Formand for flere Handels- og Industriaktieselskaber i Esbjerg.

ELBÆK JENSEN
FABRIK FOR RUGEMASKINER

Firmaet Elbæk Jensen, der er Leverandør af Rugemaskiner og Kyllingemødre til hele Skandinavien, er den eneste Virksomhed i sin Art i Esbjerg. Oprindelig havde Fabrikant Elbæk Jensen i 1929 oprettet et mekanisk Værksted, der ogsaa tog sig af Automobilreparationer; men nu beskæftiger man sig udelukkende med at fabrikere Rugemaskiner og Kyllingemødre, der ikke blot sælges Landet over, men ogsaa eksporteres til bl. a. Sverige og Færøerne og stadig er mere og mere efterspurgte paa Markedet paa Grund af deres praktiske og solide Indretning.

Fabrikant Elbæk Jensen

Firmaet, der nu daglig beskæftiger 16 Personer, har til Huse i egen Ejendom, Strandbygade 63, hvor der er indrettet store og lyse Fabrikslokaler med moderne Maskiner.

Elbæk Jensen er født den 7. Juli 1902 i Agger og er uddannet som Mekaniker i Thisted, hvorefter han har arbejdet forskellige Steder i Landet, indtil han etablerede sig i Esbjerg.

ESBJERG ANDELS-SVINESLAGTERI

En Virksomhed af meget omfattende Dimensioner, og hvis Ry er fløjet langt ud over Danmarks Grænser, er ovennævnte, der er grundlagt den 18. Marts 1888 som det andet Andels-Slagteri i Danmark.

Direktør Chr. Emborg

Medens man ved Starten kun slagtede ca. 20,000 Svin aarligt, er man nu oppe paa ca. 150,000 Slagtninger pr. Aar. Denne mægtige Stigning i Slagtningernes Antal har naturligvis bevirket, at Bygningerne, hvori Virksomheden ved Grundlæggelsen fik til Huse, blev for smaa; hvorfor de gentagne Gange i Aarenes Løb har maattet ombygges og moderniseres, saaledes sidst i 1906. Slagteriet eksporterer sine Varer, især Bacon, over hele Verden og giver nu Beskæftigelse til ikke mindre end ca. 100 Personer.

Den daglige Ledelse forestaas af administrerende Direktør Chr. Emborg, der er født den 5. December 1883 i Horsens og som har faaet sin Uddannelse ved Slagteri. Saaledes begyndte han i 1900 paa Slagteriet i Horsens, og derefter fortsatte han i England. I Aarene 1907—12

var Chr. Emborg Bogholder paa Løgstør Svineslagteri, derefter til 1917 Direktør paa Sorøegnens Andelssvineslagteri. Sin Ansættelse som Direktør paa Esbjerg Andels-Svineslagteri fik han den 1. Januar 1917.

Chr. Emborg er Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse, saaledes er han Medlem af Fællesbestyrelsen, Medlem af Landsnoteringsudvalget og Medlem af Dommerudvalget.

AKTIESELSKABET H. BLICHFELDT, FLENSBORG LAGERS UDSALG

En i Esbjerg kendt og anset Virksomhed er ovennævnte, der er grundlagt af Købmand H. Blichfeldt den

Afd. Købmand H. Blichfeldt

Direktør E. Blichfeldt

16. April 1904. Ved Grundlæggelsen var Forretningen ikke noget Aktieselskab, idet det først 10 Aar senere, den 13. April 1914, overgik som saadant med H. Blichfeldt som Formand og Sønnen, E. Blichfeldt, som administrerende Direktør. Aktiekapitalen var ved Oprettelsen af Aktieselskabet 135,000 Kroner, som den 15. Januar 1920 udvidedes til 250,000 Kroner.

Grundlæggeren døde den 15. Marts 1921, hvorefter Enkefru C. Blichfeldt valgtes til Formand, medens E. Blichfeldt fortsatte som Direktør.

Enkefru C. Blichfeldt afgik ved Døden den 14. December 1932, hvorefter E. Blichfeldt valgtes til Formand.

Forretningen drives som Manufakturhandel med Salg saavel en gros som en detail, og det er lykkedes ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Direktør E. Blichfeldt, der i sin Forretning beskæftiger ikke mindre end 55 Personer, har faaet sin Uddannelse i Randers i Aarene 1901—04, hvorefter han fra 1904—07 opholdt sig i Hamburg.

Direktør Blichfeldt er Kongelig nederlandsk Vicekonsul, Formand for Esbjerg Manufakturhandlerforening, Medlem af Bestyrelsen for Esbjerg Handelsstandsforening, Medlem af Bestyrelsen for Esbjerg Bank, Medlem af Bestyrelsen for Dansk Provins Manufakturhandlerforening og var i en 4-aarig Periode Medlem af Ligningskommissionen.

JENS WILLEMOES EFTF.
MASKINFABRIK

Det var Julius Jacobsen, der i Aaret 1896 grundlagde ovennævnte Firma og drev det til 1913, da det overtoges af Jens Willemoes. Under dennes Ledelse blev Virksomheden drevet, indtil den nuværende Indehaver, V. Sørensen, i Aaret 1920 kom til.

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er opførte i 1896, men er i Aarenes Løb, efterhaanden som Forretningens Trivsel gjorde det nødvendigt, udvidet til det dobbelte.

Fabriken drives med Fremstilling af Teglværksmaskiner samt udfører Reparationer af enhver Art indenfor Faget. Paa Værkstedet er installeret alle Nutidens mest moderne Maskiner, saaledes Drejebænke, Boremaskiner etc., der alle drives med elektrisk Kraft.

Flere komplette Maskinanlæg til Teglværker har Sørensen i Aarenes Løb bygget, og det kan ligeledes nævnes, at Sørensen som den første i Landet fremstillede automatiske Fyranlæg, ligesom han var den første, der fremstillede et aut. Afskæringsbord for Mursten.

V. Sørensen, der i sin Fabrik beskæftiger ikke mindre end 15—18 Personer, er født i Grenaa i Aaret 1884 og har faaet sin Uddannelse som Maskinsmed, senere specialiserede han sig med Fremstilling af Teglværksmaskiner.

J. P. FRØKJÆRS PAPIRHANDEL
PAPIR EN GROS

J. P. Frøkjærs Papirhandel, Nørregade 71 i Esbjerg, er startet den 28. Februar 1928 under Firmanavnet Frøkjær & Reintoft, Papir en gros. Forretningen etableredes i Kronprinsensgade 29. I Sommeren 1930 byggedes nye Forretningslokaler i Nørregade 71, og Indflytningen her fandt Sted den 1. November samme Aar. Der drives nu en udstrakt Handel med Papir en gros til de Handlende i Ribe Amt, og ved Siden heraf arbejdes med Bogtryk og Posetryk. Personalet er paa 6 Personer.

Firmaet blev indtil 1. Januar 1933 drevet af Frøkjær & Reintoft i Kompagni med lige stort Indskud af hver. Imidlertid traadte Reintoft tilbage, og Frøkjær er nu eneste Indehaver, ledende Forretningen ganske uforandret.

Jens Peder Christian Frøkjær er født den 15. September 1897 i Esbjerg. Oprindeligt er han uddannet ved Landvæsenet, idet han var Landvæsenselev i Aarene 1912—17. I de følgende Aar tog han Præliminæreksamen, men kom derefter til Handelen, og i 1919—20 var han ansat i C. J. Christensens Papirhandel i Esbjerg. Derefter aftjente han sin Værnepligt, og i Aarene 1921—28 var Frøkjær paany ansat i nævnte Papirfirma — indtil han etablerede sig selvstændigt.

ESBJERG JERN- OG STAALFORRETNING A/S

En af de Virksomheder, der gennem Aarene har været med til at sætte sit Præg paa Handelslivet i Esbjerg, er

Esbjerg Jern- og Staalforretning, der er grundlagt i April Maaned i Aaret 1896 som en Filial af Viggo L. Rahr i Aarhus. Som saadan blev Forretningen drevet indtil 1899, da den omdannedes til Aktieselskab.

Den 1. Februar 1911 blev Firmaet overtaget af Grosserer A. E. D. Bruhn, der atter solgte Virksomheden den 1. September 1917 til Brdr. Kier. I Aaret 1918 overgik Firmaet til Aktieselskab af samme Navn og med R. C. Olesen som administrerende Direktør. Senere blev Aktieselskabet dog ophævet, og Forretningen blev drevet af Brdr. Kier; men i 1928 omdannedes den atter til Aktieselskab med Aage Kier som administrerende Direktør, der, da han den 1. December 1931 fratraadte, afløstes af nuværende Direktør Sven Kier, der sammen med Direktør R. C. Olesen fortsætter Forretningen efter de gode, gamle Principper.

Forretningen driver Handel med Jern, Staal, Centralvarme- og Sanitetsartikler, og der er i Aarenes Løb erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, ligesom man nu er i Stand til at beskæftige ca. 25 Personer fast.

Den nøjagtige Dato for Opførelsen af de Bygninger, hvori Virksomheden har til Huse, vides ikke, men gentagne Gange i Aarenes Løb er de blevet udvidet og moderniseret, eftersom Forretningens Trivsel gjorde det nødvendigt, saaledes at de nu fremtræder som fuldt tidssvarende. Sidste Gang, der er udvidet, var i 1928—29, da Ejendommen i Kongensgade købtes og indrettedes til det specielle Formaal.

Direktør Sven Kier, der er født den 21. Januar 1892 i Aarhus, har faaet akademisk Uddannelse.

Direktør R. C. Olesen, der er født den 21. Februar 1882 i Nærheden af Viborg, har faaet hele sin Uddannelse indenfor Jernbranchen.

JERNE TØMMERHANDEL
JERNE PR. ESBJERG

Indehaveren af Jerne Tømmerhandel, Storegade 40 i Jerne pr. Esbjerg, C. J. Christensen, begyndte som Tømrermester i 1912. For bedre at kunne være med i Konkurrencen anlagde han imidlertid i 1915 en Tømmerhandel med tilhørende Maskinsnedkeri, og siden den Tid har han foretaget mange større og mindre Udvidelser af sin Forretning; Omsætningen er fordoblet adskillige Gange. Det kan i saa Henseende f. Eks. nævnes, at Christensen i 1933, udover det almindelige Salg, har leveret Tømmer og Bygningsartikler til 20 større og mindre Ejendomme i Jerne og Omegn.

Tømrermester C. J. Christensen

Christensens Speciale er vedblivende Tømrerarbejde og Bygningssnedkerarbejde. Skolerne i Boldesager, Gammelby og Jerne er byggede af ham. I Esbjerg har han opført flere tre- og fire-Etagers Ejendomme. Firmaet Jerne Tømmerhandel beskæftiger normalt 3 à 6

eller flere Personer foruden Indehaveren selv — alt eftersom Byggeriet sætter ind med større eller mindre Styrke.

C. J. Christensen er en stille, solid og tilbageholdende Mand, der i Tidens Løb har haft fuldt op at gøre i sin Virksomhed og med sine Leverancer af Tømrer- og Snedkerarbejder. Ved Siden heraf har han dog ogsaa været Indehaver af flere betydende Tillidshverv, men har efterhaanden trukket sig helt tilbage fra disse for at hellige sig sin Forretning. Et særligt Speciale har han haft gennem Leverancer af Havemøbler, og desuden har han fabrikeret Mistbænke og i Tusindvis af Karsekasser til Gartnernes Salgskontor i Esbjerg.

Christensen er født den 24. Oktober 1883 i Brøndbyøster og er uddannet som Tømrer hos Firma Ole Hansen i Vissinge ved Glostrup.

EDUARD IVERSEN
ESBJERG NY KONTANTFORRETNING

En i Esbjerg By kendt og anset Forretning er ovennævnte, der er beliggende paa Hovedgaden, Kongensgade 68, og er paabegyndt i 1902 af Johannes Bloch som Modeforretning i Manufakturbranchen.

Købmand Eduard Iversen

Støt og roligt arbejdedes Forretningen fremad, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa, hvorfor den nuværende Indehaver, Eduard Iversen, der havde overtaget Forretningen i Aaret 1923, udvidede denne med en Forretning mere, ligesom Privatlejligheden blev indlagt under Forretningen. — Denne Udvidelse og Modernisering blev foretaget i 1928, saaledes at Forretningen i Dag er fuldt tidssvarende, og det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Virksomhed frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og han er nu i Stand til at give Beskæftigelse til ikke mindre end 15 Personer.

Forretningen driver Handel med Konfektion, Kjoler og Modestoffer og har bl. a. Eneforhandling for Illum og Fonnesbechs Kjoler og Konfektion.

FORENINGEN AF KASSEFABRIKKER

En i Esbjerg kendt og anset Virksomhed er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1925 under Firmanavnet: Brdr. Jacobsen med Fabrikation af og Handel med Pakkasser, Fiskekasser og Hyttefade.

I Aaret 1930 omdannedes Firmaet til Aktieselskab for i Juni 1932 ved Sammenslutning med en Del andre Firmaer at overgaa til en Forening af Kassefabrikker, under hvilket Navn Virksomheden fortsatte sin Drift.

Bygningerne, hvori Firmaet har til Huse, er beliggende ved den ny Havn og er opførte i 1927. Der raades her over udmærkede Lokaliteter, ligesom der forefindes alle moderne Maskiner, der drives ved elektrisk Kraft. Beskæftigelsesgraden ligger omkring 15—20 Personer.

Virksomhedens daglige Drift forestaas af Driftsleder C. Thomsen, der er født den 14. Marts 1877 i Høm ved Ribe og har faaet sin Uddannelse ved Kolonialbranchen, ved hvilket Fag han var beskæftiget, indtil han overtog sin nuværende Stilling.

AAGE ROSENDAHL — ISENKRAM

I Aaret 1894 grundlagde Isenkræmmer Charles Nielsen en Isenkramforretning, beliggende paa Hovedgaden i Esbjerg, nemlig Kongensgade 40. Denne Forretning drev han indtil 1929, da den nuværende Indehaver, Aage Rosendahl, overtog den. Han fortsætter efter de samme gode Principper som sin Forgænger.

Forretningen driver Handel saavel en gros som en detail af Isenkram, Glas og Porcellæn, og det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at drive sin Forretning betydeligt frem, saaledes at der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges. Det skal endvidere nævnes, at Rosendahl har Eneforhandling af det landskendte Ibsens Keramik.

Aage Rosendahl, der i sin Virksomhed beskæftiger 4 Personer, er født den 1. Oktober 1903 i Uldum og har faaet sin Uddannelse som Isenkræmmer hos N. Iversen i sin Fødeby. Endvidere har han Handelsskoleeksamen fra den jyske Handelshøjskole i Aarhus og har faaet tildelt Stipendium fra Grosserersocietetet til en Rejse i Amerika. I 3 Aar var han ansat i en Isenkramforretning i Chicago, hvorefter han vendte tilbage til Danmark og overtog sin nuværende Forretning.

AKTIESELSKABET
ESBJERG RUTEBILSTATION

Aktieselskabet Esbjerg Rutebilstation er startet den 1. Oktober 1931 med Tilslutning af 17 Vogne. Samme Aar opførtes Selskabets store og præsentable Station paa

Byens bedste Plads. Bygningerne omfatter saavel Garager som Indleveringskontor m. v., og ved Siden af at afgive Holdeplads for de mange Rutebiler giver de Rum for Salg af Benzin og Olie. Der er paa Stationen et fast Personale paa 9 Personer.

Aktieselskabets Driftsleder er Knud Jensen, født den 1. November 1900 i Holsted. Knud Jensen har i 3 Aar været Leder af Esbjerg Omnibiler — umiddelbart indtil han overtog sin nuværende Stilling. Han beklæder denne Stilling med en aldrig svigtende Interesse og forstaar paa en udmærket Maade at omgaas de mange Mennesker, han gennem sit Arbejde kommer i Berøring med.

E & C's HØNSE- OG SVINEFODER-FABRIK A/S

I de senere Aar, hvor det ene store Hønseri efter det andet oprettes, har man erfaret, hvor stor Betydning det har, at Dyrene fodres med de rette saavel vegetabilske, animalske som mineralske Stoffer, der for Hønseriejerne giver det største Udbytte.

Der er derfor flere Steder i Landet startet Hønsefoderfabriker, og trods den korte Tid, den har eksisteret, er E & C's en af dem, der hører til de mest kendte.

Firmaet, der er grundlagt den 5. August 1933 som Aktieselskab, driver Fabrikation af og Handel med Hønse- og Svinefoder samt alle dermed forbundne Raaprodukter.

Naar Firmaet allerede efter godt ½ Aars Forløb staar med et saa stort Salg og saa godt et Renommé, skyldes det i første Række de Kvalitetsvarer og Blandinger, der altid føres, og som er videnskabeligt sammensatte af alle de Stoffer, der kræves for at udnytte de i Dyrene af Naturen nedlagte Egenskaber.

Firmaets Produkter er underkastet Statens Foderstofkontrol, medens selve Fabrikationen kontrolleres af Danmarks Fjerkræavlerforening (Ribe Amtskreds).

Fabriken, der har til Huse i ældre Bygninger, som i 1933 blev ombygget og indrettet til Formaalet, er udstyret med alle moderne Maskiner samt de bedste tekniske Hjælpemidler. Der beskæftiges til Stadighed 10 Personer.

Lederen af Virksomheden, Direktør J. S. Brink, er født den 1. December 1875 i Sønderho paa Fanø.

Direktør Brink, der har faaet en alsidig Uddannelse i Kornbranchen, har i Aarene 1918—33 været Meddirektør i det landskendte Kornfirma Eriksen & Christensen, i hvis Bestyrelse Direktør Brink endnu sidder, endvidere er Direktøren Svensk Vicekonsul, samt Formand for Købmandsstandens Arbejdsgiverforening.

ESBJERG JERNSTØBERI & MASKINFABRIK JENSEN & OLSEN A/S

Esbjerg Jernstøberi & Maskinfabrik er grundlagt af Smedemester Frantz Møller, der kom til Esbjerg i 1868 og byggede en Smedie, som var Byens første Hus. Møller begyndte som Grovsmed, og hans Hustru hjalp ham ved Arbejdet. Møller kom fra Vejle, hvor han havde været Mester. Han døde i 1883.

I 1876, den 1. April, blev Fabrikant N. J. Poulsen optaget som Kompagnon i Firmaet, og der byggedes Jernstøberi og Maskinfabrik. Som Hovedbeskæftigelse anlagdes nu Fabrikation af Vindmotorer, Dampmaskiner og tildels Kedelanlæg.

Den 1. Januar 1896 overtog Maskiningeniørerne Lehde B. Jensen og Holger Olsen Fabriken, paa hvilken Fabrikant Olsen forøvrigt var oplært. I 1896 udvidedes Virksomheden ved Tilbygning af et Jernstøberi, som udvidedes i 1898, og Hovedbeskæftigelsen blev efter den Tid Kedelfabrikation, Skibsreparationer og Fremstilling af Jernstøbegods. I Tidens Løb har Firmaet haft mange store Arbejder at udføre. I 1905 byggede det Esbjerg Vandtaarn, „Gryden" kaldet, og desuden har Esbjerg Jernstøberi og Maskinfabrik bygget flere Jernbanebroer, dels for Statsbanerne, dels for Privatbaner. I 1916 byggede Fabriken sin første Gasbeholder, og denne blev snart efterfulgt af flere. Ialt har Firmaet nu leveret og opført 26 Gasbeholdere, dels heri Landet, dels i Sverige; sidst leveredes til Horsens Kommune en Beholder paa 15,000 Kubikmeter.

Paa Esbjerg Jernstøberi & Maskinfabrik er for Tiden ialt 80 Personer beskæftigede. I 1929 blev Etablissementet udvidet med et Staalstøberi, og Firmaet er derfor i

Stand til at levere saavel Gasbeholdere og Dampkedler som Jernkonstruktioner, Skibsreparationer og Staalstøbegods.

Den omfattende Forretning ledes nu af Direktør Holger Olsen, født den 15. April 1866 i Vejle. Holger Olsen lærte i sin Tid Smedefaget hos N. J. Poulsen og har senere arbejdet forskellige Steder i Udlandet. I 1895 tog han paa Mittweida Technikum Eksamen som Maskiningeniør. I 1896 blev han sammen med Fabrikant Lehde B. Jensen Indehaver af det Firma, hvis Chef han endnu er, og siden Fabrikant Jensens Død i 1922 har Fabrikant Olsen været eneste ansvarlige administrative Leder. Aktieselskabet er stiftet den 8. December 1927, og Holger Olsen er Selskabets Formand.

Fabrikant Holger Olsen, Ridder af Dannebrog, har i 11 Aar været Medlem af Esbjerg Byraad og har siden 1911 været Formand for Esbjerg Haandværker- og Industriforening. Endvidere er han Formand for Bestyrelsen for Teknisk Skole og for den stedlige Afdeling af Jernindustriens Sammenslutning.

ESBJERG PRODUKTFORRETNING & SÆKKELAGER

Indehaveren af Esbjerg Produktforretning & Sækkelager, Exnersgade 47 i Esbjerg, Chr. Christensen, begyndte i 1895 i Esbjerg som Arbejdsmand ved Havnen,

Chr. Christensen

Morten Stage

idet han fik Ansættelse hos D. F. D. S. Her arbejdede han indtil 1910. Dette Aar startede han et Svinestutteri, som fik til Huse i Boldesager. Pengene til Starten havde han indtjent ved, samtidig med at være Arbejdsmand, at handle med Ejendomme og ved at financiere Opførelsen af saadanne. En Overgang var han saa vidt fremme i denne Virksomhed, at han ejede Hotellerne „Skandinavien" i Skagen, „Phønix" i Thisted og „Olympia" i Kolding. Disse Hoteller blev senere solgte eller byttede bort.

Omsider ramtes Christensen af det ene Uheld efter det andet, og han satte hele sin Formue til. Han maatte saa begynde forfra, og gjorde det med frisk Mod. Han tog fat som Inkassator og Inspektør ved Andelsanstalten „Tryg", samlede paany lidt Penge sammen og gav sig atter til at handle med Gaarde og andre Ejendomme. I 1918 købte han desuden alt det gamle Jern, der kunde skaffes i Sønderjylland, Hundreder af Tons, og det næste var at købe paa Spekulation 65 Vognladninger Træ til Brug ved Skibsbygning. Denne Handel slog imidlertid fejl, og Christensen blev for anden Gang slaaet ud.

Han begyndte derefter en lille Brændselsforretning og forhandlede samtidig Frugt og Kartofler, som han selv opkøbte paa Landet. I 1922 gik hans Forretning op i Luer, og efter Branden var det, at han startede en Produktforretning med Lokaler Fynsgade 31. Starten foregik under smaa Forhold; men Forretningen gik fremad, og det varede ikke saa længe, før Christensen var i Stand til at købe sin nuværende Ejendom, dengang Hotel „Esbjerg", som moderniseredes og omdannedes til Beboelse, Lager, Sorteringsrum m. m. Haven anvendes til Lagerplads. Forinden Christensen naaede saa vidt, havde en Fejlspekulation dog igen bragt store Tab; de skulde rettes op — og de blev rettede op. I det hele taget er det et Særkende for Christensen, at han, trods de store Svingninger, hans Liv har bragt ham, til enhver Tid har bevaret sin Ligevægt og øjeblikkelig har været parat til at tage Kampen op paany.

Esbjerg Produktforretning & Sækkelager driver Handel paa Hjemmemarkedet samt paa Sverige, Tyskland, Polen, England og Belgien. Handelen omfatter gammelt Jern og andre Metaller samt Klude, Tovværk og Sække. Firmaets samlede Personale er i Øjeblikket paa 16 Mand, inclusive Indehaveren.

Christensens Svigersøn, Morten Stage, der har Fiskekutter paa Søen, er med i Ledelsen af Produktforretningen og foretager Indkøb m. m. Hans Hustru, Cathrine Stage, født Christensen, tager sig af Bogholderiet.

Chr. Christensen er født den 29. Februar 1867 i Give. Som Dreng kom han ud at tjene paa Landet; han var kun 6 Aar gammel, da han begyndte som Hyrdedreng. I 1895 kom han til Esbjerg. Nogen Uddannelse som Handelsmand har han aldrig faaet, men har i enhver Henseende selv formaaet at bane sig Vejen frem.

ESKE PETERSEN
AUT. GAS- OG VANDMESTER

Autoriseret Gas- og Vandmester Eske Petersen, Kongensgade 24 i Esbjerg, etablerede sig som Mester i 1927, idet han aabnede et lille Værksted i Ejendommen Islandsgade 39. Til en Begyndelse havde han kun een Mand i Arbejde. Nu er hans Arbejdsstyrke paa mellem 3 og 8 Mand, eftersom Byggesæsonen svinger.

Vand- og Gasmester Eske Petersen

I 1930 var Lokalet i Islandsgade blevet for lille; Petersen flyttede derfor til Kongensgade 24. I 1933 udvidede han yderligere, idet han aabnede et meget smukt Udstillingslokale for Sanitetsvarer paa Byens Hovedstrøg, Kongensgade 60. Han driver nu en udstrakt Forretning i Sanitetsbranchen samt som Vand- og Gasmester. Blandt de større Arbejder, han har udført, kan nævnes: Varmeanlægget i Esbjerg Gasværks Administrationsbygning, Esbjerg Toldkammer og Grindsted Sygehus.

Vand- og Gasmester Eske Petersen er født den 19. Juni 1903 i Ballum. Han er uddannet som Smed og har som Montør arbejdet forskellige Steder i Landet. I 1929 tog han Eksamen som Vand- og Gasmester og har desuden gennemgaaet Haslev Haandværkerskole.

CARL B. HOFFMANN
MASKINFABRIK, JERN- & METALSTØBERI

Carl B. Hoffmanns Maskinfabrik i Esbjerg blev købt af den nuværende Ejer i 1903, den 4. Juni. Den nye Ejer startede med Fremstilling af Petroleumsmotorer til Fiskeribrug og til Landbruget. Senere gik Fabrikationen over i Entreprenørartikler, og desuden gjorde Firmaet sig et Speciale i Reparation af saadanne.

Fabrikant Carl B. Hoffmann

Der er i Tidens Løb fremstillet Entreprenørartikler af mange Slags, saasom Gravemaskiner, Muddermaskiner, Pramme, Petroleumsbeholdere, Sandpumper og Kraner, sidstnævnte saavel faststaaende som monteret paa Larvefødder. Det kan bl. a. nævnes, at der er leveret tre store Gravemaskiner til Det danske Hedeselskab, den første i 1925, den anden i 1930 og den tredie i 1931. Ligeledes er der leveret Gravemaskiner til Haderslev Amts Jernbaner og til Gram og Humlebæk Teglværker. Baand-Transportører er leveret til Mergelselskaber og til flere Entreprenører, Gasværker og Kulfirmaer. En Kran paa Larvefødder er leveret til Kolding Havn, en faststaaende Kran til Vandbygningsvæsenet. Muddermaskiner er leveret til Viborg, Ribe og Tønder Amter, et Sandpumpeanlæg til Kolding Havn samt til flere Entreprenører.

Til Opgravning af Mergel, Ler, Sand eller Grus fremstiller Carl B. Hoffmann Spandekæde-Gravemaskiner af forskellige Typer, passende for ethvert Formaal og af den mest hensigtsmæssige Konstruktion. Hans Gravemaskiner er af yderst solid Konstruktion, har yderst ringe Slid og er billige i Brug. Som Drivkraft anvendes enten Raaolie- eller Dieselmotor; dog kan, under gunstige Forhold, Elektromotorer ogsaa anvendes. Hvor Anskaffelse eller Opstilling af en Gravemaskine ikke bliver rentabel, kan med Fordel anvendes Carl B. Hoffmanns Baand-Transportører, der bestaar af en let, men kraftig Jernkonstruktion samt et endeløst Gummibaand, der bæres af skraatstillede Ruller, saaledes at Baandet danner en trugformet Rende. Disse Transportører kan bruges i mangfoldige Brancher. Rambukke og Rambukkespil af helt ny Type fabrikeres ogsaa. Et andet Speciale haves i selvlossende Pramme; saadanne er bl. a. leveret til Uddybningsarbejder paa Island. Fabrikens Arbejdsstyrke er for Tiden paa omkring 60 Personer.

Fra 1. Januar 1934 har C. B. Hoffmann endvidere optaget Fabrikationen af Staalvinduer og Døre.

Fabrikejer Carl B. Hoffmann er født den 6. April 1876 i Alslev og har lært hos Firma N. J. Paulsen i Esbjerg. Han har bl. a. arbejdet ved Faget i Tyskland og har taget Konstruktøreksamen. Siden 1. Oktober 1908 har han været Kasserer for Esbjerg Haandværkerforening og er desuden Medlem af Bestyrelsen for Teknisk Skole. I 1907 fik hans Fabrik Sølvmedalje for Motorer paa Udstillingen i Bergen.

JYDSK ANDELS-FODERSTOFFORRETNING

En ikke alene i Esbjerg, men i hele Danmark kendt og anset Virksomhed er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1898, medens Afdelingen her i Byen først er oprettet i 1902 med A. P. Andersen som administrerende Direktør. Denne Stilling beklædte han indtil 1910, da den nuværende Direktør Søren Jensen kom til og siden har været Leder af Afdelingen.

Virksomheden drives med Import af og Handel med Korn- og Foderstoffer, og der er gennem Aarene erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

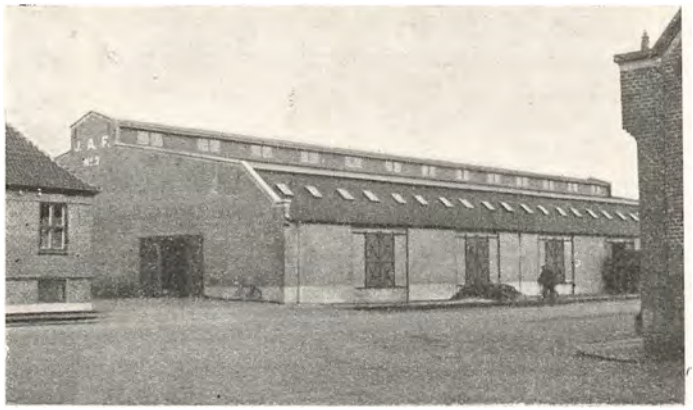

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er beliggende ved Esbjerg Havn og er alle af ny Oprindelse, idet de Pakhuse, der raadedes over ved Starten, og som var beliggende ved den gamle Havn, blev solgte til Firmaet Eriksen & Christensen. Det første Pakhus opførtes i 1924 og det andet i 1931—32, medens Silopakhusene er opførte i Aarene 1931—33, og Kontor- og Administrationsbygningen er bygget i 1933. Alle disse Bygninger er tip-top moderne indrettede med det specielle Formaal for Øje. Ialt beskæftiges paa Kontor og Lager ca. 50 Personer.

Direktør Søren Jensen, der er født den 9. Januar 1866 i Give, har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen i Vejle, hvorefter han fik Ansættelse i det Firma, han nu er Direktør for.

N. M. GRAFF — BRYGGERI

N. M. Graffs Bryggeri, Vardevej 21, Esbjerg, er grundlagt den 15. November 1880 af Brygger Kristian Graff, der indrettede Bryggeriet i Ejendommen Kongensgade 88. Starten foregik under meget beskedne Former, og Omsætningen var ikke stor i de første Aar. Esbjerg havde paa den Tid kun 1300 Indbyggere, og man maatte vide at indrette sig derefter, idet man dog ogsaa skulde have Blikket rettet mod den Udvikling, der muligvis kunde komme.

Brygger N. M. Graff

I 1895 overtoges Firmaet af Kristian Graffs Søn, N. M. Graff, som under den stærke Udvikling, der virkelig kom for Esbjerg By, viste sig at være Manden, der kunde følge med i Opgangen og hurtigt faa en god Forretning ud af Foretagendet. Allerede den 11. Juni 1895 flyttede han Bryggeriet til Vardevej, hvor han opførte saavel Bryggeribygning som Privatbolig. Her blev Omsætningen saa stor, at Graff kunde skaffe Arbejde nok til 7 Mand. Fra at maatte pumpe Vandet til Ølbrygningen op af Brønden med Haandkraft og i det hele taget at arbejde under primitive Forhold er hans Virksomhed i Aarenes Løb naaet til at blive fuldt moderne indrettet, nu forsynet med Maskiner af nyeste Aargange. Udvidelse af Bryggeribygningen har flere Gange fundet Sted, efterhaanden som de stadigt stigende Krav til Øllets Kvalitet og den ligeledes stigende Efterspørgsel krævede det. Saa sent som i 1931 byggedes en større Tilbygning.

Paa Graffs Bryggeri er for Tiden 5 Mand i fast Arbejde. I Forbindelse med den øvrige Forretning har Firmaet Depot for Esbjerg for Bryggeriet „Odense" i Odense. Selv brygger man kun Hvidtøl.

Brygger og Ølhandler Niels Morten Graff er født i Nordby paa Fanø den 12. Februar 1864. I sin Barndom fik han Realskole-Uddannelse, og paa Langfart sejlede han i Aarene 1878—81. Senere tog han i sin Faders Virksomhed Uddannelse som Brygger og var en Tid ansat paa Djurslands Bajersk- og Hvidtølsbryggeri i Grenaa, hvorefter han igen arbejdede hos Faderen, indtil han overtog dennes Virksomhed.

ESBJERG TRÆLASTHANDEL

Et af de Firmaer, der gennem Aarene har været med til at sætte sit Præg paa Handelslivet i Esbjerg, er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1896 af Hans Sørensen

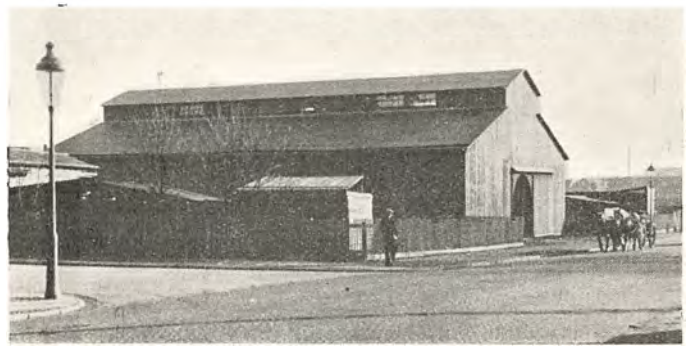

med Handel af Trælast og Bygningsartikler. Denne drev Virksomheden indtil 1899, da den blev overtaget af Tømmerhandler Jørgen Jensen. Efter hans Død i 1931 kom den nuværende Indehaver, L. Hansen, til. Sideløbende med denne Virksomhed driver Hansen en Trælasthandel i Tjæreborg, hvor han havde drevet Forretning i 20 Aar inden Overtagelsen af Esbjerg Trælasthandel.

Kontor- og Lagerbygningerne, hvori Virksomheden drives, er af ganske ny Dato, dog stammer en Del af Lagerbygningerne fra Grundlæggelsen; disse er dog gennem Aarene, efterhaanden som Forretningen udvikledes sig, blevet ombygget og moderniseret, saaledes at de nu er fuldt tidssvarende.

Det er lykkedes Indehaveren i de faa Aar, der er forløbet siden Overtagelsen, at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget omfattende Kundekreds, der stadig forøges. Virksomheden giver nu Beskæftigelse til 10—12 Personer.

L. Hansen, der er født den 7. Oktober 1886 i Taastrup, har faaet sin Uddannelse som Tømrer i sin Fødeby og har for yderligere at dygtiggøre sig opholdt sig paa forskellige Skoler i Ind- og Udlandet, indtil han i 1912 etablerede sig i Tjæreborg.

ESBJERG SPIRALSENGEFABRIK AKTIESELSKAB

Et meget kendt og anset Firma er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1908 af A. Jørgensen med Fabrikation af Spiralsenge og Madrasser. I 1916 blev Firmaet grundet paa større og større Omsætning omdannet til Aktie-

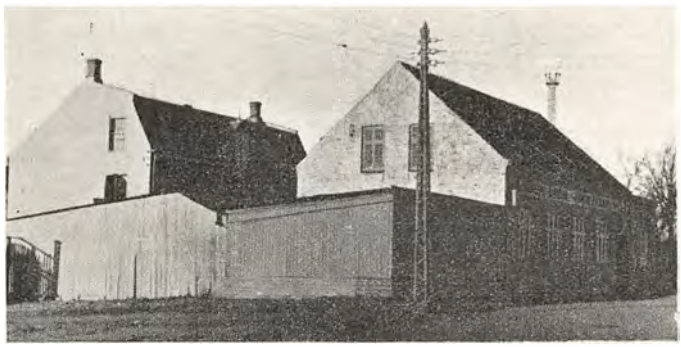

selskab med A. Jørgensen som Direktør. I 1923 indtraadte P. Olsen i Firmaet. Denne ledede Virksomheden indtil sin Død i 1927, hvorefter Grundlæggerens Søn, Poul Jørgensen, tiltraadte og siden har varetaget den daglige Ledelse.

I Aarenes Løb er optaget Fabrikation af Madrasmaterialer, Møbelfjedre, Kæder, Kroge o. s. v., endvidere optoges i 1930 Fabrikation af polstrede Møbler, paa hvilket Felt Firmaet har vundet stort Indpas.

Bygningerne, hvori Virksomheden drives, er opførte omkring 1890, men er gentagne Gange udvidet, efterhaanden som Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, ligesom der er opført ny Kontor- og Lagerbygning. Fabriken er fuldt moderne og raader over de bedste tekniske Hjælpemidler, saaledes at man er i Stand til at imødegaa selv den haardeste Konkurrence.

Virksomheden giver nu Beskæftigelse til ikke mindre end 30 Personer.

Administrerende Direktør, Poul Jørgensen, der er født den 1. Februar 1904 i Varde, har faaet sin Uddannelse som Isenkræmmer hos Henning Petersen i Esbjerg, hvorefter han en Tid opholdt sig i Tyskland. Fra 1927 havde han Ansættelse i sit nuværende Firma.

Poul Jørgensen er Direktør for Forsikringsaktieselskabet Fribo. Aktieselskabets Formand er Grundlæggeren af Firmaet, A. Jørgensen. Han er endvidere Formand for Danmarks Fragtmandsforening og driver desuden Godstransport- og Ekspeditionsforretning.

P. BRINK HENRIKSEN AUTOVÆRKSTED

I al Beskedenhed startede P. Brink Henriksen i Aaret 1925 et Autoværksted i Smedegade i Esbjerg. Og selvom han her arbejdede under smaa Forhold, arbejdede han sig dog fremad. I 1931 blev Værkstedet flyttet til sin nuværende Plads, Skolegade 57, hvor der lejedes et stort og rummeligt Lokale, og hvor nye og moderne Maskiner er installerede.

Brink Henriksens Specialitet er Reparation af Luksusvogne. Han har det bedste Publikum blandt sine Kunder og iøvrigt et godt Navn som Reparatør og Mekaniker. 2 Mand er fast ansatte paa hans Værksted.

Mekaniker P. Brink Henriksen er født i Brørup den 27. April 1895. Han fik sin Uddannelse som Mekaniker paa Brørup Maskinfabrik og var derefter ansat hos Nielsen & Winther i København i 5 Aar. Senere fik han Ansættelse i Siemens Schuckerts Afdeling i København og arbejdede her, indtil han flyttede til Esbjerg og satte Foden i egen Bedrift. Da Henriksen i sin Tid aflagde Svendestykke, modtog han for dette Ros og Bronzemedaille.

JOHAN OLSEN & CO. A/S

Et over hele Sydjylland kendt og anset Firma er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1896 af Thorvald Møller, der sammen med en Kompagnon paabegyndte en Specialforretning i Bygningsartikler paa samme Sted, hvor Virksomheden stadig har til Huse.

Direktør Johan Olsen

Grundlæggerne drev Forretningen indtil 1910, da den overtoges af Jørgen Jensen & Co., som drev den, til de nuværende Indehavere, Johan Olsen & Co., i Aaret 1927 overtog den og omdannede den til Aktieselskab med Johan Olsen som administrerende Direktør.

Bygningen, hvori Virksomheden drives, er opført i Aaret 1896; men i Aaret 1924 nedbrændte den fuldstændig, og den nuværende Ejendom opførtes.

Forretningen drives med Salg af Bygningsartikler, Hasle Klinker, Faxe Kalk m. v., og endvidere haves Hovedforhandling for Sydjylland af Gulv- og Vægfliser. Det er lykkedes at drive Forretningen frem til dens nu-

værende gode Position ved et energisk og maalbevidst Arbejde, ligesom der er erhvervet en meget omfattende Kundekreds, der stadig forøges. Virksomheden giver nu Beskæftigelse til ikke mindre end 12 Personer.

Direktør Johan Olsen, der er født den 1. April 1895 i Thorsager, har faaet sin Uddannelse indenfor Branchen. Han har endvidere haft Ansættelse bl. a. i Firmaerne P. Schou & Co. i Kolding og Vejle Trælast- og Kulkompagni.

Direktør Olsen er Medlem af Esbjerg Byraad og af Havneraadet.

AKTIESELSKABET NORDISK KAFFE KOMPAGNI ESBJERG-AFDELING

Som selvstændig Afdeling af A/S Nordisk Kaffe Kompagni er Firmaet grundlagt i 1921. Før den Tid, fra Aaret 1916, administreredes Kompagniets Esbjerg Afdeling af Firmaet Faarup & Sønderby.

Forretningsfører Carl-Emil Poulsen

Som Forretningsfører for Afdelingen har tidligere fungeret: V. E. Snedker og E. Gundersen. I 1930 overtoges Ledelsen af C. E. Poulsen.

Firmaets Speciale er Salg af brændt Kaffe en gros fra eget Brænderi. Iøvrigt er Nordisk Kaffe Kompagni jo saa kendt et Firma Landet over, at nærmere Præsentation ikke behøves. Esbjerg-Distriktet strækker sig fra Skærbæk i Syd til Vejen i Øst, Vorbasse og Tarm i Nord. Det faste Personale er paa 5 Personer. Brænderiet er installeret i egen Ejendom, opført 1916 af Nordisk Kaffe Kompagni.

Forretningsfører Carl-Emil Poulsen er født i 1897, den 9. Marts paa Frederiksberg. Han fik i sin Ungdom Uddannelse som Bankmand, men har siden 1923 været beskæftiget ved Handel en gros.

A. E. D. BRUHN

En i Esbjerg kendt og anset Virksomhed er ovennævnte, der er grundlagt af Indehaveren i Aaret 1919 med Forhandling og Reparation af Ford Motor Co.s Produkter for Esbjerg og Opland, med en Filial i Ribe.

A. E. D. Bruhn

Adskillige Fordvogne er i Aarenes Løb afleveret fra Firmaet, der nu regnes for at være et af de større i Rækken blandt Ford Forhandlere i hele Landet.

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er opførte i 1919, og der raades over et fuldstændig moderne Anlæg til Udstilling, ligesom der paa Reparationsværkstedet er installeret alle Nutidens mest moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at foretage enhver Reparation, stor eller lille, indenfor Faget.

A. E. D. Bruhn, der i sin Virksomhed beskæftiger 14 Personer, er født den 31. Juli 1868 i Kirke Værløse paa Sjælland og kom til Esbjerg i 1896 for at starte det kendte Firma Esbjerg Jern- og Staalforretning, som han drev indtil 1917, hvorefter han startede sin nuværende Virksomhed.

CHR. THERKILDSEN SKOTØJSFABRIK

Chr. Therkildsens Skotøjsfabrik i Esbjerg er grundlagt Aar 1903 i Kirkegade. Therkildsen begyndte med Fabrikation af Gymnastiksko, og Omsætningen var i de første Aar ikke større, end at et Personale paa 3 Mand kunde klare Arbejdet paa Fabriken. Saadan blev det imidlertid ikke ved med at være. Paa Grund af Pladsmangel flyttedes Fabriken i 1906 til Kongensgade, og samtidig optoges som Kompagnon i Firmaet Fabrikant Bundgaard. I 1910 overtog Bundgaard Virksomheden som eneste Indehaver, medens Therkildsen startede en ny og gik over til Fremstilling af Læderfodtøj.

Siden 1910 har Therkildsens Fabrik været flyttet flere Gange, først til Torvegade og Strandbygade og derefter

i 1914 til Rolfsgade, hvor Fabrikanten købte Ejendommen Nr. 13 og lod opføre Fabriksbygninger her. Men den vedblivende Fremdrift og Opgang i Omsætningen gjorde, at ogsaa disse Bygninger efterhaanden blev for smaa og jævnligt har maattet udvides. Specialmaskiner

Skotøjsfabriken

af forskellig Slags anskaffedes, og i 1933 er hele Anlægget udvidet til det firedobbelte, repræsenterende en Gulvflade paa ialt 300 Kvadratmeter. Arbejdsstyrken er i Øjeblikket paa 20 Personer.

Fabrikant Therkildsen har ved given Lejlighed faaet Udmærkelse for Haandskomageri — Diplom og Sølvmedalje. Hans Speciale er nu Weltschoe, Drenge-, Pige- og Smaabørnsfodtøj samt Slippers og Dame-Promenadesko. Produktionen sælges over hele Landet gennem Grossister.

Therkildsen er født den 9. April 1862 i Esbjerg og er i sin Ungdom uddannet som Haandskomager, hvorhos han senere i København har sat sig ind i Skotøjsfabrikationen, som denne efterhaanden kom til at forme sig.

SCHAUB & CO.s FABRIKER

A. M. B. A.

Ovennævnte Firma blev grundlagt i Aaret 1893 og havde til at begynde med kun 4 Arbejdere. Stadig gik Forretningen imidlertid fremad, og i 1907 omdannedes Firmaet til Aktieselskab og blev drevet som saadant indtil den 1. Januar 1921, da Schaub & Co.s Fabriker, Andels-Selskab med begrænset Ansvar, blev oprettet i Fortsættelse af nævnte Aktieselskab.

Selskabet drives med Køb, fabriksmæssig Behandling og Salg af Tarme, ligesom der haves stor Eksport af ferske Svinelevere og Nyrer samt af Spisefedt og teknisk Fedt.

Det er lykkedes ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, og man er nu i Stand til at give Beskæftigelse til ikke mindre end ca. 200 Personer, saavel Mænd som Kvinder.

Selskabet indehaves af Danske Andels- og Privatslagterier med Th. Madsen som administrerende Direktør.

OPTIKER VIGGO CHRISTENSEN

Viggo Christensens Optikforretning, Kongensgade 64, Esbjerg, er grundlagt i 1914.

Viggo Christensen arbejdede i sin Tid som Svend hos Urmager N. P. Holm i Esbjerg. Sammesteds arbejdede Urmager K. Petersen, og da Christensen og Petersen blev enige om at drive Forretning sammen, gik deres Mester med i Kompagniskabet, og saaledes startedes i 1914 ved Siden af Urmager Holms Forretning i Kongensgade 49 en Musikforretning. Saavel Christensen som Petersen arbejdede dog vedblivende hos Holm, indtil de i 1915 trak sig ud af begge Forretningerne, hvorefter Petersen startede Forretning i Bramminge, hvor Christensen saa tog Arbejde som Svend. I 1916 blev Holms Ur- og Musikforretninger til Salg, og Petersen købte dem begge. Christensen blev i Bramminge og drev Virksomheden dér i 1½ Aar indtil 1918, da Varelageret fra Bramminge blev flyttet ind til Petersens Forretninger i Esbjerg. Christensen tog saa paany Arbejde som Svend hos Petersen — indtil han i 1922 fik sin egen Forretning i Kongensgade 64, omfattende Guldsmedevarer og Optik. Christensen havde taget Kursus i Optik, og han studerer endnu Optikens Videnskab med Lyst og Interesse.

I 1927 døde K. Petersen, og Christensen overtog Ledelsen af hans Forretninger. Han har nu altsaa 3 Butiker i Esbjerg, alle 3 hørende til Byens smukkeste og mest moderne, hvorhos de alle er beliggende paa Byens Strøg. Der er Urmagerforretningen og Musikforretningen i Nr. 39 og Guldsmede- og Optikforretningen i Nr. 64. Viggo Christensen har Eneforhandling for Esbjerg af

Alpina-Ure og His Masters voice's Grammofoner og Plader. Hans samlede Personale tæller 9 Personer.

Urmager Viggo Christensen er født den 17. April 1893 i Holsted og er uddannet ved Faget. Før han etablerede selvstændig Forretning, havde han Arbejde forskellige Steder i Landet.

S. C. SØRENSENS SKOTØJSFABRIK

S. C. Sørensens Skotøjsfabrik, Finlandsgade 19 i Esbjerg, er grundlagt i 1905 af S. C. Sørensen og F. Frederiksen. Sidstnævnte døde imidlertid i 1913, og siden den Tid har Sørensen været eneste Indehaver.

Fabriken startedes i sin Tid med Lokaler i Kirkegade, men flyttede, da Udviklingen krævede det, til sin nu-

værende Plads. Til en Begyndelse lavedes der efter Bestilling Fodtøj til vanskelige Fødder og foretoges Reparationer. I 1908 kom man imidlertid ind paa Fabrikation af Dame-, Herre- og Børnefodtøj i lettere Dessins. Under Krigen 1914—18 lavede Sørensen Militærstøvler og hvide Gymnastiksko til Rusland. Efter Krigens Slutning gik han over til at fabrikere Promenadesko i Lak, udelukkende Herrefodtøj i sort og brunt, gennemsyet, randsyet og klæbet. Dette Speciale dyrker han vedblivende.

S. C. Sørensen var i sin Ungdom den første Dansker, der i Udlandet tog Arbejde paa en Skotøjsfabrik. Da han etablerede sig herhjemme, havde han kun smaa Midler at raade over, men fik sig ret hurtigt arbejdet betydeligt fremad.

Fabrikant Sørensen er født den 26. Juni 1871 i Nørup ved Vejle. Sin Uddannelse som Haandskomager har han faaet dels herhjemme, dels i Udlandet.

A/S MORTEN NIELSEN & CO.

I Maj Maaned 1922 grundlagdes ovennævnte Firma som Aktieselskab af Morten Nielsen, H. Bech Hansen, Axel Nielsen og Th. J. Mikkelsen og var den Gang kun baseret paa Handel med og Fabrikation af tekniske Artikler og Kolonial en gros. I Aaret 1925 omlagdes Driften imidlertid en Del, idet man da helt gik over til Handel med Lakker og Maling samt Fabrikation af Oliemaling og Import af Smøreolier, paa hvilket Omraade Forretningen i Dag staar som en af de førende i Byen.

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er af ældre Oprindelse, men blev i 1925 ombyggede og indrettet specielt til Fremstilling af Oliemaling, ligesom der indrettedes gode Lager- og Kontorlokaler.

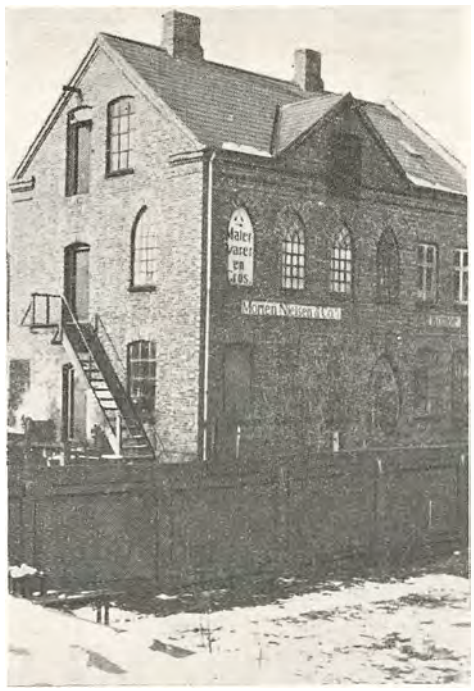

Firmaet giver Beskæftigelse til ialt 7 Personer.

Den nuværende Direktør, O. Græsbøll, der er født den 2. December 1891 i Bjerget i Vendsyssel, har faaet sin Uddannelse i en blandet Forretning i Frøstrup og Arden. I Aaret 1918 etablerede han selvstændig Forretning i Frøstrup; denne drev han indtil 1927, hvorefter han i 1½ Aar var Direktør for De forenede Kalkværker i Thisted. Sin nuværende Stilling overtog han i Juli Maaned 1928.

ESBJERG MØBELLAGER

En Forretning af ganske ny Dato er ovennævnte, idet den er grundlagt af Indehaveren, Hans Dahl, i Aaret 1933 med Handel af Møbler til Middelstanden for Øje.

Hans Dahl

Forretningen er beliggende i Rolfsgade 65, hvor der raades over meget stor Lagerplads, ligesom der forefindes Kontor. Forretningen lægger især Vægt paa Handel med billige Møbler, og der føres et stort, velassorteret Lager af alle Arter. Det er lykkedes Indehaveren i den korte Tid, der er forløbet siden Starten, at erhverve sig en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og som maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Hans Dahl, der i sin Virksomhed beskæftiger 1—2 Personer fast, er født den 3. Maj 1911 i Branderup og har faaet sin Uddannelse ved Handelen.

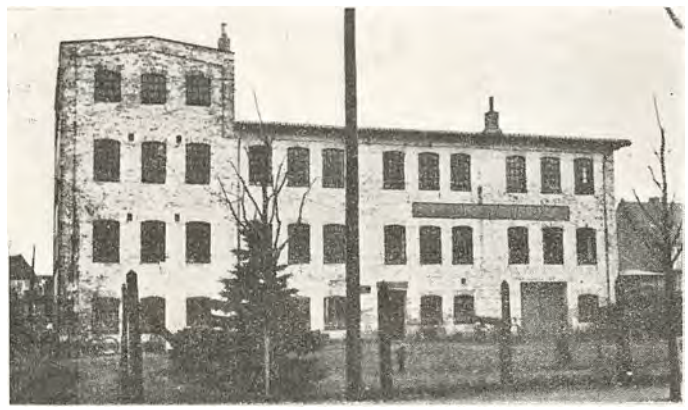

ESBJERG SKIBSHANDEL
JØRGEN STEFFENSEN

En Forretning af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, der er paabegyndt af Indehaveren, Jørgen Steffensen, i November Maaned 1933. Forretningen har til Huse i lejede Lokaler, der er beliggende paa Strandbyplads og bestaar foruden en stor Hjørnebutik af Lager- og Kontorlokaler.

Virksomheden drives, som det fremgaar af Navnet, som Skibshandel, og der føres et stort, velassorteret Lager af alt til Udrustning af Skibe, men iøvrigt drives Handel med alt indenfor Kolonialbranchen.

Det er lykkedes Indehaveren trods den korte Tid, der er forløbet siden Starten, at drive sin Forretning frem til en meget betydelig Virksomhed indenfor sin Branche, og han er nu i Stand til at kunne beskæftige 3—4 Personer fast.

Jørgen Steffensen, der er født den 6. Marts 1896 i Esbjerg, har i 23 Aar været til Søs og sejlet som Hovmester og Restauratør.

ESBJERG HANDSKEFABRIK

En ikke alene i Esbjerg, men i hele Jylland kendt og anset Virksomhed er ovennævnte, der er af forholdsvis ny Dato, idet den er grundlagt af Indehaveren, J. M. Andersen, i Aaret 1931 i lejede Lokaler beliggende Kirkegade 19.

Fabrikant J. M. Andersen

Virksomheden gik imidlertid hurtigt fremad, og allerede et Aars Tid efter Starten var Lokaliteterne blevet for smaa, hvorfor Andersen lejede store, tidssvarende Lokaler i Kongensgade 59, hvortil Virksomheden flyttedes den 12. Februar 1932.

Som det fremgaar af Navnet fremstilles Handsker, men desuden fabrikeres ogsaa Skindklæder, Tasker og Bælter i alle Variationer, og det er lykkedes Indehaveren ved en dygtig og energisk Ledelse at drive sin Fabrik frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og Virksomheden regnes nu for at være en af de største i Provinsen indenfor sin Branche. Frembringelserne sælges saavel en gros som en detail, og Fabriken giver nu Beskæftigelse til ikke mindre end 22 Personer.

J. M. Andersen, der er født den 1. September 1900 i Odense, har faaet sin Uddannelse ved Handskefabrikationen hos Dorin Larsen i sin Fødeby, hvor han de sidste 6 Aar, inden han etablerede sig, arbejdede som Værkfører.

J. M. Andersen er endvidere Medlem af Dansk Handskeforbund og af Dansk Arbejde.

KASSEFORRETNINGEN

Blandt de mange Virksomheder, der er beliggende ved Esbjerg ny Havn, er Kasseforretningen, der er grundlagt i Aaret 1912. Ved Grundlæggelsen havde Virksomheden til Huse i Lokaler beliggende ved den gamle Havn, men 5 Aar senere flyttedes til den nuværende Plads ved den ny Havn. Den nuværende Indehaver, Viggo Sørensen, overtog Forretningen i 1926. — Virksomheden drives med Fremstilling af al Emballage indenfor Træindustrien baade til Fiskeeksport og til Fabriker. Endvidere fremstilles Hyttefade, ligesom der forhandles Træuld. Forretningen giver nu Beskæftigelse til 8—10 Personer. — Bygningerne, hvori Virksomheden nu drives, er opført i Aaret 1916 og bestaar af Kontor- og Lagerlokaler.

Fabrikant Viggo Sørensen

Viggo Sørensen, der er født den 11. Marts 1901 i Houlbjerg Sogn, var paa Houlbjerg Savværk, indtil han overtog sin nuværende Virksomhed.

ESBJERG KAFFERISTERI

Ovennævnte Firma er grundlagt i Aaret 1926 af Fabrikanterne Thomsen og Hansen som Kafferisteri og Handel med Kaffe en gros. Grundlæggerne drev Forretningen indtil 1932, da den nuværende Indehaver, S. Nielsen, overtog den og fortsætter efter de samme gode Principer som sine Forgængere.

Virksomheden er installeret og har til Huse Norgesgade 57, der dog ved Oprettelsen af Risteriet blev omforandret og moderniseret med dette Formaal for Øje; saaledes raades over tip-top moderne Maskiner af det kendte Fabrikat „Sirocco", ligesom der udelukkende benyttes elektrisk Drivkraft.

Forretningen driver Handel med forskellige Blandinger af Kaffe færdige til Brug til Købmændene, ligesom der brændes Raakaffe for disse. Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af den korte Tid, der er forløbet siden Overtagelsen, at drive Forretningen betydeligt frem og erhverve sig en omfattende Kundekreds, der stadig forøges, og han er nu i Stand til at give Beskæftigelse til 3 Personer.

S. Nielsen, der er født den 12. April 1895 i Vejrup, har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen i Esbjerg, men senere specielt ved Kaffebranchen.

S. Nielsen er Medlem af Købmandsorganisationen for Esbjerg.

C. C. LARSEN
STENHUGGERI, MONUMENTFORRETNING

I Aaret 1922 grundlagde C. C. Larsen sin Monumentforretning paa dens nuværende Beliggenhed, Stormgade 87. Grunden, hvorpaa Virksomheden drives, er Larsens egen, og det er lykkedes ham ved Flid og Dygtighed at arbejde sin Forretning frem til at være en af de førende indenfor sin Branche i Byen, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges. — Forretningen drives som Stenhugger- og Monumentforretning, og det er ikke faa Gravmonumenter, der i Aarenes Løb er leveret af Larsen, og han er nu i Stand til fast at beskæftige 2 Personer.

C. C. Larsen, der er født den 24. September 1884 i Allinge paa Bornholm, har faaet sin Uddannelse som Stenhugger paa sin Fødeø og har senere arbejdet ved Faget baade i København, Aalborg og Odense.

ESBJERG TAPET- OG FARVEHANDEL

Esbjerg Tapet- og Farvehandel er grundlagt i Aaret 1925 af H. Bech Hansen og Chr. Hylche paa den nuværende Plads, Skolegade 28. — Bech Hansen drev Forretningen indtil den 17. Januar 1933, da den nuværende Indehaver Oluf V. Nielsen, overtog den.

Farvehandler Oluf V. Nielsen

Det er lykkedes Nielsen i den korte Tid, han har været Indehaver at drive Forretningen meget frem, og til Eksempel skal nævnes, at Omsætningen er steget med ca. 10 pCt., ligesom det er lykkedes ham at erhverve en stor, solid Kundekreds, der stadig forøges.

Forretningen drives, som det fremgaar af Navnet, med Handel af Tapeter og Malervarer, og det skal endvidere nævnes, at Nielsen handler saavel en gros som en detail.

Oluf V. Nielsen er født den 29. Juli 1911 i Jerne ved Esbjerg og har faaet sin Uddannelse ved Branchen hos den tidligere Indehaver af hans Forretning, Bech Hansen; endvidere har han taget Handelsskoleeksamen i sin Fødeby.

CYKLE-BØRSEN

Før den nuværende Indehaver af Cykle-Børsen, Viggo Bruun, den 16. April 1928 overtog den, blev Forretningen kun drevet som Reparationsværksted; men Bruun udvidede straks Virksomheden til ogsaa at omfatte Handel med saavel Cykler og Radio som Reservedele hertil, ligesom der nu ogsaa udføres Reparationer af Motorcykler.

Ejendommen, hvori Virksomheden drives, tilhører Indehaveren, og der raades over et godt Værksted med alle nødvendige Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget. Det er lykkedes Indehaveren at drive Forretningen meget frem,

ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Sideløbende med den øvrige Drift drives Ladestation, og der beskæftiges nu 2 Personer i Forretningen foruden Indehaveren.

Viggo Bruun, der er født den 26. April 1908 i Janderup, har faaet sin Uddannelse som Mekaniker hos Solstad i Esbjerg, hvor han var, indtil han etablerede sin nuværende Forretning.

AUG. RABEN
TAPET- OG FARVEHANDEL

En af de største og ældste Forretninger indenfor sin Branche i Esbjerg er ovennævnte Farve- og Tapethandel, der er grundlagt i Aaret 1889 af Aug. Raben under meget beskedne Forhold. Ved Grundlæggelsen havde Forretningen til Huse i Kongensgade 48; men omkring 1895 flyttedes til den nuværende Beliggenhed, Kirkegade 11, hvilken Ejendom Aug. Raben havde købt, ombygget og moderniseret. Yderligere er der gennem Aarene, efterhaanden som Forretningens Trivsel gjorde det nødvendigt, foretaget Udvidelser og Moderniseringer, saaledes at Forretningen nu fremtræder fuldt tidssvarende. Grundlæggeren drev Forretningen indtil den 1. April 1924, da den blev overtaget af Sønnen, den nuværende Indehaver, Peter Raben, og medens der hidtil udelukkende havde været drevet Handel en gros og en detail med Malervarer, udvidedes Forretningen nu til ogsaa at omfatte Handel med Linoleum, hvilken Artikel efterhaanden er blevet en Specialitet, og hvoraf der haves en stor Omsætning.

Farvehandler Peter Raben

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen betydeligt fremad, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og da han fortsætter efter de samme gode Principper som sin Fader, er der ingen Tvivl om, at det vil lykkes ham at bevare det gode Ry, Forretningen i Aarenes Løb har vundet.

Peter Raben, der er født den 22. Juni 1893 i Esbjerg, har faaet sin Uddannelse hos Faderen og derefter haft Ansættelse hos Farvehandler Martin Hansen i Vejle.

CYKLEHANDLER R. SØRENSEN

Cyklehandler R. Sørensen grundlagde sin Forretning i Aaret 1927 paa dens nuværende Plads, Norgesgade 39. Virksomheden var den Gang udelukkende baseret paa Reparation af Cykler; men i Aarenes Løb er den udvidet til ogsaa at omfatte Handel med Cykler, Reservedele, Radio og Grammofoner, og det er lykkedes Sørensen i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at oparbejde sig en god Forretning, ligesom han har erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Cyklehandler R. Sørensen

Cyklehandler R. Sørensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 3 Personer, er født i Aaret 1894 i Kallerup og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker i Aalborg, hvorefter han paabegyndte sin nuværende Virksomhed.

MEKANIKER LAURITS CHR. PETERSEN

Laurits Chr. Petersen paabegyndte sin Virksomhed den 1. Februar 1926 paa den nuværende Plads, Ny Havn i Esbjerg.

Petersens Idé var at faa Cyklestald for Fiskerne, og da en saadan ikke fandtes, fik han saa Monopol til paa Statens Grund at starte sin Forretning: Cyklestald med tilhørende mekanisk Værksted, hvor Reparationer af enhver Art udføres. At det ikke er nogen helt lille Forretning, forstaar man, naar det oplyses, at Petersen om Sommeren har Reparation for ikke mindre end ca. 3000 Personer, endvidere har han i den stille Periode, der altid vil indtræffe i en saadan Forretning, eksperimenteret med forskellige Opfindelser indenfor Branchen og

har bl. a. konstrueret et Cykledæk med forskudt Slidebane, paa hvilket han har taget Patent.

Mekaniker Laurits Chr. Petersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 4 Personer og selv leder den daglige

Drift, er født den 3. Februar 1896 i Albæk Sogn og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker i Hjørring, og som saadan arbejdet forskellige Steder, bl. a. hos Byhl i Hjørring, i Frederikshavn og hos Johansen i Mølholdt.

N. C. BLOHM
RADIO & CYKLER — JERNE PR. ESBJERG

En Forretning af ganske ny Dato er N. C. Blohms, idet den er paabegyndt af Indehaveren i April Maaned 1933 som speciel Radio- og Cyklehandel med elektromekanisk Værksted.

Cykle- og Radiohandler
N. C. Blohm

I Aarene 1926—31 drev Blohm Radioforretning i Varde; denne solgte han i 1931, hvorefter han i 2 Aar gav sig af med interessante Eksperimenter indenfor Radioen bl. a. Forstærker- og Maaleapparater, indtil han i 1933 etablerede sig i Esbjerg.

Forretningen drives med Salg af Radioapparater og Cykler samt alle Reservedele hertil, ligesom Blohm er en af de faa, der udfører Ankervikling. Endvidere foretages Reparationer af enhver Art indenfor Branchen, og da Blohm er en

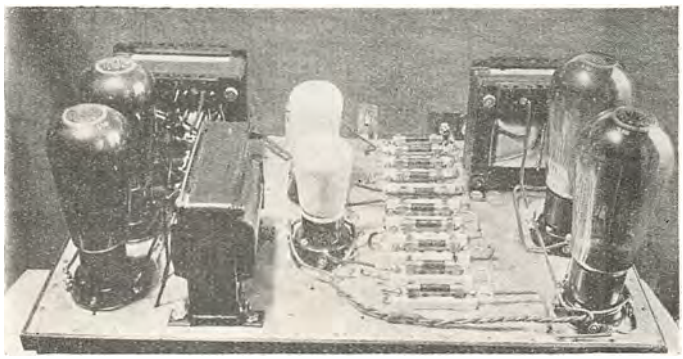

Radio-Forstærker af Blohms egen Fabrikation

meget dygtig Fagmand, der adskillige Gange har holdt oplysende Foredrag i forskellige Radioklubber, er det lykkedes ham at oparbejde en meget stor Kundekreds i den korte Tid, der er forløbet siden Starten.

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene.

N. C. Blohm, der er født den 5. December 1899 i Give, har oprindelig faaet sin Uddannelse som Grovsmed, men er senere gaaet over til Mekanikerfaget og har som saadan arbejdet ved Telefonfabriken i Horsens og hos Brdr. Seest i Aarhus.

CHR. JENSEN
CYKLE- OG RADIOFORRETNING

Chr. Jensens Cykle- og Radioforretning paa Nygaardsvej er af ældre Dato, men omfattede ved Starten kun Reparationsværksted for Cykler; men da Chr. Jensen i Aaret 1933 overtog Værkstedet, udvidede han Virksom-

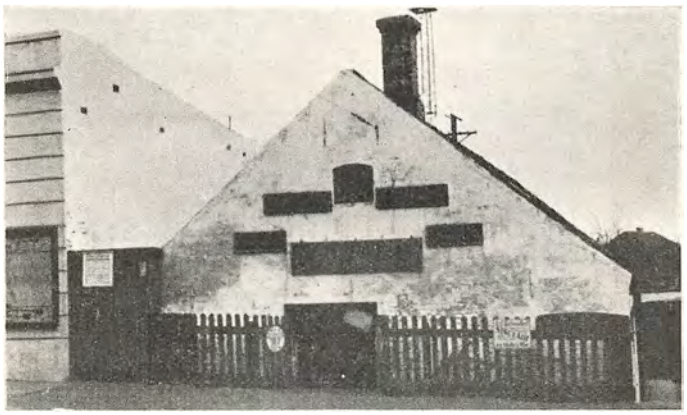

heden til ogsaa at omfatte Handel med Cykler og Radioapparater, ligesom der føres Lager af Reservedele hertil.

Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af den korte Tid, der er forløbet siden Overtagelsen, at drive Forretningen betydeligt fremad, og han har allerede nu maattet udvide med 1 Lokale, og en ny Udvidelse er nær forestaaende. Jensen har ved sin reelle Behandlingsmaade og første Klasses Udførelse af Reparationer erhvervet sig en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, ligesom han nu er i Stand til fast at beskæftige 2 Personer.

Chr. Jensen, der er født den 30. November 1903 i Borris, har faaet sin Uddannelse som Mekaniker i Taarup og har endvidere i en Aarrække været Handelsmand, saaledes rejste han som Repræsentant for et Radiofirma, inden han etablerede sig som selvstændig.

LÆDERVAREFORRETNINGEN „BISON"

Paa Hovedgaden i Esbjerg ligger ovennævnte Forretning, der er af ganske ny Dato, idet den er paabegyndt af Indehaveren, J. C. Henriksen, den 15. September 1933 med Handel af Lædervarer, Kufferter og iøvrigt alt under Branchen hørende.

Forretningen, der er fuldstændig nymonteret, er indrettet efter de mest moderne Principer og fremtræder som en af de smukkeste indenfor sin Branche i Byen. Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til den nu-

værende gode Position, ligesom han paa Trods af den korte Tid, der er forløbet siden Starten, har erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Fru J. C. Henriksen

Læderhandler J. C. Henriksen

J. C. Henriksen, der i sin Forretning beskæftiger 3 Personer, er født den 1. Oktober 1897 i Odense og har oprindelig faaet sin Uddannelse ved Bankvæsenet i sin

Fødeby, senere ved Handelen i København. I en Aarrække har han haft Beskæftigelse i Frankrig og Amerika ved saavel Handel som Bankvæsen. Efter Hjemkomsten til Danmark etablerede han sin nuværende Forretning.

J. H. PEDERSEN & SØN LÆDERHANDEL

En i Esbjerg kendt og anset Forretning er ovennævnte, der er grundlagt af J. H. Pedersen i Aaret 1896 med Handel af Læder og Skind og forskellige Artikler for Skomagere og Skotøjsfabriker. Støt og roligt arbejdede Pedersen sin Forretning frem, ligesom det lykkedes ham ved sin sunde Forretningsførelse at erhverve en betydelig Kundekreds, blandt hvilken Forretningen er kendt som værende en af de førende indenfor sin Branche i Jylland.

Den 1. Januar 1931 optoges Indehaverens Søn, J. M. Pedersen, som Kompagnon samtidig med, at Firmanavnet omforandredes til J. H. Pedersen & Søn, og det er lykkedes Indehaverne ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive Forretningen yderligere frem til den nuværende gode Position.

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er opført for ca. 40 Aar siden, men har lige siden Starten tilhørt Firmaet og er specielt indrettet til Formaalet. I 1919 gennemgik Forretningen en større Omforandring, idet Pladsforholdene den Gang var blevet for smaa paa

Grundlæggeren J. H. Pedersen

Læderhandler J. M. Pedersen

Grund af den stadig stigende Omsætning. Nu fremtræder Forretningen som fuldt tidssvarende, og der beskæftiges 3 Personer foruden Indehaverne.

Grundlæggeren, J. H. Pedersen, der er født den 28. Oktober 1860 i Ølgod, er uddannet som Skomager og Læderhandler efter Datidens Forhold, og senere gik han over til udelukkende at beskæftige sig med Læderhandel.

Sønnen, J. M. Pedersen, der er født den 18. Februar 1896 i Esbjerg, har faaet sin Uddannelse i Faderens Forretning, hvorefter han havde Ansættelse i Firmaet Meyer & True i Aarhus. Senere blev han atter ansat i Faderens Forretning, indtil han i 1931 blev optaget som Medindehaver.

STRØG-MAGASINET

Paa Hovedgaden i Esbjerg ligger ovennævnte Forretning, der er af ganske ny Dato, idet den er grundlagt af Indehaveren, Arthur Damgaard Petersen, den 31. August 1933 med Handel af Herrelingeri og Hatte.

Forretningen blev ved Starten fuldstændig ombygget og moderniseret, saaledes at den i Dag fremtræder som en af de smukkeste i Byen indenfor sin Branche.

Arthur Damgaard Petersen

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive sin Forretning meget frem, ligesom han paa Trods af den korte Tid, der er forløbet siden Starten, har erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Arthur Damgaard Petersen, der i sin Forretning beskæftiger 3 Personer, er født den 16. April 1912 i Skjern og har faaet sin Uddannelse i Herrelingeri og Herreekvipering en gros hos Nordisk Manufactur og Herremagasin i Esbjerg, i

hvilket Firma han var, indtil han etablerede sig som selvstændig.

P. RASMUSSEN & CO. MASKINFABRIK

En i Esbjerg kendt og anset Virksomhed er ovennævnte, der er grundlagt af d'Hrr. Rasmussen og Madsen den 1. Oktober 1916 som Maskinfabrik. Hurtigt arbejdedes Fabriken frem og allerede 3 Aar efter Starten maatte en Udvidelse foretages.

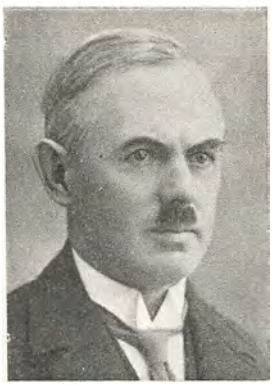
Maskinfabrikant
Rasmus Peder Rasmussen

I Aaret 1921 udtraadte Madsen af Firmaet, og Rasmussen blev som Følge heraf Eneindehaver og fortsætter Driften efter de samme gode Principper som tidligere, men forandrede Firmanavnet til P. Rasmussen & Co.

Den 1. August 1931 var Lokaliteterne imidlertid blevet for smaa, hvorfor hele Virksomheden afhændedes til Søgaard og Lauersen. Rasmussen opførte derpaa egne Bygninger paa den nuværende Plads, Hjertinggade 12, og indrettede disse specielt med Formaalet for Øje, saaledes at Fabriken nu er fuldt moderne og er

i Stand til at imødegaa selv den haardeste Konkurrence. Der er installeret elektrisk Drivkraft, ligesom der raades over de mest fuldkomne Maskiner. Fabriken drives som Maskinfabrik, ligesom der fremstilles Reservedele. Til Udboring af Cylindre findes specielle faststaaende Boreapparater, der er i Stand til at udbore Cylindre med en Størrelse helt op til 400 Millimeter. Firmaet har endvidere Eneforhandling af de kendte Vølund Motorer, beregnede til stationært og Skibsbrug, og det er ikke faa af disse, Fabriken i Aarenes Løb har installeret i Fiskefartøjer. Som en særlig Specialitet drives Fremstilling af Spil og Pumper, ligeledes beregnede til Fiskefartøjer.

Det er lykkedes Indehaveren ved et dygtigt og maalbevidst Arbejde at drive Fabriken frem til dens nuværende gode Position med en meget betydelig Kundekreds, og Virksomheden var i 1933 i Stand til at give Beskæftigelse til gennemsnitlig 16 Personer.

Maskinfabrikant Rasmus Peder Rasmussen, der er født den 10. Juni 1884 i Nebel ved Horsens, har faaet sin Uddannelse som Klejnsmed hos J. W. Bretlan i Horsens, hvorefter han i mange Aar arbejdede som Montør hos Motor-Firmaet Kramper og Jørgensen i samme By.

J. H. HUMMELGAARD
FARVE- OG TAPETHANDEL

I Aaret 1925 etablerede J. H. Hummelgaard sin Farve- og Tapetforretning i Torvegade 40; men han havde dog fra 1905 drevet Cigarforretning, som han efter 18 Aars Forløb solgte og gik over til sin nuværende Branche. Sit Kendskab til denne har han erhvervet sig ved Selvstudier.

Det er lykkedes ham ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive sin Forretning meget frem, ligesom han i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, har faaet en stor og solid Kundekreds, der stadig forøges.

Forretningen drives med Salg af Farver og Tapeter og iøvrigt alt under denne Branche.

J. H. Hummelgaard, der er født den 30. September 1877 i Bække, har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen.

At Hummelgaard er en dygtig og initiativrig Mand, har han fra mange Sider faaet Bevis paa, idet man adskillige Steder har haft Bud efter hans rige Evner, og han er saaledes Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse. Han er mangeaarig Formand for Esbjerg Tobakshandlerforening og Kredsformand for Ribe Amts 13. Kreds af Foreningen Dansk Tapethandlerforening.

BRINCHS KEM. TØJRENSNINGSANSTALT OG GARDEROBEFARVERI

En Forretning af gammel Dato er ovennævnte, idet den er grundlagt af Uldspinder Brinch i Aaret 1876 som Uldspinderi, Farveri og kemisk Tøjrensningsanstalt. Senere blev Forretningen overtaget af Grundlæggerens Søn, der fulgte med Udviklingen og udvidede og omforandrede Forretningen efter Tidens Krav. — Han drev Forretningen i en Aarrække, hvorefter den var i forskellige Ejeres Besiddelse, indtil den nuværende Indehaver, Fru Ida Nielsen i Aaret 1915 overtog den.

Fru Ida Nielsen

Virksomheden var den Gang i fuld Drift, og da den igennem Aarene stadig er fulgt med Tidens Udvikling, fremtræder den nu som en af de førende indenfor sit Omraade i Byen, ligesom der efterhaanden er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Fru Ida Nielsen, der i sin Forretning beskæftiger 6 Personer, har faaet sin Uddannelse ved Handelen.

Fru Nielsen er Medlem af Bestyrelsen for den konservative Vælgerforening.

HERLUF BRUNSGAARD
CYKLER OG RADIO

Herluf Brunsgaard paabegyndte sin Virksomhed i Aaret 1929 som Reparationsværksted for Cykler, men i Aarenes Løb, efterhaanden som Udviklingen er skredet frem, er Forretningen udvidet til ogsaa at omfatte Handel med Cykler og Radio, ligesom der forhandles Reservedele hertil. Endvidere sælges Isenkramvarer.

Forretningen er beliggende Strandbygade 52, hvor der raades over en stor, flot Butik samt Værksted, udstyret med alle nødvendige Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert under Faget hørende Arbejde.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene.

Mekaniker Herluf Brunsgaard, der er født den 31. Marts 1906 i Esbjerg, har faaet sin Uddannelse hos Reinholdt Larsen i sin Fødeby, hvorefter han havde Ansættelse forskellige Steder, inden han etablerede sin nuværende Forretning.

S. H. NIELSEN & SØN
SADELMAGER- OG TAPETSERERFORRETNING

Ovennævnte Firma er grundlagt i Aaret 1888 af S. H. Nielsen. Denne drev Virksomheden indtil sin Død i 1918, da den nuværende Indehaver, C. W. Pinz, blev ansat som Bestyrer af Forretningen, hvilket han var i 2 Aar, hvorefter han overtog Firmaet for egen Regning. I Aaret 1922 optoges en Kompagnon, der var Medindehaver indtil 1933, da han atter udtraadte og Carl Williaume Pinz igen blev Eneindehaver, hvilket han har været siden.

Sadelmager C. W. Pinz.

Virksomheden, der har til Huse i lejede Lokaler, drives som almindelig Sadelmager- og Tapetsererforretning, men paatager sig iøvrigt alt under Faget henhørende Arbejde. Der raades over en pæn Bu-

tik med tilstødende Værkstedslokaler, hvori er installeret alle nødvendige Maskiner, og hvor 3—4 Personer har fast Arbejde. En særlig Specialitet er Dekorationsarbejde. Det er lykkedes Indehaveren ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive sin Forretning frem til nu at være en af de førende indenfor sin Branche i Byen; ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og blandt hvilken Firmaets Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses.

Sadelmager og Tapetserer Carl Williaume Pinz, der er født den 15. April 1892 i Esbjerg, har faaet sin Uddannelse som Tapetserer og Sadelmager i sin Fødeby samt i Aarhus. At han er en dygtig Mand i sit Fag forstaar man, naar det oplyses, at han har faaet tildelt Diplom og Sølvmedaille for sit Svendestykke.

Pinz er endvidere Formand for Sydjyske Sadelmager- og Tapetserermester-Forening.

„TRIKOHL"
JÆGERS KEM. TØJRENSNING & FARVERI

En Forretning af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, idet den er paabegyndt af Indehaveren M. Jæger i Aaret 1929 under meget beskedne Forhold og uden en eneste Kunde. Forretningen havde ved Starten til Huse i et mindre Kælderlokale, men dens hurtige Trivsel gjorde det nødvendigt at søge større Lokaler og bedre Maskiner, hvorfor der i 1931 lejedes en mindre Butik i Finlandsgade, ligesom der anskaffedes en Konfektionspresse. Stadig fortsattes Udviklingen, og i 1932 købtes et moderne Trikohl Rensningsanlæg og samtidig optoges

Farverejer Mathias Jæger

Fru Jæger

Hovedforretningen Kronprinsensgade 11

Farvning af Garderobe. Dette bevirkede, at Butiken blev for lille, og Indehaveren lejede en større og bedre Butik, beliggende i Kronprinsensgade, medens den kemiske Rensningsanstalt stadig ligger i Finlandsgade. I Efteraaret 1932 købtes en Forretning i samme Branche i Torvegade, og denne driver Jæger nu ved Hjælp af en Bestyrer. Yderligere anskaffedes i 1933 et Rensningsanlæg, der installeredes i Finlandsgade, saaledes at Forretningen nu er i Stand til at optage enhver Konkurrence.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sine Forretninger frem, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet, og der beskæftiges ikke mindre end 12—14 Personer.

Mathias Jæger, der er født den 16. Juli 1889 i Hejnsvig, har høstet sin Erfaring indenfor sit Fag, efterhaanden som Forretningen er vokset op. Æren for Forretningens gode Trivsel maa han dele med sin Hustru. Fru Jæger har lært Professionen i sin Ungdom, og egentlig er det hende, der har lagt Grunden til Forretningen, idet det til at begynde med var hende, der udførte Arbejdet, hvori hun endnu tager virksom Del.

Filialen Torvegade 27

VESTERBYENS MOTORCYKLE KØRESKOLE

En Virksomhed af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, der er grundlagt af Indehaveren, N. P. Jepsen, i Aaret 1930 som Reparationsværksted for Cykler og Motorcykler. Endvidere er Forretningen i den senere Tid udvidet til ogsaa at omfatte Salg af nye Motorcykler.

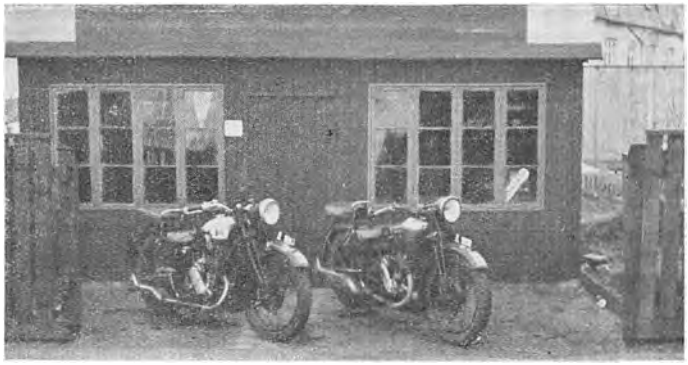

Indehaveren driver desuden autoriseret Køreskole, og det er lykkedes ham at drive sin Forretning meget frem trods den korte Tid, der er forløbet siden Starten.

Forretningen er beliggende Strandbygade 59, og der raades over et med alle nødvendige Maskiner udstyret Værksted, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget.

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene.

N. P. Jepsen, der er født den 29. September 1894 i Ramme, har faaet sin Uddannelse som Mekaniker. Han har i flere Aar været Kasserer for Esbjerg Motorsport.

A/S FISKEKASSELAGERETS EFTF.

Ovennævnte Firma er grundlagt i Aaret 1919 af Fabrikant Hans Madsen, Horsens, under Navnet Fiskekasselageret. — Grundlæggeren drev Virksomheden indtil 1926, da han afstod den til et Aktieselskab, der fortsatte under ovenstaaende Navn med Fabrikation af og Handel med Pakkasser og Fiskekasser, hvilket sidstnævnte er Specialiteten, og paa hvilket Omraade der haves en meget betydelig Omsætning.

Bestyrer Jørgen Bang

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er beliggende ved den ny Havn. De er opførte i 1919 og staar som ved Grundlæggelsen.

Den daglige Ledelse forestaas af Bestyrer Jørgen Bang. Formand for Aktieselskabet er Direktør H. Sørensen, Imprægnerings-Anstalten Jylland i Nørre Snede. Virksomheden beskæftiger 10—12 Personer.

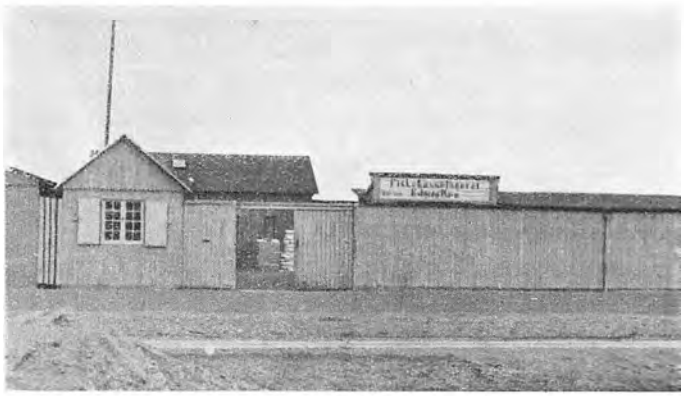

Jørgen Bang, der er født den 26. August 1885 i Ribe, har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen i Kolding, i hvilken By han senere drev selvstændig Forretning indenfor denne Branche, indtil han overtog sin nuværende Stilling.

ESBJERG NY LADESTATION

Mekaniker Harry Glarbo oprettede i 1931 et Automobilværksted, Skolegade 66 i Esbjerg. Han satte sig straks ved Oprettelsen det Maal at faa sin Forretning arbejdet frem til en Specialisering for Reparation af store Lastvogne og andre Automobiler af større Vægt, og dette er allerede lykkedes for ham. Esbjerg ny Ladestation er i ret vide Kredse kendt for sin Sagkundskab og sit solide Arbejde paa dette særlige Omraade.

Mekaniker Harry Glarbo

I November 1933 overtog Glarbo den Ladestation, der hidtil var drevet af Mekaniker Mogensen i Esbjerg, og lagde den i Drift sammen med sin hidtidige Virksomhed. Han beskæftiger sig altsaa nu med saavel Automobilreparationer som med Opladning af Akkumulatorer og med Salg af Benzin og Olie. Værkstedet er stort og pænt og desuden moderne indrettet; men da Omsætningen vedblivende er for opadgaaende, varer det næppe Aaret ud, før Glarbo gaar igang med at udvide og bygge sig et nyt Værksted. I Øjeblikket beskæftiger han 4 Personer.

Mekaniker Harry Glarbo har faaet sin Uddannelse i Varde, hvor han stod i Lære hos Mads Madsen A/S. Senere har han arbejdet forskellige Steder i Landet, bl. a. i seks Aar som Værkfører hos Firmaet Reinholt i Esbjerg og et Aar i Aalborg. Han er født den 13. Maj 1902.

AXEL VILLIAM NIELSEN
BOLDESAGER PR. ESBJERG

En Forretning af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, der er paabegyndt af Indehaveren, Axel Villiam Nielsen, i Aaret 1931 paa samme Plads som nu, Frihedsvej 10 i Boldesager. Virksomheden paabegyndtes som mekanisk Værksted, hvor der udførtes Reparationer af enhver Art indenfor Faget, ligesom der fabrikeredes alt indenfor mekanisk Metalarbejde paa Bestilling, og det skal saaledes nævnes, at Virksomheden bl. a. har fabrikeret Skøjter m. m. Forretningen fortsætter efter samme Principper som ved Starten. Værkstedet er forsynet med alle nødvendige Maskiner, saaledes at man er i Stand til at udføre enhver Reparation indenfor Faget.

Det er lykkedes Indehaveren ved et dygtigt og initiativrigt Arbejde at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Axel Villiam Nielsen, der i sin Virksomhed selv udfører alt Arbejde, er født i Tistrup og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker, Smed og Maskinarbejder hos Jensen og Olsens Maskinfabrik, Esbjerg, hvorefter han har arbejdet paa forskellige Steder i Esbjerg, indtil han etablerede sig som selvstændig.

CHR. JUHL — MEK. VÆRKSTED

Chr. Juhls Forretning i Strandbygade 17 er af gammel Oprindelse, og den nøjagtige Dato for Grundlæggelsen kan ikke med Bestemthed fastslaas. Den nuværende Indehaver overtog Forretningen i Aaret 1922 sammen med en Kompagnon, Hugo Helsten. Ved Overtagelsen raadedes kun over et mindre Værksted, men i Aarenes Løb, efterhaanden som Udviklingen er skredet frem, blev Lokaliteterne for smaa, og en Udvidelse blev nødvendig. Derfor blev Værkstedet omforandret og moderniseret ligesom der indrettedes Lagerlokaler i Bagbygningen. De to Kompagnoner drev Virksomheden sammen i 5 Aar indtil 1927, da Hugo Helsten udtraadte og Forretningen fortsattes med Chr. Juhl som Eneindehaver.

Forretningen drives som mekanisk Værksted med Reparationer af Cykler, Symaskiner, Automater og Geværer, endvidere drives Salg af nye Cykler fra Butiken. I Værkstedet er installeret alle moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget, og det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de Aar, der er forløbet siden Overtagelsen, at drive Forretningen meget frem. Der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og blandt hvilken Firmaets Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses.

Chr. Juhl, der er en dygtig og energisk Mand, beskæftiger i sin Forretning 3 Personer og forestaar selv den daglige Ledelse. Han er født den 29. April 1898 i Gørding og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker i Esbjerg hos Th. Christensen, hvor han arbejdede, indtil han etablerede sig. At Chr. Juhl er en dygtig og initiativrig Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner. Han er saaledes Medlem af Bestyrelsen for Esbjerg og Omegns Cyklehandlerforening, Kasserer i Idrætsforbundet og Repræsentant for Gymnastikforeningen „Hermod" i Esbjerg, Tillidshverv, han alle røgter med Omhu og Interesse.

WILLIAM JENSEN
SADELMAGER- OG TAPETSERERFORRETNING

William Jensen paabegyndte sin Sadelmagerforretning i Aaret 1921 og drev den alene indtil 1922, da han indgik Kompagniskab med C. Pinz, idet de sammen overtog en gammel Forretning, som de drev under Navnet Nielsen & Jensen. Dette Kompagniskab ophørte imidlertid i 1933, hvorefter William Jensen førte Forretningen videre under eget Navn og for egen Regning.

Forretningen har til Huse i lejede Lokaler, beliggende Skolegade 81, hvor der raades over en stor Hjørnebutik

med tilstødende Værksted, der er forsynet med alle nødvendige Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget.

Virksomheden drives som almindelig Sadelmager- og Tapetsererforretning, og det er lykkedes Indehaveren at erhverve en betydelig Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Esbjerg, men i hele Oplandet. Endvidere udfører Forretningen en Del Skibsmontering.

William Jensen, der er født den 8. December 1891 i Frederikshavn, har faaet sin Uddannelse ved Faget.

Jensen er Medlem af Bestyrelsen for Fanøforeningen af 1915.

ESBJERG LIGKISTEMAGASIN OG MASKINSNEDKERI

Ovennævnte Firma er grundlagt af E. A. Nielsen i Aaret 1890. Denne drev Virksomheden indtil 1918, da de nuværende Indehavere, H. C. V. Larsen og Alfred Larsen, overtog den.

Ved Overtagelsen var Firmaet kun en Forretning i mindre Format og blev den Gang nærmest drevet med Fabrikation af Ligkister. I Aarenes Løb har Brdr. Larsen udvidet Forretningen til ogsaa at omfatte alt Bygningsarbejde og Fabrikation af Inventar, men den gamle Fremstilling af Ligkister er stadig bibeholdt, saaledes at Virksomheden endnu er en af Byens største indenfor dette Omraade.

Forretningen har til Huse i lejede Lokaler, beliggende Danmarksgade 41—43 og bestaar af store, moderne Værksteder med alle moderne Maskiner installeret, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget. Det er lykkedes Indehaverne ved et dyg-

tigt og energisk Arbejde at drive Firmaet frem til dets nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges. I Virksomheden beskæftiges nu fra 12—14 Personer.

H. C. V. Larsen er født den 7. April 1888 i Aalborg og har faaet sin Uddannelse som Snedker.

H. C. V. Larsen er endvidere mangeaarig Sekretær for Esbjerg Snedkermesterforening.

Alfred Larsen, der er født den 1. Marts 1894 i Fjerritslev, har ligesom sin Broder faaet sin Uddannelse som Snedker og er endvidere Formand og Kasserer for Esbjerg Snedkermesterforening.

M. HANSENS
KORN- OG FODERSTOFFORRETNING A/S

En ikke alene i Esbjerg By, men i hele Oplandet kendt og anset Forretning er ovennævnte, der er grundlagt ved Aarhundredskiftet i Skolegade, hvor Virksomheden blev drevet indtil 1919, da man paa Grund af Pladsmangel maatte udvide Lokaliteterne og flytte til den nuværende Beliggenhed, Torvegade 28, hvilken Ejendom blev købt og indrettet efter Formaalet. Der raades nu over 3 Butiker og Beboelseslejligheder og i Bagbygningen over Lager- og Kontorlokaler.

Forretningen omfatter Handel saavel en gros som en detail med Korn- og Foderstoffer, Kunstgødning, Sædekorn, Fourage og Mark- og Roefrø. Det er lykkedes ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og man er nu i Stand til at beskæftige 6 Personer.

H. C. ALBERTS SØNNER
MØBELFORRETNING

Ovennævnte Firma er grundlagt af de nuværende Indehaveres Fader i Aaret 1883 i Aarhus som almindelig Tapetsererforetning. Grundlæggeren drev Virksomheden indtil 1926, da hans Sønner, N. J. Albert og E. F. Albert, overtog den. Disse har i Aarenes Løb omlagt Driften en Del, idet de nu udelukkende beskæftiger sig med Møbelpolstring, og det er lykkedes ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

H. C. Albert

Forretningen har til Huse i egen Ejendom, der foruden Beboelseslejlighed til Gaden, bestaar af Værkstedslokaler i Gaarden. Værkstederne er opførte i Aarenes Løb, eftersom Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, og man er nu i Stand til at beskæftige 4 Personer.

N. J. Albert, der er født den 11. April 1899 i Esbjerg, har faaet sin Uddannelse som Møbelpolstrer.

N. J. Albert

E. F. Albert

E. F. Albert, der er født den 30. August 1900 i Esbjerg, har, ligesom sin Broder, faaet sin Uddannelse som Møbelpolstrer.

FIRMAET S. CHR. PEDERSEN SØREN KONGSTRAND

Ovennævnte Forretning er grundlagt i Aaret 1896 af S. Chr. Pedersen paa nuværende Plads, Kongensgade 82, som Handel med Isenkram, Køkkenudstyr og Porcellæn. Forretningen overtoges senere af den nuværende Indehaver, og det er lykkedes denne ved et dygtigt og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til nu at være en af de største indenfor sin Branche i Jylland, ligesom der er erhvervet en meget omfattende Kundekreds, der stadig forøges.

Paa et specielt Omraade har Kongstrand gjort sit Navn kendt og anset over hele Danmark, nemlig ved sin Keramik, som han begyndte at skabe i Aaret 1907 og paa hvilket Felt han er en fuldendt Kunstner.

Det var ikke sunget for Kongstrands Vugge, at han skulde blive Kunstner. Han var oprindelig Købmand, men ved en Ulykke knustes hans ene Fod. For at fordrive Tiden under det lange Sygeleje fik han noget Ler ind paa Sengen, hvoraf han efter et Fotografi formede en Buste af Bjørnsson. Dette gav ham Lyst til at fortsætte paa Keramikens Omraade. 6 Aar gik, fulde af nervøst Ar-

bejde og Spænding, uden at nogen rigtig havde Begreb om, hvad han foretog sig. Man ansaa ham nærmest for gal, og slog sig til Ro dermed. Men da Resultatet af hans Virksomhed kom frem, forandredes hurtigt Opfattelsen af den gale Mand, og efterhaanden som han fik mere og mere Luft under Vingerne, er det ene pragtfulde keramiske Arbejde efter det andet udgaaet fra hans Haand.

Han har ingen Medhjælpere — ikke en Gang Elever. En Dag bemægtiger en Idé sig ham, han maa give den Liv i Leret, og medens Billedet lever i hans Fantasi, udformer han Dag for Dag med nænsomme Hænder det nye Kunstværk, og i stille Nætter staar han ved Ovnen, hvor en fantastisk Varme kalder det eventyrlige Farvespil frem.

Saa godt som alle Krukker bærer Præg af, at det er en Kunstner, der har formet dem. Det er en udsøgt Nydelse at tage snart ligegyldigt hvilken af disse Krukker og Vaser i Haanden og lade Emaillen spille i Lyset. Med Glæde kan man følge det prægtige Farvespil i Sidens fint afstemte Nuancer, eller beundre de smukke og dristige Kontrastvirkninger i de stærkere og kraftige Bundfarver. Det er som selve Lyset er fanget ind af Mesteren og sluppet løs i Krukkens Sider.

Hver enkelt af disse Krukker er en Kunstgenstand af sjælden og egenartet Skønhedsværdi. Den hæver sig højt over de mere fabriksmæssige Keramikgenstande. Der er ingen Tvivl om, at det er Arbejder, der vil blive staaende og en Gang faa en hæderfuld Plads i dansk Kunsthistorie, naar meget andet af vor Tids Kunst er blegnet eller gaaet i Glemmebogen. Det er smukke, ejendommelige Arbejder — Udtryk for en Kunstners Personlighed og betydelige Dygtighed.

Det er Kongstrands Styrke, at han har modstaaet Fristelsen til at lave Fabrik. Alt for megen Kunst gaar til Grunde under det fristende Skilt „Kunstindustri". Naar han har naaet den Virkning, han vil, tager han fat paa noget nyt. Altid fyldt med Idéer, altid higende efter det, ingen anden har tænkt paa at fremstille. Man kunde tro, han arbejder sig frem mod et Verdensry, men man ved, han kun arbejder for sin Kunst.

Ogsaa Billedhuggerarbejder giver Kongstrand sig af med, og ogsaa paa dette Felt har han høstet megen Anerkendelse, og af de berømteste Arbejder skal nævnes „Det maa der bødes for" og „Ung Pige efter Badet".

Søren Kongstrands Kunst har især paa Farvernes Omraade skabt ham et Navn, der er kendt langt ud over Landets Grænser, men ogsaa hans tekniske Evne til at behandle store og frit udformede Ting frelst gennem Ovnens Glød har bidraget til at skabe ham et Navn som en af de første og største af Dyrkerne af Keramikens vanskelige og lunefulde Kunst. Det skal endvidere nævnes, at Kongstrand har udstillet paa Charlottenborg.

Søren Kongstrand er født i Nykøbing paa Mors i 1872 og har faaet sin Uddannelse som Købmand i sin Fødeby.

PETER RAVN
HØVLERI OG MASKINSNEDKERI

Peter Ravn grundlagde sin Virksomhed i Aaret 1893 den 1. August, under meget beskedne Forhold i lejede Lokaler, og med Maskiner, der ligeledes var lejede. Støt og roligt arbejdedes Forretningen imidlertid fremad og allerede 2 Aar efter Starten, i 1895, opførte Ravn Værkstedsbygningerne og Aaret efter Beboelsesejendommen.

Snedkermester Peter Ravn

Virksomheden drives som Høvleri og Maskinsnedkeri, og man lægger især Vægt paa Udførelsen af Bygningsarbejder og Fremstilling af Inventar, men iøvrigt udføres ethvert Arbejde indenfor Faget, herunder Høvling og Pløjning af Træ for Tømmerhandlerne.

Maskinerne, der raades over, er fuldt tidssvarende, saaledes at man staar godt rustet overfor selv den haardeste Konkurrence, og Ravn har gennem Aarene vist, hvad Dygtighed og Energi i Forening formaar at udrette. Han har til enhver Tid forstaaet at hævde sin Stilling paa Markedet, ligesom han nu er i Stand til at give 7—8 Personer fast Beskæftigelse.

Peter Ravn, der er født den 23. September 1866 i Hobro, har faaet sin Uddannelse ved Faget forskellige Steder saavel herhjemme som i Udlandet.

Peter Ravn er endvidere Næstformand i Grundejerforeningen og Medlem af Esbjerg Bankraad.

P. S. ANKERSEN — GUMMIVARER

P. S. Ankersen er født den 23. Januar 1866 paa Fanø og var, inden han i Aaret 1906 etablerede sin nuværende Forretning, Skibsfører og har i ca. 25 Aar faret over Verdenshavene med Sejlskibe fra Fanø og Dampere fra Rederiet Tulinius, København.

Ved Grundlæggelsen omfattede Forretningen Handel med Herreekvipering, Herrelingeri og Import af Fiskerbeklædning fra England, endvidere importeredes Søstøvler fra Holland og Tyskland. I Aarenes Løb er Driften omlagt noget, idet man nu for en stor Del er gaaet over til at forhandle Gummistøvler, der importeres fra det verdenskendte Firma Mishawaka Rubber & Woolen Mfg. Co. i Amerika og forhandles under Navnet „Ball-

Band", heraf haves Eneimport. Desuden er P. S. Ankersen ogsaa Enerepræsentant for Fiskeritøj fra The Great Grimsby Coal Salt & Tarming Co. Ltd., Grimsby, der er Verdens største Firma indenfor denne Branche.

Han er ogsaa Enerepræsentant for Gummistøvlen Blue-Ancher.

Ejendommen, hvori Forretningen drives, er beliggende paa Hovedgaden i Esbjerg, nemlig Kongensgade 95, hvilken Ejendom Ankersen i 1929 købte, moderniserede og indrettede til sit specielle Formaal.

Det er lykkedes Indehaveren gennem et energisk og dygtigt Arbejde at drive Forretningen frem til nu at være en af de førende indenfor sin Branche i Byen, og da Ankersen tilmed er en meget kendt og anset Mand, er det lykkedes ham at erhverve en meget stor, solid Kundekreds, der stadig forøges. Der beskæftiges 10 Personer.

ELMEGADES HØNSERI
JERNE PR. ESBJERG

En Virksomhed af forholdsvis ny Dato er Elmegades Hønseri i Jerne, idet den er paabegyndt af Indehaveren, P. A. Frederiksen, i Aaret 1930. Til at begynde med raadedes kun over et Hønsehus og 800 Høns, medens Bestanden nu omfatter ca. 2000 Høns, og yderligere er der i 1932 bygget et Hønsehus paa 100 Alen, ligesom der nu raades over flere Rugemaskiner beregnet til ca. 5000 Æg. Hønsehusene er indrettet tip-top moderne og med det specielle Formaal for Øje. Yderligere hører til Ejendommen 2 Tdr. Land Agerjord.

Hønseriejer P. A. Frederiksen

Hønseriet lægger især Vægt paa Kvalitetsæg til Kyllinger, hvoraf produceres et stort Kvantum. Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds blandt Ægeksportørerne i Esbjerg, hvortil saavel Produktion som Kyllinger for en stor Del afsættes.

P. A. Frederiksen, der i sin Virksomhed beskæftiger 3 Personer, er født den 19. December 1886 i Sønderho paa Fanø, og har oprindelig faaet sin Uddannelse som Hovmester, men gik i 1930 over til Hønseriet.

JAKOB SKOV
MØBEL- OG SNEDKERFORRETNING
JERNE PR. ESBJERG

Jakob Skov paabegyndte sin Møbel- og Snedkerforretning i Aaret 1912 paa den nuværende Plads under meget beskedne Forhold og uden en eneste Kunde, ligesom der

den Gang kun raadedes over et mindre Udstillingslokale. Efterhaanden, som Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, er der foretaget betydelige Udvidelser og Moderniseringer, saaledes at der nu er Møbellager i flere Etager samt indrettet en stor, flot Hjørnebutik, og det er lykkedes Indehaveren i Aarenes Løb at drive sin Forretning frem til nu at være en af de førende indenfor Branchen, ligesom den betydelige Kundekreds, der er erhvervet, maa søges ikke alene i Jerne, men i hele Esbjerg og Opland, og blandt hvilken Forretningens Varer er kendt som værende absolut første Klasses.

Virksomheden drives med Fabrikation af og Handel med Møbler i alle Stilarter, og desuden raades over eget Malerværksted. I Værkstedet er installeret alle nødvendige Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget. Bygningerne, hvori Virksomheden drives, ejes af Skov og er indrettet med det specielle Formaal for Øje.

Jakob Skov, der i sin Virksomhed beskæftiger 5—6 Personer, er født den 24. April 1883 i Skibelund og har faaet sin Uddannelse som Snedker.

M. C. HANSEN
RADIO- OG CYKLEHANDLER

En af de mange Radiospecialforretninger, der i de senere Aar er dukket op rundt om i Landet og med Held har fulgt med i Udviklingen af det nye Vidunder, er Firmaet M. C. Hansen i Esbjerg.

Radioforhandler Hansen grundlagde den 1. April 1931 Forretningen, der fik til Huse i egen Ejendom, Jernevej 44. Den beskæftiger sig saavel med Fabrikation som med Salg af Radiomodtagere, og desuden forhandler man Cykler og Cykledele samt enkelte elektriske Artikler, uden dog at give sig af med Installation af elektrisk Lys. Skønt Forretningen endnu er forholdsvis ny, hæver den sig godt i Konkurrencen og kan notere en stadig voksende Omsætning.

M. C. Hansen, der er født den 11. April 1909 i Esbjerg, har med denne Forretning set en Barndomsdrøm gaa i Opfyldelse. Han har selv uddannet sig i Branchen og er kendt som en meget dygtig Fagmand paa sit Omraade. Foruden Indehaveren beskæftiger Forretningen en Mand.

CHR. LARSENS CYKLEFORRETNING

Den 1. Juli 1924 aabnede Cyklehandler Chr. Larsen et mekanisk Værksted med tilhørende Udsalg af Cykler i Esbjerg. Han begyndte i det smaa, idet han var ene Mand om at passe saavel Værkstedet som Udsalget. Men da han er en dygtig og flittig Mand, kom der ret hurtigt Gang i Foretagendet, og han er nu Indehaver af en fin Forretning og et stort og pænt Værksted, forsynet med de nødvendige moderne Maskiner.

Chr. Larsen er noget af en Opfinder og har i Tidens Løb konstrueret forskellige sindrige og snilde Apparater, bl. a. en Samlermuffe til Aalestænger og desuden Trækvogne, monterede paa Cyklestel. Der er udtaget Patent paa disse og andre Opfindelser. Iøvrigt paatager han sig Udførelsen af mekanisk Arbejde af forskellig Slags. Hans Værksted er installeret i egen Ejendom, opført 1927.

Mekaniker og Cyklehandler Chr. Larsen er født den 8. April 1883 i Andsager. Hos Firmaet Mollerup i Es-

bjerg fik han sin Uddannelse som Maskinarbejder. Senere rejste han i nogle Aar som Montør paa Island samt i England og Tyskland, hvorefter han fik Plads som Værkfører hos Firmaet Reinholt i Lunderskov, hvor han virkede, indtil han etablerede sig i Esbjerg. Chr. Larsen er Medlem af Bestyrelsen for Esbjerg og Omegns Auto- og Cykleindustriforening.

N. TH. PEDERSEN
SKRÆDERFORRETNING
JERNE PR. ESBJERG

Ved Aarhundredskiftet paabegyndte nu afdøde N. Th. Pedersen sin Skræderforretning under meget beskedne Forhold og uden en eneste Kunde; men i Aarenes Løb, efterhaanden som Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, er den blevet udvidet og moderniseret, saaledes sidst i 1932. Forretningen fremtræder nu som fuldt tidssvarende.

Skrædermester Rudolf Pedersen

Forretningen drives som almindeligt Herreskræderi, men er udvidet til ogsaa at omfatte Handel med Herreekvipering, og det er lykkedes at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Grundlæggeren døde i Aaret 1933, men Forretningen fortsættes med Sønnen, Rudolf Pedersen, som Bestyrer.

Rudolf Pedersen, der i Forretningen beskæftiger 4 Personer, er født den 2. Februar 1910 i Jerne og har faaet sin Uddannelse som Skræder i Faderens Forretning og hos Isaksen i Kolding.

CHR. PEDERSEN
MØBELPOLSTRER- OG TAPETSERERFORRETNING

Chr. Pedersen paabegyndte sin Møbelpolstrer- og Tapetsererforretning d. 1. Novbr. 1923 paa fuldstændig bar Bund og uden en eneste Kunde. Forretningen fik til Huse i lejede Lokaler, beliggende Norgesgade 33, hvor den stadig drives. Der raades her over et stort, pænt Værksted, og Forretningen paatager sig alt under Faget hørende Arbejde. En særlig Specialitet er Automobilpolstring, paa hvilket Omraade Forretningen er en af de førende i Byen.

Chr. Pedersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 27. April 1894 i Starup og har faaet sin Uddannelse som Tapetserer.

GALVANISK INDUSTRI

Galvanisk Industri, som er et førende Firma indenfor Galvanotekniken, blev startet under meget beskedne Forhold i Aaret 1912 i Lokaler, beliggende i Bagbygningen, Kongensgade 45.

Oscar Viggo Nielsen

Ved Starten var det udelukkende Fornikling, man beskæftigede sig med, og Genstandene, der behandledes, var væsentligst gamle Cykledele. Anlæget bestod den Gang af et Nikkelbad paa ca. 200 Liter og Strømmen leveredes af en Dynamo paa 4 Volt og 30 Ampere, som sammen med en Slibemaskine blev drevet af en Motor paa 1½ HK. Virksomheden flyttedes senere til Englandsgade 5, hvor den i 1919 overtoges af den nuværende Indehaver, Galvanotekniker V. Nielsen, som nogen Tid efter overtog endnu en herværende Forniklingsanstalt. Dermed paabegyndtes Udvidelserne med Installation af selvstændigt Generatoranlæg, Kobberbad m. m. Dog først efter Erhvervelsen af Ejendommen Kongensgade 23, hvortil Firmaet flyttedes i 1923, tog Udviklingen rigtig Fart. Her blev installeret nyt Generatoranlæg, Sandblæsningsanlæg for absolut effektiv Rensning af Jern og Staalvarer, 2 nye Slibemaskiner, nye Nikkelbad, Kobberbad, Sølvbad, Zinkbad, Afniklingsbad og Massegalvaniseringsapparater m. m. Efter gennem Udlandets Fagpresse i de sidste 7 Aar at have fulgt Crombadets (Forchromning) Udvikling, fandtes det nu formaalstjenligt at installere et fuldt moderne Forchromningsanlæg med en Badkapacit paa ca. 1000 Liter. Kapaciteten af det samlede Badanlæg kom dermed op paa ca. 6000 Liter Elektrolyte, som selvfølgelig til Stadighed nøje kontrolleres gennem Analyser foretaget af de leverende Verdensfirmaer. Badstrømmen leveres af to Generatorer, hvis Effektivitet er mere end 10,000 Watt.

Slibningen udføres paa 2 direkte og 1 remdreven Dobbeltslibemaskine, iøvrigt er Virksomhedens Drivkraft fordelt paa 6 Motorer paa mere end 35 HK.

Udviklingen gennem den Snes Aar, der er forløbet siden Starten af en Forniklingsanstalt i Esbjerg, har som ovenfor nævnt medført en 20—30 Dobling af Maskiner og Badkapaciteter i Galvanisk Industri i Esbjerg, hvilket i Forbindelse med den indvundne Erfaring, samt Erfaring indhøstet ved gennem europæiske og amerikanske Fagskrifter nøje at følge Udviklingen i Galvano-Teknik, kommer Galvanisk Industris Kunder til Gode i Form af højeste Kvalitet, rimelig Pris og hurtig Levering. Fordele, det er værd at benytte sig af.

Galvanotekniker Oscar Viggo Nielsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 6 Personer, er født den 2. Juni 1897 i Gjørding og har faaet sin Uddannelse hos Brdr. Pedersen i Esbjerg, hvorefter han besøgte Maskinistskolen for Elektroteknik i København 1918—19 og frekventerede samtidig Teknologisk Institut. For yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag foretog han i 1921—22 en Studierejse i Tyskland.

O. V. Nielsen er Medlem af Haandværker- og Industriforeningen.

LUIGI FRANCESCHINI
TERAZZO — MOSAIK

Luigi Franceschini grundlagde sin Virksomhed i Esbjerg i Aaret 1911 som Fabrik for Fremstilling af Terrazzoarbejde, saasom Montering af Badeværelser, Trappegange, Trappetrin, færdige Gasborde etc. Materialerne importeredes direkte fra de store Marmorbrud i Italien samt en Del fra Württemberg i Tyskland.

Fabrikant Luigi Franceschini

Ved Grundlæggelsen havde Virksomheden til Huse i Norgesgade, men i 1929 erhvervedes Ejendommen i Strandbygade, hvortil Virksomheden flyttedes. Her raades over tip-top moderne indrettede Værksteder, ligesom der er installeret alle moderne Maskiner, der drives ved elektrisk Kraft.

I Juli Maaned 1933 aabnedes en Afdeling i Aalborg, og denne er nu Forretningens Hovedsæde, saaledes at Esbjerg-Afdelingen drives som en Filial. Franceschini har paa Vesterbro i Aalborg udført store Arbejder, ligesom han i Øjeblikket har Arbejder i Gang her.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position. Han er nu i Stand til at give Beskæftigelse til 5—6 Personer.

Luigi Franceschini, der er født den 24. Februar 1892 i Italien, har faaet sin Uddannelse ved Faget i sit Hjemland. Han kom til Danmark i Aaret 1911 og etablerede sig her. Han har nu dansk Statsborgerret.

ESBJERG DAMPVASKERI

Omkring Aaret 1890 grundlagde tidligere Fanøskipper, Kaptajn Anthonisen, ovennævnte Dampvaskeri.

Vaskeriejer S. Pedersen

Efter at have været drevet af forskellige Indehavere blev Dampvaskeriet i 1917 overtaget af den nuværende Indehaver, S. Pedersen, som indførte en helt ny Idé, der bestod i Udlejning af Dækketøj, Hotellinned, Duge, Servietter, Skjorter, Frakker og Kitler, hvilket gav Forretningen et vældigt Opsving.

Bygningen, hvori Virksomheden drives, stammer fra 1890 og er beliggende Finlandsgade 65, men er i de senere Aar, efterhaanden som Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, udvidet og moderniseret, ligesom der er installeret fuldstændig nye Vaske- og Strygemaskiner af det verdenskendte Fabrikat G. E. M., saaledes

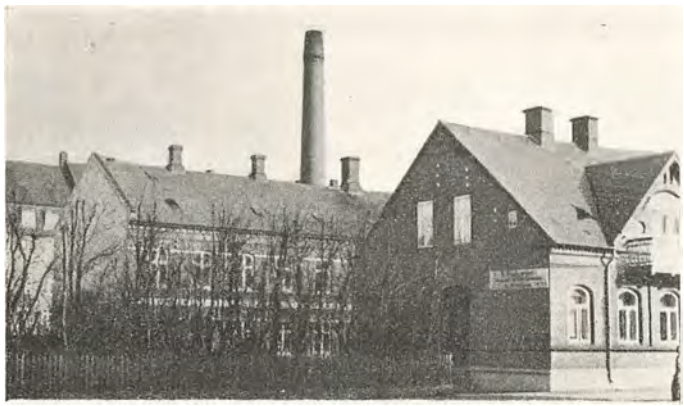

at Vaskeriet nu raader over de bedste tekniske Hjælpemidler og giver Beskæftigelse til ikke mindre end 16—17 Personer. Man er i Stand til at udføre al Slags Vask.

S. Pedersen er født den 19. December 1881 i Udby. Han har faaet sin Uddannelse som Uldspinder og Væver og har som saadan været Indehaver af Varde Klædefabrik og Varde Dampvaskeri, hvilket gjorde ham til fuldstændig Fagmand paa dette Omraade. S. Pedersen er Kasserer i Sydjysk Vaskeriejerforening.

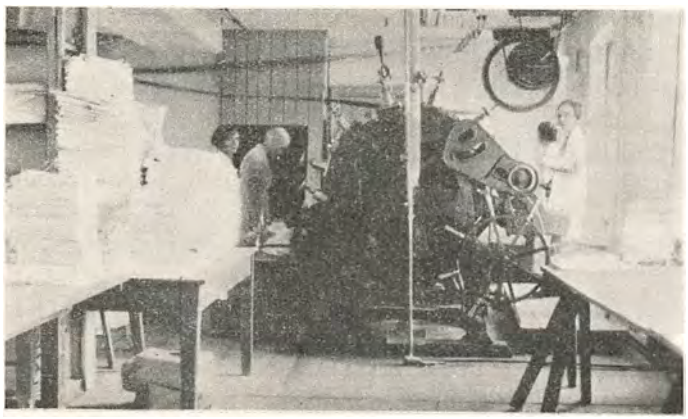

A. CHR. KNUDSEN
LAKFARVEFABRIK

A. Chr. Knudsen startede i Aaret 1896 som Malermester, men 9 Aar efter, i 1905, løste han Borgerskab til Farve- og Tapethandel. Senere optoges Fabrikation af Oliefarver og Lakfarver. Denne Fremstilling er efterhaanden blevet en Specialitet. Produkterne afsættes dels i egen Detailhandel og en stor Del afsættes til andre Handlende i Esbjerg og Omegn.

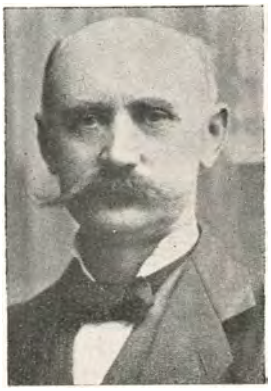

Malermester A. Chr. Knudsen

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er opførte i 1896, men blev i 1901, da Forretningen var gaaet saa meget frem, at Lokaliteterne var blevet for smaa, ombygget og moderniseret, saaledes at saavel Fabrik som Værksted fremtræder fuldt tidssvarende, og da der raades over alle nødvendige Maskiner, er man i Stand til at imødegaa selv den haardeste Konkurrence. Samtidig med Udvidelsen i 1901 byggedes en stor Ejendom mod Gaden, hvori Detailhandelen nu findes.

A. Chr. Knudsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 8 Personer, er født i Aaret 1865 i Stensby paa Fyen og har faaet sin Uddannelse som Maler i Skamby, hvorefter han, for yderligere at dygtiggøre sig, rejste som Malersvend i Tyskland og Schweiz. Efter Hjemkomsten etablerede han sin nuværende Virksomhed.

A. Chr. Knudsen har tidligere været mangeaarig Kasserer for Malermesterforeningen.

A/S JENSEN & LAURIDSEN
SKIBSBYGGERI

I Aaret 1927 grundlagdes ovenstaaende Skibsværft af Indehaverne som Aktieselskab, og med Formaalet: Bygning af Kuttere specielt beregnede til Fiskeribrug, og det er ikke faa af disse, der i Aarenes Løb er afgaaet fra Værftet fuldt moderne indrettede med Motor, elektrisk Lys og Radio.

Skibsbygger J. N. Jensen

Værftet er bygget i 1927 med Byggehal, saaledes at Kutterne bygges under Tag. Forskellige andre Baade er i Tidens Løb ogsaa afleveret, ligesom der til Stadighed er større Havari- og Reparationsarbejder i Gang.

Det er lykkedes Indehaverne ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Værftet frem til den nuværende gode Position, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes dem ogsaa i Fremtiden at bevare det gode Ry, Værftet efterhaanden har vundet sig.

J. N. Jensen, der er født den 2. December 1869 paa Fanø, har faaet sin Uddannelse som Skibsbygger og Skibskonstruktør paa sin Fødeø, da de store Sejlskibe endnu fandtes her. Senere fik han Ansættelse hos Skibsbygmester S. Abrahamsen, hos hvem han lærte Bygning af Fiskekuttere. Han forestaar nu den tekniske Ledelse af Skibsværftet samt Bogholderiet.

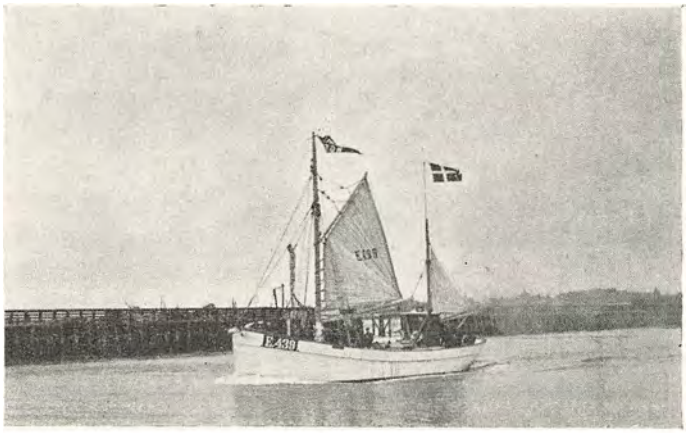

J. N. Jensen er Lærer paa Teknisk Skole i Skibskonstruktion.

P. C. Lauridsen er født paa Fanø i Aaret 1879 og har udstaaet sin Læretid hos Christen Christensen, Kolding Skibsværft, hvorefter han senere fik Ansættelse som Formand hos S. Abrahamsen.

Ledelsen af Skibsbyggeriet er i Hænderne paa Lauridsen, der foruden at være Skibsbygger har taget Tørnen som Sømand paa Sejlskibe for at faa den fornødne praktiske Erfaring.

BRDR. BURMEISTER
MEK. VÆRKSTED — JERNE PR. ESBJERG

En forholdsvis ny Virksomhed, men derfor ikke mindre kendt og anset, er Brdr. Burmeisters i Jerne, der er paabegyndt den 1. November 1929 som almindeligt mekanisk Værksted, hvor Reparationer af enhver Art indenfor Faget udføres, ligesom der fremstilles Læselamper, der bl. a. leveres til Nyborg Lampeskærmefabrik og Jørgen Reimer i Odense. Endvidere fremstilles Smedejernslysekroner, samt større Legetøjsautomobiler til Børn, og det skal desuden nævnes, at man har paatænkt i nær Fremtid at paabegynde Fabrikation af elektromekanisk Legetøj.

Johs. Burmeister er Tysker af Fødsel, idet han er født i Hamborg den 23. Oktober 1905 og har faaet sin Uddannelse henholdsvis i Danmark og Tyskland.

ESBJERG EDDIKEBRYGGERI A/S

En i Esbjerg By og Opland kendt og anset Virksomhed er Eddikefabriken, der er grundlagt i Aaret 1896 af Eddikebrygger Petersen, hvis Svigersøn, Dir. Brinch, drev Firmaet til 1917, og som særligt lagde an paa at fremstille Fabrikens Standardmærke „Mannheimer Eddike". I 1917 blev Firmaet solgt, og efter at have haft flere Indehavere, overtoges Fabriken i 1929 af Th. Hansen, som moderniserede Anlæget og anlagde moderne Driftsmaader, saa at Firmaets Fabrikat, „Mannheimer Eddike", hurtigt vandt Indpas hos Oplandets Købmænd, og da den høje Standard stadig bevares, er Fabrikens Omsætning stadig opadgaaende.

I August Maaned 1933 optog den tidligere Eneindehaver, Th. Hansen, V. Plauborg som Meddirektør, idet Firmaet samtidig omdannedes til Aktieselskab.

Det er lykkedes Indehaverne ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Fabriken frem til den nuværende gode Position, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes ogsaa i Fremtiden at bevare det gode Ry, Firmaet efterhaanden har vundet sig.

N. P. JENSENS SKIBSVÆRFT

Indehaveren af ovennævnte Skibsværft, N. P. Jensen, begyndte som selvstændig den 9. Januar 1917 efter sin Læremester S. Abrahamsens Død, idet han overtog dennes Værft. I Oktober 1922 flyttede Jensen til det nuværende Værft, som han overtog efter Fiskeeksportør Oscar Wilhelmsen, der havde grundlagt det.

Skibsbygger N. P. Jensen

Paa Værftet udføres alt, hvad der forlanges indenfor Skibs- og Baadebygning i Træ, men en særlig Specialitet er dog Fiskekuttere. For Tiden haves Nybygning Nr. 30 paa Stabelen, foruden de Joller, der i Aarenes Løb er byggede, saa Værftet maa nu regnes for et af Esbjergs største Kutterbyggerier.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Virksomhed frem til den nuværende gode Position, saa der er ingen Tvivl om, at

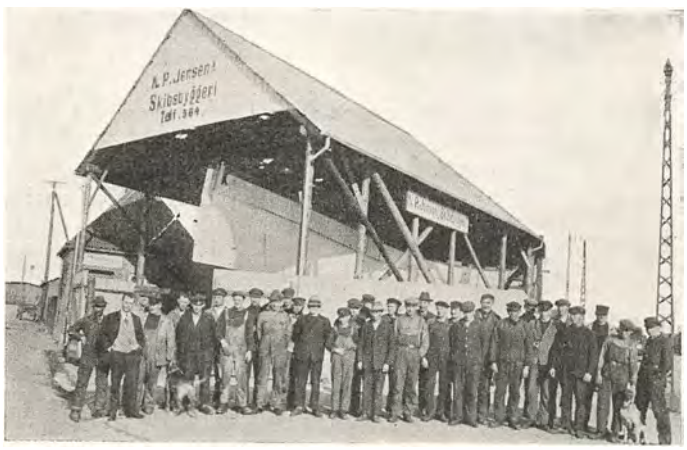

det vil lykkes ham ogsaa i Fremtiden at bevare det gode Ry, Værftet har vundet sig.

N. P. Jensen, der i sin Virksomhed beskæftiger ca. 30 Personer til Stadighed, er født den 24. September 1883 i Aalsrode ved Grenaa og har faaet sin Uddannelse ved Faget i Esbjerg, hvorefter han senere fik Ansættelse hos S. Abrahamsen.

At N. P. Jensen er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner. Han er Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse. Han er saaledes Formand for Foreningen af Træskibsbyggere i Esbjerg, Medlem af Bestyrelsen for Foreningen af Træskibsbyggere indenfor Jern- og Metalindustrien, Medlem af Bestyrelsen for Foreningen af Træskibsbyggere i Danmark, Bestyrelsesmedlem i den stedlige Arbejdsgiverforening samt Medlem af Bestyrelsen for Haandværker- og Industriforeningen.

NIELS ULDAHLS HANDELSGARTNERI
SKADS PR. ESBJERG

Blandt de driftige Gartnere i Omegnen af Esbjerg, der afsætter deres Produkter gennem Gartnernes Salgsforening i Esbjerg, har Handelsgartner Niels Uldahl i Skads en af de største og ældste Forretninger paa Egnen. Den er grundlagt af Gartner K. Uldahl, men blev i 1921 overtaget af dennes Søn, Niels Uldahl, der nu beskæftiger 5—6 Mand, alt efter Aarstiden.

Handelsgartner Niels Uldahl

Gartneriet bestaar af 7 store Drivhuse, hvoraf der er installeret Varme i de 5, medens de 2 benyttes som Koldhuse. Ialt har man ca. 1000 Kvadratmeter under Glas og 100 Mistbænke. Samtlige Drivhuse er udført af den nuværende Indehaver, der paatænker forskellige Udvidelser for at kunne tilfredsstille den store Efterspørgsel, der er paa hans Produkter. Disse omfatter i første Række Tomater og Peberrod, men iøvrigt avles ogsaa alle de andre gængse Gartneriprodukter.

Til Ejendommen hører ca. 15 ha Jord, hvoraf de 7 ha benyttes til Gartneribrug og Resten til almindeligt Landbrug. Beboelsesbygningen og Udbygningerne er opført samtidig i 1895, men er godt vedligeholdt og velindrettede.

Niels Uldahl er født den 2. Juli 1897 i Esbjerg og er uddannet paa forskellige Gartnerier, ligesom han har besøgt Aarslev Havebrugsskole og gaaet et Aar paa Aftenhandelsskolen i Esbjerg.

HENRY REINHOLDT MØLLER
CYKLEFORRETNING
GAMMELBY PR. ESBJERG

I 7 Aar, inden Møller etablerede sig som selvstændig, havde han virket med privat Kundekreds indenfor Cykle- og Radiobranchen.

Forretningen startedes med Detailsalg af Cykler og Radio, ligesom der føres Lager af Reservedele. Til Forretningen hører et mekanisk Værksted, der er udstyret med alle nødvendige Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget, herunder Reparation af Geværer.

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene, men Forretningen er i støt og rolig Fremgang.

Henry Reinholdt Møller, der er født den 4. April 1907 i Esbjerg, har faaet sin Uddannelse som Mekaniker, og gennem de 7 Aar, han arbejdede ved Faget inden han etablerede sig, har han ved Eksperimenter med Radio yderligere udvidet sine Kundskaber paa dette Omraade.

BLOMSTERFORRETNINGEN „ERSLY"

En Forretning af ganske ny Dato er ovennævnte, der er grundlagt paa den nuværende Plads, Torvegade 62, i Aaret 1933 af Brdr. W. og Chr. Ersly. Den drives som speciel Blomster-, Frugt- og Grøntforretning og raader over en Butik, der er sammenbygget med to Drivhuse, der benyttes til Udstilling. Man agter i Fremtiden at udvide Virksomheden til ogsaa at omfatte selvstændigt Gartneri.

I Virksomheden beskæftiges 3 Personer, og den daglige Ledelse forestaas af Brdr. Ersly.

Chr. Ersly, der er født den 18. April 1900, har faaet sin Uddannelse som Gartner hos Thorvald Pedersen i Kø-

benhavn, hvorefter han arbejdede hos Poul Hansen, Tagenshus, ligeledes i København, og har for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag besøgt forskellige større Gartnerier her i Landet.

Wagner Ersly er født den 31. Maj 1910 og har faaet samme Uddannelse som Broderen.

Brdr. Ersly er Medlemmer af almindelig dansk Gartnerforening.

BLOMSTERFORRETNINGEN „ERIKA"

Paa Nygaardsvej 11 ligger ovennævnte Blomsterforretning, hvor den har været drevet i 20 Aar, og der er gennem disse erhvervet en stor, solid Kundekreds, som samtidig med Forretningen blev overtaget af den nuværende Indehaver, Kr. Lykke Pedersen, i Aaret 1933. Det er lykkedes denne i den korte Tid, der er forløbet siden Overtagelsen, ikke alene at bibeholde de gamle Kunder, men yderligere at forøge deres Antal.

Gartner K. Lykke Pedersen

Forretningen drives med Salg af Blomster, Frugt og Grøntsager, og der forhandles saavidt muligt kun danske Produkter. Endvidere drives Kransebinderi, ligesom der udføres saavel Have- som Kirkegaardsarbejde.

Kr. Lykke Pedersen, der er født i Aaret 1906 i Aarup paa Fyen, har faaet sin Uddannelse som Gartner i Varde hos H. V. A. Larsen. Inden Overtagelsen af sin nuværende Forretning havde han i 6 Aar drevet Gartneri i Ansager.

ESBJERG SLIDBANEFABRIK

Esbjerg Slidbanefabrik, Nørregade 95, Esbjerg, er grundlagt Aar 1931 af Vulkanisør Oscar Petersen og overtaget af Jens Møller Kongsted den 1. April 1933.

Fabriken er forsynet med nyanskaffede, moderne Maskiner, installerede i en stor og imponerende Bygning, som tidligere benyttedes af Esbjerg Bryggeri til Spritstation. Firmaets Formaal er, som Navnet angiver, at fabrikere Slidbaner paa Automobilgummi, og som Vulkaniseringsanstalt er den vel nok den næststørste Forretning i Byen. At den er beliggende i Byens Centrum — direkte til Gaden — giver den naturligvis ogsaa et Fortrin, navnlig maaske med Henblik paa Salg af nyt Gummi, hvoraf Fabriken har Lager. Der er fire Personer i fast Arbejde.

Vulkanisør Jens Møller Kongsted er født den 26. Februar 1888 i Djernæs ved Haderslev. I 4 Aar deltog han paa tysk Side i Verdenskrigen, hvor han gjorde sin Pligt

og efter Slaget ved Verdun blev dekoreret med Jernkorset. Efter Hjemkomsten blev han uddannet som Vulkanisør; han havde Arbejde paa Ribe Vulkaniseringsanstalt, indtil han overtog Firmaet i Esbjerg.

Hos Møller Kongsted er blandt andre i Arbejde Værkfører Sørensen, født den 14. Februar 1900 i Tønder. Sørensen blev som 17-aarig indkaldt til tysk Krigstjeneste og gjorde Krigen med indtil dens Slutning.

HANDELSGARTNER CHR. NISSEN
JERNE PR. ESBJERG

Ovenstaaende Handelsgartneri er grundlagt for ca. 10 Aar siden, men i 1933 overtoges det af den nuværende Indehaver, Chr. Nissen, der forøvrigt allerede dengang i 5 Aar havde drevet Gartneri paa Strandvejen.

Handelsgartner Chr. Nissen

Virksomheden drives udelukkende som Handelsgartneri med Forretning i Byen, beliggende Teglværksgade 41. Der dyrkes Grøntsager og Blomster, hvoraf skal fremhæves Cyclamen, Hortensia, Bregner og Roser, medens Frugt importeres direkte fra Udlandet. Gartneriet bestaar nu af 3 Drivhuse, alle med indlagt Varme, ca. 100 Mistbænke og desuden 1½ Td. Land, alt under Kultur. I Gartneriet beskæftiges 3 Personer. En god Hjælp har Nissen i sin Hustru, der varetager Salget fra Butiken.

Handelsgartner Chr. Nissen er født den 20. September 1901 i Esbjerg og har faaet sin Uddannelse som Gartner i sin Fødeby, hvorefter han havde Beskæftigelse i København og senere i Kleus Gartneri i Boldesager.

SKRÆDERFORRETNINGEN „WESTON"

Skræderforretningen „Weston", Esbjerg, er grundlagt Aar 1929 af J. A. Møller i Kirkegade 19. Firmaet er i 1933 udvidet og flyttet til Kirkegade 15 (tidligere Skrædermester N. Krusborgs Lokaler). „Weston" er nu en af Byens bedste Forretninger i sin Branche. Der raades over en stor, pæn Butik samt Prøvestue og Værksted, og der haves en udmærket og solid Kundekreds blandt Byens Folk.

Skrædermester J. A. Møller

J. A. Møller befatter sig med alle Slags almindelig Herreskræderi og har i Øjeblikket 3 Personer i fast Arbejde.

Skrædermester Møller er født den 15. Juli 1895 i Sdr. Hygum, hvor han ogsaa har staaet i Lære ved Faget. Senere har han arbejdet som Svend hos Brdr. Andersen, Magasin du Nord og Zachariassen i København, hvilket turde være en Borgen for, at han er en dygtig Mand til sin Gerning. Møller har desuden Diplom fra Tilskæreraka-demiet i Dresden.

A. TRANGBÆK FORSINGDAL
ESBJERG LADESTATION

Brødrene R. og A. Trangbæk Forsingdal grundlagde Firmaet Esbjerg Ladestation i Aaret 1926 paa samme Plads, hvor det endnu findes. — Der begyndtes meget smaat; men Brødrene tog fat med Iver og Energi, og de fik efterhaanden ved fælles Kræfter arbejdet deres Firma op, saaledes at det nu er Indehaver af den største Akkumulatorforretning i Esbjerg — en Forretning, som er i stadig og solid Fremgang. Der arbejdes med moderne, tidssvarende Maskiner, og til Raadighed haves 3 udmærkede Værkstedslokaler. Arbejdsstyrken er i Øjeblikket paa 4 Personer.

A. Trangbæk Forsingdal

Esbjerg Ladestation, der er beliggende Borgergade 45, har som Speciale Opladning, Reparation og Salg af Akkumulatorer. Firmaet staar foran en ret betydelig Ud-

videlse af Bedriften, idet det er Meningen at optage Fabrikation af Akkumulatorer — en speciel Type under Navnet: „Forsing, Esbjerg".

I 1933 udtraadte R. Trangbæk Forsingdal, der har faaet fast Ansættelse i Esbjerg Brandkorps, af Kompagniskabet; hans Broder er derfor nu eneste Indehaver.

Akkumulatorrevisor A. Trangbæk Forsingdal er født den 14. September 1900 i Skals, hvor han ogsaa har faaet sin Uddannelse som Maskinarbejder. Som Svend har han i 5 Aar arbejdet paa Maskinfabriken i Silkeborg og i 1 Aar hos A/S Titan i København.

SNEDKERMESTER NIELS NIELSEN

Indehaveren af ovennævnte Forretning paabegyndte sin Virksomhed i Aaret 1909 i et lejet Værksted og uden Butik. Ved Starten fremstilledes Møbler i alle Stilarter paa Bestilling. Støt og roligt gik Forretningen fremad, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa, hvorfor der i 1919 lejedes Lokaler, beliggende Kongensgade 60. Her havde Forretningen til Huse, indtil den i 1934 flyttedes til egne Lokaler i Kongensgade 82. I denne Ejendom raades over 3 Beboelseslejligheder samt en stor, flot Butik med tilstødende Lagerlokaler. Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Snedkermester Niels Nielsen

Der drives Handel med Møbler, og endvidere fabrikeres paa Værkstedet Møbler til Salg fra egen Butik samt paa Bestilling, og at det er en ret omfattende Forretning, forstaar man, naar det oplyses, at der til Stadighed beskæftiges 8—10 Personer.

Niels Nielsen, der er født den 15. Juni 1881 i Søndersø paa Fyn, har faaet sin Uddannelse ved Faget.

At han er en dygtig Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner. Han er saaledes Medlem af Bestyrelsen for Snedkermestrenes Centralforening for Jylland og Fyn samt Kasserer for Teknisk Skole i Esbjerg.

HØNSERIEJER CHR. LARSEN

Chr. Larsen paabegyndte sit Hønseri i Aaret 1920 under meget beskedne Forhold og med ganske faa Dyr. Det er lykkedes ham ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive sin Virksomhed betydeligt frem, ligesom Bestanden efterhaanden er udvidet en Del og udelukkende bestaar af racerene og højt præmierede Dyr af Rhode Island Reds Racen.

I Rugesæsonen sælges alle Æg til Rugeæg, medens de den øvrige Del af Aaret sælges til Dagspris, endvidere sælges daggamle Kyllinger af ovennævnte Race.

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er opførte af Indehaveren og fremtræder fuldt tidssvarende. Der beskæftiges til Stadighed 2 Personer i Virksomheden.

Chr. Larsen er født den 24. August 1898 i Fabjerg og har ved Selvstudier sat sig ind i sin nuværende Branche.

Chr. Larsen, der er en dygtig og energisk Mand, er Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse. Han er saaledes Formand for Esbjerg og Omegns Fjerkræklub samt Medlem af Bestyrelsen for Dansk Fjerkræavlerforening, Ribe Amtskreds.

ESBJERG MØLLE

En ikke alene i Esbjerg By, men i hele Omegnen kendt og anset Virksomhed er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1896, idet den nuværende Indehaver, H. L. Winther, tilligemed 3 andre Mænd overtog Møllen dette Aar. Møllen blev flyttet hertil fra Fyen i 1893.

De 3 Indehavere drev Møllen, indtil H. L. Winther i 1900 overtog den for egen Regning. Han begyndte paa bar Bund, men det lykkedes ham snart at drive Møllen frem til at blive en af de bedste af sin Art paa Pladsen. Forretningen blev den Gang drevet med Formaling af Korn for Bønder og Bagere; men efterhaanden som Udviklingen er skredet frem, er Møllen fulgt med og er nu udvidet til ogsaa at omfatte Handel med Korn og Foderstoffer, Kunstgødning, Frø, Mel og Fourage. Endvidere drives en betydelig en gros Handel med Flormel, ligesom der er optaget Fabrikation af Hønsefoder, hvilket efterhaanden er blevet Møllens Specialitet, og dette Produkt sælges saavel en gros som en detail.

Det er lykkedes Indehaveren at erhverve en meget betydelig Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve

Byen, men i hele Omegnen, ligesom han nu er i Stand til at beskæftige 4—5 Personer til Stadighed.

Gentagne Gange i Aarenes Løb er Møllen blevet udvidet, og desuden er der foretaget en Del Tilbygninger, efterhaanden som Trivselen gjorde det nødvendigt.

H. L. Winther, der er født den 21. Juni 1861 i St. Darum, har høstet sin Erfaring indenfor Faget i sin egen Forretning.

BOLLESAGER BRYGGERI
PR. ESBJERG

De kvindelige Bryggere, der findes i Danmark, er nemt talt. En af dem er Frøken Gudrun Christensen, der er Indehaver af Bollesager Bryggeri pr. Esbjerg, hvis dejlige Hvidtøl drikkes over hele Sydvestjylland.

Brygger L. Christensen

Frk. Gudrun Christensen

Bryggeriet er en anset gammel Virksomhed, der blev grundlagt i Aaret 1896 som Hvidtølsbryggeri af L. Christensen, der efterhaanden oparbejdede en stor og solid Forretning med Depoter baade i Varde, Ribe, Bramminge og Skern. Efter at være uddannet hos Faderen som Brygger og i 6 Aar at have ledet Virksomheden overtog Datteren, Frøken Gudrun Christensen, den i Januar 1933 og fører den nu videre i samme Spor. Ialt beskæftiges 3 Mand i Bryggeriet, der er opført i 1896 og senere udvidet flere Gange.

I 1912 byggede Brygger Christensen et Elektricitetsværk i Bollesager, som gentagne Gange blev udvidet, inden det den 1. September 1933 blev afhændet til Esbjerg Kommune.

HANDELSGARTNER SVEND LOKLINDT FAVRFELT PR. ESBJERG

Loklindts Handelsgartneri i Favrfelt er grundlagt i 1920. Handelsgartner Loklindt købte allerede i 1919 sin nuværende Ejendom og indrettede her Aaret efter Gartneri. Til Gartneriet hørte den Gang 15½ Td. Land. Heraf solgtes kort efter 1½ Td. Land til Kolonihaver. Gartneriet raader nu over 9 Drivhuse og ialt 230 Mistbænke. Ialt er ca. 7000 Kvadratalen under Glas.

Gartneriet, der om Sommeren beskæftiger 6—7 Mand og om Vinteren 2 Mand foruden Indehaveren, avler Agurker, Blomkaal, Jordbær, tidlige Kartofler og alle gængse Gartneriprodukter, som sælges gennem Gartnernes Salgsforening i Esbjerg. Loklindt, der selv har været med til at oprette Salgsforeningen og var Medlem af dens Bestyrelse i 2 Aar, er født den 30. Marts 1897 i Jerne. Han er uddannet i Faget hos sin Fader og har i 5 Maaneder frekventeret Aarslev Havebrugsskole.

K. ANDERSEN TOFT
BINDERIARTIKLER

Enhver Gartner og Blomsterhandler i Esbjerg kender ovenstaaende Forretning, der er paabegyndt af Indehaveren i Aaret 1925 i Finlandsgade 45 og drives som Handel med Binderiartikler til Kranse samt Baandtrykkeri og iøvrigt alt under Branchen hørende.

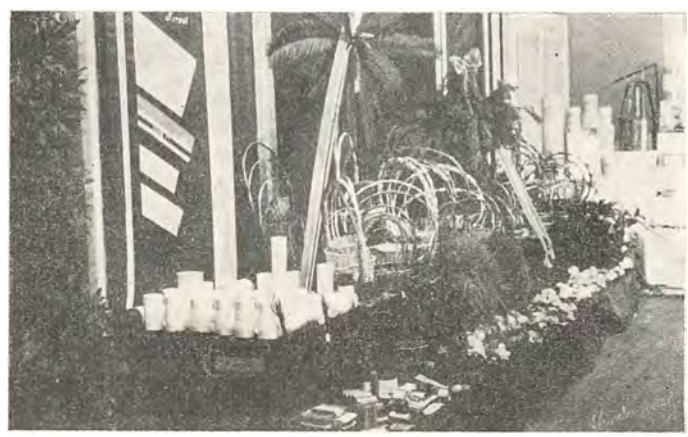

Støt og roligt er Forretningen ved et dygtigt og energisk Arbejde fra K. Andersen Tofts Side drevet fremad, ligesom der i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

En Følge af Forretningens stadige Trivsel var, at Lokaliteterne blev for smaa, hvorfor Forretningen i 1932 flyttedes til den nuværende Beliggenhed, Kirkegade 39, hvor der raades over til Formaalet godt egnede Lokaler.

K. Andersen Toft, der er født den 1. Januar 1895 i Esbjerg, har oprindelig faaet sin Uddannelse ved Landvæsenet, men gik senere over til Gartneri, hvorefter han startede sin nuværende Forretning.

BRDR. JENSEN
AUTO DUCO LAKERERI
JERNE PR. ESBJERG

I Aaret 1924 paabegyndte Jens M. Jensen sin Virksomhed, bestaaende af Værksted med Autolakereri, under meget beskedne Forhold. Han drev denne alene indtil 1928, da Broderen, Carl Jensen, indtraadte som Medindehaver. Ret hurtigt arbejdedes Forretningen frem, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa, hvorfor Værkstedet i 1929 udvidedes til det dobbelte Areal. En anden Grund til, at Pladsforholdene maatte udvides var, at Forretningen i 1926 gik over til Ducolakering, der efterhaanden blev Specialitet, og paa hvilket Omraade Virksomheden er en af de førende. Det er lykkedes Indehaverne gennem et godt Samarbejde og ved en dygtig og energisk Ledelse at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og man er nu i Stand til at give Beskæftigelse til 4—5 Personer foruden Indehaverne.

Jens M. Jensen, der er født den 28. Juni 1898 i Jerne, har faaet sin Uddannelse som Vognmaler i København, hvor han opholdt sig i 6 Aar, endvidere har han specielt lært Ducolakering.

Carl Jensen, der er født den 11. Maj 1909 i Jerne, har faaet sin Uddannelse som Bygningsmaler i Esbjerg. Sin Uddannelse som Ducolakerer har han faaet gennem et etaarigt Ophold i København.

BRDR. LEERVAD
INSTALLATIONSFORRETNING

Ovennævnte Firma er paabegyndt af Frederik Leervad i Aaret 1917 i et lille lejet Værksted beliggende Danmarksgade 46, medens Lageret var paa Loftet i Privatboligen. Frederik Leervad drev Forretningen alene indtil 1918, da Broderen, Vilh. Leervad, indtraadte som Medindehaver, og samtidig antoges det nuværende Firmanavn.

Installatør Frederik Leervad

Brødrene Leervad deler Arbejdet mellem sig saaledes, at Vilhelm Leervad forestaar den forretningsmæssige og Frederik Leervad den faglige Ledelse. — Samme Aar købtes Ejendommen Norgesgade 41, hvor der i Kælderen indrettedes Værksted med Drejebænke. Vikle-maskiner og Afprøvningsapparater installeredes, og der forefindes et særligt Reparationsværksted for Akkumulatorer. Det var dog først i 1920, at der paabegyndtes med Reparationer og Bevikling af elektriske Motorer.

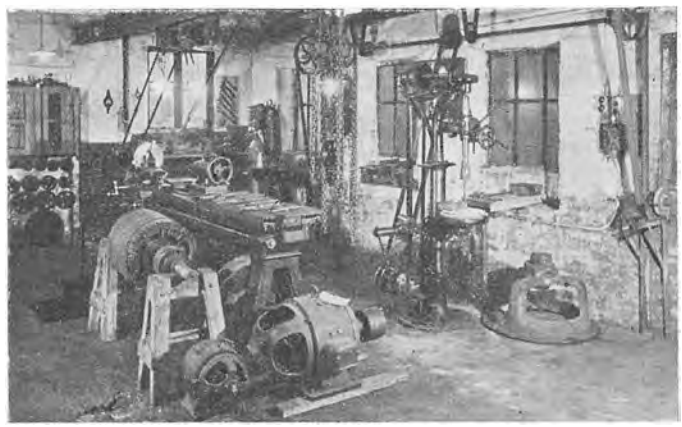

Et udførligt Karthotek viser, at der til Dato er foretaget ikke mindre end 6000 større og mindre Reparationer. Kartoteket er endvidere saaledes indrettet, at man til enhver Tid kan følge enhver tidligere Fejl og Reparation, og Holdbarheden af udførte Arbejder kan saaledes paavises og kontrolleres. I Stueetagen er indrettet Kontor og et mindre Detailudsalg af elektriske Artikler og Radio, samt Tegnestue. I Tidens Løb, efterhaanden som Forretningen er gaaet fremad, er de øvrige Etager taget i Brug til Lagerlokaler, og Omsætningen er steget til det 6-dobbelte, ligesom der nu beskæftiges 10 Svende og 4—5 Lærlinge til Stadighed.

Det skal endvidere nævnes, at Firmaet har Hovedforhandling af PH.-Lamper for Esbjerg og Opland; desuden haves en gros Lager for „Dansk Elektro Kul" i Vestjylland.

Det er ikke faa store Arbejder, Firmaet i Aarenes Løb har faaet overdraget Udførelsen af, saaledes skal nævnes Installationerne og Reparationer ved Esbjerg Havn samt Størstedelen af Kommunens Reparationsarbejder, Installationerne ved Kommunens nye Kontorer, Oliemøllen, Hermetikfabriken, begge Isværkerne og Esbjerg

Bank. Endvidere er der udført store og betydelige Installationer i Skads Sogn samt Reparationer for D.F.D.S.

Vilhelm Leervad, der er født den 15. Marts 1879 i Esbjerg, har faaet sin Uddannelse i en Kulforretning. Sin Læretid udstod han i Esbjerg Kulkompagni og arbejdede senere i Hamburg og København, hvorefter han i 1907 kom tilbage til sit gamle Firma som Førstemand. Ved Chefens Død i 1916 gik han ind som Direktør. I Aaret 1918 solgtes Firmaet til Konkurrenterne Willemoes og Lauritzen.

Vilhelm Leervad er tidligere Medlem af Haandværkerforeningens Bestyrelse og er nu i Bestyrelsen for Installatørernes økonomiske Sammenslutning i Provinsen. (Protektor).

Frederik Leervad er født den 4. April 1884 i Esbjerg og har faaet sin Uddannelse som Elektriker, senere som Maskinarbejder, dernæst har han læst i 3 Aar paa Teknikum Mittweida, en Eksamen, der udgør det som tysk Ingeniør. I 2 Aar arbejdede han i Tyskland, bl. a. i Frankfurt a. M. og Darmstadt. Efter Hjemkomsten begyndte han som Montør hos Bruun og Sørensen i Aarhus, hvorefter han havde Ansættelse forskellige Steder, sidst 5 Aar som Overmontør paa Esbjerg Kommunes Elektricitetsværk.

Frederik Leervad var tidligere Formand i Esbjerg Installatørforening, som nu er indgaaet. Han er nu fast Skuemester ved Svendeprøver i Provinsinstallatørforeningen og Medlem af Bestyrelsen for Teknisk Skole.

SØREN I. KJELDSEN
SKIBS- OG BAADEBYGGERI

Det var Skibsbygger S. Abrahamsen, der i Aaret 1899 lagde Grunden til ovennævnte Firma, idet han paabegyndte sit Skibsbyggeri paa Østre Havn. Som Eneindehaver drev han det indtil 1910, da det overgik til Aktieselskab under Navnet A/S Esbjerg Skibsværft.

Skibs- og Baadebygger Søren I. Kjeldsen

Den nuværende Indehaver, Søren I. Kjeldsen, overtog Virksomheden i Aaret 1927 og fortsatte Driften under sit eget Navn. I 1932 blev det Areal, hvorpaa Skibsbyggeriet var anlagt, inddraget af Staten til andet Formaal, hvorefter Staten byggede en ny Bedding til et Beløb af 400,000 Kroner, hvorpaa Kjeldsen fik anvist Plads til at opføre det nuværende Værft med Adgang til Statens Bedding.

Det er hovedsageligt Fiskefartøjer, der bygges, men iøvrigt udføres enhver Reparation under Faget hørende. Endvidere er fremstillet en Kreatur-Slæbefærge til Postvæsenet, og endelig skal det nævnes, at Værftet har udført Bygningen af en Lystkutter paa 43 Tons til en tysk Privatmand.

S. I. Kjeldsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 8 Personer, er født den 29. Maj 1898 i Egtved ved Kolding og

har faaet sin Uddannelse som Skibs- og Baadebygger hos S. Abrahamsen, Grundlæggeren af Værftet.

S. I. Kjeldsen er Formand for Marineforeningen i Esbjerg.

WILLIAM LINDBERG
AUTOMOBIL-VÆRKSTED

Firmaet William Lindberg, Automobil-Værksted, har Lokaler Strandbygade 46 i Esbjerg. Lindberg overtog Firmaet den 1. Marts 1932 efter Aage Bjerregaard, og var der dengang Mangel paa Fremdrift i Foretagendet, saa er denne Fremdrift i hvert Fald til Stede nu. Det er næppe for meget sagt, at Lindberg nu er Indehaver af et af Esbjergs allerfineste og største Automobil-Værksteder, og at Omsætningen stadig er stigende, derom vidner Travlheden i Værkstedet tydeligt nok. For Tiden er Arbejdsstyrken paa 6 Personer. — William Lindbergs store Værksted er forsynet med det bedste og mest moderne Værktøj. I Forbindelse med Værkstedet haves Udsalg af Gummi og Reservedele.

Mekaniker William Lindberg

Mekaniker William Lindberg er født den 5. Marts 1905 i Ribe, hvor han ogsaa fik sin første Uddannelse ved Faget. Senere kom han til Esbjerg, hvor han fortsatte sin Uddannelse hos Firmaerne Bruun og Frikke gennem de følgende 5 Aar. Derefter var han ansat hos Brdr. Harborg i 2 Aar — indtil sin Overtagelse af selvstændig Virksomhed.

MØBELMAGASINET „ØSTEND"

Forretningen, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Indehaveren, W. Støckler, i Aaret 1924, der da lejede og omforandrede de nuværende Lokaler med Formaalet for Øje.

Snedkermester W. Støckler

Støckler begyndte paa fuldstændig bar Bund og uden en eneste Kunde, men Forretningen er stadig under hans dygtige og initiativrige Ledelse gaaet fremad, ligesom der er erhvervet en meget omfattende Kundekreds, der stadig forøges. Forretningen regnes nu for at være en af de førende indenfor sin Branche i Byen.

Forretningen har til Huse i Byens Hovedgade, Kongensgade, og der raades over en stor, præsentabel Butik samt udmærkede Lagerlokaler med tilstødende Kontor, Lagerskure og Pladser.

Virksomheden driver Salg af Møbler i alle Stilarter, hvoraf der altid føres et stort velassorteret Lager.

W. Støckler, der er født den 3. April 1896 i Rørkjær, har faaet sin Uddannelse som Snedker.

MØBELHANDLER D. P. BECK

Ovenstaaende Forretning er grundlagt af den nuværende Indehavers Fader, D. P. Beck, i Aaret 1898 den 22. Oktober, og der raadedes til at begynde med kun over et mindre Møbeludsalg fra en lille Butik. Støt og roligt arbejdedes Forretningen frem, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa, hvorfor der blev foretaget en meget betydelig Udvidelse og Modernisering i Aaret 1922, da hele Ejendommens Facade blev omforandret, ligesom Butiken udvidedes. Denne Udvidelse slog imidlertid ikke til overfor Forretningens stadige Trivsel, og i 1927 fandt Indehaveren det fornødent at opføre en stor Sidebygning i Tilknytning til og Fortsættelse af Forretningen.

Grundlæggeren døde i Aaret 1932 og efterfulgtes af sin Søn, den nuværende Indehaver, Knud Beck, der

fortsætter efter samme gode Principper som sin Fader, og det er lykkedes ham ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom Kundekredsen stadig er forøget, og denne maa nu søges ikke alene i selve Esbjerg, men i hele Omegnen.

Forretningen fører et stort Lager af Møbler i alle Stilarter, og er nu i Stand til at give Beskæftigelse til 4 Personer foruden Indehaveren.

Møbelhandler Knud Beck, der er født 26. Juni 1891 i Hunderup, har faaet sin Uddannelse ved Handelen.

MURERMESTER K. J. SKOU

En af dem, der har været med i en stor Del af den rige Udvikling, som Esbjerg er undergaaet i den sidste Menneskealder, er Murer K. J. Skou, som har besørget en lang Række store Byggearbejder i Byen.

Murermester K. J. Skou

Skou er født den 19. Oktober 1885 i Sejstrup By i Hunderup Sogn og vilde oprindelig slet ikke have været Murer. Allerede i Konfirmationsalderen kom han ud at sejle som Skibsdreng. — Imidlertid fik han Lyst til at blive Konstruktør og kom i Lære hos en gammel Murermester paa Landet, der udførte baade Murer-, Møbelsnedkeri- og Bygningssnedkeriarbejde samt byggede Pumpeanlæg og Vandmøller, og han fik her en yderst alsidig Uddannelse, som senere ofte er kommet ham til gode og har hjulpet ham over mange Vanskeligheder. Han havde gennemgaaet baade første og anden Grad af Odense tekniske Skoles Konstruktørkursus, da han pludselig fik den Indskydelse, at han ikke vilde fortsætte Læsningen. Den 3. April 1908 blev han Svend i Svendborg, og han arbejdede derefter forskellige Steder paa Fyen, indtil han den 13. April 1912 etablerede sig som Murermester i Jerne, hvor han har bygget en Del Gaarde og Villaer, som han selv tegnede, samt Skoler. Den 7. Marts 1919 fik han Borgerskab som Murermester i Esbjerg, hvor han siden da har udført en lang Række større og mindre Arbejder, hvoraf kan nævnes Hovedbygningen til den nye Skole i Rødkjær, Kvindernes Hus i Esbjerg, en Del af Kommunens Lejeboliger, Ombygnin-

gen og Tilbygningen af den gamle Havnebanegaard i Esbjerg og Spangbergs Sanatorium, samt 5 Ejendomme til Bolig- og Byggeudstillingen i Esbjerg i 1933. Desuden har han udført Reparationsarbejdet paa Esbjerg Raadhus og en Del Arbejder for Post- og Telegrafvæsenet og De danske Statsbaner, ligesom han har været med til Opførelsen af Hermetikfabriken i Esbjerg og har udført en lang Række Entreprenørarbejder for Esbjerg Kommune. Ialt beskæftiger han gennemsnitlig daglig 10—12 Mand.

Ogsaa paa andre Omraader har man haft Bud efter hans rige Evner og store Arbejdskraft. Han er saaledes tidligere Medlem af Esbjerg Byraad, Brandinspektør, tidligere Medlem af Murermesterforeningens Bestyrelse, af Bygningskommissionen i Jerne og Esbjerg. Nu kræver hans Forretning hele hans Tid, og han har af Tillidshverv nu kun Posten som Synsmand ved Aflægning af Svendeprøver i Murerfaget i Esbjerg.

SKRÆDERMESTER
ARTHUR E. DAHL

En af de førende Skrædermestre i Nybyggerbyen Esbjerg er Skrædermester Arthur E. Dahl. Hans Forretning i Torvegade 54 er af forholdsvis ny Dato, idet den er grundlagt den 1. Januar 1926 under meget smaa Kaar, men nu har faaet sig en stor og solid Kundekreds, der har lært at værdsætte den omhyggelige og dygtige Udførelse, som præger alt, hvad der udgaar fra Dahls Herre- og Dameskræderi.

Skrædermester Arthur E. Dahl

Som Bevis for Forretningens fine Kvalitetsarbejder kan det nævnes, at den har Diplom fra baade Teknologisk Institut og Teknisk Skole.

Dahl er født den 11. Marts 1898 i Hjerm. Han er uddannet i Faget hos Skrædermester Christensen i Hvidbjerg, hvorefter han arbejdede flere Steder rundt i Landet, indtil han etablerede sig.

NAFTA SERVICE STATION
J. ØSTERGAARD JENSEN

Indehaveren af Nafta Service Stationen, Vardevej, Esbjerg, grundlagde denne i 1932. J. Østergaard Jensen, som ogsaa er Ejer og Leder af Rutebilen Troldhede—Herning, driver desuden Vognmandsforretning med Fisk paa Tyskland.

J. Østergaard Jensen

Østergaard Jensen er en meget energisk Mand, der leder sin forskelligartede Virksomhed med Dygtighed og Fremsyn. Hans Service Station er et stort og flot Anlæg med tilhørende Vaskehal og mekanisk Værksted samt Privatbolig. For Tiden er 3 Personer fast ansatte ved Stationen, hvis Omsætning er i stadig Fremgang. Foruden Nafta Benzin føres der Lager af Olie. Sidste Aars Salg af Benzin var paa ca. 200,000 Liter.

J. Østergaard Jensen er født den 6. April 1903. Han fik sin første Uddannelse ved Landbruget og blev senere Vognmand. Nu driver han altsaa en kombineret Forretning som Vognmand og Benzinhandler og har aabenbart det rette Greb derpaa. Han er Formand for Benzinforhandlerforeningen for Vest- og Midtjylland.

AUT. VAND- OG GASMESTER
LYKKE THOMSEN & SØN

M. Lykke Thomsen begyndte sin Smedevirksomhed i Aaret 1886 og er saaledes Esbjergs ældste Smed. Han købte en lille Grund paa den nuværende Plads, Kirkegade 21, og der var den Gang kun Marker og Klitter i vid Omkreds. Paa denne Grund opførtes et lille Værksted, hvor der til at begynde med arbejdede 1 Svend og 1 Lærling. I 1888 opførtes Beboelseshuset, senere er der tilkøbt mere Plads, og i Aarenes Løb, efterhaanden som Virksomhedens Trivsel har gjort det nødvendigt, er der yderligere tilbygget, og Beskæftigelsesgraden udvidedes til 6 Svende og 2 Lærlinge.

Senere er Sønnen, Holger Lykke Thomsen, optaget i Forretningen, der, efterhaanden som Udviklingen er skredet frem, er udvidet til ogsaa at omfatte Udførelse

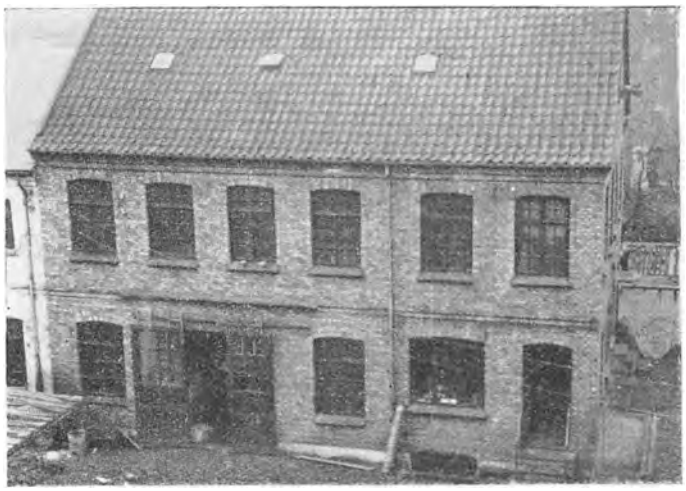

af Vand-, Gas- og Centralvarmeanlæg, hvilket nu er Hovedforretningen.

Det er ikke faa store Arbejder, der er blevet overdraget Firmaet at udføre, og dette er ikke alene Tilfældet i selve Byen, men ogsaa udenfor og i hele Jylland, saaledes skal nævnes: Hoved- og Stikledningsarbejder for Hjørring Vand- og Gasværk, Brønderslev Gas- og Vandværk, Frederikshavns Gasværk, Thisted Vandværk, Struer Vandværk, Ringkøbing Vandværk, Grenaa Vandværk samt for Vandværkerne i Humlebæk, Sletten, Snekkersten, Springforbi, Birkerød og Hornbæk.

Endvidere er udført Ledningsarbejdet for Esbjerg Vand- og Gasværk, Vandledningsarbejdet paa Esbjerg Havn, desuden er udført Installation af Vand, Gas og Sanitet paa Sct. Josephs Hospital, paa Esbjerg Sygehus samt en Del for Post- og Telegrafvæsenet.

Siden Sønnen i 1926 indtraadte i Firmaet som Medindehaver, er Forretning og Omsætning udvidet betydeligt, ligesom der er begyndt med Installation af Centralvarmeanlæg, paa hvilket Omraade Forretningen ligeledes har haft betydelige Arbejder, saaledes skal nævnes: Paa Alderdomshjemmet, Arbejderhøjskolen og Oliefyringsanlæget i „Ankerhus".

Man er dog ikke gaaet helt bort fra Smedehaandværket, idet der stadig udføres almindeligt Smedearbejde, Hegnsarbejde og Kunstsmedearbejde, og der beskæftiges nu ikke mindre end 15—20 Personer foruden Indehaverne.

Smedemester M. Lykke Thomsen, der er født den 3. Februar 1862 i Brønnum, har faaet sin Uddannelse ved Faget og arbejdet forskellige Steder rundt i Landet.

M. Lykke Thomsen er Æresmedlem af Haandværkerforeningen og har tidligere været Medlem af Ligningskommissionen og Byraadet.

Sønnen, Holger Lykke Thomsen, er født den 11. Juli 1889 i Esbjerg og har faaet sin Uddannelse hos Faderen, hvorefter han har arbejdet forskellige Steder i Landet og endvidere frekventeret Teknisk Skole i Odense, taget Eksamen paa Teknologisk Institut samt faaet Kursus i Centralvarmeanlæg.

Holger Lykke Thomsen er Medlem af Bestyrelsen for Centralforeningen og Næstformand i Haandværkerforeningen.

FANØ SKIBSVÆRFT

Indehaveren af ovennævnte Skibsværft, J. Christoffersen, overtog dette i Aaret 1921, og det er lykkedes ham i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Overtagelsen, at drive Værftet frem til at være et af de førende her i Landet indenfor Bygning af Fiskekuttere.

Skibsbygger J. Christoffersen

Værftet, der har til Huse i egne store Ejendomme, og alle nødvendige Hjælpemidler til Raadighed, bygger specielle Nordsøkuttere, hvoraf der, siden Christoffersen kom til, er søsat ikke mindre end 18; det skal endvidere nævnes, at man i Øjeblikket har en under Bygning.

Skibsbygger J. Christoffersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 7—8 Personer, er født den 26. Maj 1885 i Stege og har faaet sin Uddannelse hos Brdr. Weniche

i sin Fødeby, endvidere har han arbejdet i Hamborg, samt i en Aarrække, indtil Overtagelsen af sin nuværende Virksomhed, sejlet som Tømmermand.

J. Christoffersen er Formand for Haandværker- og Industriforeningen samt Brandinspektør for Nordby.

FANØ SPARE- OG LAANEKASSE

Den eneste selvstændige Pengeinstitution paa Fanø er ovennævnte Spare- og Laanekasse, der er oprettet den 12. April 1869 med en Kapital paa kun nogle faa Tusinde Rigsdaler, og hvis Bestyrelse bestod af Købmand T. C. Andersen, Skibsreder P. Ankersen, Sognefoged J. M. Jensen, Birkedommer Kruse, Møller M. J. Mortensen og Gaardejer P. H. Mortensen, hvoraf T. C. Andersen var Kasserer og Birkedommer Kruse Regnskabsfører.

Ved Starten havde Institutionen til Huse i T. C. Andersens Ejendom, men i 1905 opførtes den store og flotte Ejendom, der er beliggende paa Nordbys Hovedgade.

Fanø Spare- og Laanekasse

Den nuværende Bestyrelse bestaar af A. Hansen, der leder den daglige Drift, J. C. Jessen, E. Mortensen, Bogholder Chr. Petersen og Kaptajn Niels Jeppesen.

Ved Institutionens 50 Aars Jubilæum den 12. April 1919 skænkedes 10,000 Kroner dels til Sønderho Kommune og dels til Nordby Sogneraad. Der beskæftiges til Stadighed 3 Personer i Virksomheden.

Sparekassebestyrer Anton Hansen, der er født den 31. Oktober 1875 paa Manø, var oprindelig Sømand, og som saadan har han taget Skibsførereksamen og i 25 Aar ført eget Skib. I Aaret 1928 kom han ind i Sparekassens Bestyrelse og blev i 1933 dennes Bestyrer og Kasserer.

Anton Hansen, der er en dygtig og initiativrig Mand, er endvidere Medlem af Sogneraadet.

KØBMAND H. SVARRER HANSEN

En af de ældste og mest ansete Forretninger i Nordby paa Fanø er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1853 af daværende Købmand Mathias Ankersen. Ved Grundlæggelsen havde Forretningen til Huse i Lokaler, beliggende andetsteds i Byen, men flyttedes i Aaret 1871 til den nuværende Beliggenhed. Samtidig hermed fik Grundlæggerens Søn, Johs. Mathiasen aktiv Del i Forretningens Ledelse. I Aaret 1895 blev Forretningen imidlertid afhændet til Købmand N. P. Svendsen, som drev den til sin Død i 1911, hvorefter den nuværende Indehaver, H. Svarrer Hansen købte den og siden har drevet den efter de samme gode Principper som sine Forgængere.

Købmand H. Svarrer Hansen

Ejendommen, hvori Virksomheden drives, tilhører Indehaveren og bestaar foruden Beboelseslejlighed af en stor, flot Butik med tilstødende gode Lagerlokaler. Det skal endvidere nævnes, at i sin Tid hørte Brinck Hansens Tømmerhandel under Forretningen, men udskiltes i 1895 som selvstændig.

Forretningen, der til Stadighed beskæftiger 1 Person foruden Indehaveren, fører Lager af Kolonial, Korn og Foderstoffer, Isenkram og Malervarer, og det er lykkedes Svarrer Hansen ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget omfattende Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men paa hele Øen, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes ham ogsaa i Fremtiden at bevare det gode Ry, Forretningen efterhaanden har vundet sig.

Købmand H. Svarrer Hansen, der er født den 26. September 1876 i Nordby, har oprindelig faaet sin Uddannelse som Sømand og som saadan i 20 Aar sejlet med Sejlskibe Jorden rundt adskillige Gange.

AUT. INSTALLATØR WILH. JESSEN

Wilh. Jessen paabegyndte sin Radio- og Installationsforretning i Aaret 1929, samtidig optoges Handel med den kendte Støvsuger „Nilfisk". Bygningen, hvori Forretningen har til Huse, er omkring 100 Aar gammel, men er gennem Aarene blevet ombygget og vedligeholdt, saaledes at der nu raades over et godt Butikslokale, velforsynet med alle under Faget hørende Artikler, saasom elektriske Pærer, Lysekroner o. s. v.

Installatør W. Jessen

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og Forretningen regnes nu for at være en af de førende paa Fanø indenfor sin Branche.

Wilh. Jessen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, har faaet sin Uddannelse ved Faget i Esbjerg og endvidere arbejdet forskellige Steder rundt i Landet. Wilh. Jessen har desuden taget Installatøreksamen og udfører ethvert Installationsarbejde.

At Jessen er en dygtig og initiativrig Mand har man forlængst opdaget, og fra flere Sider har man haft Bud efter hans rige Evner, saaledes er han Medlem af Bestyrelsen for Haandværker- og Industriforeningen i Nordby.

SMEDEMESTER M. JØRGENSEN

Smedien i Nordby er grundlagt omkring Aar 1875 af Smedemester M. S. Abrahamsen, der drev Virksomheden indtil Aarhundredskiftet, da den blev overtaget af nuværende Indehaver, M. Jørgensen. Tidligere blev Smedien drevet som Skibssmedie, men overgik senere til almindelig Grovsmedie. Som Tidens Udvikling er skredet frem, er Jørgensen fulgt med, og da Centralvarmeanlæg, Vand- og Gasledninger efterhaanden blev Tidens Løsen, tog Jørgensen Installatøreksamen som autoriseret Vand- og Gasmester, og det er som saadan, han har drevet sin Forretning frem til den nuværende gode Position, idet han har indlagt Vand i saa godt som alle Ejendomme i Nordby. En anden lige saa vigtig Faktor for Forretningens Trivsel er den sunde Basis, den fra Starten har været drevet paa i Forbindelse med Jørgensens Dygtighed og Initiativ.

Bygningen, hvori Virksomheden har til Huse, er opført i 1875, men er af Jørgensen udvidet og moderniseret, efterhaanden som Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt. I 1915 foretoges en Udvidelse af Beboelseshuset.

Smedemester M. Jørgensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer og er en meget kendt og anset Person paa Øen, er født den 12. December 1873 i Vejrup og har faaet sin Uddannelse som Smed i Aarre, hvorefter han arbejdede forskellige Steder rundt i Landet, bl. a. 1½ Aar i sin nuværende Virksomhed.

Foruden Ledelsen af sin Forretning varetager Jørgensen flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse, han var saaledes Formand for Haandværkerforeningens Bestyrelse fra 1919—26 og er nu Næstformand i samme Forening.

A/S FANØ VESTERHAVSBAD

Aktieselskabet af dette Navn oprettedes i Aaret 1904 og overtog det gamle Aktieselskab Fanø Nordsøbads Rettigheder og Ejendomme. Aktiekapitalen var ved Starten 245,000 Kr., men er senere nedskrevet noget.

Parti fra Fanø Vesterhavsbad

Selskabets Stiftere var Etatsraad H. Hammerich, Overretssagfører Axel Bang, Konsul D. Lauritzen og Direktør H. B. Linnemann, og Formaalet med Erhvervelsen var at faa Badet, der ejedes af et udenlandsk Selskab, i dansk Eje.

Selskabets Værdier bestaar af Baderettighederne, udstrakte Arealer, Kurhotellet samt nogle Villaer. Desuden findes der ved Badet en Række Hoteller, Pensionater og private Villaer, der er byggede paa de fra Badet fraSolgte Parceller og derigennem forpligtede overfor Selskabet ved de paa disse tinglæste Servitutter. Ved Badet findes Varmbadeanstalt, eget Vandværk etc.

Badet, der, som ovenfor nævnt, i sin Tid blev anlagt for udenlandsk Kapital, var sikkert i sit Anlæg for stort for et lille Land som Danmark, naar der ikke kom et tilstrækkeligt stort Antal udenlandske Gæster. I fuld Udvikling var Badet i Aarene op til Verdenskrigen, hvor Badets Besøg bestod af 3/5 Udlændinge og kun 2/5 Danske. At Krigen og dens Følger, Udeblivelse af Udlændinge etc., hvilket sidste dog i nogen Grad afbødedes af et stigende Besøg af Danske, og i de sidste Aar Verdenskrisen, har berørt Selskabets Virke, kunde ikke undgaaes. Paa den anden Side har Selskabet i de forløbne Aar udvidet og forskønnet Badet paa enhver tænkelig Maade. Kurhotellet er udvidet og moderniseret efter Tidens Krav. Der er gjort uhyre meget for Sporten, Golfbanen, der nu er paa 18 Huller, er en af de smukkeste og bedst beliggende Golfbaner i Verden, og er bortset fra Havet og den brede, smukke Strand, et af Badets største Tiltrækningspunkter.

Ogsaa den private Bebyggelse ved Badet har taget Fart, og der er paa Selskabets Arealer for privat Regning i de seneste Aar opført en Mængde større og mindre Villaer. Endvidere er Hotel „Kongen af Danmark" efter en Brand nyopført i fuldt moderne Stil, saa Badet er i Stand til, igennem de to store Hoteller, Kurhotellet og Hotel „Kongen af Danmark", at opfylde enhver nok saa forvænt Badegæsts Krav og Ønsker.

For Øen Fanø, og navnlig for den lille By Nordby paa Østsiden af Øen, har Badet selvsagt paa mange Maader en meget stor Betydning, Badets Ejendomme repræsenterer f. Eks. ca. Halvdelen af Kommunens samlede Ejendomsskyldværdi.

Selskabets nuværende Bestyrelse bestaar af Generalkonsul Johan Hansen, Direktør F. Jay, Landsretssagfører P. Jæger og Konsul D. Lauritzen. Igennem en Aarrække bestod Direktionen af Direktørerne Carl Beck og Olaf Lassen, efter Direktør Carl Becks Død er Direktør O. Lassen Enedirektør.

BRDR. BRODERSEN
SKRÆDERMESTRE

En over hele Fanø kendt og anset Forretning er ovennævnte, der, skønt forholdsvis ung, har formaaet at skabe sig en god Position, ligesom Kundekredsen er meget betydelig og maa søges ikke alene i Nordby, men paa hele Øen.

Skrædermester Axel Brodersen

Forretningen er paabegyndt af den ene Broder, Axel Brodersen, i Aaret 1931, medens den anden Broder, Berndt Brodersen, indtraadte som Medindehaver faa Maaneder efter Starten.

Forretningen, der til Stadighed giver Beskæftigelse til 3 Personer, drives som almindeligt Dame- og Herreskræderi, og det er ikke mindst Indehavernes Dygtighed i Faget, der har gjort, at Forretningen i Dag staar saa godt, som den gør.

Berndt Brodersen, der er født den 27. Oktober 1905 paa Fanø, har faaet sin Uddannelse ved Faget hos Skrædermester Dahl Larsen i Nordby, hvorefter han har arbejdet hos Skrædermester Andersen, Frederiksværk, og hos Skrædermester Jensen i Nordby, hvor han var, indtil han indtraadte i den nuværende Forretning.

Axel Brodersen, der er født den 15. Maj 1901 paa Fanø, har ligesom sin Broder udstaaet sin Læretid hos Skrædermester Dahl Larsen i Nordby, hvorefter han har haft Ansættelse i forskellige Skræderforretninger forskellige Steder i Landet, bl. a. hos Larsen, Skjern, Thomsen i København, Skree i Haslev og hos Skrædermester Kruse i Sdr. Hygum.

AUT. GAS- OG VANDMESTER
N. SKELMOSE

Paa Hovedgaden i Nordby og i egen nyopført Ejendom, hvor der raades over en stor, pæn Butik og et med alle moderne Maskiner udstyret Værksted, paabegyndte Niels Skelmose i Aaret 1930 sin Virksomhed, og det er lykkedes ham ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom han i de faa Aar, der er forløbet siden Starten, har erhvervet sig en betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Aut. Gas- og Vandmester N. Skelmose

Virksomheden drives som Blikkenslagerværksted med Udførelse af alt herunder hørende Arbejde. Endvidere er Skelmose autoriseret Vand- og Gasmester, og udfører som saadan alle Installationer af Vand, Gas, W. C. og Badeværelser. Fra Forretningen drives Handel med Sanitetsartikler af enhver Art, hvoraf altid føres et stort, velassorteret Lager, og Forretningen er da ogsaa Øens største og bedste indenfor Branchen.

Niels Skelmose, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, har faaet sin Uddannelse ved Faget hos Graff i Esbjerg, hvor han arbejdede, indtil han etablerede sig. Skelmose er født den 8. April 1910 i Esbjerg.

FLENSBORG LAGER
v. EVALD HANSEN

Oprindelig var ovennævnte Forretning en Filial af den i Esbjerg kendte betydelige Forretning Blichfeldt, som i 1910 lagde et mindre Varelager paa samme Plads, hvor Forretningen endnu har til Huse.

Nuværende Indehaver, Johs. Evald Hansen, blev samme Aar, som Filialen aabnedes, ansat som Bestyrer og ledede den som saadan, indtil han i 1919 købte den og siden har drevet den som Eneindehaver.

Forretningen, der hører til en af Byens største, fører alt indenfor Manufaktur og Trikotage. Der er Beskæftigelse til 3 Personer foruden Indehaveren.

Butikslokalerne, der gentagne Gange grundet paa den voksende Omsætning, er blevet ombygget og udvidet, fremtræder nu som nogle af Byens smukkeste, og der er ingen Tvivl om, at Kundekredsen, som Aar for Aar er søgt til Flensborg Lager, ogsaa fremdeles vil gøre sine Indkøb her.

Købmand Johs. Evald Hansen er født den 28. Juni 1884 i Ringe paa Fyn. Han har faaet en alsidig Uddannelse i forskellige af Landets større Forretninger i Branchen og har bl. a. en Tid været ansat hos Blichfeldt i Esbjerg.

Johs. Evald Hansen er Kasserer i Fanø Turistforening.

KØBMAND JENS IVERSEN
HAVNEN

Enhver, der har tilbragt sin Ferie paa Fanø og som til Venner og Bekendte vil bringe et Minde fra den herlige Ø, har aflagt Jens Iversens Forretning et Besøg.

Forretningen, der har til Huse i lejede Lokaler, er smukt beliggende ved Havnen, og der føres alt i Souvenirs, Rav, Kolonial og Isenkram samt yderligere en speciel Afdeling for Papir og Bøger.

Den egentlige Forretningsgrundlæggelse vides ikke, men nuværende Indehaver overtog den i Aaret 1932 og har siden forstaaet ikke alene at arbejde Forretningen

fremad, men ogsaa yderligere at befæste det gode Ry, den allerede længe har haft.

Købmand Jens Iversen er født i Herning den 3. August 1898, han er oprindelig Sømand og har bl. a. i 8 Aar sejlet som Styrmand.

H. A. OLESENS KONDITORI

H. A. Olesens Bageri og Konditori er grundlagt saa langt tilbage i Tiden som til omkring 1870, men har gennem Aarene tilhørt samme Slægt, der hører til en af Øens ældste. Den nuværende Indehaver, H. A. Olesen, er saaledes tredie Generation, der ejer Virksomheden, og det er lykkedes ham ved et dygtigt og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til nu at være en af Øens førende indenfor sin Branche. Han har saaledes fuldstændig ombygget og moderniseret hele Virksomheden og indrettet Kafélokale, alt tip-top moderne udstyret, og Forretningen fremtræder i Dag som den smukkeste indenfor sit Omraade i Nordby. Ligeledes har Olesen i Bageriet ladet

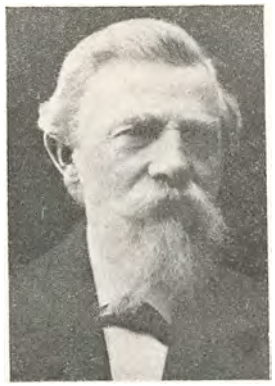

Grundlæggeren af Olesens Konditori

Grundlæggerens Søn

Den nuværende Indehaver Konditor H. A. Olesen

installere en Patent Esbjerg Ovn samt alle nødvendige Maskiner til Bageribrug.

I Bageriet fremstilles alt under Faget hørende, og der beskæftiges fra 2 til 4 Personer i Virksomheden.

Forretningen har ganske naturligt sin største Omsætning om Sommeren, hvilket ogsaa fremgaar af Beskæftigelsesgraden, der er dobbelt saa stor om Sommeren som om Vinteren.

Konditor H. A. Olesen, der er født den 19. December 1907 i Nordby, har faaet sin Uddannelse ved Faget i Fredericia paa Konditori Sct. Knudsborg og har endvidere 2 Gange frekventeret Teknologisk Institut.

GLARMESTER JØRGEN MADSEN

Forretningen, der er Øens eneste i Branchen, blev i Aaret 1908 grundlagt af Glarmester Jørgen Bech, som indtil 1930, støt og roligt, Aar for Aar arbejdede Forretningen fremad.

I 1930 overtoges den af Bechs Nevø, den nuværende Indehaver, Jørgen Madsen, som fremdeles driver den efter Bechs en Gang lagte gode Forretningsprincipper.

Forretningen fører alt under Faget hørende, samt udfører paa det tilknyttede Værksted alt Glarmesterarbejde, endvidere er der i de senere Aar tilknyttet en Cigarhandel.

Glarmester Jørgen Madsen

Glarmester Jørgen Madsen beskæftiger i sin Forretning 2 Personer; han er født den 21. April 1902 paa Fanø

og har faaet sin Uddannelse i den Forretning, han nu er Indehaver af.

SADELMAGER JOHS. MØLLER

En overalt paa Fanø kendt og anset Mand er Sadelmager Johs. Møller, som startede sin Forretning i Aaret 1894.

Forretningen, der er Byens eneste indenfor Branchen, havde en ret beskeden Begyndelse, og det er udelukkende Johs. Møllers gode fagmæssige Uddannelse, der er Skyld i Forretningens stadige Fremgang.

Forretningen, der ved Starten kun udførte Sadelmager-arbejde, udfører nu alt indenfor Boligmontering, Møbel-fabrikation o. s. v., saaledes skal det nævnes, at flere Ejendomme ved Fanø Bad er blevet monteret af Møller.

Virksomheden, der har til Huse i egen Ejendom, be-staar af stor, moderne Butik og Sadelmager- og Møbel-værksted.

Sadelmager Johs. Møller er født den 10. Juni 1870 i Tyskland, hvor han har faaet en alsidig Uddannelse og bl. a. i Hamborg taget Kursus paa Kunstakademiet.

Johs. Møller har været Medlem af Bestyrelsen for Haandværker- og Industriforeningen. Foruden at lede sin Forretning er Møller Bestyrer og Stifter af Fanø Museum, som han vier en stor Del af sin Tid og In-teresse.

SKRÆDERMESTER
C. N. DAHL LARSEN

Ovenstaaende Forretning, der vel nok er en af Nord-bys mest anerkendte indenfor Branchen, blev af Inde-haveren grundlagt i Aaret 1902.

Indehaveren havde forinden Starten faaet en alsidig Uddannelse paa forskellige af Landets Skræderier, og det skal saaledes nævnes, at han har deltaget i et Kursus, som Teknologisk Institut har afholdt i Varde. Fra Kø-benhavns Tilskærerakademi har han faaet Diplom. — I de Aar, der er forløbet, siden han nedsatte sig som selvstændig, har han drevet sin Forretning betyde-ligt frem, og Kundekredsen hører til Øens bedrestillede Familier.

Foruden at passe sit Skræderi, der iøvrigt beskæftiger 3 Personer, driver Dahl Larsen Nordbys største Hønseri, som han ved Held og Lyst har formaaet Aar for Aar at udvide.

Skrædermester C. N. Dahl Larsen, der selv ejer den Ejendom, hvori Forretningen har til Huse, er født den 2. Oktober 1877.

SØREN M. PEDERSEN
CYKLEFORRETNING

Cyklehandler Søren M. Pedersen

Ovenstaaende Forretning er grundlagt af Indehaveren for ca. 20 Aar siden; men er flyttet til sin nuværende Plads i 1927, og har i Aarenes Løb erhvervet sig en betydelig Kundekreds.

Forretningen er Øens eneste Specialforretning i Cyklebran-chen og har til Huse i egen Ejendom, hvori er indrettet Bu-tikssalg og et godt Reparations-værksted.

Indehaveren, Cyklehandler Søren M. Pedersen, er født den 10. November i Aaret 1885 paa Fanø. Han var oprindelig Sømand og har som saadan i en lang Aarrække været paa Farten.

FANØ MATERIALHANDEL

Fanø's ældste og mest kendte Forretning indenfor Købmands- og Materialhandelen er ovennævnte, der er grundlagt omkring 1894 af cand. pharm. C. Christensen, som drev Forretningen, indtil den nuværende Indehaver, N. M. Nielsen, i Aaret 1899 overtog den og fortsætter efter de samme gode Principper som sin Forgænger.

Forretningen fører et meget stort og velassorteret La-ger af alle under Branchen hørende Artikler, og der er i Aarenes Løb erhvervet en meget betydelig Kunde-kreds.

Fanø Materialhandel

Grundlæggelsen fandt oprindelig Sted i det gamle Apoteks Forretning, men senere blev denne slaaet sammen med en tidligere Kolonialforretning i de nuværende Lokaler.

Bygningen, hvori Virksomheden har til Huse, ejes af Nielsen og bestaar foruden Beboelseslejlighed af en stor, flot Butik med tilstødende Kontor- og Lagerlokaler. Forretningen giver nu Beskæftigelse til 1 Person foruden Indehaveren.

Materialist N. M. Nielsen, der er født den 11. Juli 1866 i Nordby, har oprindelig faaet sin Uddannelse som Sømand og som saadan sejlet i 15 Aar, men gik senere over til sin nuværende Virksomhed.

At N. M. Nielsen er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner, saaledes har han været Medlem af Bestyrelsen for Haandværkerforeningen i 12 Aar, ligesom Nielsen i lige saa lang en Aarrække har været Medlem af Nordby Sogneraad.

KØBMAND SØREN SVARRER

Søren Svarrers Kolonialforretning i Nordby paa Fanø er grundlagt i Aaret 1885 af cand. pharm. Nyholm, der drev den, indtil J. Badstue senere overtog Virksomheden.

Den nuværende Indehaver, under hvis Navn Forretningen drives, overtog den i Aaret 1902 og fortsætter efter samme gode Principper som sine Forgængere, ligeledes med Handel af Kolonialvarer, og det er lykkedes

ham ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der i Aarenes Løb er erhvervet en stor Kundekreds.

Bygningen, hvori Forretningen har til Huse, er opført i Aaret 1895 og bestaar foruden Beboelseslejlighed af en stor Butik med tilstødende Kontor- og Lagerlokale, og der føres altid et stort, velassorteret Lager af alle under Branchen hørende Artikler.

Det skal endvidere nævnes, at Sønnen, Hugo Svarrer, for en stor Del passer Forretningen om Vinteren, medens han om Sommeren driver Forretning ved Fanø Bad.

Købmand Søren Svarrer, der i sin Forretning beskæftiger 3 Personer, er født den 15. Juli 1870 i Nordby og har faaet sin Uddannelse ved Handelen i Herning.

Søren Svarrer er endvidere Formand for Turistforeningen i Nordby.

Sønnen, Hugo Svarrer, har bl. a. faaet sin Uddannelse i Amerika efter at have frekventeret Købmandsskolen i København.

NORDBY TØMMERHANDEL

Firmaet, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Købmand Johs. Mathisen i Aaret 1872. Denne drev Forretningen indtil 1907, da den nuværende Indehaver, S. Brinch Hansen, der var en Nevø af Grundlæggeren, overtog Virksomheden og fortsætter efter samme gode Principper som sin Forgænger.

Nordby Tømmerhandel

Forretningen er den eneste af sin Art paa Øen, og det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en stor, solid Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men paa hele Øen.

Virksomheden drives med Handel af Bygningsartikler, Støbegods, Kul, Kokes og Briketter.

Købmand S. Brinch Hansen, der er født den 4. Februar 1881 i Sneum, har faaet sin Uddannelse ved Kolonial- og Urtekramhandelen i Aarhus, bl. a. hos Niels Mønsted og Brdr. Justesen, hvorefter han i 1900 kom til Nordby.

Brinch Hansen har tidligere været Medlem af Sogneraadet, men ønsker ikke mere at beskæftige sig med offentlige Tillidshverv.

INSTALLATØR GUSTAV NIELSEN

Ovenstaaende Forretning er af forholdsvis ny Dato, idet den er paabegyndt af Indehaveren, Gustav Nielsen, i Aaret 1930 som Installations- og Radioforretning, ligesom der forhandles automekaniske Vandpumper, paa hvilket Omraade Nielsen er den eneste paa Øen, og Lysekroner.

Installatør Gustav Nielsen

Det er lykkedes Indehaveren ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive sin Forretning frem til at være en god og sund Virksomhed med en stor, solid Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men paa hele Øen.

Ejendommen, hvori Forretningen har til Huse, ejes af Nielsen og bestaar foruden Beboelseslejlighed og Butik af Værksted, saaledes at man

er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde under Faget henhørende, og Virksomheden giver nu Beskæftigelse til 2 Personer foruden Indehaveren.

Installatør Gustav Nielsen har faaet sin Uddannelse ved Faget paa Fanø hos sin Forgænger, efter hvem han overtog Forretningen, og har endvidere taget Installatøreksamen.

SØNDERHO — FANØ

S. M. KROMANNS FABRIKER

Det var Købmand S. M. Kromann, der i Aaret 1864 under ret beskedne Forhold startede en Købmandshandel i Sønderho, som var en af de første udenfor København, der begyndte med Fabrikation af Tøjfarver.

Fabrikant P. Thogersen

Kromann, der som ovenfor nævnt oprindelig var Købmand, drev Virksomheden som Eneindehaver til omkring 1895, hvorefter den omdannedes til et Aktieselskab med Kromann som Direktør.

Fabriken, der hører til en af Landets mest kendte indenfor sin Branche, og som i Aarenes Løb har erhvervet en ret omfattende Kundekreds, endog udenfor Landets Grænser, idet der eksporteres baade til Norge, Sverrig, Finland, Færøerne og Island, lededes af Kromann, indtil han i Aaret 1913 afgik ved Døden. Da købte Svigersønnen, den nuværende Indehaver, Fabrikant P. Thøgersen, hele Aktieselskabet og har som Eneindehaver fortsat drevet Virksomheden fremad.

Fabriken har til Huse i egne Ejendomme, hvori er installeret alle moderne Maskiner, endvidere benyttes en Virksomheden tilhørende Mølle som Drivkraft, og der beskæftiges til Stadighed 4—5 Personer.

Aaret 1925 anlagde Fabrikant P. Thøgersen et Elektricitetsværk, 220 Volts Jævnstrøm, der forsyner Byen med elektrisk Strøm. Værket drives sammen med Farvefabriken.

S. M. Kromanns Fabriker

Fabrikant P. Thøgersen, der er født den 7. Februar 1875 paa Fanø, har faaet sin Uddannelse i den Virksomhed, han nu er Indehaver af.

— — —

Fabrikanten har i 20 Aar været Medlem af Sogneraadet, 8 Aar i Menighedsraadet, deraf 4 Aar som Formand, og er endvidere Formand for Sønderho „Blaa Kors" Afholdsforening.

INSTALLATØR
S. KROMANN THØGERSEN

En Forretning af forholdsvis ny Dato er S. Kromann Thøgersens i Sønderho, idet den er paabegyndt af Indehaveren i Aaret 1929 som elektrisk Installationsforretning, og da den er Byens eneste i sin Branche, er det lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive den frem til at være en af de førende paa Pladsen, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges. — Sideløbende med Installationsforretningen drives Handel med Radioapparater og Støvsugere.

Installatør S. Kromann Thøgersen

Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler og giver Beskæftigelse til 1 Mand foruden Indehaveren.

S. Kromann Thøgersen, der er født den 24. Marts 1900 i Sønderho, har faaet sin Uddannelse som Maskinarbejder, hvorefter han senere gik over til sin nuværende Branche. Kromann Thøgersen er eneste autoriseret Installatør for Sønderho og har taget Eksamen som Radio-Installatør fra Teknologisk Institut.

KØBMAND P. SONNICHSEN

Det var Købmand P. Sonnichsen, der 17. Oktober 1872 grundlagde ovennævnte Forretning, omfattende Handel med Kolonial, Isenkram, Tømmer etc. og drev den indtil 1925, da de nuværende Indehavere, Frk. A. P. Sonnichsen og Fru Cathrine Berg, overtog den, og disse fortsætter Forretningen efter samme gode Principper som Grundlæggeren.

Grundlæggeren, P. Sonnichsen

Fra en meget beskeden Start er Forretningen støt og roligt gennem Aarene arbejdet frem og er nu Sønderhos førende paa sit Omraade.

Bygningerne, hvori Virksomheden drives, er opført ad 2 Gange, saaledes er Stuehuset omkring 150 Aar gammelt, hvorimod Butiken indrettedes ved Grundlæggelsen i 1872. Saavel Beboelseshus som Forretning er meget velholdt og fremtræder i Dag som fuldt tidssvarende.

Frk. Sonnichsen er født den 9. Oktober 1875 i Sønderho og har faaet sin Uddannelse ved Handelen i forskellige førende Forretninger i København og i Nykøbing Falster.

Fru Cathrine Berg er født den 22. December 1878 ligeledes i Sønderho. — Forretningen giver Beskæftigelse til 2—3 Personer foruden Indehaverne.

SKRÆDERMESTER
M. C. ANDRESEN

Det var i Aaret 1898, Skrædermester M. C. Andresen paabegyndte en Skræderforretning i Sønderho. Forretningen, der er Byens eneste i Branchen, blev drevet som Skræderi indtil 1924, da det udvidedes til ogsaa at omfatte Salg af Manufaktur, og det er lykkedes Andresen at arbejde ogsaa denne Afdeling frem til Byens førende, ligesom der nu beskæftiges 2 Personer foruden Indehaveren.

Skrædermester M. C. Andresen

Forretningen har til Huse i egen Ejendom, hvori er indrettet en stor og smagfuld Butik.

Foruden at lede sin Forretning har Andresen Telefon-Central for Jysk Telefon A/S.

Skrædermester M. C. Andresen er født den 4. Februar 1873, sin Læretid udstod han hos Skrædermester Frederiksen i Esbjerg, og havde derefter, indtil Starten her, Ansættelse forskellige Steder i Landet.

BAGERMESTER N. ENGSTED

Sønderhos eneste Bageri er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1896 og blev overtaget af den nuværende

Det gamle Bageri

Indehaver, N. Engsted, i Aaret 1930. — Engsted, der allerede i 1903 begyndte som selvstændig, idet han den Gang i Sønderho begyndte Bageri, købte sin nuværende Forretning, da Bageriet brændte i 1930.

Bageriet, der har til Huse i egen Ejendom, opført 1896, er, siden Engsted overtog det, omforandret og moderniseret, saaledes er bl. a. installeret en af de nyeste Bagerovne af Fabrikat Kjoox Patent.

Foruden Indehaveren beskæftiges 2 Personer.

Bagermester N. Engsted

Bagermester N. Engsted er født den 27. April 1883 i Sønderho. Sin Læretid har han udstaaet i Esbjerg og derefter været ansat forskellige Steder rundt i Landet. Engsted er Formand for Sønderho Turistforening, Formand for Hjælpekassen (8 Aar), har i 4 Aar været Medlem af Sygekassens Bestyrelse og i Aarene 1922—30 i Skolekommissionen, samt i Bestyrelsen for Fonden „Gamle Sønderho".

Det nuværende Bageri

Kirken og Raadhuset

Storegade

VARDE

VIL MAN SPØRGE om Varde Bys Alder, er det ikke tilstrækkeligt at nævne de 500 Aar, der er gaaet, siden Byen fik sine første Privilegier. Det vilde heller ikke være rigtigt at sige, at Byen er ca. 800 Aar gammel og stammer fra Kong Niels's Tid, da den første Gang nævnes. Dens Historie maa gaa længere tilbage, selv om ingen skriftlige Kilder nævner noget derom. Den ældste Inddeling af Danmark er Herredsinddelingen, der stammer fra Oldtiden. Om Varde har eksisteret, da Herrederne skabtes, er ikke godt at vide. Man kan kun sige, at i alt Fald intet Herred har Navn efter Varde. Vil man da sige, at Varde er en tusind Aar gammel By, siger man næppe for meget. Faste Holdepunkter i Vardes Historie faar vi først noget efter Aar 1100, da Varde første Gang nævnes. Det er den gamle Historiker, Svend Aggesen, der i sit Skrift om Vederloven (Hirdens Lov) nævner en Hirdmand, Esge Ebbesen, der havde været Bryde i Varde. Gentagne Gange har Byen været afbrændt, saaledes i Aarene 1551, 1590 og 1779, sidstnævnte Aar brændte den sydlige Del af Varde mellem Brogade og Kræmmergade, og den 14. Juni 1821 brændte den nordlige Del, hvorved ca. 70 Gaarde og Huse nedbrændte. Brandstifteren, Morten Jonassen, der boede omtrent der, hvor nu Ribe Amtstidende har Kontor, henrettedes den 9. Februar 1822 paa en Høj uden for Byen.

Varde Bys nuværende industrielle Virksomheder og Handelshuse samt dens ledende Forretningsmænd vil vi paa de kommende Sider forsøge at fremstille saa fyldestgørende, som Pladsen tillader det.

Fra venstre: Toldbygningen, Kræmmergade, Parti fra Varde Aa.

RUD. HANSEN & SØN
PAKFARVEFABRIK

Rud. Hansen & Søns Farvefabrik i Varde er grundlagt Aar 1879 under yderst beskedne Former. Rud. Hansen fremstillede og solgte selv sine Varer. Med en Farvekasse paa Ryggen vandrede han rundt og falbød dem, og han maatte døje en hel Del Modgang, inden det lykkedes ham at faa rigtig fast Grund under Fødderne. Men det viste sig dog til sidst, at hans gode Forstand og store Arbejdsiver var i Stand til at besejre Vanskelighederne og lade ham vinde frem til lysere og mere sikre Kaar.

Fabrikant Th. Hansen

Allerede omkring 1858 havde Rud. Hansen etableret sig som Farver i Varde, men flyttede efter nogle Aars Forløb sin Virksomhed andetsteds hen. I Holstebro startede han saaledes et Uldspinderi, som endnu er i fuldt Virke dér,

men som til en Begyndelse ikke rigtig vilde blive til noget. I 1879 vendte Rud. Hansen saa tilbage til Varde, hvor han gik over til Fabrikation af Farver til Brug ved Farvning af Klædevarer og Garn. Farverne var beregnet til Hjemmefarvning, og denne Fabrikation slog saa godt an, at Rud. Hansen efter nogle Aars Forløb kunde faa sine Varer afsatte hele Landet over. Naar et Parti Varer var produceret, tog Fabrikanten selv sin Kasse paa Ryggen og vandrede ud til Kunderne. Snart lærte disse ham at kende som en paalidelig og dygtig Mand, hvis Farver helt igennem svarede til, hvad han lovede, og nye Kunder erobredes stadig, saaledes at Medhjælp maatte antages paa Fabriken, og Virksomhedens Omraader udvidedes den ene Gang efter den anden.

I 1887 indtraadte Grundlæggerens Søn, Th. Hansen, i Firmaet, som han overtog for egen Regning efter Faderens Død i 1915. Under Krigsaarene 1914—18 tog Fabriken iøvrigt et større Opsving, og dette Opsving er det lykkedes at fastholde ogsaa gennem de paafølgende mere eller mindre svære Aar. Firmaets Kundekreds tæller nu mere end 2000 Forhandlere rundt om i Landet.

I Aaret 1925 optoges sideløbende med Farvefremstillingen Fabrikation af Pres-Øl, et Produkt til Hjemmebrygning, der sælges i fast Form, og som ligeledes finder Afsætning over hele Landet. Ialt er der paa Fabriken beskæftiget 7 à 8 Personer.

Endelig bør det ikke forglemmes, at Rud. Hansen, der gennem sine mange Rejser lærte at elske Naturen, ved sin Ejendom ved Bygrænsen har anlagt en ren Seværdighed af en Have med en Rigdom af sjældne Planter. Og da denne Kærlighed til Naturen er gaaet i Arv til Sønnen, er der efterhaanden yderligere anlagt en Plantage paa 4 Tdr. Land, hvor et Tusinde Frugttræer gror i Lyngen.

Afdøde Rud. Helms Hansen var født den 30. November 1834 og var uddannet som almindelig Farver. Offentlige Hverv yndede han ikke at have, men var dog i en Aarrække Formand for den stedlige Vaabenbroderafdeling.

Th. Hansen er født den 25. Februar 1864 og blev oplært ved Faget hos Faderen. Th. Hansen har været Medlem af Varde Haandværkerforenings Bestyrelse og af Bestyrelsen for „Dansk Frugtavl". Iøvrigt har Fabrikanten paa forskellige Maader vidst at gavne sin By — bl. a. ved at skænke Lokaler til Folkebiblioteket og ved at oprette en Stiftelse for gamle, udslidte Medmennesker.

VARDE TRÆLASTHANDEL

Firmaet Varde Trælasthandel er grundlagt i 1844 af A. K. Bastrup. I 1883 forenedes Bastrups Forretning med andre Trælasthandeler i Varde til Aktieselskabet Varde Tømmerhandel, for hvilken Bastrup blev Direktør. Aktieselskabet bestod dog kun i nogle Aar; Bastrup overtog igen Virksomheden for egen Regning, og senere solgte han den til Tømmerhandler Emil Voigt. I 1921 købte Emil Nielsen & Søn Forretningen og gav den sit nuværende Navn, Varde Trælasthandel.

Det var Sønnen, Chr. Nielsen, der, trods sin unge Alder, gerne vilde have Foden under eget Bord og derfor fik Faderen med paa Købet. I Tillid til sin Uddannelse og støttet af Faderens Erfaringer tog Chr. Nielsen trøstigt fat paa Dagens Gerning, og ingen kan nægte, at denne lykkedes for ham. I de første 10 Aar deltog Emil Nielsen, saa meget som det var nødvendigt, i Ledelsen, nu er Chr. Nielsen alene Chef.

Varde Trælasthandel fører alt i Trælast og Bygningsartikler og har desuden specielt Lager af Isoleringspla-

der og Bygningsstøbegods. Eneforhandling for Varde og Omegn haves af tjærefri Tagpap fra Firmaet Kem. Industri, København, af Insulite, af Flintkote Asfalt-Emulsion til Isolering af Murværk og af de danske „Jerk" Sten-Emaillefliser. Flintkote Asfalt er et nyt Materiale til Bestrygning af Beton, Sten, Tegl, Træ, Jern, Glas, Kork, Fiberplade etc. Det isolerer mod Fugt og Væde, og er velegnet ved Nedlægning af Linoleum og Parketgulv.

Firmaets Hovedkontor er beliggende paa Ringkøbingvej, medens Savværk og Lager ligger i Sdr. Varde. Det faste Personale bestaar af 5 à 6 Personer. To Lastvogne kører i Oplandet med Varer.

Chr. Nielsen er født den 17. August 1900 i Nordenskov og er uddannet i Trælasthandel, baade paa Kontor og Lager, ligesom han har taget Kursus paa Jysk Handelshøjskole. En Tid havde han Ansættelse som Bogholder hos en Trælasthandler i Varde.

KØBMAND CARL HANCKE

Det Firma, der nu indehaves af Carl Hancke, Storegade 41, Varde, etableredes i 1883 af Th. Schmidt. I 1929 overgik Forretningen til Hancke. I tidligere Tider havde Firmaet en stor Omsætning i de berømte Vardelaks samt ogsaa en Del i Vildt. Nu specialiserer det sig i særlig Grad om finere Kolonialvarer samt en Del Brændsel- og Kulhandel. Forretningens Kunder er udelukkende at finde i Borger- og Handelsstanden. Butiken er omforandret og moderniseret af Carl Hancke, saaledes at den nu i enhver Henseende er indrettet efter Tidens Krav, hvilket ogsaa kan siges om Foretagendet som Helhed. Personalet bestaar af 3 Personer.

Købmand Carl Hancke

Carl Hancke er født den 11. April 1884 i Bedsted. Hos sin Fader, Jens Hancke, lærte han Handelen, medens

denne havde Forretning i Hurup i Thy. Senere overtog han Faderens Virksomhed, men drog i 1929 til Varde for at overtage sin nuværende Forretning.

VARDE PLANTESKOLE OG FRØHANDEL VARDE NØRREMARK PR. VARDE

Paa Varde Nørremark i Varde grundlagdes i Aaret 1909 af Gartner H. P. Nielsen: Varde Planteskole og Frøhandel. Der begyndtes med et Areal paa 7 Tdr. Land, og Virksomheden er gaaet godt frem siden da. Den 16. December 1931 tilkøbtes 11 Tdr. Land, og tidligere er desuden tillagt ialt 12 Tdr. Land, saaledes at det samlede Areal er paa 30 Tdr. Land. Personalet er paa 5 Personer foruden Indehaveren.

Gartner H. P. Nielsen

Planteskolen drives fortrinsvis med Kulturer af Læ- og Hegnsplanter samt Roser og Frugttræer. Skolens Rosenkulturer er saa fint anerkendte og saa udmærket indarbejdet, at de sælges over hele Landet, medens Læ- og Hegnsplanter væsentligst tiltrækkes med Henblik paa Udplantning i de barske, vestjyske Egne.

H. P. Nielsen er født den 26. December 1881 i Ho pr. Varde og er uddannet ved Faget. I 3½ Aar har han arbejdet i Tyskland og i 3 Aar i Amerika. Desuden har han været Medhjælper i Kolding Planteskole. Nielsen er Medlem af Bestyrelsen for Gartnerforeningens Esbjerg-Kreds.

Optagning af Roser

TH. LASSENS MASKINFABRIK

Th. Lassens Maskinfabrik i Varde er grundlagt Aar 1869 i Kræmmergade og blev startet her som et Klejnsmedeværksted. Som Kompagnon optoges senere Smedemester Birck; men denne fratraadte i 1880, og efter den Tid drev Th. Lassen Virksomheden alene. Efterhaanden kom han ind paa Fabrikation af Pengeskabe og brandfri Døre samt Landbrugsmaskiner, og som Specialist i disse Fabrikationer skabte han sig en ret stor Forretning.

Firmaet overtoges af Frederik Lassen Gulløv i 1919 samtidig med, at 50-Aars Jubilæet fejredes. Lassen Gul-

løv døde i 1931, og hans Søn, Th. Lassen Gulløv, overtog da Ledelsen. Fabriken beskæftiges nu mest med Bygningssmedearbejde, men virker herunder vedblivende med det gamle fine Speciale, de brandfri Døre til Indmuring i mere eller mindre svære Vægge. Disse Døre sælges over hele Landet. Sideløbende med Fabriksvirksomheden haves Udsalg af Støbegods fra Hess i Vejle.

Th. Lassen Gulløv er født den 22. September 1898 i Varde. Sin første Lærdom ved Faget fik han hos sin Fader, men har taget videre Uddannelse paa Dronningborg Maskinfabrik i Randers og hos Dansk Maskinindustri i Fredericia.

KONFEKTUREFORRETNINGEN
STOREGADE 37

I Juni 1930 overtog Frk. Emma Andersen Konfekturforretningen, beliggende Storegade 37, Varde, efter den tidligere Indehaverske, Fru Feddersen, som i sin Tid havde startet Forretningen og gennem 10 Aar været dens Ejer og Leder. Fru Feddersen fremstillede selv Konfekturer, og hun havde paa den Maade indarbejdet sig hos en god Kundekreds, som trofast har holdt ved, ogsaa efter at Firmaet er gaaet over paa nye Hænder.

Frk. Emma Andersen

Men Frk. Andersen er en driftig og dygtig Dame, der gerne vil videre frem, og det er allerede lykkedes hende at skaffe sig en lang Række nye Kunder ved Siden af de gamle. Ogsaa hun fremstiller selv baade fyldte og rene Chokolader, og da hun er usædvanlig dygtig til dette Stykke Arbejde, bliver hendes Produktion efterhaanden meget eftertragtet. Det kan i denne Forbindelse nævnes, at Emma Andersen stadig har Forsendelse af Varer til Kunder, der som Turister har besøgt Byen, og som under deres Ophold der har handlet hos hende; nu vil de vedblivende have Lov at sætte Smag paa hendes lækre Sager.

Om Sommeren har Frk. Andersen Leverancer en gros til forskellige Handlende ved Omegnens Badesteder. Hun klarer personligt Fremstillingen af sine Chokolader og passer samtidig Ekspeditionen i Butiken, hvor der ogsaa forhandles andre Mærker end hendes egne. Kun i Højsæsonen om Sommeren og ved Juletid tager hun Medhjælp ind. Dog bør det tilføjes, at det er Frøkenens bestemte Hensigt at søge Tilbud og Efterspørgsel saaledes afpasset efter hinanden, at Forretningen stadig kan udvides, og lykkes dette, bliver hun naturligvis snart nødsaget til at have fast Medhjælp. Allerede nu har hun ofret forskellig Modernisering af Forretningen.

Frk. Emma Andersen begyndte i sin Tid i Hotelfaget, hvor hun blev uddannet ved Madlavning og samtidig fik Kursus i Konditori. Senere rejste hun til England, hvor hun tog en lettere Plads i Huset, nærmest for at tilegne sig det engelske Sprog. Efter et Aars Forløb vendte hun hjem til Danmark og tog et halvt Aars Kursus i Fabrikation af Konfekturer, før hun overtog sin nuværende Forretning.

Hun er født den 20. Juni 1900 i Tingsted Sogn paa Falster.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN

Engelsk Beklædnings Magasin i Varde har en stor og pæn Butik med en nydelig Facade, Torvet 1. Det bør dog hertil føjes, at Forretningen netop ved Aarsskiftet 1934 har gennemgaaet en betydelig Udvidelse, nødvendiggjort af den stadigt stigende Omsætning, Firmaet har.

Købmand H. Fenger Kristensen

Engelsk Beklædnings Magasin er grundlagt Aar 1908 af Købmand Johannes Bonnesen. Ved dennes Død i 1929 overtoges Firmaet af Købmand H. Fenger Kristensen, som har forstaaet at udvide Kundekredsen i saa stor en Udstrækning, at han almindeligt anses for at være den af Byens Ekviperingshandlere, der er den førende i sin Branche. Fenger Kristensen er en dygtig og forstandig Mand, der har let ved at vinde sig Venner blandt sine Forbindelser, og som derfor er i Stand til at komme godt ud af det med baade Kunder og Leverandører. Han fører et stort Lager i saavel Herrelingeri som Ekvipering, og hans Personale er 3 Mand.

H. Fenger Kristensen er født den 21. April 1902 i Ikast. Sin handelsmæssige Uddannelse har han faaet hos Manufakturhandler Wilhelm Kloster i Aarhus. Videre har Fenger Kristensen i et Aars Tid haft Ansættelse i Magasin du Nord i Aarhus, ligesom han har høstet en Mængde gode Erfaringer under en 8-aarig Ansættelse i Magasin du Nord i København, hvorefter han etablerede sig i Varde.

KAROSSERIFABRIKEN „SANDER"

Karosseribygger A. Jacobsen har i 2 Aar arbejdet hos Vognfabrikant Sanggaard i Varde og faar herfra den smukkeste Anbefaling for Dygtighed og veludførte Arbejder. Jacobsen havde dog Trang til, saa snart som muligt at komme ind i selvstændig Virksomhed, og da han har vist at have stor Indsigt paa Karosseribyggeriets Omraade, lykkedes det ham at skaffe den fornødne Kapital. — Han lejede Lokaler og indkøbte Maskiner til Formaalet, bl. a. en fuldt moderne Pladepresser, for saaledes at staa rustet overfor ethvert Krav, der kunde fremkomme indenfor Faget. Da han er kendt med alle Typer af Karosserier, er han indstillet paa baade vanskelige samt større og mindre Arbejder.

Fabrikant A. Jacobsen

Fabriken startedes den 24. September 1933, den første Levering kom paa Værkstedet, og Jacobsen, der har et godt Navn indenfor Faget, har allerede sikret sig Kunder og Leveringer langt ud i Fremtiden. Det ser ud til, at Karosserifabriken „Sander", der har til Huse Storegade 2, i Varde, gaar en lys Fremtid i Møde. Dens Indehaver er en sympatisk og energisk ung Mand, der fortjener al mulig Medgang.

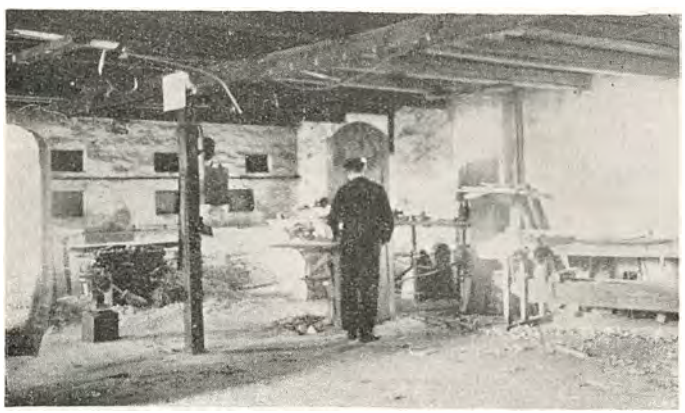

A. Jacobsen er født den 23. Oktober 1908 i Brønshøj, København, og er uddannet paa Vestjyllands Karosserifabrik i Esbjerg. Før denne Tid stod han et Aar i Snedkerlære. I Esbjerg har han ydermere uddannet sig i Bearbejdning og Autogensvejsning af Karosseriplader.

H. P. FRIIS
INSTALLATIONSFORRETNING

Installatør H. P. Friis startede første Gang Forretning og Værksted i Tarm, hvor han virkede i Aarene 1928—31. Han flyttede saa til Varde og etablerede der Forretning med tilhørende Værksted. Samme Aar fik Friis overdraget Arbejdet med Installationen paa Ansager Andelssvineslagteri, og da han paa denne og andre Maader i Løbet af kort Tid havde faaet skabt en god Basis for sin Forretnings Grundlæggelse og Fortsættelse, købte han Ejendommen Nygade 11 i Varde, hvor Forretningen nu har til Huse.

I 1932 fik Friis overdraget Installationsarbejdet paa det nye og moderne Hotel „Varde" samt paa Bladet „Vestkysten"s Nybygning. Der viste sig saaledes god Fremgang i hans Virksomhed. I 1933 tog han et radioteknisk Kursus paa Teknologisk Institut og fører derefter ogsaa, foruden alt i moderne elektriske Artikler af almindelig Slags, Radioapparater, ligesom han paatager sig Reparation af saadanne. Forøvrigt passes Butiken til daglig af hans Hustru, og desuden har 2—3 Mand fast Abejde hos Firmaet.

Installatør H. P. Friis

H. P. Friis er født den 15. Januar 1902 i Varde. Han er uddannet som Elektriker hos Lund & Eriksen i Varde og har senere arbejdet forskellige Steder i Jylland. Dernæst har han ogsaa faret til Søs — i 1½ Aar som Kullemper, Fyrbøder og Elektriker, og sidenhen har han haft Stilling paa Elektricitetsværkerne i Nr. Nebel, Varde og Tarm. I 1927 tog Friis Installatøreksamen i Esbjerg — med næstbedste Karakter. I det hele taget har Friis fra Barnsben af været baade dygtig og flittig. I Aarene 1917—19 tog han saaledes Kursus paa Teknisk Skole i Varde og tog hvert Aar Flidspræmier.

HOTEL VARDE

Varde er Porten til Eventyrets Land — Landet med de enestaaende Badestrande, Vejrs, Blaavand, Henne og Nymindegab. Det ligger da nær at tage Udgangspunkt til dette lokkende Land fra Hotel Varde.

Hotel Varde er nyopført; det aabnede sine Døre i Februar 1932, og dets Grundlægger er Hotelejer Kr. Pedersen. Han har selv forestaaet Opførelsen af Bygningerne, der præsenterer sig fornemt paa Byens bedste Plads paa Torvet, kun 5 Minutters Gang fra Banegaarden. Ved Opførelsen og Monteringen har det været Formaalet at skabe et virkeligt første Klasses, et førende Hotel, der kunde faa Prædikatet: Det bedste i Byen. Det er holdt i livlige og moderne Farver og i alle Enkelt-

heder udstyret med en Komfort, der gør det til et hyggeligt, intimt og behageligt Opholdssted. Der er varmt og koldt Vand paa alle Værelserne, særskilte Badeværelser og Telefon paa de fleste af Gæsteværelserne. Hertil kommer, at saavel Betjeningen i Restaurant og Selskabslokaler som i Køkkenet helt igennem gøres saa tilpasset efter Tidens Krav som muligt. Hotel Varde skulde saaledes være Idealet af et Hotel.

Hotellets Personale tæller 16 Personer — indbefattet Chaufføren, der præsenterer Hotellets Automobil ved alle Tog, der ankommer til Varde.

Kr. Pedersen er født den 16. August 1880 i Torstrup. Han fik i sin Ungdom Uddannelse som Murer og har i 20 Aar drevet selvstændig Murerforretning i Varde — indtil sin Overtagelse af den Grund, hvorpaa han byggede og startede Hotel Varde. I flere Aar har Pedersen siddet i Bestyrelsen for Byens Haandværkerforening.

PEDER SIMONSEN
CYKLE- OG RADIOHANDEL

Peder Simonsen er oprindelig uddannet ved Møllerifessionen, men i 1911, da Cyklefaget var nyt og i sin blomstrende Opgang, indsaa han, at der her laa en Chance, som maatte udnyttes. Han etablerede sig da under meget smaa Forhold i Lunde, og Beregningerne slog til. I Løbet af de 7 Aar han drev Forretningen her, lykkedes det ham at sætte Salget op fra 2 Cykler det første Aar til 80 Stk. det sidste, og Omsætningen steg fra 500 Kr. til 7000 Kr.

Cykle- og Radiohandler Peder Simonsen

I 1918 flyttedes Forretningen til Varde, Vestergade 36, hvilken Ejendom Simonsen havde købt af Firmaet Jens Knudsen.

Ogsaa her gik Omsætningen stadig fremad, og et Par Aar efter udvidedes Forretningen til at omfatte baade Salg en gros og en detail, og den er nu en af Byens førende i sin Branche.

Ligesom han var en af de første paa Cyklernes Omraade, var han ogsaa blandt de første, hvad Bilerne angaar. Saaledes var han den første i Lunde, der var i Besiddelse af dette Nutidens Befordringsmiddel, og som saadan den første, der udlejede Biler i Lunde Sogn.

Biludlejningsforretningen fortsattes i Varde, hvor den i et Par Aar, med 5 Vogne, var den største.

Ligeledes var han den første i Ribe Amt, der ejede et Sygeautomobil, som dog senere er overtaget af Amtssygehuset i Varde.

Forretningen, hvor 1—2 Mand har fast Arbejde, driver nu foruden Handel med Cykler og Cykletilbehør ogsaa Handel med Radio og Symaskiner.

Peder Simonsen er født den 8. August 1876 i Aal Sogn. Medens Ledelsen af Virksomheden nu optager al hans Tid, var han, medens han drev Forretningen i Lunde, Indehaver af flere betydelige Tillidshverv. Saaledes var han Afholdsforeningens Formand, i hvis Bestyrelse han havde siddet flere Aar forud, ligesom han var Formand og Kasserer for Sygekassen, indtil han flyttede til Varde.

Som mange andre Forretningsdrivende har heller ikke Peder Simonsen kunnet undgaa at mærke de nedadgaaende Tider, og som Følge heraf er Omsætningen i de senere Aar gaaet en Del tilbage, men er ellers i sund Trivsel.

PLANTESKOLEN „HØJVANG"

Gartner Chr. Sørensen grundlagde Planteskolen „Højvang" i Varde i Aaret 1924. Til en Begyndelse var Arealet kun paa 5000 Kvadratalen; men det er udvidet betydeligt i Aarenes Løb. — Planteskolen strækker sig nu over ialt mellem 7 og 8 Tdr. Land.

Planteskoleejer Chr. Sørensen

Skolens Specialer er navnlig Frugttræer og Roser. Men der haves ogsaa betydelige Kulturer i Frugtbuske, Sirbuske og stedsegrønne Planter samt Hegns- og Læplanter. Planter fra Planteskolen „Højvang" sælges over hele Jylland.

Chr. Sørensen, der nu til Stadighed giver Beskæftigelse til 3 Personer, er født den 15. Februar 1894 i Ølgod og er uddannet som Planteskolemand. I fire Aar, før han fik selvstændig Virksomhed, arbejdede han i Norge.

SILLESEN & KNUDSEN
HUDER OG SKIND

Firmaet Sillesen & Knudsen har i en Aarrække paa den Plads, hvor Hotel Varde nu ligger, drevet Forretning med Huder og Skind, en Tid ogsaa med Æg og Ost en gros. I 1921 døde den ene af Firmaets Indehavere, Købmand Knudsen, men Sillesen førte Forretningen videre under det gamle Navn. I 1931 solgte han imidlertid Ejendommen til Murermester Pedersen, som straks rev den ned og opførte Hotel „Varde". Fra Oktober 1933 drives Hude- og Skindforretningen fra Brogade 9, hvor baade Kontor og Lagerplads nu findes.

Om afdøde Købmand Knudsen kan det siges, at han var en meget dygtig Mand, en stræbsom Natur, der fra smaa Kaar arbejdede sig op til Velstand og Indflydelse. Han har bl. a. i sin Tid startet Cyklefirmaet Jens Knudsen og desuden Ford-Firmaet A/S Mads Madsen. Hans Kompagnon i Produktforretningen, Købmand Sillesen, fortsætter vedblivende med Opkøb af Huder og Skind, som han eksporterer til Tyskland og Sverige. I de senere Aar har han ogsaa haft en livlig Omsætning paa København.

Efter et 10-aarigt Ophold i Amerika er iøvrigt Købmand Sillesen jun. vendt hjem til Varde og deltager, med Henblik paa senere Overtagelse, i Administrationen af Faderens Forretning. Foruden ham er der 2 Mand fast ansatte i Firmaet, een Mand med 12 Aars og en anden med 26 Aars Anciennitet.

Købmand Ingvar Sillesen er født den 26. Marts 1867 og fik Uddannelse som Landmand. Da han var 22 Aar, flyttede han imidlertid til Varde som Gaardskarl, sparede en Del Penge sammen og overtog i 1895 et Gæstgiveri paa Torvet. Samtidig gav han sig til at handle med Skind, og denne Bibeskæftigelse blev snart til Hovedbeskæftigelse. Sammen med Jens Knudsen købte han saa Ejendommen, Torvet 3, og aabnede under mere ordnede Former sin Produktforretning der.

MURERMESTER CHARLES LARSEN

Murermester Charles Larsen, Hjertingevej i Varde, etablerede sig som saadan i 1926 under mindre Forhold.

Murermester Charles Larsen

I det første Par Aar havde Larsen kun mindre Entrepriser, idet han medvirkede ved Opførelsen af smaa Ejendomme og Villaer. Senere kom han i Gang med at bygge større Ejendomme og har bl. a. opført den kendte Villa „Skovgaard", tilhørende Jeppe Jensen, samt den store Forretningsbygning, Søndergade 13. Videre bør nævnes Larsens egen moderne Funkisvilla, den første af sin Art i Varde.

Og Charles Larsens Forretning er stadig i Udvikling. I 1933 fik han overdraget Arbejdet ved Opførelsen af den nye Post- og Telegrafbygning i Varde. Bygningen, der spænder over ca. 700 Kvadratalen, skal være færdig til Indflytning i Oktober 1934. Der beskæftiges ved Murerarbejdet alene 15—20 Mand, og Murene rejser sig hurtigt af Grunden. Som Helhed kan det siges om den unge Murermester, at han forstaar sine Ting og kan faa Arbejdet til at glide, som det skal. I det sidste Aarstid har han da ogsaa haft mere end Halvdelen af Byggearbejdet i Varde.

Charles Larsen er født den 8. Januar 1906 i Thistrup. Hos sin Fader, J. H. Larsen, fik han sin Uddannelse, samtidig med, at han tog Kursus paa Teknisk Skole. Senere har han arbejdet forskellige Steder, indtil han nedsatte sig som Mester i Varde, kun godt 20 Aar gammel.

CONRAD JENSEN & SØN

Firmaet Conrad Jensen grundlagdes i 1872 af Urmager Conrad Jensen. Der begyndtes i Smedegade under meget smaa Forhold. Indgangen til Urmagerforretningen og det tilhørende Værksted var gennem en Bagerforretning, der ejedes af Conrad Jensens Broder. Men efter 7—8 Aars Forløb flyttedes til den nuværende Hjørnebutik paa Torvet. Til denne Butik hørte den Gang Privatlejlighed, som imidlertid efterhaanden ved forskellige Udvidelser er inddraget under Butik og Værksted. Bl. a. kan det nævnes, at der i 1926 og i 1928 udvidedes med Etablering af optiske Afdelinger.

Urmager P. Buurgaard Jensen

Grundlæggerens Søn, P. Buurgaard Jensen, overtog Faderens Forretning i 1908 og lod den straks underkaste en ret omfattende Forandring. Senere er altsaa flere Udvidelser fulgt efter. Tredie Generation, Børge B. Jensen, født den 20. Marts 1909, er ogsaa uddannet som Urmager i Bedstefaderens gamle og ansete Virksomhed, hvorhos han dog havde 2 Aars Læretid og Aflæggelse af Svendeprøve andetsteds. Senere blev han uddannet i Optik hos Dir. Thiele (Nordisk Optisk Co.) og hos Nisted i Aarhus. I Berlin har Børge B. Jensen opholdt sig et Aar for at tage Kursus paa den tyske Skole for Optik og Fototeknik. Han har bestaaet Eksamen ved denne Skole og har faaet Diplom som tysk statsprøvet

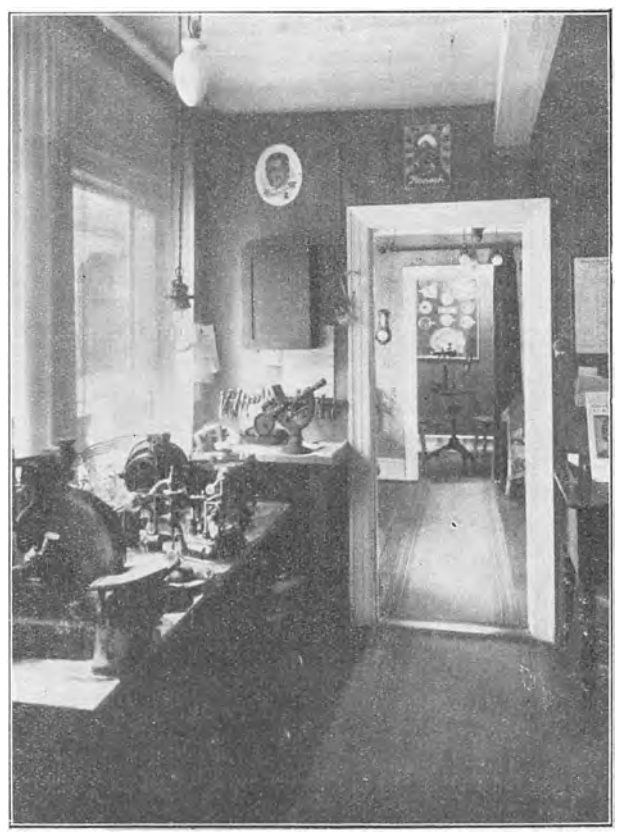

Øjenoptiker. I 1930 vendte han hjem og arbejder nu med Lyst og Iver med i Faderens og Bedstefaderens Firma.

Conrad Jensen & Søns Specialer er vedblivende Ure og Optik. Det kan saaledes paapeges, at efter at Firmaet gennem 60 Aar har ført Lager af Briller, etablerede det for nogle Aar siden en speciel optisk Afdeling for Brille-Tilpasning, forsynet med de mest moderne Instrumenter til videnskabelig Undersøgelse. I disse 5 Aar har Forretningens Specialister undersøgt en Mængde Menneskers Øjne og har indført hver enkelt Kunde i et Kartotek, som derefter til enhver Tid kan fortælle, hvilken Bygning Vedkommendes Øjne har. Derved bliver det muligt at konstatere, om Øjets Svaghed har udviklet sig normalt, eller om det bør behandles af Læger. Naturligvis er denne Afdeling forsynet med den mest moderne Installation af Instrumenter og Slibemaskiner og med et enormt Udvalg af Brillestel, saaledes at enhver Kunde kan faa netop det Stel og de Briller, der passer ham.

P. Buurgaard Jensen er født den 25. Oktober 1878 i Varde og er uddannet hos sin Fader. Senere har han besøgt Urmagerskolen i København og har arbejdet i Berlin, Hamborg og Zürich. I 1905 etablerede Buurgaard Jensen sig som Urmager i Ølgod, hvor han virkede indtil 1908, da han overtog Firmaet Conrad Jensen & Søn. Han er Næstformand i Ribe Amts Urmagerforening.

SØRENSEN & HØGSBERG
MASKINSNEDKERI

Tømrermestrene Sørensen & Høgsberg, Vestbanevej i Varde, indlejede sig i 1912 i et Værksted i Storegade og paatog sig alt muligt Tømrerarbejde o. desl. Deres Hensigt var at faa skrabet Penge sammen til at rejse til Amerika for. De fik imidlertid saa meget at bestille, at Forretningen tog dem ganske fangen, og de kom aldrig af Sted til det fjerne Vesten. I Stedet købte Sørensen den Grund og Ejendom, hvori Firmaet nu har til Huse, det vil sige, Ejendommen var bare en gammel Vognremisse; men Sørensen lod den ombygge til Beboelse og Værksted, og der kom nu yderligere Gang i Foretagendet. I Tidens Løb er der købt mere Grund til, ligesom der er bygget Maskinværksted, Lagerskure og Garage m. m., alt eftersom Omsætningen steg, og Forretningen udviklede sig.

Tømrermester S. Sørensen

Firmaet Sørensen & Høgsberg virker nu som et almindeligt anset Tømrer- og Bygningssnedkeri-Firma, hvis Arbejdsstyrke veksler fra 4 til 12 Personer foruden Indehaverne, der stadig gaar foran paa Arbejdspladsen. Det kan bl. a. nævnes, at Firmaet har haft store Arbejder i Entreprise, saaledes ved det nye Amtssygehus, der blev bygget i 1916—17, ved Opførelsen af Handelsbanken i Varde samt ved Hotel „Varde". I 1933 har det faaet overdraget Bygningssnedkerarbejdet ved den nye Post- og Telegrafbygning i Storegade.

Firmaets Leder er Tømrermester S. Sørensen, der er født den 13. Januar 1886 i Varde. Han er uddannet som Tømrer og Bygningssnedker og har bl. a. arbejdet i Tyskland i to Aar. Han er tidligere Medlem af Varde Haandværkerforenings Repræsentantskab og er for Tiden Vurderingsmand for Jydsk Hypothekforening. Endvidere er Tømrermester Sørensen Medlem af Bestyrelsen for Teknisk Skole og Medlem af Bygningskommissionen.

CARLSBERGS DEPOT

Som Firma er Carlsbergs Depot, Vestbanevej 1 i Varde, grundlagt af Ølhandler P. Poulsen, men blev i 1913 overtaget af P. N. Schmidt, som stadig er dets Indehaver og Leder.

Ølhandler P. N. Schmidt

I Løbet af de 20 Aar, der er gaaet siden Overtagelsen, har Schmidt drevet sin Forretning stærkt frem. Carlsberg-Depotet har nu almindelig Anerkendelse som Byens største Øldepot, og det har Lokaler i egen Ejendom. Som Hovedforretning har Depotet naturligvis Repræsentation for Bryggeriet Carlsberg, men har desuden Forhandling af Øl fra de forenede Bryggerier. Personalet er paa 3 Personer.

Ølhandler P. N. Schmidt er født den 27. November 1882 i Aale og er oprindelig uddannet som Landmand. Senere blev han Vognmand i Varde og virkede som saadan, indtil han i 1913 overtog sin nuværende Virksomhed.

CHR. HANSENS HERRESKRÆDERI

Det Firma, der nu indehaves af Skrædermester Chr. Hansen, Vestergade 19 i Varde, er i sin Tid grundlagt af Skrædermester B. Bertelsen. I 1930 overtoges Forretningen af Chr. Hansen, og det er i Løbet af de faa Aar, der er gaaet siden Overtagelsen, lykkedes den nye Indehaver i betydelig Grad at oparbejde Virksomheden. Chr. Hansen sidder nu som Ejer og Leder af den største Skræderforretning i Varde. Han har 7 Svende i Arbejde, og det kan nævnes, at han f. Eks. har hele Leverancen af Skræderi til Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening. Hans Specialitet er Herreskræderi. — Lokalerne i Vestergade 19 er lejede. Der er en pæn Butik og et stort og godt Værksted.

Skrædermester Chr. Hansen

Skrædermester Chr. Hansen er født den 12. November 1892 i Vesterbæk. Sin første Lærdom ved Faget har han faaet i Andrup og hos sin Forgænger, B. Bertelsen. Videre Uddannelse tog han hos et kendt københavnsk Firma og etablerede sig derefter i Tistrup, hvor han virkede i 10 Aar indtil Overtagelsen af sit nuværende Firma.

CARL JENSEN
VARDE RESERVEDELEFORRETNING

Indehaveren af Firmaet Varde Reservedeleforretning i Varde, Smedemester Carl Jensen, begyndte, efter at være udlært i Faget og have arbejdet i København og

Den 65-aarige Smedemester Carl Jensen

Sønnen Jens Jensen

forskellige Steder i Landets store Byer, som Mester i Lyne den 8. November 1892. 6 Aar efter, den 28. April 1898, flyttede han til Ølgod, hvor han oparbejdede sig en god og solid Smedeforretning med Arbejde til 4—5 Mand hele Aaret rundt. Særlig var han anerkendt som Egnens dygtigste Beslagsmed. Foruden andre Lærlinge oplærte han to af sine Sønner til dygtige Smede. Den ene af dem er senere gaaet over til Maskinbranchen og driver nu selvstændig Maskin- og Motorværksted. Den anden Søn døde knap 28 Aar gammel.

I 1920 solgte Jensen sin Forretning i Ølgod og flyttede den 27. Januar samme Aar til Tistrup. Her startede han en Støbegods- og Reservedeleforretning. Den vilde imidlertid ikke rigtig gaa efter hans Ønske, og han afhændede den derfor i Efteraaret 1924.

Han flyttede til Varde og købte Ejendommen Storegade 11, som han overtog den 6. Februar 1925. Her indrettede Jensen Varde Reservedeleforretning med Butik og Værksted.

Virksomheden, der foruden Indehaveren beskæftiger 2—3 Mand, fremstiller Rørpumper, Ventiler, Pumpecylindere og Reservedele til disse, mønsterbeskyttede Plovhjul, Smedejernsriste og Ringholdere til Komfurer samt Motorhamre efter et nyt og eget System.

Carl Jensen er født den 8. Januar 1869 i Lunderskov og kører endnu ud til Kunderne i Oplandet.

Den yngste af Sønnerne, Jens S. Jensen, der er født den 22. Januar 1903, er uddannet i Isenkrambranchen og har siden 1927 passet Udsalget og Bogholderiet.

SKOTØJSHANDLER
EGON SVENDSEN

Egon Svendsens Skotøjsforretning i Varde, Storegade 26, er startet den 9. September 1890 af Faderen A. Svendsen, i nogle mindre Lokaler overfor Hotel „Dania". Der begyndtes meget smaat, og i de første Aaringer var der ikke store Midler at rutte med. Senere kom der bedre Dage; Forretningen voksede i Omfang og Omdømme, og det lykkedes efterhaanden Svendsen at indarbejde den saa godt hos en større Kundekreds, at den blev en af de største i sin Branche paa Egnen og i Byen, en førende Forretning paa mere end een Maade. Lokalerne blev flere Gange udvidede, og Butiken er nu stor og smuk, ligesom Værkstedet er første Klasses. Til daglig er 3 Personer beskæftiget i Forretningen, der nu drives baade som Skotøjshandel og som Haandskomageri.

Skotøjshandler Egon Svendsen

Svendsen sen. lærte i sin Tid Skomageriet i København, nemlig hos Skomager Hjorth i Pilestræde. Og han blev alle Dage sit Haandværk tro. Naar han i sin Tid gik over til at have Butik med Skotøjshandel, skyldtes dette sikkert kun, at Nødvendigheden krævede det. Det varede da ogsaa længe, inden han tog Maskiner i Brug paa sit Værksted. Haand-Arbejdet har altid haft hans Kærlighed, og mellem Kolleger blev han stedse mere anerkendt som en meget dygtig Fagmand, der ofte med stort Held har bundet an med Fremstilling af Fodtøj til misdannede Fødder.

Da Svendsen i 1930 kunde fejre sit 40-Aars Mesterjubilæum, skrev de stedlige Blade om ham, at han var en dygtig Haandværker, en god Borger og en jovial Personlighed, ligesom han mødte stor Hyldest i Anledning af hans mangeaarige Formandsskab i Varde Skomagermesterforening og i Haandværkerforeningen.

Den nuværende Leder af Forretningen, Egon Svendsen, er født den 4. Juli 1904 i Varde. Sin Uddannelse ved Faget har han faaet hos Hector i Odense samt i Sønderborg, hvorefter han har haft Pladser nogle andre Steder i Landet. Egon Svendsen bygger med Forstaaelse videre paa Traditionerne fra Faderens Tid.

A/S SIMON BRØND & CO. — VEJEN

Adskillige af de smaa Verdensborgere, som lykkelige Mødre rundt om i Landet for første Gang viser lidt af den mærkelige Verden, som rører sig om det Hjem, hvor de saa Dagens Lys, bliver kørt i Barnevogne fra A/S Simon Brønd & Co. i Vejen, der dækker en betydelig Del af det danske Marked med Barne- og Klapvogne.

Den store Specialfabrik, som er en af de største Industrivirksomheder i Vejen, blev grundlagt i 1913 af Fabrikant Simon Brønd, men overgik Aaret efter til Aktieselskab. Som et Bevis for, hvilken rivende Udvikling Virksomheden er undergaaet, kan det nævnes, at den til at begynde med beskæftigede 2 Mand og nu giver Arbejde til ofte op imod 100 Mand.

Fabriken havde i de første Par Aar til Huse i lejede Lokaler; men i 1915 opførte man den første Bygning, og senere opførtes de Fabriksbygninger, som i Dag rummer den store Virksomhed. Ialt har man et Gulvareal paa 3000 Kvadratmeter.

Aktieselskabets Formand er Simon Brønd, og Aktiekapitalen er paa 155,000 Kr.

Firmaets administrerende Direktør, Fabrikant Simon Brønd, er født 1886 i Østbirk ved Horsens og har faaet en alsidig og grundig Uddannelse indenfor Handelen. Som Leder af en Fabrik med en betydelig dansk Produktion har Fabrikant Brønd altid været levende interesseret i Kampen for at skaffe danske Varer Førerpladsen paa vort hjemlige Marked, og han har i en lang Aarrække været Formand for Landsforeningen „Dansk Arbejde"s Vejen-Afdeling.

MARGARINEFABRIKKEN „ALFA" A/S VEJEN

En af de Fabriker, der over en Menneskealder har været forrest i den smukke Udvikling af den nu saa vidtberømte danske Margarineindustri, er A/S Margarinefabrikken „Alfa" i Vejen, der fra en meget beskeden Begyndelse med Aarene er vokset op til en af Landets største Margarinefabriker med Hovedsæde i Vejen og med andre Fabriker i Aalborg, Esbjerg, Nykøbing F. og Rønne, der delvis er knyttet til „Alfa" som Datter- eller Søsterselskaber. „Alfa", der er grundlagt i 1897 af nu afdøde Nationalbankdirektør, Landstingsmand Johs. Lauridsen, producerer Margarine og Palmin og beskæftiger Aaret rundt ca. 160 Mand.

Direktør P. Lauridsen

Margarinefabriken „Alfa", Aktieselskab

Fabrikens nuværende Leder er Direktør, cand. polyt. O. Vang Lauridsen, der er født den 14. Maj 1879 i Grønvang i Vejen. Han tog polyteknisk Eksamen i 1905 og blev Direktør for „Alfa" i 1909, og i 1916 blev han Medlem af Bestyrelsen. Han er en meget dygtig og anset Mand, hvis rige Evner og store Arbejdskraft man ogsaa har haft Bud efter paa mange andre Omraader. Han er saaledes bl. a. Formand for Bestyrelsen for A/S Tagpapfabriken „Phønix", Vejen, Medlem af Bankraadet for A/S Banken for Vejen og Omegn, Medlem af Forretningsudvalget for Ladelund Landbrugs- og Mælkeriskole samt Medlem af Bestyrelsen for forskellige Hedeplantager.

Bestyrelsens Formand i „Alfa" er Direktør P. Lauridsen, R. af D., forhen Kolding, nu Hesbjerg, der tillige er Formand i Bestyrelsen for A/S Vejen Trælasthandel (indtil 1934), for Vejen Bibliotek, for Skibelundforeningen og Medlem af Bankraadet for Banken for Vejen & Omegn, Medlem af Bestyrelsen for Kunstforeningen for Vejen & Omegn samt en Del andre Selskaber.

VEJEN TRÆLASTHANDEL AKTIESELSKAB — VEJEN

Firmaet Vejen Trælasthandel er grundlagt i Aaret 1902 af Niels Pedersen, der blev Firmaets administrerende Direktør, og hans Svoger, Direktør P. Lauridsen, Kolding.

Firmaets Aktiekapital er paa 320,000 Kr. Den nuværende Bestyrelse er Direktør P. Lauridsen som Formand, Ingeniør Einar Thorsen af Firmaet Monberg & Thorsen og Repr. Laur. Pedersen. Administrerende Direktør er Ad. Jørgensen, tiltraadt som saadan den 1. Januar 1927.

Grundlæggeren Niels Pedersen

Adm. Direktør Ad. Jørgensen

Firmaets Formaal er Handel med Trælast og Bygningsartikler. Der forefindes altid stort kurant Lager af vellagret Snedkertræ og Gulvbrædder, og Firmaets store Kundekreds er fordelt over hele Sydjylland. Der raades

Vejen Trælasthandel, Aktieselskab

over eget Savværk, paa hvilket der navnlig fremstilles Pakkasser til Brug for Margarineindustrien, Æghandelen og Slagterivirksomhed samt Opskæring af dansk Gran til Tømmer, Brædder og Lægter og dansk Eg til Stoletræ og Bordben. Det samlede Personale er paa 25 Personer. Firmaet har i sin Tid anlagt Filialer i Brørup, Holsted, Skodborg og Gjesten, men disse er senere afhændet. Firmaets Bygninger er opførte samtidig med Grundlæggelsen, Savværket dog først gennem en Udvidelse i 1907.

Administrerende Direktør Ad. Jørgensen er født den 14. Januar 1889 i Nakskov og havde sin Læretid i Nakskov Tømmerhandel ved Philipp Brorsen. Senere ansattes han i Vordingborg Trælasthandel, der havde samme Ejer. Direktør Jørgensen er Medlem af Vejen Borgerforenings Bestyrelse og Næstformand i Syd- og Vestjysk Trælasthandlerforening.

Selskabets Formand, Direktør P. Lauridsen, R. af D., er født den 22. Maj 1866 paa Grønvang i Vejen og har i en længere Aarrække været administrerende Direktør for det kendte Korn- og Foderstoffirma, A/S P. Lauridsen i Kolding. Af Tillidshverv, der er eller har været den højt ansete Medborger betroet, kan nævnes følgende: Formand i Bestyrelsen for A/S Margarinefabriken „Alfa", Vejen, Formand i Bestyrelsen for Banken for Vejen og Omegn 1903—1928, for Vejen tekniske Selskab 1909—1926, for Vejen Bibliotek fra 1916, for Ribe Amts Kredsafdeling af Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse, Medlem af Bestyrelsen for Kolding Bibliotek, for Kunstnerforeningen for Vejen og Omegn, for A/S Eriksen & Christensen, Esbjerg, for A/S Phønix, Vejen, for A/S Bække Trælast- og Foderstofforretning, for A/S Sydjysk Trælasthandel, Kolding, samt en Del andre Selskaber, for Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn, for Skibelundforeningen og for A/S Kaalund Sæbefabriker, Kolding.

TAGPAPFABRIKEN „PHØNIX"
AKTIESELSKAB — VEJEN

I vore Dage, hvor man til en meget stor Del af de Nybygninger, der bliver rejst, specielt de moderne Funkishuse, anvender Tagpap, er dette blevet en meget efterspurgt Vare, der f. Eks. har givet A/S Tagpapfabriken „Phønix" i Vejen et Opsving. Siden Starten i 1907, da man beskæftigede ca. 15 Mand, beskæftiger Fabriken nu op mod 50 Mand i Sæsonen. Aktiekapitalen er fra 50,000 Kroner i 1907 udvidet til nu at være 200,000 Kroner.

Efter i en Aarrække at have beskæftiget sig med Tagpapfabrikation, er Virksomheden i 1920 udvidet til ogsaa at omfatte Fremstilling af tjærefri Tagpap. I 1926 optoges Fabrikation af Vejmaterialer, specielt det saakaldte Asfalt-Emulsion. Denne Del af Virksomheden udvidedes i 1928 til ogsaa at omfatte Fremstilling af Vejtjære. I 1930 overtoges Dansk Vejmaterialefabrik i Frederikssund, og i 1931 startedes A/S Fyens Vejmaterialefabrik i Odense. Firmaets mest kendte Frembringelse er Tjærepap (Solo Tagpap — Lysol Tjære), Minerol (tjærefri Tagbeklædning), Mexas (Asfalt-Emulsion) og „Phønix" Vejtjære.

Fabriken er bygget i 1907 og senere udvidet flere Gange. Man raader nu over et Areal paa ca. 3 Tdr. Land.

Den store Virksomhed ledes af M. Koed, der er født den 8. Juli 1887 i Gjesten Sogn. Han tog Præliminæreksamen i 1904, var fra 1904—07 ansat paa A/S Margarinefabriken „Alfa" i Vejen, var i Hærens Intendantur fra 1907—08 og kom derefter til Vejen igen som senere Leder af „Phønix". Han har været Sogneraadsmedlem siden 1929 og er Medlem af Bestyrelsen for A/S Fyens Vejmaterialefabrik i Odense.

Formand for Bestyrelsen er Direktør O. Vang Lauridsen, Margarinefabriken „Alfa", Vejen.

DANSK DUKKEINDUSTRI - VEJEN

At opridse det landskendte Vejen-Firma Dansk Dukke-Industris Historie, er næsten som at fortælle et helt lille Eventyr om nogle faa Dukker, der med Aarene er blevet til flere Tusinde. Oprindelig, i 1915, blev Forretningen nemlig kun startet for at skaffe en Række enligstillede Kvinder i Vejen lidt Hjemmearbejde under Form af Husflid, og til at begynde med omfattede Produktionen kun 5—600 Dukker om Aaret, men Dukkernes gode Kvalitet og store Prisbillighed skaffede dem hurtigt en saadan Position paa Markedet, at Produktionen med Aarene er vokset til 15,000 Dukker om Aaret, ja, i 1933 blev ikke færre end 20,000 Dukker afsat. De fremstilles ialt i 19 Modeller, saavel paaklædte som upaaklædte. Det er kun Dukkekroppene, der fremstilles her i Landet, Hovederne, Hænderne og Skoene maa importeres fra Tyskland. Ialt beskæftiger Virksomheden 30 Personer.

Fru Ellen Lund

Medens Afsætningen af Dukkerne forestaas af baade H. C. Lund og Frue, leder Fru Lund selve Fabrikationen og kontrollerer alle de Dukker, der udgaar fra Fabriken. Dukkerne afsættes ikke alene her i Landet, men eksporteres baade til Island, Finland og Sverige, og den 1. Maj 1930 opnaaede Dansk Dukke-Industris Dukkekroppe Industriraadets Udmærkelsesdiplom.

Fru Ellen Lund er født i Vindeby paa Lolland. Dansk Dukke-Industri er Fru Lunds egen Idé, og hun har ledet Virksomheden i 18 Aar. Fabrikationen af Dukker har hun lært sig selv.

H. C. Lund er uddannet i Manufakturbranchen og arbejdede indtil 1890 i Sønderborg, kom derefter til Kolding, hvor han havde sin Virksomhed, indtil han i 1897 blev Leder af Crome & Goldschmidt's Udsalg i Vejen. Dette overtog han selv i 1909 og drev det, indtil han i 1930 afhændede Forretningen for helt at hellige sig Dukkeindustrien.

VEJEN AUTOMOBILLAGER

Vejen Automobillager i Vejen er en meget stor Forretning, der daglig beskæftiger 20 Mand. Forretningen er oprindelig grundlagt i 1924 som et Aktieselskab under Navnet „Sydjysk Automobillager"; men ophævedes i 1929, da Forretningen solgtes til Ingeniør C. Rich Christensen, der i 1930 afhændede den til de nuværende Indehavere, J. P. Sørensen og Chresten Havgaard. Firmaet har Autorisation som Fordforhandler og beskæftiger sig derfor hovedsagelig med Salg af Fordvogne. Endvidere haves et stort Salg af brugte Vogne af alle Mærker, foruden Reservedele, Gummi, Benzin, Olie etc.

De første af Firmaets Bygninger er opførte 1924, men er flere Gange siden udvidet, saaledes at man nu raader over et Gulvareal paa ca. 3000 Kvadratmeter. Man har foruden et fuldt moderne Reparationsværksted med hydraulisk Løfter til Smøring af Vognene, Garager, Vaskehal, Udstillingslokaler, Kontorer og Reservedelslager i de forskellige Bygninger.

Automobilforhandler Jes Peter Sørensen er født den 22. Januar 1889 i Vejen og er uddannet i Handelsfaget.

Automobilforhandler Chresten Havgaard er født den 26. December 1894 i Skøttrup og uddannet i Kontorfaget.

A/S P. LAURIDSEN & CO., VEJEN

Grundlæggeren af Aktieselskabet P. Lauridsen & Co. i Vejen er daværende Købmand P. Lauridsen, født den 22. Maj 1866 paa Grønvang i Vejen. Lauridsen etablerede sig i sin Fødeby i 1891 og oprettede Filialer for Korn og Foderstoffer i Skodborg i 1906, i Holsted i 1909 og i Andst i 1911. Aar 1913 flyttede han Hovedsædet for Korn- og Foderstofafdelingerne til Kolding, og efter disses Overgang til Aktieselskab i 1914, blev P. Lauridsen Direktør for Selskabet, der ogsaa kom til at bære hans Navn. Direktøren, som har ledet det nu landskendte Firma frem til Ære og Anseelse, har i de senere Aar Bopæl i Hesbjerg paa Fyn.

Leder af A/S P. Lauridsens Afdeling i Vejen, som 1. Juli 1930 omdannedes til selvstændigt Aktieselskab, er Direktør Ole Haagensen. Aktierne er 1. Juli 1933 overtaget af Ole Haagensen og Familie. Ole Haagensen er født den 1. Juni 1883 i Feldballe Sogn og er oplært i blandet Landforretning, nemlig hos Edv. Helmund i Kolind. Senere var han ansat i forskellige større Landforretninger paa Fyn, bl. a. i Firmaet N. M. & F. Plum i Assens. Den 1. Januar 1915 tiltraadte han som Filialbestyrer i A/S P. Lauridsen i Vejen, og her har han virket siden.

Afdelingen i Vejen sælger Korn, Kunstgødning og Foderstoffer. Personalet er paa 10 Personer.

Sideløbende med dette Foretagende drives Sydjydsk Frø- og Handelskompagni, Aktieselskab, som er stiftet 1. Juli 1931 som en Fortsættelse af den af Direktør P. Lauridsen igennem mange Aar drevne Frøforretning. Selskabets Stiftere er Direktør P. Lauridsen, Aksel Lauridsen Vang og O. Haagensen. Aktierne er nu overtaget af O. Haagensen og Familie i Forbindelse med Overtagelsen af A/S P. Lauridsen & Co. Haagensen har været Leder af denne Afdeling siden 1917. — Firmaet sælger Markfrø, Høstbindegarn, Brændsel m. m.

SVENNINGS MASKINFABRIK OG JERNSTØBERI — VEJEN

Midt i Vejen By ligger en gammel og anset Industrivirksomhed, fra hvis Skorsten Røgen, der stiger tilvejrs, daglig forkynder for Byen og Omegnen, at her arbejdes og udrettes der noget. Det er Svennings Maskinfabrik og Jernstøberi. Virksomheden kan i 1934 fejre sin 50-aarige Bestaaen, idet den er grundlagt i 1884 af den nuværende Indehavers Fader. Produktionen er nærmest baseret paa Fremstilling af Landbrugsmaskiner. De fleste Cikoriefabriker er, hvad det maskinelle angaar, leveret af Svenning. Endvidere fabrikerer man bl. a. Transportsnegle og Elevatorer, og desuden har man eget Jernstøberi. Beskæftigelsesgraden ligger normalt omkring 32 Personer, men er selvfølgelig i en saadan Virksomhed meget variabel.

Firmaet, der med Held har udstillet paa Købestævnet i de 3 første Udstillingsaar, har til Huse i store, gode

Svennings Maskinfabrik og Jernstøberi

Bygninger, hvor de mange moderne Maskiner er installeret, og hvor alle Jernstøberiets Modeller findes.

Fabrikant A. Svenning er født i Vejen 2 Aar efter Fabrikens Start, nemlig den 18. Marts 1886. Han er udlært i Maskinbranchen hos Nielsen & Vinther i København og har bl. a. ogsaa arbejdet i Tyskland.

S. WILLADSENS MØBELFABRIK
VEJEN

Skønt Vejen kun er en Stationsby, omend af ret anselig Størrelse, er det alligevel et forbavsende rigt Industriliv, der er i Byen. Blandt de store Industrivirksomheder, som gennem den sidste Menneskealder har været med i denne smukke Udvikling, maa nævnes S. Willadsens Møbelfabrik. Den er faktisk næsten 50 Aar gammel, idet den er grundlagt allerede i 1884, men den Gang dog kun som almindeligt Snedkeri. Først da den i 1904 blev overtaget af den nuværende Indehaver, Fabrikant Søren Willadsen, begyndte man at fremstille Møbler i større Stil for i 1913 helt at gaa over til en gros Fremstilling af Møbler i Mahogni- og Nøddetræ samt Opholdsstuer, og nu er Produktionen oppe paa 130—150 Møblementer aarlig, hvilket giver daglig Beskæftigelse til 28 Personer. Det er især Møbler i de højere Prislag, man fremstiller, og de sælges hele Landet over.

Fabriksbygningerne er opført i 1919, men maa stadig udvides for at kunne give Plads til den stadig voksende Produktion, ligesom der stadig maa maskinelle Fornyelser til, saaledes at man er up to date udrustet til at imødegaa enhver Konkurrence. I selve Værkstederne raader man over et Gulvareal paa 1400 Kvadratalen og i Lageret over ca. 600 Kvadratalen.

Fabrikant Willadsen er født den 3. August 1880 i Vejen og udlært som Snedker i Kolding. Han har uddannet sig 6 Aar i Udlandet og arbejdet i de fleste Lande i Europa. Efter Hjemkomsten derfra overtog han Virksomheden i Vejen. Han er Medlem af Bestyrelsen for Banken for Vejen og Omegn og Formand og Forstander for Teknisk Skole i Vejen.

BRYGGERIET „KJÆRHØJ"

Skønt Vejen kun er en stor Stationsby, er den alligevel som Industriby større end mange andre Købstæder. Blandt Byens kendte Foretagender er Bryggeriet „Kjærhøj". Det blev grundlagt i 1885 som et Hvidtølsbryggeri. Den 1. August 1931 overtog den nuværende Brygger, J. Lundh, Bryggeriet, der i 1933 gennemgik en Modernisering, idet der bl. a. installeredes et Køleanlæg, saaledes at Hvidtøllet bedre kan holde sig. Bryggeriets nuværende Bygninger er opført i 1917. Før denne Tid havde Bryggeriet til Huse i Søndergade, hvor nu de saakaldte Kjærhøjlokaler findes. Bryggeriet, der beskæftiger 5 Mand, er oppe paa en Produktion af 1500 hl om Aaret.

Desuden har Brygger Lundh Depot af Bajerskøl.

J. Lundh er født den 29. December 1899 i Lem. Han har taget Realeksamen paa Viborg Katedralskole og er udlært i Kolonialbranchen. Desuden har han Eksamen fra Brocks Handelsskole i København. Efter at have været i Hamburg et Aar, var han i 10 Aar ansat i Korn- og Foderstofforretning, indtil han overtog Bryggeriet „Kjærhøj".

H. FISCHERS MASKINSTRIKKERI
VEJEN

Fabrikant H. Fischer begyndte i 1929 sin Virksomhed sam Maskinstrikker i Vamdrup, hvor han i en 3 Vær.s Lejlighed — ved 3 gamle Strikkemaskiners Hjælp — startede sit Firma. I denne Lejlighed blev han dog kun i 3 Maaneder, saa maatte han have mere Plads. Han lejede saa en Villa i Vejen og installerede sit Strikkeri i denne. Men der var stadig stærk Opgang i Omsætningen, og den 1. Juni 1932 købte Fischer sin nuværende Ejendom, paa hvis Grund han lod en Fabriksbygning opføre.

Fabrikant H. Fischer

H. Fischers Maskinstrikkeri er nu en ret anselig industriel Virksomhed. Der raades over 3 Væve, 14 Strikkemaskiner, 1 Spolemaskine og 10 Symaskiner. Den normale Arbejdsstyrke er paa 10 Personer; i Øjeblikket beskæftiges 15 Personer, og desuden beskæftiges en Del Hjemmesyersker ved Monteringen af de strikkede Varer og lignende Arbejder.

Som Speciale forfærdiges paa Fischers Fabrik Babytøj i saavel strikkede som vævede Kvaliteter. Det er dog Meningen efterhaanden at gaa over til ogsaa at fremstille Trikotage i Kvaliteter for Voksne; dette gøres, efterhaanden som det kan magtes at foretage de nødvendige Udvidelser. Af Produktionen, der aftages af Grossister, eksporteres en Del til Finland.

Fabrikant H. Fischer er født den 7. Juni 1903 i Herning. Han er udlært Automekaniker, men under en Arbejdsløshedsperiode, der ikke huede den flittige Mand, gav han sig til at strikke. Senere købte han et Fornikleri i Herning, som han imidlertid — efter at det var kommen i fin Drift — overgav til en Broder. Selv flyttede han da til Vamdrup, hvor han under smaa Forhold igen tog fat paa Strikkeriet.

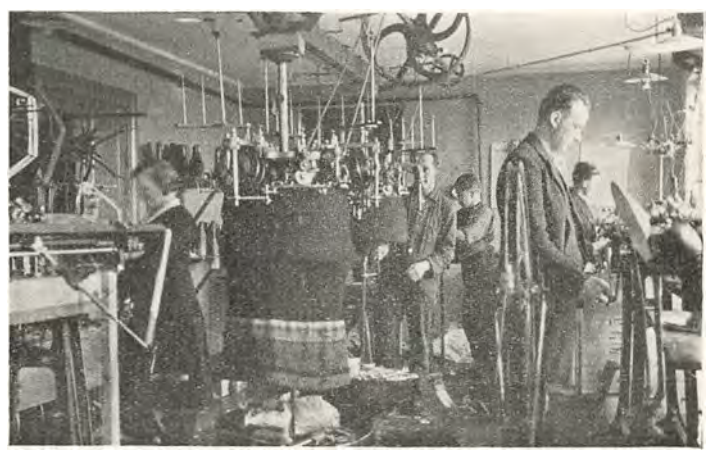

VEJEN
CYKLE- OG MASKINLAGER

Under Navnet „Landmandsforeningens Maskinsalg" startedes Forretningen i 1921 med den nuværende Indehaver, J. Andersen, som Leder. Handelen omfattede dengang kun Landbrugsmaskiner.

Den 1. Januar 1926 overtog J. Andersen Forretningen og har siden drevet den under Navnet „Vejen Cykle- og Maskinlager". Siden 1928 er Handelen med Cykler blevet Firmaets Speciale, og denne Afdeling er i Aarenes Løb stadig blevet udvidet.

Da J. Andersen var blevet klar over, at der var en god Salgsmulighed for trehjulede Transportcykler, paabegyndte han i Sommeren 1933 Fabrikationen af disse.

Oprindelig havde Firmaet til Huse i Fredensgade; men i 1930 købte J. Andersen det gamle Kjærhøjske Bryggeri, som blev fuldstændig ombygget. Her indrettedes de gode, lyse Forretnings- og Værkstedslokaler.

Firmaet, som for Tiden beskæftiger 5 Mand, er under stadig Udvikling.

J. Andersen er født den 14. Juni 1885 i Grarup i Sønderjylland og udlært i Smedehaandværket.

N. HYLDIGS MØBELFABRIK
VEJEN

Blandt Vejens forskellige større og mindre Industrivirksomheder indtager N. Hyldigs Møbelfabrik en fremtrædende Stilling. Det er en Virksomhed, som beskæftiger 21 Mand og har været med i den Opgang, der i de senere Aar har præget Byen.

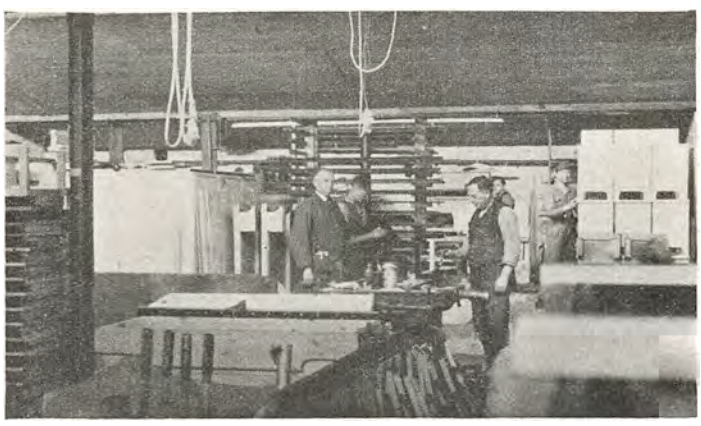

Interiør fra Fabriken

N. Hyldigs Møbelfabrik

Hyldig grundlagde Virksomheden i 1914, og som et lille Eksempel paa, hvor stor en Udvidelse, der er foretaget, kan det nævnes, at medens der ved Starten kun raadedes over 150 Kvadratalen Gulvareal, saa har man nu efter Udvidelser i 1919 og 1931 2200 Kvadratalen Gulvareal.

Først i 1916 kom der rigtig Gang i Fremstillingen af Møbler. Det var navnlig Spisestue-Møblementer af Egetræ, man fabrikerede, men ogsaa Fabrikationen af Soveværelses-Møblementer voksede, og efterhaanden er man kommet op paa en aarlig Produktion af ca. 500 Møblementer. I de senere Aar har man specialiseret sig til udelukkende at fremstille Soveværelser, som udføres saavel malede som polerede.

Hyldig er født den 14. November 1880 i Erslev paa Mors. Han er oplært paa Landet, men har tillige frekventeret Kursus paa Teknologisk Institut i København og har senere faaet en alsidig Uddannelse som Møbelsnedker rundt om i Landet. Han er Formand for Landsforeningen Dansk Arbejde, Vejen Afdeling.

CARL OLESENS
ÆGEKSPORT OG PRESERVERING
MALT PR. VEJEN

Carl Olesens Forretning i Gramsminde, Malt pr. Vejen, er en meget alsidig og omfattende Virksomhed, i hvilken daglig er beskæftiget 15—16 Mand, ikke blot med Ægeksport og Preservering, men ogsaa i den til Forretningen hørende blandede Købmandshandel og Manufakturforretning.

Købmand Carl Olesen

Den blandede Købmandsforretning overtog Carl Olesen 1914. I Tiden under og efter Krigen voksede Firmaet til en af Egnens betydeligste Forretninger. I 1927 opførtes ny Privatbolig, hvortil samtidig overflyttedes Manufakturafdelingen.

Ægeksporten grundlagdes i Begyndelsen af 1921, og udvidedes stadig med nye Bygninger, sidst i 1931 — hvor det ny Ægpakkeri og Preservering blev taget i Brug. Der bliver opkøbt Æg fra en meget udstrakt Kundekreds, saavel Producenter som Købmænd. Eksporten foregaar til England, Tyskland og andre europæiske Lande. Virksomheden er indrettet efter

alle Nutidens Fordringer, saaledes at Kvaliteten altid kan være efter Udlandets Ønske.

Carl Olesen er født i Bindeballe den 16. Maj 1884 og er uddannet i Kolonial en gros hos Firmaet M. Kastberg Andersen & Co., Vejle.

MANUFAKTURHANDLER ALF BERG — VEJEN

Manufakturhandler Alf Bergs Forretning i Sønder-gade 10 i Vejen er en af de ældste Forretninger i den store Stationsby. Den er grundlagt i 1890, da Vejen endnu kun bestod af nogle faa Huse omkring Jernbane-stationen. Grundlæggeren var Manufakturhandler P. Lauritzen, der imidlertid i 1897 overdrog Crome & Gold-schmidt Forretningen som Udsalg. Dette ledes af For-retningsfører H. C. Lund, der i 1907 overtog Forretnin-gen for egen Regning, og han overdrog den atter i 1930 til den nuværende Indehaver, Alf Berg, som beskæftiger 3 Mand. Forretningen er væsentligst baseret paa Salg af Damekonfektion og Kjoler.

Manufakturhandler Berg er født den 6. Maj 1903 i Ebeltoft, hvor han fik sin første Handelsuddannelse. Senere har han kompletteret sin Uddannelse i forskel-lige Forretninger rundt om i Landet.

MØLLEBYGGER INGVAR OVERGAARD — VEJEN

Ingvar Overgaards Møllebyggeri i Vejen er grundlagt i 1909 af Jens Bjerregaard, der samtidig fik Forhandling af Morsø Vindmotor, og som ledede denne kombinerede Forretning i en halv Snes Aar.

Møllebygger Ingvar Overgaard

Den 1. April 1919 overtoges Firmaet af Ingvar Overgaard. Den nye Indehaver driver ved-blivende Møllebyggeri, men har jævnsides hermed arbejdet en Del med Møllerimaskiner samt Foderblandingsanlæg. I sidst-nævnte Branche er der i den se-nere Tid solgt 25 store Anlæg. Iøvrigt beskæftiger Overgaard sig med alle Arter af Møllebyg-geri, saavel vedrørende Vand- som Vindmøller. Endvidere har han en omfattende Virk-somhed i Reparationer og Bildning af Møllekværne.

Firmaets Værksteder m. v. er opførte af Jens Bjerre-gaard. De er ikke forandrede siden Opførelsen, men der er installeret en Del nye Maskiner. Foruden Ejeren ar-bejder der 5 Mand paa Værkstedet.

Møllebygger Ingvar Overgaard er født den 11. April 1892 i Elsø paa Mors. Sin Læretid ved Faget havde han i Øster Jølby, hvor han derefter arbejdede som Svend i 2 Aar. I 1911 fik han Ansættelse hos Bjerregaard i Vejen og virkede her i dennes Tjeneste, indtil han over-tog Firmaet.

J. JACOBSEN
STEN- OG BILLEDHUGGER — VEJEN

Da man i 1929 syntes, at man ikke længere kunde undvære en virkelig dygtig og moderne Sten- og Billed-

Sten- og Billedhugger J. Jacobsen

hugger i Vejen, opfordrede man Sten- og Billedhugger J. Jacobsen til at etablere sig i den driftige Stationsby. Jacobsen fulgte Opfordringen og har nu en stor Forretning, der fremstiller Gravmonumenter og udfører al Slags Billedhuggerarbejde. Foruden Jacobsen selv beskæftiges 2 Mand.

J. Jacobsen er født d. 19. Aug. 1878 i Hunslev paa Als. Efter at have været 3 Aar i Lære i Kiel, kom han først til Hamburg og derefter til Rendsburg. Sin Værnepligt aftjente han i Bremen, og derefter kom han tilbage til Kiel. Senere har han været Tyskland rundt paa Kryds og tværs, ligesom han ogsaa har søgt Uddannelse i Frankrig og Italien. Foruden at have været beskæftiget forskellige Steder i København, har han været Forretningsfører i Firmaet Norden & Søn i Hamburg. Han er en meget anset og dygtig Fagmand og har bl. a. udført Arbejder paa Christiansborg og paa Bismarcks Statue i Hamburg, hvilken sidste han forsaavidt har direkte Andel i, idet han har udført Englene paa Statuen.

ASKOV BOGBINDERI
ASKOV PR. VEJEN

Det var Boghandler Arnum, Askov, der i Aaret 1900 oprettede Askov Bogbinderi. Arnum drev Bogbinderiet som en speciel Afdeling i Forbindelse med sin Boghandel, og han havde altid Arbejde nok til en Svend. Da han for en Del Aar siden afgik ved Døden, lod hans Dødsbo Binderiet bortforpagte, bl. a. fordi det omsider var blevet installeret i en Ejendom for sig, nemlig dér, hvor det endnu findes. Det er lejede Lokaler; men de ligger ved Hovedvejen gennem Byen, saa Pladsen er udmærket.

I December 1927 overtoges Forpagtningen af Frøken Esther Thomsen, hvem det i Løbet af et Par Aar lykkedes at forny Forretningens gode Omdømme. I 1930 overtog hun Firmaet som Ejendom.

Frøken Thomsens Bogbinderi paatager sig specielt finere Indbinding. Det har en god, gammel Kundekreds, baade i og udenfor Byen, og det arbejder udelukkende med Haandarbejde. Al Indbinding udføres her med største Omhu. Særlig lægges der Vægt paa et godt Farvevalg og paa Dekorering efter Karakteren af hver enkelt Bogs Indhold. Fine Skindsorter føres i rigt Udvalg: Oaseged, Chagrin, Kalveskind, Hajskind og Pergament samt alt i Overtræks- og Forsatspapir m. v.

Frøken Esther Thomsen er født den 30. November 1902 som Datter af Bogtrykker Niels P. Thomsen, Holstebro. Hun kom efter sin Konfirmation i Lære hos Bogbinder Sørensen i Holstebro, og efter 2 Aars Ophold her fik hun yderligere Uddannelse gennem 3 Aar hos Bogbinder Frøken Jelsbak i Aarhus. Frøken Thomsen har taget Kursus paa Teknologisk Institut og har desuden gennemgaaet et 3 Maaneders Kursus hos Fru Børjeson i Paris. Senere arbejdede hun som Svend forskellige Steder i Landet, indtil hun overtog Forpagtningen af Askov Bogbinderi.

ASKOV MØBELFABRIK
ASKOV PR. VEJEN

Askov Møbelfabrik i Askov pr. Vejen var oprindeligt et almindeligt lille Snedkeri, der blev grundlagt omkring Aarhundredskiftet. — Først da Virksomheden i 1912 blev overtaget af den nuværende Indehaver, Møbelfabrikant Søren Olsen, begyndte den at antage større Former som Møbelsnedkeri, og i 1930 er Forretningen vokset op til, at man kunde begynde en gros Fremstilling af Bondestole af Birketræ og med Søgræssæder, og da de er meget efterspurgt paa Møbelmarkedet paa Grund af deres gode Kvalitet og store Prisbillighed, er Hovedvirksomheden baseret paa Fremstilling af disse Stole. Alene det første Aar fabrikeredes 500 Stole, og i 1933 var Fremstillingen helt oppe paa ca. 600 Stole.

Fabrikant Soren Olsen

Desuden fabrikerer man Møblementer, bl. a. i Mahogni-træ og tegnet af Arkitekt E. W. Bach i Silkeborg. Største-parten af Produktionen afsættes naturligvis i Jylland; men der gaar dog ogsaa en Del til andre Egne af Landet. Desuden har man Detailudsalg i Askov.

Selve Fabriken med de moderne Maskiner og Forret-ningen er opført i 3 Tempi, først i 1915, senere udvidet i 1924, og man raader nu over et Gulvareal paa 500 Kva-dratalen. Virksomheden beskæftiger 5 Mand.

Møbelfabrikant Søren Olsen er født den 9. November 1877 i Hygum Sogn i Sønderjylland. Han er oplært som Møbel- og Bygningssnedker og har deltaget i forskel-lige Kursus paa Teknologisk Institut i København, lige-som han har arbejdet forskellige Steder rundt om i Landet.

Askov Møbelfabrik

meste af Arbejdet udfører han selv, men har dog en enkelt Mand i fast Arbejde.

Gartneriets Hovedbygning er Brinks Ejendom og for-øvrigt hans Barndomshjem, forandret og forbedret gen-nem Tiderne ved Nyindretning af Udhuse og Bagbyg-ninger m. v.

Gartner Andreas Brink er født i Askov den 21. No-vember 1878 og har faaet sin Uddannelse paa Th. Olsens Planteskole i Kolding. Senere havde han et Par Aar An-sættelse i Middelfart, hvor han navnlig satte sig ind i Blomstergartneri og Dyrkning af Roser. I Tyskland har han opholdt sig et Aar som Medhjælper hos Thim & Co. i Nærheden af Hamburg. Brink er i Askov Medlem af Bestyrelsen til Byens Forskønnelse.

GARTNER A. BRINK
ASKOV PR. VEJEN

A. Brinks Gartneri er grundlagt af den nuværende Ejer. Brink begyndte i sin Tid saa smaat at sælge Gartneri-sager, dyrkede af ham i Mode-rens Have, og efterhaanden fik han draget et Areal paa fem Skæpper Land ind under denne, saaledes at han officielt kunde lægge ud med et Gartneri. Senere tilkøbtes successive fire Skæpper Land, og yderligere lejedes 1 Td. Land, og alt lagdes straks under Kultur. I 1903 opførtes et Driv-hus til Tomater og Blomster, navnlig Potteplanter, og i de følgende Aar udvidedes paa alle Omraader, snart her, snart der, saaledes at der tilsidst blev en smuk Forretning ud af det.

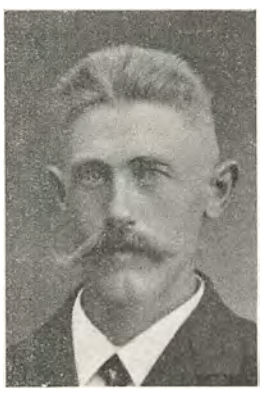

Gartner A. Brink

Brink driver sit Gartneri som Detailhandel, men har dog ogsaa en Del Arbejde i Byen — Anlæg af Haver o. lign. Hans Speciale er vedblivende Potteplanter og Kransebinderi og ved Siden heraf Anlægsgartneri. Det

VÆVESKOLEN ASKOVHUS
ASKOV PR. VEJEN

Væveskolen Askovhus grundlagdes af Frk. Poula Trock den 15. Maj 1928, da Frøkenen købte Ejendommen „Askovhus" af Professor Poul la Cours Dødsbo. Umid-delbart efter at Købet var af-sluttet, indtraadte Frk. Henny Baumann som Medejer og Med-Forstander af Skolen. Begge har uddannet sig i Udlandet.

Forstanderinde, Frk. Poula Trock

Skolen beskæftigede sig i Be-gyndelsen væsentligst med korte Kursus i Vævning, men gik me-get snart over til ogsaa at give en 2-aarig Uddannelse med Un-dervisning og Erhverv for Øje. Disse Kursus omfatter saavel praktisk som teoretisk Under-visning og afsluttes med en Prø-ve, der forestaas af fremmede Censorer. Naar man gik over til den 2-aarige Uddannelse, var Grunden væsentligst den, at man anser Vævningen for at have større Betydning som Haandværk end som Kunstart. Skolen opnaaede da ogsaa snart at blive stats-anerkendt og berettiget til, som nævnt, at afslutte sine Kursus med Eksamen.

Undervisning gives foruden i praktisk Vævning bl. a. i Væveteori, Mønstertegning, Tekstilhistorie, Plante-farvning og Spinding. Undervisningen ledes af Frk.

Trock; og af Lærerkræfter haves, foruden Frk. Baumann, en Lærerinde, en Tegnelærer og en Lærer i Kunsthistorie. Man beskæftiger sig med alle Arter af Vævning; men der lægges særlig Vægt paa den Del af Vævningen, som i denne Forbindelse har mest Betydning for det praktiske Liv, nemlig Fremstilling af Gulvtæpper, Møbelstoffer og Gardiner.

Da Skolen i sin Tid var kommen vel i Gang, viste det sig hurtigt nødvendigt at foretage Udvidelser. 2½ Aar efter Starten gik man derfor over til Opførelsen af en stor Træbygning i Bjælkehus-Stil, og i denne Bygning indrettedes Vævestue og Værelser for Eleverne. Nu er Pladsmangelen imidlertid atter knugende. Skolens Ledere har derfor under alvorlig Overvejelse at faa deres Virksomhed flyttet til Sønderborg og forhandler i den Anledning om Køb af en Ejendom deri Byen. Det er saa Meningen, at Skolen samtidig skal omdannes til en selvejende Institution. Man kan nemlig ikke nøjes med Udvidelser af mindre Natur. Der ligger indenfor Vævningens Omraade mange nye Arbejdsfelter og venter; der er mange nye Veje at betræde; men disse nye Felter, disse nye Veje kræver Plads og Udviklingsmuligheder rent teknisk set. Da Vævning af denne Art altid vil finde sin Plads ved Siden af Industrien, føler Skolen og dens Ejere sig i høj Grad i Kontakt med Fremtiden, og paa Fremtiden ønsker de at indrette sig.

Ved Siden af Skolevirksomheden udføres Vævearbejder af udlærte Væversker, saavel til Salg som til Udstillinger.

„Askovhus" har været repræsenteret paa flere store Udstillinger, bl. a. paa Charlottenborg, i Kunstindustrimuseet, paa Leipzigermessen og paa Købestævnet i Fredericia, hvor den i 1932 erobrede Foreningen for Kunsthaandværks Sølvmedalje.

Salgsafdelingen har udført Møbelstoffer, Tæpper og Gardiner til adskillige private Personer og officielle Bygninger — f. Eks. Møbelstoffer til det nye Kongeskib, til Store Bæltsfærgen „Sjælland" og til Handelsbanken i København.

Endvidere har Skolen 2 Gange faaet tildelt Støtte fra Carlsbergfonden.

BRAMMINGE TEGLVÆRK

Bramminge Teglværk er bygget i 1881 og er anlagt med almindelig Højovn. Det startedes som Aktieselskab af Beboere paa Egnen og blev drevet under denne Form i mange Aar.

Teglværket har flere Gange været hjemsøgt af Ildsvaader. Det brændte første Gang i 1908. Atter i 1918 galede den røde Hane over Bygningerne, og disse nedbrændte da til Grunden. Den daværende Bestyrer E. Lütchemeier — som nu er Virksomhedens Ejer — foranledigede, at Værket efter Branden blev opført et andet Sted, nemlig paa sin nuværende Plads. Og her har det staaet uforandret siden Flytningen.

Da det kneb for Aktieselskabet med at klare sig, forpagtede Lütchemeier Teglværket. Dette skete i 1921, og allerede Aaret efter, i 1922, købte han det. Han driver det stadig for egen Regning, og han har saa godt et Tag paa at lede det, at han nu er i Stand til at give Beskæftigelse til op imod 28 Mand. Der fremstilles saavel haandstrøgne som maskinstrøgne Sten samt Drænsrør paa op til 6 Tommer. Den normale Produktion ligger paa indtil 2½ Million Stk. Der anvendes elektrisk Kraft, og der haves direkte Spor til Jernbanen, hvilket selvsagt letter Transporten af Stenene meget. Sporet gaar helt hen til Ovnen.

Ejner Lütchemeier er født i Løsning den 24. Februar 1876. Faderen ejede 2 Teglværker ved Løsning. Han er indvandret fra Tyskland, er født i Lippe Detmold og er af gammel Teglværksfamilie, hvilket igen vil sige, at Ejner Lütchemeier hele sit Liv har været sysselsat i denne Branche.

BRAMMINGE SKOTØJSFABRIK OG LÆDERHANDEL

En af de største og mest kendte Virksomheder i Bramminge er ovennævnte, der er grundlagt af Indehaveren, M. A. Madsen, i Aaret 1909 under meget beskedne Forhold; men det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Virksomhed frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges. Fabriken staar i Dag som et smukt Vidnesbyrd om en enkelt Mands Dygtighed og Initiativ. Det skal saaledes nævnes, at Omsætningen, der ved Starten var ganske minimal, nu er oppe paa ca. 250,000 Kr. aarligt. — Den nuværende Fabriksbygning er opført i Aaret 1913 og bestaar af udmærkede Fabrikslokaler, Butik og Lagerlokaler, og det er ikke faa Par Fodtøj, der i Aarenes Løb er udgaaet fra Fabriken.

Grosserer M. A. Madsen

Sideløbende med Skotøjshandelen drives Handel med Læder.

Grosserer M. A. Madsen, der i sin Virksomhed beskæftiger ikke mindre end 32 Personer til Stadighed, er født den 25. December 1866 i Holsted og har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen, men gik i 1909 over til sin nuværende Branche.

At Madsen er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner. Han er saaledes Formand for Handelsforeningen samt tidligere Medlem af Sogneraadet i 6 Aar og Formand i den sidste Valgperiode. Endvidere har Madsen tidligere været Medlem af Bankraadet og Formand i Nævningetinget samt Formand i Huslejenævnet.

HANDELSGARTNERIET „KIRKELY"
JOHS. KR. JEPSEN — BRAMMINGE

Den 20. November 1920 grundlagde Johs. Kr. Jepsen sit Gartneri „Kirkely" i Bramminge. Han havde til en Begyndelse kun sine egne Kræfter at stole paa, og af Kapital havde han ingen. Gartneriet blev anlagt paa et Stykke Mose og Hede, ca. 2 Tdr. Ld. ialt, og ved Opbydelse af stor Energi og Arbejdslyst fik han Arealet drænet og merglet, saaledes at det nu er i fin Kultur og med Fordel kan anvendes til sit Formaal.

Handelsgartner Johs. Kr. Jepsen

I Aarene 1924—25 opførtes en Række Drivhuse, der indrettedes med Centralvarme over det hele og med indlagt Vand. Elektrisk Lys er ogsaa installeret, saa hele Gartneriet maa siges at være fuldtud svarende til sin Tid. Købesummen for Jorden var i sin Tid 5000 Kr., og der er nu ialt bygget paa Arealet for ca. 23,000 Kr. Beliggenheden er meget smuk, en ren Idyl tæt op ad en af Landets skønneste Kirkegaarde og med egen privat Indgang til denne. Gartner Jepsen har nemlig gjort Kirkegaardsarbejde til sit Speciale, og han er naaet langt paa dette Felt. Ved Siden heraf driver han et alsidigt og smukt Blomstergartneri, og da hans Forretning er i stadig Vækst, paatænker han i nær Fremtid at foretage en større Udvidelse af sine Bygninger.

Handelsgartner Johs. Kr. Jepsen er født den 8. Februar 1889 i Høm ved Ribe. Han er uddannet som Gartner gennem 3 Aar i A. Simonsens Gartneri i Ribe og har derefter arbejdet forskellige Steder, bl. a. som Slotsgartner paa Sælsø og Skørringe pr. Eskildstrup St. I 1920 kom Jepsen til Bramminge, hvor han uden Midler af nogen Slags paabegyndte den Forretning, der nu overalt er anerkendt som et første Klasses Foretagende.

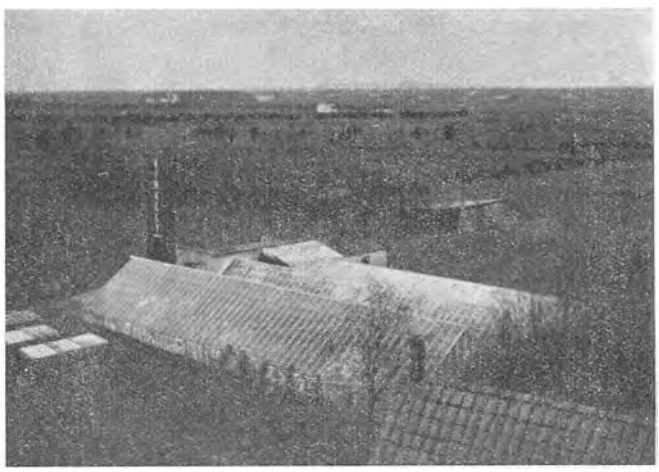

SYDJYDSK LAMPEIMPORT
BRAMMINGE

Ikke færre end 40,000 af de elektriske Lamper, der hvert Aar sælges her i Landet, leveres af Sydjydsk Lampeimport i Bramminge, en meget betydelig en gros Virksomhed, der daglig beskæftiger 6 Personer.

Grosserer Lauge Thygesen

Firmaet er grundlagt i 1924 af Grosserer Lauge Thygesen, der Aar for Aar har kunnet øge sin Omsætning, saaledes at han i Dag indtager en meget anselig Position paa Markedet for elektriske Lamper.

Firmaet fører alt i moderne Lamper til ethvert Formaal, saasom Fabriksbelysning, Hotelbelysning, til Skoler, Mejerier, Slagterier og mange andre Virksomheder, og foruden disse har Forretningen forskellige Specialiteter indenfor den elektriske Branche bl. a. moderne Butiksarmatur.

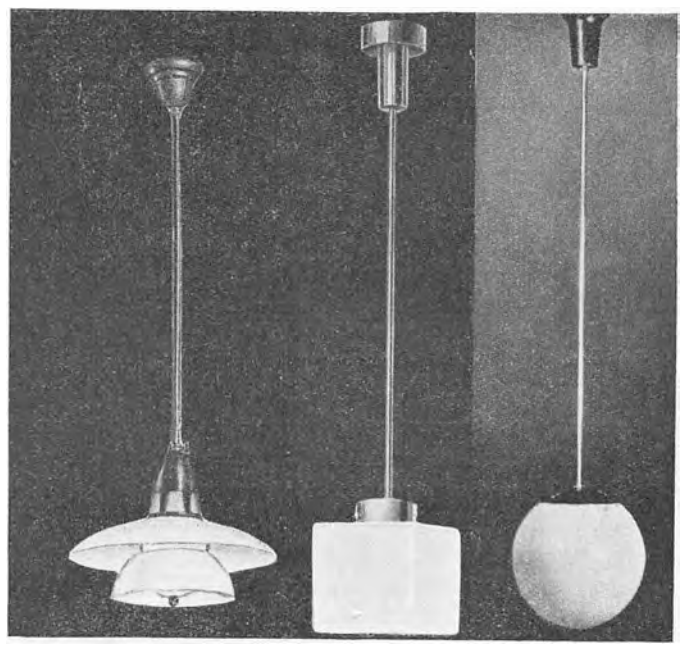

Forretningen har til Huse i store, lyse og i enhver Henseende udmærkede Lokaler i en Bygning, der er opført i 1917.

Lauge Thygesen er født den 5. August 1893 i Tistrup og har bl. a. været Handelsrejsende for et Firma i København, før han etablerede Forretning i Bramminge.

SKRÆDERMESTER TH. PEDERSEN
BRAMMINGE

Ovenstaaende Skræderforretning paabegyndtes af Indehaveren i Aaret 1926 i Jernbanegade i Bramminge. Pedersen begyndte under beskedne Forhold, men ved Energi og Dygtighed er det lykkedes ham i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at drive Forretningen frem til nu at være en af de største indenfor sin Branche i Byen, ligesom han har erhvervet en meget betydelig Kundekreds ikke alene i selve Bramminge, men i hele Oplandet, og Kundekredsen maa i begge Tilfælde søges blandt de bedrestillede.

Virksomheden, der har til Huse i lejede Lokaler, drives som almindeligt Herreskræderi og giver nu til Stadighed Beskæftigelse til 2 Personer.

Skrædermester Th. Pedersen, der er født den 3. Januar 1908 i Darum, har faaet sin Uddannelse ved Faget hos

Skrædermester Mikkelsen i Sejstrup, hvorefter han inden Starten af sin nuværende Forretning havde Ansættelse forskellige Steder rundt i Landet.

MASKINSNEDKERIET
LILLE DARUM PR. BRAMMINGE

Snedkermester J. B. Nielsen har overtaget sin nuværende Virksomhed, Maskinsnedkeriet i Lille Darum pr. Bramminge, i 1911. Det er dog Nielsen, der har omlagt Forretningen til Maskinsnedkeri; før i Tiden var den et Møllebyggeri. Allerede faa Aar efter Overtagelsen, i 1914, maatte Nielsen foretage den første Udvidelse. I denne Anledning blev Maskinsnedkeriet bygget fuldstændig om og atter i 1918 og i 1933 blev der foretaget betydelige Udvidelser af Forretningen. Nielsen har hidtil drevet Detailforretning som Snedker, men har ved Siden heraf et udmærket og ret indbringende Speciale i Fabrikation af Bistader. Af Bistaderne er der fremstillet omkring ved 100 Stykker aarligt. Størrelserne er forskellige, 10 × 10, 12 × 10 og

Snedkermester J. B. Nielsen

12 × 12 Tommer. Endvidere fremstilles Foderkasser i alle Størrelser til Bistader — efter egen Model — samt Skabe til Opbevaring af Honningtavler o. l. Disse udbyggede Tavler er ret kostbare, og det er derfor af stor Betydning, at de kan opbevares og holdes absolut rene, indtil Honningtrækket begynder.

Maskinsnedkeriet i Lille Darum er installeret i et udmærket Værksted og er monteret med de nødvendige Maskiner, ligesom der raades over en Tørrestue. 4—5 Mand har fast Arbejde hos Firmaet.

Jens Balsen Nielsen er født den 15. Februar 1883 i Darum og er uddannet som Snedker. En Tid har han haft Arbejde i Amerika. Nielsen er Formand for Bramminge og Omegns Biavlsforening og Medlem af Bestyrelsen for Darum Sogns Sygekasse.

NIELS THORSENS TRÆLASTHANDEL
BRAMMINGE

Niels Thorsen grundlagde ovenstaaende Forretning i Aaret 1899, den 10. Februar, som Forretning med Trælast og Bygningsartikler, ligesom der handledes med Foderstoffer. Senere omlagdes Driften imidlertid en Del, idet han helt gik over til Handel med Trælast og Bygningsartikler. Forretningen blev gennem Aarene drevet frem til at være en af de førende i Bramminge. Grundlæggeren døde i Aaret 1932, men Forretningen fortsætter under hans Svigersøns Ledelse. Denne fortsætter efter samme gode Principper som tidligere, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes ham ogsaa i Fremtiden at bevare det gode Ry, Forretningen efterhaanden har vundet sig.

Grundlæggeren Niels Thorsen

Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, er opført i Aaret 1917 og bestaar af Kontor samt en Butik, hvor der forhandles Støbegods af det bekendte Fabrikat Morsø. Desuden raades over 5 store Pakhuse, og i Virksomheden beskæftiges nu 5—8 Personer foruden Indehaveren.

Eiler Johansen, Grundlæggerens Svigersøn, er født den 23. Januar 1902 paa Nørholm ved Varde og har faaet sin Uddannelse i sit nuværende Firma, hvor Johansen var ansat i 5 Aar, inden han overtog Ledelsen.

SKRÆDERMESTER ALFRED G. JENSEN — BRAMMINGE

En Forretning af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, idet den er startet af Indehaveren den 1. Oktober 1932 under ret beskedne Forhold; men det er lykkedes Jensen ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive Forretningen betydeligt fremad i den korte Tid, der er forløbet siden Starten, ligesom han har erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og som er at finde ikke alene i selve Byen, men i hele Omegnen. Virksomheden drives som almindeligt Herreskræderi og har til Huse i lejede Lokaler, hvor der raades over et pænt Værksted.

Skrædermester Alfred G. Jensen

Skrædermester Alfred G. Jensen, der er født den 17. April 1901 i Stadil, har faaet sin Uddannelse ved Faget hos Skrædermester Christensen i Tim, hvorefter han inden Starten af sin nuværende Forretning arbejdede forskellige Steder rundt i Landet.

Endvidere har Jensen frekventeret Teknologisk Institut, hvorfra han har faaet tilkendt Diplom.

ORTVEDS KAROSSERIFABRIK BRAMMINGE

En i Bramminge kendt og anset Virksomhed er ovennævnte, der er grundlagt i Aaret 1888 af Karetmager Søndergaard, som drev den indtil den nuværende Indehaver, P. Ortved, i 1922 kom til.

Karetmager P. Ortved

Denne udvidede Værkstedet, hvor man hidtil udelukkende havde udført Karetmagerarbejde, til ogsaa at omfatte Fabrikation af Karosserier til Automobiler, og det er lykkedes Ortved ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen betydeligt frem, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds.

Ortveds Karosserifabrik

Virksomheden, der til Stadighed beskæftiger 4 Personer, har til Huse i egen Ejendom, hvor der raades over et stort og med alle moderne Maskiner udstyret Værksted, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert under Faget hørende Arbejde.

Karetmager P. Ortved, der er født den 12. August 1882 i Kolding, har faaet sin Uddannelse i Aalborg og i forskellige Virksomheder i Jylland.

BRAMMINGE BRYGGERI OG MINERALVANDSFABRIK

En i Bramminge kendt og anset Virksomhed er Bramminge Bryggeri, hvis Produkter er højt ansete og skattede blandt den store Kundekreds. Bryggeriet er grundlagt omkring 1895 af nuværende Bankdirektør Chr. Ibsen. De nuværende Indehavere, L. Jensen og A. Johansen, overtog Virksomheden i Aaret 1930 og fortsætter efter de samme gode Principper som Forgængeren.

Bramminge Bryggeri og Mineralvandsfabrik

Bryggeriet fremstiller Hvidtøl og Mineralvande, men har tillige Depot for Tuborg, Albani og Kongens Bryghus. Det skal endvidere nævnes, at der fremstilles en speciel Drik, der er i Handelen under Navnet Champanet, en Slags Mælkesyredrik.

Det er lykkedes Indehaverne ved et godt Samarbejde i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Overtagelsen, at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, og at erhverve en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges. Bryggeriet giver Beskæftigelse til 1 Person foruden Indehaverne.

L. Jensen er født den 26. Februar 1889 i Nordby paa Fanø og er forhenværende Styrmand.

A. Johansen er født den 26. Juni 1893 i Odby i Thy.

INSTALLATØR P. PEDERSEN
BRAMMINGE

Installatør P. Pedersen begyndte i 1920 som Leder af Askov-Firmaet Andersen & Frandsens Filial i Bramminge. Denne bestyrede han i 4 Aar indtil 1924, da han overtog den for egen Regning og har siden fortsat efter samme gode Principper.

Installatør P. Pedersen

Virksomheden omfatter alt indenfor det elektriske Installationsomraade som Lys, Kraft og Radioanlæg og har givet stadig Beskæftigelse til 2—4 Personer.

Installatør P. Pedersen, der er født den 10. September 1891 i Gislev, har faaet sin Uddannelse hos Firmaet Andersen & Frandsen, Askov, hvor han kom i Lære 1908 og har indtil 1924 arbejdet for samme Firma med Undtagelse af et Par Aar, hvor han havde Ansættelse ved Dansk Akkumulatorfabrik i Odense.

P. Pedersen er Medlem af Borgerforeningens Bestyrelse i Bramminge.

INSTALLATØR LARS M. JENSEN
BRAMMINGE

Installatør Lars M. Jensens Forretning i Bramminge er af forholdsvis ny Dato, idet den er paabegyndt af Indehaveren i Aaret 1931 som Installationsforretning samt Salg og Reparation af Radioapparater.

Installatør Lars M. Jensen

Det er lykkedes Jensen ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges. Det skal nævnes, at Jensen saaledes har alle Installationsarbejder for de store Virksomheder i Bramminge.

Virksomheden har til Huse i egen Ejendom, hvor der foruden Beboelseslejlighed raades over et udmærket Værksted og Kontor, endvidere er der god Lagerplads.

Installatør Lars M. Jensen, der i sin Forretning beskæftiger 1—3 Personer, er født den 14. Maj 1903 i Bramminge og har faaet sin Uddannelse som Installatør hos

Andersen og Frandsen i sin Fødeby, hvorefter han i 12 Aar arbejdede hos Installatør Pedersen i samme By.

Lars M. Jensen er Formand for Arbejdernes Radioklub.

BRAMMINGE MATERIALHANDEL

Den nøjagtige Dato for Grundlæggelsen af ovennævnte Firma kan ikke med Bestemthed fastslaas, men ligger i hvert Fald meget langt tilbage i Tiden, og Forretningen er den ældste i Bramminge.

Forretningen har i Aarenes Løb skiftet Karakter, idet den til at begynde med var en stor blandet Købmandshandel, medens den nu drives som Material-, Farve- og Tapethandel samt Kolonial.

Den nuværende Indehaver, S. A. Nilsson, overtog Forretningen i Aaret 1922, og det var ham, der specialiserede Forretningen til Materialhandel. Der raades over en stor smuk Butik, ligesom der altid føres et velassorteret Lager af Varer hørende under Branchen.

Købmand S. A. Nilsson, der er født den 3. September 1876 i Brønderslev, har faaet sin Uddannelse i Løgstør, hvorefter han har arbejdet forskellige Steder rundt i Landet.

KØBMAND S. ULLERICHS
BRAMMINGE

Den nøjagtige Dato for ovennævnte Forretnings Grundlæggelse vides ikke; men den nuværende Indehavers Fader, Gustav Ullerichs, købte den og drev den til 1916, da den nuværende Indehaver, S. Ullerichs, kom til. Grundlæggeren var oprindelig Sømand og har som saadan sejlet i 18 Aar, hvorefter han begyndte Forretning i Vilslev, som han drev, til han overtog Virksomheden i Bramminge.

Købmand S. Ullerichs

Da Sønnen, S. Ullerichs, i Aaret 1916 overtog Forretningen, fortsatte han efter samme gode Principper som sin Fader, og det er lykkedes ham ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive den frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Bygningen, hvori Forretningen har til Huse, er opført i Aaret 1910 og bestaar af en pæn Butik og gode Kontor- og Lagerlokaler, endvidere er der i Ejendommen, der er opført af Gustav Ullerichs, indrettet 2 Beboelseslejligheder.

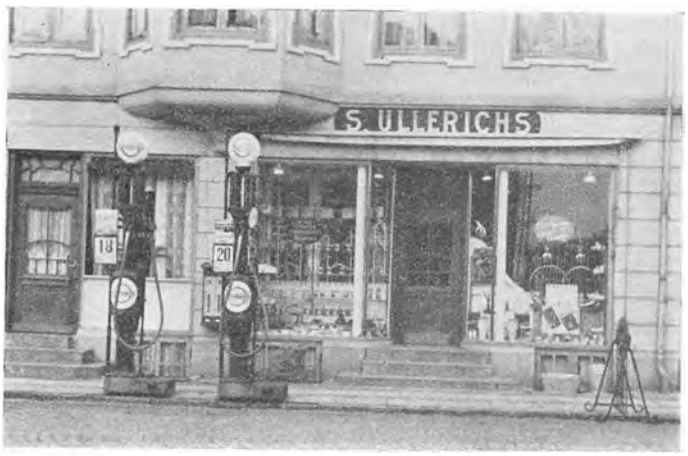

S. Ullerichs, der er født d. 2. December 1887 i Vilslev, har faaet sin Uddannelse hos Faderen.

S. Ullerichs er Medlem af Bestyrelsen for Bramminge Handelsforening samt Kasserer for Bramminge Elektricitetsværk.

Beskæftigelsesgraden er paa 4 Personer.

H. P. BERTHELSENS KOLONIALFORRETNING
BRAMMINGE

Ovennævnte Forretning er grundlagt omkring Aar 1891 paa samme Sted, hvor den stadig er beliggende. Den grundlagdes som blandet Købmandsforretning med Handel med Kolonial og Isenkram.

Grundlæggeren var Købmand Wimmelmann, som drev Forretningen til Aaret 1899, da den overtoges af Købmand Thomsen, der drev den til 1908, da den overtoges af den nuværende Indehaver, H. P. Berthelsen og dennes Broder. Disse drev i Forening Forretningen videre indtil 1912, da H. P. Berthelsen blev Eneindehaver og

siden har fortsat efter samme gode Principper som sine Forgængere.

Ejendommen, hvori Forretningen har til Huse, opførtes i Aaret 1923, og samtidig udvidedes Forretningslokalerne og blev moderniserede efter Tidens Krav. Under Krigen solgtes Isenkramafdelingen, saaledes at Forretningen nu drives som ren Kolonialforretning med Handel med Grovvarer.

Det er lykkedes Indehaveren at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og Forretningen regnes nu for at være en af Byens største og førende indenfor sin Branche. Kundekredsen er at finde ikke alene i selve Byen, men i hele Omegnen, og til Udbringning af Varerne raades over egen Vogn.

Købmand H. P. Berthelsen, der er født den 15. Juli 1876 i Ansager Sogn, har faaet sin Uddannelse hos Købmand Nissen i Ansager, senere har han været Købmand i Vejle og Esbjerg. I Aarene 1900—1908 drev han For-

retning i Hødde, som solgtes, da Berthelsen overtog sin nuværende Forretning.

At Købmand Berthelsen er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner; saaledes er han Medlem af Sogneraadet, Delegeret i Landmandsbanken, Medlem af Handelsforeningens Bestyrelse og Medlem af Bestyrelsen for Eksportslagteriet.

BRAMMINGE VULKANISERINGSANSTALT

En Virksomhed af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, idet den er paabegyndt af Indehaveren, A. Nissen, i Aaret 1926 og er Byens eneste i sin Branche. Virksomheden har til Huse i egen Ejendom, hvor der raades over et godt Værksted udstyret med alle moderne Maskiner.

Som det fremgaar af Navnet, drives Virksomheden som Vulkaniseringsanstalt og Slidbanefabrik, og det er lykkedes Indehaveren ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive Forretningen betydeligt frem. Der er erhvervet en ret omfattende Kundekreds. Sideløbende med den øvrige Drift drives Handel med Automobilgummi, og der beskæftiges til Stadighed 2 Personer i Virksomheden.

Vulkanisør A. Nissen, der er født den 28. November 1885 i Darum, har faaet sin Uddannelse som Mekaniker i sin Fødeby og derefter arbejdet paa forskellige Vulkaniseringsanstalter, indtil han startede sin nuværende Virksomhed.

GRINDSTEDVÆRKET
GRINDSTED

Ovennævnte Virksomhed er oprindelig opført af Svovlsyrefabrikerne som Træforkulningsfabrik, men blev indstillet i Aaret 1920.

Virksomheden blev nu oprettet som Interessentselskab med det Formaal at fremstille organiske Baser til Farvestoffabrikation og blev drevet som Eksportvirksomhed, indtil Markedet grundet paa Koncerndannelser blev lukket for danske Varer, hvorefter Interessentselskabet ophævedes, og Virksomheden overtoges af den nuværende Indehaver, cand. polyt. Chr. Lundsgaard.

Grindstedværket

Denne driver stadig Fabriken med Fremstilling af organiske Baser til inden- og udenlandsk Medicinalbrug, og samtidig er optaget syntetisk Fremstilling af Medicinalvarer; endvidere fremstilles syntetisk Smørrets Aromastoffer til Brug for Margarineindustrien, hvilke forøvrigt eksporteres til en stor Del af den europæiske Margarineindustri.

Fabriken fremstiller desuden Betontilsætningsmidler, dels for at gøre Beton og Murværk vandtæt, dels for at beskytte det mod Vejrliget og forkorte Cementens Opblandingstid. Det skal endvidere nævnes, at Fabriken fremstiller Hedeselskabets Foderkul, der finder rig Afsætning over hele Landet.

Chr. Lundsgaard, der er født den 7. November 1891 i Nørre Snede, er cand. polyt. og har været ansat paa De danske Sprængstoffabriker og Margarinefabriken Alfa.

I Virksomheden beskæftiges 3 Ingeniører samt 23 Arbejdere.

A/S K. PRÆSTEGAARDS TØMMERHANDEL
GRINDSTED

Ovennævnte Firma er grundlagt af K. Præstegaard i Aaret 1906, men var til at begynde med ikke noget Aktieselskab, idet det først i 1927 overgik som saadant med

Præstegaard som administrerende Direktør, hvilken Stilling han beklædte indtil den 1. Maj 1930, da den nuværende Direktør, V. Eriksen, kom til.

Firmaet driver Handel med Trælast og Bygningsartikler, og det er lykkedes ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Firmaet frem til at være det største indenfor sin Branche i Grindsted, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Forretningen importerer selv sit Træ fra Sverige og Finland.

Bygningen, hvori Virksomheden har til Huse, bestaar foruden Kontorbygningen af 6 Pakhuse, og der beskæftiges til Stadighed 6—8 Personer i Firmaet.

Direktør V. Eriksen, der er født den 1. April 1904 i Aarhus, har faaet sin Uddannelse ved Trælastbranchen i Korsør, hvorefter han havde Ansættelse i København, endvidere har han frekventeret Handelsskolen.

KØBMAND P. JØRGENSEN
GRINDSTED

Ovennævnte Forretning er paabegyndt i Aaret 1924 som Farvehandel, men er senere omdannet til Kolonialforretning. Forretningen har i Aarenes Løb været drevet af forskellige Indehavere, indtil P. Jørgensen i 1929 overtog den.

Købmand P. Jørgensen

Det er lykkedes denne ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, er opført i Aaret 1924 og bestaar af en pæn Butik samt gode Kontor- og Lagerlokaler, endvidere er indrettet Beboelseslejlighed.

P. Jørgensen, der er født den 16. August 1903 i Gislev, har faaet sin Uddannelse i sin Fødeby paa Fyn, hvorefter han inden Overtagelsen af sin nuværende Forretning arbejdede forskellige Steder i Jylland.

P. Jørgensen er Formand for Handelsforeningen i Grindsted.

GRINDSTED MØLLE

Møller K. Storgaard har overtaget Grindsted Mølle i 1925 efter Møller Jens Larsen, først som Forpagter og — fra 1932 — som Ejer. Storgaard driver almindelig Mølleri-virksomhed med tilhørende Korn- og Foderstofforretning.

Stuehuset og Vindmøllen er opført Aar 1866. Stuehuset er godt vedligeholdt og benyttes vedblivende til Beboelse. Møllen staar derimod foran Nedrivning, grundet paa Overgang til udelukkende mekanisk Kraft. Der er i den Anledning installeret en stor Dieselmotor, og desuden forefindes alle de nødvendige Maskiner for et moderne anlagt Mølleri. Pakhusene kan rumme ca. 40,000 kg Kornvarer, og til Transport af Varerne fra Havnebyerne til Kunderne haves 2 store Lastautomobiler. 4 Mand er fast beskæftigede i Møllen og den øvrige Forretning.

K. Storgaard er uddannet ved Faget og har som Svend arbejdet paa forskellige større Landmøller.

GRINDSTED LIGKISTEFABRIK

Den nuværende Indehaver af Grindsted Ligkistefabrik, Ejnar Hansen, har overtaget Forretningen efter sin Svigermoder. Han driver den med en gros Fabrikation af Ligkister som Speciale, men iøvrigt som almindeligt Maskinsnedkeri. Som saadant er hans Værksteder hypermoderne indrettede, og der raades over alle til Branchen hørende Maskiner, saaledes at Snedkeriet kan paatage sig ethvert Stykke Arbejde. Virksomheden er anerkendt i vide Kredse for det dygtige Arbejde, Snedkeriet til enhver Tid leverer.

Ejnar Hansen er født den 24. September 1909 i Jordrup. Sin Uddannelse har han faaet i Trævarebranchen.

GLARMESTER J. JØRGENSEN
GRINDSTED

Det var under meget beskedne Forhold, J. Jørgensen i Aaret 1920 paabegyndte sin Virksomhed, idet han overtog et Restlager for 150 Kr. og med det startede sin nuværende Forretning, som det er lykkedes ham ved Energi og Dygtighed at drive frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og Forretningen regnes nu for at være den førende indenfor sin Branche i Grindsted.

Glarmester J. Jørgensen

Virksomheden drives hovedsageligt med Udførelse af almindeligt Glarmesterarbejde, men det skal dog bemærkes, at der desuden fremstilles Glasmontre, paa hvilket Omraade Forretningen har en stor Omsætning. Desuden haves eget Glassliberi; hvorfor Virksomheden ogsaa udfører Montering af Bilruder og iøvrigt alt under Faget hørende Arbejde.

Bygningen, hvori Virksomheden har til Huse, er smukt opført i Villastil og bestaar af Beboelseslejlighed og et godt Værksted, hvor der til Stadighed beskæftiges 1 Mand foruden Indehaveren.

Glarmester J. Jørgensen, der er født den 17. Februar 1885 i Bøjden, har faaet sin Uddannelse som Snedker, men gik i 1920 over til sit nuværende Fag.

A. JØRGENSEN & SØN
SKRÆDERMESTRE
GRINDSTED

Indehaveren af ovennævnte Forretning, A. Jørgensen, er født 1869 i Givskud Sogn. Han vilde oprindelig være Landmand, men det blev bestemt, at han skulde være

Skrædermester A. Jorgensen

Skrædermester Jørgensen jun.

Skræder, hvorfor han kom i Lære hos den eneste Skræder og Manufakturhandler i Grindsted paa den Tid, N. C. Nielsen. Efter endt Læretid arbejdede han en Tid som Svend i samme Firma, indtil han den 1. Juni 1893 overtog Forretningen efter sin Læremester, men drev den foreløbig som Lejer i Nielsens Hus. Efter at Huset, der var af gammel Dato, i Aaret 1895 nedbrændte og igen opstod i ny Skikkelse, købte And. Jørgensen det i 1896. Siden er Ejendommen gentagne Gange, efterhaanden som Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, udvidet, saaledes at der nu raades over en pæn Butik og et godt Værksted.

I Aaret 1910 udvidedes Forretningen endvidere til ogsaa at omfatte Herreekvipering, og det var i dette Aar, der indrettedes Butik.

Det var under beskedne Forhold, Jørgensen begyndte, men Forretningen arbejdedes støt og roligt fremad, ligesom der nu er erhvervet en betydelig Kundekreds, ikke alene i selve Byen, men i hele Omegnen, og der beskæftiges nu 3 Personer i Virksomheden.

I Aaret 1932 opførtes en hyggelig Villa i Haven, hvor der indrettedes Privatlejlighed.

Indehaverens Søn er senere optaget i Forretningen og er med i den daglige Ledelse.

Paa mange Maader har And. Jørgensen betydet meget for sin By. De allerfleste af dens Institutioner har han været med til at stifte og dels været Formand for. Jørgensen har saaledes været Formand for Elektricitetsværket i 9 Aar, Forstander for Teknisk Skole, Formand for Haandværkerforeningen, i Bestyrelsen for Borgerforeningen, Grundejerforeningen, Venstrevælgerforeningen, Vandværket o. fl., og en Del af disse Tillidshverv er han endnu Indehaver af.

GRINDSTED EKSPORTSLAGTERI

En kendt og anset Virksomhed er ovennævnte, der er grundlagt af Ejeren P. Andersen, København, i Aaret 1925.

Virksomheden har til Huse i store, pæne Ejendomme, hvor der bl. a. raades over en stor Slagtehal. Alt, hvad der slagtes paa Slagteriet, sendes til København og Udlandet.

Det er lykkedes ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom man nu er i Stand til at beskæftige 10—12 Personer.

Bestyrer M. Christensen er født den 12. December 1890 i Grindsted og driver Landbrug samtidig med, at han bestyrer Slagteriet.

M. Christensen har tidligere været Formand for Grindsted Mejeri og ligeledes for Sygekassen.

SKRÆDERMESTER
H. BJERREGAARD
GRINDSTED

Skrædermester Bjerregaard paabegyndte sin Skræderforretning i Sunds i December Maaned 1926 under mindre Forhold. Her drev Bjerregaard Forretningen, indtil han i 1930 flyttede til sin nuværende Plads i Grindsted.

Skrædermester H. Bjerregaard

Det er lykkedes Indehaveren ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der i den korte Tid, der er forløbet siden Starten i Grindsted, er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges og maa søges ikke alene blandt Beboerne i selve Byen, men i hele Omegnen, og Forretningen regnes nu for at være en af de førende indenfor sin Branche i Byen.

Virksomheden, der drives som almindeligt Herre- og Dameskræderi, har til Huse i lejede Lokaler, hvor der raades over et stort Værksted samt en pæn Butik.

Skrædermester H. Bjerregaard, der er født den 17. Januar 1908 i Aarhus, har faaet sin Uddannelse i Hammerum hos Skrædermester A. Andersen, ligesom han har arbejdet i sin Faders Forretning i Sunds. Endvidere har han haft Ansættelse som Forbundter i Silkeborg hos

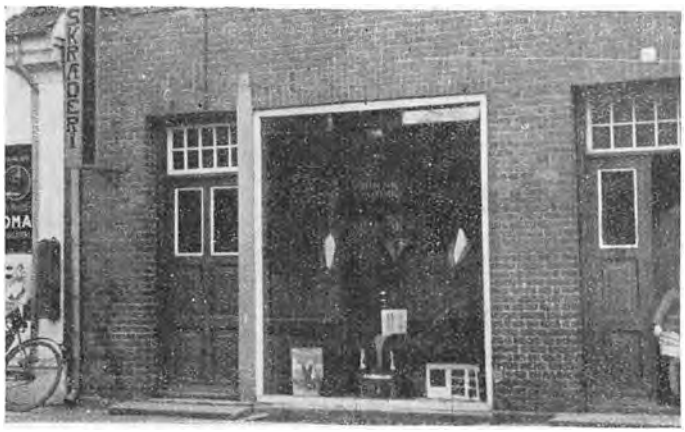

Skrædermester Sørensen, hvor han var, indtil han etablerede sin egen Forretning.

H. Bjerregaard har gennemgaaet Teknologisk Instituts Tilskærerskole.

A. ANDERSENS MASKINFABRIK
GRINDSTED

A. Andersen grundlagde sin Virksomhed i Grindsted i Aaret 1912 under beskedne Forhold; men det er lykkedes ham ved Dygtighed og Energi at drive Virksomheden frem til nu at være en af de førende indenfor sin Branche i Byen.

Maskinfabrikant A. Andersen

Virksomheden har til Huse i egen Ejendom, hvor der raades over store Udstillingslokaler samt et med alle moderne Maskiner udstyret Værksted.

Fabriken drives med Fabrikation af Hakkelsesmaskiner, Rensemaskiner ligesom der udføres Brøndboring og Installation af Vand- og Centralvarmeanlæg.

Sideløbende med denne Drift driver Andersen Kunstsmedie og har i sin Egenskab som Kunstsmed bl. a. udført en stor Jernlaage til Byens Kirke.

Maskinfabrikant A. Andersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 6—7 Personer, er født den 20. April 1881 i Fugdal og har faaet sin Uddannelse som Smed. Han har inden sin Etablering arbejdet forskellige Steder i Landet.

At Andersen er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner. Han har saaledes været Medlem af Haandværkerforeningens Bestyrelse samt Medlem af Sogneraadet og er nu Formand for Frivilligt Drengeforbund samt Medlem af Repræsentantskabet for Jydsk Kreditforening i Herning.

GRINDSTED VULKANISERINGSANSTALT
v. KARL NIELSEN — GRINDSTED

Grindsted Vulkaniseringsanstalt er af forholdsvis ny Dato, idet den er paabegyndt af Indehaveren, Karl Nielsen, i Aaret 1932.

Virksomheden drives, som det fremgaar af Navnet, som Vulkaniseringsanstalt og Slidbanefabrik, men sideløbende hermed drives Salg af Gummi. Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler, og der raades over et stort Værksted udstyret med alle moderne Maskiner.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, og den regnes nu for at være en af de største i Byen i sin Branche, ligesom der i den korte Tid, der er forløbet siden Starten, er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Vulkanisør Karl Nielsen er født den 22. Marts 1909 i Erdrup og har faaet sin Uddannelse ved Landvæsenet, men gik senere over til sit nuværende Fag og lærte Vulkanisering hos Magnussen i Vejen, hvorefter han etablerede sig selvstændig.

Karl Nielsen er Medlem af Gummihandlerforeningen.

MALERMESTRE RASMUSSEN & ESKILDSEN
GRINDSTED

Firmaet, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Rasmussen den 1. Januar 1924 under beskedne Forhold som Malerforretning; men det lykkedes ham ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive sin Forretning frem til at være en af de førende paa sit Omraade i Byen.

Medindehaveren, Eskildsen, indtraadte i Forretningen den 1. Marts 1930, og Forretningen fortsattes under det nuværende Firmanavn. Samtidig hermed udvidedes Forretningen til ogsaa at omfatte Duco-Lakering, hvilket nu er blevet et meget stort Arbejdsfelt.

Det er lykkedes Indehaverne ved et godt Samarbejde i Forbindelse med Dygtighed og Energi at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes dem ogsaa i Fremtiden at bevare det gode Ry, Forretningen efterhaanden har vundet sig.

Malermester C. Rasmussen er født den 14. November 1897 i Rønninge og har faaet sin Uddannelse som Maler

i Bramminge, derefter arbejdede han i Esbjerg, indtil han etablerede sig som selvstændig.

C. Rasmussen er Medlem af Bestyrelsen for Haandværkerforeningen samt Teknisk Skole og Formand for Grindsted Svømmebassin.

Eskildsen var i flere Aar ansat som Medarbejder i Firmaet, inden han blev optaget, men Rasmussen leder selv den daglige Drift.

NICOLAI PETERSEN
ISENKRAMFORRETNING — GRINDSTED

Paa Grindsted Bys bedste Plads, nemlig paa Torvet, ligger ovennævnte Forretning, hvis 5 store Udstillingsvinduer altid tiltrækker sig Opmærksomheden.

Isenkramforretningen er grundlagt i Aaret 1906 under meget beskedne Forhold af K. Præstegaard, som drev Forretningen fremad, saaledes at det i 1915 blev nødvendigt at foretage store Udvidelser.

Den nuværende Indehaver, Nicolai Petersen, overtog Forretningen i Aaret 1926 og har siden fortsat efter samme gode Principper som Grundlæggeren, og det er lykkedes ham ikke alene at bevare den gamle Kundekreds, men yderligere at forøge den. Forretningen, der er meget smuk og velholdt, fører alt under Isenkram hørende, saasom Glas og Porcellæn.

Til Forretningen hørte ved Grundlæggelsen en Tømmerhandel, der blev adskilt ved Nicolai Petersens Overtagelse.

Nicolai Petersen, der i sin Forretning beskæftiger 2 Personer, er født den 16. November 1879 i Hørup pr. Kellerup og har faaet sin Uddannelse først i Kellerup senere i Skive, Aalborg og Kalundborg; endvidere har han arbejdet i Nykøbing paa Falster, hvor han som Bestyrer af Jernbanegades Isenkramforretning var i 15 Aar.

GRINDSTED
KOLONIAL- OG TRÆLASTHANDEL

Ovenstaaende Firma er grundlagt i Aaret 1914 af Købmand S. Nielsen, som drev det, indtil han i 1933 overtog Kolding Trælasthandel, hvorefter Firmaet overtoges af hans Svigersøn, den nuværende Indehaver, Vinding Dalgas.

Købmand Vinding Dalgas

Ved Overtagelsen omfattede Forretningen kun Handel med Trælast, men blev udvidet til ogsaa at omfatte Handel med Kolonial, Støbegods og Brændsel.

Bygningen, hvori Virksomheden har til Huse, er opført i Aaret 1914 og er i Aarenes Løb, efterhaanden som Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, gentagne Gange udvidet og moderniseret, saaledes at der nu raades over en meget smuk Butik.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Firmaet frem til nu at være et af de førende i Grindsted paa sit Omraade. Som tidligere nævnt driver Forretningen nu Handel med Kolonial, Tømmer, Kul og Koks, og det skal endvidere nævnes, at der forhandles Morsø Støbegods.

Købmand Vinding Dalgas, der i sin Forretning beskæftiger 5 Personer, er født den 31. Maj 1904 i Ølgod og har faaet sin Uddannelse i sin nuværende Forretning, endvidere har han frekventeret den jyske Handelsdagskole i Aarhus. Inden han overtog sit Firma, drev han en Tid Kolonialforretning paa Torvet i Grindsted.

CYKLEHANDLER K. CHRISTENSEN
GRINDSTED

En Forretning af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, idet den er grundlagt af Indehaveren, K. Christensen, i Aaret 1930 under ret beskedne Forhold.

Det er imidlertid lykkedes Indehaveren i Løbet af den korte Tid, der er forløbet siden Starten, at drive Forret-

ningen betydeligt frem, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Virksomheden drives i lejede Lokaler, og der raades over et pænt Værksted, hvor der udføres Cyklelakering, paa hvilket Omraade Christensen er den eneste paa Pladsen; endvidere handles med nye Cykler.

Cyklehandler K. Christensen er født den 21. Marts 1902 i Jelling og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker i Thyregod hos Chr. Petersen, hvorefter han inden sin Etablering har haft Ansættelse i forskellige Forretninger rundt i Landet.

Vald. Bendixens Snedkeri

SNEDKERMESTER
VALDEMAR BENDIXEN
GRINDSTED

Valdemar Bendixens Snedkerforretning i Grindsted er ikke ret gammel, men er desuagtet kendt af Fagfolk over hele Landet og adskillige Steder i Udlandet. Det kan i saa Henseende nævnes, at Valdemar Bendixen har leveret Møbler til en saa fjerntliggende Plads som Helsingfors — foruden til adskillige andre Byer udenfor Landets Grænser, og overalt har han kun høstet Anerkendelse for sit Arbejde.

Snedkermester Valdemar Bendixen

Firmaet er grundlagt af sin nuværende Indehaver i 1927 som Snedkeri for Indbo, fremstillet efter Tegning; der arbejdes absolut ikke i Seriefabrikation. — Naar Forretningen saa hurtigt har vundet Indpas baade her og der udenfor sit egentlige Opland, skyldes det vel først og fremmest, at Chefen har en Uddannelse og et Fond af Erfaringer, der er rigere og større end almindeligt i hans Branche. Han har i sin grønne Ungdom arbejdet hos Magasin du Nord i København i 2—3 Aar, hvorhos han besøgte Skolen for Kunsthaandværk i 5 Semestre. Senere opholdt Bendixen sig en Vinter paa Askov Højskole og rejste saa til Udlandet, hvor han arbejdede bl. a. i Stuttgart og Zürich. Endvidere berejste han Italien og forskellige andre Lande, men vendte saa hjem som en helbefaren Haandværker og etablerede sig som Snedkermester med det Program: altid at lave noget virkeligt smukt.

Han raader i Dag over en fuldt moderne Virksomhed, der bl. a. har egen Tørrestue, og som til Stadighed ved det paagældende Fin-Arbejde beskæftiger 5—6 Mand. Endog i Paris har Snedkermesteren fra Grindsted vist sine Evner, idet han paa Verdensudstillingen dér for nogle Aar siden udstillede en Stol, der var udarbejdet efter hans egen Tegning, og som ved en Konkurrence i København havde opnaaet første Præmie; i Paris fik Stolen „Hædrende Omtale". Et Speciale i Bendixens Forretning er Arbejder i Elmetræ og fornemme Indlægningsarbejder.

De Bygninger, hvori Bendixens Snedkeri er installeret, er opførte i 1919 og allerede dengang indrettet som Møbelfabrik. Denne Fabrik gik imidlertid ikke godt, men blev hærget af Ildsvaade og mødt af andre Uheld, og i 1927 købte den nuværende Indehaver Ejendommen.

Snedkermester Valdemar Bendixen er født den 19. Juli 1899 i Bredsten, hvor han hos sin Fader havde faaet sin første Uddannelse.

GARTNERIET „AALYKKE"
GRINDSTED

De nuværende Ejere af Gartneriet Aalykke, Brødrene Jensen, har overtaget det som Blomstergartneri med Dyrkning af Blomster i alle Arter. Desuden avles en Del Grøntsager, som sælges dels en gros, dels fra egen Butik. Firmaet har ved Siden heraf optaget Eksport af forskellige Gartneriprodukter. Der raades over et Drivhus-Areal paa ialt ca. 1500 Kvadratmeter, fordelt paa syv Huse. Drivhusene er delvis nyopførte, byggede af de nuværende Indehavere, og foruden Drivhusene haves omkring 150 Mistbænke. Hele Gartneriet omfatter 3 Tdr. Land under Kultur.

Gartner Aage Jensen

Til Virksomheden hører en Butik, beliggende midt i Byen, hvor den med sine to store Udstillingsvinduer tager sig ret anselig ud. Det er Byens førende Forretning i sin Branche. Brødrene Jensen har nu ialt 5 Personer i deres Tjeneste.

Gartner Aage Peder Magnus Jensen er født den 22. Maj 1903; hans Broder, Ejnar Marius Jensen, er født i 1900. Brødrene er uddannet som Blomstergartnere i forskellige førende Gartnerier.

GRINDSTED BRØDFABRIK

Et af de førende Bagerier i Grindsted er ovennævnte, der er grundlagt af Indehaveren, E. Rasmussen, i Aaret 1920. — Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, og det skal saaledes nævnes, at Omsætningen nu er det 5-dobbelte af, hvad den var ved Starten.

Bagermester E. Rasmussen

Bygningen, hvori Virksomheden har til Huse, er opført i Aaret 1920 af Rasmussen og bestaar foruden Bageri af en udmærket Butik med tilhørende Beboelseslejlighed, ligesom der raades over alle til et moderne Bageri nødvendige Maskiner.

I Bageriet, hvor 3 Personer beskæftiges, fremstilles Rugbrød og iøvrigt alt under Konditori hørende Kager og Brød. Til at besøge Kunderne raades over egen Bil.

E. Rasmussen, der er født den 11. Januar 1888 i Nakskov, har faaet sin Uddannelse hos Hermansen i Nakskov, hvorefter han har arbejdet forskellige Steder rundt i Landet, sidst som Bestyrer af Adamsgades Brødfabrik, hvor han var i 6 Aar, indtil han etablerede sig.

MAGASIN DU NORD
GRINDSTED

En i Grindsted By kendt og anset Forretning er Magasin du Nord, der er grundlagt i Aaret 1919 og overtaget af den nuværende Indehaver i 1924. Han har stadig fortsat efter samme gode Principper som Forgængeren, og det er nu lykkedes ham at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og Virksomheden regnes nu for at være en af Grindsteds førende i sin Branche.

Forretningen, der beskæftiger 3 Personer, drives som Manufakturhandel, og der raades over en meget stor og velindrettet Butik.

Indehaveren, Købmand L. Lorentzen, der er født den 21. Maj 1890 i Alslev i Sønderjylland, har faaet sin Uddannelse i Branchen i Augustenborg og i Sønderborg, og har for yderligere at dygtiggøre sig opholdt sig i Hamborg, Kiel og Berlin.

Købmand L. Lorentzen, der har deltaget i Verdenskrigen, har tidligere været Formand for Handelsforeningen i Grindsted.

HOVBORG MØLLE PR. HOLSTED

Daværende Kroejer Nicolaj Poulsen, Hovborg, byggede Hovborg Mølle i 1868. Poulsen ejede Møllen indtil 1892, da han afstod den til sin Søn, Niels Nicolajsen. Sønnen døde i 1905, og hans Enke overdrog da Møllen til Møller P. Mikkelsen, som indtil 1. Februar 1934 har været Ejer og Leder af Bedriften.

Hovborg Mølle er anlagt som Vandmølle; den drives af en Turbine paa 23 HK. Møllebygningen staar endnu, som den blev bygget i 1868, og har Pakhusplads til ca. 300 Tdr. Korn. Beboelseshuset, der ligger paa den modsatte Side af Vejen, stammer fra 1892. Tidligere hørte der til Møllen et Mejeri, som iøvrigt var det første, der blev anlagt der paa Egnen. Det er nu nedlagt. Endvidere kan nævnes, at Hovborg Mølle i Aarene 1921—31 har fremstillet Elektricitet til Egnens Beboere. Ogsaa dette er nu ophørt, og Virksomheden er koncentreret om almindeligt Mølleri med tilhørende Korn- og Foderstofhandel. 2 Mand har fast Arbejde paa Møllen samt ved Pasning af det tilliggende Areal paa omkring ved 15 Tdr. Land. Det bør her tilføjes, at Møllen samt Landejendommen i Vinter er solgt til Fiskeeksportør H. Nissen Jøker, Frisendal ved Lunderskov, med Overtagelse pr. 1. Februar 1934. Det er den nye Ejers Hensigt at lade Arealet langs Mølledammen indrette til Fiskedamme.

Hovborg Mølle

Møller Peder Mikkelsen er født den 26. December 1876 i Randbøl og har faaet sin Uddannelse paa forskellige Møller rundt om i Landet. Han er Medlem af Bestyrelsen for Banken for Vejen og Omegn og er desuden selv Bankleder, idet han er Bestyrer af Bankens Kontor i Hovborg.

LAURIDS J. SKØTT
HOLSTED MASKINSNEDKERI

Holsted er efterhaanden blevet en anselig By, hvor flere betydelige Industrivirksomheder har hjemme. — Blandt disse maa nævnes Holsted Maskinsnedkeri. Virksomheden er paa en Maade af forholdsvis ny Dato, idet den kun har været drevet under sin nuværende moderne Form med Storsalg af Møblementer siden 1923, da Indehaveren, Fabrikant Laurids Jørgensen Skøtt, overtog den ved Tvangsauktion. — Derefter undergik den nemlig en betydelig Udvidelse og blev forsynet med de sidste nye Maskiner til Maskinsnedkeri, beregnet til Fremstilling af Møblementer i stor Stil. Virksomheden, der til daglig beskæftiger 6—8 Mand, er navnlig baseret paa Fremstilling af Sovevælse-Møblementer og Smaareoler, som afsættes Landet over ved Hjælp af to Repræsentanter.

Fabrikant Laurids J. Skøtt

Bygningerne, hvis Værkstedsareal dækker 1500 Kvadratalen, ejes af Fabrikant Skøtt, og Maskinerne drives af en 6 HK Elektromotor og en 18 HK Petroleumsmotor.

Laurids Skøtt er født den 5. December 1881 i Føvling og er uddannet i Snedkerfaget flere Steder Landet over.

HOLSTED MØBELFABRIK

Snedkermester Holger Andersen oprettede i 1922 ved Holsted Station den Virksomhed, der senere er blevet til Holsted Møbelfabrik. Han har hidtil drevet sin Forretning som almindeligt Detailsnedkeri; men i 1933 erhvervede han den Fabriksbygning, hvori han nu arbejder, og paabegyndte Fremstilling en gros af Møbler.

I den nye Bygning er der indrettet fortrinlige Værkstedslokaler, og disse er velmonterede med et komplet Maskinsnedkeri. Desuden forefindes Samleværksted og Tørrestue samt Udstillingslokaler. Forretningen ligger midt i Holsted Stationsby og har nem Adgang til Jernbanen. Paa Fabriken er der Plads til 10—12 Bænke, og det er sandsynligt, at de fleste af dem kommer i Gang, naar Møbelfremstillingen rigtig bliver organiseret. I Øjeblikket arbejder der 4 Mand hos Holger Andersen.

Holger Andersen er født den 10. Marts 1902 i Agerbæk og er uddannet som Snedker. Han har gennemgaaet Maskinkursus paa Teknologisk Institut. Andersen er Formand for Holsted Stations Haandværkerforening.

KLELUND SAVVÆRK
KLELUND PR. HOLSTED

Klelund Savværk, der er overordentlig smukt beliggende i Klelund Plantage ca. ½ Kilometer fra Holsted—Grindsted Landevej, ejes af Hofjægermester Sehested til Broholm ved Svendborg, men er bortforpagtet til Fabrikant Stefan Berthelsen.

Under Berthelsens Ledelse producerer Savværket en Mængde Kakkelovns- og Pindebrænde samt en hel Del Tømmer. En særlig Specialartikel haves i Forarbejdning af Legetøj. Man er nyligt begyndt dermed; men Legetøjet fremstilles en gros, og da Virksomheden nu er baseret paa Forarbejdning af alle Slags Træ-Legetøj, ser det ud til, at denne Side af Sagen har en udmærket Fremtid for sig. Legetøjet sælges ved Hjælp af Firmaets egen Rejsende.

Der raades over et stort Maskinværksted. Kapaciteten er saa omfattende, at Legetøjet kan fabrikeres i noget nær ubegrænset Mængde. Arbejdsstyrken er for Tiden paa 6 Personer.

Stefan Berthelsen er født den 28. Februar 1904 i Taastrup. Han er uddannet som Maskinsnedker og har som saadan arbejdet paa flere større Snedkerier paa Sjælland.

HOLSTED HANDELSGARTNERI

Holsted Handelsgartneri er en meget anset og gammel Virksomhed, der snart kan fejre 50 Aars Jubilæum, idet den er grundlagt i 1885 af Gartner H. Poulsen som eneste Gartner i Byen. Den nuværende Ejer, Handelsgartner Niels Ellegaard Christensen, overtog Gartneriet i 1925 og har i de forløbne Aar oparbejdet en meget betydelig Virksomhed, især Kransebinderi. Som Specialitet nævnes Chrysanthemum, men iøvrigt ogsaa andre gængse Produkter sælges viden om.

Handelsgartner
Niels Ellegaard Christensen

Gartneriets Bygninger, der ogsaa omfatter Beboelsesbygning, er saaledes beliggende, at man har en stor og smuk Forretning til Gaden. Der er tre Drivhuse med ialt ca. 700 Kvadratmeter under Glas. Desuden hører til Gartneriet 2½ Td. Ld., heraf de 1½ Td. lejet, og som altsammen er under Kultur. Ialt beskæftiger Gartneriet 4—5 Mand.

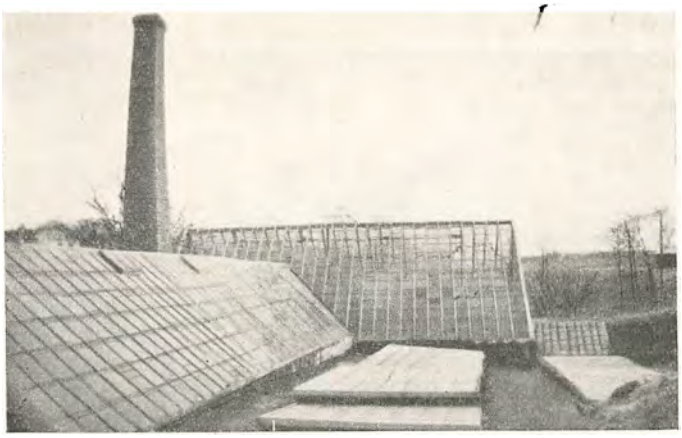

Niels Ellegaard Christensen er født den 1. December 1900 i Jerne Sogn og er uddannet som Gartner paa forskellige Gartnerier, ligesom han i 3 Vintre har frekventeret Esbjerg tekniske Skoles Gartneriklasse. Ogsaa indenfor Handels- og Haandværkerstanden i Holsted har man haft Bud efter Christensens Evner og Dygtighed, idet han bl. a. er Medlem af Bestyrelsen for Holsted Haandværkerforening.

HOLSTED MØLLE OG ELEKTRICITETSVÆRK

Holsted Vandmølle er bygget i 1866 af den nuværende Indehavers Bedstefader, Johannes Jørgensen. Grundlæggeren drev Møllen som et alsidigt Mølleri, idet han bl. a. fremstillede baade Mel og Gryn. I 1891 overdrog han Virksomheden til sin Søn, Lukas Jørgensen, og det var denne, der i Aaret 1902 fandt paa at bygge Elektricitetsværket. Det var heri Landet det første Land-Elektricitetsværk, som blev drevet ved Vandkraft, og det forsynede til en Begyndelse 14 Forbrugere med Strøm til Lys og Kraft. I 1905 maatte Vandhjulet vige, for at give Plads til en Turbine.

Værkejer H. V. Jørgensen

Det viste sig imidlertid at være en god Idé med den Strøm-Central. Efter et Par Aars Forløb maatte Driv-

kraften suppleres med en Motor — Vandet kunde ikke mere udvikle Styrke nok. Og i 1909 fandt der en Udvidelse Sted. Der blev opført en Maskinbygning, og der blev i denne installeret en ny Kraftmaskine, en 45-Hestes Sugegasmotor. I 1918 udvidedes igen, idet der anskaffedes en Dieselmotor paa 40 HK.

L. Jørgensens Søn, H. V. Jørgensen, blev Indehaver af Firmaet den 1. Maj 1923. Allerede i Efteraaret 1925 havde han faaet Tilslutningen til Elektricitetsværket saa meget større, at det blev nødvendigt for ham at installere en Dieselmotor paa 100 HK. Videre blev der udvidet med en Tilbygning, hvorhos Strømspændingen forandredes fra 110 Volt til 2 × 220 Volt. Værket har nu en Maskineffektivitet paa 120 Kwt. pr. Time og forsyner 325 Forbrugere med Elektricitet.

Hvad angaar Mølleriet, da drives dette som almindeligt Kunde-Mølleri. Det er stadig Turbinen, der her er Trækkraften, dog suppleret med en 15 HK. og en 25 HK. Elektromotor som Reserve.

Værkejer H. V. Jørgensen er født den 22. November 1897 paa Holsted Mølle, hvor han ogsaa har faaet sin fagmæssige Uddannelse. Han har arbejdet som Svend paa Blegdamsmøllen i København og har gennemgaaet et Maskinkursus paa Teknisk Skole i Kolding. Jørgensen er en kendt Personlighed indenfor de danske Skytters Kredse. Han er Formand for Holsted Skytteforening og erobrede i 1930 Jyllandsmesterskabet i Skydning.

KØBMAND J. W. JØRGENSEN
HOLSTED

J. W. Jørgensen overtog i Aaret 1897 en Kolonialforretning i Holsted og i 1901 overtog han tillige en Korn- og Foderstofhandel, som han drev sideløbende med Kolonialforretningen. I Aaret 1933 udskiltes Kolonialforretningen imidlertid og Jørgensen fortsætter Korn- og Foderstofhandelen samt Handel med Bygningsartikler og Gødning, og det er lykkedes ham at drive Virksomheden frem til nu at være en af de førende Forretninger indenfor sin Branche i Byen.

Købmand J. W. Jørgensen

Forretningen har til Huse i egen Ejendom, der bestaar af Forhus med Butik og Beboelse samt tilstødende Pakhuse og Trælastskure.

Købmand J. W. Jørgensen, der i sin Forretning beskæftiger 3 Personer, er født den 11. Januar 1869 i Holsted Mølle og har faaet sin Uddannelse ved Handelen i en blandet Forretning.

At J. W. Jørgensen er en dygtig og energisk Mand, har man forlængst opdaget, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner. Han har saaledes været Indehaver af flere Tillidshverv, som han har røgtet med Omhu og Interesse. Saaledes har Jørgensen i 30 Aar været Bestyrelsesmedlem af Handelsforeningen og er nu

Æresmedlem af denne Forening og har faaet tildelt Foreningens Diplom. Jørgensen har tidligere været Formand for Skytteforeningen og Formand for Holsted Sogns Venstreforening samt Repræsentant for Banken for Vejen og Omegn.

CYKLEHANDLER VIGGO THYGESEN
HOLSTED

Cyklehandler L. S. Hansen har grundlagt det Firma, der nu indehaves af Viggo Thygesen, Holsted Station. Grundlæggelsen fandt Sted for henved 25 Aar siden. Forretningen aabnedes paa den modsatte Side af Søndergade og flyttedes først for 5 Aar siden til sin nuværende Plads, hvor Hansen lod opføre en Bygning til Formaalet.

Cyklehandler Viggo Thygesen

I de nye Lokaler lededes Virksomheden gennem ca. 3 Aar af en Broder til Indehaveren. I 1932 overtoges Firmaet af Viggo Thygesen, og det er en Kendsgerning, at Omsætningen under hans Ledelse er gaaet betydeligt frem. Thygesen arbejder selv paa Værkstedet, med Energi læggende sig i Spidsen for Tempoet der, og passer desuden Detailsalget. Som Reparatør af Cykler har han allerede tilkæmpet sig et godt Navn, og som Cyklehandler er han i Færd med at oparbejde sig en solid Kundekreds.

Cyklehandler Viggo Thygesen er født den 19. Juli 1911 i Holsted Sogn. Sin Lærdom ved Faget har han hentet hos Broderen, Julius Thygesen.

SKRÆDERMESTER CLAUS CHRISTIANSEN
HOLSTED

Ovennævnte Forretning er grundlagt af Indehaveren selv den 15. Juli 1927 i lejede Lokaler. Hurtigt arbejdedes Forretningen imidlertid fremad, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa, hvorfor de nuværende Lokaler, beliggende paa Hovedgaden, lejedes, og Virksomheden flyttedes hertil. Der raades over en pæn Butik med tilstødende Værksted, hvor 1—2 Personer foruden Indehaveren er beskæftigede.

Skrædermester Claus Christiansen

Forretningen drives som almindeligt Herreskræderi, ligesom der føres et stort Lager af moderne Habitstoffer og forhandles Herrekonfektion.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Claus Christiansen, der er født den 27. August 1904 i Læborg pr. Vejen, har faaet sin Uddannelse ved Faget, samt de nødvendige Kursus i Tilskæring, for hvilket han har faaet tildelt Diplom.

CARL PEDERSEN
KOLONIAL OG ISENKRAM
HOLSTED

Ovenstaaende Forretning er grundlagt i Aaret 1910 af Købmand Jens Roeds, der begyndte under ret beskedne Forhold og med kun en meget lille aarlig Omsætning. I de 10 Aar, han drev den, lykkedes det ham imidlertid at arbejde Forretningen godt frem, og da den nuværende Indehaver, Carl Pedersen, i 1923 overtog den, var den i fuld Drift. Støt og roligt har Pedersen fortsat efter de samme gode Principper som Forgængeren, og det er

lykkedes ham at drive Omsætningen betydeligt i Vejret. Forretningen staar nu saa godt, at den i Dag regnes for at være en af de førende indenfor sin Branche i Byen, ligesom Kundekredsen maa søges ikke alene i selve Holsted, men i hele Omegnen.

Forretningen drives som Kolonial- og Isenkramforretning og har til Huse i egen Ejendom, der bestaar af en stor, velindrettet Butik med tilstødende Pakhuse. Endvidere er der Beboelseslejlighed paa første Sal.

Købmand Carl Pedersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 4 Personer, er født den 21. Februar 1895 i Holsted og har faaet sin Uddannelse ved Kolonial- og Foderstofhandelen.

Carl Pedersen er Næstformand for Likvidationskomitéen for Holsted Bank, Medlem af Borgerforeningens Bestyrelse, Kasserer i A/S Holsted Fortovsregulering og Bestyrelsesmedlem i Syd- & Vestjydsk Handelsforening for Landkøbmænd.

INSTALLATØR CARL TRANS
HOLSTED

Det var Richard Nielsen, der i Aaret 1912 paabegyndte ovenstaaende Forretning og drev den, indtil den nuværende Indehaver, Carl Trans, i 1932 overtog den.

Installatør Carl Trans

Forretningen, der har til Huse i lejede Lokaler, drives som Installationsforretning, og der udføres alt under Faget henhørende Arbejde. Autorisation som Installatør fik Trans i Aaret 1932, altsaa samme Aar, som Overtagelsen skete.

Det er lykkedes Indehaveren at drive Forretningen betydeligt frem, og det skal saaledes nævnes, at han har haft en Del Arbejde for det stedlige Elektricitetsværk. — Autoriseret elektrisk Installatør Carl Trans, der i sin Virksomhed beskæftiger 1 Person, er født den 3. Februar 1905 i Jernvedlund ved Gredstedbro og har faaet sin Uddannelse som Installatør.

HOLSTED TRÆLASTHANDEL

En af de største Virksomheder i Holsted er ovennævnte, der blev stiftet med en Aktiekapital paa 50,000 Kroner paa et Møde i Vejen den 30. Maj 1925 ved følgende: Direktør Niels Petersen, Vejen, Direktør Peder Lauridsen, Kolding, Skolebestyrer Peder Hauge, Vejen, og Forsøgsleder Kristian Stenbæk, Askov. Men allerede tidligere, vistnok i 1908, anlagde Vejen Trælasthandel en Filial for Trælasthandel i Holsted St., og denne overgik altsaa til selvstændigt Aktieselskab den 30. Maj 1925.

I Februar 1930 solgte man A/S Holsted Trælasthandel, og Forretningen overtoges af C. Graversen. Det er lykkedes denne i Løbet af den korte Tid, der er forløbet siden Overtagelsen, at drive Forretningen frem, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Virksomheden er anlagt paa et Areal, der ialt udgør 1 Td. Land. Den nuværende Ejendom er opført af Indehaveren samme Aar, som Overtagelsen fandt Sted, og han har endvidere ombygget og udvidet Skure og Pakhuse betydeligt.

Virksomheden drives, som det fremgaar af Navnet, med Salg af Trælast, men iøvrigt forhandles alle Byggningsartikler, og der beskæftiges nu 4—5 Personer til Stadighed i Firmaet.

C. Graversen, der er født den 4. Juni 1902 i Esbjerg, har faaet sin Uddannelse ved Branchen i Firmaet Bøtkers Tømmerhandel i Esbjerg, hvorefter han fik Ansættelse i Vestjysk Trælasthandel i Varde, hvor han var, indtil han etablerede sin nuværende Forretning.

AKSEL HOLSTS MASKINFORRETNING
HOLSTED

Det var Aksel Holst, der i Aaret 1912 grundlagde den Forretning i Tirslund ved Holsted, som nu er en kendt og anset Virksomhed over store Dele af Jylland.

Maskinhandler Aksel Holst

Virksomheden blev grundlagt med Handel med Maskiner, men startedes under ret beskedne Forhold, ligesom Holst selv til at begynde med udførte alt Arbejde i Virksomheden. Men det lykkedes ham støt og roligt at arbejde Forretningen frem til den nuværende gode Position og i Aaret 1915 flyttedes til den nuværende Beliggenhed i Holsted. I Aaret 1919 ombyggedes og moderniseredes det til Forretningen hørende Stuehus, i 1920 opførtes et stort Maskinhus paa 22 × 40 Alen og et Maskinlager paa 35 × 11 Alen, og i 1932 byggedes et lignende Hus. Stadig er Forretningen gaaet frem, og i 1933 var det nødvendigt atter at foretage en Ombygning og Modernisering af saavel Stuehus som Maskinlager.

Forretningen, der til Stadighed beskæftiger 5—7 Personer, driver Handel med Landbrugsmaskiner og Reservedele.

Aksel Holst, der er født den 8. Februar 1884 i Tirslund i Brørup Sogn, har oprindelig faaet sin Uddannelse ved Mejerivæsenet, men gik senere over til sin nuværende Branche.

Holst er Kasserer og Bestyrelsesmedlem af Dansk Maskinhandlerforening.

TREKANTENS KONTROLHØNSERI
JERNVEDLUND PR. GREDSTEDBRO

Trekantens Kontrolhønseri er grundlagt som Firma Anno 1930 af Enkefru Karen Clausen. Hønseriet er anlagt i Jernvedlund pr. Gredstedbro, og det drives med Salg af daggamle Kyllinger og Rugeæg for Øje, ligesom der foretages Opdræt af Hønneker.

Saavel Hønsehusene som den tilstødende Beboelse er opført i 1930. Beboelseshuset er en smuk Villa, beliggende midt i Byen. I Hønseriet er der i Øjeblikket Plads til 500 Høns, og hele Virksomheden er anlagt som et moderne Kontrolhønseri. I denne Forbindelse kan det nævnes, at en enkelt Høne har præsteret at lægge op til 150 Æg i et Træk, Dag efter Dag. Det turde være et Bevis for, at det er en god Bestand, Fru Clausen ejer.

Trekantens Kontrolhønseri er forsynet med de til et Kontrolhønseri hørende nødvendige Redskaber og Installationer. Personalet er paa 3 Personer.

Karen Clausen er født den 26. Februar 1889 i Gunnerup, Horne Sogn, og er uddannet paa Hønseavlens Omraade ved Selvstudier. Fruen er tilkendt Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Præmie af J. Petersen Bjerregaards Legat af 26. Marts 1913 for fortjenstfuld Virksomhed paa Fjerkræavlens Omraade.

GARTNERIET „ENGVANG"
GREDSTEDBRO

Gartner Kristian Kaas oprettede Gartneriet „Engvang" i Gredstedbro i Aaret 1922. Han dyrker alle gangbare Gartneriprodukter og desuden forskellige Blomsterkulturer. Et særligt Speciale haves i Tomater, af hvilke der avles store Partier.

Til Gartneriet hører 2 Tdr. Ld. Jord foruden et Areal, der er lejet. Saavel det ene som det andet Areal er fuldt beplantet. Paa Grunden ligger et stort Beboelseshus med 2 Lejligheder. Der raades over 3 Drivhuse, som er opført sukcessive fra 1922. Det samlede Drivhusareal er paa ca. 600 Kvadratmeter, og ved Siden heraf haves 50 Mistbænke. Udvidelser og Forbedringer foretages stadig, ligesom Varmeanlæg er installeret.

Produkterne sælges fra selve Gartneriet, dog sælges der en Del en gros til Forretninger i de omliggende Byer, navnlig naturligvis Tomater. Arbejdsstyrken er normalt 2—3 Personer.

Kristian Kaas er født den 7. April 1900 i Gredsted. Sin Uddannelse har han faaet paa forskellige større Gartnerier. Kaas er Formand for den stedlige Borgerforening.

PLOV- OG MASKINFABRIKEN „HJORTLUND"
GREDSTEDBRO

Indehaveren af den landskendte Plov- og Maskinfabrik „Hjortlund" i Gredstedbro, Fabrikant Møller Andreasen, stammer fra Djursland, hvor han er født i Auring den 26. April 1884; men som 15-aarig kom han i Smedelære i Lunde ved Varde. Efter udstaaet Læretid arbejdede han som Svend paa forskellige Fabriker og Jernstøberier, og efter at have aftjent sin Værnepligt ved Fodfolket i Fredericia, blev han i 1905 gift. Nu skulde han saa til at begynde Forretning som Mester og prøvede et Par Steder, men det vilde ikke rigtig gaa. I 1911 flyttede Ægteparret til Hjortlund. De havde ingen anden

Kapital end den, der sidder i de bare Næver, et frisk Mod og Kærlighed til Arbejdet. Det viste sig ogsaa snart, at de her havde gjort deres Lykke. Fra en ringe Begyndelse med Plove og Radsaamaskiner er nu opvokset en hel Industri, der i Dag beskæftiger 5—7 Mand og efterhaanden har fremstillet ikke færre end ca. 8000 Maskiner i forskellige Modeller. Fabrikens Specialiteter er Plove, Radsaamaskiner og en- og toradede Radrensere, der ikke blot sælges over hele Landet, men ogsaa eksporteres til Udlandet.

SMEDEMESTER LAURIDS JOHANSEN
JERNVEDLUND PR. GREDSTEDBRO

I Aaret 1922 overtog Smedemester Laurids Johansen sin nuværende Forretning i Jernvedlund pr. Gredstedbro. Han driver den som almindelig Smedie, men fremstiller samtidig en Specialartikel, Roebøren „Trekant". Det er en Trillebør, specielt beregnet til Udbringning af Roer fra Foderhuset til Kreaturerne i Stalden. Denne Bør er flettet af Baandjern, hvorved opnaas det fordelagtige, at det meste af den Jord, der hænger ved Roerne, falder fra, inden Transporten naar til Krybben. Endvidere fremstilles en Roegreb, navnlig beregnet paa Læsning af Roer i Marken. Greben fabrikeres i 3 Størrelser, og der er udtaget Patent paa den.

For Roebørens Vedkommende foreligger der et Utal af Anbefalinger, der alle siger, at det er en ganske fortrinlig Bør til sit Brug. Dens Fordel fremfor de almindeligt brugte er Kurvesystemet, der letter Renholdelsen, og saa den Kendsgerning, at den tager et ganske bestemt Kvantum, f. Eks. 100 Pund hele eller 80 Pund skaarne Roer; den laves i 4 Størrelser og til Stalde med og uden Fodergang. Dens Hjul er anbragt saaledes, at Vægten hviler dér, og den er let at faa forbi snævre Hjørner, hvorved det bliver som en Leg — selv for Børn — at give Køerne Roer.

Roebøren „Trekant" er mønsterbeskyttet. Den er tilkendt Diplom paa Vestjydsk Udstilling i Varde 1931.

Smedemester Laurids Johansen, der for Tiden har 2 Mand i fast Arbejde, er født den 5. Februar 1886 i Jernvedlund og er uddannet ved Faget.

SNEDKERMESTER AKSEL KAAS
GREDSTEDBRO

Firmaet Aksel Kaas i Gredstedbro er oprettet i 1929. Forretningen er anlagt som almindeligt Detailsnedkeri og har som saadan erhvervet sig ikke saa faa Kunder i Aarenes Løb.

Tanken er dog nu at gaa over til Special-Fabrikation en gros af Smaamøbler og Bygningssnedkeri. Der er rejst et nyt Værksted, og der er installeret de Maskiner, der anses for at være nødvendige til den paagældende Udvidelse af Bedriften. Der er i Øjeblikket 3 Mand i fast Arbejde hos Aksel Kaas, men man er belavet paa Udvidelse ogsaa af Arbejdsstyrken.

Aksel Kaas er født den 20. August 1905 i Gredsted. Han er uddannet ved Faget og har taget Kursus paa Hillerød Dagskole.

A. SIBBERSEN
CYKLE- OG MOTORVÆRKSTED GREDSTEDBRO

Mekaniker A. Sibbersen besluttede i Marts 1931 at etablere sig i Gredstedbro med et Cykle- og Motorværksted, da han her vilde blive alene paa Pladsen. Han købte en Ejendom med tilhørende Værkstedsbygning og installerede de nødvendige Maskiner, saasom Drejebænk, Bore- og Slibemaskiner, Svejseværk og Luftkompressor, og gik i Gang med at oparbejde Forretningen. Dette er lykkedes paa udmærket Maade; Sibbersen har paa den korte Tid, der er gaaet siden Starten, forstaaet at sikre sig en fast Kundekreds og vedvarende at bringe sin Omsætning i Vejret.

I Sibbersens Værksted foretages Reparation af Cykler og Motorkøretøjer. I Værkstedet er indrettet en Bilgrav, saaledes at Reparatøren kan staa oprejst under Vognene, medens han arbejder med disse. Endvidere bør nævnes, at Sibbersen har installeret sit eget lille Acetylen-Gasværk, der forsyner Beboelseshuset med Gas og Værkstedet med en Svejseflamme. I Hovedbygningen findes Udsalg af Cykler, Gummi og Reservedele. Sibbersen er autoriseret Ford-Reparatør og har desuden Udsalg af Shell-Benzin samt Udlejning af Automobiler. Endelig kan bemærkes, at Firmaet har installeret saavel Hovedledninger som Stikledninger og Husinstallationer for det stedlige Vandværk, bl. a. er Ledningsnettet i Rødding Vandtaarn lavet af Sibbersen. Som man ser, er hans Forretning i rig Udvikling og staar nu overfor Udvidelse af Værkstedet. Der er for Tiden 2 Personer i fast Arbejde.

Mekaniker A. Sibbersen er født den 13. Juli 1899 i Højer og er hos Jepsen & Søn i Flensborg uddannet som Maskinbygger. Efter endt Læretid har han haft Arbejde forskellige Steder som Mekaniker, bl. a. paa Støver-Værket i Stettin. Senere fik han i Kolding Uddannelse som Vand- og Gasmester, og i 1922 tog han teoretisk Uddannelse paa Teknikum i Flensborg.

CYKLEHANDLER J. HENNINGSEN
GREDSTEDBRO

Malermester J. Henningsen startede i Aaret 1903 i Gredsted en Cykleforretning, som han drev sammen med sin Malervirksomhed. I 1907 flyttede han til Gredstedbro, hvor han i mange Aar væsentligst handlede med Dürkopp-Cykler og et andet tilsvarende Mærke. Nu sælger han mest engelske og danske Cykler.

I 1907, ved Flytningen til Gredstedbro, lod Henningsen en Ejendom opføre her og installerede i denne saavel sin Cykleforretning som et Malerværksted. Han er nemlig oprindelig uddannet som Maler og kom først ind i sin nuværende Branche, da han efterhaanden fik en hel Del Arbejde med Lakering af Cykler. I 1923 byggede han sig en ny Ejendom med en større Butik.

Firmaet J. Henningsen ledes nu af Grundlæggeren i Forening med hans Søn, Frederik Henningsen, født den

7. Oktober 1900 i Gredsted og oplært hos Faderen. Firmaet driver vedblivende Handel med Cykler og Cykledele samt foretager Reparationer og Lakering af Cykler. Der lakeres omkring ved 200 Cykler aarligt. Malerforretningen er overtaget af Sønnen, Tomas Henningsen.

Cyklehandler J. Henningsen er født den 24. April 1873 i Jernved Sogn.

JACOB ERLANDSEN
CYKLEFORRETNING - LUNDERSKOV

Cyklehandler Jacob Erlandsen

I Aaret 1920 paabegyndte Jacob Erlandsen i et ganske lille Værksted hos Faderen den Cykleforretning, der i Dag staar som en af de største i sin Branche i hele Omegnen og med en Beskæftigelsesgrad paa op til 4 Personer.

Aaret efter Grundlæggelsen lejede Erlandsen Værksted og Butik andet Steds i Byen og begyndte her Salg og Reparation af Cykler, Symaskiner og Barnevogne. Forretningen gik støt og roligt fremad og i 1923 købtes den nuværende Ejendom, hvori indrettedes Værksted og Butik.

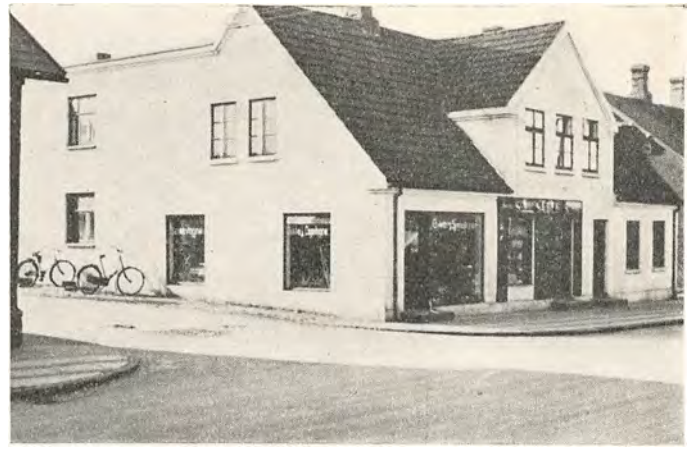

Allerede 10 Aar efter viste det sig imidlertid, at ogsaa disse Lokaliteter blev for smaa, idet der solgtes ca. 300 nye og 100 brugte Cykler aarligt, ligesom der paabegyndtes Salg en gros til Omegnens Købmænd og Smede. Ejendommen blev derfor udvidet og moderniseret betydeligt; saaledes indrettedes fuldt moderne Værksted, hvori installeredes alle nødvendige Maskiner, saaledes at man nu er i Stand til at udføre ethvert Arbejde indenfor Faget. Ligeledes indrettedes et stort, flot Forretningslokale med Udstillingsvinduer ud til Hovedgaden.

Det er lykkedes Indehaveren i de Aar, der er gaaet siden Starten, at erhverve sig en stor, solid Kundekreds, der stadig forøges.

Jacob Erlandsen er født den 12. Maj 1896 i Lunderskov og er uddannet som Grovsmed i Faderens Virksomhed. Efter endt Militærtjeneste fik han Ansættelse paa Lunderskov Teglværk, hvor han mistede sin højre Arm og derfor etablerede sin nuværende Forretning.

ALEXANDER NIELSEN
LUNDERSKOV

En af de førende Industridrivende i Lunderskov er Fabrikant Alexander Nielsen, der er Indehaver af det vidtkendte Automobil- og mekaniske Værksted i Byens Midte. Det er oprindelig grundlagt af Chr. Reinholdt og blev i 1926 overtaget af Fabrikant Nielsen. Denne beskæftigede sig til at begynde med udelukkende med mekaniske Reparationer, indtil han i 1932 paabegyndte en gros Fremstilling af Reservedele til Automobiler, som sælges til Grossister Landet over. Kataloget over de Reservedele, man fabrikerer, omfatter flere Numre, som er lovbeskyttede. Der fabrikeres bl. a. Bærestroppe til Akkumulatorer, Kardanmuffer, Fælglaase, Vibrationsdæmpere, Styrekugler m. m., som stadig er livligere efterspurgt paa Markedet, saaledes at man nu er oppe paa et Salg af ca. 1500 Kroner pr. Maaned. Ialt er 8 Mand beskæftigede i Virksomheden, som er forsynet med de mest moderne Maskiner i Branchen.

Fabrikant Alexander Nielsen

Alexander Nielsen er født den 23. Maj 1894 i Krik pr. Vestervig. Han er uddannet som Mekaniker og har senere frekventeret Maskinistskolen i København. Han er bl. a. i Bestyrelsen for Haandværkerforeningen.

SÆBEFABRIKEN „HERMES"
LUNDERSKOV

En ny, men derfor ikke mindre kendt Virksomhed, er Sæbefabriken „Hermes" i Lunderskov. — Fabriken er grundlagt af Indehaveren, Christian Mathisen, i April Maaned 1932 og er baseret paa Fremstilling af Vaske- og Skurepulver samt Sæbespaaner 65 og 85 %; endvidere fremstilles Toiletsæber i over 12 forskellige Sorter.

Fabrikant Christian Mathisen

Med rivende Hast gik Forretningen fremad og allerede Aaret efter Grundlæggelsen kunde Indehaveren lade opføre den nuværende store Fabriksbygning, ligesom der blev anskaffet fuldstændig nye Maskiner.

Mange og store er de Virksomheder, der er Kunder ved „Hermes", saaledes skal nævnes de store Vaskerier „Thor" samt Taarning og Volsted i Kolding, ligesom der leveres til flere større Hoteller. Til at besøge Kunderne regelmæssigt raades over en stor Lastvogn, der hver Dag kører ud med Varerne, som alle sælges under Navnet „Hermes".

Christian Mathisen, der er født den 5. Februar 1903 i Nagbøl Sogn, er oprindelig uddannet som Slagter, hvorefter han senere gik over til Fabrikation af Sæbe, ligesom han en Vinter har frekventeret Hoptrup Højskole.

J. PEDERSEN
SKOTØJSFORRETNING - LUNDERSKOV

I Aaret 1906 grundlagde den nuværende Indehavers Fader, Chr. Pedersen, sin Virksomhed i Lunderskov i lejede Lokaler, hvori indrettedes Værksted, hvorpaa udførtes Reparation af Fodtøj samt Syning af samme efter Maal. Støt og roligt arbejdedes Forretningen fremad, og kun 3 Aar efter Grundlæggelsen, i 1909, kunde Indehaveren købe den nuværende Ejendom, hvori foruden Værkstedet er indrettet Butik for Salg af alt Slags Fodtøj, dog kun i gode, førende Kvaliteter. Forretningen har Eneforhandling af Mærkerne „Alsboe" og „Wedela".

Skomagermester Chr. Pedersen

Skomagermester Jens Pedersen

Sønnen, J. Pedersen, overtog Virksomheden i 1930 og fortsætter i Faderens gode Fodspor, og det er lykkedes i Aarenes Løb at oparbejde en stor, solid Kundekreds, blandt hvilken Forretningens Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses, og Virksomheden er i stadig Fremgang.

Jens Pedersen, der er født den 11. Marts 1906 i Barrit, har faaet sin Uddannelse som Haandskomager hos H. Henriksen i Fredericia. I 1923 kom han hjem og hjalp sin Fader med Virksomheden, som han som nævnt i 1930 overtog.

DRABÆKS MØLLE
CARL S. NIELSEN - LUNDERSKOV

Drabæks Mølle i Lunderskov er en af Landets ældste Møller, ja, maaske den ældste. Den menes grundlagt omkring Aaret 1100, og der er Tvivl om, hvorvidt denne eller Munke Mølle i Odense er den ældste. I Aaret 1894 forpagtede Møller Carl S. Nielsen Møllen og drev den i 6 Aar som Forpagter, hvorefter han i 1900 købte Møllen med tilhørende Avlsgaard. I 1930 optoges Møllerens Søn, Bernhard Nielsen, i Møllen som Kompagnon.

Møllen, der oprindelig har været opført som Vandmølle, drives nu med Vandturbine og Motorkraft. Den brændte i 1912 og blev nyopført og færdig til Brug i 1913. Senere er den yderligere moderniseret og bl. a. forsynet med „Deutsch" Dieselmotor.

Møllen, der beskæftiger 7 Mand, fremstiller Hvede- og Rugmel til Brageribrug og Købmænd. Hveden vaskes, men tørres ved naturlig Varme.

Carl S. Nielsen er født den 16. November 1868 i Agtrup Mølle ved Kolding. Han er oplært i Møllerfaget paa Kjær Mølle ved Kolding. I 5 Aar var han Bestyrer paa Tyrstrup Mølle ved Christiansfeld, men da han ikke kunde faa Bosættelsestilladelse af de tyske Myndigheder, overtog han i 1894 Forpagtningen af Drabæks Mølle.

Bernhard Nielsen, der er født den 18. November 1900, er udlært i Faget hos Faderen. Han har bl. a. været paa Fagskolen Müllerschule, Dippoldiswalde ved Dresden i 2 Aar og har senere været ansat paa Vejle Dampmølle.

ERIK MØLLER & SØNNERS MASKINFABRIK NAGBØL PR. LUNDERSKOV

Virksomheden, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Indehaveren i Aaret 1902 under ret beskedne Forhold i lejede Lokaler og blev drevet med Reparation og Fremstilling af Landbrugsmaskiner, f. Eks. Hakkelsesmaskiner og Roeraspere.

Hurtigt arbejdedes Forretningen op, og allerede 2 Aar efter Grundlæggelsen blev Lokaliteterne for smaa, og Erik Møller byggede da sin nuværende Ejendom og Fabriksbygning, hvor der raades over ca. 300 Kvadratalen Værkstedsplads. Nu fremstilles som en særlig Specialitet transportable Tørveværker med Dyndvogn, der sælges under Navnet „Nagbøl Tørveværk", som overalt er kendt og anset som værende noget af det bedste paa sit Omraade, og hvoraf Fabriken har fremstillet og afsat ca. 100 Stk. Endvidere har Virksomheden meget Arbejde for D. S. B., ligesom der ombygges „Ford-Motorer" til Raaolie, og disse anvendes til Drivkraft for Landbrugets forskellige Maskiner. Paa Værkstedet forefindes alle ny og moderne Maskiner, der drives ved Hjælp af en 6 HK. Raaoliemotor, og der beskæftiges daglig 5 Personer foruden Indehaverne. Fra 1. Januar er Sønnerne Carl og Johannes Møller optaget som ansvarlige Medindehavere i Firmaet.

Fabrikant Erik Møller

Det er lykkedes Grundlæggeren i Aarenes Løb at erhverve en ret betydelig Kundekreds, blandt hvilken Firmaets Fabrikata er kendt som værende absolut første Klasses, ligesom der foreligger talrige Anbefalinger for føromtalte Tørveværker, og der er ingen Tvivl om, at

Firmaet altid vil være i Stand til at gøre sig gældende overalt paa Markedet.

Erik Møller, der er født den 21. September 1875 i Nagbøl, har faaet sin Uddannelse som Smed og Maskinbygger og har for yderligere at dygtiggøre sig i sit Fag arbejdet 5 Aar i Tyskland, Schweiz og Østrig.

DESTRUKTIONSANSTALTEN
LUNDERSKOV

Virksomheden, der drives som ovenfor nævnt, er grundlagt af Indehaveren, J. Mathiesen, i Aaret 1912. — I nogle Aar laa Fabriken stille grundet paa Forbudet, men kom atter i Gang i 1924 og er siden støt og roligt arbejdet frem til sin nuværende gode Position.

Jonas Mathiesen

Virksomheden har til Huse i egen Ejendom og driver, foruden Destruktionsanstalt, Fremstilling af Sæbe, der sælges saavel til København som til Udlandet, og der er i Aarenes Løb erhvervet en god og solid Kundekreds. Fra Anstalten sælges Kød- og Benmel og det er ikke faa Tons, der i Tidens Løb er udgaaet herfra. — J. Mathiesen, der i sin Virksomhed beskæftiger op til 6 Personer, er født 1876 i Burkal i Sønderjylland

og har oprindelig faaet sin Uddannelse som Slagter i Lunderskov, hvor han var, indtil han paabegyndte sin nuværende Virksomhed.

LUNDERSKOV SKRÆDERFORRETNING

En gammel, anset Forretning i Lunderskov er K. P. Hansens Skræderforretning, der er grundlagt af den nuværende Indehavers Fader for et halvt Aarhundrede siden. Grundlæggeren drev Virksomheden i ca. 30 Aar, indtil 1924, da Sønnen, K. P. Hansen, overtog den.

Forretningen, der har til Huse i egen Ejendom, er den eneste af sin Art i Byen, og der raades over en pæn Butik samt et godt Værksted. Virksomheden drives med saavel Herre- som Dameskræderi, ligesom der føres Lager af Klædestoffer. En ganske særlig Specialitet har Hansen gennem Aarene lagt sig efter, nemlig Uniformssyning, og paa dette Felt har han erhvervet sig en meget betydelig Kundekreds, der er at finde ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Skrædermester K. P. Hansen

Skrædermester K. P. Hansen, der i sin Forretning beskæftiger 3 Svende, er født den 4. Juni 1899 i Lunderskov i Skanderup Sogn, og har faaet sin Uddannelse ved Faget i Faderens Forretning, som han nu er Indehaver af.

LUNDERSKOV MATERIALHANDEL

En Forretning af forholdsvis ny Dato, men derfor ikke mindre kendt, er Lunderskov Materialhandel, der er paabegyndt af den nuværende Indehaver, Arthur Nilsson i Aaret 1928 paa den samme Plads, hvor den stadig er beliggende.

Materialhandler A. Nilsson

Forretningen, der har til Huse i egen Ejendom, drives som det fremgaar af Firmanavnet som Materialhandel, men endvidere som Farve- og Tapethandel, ligesom man paatager sig alt Arbejde indenfor dette Fag. En særlig Specialitet haves i Forhandlingen af „Anil" Ligtornefjerner, hvoraf der sælges en Del. Nilsson foretager selv Landbrugsanalyser paa eget Laboratorium og fabrikerer selv alle kemiske Artikler, der sælges i Forretningen.

Det er lykkedes Arthur Nilsson ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til at være den førende paa sit Omraade, ligesom der i de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Materialhandler Arthur Nilsson, der er født den 27. Februar 1904 i Fredericia, har faaet sin Uddannelse som Farmaceut paa Kolding Løveapotek og senere været ansat paa Albani Apotek i Odense samt i sin Faders Forretning i Bramminge.

LAURITS JENSENS MØBELFABRIK BRØRUP

Blandt de landskendte Møbelfabriker i Brørup er ogsaa Laurits Jensens Møbelfabrik, der, ligesom de andre Fabriker, har et Specialomraade, paa hvilket Firmaet er uden Konkurrence. Det er for Laurits Jensens Vedkommende Egetræsbogskabe, der fremstilles baade enkelte

og dobbelte, for de førstes Vedkommende til en Pris af 75 Kr., for de sidstes Vedkommende til en Pris af 100 Kr. Alene i Aaret 1930 fremstilledes ca. 130 saadanne Skabe.

Laurits Jensen grundlagde Forretningen i 1919 og var til at begynde med ganske alene; men han fik hurtigt saa megen Vind i Sejlene, at han i 1921 kunde paabegynde en gros Salg af Egetræs-Spisestuer. Senere gik han dog fra det og over til almindelig Detailhandel; men i 1930 tog man fat paa Fabrikationen af Bogskabe, og dette gik saa godt, at man siden Aar for Aar har udvidet Fabrikationen af dem. Til daglig beskæftiger Virksomheden 4 Mand, men paa travle Dage er der ofte Brug for langt flere.

Laurits Jensen er født den 8. Juni 1888 i København. Han er udlært i Snedkerfaget og har arbejdet i Sønderjylland og flere andre Steder her i Landet.

BRØRUP STOLEFABRIK

Ligesom i flere andre store jyske Stationsbyer, findes der i Brørup en Møbelfabrik, Brørup Stolefabrik, der indehaves af Møbelfabrikant Nikolaj Nørgaard. Han grundlagde Virksomheden i 1918.

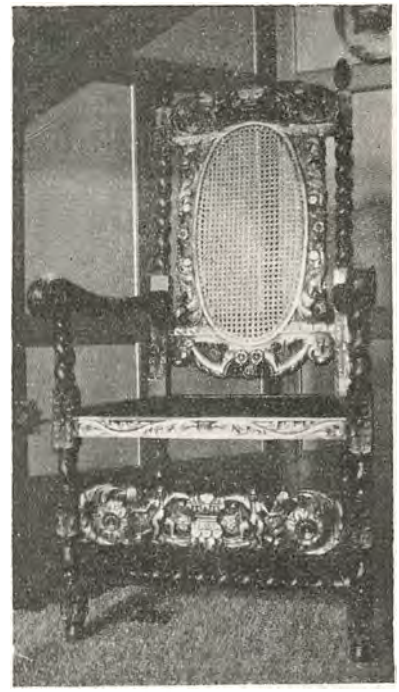

Foruden Stole fremstiller man Møbler efter Bestilling samt Stuer i alle Stilarter. Dog er Fabrikens Speciale Egetræsmøbler i antik Stil. Produktionen afsættes til Møbelhandlere og Snedkere hele Landet over.

Foruden de mere gedigne Møbler fabrikerer man Bondestole med Søgræssæde til Priser fra 9—18 Kr.

Blandt Fabrikens mange store Leverancer maa nævnes et stort Parti i udskaarne Møbler man har leveret til Hotel „Kongen af Danmark" paa Fanø. Til saadanne Leverancer er der knyttet en dygtig Billedskærer til Fabriken. Paa „Bygge- og Boligudstillingen" i Esbjerg i 1933 vakte Virksomheden berettiget Opsigt med en Udstilling af en Birketræsstue.

Nikolaj Nørgaard er født den 4. August 1888 i Københoved. Efter at have lært Snedkerhaandværket hos sin Fader, deltog han i Kursus paa Teknologisk Institut og har derefter arbejdet i en Række Virksomheder rundt om i Landet. Han er Medlem af Bestyrelsen for Sydjysk Snedkermesterforening.

POUL CLAUSENS MØBELFABRIK
BRØRUP

Indehaveren af Poul Clausens Møbelfabrik i Brørup er født den 7. Maj 1904. Efter at være blevet udlært i Møbel- og Bygningssnedkerfaget deltog han i Kursus paa Teknologisk Institut i København, og da han havde kompletteret sin Uddannelse i forskellige Virksomheder rundt om i Landet, oprettede han den 1. Juni 1931 egen Møbelfabrik i sin Fødeby, hvor han i en stor Fabriksbygning, der ogsaa rummer Maskiner til almindeligt Maskinsnedkeri, raader over et Gulvareal paa ca. 500 Kvadratalen, og hvor der nu dagligt beskæftiges 8 Mand.

Fabrikant Poul Clausen

Der fremstilles baade enkelte Møbler og Møbler en gros. Efter egen mønsterbeskyttet Tegning fabrikeres Bondestole med Søgræssæder og behagelig Ryg. Alene i 1933 omfatter denne Del af Produktionen ca. 400 Stole. Endvidere fremstiller man Haandvæve, bl. a. Tæppevæve indtil 3—4 Meter Tæppevidde til Væveskolen „Askov Hus", men ogsaa Væve til Husflid. Salget foregaar over hele Landet, især til Grossister; i den senere Tid har man optaget Fabrikation af Træværk til Staalmøbler.

ESKELUND HANDELSGARTNERI
PR. BRØRUP

Eskelund Handelsgartneri pr. Brørup er grundlagt i Aaret 1923 af Gartner E. Christiansen. I 1929 overtoges det af den nuværende Ejer, P. Nicolaisen. Overtagelsen skete i April Maaned.

Gartneriets Beboelseshus er opført i 1928 og bestaar af en pæn Villa med tilbygget Baglokale. Drivhusene er byggede i Aarene 1923—33. Der er 5 store Drivhuse og ca. 100 Mistbænke. Alt er moderne indrettet. Nicolaisen har ladet indlægge ny Kedel og nyt Rørsystem, og desuden har han opført Lagerskure og til Esbjerg—Kolding Landevej er opført Drivhus, hvori er indrettet en Butik. Foruden denne har han en god Butik i Brørup. Hans Virksomhed er anlagt som blandet Handelsgartneri med

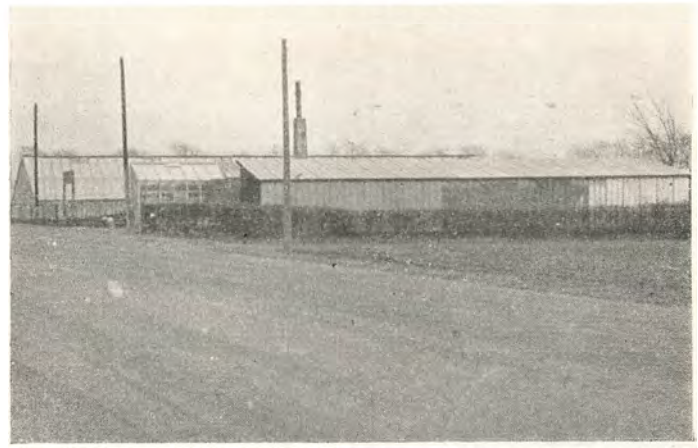

Dyrkning af alle de Kulturer, der kræves i saa Henseende; endvidere haves et omfattende Kransebinderi, hvorpaa der lægges særlig Vægt. Til daglig giver Gartneriet Beskæftigelse til 5—6 Personer.

Peter Nicolaisen er født den 12. Marts 1905 i Vamdrup. Han har faaet en alsidig Uddannelse paa forskellige af Landets store Gartnerier og Planteskoler, endvidere har han taget Kursus paa Beder Havebrugsskole og paa Teknisk Skole.

ANTON BJERRUM
SNEDKERFORRETNING - BRØRUP

Omkring Aaret 1929 etablerede Anton Bjerrum sig som Snedkermester i Brørup, idet han her anlagde et Møbelsnedkeri, som han stadig driver. Bjerrum beskæftiger sig med alt indenfor denne Branche, men lægger dog navnlig an paa Fremstilling af Smaaborde, Rygeborde og Syborde, af hvilke han sælger en Mængde Aaret rundt. Ved Siden heraf har han bl. a. Eneforhandling for Brørup og Omegn af Expanko-Korkgulve — en Artikel, der jo ogsaa er i Pagt med Tidens Krav. Og som et særligt Speciale beskæftiger Bjerrum sig med Fabrikation af Kasseapparater, der aftages af Kasseapparat-Industrien i Horsens. Han leder personligt Arbejdet saavel paa Værkstedet som i sin Detailhandel, og han har 2 Mand i fast Arbejde. Sine Bygninger har han selv ladet opføre.

Snedkermester Anton Bjerrum er født den 3. Februar 1900 i Lindtrup og har i Brørup faaet sin Uddannelse ved Faget.

BANKEN FOR BRØRUP OG OMEGN
AKTIESELSKAB

Aktieselskabet Banken for Brørup og Omegn er oprettet den 18. Januar 1918 af Sygehuslæge C. Møller, Købmand Henrik A. Lindenmayer og Cyklehandler M. B. Henriksen. Aaret 1918 er altsaa Bankens Grundlæggelsesaar. — Den første Formand for Bankraadet var Sognefoged A. Andersen, Brørup.

Direktør C. F. Christiansen

Banken grundlagdes i lejede Lokaler, men købte den 14. Aug. 1929 sin nuværende Ejendom. Bankbygningen er i 1933 undergaaet store Forandringer, hvorved hele Stueetagen er taget i Brug som Banklokale. Desuden er der indrettet moderne Boxanlæg, som er installeret af Firmaet M. H. Jæger i Aarhus. I de nye Lokaler er nu 5 Personer fast ansatte som

Bankens Personale, og det er tydeligt for enhver, at denne Bankvirksomhed er i stærk Udvikling.

Bankens Direktør er C. F. Christiansen, født den 13. April 1899 i Køge og uddannet i forskellige Provins- og Hovedstadsbanker. Direktøren er Medlem af forskellige stedlige Foreningers Bestyrelser.

Formand for Bestyrelsen er nu Sygehuslæge C. Møller, R. af D.

ASBO MØLLE PR. BÆKKE

Asbo Mølle, der ligger i selve Asbo By, er kendt over hele Egnen, hvor man overalt kan se den seksvingede Mølle. Selve Navnet er kendt langt videre omkring, da Asbo Mølles Hønsefoder er meget efterspurgt.

Firmaet er grundlagt i Aaret 1910 og blev i 1915 overtaget af den nuværende Ejer, Jens Nielsen. Bygningerne bestaar af et Stuehus, der er opført i 1911, og af Møllen, der er opført samme Aar, men i 1928 bygget om, saaledes at den nu fremtræder med seksvinget Jernoverdel, ligesom der er installeret moderne, motordrevne Mølleri-maskiner.

Møllen, der foruden Ejeren beskæftiger 1 Mand, drives som almindelig Handelsmølle og producerer, som nævnt, bl. a. Hønsefoder.

Jens Nielsen er født den 6. Maj 1890 og er uddannet i Faget paa forskellige større Landmøllerier.

BÆKKE METALVAREFABRIK
BÆKKE

Et over hele Landet kendt og anset Firma er Bække Metalvarefabrik, der er grundlagt i Aaret 1925 af den nuværende Indehaver, S. Junker Poulsen.

Fabrikant S. Junker Poulsen

Virksomheden begyndte i egen Ejendom, der var opført af Indehaveren i 1919, hvori er indrettet saavel Fabrikslokaler som Privatbolig.

I Begyndelsen fabrikeredes kun Varer indenfor Metalvareindustrien til et enkelt Firma i Landet, men efterhaanden som Varerne vandt mere og mere Indpas paa Markedet, voksede Kundekredsen, og der leveres nu Varer paa Bestilling til mange af Landets største Firmaer.

En særlig Specialitet har Firmaet i Fremstilling af Butiksmontre, der bl. a. er leveret til saa førende Firmaer som Horwitz & Kattentid, Worning & Petersen, Vejle, samt Lichtinger m. fl.

Lokaliteterne er, efterhaanden som Firmaet er gaaet frem, blevet for smaa, og en større Udvidelse er derfor nær forestaaende. Der beskæftiges daglig 3 Personer.

Søren Junker Poulsen er født den 27. November 1876 og er uddannet som Urmager. Senere gik han over til Mekanikerfaget og uddannede sig som Maskin- og Automekaniker. Endelig slog han sig paa Fabrikation af Metalvarer, og ved dette er han blevet siden.

HESSELHO TEGLVÆRK
v. BRØDRENE HANSEN - GAARDE

Paa Hesselho Teglværk fabrikeres hovedsageligt Drænsrør, men dog ogsaa en Del maskinstrøgne Flammesten, som har udviklet sig til et særlig fint Speciale for dette Teglværk. Drænsrørene fremstilles i Størrelser helt op til 12 Tommer, og den samlede Produktion af Sten og Rør naaede i 1933 at komme op paa 2½ Million.

Teglværket er grundlagt Aar 1890, og det begyndte sin Virksomhed allerede først paa Aaret. Under skiftende Ejere fortsattes Driften indtil 1923, da tre Brødre Hansen købte det og ledede det i Forening indtil 1931, da den ene af Brødrene overtog Ejstrupholm Teglværk, medens de to andre blev paa Hesselho. Som daglig Leder fungerer Teglværksejer H. S. Hansen, og Medindehaver er Jens Alfred Hansen.

Paa Hesselho Teglværks Jorder findes dybe Lerlag; paa sine Steder har man allerede gravet sig 15 Meter ned i Blaaler, og Forraadet synes uudtømmeligt. Der bliver fine Sten af dette Ler, og da Fabriken er forsynet med alle moderne Hjælpemidler, bl. a. en Ringovn, anlagt saa sent som i 1927, siger det sig selv, at Produktionen helt igennem er første Klasses. I 1929 afløstes Dampkraften af en Dieselmotor paa 65 HK., og i det hele taget er Værket i Tidens Løb blevet fuldstændig ombygget og sat i fin Stand af Brødrene Hansen. Arbejdsstyrken er i Sæsonen paa op til 25 Mand.

Teglværksejer Hans Simon Hansen er født den 22. September 1889 i Kjøng Sogn og er fra Barndommens Dage vant til Teglværksarbejde. I 7 Aar var han Teglmester i Haltrup.

Teglværksejer Jens Alfred Hansen er født den 3. Maj 1898 i Kjøng Sogn. Han har faaet samme Uddannelse som Broderen, idet han dog har arbejdet hjemme hos Faderen lige til Købet af Hesselho Teglværk.

GESTEN TEGLVÆRK

Teglværksejer P. Fallesen grundlagde Gesten Teglværk i 1914. I Forvejen havde han gennem 6—7 Aar drevet et lejet Teglværk paa samme Egn. Der forefindes paa Værket en almindelig Højovn, og alt Arbejdet er hidtil besørget ved Haandkraft, saaledes at der kun er fremstillet haandstrøgne Sten. Produktionen har været paa omkring 200,000 Sten aarligt. Det viser sig imidlertid nu, at man ikke er i Stand til at tilfredsstille Efterspørgselen, og derfor staar man for Tiden foran Anskaffelsen af en Række Maskiner, saaledes at der i Fremtiden kan leveres maskinstrøgne Sten. Det er Meningen paa denne Maade at sætte Produktionsmængden betydeligt i Vejret. Ogsaa paa anden Maade træffes Forberedelser hertil, idet der f. Eks. i 1929 er opført to nye Tørrelader.

Teglværksejer P. Fallesen

Hvad Leret angaar, da er dette godt nok, og det forefindes paa Teglværkets Jorder som Rødlerslag i store Dybder. Arealet er paa 5 Tdr. Land.

Peter Fallesen, der for Tiden har 5 Mand i fast Arbejde, er født i Gesten i 1880. I sin Ungdom blev han

uddannet som Landmand og blev senere Hotelejer i Gesten. Her opdagede han efterhaanden, at der maatte være Chancer for et Teglværk, ikke mindst paa Grund af de udmærkede Lerlag, der fandtes paa det Areal, hvorover Fallesen nu raader. Han købte omsider Grunden, og da hans Fader i mange Aar havde arbejdet som Teglværksmand, paatog denne sig snart at lære Sønnen Faget. Paa denne Maade skabtes Gesten Teglværk.

GESTEN SAVVÆRK & MASKINSNEDKERI

Savværksejer Th. Tarp grundlagde Gesten Savværk i 1916 ved Gesten Station. I 1919 lod han i Savværket installere de nødvendige Maskiner til Etablering af et moderne Maskinsnedkeri, og som saadan har han siden drevet sin Virksomhed. Hans Speciale er Bygningsarbejder; men ved Siden heraf har han Fabrikation af Kælkelister, der for Størstedelens Vedkommende aftages af Smed N. P. Nielsen, Verst.

Savværksejer Th. Tarp

I 1927, da den stedlige Træ-last blev nedlagt, blev Tarp Forhandler af et Konsignationslager fra Vejen Trælasthandel A/S. I 1932 udvidedes Forretningen med en Møbelhandel, som blev indrettet med Udstilling i Naboejendommen.

Th. Tarp leder personligt Arbejdet saavel i Snedkeri som Butik; hans Arbejdsstyrke er noget variabel, men i Reglen op mod en halv Snes Mand.

Værkstedsbygningen er opført i 1916 og Hovedbygningen i 1918.

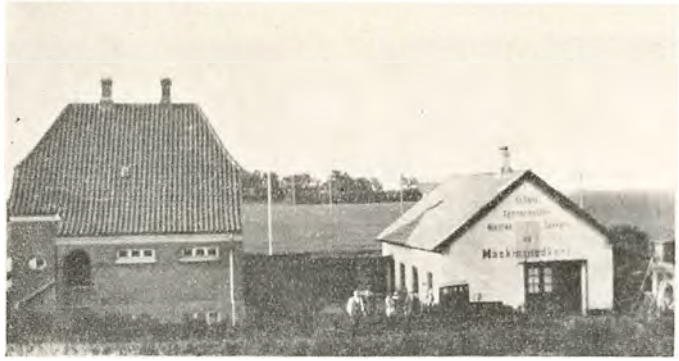

Snedkermester Theodor Tarp er født den 5. December 1886 i Lerskov. Han er oplært i Højrup som Murer og Tømrer og har senere arbejdet forskellige Steder i Landet, f. Eks. i Odense, hvor han var ansat ved 2 Mestre, som havde Maskinsnedkeri. Tarp har i sin Ungdom rejst en Del i Norge, Tyskland og Schweiz og har dér gjort indbringende Selvstudier.

Tarp har fra 1920 været Tillidsmand for Nordisk Livsforsikrings A/S af 1897 og Nordisk Ulykkesforsikrings A/S af 1898 og fra 1924 Inkassator for Selskaberne, Vurderingsmand for Den alm. Brandforsikring for Landbygninger og for Grundejernes Kreditforening. Desuden er han Interessent i Gesten Teglværk.

GJESTEN KORN- OG FODERSTOFFORRETNING AKTIESELSKAB OG A/S GJESTEN KØBMANDSGAARD

Firmaet A/S Gjesten Trælast- & Foderstofforretning oprettedes i Aaret 1917. Aktierne ejedes af Proprietær J. Bundsgaard, Kjærholm, Proprietær J. Jensen, Rugholm, Proprietær H. Skov, Skovsminde, A/S Vejen Trælasthandel og A/S P. Lauridsen, Kolding. Forretningens Hovedbygning er et 2-Etagers Hus med Facade mod Øst. I Stuen har Firmaet Kontorlokaler, og i Facaden er der 2 Butiker, hvoraf den ene straks lejedes ud til Købmand N. J. Knudsen, der indtil 1925 drev en blandet Landforretning, hovedsagelig Kolonial og Isenkram. Knudsen oparbejdede en god Forretning, der i 1925 overtoges af Fr. Fischer, som var dens Indehaver indtil 1933, da den overtoges af Otto Søes.

Den Tilbagegang, der i Aarene før 1933 havde været at spore i Omsætningen, er ikke alene standset, men der er reel Fremgang fra Maaned til Maaned.

Otto Søes er født i Gjesten 1910. Han er oplært hos sin Forgænger, Fr. Fischer, og har desuden søgt videre Uddannelse paa forskellige Pladser i Omegnen.

Trælast- & Foderstofforretningen lededes fra 1917—22 af Direktør Mikkelsen, fra 1922—27 af Direktør V. Hansen.

I 1927 overtoges Selskabet som Datterselskab af A/S P. Lauridsen, Kolding. Trælasthandelen overtoges som Konsignationslager af Tømrermester Th. Tarp, og Foderstofforretningen dreves videre med den daværende Bogholder Karl Petersen som Forretningsfører indtil Juli 1933, da en Sanering af Firmaet paa Grund af Landbrugskrisen blev nødvendig.

Karl Petersen er født i Hansted 1900, han er oplært i blandet Landforretning og har Eksamen fra det eetaarige Kursus paa Den jydske Handelshøjskole i Aarhus.

1. Juli 1933 indgik Otto Søes og Karl Petersen Kompagniskab og købte Aktiekapitalen i A/S Gjesten Korn- & Foderstofforretning, der nu sammen med Kolonialforretningen drives videre under Navn af A/S Gjesten Købmandsgaard.

C. M. NIELSEN
MASKINSNEDKERI
SKOVLUND PR. MØLBY

Snedkermester C. M. Nielsen overtog sin Forretning ved Mølby Station i Midtjylland ved Køb i 1913. Det var kun en lille Forretning den Gang; Værkstedets Gulvareal var paa ca. 30 Kvadratalen. — Imidlertid viste det sig hurtigt at være for lille, og i 1918 købte Nielsen den Ejendom, hvori hans Butik nu findes. Her kom han til at raade over et Værksted paa ca. 80 Kvadratalen, og samtidig aabnede han sit Detailsalg. Han havde den Gang nogen Fabrikation en gros af Bogskabe af Fyrretræ.

Snedkermester C. M. Nielsen

I 1920 blev Værkstedet forsynet med nye og moderne Maskiner. I 1925 lod Nielsen sin nuværende Værkstedsbygning opføre og fik derved meget mere Plads end tidligere; det samlede Gulvareal blev nu paa omkring ved 170 Kvadratalen, hvortil kommer, at de hypermoderne Maskiner, hvorover han nu raader, sætter hans Snedkeri i Stand til at kunne paatage sig ethvert forefaldende Snedkerarbejde. Forretningen er da ogsaa i vedvarende Fremgang. Der paatænkes nu Anskaffelsen af et Kehle-Anlæg.

C. M. Nielsens Maskinsnedkeri, hvor for Tiden 5 Mand er beskæftigede, udfører nu væsentligst Møbelsnedkerarbejde efter Tegning og af alle Slags. Ved Siden heraf haves noget Bygningsarbejde, og ganske specielt paatager man sig Fremstilling af Smaamøbler, hvide eller polerede og søgende at tilfredsstille ethvert Ønske, en-

hver Smag. Endelig dyrkes et Speciale i Fremstilling af Skriveborde, Bogskabe og Reoler.

Carl Marinus Nielsen er født 1891 i Ore Sogn. Han er uddannet som Møbel- og Bygningssnedker, og selvom han til en Begyndelse anlagde sit Firma udelukkende paa Fabrikation af Møbler, har han dog altsaa, efter at have faaet sine nye Maskiner installeret, ogsaa optaget Bygningssnedkeriet i sin Dagsgerning.

J. JUST - AUTOVÆRKSTED
GØRDING

Ovennævnte Forretning er grundlagt for ikke saa faa Aar siden af daværende Cyklehandler Bøje Eriksen, der drev den til den nuværende Indehaver, Johannes Just, i Aaret 1933 overtog den. Just fortsætter efter samme gode Principper som sin Forgænger med Handel med nye Cykler, ligesom der i det velindrettede og med alle nødvendige Maskiner udstyrede Værksted udføres Reparationer af Automobiler, og det er lykkedes Indehaveren at arbejde Forretningen godt frem i den korte Tid, der er forløbet siden Overtagelsen, ikke mindst paa Grund af det første Klasses Arbejde, der altid udføres. — Sideløbende med denne Drift drives Salg af Shell Benzin.

Cyklehandler J. Just

Johannes Just, der er født den 20. September 1906 i Gammelby ved Esbjerg, har faaet sin Uddannelse som Mekaniker i Esbjerg hos Brink Henriksen, hvorefter han i 6—7 Aar havde Arbejde i Esbjerg, indtil han paabegyndte sin nuværende Virksomhed i Gørding.

N. EBSENS SKRÆDERFORRETNING
HJERTING

N. Ebsen paabegyndte sin Skræderforretning i Hjerting i Aaret 1923. Forretningen var den Gang beliggende andetsteds i Byen, idet den først i 1931 flyttedes til sin nuværende Beliggenhed.

Forretningen drives som almindeligt Herreskræderi, men der udføres ogsaa Reparationer, og det er lykkedes Ebsen ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive Forretningen meget frem, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

N. Ebsen, der i sin Forretning beskæftiger op til 2 Personer, er født den 22. August 1892 i Hjerting og har faaet sin Uddannelse ved Faget hos Skrædermester Larsen i sin Fødeby. Efter endt Læretid har han arbejdet forskellige Steder rundt i Landet, bl. a. i København hos Zakani paa Kultorvet og N. C. Andreasen paa Frederiksberg samt hos Veis i St. Kongensgade.

JORDRUP
MØBEL- OG SADELMAGERFORRETNING

En af de yngste, men ikke mindst betydende Forretninger i Jordrup, er ovennævnte. Den er startet af Indehaveren Ewald Knudsen og udfører alt Arbejde Faget henhørende; men Møbelpolstring af enhver Art er dog dens Speciale.

Sadelmager Ewald Knudsen

Indehaveren, der i den korte Tid, han har været Forretningens Ejer, har arbejdet den godt fremad, er født den 6. Januar 1911 i Ølgod. Sin Uddannelse har han faaet i Faget og har desuden for at dygtiggøre sig frekventeret Teknisk Skole. — Endvidere har han været paa Korporalskolen og i Militærets „Teknisk Korps".

Forretningen, der har til Huse i lejede Lokaler, beskæftiger foruden Indehaveren 1—2 Mand.

KARETMAGER MAR. PEDERSEN
KNUDSBØL PR. JORDRUP

Det var Karetmager A. Jensen, som i sin Tid paabegyndte den Forretning, der nu har ovenstaaende Navn.

A. Jensen, der drev Forretningen som almindelig Karetmagerværksted, solgte den i Aaret 1925 til den nuværende Indehaver, som samme Aar lod opføre det tilstødende Stuehus. — Til Virksomheden, der er installeret i et stort Værksted, monteret med alle moderne Maskiner, hører desuden et mindre Savværk med tilhørende Bloksav. Foruden alt Arbejde Faget henhørende fabrikeres en Del Karosserier, og det er endvidere Indehaverens Agt at paabegynde en en gros Fremstilling af Specialiteter indenfor Branchen. I Virksomheden, der forhen i en Aarrække beskæftigede

Karetmager Marius Pedersen

4—5 Personer, har nu foruden Indehaveren 1 Mand fast Arbejde.

Karetmager Marius Pedersen er født den 2. Juli 1886 i Egtved og uddannet som Karetmager. M. Pedersen er Formand for Haandværkerforeningen for Jordrup Sogn.

HALTRUP TEGLVÆRK A/S
HALTRUP PR. NORDENSKOV

Blandt de danske Teglværker indtager A/S Haltrup Teglværk pr. Nordenskov en fremskudt Plads. Det er grundlagt i 1912—13 af Teglværksringen i Esbjerg, der købte Eksport-Teglværket i Maade og flyttede det til Nordenskov-Egnen under Navnet A/S Haltrup Teglværk. Oprindelig var Teglværket anlagt paa en Produktion af 1½—2 Mill. Sten, men man har i Aarenes Løb maattet udvide Kapaciteten til 3½ Mill. Der hører ca. 15 Tdr. Land til Værket, hovedsageligt Rødler, som findes i Dybder fra 2—5 m. Produktionen ligger nu paa 2½ Mill. Sten. Desuden fabrikeres 2 til 6" Drænsrør, ligesom man fremstiller Tagsten. Stenene er baade haand- og maskinstrøgne. For de førstnævntes Vedkommende omfatter Produktionen ca. 500,000 Stk. Drivkraften er 75—80 HK. Dieselmotorer fra Firmaet Møller & Johansen. Ialt beskæftiger Værket i Sæsonen op til 30 Mand.

Ejeren, Axel Thrige Wille, er født den 29. Juli 1903 i Holstebro og var oprindelig Landmand, men i 1930 købte han Halvdelen af Aktierne i Værket og i 1933 Resten. Han leder den merkantile Side af Teglværket, medens dygtige Fagfolk, han har knyttet til sig, forestaar den daglige Drift.

A.B.C. TÆTNINGSLISTEFABRIK
LYDUM PR. TISTRUP

A. B. C. Tætningslistefabrik (All Bronce Construction) ved L. Pasgaard, Lydum pr. Tistrup . . . det er Firmanavnet i sin Helhed for den interessante Virksomhed, der her skal omtales — en Virksomhed, der arbejder med Fremstillingen af en af de smaa Verdensartikler, der i Regelen med usvigelig Sikkerhed fører sin Mand til de største Maal, økonomisk set — en Virksomhed, hvis Indsats for dansk Arbejde er ligesaa egenartet, som den er glædelig.

I gamle Dage var utætte Døre og Vinduesaabninger tættede med Tøj, Filt eller Gummi . . . naar de da i det hele taget var tættede. Men disse Stoffer var langtfra

Fabrikant Laurits Pasgaard

Driftsleder Ib Nybo Pasgaard

uforgængelige, og hygiejniske var de ejheller. De praktiske Amerikanere opfandt da et nyt Tætningsmateriale, der skulde afbøde alle Mangler. Dette Materiale opfandtes for snart 50 Aar siden, men er først i de senere Aar blevet fuldkommengjort. Paa denne Maade er A. B. C. Tætningslisten opstaaet.

Det var en Dansker, der gjorde det sidste Kup, det vil sige indførte paa Listen den Forbedring, der fuldkommengjorde den. Han hedder Ib Nybo Pasgaard og er fra Lydum pr. Tistrup. Naar vi siger, at han indførte paa Listen en sidste Forbedring, er dette dog ikke helt rigtigt, idet hans Liste faktisk er af en helt ny Konstruktion; den er saa godt som uforgængelig, den er let at paamontere, og den tætter absolut, hvor den sidder.

De første af Pasgaards Lister kom paa Markedet i 1923, da han selv monterede 500 Vinduer i Metropolitan Livsforsikringsselskabernes Lejligheder i en af New Yorks største Skyskrabere. Denne Prøve-Installation faldt saa heldigt ud, at Pasgaard omgaaende fik Bestilling paa en Mængde Lister; i Løbet af de næste 7 Maaneder monterede han ikke mindre end 15,000 Vinduer. En rivende Udvikling med en ny, lille Verdensartikel var begyndt.

I Løbet af faa Aar havde A. B. C. Tætningslisten faaet oprettet Agenturer i alle 48 Stater, og Installationernes Antal var utallige. Listerne trængte sig frem overalt, i store og i smaa Ejendomme, i Villaer og i Smaahuse. Deres Egenskaber viste sig saa udmærkede, at de simpelthen solgte sig selv.

Hvad er da en A. B. C. Tætningsliste? Det er en Liste, konstrueret af Bronce, og Konstruktionen er saaledes, at den følger Træets Udvidelser og Sammentrækninger, eftersom Vejrliget skifter. Hertil kommer, at Listen kan

bruges gennem umindelige Tider uden at blive opslidt. Statsprøveanstalten i København fortæller om A. B. C. Tætningslisten:

„Der ønskedes foretaget Varighedsprøve med indtil 1,000,000 Sammenbøjninger.

Forsøget udførtes saaledes, at de paa en Træklods fastsømmede ca. 21 cm lange Tætningslister ved en anden, frem- og tilbagegaaende, Træklods sammenbøjedes ca. 5 mm 60 Gange pr. Minut.

Efter 1,000,000 Sammenbøjninger var Afstanden fra Tætningslisternes fri Kanter til den bærende Træklods formindsket 0,2—0,3 mm, medens der ikke paa nogen af Listerne iagttoges Revnedannelse eller anden Beskadigelse.

De til Forsøget benyttede Prøvelegemer blev efter Prøven plomberet og forsynet med Statsprøveanstaltens Segl."

Dette Forsøg med Tætningslisterne er foretaget i 1930, og det siger sig selv, at Kvaliteten ikke er ringere nu end dengang. Hertil kommer, at Listerne kan paasættes „usynligt", og at Konstruktionen er saa enkel, at enhver Haandværker straks kan foretage Installationen. Nemmere kan det jo ikke godt blive.

Listefabriken i Lydum er grundlagt i 1927, da Nybo Pasgaard havde faaet sine Patenter i Orden ogsaa her i Landet samt i Norge, Sverige og Finland. Og trods det, at Fabriken altsaa ikke er mange Aar gammel, er der allerede oparbejdet et stort Salg, og man har nok at gøre med at tilfredsstille Efterspørgslen, som Dag for Dag er stigende. Til Sverige er Patentet videresolgt mod en bestemt Licens, og iøvrigt er Forhandlingsretten afgivet til A. B. C. Tætningslistekompagniet, der har Kontorer i København, Aarhus og Aalborg. Fra Fabrikens Side bemærkes i Tilslutning til disse Oplysninger, at denne Tætningsliste fabrikeres af dansk Materiale og er den eneste Metalliste, som ikke i Blæst eller Storm giver en irriterende syngende Lyd, ligesom den virker dæmpende paa Støjen fra Gaden og derfor er en Hvilefaktor for Nerverne; endelig er det udregnet, at den nedbringer Brændselsomkostningerne med 23 Procent.

Ib Nybo Pasgaard vendte hjem fra Amerika for at alliere sig med sin Broder, Lauritz Pasgaard, om Start af en Fabrik her i Landet. Det blev Lauritz Pasgaard, der overtog den økonomiske Risiko i dette Tilfælde, og han er derfor Indehaver af Virksomheden, medens Opfinderen selv fungerer som teknisk Leder. Tætningslisten, der ikke alene fremstilles i Standardform, men ogsaa indrettet efter specielle Ønsker, fabrikeredes det første Aar i et Kvantum af 8000 Meter. Aaret efter lavedes 16,000 Meter, og saa steg det gradvis, indtil man i 1932 var oppe paa 64,000 Meter. Og i de første 10 Maaneder af 1933 fabrikeredes ikke mindre end 80,000 Meter. For Sveriges Vedkommende er der anlagt en selvstændig Fabrik i Gøteborg.

Listerne anvendes i stor Udstrækning paa offentlige Institutioners Bygninger, man kan nævne Varde Sygehus, det ny Amtssygehus i Aarhus, mange Hoteller. Fabriken Scandia i Randers o. s. v. Københavns Kommune er stor Aftager og anvender Listerne f. Eks. i Sporvognene. Man ser, at de kan bruges alle Vegne, og ingen klager over, at de ikke virker, som man havde ventet, tværtimod, det gaar her som i Amerika: Listen anbefaler sig selv; i Aarhus er der saaledes i 1933 monteret mindst 60 nye Ejendomme.

Lauritz Pasgaard er født den 2. Marts 1874 i Flynder. Han blev oplært ved Landbruget og er endnu Ejer af en Gaard i Lydum. I Aarene 1894—1900 opholdt han sig i Amerika, hvor han ogsaa arbejdede ved Landbruget. Herfra vendte han dog hjem som Forretningsmand, idet han i en Aarrække, indtil 1915, drev Brødrene Pasgaards ambulante Biografteater. Efter 1915 vendte Pasgaard tilbage til Landvæsenet.

I Lydum er Lauritz Pasgaard en Mand, der i høj Grad besidder sine Medmenneskers Tillid. Han er paa tredie Periode Medlem af Sogneraadet og er Kasserer for Ribe Amts Husmandsforening samt for Lydum Foderstofforretning, desuden er han Medlem af Ribe Amts Akkordudvalg samt af Grundforbedringsudvalget.

Den tekniske Leder, Nybo Pasgaard, er født den 21. August 1886 i Lydum og er oplært ved Landvæsenet. I Aarene 1901—11 opholdt han sig i Amerika, hvor han hovedsagelig arbejdede i Maskinfaget. Efter Hjemkomsten blev han atter Landmand, men er altsaa senere vendt tilbage til de store Chancers Omraade.

MANUFAKTURHANDLER ARNOLD DAHL - TISTRUP

Den nøjagtige Dato for ovenstaaende Forretnings Grundlæggelse kendes ikke, men saavidt oplyses, har der været drevet Forretning i samme Branche paa Stedet siden 1918.

I Aaret 1926 købte nuværende Indehaver, Manufakturhandler Arnold Dahl, saavel Forretningen som den Ejendom, den har til Huse i, og har siden formaaet at drive Forretningen betydeligt frem.

Forretningen, der i 1931 blev ombygget og moderniseret, ligesom ny, moderne Facade opførtes, fremtræder nu som en af Byens smukkeste, og man kan altid finde

et stort Udvalg i Manufaktur, Herrekonfektion, Herrelingeri og Trikotage.

Manufakturhandler Arnold Dahl er født den 28. December 1898 i Brørup. Han har erhvervet sig en god og alsidig Uddannelse i Branchen og har forinden Købet af sin nuværende Forretning haft Ansættelse i Firmaet Blichfeldt i Esbjerg, Magasin du Nord, Kolind, og andre Steder.

Arnold Dahl er Kasserer for Vandværket, Brandfoged samt Medlem af Borgerforeningens Bestyrelse.

K. ULDAHL - HANDELSGARTNERI TJÆREBORG

En kendt Forretning i Tjæreborg er K. Uldahls Handelsgartneri. Det er grundlagt i 1921 af K. Uldahl og blev ved dennes Død i 1932 overtaget af hans Enke, Fru Katrine Uldahl, der siden har drevet det videre ved Hjælp af en Bestyrer, Lorens Nielsen, som forestaar alt i den daglige Drift og har Ret til at disponere paa Principalens Vegne.

Forretningen, der beskæftiger 4—5 Mand, avler Tomater og iøvrigt alle gængse Gartneriprodukter samt dyrker lidt Blomsterkultur. De 4 store Drivhuse, i hvilke er installeret Varme, er opførte efterhaanden som Udviklingen er skredet frem. Til Gartneriet hører 14 Tdr. Land. Heraf benyttes de 10 Tdr. Land til Gartneri, medens Resten drives som Landbrug. Beboelses- og Udbygninger er opført 1895 og er velindrettede og endnu brugbare til den anselige Forretning.

Lorens Nielsen er født den 30. August 1908 og er uddannet som Handelsgartner i forskellige større Gartnerier.

VAMDRUP VULKANISERINGSANSTALT

Vulkanisør P. A. Sørensen startede Vamdrup Vulkaniseringsanstalt i 1931. Han begyndte under mindre Former, men har efterhaanden oparbejdet sin Virksomhed, saaledes at denne nu arbejder under fuldtud tidssvarende Forhold. Forretningen er af sin Art den eneste i Vamdrup. Den paatager sig Vulkanisering af Auto-Materiale og af Gummifodtøj samt ligeledes Paasætning af Slidbaner. Sørensen leder selv Arbejdet, og han har den Glæde at se sin Kundekreds vokse sig stedse større.

Vulkanisør P. A. Sørensen er født den 18. Januar 1908 i Vamdrup og er uddannet som Mekaniker.

VAMDRUP MØBELBENFABRIK

I 1929 byggede Fabrikant L. Olsen sine Værksteder for Møbelbensfabrikation i Vamdrup, og allerede i 1931 var han saa godt i Gang, at Værkstederne maatte udvides til den dobbelte Rumflade, ca. 200 Kvadratmeter. Fabrikant Olsen er forøvrigt en Mand, der selv har konstrueret en Del af sine moderne Maskiner og selv fremstillet dem, ligesom han har anlagt sin egen Tørrestue under Medvirken og venlig Imødekommenhed af Teknologisk Institut.

Fabrikationen bestaar i Rokokkoben til alle Slags Møbler, og der fremstilles nu 40—50,000 Ben aarligt. De afsættes til Møbelfabrikanter og Snedkere over hele Landet, dog væsentligst i Jylland. Salget foregaar gennem Repræsentant. Da Moden ogsaa indenfor denne Branche er skiftende og fuld af pludselige Luner, fremstilles Rokokkobenene kun efter indsendte Tegninger, hvorved opnaas, at Fabrikationen altid er paa Højde med Situationen og i enhver Henseende afpasset efter Tidens Krav. I Værkstederne er 7 Mand beskæftiget.

Fabrikant Lars Peter Olsen er født den 29. November 1889 i Faarevejle og er udlært som Karetmager samt gennem 2 Aar som Snedker. I 1918 tog han Kursus paa Teknologisk Institut. I flere Aar spekulerede Lars Olsen paa, om en Specialfabrik som hans nuværende kunde eksistere — det var en Idé, han havde undfanget selv, og omsider tog han Initiativet til Idéens Gennemførelse i Praksis. Nu har han altsaa bevist, at det var en god Idé.

CHR. CHRISTENSENS MØBELFABRIK VAMDRUP

Paa Chr. Christensens Møbelfabrik i Vamdrup er Hovedvirksomheden Forarbejdning af Spisestuer, som sælges i færdig Tilstand. Materialet, der arbejdes i, er Eg, og der arbejdes efter et ganske bestemt System, hvorved der kun fremstilles Møbler efter een Model ad Gangen, og denne Model sælges ved Hjælp af egen Repræsentant Landet over, indtil Markedet for den er „dækket". Saa tages der fat paa en ny Model. Paa denne Maade afsættes omkring ved halvtredie Hundrede Spisestuer aarligt.

Møbelfabrikant Chr. Christensen

Fabriken er grundlagt i Aaret 1911 af Chr. Christensen og startedes som almindeligt Snedkerværksted med „Detailforretning". I 1915 saa Christensen imidlertid en anden

Chance og gik derfor over til Fremstilling af Møbler en gros, navnlig hvide Fyrretræsbuffeter og i det hele taget Møbler i enkelte Stykker. Hermed vandt han Indpas paa et videre Marked, og dette var ham til megen Nytte, da han i 1921 omlagde Driften til den nuværende Fabrikation. Han er nu i Stand til at beskæftige 16 Mand.

Der har stedse været Fremgang at spore i Chr. Christensens Forretning. Allerede 2 Aar efter Starten var han saa vidt, at Værkstedet maatte udvides og Maskiner installeres. I 1916 udvidedes igen, og det samme var Tilfældet i 1918, 1926 og i 1930. Værkstederne dækker nu et Areal paa ca. 900 Kvadratmeter.

Møbelfabrikant Christian Hansen Christensen er født den 23. Oktober 1886 i Vamdrup, hvor han ogsaa har faaet sin Uddannelse som Snedker. Udvidede Kursus har han taget paa Teknologisk Institut. Paa sin Egn er Fabrikanten skattet og afholdt; han er Medlem saavel af Sogneraadet som af Menighedsraadet.

VAMDRUP TØMMERHANDEL

En af de ældste Forretninger i den gamle Grænsestationsby Vamdrup er Vamdrup Tømmerhandel, der er grundlagt i 1885 af daværende Tømmerhandler E. P. Aagaard. I 1911 overtoges Firmaet af Tømmerhandler Martin Schønning, der drev det til 1915. Fra da og til 1919 var Grosserer J. N. Jensen, Kolding, Indehaver af Forretningen. Han afhændede den til Savværksejer Hans Nielsen. I 1926 var det gaaet saa meget tilbage for Forretningen, at den blev tvunget til Ophør. Aaret efter lejedes Pladsen med Bygninger ud til den nuværende Indehaver, Hother Didrichsen, der begyndte paa fuldkommen bar Bund, idet han bl. a. maatte anskaffe sig helt nyt Lager. Det lykkedes efterhaanden Didrichsen at oparbejde en betydelig og fuldt konkurrencedygtig Forretning, der bl. a. omfatter Tømmerhandel, Handel med Bygningsartikler, Kalk, Cement og lignende samt Eneforhandling af Celotex og Masonite Icopal og Svampemidlet „Goriol".

Tømmerhandler H. Didrichsen

Tømmerhandler Didrichsen er født den 1. December 1898 i Slagelse. Efter at have været Landmand en Tid blev han uddannet i Firmaet Grønvold og Schous Træ- lasthandel i Slagelse, hvor hans Fader er Direktør, og den 1. Januar 1927 paabegyndte han Vamdrup Tømmerhandel, der ialt beskæftiger 4 Mand.

ØLGOD BISTADEFABRIK

Bistader er næsten ligesaa uløseligt knyttet til Ølgod som Handsker til Randers. Tilmed ligger Ølgod i den sydvestlige Del af det jyske Hedeland, hvor Salget af Honning er en vigtig Indtægt for mange Mennesker.

Grundlæggeren af Ølgod Bistadefabrik, Th. Nielsen, blev da ogsaa, efter at han i 1875 havde etableret sig i Ølgod som Bødker, klar over, hvilket rigt Marked for Bistader der laa i denne Landsdel, og i Løbet af faa Aar havde han en stor en gros Produktion af Bistader. I 1929 overtog den nuværende Ejer, Chr. Eriksen, Virksomheden, som nu fremstiller ca. 150 Bistader om Aaret, baade Enkeltstader og Fremtidsstader i alle gængse Maal, ialt 8 forskellige Modeller, som afsættes Landet over til Grossister, Træhandlere og Isenkræmmere.

Chr. Eriksen er født den 5. April 1896 i Kauslunde paa Fyn. Han er udlært Tømrer og har i 2 Semestre frekventeret Haandværkerhøjskolen i Kerteminde, ligesom han ogsaa har deltaget i Statens Kursus i Geometrilære for at kunne undervise paa Teknisk Skole i Ølgod. Her kom han til efter at have arbejdet forskellige Steder i Landet.

A/S ØSTBÆK TEGLVÆRK
ØLGOD

A/S Østbæk Teglværk i Ølgod er grundlagt i Aaret 1911, og den 27. Maj samme Aar blev de første Sten strøgne. Værkets Grundlægger er Købmand Søren Andersen, der virkede som dets Direktør indtil 1929, da den nuværende Chef, H. Zinck, overtog Ledelsen. Allerede fra 1917 havde denne været Indehaver af Stillingen som Bestyrer af Teglværket og som saadan været den, der havde mest med den daglige Drift at gøre; nu fik han altsaa ogsaa den merkantile Ledelse i sin Haand. Aktieselskabet bestaar af 6 Aktionærer; men Direktøren ejer Halvparten af Aktierne.

Direktør H. Zinck

Paa Østbæk Teglværk fremstilles baade maskin- og haandstrøgne Sten samt Drænsrør i alle Størrelser, dog mest i Størrelser op til 6 Tommer. Tilliggendet udgør 9½ Tdr. Land, hvorunder der er dybe Lag af Blaaler og Rødler. Man har gravet 10 Meter ned i Leret og yderligere boret 5—6 Meter uden at kunne naa Bunden. Kvaliteten af Leret er udmærket.

I 1933 opkøbte Firmaet Ølgod Teglværk, der saa blev nedlagt, hvorefter en Del af dets Bygninger opførtes paa

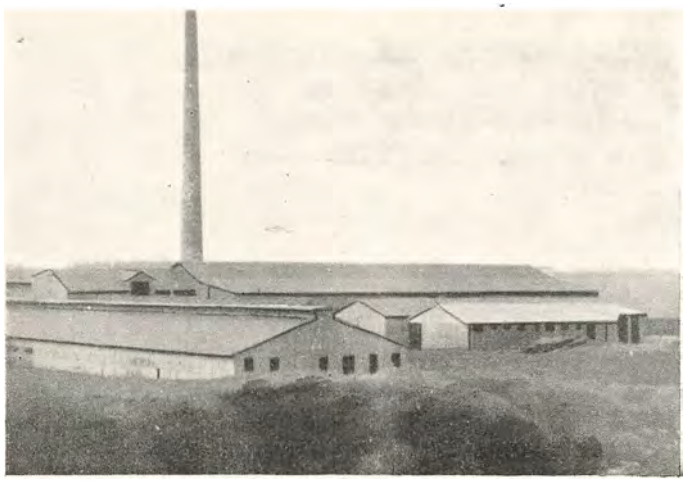

Østbæk Teglværk. Det opkøbte Værk var stillet til Tvangsauktion.

Ved Starten i 1911 anlagdes Bedriften ret primitivt; man havde nærmest kun Ovnen med Tørreplads over og omkring den. Men i Aarenes Løb er der sket betydelige Udvidelser, f. Eks. indførtes der i 1924 elektrisk Drift over det hele og ligeledes installeredes Lys. Den samlede Produktion ligger nu paa ca. 2 Millioner Sten aarlig, og Arbejdsstyrken kommer i Sæsonen op paa omkring ved 18 Mand.

Hans Caspersen Zinck er født den 3. September 1871 i Them Sogn og er uddannet som Teglværksmand helt fra Grunden. I 1896 blev han Mester og Bestyrer paa Egebjerg Teglværk ved Horsens og indtog senere samme Stilling paa forskellige Teglværker ved Silkeborg. Som Mester og Bestyrer siden 1917 paa Værket i Ølgod var det naturligt, at han ved Direktør Andersens Død i 1929 blev dennes Efterfølger.

Zinck er Formand for Sydvestjydske Teglværkers Salgskontor paa Vestkysten.

ØLGOD PLANTESKOLE - ØLGOD

Ølgod Planteskole, beliggende i Ølgod, er en ny og moderne præget Virksomhed. Den er grundlagt den 1. Februar 1931 paa et lejet Areal paa 2 Tdr. Land. Paa dette Areal plantedes Frugttræer, Buske, Roser og Læplanter, delvis stedsegrønne Planter. Skolen fik allerede i Løbet af sit første Leveaar et godt Navn i ret vide Kredse, og i 1932 maatte Indehaveren, S. Sørensen, paa Grund af Forretningens stærke Fremgang, leje endnu 2½ Td. Land, som straks blev taget i Kultur i Lighed med det øvrige. Dette skete om Foraaret. Om Efteraaret samme Aar lejedes yderligere 2 Tdr. Land og i Foraaret 1933 erhvervedes ved Køb 6 Tdr. Land, saaledes at Ølgod Planteskole efter kun 3 Aars Forløb har bredt sig over mere end 12 Tdr. Land ialt. Og hele Arealet er under Kultur.

Planteskoleejer S. Sørensen

Søren Sørensens Specialitet er Frugttræer og Roser. Planterne sælges over hele Landet og er meget eftespurgt paa Grund af deres Haardførhed og gode Kvalitet. Kulturerne i Frugttræer og Roser er forøvrigt allerede saa store, at de kan bruges som Eksportvare, og alle Arter er repræsenterede. Ogsaa af Frugtbuske fremelskes alle Arter. Paa Skolen er 4 Mand i fast Arbejde hele Aaret.

I Sommeren 1933 byggedes paa den Del af Jorden, der er erhvervet ved Køb, en moderne Beboelsesbygning.

Søren Christian Sørensen er født den 31. Oktober 1900 i Varde, hvor han paa Planteskolen Højvang har faaet sin Uddannelse fra Grunden. Efter endt Læretid rejste han til Norge, hvor han har arbejdet ved Faget i 9 Maaneder; han havde Ansættelse paa Grudes Planteskole i Sandnes. Derefter har han arbejdet i forskellige af de førende danske Planteskoler, og i 6 Maaneder har han opholdt sig i Frankrig, hvor han havde Ansættelse hos

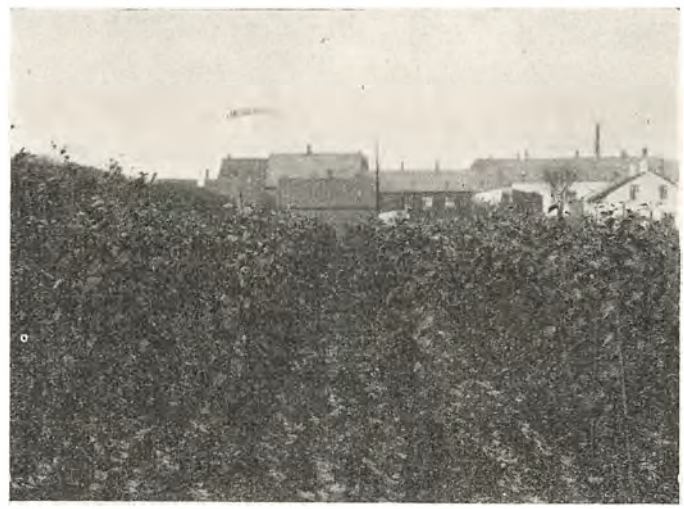

Mark med ca. 8000 etaarige Frugttræer

Barbier i Orleans og hos Moser i Versailles. Efter sin Tilbagevenden til Danmark havde han i 6 Aar Ansættelse som Formand ved Eggert Petersens Planteskole i Nykøbing F. Gennem 5 Maaneder har han været Deltager i de teoretiske Kursus paa Vilvorde Havebrugsskole i Charlottenlund.

DEJGAARDS HANDELSGARTNERI ØLGOD

Det er omkring ved 40 Aar siden Gartner H. Dejgaard grundlagde sit Gartneri i Ølgod. Paa et Areal af 2 Tdr. Land, som ved Overtagelsen var Markjord, anlagde han Planteskole og Frøhandel. Han begyndte med tomme Hænder, og der maatte Slid og megen Energi til, før Gartneriet var i den Stand, som han ønskede. Da en halv Snes Aar var gaaet, byggede Dejgaard sit første Drivhus, og senere har han bygget 5 mindre Drivhuse. Sidst i Halvfemserne lod han Beboelseshuset opføre, i dette blev hans Blomster- og Frøudsalg installeret.

Handelsgartner Schou Dejgaard

Efter H. Dejgaards Død i 1925 overtoges Gartneriet af hans Søn, Schou Dejgaard, der siden har udvidet Gartneriet betydeligt. Det kan i saa Henseende nævnes, at der nu er opført 7 større Drivhuse og anlagt 125 Mistbænke. Desuden er der paa Byens Hovedgade aabnet et Detailudsalg foruden det, der findes ved Gartneriet, en speciel Blomsterforretning under Firmanavnet „Flora". Under Kultur haves nu et Areal paa ialt 4 Tdr. Land. Den samlede Arbejdsstyrke er paa 5 Personer foruden Indehaveren, der personligt gaar foran i Arbejdet. Som Specialiteter drives nu Blomsterkulturer, navnlig Chrysanthemum, Cyclamen og Begonia.

Handelsgartner Schou Dejgaard er født den 24. November 1908. Han har faaet sin første Uddannelse ved Faget i et Handelsgartneri i Løgstør og senere i Esbjerg. Teoretisk Uddannelse har han faaet paa Vilvorde Havebrugsskole, Charlottenlund.

SKØDEBJERG TEGLVÆRK OG TØRVEFABRIK - VORBASSE

Det var i 1916, at Skødebjerg Teglværk og Tørvefabrik blev grundlagt i sin Oprindelse, idet der fra Ejerens Fødegaard, Skødebjerggaard, blev udskilt et Areal paa 55 Tdr. Ld., paa hvilket Areal Tørveskæring i større Stil blev paabegyndt. — Indtil 1929 drev man udelukkende Tørvefabrikation; men da der ved foretagne Gravninger havde vist sig Rødler og Mergel i meget store Mængder, udvidede Fabrikant Straarup sin Virksomhed ved Oprettelsen af et Teglværk.

Teglværksejer
Viggo Berg Straarup

Paa dette Teglværk fremstilledes til en Begyndelse kun haandstrøgne Sten, og disse blev brændte i en almindelig Jordovn. Man producerede det første Aar 48,000 Sten. Men allerede Aaret efter, i 1930, maatte Straarup paa Grund af stigende Efterspørgsel efter Værkets Produkter samt paa Grund af, at Brænding i Jordovn viste sig at være for kostbart, skride til Bygning af to Højovne. Disse to Ovne er saa store, at de paa en Gang kan brænde tilsammen en halv Million Sten. Normalt vil Produktionen da nu kunne komme op paa 2 Millioner Sten. Drænsrør fremstilles ogsaa.

Det Ler, der findes paa Skødebjerg Teglværks Jorder, er saa godt, at man kan bruge det til Produktionens Fremstilling lige efter Opgravningen. Som Brændsel i de store Ovne anvendes Træ, op til 100 Rummeter til hver Brænding, og desuden bruges ca. 80 Tons Tørv. Naturligvis fabrikeres der nu ogsaa maskinstrøgne Sten.

Af Tørv produceres hos Fabrikant Straarup omkring ved 5—6 Millioner aarligt. Til Udnyttelse paa dette Omraade haves 30 Tdr. Land Mose, hvoraf dog snart de 20 Tdr. Land er afgravet. Tørveskæringen foregaar ved Hjælp af en Tørveplov, konstrueret af Fabrikanten selv, og ved hvis Hjælp ca. Halvdelen af den ellers nødvendige Arbejdskraft kan spares. Ploven drives nemlig ved en Benzin-Motor. Ligeledes har Straarup bygget sig et Benzin-Lokomotiv til Brug ved Kørsel af Tørvedyndet.

Et stort Personale har Arbejde eller Ansættelse ved Skødebjerg Teglværk og Tørvefabrik. Ialt er der beskæftiget ved Tørvene op til 20 Mand og ved Teglværket normalt 14 Mand, undertiden op til 20.

Viggo Berg Straarup er født den 4. December 1891 paa Skødebjerggaard i Vorbasse Sogn og fik i sin Ungdom Uddannelse som Landmand. Han har bl. a. besøgt Dalum Landbrugsskole, Askov Højskole, Frederiksborg Højskole og Forsøgsgaarden i Askov. Efter at have været Indehaver af forskellige Bestyrerpladser fik Viggo Straarup den Tanke at realisere sin Faders mangeaarige Plan om Udnyttelse af Gaardens Tørvemose, og udfra denne Tanke er altsaa den her beskrevne Udvikling foregaaet.

J. P. JENSENS MØBELFABRIK ANDSAGER

Enhver, der har været i Andsager, kender J. P. Jensens Møbelfabrik. Virksomheden beskæftiger 35 Mand og kan saaledes ikke undgaa at præge den lille Stationsby. Men ogsaa i det øvrige Land er Fabriken godt kendt, hvilket bl. a. fremgaar af den Kendsgerning, at Fabriken i 1933 alene har afsat ca. 475 Møblementer Landet over.

Fabrikant J. P. Jensen

Hvilken smuk Udvikling Firmaet er undergaaet siden Starten, kan man danne sig et Begreb om, naar det oplyses, at det blev grundlagt i 1892 som Bygnings- og Møbelsnedkeri, og at Grundlæggeren, Snedker Johan Casper Jensen, var ene om Arbejdet. I 1924 overtog Sønnen, Jens Peder Jensen, Forretningen, der straks paabegyndte en gros Fremstilling af Skriveborde, senere ogsaa af Spisestuer samtidig med, at der oprettedes en Butik med Detailudsalg. Denne maatte Fabrikant Jensen dog i 1933 bortforpagte paa Grund af manglende Tid, og Fabrikationen blev derefter udelukkende lagt an paa en gros Fremstilling af Egetræsspisestuer, hvide Soveværel-

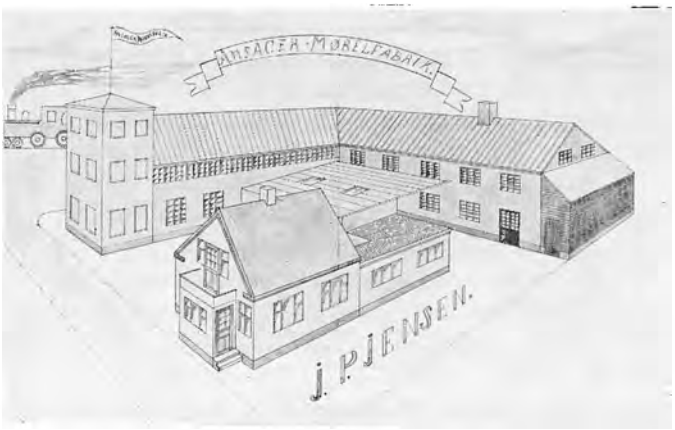

ser og Skriveborde. Ved Starten fremstillede man 50 Møblementer. Nu er Produktionen oppe paa ca. 500 Møblementer, der sælges Landet over ved Hjælp af to Repræsentanter.

I 1929 blev den første Fabriksbygning paa den nuværende Plads opført med en Gulvflade paa godt 1000 Kvadratalen. I 1931 opførtes en ny 2-Etages Fabriksbygning med 672 Kvadratalen Gulvflade. I 1932 oprettedes eget Elektricitetsværk med en 32 HK. B. & W. Dieselmotor. Fabriken raader over 2 Tørrestuer med et Gulvareal paa 384 Kvadratalen. Ialt raader man nu over 2000 Kvadratalen Gulvflade, en anselig Udvidelse fra Arealet paa 450 Kvadratalen i 1925. I Foraaret 1934 udvidede man atter, denne Gang med en 3-Etages Bygning.

Fabrikant J. P. Jensen er født den 10. November 1899 i Andsager. Han har lært Møbel- og Bygningssnedkeri hos Faderen og har desuden arbejdet i forskellige Møbelvirksomheder rundt om i Landet.

HANDELSGARTNER H. J. FRAHM
ANDSAGER

Det Gartneri, som nu ejes af H. J. Frahm, er grundlagt Aar 1918 af Handelsgartner Jacob Hansen, som drev det i mindre Format og kun med Detailsalg til den nærmeste Omegn. Efterhaanden er Jordarealet blevet udvidet, saaledes at det nu er paa omkring 1 Td. Land. Af Drivhuse er der 3, specielt anlagte for Tomater og Chrysanthemums, og disse 2 Kulturer er Gartneriets største Specialiteter.

I 1927 blev Forretningen købt af Handelsgartner Lykke Pedersen, som nu har Forretning i Esbjerg. Pedersen afstod i Foraaret 1933 Virksomheden i Andsager til Frahm, som driver den med indenlandsk Handel for Øje og med Salg fra egen dertil indrettet Butik.

Hans Jørgen Frahm er født i Bjergmose i 1908. Han er uddannet ved Faget hos Gartner H. V. A. Larsen i Varde og har senere i 5 Aar arbejdet i Fredericia, indtil han købte Gartneriet i Andsager.

VEJRUP KONTROLHØNSERI

Vejrup Kontrolhønseri er oprettet af Johs. Damgaard Petersen ved Vejrup Station i 1930. I 1933 blev det overtaget af Theodor Skou. — I Hønseriet findes en kontrolleret Bestand af brune og hvide Italienere, ca. 500 ialt. Der er Plads nok til 800 Høns, og Hønsehuset er fuldt moderne indrettet, 60 Alen langt og 10 Alen bredt. Til Udrugning af Kyllinger bruges en Motorruger, „Primula", der kan tage 2600 Æg. Endvidere raades der over de nødvendige kunstige Mødre saavel i Etage, Buket som Skærmmødre.

Honseriejer Theodor Skou

Vejrup Kontrolhønseri drives som moderne Hønseri med Udrugning af Kyllinger, der sælges daggamle, samt med Produktion af Æg for Øje. 2 Mand har fast Arbejde i Hønseriet.

Theodor Skou er født i Aastrup Sogn den 5. Januar 1905 og er uddannet som Landmand og Hønserist. Han har taget Kursus paa Ollerup Højskole.

VERST SMEDE- OG MASKINVÆRKSTED

N. P. Nielsen overtog i 1908 Verst Smede- og Maskinværksted, beliggende ved Verst Station, efter sin Svoger, Peder Larsen. Han driver almindelig Smede- og Maskinforretning, men har dog visse Specialer at interessere sig for. Bl. a. kan nævnes en ret omfattende Fremstilling af Pumper, saavel Vand- som Ajlepumper. Fabrikation af Kælker finder ligeledes Sted, og desuden fabrikeres der Radrensere. Salget af disse Specialvarer sker ved Hjælp af en Repræsentant.

Fabrikant N. P. Nielsen

Verst Smede- og Maskinværksted ligger midt i Verst By. Bygningen er ny, og der er installeret et nyt og moderne Maskineri til Specialvarernes Fremstilling. Der er 4—5 Mand i fast Arbejde.

N. P. Nielsen er født den 17. August 1876 i Gesten. Han er uddannet som Smed og Maskinarbejder og har besøgt Beslagskolen i København.

O. KIRK CHRISTIANSEN
TRÆVARE- OG LEGETØJSFABRIK BILLUND

Det var i Aaret 1916, at den nuværende Trævare- og Legetøjsfabrikant O. Kirk Christiansen overtog Billund Maskinsnedkeri og Tømrerforretning, der er grundlagt ca. 1895. Det blev Kirk Christiansens Opgave at specialisere Virksomheden, og han fik efterhaanden et stort Virkefelt som Tømrer og Bygningssnedker. — Kirk Christiansen har bl. a. opført Skjoldbjerg Kirke, Almston Missionshus, Mejerierne i Billund og Randbøl m. v. og har tillige stor Fabrikation i Pandepladeklodser m. m. I 1932 paabegyndte han desuden Fremstilling af Trælegetøj i alle Arter, og dette Speciale er nu det største. Det kan bl. a. nævnes, at der fremstilles en speciel Form for Træ-Automobiler, Billund-Bilen kaldes den, et udmærket Stykke Legetøj, som vækker stor Jubel hos de Børn, i hvis Eje det kommer. Og det er efterhaanden mange. Kirk Christiansen har Kunder over hele Landet, hovedsageligt ved Salg til Grossister. Billund-Bilen bliver mønsterbeskyttet, og det ser ud til, at den kan blive en helt god Eksportartikel.

Fabrikant Ole Kirk Christiansen

Paa Billund Trævare- og Legetøjsfabrik beskæftiges nu fra 10—20 Mand. Fabrikens oprindelige Bygninger nedbrændte i 1924, og nye og moderne Værksteder blev opførte. Allerede i 1925 nedbrændte ogsaa disse, idet de antændtes af Lynet, og derefter blev de nuværende Fabriksbygninger opførte. De er, ligesom Maskinanlægget, i enhver Henseende yderst tidssvarende.

Fabrikant Ole Kirk Christiansen er født den 7. April 1891 i Filskov. Han er uddannet som Tømrer og Snedker og har som saadan arbejdet hos forskellige Mestre, bl. a. ogsaa i Tyskland, indtil han overtog sin nuværende Forretning. Kirk Christiansen er Vurderingsmand for Jydske Grundejeres Kreditforening.

ST. ANDST MØLLE

Møllen i St. Andst er grundlagt i det 18. Aarhundrede og er i det lange Spand af Aar, der er gaaet siden dens Opførelse, drevet af mange forskellige Ejere. Handelen paa Møllen har ofte været ret minimal; til Tider har Virksomheden ligget helt stille.

Møller Thorvald Hansen

Nu ser det imidlertid noget anderledes ud. I September 1933 blev Møllen overtaget af Møller Thorvald Hansen, og siden Overtagelsen har den været i fuld Drift. Omsætningen er nu saa god, at den Dag næppe er saa fjern, da den nye Ejer bliver i Stand til at gennemføre indgaaende Forbedringer, saa Mølleriet bliver fuldtud tidssvarende. Foreløbig har han bekostet forskellige Reparationer, f. Eks. en ny udvendig Beklædning, ligesom Vingerne og Akslerne er blevet fornyede eller gjorte i Stand. Maskineriet bestaar iøvrigt af en Dieselmotor paa 15—18 Hestes Kraft, 3—4 Kværne, et Valseværk og 1 Kageknuser.

Det tilliggende Areal er paa ca. 4 Tdr. Land, der drives som Landbrug. Thorvald Hansen paatænker at foretage Udvidelser ogsaa her og eventuelt at oprette et Hønseri.

Thorvald Hansen, der driver sin Forretning som almindeligt Mølleri, er født i Skanderup Sogn i 1909. Han er uddannet som Landmand og er først i 1933 gaaet over til sit nuværende Fag.

RINGKØBING

RINGKØBING er en gammel By, der vistnok gaar tilbage til det 13. Aarhundrede; første Gang dens Privilegier nævnes, er i et Dokument af 27. Januar 1443, hvor Kong Christoffer af Bayern stadfæster alle de Privilegier, »*som Kong Valdemar før os har givet dem*«.

Medens ingen Købmand i 1368 maatte udføre Varer fra dens Havn uden at betale Told i Ribe, forundte Christian den Fjerde den 20. Oktober 1599 Ringkøbing at være et Toldsted med uhindret Indskibning af alle Varer, ligesom andre lovlige Toldsteder.

Navnlig har Udførselen af Øksne paa de Tider været en vigtig Indtægt for Byen. Udførselen fandt paa denne Kant af Landet før kun Sted over Ribe; men senere fik Byen Lov til at udføre Staldøksne, men ikke Græsøksne, mod den sædvanlige Told.

Tinghuset

Banegaardspladsen

Ringkøbing har aldrig været nogen stor By trods dens gode Opland og tilsyneladende gode Beliggenhed, men den har alle Dage haft en god og formuende Handelsstand, der har haft en ikke ringe Handel paa Udlandet, hovedsagelig med Korn og Kvæg.

— —

Takket været sin udmærkede Beliggenhed, er Byen bleven en søgt Turistby, og om Sommeren hersker der derfor et Liv og en Travlhed i Byen, som man ikke skulde tænke sig, hvis man kun har set Byen, naar den hviler i sin Vinterdvale.

Kreditforeningen og Mylius-Erichsen Monumentet

Raadhuset

KØBMAND OLE GLISTRUP

Det Glistrupske Købmandsfirma i Ringkøbing (Specialforretning i Hørkram en gros), er grundlagt Aar 1866. Firmaet har i Tidens Løb vundet sig et kendt og agtet Navn i Byen og paa Egnen, og dets nuværende Indehaver, Købmand Ole Glistrup, er et anset Medlem af sin Stand.

Købmand Ole Glistrup

Ole Glistrup fødtes den 19. September 1874 i Ringkøbing som Søn af Købmand B. Glistrup, der afgik ved Døden i 1918. Ole Glistrup tog Præliminæreksamen og Handelsskoleeksamen og havde iøvrigt sin Læretid ved Handelen i Ringkøbing og Vejle. Da Læretiden var omme, drog han paa Studierejser og tog videre Uddannelse i Tyskland, Frankrig og England. Borgerskab som Købmand i Ringkøbing fik han i 1900.

Som Aarene gik, fik Købmand Glistrup af sine Medborgere og Standsfæller en lang Række Tillidshverv overdraget. Han har været Medlem af Bestyrelsen for Ringkøbing Handelsforening fra 1909 og Formand for Foreningen fra 1921; Medlem af Bestyrelsen for Ringkøbing Industriforening fra 1909 og for Ringkøbing Friboliger fra 1909; Medlem af Havneudvalget fra 1914, af Byraadet 1914—29, af Bestyrelsen for Ringkøbing—Ørnhøj Jernbane fra 1916 og af Ringkøbing Landbobanks Bankraad fra 1921. Endelig kan nævnes, at Ole Glistrup er Forligsmægler for Ringkøbing Købstad og Strandingskommissær, samt at han desuden er Medlem af den jydske Handelsstands Centralforenings Bestyrelse.

RINGKØBING ULDSPINDERI & TRICOTAGEFABRIK

I Aaret 1884 grundlagde Møllebygger Christiansen i Ringkøbing et Uldspinderi, der er den egentlige Oprindelse til det nuværende Ringkøbing Uldspinderi og Tricotagefabrik. Spinderiet anlagdes som et typisk „Bønderspinderi", det vil sige en Virksomhed, hvori Bønderne afleverer den Uld, de har klippet af deres Faar, til Forarbejdning enten til Garn eller Stoffer, som de saa selv aftager mod at betale Arbejdsløn og andre Omkostninger. Endnu i vore Dage afleveres adskillige mægtige Portioner Uld til Fabriken paa denne Maade; men som Helhed taget ligger Driften dog paa en ganske anden Bov end i hine uhyggelige Tider.

Det gamle Spinderi blev drevet ved vekslende Ejeres Hjælp indtil 1909, da Fabrikant J. A. Lund traadte til og fik det ind under mere faste Former. En Del Aar senere afløstes han af Fabrikant Binder, der var Indehaver og Leder, indtil en stor Ildsvaade i 1923 næsten helt ødelagde Bygningerne. I 1926 købte den nuværende Indehaver, Fabrikant H. L. Hansen, Brandtomten samt et Beboelseshus, der var uskadt. Men Maskinerne var enten ødelagte eller bortsolgte, saa hele Fabriken maatte rejses fra Grunden af. Det blev den ogsaa. Bygningerne opførtes i moderne Form, og der blev installeret de nyeste og bedste Maskiner, som kunde opdrives. Fabriken arbejder nu støt og sikkert med Fremstilling af Uldgarn og svære Klædevarer af dansk Uld samt svær Tricotage af Garn, der er spundet paa Stedet. Man fremstiller med andre Ord Varerne helt fra Grunden af, idet Ulden bliver opkøbt hos Producenterne og bliver baade kartet, spundet og vævet eller strikket hos H. L. Hansen. Hans Virksomhed er altsaa en Hundrede Procents Dansk-Arbejde-Virksomhed, og den bliver det saa meget mere, som han selv lader Garnet og Klædevarerne indfarve. Farveriet ledes af hans Søn, H. Pultz Hansen, og Sønnen

er ualmindelig dygtig til dette Hverv. Han har ved Selvstudium sat sig ind i Farveriets Mysterier og har desuden haft Tid til at dygtiggøre sig til ogsaa at tage Del i den merkantile Ledelse.

Salget af Fabrikens og Spinderiets Produkter sker over hele Landet ved Repræsentanters Hjælp. Aftagerne er Grossister, Fabriker og Detailforretninger. En Detailforretning drives ved selve Fabriken, men naturligvis kun som en Sidegren af det anerkendte Etablissement. Endelig bør det bemærkes, at navnlig H. L. Hansens Uldtæpper er stærkt efterspurgte, og desuden sælges en Mængde farvet eller ufarvet Uldgarn, specielt til Fabrikation andetsteds. Den normale Arbejdsstyrke er paa 15 Mand.

Uldvarefabrikant Hans Lauritz Hansen er født den 28. September 1877 i Odense, hvor han fik sin Uddannelse paa Brandts Klædefabrik. Senere havde han i 3 Aar Stilling som Undermester paa en Klædevarefabrik i Neumünster i Holsten og fik ved sin Hjemkomst til Danmark en Stilling paa Fredericia Tæppefabrik. Kun 24 Aar gammel overtog H. L. Hansen Arbejdslederstilling hos Firma Brdr. Lund i Herning og købte saa i 1926 sin nuværende Virksomhed, som han leder med Energi og Fremsyn.

Juniorchefen, H. Pultz Hansen, er født den 12. Januar 1903 og er oprindelig uddannet ved Kolonialbranchen, ligesom han har teoretisk Uddannelse fra den jydske Handelshøjskole i Aarhus. Senere gik han ind i Tricotagefabrikationen, idet han bl. a. hos Firma Arnold Hansen i Hammerum tilegnede sig en Række betydende Grundsætninger for denne Levevej. Han er nu sin Fader en værdifuld Hjælper.

ULDVAREHUSET
J. DAHLS EFTF., H. BIRN

Uldvarehuset ved J. Dahls Eftf., H. Birn, Erikshus, Ringkøbing, er oprettet Aar 1929 af Købmand J. Dahl. Den nuværende Indehaver overtog Forretningen i 1932 og driver den som Detail- og En-gros Forretning i Tricotage.

Uldvarehusets Kundekreds er ret stor. Købmand Birn har underlagt sig hele Ringkøbing Amt, og foruden Butiken og Lageret i Ringkøbing har han to Filialer, en i Videbæk og en i Spjald. Han er allerede almindeligt kendt for at føre gode Varer til en overkommelig Pris.

Hovedforretningen i Erikshus i Ringkøbing har til Raadighed en udmærket lys Butik, hvori Detailsalget er installeret. Bag Butiken findes Grossistforretningen, som ligeledes har Lager i Kælderen under hele Huset. 6 Mand er fast beskæftiget i Firmaet.

H. Birn er født den 2. Oktober 1906 i Holstebro og har faaet sin Uddannelse i Handelsbranchen — i Manufaktur og Tricotage.

MARIE MØLLE

Den gamle Marie Mølle i Ringkøbing har ligget der i umindelige Tider. Men i 1897 nedbrændte den, og den nuværende Vindmølle blev bygget. Ved Vindens Hjælp arbejdede den nye Mølle indtil 1916 — og gør det endnu, men har dog en 12 HK Motor fra Møller & Jochumsen i Horsens til Støtte i vindsløje Tider. Der har adskillige Gange været Ejerskifte paa Møllen, og først nu, efter at Møller C. I. Andersen i 1933 er traadt til, synes der at komme mere stabile Forhold ind i Foretagendet. Det er Andersens Hensigt at drive Møllen som Formalingsmølle samt ved Siden heraf at handle med Korn og Foderstoffer i mindre Stil.

Møller Christian Iver Andersen er født den 28. Aug. 1900 i Dejbjerg og er uddannet i Branchen. Han har arbejdet paa flere af Egnens Møller, bl. a. paa Store Mølle og i Rindom, og i Oktober 1933 overtog han sin nuværende Virksomhed i Forpagtning.

RINDOM PLANTESKOLE
RINDOM PR. RINGKØBING

Rindom Planteskole pr. Ringkøbing er kendt for sit store Sortiment af Pryd- saavel som Nytteplanter, og der findes da ogsaa et uafbrudt Blomsterflor, saa Planteskolen er skøn at skue fra tidligt Foraar til langt hen paa Efteraaret. Særlig Roser, der paa denne Egn er ret vanskelige at dyrke, har Planteskoleejer Jensen forstaaet at fremelske i modstandsdygtige Kvaliteter. Endvidere har Tiltrækning af Frugttræer hans særlige Interesse, og disse dyrkes da ogsaa paa en Maade, der gør dem velegnede til at modstaa det vestjydske Klimas Barskhed.

Planteskoleejer J. N. Jensen

Det var i Aaret 1920, at Jens N. Jensen paabegyndte sin Virksomhed i Rindom. Han startede under meget smaa Forhold, og kun ved haardt Arbejde i Forbindelse med en sparsommelig Økonomi, er det lykkedes ham at arbejde sig frem til sin nuværende solide og ansete Stilling. Efterhaanden har han udvidet og forbedret sin Bedrift. Han raader nu over 3 store Drivhuse, i hvilke der drives Blomstergartneri, og hans Planteskoles Areal strækker sig over 3 Tdr. Land. I 1930 var Jensen saa vidt, at han fandt det fornødent og rimeligt at opføre en ny Hovedbygning, be-

liggende paa Arealet. Hans daglige Arbejdsstyrke er paa 4—5 Personer.

J. N. Jensen er født i Rindom den 14. Maj 1896 og er uddannet ved Gartneriet. Han er Medlem af sit Fødesogns Kommunalbestyrelse.

ALBERT PALM
HERREEKVIPERING OG SKRÆDERI

En Forretning af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, idet den er grundlagt af Indehaveren den 1. April 1927 som Maalskræderi og Herreekviperingsforretning, beliggende Bredgade. Støt og roligt arbejdedes Forretningen frem, og en Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa, hvorfor Forretningen flyttede til sin nuværende Beliggenhed, Nygade 16. Som en særlig Specialitet drives Maalskræderi i fineste Udførelse, og der haves Kunder ikke alene fra Jylland, men fra hele Danmark, en Kendsgerning, der mere end Ord fortæller Arbejdets Kvalitet. Al Tilskæring og Prøvning foretages af Indehaveren selv.

Skrædermester A. Palm

Det skal endvidere nævnes, at Forretningen har Eneforhandling af de kendte „May" Flipper og B.O.W. Slips, ligesom de Varer, der forefindes i Forretningen, kun findes det ene Sted i Ringkøbing.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, og der er ingen Tvivl om, at det ogsaa i Fremtiden vil lykkes ham at bevare det gode Ry, Forretningen efterhaanden har faaet paa sig.

Albert Palm, der i sin Forretning beskæftiger 6 Personer, er født den 6. April 1875 i Åsele i Sverige og har faaet sin Uddannelse som Maalskræder, senere har han besøgt Skandinavisk Tilskærer-Akademi i København, hvorefter han som Tilskærer arbejdede bl. a. i Firmaet Palmquist, Sundsvall, Thoms i Haderslev, derefter arbejdede han i 20 Aar som Tilskærer i Ringkøbing, indtil han etablerede sig.

A. Palm har i mange Aar været Formand for Ringkøbing Amts Kreds af Fjerkræavlerforeningen og er ofte blevet udtaget til Dommer ved de store Landsudstillinger i Forum. A. Palm er interesseret Naturven og Ornitholog.

MINERALVANDSFABRIKKEN „AKTIV"
BRYGGERIET „VESTJYLLAND"

Mineralvandsfabrikken „Aktiv" i Ringkøbing er grundlagt i Aaret 1925 af Chr. Andreasen og Raunsbeck. Fabrikkens Fremstilling af Mineralvand tog ret hurtigt et stort Omfang, idet der erhvervedes Kunder over hele Ringkøbing Amt, og Kunderne har holdt gennem Aarene. Produktionen af det velsmagende Vand ligger i Øjeblikket paa ca. 600,000 Flasker aarligt.

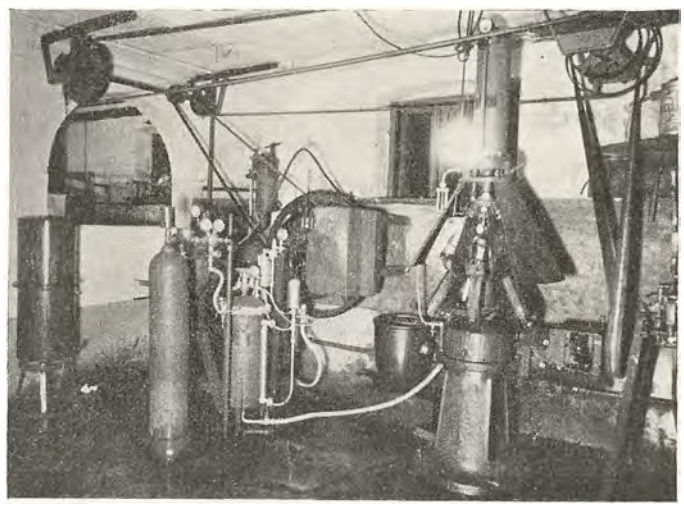

Aftapningshal

I 1928 udvidedes Bedriften med en Afdeling for Hvidtølsbryggeri til Salg paa Halv- og Helflasker — det nuværende Bryggeri „Vestjylland". Af dette udmærkede og pasteuriserede Øl sælges nu ca. 200,000

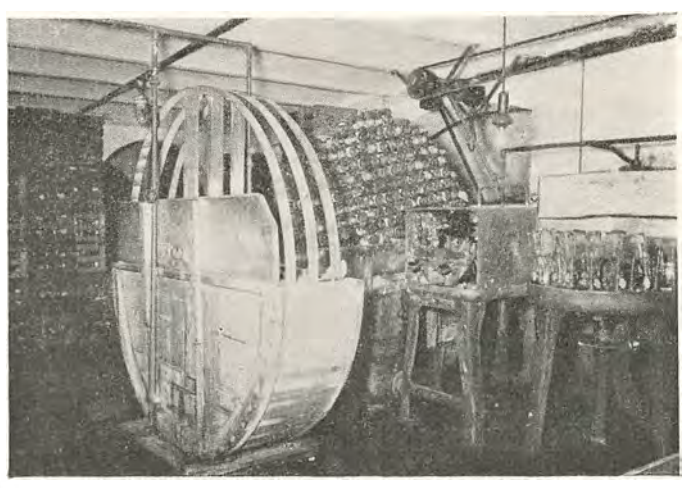

Skyllehal

Halvflasker aarligt, og hertil kan føjes, at man netop nu ved Aarsskiftet har aabnet Salget af lyst Hvidtøl, der er indbrygget i en Kvalitet, som menes at have en stor Fremtid for sig. Baade Vand og Øl behandles efter Hygiejnens mest moderne og bedste Forskrifter. I Fabrikkens Ejendom findes installeret saavel roterende Tappemaskine som Pasteuriserings-, Filtrerings- og Karboniseringsmaskine, og det hele fungerer, som det skal.

I Foraaret 1933 overtog Chr. Andreasen Virksomheden som Eneindehaver og forestaar selv Salget af sine Varer. Ved Siden af Fabriksvirksomheden har Andreasen Depot for Ringkøbing og Opland for Bryggeriet „Ceres" i Aarhus og en gros-Forhandling af de anerkendte Vine fra Friis & Juhls Vinhandel i Kolding. Saa der er jo nok at tage Vare paa. I Sæsonen, naar Sommer og Varme sætter ind, beskæftiges i Etablissementet 10—11 Personer, om Vinteren 5—6 Personer.

Mineralvandsfabrikant Christian Andreasen er født den 30. September 1899 i Lomborg ved Lemvig og er uddannet som Landmand. I 4 Aar opholdt Andreasen sig i U. S. A., hvor han lærte at klare sig ved lidt af hvert; bl. a. var han Indehaver af en Restauration. I 1925 vendte han hjem og startede sin nuværende Virksomhed.

RINGKØBING MASKINVÆRKSTED

Firmaet, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Indehaveren, Johs. Sørensen, i Aaret 1922, idet han dette Aar købte Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse.

Virksomheden blev grundlagt som Maskinværksted med Salg af Landbrugsmaskiner og Petroleumsmotorer. Sørensen har endvidere Specialværksted for Reparation af disse Motorer.

Det skal desuden nævnes, at Sørensen fremstiller en snild Slibemaskine, som man i siddende Stilling driver med Fod-Pedaltræk. Denne Maskine anvendes til alle Formaal indenfor Haandslibning, og der er solgt en Del til Landets største Maskinforhandlere, og Sørensen er indstillet paa at sætte Produktionen i System, saaledes at han kan fremstille mange daglig.

I Værkstedet er installeret alle moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert under Faget hørende Arbejde. Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og man er nu i Stand til at beskæftige 2 Personer og flere efter Forholdene.

Maskinhandler Johs. Sørensen, der er født i Hallelev ved Slagelse, har faaet sin Uddannelse som Smed og Maskinarbejder. Han etablerede sig som selvstændig i Rødkjærsbro, hvilken Virksomhed han drev, indtil han i 1922 købte sin nuværende Forretning.

RINGKØBING KAFFERISTERI
KOLONIAL EN GROS

Firmaet Ringkøbing Kafferisteri er grundlagt Aar 1910 af Købmand Jens Pedersen. Efter 20 Aars Forløb overgik det i 1930 til den nuværende Indehaver, Peder Vejlby.

Grosserer Peder Vejlby

Firmaets Bygninger er opførte i 1885. Udvidelser er senere foretaget, og i 1928 installeredes nye Maskiner.

Ringkøbing Kafferisteri drives ikke alene som Risteri, men ogsaa med Salg af Kaffe en gros. Ved Siden heraf haves Lager af Cikorie og Kaffesurrogater. Desuden handles med Kolonial en gros, og Peder Vejlby har Repræsentation for de danske Oliemøller, Fabriken „Alfa" i Vejen, Munke Mølle i Odense, Svendborg Eddike m. v. Hans samlede Personale er paa 8 Personer.

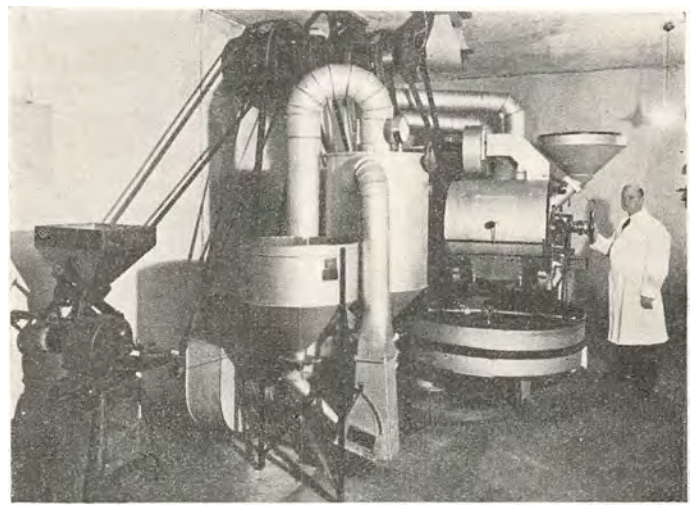

Peder Vejlby er født den 13. Oktober 1899 i Harboøre. I Nørre Nissum Vareindkøbsforening lærte han Kolonialhandelen, og senere i Hee Vareindkøbsforening, hvorefter han blev Bestyrer i Tim Vareindkøbsforening og senere Købmand i Tim.

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Indehaveren af ovennævnte Firma, Chr. Hansen, paabegyndte i Aaret 1905 en Forretning i Fredericia under Navnet: Kontant Manufakturforretningen. I 10 Aar drev Chr. Hansen denne Virksomhed indtil 1915, da den ophævedes, og Hansen paabegyndte da sin nuværende Forretning i Ringkøbing med Salg af Herrekonfektion og Lingeri. Forretningen paabegyndtes i de samme Lokaler, hvor den stadig har til Huse. Det er

lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Chr. Hansen, der er født den 17. September 1877 i Fredericia, har faaet sin Uddannelse ved Manufakturbranchen.

CARL GEORG NIELSEN
MANUFAKTURHANDEL

En Forretning af ganske ny Dato, men derfor ikke mindre kendt, er ovennævnte, der er paabegyndt i Aaret 1933 som Manufakturforretning. Virksomheden fik ved Starten til Huse i Lokaler, som blev moderniserede, ligesom Ejendommens Facade ombyggedes ved Starten. Forretningen er grundlagt som Varehus, og det er Tanken at fortsætte i denne Branche, idet man fører alt i Manufaktur, Trikotage og Lædervarer samt Smaating, ligesom Kunderne kommer ind med Uld og Klude og faar Varer for Pengene.

Manufakturhandler
Carl Georg Nielsen

Det er lykkedes Indehaveren ved et dygtigt og energisk Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom

der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Købmand Carl Georg Nielsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 3 Personer, er født den 15. Januar 1907 i Ringkøbing og har faaet sin Uddannelse ved Manufakturbranchen. I de sidste 12 Aar, inden han etablerede sig, var han ansat i Firmaet Vald. Jacobsen i sin Fødeby.

JUL. CHRISTENSEN
HERREEKVIPERING

En Forretning af ganske ny Dato er ovennævnte, idet den er grundlagt den 1. September 1933 af Indehaveren og driver Handel med Herrekonfektion og Lingeri. Forretningen fik ved Starten til Huse i store, smukke og moderne Lokaler, hvor den stadig er beliggende.

Forretningen har Eneforhandling af Brdr. Andersens Fabrikata, iøvrigt føres alt under Branchen hørende.

Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af den korte Tid, der er forløbet siden Starten, at drive Forretningen betydeligt frem, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Julius Christensen, der i sin Forretning beskæftiger 2 Personer til Stadighed, er født den 27. August 1905 i Ringkøbing og har faaet sin Uddannelse som Herreekviperingshandler i sin Fødeby, hvorefter han bl. a. arbejdede i Engelsk Beklædningsmagasin i Nyborg, hvor han var, indtil han etablerede sig.

MASKINHANDLER C. BJERRE

Fra 1915 til 1922 har Chr. Bjerre været selvstændig Smed i Hee. I Aaret 1922 flyttedes til de nuværende Lokaler i Ringkøbing, beliggende Herningvej 13, idet Bjerre købte denne Ejendom. Forholdene her var ikke saa lidt større og bedre end i Hee.

Maskinhandler C. Bjerre

Virksomheden driver Handel med Landbrugsmaskiner og Reservedele af kendte Mærker.

Siden Efteraaret 1933 har Indehaveren anskaffet sig moderne Maskiner til Vulkanisering, idet det er hans Agt at komme ind paa dette Felt ogsaa.

Det er lykkedes Chr. Bjerre ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Virksomhed frem til den

nuværende gode Position, ligesom det er lykkedes ham ikke mindst paa Grund af Forretningens første Klasses Arbejde at erhverve en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Virksomhedens Specialitet er Slidbanepaalægning, ligesom man reparerer Gummifodtøj.

Maskinhandler C. Bjerre, der i sin Forretning beskæftiger 2 Personer til Stadighed, er født den 22. August 1890 i Arnborg og har faaet sin Uddannelse som Smed og Maskinarbejder. Han har bl. a. rejst som Montør for en Del kendte Firmaer.

INSTALLATØR THØGER HAYS THØGERSEN

I Aaret 1927 lejede Thøger Thøgersen sine nuværende Værkstedslokaler, beliggende Bredgade 10 i Ringkøbing, og arbejdede sig her ved Flid og Energi en betydelig Kundekreds op. Sit nuværende Udsalg af elektriske Artikler aabnede han i 1929, og der raades over en pæn Butik. Th. Thøgersen har i den Tid, han har drevet Forretning, hovedsageligt givet sig af med Installationer i Nybygninger o. l.

Forretningen drives som tidligere nævnt med Installationsarbejder og Salg af elektriske Artikler og Radio, og man er nu i Stand til at beskæftige 2 Personer til Stadighed.

Thøger Hays Thøgersen er født den 22. Maj 1896 i Hals og er uddannet som Elektriker.

CYKLEHANDLER GRIMSTRUP JENSEN

En Forretning af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, idet den er paabegyndt af Indehaveren i Aaret 1931 i de nuværende lejede Lokaler som Cyklehandel og Reparationsværksted. Der raades over en middelstor Butik samt et udmærket Værksted, hvor der forefindes alt nødvendigt Værktøj, saaledes at man er i Stand til at udføre ethvert under Faget hørende Arbejde. Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de faa Aar, der er gaaet siden Starten, at drive sin Forretning betydeligt frem, ligesom der er erhvervet en meget stor, solid Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Grimstrup Jensen udfører endvidere Ducolakering af Cykler. Han er født den 28. Juni 1909 i Ringkøbing og har faaet sin Uddannelse som Cykle- og Automekaniker.

KONDITORI & CAFE „PRIOR"

Efter at have været Medindehaver af det kendte Konditori Prior i Odense i 3 Aar, ønskede Chr. Jacobsen at blive selvstændig, hvorfor han i Januar Maaned 1934 købte ovenstaaende Konditori og Kafé. — Forretningen er grundlagt i Aaret 1929 af Frk. Fauerby.

Konditor Chr. Jacobsen

Forretningen, der er centralt beliggende paa Byens Torv, hvor der er Parkeringsplads bl. a. for Rutebiler til Vesterhavet, har saaledes de bedste Betingelser for at kunne drives.

Foruden en middelstor Butik, der er tip-top moderne indrettet, forefindes et Konditori og Kafélokale med Plads til ca. 30 Personer, hvilket bliver besøgt af Byens Ungdom.

Chr. Jacobsen har bl. a. sikret sig Leverancen af Kager og Brød til „Grand Hotel" og har endvidere aabnet et Udsalg i Hvide Sande. Bagerilokalet er moderne indrettet med en dobbelt Strømmens Ovn, og der bages her alt under Faget henhørende Brød.

Konditor Chr. Jacobsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 6 Personer til Stadighed, er født den 26. Oktober 1891 i Aarhus og har faaet sin Uddannelse som Konditor hos Richardt i sin Fødeby og fuldendt sin Uddannelse i København. Han har bl. a. arbejdet som Mestersvend hos „Otto" i St. Kongensgade. Paa Prior-Konditoriet i Odense arbejdede Jacobsen i 15 Aar, deraf de 3 som Mester.

JOH. P. ANDRESEN & CO.

Firmaet, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt i Aaret 1891 af Joh. P. Andresen i Østergade, hvor han tidligere drev almindelig Snedkerforretning. Paa Værkstedet, hvor man fremstillede Møbler, reparerede man ogsaa enkelte Orgler, og dette gav Stødet til, at Andresen selv prøvede at bygge et Harmonium, som han havde Held med. I Aaret 1891 op-

Orgelfabrikant
Joh. P. Andresen

Orgelfabrikant
Axel Louis Andresen

gav han saa sin tidligere Virksomhed og har siden den Tid udelukkende fremstillet Orgel-Harmonier. Støt og roligt arbejdedes Forretningen frem, og i 1897 opførtes den nuværende Ejendom, beliggende St. Blichersvej. Denne Ejendom er gentagne Gange i Aarenes Løb, efterhaanden som Forretningens Trivsel gjorde det nødvendigt, blevet udvidet og moderniseret, saaledes i 1906 og 1919.

I Aarene 1897—1909 byggedes enkelte Kirkeorgler, det største af disse var til Holstebro Kirke. Denne Afdeling blev saa i 1909 overdraget til en Slægtning, der etablerede sig i Horsens. Fra Grundlæggelsen og indtil Dato har Fabriken fremstillet ikke mindre end 14,000 Harmonier foruden ovennævnte Kirkeorgler.

Sideløbende med Fabriken drives et Udsalg med Pianoer samt Grammofoner og Plader, ligesom man fra 1929 begyndte at fremstille Specialradioskabe, og det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive Firmaet frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds.

Paa Værkstedet, hvor der i Tidens Løb er installeret alle moderne Maskiner, beskæftiges ca. 20—25 Personer. Siden 1922 har Sønnen, Ax. Louis Andresen

været Medindehaver af Firmaet, som han ved Faderens Død i 1926 overtog Ledelsen af og drev det til 1929, da han købte det for egen Regning.

Flere Anerkendelser for sit Arbejde har Fabriken i Aarenes Løb faaet tildelt, saaledes skal nævnes Diplom i Holstebro i Aaret 1893, i Malmø i 1896, i Horsens i 1905 og i Aarhus i 1909.

Orgelfabrikant Axel Louis Andresen, der er født den 7. September 1892 i Ringkøbing, har faaet sin Uddannelse som Instrumentmager og Stemmer i sin Faders Forretning, hvor han forøvrigt har arbejdet det meste af sin Tid.

Andresen er Indehaver af flere Tillidshverv, som han røgter med Omhu og Interesse, saaledes er han Medlem af Bestyrelsen og Kasserer for Haandværkerforeningen, Formand for Varelotteriets Lotteriudvalg og Medlem af Ligningskommissionen.

NIELS HANSEN
AUTOMOBILFORRETNING

Niels Hansen paabegyndte i Aaret 1913 en Cykleforretning i Ringkøbing, beliggende V. Strandgade 6, der bestod af en lille Butik med tilstødende Værk-

sted. Efterhaanden som Udviklingen skred frem fulgte Hansen med og begyndte at forhandle nye Automobiler. En Følge heraf var, at de tidligere Lokaliteter blev altfor smaa, hvorfor den nuværende Ejendom købtes, og Virksomheden flyttedes hertil og fik til Huse i store, lyse Lokaler, ligesom der raadedes over 4 store Udstillingsvinduer; dette Antal blev dog i 1931 forøget med 2, der er beliggende i Vester Strandgade, beregnede til Udstilling af Cykler og Barnevogne, hvilket Omraade Forretningen udvidedes til at omfatte i 1920.

Forretningen har Eneforhandling af Ford Automobiler, endvidere føres et stort Lager af Reservedele, ligesom man paa Reparationsværkstedet i Gaarden udfører ethvert Arbejde under Faget hørende. I Værkstedet er installeret alle moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at løse selv de sværeste Opgaver. Ialt beskæftiges i Firmaet 7 Personer.

Siden 1925 har Indehaverens Broder, Jens Kr. Hebrol, været optaget som Medindehaver og deltaget i den daglige Ledelse, og det er lykkedes disse to i Forening ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive

Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges. Forretningen regnes nu for at være en af de førende indenfor Branchen i Byen.

Sideløbende med den øvrige Drift haves i Gaarden og paa Torvet en Standard Benzintank, hvorfra aarligt sælges ikke saa faa Liter Benzin.

Automobilforhandler Niels Hansen er født den 12. Juni 1887 i Hostruphuse ved Hobro og har faaet sin Uddannelse som Grovsmed.

Niels Hansen har tidligere været Bestyrelsesmedlem af Cykle- og Automobilindustriforeningen i Ringkøbing Amt.

KØBMAND A. JESPERSEN

Jespersen startede sin første Kolonialforretning i Aaret 1906 i Herning, denne drev han, indtil han i

1915 flyttede til Ringkøbing og her startede en ny Kolonialforretning.

I 1922 byggede han sin nuværende Forretningsejendom, Herningvej 34, hvori indrettedes Butik med tilstødende Kontorlokale. Forretningen drives udelukkende som Kolonialhandel, og der beskæftiges til Stadighed 2 Personer.

Købmand Anton Jespersen, der er født den 19. Oktober 1882 i Vejlby Sogn, har faaet sin Uddannelse ved Branchen og har senere arbejdet forskellige Steder rundt i Landet.

Anton Jespersen er Formand for Ringkøbing og Omegns Kolonialhandlerforening og Formand for Oplysningsforeningen for Handel og Haandværk.

MANUFAKTURHANDLER EINAR NOES

Ovenstaaende Firma hed oprindelig Jørgen H. Nielsen og blev startet som Manufakturhandel i Aaret 1892. Det blev drevet af Grundlæggeren indtil 1908, da Forretningen solgtes. Den var den Gang beliggende paa Hjørnet af Nygade og Nørregade, hvor den blev drevet, indtil den nuværende Indehaver, Einar Noes, købte Ejendommen, Nygade 19, som i 1919 blev ombygget og moderniseret til de nuværende Lokaler, som strækker sig over Stue og 1. Sal og fremtræder som fuldt tidssvarende.

Forretningen drives som Manufakturhandel med Salg af alt herunder hørende, ligesom der er Damekonfektion.

Det er lykkedes Indehaveren i Aarenes Løb at arbejde Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Købmand Einar Noes, der er født den 1. August 1882 i Holstebro, har faaet sin Uddannelse ved Branchen hos den tidligere Indehaver af Forretningen.

Einar Noes er Kasserer i Ringkøbing Handelsforening.

KØBMAND HENRY HANSEN

Henry Hansen paabegyndte sin Købmandsforretning i Ringkøbing den 8. Oktober 1920 i Moderens Ejendom. Der havde været drevet Kolonialforretning paa samme Sted siden 1913 i de samme Lokaler som nu; dog er der i 1934 foretaget en Udvidelse af Lageret.

Forretningen drives udelukkende som Kolonialhandel, og det skal her nævnes, at Forretningen har Eneforhandling af Bodegas Vine i Ringkøbing. Det er lykkedes Hansen i Aarenes Løb at drive sin Virksomhed betydeligt fremad, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Købmand Henry Hansen, der er født den 15. August 1895 i Aarup paa Fyn, har faaet sin Uddannelse ved Faget, hvorefter han arbejdede forskellige Steder, inden han etablerede sig.

Henry Hansen er Kasserer i Kolonialhandlerforeningen i Ringkøbing.

H E R N I N G

Herning Kirke

HERNING var i ældre Tid kun en ringe Landsby. Den bestod i 1688 af 9 spredt beliggende Gaarde ca. 2 Kilometer vest-nordvest for den nuværende Købstad. Den hævede sig ikke paa nogen Maade over de andre Bebyggelser paa Heden. Den første offentlige Bygning i Herning blev et beskedent Ting- og Arresthus, som opførtes i Aaret 1828. Byen Købstad. Handelen er nu i stadig Fremgang, hvilket ogsaa staar i Forbindelse med det store Opsving, Landbruget har taget i Midtjylland, hvor man i den tidligere Hedeegn nu næsten overalt ser veldyrkede Marker, Beplantninger og velbyggede Gaarde, saaledes at Landskabet i den sidste Menneskealder fuldstændig har skiftet

Banegaarden

Østergade

Byen er vokset op langs Hovedlandevejen Silkeborg - Ringkøbing, og dens Hovedgade er stadig nævnte Landevej. — I Aaret 1868 fik Byen eget Marked, og fra 1877 henlagdes det store Lund Marked hertil og blev et stærkt besøgt 2 Dages Efteraarsmarked, som i mange Aar var af stor Betydning for Byen. Ved Aarhundredskiftet var Herning Danmarks største Landsby og i Færd med at antage Købstadspræg. — I 1913 blev Præg, til Dels som Følge af Hedeselskabets omfattende Virksomhed. Industrien, særlig Textilindustrien, der fra gammel Tid har hørt hjemme i Hammerum Herred, spiller ogsaa i vore Dage en vigtig Rolle i Byens Økonomi.

Tinghuset

Af betydende Bygninger i Herning kan nævnes Herning Museum, Tinghuset, Herning Kirke, Amtssygehuset, Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse samt Herning Hede- og Discontobank.

CO-OPERATIVE WHOLESALE SOCIETY LIMITED
HERNING & SKJERN SVINESLAGTERIER

Det Selskab, som driver Herning og Skjern Svineslagterier, er The Co-operative Wholesale Society Limited, Balloon Street 1 i Manchester. Slagteriernes Leder er Direktør A. Madsen, Herning.

Direktør A. Madsen

Herning Svineslagteri er bygget ved Aarhundredskiftet; det aabnedes for Indlevering af Svin den 19. Januar 1900. Men som Udviklingen for Herning og Omegn i den sidste Menneskealder er gaaet fremad med Kæmpeskridt, saaledes har ogsaa Svineslagteriet i den driftige Hedeby maattet underkaste sig forskellige Udvidelser. Saadanne er foretaget i 1912, 1921, 1926 og i 1931.

Skjern Svineslagteri er grundlagt i 1929; det paabegyndte sin Virksomhed den 27. November samme Aar. Begge Slagterier producerer Bacon, Fedt, Affalds-

Skjern Svineslagteri

produkter, Hoveder, Tæer, Pølser og desuden Kød- og Benmel. Paa Herningslagteriet er for Tiden beskæftiget 91 Personer, paa Skjernslagteriet 41 Personer,

Herning Svineslagteri

saaledes at Firmaet paa de to Etablissementer har et samlet Personale af 132 Personer.

Direktør A. Madsen, der er Indehaver af et meget betydeligt Tillidshverv som Formand for Privatslagteriernes Organisation, er født den 24. December 1880 i Hjørring. Han har faaet sin Uddannelse paa Hjørring Andels-Svineslagteri samt hos en gros-Importører i England.

VIGGO MORTENSEN
MANUFAKTURFORRETNING

Viggo Mortensens Manufakturforretning i Herning omfatter alt i Manufaktur, samt Trikotage og Udstyrsartikler. Forretningen, der er i stadig Fremgang, er grundlagt den 14. November 1930. Den er altsaa ikke ret gammel, men har alligevel erhvervet sig et godt Navn i en ret betydelig Kundekreds.

Manufakturhandler Viggo Mortensen

Manufakturhandler Viggo Mortensen rykkede ved Starten ind i Lokaler, der tidligere var benyttet af Manufakturhandler Peder Roust. — Disse Lokaler blev imidlertid underkastede en større Ombygning og fremtræder nu som helt nye, moderne og lyse Forretningslokaler, hvor Kunderne kan blive betjente efter Nutidens Fordringer. — Denne Kendsgerning i Forening med sunde og hæderlige

Driftsformer, forklarer paa naturlig Vis den konstante Fremgang i Omsætningen Aar for Aar. Firmaet beskæftiger for Tiden 5 Personer.

Manufakturhandler Viggo Ejsing Mortensen er født den 29. April 1907 i Herning. Sin Læretid udstod han hos Oskar Jensen i Ikast samt hos Harald Rix i Horsens. Teoretisk Uddannelse har han faaet ved den jydske Handelshøjskole i Aarhus, hvor han har bestaaet Handelsskoleeksamen, samt i Berlin, hvor Mortensen opholdt sig i 3 Maaneder paa Dekorationskursus.

HERNING HEDE- OG DISCONTOBANK AKTIESELSKAB

Herning Hede- og Diskontobank er oprettet 1872.

Herning var dengang en lille Landsby, bygget ret smaat ved det Kryds, der dannes af Landevejene Aarhus—Ringkøbing og Holstebro—Vejle. Det var da ogsaa udefra, man havde Øje for, at en Bank kunde have en Opgave at løse paa dette Sted; og det var udefra, man søgte den beskedne Kapital, hvormed Bankens Virksomhed skulde begynde.

Direktør A. N. Guldager

Det var Hedens store Pionerer, der skønnede, at der i Herning, som kun var omgivet af Hede, alligevel burde ligge et Pengeinstitut, der blandt sine øvrige Formaal kunde have Hedens Opdyrkning og Ophjælpning paa enhver Maade. Det var navnlig Generalkonsul H. Pontoppidan i Hamborg og daværende Ingeniørkaptajn Dalgas, der var de ledende Mænd i dette Forehavende. Det var disse Mænds fælles Interesse for Hedens Vanding, Beplantning og Opdyrkning, der førte dem sammen om Forehavendet. Og der blev affattet en Indbydelse til et Møde paa Hotel Royal i Aarhus med det Formaal at faa Banken stiftet.

Ved dette Møde — den 12. Marts 1872 — blev følgende Mænd valgte til Medlemmer af Bankens Repræsentantskab:

Ingeniørkaptajn Dalgas, Aarhus; Landvæsenskommissær G. Bruun, Asmildkloster; Apotheker J. C. Møller, Herning; Købmand K. Andersen, Herning; Forpagter Frandsen, Skjærummølle pr. Ringkøbing; Landinspektør W. A. Klein, Birkegaard; Proprietær Schnakenburg, Ejsingkjær; Branddirektør Fr. Mynster, Holsted; Jægermester G. Krøyer, Engelsholm pr. Vejle. — Listen omfatter Mænd, som var bosiddende nær Hedeegnene fra Ribeegnen til Limfjordsegnen.

De valgte Repræsentanter holdt den 16. Maj 1872 et Møde i Silkeborg for at fastlægge Bankens Forretningsførelse. Der var allerede da valgt en Direktion, hvori Prokurator Valeur og Købmand Petersen, begge af Herning, samt Generalkonsul Pontoppidan, Hamborg, havde Sæde. Valeur blev administrerende Direktør.

Til Formand for Repræsentantskabet valgtes Proprietær Bruun, som beklædte dette Hverv indtil sin Død i 1901. Hans Efterfølger blev Herredsfoged Siersted.

Banken begyndte sin Virksomhed den 1. Juli 1872. Der begyndtes smaat. Aktiekapitalen var i 1873 naaet til at udgøre 50,000 Rdlr., og den søgtes stadig forøget. Men alligevel havde man kun een ugentlig Bankdag, nemlig om Tirsdagen, og Kontoret havde da kun aabent fra Kl. 10—1. Det følte nu ogsaa ret stærkt i de første Aar, at Aktiekapitalen var for lille i Forhold til det store Formaal, Heden gav. Der knyttedes derfor til Banken en Spareafdeling, som allerede i 1875 havde fundet en efter Forholdene ret betydelig Tilslutning; der indestod paa denne Konto 66,638 Kr. 33 Øre. Og at man gjorde klogt i ikke at opgive Banken, fremgaar med al ønskelig Tydelighed af, at dens Status 31. December 1921 balancerede med 14,386,604 Kroner 06 Øre trods det, at Herning allerede da havde to andre betydelige Banker og en stor Sparekasse.

Banken havde til en Begyndelse Kontor i Prokurator Valeurs Ejendom i Bredgade, senere i Kancelliraad Jensens Ejendom i Østergade. Denne Ejendom blev ogsaa fraflyttet, idet Banken købte Naboejendommen, Østergade 25, hvori der tillige indrettedes Kontorer for Kreditforeningen af Grundejere paa Landet i Jylland. Omsider blev dog ogsaa Lokalerne i Østergade for smaa, og det besluttedes at erhverve Ejendommen Nr. 2 paa Hjørnet af Bredgade og Torvet og der at opføre en ny Bankbygning, hvori Kreditforeningen skulde have Kontorer paa første Sal. Bygningen opførtes efter Tegninger af Arkitekt Frimodt-Clausen, Aarhus, og toges i Brug den 20. Juli 1912. Den er indrettet saa godt, at den formentlig kan huse Banken langt ind i Fremtiden.

Foruden de 3 nævnte Direktører har bl. a. følgende Mænd haft Sæde i Direktionen gennem de vanskelige Tider:

Landinspektør Klein, død 1888; Kancelliraad F. V. Jensen, død 1907; Proprietær E. Tolderlund, Holtbjerg; M. D. Poulsen, død 1908. Kancelliraaden ledede Banken i Aarene 1882—1907 og har saaledes haft en meget væsentlig Del i dens Udvikling. Tolderlund fungerede i Direktionen 1876—1916, og hans store Lokalkendskab var af ikke ringe Betydning i denne Stilling.

Herning Hede- og Diskontobanks nuværende Leder er Direktør A. N. Guldager, født den 21. Februar 1885 i Hjørring. Indtil 1916 var Guldager Assistent i Hjør-

ring Diskontobank; 1916—18 var han Bogholder i Handels- og Landbrugsbanken i Thisted og i 1918—29 Direktør for samme Bank. I 1930 ansattes Direktør Guldager i sin nuværende Stilling. Det under ham sorterende Personale bestaar af 1 Bogholder, 1 Kasserer, 1 Fuldmægtig og 5 Assistenter samt 1 Bud.

Formand for Aktieselskabet er nu Borgmester Helge Kampmann, Herning.

AKTIESELSKABET HERNING TRÆLASTHANDEL

En af de største Forretninger i Trælast- og Bygningsartikler i Midtjylland er A/S Herning Trælasthandel, hvis anselige Lagerpladser, Pakhuse og Tømmerstabler er velkendte i Herning og Omegn. Firmaet er oprindelig grundlagt i 70-erne af et Konsortium af Købmænd med Nis-Hansen som Leder af den daglige Drift. Imidlertid overgik Firmaet den 1. Maj 1898 til et Aktieselskab, hvis Formand var Grosserer Arnold Andersen og med J. R. Lykkeberg som administrerende Direktør. Aktiekapitalen var ved Starten 46,000 Kr., men var, da Direktør Lykkeberg i 1902 afløstes af Firmaets nuværende Direktør, Alb. Rasmussen, 60,000 Kr., og i 1918 blev den yderligere udvidet til 150,000 Kr. ved Udstedelse af Friaktier.

Direktør Alb. Rasmussen

Det første Formandsskifte skete ogsaa i 1902, da den nuværende Formand, Købmand N. K. Hansen, tiltraadte.

Firmaet, der nu beskæftiger 12—15 Personer, handler med Trælast, Bygningsartikler, Kul og Koks. Dets Ejendom brændte i 1907, men samme Aar opførtes de nuværende Lagerskure. I 1920 foretog man endnu en betydelig Udvidelse, idet der bl. a. byggedes en Etage paa Forhuset og indrettedes et Apotek.

Alb. Rasmussen er født den 28. Oktober 1876 i Ejer i Ousted Sogn. Efter at være uddannet i Handelsfaget

i Aarhus og have aftjent sin Værnepligt, blev han ansat i P. Madsens Tømmerhandel i Frederikshavn. I 1899 blev han Bogholder i A/S Herning Trælasthandel og i 1902 Direktør. Han er i Bestyrelsen for Tømmerhandlerforeningen i Jylland, Medlem af Bestyrelsen i Foreningen af Cementimportører i Jylland og Formand for Oplysningsforeningen for Handel og Industri i Herning.

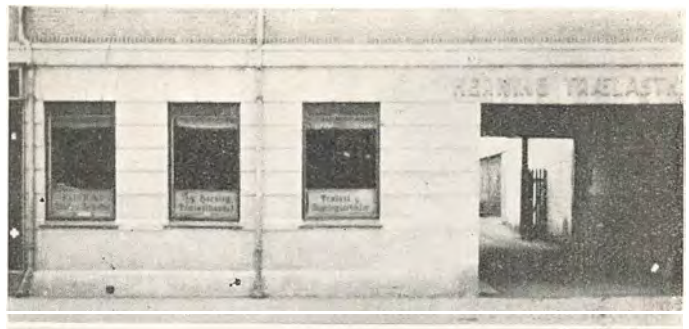

MARGARINEFABRIKEN HERNA

Det var i Aaret 1928, at R. S. Amstrup i Th. Nielsensgade 54 i Herning paabegyndte Fremstilling af Margarine, baseret paa Salg direkte til Forbrugerne. Lokaliteterne var ikke store, og af Maskiner havde han kun de allernødvendigste. Men var Omgivelserne smaa, saa var til Gengæld Arbejdsmodet og Tilliden til Fremtiden saa meget desto større, og Amstrup tog fat med godt Humør. Han var alene om Arbejdet, og da han omfattede sin Gerning med meget stor Interesse, viste det sig hurtigt, at hans Produkter var saa gode, at de havde let ved at vinde Indpas baade her og der. I 1930 var Omsætningen steget saa stærkt, at den betingede en Flytning. Amstrup overtog derfor samme Aar Herning Margarinefabriks Lokaler i Bethaniagade 5 samt de til Fabriken hørende Maskiner. I 1933 købte han Ejendommen, og nu fik han bredere Rum for sine Bestræbelser i Retning af solid og akkurat Betjening af sine Kunder. Den første Tid fremstillede han 550 kg Margarine om Maaneden, nu fremstiller han 5500 kg og beskæftiger 3 Mand i fast Arbejde. Fabrikationen bestaar kun af vegetabilsk Margarine, som fra 3 Vogne sælges direkte til Forbrugerne.

Fabrikant R. S. Amstrup

Fabrikant R. S. Amstrup er født den 24. September 1890 ved Randers og oplært ved Handelen. I 1922 fik

han en Stilling ved Herning Margarinefabrik og kørte som Sælger rundt i Omegnen. Denne Stilling varetog han med Dygtighed, indtil han i 1928 etablerede sin egen Forretning.

MIDTJYSK ELEKTROMOTOR REPARATION

Det er ikke mange Aar siden, Midtjysk Elektromotor Reparation, Bredegade 40 i Herning, blev startet; det skete i Aaret 1926, den 1. August. Allerede nu har Forretningen saa godt et Navn, at dens Virkeomraade strækker sig langs hele Vestkysten, fra Esbjerg til Lemvig. Dens Specialitet er, som Firmanavnet siger, at drive Værksted for Reparation af Elektromotorer og Fremstilling af Omviklinger til saadanne Motorer, Dynamoer og Transformatorer. Den kulante Maade, hvorpaa Firmaet altid behandler sine Kunder, de solide Reparationer, det udfører, har skabt det gode Ry, og en solid og moderne Forretningsgang har grundfæstet dette.

Direktor Simonsen

Firmaets Indehaver, W. Simonsen, begyndte i 1926 sin selvstændige Virksomhed under meget smaa og beskedne Forhold; paa Værkstedet havde han kun een Medhjælper, og Kundekredsen strakte sig ikke ud over Byens lokale Omraade. Flid og Dygtighed blev imidlertid belønnet med stadig Fremgang i Bedriften og en stedse mere omfattende Udvidelse af Virkefeltet; navnlig i Aaret 1931 var der stor Fremgang at spore i alle Retninger, særlig ogsaa med Hensyn til Forhandling af Elektromotorer, der er blevet en ny og

meget betydelig Gren af Virksomheden efterhaanden. Nu har Simonsen 6 Personer i fast Arbejde, og hans Motorer er at finde i ethvert Brug baade her og der.

Den gode Skole, Direktør Simonsen i sin Ungdom har gennemgaaet, har naturligvis ogsaa været ham en

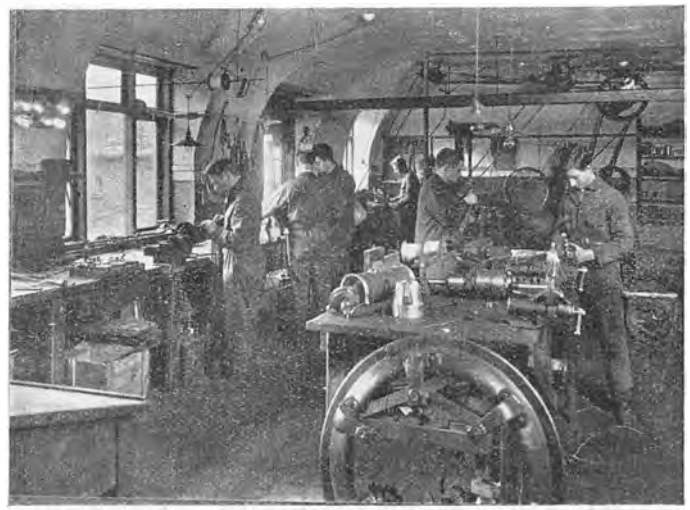

dygtig Hjælper i Bestræbelserne for at komme fremad. Simonsen er født den 8. Februar 1895 i Odense og lærte Faget hos det verdenskendte Firma Thomas B. Thrige, Odense. Efter endt Læretid blev han ansat ved Thriges Filial i København og var senere Værkfører paa Sola Elektricitetsfabrik i Larvik i Norge. Efter sin Hjemkomst fra Udlandet har han endvidere været ansat som Prøvemester hos flere af vore førende Firmaer, bl. a. hos Thomas B. Thrige og hos Jydsk Elektro i Aarhus, indtil han etablerede sit eget Firma.

S. HEBSGAARD TRICOTAGEFABRIK

Blandt de mange Hjul, der er med til at drive det store Maskineri, som hedder Erhvervslivet i Herning, maa S. Hebsgaards Tricotagefabrik regnes med. Fabriken blev oprindelig grundlagt i 1901 i Ikast, men flyttedes i 1917 til Herning, og naar det oplyses, at Hebsgaard begyndte med 4 Mand og nu beskæftiger 40—60,

er der egentlig sagt tilstrækkeligt om Virksomhedens smukke Udvikling gennem de forløbne Aar.

Fabriken, der har til Huse paa Silkeborgvej 9, er opført i Aarene 1916—17 af S. Hebsgaard. Senere er den blevet udvidet. I 1919 indrettedes eget Farveri, og i 1930 optoges Fabrikation af Strømper. Firmaets Fabrikata i Tricotage og Strømper sælges over hele Landet.

S. Hebsgaard er født den 24. Marts 1870 i Hvidbjerg Sogn i Thy og var oprindelig Mejerist. Han var saaledes i 11 Aar Mejeribestyrer i Ikast, før han begyndte som Tricotagefabrikant.

Medindehaveren, Aksel Hebsgaard, der blev optaget i Firmaet 1920, er født den 28. September 1896 i Ikast.

W. JOHANSENS MASKINFABRIK

W. Johansens Maskinfabrik i Herning, beliggende Smedegade 16, er en stor og produktiv Virksomhed, der beskæftiger en Arbejdsstyrke paa omkring 40 Personer. Fabriken er grundlagt i Aaret 1900 i Østergade af Fabrikant W. Johansen, der til en Begyndelse nærmest beskæftigede sig med Reparation af Mejerimaskiner etc. Efterhaanden kom W. Johansen saa imidlertid ind paa det fabrikationsmæssige, idet han i 1907 fremstillede sin første Petroleumsmotor og tillige gav sig til at lave Gasmotorer, alt beregnet for mindre industrielle Virksomheder.

Afd. Fabrikant W. Johansen

Fabrikant C. G. Johansen

Det viste sig hurtigt, at han med denne Fabrikation havde faaet fat i den rigtige Ende, og i 1908 etableredes Samarbejde med I/S „Junget" for Fremstilling af Træbearbejdningsmaskiner, hvilket naturligvis lagde et Plus yderligere til den Fremdrift, der var i det Johansen'ske Firma. De Maskiner, man nu i særlig Grad kom ind paa at bygge, er Maskiner til mindre Haandværkere og Industridrivende, saasom Baandsave, Afrettere og ellers alt indenfor Branchen. Saa sent som i 1930 har Firmaet desuden optaget Fabrikation af Hurtigboremaskiner til Jernindustrien, og paa begge Felter haves en stor og solid Kundekreds. W. Johansens Navn og Mærke paa Maskinerne er altid en Borgen for, at det er det rette Kram, man har for sig.

Den 3. August 1927 døde Etablissementets Grundlægger, Fabrikant W. Johansen, og siden da har hans Søn, C. G. Johansen, ledet Fabriken og paa alle Maader sørget for at hævde de gode Traditioner fra Faderens Tid og udbygge dem videre paa nye Muligheder.

Fabrikant W. Johansen var født den 1. Februar 1870 i Hørning ved Aarhus og var oplært ved Maskinfaget,

ligesom han havde rejst 5 Aar i Tyskland og Schweiz for videre Uddannelse. Fabrikant C. G. Johansen er født den 14. August 1908 i Herning og fik altsaa i en meget ung Alder Ledelsens Byrde lagt paa sine Skuldre. Johansen har paa Teknikum i Mittweida i Sachsen bestaaet Betriebsingeniøreksamen.

HERNING MEK. VÆVERI AKTIESELSKAB

Herning mekaniske Væveri er grundlagt i Aaret 1919, og Væveriets Bygninger, Skolegade 75, er opførte samme Aar. Fabrikens Virksomhed har stedse været i Fremgang lige siden Starten og er det i Øjeblikket i særlig stærk Grad. I 1929 underkastedes Bygningerne en omfattende Udvidelse, og atter i 1933 paabegyndtes en saadan. Direktør S. Christensen, der straks ved Starten ansattes som administrerende Direktør, har aabenbart det absolut rigtige Greb paa at lede et Væveri. Han lader hele Landet berejse af Repræsentanter, saavel København som Provinsen, og selv foretager Direktøren jævnligt Rejser til Udlandet, hvor han i de førende Centrer

Direktør S. Christensen

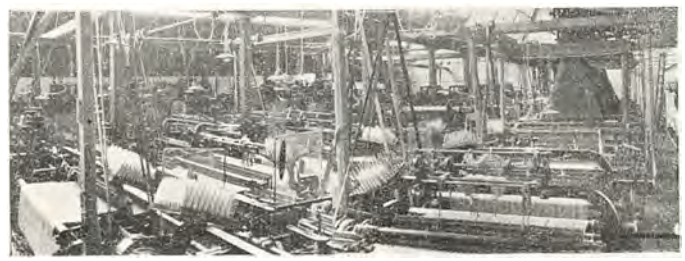

henter nye Impulser og hjemfører Nyheder i Modeller, saaledes at hans Fabrikation til enhver Tid kan ligge i første Plan.

Straks ved Grundlæggelsen anlagdes Væveriets Produktion paa Fremstilling af Lærreds- og Bomuldstøjer; men senere er der anskaffet en Række nye Maskiner, saaledes at Fabrikationen har kunnet omlægges til Gardinstoffer, Portièrestoffer samt endvidere Lærred og Stoffer til Dynebetræk. I de her nævnte Varer er der opnaaet et meget stort Salg, og blandt Kunderne Landet over ved man, at Herning mekaniske Væveri altid leverer Kvalitetsvarer, der er gangbare under alle Forhold.

Direktør S. Christensen, der for Tiden har ca. 65 Personer i fast Arbejde, er født den 12. November 1866 i Aulum. Han er uddannet Manufakturist og har i en Aarrække haft Forretning i denne Branche, dels i Skjern og dels i Herning, hvor hans Navn er kendt og anset, ligesom det har en god Klang i Handelskredse Landet over. Direktøren er Medlem af Bankraadet for Herning Handels- og Landbrugsbank.

HERNING PENGESKABSFABRIK

Herning Pengeskabsfabrik staar i Fagfællers som i Almenhedens Bevidsthed som et smukt Bevis paa, hvad en enkelt Mand kan udrette ved Hjælp af Energi og Handlekraft, parret med teknisk Snille og forretningsmæssige Dispositioner i de rette Øjeblikke.

Fabrikant F. Hansen

Fabriken er grundlagt i 1922, da dens Indehaver, Fabrikant Hansen, begyndte sin Virksomhed, idet han med egne Hænder besørgede det meste af Arbejdet; han havde kun en Lærling til Hjælp. Med friskt Humør tog han fat paa de ofte vanskelige Opgaver, og saa godt er hans Arbejde lykkedes for ham, saa velrenomerede er hans Pengeskabe og større Anlæg, at han nu kan beskæftige 10 Mand i fast Arbejde. Hans

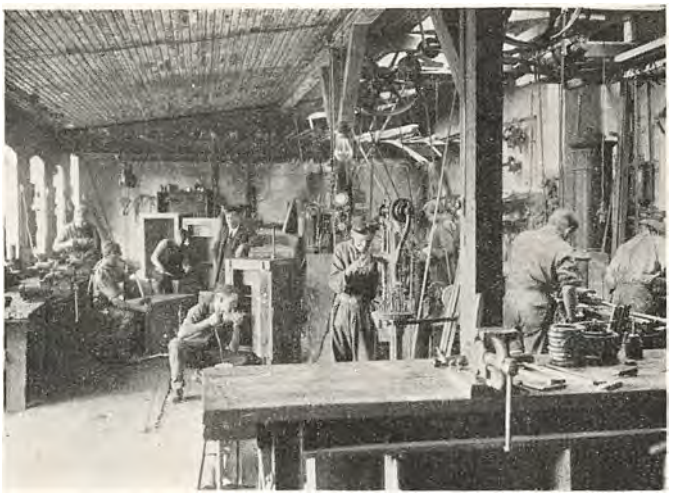

Værksteder, der byggedes allerede i 1914 til andet Brug, er rummelige og nu moderne indrettede for Branchen. Butik og Udstillingslokaler er derimod opførte saa sent som i 1933, saa det behøver næppe at tilføjes, at ogsaa de er paa Højde med den Tid, hvori vi lever.

Fabrikens Specialiteter er Penge- og Boksanlæg, i særlig Grad — som Navnet antyder — Pengeskabe. Firmaet har bl. a. leveret Boksanlægene til Jydske Grundejeres Kreditforening i Herning og til Herning Handels- og Landbrugsbank.

Fabrikant F. Hansen, Skaberen af den smukke Virksomhed, er født den 7. Juli 1894 i Thyregod. Sin Læretid udstod han i Vejle hos D. C. Petersen & Søn. Senere tog han Uddannelse som Maskinmester og har bestaaet første og andel Del af Maskinisteksamen. I nogen Tid arbejdede han i Udlandet, men har ellers været ansat hos Burmeister & Wain og hos andre førende Firmaer her i Landet, indtil han etablerede sig i Herning, hvor Chancerne altsaa har vist sig at svare til Forventningerne.

KJÆR & KALLESØE MASKINHANDEL

Kjær & Kallesøes Maskinhandel, der har Domicil Østergade 27 i Herning, er en ganske ny Forretning. Den er grundlagt i 1930, men har ikke desto mindre en betydelig og anset Position i Herning Opland og tildels videre ud. I Løbet af de 3 Aar, der er gaaet siden Starten, har Firmaets Grundlægger, Chr. Kjær, formaaet at kæmpe sig saaledes ind paa Markedet, at hans Forretning nu er en af Byens største i sin Art.

Kjær & Kallesøes Hovedkontor ligger i Lemvig, hvor ogsaa de Maskiner, der forhandles, fremstilles eller samles. Firmaets Specialitet er Landbrugsmaskiner af alle Arter; men dets fornemste Fabrikation er Tærskeværket „Vestjyden", der er almindeligt anerkendt som et ydedygtigt og paalideligt Tærskeværk, der ikke alene tærsker Kornet rent, men som ogsaa giver en velrenset Kærne, hvilket er noget, Landmændene i særlig Grad sætter Pris paa. „Vestjyden" brummer om Efteraaret overalt i Vestjylland. Alene gennem Afde-

lingen i Herning er der i Løbet af 1933 solgt ikke mindre end ca. 30 Tærskeværker, og det er at vente, at 1934 vil give et endnu større Salg. Som Helhed taget er Chr. Kjærs Firma i stadig og solid Fremgang; det beskæftiger i Øjeblikket 3 Personer, skønt Ekspedition af Landbrugsmaskiner jo ikke giver særlig meget manuelt Arbejde.

Maskinhandler Chr. Kjær, hvis Skikkelse i særlig Grad er velset hos Landmændene, er selv oprindeligt Landmand og har faaet sin Uddannelse som saadan paa forskellige Gaarde. Han gik først over til sin nuværende Metier i 1930. Kjær er født den 10. November 1895 i Herning.

MAGASIN JENS JENSEN

Det Firma, som nu bærer Navnet Magasin Jens Jensen, Herning, er grundlagt Aar 1900 af Wilhelm Dalgaard. — Dalgaard købte den Ejendom, hvori Forretningen stadig har Lokaler, og etablerede sig der. Ejendommen lod han ombygge og indrette efter de bedste Mønstre, og disse gennemgribende Forandringer bevirkede, at Butiken fik det smukke og solide Udseende, som præger den endnu i Dag. I Aarenes Løb opvoksede der paa denne Plads og i disse Lokaler en stedse mere anset og omfattende Virksomhed, der skaffede sig en Mængde Kunder saavel i By som paa Land. I 1929 overtoges Firmaet af den nuværende Indehaver, Manufakturhandler Jens Jensen, og kom derved til at føre sit nuværende Firmanavn. Jensen havde tidligere Forretning paa Hjørnet af Bredgade og Mindegade, og i de første halvandet Aar efter Overtagelsen af det af Dalgaard grundlagte Firma drev han begge Forretninger i Forening. Hans Specialer er nu Manufaktur, Kjoler og Udstyr, og Omsætningen i disse Varer er saa stor, at han til daglig har et Personale paa ikke mindre end 15 Personer.

Købmand Jens Jensen

Hjørneejendommen, hvori den kendte Manufakturhandel findes, er beliggende i Bredgade paa Byens Hovedstrøg og er Firmaets egen Ejendom. Dens store og moderne udstyrede Udstillingsvinduer kan ikke undgaa at vække Opmærksomhed hos enhver, der besøger Herning og gaar en Tur gennem Strøget.

Købmand Jens Pedersen Jensen, der paa udmærket Maade har forstaaet at udbygge og grundfæste Forretningens gode Omdømme, er født den 26. Marts 1891 i Løkken. Sin Læretid udstod han gennem 5 Aar hos Firmaet J. C. Henriksen i Marstal. Før han kom til Herning, havde han Forretning i Nimtofte i Aarene 1920—25. Købmand Jensen er Medlem af Manufakturhandlerforeningens Bestyrelse.

H. J. CHRISTENSEN CENTRALVARMEANLÆG

For Enhver, der aflægger Besøg i H. J. Christensens Værksteder i Bredgade 40, i Herning, aabner der sig straks ved Indtrædelsen et levende Indtryk af et Etablissement, hvori ærlig og flittig Stræben, Arbejdsglæde og haandværksmæssig Forretningssans altid har været i Højsædet. Der er en egen Atmosfære af Fremdrift og Skabertrang over dette Foretagende.

Aut. Gas- og Vandmester H. J. Christensen

Blikkenslagermester H. J. Christensen grundlagde sit Firma i 1917 i Form af et lille Værksted over Gaarden. Her tog han personligt fat med Lyst og Energi, og det skal siges til hans Ros, at han endnu den Dag i Dag, hvor han har mange Folk i Arbejde, altid selv er fremmest i Døgnets forskellige Opgaver. Allerede et halvt Aar efter Starten udvidedes Bedriften med en lille Butik, omfattende Køkkenudstyr, Mejeriartikler o. lign. og samtidig fik Christensen Autorisation som Vand- og Gasmester. Og nu gik det Slag i Slag med Udvidelserne. I 1921 optoges en sideløbende Virksomhed med Installation af Centralvarmeanlæg, og i 1926 var Christensen saa vidt, at han kunde købe Ejendommen og benytte Lejligheden til paany at udvide og modernisere sin Forretning. Værkstedsbygningen over Gaarden fik efterhaanden et helt andet Udseende, end den havde i 1917, og i denne Bygning indrettedes, foruden Værkstederne, Lagerplads for Støbegods og Materialer af forskellig Slags. Firmaets Indehaver kunde med Stolthed se tilbage paa de Aar,

der var gaaet, og tillige fremad mod nye Sejre, der skulde vindes. I Dag er hans Specialitet Centralvarmeanlæg, og han beskæftiger til Stadighed 12 Personer, ofte ca. 20, foruden sig selv.

Med Hensyn til Centralvarmen kan det iøvrigt nævnes, at H. J. Christensen har installeret saadanne Anlæg bl. a. paa Clasonsborgs Hovedbygning, paa Herning Højskolehjem og paa flere kommunale Bygninger samt paa Hotel „Herning". Anlægget i Hotellet er, ligesom flere andre, af større Dimensioner og er udført efter egen Projektering. I denne Forbindelse bør det slaas fast, at H. J. Christensen altid har lagt Vægt paa at yde et Arbejde, der i enhver Henseende med fuld Ret kunde betegnes som værende første Klasses; selv tillægger han denne Kendsgerning en betydende Del af Æren for den Sukces, hans Firma i Aarenes Løb har opnaaet.

Aut. Gas- og Vandmester H. J. Christensen er født den 22. November 1883 i Viborg og er udlært som Blikkenslager hos A. Iskou i Hobro. Som Svend havde han Arbejde forskellige Steder, bl. a. hos Blikkenslagermester Th. Jensen i Faaborg samt i 7 Aar hos Stoffregen i Herning.

I den driftige jydske Hedeby er Christensen nu en kendt og skattet Borger, Formand for Haandværkerforeningen, Medlem af Borgerforeningens og Forsvarsbroderforeningens Bestyrelser samt Repræsentant for Danske Grundejeres Brandforsikring i Ringkøbing Amt.

HERNING PRODUKTFORRETNING
v. BRDR. HANSEN

Produkthandelen er vel mere end de fleste andre Handeler afhængig af Konjunkturer og inden- og udenlandske Forhold, skiftende Tider, Krig eller Fred.

Købmand Emil Hansen

Prokurist Johannes Hansen

Skal man i korte Træk opridse Herning Produkthandels Historie, faar man i hvert Fald et levende Indtryk af, at saaledes er det.

Herning Produktforretning er grundlagt i 1916 som Indkøbsforretning, specielt for gammelt Jern og andre Metaller. Grundlæggeren, Johannes Hansen, har vejret en Chance paa dette Felt, og skønt hans hele Startkapital var paa 45 Øre, tog han trøstigt fat. Hans Forretningslokale var et lille Rum i en Bagbygning i Smedegade 17 i hans Faders Ejendom. Den Chance, Johannes Hansen havde vejret, viste sig hurtigt at være af fantastisk Karakter, og de 45 Øre blev hurtigt formeret i tusinde Fold. Krigsperiodens Højkonjunkturer bragte Omsætningen opad med svimlende Fart. Knapheden paa Metaller og de krigsførende Magters Opkøb af alt, hvad der overhovedet kunde skrabes sammen

til Vaaben- og Ammunitionsfabrikation, bevirkede, at vi her i Landet maatte klare os med nøje afgrænsede Kvanta, og Priserne steg enormt. Allerede et halvt Aar efter Johannes Hansens Start var hans Forretning blevet af et saadant Omfang, at hans Fader kunde indtræde som Kompagnon, og de to i Forening opkøbte og videresolgte nu alt det Metal, de overhovedet kunde faa fat i, saaledes at det igen kunde komme til Nytte. Om de f. Eks. havde kunnet støde paa en af Nutidens, som det syntes, ganske meningsløse Automobil-„kirkegaarde", hvilken Guldgrube vilde det ikke have været for dem!

De fantastiske Prisstigninger, der fulgte hinanden som den ene bag den anden, bragte i 1919 Johannes Hansens Omsætning op paa noget over 150,000 Kr. Men det blev ikke ved at gaa den Vej. Tiderne blev andre, og i 1922 satte et kæmpemæssigt Prisfald ind. Krigens Jern vendte tilbage til Fredens Tjeneste. Omsætningen i Herning Produktforretning gik ned paa et ganske lavt Niveau, og Firmaets Grundlægger gik over i en anden Virksomhed, blev lønnet Arbejder i et halvt Aars Tid, medens hans Fader, Jens Hansen, alene passede Forretningen, hvis Format jo nu var mindre. Paa Grund af svagt Helbred maatte Jens Hansen dog snart trække sig tilbage til Privatlivet, og Sønnen tog saa atter fat som Indehaver og Leder af Produktforretningen. Jævnt og stilfærdigt drev han den fremad paany. I 1924 tiltraadte hans Broder, Maskinarbejder Emil Hansen, Firmaet, som derefter indregistreredes under det nuværende Firmanavn med Emil Hansen som ansvarlig Leder og Johannes Hansen som Prokurist. Forretningen udvidedes samtidig til ogsaa at omfatte et Maskin- og Reparationsværksted, og Omsætningen i begge Afdelinger var jævnt stigende, men fik dog i 1926 saa stort et Opsving, at der kunde antages 2 Medhjælpere.

I Januar 1925 købtes Smedegade 17 af Faderen, og i 1928 lejedes i Fonnesbechsgade 14 Lokaler til Etablering af et Udsalg af nyt og brugt Støbegods samt Bygningsartikler. I denne sidstnævnte Branche har

Brødrene Hansen leveret store Hegnsarbejder til bl. a. Herning Kommunes Rensningsanstalter, Tennisbaner, til Gasværket og andre kommunale Bygninger. Saadanne Hegnsarbejder er nu Firmaets Specialitet, og desuden haves en Specialitet i Forhandling af Morsø Støbegods.

Købmand og Maskinsmed Emil Hansen, den nuværende Chef, er født den 12. Oktober 1898 og er uddannet som Maskinarbejder paa Herning Jernstøberi og Maskinværksted. Senere havde han Arbejde paa Glyngøre Skibsværksted.

Prokurist Johannes Hansen, Firmaets Grundlægger, er født den 6. April 1900 og blev efter Konfirmationen sat i Købmandslære. Da han var 16 Aar gammel, ophørte imidlertid den Forretning, hvor han stod i Lære, og da var det, han startede Herning Produktforretning, hvis Skæbne altsaa har været baade rig og afvekslende.

OTTO C. JENSEN
JERN- OG STAALFORRETNING

Otto C. Jensens Jern- og Staalforretning er grundlagt i Aaret 1922 i Smedegade 24 i Herning af nuværende Indehaver som Handel med Bygningsartikler, Støbegods og Brændsel. I 1925 tilkøbtes Brødrene Kiers Jernafdeling i Herning, Smedegade 28, og i 1928 inddroges endvidere Ejendommen Nr. 26 under Firmaets Virkeomraade; denne Ejendom anvendes nu til privat Bopæl og delvis til Forretningslokaler. De 3 Bygninger tilsammen udgør nu et ret omfattende Kompleks, i hvilket samtlige Forretningens Afdelinger virker Side om Side.

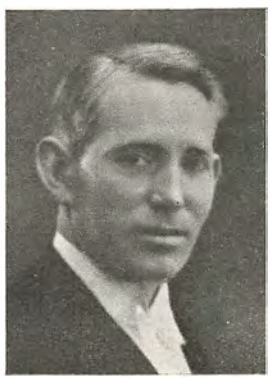
Grosserer Otto C. Jensen

Hos Otto C. Jensen forhandles Jern og Staal, alt til Smedebrug og til Fabrikation og Reparation af Værktøj og Maskiner. Endvidere forhandles Centralvarmeartikler, Sanitetsartikler, Landbrugsmaskiner og Reservedele hertil. Stort Udvalg føres desuden i Bygningsartikler, saasom Cement, Kalk, ildfaste Materialer, Masonite, Terrazzo samt Fliser til Vægge og Gulve samt Kul, Koks, Cinders og Brænde. Med Hensyn til de enkelte Specialiteter kan det anføres, at Firmaet er Eneforhandler af Svendborg Støbegods og S. K. F. Kuglelejer. Firmaet er Leverandør til Herning Kommune samt flere Landkommuner og har ved Siden heraf Forbindelse med de fleste af Byens og Oplandets Mestre. Forretningen drives baade som Detailhandel og med Salg en gros, dog mest det sidste.

Den kendte og ansete Forretnings Omsætning laa i Aarene 1922—25 paa omkring 100,000 Kr. — udelukkende i Bygningsartikler, Brændsel og Støbegods. Efter Jernforretningens Tilknytning i 1925 steg Omsætningen samme Aar til 200,000 Kr., og nu ligger den hvert Aar paa 2—300,000 Kr., afpassende sig efter Priser og Konjunkturer, men stadig med Stigning i Omsætningsmassen. I den daglige Drift er foruden Indehaveren 5 Mand beskæftiget, og desuden raades over 2 Rejsende.

Grosserer Otto C. Jensen er født den 19. September 1886 i Gaaser i Øster Hassing Sogn og er udlært som Tømrer. Som Svend arbejdede han i forskellige Byer. I 1908 flyttede han til Herning, hvor han i Aarene 1911—22 virkede som Tømrermester, først i Th. Nielsensgade 44, senere i Laulundsgade, hvor han drev baade Maskinsnedkeri og Tømrerværksted. Otto C. Jensen er en virksom Mand, der aldrig har ligget paa den lade Side. Selv offentlige Tillidshverv har han

faaet Tid til at passe; han er tidligere Medlem af Huslejenævnet, af Ligningskommissionen og af Herning Haandværkerforenings Bestyrelse, men har nu, grundet paa Forretningens stærke Udvikling, der tager hele hans Tid, trukket sig tilbage fra disse Hverv.

Otto C. Jensen har 3 Sønner, hvoraf de 2 er voksne og ansatte i Forretningen paa Kontor og Lager, hvor de gennemgaar en grundig og alsidig Uddannelse med Henblik paa senere at overtage Faderens Forretning. Ogsaa den yngste Søn agter at gaa samme Vej.

A/S HERNING BRØDFABRIK

Det Firma, der nu bærer Navnet A/S Herning Brødfabrik, er grundlagt Aar 1902 af Bagermester Kr. Niel-

Mejerieier J. C. Ærthøj

Direktør Michaelsen

sen, Adsbøl, som drev det til 1923 og solgte det til Bagermestrene i Herning, der drev det som Aktieselskab til 1931, da de solgte det til Bagermester N. Michaelsen og Mejeriejer J. C. Ærthøj.

Denne Virksomheds Specialitet er Rugbrød, og som Rugbrødsfabrik er den i Besiddelse af et anset Navn i vide Kredse. Det daglige Salg i denne Vare ligger nu paa ca. 800 Brød, og dette Antal er i jævn og stadig Stigning. Det maa da ogsaa siges, at Fabrikens Indehavere gør deres bedste for til enhver Tid at levere en velsmagende, fintæltet Kvalitetsvare. De nyeste og bedste Maskiner findes i Bageriet saavel som de mest moderne Ovne, saaledes at ethvert af Nutidens Krav kan efterkommes. Fabriksbygningen er opført i 1902 af Nielsen Adsbøl. Arbejdsstyrken er paa 4 Mand.

J. C. Ærthøj, der er født den 23. Marts 1879 i Søvind ved Horsens, er, foruden at beklæde Stillingen som administrerende Direktør, Formand for Aktieselskabet. Samtidig er han Indehaver af Mejeriet „Herninglund" og er af sine Medborgere paalagt flere Tillidshverv, idet han er Medlem af Haandværkerforeningens, Forsvarsbrødrenes og Borgerforeningens Bestyrelser. Direktøren er saaledes en Mand, der har nok at gøre, og hvis Navn er kendt og skattet i Byen og dens Omegn.

Direktør Michaelsen har lært Bagerivirksomhed i Herning og har faaet sin videre Uddannelse forskellige Steder i Landet saaledes, at han med sin udmærkede Fagkundskab og sine indhøstede Erfaringer var en betydelig Kraft for Fabriken, naar nye Fremstød skulde gøres. Michaelsen er Sekretær og Revisor i Bagermesterforeningen for Herning og Omegn.

HERNING MASKINSNEDKERI & LISTEFABRIK

Paa Herning Maskinsnedkeri og Listefabrik, Vestergade 15, fremstilles Bygningsmaterialer af alle Slags indenfor Træarbejdets Omraade, saasom Døre og Vinduer, Paneler og Lister, og Snedkeriet er almindeligt kendt for sit smukke og solide Arbejde. Dette bekræftes tilfulde, naar man blot nævner, at Firmaet er Leverandør til saadanne Institutioner som Skoler, Banker og Sparekasser, samt til Museet i Herning — allesammen Steder, hvor kun 1. Klasses Arbejde og Kvalitet akcepteres. Det største Arbejde, man har udført, var en Leverance til Hammerum Herreds Sparekasse. Denne Levering var særligt smukt udført, bl. a. i Teaktræ, og har vakt almindelig Beundring.

Tømrermester N. Overgaard

Virksomheden med Maskiner og andet Tilbehør overtoges af Tømrermester N. Overgaard i 1913 efter Firma Brdr. Lund og købtes i Forening med Snedkermester P. Olesen. Kompagniskabet varede indtil 1920, da Overgaard overtog Bedriften for egen Regning som eneste Indehaver. Hans er derfor Æren for den smukke Stilling, Firmaet i Dag indtager. Selv er han til Stadighed med i det daglige Arbejde og beskæftiger iøvrigt en Arbejdsstyrke paa 4—6 Mand — ved Lejlighed flere.

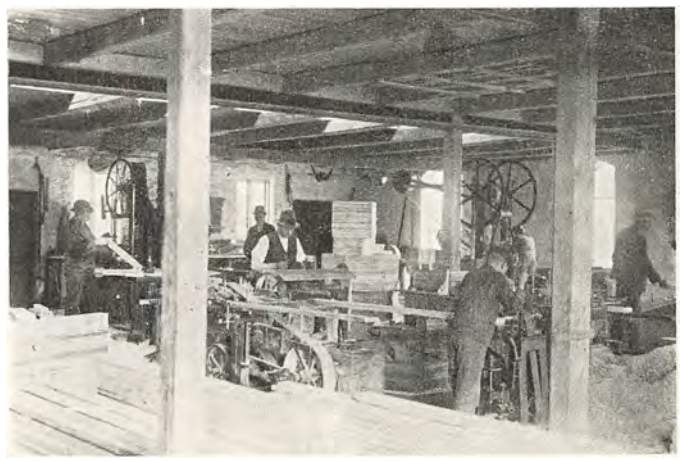

Fabrikant Overgaard er født den 24. Oktober 1870 i Nøvling i Hammerum Herred. Sit Lærested som Tømrer og Snedker havde han hos Mads Overgaard i Gellerup Kirkeby fra 1886, og senere arbejdede han som Svend hos forskellige jydske Mestre. I 1894 etablerede han sig som Mester i „Vejely" i Herning Landsogn, og her virkede han indtil 1913, da han overtog Herning Maskinsnedkeri og Listefabrik.

Overgaard er at finde blandt Herning Bys kendte Personligheder. I en Aarrække tiltraadte han som Suppleant i Byraadet og har siden 1901 været Medlem af Herning Højskoleforenings Bestyrelse. I over 30 Aar har han været Vurderingsformand i Herning Landsogn for den alm. Brandforsikring for Landbygninger.

HERNING MASKINFABRIK

Herning Maskinfabrik udskiltes i Aaret 1904 af en større Virksomhed, K. Andersens Maskinfabrik, og etableredes som selvstændigt Firma med Fabrikant P. Mortensen som Indehaver. Formaalet var Fabrikation af Landbrugsmaskiner, fornemmeligst Tærskeværker, Hakkelsesmaskiner og Kværne. Denne Fabrikation drives den Dag i Dag og giver Beskæftigelse til 8 à 10 Personer. Herning Tærskeværker bruges i vide Kredse i Landbruget og har Ord for at være baade teknisk snilde og solide og besparende i Drift.

P. Mortensen overdrog i 1913 Virksomheden til Fabrikant Andreas Jensen, som i 1919 videresolgte til den nuværende Indehaver, J. Østergaard, i Forbindelse med en Kompagnon, Aage Højfeldt. De to Herrer arbejdede sammen indtil 1927, da J. Østergaard overtog Firmaet som eneste Indehaver og fremdeles leder det til egen og Kundernes Tilfredshed.

Fabrikant J. Østergaard er født den 22. Juni 1885 i Snebjerg ved Herning og har været ansat paa Herning

Maskinfabrik siden 1911, først som Bogholder og senere som Medindehaver, indtil han blev Etablissementets Ejer. Oprindeligt har Østergaard lært Kolonialbranchen og var ialt i 7 Aar ansat i sin Læreplads.

I Aarene 1921—31 var Fabrikanten Kommunalrevisor i Herning.

BRYGGERIET „JERNKILDE"

Bryggeriet „Jernkilde", Bryggergade 3 i Herning, er startet i 1893 og har siden da brygget mangen en herlig Tønde Øl. Dets første Ejer, Brygger Michael Kiær, overdrog i 1918 Forretningen til Fabrikant Christen Jespersen, som betalte Forretning og Ejendom med en Sum af 60,000 Kr. Jespersen saa det som sin Opgave at bevare de gode Forretningsprincipper, den redelige Aand fra Forgængerens Tid, og har naturligvis samtidig, eftersom Forholdene krævede det, været paa Vagt overfor Udviklingen, saaledes at han til enhver Tid kunde hamle op med inden- eller udenbys Konkurrenter, hvad enten det nu gjaldt Brygning af Øl eller Fabrikation af Sodavand. Hans Specialitet er i Dag Mineralvande — Apollinaris, Citronvand etc. — samt Hvidtøl, og man kan ikke undgaa at tilføje, at Fabriken naturligvis ogsaa er begyndt paa Fremstilling af en moderne Drik: „Cheranto", som en Konkurrenceartikel overfor andre Bryggeriers stærkt indarbejdede Drikke: „Chabeso", „Druetta" o. s. v., og at Herningboerne drikker „Cheranto", er givet.

Fabrikant Christen Jespersen

Hans Peter Jespersen

Bryggeriet »Jernkilde«

Bryggerigaarden, som bestaar af to sammenbyggede Huse samt den egentlige Bryggeribygning, der ligger vinkelret paa Facadebygningerne ud mod den store Gaardsplads, er ikke ændret i videre Grad i Tidernes Løb. Dog er det samlede Exteriør et noget andet end tidligere. Motor-Lastvogne til Produkternes Udkørsel har afløst Hestekøretøjerne, og i Gaarden er bygget Garager og indrettet andre tidssvarende Forbedringer. Men som Helhed hviler en hyggelig Patina over den smukke Gaard og den tilstødende Have; ialt spænder Ejendommen over et Areal paa 4500 Kvadratalen, beliggende midt i Byens Hjerte — en Idyl, hvori der er Liv og Virksomhed.

Christen Jespersen er født den 29. Juli 1876 i Sunds pr. Herning. Oprindelig var han Gaardejer, idet han overtog sin Svigerfaders Gaard „Kragsnap" ved Sinding. I 1916 solgte han imidlertid Gaarden og flyttede til Herning, hvor han efter 2 Aars Studietid paa Bryggeriet „Jernkilde" overtog dette. Jespersen deltager den Dag i Dag personligt i Døgnets Arbejde paa Bryggeriet, hvor han desuden beskæftiger 2 Mand foruden 1 Chauffør og ekstra Mandskab i Sommersæsonen. Hans Søn, Hans Peter Jespersen, som egentlig havde tænkt sig at blive Polytekniker, har opgivet sine Studier for at hellige sig Arbejdet i Faderens Forretning og er saaledes selvskreven Arving til denne.

POUL KRØJGAARD
TRIKOTAGEFABRIK

Firmaet Poul Krøjgaard er ungt af Alder, grundlagt i 1928, men rigt af Udvikling, eftersom det Aar for Aar, takket være en stedse stigende Omsætning, har haft Udvidelse behov.

Poul Krøjgaard startede sin Fabrik i lejede Lokaler i Smedegade 11, men havde allerede Aaret efter saa meget at gøre, at han maatte flytte til større Lokaler i Sølvgade 12. Han begyndte med kun 2 Skaanemaskiner og 4 Rundvæve, men har allerede nu den Glæde at kunne mønstre i Række og Rad ikke mindre end 22 Rundvæve og Skaanemaskiner foruden 16 Symaskiner. Disse Tal taler jo for sig selv deres eget tydelige Sprog. Alle Maskinerne er af Model og Fabrikation det allernyeste, der er at finde paa dette Omraade, saaledes at det fine Damelingeri og Dameundertøj, der forfærdiges som Fabrikens Specialiteter, kan tage Konkurrencen op med det bedste af det bedste.

Aar 1930 var ogsaa Lokalerne i Sølvgade blevet for smaa, og den nuværende Fabriksbygning opførtes. Dens store og lyse Lokaler giver et smukt Indtryk af Soliditet og velfunderet Virke og giver samtidig Plads ud i Fremtiden for den gode, støtte og rolige Fremgang, der er i Forretningen, som i Dag beskæftiger 21 Personer.

Fabrikant Poul Krøjgaard er født den 22. Januar 1898 i Timring Sogn og er udlært Væver. Efter endt Læretid tog Krøjgaard fat paa den Bestilling, hvorfra saa mange af vort Lands dygtige Erhvervsdrivende i Tidernes Løb er udgaaet, nemlig som rejsende Uldhandler. I 1920 slog han sig dog ned i Aarhus, hvor han købte en Trikotageforretning. Denne solgte han igen i 1922, da Rejsefeberen atter greb ham, og nu rejste han Landet rundt i 6 Aar som en god Agitator for Hammerum Herreds gode Navn og Rygte paa Uldhandelens Omraade, indtil han saa i 1928 — i Januar Maaned — grundlagde sin nu saa omfattende Virksomhed i Herning.

HERNING KJOLEFABRIK

Herning Kjolefabrik er en af de Virksomheder, der ganske uvilkaarligt fanger tilrejsende Menneskers Opmærksomhed, naar saadanne Mennesker spørger efter, hvad Byen har af Industri og Stor-Erhverv. Fabriken beskæftiger nemlig ikke mindre end 160 Personer, og dens Firmanavn er kendt af Fagfolk og Manufaktur- og Konfektionshandlere over det ganske Land.

Fabrikant Carl F. Nielsen

Det var i Aaret 1922, at Virksomheden blev grundlagt af Fabrikant Carl F. Nielsen. Nielsen etablerede sig under beskedne Forhold i Søndergade i lejede Lokaler og med kun 15 Syersker paa Værkstedet. Han havde imidlertid det rette Blik for, hvorledes en Bedrift af hans Slags skal arbejdes frem, og det skal siges til hans Ros, at han aldrig har sparet sig selv, naar det gjaldt om at tage

et Tag for Fremgang og Udvidelse. Fremgangen har været successive indtil 1927, da Firmaet var formaaende nok til at kunne bygge den nuværende moderne Fabrik paa Museumsvej. Den nye Fabrik med de fint indrettede Maskiner gav naturligvis yderligere Luft under Vingerne, og allerede i 1929 maatte der udvides paany, og en Tilbygning blev opført, ligesom Maskinanlæggets Kapacitet forhøjedes til noget nær det dobbelte af den tidligere Kapacitet. Firmaet er nu i Stand til at levere hvad som helst i Kjoler, lige fra de billigste Ting, til de dyreste Selskabskjoler, og det er aabenbart unødvendigt at tilføje, at Kundekredsen er stadig stigende. I den Henseende kan blot nævnes, at Forretningen det første Aar afsatte 6000 Kjoler, medens sidste Aars Fabrikation laa paa 50,000 Kjoler.

En væsentlig Aarsag til Forretningens store Sukces er den Kendsgerning, at Firmaets Indehaver jævnligt foretager Rejser til Udlandets Modecentrer for derfra at hjemføre Modellerne til de sidste Nyheder, det sidste Skrig fra Modekongernes Saloner. Han bliver derved altid blandt de første, der kreerer de nye Moder heri Landet.

Fabrikant Nielsen er født den 28. Juli 1894 i Nykøbing M. og kom i 1908 i Handelslære. Efter endt Læretid havde han Ansættelse i forskellige af Landets største Forretninger, hvor han fik en god Skole med Henblik paa sin senere selvstændige Virksomhed.

H. DANIELSEN
FRISØR-ARTIKLER EN GROS

Firmaet H. Danielsen, Salonmontering, Frisørartikler en gros, Herning, er vokset frem ad en, om man saa maa sige, saare naturlig Vej.

I Aaret 1906 etablerede H. Danielsen sig som Frisør i Herning — med Forretning ved Banegaarden.

Grosserer H. Danielsen

Danielsen startede i 1911 en kemisk Virksomhed, som navnlig gik ud paa Fremstilling af Brugsartikler for Frisører. I de efterfølgende Aar voksede denne Virksomhed sig mere og mere omfattende, og snart var det nye Firma med velassorteret Lager af alt, hvad en velmonteret Frisørsalon skal være i Besiddelse af. Ikke alene almindelig Montering paatog Firmaet sig, men ogsaa Levering af Permanent-Maskiner og alle andre Slags Maskiner saavel til Brug i Herresaloner som hos Damefrisører. 1929 var denne Handels- og Fabriksvirksomhed blevet saa stor, at Danielsen afstod sin Frisørforretning for udelukkende at hellige sig det merkantile Erhverv. Paa Ny Vejlevej 10 indrettede han sig i egen nyopført Bygning med saavel Lagerlokaler som Udstillingslokale og Laboratorium. Som en særlig fornem Specialitet fører han nu, ved Siden af de øvrige Varer og Fabrikationer, elektriske Maskiner i alle moderne Stilarter, og hans Firma har et særlig godt Navn indenfor Branchen.

H. Danielsen er født den 20. April 1881 i Ølgod og er udlært som Barber og Frisør. I 18 Aar var han Leder af Fagskolen for Frisører i Herning.

NIELS KRØJGAARD
TRICOTAGEFABRIK

Niels Krøjgaards Fader døde, da den lille Niels var 8 Aar gammel, og han og Tvillingbroderen, der var de ældste af 4 Søskende, kom ud at tjene som Hyrdedrenge og har siden maattet forsørge sig selv.

Da Niels Krøjgaard var 19 Aar gammel, havde han sammensparet sig en Kapital paa omkring 700 Kroner. Han kom da i Forbindelse med en Mand, der handlede med Uldtøj, og da Krøjgaard syntes, at i den Branche var der Penge at tjene, gav ogsaa han sig til at handle med Uldtøj.

24 Aar gammel fik Krøjgaard kgl. Bevilling til at drive Trikotageforretning i Herning. Denne Forretning bestyredes af hans Søster, medens han selv endnu et Par Aar vandrede rundt og handlede med Uldtøj. I 1918 begyndte han sin Fabrikationsvirksomhed og sin Handel en gros med Trikotage i lejede Lokaler i Smallegade 5. Søsteren vedblev at bestyre Detailforretningen, der havde Lokaler Bredgade 36, og under hendes Ledelse var der god Fremgang i Omsætningen. Der solgtes i 1916 for 11,000 Kr., i 1917 for 22,000 Kr. og i 1919 for 45,000 Kr. I 1926 solgtes for 60,000 Kr. Det blev da nødvendigt at flytte til større Lokaler, og Niels Krøjgaard lejede Butiken Bredgade 40. Ogsaa her er Omsætningen i vedvarende Stigen. I 1931—32 solgtes for ca. 140,000 Kr. I 1933 udvidedes Lokalerne.

Kontorbygningen

I Aaret 1919 købte Niels Krøjgaard Ejendommen Smallegade 4 og byggede her en Fabrik til Gaarden. Han flyttede derefter sin Fabrikationsvirksomhed og sin en gros-Afdeling hertil. Der solgtes en gros i Aarene 1919—26 for ca. 225,000 Kr. aarligt. I 1927 solgtes for 250,000 Kr., i 1930 for 356,000 Kr., i 1931 for 543,000 Kr. og i 1932 for 661,000 Kr. Ved Slutningen af 1933 viser Firmaets Bøger, at Omsætningen for dette Aars Vedkommende naar op paa omkring 800,000 Kr.

Niels Krøjgaard selv siger, at en stor Del af Fremgangen kan Virksomheden takke sin store og solide Kundekreds for. Og det er naturligvis rigtigt, medens det dog paa den anden Side maa fastslaas, at det er Firmaets Stabilitet og dets Indehavers Redelighed, der har skabt den store Kundekreds. Ligeledes fremhæver Krøjgaard til enhver Tid, at han er sin store Arbejdsstab Tak skyldig, fordi den altid med Forstaaelse og Interesse tager fat paa de Opgaver, der stilles den. Blandt de mest betroede Folk kan nævnes Frøken Mathiasen, der siden 1926 har været ansat i Firmaet. Ialt beskæftiges 48 Arbejdere foruden 5 Damer, som

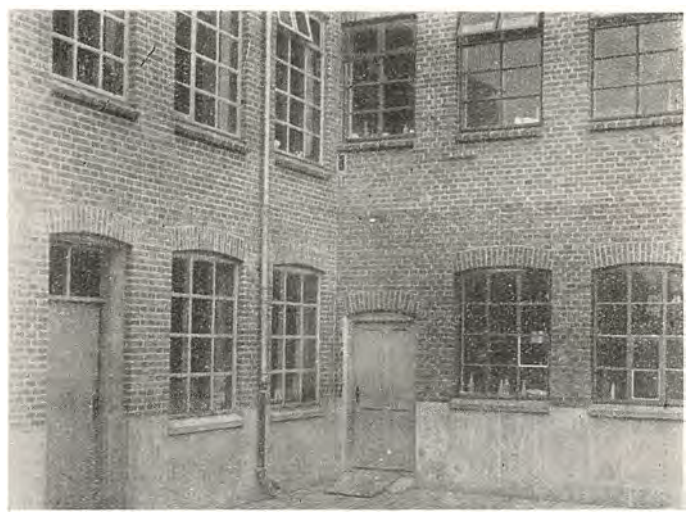

Et Hjørne af Fabriksbygningen

har deres Virke paa Kontor og Lager. Sideløbende hermed beskæftiges ca. 30 Hjemmearbejdere.

Da Strikkeriet i sin Tid startedes, raadede det kun over nogle faa og smaa Maskiner. Som Modsætning hertil kan nævnes, at Krøjgaards Fabrik i Dag kan fremvise en teknisk Installation paa 9 Jachuardmaskiner, 12 Rundvæve, 30 Symaskiner m. m. Yderligere bør det nævnes, at Fabriksbygningerne, der blev opført i 1919, flere Gange har maattet udvides. Dette var saaledes Tilfældet i 1929 og i 1931. Hele Komplekset frembyder nu et anseligt Skue, indeholdende nyindrettede, moderne og lyse Lokaler, i hvilke det er en Fornøjelse at arbejde. Fabrikationen bestaar væsentligst i Herreveste, Pullovers, Herre- og Dameundertøj samt Drenge-Pullovers. Og det siger sig selv, at Varer fra denne Fabrik er inde paa et stort Marked.

Niels Poulsen Krøjgaard er født den 14. September 1891 i Timering ved Herning. Man kan vist nok med Rette sige, at Fabrikanten tilfulde har bevist, at der endnu er Krummer i de Hammerum Herreds Drenge.

JUVELER OG GULDSMED HOLGER OLSEN

Holger Olsens Juveler- og Guldsmedeforretning, Bredgade 30 i Herning, er grundlagt den 9. August 1929 og har altsaa ikke nogen høj Alder at bygge paa. Ikke desto mindre er Forretningen dog at regne blandt de mest kendte i Byen, og det er at se paa dens smukke Udstillinger af Sølv- og Guldvarer samt Ure, at det er en Virksomhed i jævn og stadig Fremgang.

Guldsmed Holger Olsen

Holger Olsen lagde ved Starten ud med en tom Butik, men fik den hurtigt forsynet med alt i Guld- og Sølvvarer, saa Kunderne fandt Vej til ham, og det kan nævnes, at en af hans bedste Specialiteter er Salg af Guld- og Sølvvarer, og at hans Ure er kendte for at være af særlig god Kvalitet, velaftrukne og afpassede efter enhver Smag og enhver Pengepung.

Guldsmed Søren Adolph Holger Olsen er født den 18. Maj 1900 i Bjødstrup i Bræne Sogn, Søn af afdøde Hestehandler Martin Olsen. Han kom i 1918 i Guldsmedelære i Aarhus, hvor han senere fik yderligere Uddannelse paa Aarhus Guldvarefabrik. Holger Olsen indgik Ægteskab den 16. September 1928 med Amalie Lauridsen, født den 28. Juli 1895 i Skarrild.

H. P. NIELSENS MASKINFABRIK

Herning kan vel nok siges at være den danske Trikotagefabrikations Hovedstad, forsaavidt som Byen er beliggende midt i den Egn, der fra gammel Tid har været bekendt for sine „Uldjyder" og sine Privilegier i Retning af at maatte drive Omløben med de forfærdigede Uldvarer over hele Landet. Nu om Dage er det private Uldspinderi og Strikkeri naturligvis for Størstedelens Vedkommende afløst af fabriksmæssige Virksomheder, og som Følge deraf er der ogsaa i Herning Plads for en Fabrik af H. P. Nielsens Maskinfabriks Karakter.

Fabrikant H. P. Nielsen

Fabriken er grundlagt i Aaret 1916 i Sølvgade. — Grundlæggeren var H. P. Nielsen, der til en Begyndelse indrettede sig et Reparationsværksted, hvor han alene Mand arbejdede med, hvad Dagen bragte. Det varede imidlertid ikke længe, kun 2 Maaneder, før han maatte antage sig Medhjælp, og da der var gaaet et Par Aar, vovede han Skridtet videre og paabegyndte Fabrikation af Motordræsiner til Statsbanerne. Den første Dræsine leveredes i 1918. Endvidere fremstillede han haanddrevne Troljer og Dræsiner, som bl. a. leveres til De danske Statsbaner og flere Privatbaner her i Landet.

Nu var der jo kommen rigtig Sving i Forretningen, og da Fabriken netop laa i Herning, med Hammerum Herreds store Trikotageindustri rundt omkring sig, slog Fabrikant Nielsen efterhaanden ind paa Fremstilling af Transmissionsborde til Symaskiner samt Reservedele til saadanne Maskiner. Paa dette Felt var noget at gøre, et Marked for dansk Arbejde at erobre. Der fremstilles nu saavel disse Transmissionsborde som Spolemaskiner til ethvert Formaal, og endvidere fabrikeres af Special-Staal Reservedele til de fleste Maskiner indenfor Trikotage-, Tekstil-, Skotøjs- og Konfektionsindustrien. H. P. Nielsens Maskinfabrik har nu paa Museumsvej et moderne indrettet Reparationsværksted for Special-Symaskiner af enhver Art og paatager sig desuden Levering af hele Fabriksanlæg til Trikotagefabrikation. Det kan i saa Henseende nævnes, at Firmaet har leveret Transmissionsborde til De forenede jydske Farverier og Trikotagefabriker i Aarhus, A/S Schous Trikotagefabriker i København og flere, og komplette Fabriksanlæg kan ogsaa leveres til Skotøjsindustrien og Konfektionsfabrikationen. Forskellige af Landets Fabriker har bevidnet, at Anlæ-

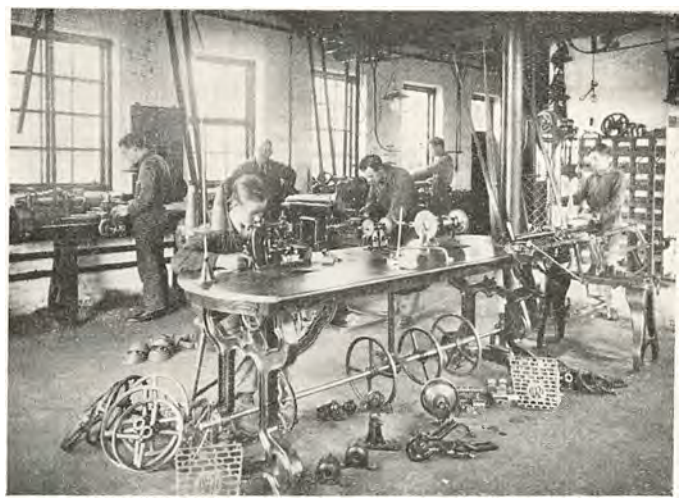

gene og Reservedelene fra Herning staar fuldt paa Højde med, hvad Udlandet byder, og de er ikke dyrere. Hvorfor skulde man dog saa ikke foretrække det danske Arbejde. Hos H. P. Nielsen er nu 10 Personer beskæftigede.

H. P. Nielsen er født d. 28. Marts 1890 i Ore i Odense Amt. Som Dreng lærte han Maskinfaget, tog Maskinisteksamen og blev ansat hos Det forenede Dampskibsselskab. Her var han et Aar, hvorefter han blev ansat som Maskinassistent paa Vand-, Gas- og Elektricitetsværket i Sorø. Saa aftjente han sin Værnepligt i Marinen og gjorde videre Tjeneste dér et Par Aar. I 4 Aar var Nielsen Montør hos Firmaet Kemp & Lauritzen i København og sejlede derefter et Aars Tid som Maskinmester hos Dampskibsselskabet „Hejmdal". Han havde altsaa set og oplevet noget, før han nedsatte sig i Herning, hvor han nu hører til Byens kendte Borgere. Nielsen er Formand for Centralvarmeinstallatørforeningen i Herning og er desuden kommunal Maskintilsynsmand.

Nielsen har to Sønner, der er ansatte i Faderens Firma. Den ældste hedder Tage Toft-Nielsen og er født den 25. Oktober 1912; den yngstes Navn er Frank Toft-Nielsen, og han er født den 29. Juni 1914. De har begge faaet tilkendt Broncemedaille for udført Svendestykke.

JUHL SCHOU JOHANSEN
TANDTEKNIK

Tandtekniker Juhl Schou Johansen oprettede i 1923 i Nørregade i Herning en Tandteknik. Han havde ikke meget at ødsle med, og derfor begyndte han i et Par smaa Værelser, hvor han imidlertid arbejdede fra Morgen til Aften og undertiden Natten med for at komme fremad til større og bedre Forhold. Det kom han ogsaa, det varede ovenikøbet kun kort. Allerede efter 3 Maaneders Forløb havde hans Forretning, takket være hans Paalidelighed, Flid og Dygtighed, taget et saadant Opsving, at Juhl Schou, som han og hans Tandteknik hurtigt kom til at hedde Mand og Mand imellem, kunde flytte fra de 2 smaa Værelser med Opgang gennem Gaarden til større Lokaler i Østergade 25. Heller ikke her var der dog Plads nok ret længe. Klienttallet voksede vedblivende stærkt, og samtidig gjorde Kravene om mere og mere Komfort sig gældende, saa Schou maatte flytte paany. I 1931 flyttede han endelig til sin nuværende elegante og højmoderne Tandteknik, Østergade 34. Denne Tandteknik er saa godt og smukt indrettet, at den fuldtud kan staa Maal med tilsvarende Kliniker i Hovedstaden. I eget Automobil besøger Juhl Schou nu personligt Oplandet for at tilse sine Klienter og samtidig for at skaffe sig nye. Han beskæftiger sig iøvrigt med alt indenfor tandteknisk Arbejde og beskæftiger til Stadighed en Tandtekniker, samt 2 kvindelige Elever.

Tandtekniker
Juhl Schou Johansen

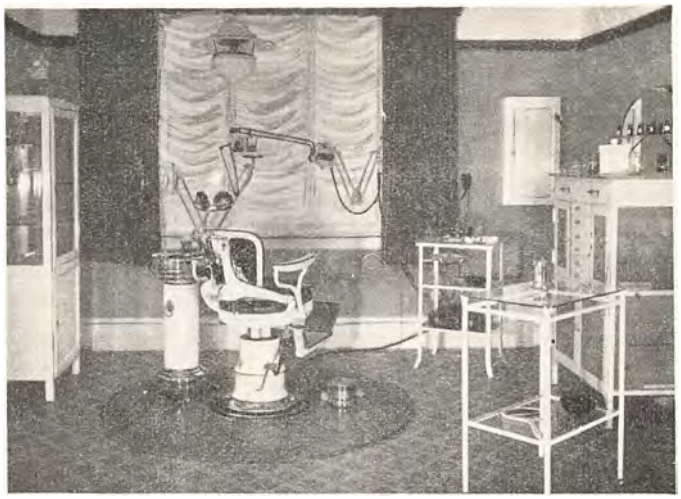

Tandtekniker Juhl Schou Johansen er født den 25. December 1901. Sit Fag lærte han hos Tandtekniker Fru Rasmussen i Give og har siden faaet videre Uddannelse forskellige Steder i Landet. Hos ham, siger Folk, er det ligefrem en Behagelighed at faa tilpasset Tænder.

P. O. MØLGAARD
KOLONIAL EN GROS

Firmaet P. O. Mølgaard er et forholdsvis gammelt og kendt Navn i Herning. Det er grundlagt i sin Tid af Købmand P. O. Mølgaard, som døde i 1925, og som i sin Ungdom startede en Detailforretning med Kolonialvarer o. l. Denne Forretning afstod Mølgaard i 1912 og begyndte da paa Handel en gros med Fabrikationsartikler af forskellig Slags, sideløbende med en Del

Afd. Grosserer P. O. Mølgaard

Grosserer S. H. Boll

faste Agenturer, som gav ham rigtig godt at bestille. Mølgaard havde Lokaler i Jyllandsgade 4.

I 1921 indtraadte Købmand S. H. Boll i Firmaet og blev desuden Mølgaards Svigersøn. I Aaret 1922 fik han Prokura hos Svigerfaderen, og i Fællesskab drev de nu Forretningen indtil 1925, da Seniorchefen afgik ved Døden. Boll overtog saa Ledelsen som Bestyrer for sin Svigermoder, og efterhaanden blev Virksomheden omlagt til udelukkende Kolonial en gros. Den 1. Januar 1931 blev S. H. Boll Eneindehaver af det velagtede Firma, som nu har en ganske betydelig Om-

sætning. I Jyllandsgade 4 findes vedblivende Firmaets Kontorer med de bagved liggende Pakhuse og Garager, og desuden er Jyllandsgade 2, en smuk, pudset og hvidkalket Bygning, inddraget under P. O. Mølgaards Domæne som Privatbolig.

I Virksomheden er nu beskæftiget 8 Personer.

S. H. Boll er født den 26. September 1899 og har lært Handelen i Skive. Senere tog han Kursus paa den jydske Handelshøjskole i Aarhus og var i nogle Aar ansat hos Nielsen og Winther i København. Grossereren sidder i Bestyrelsen for Herning Handelsskole.

HERNING KAROSSERIFABRIK

Som Udviklingen med Stormskridt er faret hen over den sidste Menneskealder, saaledes er der ogsaa sket vidtgaaende Omkalfatringer i de Virksomheder, der

Fabrikant J. Ørum-Petersen

Prokurist Poul Ørum-Petersen

grundlagdes omkring Aarhundredskiftet, selvom disse Virksomheder i Realiteten beskæftiger sig med den samme Branche, i hvilken de blev grundlagt. Fra Vognfabrik til Karosserifabrik er der, væsentlig set, ikke langt. Men taget efter de Krav, der nu om Dage stilles til en Fabrik for Automobilkarosserier af baade den ene og den anden Slags, er der et himmelvidt Spring. Linierne er helt nye, Dimensionerne er f. Eks. for Omnibussernes Vedkommende blevet kæmpemæssige, og Tekniken i sin Helhed er udviklet til et Toppunkt. Hestevognen skulde kun holde til et jævnt og stilfærdigt Træk. Automobilet derimod skal kunne hænge sammen selv under 120 Kilometers Fart, eller med den allersværeste Belastning — derfor er Udviklingen ogsaa paa dette Omraade kæmpemæssig.

Herning Karosserifabrik er grundlagt af Fabrikant J. Ørum-Petersen i 1904 som Vognfabrik, og mange smukke Vogne og Kareter udgik i Aarenes Løb fra denne Fabrik. Men saa viste Motorvognen sig paa vore Landeveje, langsomt trængte den ogsaa ind i Byerne, og endelig, under og efter Verdenskrigen, skød den med Lynets Fart ind i alle Samfundslag, til Luksus og til Nytte, ja, mere og mere til det sidste. Herning Vognfabrik specialiserede sig efter denne Udvikling, og den staar i Dag som Landets største Karosserifabrik, beskæftigende til Stadighed en Arbejdsstyrke paa 50 Personer.

Med Fremstillingen af Karosserier og Automobiler gik det naturligvis ret famlende og smaat til at begynde med. Det gør det ikke mere. Hos J. Ørum-Petersen fabrikeres aarligt omkring ved 50 Vare- og Lastvogne samt 45 Omnibusser, og Firmaet, hvis Omsætning er i stadig Fremgang, er bl. a. Leverandør til De danske Statsbaner. Jævnsides hermed er J. Ørum-Petersen Forhandler for General Motors, saa der er altid Genlyd af Arbejdets Højsang i hans Etablissement.

Fabriksbygningerne er opførte i 1916. De er forsynede med Ovenlys, store Udstillingslokaler og moderne Kontorer.

Fabrikant J. Ørum-Petersen er født den 4. Maj 1877 i Herning. Sin Uddannelse har han faaet i København og flere andre Steder i Landet. Han er Formand for Chevroletforhandlerforeningen for Jylland. Fabrikantens ældste Søn, Poul Ørum-Petersen, er nu Prokurist i Firmaet og Leder af den daglige Drift. Sin Uddannelse har han faaet i Udlandet, fornemmeligst i England.

HERNING MISSIONSHOTEL

Missionshotellet, Bredgade 20 i Herning, er grundlagt omkring Aaret 1900 af et Aktieselskab, og dets Leder var dengang nuværende Missionær Olsen i Viborg. Hotellet var ved Starten ikke ret stort, og det er først gennem den sidste halve Snes Aar, at det har formaaet at arbejde sig frem i første Række. Bygningerne er flere Gange ombyggede. Det kan saaledes nævnes, at der i 1926 foretoges en større Omforandring, og Hotellet staar nu som et tip-top moderne Etablissement med Centralvarme, W. C., varmt og koldt Vand paa Værelserne samt Bad og anden Komfort. Personalet er paa 11 Personer, og mange Gæster, der besøger Herning, holder af at bo netop paa dette Hotel, hvor de føler sig hjemme og bliver godt behandlede.

Hotellet ledes nu af P. Kastberg, der er født den 7. Juli 1894 i Nees. Kastberg har tidligere været Bestyrer af Sømandshjemmene i Lemvig og Aalborg.

A/S Missionshotellet Herning har som Formand Tømrermester Chr. Jensen, født i Almind den 31. December 1866. Chr. Jensen har i Tidens Løb beklædt en Række Tillidshverv i sin By og paa sin Egn. Han er Vurderingsmand for Ejendomsskyld til Staten og for Ny jydske Købstads Kreditforening samt for Danske Grundejeres Brandforsikring. I 4 Aar var han Medlem af Herning Sogneraad, og af Ligningskommissionen har han været Medlem i 8 Aar.

SØLVRÆVEFARMEN

At starte en Sølvrævefarm maa heri Landet betegnes som et meget kostbart, et smukt, men risikabelt Eksperiment, som først ad Aare bærer Frugt. Der skal altsaa baade Vovemod, Tillid og Taalmodighed til at søge en Levevej tilvejebragt paa denne Maade, og disse Egenskaber maa Frk. Dorthea Ackermann have været i Besiddelse af, da hun i 1931 grundlagde sin Farm, Sølvrævefarmen i Herning.

Frk. Dorthea Ackermann

Starten foregik paa den Maade, at Frk. Ackermann i Amerika indkøbte to Sølvræve for en Pris af 3,500 Kr. paa Betingelse af, at de amerikanske Sælgere gratis skulde levere et Par Unger, saafremt de indkøbte voksne Ræve ikke fik noget Afkom det første Aar. Det fik Parret ikke, og Sælgerne sendte saa et Par Unger. I 1932 var den nystartede Farm ude for det Uheld, at den ældre Han bed sin Mage ihjel; men Dyret blev velvilligt erstattet fra Amerikanernes Side. Det andet Par avlede for sit Vedkommende 6 Unger, og da disse var 8 Maaneder gamle, slagtedes de 5, og Skindene solgtes for en samlet Sum af 928 Kr. Farmen var hermed i Drift.

Paa et senere Tidspunkt har Frk. Ackermann yderligere suppleret sin Bestand med 7 røde Ræve, 4 Maarer, 2 Ildere, 3 Guldfasaner og 2 Ringfasaner. Ilderne har allerede glædet deres Ejerinde med 13 Unger, og der er det morsomme at tilføje, at Publikum har Adgang til mod en mindre Entré at besøge Farmen; det koster 20 Øre for Voksne og 10 Øre for Børn, og Besøget er saa stort, at der paa denne Maade indkommer ca. 300 Kr. aarligt. Men flere af Maarerne og Ilderne er ogsaa tamme, og de besøgende Børn faar Lov at trække dem i en Snor. Dette vækker naturligvis vild Jubel hos de smaa Gæster.

Sølvrævene er indkøbt hos „The Ontigo Silver Black Fox Ranch" i U. S. A., hvis Rejsende, James Jensen, er Dansker og har gjort et stort Arbejde for at faa anlagt Rævefarme i Danmark. De Ræve, Farmen sælger, har en meget fin Stamtavle, og deri bunder de store Priser, der tages for dem.

Frk. Dorthea Ackermann er født den 17. April 1875 i Arnborg ved Brande og har altid været en meget stræbsom Kvinde. Allerede i 1886 kom hun ud at tjene hos Landboerne. I 1891 døde hendes Moder, og Datteren tog saa tilbage til Hjemmet, hvis Husbestyrerinde hun var i de følgende 5 Aar. Senere maatte hun atter ud at tjene, og efter at hun havde haft forskellige Pladser, tog hun Arbejde paa Truelsens Trikotagefabrik i Herning, og her arbejdede hun i 18 Aar.

Nu passer Frk. Ackermann selv sin Rævefarm og tænker i stille Stunder med Glæde og Vemod tilbage paa de Aar, i hvilke hun, trods megen Sygdom, var med til at holde Forældrene og Barndomshjemmet oppe. I det hele taget har hun mange gode Minder at tænke tilbage paa. Minder, der rejser hende selv et Ærens Træ. I Sygdomstilfælde o. l. har hun altid hjulpet sine Søskende og har ikke været bange for, naar det var nødvendigt, at støtte dem med Summer, der efter hendes Forhold var ret store. Sin nuværende Levevej kom hun ind paa ved Selvstudium, og den ser ud til at skulle lykkes for hende til Sikring af hendes Alderdom. Disse Linier skal da være en Hyldest til en Kvinde, der altid har villet det gode, og som stedse har vandret Pligtens og Opofrelsens Vej.

JENS KRØJGAARD
TRIKOTAGEFABRIK — HERNING OG KØBENHAVN

Jens Krøjgaard er en Mand, der kan fortælle Eventyret om den fattige Vogterdreng, der har næret et brændende Ønske om engang at blive til noget, og som gennem Livets forskellige Tilskikkelser har arbejdet sig frem til en god, økonomisk Stilling og en anset og agtet Position i Samfundet. Han har nemlig personligt oplevet dette Eventyr.

I sit syvende Aar kom Jens Krøjgaard ud at tjene paa Heden som Hyrdedreng, og her drømte han sine Drømme om Fremtiden. Da han var 18 Aar, tog han Pakken med Uldtøjet paa Nakken, og der blev den siddende, indtil dens Bærer syntes, at nu havde han længe nok vandret Landet rundt. I 1923 anlagde Krøjgaard i København en Fabrik for Trikotage. Han begyndte i lejede Lokaler i Borups Allé, og hans Speciale var Dameundertøj. Lokalerne var imidlertid meget smaa, og eftersom deres Indehaver fik mere og mere at bestille, blev han nødt til at flytte. Han solgte Forretningen og etablerede sig paany; det skete i Abel

Jens Krøjgaards Trikotagefabrik

Kathrinesgade, og Lokalerne her var mere rummelige. Denne Flytning skete allerede i 1924. Men der var stadig Fremgang i Omsætningen, og der blev efterhaanden atter Udvidelse behov for den stræbsomme Mand; han flyttede saa til Holtegade.

I 1929 blev Forretningen i København solgt, og Krøjgaard købte en Gaard ved Herning, flyttede derover og lod sin nuværende Fabrik opføre der. Da denne Fabrik var godt igang, købte han sin tidligere Virksomhed i København tilbage, og nu driver han dem begge i Forening. Hans Varer er solide, og det samme er Tilfældet med den Kundekreds, han i Aarenes Løb har skabt sig, og som hvert Aar bliver større. Man behøver blot at nævne, at hans Omsætning, der i 1929 var vokset til et aarligt Beløb af 70,000 Kr., paa nuværende Stade er paa 100,000 Kr. i København og 500,000 Kr. i Herning. Fabriken i København beskæftiger 7 Personer, og den er udvidet endnu en Gang med Lokaler Nørrebrogade 39. I Herning beskæftiges 33 Personer, og Fabriken her staar netop foran en større Udvidelse. Krøjgaards Specialitet er vedblivende Dameundertøj, og hans Firma har et særdeles fint Navn i denne Branche.

Jens Krøjgaard er født den 14. September 1891 i Timmering ved Herning.

A/S DE FORENEDE MIDTJYDSKE TEGLVÆRKER

De to Teglværker, der drives af A/S De forenede midtjydske Teglværker i Herning, har ligget paa deres nuværende Pladser i mange, mange Aar, og en stor Produktion af Sten, Rør m. m. er i Tidens Løb udgaaet fra disse Værker. Under skiftende Ledelser har de staaet deres Prøve i gode som i daarlige Tider, og den

Dag i Dag er deres Produktion saa stor, at den samlede Arbejdsstyrke er paa 40 Personer. Specialiteterne er for Tiden Mursten og Drænsrør, begge Dele af udmærket god Kvalitet.

Det nuværende Firma er oprettet i 1918 ved en Sammenslutning af Herningby Teglværk og Langvadbjerg Teglværk, der altsaa nu har fælles Ledelse. Som Direktør ansattes i 1918 E. Ludvigsen, der beklædte Stillingen indtil 1928, da den nuværende Direktør, Ole Rud, traadte til.

Ole Rud er født den 6. Juli 1896 i Struer og har Uddannelse som Konstruktør i Ingeniørfaget.

ERIK JENSEN & CO.
KONFEKTIONSFABRIK

Fabrikant Erik Jensen har i Løbet af forholdsvis faa Aar skabt sig et anset Navn i Herning og i vide

Kredse indenfor sin Branche; og det er ved egne Kræfter, ved Initiativ, Dygtighed og Fremsyn, ved Mod til at gribe Chancen, naar den var der, at Erik Jensen har forstaaet at skabe sin Virksomhed.

Det var i Aaret 1924, den 1. Marts, at Firmaet blev grundlagt med Erik Jensen som Eneindehaver. Virksomheden anlagdes fra Begyndelsen af paa Fabrikation af Arbejdstøj, og denne Fabrikation slog saa godt an, at Omsætningen allerede det første Aar kom op paa ca. 80,000 Kroner. Omsætningen steg i Løbet af Firmaets 4. Driftsaar til 250,000 Kroner, og den er siden da stadig gaaet fremad, saaledes at den f. Eks. i 1932 var oppe paa 440,000 Kroner. Det kan i Forbindelse med Kendsgerningens tørre Tal nævnes, at Firmaet begyndte sin Virksomhed i en mindre, privat Beboelsesbygning paa samme Plads, hvor den nuværende Virksomhed er opført og indrettet. Den sidste store Udvidelse af Bygningerne fandt Sted i 1928, og lægger man Billeder af Forretningen fra 1924 og fra 1933 ved Siden af hinanden, taler ogsaa disse Billeder om en interessant Levendegørelse af Virkelyst og Skabertrang.

Den 1. Januar 1928 optoges Erik Jensens Broder som Kompagnon i Firmaet. De to Brødre arbejder udmærket sammen, og forøvrigt er den største Grund til Forretningens hurtige Fremgang Erik Jensens Hustru, som havde Indsigt i, hvordan Varerne skulde konfek-

tioneres og i Fremstillingen af de Mønstre, der var nødvendige, og som saadan har hun været sin Mands højre Haand og er Skyld i hans store forretningsmæssige Sukces. Fakta er imidlertid, at Firma Erik Jensen & Co., Herning, i dette Øjeblik beskæftiger 21 Damer og 6 Herrer foruden omkring 130 Hjemmesyersker. For en By af Hernings Størrelse er det altsaa af en ikke ringe Betydning, at et saadant Firma lever og trives indenfor Byens Grænse. Specialet er vedblivende Arbejdstøj og Drengekonfektion med et særligt Speciale i Overalls — den Vare, hvorpaa Fabriken i Hovedsagen er oparbejdet, og som jo bruges overalt i Landet — i alle Fag og af alle Stænder.

Fabrikant Erik Jensen er født den 22. Juli 1888 i Gjellerup ved Herning og har, inden han kom ind i sin nuværende Virksomhed, prøvet lidt af hvert. Som fjortenaarig sattes han i Tjeneste i Landbruget og blev ved dette indtil sit 22. Aar. Han tog saa fat paa Handelen og løste sit første Borgerskab i Hjørring. Den 8. November 1915 nedsatte han sig som Kolonialhandler i Bispensgade i Hjørring, men solgte Aaret efter Forretningen der og købte en lignende i Tjørring ved Herning. Denne sidste Forretning drev Erik Jensen i 5 Aar, og havde derefter forskellige Ejendomme for endelig at blive Konfektionsfabrikant.

SKRÆDERMESTER CARL KONGSHAUG

Det var i 1878, at Skrædermester M. O. Kongshaug grundlagde det Firma, som den Dag i Dag bærer hans Familienavn, og som med Ære hævder de bedste Traditioner i sin Branche.

Skrædermester Carl Kongshaug

M. O. Kongshaug døde i 1917. Hans Søn, den nuværende Indehaver af Firmaet, overtog dette efter Faderen i Februar 1916. Sønnen saa sin første og fornemste Opgave i at føre Forretningen frem til at blive den absolut største og fineste Skræderforretning i Byen, og der er ingen Tvivl om, at Lykke og Held har fulgt ham. I store og smukke Lokaler, med mægtige Udstillingsvinduer, raader han over en nydelig og moderne Butik, i hvilken Livet stadig pulserer, idet Kunderne er saa mange og solide, og for Størstedelens Vedkommende Folk, der stiller store Krav til en Skræders Dygtighed og til Klædedragtens Elegance. Ialt beskæftiges i Kongshaugs Etablissement 7 Personer, og som Skrædermester har han navnlig Ry for sine fine Kjolesæt og Smoking, der er en Specialitet, som her dyrkes med stor Interesse.

Skrædermester Carl Kongshaug er født den 9. Aug. 1887 i Herning og blev oplært ved Faget hos Faderen. Videre Uddannelse fik han i Tyskland, England og Frankrig, og det kan tilføjes, at Kongshaug har Diplom fra Teknologisk Institut, hvor han var paa det første Hold af Tilskærere, der udgik fra Institutet med Diplom.

SKRÆDERMESTER OSCAR CHRISTENSEN

I en stor og pæn Butik med en nydelig Facade har Oscar Christensen, Østergade 11, Herning, udstillet sine Metervarer og sine sidste Modeskrig i Herretøjer. Hans Forretning er temmelig ny, grundlagt i 1931, men allerede vel indarbejdet i en solid Kundekreds, som sætter Pris paa et velsiddende og velsyet Sæt Tøj. I Løbet af et Par Aar er det lykkedes Oscar Christensen at oparbejde sit Firma saa dygtigt og godt, at det nu er et af de førende i sin Branche. Hans Specialitet er Selskabsklædninger, og navnlig paa dette Felt regnes han for en Kapacitet.

Skrædermester Oscar Christensen

Oscar Christensen er født den 26. November 1904 i Herning, hvor han ogsaa fik de første af Skræderiets Læresætninger indprentet; hans Lærested var hos Skrædermester Nielsen. Senere uddannede han sig videre hos Skrædermestrene Jahn og Jørgensen, Aarhus, og var saa klar til at sætte sig paa sit eget Bord. Fra Tilskærerakademiet er han udgaaet med Diplom.

Som Sportsmand har Christensen et kendt Navn i sin Fødeby; han er Medlem af Bestyrelsen for Herning Kricketklub.

RUSEFABRIKEN „GABS"

Om det saa er en saa speciel Vare som Fiskeruse, saa findes der en Virksomhed, som udelukkende beskæftiger sig med at fremstille saadanne, og selvfølgelig, kan man næsten sige, ligger denne Virksomhed i den Landsdel, der mere end nogen anden er et Ferskvandsfiskenes Eldorado, Midtjylland med alle dets store, fiskerige Søer og dejlige, brede Aaer. — Rusefabriken „Gabs" hedder Virksomheden, og den har til Huse i Ejendommen Fyensgade 4 i Herning. Den er grundlagt i 1891 af Blikkenslager Jensen Gabs. Han begyndte dog først Fabrikationen af Fiskeruser i 1900 og fik med stort Held og Dygtighed oparbejdet en meget omfattende Produktion af Fiskeruser, fremstillet af galvaniseret Traadvæv og lavet efter egen Opfindelse. Saa stor er Produktionen, at vi ikke her i Landet kan aftage alle de Ruser, der fremstilles. Men der er ogsaa en betydelig Eksport til baade Finland, Rusland, England og Tyskland.

Fabrikant Jensen Gabs

Jensen Gabs er født den 1. August 1871 i Herning og er uddannet indenfor Blikkenslagerfaget, hvorefter

han bl. a. har arbejdet hos Glud og Marstrand i København og i Sverige. Han er meget interesseret i faglige Forhold og har bl. a. siden 1901 været Sekretær i Lokalforeningen.

KJÆR NIELSEN & ANDERSEN
TRICOTAGEFABRIK

Herning, Hammerum Herred og Uldvarer har alle Dage været uløseligt forbundet med hinanden, men, ligesom indenfor alle andre Erhvervsgrene, er der jo sket store Forandringer hermed. I Dag produceres

Fabrikant Kjær Nielsen

Fabrikant Andersen

Uldvarerne i en stor moderne Fabrik, som Kjær Nielsen & Andersens Tricotagefabrik, Dalgasgade 46, Herning. Skønt det er en forholdsvis ny Virksomhed, idet den er grundlagt i 1930, har den allerede kunnet notere god Fremgang. Paa selve Fabriken er daglig beskæftiget ca. 30 Personer, men desuden er mange Hjemmearbejdere knyttet til Virksomheden.

Produktionen omfatter væsentligst Pullovers og Veste, som ikke blot sælges her i Landet, men ogsaa eksporteres til Udlandet.

Den ene af Firmaets Indehavere, Vagner Kjær Nielsen, er født den 18. Februar 1899 i Herning og har ikke nogen speciel Faguddannelse, men har oplært sig selv.

Ejler Andersen er født den 25. Januar 1906 i Sim-

melkjær. Han har arbejdet i Tricotagehandelen i 14 Aar og er oplært hos S. Truelsen & Søn i Herning.

Fabriksbygningerne er opførte af Firmaets Indehavere i 1930.

SINGER CO.
SYMASKINE-AKTIESELSKAB
v. E. JUUL MORTENSEN

Det verdenskendte amerikanske Symaskinefirma, Singer Co., der har en lang Række Filialer her i Danmark, har naturligvis ogsaa en i Herning. Forretningen her har til Huse i Hotel „Herning"s Ejendom, Østergade 32, og den ledes af E. Juul Mortensen.

Inspektør E. Juul Mortensen

Singer Filialen i Herning er snart 25 Aar gammel, og har, navnlig i de senere Aar, hvor Tricotageindustrien er blomstret op, haft en Opgangstid, saaledes at den nu er en af Singers største Filialer i Provinsen. Alle i Herning og Omegn kender Singers smukke og lyse Udstillingslokaler paa Østergade, hvor man tillige har et stort Reparationsværksted og Lagerlokaler. Ialt beskæftiger Filialen 13 Personer, som enten har deres Virksomhed i selve Forretningen eller „i Marken", som man saa at sige dækker

med Singer Symaskiner, baade Fabriks-, Haandværker- og Familiesymaskiner.

Juul Mortensen er født den 2. August 1910 i Odder. Han har faaet Handelsuddannelse i Brædstrup. I 1929 blev han ansat ved Singers Afdeling i Aarhus, ligesom han ogsaa har været ansat i Filialerne i København og Odense, og i 1932 overtog han Filialen i Herning.

JOHS. WOUNLUND
TRICOTAGEFABRIK OG VÆVERI

Johs. Wounlunds Væveri og Tricotagefabrik, Skolegade i Herning, er et smukt Bevis paa, hvad en Mand kan naa ved Flid og Dygtighed. Firmaets Grundlægger og Indehaver, Johs. Wounlund, var oprindelig en Overgang Vognmand, senere Tilskærer paa en Skotøjsfabrik, men fik Lyst til at starte et Væveri. Begyndelsen var meget beskeden. Johs. Wounlund havde kun 2 Mand, da han lagde ud i 1927, og desuden maatte han samtidig sætte sig ind i Faget, men han

havde det rette Greb paa Tingene og vel ogsaa nok en Portion Energi. Virksomheden voksede, og der beskæftiges nu 14 Mand.

Til at begynde med helligede Væveriet sig Fremstillingen af Dame- og Børneundertøj, men allerede efter 4 Aars Forløb, i 1931, kunde Johs. Wounlund udvide Virksomheden til ogsaa at omfatte Strikning af Pullovers og Slipovers, og nu sælger Johs. Wounlund Børneundertøj, Damesilkeundertøj, Pullovers og Slipovers over hele Landet.

Wounlund er født den 14. Juli 1891 i Herning og er Formand for Træindustrien.

HERNING REDNINGSSTATION

Vognmand Carlo Dynesen

Begyndelsen til Herning Redningsstation i Mindegade i Herning var en Vognmandsforretning, der startedes den 1. Maj 1914 i Bredgade 29 af Carlo Dynesen, som hurtigt kom til at besørge en stor Del af Byens Bilkørsel. I 1915 var Forretningen efterhaanden blevet saa stor, at man maatte flytte til større og bedre Forhold i Mindegade, og den 19. Oktober 1932 udvidedes Virksomheden yderligere, idet Vognmand Dynesen ogsaa oprettede en Redningsstation. Dette skete i Samarbejde med en Inspektør, der har oprettet talrige Stationer paa Sjælland, Lolland—Falster, Bornholm og i Jylland, og Resultatet blev da ogsaa, at Herning fik et Redningskorps, som raader over et saa stort og moderne Materiel, at det vil være i Stand til at yde Hjælp i alle mulige Ulykkestilfælde. — Bl. a. raader Stationen over 2 Ambulancevogne, en stor Kran og en Universalsprøjte. Den økonomiske Side af Sagen er baseret paa et Abonnementsystem, saaledes at Redningskorpset er en Slags Ulykkesforsikring for Abonnenterne. Virksomheden beskæftiger daglig 6 Mand og har desuden et Reservemandskab.

Vognmand Dynesen benytter i sin Vognmandsforretning 8 Automobiler og driver desuden en Del Automobilhandel.

Vognmand Dynesen er født den 17. November 1889 i Herning, hvor hans Fader var Gæstgiver. Denne købte sig dog senere en Gaard ved Brande. Her arbejdede Carlo Dynesen til sit 16. Aar, hvorefter han forsøgte sig som Automobilmekaniker, til han i 1914 startede Vognmandsforretningen.

MIDTJYDSK FORNIKLINGSANSTALT

Naar man overalt i Landet blandt andet beundrer de smukke, forniklede Komfurer, som Husmødrene er saa ømme over, er det sikkert de færreste, der tænker over, at de fleste af disse Komfurer er forniklede i Midtjydsk Forniklingsanstalt i Grønnegade i Herning, hvis Indehaver er Fornikler V. Fischer. Han startede Virksomheden i 1926 i Fonnesbechsgade under ret beskedne Forhold. Imidlertid havde han saa meget Held med sig, at Lokalerne efterhaanden blev for smaa, og han flyttede derfor til Grønnegade, hvor dog atter en Udvidelse er paakrævet.

Virksomheden baade fornikler og forcromer, og dens Speciale er forniklet Udstyr til Komfurer. Den er Leverandør ikke blot til Herning og Omegn og de nærmeste Købstæder, men sælger ogsaa til flere Virksomheder paa Fyen.

V. Fischer er født den 5. Juni 1905 i Herning og har oplært sig selv i sit vanskelige Fag.

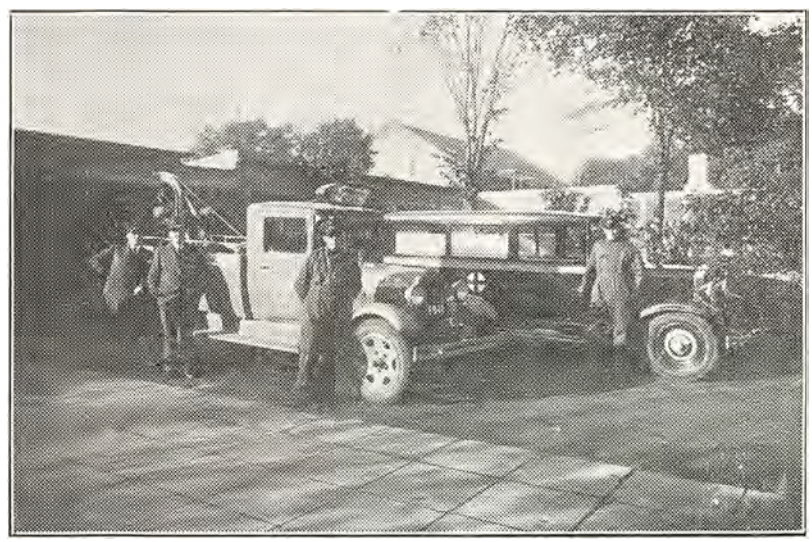

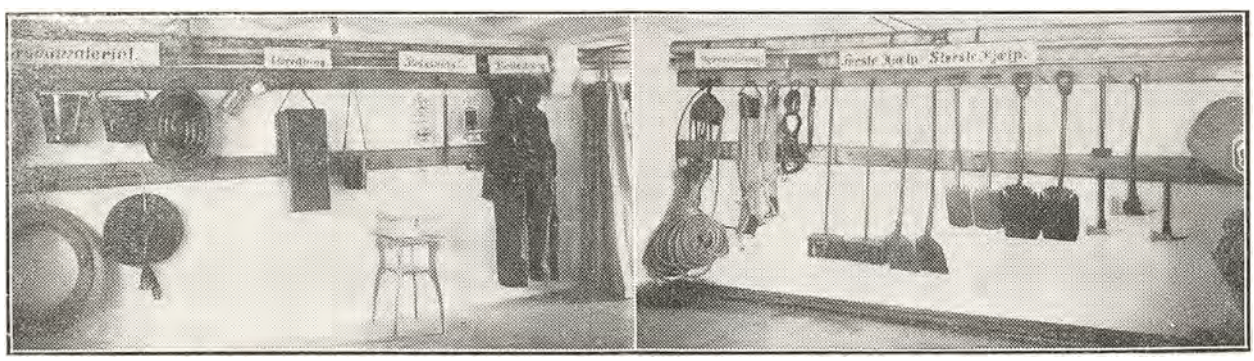

MØLLER JENSEN
CYKLER — RADIO — VAABEN

Det moderne Forretningsliv i Herning er af forholdsvis ny Dato; derfor er næsten ingen af Byens store Virksomheder ret gamle, men har oplevet en smuk Udvikling, saaledes at ingen af dem staar tilbage for lignende Forretninger i andre Byer. Blandt disse nye ansete Forretninger maa nævnes Firmaet Møller Jensen, Bredgade 26.

Cyklehandler Møller Jensen

Firmaet er grundlagt i 1907 af Hans Dynesen, et Medlem af den kendte Herningslægt; men i 1919 overgik Forretningen til Møller Jensen, som har drevet den frem til at være den største i Branchen i Herning. Bl. a. maatte han i 1923 udvide Bygningerne, hvor den store og smukke Butik og det fine Værksted stadig har til Huse.

Virksomheden, der beskæftiger 5 Personer, er meget alsidig, og handler med baade Strikkemaskiner, som man leverer til flere Tricotagefabriker, Vaaben, Radio, Cykler og Reservedele.

Møller Jensen, der er født den 20. December 1886 i Sunds, er oprindelig uddannet som Smed og Maskinarbejder. Han har bl. a. arbejdet paa det kommunale Elektricitetsværk i Fredericia og hos Brdr. Bendix i København. Ogsaa i Fagfællers Kredse er han en meget anset og dygtig Mand, han beklæder saaledes Posten som Formand for Cyklehandlerforeningen for

Herning og Omegn. Desuden er han Næstformand for Frivilligt Drenge-Forbund i Herning og har gennem 10 Aar været Kredsfører i dette Forbund.

„VINNI-DANA"
DANSK RULLEGARDINSTOF FABRIK

Den største Rullegardinstoffabrik her i Landet er Dansk Rullegardinstof Fabrik i Herning. Det er en forholdsvis ny Virksomhed, idet den er startet i 1929. Grundlæggeren er Farvehandler Otto Jensen, som indrettede sig i Ejendommen Poulsgade 14 i Herning, som tilhører Handelsbanken. Han overdrog imidlertid i 1931 Fabriken til Malermester S. S. Jeppesen for en Sum af 3000 Kr. Virksomheden staar foran en Udvidelse til det dobbelte af, hvad der er i Øjeblikket. Alene i Aaret 1932 havde man et Salg af ca. 21,000 Meter Stof, og Fabriken beskæftiger for Tiden 7 Personer.

Værkfører Orla Egon Jeppesen

Fabrikens Specialitet er et Rullegardinstof „Vinni-Dana", som fabrikeres efter en anerkendt Opfindelse, og som er vaskeægte. Fabrikatet har bl. a. opnaaet Industriraadets Diplom.

S. S. Jeppesen er født den 24. Juli 1885 i Idom. Han er udlært Maler og har haft selvstændig Malervirksomhed i 25 Aar, indtil han i

1931 overtog Fabriken. Ogsaa en Søn af Indehaveren, Orla Egon Jeppesen, er knyttet til Fabriken, paa hvilken han er Værkfører. Han er født den 25. Januar 1913 og uddannet som Mekaniker i Herning Motor Co.

ALFRED BJERREHUS
HANDELSGARTNERI

Et Gartneri med et glasdækket Areal paa 2000 Kvadratalen og med en aarlig Produktion af ca. 2000 Begonier, ca. 6000 Chrysanthemer og ca. 7000 Hortensiaer, det er dog en Post. Saa omfattende er Alfred Bjerrehus's Handelsgartneri efterhaanden blevet. Det er grundlagt i Aaret 1906 af Gartner Th. Bjerrehus og startedes som almindeligt Frilandsgartneri. I Aaret 1908 byggedes det første Drivhus, beregnet til Avl af Tomater og Chrysanthemer, og i de følgende Aar byggedes yderligere nogle Drivhuse. Allerede i 1907 havde Brødrene Alfred og Harald Bjerrehus overtaget Forretningen og drev den videre under Firmanavnet Brdr. Bjerrehus. I 1920

Gartner Alfred Bjerrehus

overtog Alfred Bjerrehus imidlertid Forretningen alene og drev den videre for egen Regning. Siden denne Overtagelse er Forretningen yderligere udvidet. Bl. a. har man bygget 5 Huse, specielt til Pottekultur, og man raader nu over 200 Bænke. Ialt beskæftiger Gartneriet 5 Personer.

Th. P. Bjerrehus er født den 7. Juni 1865 i Herning. Han er uddannet som Gartner hos Carl Thomsen i Aarhus, hvorefter han i en Aarrække var Herregaardsgartner, bl. a. paa Herregaardene Bregningsgaard og Herningsholm.

Alfred Bjerrehus er født den 8. April 1894 i Herning og er uddannet som Gartner hos Faderen. Han har bl. a. været Næstformand i Lokalforeningen siden 1930.

A. BERTELSEN
TRICOTAGEFABRIK — GELLERUPLUND

Ogsaa i Omegnen af Herning florerer Tricotageindustrien. I første Række maa her nævnes A. Bertelsens Tricotagefabrik i Gelleruplund pr. Nybo. Den er grundlagt i 1918, og til at begynde med havde man kun een Strikkemaskine; men allerede i 1921 maatte Fabriken udvides med en Tilbygning og Anskaffelsen af 6 nye Strikkemaskiner. Heller ikke denne Udvidelse var tilstrækkelig; Virksomheden stod stadig i Fremgangens Tegn, og i 1925 foretoges endnu en Udvidelse. — I 1931 ramtes Virksomheden af en voldsom Brand, der lagde hele Fabriken øde; men der rejste sig hurtigt en ny af Asken, og man benyttede nu Lejligheden til at faa udvidet Lagerpladsen. Produktionen omfatter alt indenfor Trikotagebranchen. Udover en Karl og en Pige drives Fabriken udelukkende af Bertelsen og hans Børn.

Fabrikant A. Bertelsen

A. Bertelsen er født den 3. Januar 1887 i Sunds. Han er oprindelig Tømrer, og efter at have staaet fire Aar i Lære, begyndte han egen Virksomhed. Blandt andet byggede han nogle Statshuse. Imidlertid fandt han paa at arbejde som Tømrer om Sommeren og handle med Uldvarer om Vinteren, og det endte med, at han i 1914 udelukkende beskæftigede sig med Uldhandel. Derefter varede det ikke længe, inden han selv begyndte at fremstille sine Varer, og nu sælges de over det ganske Land, ja, sælges paa Færøerne. Overalt har Fabriken erhvervet sig en fast og solid Kundekreds, der forstaar at værdsætte de gode Kvalitetsvarer, der fremstilles.

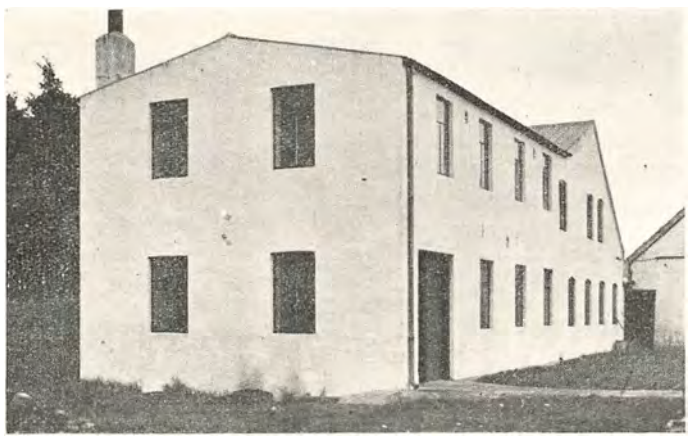

PLOVFABRIKKEN „SKJOLD"
LIND PR. HERNING

Ikke blot her i Landet, men i England, Tyskland, Lithauen og Norge pløjer man med Plove fra Plovfabriken „Skjold" i Lind ved Herning, der fra et lille Smedeværksted har udviklet sig til en Virksomhed

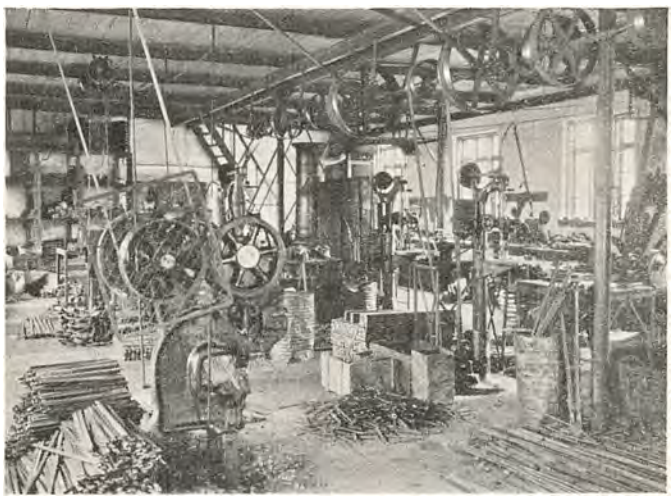

med en Millionomsætning af Plove og forskellige Landbrugsmaskiner.

Grundlæggeren, N. Frank, startede i 1904 et almindeligt Smedeværksted, men fandt i 1908 paa at fremstille Plove, og det viste sig derefter hurtigt, at han havde fat i den rigtige Ende. Fra en Begyndelse med 5 Mand og en aarlig Fabrikation af Plove for 25,000 Kr. voksede Virksomheden med rivende Hast til i 1930

Fabrikant N. Frank

Sønnen, H. Frank

at beskæftige 35 Mand og at omsætte en halv Million Kroner. Fra 1910 har man ogsaa fabrikeret Radsaamaskiner og Radrensere, og senere optaget Fabrikation af Hesteriver.

Selve Fabriken har Frank selv opført. I 1913 byggede han Maskinværkstedet, og i 1921 byggedes endnu et Maskinværksted. I 1929 opførtes en stor Monteringshal og en Lagerbygning.

Frank er født den 17. Marts 1878 i Rind Sogn og er uddannet som Grovsmed og Maskinarbejder. Han er bl. a. Medlem af Rind Sogneraad.

Sønnen, H. Frank, er blevet Medleder af Fabriken. Han er født den 8. August 1908. Han er uddannet dels hos sin Fader, dels gennem Kursus paa Teknologisk Institut og endvidere 1½ Aar paa Handelsdagskolen i Aarhus og 2 Aar paa Teknikum „Mittweida" i Tyskland.

MICHAEL JENSEN
TJØRRING TRICOTAGEFABRIK
TJØRRING PR. HERNING

Tjørring Trikotagefabrik ved Herning er grundlagt i 1932 og er altsaa en ganske ny Virksomhed. Grundlæggeren er Fabrikant Michael Jensen, hvis Specialer er Herre-Trikotage, Undertøj, Pullovers og Slipovers, samt enkelte Dessins i Dame-Undertøj.

Fabrikant Michael Jensen

Virksomheden har til Huse i en ny Fabriksbygning, som er forsynet med de nødvendige moderne Maskiner, saaledes at den er i Stand til at tage Konkurrencen op paa flere Felter. Der raades over et Fabriks- og Lagerareal paa ialt ca. 275 Kvadratalen, og Arbejdsstyrken er for Tiden paa 12 Personer. Det ser ud til, at den ny Fabrikant har faaet fat i en god Kundekreds allerede.

Fabrikant Michael Jensen er født den 23. September 1900 i Tjørring og har altsaa nu etableret sig i sin Fødeby. Han har iøvrigt faaet sin Uddannelse ved Handelen.

VISGAARD TEGLVÆRK
SINDING PR. HERNING

Visgaard Teglværk i Sinding pr. Herning er grundlagt i Aaret 1900 og anlagdes straks med Ringovn. I 1904 købtes Værket af den daværende Ejer af Alkjærsig Teglværk, Anthon Poller, som drev begge Virksomheder under et, indtil Anthon Pollers Søn, Eli Poller, i 1914 blev ansat som Leder paa Visgaard. I 1917 overtog han Værket for egen Regning.

Visgaard Teglværks Produktion ligger paa omkring 1,2 Millioner maskinstrøgne Sten og Drænsrør aarligt. Drænsrørene fremstilles i Størrelser paa op til 6 Tommer. Jordarealet er paa ca. 11 Tdr. Land, og Rødlerslaget er 3 Meter dybt de fleste Steder. Under dette

Teglværksejer A. Poller, den tidligere Indehaver

Teglværksejer Eli Poller, den nuværende Indehaver

Rødlerslag findes et Blaalerslag i nærmest ubegrænset Dybde. Virksomheden drives ved Damp, og den normale Arbejdsstyrke er paa 12 Mand.

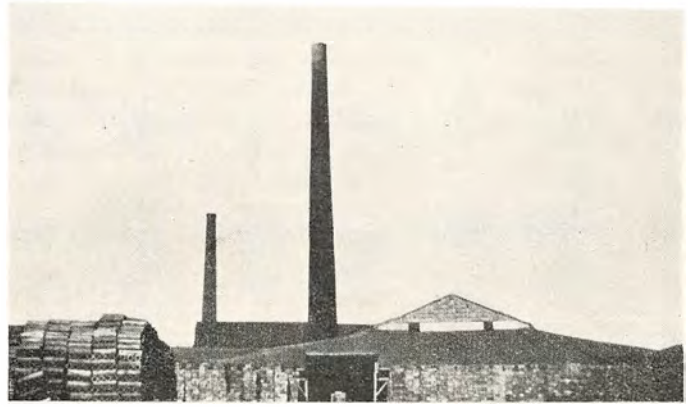

Visgaard Teglværk

Eli Poller er født den 18. April 1890 i Dejbjerg Sogn og er uddannet som Teglværksmand hos sin Fader, bl. a. paa Alkjærsig Teglværk.

MASKINFABRIKEN „GODTHAAB"
ARNBORG PR. HERNING

Maskinfabriken „Godthaab" i Arnborg pr. Herning er grundlagt som almindelig Grovsmedie omkring 1895. Efter at have skiftet Ejer et Par Gange blev Smedien i 1904 udvidet med Fabrikation af Maskiner for Øje. I 1906 blev Virksomheden ombygget, og der optoges Fabrikation specielt af Landbrugsmaskiner.

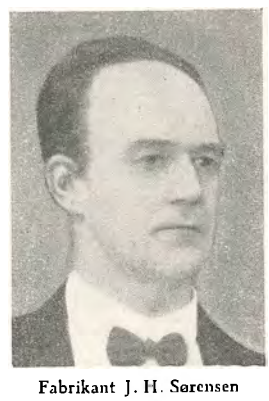

Fabrikant J. H. Sørensen

Aar 1922 overtoges Firmaet af den nuværende Ejer, Fabrikant J. H. Sørensen, som fortsætter Fabrikationen paa Forgængerens Basis, men som ved Siden heraf har etableret Handel med alle Slags Landbrugs-

maskiner samt Motorer. Der fabrikeres navnlig Hakkelsesmaskiner, Rundsave med forskydeligt Bord, enkeltrækkede Kartoffellæggemaskiner o. lign. Rundsave er bl. a. leveret til Firmaet Hoffmann i Fredericia og til Becher & Co. i Randers.

Hvad specielt Kartoffellæggeren angaar, er den fremstillet i den Hensigt at tilvejebringe en Kartoffellægger, som er meget let at arbejde med, og som i særlig Grad egner sig for det lille Landbrug. Læggeren „Godthaab" kan trækkes af een Hest og betjenes af een Mand, men kan lægge Kartofler i 1½ Td. Land paa en Dag. Maskinen er meget solidt bygget og fremstillet af et første Klasses Materiale. Der er indgaaet mange Anbefalinger paa den.

Johannes Henry Sørensen er født den 24. Februar 1896 i Detroit, U. S. A., men er dansk Statsborger. Han er uddannet som Smed og Maskinarbejder og har deltaget i to Kursus paa Teknologisk Institut. I to Aar studerede han paa Odense Maskinbygningsteknikum, men afbrød sine Studier for at overtage sin nuværende Forretning, da dennes tidligere Ejer døde.

Sørensen er kommunal Maskintilsynsmand og kommunal Revisor. Endvidere er han Formand for den lokale Sygekasse og Medlem af Menighedsraadet.

KØBMAND N. C. THØGERSEN

En af de største og mest ansete Agenturforretninger i Herning er Firmaet N. C. Thøgersen. Begyndelsen blev gjort i 1916, da Købmand Thøgersen blev Repræsentant for Korsør Margarine. Kun 3 Aar efter, i 1919, fik han overdraget De danske Spritfabrikers Oplag for Herning og Omegn, og i 1921 blev han ogsaa Det danske Petroleums Aktieselskabs Repræsentant i Herning, saaledes at han i meget udstrakt Grad dækker det lokale Marked af Benzin, Petroleum, Spritfabrikernes Produkter og Margarine. Hertil kommer, at han ogsaa har Oplag for Clemmensens Tobaksfabrik i Nakskov. Ialt beskæftiger Forretningen 8 Personer. Den har til Huse i Ejendommen Fonnesbechsgade 13, som Købmand Thøgersen overtog i 1921. Hertil hører en stor Lagerplads. Desuden har man store Tankanlæg ved Jernbanen.

Købmand N. C. Thøgersen

Købmand Thøgersen er født den 11. Juli 1879 i Fredericia. Han fik sin første Uddannelse i Handelsfaget hos I. H. Herfordt i Randers og Huus i Nakskov og senere hos andre Firmaer rundt om i Landet og har Handelseksamen fra Randers Handelsskole. Ogsaa paa andre Omraader har man haft Bud efter hans Dygtighed og Evner. Han er saaledes Bestyrelsesmedlem i Handelsstandsforeningen i Herning og Kasserer for samme Forenings Hjælpekasse, ligesom han sidder i Bestyrelsen for Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse i Herning.

GYLDING SØRENSEN

Gylding Sørensen i Herning kunde i 1932 fejre 25 Aars Forretningsjubilæum. Han overtog Forretningen efter nuværende Bankdirektør Chr. Yde, der den-

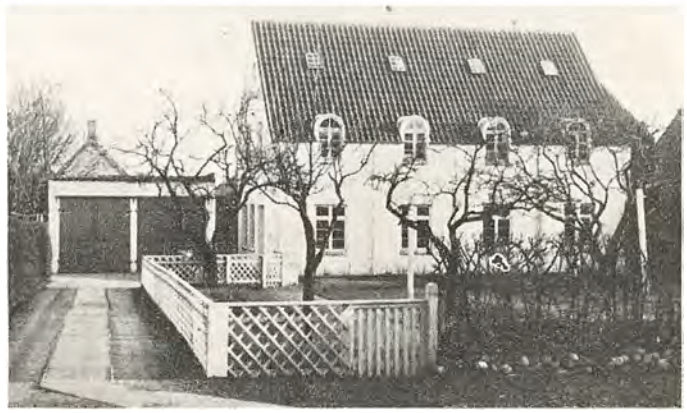

gang var Borgmester i Herning. Til at begynde med var Gylding Sørensen i Kompagni med nuværende Direktør Jespersen hos Brdr. Lund; men i 1918 overtog han en gros Virksomheden og drev den videre under eget Navn.

Firmaet, der beskæftiger 10 Personer, handler med Arbejdstøj, blandet Manufaktur, Kortevarer og importerede engelske Varer.

Forretningen har til Huse i Pontoppidansgade 4, der er opført i 1919. Allerede i 1929 maatte Lagerbygningen udvides med en Etage mere.

Ludvig Gylding Sørensen er født den 12. November 1882 i Holstebro og er udlært dels i daværende Jacob Kruses Forretning i blandet Manufaktur og dels hos Vett & Wessel i Stege, og efter at have aftjent sin Værnepligt indtraadte han i 1906 i Chr. Ydes Forretning.

P. MORTENSEN, MASKINFABRIK

P. Mortensens 30 Aar gamle og ansete Maskinfabrik i Herning er grundlagt i Aaret 1903 i Ejendommen Søndergade 13 under Firmanavnet Herning Maskinfabrik. I 1912 flyttede Mortensen Virksomheden til Ejendommen Nørgaards Allé 10, hvor den endnu har til Huse.

Fabrikant P. Mortensen

Fabriken begyndte i 1908 Fremstillingen af Ajleredskaber, som Aaret efter vakte berettiget Opmærksomhed paa den store Landsudstilling i Aarhus. Fabrikatet blev her anerkendt med Diplom og efter at det samme Aar fik en meget fin Anerkendelse ved Statens Redskabsprøve, tog Produktionen stærk Fart.

Fabrikens vigtigste Frembringelser: Pumper, Ajleredskaber og Ajlenedfældere, sælges ikke blot overalt

her i Landet og paa Island, men eksporteres baade til Sverige, Norge og Finland. Bl. a. er Fabriken Leverandør til Landbrugsskoler og Statens Forsøgsvirksomheder.

Den nuværende Fabrik, der er opført i 1912 af Mortensen og nu beskæftiger ca. 10 Mand, er senere, i 1916 og 1925, udvidet betydeligt.

P. Mortensen, der er født den 15. Maj 1878 i Agedrup, er uddannet i Maskinfaget og paa Teknisk Skole i Odense. Forinden han begyndte egen Virksomhed, havde han Beskæftigelse paa flere større Fabriker, bl. a. Nordstens Maskinfabrik i Hillerød og Vester Aaby Maskinfabrik. Han er blevet betroet mange Tillidshverv, bl. a. Medlem af Bestyrelsen for Teknisk Skole i Herning og for Folkebanken for Herning og Omegn samt Revisor for Jydsk Grundejerkreditforening i Herning.

SKÆRBÆK SAVVÆRK
SKÆRBÆK PR. HERNING

Skærbæk Savværk er grundlagt af Indehaveren, Chr. Nielsen Dahl i Aaret 1919 som Savværk med Opskæring af Træ for Øje. Der begyndtes under meget beskedne Forhold, man raadede kun over en enkelt Rundsav; men lige siden Starten har det ogsaa været nødvendigt saa godt som hvert eneste Aar at foretage Udvidelser og modernisere, og saaledes er ogsaa nu anskaffet alle nødvendige, moderne Maskiner til at drive et Savværk i større Stil. I Aaret 1926 paabegyndtes Fabrikation af Træemballage i alle Arter, men især Fiskekasser, Frugtkasser m. m., ligesom man optog Forskæring af de Brædder, som kunde opskæres, for egen Regning. — Drivkraften til alle Maskinerne er en 14—16 HK. Deutz Raaoliemotor. Afsætning af Frembringelserne foregaar hovedsagelig til Ringkøbing og Hvide Sande. Sideløbende med den øvrige Drift drives en Afdeling for Bygningsmaterialer.

Savværksejer C. N. Dahl

Savværksejer Christian Nielsen Dahl, der i sin Virksomhed beskæftiger fra 5 til 14 Personer efter Forholdene, er født den 13. Februar 1887 i Tilsted pr. Thisted og har faaet Uddannelse som Tømrer, endvidere har han deltaget i Kursus for Bygningstømrere paa Teknologisk Institut.

Nielsen Dahl er Formand for Hammerum Herreds Mesterforening.

Torvet

Banegaarden

H O L S T E B R O

HOLSTEBRO nævnes første Gang i et Skøde 1274 som Holstatbro, 1287 kaldes den Hvolstath=broo, i 1340 Holstathbroo, 1350 Holstethbro og i 1414 Holstæbro. Det er saaledes en gammel By, hvis Beliggenhed er blevet bestemt ved den mest bekvemme Overgang over Storaa, her hvor de gamle Færdselsveje fra Nord og Syd mødtes. Hvornaar Byen blev Købstad, kan ikke oplyses, da de ældste Privilegier brændte i Aaret 1552.

Haardt for Ildsvaade og Utid hen over den lille By, saa kun faa Levninger bærer Vidne om dens Ælde. Kun minder endnu de vide Porte om den Tid, da bredhornede Stude var Hedebondens Trækkraft.

Nutidens Udvikling, Jernbaner, Cykler og Biler, har revet Byen ud af dens Tornerosesøvn, og i Løbet af et Aarhundrede er Indbyggerantallet næsten 12=doblet til ca. 10,000.

Fiskeriet i Aaen, som nu er uden Betydning, har vel i ældre Tider haft nogen Værd for Byen; vigtigere var Landbruget, idet hver større Gaard havde Markjorder og Kvæghold.

Byens Hovederhverv har dog alle Dage været og er endnu Handelen. Flere Købmænd i Holstebro drev betydelig Handel med Øksne, der dog hæmmedes ved, at disse skulde fortoldes i Ribe.

Byens Handels Blomstringstid falder i det 16. og 17. Aarhundrede, og særlig dens Markeder var betydelige.

Holstebro er nu Sæde for en Række offentlige og private Autoriteter og Institutioner.

Raadhuset

Jernbanebroen

HOLSTEBRO BANK,
AKTIESELSKAB

En af de stateligste Bygninger paa Torvet i Holstebro rummer det ansete, gamle Bankinstitut, A/S Holstebro Bank. Den er grundlagt den 17. November 1871 af Sagfører J. P. Aggerholm, der, som det fremgaar af nedenstaaende Regnskab, begyndte under meget beskedne Forhold; men han var en fremsynet Mand, hvis kloge Dispositioner efterhaanden gjorde Banken til en meget betydningsfuld Forretning for Erhvervslivet i Holstebro. Han ledede Banken i 42 Aar til 1913, da han paa Grund af svigtende Helbred maatte trække sig tilbage. Aaret før var han, der i Forvejen var dekoreret med Ridderkorset og Dannebrogsmændenes Hæderstegn, blevet udnævnt til Etatsraad.

Han efterfulgtes som Direktør af J. P. Jensen. Fra 1930 har P. Jepsen været Bankens Leder.

Af Bankens Regnskab kan nævnes:

	Aktiekapital	*Reserver*
	Rd. M. S.	Rd. M. S.
1872.....	20,989 0 0	2 1 0
	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1900.....	72,000.00	60,000.00
1915.....	250,000.00	220,000.00
1920.....	600,000.00	266,479.00
1925.....	600,000.00	572,505.00
1930.....	600,000,00	787,965.00

Som man ser, har Bankens Drift været præget af jævn og stadig Fremgang. Tab af nævneværdig Betydning, der har haft Indflydelse paa dens Soliditet, har den ingensinde haft.

Endvidere er der hvert Aar anvendt et Beløb som Tilskud, Gaver og Medlemsbidrag til forskellige filantropiske Institutioner samt uddelt Renter af „Holstebro Banks Fond til Frugtavlens Fremme" som Præmier for veldyrkede Havebrug i By og Omegn.

Foruden Direktør P. Jepsen beskæftiger Banken 8 Personer.

P. Jepsen er født den 6. August 1887 i Løgstør. Han tog Præliminæreksamen i 1903, Vekselmæglereksamen i 1906 og var ansat i Banken for Løgstør og Omegn fra 1905—18, i Præstø Bank fra 1918—20 og siden da i Holstebro Bank. Han er tidligere Kommunebogholder og Byraadssekretær.

Bestyrelsens første Formand var Konsul M. Schou, og nu er Sagfører P. Baadsgaard Bruun Formand. Han er født den 27. Marts 1873.

AKTIESELSKABET
HOLSTEBRO LANDMANDSBANK

Ligesom det var Tilfældet mange andre Steder i Landet, oprettedes der i Holstebro i Slutningen af det forrige Aarhundrede en Bank, der først og fremmest skulde være en Bank for Landbostanden i Byens Opland. Om nogle faa Aar er der forløbet 50 Aar, siden det skete, idet A/S Holstebro Landmandsbank, der har til Huse i den smukke Ejendom, Vestergade 1, oprettedes i 1887 af en Kreds af Byens kendte Borgere, der havde intim Forbindelse med Omegnens Landbobefolkning, nemlig Sagfører J. V. Bertelsen, Redaktør Thomas Nielsen og Urmager N. J. Melgaard. Det lykkedes allerede ved Starten at tegne en Aktiekapital paa ligeved 35,000 Kr., og siden er den jo mangedoblet

flere Gange. Nedenstaaende Tal beviser bedre end mange Ord, hvilken smuk Udvikling Banken har haft, og hvorledes det gradvis støt og jævnt er gaaet frem for den.

	Aktiekapital	*Reserver*	*Udbytte*
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	
1887.....	34,387,50		4 %
1900.....	70,000.00	25,000.00	8 %
1915.....	250,000.00	28,566.00	6 %
1930.....	500,000.00	600,000.00	10 %
1932.....	500,000.00	483,000.05	8 %
1933.....	500,000.00	583,554,68	8 %

Bankens første Formand var Lærer P. Jørgensen, Maabjerg, og dens første Direktør var Sagfører J. V. Bertelsen.

Den nuværende Leder af Banken er Direktør J. C. Selmer Petersen, der er født den 19. November 1895 i Holstebro. Han er uddannet i Trælastbranchen og tiltraadte i 1914 Stillingen som Assistent i Banken, hvor han avancerede til Bogholder i 1920 og til administrerende Direktør i 1931. Han har helliget Banken al sin Tid og alle sine Kræfter og beklæder saaledes ingen Tillidshverv. Foruden Direktøren beskæftiger Banken nu 8 Personer.

Bankens nuværende Formand er Proprietær Chr. Ausum, Hjerm, der er født den 16. Oktober 1886 i Hjerm. Desuden bestaar Bestyrelsen af Borgmester og Dommerfuldmægtig K. M. Lorentzen, Holstebro (Næstformand), Gaardejer og Kreditforeningsrepræsentant A. Hallundbæk, Hodsager, Gaardejer Mads Nicolajsen, Trobjerg, Borbjerg, Gaardejer N. B. Didriksen, Tvis, Gaardejer og Kreditforeningsrepræsentant Laust Clementsen, Borbjerg, Smedemester S. V. Mogensen, Holstebro, Proprietær Th. Wille, Sir, Proprietær D. Willemoes, Vejrum, Gaardejer Jacob Bjerre, Idom, og Købmand Niels Pedersen, Holstebro.

AUTOMOBILFORRETNINGEN „VULKAN"

Blandt General Motors mange Filialer rundt om i Landet er Automobilforretningen „Vulkan" i Holstebro en af de største. Dens Indehaver, Automobilforhandler K. Knudsen, er en Mand, der er begyndt med de bare Næver og nu har en Forretning med en aarlig Omsætning paa ca. 2 Millioner Kroner. At der ligger mange Aars Slid bag dette smukke Resultat, siger sig selv. Knudsen selv hævder, at det skyldes, at han altid har søgt ikke blot at kende sin Kundekreds, men ogsaa at være kendt i den, kort sagt: Vestjyderne er et eget Folkefærd, der kun vil handle med „Manden selv", og det har han haft Øjet aabent for fra allerførste Færd.

Automobilforhandler K. Knudsen

Forretningen er grundlagt i 1908 af Automobilforhandler N. Odgaard og blev i 1918 overtaget af K. Knudsen. Da han i 1927 overtog Forhandlingen af Chevrolet-Vogne i Holstebro-Distriktet, kørte der i Holstebro Jurisdiktion siger og skriver seks Chevrolet, nu kører der saa mange, at Forretningen har Størstedelen af al Service i Distriktet, herunder dog ogsaa af konkurrerende Vognmærker, og der er ofte saa travlt, at man foruden de 30 Personer, der er beskæftiget i Forretningen, beskæftiger næsten alle Karetmagere og Malere i Holstebro. Forretningen er nu udvidet med Filialer i Skive, en stor Forretning i lejet Ejendom og ledet af Forretningsfører Knøsgaard, og i Lemvig, hvor der i Foraaret 1924 er opført en stor Ejendom og moderne Værksteder. Foruden de 2 Repræsentanter i Holstebro er der knyttet en Repræsentant til hver af Filialerne i Skive og Lemvig.

Enhver Automobilist i Vestjylland kender den store, flotte Automobilforretning i Holstebro, der har til Huse i en ny Ejendom, som er opført i 1927. Bag de 8 store Udstillingsvinduer staar Chevrolet-Modellerne opstillet, og i Lokalets ene Ende findes det komplette Lager af Reservedele i mønsterværdig Orden. I det store, moderne Værksted kan behandles ikke færre end 18 Vogne paa een Gang. Kort sagt: Man har ikke blot et af Provinsens største og fineste Reparationsværksteder, men forhandler alt indenfor Branchen lige fra Automobiler til Reservedele, Olie og Benzin.

I 1931 oprettede K. Knudsen A/S Nørrebros Rutebilstation, for hvilken han er administrerende Direktør. Det er en imponerende Forretning, som har betydet meget for Holstebro og Trafiken paa Byen.

Automobilforhandler Knudsen er født d. 15. Januar 1894 i Thise. Han er oprindelig uddannet som Mejerist og har arbejdet paa flere af Landets Mejerier, inden han i 1918 kom ind i Automobilbranchen. Fra 1922—27 var han Fordforhandler i Holstebro, men overtog i 1927 General Motors Forhandling i Byen.

K. Knudsen helliger sin Forretning hele sin Tid og alle sine Kræfter, saa han har ingen Tillidshverv, skønt det ikke har manglet paa Opfordring hertil.

TØMMERHANDLER C. BENDIX

Firmaet C. Bendix i Holstebro har fra at være en Biforretning for sin Indehaver, Tømmerhandler Bendix, udviklet sig til at blive hans Hovedforretning. Virksomheden blev i sin Tid drevet af Firmaet C. & I. Schous Eftfl., men skiltes i 1910 ud derfra, da C. Bendix, der var Prokurist i Holstebro Svineslagteri, overtog Firmaet og lejede den nuværende Tømmerplads. Han beholdt sin Stilling i Slagteriet indtil 1915, da hans Forretning voksede saa meget i Vejret, at den krævede Indehaverens Tid og Kræfter fuldtud. Til Forretningen hører endvidere Fladmose Teglværk, der blev erhvervet i December 1917 som et Interessentselskab; men fra 1919 har C. Bendix drevet det for egen Regning.

Firmaet beskæftiger normalt 5 Mand paa Tømmerpladsen, medens Arbejdsstyrken paa Teglværket er meget variabel, alt efter Aarstiden. Lagerpladsen købte C. Bendix i 1920, og han har senere udvidet den ved Køb af tilliggende Arealer. Den nuværende Kontorbygning er opført i 1930. Lagerhusene er opført: 1920, 1924, 1926, 1930, 1932 og i 1933.

C. Bendix er født den 4. Oktober 1877 i Viborg og har Eksamen fra Viborg Katedralskole. Han har lært Handelen hos Konsul Thygesen i Randers fra 1891—95. Derefter var han Kommis hos Fr. Jacobsen i Nibe fra 1895—99, derefter hos Aug. Vorms Eftf. i Aalborg. I 1900 blev han Bogholder i Firmaet Schou i Holstebro og herefter Prokurist i Holstebro Svineslagteri. Han var fra 1925—33 Medlem af Holstebro Byraad. Desuden var han Medlem af Ringkøbing Amts Skoleraad og Medlem af Søretten. Endvidere har han siddet i Bestyrelsen for Holstebro-Struer Havn. Han er Medlem af Bestyrelsen for Holstebro Bank.

En Søn af C. Bendix, Ove Bendix, der har været Prokurist i Faderens Forretning, købte i Efteraaret 1933 M. Schou & Søns Trælasthandel i Struer. Ove Bendix er født den 17. Februar 1905 i Holstebro og er uddannet dels hos M. Schou & Søn, Struer, dels i Sverige og dels i Faderens Forretning.

C. A. ASTRUP
AGENTUR- OG KOMMISSIONSFORRETNING

I Ejendommen Danmarksgade 4 i Holstebro, har en af Provinsens største og ældste Agentur- og Kommissionsforretninger til Huse. Den er grundlagt 16. Maj 1892, og kunde saaledes i 1932 fejre 40 Aars Jubilæum. Grundlæggeren, C. A. Astrup, blev ved sin Død i 1925 efterfulgt af sin Søn, C. A. Astrup, der nu er Chef i det store Firma, som foruden Indehaveren beskæftiger 10 Mand, og som i Holstebro og Omegn repræsenterer baade Margarinefabriken Otto Mønsted, Det Forenede Oliekompagni, A/S Adolph Trier og Goldschmidt A/S, samt for egen Regning driver Forretning med forskellige kendte Artikler indenfor Kolonialbranchen, som allerede har vundet en fremskudt Plads paa Markedet.

C. A. Astrup

C. A. Astrup er født den 1. Juli 1903 i Holstebro og er saaledes forholdsvis ung, men en Forretningsmand med et charmerende Væsen, hvormed han straks vinder Folk. Han er udlært i Kolonialbranchen og har Eksamen fra Den jydske Handelshøjskole i Aarhus. Endvidere har han kompletteret sin Handelsuddannelse paa „Nöellesche Handelsschule zu Osnabrück" og i Korn- og Foderstofkompagniet i Aarhus, Hamborg og København. Han er Typen paa den moderne Forretningsmand, der gennem Sporten henter Kræfter, Lyst og Energi til Arbejdet. Han er saaledes Bestyrelsesmedlem i Gymnastikforeningen „Gamle Drenge" i Holstebro, Bestyrelsesmedlem i Holstebro Boldklub og Medstifter af Holstebro og Omegns Motorklub.

A/S HOLSTEBRO JERNSTØBERI & MASKINFABRIK

Aktieselskabet Holstebro Jernstøberi og Maskinfabrik er som saadan oprettet i 1897, men selve Fabriken er meget ældre. Den er anlagt i Slutningen af Halvtredserne af en Tysker ved Navn Müller og blev i 1863 overtaget af Jernstøber Martin Petersen fra Haderslev. Jernstøber Petersens Speciale var Kakkelovne og Komfurer, og han opnaaede efter Datidens Forhold en stor Produktion paa dette Omraade. Efter hans Død i 1872 blev Støberiet købt af Leonh. Tang, der ledede Virksomheden indtil 1897, da Aktieselskabet blev dannet, og Fabrikant P. K. Simonsen blev administrerende Direktør. Den nuværende Leder af Firmaet er Direktør N. Abildgaard, som overtog Ledelsen i 1926 efter Direktør Simonsens Død.

Paa Holstebro Jernstøberi og Maskinfabrik fremstilles nu en Del Landbrugsmaskiner, ligesom der navnlig drives Salg af raat Støbegods, særlig til Landbrugsmaskin-Fabrikation. Der fabrikeres Hesteomgange, Hakkelsesmaskiner, Kagebrækkere, Ringtromler og Pumper af forskellig Slags. Videre fremstilles bl. a. Gravgelændere og Jernvinduer, ligesom der laves Kakkelovne, Komfurer og Grubekedler samt andet Støbegods til Bygningsbrug. Fabrikens Frembringelser er kendte og brugte i vide Kredse Landet over. Dens Arbejdsstyrke er for Tiden paa ca. 60 Personer.

Formand for Aktieselskabet er Sagfører P. Baadsgaard Bruun.

VALD. BIRN
JERNSTØBERI OG MASKINFABRIK

Valdemar Birns store Etablissement i Holstebro er grundlagt i Aaret 1896 af Fabrikant Heinrich Birn, Fader til den nuværende Indehaver.

Virksomheden grundlagdes som rent Jernstøberi og fik sit Domicil lige overfor den da saa berømte F. L. Hansens Centrifugefabrik. Birn og Hansen kendte lidt til hinanden fra begges tidligere Virke paa Lemvigegnen, hvor Hansen havde Bopæl i Dybe, medens Birn var Starter og Medindehaver af et Støberi, der blev bygget i Lemvig. Det var derfor ganske naturligt, at Birns nye Fabrik i Holstebro fik Løfte om Levering af Støbegods til Hansens Maskinfabrik, og dette var en god Basis at begynde paa.

I 1906 lagde Heinrich Birn op, og hans 3 Sønner overtog Støberiet i Holstebro. Senere købte den ene af Sønnerne, Valdemar Birn, sine Brødre ud af Firmaet og fortsatte dette som eneste Indehaver. Hans Virksomhed har stedse haft Fremgang; dens Navn er landskendt, og den Fabrik med Støberi og Beboelse, som Heinrich Birn opførte i 1896, er siden da adskillige Gange udvidet og moderniseret.

Hvad F. L. Hansen angaar, da omlagde han efterhaanden sin Fabrikation til at omfatte som Hovedproduktion Petroleums- og Dieselmotorer, og ogsaa til disse har Birn leveret Støbegodset. For et Par Aar siden gik A/S F. L. Hansens Maskinfabrik i Likvidation, og den blev da købt af Birn. Da de to Fabriker ligger ved samme Vej, lige overfor hinanden, drives de nu som et samlet Hele under Vald. Birns dygtige Le-

delse. I Jernstøberiet er i Øjeblikket beskæftiget 35 Mand, i Maskinfabriken 10 Mand.

Birns Jernstøberi producerer alt Slags Støbegods, beregnet paa Fabriker, der ikke selv har Støberi. Paa Motorfabriken bygges den nu saa kendte Holstebro-Motor.

Firmaets Grundlægger, Heinrich Birn, fødtes den 6. Juli 1850 i Ribe. Hans Fader var indvandret fra Tyskland og fik Arbejde hos Fabrikant Oppekjær i Ribe. Den ældste Birn var Former, og Sønnen blev det samme. Han virkede som saadan, indtil han startede sin egen Virksomhed. Vald. Birn, den nuværende Ejer af Fabriken i Holstebro, er ogsaa udlært som Former og har desuden Eksamen som Konstruktør; denne Eksamen tog han i sin Tid paa Det tekniske Selskabs Skole i København.

Fabrikejer Vald. Birn er født den 29. September 1876 i Odense. Han er Formand for Arbejdsgiverforeningen i Holstebro.

JUL. GYTKIÆR, KAFFERISTERI

Begyndelsen til Jul. Gytkiærs Kafferisteri, Struervej 1, Holstebro, var meget beskeden. Den blev gjort i 1910 med Oprettelsen af et mindre Kafferisteri paa Storetorv i Holstebro. Gytkiær er ganske vist uddannet indenfor Kolonialbranchen og havde siden 1902 drevet et Agentur med Kolonialvarer, men han mente, der var en bedre Fremtid for ham indenfor Kafferisteriet, som han havde stiftet Bekendtskab med i Læreaarene, og da det saaledes ikke manglede paa Lyst og Energi, udviklede Risteriet paa Storetorv sig fra meget smaa Forhold til en saa omfattende Forretning, at der i 1916 maatte flyttes til større og bedre Forhold i Ejendommen, hvor det nu har til Huse.

Jul. Gytkiær

Ogsaa hvad den tekniske Side af Sagen angaar, har Gytkiær fulgt med Tiden. I 1926 udskiftedes saaledes alle Maskiner med nye tip-top moderne Maskiner. Kundekredsen er med Aarene blevet baade stor og

solid. Nu er foruden ham selv en Søn og 3 Mand beskæftigede i Forretningen.

Gytkiær er født den 15. December 1876 i Holstebro. Han har gennem en længere Aarrække været Formand for Garderforeningen for Holstebro og Omegn og er Ridder af Dannebrog.

M. SIMESTED
FRØHANDEL EN GROS

En af de største Leverandører i Frø til Vestjyllands Købmænd er M. Simesteds Frøhandel en gros i Holstebro. Den er grundlagt i 1922 og udvidet i 1928 med et Renseri i Grenaa, hvor der tillige i 1930 byggedes eget Pakhus med et moderne indrettet Frørenseri og Tørreri. Saavel paa Holstebro- som paa Grenaaegnen har Firmaet en Stab af dygtige Frøavlere, der forsyner Renserierne i de to Byer. Firmaets Specialiteter er danskavlet Græs- og Kløverfrø, specielt Morsø Hvidkløverfrø.

Frøgrosserer Simested er født den 8. Maj 1889 i Allingaabro. Han er udlært i blandet Købmandshandel hos Købmand Carl Hansen i Randers. Efter at have taget Eksamen fra den jydske Handelshøjskole arbejdede han i ca. 8 Aar i Frøfirmaet Fr. Dreyer i Aarhus. Derefter var han i ca. 4 Aar Direktør for A/S Pajbjerg, indtil han i 1922 etablerede sig i Holstebro. Her har han tillige været Byraadsmedlem siden 1930 og Overligningskommissær siden 1931.

Firmaets faste Personale er 7 Mand, men i Sæsonen anvendes der over det dobbelte Antal.

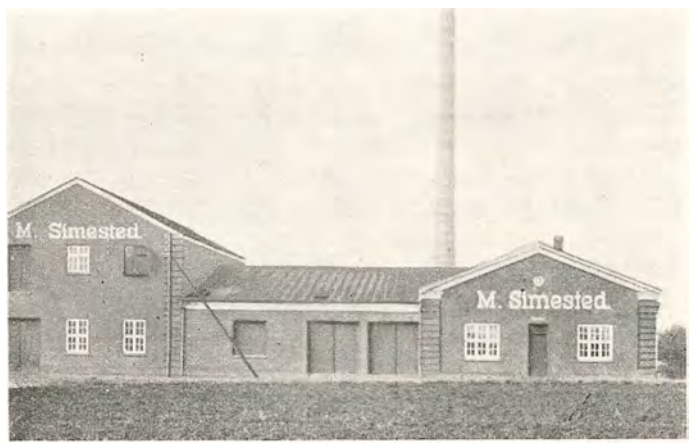

H. T. FRIIS EFTF., LAURITZ JENSEN
FARVERI

Den eneste Forretning i Holstebro, der besørger Farvning og kemisk Tøjrensning, er Friis Eftf. i Grønsgade 6. Forretningen har oprindelig været en Klædefabrik; men da Farver Lauritz Jensen i 1925 overtog den, omlagde han den straks paa kemisk Tøjrensning og Garderobefarvning og beskæftiger nu 6 Personer.

Farveriejer Lauritz Jensen

Forretningslokalerne er lejede, men rummelige og lyse med de bedste Forhold for Rensning, Farvning og Strygning af Tøj.

Farveriejer Jensen er født den 31. Maj 1881 i Horsens og har faaet en meget grundig Uddannelse. Han er udlært hos Fabrikant Friis i Holstebro og har derefter arbejdet i Tyskland i 21 Aar og Schweiz i en Række førende Forretninger indenfor Branchen.

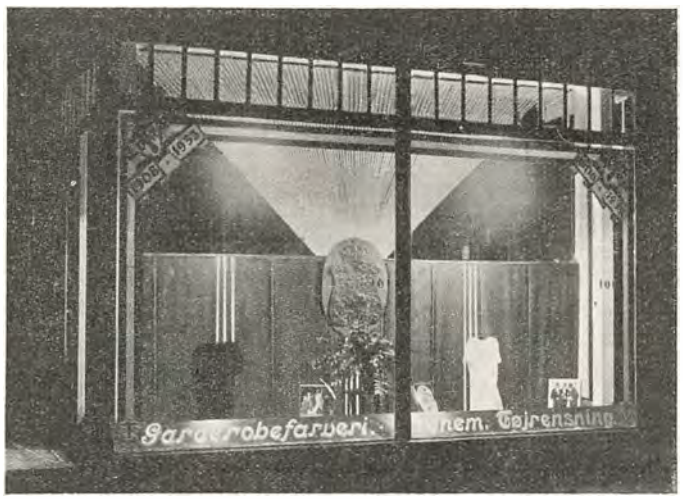

FRØAVLSCENTRET HUNSBALLE
AKTIESELSKAB

I Holstebro er et af Landets betydeligste Frøavlscentrer beliggende. Det er Frøavlscentret Hunsballe A/S, der har en Aktiekapital paa 250,000 Kr. Forretningen, der nu beskæftiger 12—15 Mand, er grundlagt allerede i 1894 af Frøavler Jens Hvidberg, Hunsballe, Struer, der drev det under Navnet „Avlscentret Pajbjerg". I November 1920 overtog et Aktieselskab, hvis Formand er Frøavler Jens Hvidberg, Virksomheden, der fremavler og sælger de originale Pajbjerg og Hunsballe Rodfrugtstammer, som ved Statens Forsøg er tildelt 23 Certifikater af 1. Kl. Endvidere omfatter Virksomheden Fremavl og Salg af Kløver- og Græsfrø af anerkendte danske Stammer samt Import af Frø.

I 1922 brændte Lagerbygning og Renseri i Holstebro, men genopførtes, og i 1930 er den udvidet med et Pakhus med et Kløverfrørenseri. Desuden har man en Forsøgsgaard „Randsgaard" pr. Pjedsted.

Selskabet ledes af en Bestyrelse paa 5 Medlemmer: Frøavler Jens Hvidberg, Hunsballe, R. af D. (Formd.), Landstingsmand N. Gisselbæk, Ørum pr. Bedsted, Gaardejer Chr. Ausum, Hjerm, Gaardejer Kr. Hvidberg, Qvistrup Mølle, Struer, og Frøavler Kr. Troelsen, Guldagergaard, Skelskør. Direktør: L. Bonde Petersen.

MINERALVANDSFABRIKEN „SKJOLD"

Ogsaa Holstebro har sin mælkesyreholdige, alkoholfri Frugtdrik. „Champanet" hedder den sunde og forfriskende Drik, som man nyder baade Sommer og Vinter i Holstebro og Omegn. Den fremstilles paa Mineralvandsfabriken „Skjold", der er beliggende i Danmarksgade 6. Fabriken er grundlagt i 1883 af Mineralvandsfabrikant Carl Jensen, der begyndte saa at sige paa bar Bund og i Løbet af knap et halvt Hundrede Aar lykkedes det at oparbejde et Salg paa ca. 350,000 Flasker aarligt. Efter hans Død i 1931 overtoges Fabriken af Jacob Andersen, der imidlertid efter nogle faa Maaneders Forløb overlod Virksomheden til Peter Noes Bollerup. Han er født den 13. December 1897 i Ringkøbing og er oprindelig Manufakturist, uddannet bl. a. i Ringkøbing og Magasin du Nords Aarhus Afdeling.

Fabrikant Peter Noes Bollerup

Efter at have opholdt sig i Amerika i 11 Aar og arbejdet i forskellige Virksomheder, vendte han i 1931 hjem for i November samme Aar at overtage „Skjold". Han beskæftiger om Sommeren 4 og om Vinteren 2 Personer og er selv forrest i Arbejdet og kører med sin Vogn baade i Byen og paa Landet. Desuden har

han „Ceres" Bryggeriets Holstebro-Depot og har selv oparbejdet det store Salg af de kendte Ølsorter.

Ejendommen, der rummer Fabriken, er bygget omkring Aarhundredskiftet. Fabriken er beliggende i Kælderetagen, hvor de moderne Maskiner til Mineralvandsfabrikationen er installerede.

HOLSTEBRO BRYGHUS

Holstebro Bryghus er vistnok en af de yngste Virksomheder, der omtales i dette Værk. Selv om alt tegner til en smuk Udvikling, vil kun Fremtiden kunne fortælle Bryggeriets Historie om, hvorledes det skaffede Holstebro lokalt Hvidtøl og Sodavand, saaledes som det er Tilfældet i mange andre Købstæder. Holstebro Bryghus har nemlig set Dagens Lys samtidig med, at Forarbejderne til dette Værk blev gjort.

Brygger Peder Andersen er født den 12. November 1903 i Aarup pr. Skovsgaard. Han har fra sin allertidligste Ungdom interesseret sig for Ølbryggeri og lærte Bryggerfaget paa Houlbjerg Bryggeri. Senere har han arbejdet paa Sødinge Bryggeri ved Ringe, Hesselager Bryggeri og Eskildstrup Bryghus, hvilket sidste han var Leder af i ca. 4 Aar. Imidlertid voksede Trangen til at blive selvstændig sig stærkere og stærkere i ham, og endelig lykkedes det ham i Aaret 1933 at faa Foden under eget Bord. Holstebro Bryghus har til Huse i Ejendommen Vestergade 16 i Holstebro og er væsentligst baseret paa Fremstilling af Hvidtøl og Sodavand. Bryggeriet har allerede rig Afsætning af sine Produkter i Holstebro og Omegn, og alt tyder som sagt paa, at der er rige Udviklingsmuligheder.

CHRISTIAN CHRISTENSEN & CO.
PAPIRHANDEL

Frk. D. Mikkelsen (Indehaver af Flensborg Lager, Holstebro) og Boghandlermedhjælper Christian Christensen, samme Sted, startede den 1. Marts 1918 en Papir en gros Forretning i Holstebro med Lokale paa Nørregade.

Et Aar efter Forretningens Start udtraadte Frk. Mikkelsen af Firmaet, og Christian Christensen fortsatte Forretningen som Eneindehaver, men under samme Firmanavn.

Ret hurtigt blev Lokalerne i Nørregade for smaa, og Forretningen flyttedes til større Lokaler i Østergade, og samtidig paabegyndte Firmaet eget Bogtrykkeri.

I 1927 købtes Ejendommen Vestergade 4, og i 1931 ombyggedes denne saaledes, at Firmaet nu raader over tidssvarende Kontor og Lagerlokaler.

Christian Christensen & Co. har Oplag fra „A/S De forenede Papirfabriker, København", samt Bogtrykkeri, Lager af Protokoller, Kontorartikler o. s. v.

Endvidere har Firmaet et stort Salg i Reklamekalendere, Galanteri og Juletræspynt.

Indehaveren Christian Christensen er født den 1. December 1893 i Holstebro og er Søn af afdøde Købmand Charles F. C. Christensen (Kolonial, Markfrø), samme Sted.

Slægten har i 3 Generationer drevet Forretning i Holstebro i ca. 100 Aar.

JACOB NIELSENS HERREEKVIPERING

Den korrekt klædte Herre i Holstebro faar syet Klæder og bliver forsynet med Herrekonfektion hos Jacob Nielsen paa Nørregade, der, som Byens største Forretning indenfor sin Branche, er i Stand til i Løbet af faa Minuter at ekvipere en Herre fra Top til Taa.

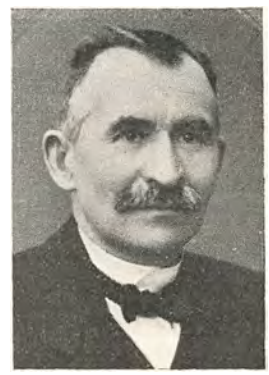

Grundlæggeren Jacob Nielsen

Forretningen er grundlagt i 1891 af nu afdøde Købmand Jacob Nielsen, der i den første halve Snes Aar drev Forretningen i Danmarksgade. Imidlertid var Forretningen ved Aarhundredskiftet blevet saa stor, at den i 1900 maatte flyttes til Nørregade 34, hvor den nu har til Huse, og hvor den Aar for Aar er blevet større og større og i Dag beskæftiger ikke mindre end 20 Personer, der dels arbejder i den moderne Herreskræderiafdeling, dels i Konfektions- og Lingeriafdelingen. — Ejendommen ombyggedes i 1931, og Forretningen fremtræder nu med store og moderne Butikslokaler med smukke og stilfulde Udstillingsvinduer og med et tip-top Værksted.

Afdøde Købmand Nielsen var en meget foretagsom Mand, der bl. a. var meget kirkelig interesseret og har

bygget Byens Missionshotel. Imidlertid afgik han i 1931 pludselig ved Døden, og Sønnen, Lyder Nielsen, indtraadte i Firmaet som Forretningsfører og Prokurist. Han er født den 7. April 1906 i Holstebro og er Student fra Viborg Katedralskole.

En af Forretningens højt betroede Folk er Tilskærer Hesel, som har arbejdet for Firmaet i 25 Aar.

M. FJELDSTED & SØN

Forretningen, som blev grundlagt 12. Marts 1869 af Enkefru Marie Fjeldsted, overtoges 1897 af Købmand

Købmand Marius Fjeldsted

Købmand Ferdinand Fjeldsted

Marius Fjeldsted og blev 1927 delt i to Forretninger: Marius Fjeldsteds Herremagasin og Skotøjsmagasinet M. Fjeldsted & Søn.

Begge Forretningers nuværende Indehaver er Købmand Ferdinand Fjeldsted.

KRISTIAN JENSEN
CARLSBERG FORHANDLER
DEPOT FOR DE FORENEDE BRYGGERIER

Kristian Jensen er en populær Mand i Holstebro. Ikke blot er han Byens største Leverandør af Sodavand og Øl, men han er ogsaa en ærlig og redelig Mand, der betragter sine Kunder som sine personlige Venner.

Jensen begyndte sin Forretning i 1909, da han fik Depot for vort Lands største og fineste Bryggerier, Carlsberg, Tuborg og De forenede Bryggerier. Efterhaanden som Konkurrencen mellem Tuborg og Carlsberg blev haardere og haardere, blev det vanskeligere for K. Jensen at repræsentere dem begge, og i 1922 gik han altsaa fra Tuborg, men beholdt de to andre Bryggerier, hvis Øl og Sodavand, som sagt, er det mest efterspurgte i baade Holstebro By og dens store Opland.

Forretningen, der beskæftiger 3 Personer, har til Huse i Kr. Jensens Ejendom, Bisgaardsgade 4, hvor den er indrettet i Kælderen. Jensen erhvervede Ejendommen i 1913.

Jensen er født den 29. September 1873 i Toxværd paa Sjælland og har arbejdet ved Landvæsenet rundt om i Landet, indtil han slog ind paa Ølhandelen.

KARL RANDRUP
KONTORMASKINER EN GROS

Som det for det meste er Tilfældet, er ogsaa Firmaet Karl Randrup, Kontormaskiner en gros, Holstebro, begyndt under smaa Forhold i een enkelt Stue. Begyndelsen blev gjort, da Grosserer Randrup d. 22. November 1929 løste Borgerskab og begyndte Forhandlingen af den tyske Skrivemaskine „Merz". Imidlertid udviklede Importforholdene sig saaledes, at han maatte gaa over til Forhandlingen af en italiensk Skrivemaskine „Olivetti", der efterhaanden benyttes i en lang Række saavel private som offentlige Kontorer og Institutioner.

Grosserer Karl Randrup

Grosserer Randrup fik hurtigt Gang i Forretningen og maatte kort efter rykke ind i en 3 Værelsers Lejlig-

hed, og i 1930 kunde han købe egen Ejendom paa Lægaardsvej. I 1932 udvidedes Firmaet yderligere, saaledes at det nu ikke alene omfatter Salg af Skrive- og andre Kontormaskiner, men ogsaa fik eget Trykkeri, hovedsagelig baseret paa Fremstilling af egne Tryksager, samt et moderne Reparationsværksted, og hvis Importforholdene tillader det, paatænkes yderligere en Udvidelse. Ialt beskæftiger Firmaet ca. 35 Repræsentanter, Kontorfolk, Reklametegnere o. s. v.

Grosserer Karl Marinus Jacobsen Randrup er født i Hvam den 4. Juli 1907. Han er udlært i Boghandlerbranchen hos Boghandler Niels Christensen i Viborg, hvor han var i 5 Aar. Derefter blev han Boghandlermedhjælper hos Boghandler Wille i Holstebro, og efter en Overgang at have været Repræsentant for Boghandler Engsig i Aalborg, begyndte han i 1929 selvstændig Virksomhed.

MANUFAKTURHANDLER NIELS PEDERSEN

Manufakturhandler Niels Pedersen i Holstebro begyndte Forretningen i 1909 paa Torvet, men fik hurtigt saa stor en Kundekreds, at han allerede efter 3 Aars Forløb, i 1912, maatte flytte til større og bedre Forhold i Ejendommen Nørregade 3, hvor han den Dag i Dag har en af Byens smukkeste og flotteste Strøgforretninger.

Manufakturhandler Niels Pedersen

Manufakturhandler Pedersen, der er født d. 2. April 1880 i Vridsted, er udlært i Manufakturhandlerbranchen hos R. H. Hyttel i Silkeborg og har i 4 Aar været Sekretær i K. F. U. M., indtil han etablerede sig i Holstebro. Han har ikke blot gennem sin Forretning, men ogsaa paa mange andre Omraader været med i Byens Udvikling. Han er saaledes Formand for Manufakturhandlerforeningen, Medlem af Bankbestyrelsen for Holstebro Landmandsbank, Byraadsmedlem fra 1933, Medlem af Menighedsraadet, Formand for Indre Missions Samfund og Forstander for Søndagsskolen.

HOLSTEBRO MARGARINEFABRIK

Ogsaa Holstebro har sin egen Margarinefabrik, der har sine Kunder i Holstebro med Opland.

Fabriken er grundlagt i 1916 af Kompagnonerne Kraholm & Hansen, der rykkede ind i Ejendommen Nørregade 54. — Senere blev ogsaa Fabrikant Kirkegaard optaget i Firmaet. Faa Aar efter købte sidstnævnte hele Fabriken, som han drev for egen Regning indtil Maj 1930, da den nuværende Ejer, Fabrikant Johs. Henriksen, overtog Fabriken, der, trods den haarde Konkurrence fra de store Truster, stadig er en Virksomhed i Fremgangens Tegn. — Forinden Henriksen overtog Fabriken, var den dog i 1925 flyttet til Østergade 4, og i 1932 var Pladsforholdene atter blevet for trange, saaledes at man maatte flytte til de nuværende Lokaler i Aagade 1, hvor de mest moderne Maskiner paa Margarineindustriens Omraade er installerede. Fabriken producerer udelukkende vegetabilsk Margarine.

Fabrikant Johs. Henriksen

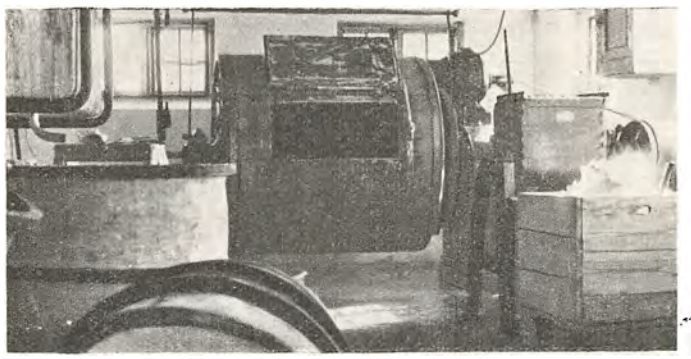

Fabrikant Henriksen er født den 9. August 1900 i Tarup i Sdr. Næraa Sogn og er uddannet som Mejerist.

K. JACOBSENS MASKINFABRIK

En Del af de Bagerimaskiner og Ismaskiner, der benyttes rundt om i Landet i Bagerier, paa Hoteller og andre Steder, hvor man har Brug for saadanne Maskiner, er leveret af K. Jacobsens Maskinfabrik paa Østergade i Holstebro. Fabrikant Jacobsen er uddannet som Smed og Maskinbygger og etablerede sig som Smedemester i Holstebro i 1912. Allerede i 1914 begyndte han Fabrikationen af Bageri- og Ismaskiner, og da det gik godt, begyndte han ogsaa at fremstille Ælte- og Røremaskiner til Brug. Disse sælges under Navnet „Jyden". De benyttes i flere Bagerier, Konditorier, Viktualieforretninger, Hoteller, Pensionater, Sygehuse og

større Husholdninger, idet de arbejder efter et helt nyt System, hvorefter de ved andre Maskiner klæbende Ulemper er fjernede. Endvidere maa nævnes de forskellige udmærkede Marcipanæltere.

Fabrikant Jacobsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer foruden 1 Repræsentant, er født den 28. September 1877 i Vesterby Sogn.

DANSK POLISAN-COMPAGNI

Fabrikant Gustav Mikkelsen

Indenfor den kemiske Industris Virkeomraade har Dansk Polisan-Compagni i Holstebro siden Grundlæggelsen i 1930 oparbejdet sig en stadig stigende Produktion, idet Artikel efter Artikel er optaget, saaledes at Firmaet i Dag staar med en meget alsidig Produktion i Rense- og Bonemidler, Bone-Voks, Bone-Politur, Karosseri-Politur, Lakfernis, Pudsecreme, Mopolie m. m., ligesom man ogsaa har sat en Produktion af danske Bonekoste i Gang. Firmaet fremstiller det her i Landet kendte og stærkt anbefalede flydende Rense- og Bonemiddel Polisan, der renser og boner Gulvet paa een Gang, og som i stadig højere Grad bliver benyttet i Forretningslokaler, Hoteller, Restauranter, Skoler og Sygehuse m. m. med Linoleum, Kork

Interior fra Kontoret

eller Parket Gulve, og hvor den stærke daglige Færdsel kræver et probat Middel til Gulvene.

Polisan har Dag for Dag et stadigt stigende Salg til Forretningsfolk og Husmødre, og der er dobbelt Grund til at glæde sig over de Fremskridt, Firmaets Produkter gør, naar man tager i Betragtning, at der er Tale om en 100 pCt. dansk Produktion.

Firmaets initiativrige og energiske Indehaver, Fabrikant Gustav Mikkelsen, er en forholdsvis ung Mand, der allerede beskæftiger 7—8 Mand i sin Virksomhed. Han er født den 26. Februar 1907 i Hornslet. Han er uddannet indenfor Handelen og har Handelsskoleeksamen. Blandt andet har han arbejdet i Firmaet P. Ravnsø i Aarhus.

BLØES - NIELSEN
SUKKERVAREFABRIK

Bløes-Nielsens kendte Sukkervarefabrik i Holstebro er opstaaet af bogstavelig talt ingenting. Begyndelsen blev gjort i 1929 under uhyre beskedne Forhold, idet han ikke havde andet Fabrikationslokale end sin egen Lejlighed og ikke anden Medhjælp end sin Hustru; men ved Held og Dygtighed blomstrede Forretningen hurtigt saa meget op, at man efter 4 Maaneders Forløb kunde flytte Fabriken til lejede Lokaler i Vestergade 6. Her installeredes de første Maskiner, og her fik man den første fremmede Hjælp. I Løbet af et halvt Aars Tid beskæftigede man 12 voksne Mennesker. Nu beskæftiger Fabriken ca. 20 Personer. I 1931 købte Fabrikant Bløes-Nielsen Ejendommen Struervej 58. Der blev her tilbygget en moderne Fabriksbygning, specielt beregnet til Sukkervarefabrikation, og i 1933 installeredes ogsaa de sidste nye Maskiner til Fabrikation af Marcipanstænger.

Til at begynde med omfattede Fabrikationen kun Negerkys og Cocusboller. Nu fabrikeres foruden disse ogsaa Marcipanstænger.

Fabrikant Bløes-Nielsen er født den 9. April 1894 i Holstebro og har gennem sine Rejser faaet Idéen og Lysten til at oprette en saadan Sukkervarefabrik. Foruden Fru Mathilde Bløes-Nielsen er ogsaa to Sønner, Hans Vagner og Heinrich Bløes-Nielsen, knyttet til Virksomheden.

HOLSTEBRO STEN- OG BILLEDHUGGERETABLISSEMENT

Det første Firma indenfor Sten- og Billedhuggerbranchen i Vestjylland, der anskaffede sig Tryklufts-anlæg og Maskinsliberi, var Holstebro Sten- og Billedhuggeretablissement, der indehaves af Sten- og Billedhugger A. Espersen. Han er ellers begyndt under meget beskedne Forhold, da han i 1919 overtog Firmaet og Ejendommen efter Billedhugger L. Nielsen, der havde grundlagt Forretningen i 1913; men Espersens gode Kundskaber og Uddannelse, parret med Lyst og Energi til at gøre en Indsats for at skabe en moderne Billedhuggerforretning,

Sten- og Billedhugger A. Espersen

gjorde, at hans Anstrengelser kronedes med Held, saaledes at Maskinerne kunde holde deres Indtog i Virksomheden, og nu kan 3 Mand passe Maskinerne, der drives af 2 Elektromotorer.

A. Espersen, der gennem mange smukke Gravmonumenter og Kirkearbejder har sat sig Spor i baade Byen og Omegnen, er født paa Granitøen Bornholm den 11. September 1887. Han er udlært i Faderens Firma og hos Dahlhoff Larsen i Aarhus. Efter Læretiden gjorde han en længere Studierejse i Ind- og Udlandet og var Faderens Kompagnon i 2 Aar. I 1915 blev han Forretningsfører i Firmaet Chr. Lerche i Aarhus indtil 1919, da han selv fik Forretning i Holstebro. Han har en god Støtte i sin Hustru, der bl. a. varetager Forretningens Interesser i alt, hvad der angaar Forgyldning og Maling samt Salg.

STEENSTRUP - MAGASIN DU NORD

Ogsaa i Holstebro er Magasin du Nord den førende Forretning paa Manufakturhandelens Omraade. Tilmed har Forretningen mange Aars Anseelse bag sig, idet den er grundlagt i 1896 af nu afdøde Købmand

Afd. Købmand S. A. Steenstrup

Prokurist S. Steenstrup

S. A. Steenstrup i Kompagni med en Broder, der dog allerede faa Aar efter Starten udtraadte af Firmaet. Dette startedes i sin nuværende Ejendom paa Nørregade i ganske smaa Lokaler med eet Vindue og een Dør, der dog bar Magasin du Nords Navn, altsaa den bedste Borgen for, hvad der var bag den. Der gik da heller ikke mange Aar, før Forretningen maatte udvides, og nu fulgte med faa Aars Mellemrum en Række Udvidelser, indtil den store Strøgforretning fik sit nuværende Udseende med store, smukke og lyse Lokaler og 5 pragtfulde Spejlglasudstillingsvinduer, saaledes at den, som allerede nævnt, er den førende Forretning indenfor Branchen, d. v. s. blandet Manufaktur med Specialer i Kjoler og Konfektion. Ved Starten begyndte Købmand Steenstrup med en Lærling, nu er der 12 Personer beskæftiget i selve Forretningen og 10 paa Systuen, altsaa det bedste Bevis for Forretningens smukke Udvikling. Efter Købmand Steenstrups Død i 1930 er Forretningen blevet drevet videre af hans Enke med en Søn, S. Steenstrup, som Prokurist. Sønnen er fulgt i Faderens Fodspor, idet Forretningen stadig er præget af Fremgang og stigende Omsætning.

Afdøde Købmand Steenstrup var født den 4. Maj 1874 i Vejrum ved Struer. Han var uddannet i Manufakturbranchen og var kun 22 Aar gammel, da han selv etablerede sig med den nuværende Forretning. Fru Steenstrup, der er født den 24. Marts 1871, har været sin Mand en god Støtte i Forretningen, i hvilken hun assisterede ham i de første 3 Aar.

Prokurist Steenstrup er født den 13. August 1906. Han er udlært hos Rix i Horsens og har derefter arbejdet et Aar hos Fonnesbech i København, et Aar hos Salinger & Benda i Berlin og kom derefter i Faderens Forretning.

Forretningen har altid haft en egen Evne til at kunne beholde sine Folk og gøre dem interesserede i den. Flere af Personalet har i en halv Snes Aar været ansat i Forretningen.

CYKLEKOMPAGNIET A/S

Takket være at Danmark er Verdens største Cyklenation, findes der rundt om i Landet mange driftige Cyklefirmaer. Et af disse, Cyklekompagniet A/S, ligger i København og har bl. a. en Filial i Holstebro, der, hvad Salg og Omsætning angaar, staar i et smukt Forhold til Hovedforretningen i København. Foruden

Cykler og Cykletilbehør handler man ogsaa med Isenkram, Værktøj, Husholdningsartikler og Radioapparater.

Filialen ledes af Bestyrer S. K. Jensen, der lige siden Starten den 26. Juni 1931 gennem de udmærkede Salgsresultater har vist sig at være den rette Mand paa den rette Plads. I den store, moderne Forretning med de lyse Lokaler er foruden Jensen daglig beskæftiget 2 Mand.

Bestyrer Jensen er født den 1. August 1898 i Vejle og udlært i Aarhus Værktøjsmagasin. Det var i Aarene 1913—17. Derefter har han arbejdet forskellige Steder som Medhjælper, indtil han overtog Stillingen i Holstebro.

JOHS. STEFFENSEN
PLANTESKOLE OG FRØHANDEL

Et af de ældste og mest ansete Handelsgartnerier i Holstebro er Johs. Steffensens snart 60 Aar gamle Frøhandel og Planteskole. Forretningen er grundlagt den

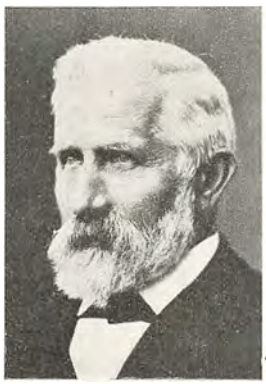

Grundlæggeren, Handelsgartner Jens K. Steffensen

Planteskoleejer Johs. Steffensen

1. November 1878 af Handelsgartner Jens Kr. Steffensen, der begyndte et Frilandsgartneri paa 4 Tdr. Land lejet Jord. Senere er Jordarealet udvidet ved Køb 1903 og 1912 og er nu paa 10 Tdr. Land. Bygningerne udvidedes i 1918, og Aaret efter overtog Sønnen, Johs. Steffensen, Forretningen, der nu beskæftiger 8—12 Personer, alt efter Aarstiden. Foruden Tiltrækning af Frugttræer, Frugtbuske, Lætræer, Hegnsplanter, Roser og Blomsterbuske handler man med Markfrø til Landbruget.

Johs. Steffensen er født den 24. Juni 1889 i Holstebro og uddannet i Faderens Virksomhed. Derefter har han arbejdet i Kolding Planteskole og søgt videre Uddannelse i J. Timm & Co.s Planteskole i Elmshorn (Holsten) og i Peter Lamberts Rosenskole i Trier. Han har været Repræsentant i Alm. dansk Gartnerforening og været Bestyrelsesmedlem i den kommunale Hjælpekasse i Holstebro, indtil den i 1933, som alle andre Steder i Landet, blev nedlagt.

Parti fra Planteskolen

HOLSTEBRO'S LEGETØJSFABRIK

Der er den ejendommelige Omstændighed ved Holstebro Legetøjsfabrik, at Ejeren af den har haft den i 2 Tempi, og at den er en af de mange danske Virksomheder, hvem Valutarestriktionerne har hjulpet.

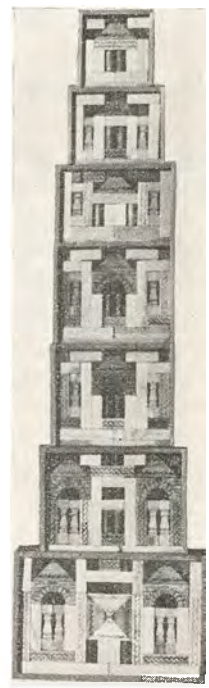

Snedker Martin Jensen startede Holstebro Legetøjsfabrik i 1917 i et lille Værksted i Toftegade. Han fremstillede Byggeklodser og havde rivende Afsætning paa dem, indtil 1920, da han, paa Grund af den haarde Konkurrence fra Tyskland, maatte sælge Virksomheden. Han tabte dog ikke Modet, men tog fat igen som Svend for at afvente, at Tiderne igen kunde blive saa gode, at han atter kunde faa Foden under eget Bord. Hans Taalmodighed blev belønnet. I 1932 blev der, paa Grund af Valutarestriktionerne, paany Brug for alle de danske Byggeklodser, der kunde fremstilles, og Martin Jensen etablerede sig paany. — Han har nu atter rivende Afsætning paa sine Byggeklodser, der baade hvad Kvalitet og Prisbillighed angaar staar fuldt paa Højde med udenlandske Fabrikater, og hvis Omsætningen vokser fortsat, maa Virksomheden udvides. Der beskæftiges foruden Indehaveren 3 Mand.

Snedker Jensen er født den 25. December 1883 i Borbjerg og uddannet som Snedker, hvorefter han har arbejdet forskellige Steder i Landet. I 1918 modtog han en Pengepræmie fra Præmieringen „Mindre dansk Industri".

JENSEN & MADSEN
HERRESKRÆDERI

Ikke blot i Holstebro, men i det ganske Opland, kender alle Jensen & Madsens 1. Kl.s Herreskræderi paa Nørregade i Holstebro. De 2 Skrædere startede Forretningen den 15. Marts 1901 bogstavelig talt paa bar

Bund; men ved fælles Flid og Dygtighed lykkedes det dem hurtigt at komme saa godt i Gang, at de 2 Aar efter Starten kunde flytte fra Nørregade 37 til større og bedre Forhold i Ejendommen paa den anden Side

Skrædermester J. P. Madsen

Skrædermester P. P. Jensen

af Gaden, Nørregade 38. 3 Aar senere maatte man atter udvide og flyttede endnu en Gang over Gaden, dennegang til Nr. 35, hvor den store Forretning og det lyse og rummelige Værksted nu har til Huse.

De to ansete Skrædermestre har ikke blot drevet Forretningen frem til en af de største i sin Art i Byen; men de har ogsaa gjort den vidt bekendt for sin fine Pasning, og Kundekredsen er i Aarenes Løb blevet baade stor og solid.

Skrædermester Poul Peter Jensen er født den 15. Juni 1873 i Borbjerg, hvor han har lært Skræderfaget. Endvidere har han arbejdet hos Crome & Goldschmidt i Holstebro.

Skrædermester Jens Peter Madsen er født den 22. Januar 1871 i Aidt. Han har lært Skræderfaget i Assentoft og i Randers og har ligeledes arbejdet hos Crome & Goldschmidt i Holstebro, indtil han sammen med Jensen selv etablerede Forretning. Han har i 25 Aar været Medlem af Bestyrelsen for Sygekassen „Fremad", men er nu udtraadt. Baade Jensen og Madsen har Diplomer fra Tilskærerakademiet, Jensen endvidere fra Københavns Tilskærerforening og Teknologisk Institut.

Firmaets Førstemand er Skrædersvend N. P. Petersen, der har været ansat i Forretningen i 25 Aar. Med ham beskæftiger man ialt 4 Mand.

CHR. FILSØES CYKLEFABRIK

Chr. Filsøes Cyklefabrik i Holstebro kan i 1934 fejre 25 Aars Jubilæum, idet den er grundlagt den 1. November 1909 i Ejendommen Østergade 25. Her etablerede Fabrikant Filsøe sig med et Cykleudsalg og Værksted. Han fik imidlertid hurtigt saa god Gang i Virksomheden, at den maatte flyttes til større og bedre Forhold i St. Jørgensgade 14, hvor han begyndte selv at fabrikere Cyklerne, og hvor man paany staar foran en Udvidelse. Virksomheden, der beskæftiger 2 Mand, har som Specialitet Fremstilling af Barnecyklen „Baby", der efterhaanden er blevet godt efterspurgt paa Markedet.

Fabrikant Chr. Filsøe

Fabrikant Filsøe er født den 5. Juni 1885 i Majrup. Han er uddannet som Cyklereparatør hos Ebbesen i Holstebro og i København. Desuden har han arbejdet flere forskellige Steder i Landet, før han selv etablerede sig.

ARTHUR NYDAHL
LÆDERVARER EN GROS

Danske Erhvervsdrivende erobrer i disse Tider stadig nye Felter for dansk Industri, dansk Virke. Nød lærer nøgen Kvinde at spinde, og den fortvivlede Valutasituation lærer danske Handlende at søge deres Varer fremstillet her i Landet, eventuelt at fabrikere dem selv.

Købmand Arthur Nydahl

Den Forretning med Lædervarer en gros, der nu indehaves af Købmand Arthur Nydahl, Østerbrogade 7 i Holstebro, er grundlagt i Aaret 1898 af Købmand A. P. Nydahl, der indrettede sig Lager og Kontor paa Enghavevej. Begyndelsen var beskeden, og kun langsomt; men dog støt og sikkert udviklede Forretningen sig til større Omsætning. A. P. Nydahl forhandlede alt i Lædervarer, og han tog selv ud til Kunderne og solgte Varerne. Om Fredagen rejste han hjem og effektuerede de Ordrer, han havde modtaget, og næste Mandag rejste han ud igen. Efterhaanden skabte han sig en Kundekreds der strakte sig over hele Vestjylland, og ved Flid og Stræbsomhed skabte han sig et sikkert Udkomme.

I 1924 overtoges Firmaet af Arthur Nydahl, som af praktiske Grunde flyttede Forretningen til Østergade 37. Et Par Aar efter, i 1926, købte Nydahl Grunden Østerbrogade 7 og lod her opføre en Ejendom, der

betingede en større Udvidelse i Omsætningen. Samtidig lykkedes det ham Aar for Aar at indarbejde sine Varer i langt større Omfang, end Faderen havde formaaet, og det er vistnok ingen Overdrivelse at sige, at Omsætningen i Løbet af de sidste 10 Aar er fordoblet.

Disse Laurbær har dog ikke været Arthur Nydahl nok. Valutasituationen, som naturligvis har voldt ham mange Vanskeligheder, førte ham ind paa den Tanke at fabrikere sine Varer selv. Og i 1933 tog han Tanken op til Realisation. Han havde nu faaet de nødvendige Maskiner installerede og har paabegyndt Fremstillingen af danske Portemonnæer og Tegnebøger og agter om føje Tid at udvide sin Fabrikation til ogsaa at omfatte Dametasker. Nydahl er af den faste Overbevisning, at der paa disse Felter er et stort Marked at vinde for dansk Arbejde. De udsendte Prøvekollektioner har vakt udelt Beundring overalt, og store Leverancer er allerede i Ordre.

Købmand og Fabrikant Arthur Nydahl er født den 20. Januar 1892 i Højslev og er uddannet som Materialist. I 1918 startede Nydahl en Købmandsforretning i Troldhede, men solgte den igen efter 2 Aars Forløb og blev Rejsende for American Tobacco Co.

FLENSBORG LAGER

En Trikotageforretning, der er i Stand til at give Beskæftigelse til 12 Personer, er jo ikke ganske lille. Og det hører til Sjældenhederne, at der i Danmarks

Grundlæggeren, Frk. Randlev

Frk. Dorthea Mikkelsen

mindre Købstæder findes saa store Forretninger i denne Branche. Flensborg Lager i Holstebro er da ogsaa den største Trikotageforretning i Vestjylland.

Firmaet er grundlagt i 1894 af Frøken Randlev, der begyndte med en meget lille Butik og en ringe Omsætning. Ved Flid og Dygtighed, parret med en sund Forretningssans, lykkedes det imidlertid Frøkenen at arbejde sin Forretning op, og hendes Fortjeneste er det, at Firmaet i Dag staar med et kendt og anset Navn og hæderfuldt Omdømme. Dette viste sig allerede tilfulde, da Firmaet i 1919 fejrede sit 25 Aars Jubilæum, og Lykønskningerne strømmede ind fra nær og fjern.

Frøken Randlev døde i 1932, og hendes fleraarige Kompagnon, Frøken Mikkelsen, blev da Eneindehaver. Frøken Mikkelsen har Ord for at være særlig dygtig i sit Fag. Hun er i Forretningen fra Morgen til Aften, værende her og der og allevegne, og intet i Hovedlinier eller Detailler undgaar hendes aarvaagne Blik. Der er næppe nogen Tvivl om, at Frøken Mikkelsen vil formaa at underbygge yderligere det gode Grundlag, Frøken Randlev havde lagt for den nu ret omfattende Virksomhed.

Flensborg Lager i Holstebro har Lokaler Nørregade 12, Firmaets Ejendom, købt og moderniseret i sin Tid af Frøken Randlev. Ejendommen er stor og præsentabel, beliggende med stor, flot Facade til Hovedgaden og med en stor og smuk Butik.

Købmand Dorthea Mikkelsen er født den 15. April 1875 i Hjørring, hvor hun fik sin Uddannelse hos Købmand Kloch. I mange Aar var hun en trofast og meget skattet Medarbejder hos Frøken Randlev, og ganske naturligt blev hun til Slut dennes Kompagnon og Arvtager.

N. KNUDSENS ENKES EFTF.

Den snart 70 Aar gamle Isenkramforretning N. Knudsens Enkes Eftf., i Østergade 6 i Holstebro, er en af Byens ældste og mest ansete Forretninger. Den blev grundlagt i 1865 af den nuværende Indehavers Moder, Fru Oline Knudsen, og har saaledes gennem over 2 Menneskealdre været med i den rige Udvikling af Holstebros Forretninger. Oprindelig var det en Modeforretning, men da Forretningens kvindelige Indehaver i 1875 indgik Ægteskab med Niels Knudsen, udvidedes den til ogsaa at omfatte de saakaldte 50 Øres Artikler, der betød et saadant Plus for Forretningen, at den kunde drives videre alene paa denne Basis, da Modeforretningen i 1892 maatte ophøre paa Grund af Fru Knudsens svigtende Helbred. — I 1899 kom Sønnen, O. Knudsen, ind i Forretningen, og da Faderen Aaret efter døde, drev Sønnen alene Forretningen. Da han var uddannet i Isenkrambranchen, optog man i 1902 ogsaa Handel med Isenkram. Fra 1904 til 1914 havde man tillige en udstrakt Handel med Smedeartikler, men holdt op hermed, da der oprettedes Specialforretning i denne Branche i Byen. I 1926 var Forretningen blevet saa omfattende, at der maatte udvides, saaledes at den nu

Isenkræmmer Oluf Knudsen

Østergade 6

Grønnegade 7

gik igennem den store Ejendom fra Østergade til Grønnegade. Forretningen ud til denne sidste Gade omfatter Glas, Porcelæn, elektriske Artikler og Kurvemøbler samt Legetøj, medens den ud til Østergade udelukkende er baseret paa Isenkram og Køkkenudstyr, Lædervarer og Sportsartikler. — I 1931 solgte Knudsen Afdelingen i Grønnegade til sin mangeaarige Medhjælper, C. J. Johansen, som selvstændigt fortsætter denne Afdeling, og Knudsens egen Forretning er nu udelukkende lagt an paa Handel med alt, hvad der er Brug for i et Landbohjem.

Forretningen har for visse Familiers Vedkommende haft dem som Kunder gennem 3 Slægtled. Ialt beskæftiges foruden Indehaveren 3 Mand.

Isenkræmmer Oluf Knudsen er født den 30. Januar 1877 i Holstebro. Efter at have taget Præliminæreksamen blev han uddannet i Isenkrambranchen i Thisted og arbejdede en Tid i Hjørring og kom saa i 1899 hjem i Faderens Forretning.

BRØDBÆK MØBELFABRIK
PR. HOLSTEBRO

Brødbæk Møbelfabrik pr. Holstebro er grundlagt af Snedkermester Hans Hansen omkring Aar 1900 som Bygningssnedkeri og Karetmageri. Tidligere var der Smedie i Ejendommen.

Snedkermester N. Th. Hansen

I 1923 paabegyndte Hans Hansen Fremstillingen af Møbler, hovedsageligt Skriveborde samt Senge og Servanter. I 1931 maatte han imidlertid paa Grund af Sygdom trække sig ud af Forretningen, og Ledelsen overgik da til Sønnen, N. Th. Hansen. Under den ny Ledelse fortsættes med Møbelfabrikationen. Der fremstilles Møbler af alle Arter og man paatager sig ligeledes Bygningssnedkeri. Hovedvægten lægges dog nu paa Fabrikation af Smaamøbler, idet N. Th. Hansen har stor Øvelse i Arbejdet paa dette Felt. Disse Smaamøbler forarbejdes navnlig i Fyrretræ og Egetræ. Til deres Forarbejdning forefindes de nødvendige, tidssvarende Maskiner, saaledes at der kan arbejdes i alle Arter af Træ. Der er 7 Mand fast ansat paa Fabriken.

Niels Thorvald Hansen er født den 25. Oktober 1903 i Brødbæk, Borbjerg Sogn, og er uddannet som Møbelsnedker, bl. a. hos Faderen. Iøvrigt har han i Tidens Løb sat sig ind i alle Forhold Snedkerfaget vedrørende.

F. JUL NIELSENS SKRÆDERFIRMA

F. Jul Nielsen, der har Forretning og Værksted i Ejendommen Østergade 8 i Holstebro, hører til Byens førende Skræderfirmaer. Det har snart 20 Aars Anseelse bag sig, idet det er grundlagt i Aaret 1914 af Skrædermester C. Gade og F. Jul Nielsen. Efter 5 Aars Kompagniskab traadte Gade i 1919 ud af Forretningen, der siden har været drevet af Jul Nielsen, som efterhaanden har faaet en stor og solid Kundekreds indenfor det virkelig købedygtige Publikum i Holstebro, ligesom han i flere Aar har været Leverandør af Uniformer til Postvæsenet og Politiet. — Ialt beskæftiger han 5 Personer i sin Forretning.

Skrædermester F. Jul Nielsen

Jul Nielsen er født den 25. December 1884 i Vejlby. Han er udlært i Grenaa og har senere arbejdet forskellige Steder i Landet. De to sidste Aar, før han etablerede sig, arbejdede han som Tilskærer hos Skrædermester Eising i Holstebro.

HOLSTEBRO BRÆNDSELSFORRETNING & HOLSTEBRO GARNSPINDERI

En af de Mænd, der har været forrest i den smukke Udvikling af Handelslivet i Holstebro, er J. Møller Kristiansen, som tillige indtager en saa anset Position indenfor de to Brancher, hvori han virker, at han som saadan er Medlem af den lokale Rotary Klub. — Den ene af Møller Kristiansens store Forretninger er Holstebro Brændselsforretning. — Den blev grundlagt i 1910 i Danmarksgade under smaa Forhold og som almindelig Kolonial-Detailforretning. Kort efter begyndte man at optage Handel en gros med enkelte Artikler, og snart var Virksomheden praktisk talt en En gros Forretning i Kolonialvarer. I 1919 købte Møller Kristiansen Ejendommen Nørregade 43 med tilhørende Side- og Bagbygninger, hvor Forretningen nu har til Huse, og som optages af Kontorer, Lagerrum, Bilgarager o. a. Forretningen havde da allerede flere Aar i Forvejen ogsaa optaget

Grosserer J. Møller Kristiansen

Handel med Kul, Koks og andet Brændselsmateriale, hvorfor Navnet ændredes til Holstebro Brændselsforretning. Over Holstebro Havn ved Struer føres Kul og Koks ud til Forretningens store Oplagsplads ved Istedgade. Kundekredsen rækker langt ud over Byens Grænser, og saavel denne som Omsætningen er stadigt voksende. Forretningen beskæftiger nu 9 Personer.

Foruden denne Forretning overtog Møller Kristiansen for ca. 3 Aar siden Holstebro Garnspinderi, der har til Huse i en 3-Etages Bygning, som byggedes for ca. 25 Aar siden. Da Møller Kristiansen ikke var Fagmand, drev han til at begynde med Spinderiet sammen med P. Larsen-Ulfborg; men efterhaanden er han selv kommet saa godt ind i Driften af Virksomheden, at han nu selv driver Spinderiet, som hovedsagelig fremstiller Maskingarner og som er i meget stor Fremgang. Bl. a. er de fleste Fabriker i Omegnen Forretningens sikre Kunder.

Fabriken, der beskæftiger 12 Personer, har i Stuetagen Maskinhus, Dampfarveri og Tørrestue og i 2. og 3. Etage Spinderi, Karteri og Haveri.

J. Møller Kristiansen er født den 18. Januar 1888 i Støvring ved Randers og udlært i en mindre Kolonialhandel der. Endvidere har han været Bogholder i Firmaet Kleisdorff's Eftf. i Randers.

STRUER

STRUER har sin Oprindelse i de faa Gaarde og Huse, som fra gammel Tid fandtes paa Gimsing Sogns Udmarker langs Limfjorden ved Struer Bugt. Navnet Struer hidrører utvivlsomt fra Indsnævringen mellem Limfjorden og Kilen, 1589 kaldet Vadestedet Struen, hvilket formentlig betyder Indsnævringen, 1552 nævnes Struøer, Strandbredden ved Struen, hvoraf Navnet Struer antagelig er udviklet.

Fra omkring 1600 blev Struer almindeligt benyttet som Ind- og Udskibningssted, og der handledes navnlig med norsk Bygningstømmer. I Begyndelsen af det 19. Aarhundrede var der kun ringe Handelsliv i Struer, men Aggerkanalens Gennembrydning ved Stormfloden i Aaret 1825, hvorved der var skabt Forbindelse med Vesterhavet, fik stor Betydning for Struers Handel og Skibsfart og ikke mindst for dens Fiskeri.

Raadhuset

Banegaarden

Havnen

Østergade

I 1855—56 byggedes Byens Havn, der oprindelig administreredes fra Holstebro, men fra 1919 af begge Byer i Fællesskab. 1862 paabegyndtes Dampskibsfart paa København og 1865 aabnedes Jernbanen. Disse Forholds Betydning for Byens Fremvækst illustreres bedst ved Betragtning af Befolkningstallene. I 1801 havde Struer 53 Indbyggere og endnu i 1840 kun 114, men i de næste 40 Aar stiger Tallet til 1008, hvilket Tal i Løbet af 10 Aar mere end fordobles.

Jernbanens Aabning har haft særlig Betydning for Fiskeriet, der iøvrigt stedse har været en vigtig Næringsvej for Byen.

Som vigtigt Jernbaneknudepunkt og driftig Limfjordshavn er Struer i stadig Fremvækst, og ved Lov af 15. Februar 1917 er den fra 1. April samme Aar ophøjet til Købstad.

T. W. JENSENS SØNNER

Firmaet T. W. Jensen i Struer grundlagdes allerede i Aaret 1855 af Købmand T. W. Jensen. Begyndelsen var meget beskeden, og Købmanden havde væsentligst kun sin egen Arbejdskraft at stole paa. Eksempelvis kan det nævnes, at han paa en lejet Militærhest red rundt til Egnens Landboere for at tilbytte sig sine Varer, bl. a. Huder og Skind. Hans Energi og Virkelyst var stor, og hans handelsmæssige Fremsyn var ikke ringe. Derfor voksede Forretningen ogsaa gradvis fremad; støt og roligt blev den arbejdet op. I 1875 var Omsætningen saa betydelig, at Købmandsgaarden helt maatte ombygges og stærkt udvides, og omtrent samtidig udvidedes Forretningen ved Køb af et Teglværk, som ganske vist blev drevet selvstændigt, men som dog havde T. W. Jensen til Indehaver og daglig Leder. Det var Struer Teglværk, som nu i vore Dage er en betydelig og moderne Virksomhed, dygtigt ledet af T. W. Jensens Søn, Fabrikant, fhv. Borgmester Johs. Jensen.

Købmand Niels Jensen

Købmand T. W. Jensen døde i 1894, efterladende sig en betydelig Arv saavel i moralsk som i materiel Henseende. Hans Enke fortsatte Forretningen i Købmandsgaarden indtil 1903, da den overgik til hendes 3 Sønner, Købmand N. Jensen, Fabrikant Johs. Jensen og Købmand Th. Jensen, sidstnævnte døde i 1925.

Sønnerne viste sig værdige til at løfte Arven. Gennem Aarene indtil 1925 førte de det gamle Firma videre i det af Faderen givne Spor. Det var saa Tid at foretage en gennemgribende Ombygning samt Modernisering af Driften, og begge Dele blev gjort saaledes, at Forretningen nu er en ualmindelig smagfuldt udstyret Købmandshandel, der i enhver Henseende staar fuldt paa Højde med Tidens Krav. Dens Brancher er Trælast og Tømmer, Korn og Foderstoffer, Støbegods og Kolonialvarer. I den specielle Afdeling for Støbegods og Emaillevarer findes et stort og skønsomt Udvalg, og endvidere kan nævnes, at Firmaet har egen Cementvarefabrik, som købtes og tillagdes Forretningen i 1897. Arbejdsstyrken er til daglig 15—20 Personer.

Den store Virksomheds Leder er Købmand Niels Jensen, født den 28. Januar 1870 i Struer. Fra Skolen udgik han i sin Tid med Præliminæreksamen og fik derefter handelsmæssig Uddannelse hos Isenkræmmer Aggerholms Eftfl. i Holstebro. I 1894 vendte han hjem til Faderens Forretning — og har altsaa virket der siden.

Som sin Broder Borgmesteren er Niels Jensen en kendt og agtet Mand i sin By og paa sin Egn, ja, over det ganske Land. Han er Formand for Struer Handelsstandsforening siden dens Oprettelse i 1917 og har i 2 Aar siddet i Bestyrelsen for den jydske Handelsstands Centralforening og har gennem en Aarrække, ca. 15 Aar, deraf en Tid som Formand, været Medlem af Havnebestyrelsen for Holstebro-Struer Havn, valgt af Byraadet, men udenfor dette. Endelig bør nævnes, at Købmand Niels Jensen er Formand i Bestyrelsen for Struer Bank.

Inden vi slutter Omtalen af dette snart 80-aarige Firmas Historie, skal det nævnes, at Niels Jensens Søn, Aage Windfeldt-Jensen, arbejder i Forretningen — i Trælastafdelingen. Tredie Generation synes altsaa at være sikret for Firmaet.

STRUER ANDELS-SVINESLAGTERI

Struer Andels-Svineslagteri, der oprettedes i 1912—1913, var oprindelig Filial af Esbjerg Andels-Svineslagteri under Navnet Esbjerg Andels-Svineslagteri, Struer Afdeling, men ved en Afstemning blandt Slagteriets Andelshavere i 1929 vedtoges det med overvældende Majoritet, at adskille Slagteriet fra Esbjerg, hvorefter det den 1. Januar 1931 overgik til selvstændig Virksomhed under sit nuværende Navn.

Direktør Alfred Jespersen

Slagteriet, der har en smuk Beliggenhed — lige ved Limfjorden — aabnede den 13. Maj 1913 og var den Gang Landets største Svineslagteri. Bygningerne dækker et Areal paa ca. 6000 Kvadratmeter og kostede i Opførelse inclusive Maskiner og Inventar 510,000 Kroner. — Der slagtedes i 1914 71,651 Svin, og trods de mægtige Stigninger i Slagtningerne — i 1932 163,975 Svin — har Slagteriet ikke undergaaet Udvidelser af nogen Art, men kun tekniske Forbedringer.

Til Slagteriet, der nu beskæftiger ca. 85 Mand, 15 Funktionærer og 3 Dyrlæger, hører Pølsemageri, Fedtsmelteri, Tarmrenseri, Destruktionsanlæg, Blodmelsfabrik og Kød- og Benmelsfabrik, saaledes at man leverer alle de gængse Slagteriprodukter.

Slagteriets Leder, Direktør Alfred Jespersen, er født den 21. Marts 1901 i Horsens, var ansat paa Horsens Andels-Svineslagteri fra 1917—24, Bogholder paa Es-

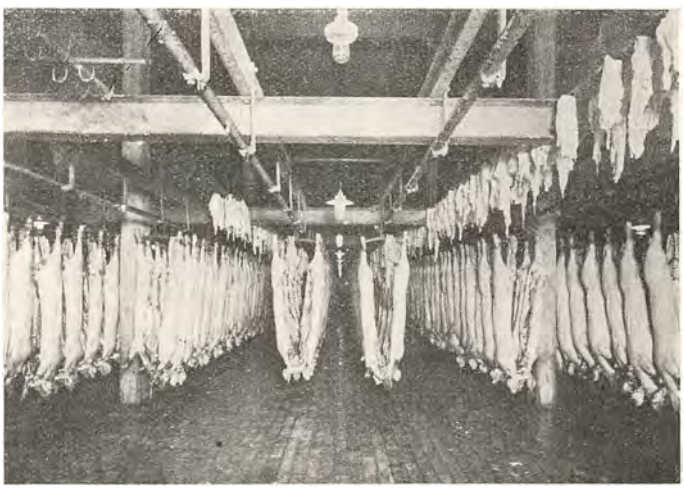

bjerg Andels-Svineslagteri fra 1925—30 og blev Direktør for Slagteriet i Struer den 1. Januar 1931.

Andelsselskabets Formand er Gaardejer Eskild Toft, Hee.

STRUER KUL-IMPORT A/S

I Aaret 1921 overtog Direktør A. M. Koustrup — i Spidsen for Aktieselskabet Struer Kul Import — Firmaet Strøybergs Kullager i Struer og grundlagde herved den Forretning, som stadig bærer Selskabets Navn, og som har en stor Kundekreds i By og paa Land.

Direktør A. M. Koustrup

Struer Kul Import driver — som Navnet lader formode — Import af Kul og Koks etc., og saavel Formands- som Direktørstillingen varetages af A. M. Koustrup, der i sin Tjeneste paa Kontor og Lager beskæftiger 7 Personer. Koustrup er tidligere Mejeribestyrer og Mejeriejer, idet han i 20 Aar var beskæftiget i denne Branche.

Direktør Koustrup er født den 27. December 1870 og er i Struer en agtet Borger, paa hvis Skuldre man har lagt en Del Tillidshverv af forskellig Slags. Bl. a. er Direktøren Medlem af Byraadet og Formand for Struer og Omegns Sparekasse og er i det hele taget en Mand med en ikke ringe Indflydelse.

STRUER TEGLVÆRK
v. T. W. JENSENS SØNNER

Struer Teglværk er omkring et Hundrede Aar gammelt, og det menes at være daværende Konsul Rygaard, som har grundlagt det. Værket ejedes derefter

Afd. Købmand T. W. Jensen

Fabrikant Johs. Jensen

i mange Aar og indtil 1894 af Købmand T. W. Jensen og dennes Svoger, Møller A. F. Schou. Ved T. W. Jensens Død i 1894 overtog Enken efter samme, Kirstine f. Weilstrup, Værket for egen Regning under Ledelse af Sønnen Johannes Jensen.

I 1903 — ved Moderens Død — overgik Teglværket til T. W. Jensens Sønners Købmandsgaards Indehavere; men dette gav ingen Forandring i Ledelsen. Fabrikant Johannes Jensen har støt og sikkert drevet

Virksomheden fremad, befæstet dens Ry og udvidet dens Produktion i væsentlig Grad. Allerede i 1896 udvidedes saavel Bygninger som Maskinanlæg, og Produktionen steg fra 700,000 til 2 Millioner Sten. Nogle Gange senere er Ovnen ombygget og moderniseret, og Fabrikationen bestaar i Mursten af forskellig Slags, men ogsaa i Drænsrør. Firmaet er Medlem af Vestjydske Teglværkers Salgskontor i Holstebro; men Salget af Sten og Rør foregaar væsentligst til Forbrugere i Struer og Omegn. Den faste Arbejdsstyrke er paa omkring 22 Personer.

Fabrikant Johannes Jensen er født den 19. November 1872 i Struer og forlod Skolen med Præliminæreksamen. Han kom saa ind som Elev ved Postvæsenet, men efter i 1895 at have aftjent sin Værnepligt ansattes han ved Teglværket, grundet paa Faderens Død. Samtidig tog han Kursus paa forskellige af Landets Teglværker, hvorved han dygtiggjorde sig til den ansvarsfulde Gerning, der kaldte paa ham.

Johannes Jensen er en Mand, der i Tidens Løb har udrettet et stort Arbejde for sin By. Ikke alene er han Direktør i Sparekassen i Struer, men han har forhen siddet i Sogneraadet — helt fra 1908 til 1917, deraf som Formand fra 1909 til 1917. I 1917 blev Struer Købstad, og Fabrikant Johs. Jensen blev kongevalgt Borgmester. Det var netop i de Aar, at Loven om folkevalgte Borgmestre forberedtes, og da denne Lov i 1919 var vedtaget og traadte i Kraft, gik den folkelige Kongevalgte i Struer naturligvis over til at blive Folkevalgt. Som folkevalgt Borgmester virkede han indtil 1929, og først i 1933 gik Fabrikant Jensen helt ud af Byraadet, agtet og æret fra alle Sider.

Den afgaaede Borgmester, hvis Arbejde for Struer gennem en vanskelig Periode ikke noksom kan paaskønnes, er Ridder af Dannebrog, idet han ogsaa paa andre Omraader har indlagt sig Fortjeneste. Han er Medlem af Bestyrelsen for Teglværkernes Salgskontor i Holstebro og Indehaver af flere andre Tillidshverv.

BANG & OLUFSEN A/S

A/S Bang & Olufsen i Struer stiftedes i 1925, da man indrettede de første beskedne Kontorer og Værkstedslokaler i en Fløj af Herregaarden Quistrup ved Struer, der tilhørte Ingeniør Olufsens Fader. Her blev de første Eksperimenter med Eliminatorer og Lysnetapparater foretaget, og Firmaet var det første, der sendte en dansk Lysnetmodtager paa Markedet.

Salget steg og steg, og Lokalerne paa Quistrup blev snart for smaa. I 1927 blev Fabriken ved Struer bygget, og det har senere vist sig nødvendigt at udvide den 4 Gange, sidst nu i 1934.

Den hypermoderne Fabrik, der nu beskæftiger over 100 Personer, er naturligvis helt igennem elektrificeret. I de sidste

Aar har Udlandet ogsaa faaet Interesse for Firmaets Varer. Der er oparbejdet en betydelig Eksport af de variable Højohmsmodstande. I 1930 var Firmaets Eksport til England 5 Gange saa stor, som hele den øvrige Branches Eksport til England i 1929.

En meget stor Del af Virksomheden er optaget af Tonefilmafdelingen, der fremstiller baade ambulante og stationære Optager- og Gengiveanlæg. Denne Del af Firmaet er af praktiske Grunde udskilt i et Datterselskab, der har faaet Navnet Bofa A/S og arbejder ihærdigt paa Udnyttelsen af Tonefilmskonjunkturerne, og det er allerede lykkedes det energisk arbejdende Selskab at afsætte ca. 120 komplette Tonefilmsanlæg.

Direktør P. B. Bang er født den 14. Marts 1900 paa Frederiksberg. — Direktør S. A. Olufsen er født den 12. Decbr. 1897 paa Quistrup i Gimsing ved Struer.

STRUER AUTOMOBILHANDEL
NIELSEN & MOLLERUP

Struer Automobilhandel, Firma Nielsen & Mollerup, er grundlagt i Aaret 1913 af daværende Cyklehandler Nielsen, der startede Firmaet som en Cykleforretning. I de nærmest følgende Aar rykkede Automobilismen imidlertid for Alvor ind paa Livet af det købende Publikum, og det varede ikke længe, før den dygtige Cyklehandler havde lagt sin Kurs saa meget om, at han efterhaanden saa sig i Besiddelse af den største Automobilforretning i Byen. Paa hans Værksted var der Liv og Fart i Arbejdet, og Folk var enige om, at det var Kvalitetsarbejde, der leveredes. Den oprindelige Værkstedsbygning staar endnu, men er flere Gange udvidet. Derimod er Hovedbygningen opført i Aaret 1928.

Automobilforhandler
Jens Nielsen

Automobilforhandler
Jens Mollerup Clausen

Nielsens Kompagnon, Autohandler Jens Mollerup Clausen, har i 15 Aar været ansat i Firmaet. For 10 Aar siden optoges han i dette som Medindehaver. Han er Nielsens Svigersøn. Gennem de mange Aar har han udført et godt Stykke Arbejde til Gavn for Forretningen.

Struer Automobilhandel, som er Forhandler af saavel Ford- som Chevrolet-Vogne, fører desuden Lager af Benzin, Olie og Gummi. Arbejdsstyrken er paa 7 Personer. Værkstedet regnes for at være det største og fineste i Struer.

Automobilforhandler Jens Nielsen er født den 1. Februar 1873 i Marbjerg. Sin Uddannelse i Cyklebranchen fik han i Struer. Bilismen har hans personlige Initiativ erobret.

Medindehaveren, Jens Mollerup Clausen, er født den 7. Marts 1889 i Dybe Sogn og har faaet sin Uddannelse hos Nielsen.

GARTNERIET „VILHELMSHAAB"

Gartneriet „Vilhelmshaab" i Struer er kendt blandt Fagfæller formedelst dets fine Bregnekulturer. „Vilhelmshaab"s Bregner har Aftagere i alle Egne af Danmark.

Handelsgartner Vilh. Christensen

Gartneriet er grundlagt Aar 1925 af Gartner Vilh. Christensen, der paa et Areal af 4 Tdr. Land anlagde et blandet Handelsgartneri. Samme Aar byggede han 3 Drivhuse, Specialhuse for Blomster, Agurker og Tomater, og siden har Christensen hvert Aar udvidet Drivhusarealet, saaledes at han raader over ialt 10 Huse, dækkende et Areal paa ca. 3300 Kvadratalen Land. Ved Siden heraf er der anlagt 240 Mistbænke, saa man vil se, at der har været god og stadig Fremgang i Forretningen. Det meste af Produktionen sælges en gros, og den daglige Arbejdsstyrke er nu paa 5—6 Mand.

Handelsgartner Vilh. Christensen er født den 21. December 1900 i Struer og er uddannet som Gartner. I 2 Aar arbejdede han hos Gartner Rosenlund i Ryslinge, og derefter havde han Ansættelse i Forsøgsgartneriet „Hunderup" i Odense samt paa forskellige Gartnerier i Landet. Han har saaledes faaet en alsidig praktisk Uddannelse.

Af Tillidshverv har Vilh. Christensen flere. Han er saaledes Formand og Kasserer for Jydsk Husmandsforenings Struer-Kreds og Medlem af Bestyrelsen for Indre Missions Samfund i Struer.

STEPHAN AGGER
MANUFAKTURHANDEL

Da Købmand Stephan Agger for 50 Aar siden, den 8. September 1883, oprettede sin kendte Manufakturhandel i Struer, var man endnu ikke naaet længere, end til Petroleumslampen under Loftet, Sand paa Gulvet og Spyttebakke i Hjørnet af Butiken; men da Forretningen i 1888 rykkede ind i Ejendommen, hvor den endnu har til Huse, var det under saa hypermoderne Forhold og i en Ejendom af saa moderne Arkitektur, at den i flere Aar blev betragtet som en Seværdighed paa Egnen.

Købmand Gabriel Agger

Forretningens Grundlægger er Stephan Agger. Han havde oprindelig Detailhandlerborgerskab, men erhvervede efter Forretningens Udvidelse Købmandsborgerskab

den 4. September 1918. Fra 1891—1927 havde Forretningen tillige Lager fra Magasin du Nord. Man handler baade med alt indenfor Manufakturbranchen og Herrekonfektion, og Forretningen beskæftiger 6 Personer.

Desværre opnaaede Købmand Agger ikke at opleve Forretningens 50-Aars Jubilæum, idet han afgik ved Døden den 11. April 1923. Efter hans Død blev Forretningen overtaget af Enkefru Maren Agger, hvis Søn, Gabriel Agger, leder den daglige Virksomhed. Enkefru Agger er født Schou den 17. September 1865 i Kvistrup Mølle ved Struer. Hun har ingen Uddannelse indenfor Handelen og blev som ganske ung gift med Stephan Agger. Denne var udlært hos Købmand Dam-

skov i Struer, var derefter Kommis i Horsens og Viborg og bestyrede en kort Tid en Forretning i Struer, hvorefter han kun 23 Aar gammel startede den nuværende Forretning. Han var bl. a. i en Periode Medlem af Struer Sogneraad og Medlem af Byraadet de første 4 Aar, Byen var Købstad. Han var Formand i Sparekassen fra 1908 til sin Død, og han var Medlem af Menighedsraadet i flere Perioder, ligesom han var Hovedbestyrelsesmedlem i Dansk Missionsselskab, Forstander for Søndagsskolen gennem mange Aar. Han var ogsaa til sin Død Formand for Kristelig Manufakturhandlerforening fra dens Start for ca. 20 Aar siden.

Købmand Gabriel Agger er født den 6. December 1891 i Struer. Han er udlært hos L. H. Schram i Viborg og kom, efter at have været Kommis i Hobro, ind i Faderens Forretning. I 1913 var han paa Dekoratørskolen i Hamborg. Han har, ligesom Faderen, opnaaet en Tillidspost i Sparekassen. Han hører tillige til Byens kendte Sportsmænd og har bl. a. været Formand for Tennisklubben i en længere Aarrække.

GARTNERIET „STRUERDAL"

Paa Gartneriet Struerdal i Struer ledes Arbejdet paa en Maade, der gør, at Gartneriet i flere Henseender kan betegnes som et Mønstergartneri. Dette gælder i særlig Grad Virksomhedens rent tekniske Indretning, der er noget ganske for sig selv, og som gennem Aarene er fuldført af Gartneriets dygtige og fremsynede Indehaver, Mads Pedersen.

Gartner M. Th. Pedersen

Gartneriet er anlagt i Aaret 1898 af Mads Pedersens Fader, Vilh. Pedersen. I 1913 overtoges det af Sønnen. Dets Areal strækker sig over 8 Tdr. Land, og paa Arealet findes ikke mindre end ca. 3000 Kvadratalen Mistbænke. Disse Mistbænke er anlagte efter et helt nyt System, opfundet af M. Pedersen selv og indrettet af ham personligt.

Systemet gaar ud paa at kunne udnytte Glasset hele Tiden derved, at Vinduerne kan slaas over fra den ene Bænk til den anden, idet disse er byggede Side om Side med Vinduet paa et Hængsel i Sammenføjningen. Ikke alene kan Glasset udnyttes uden Ophold, men samtidig kan Jorden i Bænkene skiftevis udluftes og behandles med Hesteredskaber eller være i Drift under Glas. Det er et meget praktisk og snildt System, som M. Pedersen har baade Ære og Gavn af. Men han maatte ogsaa gennem adskillige Eksperimenter, inden han naaede saa vidt. Det kan tilføjes, at han selv bygger og støber sine Mistbænke, selv har opført Garage og støbte, tørre Lagerrum, ligesom han har opfundet en speciel Skyllemaskine for Gartnere og mange andre aldeles fortræffelige og praktiske Redskaber, der letter og fremmer Arbejdet. Man undres og forbavses over den Opfindsomhed, der er lagt for Dagen i disse Redskaber, som alle er afprøvede i Praksis og derfor sikre i Tjenesten.

Hvad selve Gartneriet angaar, da er Gartner Pedersen her i Landet den første, som er begyndt paa at formere Gruppebegonier i større Stil. Ogsaa dette ser ud til at lykkes for ham. Hans Specialer er iøvrigt Bænkekulturer og Frilandsgrøntsager, og foruden ham selv arbejder der 6 Mand i Gartneriet — 6 Elever, der faar en god Lærdom baade i den ene og i den anden Retning.

Gartner Mads Theodor Pedersen er født den 20. Februar 1887 i Humlum og er uddannet som Gartner, dels i Holstebro, dels i Hellerup. Han har som Medhjælper haft en Stilling paa Strandbjerggaard. Fra sin tidligste Barndom har Pedersen interesseret sig for Sløjdarbejder, og dette er en af Aarsagerne til, at han har haft Held og Lykke til at foretage og gennemføre sine forskellige Eksperimenter. Paa 12. Aar underviser han i Gartnerfaget paa Teknisk Skole i Struer, og desuden faar han Tid til at passe det faglige Arbejde i Byens offentlige Anlæg. Han er helt igennem en stærkt optaget Mand, der i dybeste Forstand kan finde Glæden i Arbejdet.

Pedersen var tidligere Bestyrelsesmedlem i Røde Kors, Struer Afdeling.

J. SAUER — FISKEEKSPORT

Under ret primitive Forhold grundlagdes Firmaet J. Sauer i Struer i Aaret 1903 paa samme Plads, hvor det nu findes. Sauers Fiskeexport blev imidlertid snart en kendt Forretning, og saavel i Ind- som Udland har den efterhaanden skabt sig mange gode Forbindelser.

Firmaets Stifter Jens Sauer.

Fiskeexportør J. Sauer overdrog i 1926 Forretningen til sin Søn, M. Sauer, der paa mange Maader har forstaaet at forny dens Omfang og Arbejdsmaade. Bl. a. har han i 1932 ladet bygge et moderne Røgeri, specielt med Røgning af Aal for Øje. Hovedparten af Aalene forsendes til København. Røget Aal er nemlig Firmaets Specialitet, og paa dette Omraade har M. Sauer opnaaet et særligt godt Renomé. Men forøvrigt handles naturligvis med alle Slags Fisk, alt efter som de skiftende Sæsoner forlanger det, og der eksporteres baade til Tyskland, England og Belgien.

Største Parten af Fiskene opkøbes i Struer; men i Sildesæsonen haves eget Ekspeditionskontor samt Isoplag i Oddesund Syd, og Eksporten foregaar direkte derfra. Ogsaa paa andre Pladser opkøbes Fiskernes Fangst af Firmaet J. Sauer, og for Oplag af Blankaal, som fanges om Efteraaret til Overvintring i rindende Ferskvand, haves et Bassin i Humlum, ca. 10 km fra Struer. Dette Bassin, der stadig forsynes med frisk Vand, kan rumme indtil 25,000 Kilo Aal. Man vil alt-

Slæbested med Ishus og Kontor

saa se, at Fiskehandelen i Struer drives rationelt, og at der gøres, hvad der gøres kan, for at faa Varerne frem til Kunderne i saa god og frisk en Stand som muligt. I Sauers Exportforretning er 7—8 Personer beskæftiget.

Fiskeexportør Marinus Sauer er født d. 3. Juli 1884 i Tørring ved Lemvig og er uddannet som Fisker. I en Del Aar sejlede han med en Kvase og opkøbte Fisk for Faderen. Han gaar fuldt og helt op i sin Gerning og beskæftiger sig ikke med offentlige Anliggender.

Aale-Røgeriet

ALBERT JØRGENSEN
SKRÆDERFORRETNING

Den Skræderforretning, der nu indehaves af Albert Jørgensen, og som har til Huse i egen Ejendom, Kirkegade 18, er grundlagt i Aaret 1881, den 12. Oktober, af Albert Jørgensens Fader, Skrædermester P. Jørgensen. Denne begyndte meget smaat, da hans Midler ikke var store, men i Løbet af faa Aar lykkedes det ham at arbejde sin Forretning frem til at være Byens næststørste i sin Branche. Den er nu Byens ældste Skræderforretning, og Kundekredsen er gammel og solid. Da Firmaet i 1931 fejrede sit 50-Aars Jubilæum, skete det under stor Opmærksomhed fra Medborgernes Side.

Albert Jørgensens Speciale er almindeligt Herreskræderi. Han beskæftiger til Stadighed 3 Personer.

Skrædermester Albert Jørgensen er født d. 25. April 1883 i Struer og er uddannet hos Faderen. Videre Uddannelse fik han ved et 2-aarigt Ophold i Sverige samt et 4-aarigt Ophold i København. Senere havde han Ansættelse i Faxe, indtil han traadte ind i Faderens Firma. I 1931 blev han dettes Indehaver. Han har Diplom fra Teknologisk Institut.

Skrædermester P. Jørgensen

Skrædermester Albert Jørgensen

Jørgensen er Tillidsmand for Haandværkerforeningen ved Aflæggelse af Svendeprøver.

SKRÆDERMESTER C. A. DRAGSBÆK

Vi ved ikke, om det var med højtflyvende Drømme, at den unge Skrædermester Dragsbæk den 20. Maj 1924 aabnede sin Forretning i Østergade i Struer. Maaske har han tænkt sig, at den med Tiden vilde vokse sig stor og præsentabel — maaske har han været tilfreds med Udsigterne til at kunne bjerge sig det daglige Brød. Det er ikke godt at vide, hvor hans Maal har ligget, og selv siger han intet derom. Derimod ved enhver, at Dragsbæks Kundekreds nu er at finde blandt Byens mest købedygtige Borgere, og at hans Forretning som Helhed maa siges at være paatrykt det „blaa Stempel", der skal til, for at en Skræderforretning rigtig kan komme til at gaa. Og hvad kan han saa forlange mere?

Skrædermester C. A. Dragsbæk

Dragsbæk begyndte som en beskeden Mand ved egne Kræfters Hjælp. Hvis ikke han netop virkede i Skræderfaget, vilde man sige, at han i bogstavelig Forstand har været sin egen Lykkes Smed. Thi han har altid forstaaet at bruge baade Naal og Talent i rette Tid og paa rette Maade. I Øjeblikket har han 3 Mand paa Værkstedet, og dette saavel som hans Butik er almindelig anerkendt. Alt Herreskræderi leveres.

Skrædermester C. A. Dragsbæk er født d. 5. August 1897 i Klitmøller. Hos Skrædermester Nielsen i Struer fik han de første Grundsætninger indprentet, og videre Uddannelse har han gennem en Del Aar faaet i Aarhus.

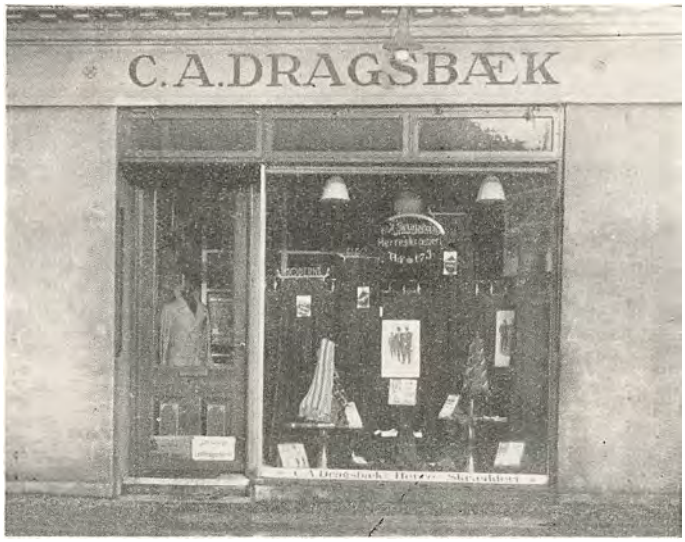

C. A. Dragsbæk er Medlem af Centralforeningen af Skrædermestre i Jylland, Fyen og Østifterne og af Haandværkerforeningen i Struer.

STRUER BRYGHUS

Den i Oplandet og i Struer By særdeles kendte Virksomhed, Struer Bryghus ved K. A. Sørensen, er grundlagt i Aaret 1906 af Enkefru Ellen Andersen. Den startedes som et Hvidtølsbryggeri, og paa dette Omraade har Bryggeriet vundet sit gode Navn. I 1916 paabegyndtes, sideløbende med Ølproduktionen, Fabrikation af Sodavand, og ligeledes paa dette Felt har Struer Bryghus formaaet at hævde sig, saaledes at dets Kundekreds nu om Dage strækker sig viden om, f. Eks. helt ned til Herning.

Brygger K. A. Sørensen

I 1911 overtog den nuværende Indehaver, K. A. Sørensen, Bryggeriet, som han siden da med Lyst og Interesse har drevet. I 1931 gennemførte Sørensen en større Udvidelse med Installation af moderne Maskiner og Indretning af et Køleanlæg og et Aftapningsanlæg, der muliggør Salg af Øl paa Flasker efter Hygiejnens bedste Forskrifter. Flaskeøllet afsættes væsentligst til Købmænd o. l., som saa igen afsætter det til Forbrugerne.

Struer Bryghus raader over 2 Automobiler til Udbringning af Produkterne, og disse Vogne ses dagligt i By og paa Land. Ialt beskæftiger Bryggeriet 4 Personer, og det kan nævnes, at Bryggerens Søn, den 19-aarige P. K. Sørensen, faar sin Uddannelse dér, saaledes at han med Aarene kan løfte Arven efter sin Fader.

Brygger K. A. Sørensen er født den 29. August 1886 i Thy og er uddannet som Landmand. I 1909 aftjente han sin Værnepligt og gik ved Hjemkomsten fra Tjenesten ind i Bryggerivirksomhed. Denne interesserede ham meget, og han har siden da helt og holdent helliget sig den Opgave at fremstille det bedst mulige Øl og det mest læskende Sodavand.

N. C. MEHLSEN
FISKEEKSPORT OG RØGERI

Blandt vore hjemlige Fiskeeksport-Firmaer har Firmaet Mehlsen i Struer i mange Aar indtaget en fremskudt Stilling. Forretningen er startet engang i det 19. Aarhundrede af P. H. Mehlsen, som i mange Aar drev Fiskehandel, væsentligst baseret paa lokalt Forbrug. Denne Virksomhed gik i Arv til Grundlæggerens Søn, F. H. Mehlsen, der var eneste Indehaver indtil 1906, da han lod Firmaet omdanne til et Aktieselskab.

Fiskeeksportør N. C. Mehlsen

Kort efter, at F. H. Mehlsen i sin Tid var traadt til som Indehaver, paabegyndte han Eksport af Fisk, ligesom han forsynede adskillige Fiskehandlere rundt om i Danmark med Varer. I Aarenes Løb voksede Forretningens Omfang og Anseelse, og den var en Tid lang en af de allerstørste i Vestjylland.

Ved den Tid, da Aktieselskabet blev dannet, blev Virksomheden paa alle Maader udvidet og moderniseret, bl. a. ved Anlæg af et Fryseri. Dette Fryseri viste sig dog efter nogle Aars Forløb at være urentabelt; Eksporten gik sin Gang uden dette, og endnu den Dag i Dag eksporteres fra Mehlsen i Struer, trods Valutavanskeligheder og meget andet Vrøvl Staterne imellem, store Partier Fisk, navnlig Aal og Sild. I Firmaets Røgeri behandles specielt Aal, og denne lækre og kostbare Vare forsendes overalt i Danmark. Iøvrigt foregaar Eksport baade til Tyskland, Belgien, Holland, England og flere andre Lande, og der skal i disse Tider et godt Overblik til for at finde ud af, hvor de bedste Markeder netop i Øjeblikket kan opnaas.

Dette Overblik har den nuværende Indehaver, tredie Generation, N. C. Mehlsen, aabenbart vist sig at være i Besiddelse af. N. C. Mehlsen er Eneindehaver af Firmaet, idet han efter endt Uddannelse i Udlandet over-

tog dette ved Opløsning af Aktieselskabet, der i 1906 var dannet. Sin første Lærdom paa Fiskeeksportens Omraade har Mehlsen faaet hos sin Fader, men har iøvrigt i Tyskland og England uddannet sig videre, saaledes at han er specielt oplært i Branchen. Det har altid været hans Glæde og Styrke helt og holdent at hellige sig Forretningens Tarv, og dette har hjulpet ham over mange Vanskeligheder. Fisken opkøber han rundt om i Landet, dog væsentligst i den vestlige Limfjord, og hans Navn paa Kasserne plejer at være en Borgen for, at Varen er første Klasses. Firmaet har de senere Aar eksporteret større Partier Fiskerogn til Kaviar-Fabrikation til det sydlige Udland.

N. C. Mehlsen er født den 8. September 1878 i Struer.

K. C. NIELSEN SKRÆDERFORRETNING

I Aaret 1898 grundlagde Skrædermester K. C. Nielsen sin Forretning i Struer. Han etablerede sig i Vestergade under meget smaa Forhold, men havde allerede i 1907 saa god en Kundekreds, at han fandt det rigtigst at udvide Bedriften. Han flyttede derfor til sin nuværende Plads i Østergade, og her har han ved Hjælp af Dygtighed og Forretningssans, parret med stedse reel Betjening af sine Kunder, oparbejdet sit Skræderi saa godt, at det nu anses for at være det største i Byen. Blandt Landboere har han en Mængde solide og stadige Kunder, og ligeledes blandt Byens Borgere er K. C. Nielsens Skræderi velanset og meget benyttet. Ved Siden af Skræderiet drives Forretning med Lingeri.

Skrædermester K. C. Nielsen

Eftersom Omsætningen voksede, maatte Skrædermester Nielsen flere Gange udvide sine Lokaler. I 1930

købte han den Ejendom, hvori han bor, og han sidder nu med en stor og pæn Butik samt et meget stort Værksted. Ialt beskæftiger han 9 Personer.

Skræder K. C. Nielsen, hvis 25-Aars Jubilæum i 1923 fejredes under meget stor Opmærksomhed fra hele Byens Side, er født den 11. Juli 1872 i Kirke Hyllinge. Han kom i Lære i Tølløse og har senere arbejdet som Svend i Faaborg og Svendborg. Han har Diplom fra Skandinavisk Tilskærerakademi. Som velmeriteret Borger i Struer deltager han med Interesse i Byens offentlige Liv. I 1921—25 var han Medlem af Byraadet og i 1914—21 Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse. Desuden er han Medlem af Menighedsraadet.

En Datter af K. C. Nielsen har taget Uddannelse i Manufakturfaget og har i flere Aar været en udmærket Hjælper i Butiken.

SKIBSMÆGLER, KONSUL AAGE ANDERSEN

Den 10. Juni 1913 grundlagde Aage Andersen sin Ekspeditions- og Mæglerforretning i Struer. Som Aarene er gaaet, har Firmaet vundet Navn og Anseelse, og Indehaveren virker nu baade som Mægler, Klarerer, Speditør m. v. I 1925 fik han sin Bestalling som kgl. Mægler i Struer, og han er den eneste, som driver Mæglerforretning i Byen. Andersen har Kontoret i sin Ejendom ved Havnen, og hans Skikkelse er kendt af hvert Barn i Byen og ved Havnen.

I 1932 udnævntes Mægler Andersen til tysk Konsul, og Konsulatsforretningerne passer han med samme Akkuratesse, som gør sig gældende i hans øvrige Virksomhed.

Skibsmægler, Konsul Aage Andersen er født den 23. Marts 1890 i Bedsted og er uddannet hos Mægler Johan Mahler i Skelskør.

I flere Aar har Konsulen været Formand for Købmændenes Arbejdsgiverforening i Struer.

L. PEDERSEN MANUFAKTURHANDEL

Paa Byens bedste Strøg, Østergade 22, ligger L. Pedersens Manufakturhandel i Struer. — Ejendommen købtes i 1921 af L. Pedersen, og her indrettede han sig straks en stor og flot Butik med en smuk Facade og med tilhørende store Lagerlokaler. Den anselige Bygning havde tidligere været benyttet af Struer Bank.

Manufakturhandler L. Pedersen

Firmaet er startet allerede i 1910 af den nuværende Indehaver. Forretningen aabnede ved Starten sine Døre i Østergade 8, og her havde den til Huse indtil 1921. Manufakturhandler Pedersen begyndte i det smaa, men arbejdede sig med sejg Vilje fremad, og Forretningen er nu en af de førende i Byen. I hans Butik bliver enhver Kunde godt betjent, og dette ufravigelige Princip har sat sine

dybe og heldige Spor i den stadigt stigende Omsætning.

Foruden at have et stort og udsøgt Lager i Manufakturbranchen fører L. Pedersen ogsaa Lager af Herre- og Damekonfektion samt af Sengeudstyr. I hans Butik og paa hans Kontor er ialt 8 Personer beskæftiget.

L. Pedersen er født den 29. Maj 1883 i Dyrby og har lært sit Fag hos Vogel i Grenaa samt hos Agger i Struer. En fuldgod Borger er han for sin By. I 8 Aar har han været Medlem af Byraadet. Han er Medlem af Handelsstandsforeningens Bestyrelse og er Medlem af Bestyrelsen for Struer Bank. Endvidere har Manufakturhandler Pedersens Fagfæller i høj Grad taget hans Arbejdskraft og Indsigt i deres Tjeneste. Han er Formand for den stedlige Manufakturhandlerforening, Formand for Ringkøbing Amts Manufakturhandlerforening og Medlem af Bestyrelsen for Provins-Manufakturhandlerforeningen.

STRUER SAVVÆRK

Snedkermester O. Olesen nedsatte sig i 1901 i Struer som Bygningssnedker og virkede som saadan indtil 1909, da han byggede sit nuværende Værksted og Maskinsnedkeri, Søndergade 27, den Gang det Savværk i Struer, hvor Olesen boede til Leje. I den siden Starten af Maskinsnedkeriet og Savværket forløbne Tid er Forretningen som Helhed gaaet støt og solidt fremad, indebærende store Leverancer saavel til selve Struer som til Nabobyerne og Omegnen. Olesen har haft Leverancer til de fleste Bygninger, der gennem de sidste 12 Aar er opført i Struer, bl. a. Raadhuset, Alderdomshjemmet og Banken samt Kirken, da denne blev udvidet. Desuden har han monteret en Del Forretninger i Byen og paa Egnen. Det kan saaledes nævnes, at han har leveret alt Bygningsarbejde i sin Branche samt Inventar til Bang og Olufsens Radiofabrik i Struer. Hans Specialer er vedblivende Bygningsarbejder og Butiksinventar, og hans faste Arbejdsstyrke bestaar af fra 2—8 Personer foruden ham selv.

Snedkermester O. Olesen

Olesens Søn, Aage Olesen, arbejder forøvrigt med i Faderens Forretning. Olesen jun. har taget Konstruktøreksamen paa Teknisk Skole i Kolding.

O. Olesen er født den 16. November 1865 i Sahl i Ringkøbing Amt og blev hos sin Fader, Johannes Olesen i Sahl, uddannet som Snedker. Som Svend arbejdede han i Nykøbing F. og i Sønderjylland. Den teoretiske Uddannelse fik han paa Teknisk Skole og gennem Kursus paa en Højskole.

Olesen er tidligere Formand for den stedlige Sammenslutning af Arbejdsgivere.

STRUER MASKINSNEDKERI

Oprindelig grundlagdes Struer Maskinsnedkeri 1917 i et lejet Værksted i Bjerggade 18. Det var Snedker- og Tømrermester H. C. N. Borgholm, der var Grundlæggeren, og i de første Aar drev han udelukkende Tømrerforretning. Der var ingen Maskiner paa Værkstedet. I 1920 byggede Borgholm sit nuværende Værksted, Enggade 14, og flyttede sin Forretning hertil. I 1927 foretoges Udvidelse ved Hjælp af en Tilbygning. Efterhaanden havde ogsaa Maskinerne holdt deres Indtog, og det endte med, at Tømreriet blev opgivet til Fordel for Maskinsnedkeriet.

Blandt de større Tømrerarbejder, Borgholm har udført, kan nævnes Arbejdet paa Statsbanernes Administrationsbygning i Struer og paa Struer Bank. Af Snedkerarbejder kan nævnes T. W. Jensens Ejendom paa Raadhustorvet og nu sidst Snedkerarbejdet til Installatør Digmanns nye Ejendom paa Hjørnet af

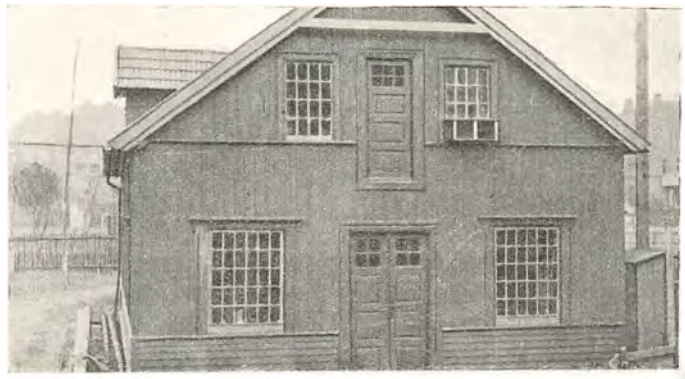

Østergade og Søndergade. Hans Hovedforretning ligger vedblivende i Bygningsartikler, og hans Personale varierer fra 2—10 Mand. Selv arbejder han altid med baade her og der.

H. C. N. Borgholm er født den 12. August 1880 i Helligsø i Thy og er uddannet som Tømrer og Snedker. Som Svend har han arbejdet forskellige Steder i Landet, og i Aarene 1911—17 havde han selvstændig Forretning i Ringkøbing. Medens han virkede i denne By, udførte han bl. a. Tømrerarbejdet paa Ringkøbing nye Borgerskole og paa Ringkøbing Sparekasses Bygning.

Borgholm er Medlem af Bestyrelsen for K. F. U. M. i Struer. Endvidere er han Repræsentant for Struer og Omegn for Dansk Spare-Byggeforening.

STRUER TAPET- OG FARVEHANDEL

Struer Tapet- og Farvehandel er grundlagt Aar 1901 af afdøde Købmand Chr. Neergaard, der etablerede sig Strandvej 29. Der begyndtes meget smaat, men der kom efterhaanden helt god Gang i Forretningen, og

Afdøde Farvehandler
Chr. Neergaard

Farvehandler
Chr. Neergaard jun.

i 1912 flyttedes denne til Østergade 18, hvor den havde Lokaler indtil 1923, da den flyttedes til sin nuværende Plads, Østergade 33. Denne Ejendom tilhører Firmaet, der er ret imponerende — med en stor Butik med tilhørende Fabrikslokaler.

Chr. Neergaards Forretning er nu førende i sin Branche i Struer og er i stadig Fremgang. Som Specialitet føres eget Fabrikat af Oliefarver i Daaser, og desuden drives almindelig Tapet- og Farvehandel samt Handel med Linoleum og, ikke at forglemme, Præstegaards-

løbere. Til daglig er 4 Personer beskæftigede hos Firmaet.

Firmaets Grundlægger, Chr. Neergaard sen., døde i 1931, og hans Søn, Chr. Neergaard jun., født den 26. Maj 1912, maatte da — sammen med en Søster — overtage Ledelsen. Den unge Neergaard har faaet en god Uddannelse hos sin Fader. Han er allerede en rutineret Farvehandler.

Afdøde Chr. Neergaard var Medlem af Bestyrelsen for Haandværkerforeningen samt for Afholdsforeningen. Desuden var han Odd Fellow Broder.

STRUER DAMPFARVERI OG KEM. TØJRENSNINGSANSTALT

I Aaret 1929 startede Farvemester hos Firmaet Bentsen i Viborg R. Hansen Struer Dampfarveri og kem. Tøjrensningsanstalt, Vestergade 15. Forretningen er den eneste Tøjrensningsanstalt i Struer, og at den er i stadig Fremgang, dygtigt og godt ledet, siger derfor sig selv. Firmaet drives med R. Hansens Søn, E. Hansen, som Bestyrer, og man befatter sig med alt indenfor Branchen, kemisk Tøjrensning og Farveri. Personalet bestaar af 3 Personer.

Butiken er beliggende paa en af Byens Hovedgader, og i Gaarden i samme Ejendom er lejet Lokaler til Farveriet. Der raades over en stor og pæn Facade til Gaden.

Bestyrer Erhardt Hansen er født den 26. November 1910 i Holstebro. Han er udlært som Farver hos sin Fader i Struer og desuden hos Brendorf Nielsen i Randers, hvor han arbejdede, indtil han kom ind som Bestyrer i Faderens Forretning.

PAUL STØRNER
RADIO-MAGASINET

Firmaet Paul Størner, Strandvej 2 i Struer, er grundlagt den 21. Januar 1933 af Paul Størner. I den korte Tid, der er gaaet siden Starten, er det lykkedes Indehaveren at arbejde sin Forretning stærkt frem. Han staar nu som Ejer og Leder af Byens eneste Specialforretning i Radio — en Forretning, der udelukkende beskæftiger sig med Radio, og som paa disse Breddegrader er en af de største i Branchen.

Radioforhandler Paul Størner

I Forbindelse med Butiken drives et stort og pænt Specialværksted, der væsentligst beskæftiges med Reparationer. I Butiken føres saavel Bang og Olufsens Radioapparater som Philips Apparater. Værkstedet befatter sig med Reparation af ethvert Mærke. To Personer har fast Ansættelse i Firmaet.

Paul Størner er født den 6. November 1909 i Køben-

havn og er uddannet i Branchen hos Københavns Radio A/S samt i Vejle og Holstebro hos førende Firmaer.

I/S JENS LAURSEN & SØNNER

Baadebygger Jens Laursen startede i 1886 et Baadebyggeri i Struer og oparbejdede sig her en ret omfattende Virksomhed, der nu er gaaet i Arv til hans 4

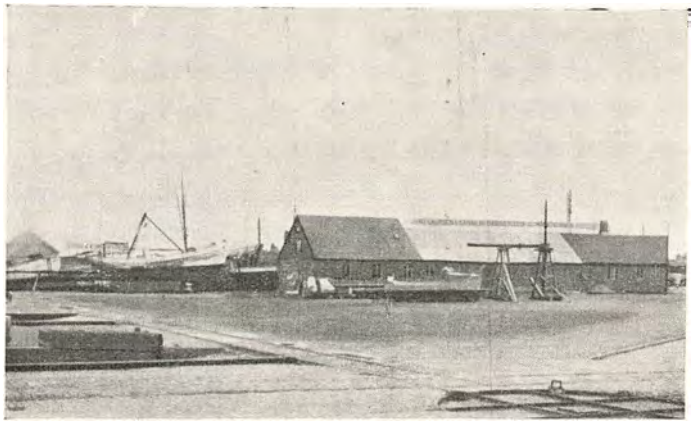

Sønner, L. Laursen, A. C. Laursen, Johannes Laursen og Alfred Laursen.

I Tidens Løb er Baadebyggeriet blevet suppleret med en Maskinfabrik, og ligeledes i andre Retninger er den af J. Laursen grundlagte Virksomhed blevet udvidet. Det kan i saa Henseende nævnes, at Firmaet ogsaa har beskæftiget sig med Havnebygning, idet Laursen &

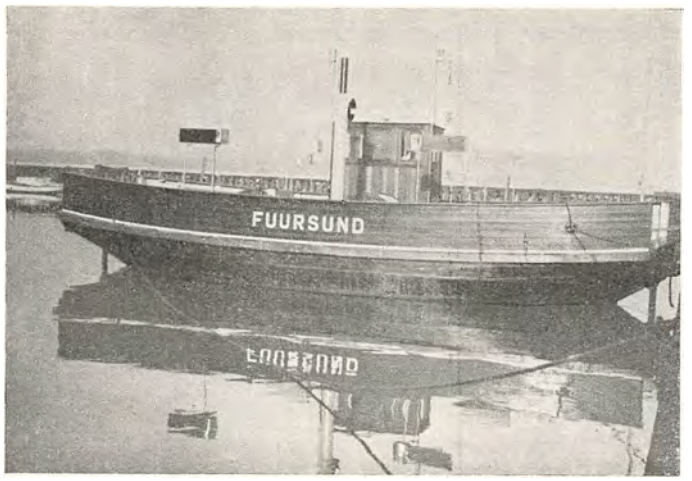

Sønner har bygget Thyborøn Havn og har foretaget Udvidelser af Havnene i Hobro og Struer. Maskinfabriken, der oprettedes i 1920, har bygget Motorer til mindre Fiskerbaade, men beskæftiges nu hovedsageligt med Reparationer samt med Fremstilling af Vand-, Gas-, Sanitets- og Varmeanlæg. Ialt beskæftiges til dagligt ved Entreprenørvirksomheden, ved Baadebyggeriet og paa Fabriken 16 Personer. Men ved givne Lejligheder er Arbejdsstyrken betydeligt større.

Laursens første Fabrikation var Fiskerbaade og Kuttere — ogsaa Lystkuttere. Bl. a. har Firmaet leveret en Del Baade til Fiskerikontrollen, og man har haft den Glæde at se en af de Fiskekuttere, der er bygget paa Værftet i Struer, tage Diplom paa den skandinaviske Fiskeriudstilling i Trondhjem i 1908. At følge med Tiden har altid været et Laursen'sk Valgsprog, og derfor har den Laursenske Fabrik ogsaa i vore Dage kunnet levere en Bilfærge til Overfarten paa Fuursund. Det gælder jo om at indrette sig efter de forskellige og forandrede Krav, der stilles. Af Nybygninger er leveret op til Nr. 383.

Firmaets nuværende Ledere er L. Laursen og A. C. Laursen. Laurits Laursen er Medlem af Bestyrelsen for Teknisk Skole i Struer og Kasserer for samme.

J. DIGMANN
INSTALLATIONSFORRETNING

Installatør J. Digmann etablerede sig i Maj 1913 i Søndergade 6 i Struer, idet han indrettede sig et Værksted uden Butik. Digmann begyndte faktisk uden Midler, og den fornødne Kredit maatte han have hos sin Leverandør. Imidlertid arbejdede han yderst flittigt, og da hertil kom, at han de første Aar var Byens eneste Installatør, fik han ret snart en stor Kundekreds.

Installatør Jens Digmann

Allerede i 1914 flyttede Digmann til Søndergade 20, hvor der indrettedes baade Værksted og Butik. Og i 1929 byggede han Ejendommen Østergade 32, hvortil Butiken flyttedes, medens Værkstedet fik Plads ved Havnen. Firmaet besørger nu alle Slags elektriske Installationer samt Installation af Vand og Gas. Endvidere paatager det sig Indretning af Sanitets- og Varmeanlæg. Dets faste Personale er paa 4—6 Personer — og Indehaveren selv er første Mand paa Arbejdspladsen.

I 1916 kom der endnu en Installatør til Byen, og dette gav Stødet til, at J. Digmann ogsaa begyndte at beskæftige sig som Vand- og Gasmester. Det første Varme- og Sanitetsanlæg, han indlagde, leveredes til Byens Raadhus ca. 1918. Af større elektriske Installationer kan nævnes Leverancen til Statsbanernes Administrationsbygning i Struer, og desuden har Firmaet Digmann leveret saavel Elektricitets- som Varmeanlæg til Byens Skoler. For egen Regning har Digmann an-

lagt Harboøre & Jegind Elektricitetsværk, som imidlertid senere er overtaget af Bestyrerne.

Installatør Jens Digmann er født den 29. September 1886 i Skørping og er uddannet som Elektromekaniker. Som saadan har han arbejdet flere Steder og har bl. a. rejst for Siemens-Schuckert. En Tid var han Assistent paa det kommunale Værk i Nysted, og paa Orlogsværftet har han haft Arbejde som Montør. Digmann er Medstifter af „Dansk Arbejde"s Afdeling i Struer.

VOGNSGAARD & NIELSENS MOTORFABRIK

Vognsgaard & Nielsens Motorfabrik i Struer er grundlagt i Aaret 1901 af H. Nielsen og M. Vognsgaard, som i Fællesskab har drevet Forretningen indtil 1931, da H. Nielsen overtog ogsaa Vognsgaards Part og blev Ene-Indehaver paa Grund af M. Vognsgaards Død i 1929. Fabrikant Nielsen drev Forretningen sammen med Enkefru Vognsgaard til 1. Januar 1932.

Fabriken anlagdes under de mest beskedne Forhold, og de to Indehavere besørgede selv alt det daglige Arbejde, fraset en Lærlings Hjælp. Deres Speciale var dengang Motorer til Brug i Landbruget, navnlig Totakts-Motorer til Drivkraft ved Tærskning, Formaling og ligeledes til Industribrug. Omkring Aaret 1910 viste der sig imidlertid større Chancer ved Fremstilling af Motorer til Brug paa Søen, Skibs- og Baadmotorer, og efterhaanden er Virksomheden specialiseret udelukkende paa denne Basis. I Søfarts- og Fiskerikredse

Landet over har Navnet Vognsgaard & Nielsen nu en god og prisbelønnet Klang.

Det kan nævnes, at Firmaet har leveret Motorer baade til Toldvæsenet, Postvæsenet og Vandbygningsvæsenet samt til Statsbanerne. Ogsaa Fiskerikontrol-

Afdøde Fabrikant M. Vognsgaard

Fabrikant H. Nielsen

len har købt Motorer hos Vognsgaard & Nielsen, og det samme er Tilfældet med Lodsvæsenet og flere Bjergningsselskaber. Desuden er leveret Maskiner til nogle Elektricitetsværker, og i det hele taget har der til Stadighed været stør og solid Fremgang i Omsætningen. Dette skyldes formentlig først og fremmest den Kendsgerning, at det er absolut første Klasses Motorer, der bygges, og at de til enhver Tid har vist sig at kunne svare til den Ydeevne og den Stabilitet, man har krævet af dem.

Den nuværende Fabriksbygning er opført i 1908, men har senere været underkastet de nødvendige Udvidelser. Paa Fabriken arbejder for Tiden 15 Personer, og H. Nielsens ældste Søn, Konstruktør Louis Nielsen, er Værkfører hos sin Fader.

Fabrikant H. Nielsen er født den 26. Juli 1873 i Nees ved Lemvig og fik i sin Ungdom Uddannelse som Maskinarbejder. Ved Flid, Nøjsomhed og ærlig Stræben er han naaet til sin nuværende ansete Stilling. Hans mangeaarige Kompagnon, Fabrikant M. Vognsgaard, fødtes den 12. Juli 1875 i Humlum og fik ligeledes Uddannelse i Maskinfaget. Han døde den 5. Juni 1929.

INSTALLATØR M. BERTELSEN

M. Bertelsens kendte og ansete Installations- og Radioforretning i Struer er grundlagt i 1917 af den nuværende Indehaver, der dengang endnu ikke havde Butik og udelukkende arbejdede som aut. Installatør. I 1919 lejede han en Butik i Østergade 5, hvor han samtidig begyndte en Cykleforretning. Denne sidste solgte han igen i 1925, og siden har han udelukkende drevet Installations- og Radioforretning. 1933 købte Bertelsen Ejendommen, hvor Forretningen havde til Huse, og samtidig ombyggede og udvidede han

Installatør M. Bertelsen

den, saaledes at Butik, Kontor og Lager nu fremtræder i moderne og udvidet Form, smagfuldt udstyret og i enhver Retning tip-top. Forretningen er i de forløbne Aar siden Starten blevet en omfattende Virksomhed, der nu beskæftiger 9 Mand.

Installatør Bertelsen er født den 8. Maj 1886 i Vinding ved Holstebro. Han er oprindelig udlært som Grovsmed, men begyndte i 1908 at lade sig uddanne som Elektriker, og efter at have arbejdet forskellige Steder i Landet, etablerede han sig. Udover at han er Medlem af Bestyrelsen for Struer Oplysningsforening og Struer Radioklub, helliger han sin Forretning al sin Tid.

INSTALLATØR ERNST THEODOR ØLBY PR. STRUER

Indehaveren af ovennævnte Forretning, Installatør Ernst Theodor, startede i Aaret 1930 umiddelbart efter, at han havde modtaget sin Autorisation som Installatør for Elektricitetsværket for Ølby, Asp og Fousing Kommuner.

I Forretningen, som foruden Installationsarbejdet ogsaa forhandler alle Artikler, Branchen henhørende, beskæftiges til Stadighed 1 Person.

Installatør Ernst Theodor er født den 18. Oktober 1905 i København, og sin Uddannelse i Faget har han erhvervet sig i Firmaet Jensen og Olsen i Holbæk.

LEM VIG

LEMVIG er en meget gammel By, der allerede nævnes som By i Kongebrev af 1234, 1237 og 1252, hvor den kaldes Læmvich; Navnet har tydeligt nok sin Oprindelse af Vigen, hvorved den ligger, og det nærliggende Sogn Lem. — Danmarks skønneste By er Lemvig blevet kaldt, sikkert ikke med Urette. Den er i hvert Fald saa særpræget og ejendommelig, at den nok skal gøre Indtryk paa den, som ser den første Gang.

Alderen præger ikke i særlig Grad dens Udseende; thi gentagne Ildebrande, særlig en voldsom Ildebrand i 1684, har slettet en Del af dens gamle Træk. Hvad der giver Byen en særlig Tiltrækningskraft ud over dens skønne Beliggenhed, er dens nære Naboskab til Vesterhavet — og dertil den Kyststrækning, som hører til den interessanteste paa Jyllands Vestkyst: Bovbjerg, Harboøre og Thyborøn.

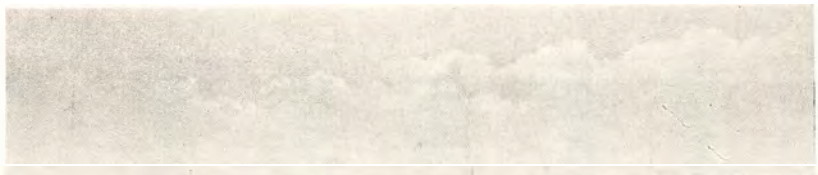

Hvornaar Byen er blevet Købstad, vides ikke; dens ældste kendte Privilegier er fra 1545.

Indbyggerne levede af Landbrug, Haandværk og Fiskeri. Handelen var ikke saa betydelig, og Udførslen foregik mest med Vogne sydpaa til Ringkøbing og med Kaage til Aalborg, hvilken By havde samlet det meste af Handelen paa Limfjordsbyerne under sig.

I 19. Aarhundrede bidrog Aggerkanalens Aabning og senere Løgstørkanalens Anlæg betydeligt til dens Fremgang, da den har et godt og frugtbart Opland.

I 1902 begyndte et større søgaaende Havfiskeri med Lemvig som Basis; i 1916 indførtes til Havnen Fisk for ca. 3 Millioner og videresendtes med Bane; et Isværk opførtes 1917 til Brug for Fiskeriet.

Billederne forestiller fra oven:
Udsigt over Lemvig
Udsigt fra Syd
Torvet
Jernbanebroen

TÆRSKEVÆRKSFABRIKEN „VESTJYDEN"

Tærskeværket „Vestjyden" er et af de mest anerkendte Tærskeværker, vi har her i Landet. I Aaret 1930 solgtes f. Eks. ikke mindre end 600 Stykker af denne Maskine, og den sælges ikke blot i Danmark, men eksporteres ogsaa til Norge og Randstaterne. Den føres baade i enkelt- og dobbeltrensende Værker, og den har Ord for at give den mindste Slitage, den største Arbejdsevne i Forhold til Kraftforbruget. „Statens Redskabsprøver" siger om „Vestjyden", at den har en særdeles stor Arbejdsevne og kræver i Forhold til Arbejdsydelsen kun lidt Kraft. Rentærskningen er særlig god og Rystningen udmærket.

Tærskeværksfabriken er grundlagt i Aaret 1916 af Fabrikant M. Kjær, som begyndte i det smaa, men straks med det rette Greb paa Fremstillingen af et særdeles brugbart Tærskeværk. I Tidens Løb har han idelig forbedret dette. Som Specialfabrikant har han stadig Forsøg gaaende, og disse Forsøg sammen med de indvundne Erfaringer er virkeliggjort i nye Modeller af den samme Maskine, Modeller, der er indrettede efter større og mindre Jordbrug, efter Sted- og Pladsforhold m. v. Lydhør overfor alle kritiske Bemærkninger har Fabrikanten stedse været, og dette er vel en af Hovedgrundene til, at „Vestjyden" efterhaanden har opnaaet Prædikatet af noget nær det ideale Tærskeværk.

Allerede i 1922 var Antallet af Bestillinger paa dette Tærskeværk blevet saa mange, at der maatte en større Udvidelse af Fabriken til for at efterkomme Efterspørgslen. Saa gik det videre indtil 1930, da Snedkeriet blev udvidet paany og fuldstændig ombygget. I 1934 er der projekteret en betydelig Udvidelse af Maskinværkstedet, saa man vil forstaa, at „Vestjyden" stadig brummer sin Sejrsgang udover Landet og ud over dets Grænser. Anbefalingernes Tal er legio. Dette gælder f. Eks. ogsaa „Vestjyden"s Type E, om hvilken der skrives, at denne Maskine er meget solidt og kraftigt bygget, ligesom den er forsynet med Riffeljernscylinder og Efterryster. Den tager let imod selv den vanskeligste Sæd, da dens Indsugningsevne er meget stor. Den er ogsaa i Stand til at behandle alle Frøarter, selvom disse er aldrig saa fugtige. Maskinen er altsaa en smuk Reklame for dansk Arbejde.

Fabrikant M. Kjær, hvis Energi og Arbejdsevne har bragt ham ud over ikke alene de første svære Arbejdsaar, men ogsaa over haard Konkurrence frem til en Førerstilling paa sit Omraade, er født den 11. December 1877 i Lemvig og har faaet sin Uddannelse i Maskinbranchen. Hos Kjær er for Tiden beskæftiget ca. 30 Mand.

LEMVIG DESTRUKTIONSANSTALT

Den nuværende Indehaver af Lemvig Destruktionsanstalt, Destruktør S. J. Andersen, er en driftig og energisk Mand, der hverken er bange for Arbejde eller økonomisk Risiko, og som synes til enhver Tid at have fast Hold paa sit Virkefelt. Siden han for en Del Aar tilbage overtog Anstalten, har han ved Hjælp af sit Handelstalent og ved en kraftig Annoncering i Bladene parret med haardt Arbejde baade hjemme og ude, drevet dens Omsætning i Vejret paa forskellig Vis. Det kan bl. a. nævnes, at Andersen selv kører ud i Oplandet og køber selvdøde og tilskadekomne Dyr, hvoraf forskellige Produkter udvindes i Destruktionen — saaledes Kød- og Benmel, teknisk Fedt samt naturligvis Huder og Skind.

Lemvig Destruktionsanstalt er grundlagt ca. 1917 af et Konsortium af Byens Borgere. Formaalet var Drift af Fiskemelsfabrik, og denne Virksomhed eksisterede indtil 1920, da Fabriken lukkede. Bygningerne laa saa ubenyttede indtil den 1. Februar 1926, da S. J. Andersen købte hele Anlæget. Dels gav man ham et fordelagtigt Tilbud om Køb, dels var det hans absolutte Mening, at der laa en god Forretning i Aabningen af en Destruktionsanstalt og Kødfoderfabrik, da der hverken i Byen eller Oplandet hidtil havde været en saadan at finde.

Og Andersen fik Ret . . . navnlig fordi han selv viste sig at være den rette Mand paa den rette Plads. Naar man saa ham i fuldt Sving i Fabriken, personligt fremstillende Sæbespaaner, fint gjorte paa Specialmaskiner, blev man hurtigt klar over, at *han* lod sig ikke kue — han skulde nok faa det til at gaa. Indtil 100 kg Sæbespaaner kunde han fremstille om Dagen, og han solgte dem selv til Købmænd og Brugsforeninger i Omegnen. En Tid fabrikerede han ogsaa Ekstraktfoder til Høns; men i Øjeblikket er Fremstillingen af begge disse Produkter standset, da selve Destruktionsarbejdet ved Lovgivningens Hjælp har taget Overhaand. Det er dog Meningen paany at lave baade

Sæbespaaner og Hønsefoder, naar den for Tiden gældende Kødlov engang udløber. Endvidere er det Meningen inden længe at foretage Udvidelse baade af Fabrik og Lagerrum, saaledes at Produktionen paa alle Omraader kan sættes i Vejret. Andersen mener nemlig meget fornuftigt, at Stilstand er Tilbagegang, og derfor er han ikke tilfreds uden Fremgang. De forskellige Maskiner, han i Tidens Løb har anskaffet, skulde jo ogsaa gerne udnyttes fuldt ud.

Destruktør S. J. Andersen, som nu har flere Mand i fast Arbejde, er født den 23. Juli 1891 i Skorup ved Silkeborg og er uddannet som Købmand. I Aarene 1919—26 drev han Købmandsforretning i Lemvig. Samtidig virkede han som Opkøber af Huder og Skind til Salg paa Auktioner, og dette gav ham Impulsen til Arbejdet med Udnyttelsen af de forskellige Affaldsprodukter, der fremkommer i Landbrugets store Husholdning, specielt ogsaa fra Slagterivirksomhedens Side. I 1926 oprettede han saa sin Destruktionsanstalt.

P. P. MADSENS HANDELSGARTNERI

Paa et lejet Stykke Jord, 14,000 Kvadratalen stort, paabegyndte Gartner P. P. Madsen i Aaret 1920 et Handelsgartneri med tilhørende Forretning, beliggende i Vestergade i Lemvig. Jorden skulde bringes i Kultur, og Udsalget skulde oparbejdes, saa der var noget at tage fat paa for Gartneren og hans Medhjælpere. Fra tidlig Morgen til Aften sent blev der slidt i det, og Lønnen kom efterhaanden. — Allerede i 1922 flyttedes Forretningen til Østergade, og i 1926 flyttedes den til sin nuværende Plads paa Byens Torv. Samtidig var der sket det, at P. P. Madsen i 1925 købte 3 Tdr. Land Markjord, som han kultiverede til Gartneri, og her driver han nu et blandet Gartneri, der er velforsynet med alt, hvad Hjertet — samt Mave og Øjne kan begære.

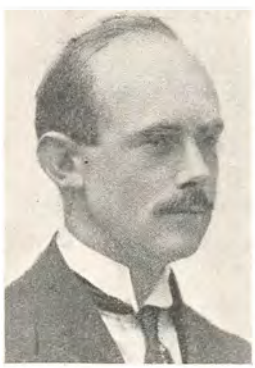

Handelsgartner P. P. Madsen

Drivhusene er opførte Aar efter Aar, det første i 1926, det sidste i 1933, og der raades nu over et samlet Drivhusareal paa 1700 Kvadratalen. Ved Siden heraf haves 225 Mistbænke. Drivhusene er byggede specielt til Blomsteravl.

Gartneriets Produkter sælges i Butiken i Lemvig og desuden i det nærmeste Opland. Endvidere sælges der Løg til de nærmeste Købstæder. Gartneri og Forretning tilsammen beskæftiger 10—11 Personer, deriblandt Gartnerens Hustru, som passer Butiken, naar dette er nødvendigt. Det hele er praktisk og fornuftigt indrettet, f. Eks. med Telefonomstilling saavel til begge Virksomhedens Afdelinger som til Privatboligen. Iøvrigt drives der nu 3½ Td. Land med Grøntsager — foruden de 3 Tdr. Land med Blomstergartneri. Jorden kultiveres ved Hjælp af en Traktor.

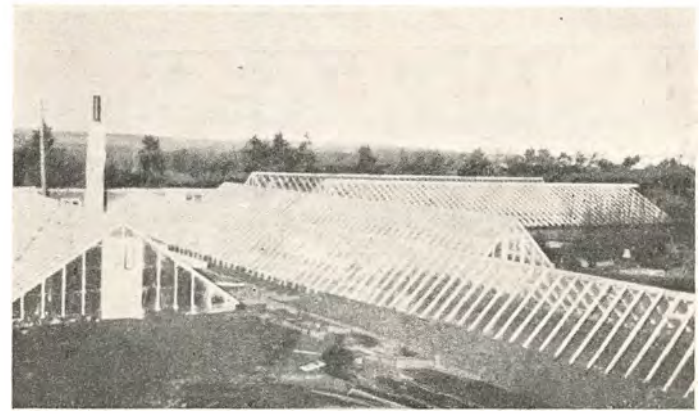

P. P. Madsen er født den 28. November 1898 paa Jegindø. Sin Lærdom ved Faget har han erhvervet sig paa forskellige indenlandske Gartnerier. Han er nu Medlem af Bestyrelsen for Holstebro Kreds af Alm. dansk Gartnerforening.

LEMVIG SKIBSVÆRFT

I Aaret 1914 overtog Skibsbygger P. Poulsen Lemvig Skibsværft efter Firmaet Danielsen. Værftets Speciale er Fiskekuttere og Lystkuttere, og der er i Tidens Løb udgaaet mange smukke sejldygtige Baade fra de Lemvig Beddinger. Bl. a. er der bygget Baade til Kryolitmineselskabet paa Grønland, og ligeledes hos mange andre Institutioner har Værftet et Navn, der anbefaler sig selv.

Skibsbygger P. Poulsen

I 1928 udvidedes og omforandredes Værftets Anlæg ved Havnen, og der er nu hver Dag beskæftiget 5—6 Personer ved Baadebyggeriet.

Skibsbygger P. Poulsen er født den 1. Maj 1876 i Hoed ved Grenaa. Han har faaet sin Uddannelse ved Faget og regnes for at være en særlig dygtig Mand paa det Felt, han har gjort til sit Speciale.

LEMVIG OG OMEGNS KUL- OG KOKS-IMPORT A/S

Lemvig og Omegns Kul- og Koks-Import er aabenbart Byens største Brændselsforretning; dens Lagerpladser strækker sig over et Areal paa ca. 12,000 Kvadratalen.

Firmaet er startet i 1929, den 1. September, og til administrerende Direktør valgtes Grosserer Heinr. E. Aasted. Ved Starten medvirkede i særlig Grad Købmand, Konsul Laurits Emil Aasted, og til Selskabets Formand valgtes Apoteker Müller. Under kyndig og forstandig Ledelse har Firmaet i de faa Aar, der er gaaet siden Starten, vokset sig ret omfattende og sat sig fast i Forbrugernes Bevidsthed som direkte Importør af Koks og Kul. Bl. a. haves Leverancer til Lemvig—Thyborøn Banen og til Coopmanns Svineslagteri, og det er synligt for enhver, at Selskabet stadig udvider sin Kundekreds.

Hos Lemvig Kul- og Koks-Import er 5 Personer fast ansatte. Under Losning i Lemvig Havn er Arbejdsstyrken naturligvis betydeligt større.

Direktør Heinrich E. Aasted, hvis Branche egentlig er Isenkramfaget, har vist sig i Stand til at skabe sig gode Forbindelser saavel indadtil som udadtil ogsaa i Kullenes Verden. Han er født den 18. Juli 1894 i Lemvig og er som Følge deraf godt kendt med Byen og Egnen, Beboerne og Forholdene i det hele taget.

LEMVIG SKOTØJSMAGASIN
v. JACOB HOLM

Lemvig Skotøjsmagasin ved Jacob Holm er nu at tælle blandt Byens førende Forretninger. Fodtøj fra Jacob Holm har Ord for at være „rigtigt", og Kundekredsen er efter Forholdene meget stor. Kunderne véd, at de altid bliver betjent efter Ønske, naar dette overhovedet er muligt, og derfor gælder det gyldne Ord: „Een Gang Kunde — altid Kunde" i høj Grad paa denne Forretning.

Skotøjshandler Jacob Holm sen.

Skotøjshandler Jacob Holm jun.

Imidlertid har der været en Periode, hvor det saa mere smaat ud — det var ved Starten af Forretningen og i de første Aar af dens Tilværelse.

Forretningen er grundlagt i 1894 af Jacob Holm sen., og Grundlæggeren begyndte under meget smaa Forhold. Der var ikke noget at rutte med i nogen Retning. Men der var Lyst og Vilje til at arbejde og stride for at komme frem, og derfor kom man ogsaa frem. Aar for Aar gennem en Menneskealder og mere er Omsætningen steget, og i 1924 købte Jacob Holm den Ejendom, hvori hans Virksomhed hidtil havde boet til Leje, nemlig Vestergade 8. Saasnart Købet var en Kendsgerning, blev der foretaget en betydelig Udvidelse af Lokalerne, og Firmaet sidder nu med en stor og udmærket Forretning, beliggende med en præsentabel Facade mod Byens Hovedgade. Der sælges Masser af Fodtøj, og ved Siden af Butiken haves et Reparationsværksted, der ogsaa har nok at bestille. Ialt er 5 Personer fast ansatte i Firmaet.

Skotøjshandler Jacob Holm er født den 28. Oktober 1896 og er udlært hos sin Fader, Forretningens Grundlægger. I det hele taget har Jacob Holm jun. gennem Aarene været sin Fader en udmærket Hjælper, og allerede i 1924 blev han Medindehaver af Virksomheden.

Ogsaa udenfor Forretningen er Jacob Holm en kendt Personlighed. Det kan i saa Henseende nævnes, at han er Medlem af Bestyrelsen for den stedlige Gymnastikforening og for Lemvig ny Haandværkerforening.

BILLEDHUGGER TORVALD WESTERGAARD

Gennem Tiderne har det vistnok altid været Skik at rejse de Afdøde et synligt Minde paa det Sted, hvor man sidst slap dem af Syne her i Livet — nemlig over deres Grav. Vi kender de store Bautahøje, som findes spredte over Landet, og vi kender de mægtige Stene, der er lagte over hinanden til Fædrenes Minde; mange flittige Hænder har været Medhjælpere ved dette Arbejde, hvis Resultater kan staa til „evig Tid".

Selvportræt af Billedhugger Torvald Westergaard

For nogle Aar siden nedsatte en ung Sten- og Billedhugger, Torvald Westergaard, sig i Lemvig. Han kunde tegne, og han kunde hugge sine Tegninger ind i Granit og Marmor. Det var hans Agt at arbejde i Pagt med det fra Fædrene gennem Sekler nedarvede, og det gik snart op for Folk, som paa en smuk Maade vilde mindes deres Døde, at den unge Mand havde Evne til jævnt og naturligt at finde Udtryk for deres Tanker. Og nu staar der mange af hans Mindesmærker paa Egnens Kirkegaarde.

Torvald Westergaard har i Løbet af en halv Snes Aar oparbejdet et Sten- og Billedhuggeri — med Stenhuggerværksted, hvor de raa Klippesten forarbejdes af dygtige Haandværkere —, hvorfra der udgaar de mest originale Gravmonumenter, der udføres i Landet. Det er derfor ejheller alene paa Lemvig-Egnen, at disse Monumenter opstilles; Westergaard har skabt

sig Forbindelser over hele Landet, og fra Skagen til København og Padborg staar hans Billedhuggerværker paa Vagt over de Dødes Minde. Det er ikke Godtkøbsten eller Udstillingsgenstande, der er købte paa Slump. Westergaard siger altid til Folk, at de ikke skal lade sig bedaare af et Stykke rødt eller sort poleret Granit med Guldbogstaver, men at de hellere

skal se at skaffe sig Mindestene, der ikke saa snart som muligt fjernes af Kirkegaardsmyndighederne, men som i al deres Enkelthed eller nordiske Skønhed kan faa Lov at tale til kommende Slægter om de Mennesker, hvorover de hviler. Og dette smukke Ræsonnement er aabenbart den stærkest virkende Aarsag til hans Værksteds stigende Anseelse. Det er Bautaerne, der kommer igen.

Under smaa og beskedne Forhold grundlagde Torvald Westergaard sin Billedhuggerforretning i 1923.

Han har ikke sparet sine Kræfter; men han har ogsaa høstet Møjens Løn. Det Værksted, han ved Starten lod opføre, er forlængst blevet for lille; sidst blev det udvidet i 1933. I 1923 lejede han Grunden, hvorpaa Værkstedet skulde ligge — i 1924 købte han den. Og i 1932 har han ogsaa købt Nabogrunden, saaledes at han fik yderligere Plads til at røre sig paa.

Blandt de Mindesmærker, Westergaard har udført, er den smukke Bauta over afd. Kancelliraad Schiøtz-Christensen, Lemvig, samt Mindestenen for Ole Nygaard. Blandt andre Arbejder kan nævnes et større Sandstensarbejde til Biblioteket i Lemvig. Iøvrigt udfører hans Værksted alle Stenarbejder i Granit, Marmor og Sandsten; men Specialet er absolut Gravmonumenter og Mindesmærker og i særlig Grad kunstnerisk, dekorativt Billedhuggerarbejde.

Billedhugger Torvald Westergaard er født den 2. Februar 1901 i Hillerslev og har lært sit Fag hos Brdr. Jensen i Thisted. Ved Hjælp af videre Uddannelse i Tegning og Kunsthistorie og gennem Rejser i Udlandet dygtiggjorde han sig til sin nuværende Virksomhed, som han ofrer næsten al sin Tid, skønt han ogsaa er Indehaver af flere offentlige Hverv.

GULDSMED L. N. STRANDE & SØN

Guldsmed og Urmager L. N. Strande paabegyndte sin Virksomhed, Nørregade 3 i Lemvig, allerede i 1888, da han aabnede en lille beskeden Forretning med tilhørende Værksted. Ejendommen købte han til For-

Urmager L. N. Strande

Sønnen Chr. Strande

maalet. Den var ikke stor, men dog stor nok til en Begyndelse.

Det varede imidlertid ikke mange Aar, før Strande maatte udvide. I 1892 viste det sig, at Forretningen havde taget et betydeligt Opsving, og den første Ombygning maatte foretages. I 1904 maatte Huset nedrives til Grunden og opføres i en mere tidssvarende Skikkelse i 2 Etager. I 1913 udvidedes endnu en Gang, idet der mod Gaarden byggedes et Guldsmede- og Optikerværksted.

Den Fremdrift, der saaledes viste sig at være til Stede i Guldsmed Strandes Virksomhed gennem de første Aartier, er ikke senere blevet gjort til Skamme. Sønnen, Chr. Strande, har siden 1921 ledet Optik- og Guldsmede-Afdelingen. Strande jun. havde tidligere opholdt sig i Tyskland, hvor han paa den tyske Fagskole for Guldsmede erhvervede sig adskillige praktiske og teoretiske Kundskaber. Senere arbejdede han et halvt Aar som Gravør hos Firma Rob. Neubert i Dresden. Ved Hjemkomsten til Danmark i 1917 etablerede han sig i Vestergade i Lemvig; men Forret-

ningen dér blev nedlagt 1921. I 1925 lod Chr. Strande sig uddanne som Optiker, idet han tog Kursus hos Thiele i København. Den Strande'ske Urmager- og Guldsmedeforretning i Lemvig staar da altsaa fremdeles rustet overfor ethvert Tilfælde, det være sig nok saa vanskeligt, indenfor de Brancher, den repræsenterer. Dens Specialitet er Ure, Guld- og Sølvvarer samt Optik, og den regnes for den førende Forretning i Byen.

Urmager L. N. Strande er født i Vandborg den 22. Februar 1865 og fik hos N. J. Melgaard i Skive sin Uddannelse som Urmager. Som Svend har han arbejdet forskellige Steder i Landet og desuden i Hamborg og Berlin. Sit Svendestykke aflagde han hos den bekendte Urmager Wilschødt i København. Strande er Medstifter af og tidligere Bestyrelsesmedlem i Ringkøbing Amts Urmagerforening og er nu Æresmedlem af denne Forening samt Medstifter af Ringkøbing Amts Bibliotek.

BORGENS GLARMESTERFORRETNING

Glarmester Hans Borgen

Borgens Glarmesterforretning i Lemvig grundlagdes i Aaret 1920 i Østergade 27 som Værksted uden Butik. Glarmester Hans Borgen begyndte her paa ganske bar Bund, men har efterhaanden skabt sig en ganske betydelig Virksomhed.

Allerede i 1922 flyttede han sin Forretning til større Lokaler, Vasen 1, hvor han indrettede sig baade Værksted og Butik. Her arbejdede han saa indtil 1928, da han flyttede til Vestergade 20. Her er navnlig store og gode Butiksforhold — med to anselige Udstillingsvinduer og med Facade til en af Byens Hovedgader. Saa nu hører Forretningen til de førende i Byen.

Sammen med Glarmesterudsalget har Borgen før i Tiden drevet Kunsthandel; men denne Handel blev nedlagt, da den nye Næringslov traadte i Kraft. En Række store Glarmesterarbejder har han udført, bl. a.

i Lemvig Bank, i Biblioteket og paa Sygehuset. Ligeledes har han leveret en Del Arbejde til Lemvig—Thyborøn Banen.

Glarmester Hans Borgen er født den 8. Maj 1892 i Lemvig, hvor han ogsaa har faaet sin Uddannelse ved Faget. Som Svend har han arbejdet flere Steder i Landet. Borgen er kendt som en ivrig Sportsmand. I ca. 20 Aar var han Bestyrelsesmedlem i Lemvig Gymnastikforening og blev i 1932 Æresmedlem af denne Forening. I 1917 blev han ansat i Brandvæsenet, og i 1931 udnævntes han til Brandassistent.

SCHUMANNS HERREMAGASIN

I Aaret 1927 overtog Købmand H. Schumann en mindre Forretning, beliggende paa Torvet i Lemvig. Det var hans Agt at se at faa noget ud af denne Forretning, og man kan ikke sige andet, end at det er lykkedes ham. — Ved handelsmæssig Dygtighed, ved en stærk personlig Indsats i den daglige Drift er han nu naaet dertil, at hans Herremagasin regnes for at være førende i sin Branche.

Købmand H. Schumann

I Juni Maaned 1934 flyttedes Forretningen til Hovedgaden Vestergade. Her har Schumann købt en større Ejendom og ombygget denne, saaledes at den nu fremtræder som den mest moderne Forretningsejendom i Lemvig. Forretningen har 8 store Udstillingsvinduer og giver nu Beskæftigelse til 6 Personer. Hovedomsætningen ligger i Herrekonfek-

tion, og som et særligt Speciale føres et stort Lager af Arbejdstøj.

Købmand H. Schumann er født den 12. April 1903 i Borup og er uddannet i Trikotagebranchen. Sin Læretid udstod han i Silkeborg. I 3 Aar var han ansat hos Jens Kjeldsen i Odder, men har iøvrigt haft Pladser forskellige Steder i Landet. Det var den 1. April 1927, Schumann etablerede sig i Lemvig, og Forretningens store Fremgang skyldes sikkert, at han selv hver Dag arbejder med i Butiken; Kunderne er vante til at se ham dér og vil savne ham, naar han ikke er der.

Købmand Schumann er Bestyrelsesmedlem i den stedlige Motorklub.

J. CHRISTENSEN BRO AUTO-SERVICE

Det var i Aaret 1920, at Christensen Bro startede sit Firma. Man kan ikke sige, at han slog store Brød op. Han begyndte med to bare Næver, og der var lige saa lidt Raad til det ene som til det andet. Men Næverne sad rigtigt paa Armene, og med Forstanden og Arbejdslysten var der heller ikke noget i Vejen. Er der noget Sted, hvor Flid og Energi har været sat i Højsædet, saa er det i Bros Forretning. Og selv om han efterhaanden fik Medhjælpere i Arbejdet, saa kan det dog med Sindsro siges her, at han for sit eget personlige Vedkommende stedse var den flittigste af Flokken. Den Dag idag gaar han foran i det daglige Virke, og hans Arbejdsglæde virker smittende paa Omgivelserne, saaledes at den paa mere end en Maade bliver til Gavn for Virksomheden i sin Helhed.

Mekaniker J. Christensen Bro

De Bygninger, hvori Bros Værksted og øvrige Forretning er installeret, blev opførte paa Enghavevej i 1920, men er gentagne Gange udvidede, saaledes at de baade er præsentable og moderne. Hans Værksted og hans Servicestation er meget anerkendt, og i Forbindelse med Værkstedet drives naturligvis Handel med Olie og Benzin. Ialt er 8 Mand beskæftigede hos Bro.

Mekaniker J. Christensen Bro er født den 12. Oktober 1898 i Dybe. Sin første Uddannelse fik han i Ulfborg, hvor han var i Lære hos Niels Christensen, og senere fik han en Stilling i Lemvig, men etablerede sig allerede som 21-aarig for egen Regning.

SKOTØJSHANDLER LYSGAARD-MADSEN

Firmaet Lysgaard-Madsen i Lemvig er grundlagt af Lysgaard-Madsen i Aaret 1900 i Østergade under meget beskedne Forhold. I 1905 flyttedes Forretningen til Torvet 6, hvor Lokaleforholdene var noget bedre, og i 1919 blev denne Ejendom købt af Firmaet. Den er nu betydeligt udvidet og moderniseret, og det samme er Tilfældet med selve Forretningen, der i 1929 underkastedes en større Omforandring, saaledes at den blev en af de største i sin Art i Lemvig. Lysgaard-Madsen deltager vedblivende personligt i den daglige Drift og kan med Tilfredshed konstatere, at hans Firma stadig er inde i en god Udvikling med en vedholdende Fremgang.

Skotøjshandler C. Lysgaard-Madsen

Skotøjshandler C. Lysgaard-Madsen beskæftiger for Tiden i sin Butik og paa sit Værksted ialt 6 Personer. Blandt disse indtager Frk. Kristine Kjeldsen en fremtrædende og betroet Stilling; Frøkenen har i mere end 20 Aar været ansat i Firmaet og har Ledelsen af den daglige Ekspedition.

C. Lysgaard-Madsen er født den 14. August 1879 i Hjerm. Han blev sat i Skomagerlære i Vinderup og senere i Vejle, og efter udstaaet Læretid arbejdede han rundt om i Landet, indtil den Dag kom, da han etablerede sig i Lemvig. Han ejede intet, da han begyndte, men har ved Flid, Energi og faglig Dygtighed arbejdet sig opad.

LEMVIG MOTOR COMPAGNI
v. MARINUS NIELSEN

Det Firma, hvis Navn nu er Lemvig Motor Co., er grundlagt i 1918 af Maskinhandler P. Jensen Nygaard, der oprettede et Udsalg af Landbrugsmaskiner. Nogle faa Aar efter Starten i 1918 omlagdes Driften imidlertid en Del, idet Firmaet gik over til at sælge Fordvogne. Og efterhaanden blev Automobilhandelen det helt dominerende, ligesom der oprettedes et Reparationsværksted for Motorkøretøjer.

I 1925 overtoges Virksomheden af Tulstrup og Heinrich Christensen; men først i 1933, efter at den nuværende Indehaver, Marinus Nielsen, er kommet til, er der for Alvor kommet Gang i Bedriften. Automobilværkstedet er nu det største og bedste i Byen, og ved Siden af Værkstedet haves et udmærket Udstillingslokale. Med andre Ord: En fuldt moderne Autoforretning er groet frem af det Landbrugsmaskin-Firma, som Nygaard startede, og denne moderne Forretning ledes med Smartness og Dygtighed af dens Indehaver. Dette gælder saavel Værkstedet som Servicestationen med tilhørende Benzin- og Oliesalg. 4 Personer har fast Arbejde hos Lemvig Motor Compagni.

Motorforhandler Gregers Marinus Nielsen er født den 17. Juni 1891 i Hou og er uddannet som Landmand. Imidlertid stod hans Hu mere til Automobilismen, og efterhaanden lykkedes det ham at erhverve sig en Del Kundskaber som Mekaniker. Han fik saa Plads som Repræsentant for Lemvig Motor Co., og da han er en meget driftig og energisk Mand, viste det sig snart, at han ikke kunde undværes der. Nu har han altsaa selv faaet Ledelsen, og da han vedblivende lægger hele sin Arbejdskraft — fra tidlig Morgen til sen Aften — paa Forretningens Trivsel, er der næppe Tvivl om, at hans Firma har en stor Fremtid for sig.

LEMVIG TEGLVÆRK

Lemvig Teglværk er grundlagt i Slutningen af Trediverne, antagelig 1839, og er altsaa snart 100 Aar gammelt. — Teglværkets Bygninger er opførte successive, eftersom Udviklingen krævede større og større Kapacitet. Den første Ringovn byggedes i 1885, og i 1892 indførtes Dampdrift. Ringovnen gjorde Tjeneste indtil 1905, da den blev nedbrudt og erstattet med en ny og ca. dobbelt saa stor Ovn. Naar saa hertil føjes, at elektrisk Drivkraft indførtes i 1919, har man i faa Ord et Rids over den Fremdrift, der har præget Teglværkets Historie, og som har gjort dets Navn kendt blandt Fagfolk og Haandværkere i større Kredse og dets Produkter foretrukne ved mange Lejligheder, hvor Konkurrencen var haard.

Teglværksejer Magnus Villemoes

Lemvig Teglværk er grundlagt af Konsul Hans N. Smith, som var dets Ejer og Leder indtil 1853, da han solgte det til sin Søn, H. Jac. Smith. I 1892 — det Aar, da Dampdriften indførtes — overtoges Virksomheden af Teglværksejer K. Villemoes, og hans Opgave blev

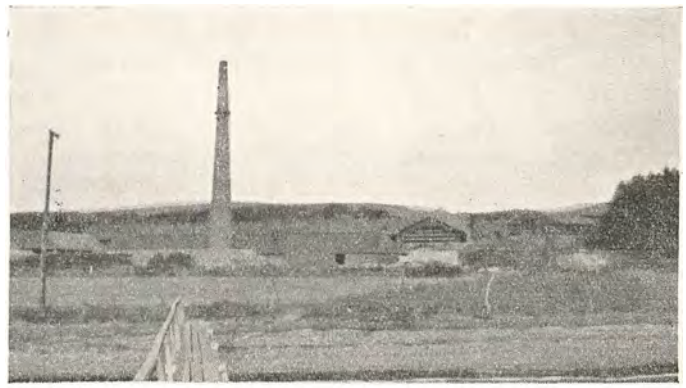

det i mange Retninger at modernisere Driften. I 1918 traadte den nuværende Ejer, Magnus Villemoes, til, og ved Hjælp af den alsidige Uddannelse, der i hans Ungdom blev ham til Del, har Magnus Villemoes med Dygtighed bygget videre paa Traditionerne fra Forgængerens Tid.

I Sæsonen beskæftiges paa Lemvig Teglværk omkring ved 22 Mand. Der fabrikeres baade Mursten og Drænsrør, og Kvaliteten af begge Dele regnes blandt Kendere som den fineste.

Teglværksejer Magnus Villemoes er født i 1888 paa Villemoesgaard i Vejrum ved Hjerm Station. Han er uddannet saavel ved Landbrug som ved Maskinvirksomhed og Teglværksdrift. M. Villemoes er Formand for A/S Vestjydske Teglværkers Salgskontor og har været det lige siden Kontorets Start i 1926.

ISENKRÆMMER EMIL AASTED

Isenkræmmer E. M. Hestbech grundlagde ca. 1860 i Lemvig en Isenkramforretning — den samme, som nu indehaves af Konsul Emil Aasted.

I Begyndelsen af Firserne overtoges Hestbechs Forretning af den senere Konsul Mads Sørensen, som nu er død. Konsul Sørensen drev personligt Forretningen i en Aarrække, men udlejede den i 1889 til Isenkræmmer Flack, der kom fra Skanderborg. Nogle faa Aar senere, i 1893, overtoges Firmaet af Emil Aastød, og i hans Eje har det været siden.

Konsul Emil Aasted

Sammen med selve Forretningen havde Mads Sørensen i sin Tid købt den Ejendom, hvori Butik og Kontorer fandtes. Konsul Aasted overtog Lejemaal for 10 Aar, men købte allerede i 1898 en 300 Aar gammel Ejendom paa Torvet umiddelbart ved Siden af de lejede Lokaler. Her byggede han saa et

Hus, specielt beregnet paa Isenkramforretning, og da det tiaarige Lejemaal var udløbet, flyttede han sin Virksomhed til den nye Bygning.

De nye og rummelige Lagerrum og Butikslokaler har dog et Par Gange maattet udvides, bl. a. i 1902 og i 1916. Emil Aasteds Forretning beskæftiger idag 6 Personer; den fører et omfattende Lager ikke alene af Isenkram, men ogsaa i Bygningsartikler.

Konsul Emil Aasted er født den 21. April 1866 i Aalborg og lærte i Holstebro Kolonial-, Tømmer- og Produktforretning. Den 23. Oktober 1886 tiltraadte han Plads som Førstemand i Carl Bechgaards store Kolonial-, Kul- og Produktforretning og var Indehaver af denne Stilling i 7 Aar, indtil han etablerede sig i selvstændig Virksomhed.

Emil Aasted har i to Perioder, fra 1903 til 1909 og fra 1917 til 1921, været Medlem af Lemvig Byraad. I 20 Aar har han været Formand for Bankraadet i Lemvig Bank. Videre har han i 25 Aar været Medlem af Lemvig Bygningskommission, og i 20 Aar har han været Taksationsmand i Købstad-Kreditforeningen. I 10 Aar var Konsul Aasted Medlem af Skolekommissionen og i 4 Aar dens Formand. Desuden har han i mange Aar været Medlem af Menighedsraadet og sin Sognekirkes Bestyrelse, og endelig kan nævnes, at han i en Aarrække har været Medlem af Bestyrelse og Forretningsudvalg i Sammenslutningen af danske Havne. Den 1. November 1909 blev han svensk Vicekonsul, og han er hædret med Dannebrogsordenens Ridderkors samt med Vasaordenen af første Klasse.

VIGGO RØRBECH KOLONIALHANDEL

Forretningen, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt for ca. 50 Aar siden af Købmand Quistgaard og er bl. a. drevet i 21 Aar af Købmand Petersen, efter hvem den nuværende Indehaver, Viggo Rørbech, i Aaret 1931 overtog den. Virksomheden, der er beliggende i den Del af Byen, der kaldes Stationsbyen, maa betegnes som en gammel, solid Forretning. Det er lykkedes Rørbech, som den grundig uddannede Købmand han er, at drive Forretningen frem i Omsætning og befæste dens gode Ry blandt de mange Kunder i baade By og Opland. Ved Siden af Kolonialhandelen er der oparbejdet et glimrende Salg i Kul og Kokes samt Brændsel. Viggo Rørbech, der er en ung, moderne og energisk Købmand, vil sikkert ogsaa i Fremtiden forstaa at bevare det gode Ry, Forretningen efterhaanden har vundet sig.

Købmand Viggo Rørbech

Købmand Viggo Rørbech, der i sin Forretning beskæftiger 3 Personer til Stadighed, er født den 21. September 1905 i Hylke ved Skanderborg og har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen. Senere har han

arbejdet som Bogholder hos Købmand Viggo Michaelsen i Granslev pr. Laurbjerg. Rørbech har frekventeret den jyske Handelshøjskole i Aarhus.

CYKLEHANDLER C. M. LARSEN

En Forretning af ganske ny Dato er ovenstaaende, idet den er startet som Cykleforretning og Reparationsværksted i Begyndelsen af 1934 af Indehaveren. Forretningen er paabegyndt i lejede Lokaler, hvor der raades over en pæn Butik samt et godt og med alle nødvendige Maskiner udstyret Værksted.

Cyklehandler C. M. Larsen

Indehaveren, Carl Molsgaard Larsen, er født den 2. December 1910 i Lomborg og er uddannet som Mekaniker, endvidere har han deltaget i Kursus paa Teknologisk Institut og har arbejdet som Mekaniker i Lemvig, indtil han etablerede sin egen Forretning.

BRØDRENE CHRISTENSEN
ELEKTROMEK. VÆRKSTED

I Aaret 1929 paabegyndte S. Christensen sin Virksomhed i Lemvig som Radiotekniker i et lille lejet Værksted. Dette drev han indtil 1931, da han slog sig

Elektromekaniker
Ejner Christensen

Radiotekniker
Sigurd Christensen

sammen med E. Christensen og lejede Værksted andetsteds, hvor Forretningen blev drevet indtil 1932, da det nuværende Værksted lejedes af Kommunen. Selve Værkstedsbygningen, der er ideel for Formaalet, er et forhenværende Banegaardspakhus, og der er saaledes store og lyse Forhold, ligesom der er installeret alle nødvendige moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert under Faget hørende Arbejde. Endvidere forefindes de nødvendige Maaleapparater.

I Virksomheden udføres alt elektromekanisk Arbejde, hvilken Afdeling forestaas af Ejner Christensen, medens den anden Indehaver, Sigurd Christensen passer Radioafdelingen. Der er i Aarenes Løb erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og som maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet. I Virksomheden beskæftiges til Stadighed 5 Personer og flere efter Forholdene.

Elektromekaniker Ejner Christensen er født den 20. Juli 1898 i Dybe og har faaet sin Uddannelse som Mekaniker i Ulfborg. Han kom derfra til Skive Jernstøberi og Maskinfabrik hos sin Onkel. Senere studerede han i 3 Aar i Mannheim i Tyskland paa den elektrotekniske Højskole. Derefter fik han Ansættelse i det store amerikanske Firma Harwester Company, var et Aarstid i Sverige i Norrkøping og kom derfra til Lille i Frankrig, hvor han arbejdede som Tegner i Eksperimentafdelingen.

Radiotekniker Sigurd Christensen er født den 2. Januar 1909 i Dybe og er udlært paa Dybe Elektricitetsværk og har siden gennem forskellige Kursus uddannet sig i Radioteknik.

CYKLEHANDLER VIGGO GANTRIIS
NR. NISSUM PR. LEMVIG

Cyklehandler Viggo Gantriis

Forretningen er grundlagt i Aaret 1920 af Cyklehandler A. F. Madsen, der drev den indtil 1931, da den nuværende Indehaver Viggo Gantriis kom til og siden har fortsat efter samme gode Principper som sin Forgænger. Forretningen drives med Salg af Cykler, og der haves Eneforhandling af de kendte „Opel" Cykler. Sideløbende med denne Forretning drives Handel med Benzin, Olie og Automobilgummi, ligesom der udføres Reparationer af enhver Art indenfor Faget.

Cyklehandler Viggo Gantriis, der er født d. 13. Marts 1901 i Nørre Nissum ved Lemvig, har faaet sin Uddannelse som Grovsmed og har endvidere taget Kursus for Smede paa Teknologisk Institut. Senere er han uddannet som Elektriker, indtil han overtog sin nuværende Forretning.

URMAGER & GULDSMED JENS TRILLINGSGAARD
NR. NISSUM PR. LEMVIG

Urmager Jens Trillingsgaard

En Forretning af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, idet den er paabegyndt af Indehaveren den 1. Januar 1932 som Urmager-, Guldsmede- og Optikerforretning med Salg af alt herunder hørende, ligesom der udføres Reparationer af enhver Art indenfor Faget. Da Forretningen er den eneste af sin Art paa Pladsen, er det lykkedes Indehaveren at drive den frem til dens nuværende gode Position ved sin Flid og Dygtighed. Sideløbende med den øvrige Forretning drives Handel med Grammofoner og Plader hertil.

Urmager Jens Trillingsgaard er født den 10. Maj 1908 i Nr. Nissum ved Lemvig og har faaet sin Uddannelse som Urmager hos Lars Niel-

sen, Lemvig, hvor han var ansat i 7 Aar; endvidere har han frekventeret Teknisk Skole.

GUDUM CYKLEFORRETNING
GUDUM PR. LEMVIG

Ovenstaaende Forretning er grundlagt af Cyklehandler Laur. Kirk for ca. 35 Aar siden. Grundlæggeren drev Virksomheden indtil 1929, da hans Svigersøn, den nuværende Indehaver, Niels Lykke, kom til. Beskeden og lille af Udseende er Virksomheden, men ikke desto mindre er der i Aarenes Løb erhvervet en meget betydelig Kundekreds, bl. a. Oplandets Landboere, og Forretningen kan nu opvise et ret betydeligt Salg af nye Cykler. Endvidere forhandles Reservedele, ligesom der foretages Reparationer af Cykler.

Cyklehandler Niels Lykke

Virksomheden har til Huse i egen Ejendom.

Cyklehandler Niels Lykke er født den 22. Juni 1897 i Humlum og er, ved Siden af sin nuværende Forretning, Landpost.

TØMRERMESTER LARS RAVN
NR. NISSUM PR. LEMVIG

Tømrermester Lars Ravn

Lars Ravn paabegyndte sin Virksomhed som Tømrermester i Aaret 1927 i Nr. Nissum. Ved Starten havde Forretningen til Huse i et lejet Værksted, men støt og roligt arbejdedes Virksomheden fremad, og allerede i 1930 opførte Ravn sit nuværende Beboelseshus med en særskilt, pæn Værkstedsbygning.

Siden Starten er næsten udført Tømrerarbejde ved samtlige Nyopførelser saavel i Byen som i Oplandet, hovedsagelig Beboelseshuse og Landejendomme, og Ravn er nu i Stand til at beskæftige 2 Personer til Stadighed, men i Sæsonen kommer dette Tal betydeligt højere op.

Tømrermester Lars Ravn, der er født den 4. August 1897 i Uglev, har faaet sin Uddannelse som Tømrer.

MASKINFABRIKEN „VULKAN"
v. A. JAKOBSEN — SKERN

Det var i Aaret 1906, at Firmaet Jespersen & Jakobsen i Skern begyndte at fabrikere Roeskærere og Roeraspere og gav deres Virksomhed Navnet Roeskærerfabriken „Vulkan", Skern. Det viste sig ret hurtigt, at Firmaet her var inde paa en Fabrikation, der kunde finde stor Afsætning. Der var Brug for alle de Maskiner, der kunde fremstilles. Landmændene syntes saa godt om Vulkan-Skærerne, at der i Tidens Løb blev spredt mange Tusinder af disse Maskiner, saavel Roeskærere som Roeraspere, ud over hele Landet. Navnlig efter at der, sideløbende med den øvrige Virksomhed, blev oprettet en Specialfabrik for Staal-Raspebomme, kom der stærkere Efterspørgsel. Staalbommene kan fremstilles i ubegrænset Antal, og det er en Vare, der i særlig Grad egner sig for Eksport.

Fabrikant A. Jakobsen

I 1900 nedbrændte Firmaets oprindelige Maskinfabrik, der var anlagt i 1898. Den rejstes efter Branden i rummeligere Form med store og lyse Lokaler. Den er forsynet med alle moderne Maskiner til Forarbejdning af Produktionen, og dette gælder ikke alene selve Maskinfabriken, men ogsaa det tilstødende Maskinsnedkeri. Etablissementet ledes nu af Fabrikant A. Jakobsen. Arbejdsstyrken er paa 12 Mand, lidt varierende efter Sæsonen.

A. Jakobsen er født den 22. Juni 1870 i Hanning og er i sin Ungdom uddannet som Snedker.

P. BISGAARD CHRISTENSEN
MØBEL- OG MASKINSNEDKERI — SKERN

Skønt Møbelfabrikant P. Bisgaard Christensen først i 1924 begyndte Forretningen i Skern, er det alligevel lykkedes ham ved Energi og egen Maade at gribe Tingene an paa at faa oparbejdet en pæn Virksomhed i Skern samtidig med, at han har arbejdet som Lærer og for Tiden er Forstander for Teknisk Skole og er

blevet sit Fags Tillidsmand i Haandværkerforeningen, hvor han er Medlem af Bestyrelsen.

Den nuværende Fabriksbygning er opført i 1933 og har et Gulvareal paa over 350 Kvadratalen, ligelig fordelt mellem en Møbelbutik, Maskinsnedkeri og Samlelokale. Fabriken fremstiller Stel til Polstrermøbler, Smaaborde og Pynteborde, som afsættes gennem Grossist. Ialt beskæftiger Virksomheden 4 Mand.

Fabrikant Bisgaard Christensen er født den 26. September 1895 i Bedsted Sogn i Thy og er udlært i Snedkerfaget.

SKERN SKOFABRIK
v. L. C. JENSEN — SKERN

Skern Skofabrik er grundlagt i Aaret 1908 af Fabrikant L. C. Jensen og er siden da flere Gange udvidet. Den beskæftiger for Tiden 20 Mand.

Foruden Plyds Morgensko fremstilles paa Skern Skofabrik store Mængder af Sadelbetræk, ca. 90,000 om Aaret. Af Sko forarbejdes der ca. 60,000 aarligt, saa man vil forstaa, at Fabriken har Kunder over hele

Landet. Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger er Stor-Aftager, og desuden har Fabriken sin egen Rejsende, der besøger Købmænd i alle Egne af Danmark. Et godt Navn paa sit Omraade har Fabrikant Jensen erhvervet sig — saa godt et Navn, at er man en Gang Kunde hos ham, bliver man ved med at være det.

Den foreløbig sidste Udvidelse af Skern Skofabrik fandt Sted i 1919, og Virksomheden er paa alle Omraader moderne indrettet. Jensen er i sin Tid uddannet som Træskomager, men fik senere Interesse for sin nuværende Branche, i hvilken han altsaa nu er en Kapacitet.

Fabrikant L. C Jensen er født den 1. Juni 1879 i Sønder Felding.

ALKJÆRSIG TEGLVÆRK - SKERN

Det nuværende Alkjærsig Teglværk er grundlagt i Aaret 1862 af nogle indvandrede Tyskere, og Værkets første Sten blev brændte samme Aar. Paa Teglværkets Grund ligger endnu det oprindelige „Kvembjerg Teglværk", der er opført omkring 1830, og som i Tiden indtil 1862 havde en stor Produktion af Sten. Men saa blev Landevejen ført igennem paa den nuværende

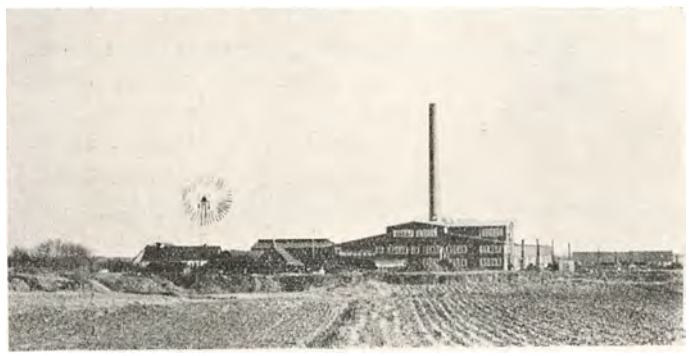

Linie, og dette gav Stødet til Tyskernes Initiativ. Det gamle Værk sygnede derefter hen, og hele Produktionen lagdes efterhaanden over paa det nye.

Til en Begyndelse produceredes ca. 300,000 Sten aarligt. Nu om Dage er Produktionen naturligvis større, og den omfatter saavel Maskin- som Haandsten samt Drænsrør paa op til 15 Tommer og desuden glasserede Teglværksprodukter af forskellig Slags. Tagsten fremstilles ogsaa. I 1932 nedbrændte det meste af Anlæget, som naturligvis blev genopført i fuldt moderne Form, forsynet med alle Nutidens Hjælpemidler og indrettet paa Helaarsdrift med en Kapacitet af 5 Millioner Sten m. v. I Maj 1933 lukkedes der op efter Genopførelsen, og inden Nytaar 1934 var der fabriceret ikke mindre end 3,500,000 Sten. Man vil heraf se, at der drives Stordrift paa Alkjærsig Teglværk, og at det ledes med Dygtighed og Forstand.

I 1926 købtes Værket af det nuværende Interessentskab, som har Direktør H. A. Johansen som merkantil og Direktør A. R. Johansen som teknisk Leder. Der beskæftiges iøvrigt en Arbejdsstyrke paa op til 50 Mand, og der er Materiale nok at tage af. Paa Værkets Grund findes 21 Tdr. Land, bestaaende af Blaaler og Rødler

i store Dybder, og naar hertil føjes den Kendsgerning, at Brændingen foregaar i moderne Ringovn samt for Tagstenenes og de glasserede Varers Vedkommende i en særlig Specialovn, vil man forstaa, at det er gode Kvaliteter, der leveres.

Teglværksejer, Direktør Hans Axel Johansen er født d. 7. August 1892 i Sørup og er oplært ved sin Branche, idet ogsaa Faderen var Teglværksejer. Ved Siden heraf har Direktør Johansen Uddannelse som Maskiningeniør, dimitteret fra Odense Maskinbygningsteknikum i 1915. Som Ingeniør har han virket saavel paa Allerups Fabriker i Odense som i København hos Burmeister & Wain.

Teglværksejer, Direktør Andreas Riese Johansen er født den 18. April 1894 i Sørup og er oplært paa lignende Vis som Broderen. I nogle Aar arbejdede han i Sverige og har desuden været Elev paa Knapstrup Teglværk. Senere bestyrede Johansen nogle Teglværker i Jylland, men har alle Dage helt helliget sig den tekniske Uddannelse eller Ledelse.

SKJERN VINDMØLLE

Afdøde Møller Jens Pedersens Fader byggede Skjern Vindmølle i Albæk i Aarene omkring 1875. Efter Jens Pedersens Overtagelse af Møllen blev denne flyttet ind paa Torvet i Skjern By, men maatte dog senere, eftersom Byen skød i Vejret, flyttes ud paa Marupvej, grundet paa Mangel paa Vind inde paa Torvet.

I 1924 fik nuværende Møller Johs. Lund Ansættelse

„Skjern Vindmølle"

paa Skjern Vindmølle som Bestyrer; i 1927 købte han sig en Halvpart i Firmaet. De nuværende Indehavere af dette er Jens Pedersen, Jens Olesen og Johs. Lund.

Siden Overtagelsen af Driften har Johs. Lund udvidet sit Domæne med en Bygning til Lagring af Korn og Foderstoffer. Desuden har han underkastet selve Mølleriet en Hovedreparation, saaledes at det nu er i Stand til at tilfredsstille alle rimelige Krav. Lund driver saavel Formaling af alle Sorter Korn som Salg af Foderstoffer o. l. Til Hjælpekraft for Vindmøllen raades der over en 16 Hestes Dieselmotor. Skjern Vindmølle ligger overordentlig smukt i Landskabet og er uden Tvivl en af Byens mest populære Bygninger.

Møller Johs. Lund er født den 27. April 1898 i Vedersø. Han er i alle Henseender fortrolig med sin Gerning, idet han fra sin tidligste Ungdom har Uddannelse ved Faget.

FABRIKEN „VIRKELYST"
NIKOLAJ PEDERSEN — SKERN

Fabriken „Virkelyst" i Skern fremstiller et Speciale, der er af en ganske særpræget Art.

Det var i Aaret 1925, at Fabrikant N. Pedersen paabegyndte sin Fabrikation af Roerasperbomme. Disse Bomme var indtil da blevet fremstillede af galvaniserede Plader; men Pedersen fandt paa at lave dem af Staalplader, og dette viste sig hensigtsmæssigt i saa høj Grad, at han snart fandt Indpas paa et større og større Marked. I Aarenes Løb har hans Fabrik været oppe paa en Produktion af ikke mindre end 25,000 Stk., og Fabrikanten har oparbejdet en betydelig Eksport, der har saa meget lettere ved at vinde frem, som Varerne jo ikke tager ret megen Plads ved Forsendelsen, ligesom en Specialfabrik af den her nævnte Art er en ret stor Sjældenhed paa disse Breddegrader.

Bommene fremstilles i to Finheder og indenfor hver Finhed i 3 forskellige Størrelser; hele Roeraspere fremstilles ikke, kun Bommene, og disse laves paa Specialmaskiner, der er installerede i Fabrikant Pedersens Ejendom, Nygade 34. Et nyt Felt for dansk Arbejde er her indvundet.

Fabrikant Nikolaj Pedersen, der har Æren for at have indvundet dette Felt, er født den 29. September 1879 i Hylke og er uddannet som Snedker. Da han var blevet Svend, viste det sig dog ret hurtigt, at hans Interesse laa mere i Jernindustrien end i Snedkeriet, og i 1906 gik han helt over til Jernet. Det kan siges i Dag, at han aldrig har fortrudt det.

SKERN PUMPEFABRIK
v. SØREN LUNDE

Fabrikant Søren Lunde

Skernpumpen, en Trykpumpe af Træ, er kendt over hele Landet. Denne Pumpe har i Aarenes Løb anbefalet sig selv fra Sted til Sted, og ialt er der i Øjeblikket omkring ved 3500 Skernpumper i Virksomhed.

Skern Pumpefabrik er grundlagt i Aaret 1873 af Mads Lunde, der etablerede sig som Bygningstømrer og som saadan deltog bl. a. i Opførelsen af

Skern Station og Skern Skole. Mads Lunde kom efterhaanden ind paa Fremstilling af Pumper, og dette blev for ham et saa stort Speciale, at han tilsidst omtrent lagde alt andet Arbejde paa Hylden. Den Pumpe, han fremstillede, gjordes bedre og bedre, og snart havde den vundet Ry i videre Kredse under Navnet „Skernpumpen". Den sælges nu over hele Landet, og der er til Tider fabrikeret 250 Stykker af denne Pumpe aarligt.

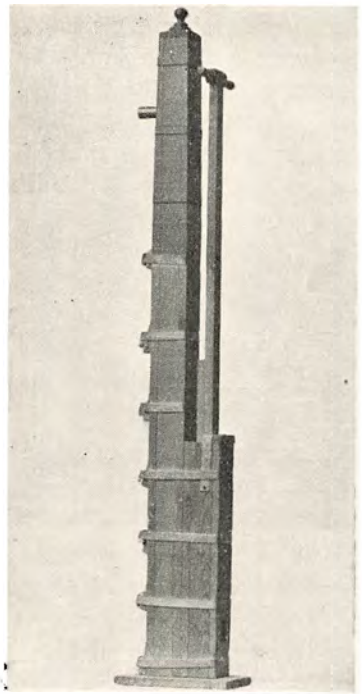
„Skernpumpen"

Foruden Pumper fabrikeres paa Skern Pumpefabrik en ny Artikel, nemlig Skøjter af Træ. Disse Skøjter har i de sidste 6—7 Aar været en Del benyttede paa Vestkysten, idet de bl. a. har den Fordel, at de ikke ødelægger Fodtøjet. De er beregnede paa Langtursløb, og i Fjor solgtes der et Hundrede Par af dem. Det er nu Meningen at sætte ind med en større Produktion, og Skøjterne afsættes en gros til Isenkræmmere og andre Forhandlere.

I 1925 overtoges Skern Pumpefabrik af Mads Lundes Søn, den nuværende Indehaver, Søren Lunde. Fabrikant Søren Lunde er født den 2. Juli 1890 i Skern og er uddannet hos Faderen som Pumpemager. Ganske naturligt er Lunde blevet en Foregangsmand i „Dansk Arbejde"-Bevægelsen; han er Kasserer i den stedlige Afdeling af Landsforeningen.

EINAR OLESEN
ISENKRAMFORRETNING — SKERN

Isenkræmmer Einar Olesen

Einar Olesens Isenkramforretning i Skern har som eneste Forretning i Danmark optaget Forhandling af Artikler for Sølvræve-Farme, saasom Opholdsbure, Ædetrug, Kød- og Benkværne til Formaling af Foder samt alle øvrige Ting, der kan eller skal anvendes hos Sølvræve-Opdrættere. Paa dette specielle Omraade har Firmaet efterhaanden indarbejdet sig overalt i Landet, og saafremt Ræveavlen viser sig at have en gylden Fremtid for sig, vil Einar Olesen faa den Glæde at se sit Navn fastslaaet som det førende paa dette Felt.

Et andet Speciale føres ogsaa, idet Firmaet har autoriseret Depot for Skern og Omegn af Aerolit-

Sprængstoffer samt Lystfiskeriartikler. Men iøvrigt drives Forretningen som almindelig Isenkramforretning, førende et velassorteret Lager af Isenkramvarer af alle Slags.

Firmaet er grundlagt Aar 1911 af Isenkræmmer Hans Fogh og blev i 1928 overtaget af den nuværende Indehaver, Einar Olesen, der ikke har været bange for at tage nye Idéer op, men som paa den anden Side ogsaa holder Traditionerne fra Forgængerens Tid i Ære, saaledes at Kundekredsen baade fastholdes og udvides.

Isenkræmmer Einar Olesen er født den 13. Februar 1899 i Nykøbing paa Mors og er uddannet i sin Branche. Han har Handelsskoleeksamen og har bl. a. været ansat hos Christian Jørgensen & Co. i Nakskov, hvor han var, indtil han overtog Firmaet i Skern og derved fik Foden under eget Bord.

HANS BANKS EFTF.,
TRÆLAST- OG TØMMERHANDEL - SKERN

Den Bank'ske Trælast- og Tømmerhandel i Skern er grundlagt i 1883 af Hans Bank. Firmaet startedes med det Formaal at drive Tømmerhandel samt Kornforretning; men Kornhandelen er efterhaanden udgaaet, og i Stedet er anlagt en Brændselsforretning samt et Lager af Støbegods. Disse 3 Afdelinger drives nu i intimt Samarbejde, og Hans Bank skabte sig ved deres Hjælp et anset Navn blandt Fagfæller Landet over.

Direktør Holger Bank

Den nuværende Direktør, Holger Bank, overtog Firmaet den 1. Maj 1932 og driver det videre i det tidligere angivne Spor. Hovedforretningen udgøres stadig af Tømmerhandelen, og til Raadighed for denne haves en stor Lagerplads. Endvidere findes naturligvis Lagerlokaler for Støbegods o. s. v., og den oprindelige Bygning, der

er opført Anno 1883, er gentagne Gange udvidet, eftersom Forretningens Vækst og Trivsel fordrede det.

Direktør Holger Bank er født den 1. April 1899 i Skern og er uddannet ved Trælasthandelen.

J. C. JOHANSEN
AUTOMOBILFORRETNING — SKERN

Automobilforhandler J. C. Johansen startede i Aaret 1928 i Skern som Forhandler af General Motors Fa-

brikata, samt Reservedele, Gummi, Tilbehør, Olie og Benzin. Han erhvervede sig ret hurtigt en større Kundekreds, og Antallet af solgte Automobiler, saavel nye som brugte, steg hurtigt fra Aar til Aar. I 1931 omsattes der saaledes ca. 350 nye og brugte Vogne, ligesom Salget af Reservedele og Tilbehør til Automobiler forøgedes ret betydeligt.

Den ret stærke Fremgang i Omsætningen bevirkede, at Forretningslokalerne ikke længere var tilfredsstillende, og da Skern Aktietømmerhandels Grund og Bygninger i Eftersommeren 1931 blev udbudt til Salg, købte J. C. Johansen disse. I den nye Ejendom, der er beliggende midt i Byen og ud til Hovedgaden, blev nu indrettet et stort Udstillingslokale for nye Vogne, Kontor og Reservedelslager. I Forbindelse med Udstillingslokalet findes et Lagerrum med Plads til 50 Vogne. Paa Gaardspladsen, umiddelbart ud til Gaden er opstillet 2 Benzintanke, hvorfra er solgt indtil 180,000 Liter om Aaret.

Automobilforhandler J. C. Johansen er født den 6. September 1891 i Brejning og er uddannet som Landmand. Imidlertid interesserede han sig ikke saa lidt for Automobiler, og han besluttede sig til at overgaa til denne Branche. Efter i nogle Aar at have arbejdet i Automobilbranchen, begyndte han sin nuværende Forretning.

JOHS. NIELSENS MASKINFABRIK
ASTRUP PR. SKERN

Johs. Nielsens Maskinfabrik i Astrup pr. Skern er grundlagt i 1884 og blev overtaget af den nuværende Indehaver i 1906.

Fabrikens Stuehus er bygget i 1895, og Værkstederne er opførte i Aarene omkring 1896. De er efterhaanden udvidede ret betydeligt, saaledes at de nu fremtræder som et moderne Smedeværksted, forsynet med alle tidssvarende Maskiner til Brug ved Fremstillingen af de specielle Arbejder, der udføres. Af disse specielle Ting kan nævnes en Kunstgødningsspreder, der er Johs. Nielsens egen Opfindelse, og en Stentang, der ligeledes er konstrueret af ham. Videre fabrikeres navnlig Hakkelsesmaskiner, og der er paabegyndt Fabrikation af Mælkevogne paa Gummihjul — en helt ny Idé, hvoraf man venter sig en Del.

Johs. Nielsen er født den 20. Januar 1883 og fik i sin Ungdom Uddannelse som Grovsmed. Fabrikanten er Formand for Faster Sogns Sygekasse.

ALF. PRIESS
AUT. INSTALLATØR — VINDERUP

I en nyopført, pragtfuld Ejendom, holdt i Funkisstil, har Installatør Alfred Priess sit Domicil. Forretningen, der er grundlagt i Aaret 1913 af Installatør Thomsen og overtaget af nuværende Indehaver i Aaret 1922, er ved sidstnævntes Dygtighed og Energi i Aarenes Løb undergaaet en kolossal Udvikling.

Alfred Priess drev Forretningen under ret beskedne Forhold fra Starten i mindre Lokaler, men efterhaanden som Kundekreds og Omsætning voksede, udvidedes ogsaa Forretningens Virkefelt. Fremgangen er nu resulteret i Opførelsen af den Bygning, Virksomheden har til Huse i, og som næppe findes større og mere moderne indrettet i selv de største af Landets Byer uden for København.

I Bygningen findes foruden det usædvanlig smukke Udstillingslokale baade Værksteds- og Lagerlokaler, som alle er moderne indrettede og forsynet med alle tænkelige og nødvendige Maskiner. Foruden Handel med og Installation af alt Elektricitet henhørende haves Reparation og Salg af Elektromotorer, Radio, Grammofon o.m.a. Endvidere har Firmaet Tilsyn med et Ledningsnet paa 4—500 Kilometer, hørende ind under Holstebro Højspændingsværk og Sahl Sogns kommunale Værker, ligesom al Installation for disse Værker besørges af Firmaet.

Der raades over 4 Automobiler, som Dagen igennem, ledet af Firmaets Værkfører, gennemkører Oplandet, og der er til Tider 30—50 Mand i Beskæftigelse, dog udgør det faste Personale kun 10 Personer.

Der er ikke alene en stor Installationsvirksomhed og detail Salg, men ogsaa en ret omfattende en gros Afdeling, som udelukkende ledes af Alfred Priess, der pr. Bil selv besøger alle sine Kunder.

Installatør Alfred Priess er født den 30. Oktober 1899 i Glyngøre. Han er uddannet i Faget og har som Montør haft Ansættelse flere Steder i Landet.

P. M. MAIGAARD
HANDELSGARTNERI OG PLANTESKOLE VINDERUP

Handelsgartner P. M. Maigaard

I 1902 grundlagde Gartner P. M. Maigaard sit Gartneri i Vinderup. Forholdene var dengang noget mere primitive end de Forhold, hvorunder der nu om Dage arbejdes i Gartnerfaget, og Maigaard maatte slide haardt i det gennem de første Aaringer. Han havde imidlertid Lykken med sig, og i 1913 var hans Bedrift saa godt i Sving, at han kunde nyopføre sine Bygninger og paa forskellige Omraader indrette sig mere efter Tidens Krav. Han har nu ca. 4000 Kvadratalen under Glas, saa man vil forstaa, at han ogsaa efter 1913 har været klar over, hvad der maatte til for at faa det rette Udbytte af Arbejdet.

Det kan tilføjes, at Maigaards Drivhuse er forsynede med moderne Varmeanlæg og med alle andre af Nutidens tekniske Hjælpemidler.

Det beplantede Areal er paa ialt 2½ Hektar, og der er stadigt Arbejde i Gartneriet og Planteskolen for 5—6 Mand. Som Speciale dyrkes en Række fine Rosenkulturer og ellers alle gangbare Planteskoleartikler. Blomsterafdelingen omfatter alle Handelsplanter indenfor Drivhuskulturernes Art, og desuden importerer Forretningen grønne Planter, som sælges en gros.

Handelsgartner Peter Marius Maigaard er født den 26. April 1873 og fik i sin Ungdom Uddannelse paa Planteskoler og i Blomstergartnerier. Han er Medlem af Bestyrelsen for Holstebro Gartnerforening.

FABRIKEN „AGO" - VINDERUP

En over hele Landet kendt Virksomhed er Fabriken „Ago" i Vinderup.

Indehaveren, Fabrikant Chr. K. Jensen, købte Fabriken, som dengang laa i Struer, i Aaret 1929. Samme Aar henflyttedes den til Vinderup, hvor den i December 1929 nedbrændte.

Den nuværende Fabriksbygning opførtes i 1930 og indrettedes til Fabrikens specielle Formaal. Der fabrikeres Fluefangere og Stjernekastere, som under Navnet „Ago" finder rig Afsætning overalt i Landet.

Det er ikke nogen ringe Fremgang, Fabriken har haft i de senere Aar. Det skal saaledes nævnes, at Fabrikationen, som førhen foregik som Haandarbejde,

nu foregaar mere tidssvarende, idet der er blevet installeret moderne og automatiske Maskiner.

I et mindre, særskilt Hus fremstilles den flydende Masse til Stjernekasterne, og ogsaa her er Maskinerne af nyeste Art. Ialt beskæftiger Virksomheden fra 8—15 Personer.

Alt Salg fra Fabriken foregaar direkte til Grossisterne, og dette varetages af Indehaveren selv, idet han personligt berejser baade Fyn og Jylland.

Fabrikant Chr. K. Jensen er født den 31. Marts 1893 i Vinderup. Han er udlært ved Handelen og har i nogle Aar, forinden Købet af sin nuværende Virksomhed, drevet Grossistforretning med Cigarer og Tobakker i Aarhus.

N. C. BACH — VINDERUP

N. C. Bach grundlagde sin Forretning som Bygningssnedker i 1916 i Vinderup, og han har siden den Tid udført en lang Række Arbejder paa Egnen. Bl. a. har han opført Velling Station og har lavet Snedkerarbejdet til Holstebro Amtssygehus. Ved Siden af Snedkerforretningen oparbejdede Bach ogsaa en Virksomhed som Tømrermester, og hans Omsætning har i Aarenes Løb antaget saa anselige Dimensioner, at han flere Gange har maattet udvide sit Værksted. Ved Starten raadede han kun over ca. 96 Kvadratalen Gulvplads og havde kun faa Maskiner. I 1919 byggede han sit nuværende Værksted og har i Øjeblikket 288 Kvadratalen Gulvplads. I 1928 opførte Bach sit nye, moderne Beboelseshus, og sukcessive har han faaet nye Maskiner, Kehlemaskine, Fræsemaskine m. v., saaledes at der i hans Snedkeri eller i hans Tømrerforretning ikke mangler noget i Retning af den moderne Kapacitet, der er nødvendig for at kunne klare sig i Konkurrencen i de svære Tider.

Tømrermester N. C. Bach

I Aaret 1933 har N. C. Bach været beskæftiget med at flytte Skovsgaarde Kro fra Skovsgaarde paa Fyn til Hjerl Hede pr.Vinderup, hvor Kroen genopføres, bliver fredet og indrettet til Museum. Flytningen bekostes af Direktør Hjerl Hansen. I Vinderup By har Bach bl. a. opført den første Funkisbygning samt Apoteket. Han har 6 Mand i fast Arbejde.

Niels Christian Bach er født i Gammelstrup Sogn i 1885 og er uddannet som Tømrer. Senere har han sat sig ind i Maskinsnedkeriets Finesser. Han har arbejdet en Del i Norge, men ellers her i Landet. For ogsaa at følge med i Teoriens Lærdomme har han besøgt Hadsten Haandværkerskole og har deltaget i flere andre Kursus. Nu er han selv Lærer ved Teknisk Skole og underviser i Geometri og Projektionstegning. Bach er Kasserer i Vinderup Haandværkerforening og Medlem af den stedlige Bygningskommission.

MØBELMAGASINET „ECCE"
VINDERUP

Møbelmagasinet „Ecce" i Vinderup er grundlagt Aar 1900 som almindeligt Sadelmagerværksted. Forretningen blev i 1923 overtaget af den nuværende Indehaver, Peder Gurlev, der har drevet Omsætningen ikke saa lidt i Vejret. Hans Hovedvirksomhed ligger i Møbelpolstring, og han beskæftiger til daglig 2—3 Mand.

Sadelmager P. Gurlev

Møbelmagasinets Bygninger er opførte i 1918 og bestaar af en stor Facadebygning med en stor og rummelig Butik, der har 2 anselige Udstillingsvinduer, i hvilke de udstillede Møbler rigtig kan komme til deres Ret.

Peder Gurlev er født den 23. Oktober 1894 og har en udmærket Uddannelse som Møbelpolstrer.

SEVEL MØBELFORRETNING
SEVEL PR. VINDERUP

Indehaveren af ovennævnte Firma, Johannes Madsen, paabegyndte sin Forretning i Aaret 1921, da han opførte Butiks- og Værkstedslokaler, hvori fremstilles en

stor Del af de Møbler af alle Arter, der sælges i Forretningen. I Aaret 1925 anskaffedes Maskiner for Maskinsnedkeri, som nu fremtræder fuldt moderne. I 1933 opførtes et nyt Beboelseshus, ligesom der forefindes et stort Lager i alle Bygningerne.

Det er lykkedes Indehaveren at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom

der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Snedkermester Johannes Madsen er født d. 15. Maj 1898 i Sahl Sogn og har faaet sin Uddannelse som Møbelsnedker, hvorefter han har arbejdet forskellige Steder, indtil han etablerede sig.

MEKANIKER S. C. SØRENSEN
SEVEL PR. VINDERUP

En Virksomhed af meget gammel Dato er ovennævnte, der er grundlagt af den nuværende Indehavers Bedstefader, Poul Jensen, i Aaret 1835 som Grovsmedie. P. Jensen drev Smedien indtil 1873, da den overtoges af hans Svigersøn, M. C. Sørensen, der drev Smedien som Maskinværksted. Den 5. November 1909 opførtes efter den nuværende Indehavers Tegning et lyst og moderne Værksted, og samtidig optoges S. C. Sørensen som Medindehaver af Forretningen, og i 1920 overtog denne Virksomheden som Eneindehaver.

Grundlæggeren Poul Jensen

Grovsmediens Arbejde er ophørt, og nu udføres i Stedet alt i Maskinarbejde samt Kunstsmedearbejde, saaledes fremstilles specielt i Masseproduktion mindre Metalarbejder, og heraf har S. C. Sørensen fremstillet en Mængde og selv konstrueret en Del. Bl. a. har han fremstillet en Masse Traadbearbejdningsmaskiner efter ny Konstruktion, hvoraf bl. a. er leveret til E. Eriksen, Herning, Tommerup Traadvæveri. Ligeledes fremstilles Nedstrygere, Ekspansionsbøsninger til Ekspansionsbeholdere og Kunstsmedearbejder, saaledes har Sørensen leveret alt, hvad der er af Udsmykning paa Kjellerup Banks Ejendom. En gros fremstilles den saakaldte Turbine-

Smedemester M. C. Sørensen

Mekaniker S. C. Sørensen

pumpe, der bl. a. leveres til Brdr. Dahl, København, desuden fabrikeres Pumpecylindere, Bundventiler og iøvrigt alt Pumpetilbehør.

Mekaniker Søren Christian Sørensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 3 Personer, er født den 17. April 1885 i Sevel og har faaet sin Uddannelse hos Faderen, senere i København. Sørensen er Maskintilsynsmand for Sevel.

DJELD MØLLE
DJELD PR. VINDERUP

Djeld Mølle er opført i Aaret 1872 af en Sammenslutning, bestaaende af 3 Gaardmænd. Siden den Tid har den været i forskellige Ejeres Besiddelse.

Efter en Brand i 1891 blev Møllen genopført, og fra 1893—1904 var Møllen i den nuværende Indehavers Faders Besiddelse, og først i 1904 overtog den nuværende Indehaver, J. P. Jensen, Møllen.

Møller J. P. Jensen

I Aaret 1908 indlagdes en 14 HK. Petroleumsmotor og i 1931 en 24 HK. Dieselmotor. Møllen drives som almindeligt Mølleri med Formaling for Kunder i Omegnen, lige-

som der drives Handel med Korn og Foderstoffer. Endvidere skal det nævnes, at Jensen fremstiller sin egen specielle Hønsefoderblanding.

Møller J. P. Jensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 13. December 1880 i Borbjerg og har faaet sin Uddannelse som Møller hos Faderen og derefter arbejdet paa forskellige Møller i Jylland.

SEVEL MØLLE
SEVEL PR. VINDERUP

Sevel Mølle er opført i Aaret 1872 af en Sammenslutning af 10 Gaardejere i Sognet. Fra 1875 til 1919 blev den drevet af Jacob Toft, i Aaret 1919 overtoges den af de nuværende Indehavere, H. Larsen og Chr. Paulsen.

I 1912 installeredes en 12 HK. Petroleumsmotor, og i 1930 installeredes elektrisk Drivkraft til Hjælp.

Møllen drives som almindeligt Mølleri med Formaling af Korn for By og Oplandets Kunder, end-

videre drives Handel med Korn og Foderstoffer, og endelig skal det nævnes, at der fremstilles en speciel Blanding Hønsefoder.

Ved Siden af driver Larsen en Købmandshandel, som er grundlagt for ca. 50 Aar siden i Tilknytning til Sevel Kro. De sidste 30 Aar har den ligget vis à vis Kroen, der ligesom den idylliske Egn er landskendt. Kroen er drevet af H. Larsens Svigerfader, Købmand Kr. Trærup, siden 1898, og Larsen overtog Købmandsforretningen efter Trærup.

Købmand H. Larsen, der er født den 12. November 1892 i Aalborg, har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen.

Møller Chr. Paulsen er født den 2. Marts 1891 i Sevel og har faaet sin Uddannelse som Møller paa Sevel Mølle og har aldrig været andre Steder.

MELBYE-HANSEN
DAME- OG HERRELINGERI — VINDERUP

Købmand Melbye-Hansen driver vel nok Vinderups yngste Forretning, idet han først i Aaret 1934 etablerede sig. — Vel havde der i en Aarrække været drevet Manufakturforretning i de samme Lokaler og sidst af Engelsk Beklædningsmagasin, men ovennævnte Forretning er, som allerede nævnt, ikke mere end nogle faa Maaneder gammel.

Købmand Melbye-Hansen

Ved Overtagelsen af Lokalerne lod Købmand Melbye-Hansen disse omforandre, saaledes at de nu fremtræder moderne og smagfuldt indrettede.

I Forretningen faas alt indenfor Dame- og Herrelingeri samt Konfektion, hvoraf haves et velassorteret Lager. Der beskæftiges 2 Personer.

Købmand Melbye-Hansen er født i Middelfart den 18. Juni 1902. Han har faaet en god og alsidig Uddannelse i Branchen og har haft Ansættelse i flere af Landets førende Forretninger, bl. a. Orientalsk Tæppelager, Odense, og Magasin du Nord, Esbjerg.

O. STEFFENSENS EFTF., TAGE PORS
VINDERUP

Omkring Aaret 1905 startede Købmand Gregersen den Forretning, som nu bærer ovenstaaende Navn.

Købmand Gregersen drev Forretningen indtil Aaret 1913, men i de mellemliggende Aar havde han opført de Bygninger, Forretningen endnu har til Huse i.

I 1913 købtes Forretningen af Købmand O. Steffensen, der drev den, indtil han i Aaret 1930 afgik ved Døden, hvorefter den nuværende Indehaver, Købmand Tage Pors, overtog saavel Forretningen som de dertil hørende Bygninger.

I Virksomheden, der drives som blandet Landkøbmandshandel, forhandles alt indenfor Kolonial, Korn

og Foderstoffer, Gødning, Kul og Jern, og endvidere haves der Eneforhandling paa Pladsen af Smedeartikler.

Der beskæftiges foruden Indehaveren 4 Personer.

Købmand Tage Pors er født den 5. Maj 1908 i Harte ved Kolding. Han er uddannet hos Købmand Abildgaard i Lemvig.

SKRÆDERMESTER POUL CHRISTENSEN
SEVEL PR. VINDERUP

I Aaret 1900 etablerede Skrædermester Thomas Thomasen sig som Herreskræder i Sevel pr. Vinderup. Den nuværende Indehaver, Skrædermester Poul Nielsen Christensen, overtog Forretningen i 1932.

Ved Overtagelsen var Kundekredsen ret minimal, men det er siden lykkedes for Christensen ved Levering af første Klasses Arbejde at erhverve sig en omfattende Kundekreds, og der raades nu over en pæn Butik med tilhørende Værkstedslokaler.

Skrædermester Poul Nielsen Christensen er født i Vinderup den 21. Maj 1909. Han har faaet sin første Uddannelse hos Faderen, Skrædermester N. Christensen, Vinderup, senere har han haft Ansættelse forskellige Steder i Landet og har bl. a. en Tid arbejdet som Svend i den Forretning, han nu er Indehaver af.

SMEDEMESTER JENS HYLDGAARD
EGEBJERG PR. VINDERUP

Oprindelig er ovenstaaende Smedie i Aaret 1860 grundlagt som Landsbysmedie, og som saadan blev den drevet til 1887, da Faderen til nuværende Indehaver, Jens Hyldgaard, overtog den.

Jens Hyldgaard drev den som Grovsmedie til 1921, da han overdrog den til sin Søn, den nuværende Indehaver, som ogsaa bærer Navnet Jens Hyldgaard. Samme Aar opførtes ny Værksteds- og Lagerbygning samt Beboelseshus, og Forretningen omlagdes til ogsaa at omfatte Handel med og Reparation af Landbrugsmaskiner, Cykler m. m.

I de senere Aar har man desuden optaget forskellige Fabrikationer, hvoraf Tipvogne til Tørvefabrikation er en Specialitet, man har haft en Del Salg af.

Smedemester
Jens Hyldgaard sen.

Smedemester
Jens Hyldgaard jun.

Jens Hyldgaard er født den 9. Februar 1895 i Egebjerg pr. Vinderup. Han har faaet sin Uddannelse i den Forretning, han nu er Indehaver af, endvidere har han deltaget i Kursus for Beslagsmede paa Landbohøjskolen i København. Jens Hyldgaard er for Tiden Medlem af Ejsing Sygekasses Bestyrelse.

URMAGER & GULDSMED P. ERLANDSEN
VINDERUP

En af Vinderups ældste Forretninger er P. Erlandsens, idet den i Aaret 1888 blev grundlagt af nuværende Indehavers Fader, Jens Erlandsen.

Jens Erlandsen drev Forretningen som Urmagerforretning indtil 1904, da den udvidedes til ogsaa at omfatte en Afdeling for Guld-, Sølv- og Pletvarer, ligesom der tilknyttedes et udmærket Reparationsværksted. I Aaret 1915 overtoges Forretningen af nuværende Indehaver, P. Erlandsen, som fortsat driver Forretningen

i de af Faderen paabegyndte reelle Forretningslinier. Der beskæftiges 2 Personer.

Urmager og Guldsmed Peter Erlandsen er født den 13. Februar 1885 i Vinderup, han er uddannet i Branchen og har baade som Guldsmed, Urmager og Optiker arbejdet i nogle Aar i København.

N. CHRISTENSEN
SKRÆDER
OG HERREEKVIPERINGSFORRETNING
VINDERUP

Ovenstaaende Forretning, der i Vinderup har et velkendt og anset Navn, paabegyndtes af Indehaveren, Skrædermester Niels Christensen, i Aaret 1897. I Aaret 1899 opførtes egen Ejendom, hvori Forretningen endnu har til Huse, og i Aaret 1907 udvidedes den til ogsaa at omfatte Salg af Herrelingeri.

Skrædermester Niels Christensen

Forretningen, der ved Niels Christensens dygtige og energiske Ledelse efterhaanden har erhvervet sig en omfattende Kundekreds, som stadig forøges, fører et velassorteret Lager af alt indenfor Herrelingeri og Skræderi og beskæftiger til Stadighed 3 Personer. — Skræderiet ledes nu af Indehaverens Søn, Johannes Christensen, som er uddannet i Faget hos Faderen. Endvidere har han haft Ansættelse i landskendte Firmaer som Magasin du Nord, København, Kgl. Hofskrædermester Niels Christensen, Aarhus, m. fl. For yderligere at dygtiggøre sig har han deltaget i Kursus for Tilskæring paa Teknologisk Institut i København.

Skrædermester Niels Christensen er født den 13. Januar 1874 i Sahl. Sin Læretid udstod han i Skive, og

senere har han haft Ansættelse i flere af Landets førende Skræderier.

KØBMAND PETER NIELSEN
VINDERUP

Vinderups ældste Købmandshandel er Peter Nielsens, idet den af Købmand Simon Knudsen blev grundlagt i Aaret 1878.

I Forretningen, der drives som blandet Landforretning, føres alt indenfor Kolonial, Isenkram og Korn og Foderstoffer, og der haves Eneforhandling paa Pladsen af Teilmanns kendte Vine og Kaffe fra det kendte Firma Salomon i Randers.

Den nuværende Indehaver, Købmand Peter Nielsen, overtog Forretningen den 1. August 1932 og driver den fremdeles i Forgængernes gode Fodspor. I Forretningen beskæftiges 2 Personer.

Købmand Peter Nielsen er født den 27. Februar 1907 i Vinderup, hvor han hos Købmand P. Mikkelsens Eftf. har faaet sin første Uddannelse. Senere havde han Ansættelse som Bogholder i Midtjydsk Trælasthandel i Silkeborg, hvor han var, til han overtog sin nuværende Forretning.

BAGERMESTER E. A. JOHANSEN
VINDERUP

Bagermester E. A. Johansen

En forholdsvis ny Forretning i Vinderup er E. A. Johansens Bageri.

Forretningen, der under ret beskedne Former paabegyndtes af Frøken Olsen i Aaret 1929, overtoges i 1932 af nuværende Indehaver. Bageriet er moderne indrettet og forsynet med de nødvendige Maskiner, bl. a. er installeret en dobbelt „Strømmen" Konditorovn.

Det er siden Overtagelsen lykkedes for Johansen at arbejde Forretningen noget fremad, saaledes at saavel Kundekredsen som Omsætningen er forøget. Der beskæftiges fast 4 Personer.

Bagermester E. A. Johansen er født den 10. Oktober 1904 i Hornborg.

INSTALLATØR JENS PEDERSEN
VINDERUP

Installatør Jens Pedersen

Det var Installatør Chr. Pedersen, som i 1913 paabegyndte den Forretning, der nu bærer ovenstaaende Navn.

Den nuværende Indehaver, Installatør Jens Pedersen, der købte Forretningen i 1923, har i Aarene siden foretaget ikke saa faa store Nyinstallationer paa Egnen, hvoraf bør nævnes Installationen i Byens Alderdomshjem, i Sparekassen samt i Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Iøvrigt udføres alt under Faget henhørende Arbejde, ligesom der forhandles alt indenfor elektriske Artikler og Radio.

Installatør Jens Pedersen er født den 28. Februar 1894 i Bøvling. Han er uddannet som Elektriker og har som saadan arbejdet i ca. 10 Aar for det landskendte Firma Suensen & Schugert.

SVEND ØSTERGAARD
TRIKOTAGEFABRIK — IKAST

Den Trikotagefabrik, der nu indehaves af Svend Østergaard, er grundlagt i Ikast i Aaret 1928 af Jens Jensen. Grundlæggeren solgte i 1931 sin Virksomhed til Uldspinder Johannes Bertelsen, der samme Aar videresolgte den til Svend Østergaard.

Svend Østergaard er oprindeligt Landmand, født i Gjelleruplund ved Herning og uddannet paa Faderens Ejendom ved Gjelleruplund. 20 Aar gammel fik Østergaard egen Ejendom; men senere tog han Uldsækken paa Nakken og vandrede ud i Landet for at sælge Hammerum Herreds gode Uldvarer til Folk paa andre Egne. Da han i nogen Tid havde vandret Landet rundt, etablerede han sig i Ikast som Vognmand. Det saa ud til, at han i denne Branche kunde oparbejde sig en god Levevej; men saa fik han ved et Ulykkestilfælde under sit Arbejde en Rygskade, og selvom han nok kunde røre sig noget, havde han dog ikke Kræfter nok til vedblivende at drive Vognmandskørsel. Sammen med sin Hustru, der altid havde været ham en trofast Hjælper, tog han Plads paa en Trikotagefabrik, og i 1929 havde han lært saa meget, at han kunde begynde en lille, selvstændig Virksomhed i denne Branche. En Brand ødelagde dette for ham i 1931, og han købte saa den Fabrik, hvoraf han nu er Ejer og Leder.

Da Østergaard overtog Fabriken, talte Maskinbestanden kun een Rachelmaskine med tilhørende Symaskine. Det var jo ikke overvældende . . . men det blev bedre. Østergaard har faaet saa god Gang i Foretagendet, at han allerede paa nuværende Tidspunkt raader over 3 Rundvæve med tilhørende Symaskiner, hvilket beviser, at Forretningen, siden han overtog den, har haft en støt og rolig Fremgang. Dens store og lyse Lokaler i de grundmurede Bygninger er moderne og tidssvarende indrettede. Personalet bestaar af 8 Personer samt 2 Hjemmesyersker.

Der fremstilles fortrinsvis Natkjoler og Pyjamas.

Fabrikant Svend Østergaard er født d. 25. Juli 1893.

JACOB JACOBSENS
TRIKOTAGEFABRIK — IKAST

Jacob Jacobsens Trikotagefabrik i Ikast er grundlagt i Aaret 1912 af J. Christensen, der i 1923 startede en ny Fabrik, hvilket muliggjorde, at Jacob Jacobsen kunde leje de Lokaler, Christensen hidtil havde benyt-

tet, og etablere sig der. I Forvejen havde Jacobsen et Aarstid arbejdet med en enkelt Maskine et andet Sted i Byen, men først i 1923 kom hans Produktion altsaa ind under mere systematisk Form.

Det var ikke nogen særlig stor Virksomhed, han overtog. Der raadedes i Begyndelsen kun over et Par Maskiner. Men Jacobsen var væbnet med Flid og Taalmodighed, og Tiden lønnede ham derfor. Jævnt og roligt voksede hans Omsætning. Der kom den Dag, da han maatte til at udvide, og ogsaa disse Udvidelser lønnede sig. Nu sidder hans Firma lunt inden Døre. 15—20 forskellige Maskiner arbejder Dagen lang, trofast passet af et lille, fast Personale. Paa denne Maade forfærdiges de forskellige Varer, som derefter ved Hjemmesyerskernes Hjælp faar deres endelige Form og Facon. Paa denne Maade bliver det ikke saa faa Mennesker, Jacob Jacobsens Trikotagefabrik kan beskæftige. Dets Speciale er iøvrigt svære, strikkede Ting af den gode, gamle Slags, der igennem Tiderne er frembragt i Hammerum Herred, og som har gjort dets Navn kendt Landet over.

Fabrikens Bygninger er oprindeligt opførte i 1912, men nedbrændte i 1919; de blev da opførte i samme Form som tidligere.

Jacob Jacobsen er født den 11. Maj 1894 i Ilskov. Hans Hjem var en fattig Hedeejendom, hvor Arbejdet sad i Højsædet, og hvor han tidligt lærte at kæmpe for det daglige Brød. Indtil 1919 arbejdede han som Landmand og kom derefter ind ved Brunkulslejerne som Arbejdsmand. Herved tjente han saa godt, at han de følgende Aar kunde rejse med Uldpakken om Vinteren, medens han stadig gjorde Arbejdsmands Gerning om Sommeren. Allerede i 1921 rejste han dog som Handelsmand hele Aaret, og i 1922 var han saa vidt, at han kunde begynde saa smaat paa Strikkeriet. Det var Kamp for Tilværelsen; men Kampen gav Sejr til Slut. I 1924 giftede Jacobsen sig med Ellen Lind, der siden da har været ham en trofast Hjælper i alle Forhold. Fruen deltager vedblivende i det daglige Arbejde i Forretningen.

Jacob Jacobsen er en kendt og afholdt Mand paa sin Egn. Han er Formand for Husflidstrikotageforeningen for Ikast og Omegn og Kasserer for Sportspladsen, som han har været med til at oprette. Endvidere er Jacobsen Medlem af Borgerforeningens Bestyrelse og af Elektricitetsværkets Bestyrelse samt af Bestyrelsen for den stedlige Afdeling af „Dansk Arbejde", hvilken Afdeling han var med til at stifte.

H. C. HANSEN & HAGELSKÆR
IKAST

H. C. Hansens Livshistorie til Dato er karakteristisk for de sejge og stærke Jyder, af hvilke der — heldigvis — dog endnu findes en Del, al Tidens Blødsødenhed og ilde Foreteelser til Trods.

Fabrikant H. C. Hansen

Hans Christian Hansen fødtes den 31. Marts 1884 i Aulum. Hans Hjem var en af Datidens allerfattigste Hede-Ejendomme i Hammerum Herred, og den lille Hans Christian maatte tidligt ud at tjene. Det gjorde nu heller ikke saa meget, for de fleste af hans Kammerater maatte det samme, og de lærte at bestille noget, de Gutter af hine Aargange. De gik ikke med Pludderbukser, og de havde ingen Stunder til at spille Yo-Yo. Men til Gengæld lærte de at holde af Markens Dyr og Himlens Fugle, og frisk Luft fik de i Lungerne — de blev til Kærnekarle en hel Bunke af dem.

Efter sin Konfirmation startede Hans Christian et Strikkeri, men opgav dette og kom i Murerlære. Som

udlært Murer har han bygget Kirken i Tanderupkjær i Snebjerg Sogn og en Del af Egnens nye Skoler; han boede paa dette Tidspunkt i Kibæk. Kærligheden til Egnens Nationalbeskæftigelse vedblev dog at leve i ham, og Murerhaandværket hindrede ham ikke i ogsaa at paabegynde Trikotagefabrikation i mindre Stil, da først Midlerne dertil var samlet sammen. Endvidere beskæftigede han sig med Tørvefabrikation og producerede f. Eks. i 1920 ikke mindre end 4 Millioner Skæretørv. Heller ikke det gav Ebbe i Kassen.

I 1923 etablerede H. C. Hansen sig som Trikotagefabrikant i Ikast i den Ejendom, der nu ejes af Direktør Chr. L. Rasmussen. Stor var Fabriken dog ikke anlagt, den raadede kun over en Rachelmaskine og nogle Symaskiner. Men det gik fremad, og i 1926 byggede Hansen den Bygning, hvori Firmaet Kjær & Gläser nu har til Huse, flyttede sin Virksomhed dertil og udvidede Bedriften med endnu en Rachelmaskine. I 1928 omlagde han Driften, idet han solgte sin Nybygning, lod en anden opføre og forsynede dens Fabrikslokaler med Rundvæve og Japuardmaskiner. Han beskæftiger nu mellem 30 og 50 Arbejdere, og hans Omsætning, der er steget jævnt gennem Aarene, er oppe paa 300,000 Kr. Et flot Resultat for den fattige Hyrdedreng at notere! Hans Specialer i Produktionen er Modeting i uldne Varer.

H. C. Hansen optog i 1931 Gaardejer Hagelskær som Kompagnon i sit Firma. I det daglige Arbejde har han desuden en god Hjælper i sin Hustru, hvis Pigenavn er Benedikte Sørensen, og med hvem han giftede sig i 1909. Fru Hansen har lært Trikotagefaget fra Grunden af, og trofast og forstaaende har hun staaet ved sin Mands Side i ondt som i godt. Hun er en Mester med Hensyn til Økonomien, og derfor har hun en stor Andel i Æren for Forretningens Fremdrift.

B. KJÆR NIELSEN & P. GLÄSER
TRICOTAGEFABRIK — IKAST

Firmaet B. Kjær Nielsen & P. Gläser er grundlagt i Aaret 1928 ved Overtagelse af den Bygning, hvori Firmaet H. C. Hansen & Co. dengang havde Trikotagefabrik; Bygningen er opført af H. C. Hansen & Co. i 1926.

Det nye Firma startede ved Hjælp af 2 Rachelmaskiner og havde Held til, ved Paapasselighed og Fremsyn, at faa sin Virksomhed ind i en jævn og stadig Fremgang. Der raades nu over 3 Rachelmaskiner, 7 Strikkemaskiner og 15 Symaskiner, og dette kan roligt tages som et Bevis for, at der har været — og stadig er — Stigning i Omsætningen, saaledes at Forretningen maa betragtes som solidt funderet. Arbejdsstyrken er heller ikke ganske ringe; paa Fabriken arbejder 20 Personer.

Hos Firmaet B. Kjær Nielsen & P. Gläser fremstilles hovedsageligt Strikkevarer og Rachelvarer, og disse to Hovedvarer forarbejdes til Damejumpers og Dameveste samt Herre-Pullovers og -Slipovers m. m. Ligeledes forfærdiges en Mængde Veste, varme og dejlige, naar Vinteren sætter ind over Landet.

Fabrikant B. Kjær Nielsen er født den 18. Februar 1904 i Herning og er udlært i Manufakturbranchen, 4 Aar som Lærling og 4 Aar som Kommis. Et Aar har Kjær Nielsen haft Stilling som Repræsentant, og fra den Tid har han bevaret adskillige nyttige Forbindelser.

Fabrikant Poul Gläser er født den 19. Marts 1881 i Apolda i Tyskland og er uddannet i Trikotagefaget i sit Hjemland. Som Værkfører har Gläser haft Stilling i Rusland, Spanien og Tyskland og er derfor beriget med et Fond af Erfaringer, der nu kommer Fabriken i Ikast til Gode.

NIELS MIKKELSENS
TRIKOTAGEFABRIK — IKAST

Nuværende Fabrikant Niels Mikkelsen, der er en Mand, som har mange Mennesker i sit Brød, begyndte sin Virksomhed i Trikotagebranchen i Aaret 1922 ved Hjælp af en enkelt Strikkemaskine, der var opstillet i hans Soveværelse. Strikkemaskinen tog efterhaanden hele hans Tid, og lidt efter lidt erobrede han flere og flere af sin Ejendoms Lokaler til Brug for Trikotagen, og denne blev en mere og mere indbringende Forretning for ham. I 1928 kunde han ikke længere rumme sine Maskiner i den hidtidige Bygning, og han lod der-

Fabrikant Niels Mikkelsen

Prokurist Johannes Nielsen

for bag ved denne opføre en stor 2-Etages Bygning, hvori en ny og moderne Fabrik blev anlagt. Saa stærkt er Omsætningen siden da gaaet i Vejret, at Niels Mikkelsen i Dag raader over 22 Rundvæve og 14 Strikkemaskiner; paa selve Fabriken findes yderligere 25 Sy-

maskiner af den mest moderne Type — enkelte af dem er endog de første Specialmaskiner af den Art i hele Oplandet. Men ogsaa ude i Byen snurrer Symaskinerne for Niels Mikkelsens Tricotagefabrik, idet 15—20 Hjemmesyersker er beskæftigede med Arbejde for denne. Paa selve Fabriken arbejder ialt 35—40 Personer.

Firmaets Specialitet er Herre-Underbeklædning. Der arbejdes med saavel Uld som Silke og Bomuldsstoffer, og Varerne afsættes over hele Landet. Det kan tilføjes, at Produktionen i de forløbne Aar siden Starten er fordoblet omkring ved 25—30 Gange, saaledes at man kan sige, at den Flid og Energi samt den handelsmæssige Dygtighed, Mikkelsen fra første Færd har lagt for Dagen, og som er blandt Grundpillerne i hans store Virksomhed, i udstrakt Grad er blevet belønnet. Sin Andel i Fremgangen har ogsaa Firmaets Prokurist, Mikkelsens højre Haand, Johannes Nielsen, der blev ansat i Forretningen i 1925. Johannes Nielsen, der oprindelig er oplært som Isenkræmmer, har til enhver Tid udført et stort og ansvarsfuldt Arbejde, der ikke noksom kan paaskønnes.

Foruden selve Fabriksbygningerne hører der til Virksomheden en Lagerbygning, opført i 1924 paa Banegaardsterrænet i Ikast, og som anvendes til Opbevaring af Raamaterialer.

Niels Mikkelsen er født den 22. April 1881 i Ikast og blev efter Konfirmationen udlært som Grovsmed. Som Svend arbejdede han forskellige Steder i Jylland. Under Soldatertjenesten blev han uddannet som eksamineret Ride- og Beslagsmed, og i 1908 overtog han en Smedie i Ikast. Smedien drev han, indtil han i 1922 blev alvorligt syg og derfor maatte opgive den. Men hans nye Fag har jo altsaa givet ham nok at beskæftige sig med — og at glæde sig over.

Paa sin Egn er Niels Mikkelsen en kendt og højagtet Personlighed. Han er Medstifter af og tidligere Formand for den stedlige Haandværker- og Borgerforening, tidligere Formand for Vandværket og i Elektricitetsværkets Bestyrelse og har desuden haft andre Tillidshverv. Sygdom tvang ham til at nedlægge dem alle, og da han atter blev rask, havde han for meget at gøre i sin private Virksomhed til at optage nogen af dem paany.

R. RASMUSSEN
IKAST MATERIALHANDEL

Ikast Materialhandel er vistnok den eneste Materialhandel i Danmark, hvis Indehaver er en Dame. Forretningen har siden Købmand R. Rasmussens Død i 1923 været drevet videre med stor Dygtighed af dennes Hustru, Fru Ingeborg Rasmussen.

Ikast Materialhandel er oprindelig grundlagt af den nuværende Indehaver af Valby Strømpefabrik, Ingvard Rasmussen, som i 1900 startede den sammen med en Manufakturforretning, der havde til Huse i samme Ejendom. Den 18. April 1914 overtog Rasmus Rasmussen Forretningen, som dengang blev drevet under meget beskedne Forhold og med en lille Omsætning. Rasmus Rasmussen kom heller ikke med saa meget. 200 Kroner kunde han sætte i Forretningen. Men han havde en ukuelig Lyst til at faa noget ud af

Afd. Købmand R. Rasmussen

Fru Ingeborg Rasmussen

Forretningen, og denne gik saa godt opad, at den i 1923 maatte udvides betydeligt, bl. a. med endnu en Etage, og saaledes at man i det hele taget fik langt større, lysere og mere velindrettede Lokaler. Med

Støtte af en Kommis og en Lærling har Fru Rasmussen drevet Forretningen frem til at indtage en meget smuk Position blandt Forretningerne i Ikast.

Købmand Rasmus Rasmussen var født den 20. November 1886 som Søn af Gaardejer Niels Rasmussen, Grensten pr. Stevnstrup. Fru Rasmussen er født den 3. Oktober 1893 i Oxbøl ved Varde som Datter af Gaardejer Johan Kobbelgaard.

A/S DANSK VIGOGNE SPINDERI
IKAST

Skønt A/S Dansk Vigogne Spinderi i Ikast er en forholdsvis ny Virksomhed, idet den er grundlagt i 1931, beskæftiger den allerede 30 Personer.

Selskabets nuværende Direktør, Chr. Mouritzen, er født den 16. Juli 1872 i Ikast. Efter at have været beskæftiget ved Landvæsenet paa Faderens Ejendom ved Ikast indtil sit 21. Aar, aftjente han sin Værnepligt og kom tilbage til Faderens Ejendom. Paa daværende Tidspunkt begyndte Gaardejer Chr. Nielsen, Frisen-

borg Gaard, Frisenborg Fabriker og henvendte sig til Mouritzen for at faa ham med i Virksomheden, der omdannedes til Aktieselskab med Mouritzen som Bestyrer.

I flere Aar bestyrede Mouritzen Fabrikerne, der efterhaanden udvidedes til deres nuværende anselige Kompleks, og med stor Dygtighed og Energi arbejdede han sig frem til Direktørpladsen samtidig med, at han efterhaanden havde opkøbt indtil Halvdelen af Aktierne. Virksomheden var da en af Landets største i Branchen. I 1920 solgte Mouritzen Fabrikerne til Direktør Vald. S. Jensen. Efter i Løbet af et Aarstid at have sat en anden ind i Fabrikernes Drift, købte Mouritzen en Cementvarefabrik i Herning, men han fandt Opgaverne her for smaa og startede i 1931 sammen med Fabrikant Nielsen A/S Dansk Vigogne Spinderi, der udelukkende fremstiller Garn.

Bygningerne, der dækker et Areal paa 50 × 100 Meter, er opført i 1930. Den største af Spindehallerne er 70 × 25 Meter.

Jens Nielsen er født den 28. December 1877. Efter i en Aarrække at have været Hyrdedreng, kom han i Møllerlære og blev derefter Bestyrer paa Lem Mølle, som han overtog i 1906. I 1927 afhændede han imidlertid Møllen.

IKAST NY CEMENTSTØBERI

IKAST

Cementstøber Chr. Nielsen

Blandt de Virksomheder, der har været med i den rivende Udvikling, som den store Stationsby, Ikast, i de sidste 15 Aar er undergaaet, maa i første Række nævnes Ikast ny Cementstøberi paa Enghavevej, der indehaves af Cementstøber Chr. Nielsen.

Fabriken er dog grundlagt længe før denne Udvikling begyndte, idet den er startet omkring 1906 i Bredgade af Cementstøber Lars Chr. Nielsen. Der var meget at kæmpe med i de første Aar, men ved ukuelig Energi lykkedes det alligevel L. C. Nielsen at faa Gang i Foretagendet, og senere maatte han søge større og bedre Arbejdsforhold paa Enghavevej. Sønnen, Chr. Nielsen, der oprindelig var ved Landvæsenet,

gik senere i Kompagni med Faderen og blev i 1932 Eneindehaver af Forretningen, der antagelig skal yderligere udvides i 1934.

Fabriken fremstiller Cementrør i alle Dimensioner og flade Tagsten, Mursten og Kantsten. Endvidere er det Meningen, at Forretningen i den nærmeste Fremtid ogsaa skal optage Salget af Terrazzo og Gravmonumenter. Leveringerne foregaar hovedsagelig til Murermestre i Midt- og Nordjylland.

Cementstøber Chr. Nielsen er født den 18. Februar 1903 i Vesterbølle. Han har i sin tidligste Barndom deltaget i Arbejdet paa Fabriken. Han var kun 7 Aar, da han begyndte at tumle med Cementsten. Som 14-aarig begyndte han ved Landvæsenet og tjente sig efterhaanden op fra Tjenestekarl til Bestyrer, bl. a. paa Snoghøj i Ikast og paa „Vejerly" ved Herning; men senere vendte han altsaa tilbage til Cementstøberiet.

JENS JENSEN

HAMMERUM TØMMERHANDEL OG MASKINSNEDKERI

Tømmerhandler J. Jensen grundlagde sit Firma i Aaret 1904, idet han ved at søge Ministeriet opnaaede Borgerskab som Næringsdrivende med Ret til Trælasthandel i Hammerum. Før 1904 havde Jensen i en Aarrække arbejdet som Tømrer og Snedker paa samme Plads, som altsaa nu kom til at rumme hans selvstændige Virksomhed. Han var derfor godt kendt med Egnens Befolkning, dens Vaner og Skikke, og det faldt ham ret let at erhverve den samme Befolkning som Kunder i sin Forretning. Naturligvis gik det ikke altid lige hurtigt fremad eller lige let med Arbejdet; men fremad gik det, og gradvis er Jens Jensens Tømmerhandel og Maskinsnedkeri vokset frem til sit nuværende Stade, nu givende Beskæftigelse til 9 Mand. Da Jensen begyndte,

Tømmerhandler Jens Jensen

havde han ikke andre Kræfter paa Værkstedet, end sine egne.

I Aaret 1907 blev der i Værkstedet installeret Maskiner til Skæring af Træ og Planker og Fabrikation af Døre, Vinduer, Lister etc., og foruden udvidedes Bygningerne dengang betydeligt. I 1912 henflyttedes Virksomheden til sin nuværende Plads, og den er nu kendt over hele Herredet som en Forretning, der altid leverer solidt Arbejde til en antagelig Pris. Det er Jens Jensens Ære, at han uden Midler har kunnet naa saa langt, som han er naaet. Ved Siden af at handle med Tømmer, Trælast, Bygningsartikler, Mursten, Drænsrør, Cement etc. fabrikerer han Vinduer, Døre, Lister etc.

Tømmerhandler Jens Jensen er født den 22. Oktober 1864 i Agerskov ved Hammerum. Han fik i sin Ungdom Uddannelse som Tømrer, og som saadan har han arbejdet rundt omkring i hele Landet, ligesom han i sin Tid tog Kursus paa Haandværkerskolen ved Horsens og paa en Højskole. Jensen er Taksationsmand for Jydsk Brandforsikring. I en Del Aar var han Medlem af det stedlige Sogneraad og har desuden været Medlem af Elektricitetsværkets Bestyrelse, Bestyrelsen for A/S De forenede Teglværker i Lysbro og Borger- og Haandværkerforeningen i Hammerum, ligesom han har været Indehaver af en Del andre Tillidshverv. Sin private Bedrift passer han stadig med usvækket Energi.

HAMMERUM MØLLE

Hammerum Mølle blev grundlagt i Aaret 1885 af Møller P. J. Jensen, der døde i 1916, hvorefter Sønnen,

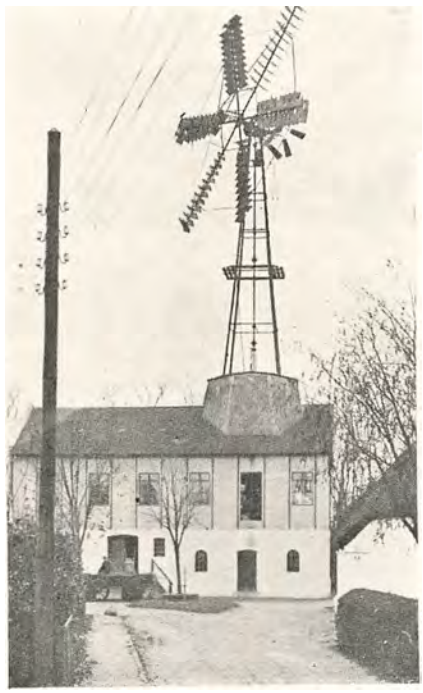

Møller Johannes E. Jensen, overtog Møllen og siden sin Tiltræden har bygget videre paa det gode Grundlag, der var skabt af hans Fader.

Allerede i 1905 blev Møllen forsynet med elektrisk Drivkraft, som imidlertid paa dette Tidspunkt viste sig at være for dyr. I 1907 blev Elektromotoren erstat-

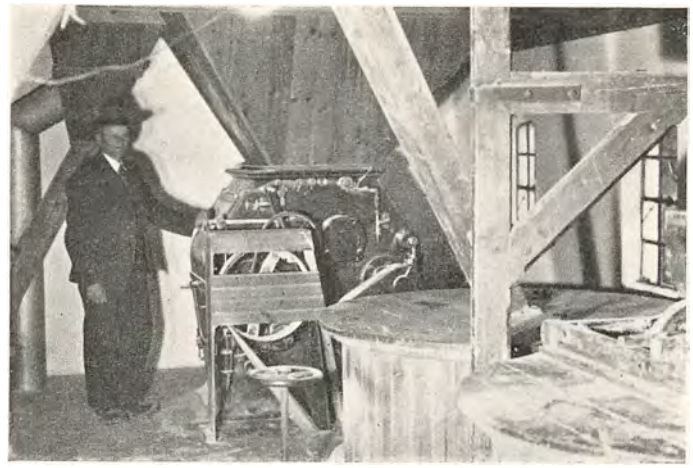

tet af en Petroleumsmotor, og ved dennes Hjælp gik Møllen lystigt hver Dag indtil 1914, da Krigen brød ud. Saa rejste der sig nye Vanskeligheder, idet det efterhaanden blev næsten umuligt at fremskaffe Petroleum eller anden Brændselsolie, og da Møllen i Tidens Løb var kommen til at ligge i Læ, saaledes at dens Vingefang havde vanskeligt ved at udnytte Vindkraften, rejstes oven paa den hollandske Mølle et Jernskelet med en Vindmotor. Derved kom man over Vanskelighederne, idet Vindmotorens Kraft var baade god og i vort blæsende Klima temmelig stabil. I 1927 brændte en Del af Møllen; den opførtes paany og toges i Brug i sin nuværende Skikkelse i 1928. Paa Hammerum Mølle drives Formaling af Korn for Egnens Befolkning, og ved dette Arbejde har 2 Mand Beskæftigelse.

Møller Johannes E. Jensen er født den 19. Maj 1885 i Skovby ved Hammerum og er uddannet ved Faget paa Oure Aktiemølle. Som Svend har han arbejdet forskellige Steder i Landet, indtil han i 1903 fik fast Ansættelse i Faderens Bedrift.

JAC. JENSEN & CO.
TRICOTAGEFABRIK — HAMMERUM

Firmaet Jac. Jensen & Co.'s Hovedproduktion ligger i Bomuldstricotage, men der anvendes i den senere Tid ogsaa betydelige Kvanta af Kunstsilke og Uld i Fabrikationen. Firmaet fører saavel gamle indarbejdede Ting, f. Eks. patentstrikkede Bomuldsbenklæder samt Charmeuser og Isolivarer, som mere nye og moderne Ting i finere Undertøj, og for Tiden Poloskjorter i mange forskellige Farver og Kvaliteter, som finder rivende Afsætning, og paa selve Fabriken er ca. 40 Personer beskæftiget.

Jacob Jensens Tricotagefabrik er grundlagt i Aaret 1893 af Jacob Jensen og fik ved Starten Lokaler i Gaarden „Birkelyst" i Birk. Forholdene var beskedne; men Firmaet fik alligevel snart fast Grund under Fødderne. I 1894 indtraadte Grundlæggerens Svoger, C. J.

Lambrethsen, i Firmaet som Kompagnon, og dette fik da sit nuværende Navn, Jac. Jensen & Co. Fabrikant Lambrethsen, der døde i 1921, var en kendt og anset Mand indenfor sin Stand; i en Aarrække var han Formand for Danmarks Garn- og Trikotagehandlerforening. I 1910 indtraadte endvidere Knud Knudsen i

Firmaet, og samme Aar flyttedes Fabriken til Hammerum, hvor man overtog den af Firmaet Iver Nielsen & Co. tidligere drevne Virksomhed. Denne udvidedes efterhaanden, flere Tilbygninger opførtes, og som Drivkraft anvendtes Elektricitet allerede paa et tidligt Tidspunkt under Elektricitetens Indmarch i Danmark. I

1924 nedbrændte Fabriken, og samme Aar opførtes den paany, hvorefter Arbejdet fortsattes faa Maaneder efter.

Skal man sige noget særligt karakteristisk om Jac. Jensen & Co.s Forretning, da maa det være, at stadig Vækst har været over den, og at Ledelsen til enhver Tid har forstaaet at klare de Skær, der kunde dukke frem. Efter Lambrethsens Død overtoges hans Part i Firmaet af de to andre Indehavere, og i Fællesskab ledede de Virksomheden videre indtil Jacob Jensens Død i 1931. I 1933 overdrog Grundlæggerens Enke sin Andel til Fabrikant Knudsen, der altsaa nu er eneste Indehaver. Her kan det tilføjes, at Knudsen har den Glæde at se flere af sine Sønner som Medarbejdere paa Fabriken med Henblik paa engang at kunne løfte Arven efter deres Fader.

Knud Knudsen er født den 28. December 1865 i Gjellerup Sogn og var i sine unge Dage Landmand. Senere gik han ved en Tilfældighed over til Murerfaget, og i sin Fritid syslede han med en lille Strikkemaskine. Hvad han producerede paa denne, sørgede han selv for at faa solgt. Efterhaanden gik han helt over i Trikotagebranchen, købte flere Maskiner og kom saa i 1910 ind i sit nuværende Firma. Knudsen er baade kendt og afholdt i videre Kredse. Han har haft mange Tillidshverv i Aarenes Løb, men helliger sig nu helt sin Forretning. En Tid var han Medlem af Gjellerup Sogneraad og har været Raadets Formand, ligesom han i nogle Aar varetog Kassererposten.

HAMMERUM TRIKOTAGEFABRIK
GRAVES NIELSEN

At Husflid, drevet med Kærlighed og Interesse, kan føre til Fabriksdrift og betydelig Omsætning, strækkende sig praktisk talt over hele Landet, er Hammerum Trikotagefabrik et straalende Bevis paa.

Fabrikant Graves Nielsen

Fabrikens Ejer, G. Nielsen, er kommen fra et Hjem, hvor Hjemmestrikning brugtes meget, og hvor han fra Barnsben lærte at strikke, saaledes som saa mange Drenge fra smaa Hjem i hine Tider maatte lære det og gøre Gavn ved i hvert Fald at strikke deres egne Strømper. Hans Forældre lærte ham imidlertid mere end som saa. De satte ham ogsaa ind i en Strikkemaskines Finesser, idet de efterhaanden var komne ind paa mere systematisk Udnyttelse af deres Kunnen . . . ikke for intet boede de i Hammerum Herred. Og Sønnen, der gennem Aarene havde erhvervet sig fornødent Kendskab til Strikkemaskiner og Rundvæve, tog i 1921 Mod til sig og startede sin egen Virksomhed.

I Hammerum købte han en mindre Ejendom og lod i denne en enkelt Strikkemaskine installere. Af fremmed Hjælp havde han ingen, han arbejdede selv ved Maskinen, trofast hjulpet af sin Hustru og sin Datter, der tog fat, naar Faderen trængte til et Pusterum. Ka-

pital havde han heller ingen af; men han havde sin sejge Vilje og sin flittige Stræben at bygge paa. I Dag har han 35 Personer i sit Brød.

Det var i 1927, at den første Udvidelse maatte foretages. En rigtig Fabriksbygning blev rejst, og i denne blev installeret flere moderne Maskiner, saaledes at den lille Kapital, der var indtjent i de forløbne Aar, fik Lejlighed til at kaste af sig, hvad den formaaede. I 1929 tilbyggedes yderligere en Fløj, og Hammerum Trikotagefabrik staar nu fuldtud paa Højde med Tidens Krav. Fabriken arbejder ved Hjælp af en Række moderne Motor-Maskiner og Væve, og disse drives ved elektrisk Kraft. Hovedspecialiteten i Produktionen er

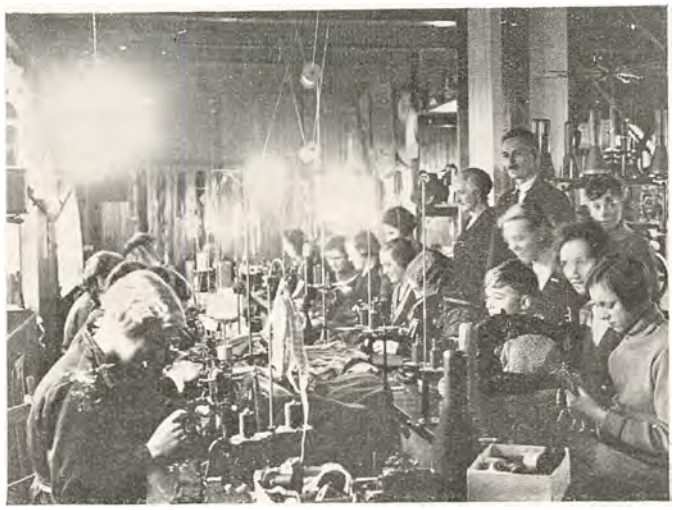

Systuen

Baby-Garniturer og Jumpers. Endvidere fremstilles finere Dameundertøj samt Kjoler og alt i vævede eller strikkede Varer under Trikotagebranchen. Varerne sælges gennem Forhandlere Landet over, og de nyder et stedse stigende Ry for deres gode Kvaliteter.

Fabrikant G. Nielsen er født den 10. Maj 1884 i Tjørring. Nielsen helliger sig udelukkende sin Forretnings Trivsel og har jo altsaa den Glæde at se den blomstre over al Forventning.

JENSEN & STAMPE
TRIKOTAGEFABRIK — HAMMERUM

Det nu saa kendte og ansete Firma, Jensen & Stampe, Trikotagefabrik, Hammerum, er grundlagt i Aaret 1870 af Iver Nielsen, der anlagde sit Strikkeri i Agerskov i Gjellerup Kommune. Nogle Aar senere optog Nielsen sin Svigersøn, Karl Okkels, i Firmaet som Kompagnon, og i 1894 tiltraadte yderligere Iver Stampe. De tre i Forening drev nu Forretningen til omkring 1896. Karl Okkels trak sig da ud af Firmaet og begyndte selv en mindre Virksomhed i samme Branche. I 1900 blev Holger Jensen optaget som Kompagnon i Forretningen. Videre har blandt Firmaets Indehavere været Chr. Jensen, som indtraadte 1905 og var Medindehaver til sin Død i 1928. Nu ledes Virksomheden af Holger Jensen og Iver Stampe, og den er i Tidens Løb vokset sig saa omfattende, at den nu raader over en Arbejdsstyrke paa ca. 50 Personer. Jensen & Stampes Trikotage foretrækkes mange Steder som det bedste af det bedste i sit Prislag.

Fabrikant Holger Jensen

Fabrikant Ivar Stampe

I Aarene 1917—18 opførtes den nuværende Fabriksbygning, og de gamle Bygninger anvendes væsentligst som Lagerrum. Der er ogsaa betydelige Lagerlokaler i de nye Bygninger, hvis Maskinanlæg efterhaanden er gjort saa tidssvarende, som tænkes kan. Allerede i 1906 installeredes elektrisk Kraft, hvilket dengang var temmelig epokegørende, og siden den Tid har man udelukkende kørt ved Elektricitet.

Fabrikant Holger Jensen er født den 2. Oktober 1866 i Blaahøj, Sdr. Omme. Paa sin Egn er han en kendt og afholdt Mand. Han har været Formand for Elektricitetsværket fra dets Tilblivelse i 1905, det første Værk i sin Art i Hammerum Herred. I 1913 blev Iver Stampe Formand i Elektricitetsværket, han har ligeledes været Formand for det stedlige Sogneraad og for Hjælpekassen. Siden 1925 har han været Medlem af Bestyrelsen for Herning Handels- og Landbrugsbank, saa man ser, at hans Bys- og Sognebørn har forstaaet at værdsætte hans Indsigt og Arbejdskraft samt hans store Interesse for Egnens Ve og Vel.

Fabrikant Iver Stampe er født den 2. Maj 1867 i Noe ved Ringkøbing.

NIELS LARSENS TRICOTAGEFABRIK
HAMMERUM

Grundlæggeren, Fabrikant Niels Larsen

Fabrikant Otto Larsen

Trikotagefabrikant Niels Larsen begyndte i sin Tid sin Karriere med at vandre med Uldsækken paa Nak-

ken. Senere fik han et lille Landbrug, som han passede, indtil han i 1872 under meget smaa Forhold paabegyndte Fremstilling af Uldvarer, og derved lagde Grunden til den Fabrik, der i Dag staar med en fast Arbejdsstyrke paa ca. 35 Personer.

Niels Larsen arbejdede i sin Fabrik fra Morgen til Aften og undertiden det meste af Natten ogsaa. Derved lykkedes det ham at arbejde sig fremad, støt og roligt, som det sømmer sig den sejge Jyde, og da han døde i 1914, kunde han med Sindsro overlade det Værk, han havde skabt, til Sønnen Otto, der er den nuværende Indehaver.

Grundlæggeren, Niels Larsen, var født den 24. August 1846 i Karup. Ved Hjælp af Kursusophold i Hovedstaden satte han sig ind i Trikotagefabrikationen, ligesom han søgte videregaaende Uddannelse i Praksis, efter at han havde faaet sit første Strikkeri stablet paa Benene.

Han var Medlem af Sogneraadet og Medlem af Bankraadet for Herning Handels- og Landbrugsbank i Herning. Endvidere var han Medlem af det stedlige Menighedsraad og af Bestyrelsen for Børnehjemmet „Gamle Minder".

Den nuværende Indehaver, Fabrikant Otto Larsen, der er født den 14. Juli 1893 i Hammerum, fører Virksomheden videre efter de Linier, der var optrukne af

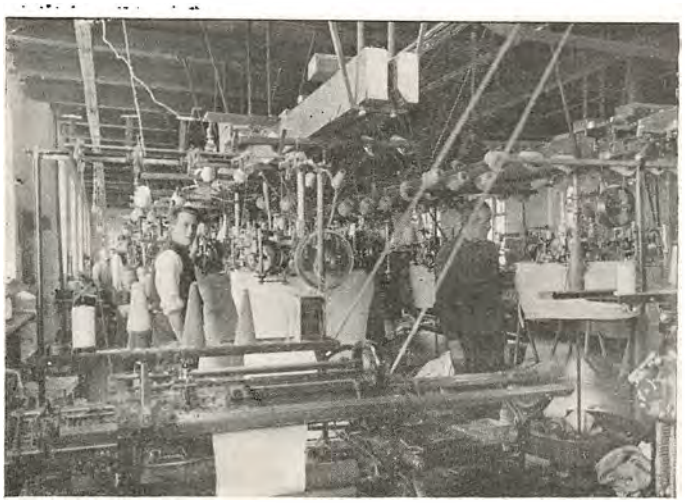

Faderen. I 1917 lod han nye Fabriksbygninger opføre, og ligeledes har han efterhaanden faaet Maskinanlægget fornyet, saaledes at der under hans Ledelse er sket yderligere Fremgang i Bedriften. Sin Dygtighed har han arvet efter Faderen, hos hvem han ogsaa rent praktisk er oplært. Dertil kommer, at Otto Larsen har foretaget flere Studierejser til Udlandet, hvorved han har indhøstet gode Erfaringer og nye Impulser.

BAGERMESTER M. CHRISTENSEN
HAMMERUM

Bageriet er grundlagt i Aaret 1920 og har gennem Aarene været i forskellige Ejeres Besiddelse.

Den nuværende Indehaver, M. Christensen, købte Forretningen i Aaret 1932. Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler, og ved Overtagelsen var der saa godt som ingen Omsætning, men det lykkedes dog ret snart Christensen at drive Forretningen betydeligt i Vejret.

I Bageriet raades over en dobbelt Strømmen-Ovn med Herd-Udtræk. Her beskæftiges daglig 2 Personer, medens der i den tilhørende mindre Butik ogsaa beskæftiges 2 Personer.

Bageriet fremstiller alt under Faget hørende, men en ganske særlig Specialitet haves i Fremstilling af Kransekager, for hvilket Produkt Christensen er kendt i Miles Omkreds; det skal saaledes blot nævnes, at der i den korte Tid, der er forløbet, siden Christensen overtog Forretningen, alene er lavet 900 Kransekager — et Tal, der taler for sig selv.

Bagermester M. Christensen er født den 18. April 1907 i Hobro og har faaet sin Uddannelse ved Faget.

VESTJYDSK BORD- OG MØBELFABRIK
v. A. C. JENSEN — TARM

Den danske Møbelindustri staar meget højt. I hver Købstad findes flere Møbelfabriker, og i hver Stationsby Landet over findes mindst een Fabrik. Enten maa Markedet være stort nok til dem alle sammen, eller ogsaa er Konkurrencen ualmindelig haard. Ogsaa i Tarm findes en Fabrik, Vestjydsk Bord- og Møbelfabrik. Det er en Virksomhed i Fremgangens Tegn, og den klarer sig i hvert Fald godt i Konkurrencen.

Møbelfabrikant A. C. Jensen

Fabriken er en forholdsvis ny Virksomhed, idet den er grundlagt i 1926 af den nuværende Indehaver, Fabrikant A. C. Jensen, der flere Gange har maattet udvide og nu raader over et Værkstedsareal paa ca. 300 Kvadratalen. Her findes baade et moderne Maskinsnedkeri med de fineste Maskiner og en Damplimeovn og et

stort Samlerværksted, altsammen opvarmet med Centralvarme. Fabriken, der nu beskæftiger 6 Mand, fremstiller væsentligst Egetræs Spisestuer, Spiseborde, Skriveborde, Pynteborde og Bogskabe, som afsættes Landet over ved Hjælp af 2 Rejsende.

Fabrikant Jensen er født den 17. Februar 1900 i Elling og har en grundig Uddannelse som Snedker. Han har bl. a. arbejdet en Tid i Norge.

H. SØNDERBY & CO.
MØLLESTENS- & MASKINFABRIK — TARM

Indenfor Møllestensindustrien her i Landet indtager H. Sønderby & Co.s Møllestens- og Maskinfabrik i Tarm en fremtrædende Plads. Fabriken, der er grundlagt i 1904, var oprindelig anlagt som Møllebyggeri og Møllestensfabrik, idet Fabrikant Sønderby er uddannet som Møllebygger, men efterhaanden har Udviklingen ført med sig, at Produktionen udelukkende blev baseret paa Fremstillingen af Møllesten samtidig med, at man optog Fabrikationen af smaa Kværne til Landbrug, og Fabriken er nu blevet saa stor en Specialvirksomhed, at man i normale Tider aarlig fremstiller ikke færre end ca. 5000 Stene og 3—400 Kværne i alle Størrelser, og som afsættes over hele Landet gennem egne Repræsentanter.

Fabrikant Sønderby

Fabriken, der ogsaa indenfor Industrilivet i Tarm er en betydelig Virksomhed, beskæftiger daglig 15—20 Personer, alt efter, hvor stor Efterspørgslen er. Fabriksbygningerne opførtes samtidig med Grundlæggelsen, men blev senere udvidet adskillige Gang og strækker sig nu over et Areal paa 4—5 Skæpper Land.

Foruden Støberiet raader man over et stort Maskinsnedkeri og et anseligt Maskinværksted.

Som et Bevis for, hvilken fremskudt Stilling Fabrikant Sønderby indtager i Haandværker- og Industrikredse i den driftige vestjyske Stationsby, kan det nævnes, at han bl. a. er Formand for Tarm Haandværker- og Industriforening og Medlem af Bankraadet i Tarm og Omegns Bank.

K. ATTERMANN & SØN'S
MØBELFABRIK — TARM

Overalt i Landet, hvor man bliver budt Plads i en saakaldt svensk Stol — Pindestole, som de kaldes i Fagsproget — kan man være saa nogenlunde sikker paa, at de er fabrikeret i K. Attermann & Søns Møbelfabrik i Tarm, der i adskillige Aar har fremstillet saadanne Stole og har været oppe paa en aarlig Produktion af 6—7000 Stole, som er blevet afsat gennem Fabrikens Forhandlere i alle Egne af Landet.

Fabrikant Axel Attermann

Fabriken, der nu beskæftiger 6 Mand, er grundlagt i 1908 af Fabrikant K. Attermann som Stolefabrik. Senere udvidedes Fabriken til ogsaa at omfatte Fabrikation af Borde, og nu er den, som nævnt, specielt anlagt paa Fremstilling af disse Pindestole. De nuværende Bygninger er opførte i 1916, men har gentagne Gange maattet udvides. Værksteds- og Lagerarealet er nu paa ca. 1500 Kvadratalen. Bl. a. raader man over et komplet Mønster-Maskinværksted.

Fabriken drives nu af Fabrikant K. Attermanns Søn, Fabrikant Axel Attermann, der er født den 1. Maj 1897 i Fredericia og oprindelig er uddannet som Drejer.

M. OLESENS AUTOMOBILHANDEL
TARM

M. Olesens Speciale er Salg af nye Fordvogne. — Autorisationen som Fordforhandler fik han i 1923, og han har siden da gennemsnitlig haft et Salg af ca. 40—65 nye Vogne aarligt. Salget af brugte Vogne ligger betydeligt højere.

Automobilhandler M. Olesen

Firmaet er grundlagt i Aaret 1919 som mekanisk Værksted, og Værkstedet indrettedes i et mindre Lokale bag Hotellet i Tarm. I 1923 flyttedes Virksomheden til Storegade til mere moderne Lokaler, og Aaret efter udvidedes paany, idet Olesen købte egen Ejendom. Stadig var der Fremdrift i Forretningen, og det varede ikke længe, før ogsaa Naboejendommen maatte købes. I 1927 byggedes Udstillingslokale og Kontorer, og i 1929 lagdes en Etage til — til Beboelse. I 1931 købtes en Grund bagved de før erhvervede Ejendomme, hvorpaa der opførtes et nyt Værksted og Hal til brugte Vogne.

M. Olesens Automobilhandel er nu kendt af alle Mennesker paa Egnen. Hans Udstillingslokaler er hypermoderne med 2 store Vinduer og med Plads til 5 Vogne. Værkstedet er forsynet med alle moderne og tidssvarende Maskiner, og det er saa stort, at der kan arbejdes paa 8 Vogne ad Gangen. Ved Siden af Værkstedet findes en kombineret Vaske- og Smørehal med automatisk Løfter. Desuden forefindes Hal til brugte Vogne, og i den kan 16 Vogne staa paa Række og Rad.

Endelig raades over et Reservedelslager, og ialt er 12 Personer beskæftiget i M. Olesens Automobilhandel.

Olesen er Reparatør af alle Slags Vogne, og ved Siden heraf har han Udsalg af Gummi, Reservedele, Olie og Benzin. Han er selv uddannet som Mekaniker og er derfor i Stand til nøje at følge med i enhver Gren af Virksomheden.

Automobilhandler Olesen er født den 1. Maj 1896 i Horne.

FOERSOM TEGLVÆRK
PR. TARM

Foersom Teglværk pr. Tarm Station er grundlagt omkring Aaret 1875 af Teglbrænder Albert Christensen, Teglværket anlagdes med Højovn og virkede iøvrigt ved Haandkraft. Det var saaledes en komplet Modsætning til det nuværende højst moderne Foersom Teglværk, hvor der bl. a. er en saa snild Indretning som et Transportbaand, der fører Stenene fra Maskinerne til Ovnen. Dette Transportbaand er vist nok det eneste Teglværks-Transportbaand i Jylland.

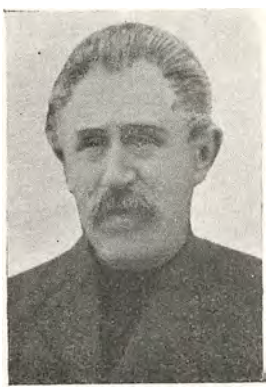

Teglværkets Stifter, Albert Christensen

Albert Christensen ledede Firmaet indtil sin Død i 1918. Han efterfulgtes af sine to Sønner, M. Christensen og L. A. Christensen, der i Fællesskab ejer Bedriften. — Denne ledes dog nu af M. Christensen alene, idet Broderen ogsaa er Ejer af et andet Teglværk, hvor han har nok at gøre.

I Foersom er Højovnen allerede for mange Aar siden blevet afløst af en Ringovn; det skete paa et saa tidligt Tidspunkt som omkring 1897. Omtrent samtidig installeredes en Række Maskiner, saaledes at der kunde fremstilles saavel maskin- som haandstrøgne Sten. I Tidens Løb er der desuden oparbejdet en stor Fabrikation af Drænsrør, som fabrikeres i Størrelser paa indtil 6 Tommer. Enkelte Aar har den samlede Produktion af Sten og Rør været helt oppe paa 3 Millioner Stk. I 1933 fremstilledes 1¼ Million Sten og ca. 300,000 Rør, altsaa ialt op imod 2 Millioner Stk.

Til Teglværket hører et Areal paa omkring ved 40 Tdr. Land, der drives som Landbrug. Paa Arealet findes store Mængder af Blaaler og Rødler, dog mest af Blaaleret, af hvilket der synes at være uudtømmelige Forraad. Den samlede Arbejdsstyrke er i Sæsonen paa 23 Mand.

I 1929 brændte en Del af Bygningerne, nærmest Ovnskuret. Dette blev saa genopført i moderne Skikkelse, og Værket staar i enhver Henseende paa Højde med Tidens Krav. Dets Kundekreds findes væsentligst i Oplandet.

Teglværksejer Mads Christensen er født den 6. Februar 1890 i Foersom og er oplært hos Faderen. Denne var en dygtig Læremester, og Sønnen blev sat grundigt ind i alle Grene af Virksomheden. Han har til Dato ofret hele sin Tilværelse paa denne.

Teglværksejer Lauritz Albert Christensen er født i 1883 i Foersom og er uddannet hos Faderen. Han driver nu et Teglværk i Sydjylland.

ODDERUP TEGLVÆRK
PR. TARM

Odderup Teglværk, Postadresse Tarm, er grundlagt for mange Aar siden, antagelig omkring 1860. Der har i Tidens Løb været adskillige Ejere, bl. a. har Teglværket været lagt ind under en af de stedlige Gaarde. I 1927 købtes det af den nuværende Indehaver, J. M. Nielsen.

Den nye Ejer saa det straks som sin Opgave at faa Forretningen lagt ind under tidssvarende Former. I 1928 lod han saaledes en Ringovn opføre. Som Drivkraft anvender han en Petroleumsmotor paa 25—30 HK. Hans Arbejdsstyrke er i Sæsonen paa 8 Mand, og Værkets Produktion under hans Ledelse ligger paa omkring 700,000 maskinstrøgne Sten; desuden fabrikeres der Drænsrør paa op til 4 Tommer. Endelig ser det ud til, at der kan gøres en lukrativ Forretning med Urtepotter. I Aaret 1933 er der paa Værket gjort Forsøg med Fabrikation i større Stil af denne Vare, og da Le-

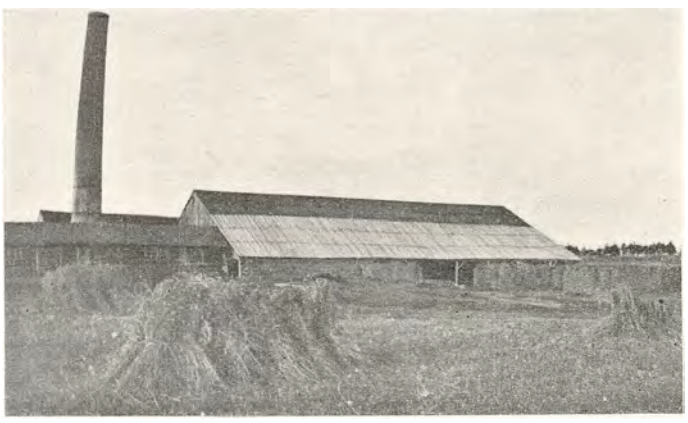

Odderup Teglværk

ret aabenbart egner sig godt dertil, er det Meningen at gaa videre ad den Vej nu.

Det til Odderup Teglværk hørende Areal er kun paa 2½ Td. Land. Men der findes paa Arealet Ler i store Mængder; desuden haves der Ler-Ret andre Steder.

Teglværksejer Jakob Martin Nielsen er født i 1885 i Rosted Sogn pr. Sakskøbing. Fra sin tidligste Ungdom er han uddannet ved Branchen, bl. a. har han i 15 Aar været Teglmester paa Knapstrup Teglværk.

ULFBORG KONTROLHØNSERI

Den nuværende Indehaver af Ulfborg Kontrolhønseri har overtaget dette i Aaret 1933 og driver det som et fuldt moderne Hønseri, hvis Hovedbasis er Salg af Eksportæg samt Salg af daggamle Kyllinger og Rugeæg.

Hønseriejer Niels P. Petersen

Paa Hønseriets Grund ligger et stort Hønsehus med Plads til ca. 1500 Høns. Bestanden var i 1933 ca. 800 Stk. hvide Italienere. Af disse 800 var de 500 1-aarige Dyr, de øvrige ældre Høns. Andre Racer end denne Italienerstamme avles ikke.

Bestanden fornyes og Salgsdyrene fremskaffes ved Hjælp af en Motor-Rugemaskine, der kan tage 4000 Æg. Saavel til Kyllinger som til Hønsene findes Løbegaarde, og der raades over et Kyllingehus med Plads til 2400 Kyllinger. I samtlige Huse er indlagt Centralvarme, saa Dyrene har det lunt og godt baade Sommer og Vinter.

Hønseriejer Niels P. Petersen er født den 27. Oktober 1897 i Fole i Sønderjylland og er fra Ungdommen af uddannet ved Faget.

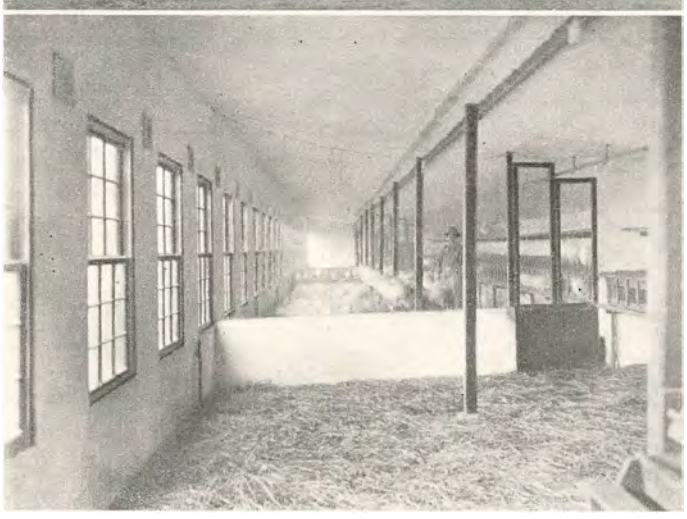

KØBMAND HILBERT NIELSEN
ULFBORG

Oprindelsen til ovennævnte Forretning er en Trælandel, der blev grundlagt af Indehaverens Fader, Lars Nielsen i Ulfborg for ca. 20 Aar siden. Sønnen, den nuværende Indehaver, Hilbert Nielsen, overtog Forretningen i Januar Maaned 1933, da Trælandelen blev nedlagt og en Kolonialforretning startedes. Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges og maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet. Til at besøge Kunderne raades over egen Vogn, der kører ud til faste Tider og Ruter. — Virksomheden har endvidere Depot for Kolding Slotsbryggeri.

Købmand Hilbert Nielsen

Købmand Hilbert Nielsen, der i sin Forretning beskæftiger 2 Personer, er født den 22. September 1909 i Ulfborg og er uddannet hos Købmand Thorstensen i sin Fødeby, hvorefter han arbejdede forskellige Steder rundt i Landet, indtil han etablerede sig.

JENS AASTRUP
MANUFAKTURFORRETNING — ULFBORG

Ovennævnte Forretning er grundlagt af den nuværende Indehavers Fader, H. J. Aastrup, i Aaret 1897, i den Ejendom, hvori Virksomheden endnu har til Huse, idet Grundlæggeren opførte Bygningen ved Starten. Forretningen blev grundlagt som Manufakturhandel; men senere gik man over til at benytte Magasin du Nord som Hovedforbindelse, hvilket stadig er Tilfældet.

Sønnen, den nuværende Indehaver Jens Aastrup, overtog Forretningen den 1. September 1933 og fortsatte Driften efter samme gode Principper som sin Fader. Forretningen har Eneforhandling af alle Varer fra Magasin du Nord samt af Naumanns Symaskiner.

Endvidere forefindes særskilt Afdeling for Damekonfektion, ligesom der er en „en gros" Afdeling for Oplandets Kundekreds, som besøges af den tidligere Indehaver af Virksomheden, der berejser Oplandet.

Jens Aastrup, der i sin Forretning beskæftiger 2 Personer, er født den 14. December 1903 i Ulfborg og har faaet sin Uddannelse ved Manufakturbranchen.

Jens Aastrup er Medlem af Bestyrelsen for Borger- & Haandværkerforeningen og Medlem af Bestyrelsen for Idrætsforeningen.

BERTELSEN & ERIKSENS
MALERFORRETNING — ULFBORG

Malermester Chr. Bertelsen

Malermester C. Eriksen

I Aaret 1921 paabegyndte Bertelsen og Eriksen deres Virksomhed i lejede Lokaler, beliggende paa den modsatte Side af Gaden, hvor Virksomheden nu er beliggende.

Da Ejendommen imidlertid nedbrændte i Aaret 1929, købtes den nuværende Bygning, hvor der i Bagbygningen er indrettet store, lyse Værkstedslokaler.

Virksomheden drives som Malerforretning, og der udføres alt under Faget hørende Arbejde samt Cyklelakering. Som en særlig Specialitet drives Ducolakering af Automobiler og Møbler, hvortil er installeret et tiptop moderne Sprøjteanlæg.

Det er lykkedes Indehaverne ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges. Det skal endvidere nævnes, at Firmaet har udført en stor Del af Malerarbejdet paa Sognets offentlige Bygninger, og der beskæftiges til Stadighed 2—4 Personer.

Chr. Bertelsen, der er født den 7. December 1891 i Tim, har faaet sin Uddannelse ved Faget.

Carl Eriksen er født den 5. Januar 1899 i Staby og er ligesom sin Kompagnon uddannet ved Faget.

INSTALLATØR N. SCHOU
ULFBORG

Installatør Schou etablerede sig i Ulfborg i Aaret 1924, i et lejet Værksted, hvor han til at begynde med selv udførte alt Arbejdet alene.

Installatør N. Schou

Støt og roligt er Forretningen imidlertid gaaet fremad, og det er lykkedes ham ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen betydeligt frem, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Det skal saaledes nævnes, at Schou er autoriseret indenfor Ringkøbing Amts Højspændingsanlæg, og Schou har desuden udført mange store Installationsarbejder i Aarenes Løb, saaledes skal nævnes Hovedskolen for Ulfborg, Sdr. Nissum Kirke og 30 private Gaardværker, Gl. Ulfborg Mejeri med eget Værk. Endvidere har Schou alle Installationerne for D. S. B. ved Ulfborg Station.

Installatør N. Schou, der er født den 30. Maj 1898 i Holstebro, har faaet sin Uddannelse som Elektriker og bl. a. arbejdet som Montør i 3 Aar hos Siemens Schuckert i København.

EINAR PETERSEN
KONTANTFORRETNINGEN — ULFBORG

En i Ulfborg kendt og anset Forretning er ovennævnte, der er paabegyndt af Købmand P. Bollerup i Aaret 1895 som Manufaktur- og Herreekviperingsforretning. Grundlæggeren drev Forretningen indtil 1911,

da den overtoges af Købmand Søren Robert Petersen, som fortsatte indtil 1918—19, hvorefter Forretningen blev drevet af forskellige Indehavere, indtil den 27.

Marts 1927, da den nuværende Indehaver Einar Petersen købte saavel Forretning som Ejendom. Forretningen drives stadig som Manufakturforretning med Handel af Manufaktur, Sengeudstyr, Trikotage samt Herreekvipering. Iøvrigt drives Virksomheden som Kontantforretning.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og dygtigt Arbejde at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Einar Petersen, der i sin Forretning beskæftiger 2 Personer til Stadighed, er født den 16. Juli 1904 i Nees pr. Vemb og har faaet sin Uddannelse i Manufakturbranchen hos Georg Romlund i Ringkøbing, senere havde han Ansættelse hos Anthon Chemnitz, Klokkeholm og Vilh. Frederiksen i Hvidbjerg, indtil han som 23-aarig etablerede sig som selvstændig.

Einar Petersen er Medlem af Bestyrelsen for Borger- og Haandværkerforeningen, Medlem af Bestyrelsen for Tennisklubben, Medlem af Vandværkets Bestyrelse og Kasserer for Brolægningsudvalget.

VEMB ÆGFORRETNING OG KONTROLHØNSERI

Vemb Ægforretning er grundlagt i Aaret 1926, den 1. Oktober, og den startedes med Eksport for Øje. Æggene opkøbes i Omegnen, og det er ikke smaa Partier, der aarligt forsendes herfra.

Umiddelbart ved Ægforretningen ligger Kontrolhønseriet; begge Dele ledes og ejes af Eksportør A. Andersen, der er en kyndig Mand paa sit Felt. Hønseriet er stort, smukt og moderne indrettet. Det har Plads til 3000 Høns, og hele Bestanden bestaar af hvide Italienere. Det ser flot ud, naar alle de mange hvide Høns „befolker" Løbegaardene, og da hele Hønseriet, der ligger i Udkanten af Byen, er overordentlig velholdt og pyntet, betyder det absolut en Skønhedsvinding for Egnen.

Eksportør A. Andersen

Hønseriet raader over to Rugemaskiner, en til 10,000 Æg og en til 6000 Æg. Der udruges omkring ved 45,000 Kyllinger aarligt, og en Del af disse sælges til Eksport; Hovedmængden gaar dog til København, hvor mange Aftagere har lært at skatte de gode og sunde Varer, der kommer fra Vemb. Kyllingerne har deres eget store Hus, 66 × 12 Alen, hvor der er Plads til 7000 Kyllinger ad Gangen, og desuden har de Løbegaarde at opholde sig i. Det samlede Areal for Hønsegaarde, Kyllingegaarde og de specielle Løbegaarde andrager ikke mindre end 5 Tdr. Land. Det største Hønsehus er 206 ×

Ægforretningen

12 Alen, og det er forsynet med Transportbaand til Udbringning af Foderet samt til Fjernelse af Gødning. Alt er hypermoderne indrettet, og Bedriften som Helhed regnes for at være det bedst indrettede Hønseri i Danmark. Det kan tilføjes, at det er forsynet med en selvstændig Foderblandingsafdeling, og at det til Stadighed giver Beskæftigelse til 16—18 Personer, Ægforretningen iberegnet.

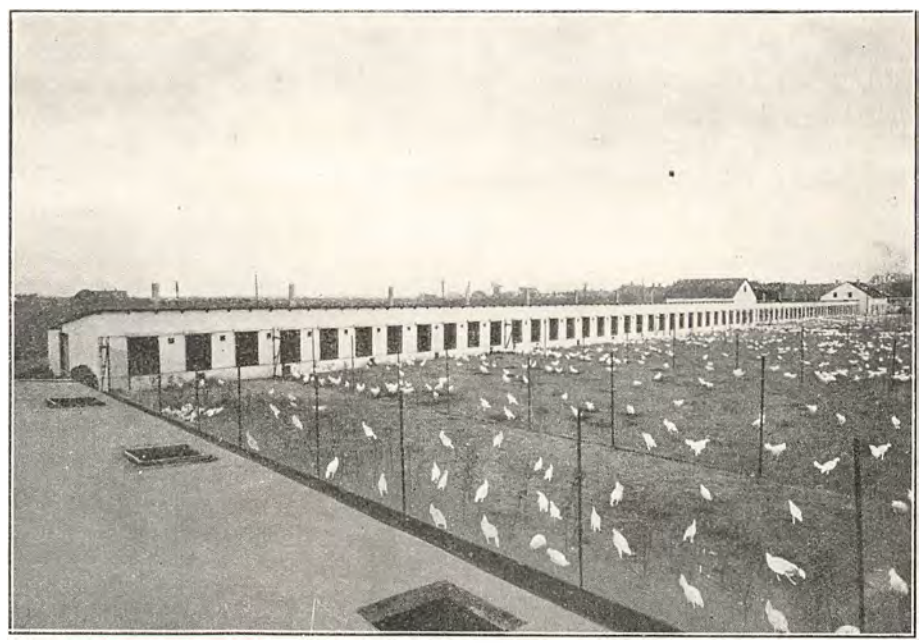

Kontrolhønseriet

Der er i 1933 plantet 400 Frugttræer paa Hønseriets Grund, saa der bliver med Tiden en rigtig god Frugtplantage.

Eksportør A. Andersen, Forretningens Ejer, er født den 7. September 1880 i Tvis. Han er oplært i Ægeksportbranchen samt ved Hønserier, og han omfatter sin Gerning med aldrig svigtende Interesse.

INSTALLATØR A. SCHUBERT
VEMB

Installatør A. Schubert

A. Schubert begyndte som selvstændig i 1929, idet han den Gang købte Elektriker Anthon Andersens Praksis i Vemb.

Schubert aabnede samtidig et Butiksudsalg i Byen med Salg af alle elektriske Artikler samt Radio, og det er saaledes lykkedes for Indehaveren at drive den ret godt frem. Foruden alle elektriske Installationer i Byen har Schubert tillige Tilsyn og Reparation af De danske Statsbaners Anlæg i Vemb. — Autoriseret Installatør A. Schubert, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den

10. Oktober 1902 i Nørre Felding ved Holstebro og har faaet sin Uddannelse i Faget og som udlært arbejdet flere Steder i Landet.

Schubert er i den lokale Motorklubs Bestyrelse.

A. C. MORTENSENS EFTF.
CHR. ASTRUP — VEMB

Det var under ret beskedne Forhold, Købmand A. C. Mortensen i Aaret 1902 startede ovennævnte Forretning.

Forretningen, der af Mortensen blev drevet indtil 1932, da den nuværende Indehaver, Købmand Chr. Astrup, overtog den, drives som blandet Købmandshandel med Salg af Kolonial, Isenkram, Korn og Fo-

derstoffer samt Brændsel, og den er i Aarenes Løb arbejdet frem til nu at være en af Egnens største.

Det skal endvidere nævnes, at Forretningen har Eneforhandling i Byen fra flere kendte Firmaer som P. Wulff's Cigarer, C. H. Mønster og Søns Vine samt Karensmølles Fabrikater.

Bygningen, Forretningen har til Huse i, er ombygget og udvidet i Aaret 1919. Forretningen beskæftiger 4 Personer.

Købmand Chr. Astrup, der siden Overtagelsen ikke alene har formaaet at bibeholde den gamle Kundekreds, men ogsaa at føje en ny til, er født d. 25. Marts 1910 i Holstebro, hvor han i Firmaet Schous Eftf. har udstaaet sin Læretid, hvorefter han for yderligere at dygtiggøre sig en Tid opholdt sig i London, endvidere har han frekventeret den jydske Handelshøjskole i Aarhus.

GULDSMED M. K. BARSLUND
VEMB

Det var nuværende Tømmerhandler K. K. Jensen, der i Aaret 1900 startede ovennævnte Forretning.

Forretningen, der ved Starten udelukkende blev drevet som Urmagerforretning, er siden udvidet til ogsaa at omfatte Salg af Optik, Guld- og Sølvvarer, ligesom der er tilknyttet et 1. Kl.s Værksted.

K. K. Jensen drev Forretningen til Aaret 1931, da den overtoges af nuværende Indehaver, M. K. Barslund, og det er denne, som siden Overtagelsen har udvidet Forretningen, der iøvrigt er den eneste af sin Art paa Pladsen.

Guldsmed M. K. Barslund, der er født den 11. Januar 1901 i Esbjerg, har faaet en god og alsidig Uddan-

nelse i Branchen. Han er udlært som Urmager og Guldsmed og har for yderligere at dygtiggøre sig taget Kursus i Optik.

Inden Købet af sin nuværende Forretning drev Barslund en Tid et Reparationsværksted i Esbjerg.

VEMB MÆRKEFABRIK
v. G. QVISTGAARD

Ovenstaaende Firma er grundlagt af Indehaveren G. Qvistgaard i Aaret 1929 i lejede Lokaler. I 1933 paabegyndtes Fabrikation af Øremærker til Eksportkreaturer, og Firmaet har Konsignation paa dette. Mærkerne, som tidligere er blevet fremstillede i Tyskland, afsættes til Veterinærdirektoratet. Maskinerne er fremstillede paa Bestilling i Tyskland, men de forskellige Standsejern fabrikeres paa eget Værksted. I nær Fremtid paabegyndes Fremstilling af Patentbukseknapper, og der kommer da yderligere 5 Personer i Arbejde foruden de i Forvejen 8 ansatte. Om Sommeren beskæftiges ydermere 3 à 4 Svende til Bygningsarbejde. Siden 1931 har Qvistgaard udført alt Blikkenslagerarbejdet paa Rugemaskinen „Primula" fra Bøvlingbjerg Rugemaskinfabrik.

Fabrikant G. Qvistgaard

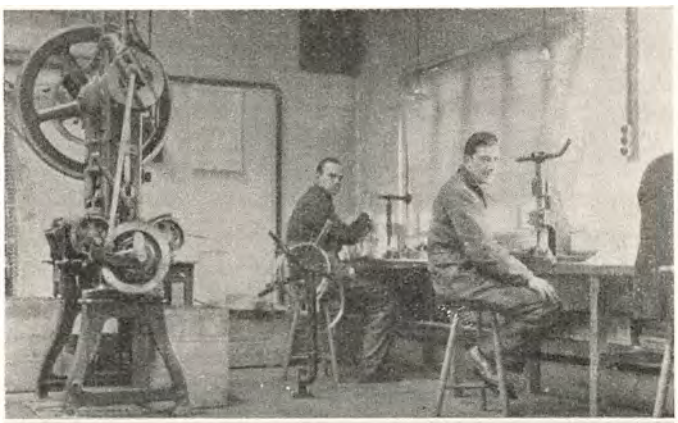

Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de relativt faa Aar, der er forløbet siden Starten, at drive Virksomheden frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes Qvistgaard ogsaa i Fremtiden at bevare det gode Ry, Fabriken efterhaanden har vundet sig.

Fabrikant G. Qvistgaard, der er født den 7. December 1907 i Vemb, har faaet sin Uddannelse som Blikkenslager og er autoriseret som saadan.

VEMB AUTOMOBILVÆRKSTED

Skønt af ret ny Dato er Vemb Automobilværksted kendt over det ganske Land. Indehaveren, Mekaniker Harald Nielsen, paabegyndte Virksomheden i Aaret 1925.

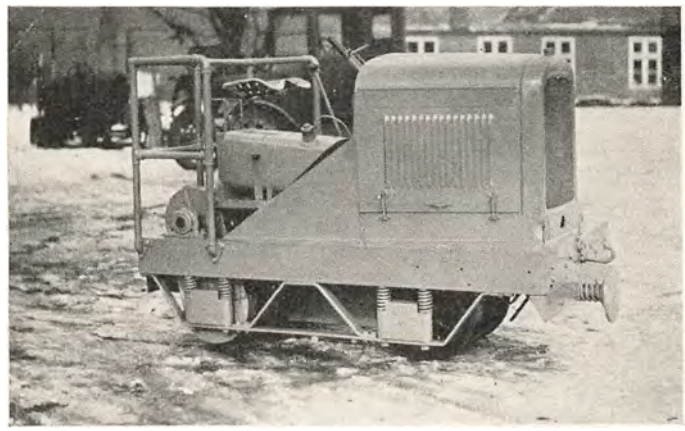

Værkstedet, der har til Huse i lejede Lokaler, er forsynet med alle nødvendige og moderne Maskiner og udfører alt under Faget hørende Arbejde, ligesom der er tilknyttet en Afdeling for Opladning og Reparation af Akkumulatorer.

Naar Virksomheden allerede er saa godt kendt Landet over, skyldes det en Specialitet, som Harald Nielsen fabrikerer, og som han har høstet megen Anerkendelse for.

Harald Nielsen fabrikerer efter egne Tegninger benzindrevne Lokomotiver til Brug for Landets Teglværker, som bl. a. benytter dem til at trække op til 20 fuldt lastede Tipvogne, og der er ingen Tvivl om, at samtlige Landets Teglværker efterhaanden vil gaa over til denne Form for Trækkraft. I Virksomheden beskæftiges 3—4 Personer foruden Indehaveren.

Mekaniker Harald Nielsen er født den 15. April 1901 i Skive. Han er uddannet som Mekaniker og har for yderligere at dygtiggøre sig gennemgaaet Chevrolets Serviceskole i København.

Det skal endvidere nævnes, at Værkstedet er autoriseret som Chevroletreparationsværksted.

SØSTRENE NIELSEN
MANUFAKTURHANDEL — VEMB

I Aaret 1913 paabegyndte de to Søstre Nielsen en Manufaktur-, Trikotage- og Konfektionsforretning i Vemb og drev denne sammen i 10 Aar indtil 1923, da den ene af Søstrene udtraadte af Forretningen, og den

anden Søster, Frk. R. Nielsen, har siden fortsat som Eneindehaver.

Forretningen har til Huse i de samme Lokaler som ved Starten, men det er lykkedes Indehaveren at drive Forretningen frem til den nuværende gode Position,

ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og man beskæftiger nu 2 Personer i Forretningen.

Frk. R. Nielsen har faaet sin Uddannelse ved Manufakturbranchen dels hos sin Fader, dels andre Steder i Landet.

KAJ LARSEN
KOLONIAL- & DELIKATESSEFORRETNING VEMB

2 Aar inden Kaj Larsen etablerede sig i Vemb, drev han en Kolonialforretning i Mern fra 1917—19. Sin nuværende Virksomhed startede han i 1919, og den drives som Kolonial- og Isenkramforretning. Det er en af de smukkeste Forretninger indenfor sin Branche i Vemb, og der handles foruden med Kolonial og Isenkram med Øl, idet Forretningen har Depot for Tuborgs Fabriker og De forenede Bryggerier, endvidere haves Oplag for A/S Den danske Margarinefabrik i Slagelse og Eneforhandling for Trifoliums Frø; som man ser alle Varer fra anerkendte Fabriker. Det er da ogsaa lykkedes Larsen ved et dygtigt og energisk Arbejde

at drive sin Forretning frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der beskæftiges nu 2 Personer foruden Indehaveren i Virksomheden.

Købmand Kaj Larsen, der er født den 17. Januar 1894 i København, har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen hos A. C. Mortensen i Vemb, hvorefter han en Tid arbejdede hos R. Grønvolds Eftf., Præstø.

Kaj Larsen er Medbestyrer af Holstebro Banks Afdeling i Vemb og Medlem af Bestyrelsen af „Den personlige Friheds Værn".

ØSTERGAARD & NIELSEN
BISTADEFABRIK — VILDBJERG

Firmaet Østergaard & Nielsen i Vildbjerg lagde i 1932 ud med en Fabrikation en gros af moderne Bistader. Denne Fabrikation slog an. Bistaderne er hidtil solgte baade en gros og en detail, og det maa siges til Firmaets Ros, at de er lavede saa godt, at de anbefaler sig selv fra Sted til Sted. Sidste Aar fremstilledes ikke

Bistadefabriken

mindre end ca. 550 Bistader. Ved Siden heraf er optaget Fabrikation af Skrivemaskineborde til Kontorbrug. Ogsaa paa dette Felt vinder Østergaard & Nielsen sig efterhaanden mange Aftagere.

I Firmaets store og lyse Værksteder er der installeret en Række moderne Maskiner, specielt beregnet paa den forhaandenværende Produktions Art. Det er derfor saa nogenlunde ubegrænset, hvor mange enkelte Stykker der kan fremstilles aarligt. For Tiden er Arbejdsstyrken paa 6 Mand.

Virksomheden ledes af Fabrikant Viggo Østergaard, den ene af de to Indehavere. Fabrikanten er født den 25. September 1894 i Tjørring og er uddannet som Tømrer og Bygningssnedker.

MØLTRUP TEGLVÆRK
v. J. BÆKGAARD JENSEN
TIMRING KIRKEBY PR. VILDBJERG

I Timring Kirkeby pr. Vildbjerg har der været drevet Teglværk i de sidste 60 Aar, nemlig det saakaldte Møltrup Teglværk. Der har været flere forskellige Ejere indtil 1901, da Møltrup Gaard med tilhørende

Teglværk ved Tvangsauktion blev erhvervet af Faderen til den nuværende Indehaver, Proprietær A. P. Jensen. — Proprietær Jensen saa det som sin Opgave at faa Værket til at yde noget mere, end det tidligere havde gjort, og derfor moderniserede han det paa forskellig Maade. Bl. a. byggede han en Ringovn og indlagde i 1909 en 45 HK Sugegasmotor som Drivkraft, samt anlagde et Elektricitetsværk, som forsynede Timring By og Opland med Strøm til Lys og Kraft. Nævnte Elektricitetsværk overgik i 1920 til Andelsforetagende under Navnet: Timring Andels Elektricitetsværk, og flyttedes til Timring Kirkeby. — Aarligt producerede A. P. Jensen omkring ved 800,000 Sten.

Teglværksejer
Jacob Bækgaard Jensen

I 1918 overtoges Teglværket af Sønnen, J. B. Jensen. I den nye Ejers Tid er der yderligere kommet Gang i Foretagendet. Gassen blev i 1930 afløst af en 50—60 Hestes Benz Dieselmotor, og der fremstilles nu saavel maskin- som haandstrøgne Sten og Drænsrør paa op til 6 Tommer. Hvad Drænsrørene angaar, er man ydermere netop i Færd med at forandre det maskinelle Anlæg saaledes, at de kan fremstilles i enhver Størrelse, store eller smaa. Og hvad den samlede Produktion anbelanger, kan det konstateres, at den i 1933 var paa ialt 1,250,000 Stk. Normal Produktion er 1,700,000 Stk. Arbejdsstyrken er i Sæsonen paa op til 16 Mand. Alt dette er fyldestgørende Beviser paa, at J. B. Jensen er den rette Mand til at lede dette Teglværk.

Værkets Tilliggende er paa 13 Tdr. Land. 7 eller 8 Tdr. Land har et Underlag af Rødler eller Blaaler, aabenbart i nærmest ubegrænset Dybde.

Teglværksejer Jacob Bækgaard Jensen er født den 18. Oktober 1890 i Nøvling Sogn og er oplært ved

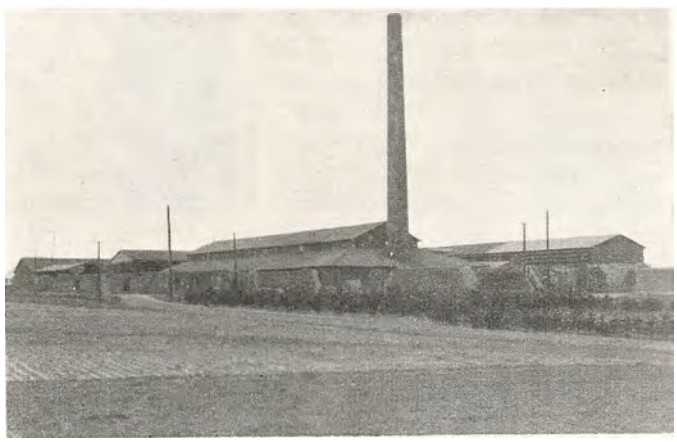

Landbruget. Hans Hu stod dog til Stenenes mystiske Verden, og da Lejligheden bød sig, gik han over i sin nuværende Stilling. Teglværksejeren er Formand for Timring Elektricitetsværks Bestyrelse og Medlem af Menighedsraadet.

VILDBJERG MØLLE

v. Fr. GREGERSEN

Vildbjerg Mølle i Vildbjerg er ikke nogen almindelig lille Landmølle, men en ret stor Forretning, der spiller paa flere Strenge. Forretningen er grundlagt i 1865 af Møller Niels Mouritsen, og den blev drevet af ham indtil 1890, da han overdrog den til sin Svigersøn, Laur. Krogh. I 20 Aar var Krogh Indehaver. I 1910 solgte han Møllen til M. Svendsen, og denne drev Virksomheden i 14 Aar. Det var i 1924, at den nuværende Ejer, Møller og Købmand Fr. Gregersen, kom til.

Møller Fr. Gregersen

I 1884 blev Mølleriet ødelagt af en Brand, men blev genopført i forbedret Form. Stuehuset blev nyopført i 1904, medens Baghus og Lagerbygninger er byggede i 1916. Der er Lagerplads til ca. 150 Tons Varer.

Selve Vindmøllen er i Stand til at formale 80 Tdr. Korn dagligt, og det samme er Tilfældet med en 30 Hestes Motor, der er installeret som Hjælpekraft. Det vil altsaa sige, at Mølleriet i Vildbjerg har en Kapacitet paa ikke mindre end 160 Tdr. Korn dagligt. Arbejdsstyrken er paa 4—5 Mand.

Vildbjerg Mølles Speciale er Rugsigtemel og dansk Flormel, og begge Dele finder god Afsætning i en større Omegn. Desuden drives naturligvis Formaling af Korn for Landmændene, og ikke mindst driver Fr. Gregersen Handel med Foderstoffer. Hans Omsætning paa dette Felt er paa ikke mindre end ca. 300,000 Kr. aarligt.

Møller Frederik Emil Ebbesen Gregersen er født den 25. Juli 1885 paa Naundrup Mølle ved Møldrup og er uddannet ved Faget. Han er forøvrigt en af Vildbjergs mest fremtrædende og agtede Borgere, Formand for Borgerforeningen og Vandværket. I 4 Aar har han været Medlem af Vildbjerg-Nøvling Sogneraad, valgt af Bylisten.

VILDBJERG MØBELFABRIK

Snedkermester A. Larsen aabnede i Novbr. 1905 i Vildbjerg et Snedkerværksted, hvis Formaal var at beskæftige sig med alt til Faget henhørende, Bestillingsarbejder o. lign. I 20 Aar drev han Forretningen paa denne Maade og skaffede sig en Mængde Forbindelser trindt omkring. I 1925 paabegyndtes ved Siden af Detailforretningen en Fremstilling en gros af Spiseborde, Smaaborde, Rygeborde o. lign., og denne en gros Forretning har efterhaanden næsten helt trængt det almindelige Snedkeri ud og er blevet det bærende Element i Virksomheden. Specialet har dog samtidig forandret sig i Retning af Smaaborde som for Størstedelens Vedkommende fremstilles i Eg, flammet Birk eller i kaukasisk Nøddetræ.

Fabrikant Anders Larsen

Der er saa stor en Produktion paa dette Omraade, at der i Løbet af det sidste Aarstid er fabrikeret omkring ved et Tusinde Borde. De er lette at sælge, og Bordene fra Vildbjerg staar nu til Pynt og Nytte i mange Hjem Landet over.

Vildbjerg Møbelfabrik raader over et moderne Maskinsnedkeri med tilhørende Samlerværksted og Boneafdeling. Værksteds- og Lagerlokalerne udgør ialt ca. 400 Kvadratalen. 5—7 Mand har fast Beskæftigelse paa Fabriken.

Anders Larsen er født den 16. Februar 1882 i Holsted og er udlært som Snedker. Fabrikanten er Lærer ved den stedlige tekniske Skole og Næstformand i Haandværkerforeningen.

KØBMAND TH. LILLELUND
VILDBJERG

En i Vildbjerg kendt og anset Forretning er ovennævnte, der er paabegyndt som Kolonialforretning af Købmand C. Jensen i Aaret 1906. Købmand Jensen var oprindelig Skolelærer og drev Forretningen, indtil Sønnen, Adolph Jensen, overtog den. Den nuværende Indehaver, Th. Lillelund overtog i 1931 saavel Forretning som Ejendom ved Køb. Forretningen fortsættes efter samme gode Principper som tidligere. Ejendommen er i Aarenes Løb, efterhaanden som Forretningens Trivsel har gjort det nødvendigt, blevet moderniseret, saaledes at den saavel som Forretningen fremtræder fuldt tidssvarende. Det er lykkedes Indehaveren at drive Virksomheden betydeligt fremad, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Købmand Thorvald Lillelund er født den 2. Juli 1906 i Ulfborg og har faaet sin Uddannelse ved Kolonialfaget i sin Fødeby, hvorefter han arbejdede forskellige Steder rundt i Landet, indtil han overtog sin nuværende Virksomhed.

J. KRØGH-CHRISTIANSEN
MANUFAKTURHANDEL — VILDBJERG

I Lokalerne, hvori ovennævnte Virksomhed drives, har der siden Aarhundredskiftet været drevet Manufakturhandel under skiftende Ejere, indtil den nuværende Indehaver J. Krøgh-Christiansen, i 1932 overtog Forretningen, som nu drives som blandet Manufakturhandel og Herreekvipering, Damekonfektion m. m. Efter at Indehaveren overtog Firmaet, er der foretaget flere Moderni-

Manufakturhandler
J. Krøgh-Christiansen

seringer af Ejendommen, saaledes at Forretningen nu staar fuldt paa Højde med Tidens Krav.

Det er lykkedes Krøgh-Christiansen ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen betydeligt fremad, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der beskæftiges nu 3—4 Personer i Forretningen.

Manufakturhandler J. Krøgh-Christiansen, der er født den 22. Maj 1903 i Odense, har faaet sin Uddannelse ved Manufakturbranchen, og drev fra 1927—32 i Kompagni med sin Broder en Manufakturforretning, indtil han etablerede sin nuværende Virksomhed.

VILDBJERG AUTOVÆRKSTED

Den nøjagtige Dato for Starten af ovennævnte Firma vides ikke med Bestemthed, men menes at ligge omkring Aar 1920. Grundlæggeren var Mekaniker Schwindt, der begyndte med Salg af Cykler; men senere udvidedes Forretningen til ogsaa at omfatte Handel med Automobiler. — I Aaret 1924 blev Virksomheden overtaget af Martin B. Christensen, der drev den, indtil den nuværende Indehaver, Otto G. Pedersen, i Aaret 1933 overtog den. Ved Overtagelsen var Omsætningen gaaet meget tilbage; men Pedersen mente, at Virksomheden absolut kunde arbejdes frem til en god og solid Forretning, og ved Dygtighed og Energi er det lykkedes ham at naa Maalet.

Mekaniker Otto G. Pedersen

Det er nemlig lykkedes ham at faa en god Forretning, der nu hovedsagelig beskæftiger sig med Automobilreparationer samt Salg af Reservedele, Autogummi, Olie, ligesom der haves Shell Benzintank.

Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler, der efter Byens Forhold er store og præsentable, bl. a. tiltrækker de store Udstillingsvinduer, der ligger ud til Hovedgaden, sig altid Opmærksomhed. Pedersen har i den korte Tid, der er forløbet siden Overtagelsen, erhvervet sig en meget betydelig Kundekreds, blandt hvilken Firmaets Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses. Værkstedet, der raades over, er forsynet med alle under Faget hørende nødvendige Maskiner, saaledes at man er i Stand til at løse enhver Opgave, stor eller lille.

Mekaniker Otto G. Pedersen, der er født den 16. Februar 1909 i Nykøbing paa Sjælland, har faaet sin Uddannelse som Automobilmekaniker.

INSTALLATØR CHR. NIELSEN VILDBJERG

Chr. Nielsen blev autoriseret Installatør i Vildbjerg i Aaret 1910 og har som saadan drevet Installationsforretning i denne By. Han har i Aarenes Løb faaet overdraget Udførelsen af flere store Installationsarbejder, saaledes skal nævnes: Kommuneskolen og Kirken. Endvidere er der foretaget Nyinstallationer i mange Nybygninger. Det er lykkedes ham at erhverve en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Installatør Chr. Nielsen

Chr. Nielsen, der i sin Virksomhed til Stadighed beskæftiger 2 Personer, er født den 9. Februar 1882 i Aulum og er oprindelig uddannet ved Landvæsenet, hvorefter han i 4 Aar var ved Mejerivæsenet. Derefter var han i 14 Aar Tømrer. Siden 1910 har han været ansat som Maskinpasser paa og Bestyrer af Vildbjerg Elektricitetsværk og har her faaet sin Uddannelse i Branchen og Autorisation for Vildbjerg Kommune.

MANUFAKTURHANDLER CHR. SKOV VILDBJERG

En i Vildbjerg kendt og anset Forretning er ovennævnte, der er startet af Indehaveren i Aaret 1902. Den er som Følge heraf en af de ældste Forretninger

i Byen. I Aarenes Løb har Forretningen haft til Huse i forskellige Lokaler i Byen, men flyttedes i 1920 til de nuværende, hvor der drives almindelig blandet Manufakturhandel samt Damekonfektion, Herreekvipering og Lingeri.

Det er lykkedes Indehaveren i Løbet af de Aar, der er gaaet siden Starten, at drive sin Forretning betydeligt frem, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Chr. Skov, der i sin Forretning beskæftiger 2 Personer til Stadighed, er født den 26. Maj 1869 i Ringsted og har oprindelig faaet sin Uddannelse ved Manufakturbranchen. Han var, inden han etablerede sig, Repræsentant for et Firma i denne Branche.

TØMRER- OG BYGNINGSSNEDKERIET
VIDEBÆK

Nøjsomhed og Energi er de to Faktorer, hvorpaa denne Virksomhed er bygget op. Tømrer- og Bygningssnedkeriet i Videbæk er grundlagt i Aaret 1922 i et lille Værksted, hvor Indehaveren, Tømrermester Jens Chr. Skuldbøl, var eneste Arbejder. Han sled imidlertid Dagen lang og forstod desuden at drive en Forretning, økonomisk set, saaledes at han snart fik saa meget at bestille, at han maatte til at tænke paa Udvidelser. I 1924 udvidedes Værkstedet med en Tilbygning, og det samme var Tilfældet i 1926. — Ligeledes anskaffedes flere og flere Maskiner, og det hele stod smukt og nydeligt i fuld Drift, da der i 1930 opstod Ild i Snedkeriet. Hele Bygningskomplekset nedbrændte undtagen Stuehuset, men blev opført paany — i større Format. Nu har Chr. Skuldbøl en Arbejdsstyrke paa 8 Mand fast, og hans Specialitet er Bygningstilbehør.

Tømrermester
Jens Chr. Skuldbøl

Man kan ikke skrive om dette Firmas Tilblivelse og Vækst til 5 à 6 Gange dobbelt Størrelse uden at komme lidt ind paa dets Indehavers Livshistorie til Dato. Jens Chr. Skuldbøl er født den 22. Juni 1879 i Hee og blev udlært som Tømrer. Som Svend arbejdede han forskellige Steder i Jylland, og teoretisk og teknisk Uddannelse fik han paa Haslev Haandværkerskole. I 1905 etablerede Skuldbøl sig som Tømrermester i Vorgod, hvor han havde Forretning i 7 Aar. Det lykkedes hurtigt den unge, flittige Mester at skabe sig et godt Navn, saaledes at han allerede efter et Aars Forløb fik overdraget det store Arbejde med Udførelsen af Tømrerarbejdet ved Bygning af Studsgaard Forsøgsstation. Han udførte dette Arbejde prompte og godt, og dette og lignende Arbejder skaffede ham Anerkendelse viden om. Hans populære Haandværkerskikkelse saas altid paa Farten, fra Byggeplads til Byggeplads, og mange kendte Arkitekter giver ham den allerbedste Anbefaling. Men store Tab kom der ogsaa, og kun med sammenbidt Energi og ved Hjælp af en nøje gennemført Sparsommelighed for sit personlige Vedkommende lykkedes det Skuldbøl at komme nogenlunde helskindet gennem svære Aars Prøvelser.

Nu er der, som man vil forstaa, skabt en helt ny Virksomhed under hans travle Hænder. Det kan nævnes, at Skuldbøl har udført store Arbejder paa Herregaarden Quistrup ved Struer, og at han selv helt over paa Sjælland har rejst sin jyske Fane og lavet adskilligt godt Arbejde. To Sønner arbejder nu ved hans Side, og det er ham en særlig Glæde at vise dem, hvorledes en Tømrermester skal drive sit Haandværk.

En Del Tillidshverv har Skuldbøl haft at varetage i Aarenes Løb. Han er tidligere Bestyrelsesmedlem i Videbæk Mesterforening og i Vorgod Andelskasse samt i Rimmerhus-Fjelstervang Mergelbane.

VIDEBÆK PLANTESKOLE

Videbæk Planteskole er grundlagt som Handelsgartneri for mange Aar siden og blev drevet under forskellige Indehavere, indtil den nuværende Ejer, E. Bugge, den 2. Februar 1924 overtog Virksomheden, hvis Drift nu for en stor Del er omlagt til Planteskole, idet der som Speciale dyrkes Frugttræer, Roser og Læplanter. Planteskolen strækker sig over et Areal paa 4 Tdr. Land, der helt er under Kultur. Det skal dog nævnes, at der dyrkes en Del Tomater, som sælges paa det hjemlige Marked.

Den til Planteskolen hørende Ejendom tilhører Bugge, og det er lykkedes denne ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Virksomhed frem til den nuværende gode Position, ligesom han nu er i Stand til at beskæftige 2 Personer til Stadighed.

Handelsgartner Ejnar Bugge, der er født den 13. Maj 1895 i Mariager, har faaet sin Uddannelse bl. a. hos H. P. Nielsen i Varde, hvor han var, indtil han, som den eneste i sit Fag paa Egnen, etablerede sig som selvstændig.

VIDEBÆK HØJTTALERFABRIK
v. N. C. MADSEN — VIDEBÆK

I Aaret 1924 lejede Indehaveren af ovennævnte Virksomhed, N. C. Madsen, hele den Ejendom, hvor Fabriken nu har til Huse, og paabegyndte en Maskinhandel og et Reparationsværksted for Automobiler. Efter 3 Aars Forløb gik han imidlertid helt bort fra Maskinhandelen og kom ind paa Løsningen af Problemet om Afblænding af Automobillygter. Det lykkedes ham først at konstruere et System bestaaende af nogle Sølv-Jalousier, der sad bag Lygteglasset og skulde afskære de vagabonderende Straaler fra at slaa opad. Madsen fik dansk Patent paa denne Opfindelse, men var ikke tilfreds med det opnaaede Resultat, hvorfor han fortsatte med at eksperimentere, og har nu opfundet et helt nyt System, der bunder i en Balanceanordning kaldet „Aladdin", indbygget bag Reflektoren i Lygterne.

Fabrikant N. C. Madsen

Dette bevirker, at Lyskeglen under alle Forhold, f. Eks. under Belastning af Vognen eller ved Kørsel op ad Bakke eller ved en Forskydning af Lygteindstillingen, altid kommer i den lovbefalede Højde, og man kan roligt sige, at Problemet om Indstilling af Automobillygterne hermed er løst til Fuldkommenhed.

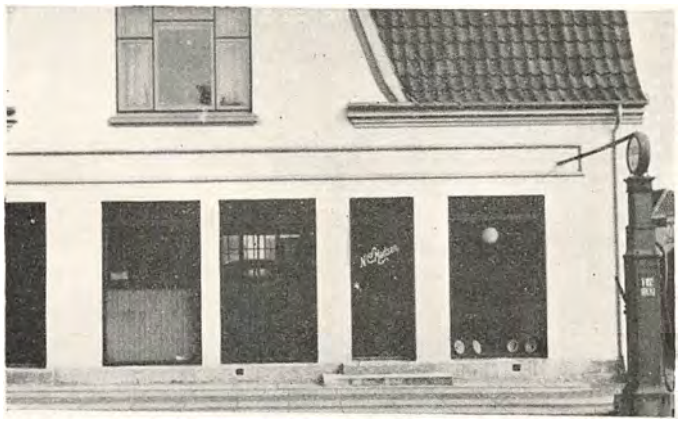

Yderligere er dette geniale System nu forbedret, saaledes at Lyskeglen i venstre Lygte ved Svingning til venstre automatisk ved et Magnetsystem drejes ind paa Banen, hvor man nu ønsker at køre, den højre Lygte holder dog stadig sin Lyskegle fremad. Ved Svingning til højre virker Systemet modsat.

I Efteraaret 1933 holdt Madsen op med sit Reparationsværksted og gik helt over til at fremstille Elektro- og Permadynamiske Højttalerenheder, som han leverer til saavel Fabriker som Forhandlere.

Paa Værkstedet forefindes tip-top moderne Specialmaskiner til Formaalet, og der fremstilles dagligt ca. 30 Stk. Højttalerenheder under de nuværende Forhold. De forbedrede Modeller, der er fremkommet, er ogsaa Madsens egen Idé.

Indtil nu har Fabriken givet Beskæftigelse til 6 Personer, men det forventes dog, at dette Antal vil stige i den nærmeste Fremtid.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Virksomhed frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, ikke alene i selve Jylland, men i hele Danmark.

Fabrikant N. C. Madsen, der er født den 26. December 1893 i Hjerm, har faaet sin Uddannelse som Mølle- og Maskinbygger. Senere drev han i Kompagni med sin Broder, A. Madsen, en moderne Træskofabrik i sin Fødeby. Denne Fabrik nedbrændte imidlertid fuldstændig i 1920, hvorefter Madsen i nogle Aar alene drev Tærskemaskinfabriken „Dana", som han solgte i 1922. Derefter var han i et Aar Værkfører paa Ringkøbing Maskinfabrik og i et Aar Repræsentant for Tærskemaskinfabriken „Vestjyden" i Lemvig, hvorefter han etablerede sin nuværende Virksomhed.

VIDEBÆK KONTANTFORRETNING
H. HAAHR

Forretningen, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt i Aaret 1904 af P. Haahr som blandet

Fru H. Haahr

Afd. Manufakturhandler P. Haahr

Manufakturhandel. Denne Forretning drev han indtil 1919, da Magasin du Nords Oplag overtoges, og dette drev Haahr indtil 1927, da Forretningen blev lejet ud i 5 Aar. P. Haahr købte saa Magasin du Nords Vanløse-Afdeling, som han drev indtil sin Død i 1929, hvorefter Forretningen førtes videre af hans Enke. I Aaret 1932 fraflyttede Magasin du Nord Ejendommen,

og Enkefru Haahr aabnede nu atter en Forretning i sine gamle Lokaler.

Denne Forretning drives som Kontantforretning, saaledes at Fruen nu driver to Forretninger sideløbende. Det skal endvidere nævnes, at der i Vanløsefirmaet findes egen Systue.

I Virksomhederne beskæftiges ialt 7 Personer foruden Indehaveren; disse fordeles saaledes: I København 1 Bestyrer og 4 Personer og i Videbæk 2 Personer.

VIDEBÆK MØBELFABRIK

Videbæk Møbelfabrik er grundlagt af den nuværende Indehavers Fader, Th. Jensen, i Aaret 1902 som Bygnings- og Møbelsnedkeri, og er Byens ældste Foretagende indenfor sin Branche.

Fabrikant R. Jensen

Virksomheden raader over Detail-Udsalg samt et stort Værksted. I Aaret 1928 overtoges Ledelsen af Grundlæggerens Søn, Richard Jensen, og samtidig paabegyndtes en gros Fremstilling af Møbler, der sælges til Forhandlere i hele Jylland, som bliver besøgt af Jensen selv. Desuden findes paa Værkstedet alle nødvendige, moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at udføre ethvert under Faget hørende Arbejde. Endvidere har man egen Tørrestue. Der fremstilles hovedsagelig Egetræsspisestuer.

Møbelfabrikant Richard Jensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 3 Personer, er født den 15. August 1903 i Videbæk og har faaet sin Uddannelse som Bygnings- og Møbelsnedker, desuden har Jensen deltaget i Kursus for Maskinsnedkere paa Teknologisk Institut.

SNEDKER & TØMRERMESTER HANS JAKOBSEN
HJERM

I 1933 lejede Snedkermester H. H. Jakobsen den Forretning, som Snedkermester Rønbjerg havde drevet siden 1918.

I Værkstedet fremstilles alt i Møbel- og Bygningsarbejde, og der raades over et godt Værksted og Butikslokale til Udstilling af de forarbejdede Møbler.

Snedkermester Hans Henrik Jakobsen, der er født i Skive den 11. Marts 1904, har siden Overtagelsen formaaet at drive Omsætningen meget fremad, hvilket til dels skyldes, at han personlig forarbejder de fleste af de Møbler, der sælges, og derfor altid kan give Kunderne en effektiv Garanti.

Da Lokalerne, grundet paa den stadig stigende Omsætning, nu var blevet for smaa, henflyttedes der 1. April til mere moderne Lokaler, ligesom der blev installeret nye Maskiner.

H. H. Jakobsen har faaet sin Uddannelse som Tømrer og Snedker, dels hos sin Fader og dels i Skive. Endvidere har han for yderligere at dygtiggøre sig deltaget i Kursus for Møbelsnedkere paa Teknologisk Institut i København samt frekventeret „Krabbesholm" Haandværkerskole.

SKRÆDERMESTER A. KJELDSEN
HJERM

I en Alder af kun 23 Aar overtog Skrædermester A. Kjeldsen den Forretning, som Skrædermester N. K. Nielsen havde drevet siden 1895.

Skrædermester A. Kjeldsen

Ved Overtagelsen var Kjeldsen ene om Arbejdet, men hans gode Skræderi øgede hurtigt Kundekredsen, som nu findes ikke alene i selve Byen og Oplandet, men ogsaa i Byerne Holstebro og Struer.

Efterhaanden som Kundekredsen voksede, maatte der mere Mandskab til, og Forretningen beskæftiger nu foruden Indehaveren 3 Personer samt i Sæsonen yderligere fremmed Hjælp. — Det er saaledes lykkedes for Kjeldsen i den korte Tid, han har været Forretningens Indehaver, at skabe sig en betydelig og god Kundekreds, der lover godt for Fremtiden.

Skrædermester A. Kjeldsen er født den 6. Marts 1910 i Rødkjærsbro i Vindum Sogn; han er udlært i Faget og har endvidere frekventeret Tilskærerskolen.

AUT. INSTALLATØR J. L. CHRISTENSEN
HJERM

Forretningen, som nu omfatter alt inden for Installation, Salg af elektriske Artikler, Radio samt elektrotekniske Reparationer, etableredes i Aaret 1914 af Indehaveren, Installatør J. L. Christensen, der i nogen Tid havde været med til Anlæggelsen af Hjerm Elektricitetsværk, og derfor havde rig Lejlighed til at følge Udviklingen af Byens og hele Omegnens Elektrificering. Det er ikke faa store Nyinstallationer, Christensen siden Etableringen har foretaget. Nogle af de betydeligste er paa Herregaarden „Qvistrup", paa Hjerm Andelsmejeri, Kværnfabriken „Møllevang", Hjerm Eksportslagteri og Hjerm Dampbageri.

Installatør J. L. Christensen

For yderligere at udvide Forretningens Virkefelt og Kundekreds oprettedes omkring 1920 et specielt Værksted for Reparation af Elektromotorer. Forinden havde Christensen dels ved Selvstudium og dels ved at gennemgaa et elektroteknisk Kursus hos Thomas B. Thrige i Odense sat sig grundigt ind i Elektroteknikens Finesser, og det lykkedes derfor ret hurtigt for ham at erhverve en betydelig Kundekreds ogsaa paa dette Felt.

I Aaret 1932 overtog Christensens Førstemand den elektrotekniske Afdeling, og Christensen selv har nu Tilsyn med nogle faa Hundrede Motorer, ligesom han selv leder Installationsforretningen.

Forretningen, der til Tider har haft Beskæftigelse til op til 15 Mand, har nu 1—2 Mand i Arbejde og er installeret i egen nyopført Bygning, hvori Værkstedslokalerne er praktisk indrettede.

Installatør J. L. Christensen er født den 13. April 1883 i Hvidbjerg pr. Bedsted. Han er oprindelig uddannet som Mekaniker, men da hans Interesse for Elektriciteten altid har været stor, tog han Ansættelse i Firmaet Siemens Schuckert i København, hvor han lod sig uddanne i Faget.

VESTJYDSK ELEKTROMOTOR REPARATION
HJERM

Elektromekaniker Aage Westergaard

Vestjydsk Elektromotor Reparation, der paa Egnen har et velkendt og anset Navn, blev i Aaret 1930 overtaget af den nuværende Indehaver, Elektromekaniker Aage Westergaard.

I Virksomheden, der i mange Aar ejedes og lededes af Installatør J. L. Christensen, foretages alle Arbejder Faget henhørende, herunder Ankervikling, samt Reparationer af disse — et Speciale man lægger stor Vægt paa. Værkstederne er moderne indrettede og forsynet med alle nødvendige Maskiner.

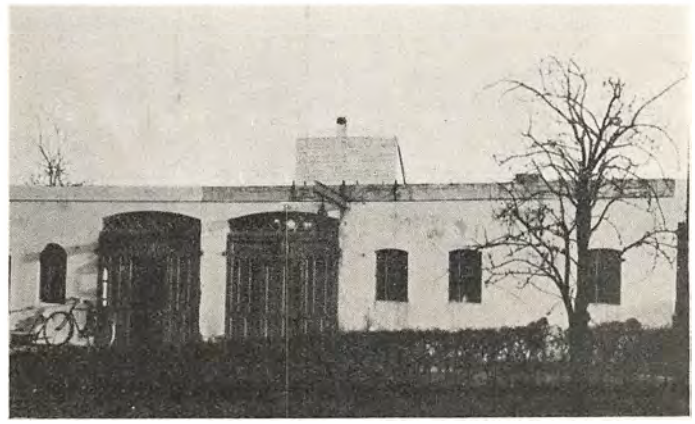

Indehaveren, Aage Westergaard, der er født den 2. December 1902 i Hjerm, har siden Overtagelsen af Virksomheden været i Stand til ikke alene at bibeholde den gamle Kundekreds, men ogsaa at føje en Del nye Kunder til, og i nær Fremtid paatænkes der en yderligere Udvidelse af Værkstedslokalerne. Der beskæftiges 3 Personer.

Aage Westergaard har faaet en god og alsidig Uddannelse i Faget, som han lærte i den Forretning, han nu er Indehaver af, og hvor han arbejdede, indtil han selv overtog den.

ARTHUR THUESEN
AUTOVÆRKSTED — TIM

Indehaveren, Arthur Thuesen, begyndte som selvstændig i Aaret 1924, idet han den Gang startede et mindre Cykleværksted i Oksbøl.

Det lykkedes imidlertid ret hurtigt Thuesen at arbejde sit Værksted fremad, og da Forholdene i 1926 blev ham for smaa, flyttede han Virksomheden til Tim, hvor han i egen Ejendom lod indrette stor, mo-

Mekaniker Arthur Thuesen

derne Butik og Værksted. Nu forhandles alt under Gummi, Radio, Benzin og Reservedele til alle Mærker Automobiler, ligesom der paa Værkstedet, som iøvrigt er udstyret med alle nødvendige Maskiner, udføres alle Reparationer under Faget henhørende.

Værkstedet er autoriseret som Chevrolet og Ford Reparatør.

Mekaniker Arthur Thuesen er født den 10. Februar 1903 i Tim og har faaet sin Uddannelse i Faget, hvorefter han har gennemgaaet et Chevroletkursus i København.

Arthur Thuesen er Brandchef for Falcks Redningskorps i Tim.

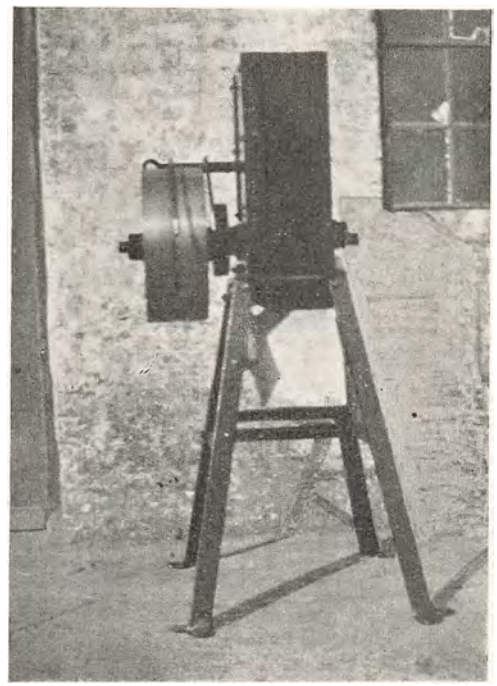

Isknuseren „Stadil"

Christian Olesen, Fabrikens Ejer og Leder, er født den 14. September 1884 i Viborg og er uddannet i Smede- og Maskinfaget.

STADIL MASKINFABRIK
STADIL PR. TIM

Stadil Maskinfabrik er grundlagt midt i Stadil By pr. Tim Station og drives som almindelig Detail-Smedeforretning samtidig med, at Fabriken dyrker sit Speciale, Fabrikation af Isknusere en gros.

Fabrikant Christian Olesen

Isknuseren „Stadil" fremstilles i 3 Typer, og de laves saavel til Haandkraft som til Remtræk. Knuserne bruges baade paa Mejerier og Hoteller og i mange andre lignende Virksomheder. En Del af Produktionen er eksporteret til Norge, Sverige og Finland, og desuden er Stadil Isknuseren patenteret i Danmark, Sverige, Frankrig, England og Belgien. Den aarlige Fabrikationsmængde ligger paa omkring ved 150 Stykker, og Salget sker i Regelen gennem Forhandlere.

BORDING MØBELFABRIK

Snedkermester P. Hansen grundlagde i 1925 en Snedkerforretning med Detailudsalg i Bording. Efter ca. 1 Aars Forløb paabegyndte han imidlertid en en gros Fremstilling af Møbler, specielt Spisestuer i Egetræ, og ved dette Speciale er han blevet indtil Dato. Dog fabrikeres nu ogsaa en Del Smaaborde, og der laves Møbler efter Tegning paa Bestilling. For en gros Fabrikationens Vedkommende skiftes Model ca. 1 Gang aarligt. Salget foregaar over hele Landet,

Snedkermester P. Hansen

og Fabriken har sin egen Rejsende. Den faste Arbejdsstyrke er for Tiden paa 5 Mand.

I 1925 købte P. Hansen Værkstedsbygningen og udvidede den til at omfatte 420 Kvadratalen Gulvflade. Samtidig opførtes efterhaanden Beboelseshus og et stort Butikslokale.

Peter Hansen er født den 17. Juli 1894 i Engesvang Sogn og er uddannet som Bygningssnedker. Gennem 2 Semestre har han opholdt sig paa Ry Haandværkerskole, og derefter har han arbejdet et Aar i Norge. I Danmark har han haft Arbejde forskellige Steder, før han startede sin Virksomhed i Bording.

BORDING MASKINSNEDKERI

Ovenstaaende Virksomhed er grundlagt i Aaret 1929 af Indehaveren i egen opført Værkstedsbygning med nye, moderne Maskiner installeret. Virksomheden drives som Maskinsnedkeri og udfører hovedsagelig Bygningsarbejde samt Fremstilling af Vaskemaskiner, der sælges direkte til Forbrugerne. Indehaveren, Aksel Larsen, har udført Bygningssnedkerarbejdet i de fleste af de Bygninger, der er opført i Bording siden 1929.

Det er lykkedes Larsen at drive sin Forretning frem

Bording Maskinsnedkeri

til at indtage en fremskudt Plads paa Markedet, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Tømrermester Aksel Larsen er født den 2. Januar 1905 i Vras Sogn og har faaet sin Uddannelse ved Faget.

INSTALLATØR N. CHRISTENSEN
BORDING

I Aaret 1920 paabegyndte N. Christensen en Cykleforretning i egen Ejendom. I Aaret 1921 blev han Bestyrer for det lokale Elektricitetsværk og har gennemgaaet Uddannelse som Installatør og senere autoriseret for Byen.

Installatør N. Christensen

Christensen har i den forløbne Tid foretaget ca. 80 Nyinstallationer og bl. a. skal nævnes Stationsbygningen og Lægeboligen.

Siden 1928 er optaget Reparation og Salg af Radioapparater, hvori kan opvises et stort Salg, desuden haves Ladestation, Salg af Grammofoner, Plader, Cykler og Reservedele.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhver-

vet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der beskæftiges fast 2 Personer i Forretningen.

Installatør N. Christensen, der er født den 20. Aug. 1892 i Tarm, har faaet sin Uddannelse først som Maskinsmed og senere som Cyklemekaniker.

BONNET MØLLE

Ovenstaaende Mølle er af meget gammel Dato, idet Grundlæggelsen fandt Sted i Aaret 1870, da Møllen

begyndte sin Virksomhed, beliggende i Nr. Nissum, hvor Møllen havde til Huse indtil Aaret 1896, da den flyttedes til den nuværende Beliggenhed i Bonnet. Samtidig med Flytningen forbedredes Møllen betydeligt, idet den bl. a. blev løftet op paa et 3 Meter højt Stenfundament, som kom til at tjene som Lagerplads. I Aarenes Løb har Møllen været drevet af forskellige Indehavere, saaledes fra 1896 til 1915 af Møller Niels Entkjær og fra 1915 til 1922 af Uddeler Chr. Petersen. Den nuværende Indehaver, Jens Chr. Andersen, overtog Møllen ved Køb i 1922, og han har siden fortsat efter samme gode Principper som sine Forgængere og driver nu Møllen udelukkende som Kundemølleri. I Aaret 1924 blev den yderligere forbedret, idet der installeredes en 10 HK. elektrisk Motor, som i 1927 blev erstattet af en 20 HK. I det hele taget fremtræder Møllen nu som fuldt tidssvarende, og der er saa godt som intet tilbage af de gamle Bygninger fra Grundlæggelsen.

Møller Jens Chr. Andersen, der er af gammel Møllerslægt, er født den 2. Juli 1886 i Skyum og har faaet sin Uddannelse som Møller hos sin Fader paa Vang Mølle ved Thisted. Fra 1911—15 var han Bestyrer paa Nr. Lem Mølle, hvorefter han fra 1915—16 var Forpagter af Allerup Mølle. Indtil sin Overtagelse af Bonnet Mølle i 1922 var han ved Landvæsenet.

S. EMTKJÆR, MASKINFABRIK
BONNET

Ved Aarhundredskiftet paabegyndte S. Emtkjær sin Maskinfabrik i Bonnet, idet han den Gang især fremstillede Bagerimaskiner. Nu har han specialiseret sig med Fremstilling af Sirupspumper efter egen Opfindelse, disse afsættes især til Købmænd og Fællesforeninger. Endvidere fremstiller Emtkjær paa sin Maskinfabrik Tandhjul af alle Størrelser og Slags til Automobiler, nogle med spiralskaarne Spidshjul efter amerikansk System, og for denne sidstnævnte Artikel er Fabriken eneraadende her i Landet.

En særlig konstrueret Kværn fremstiller man ogsaa, en Kværn der er i Stand til at udføre Finmaling, idet der bruges flere Sæt Møllesten i samme Kværn, og ogsaa paa dette Omraade haves en ret stor Omsætning.

Maskinfabriken har til Huse i egen Ejendom, og der beskæftiges til Stadighed 4 Personer.

Maskinfabrikant Søren Emtkjær er født den 28. Januar 1878 i Hove og har faaet sin Uddannelse som Smed, men senere overgaaet til sit nuværende Fag.

INSTALLATØR H. A. HANSEN
BONNET

I Aaret 1910 paabegyndte H. A. Hansen sin Virksomhed som Installatør i Gredstedbro og som Bestyrer for Elektricitetsværket i Jested Mølle, hvilket Hverv han udførte indtil 1913, da han blev Bestyrer paa Dybe Elektricitetsværk indtil 1919, da han købte sin nuværende Ejendom i Bonnet og etablerede sig som elektrisk Installatør og som Installatør af Centralvarme- og Vandanlæg.

Installator H. A. Hansen

Mange store Arbejder har Hansen i Aarenes Løb faaet overdraget Udførelsen af, saaledes skal nævnes Ledningsarbejdet ved det nye Vandværk i Bonnet. Endvidere har Hansen udført alle Sanitets-Installationer ved Ramme Skole og samtlige Nyinstallationer i By og Opland, samt alle Varmeanlæg der.

Det er lykkedes Indehaveren at oparbejde sig en solid og god Virksomhed, der nu regnes for at være en af de førende indenfor sin Branche paa Pladsen. Det skal endvidere nævnes, at der raades over en mindre Butik, hvorfra drives Udsalg af elektriske Artikler.

Installatør H. A. Hansen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer til Stadighed, er født den 8. Marts 1885 i Gamborg og har oprindelig faaet sin Uddannelse som Smed og Maskinarbejder. Senere er han uddannet som Elektriker hos „Dansk Cykleværk Grand" i Nr. Aaby paa Fyn.

AULUM MØLLE
v. N. THOMSEN — AULUM

Aulum Mølle blev opført og Firmaet grundlagt Aar 1908 af Møller Jeppe Petersen. — Som Aarene gik, blev Møllen derhos forsynet med moderne Møllerimaskiner og Valsemølleri, der satte den i Stand til at producere baade Mel og Gryn. Endvidere er der installeret et Kraftanlæg bestaaende af en 40 HK Dieselmotor, og der er Lagerplads til 500 Tdr. Kornvarer. Møllen drives nu som

Moller Niels Thomsen

Kunde- og Handelsmølle, Fremstilling af Rughvedemel, og desuden foretages Fabrikation af Foder-Havregryn, Hønse- og Kyllingefoder, ligesom der haves en Del Arbejde med Formaling af Korn for Egnens Landmænd. Til daglig er 2—3 Mand beskæftiget paa Aulum Mølle.

Denne havde, efter at Grundlæggeren i sin Tid havde opgivet at drive den, forskellige Ejere. I 1925 overtoges den af den nuværende Indehaver, N. Thomsen, som købte den af Møller Aage Poulsen.

Mølleejer Niels Thomsen er født den 24. November 1898 i Barrit og har hos L. Tørsleff i Hornsyld lært sit Fag. Thomsen er Repræsentant for Møllerforeningen i Ringkøbing Amt.

AULUM OVNLAKERERI

Indehaveren af ovennævnte Firma, Chr. Olesen, paabegyndte i Aaret 1928 et mindre Ovnlakereri andetsteds i Byen; men efterhaanden arbejdede han sin Forretning frem til et meget betydeligt Omfang, ligesom der erhvervedes en Kundekreds, der maatte søges i hele Nordvestjylland, og som iøvrigt indtil Dato stadig er forøget.

En ganske naturlig Følge heraf var, at Lokaliteterne blev for smaa. hvorfor Olesen i 1932 fandt det fornødent at købe Ejendommen, hvori Virksomheden nu har til Huse. Der raades her over en mindre Butik til Gaden, medens der i Bagbygningen er indrettet et stort Værksted med installeret Brændeovn, og der beskæftiges til Stadighed 4 Personer, i Sæsonen flere.

Som det fremgaar af Navnet, drives Virksomheden som Ovnlakereri, men sideløbende hermed drives Handel med og Reparation af Cykler, ligesom der føres et velassorteret Lager i Reservedele hertil.

Mekaniker Chr. Olesen er født den 1. September 1904 i Aulum og er uddannet som Cyklemekaniker.

INSTALLATØR H. C. MIKKELSEN
BORRIS

Installator H. C. Mikkelsen

I Aaret 1920 blev H. C. Mikkelsen ansat som Bestyrer for det lokale Elektricitetsværk og har siden praktiseret i Faget med Autorisation i Borris Kommune og har som saadan foretaget adskillige Installationer i Nybygninger ikke alene i selve Byen, men i hele Omegnen. Et af de største Arbejder Mikkelsen har haft er Installationen paa Borris Landbrugs- og Husmandsskole. Endvidere drives Handel med elektriske Artikler og Radioapparater fra Værkstedet.

Installatør H. C. Mikkelsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 25. Januar 1893 i Stadil og har faaet sin Uddannelse som Elektriker hos P. Pedersen Bach, Ølgod.

BORRIS GARDEROBEFABRIK
BORRIS

I Aaret 1923 grundlagde Claus Mejner sin Virksomhed i Borris som Tømrer og Snedker. I 1929 anskaffede han sig Maskiner og den øvrige Installation, saaledes at han kunde paatage sig alle Arter af Maskinsnedker-

arbejder. Han har dog vedblivende mest beskæftiget sig med Bygningssnedkeri, idet han er specielt uddannet paa dette Omraade.

Fabrikant Claus Mejner

I 1926 opfandt Mejner en sammenfoldelig Garderobe, der er fritstaaende, men som i sammenklappet Tilstand kun fylder en halv Kvadratmeter. Denne Garderobe bestaar af et Topstykke og en Bundflade af Træ i Størrelse ½ Kvadratmeter. Disse to Ting holdes oppe af en tre Gange sammendrejet Stiver. Det hele er beklædt med Stofforhæng, som lukkes med Lynlaas. Der er hidtil i Jylland solgt omkring 400 af denne praktiske Garderobe. Salget sker kun ved Repræsentation til Møbelhandlere, og Prisen pr. Stk. er ca. 12 Kroner. Garderoben er naturligvis mønsterbeskyttet, og den er saaledes indrettet, at den kan anbringes hvorsomhelst, man ønsker det.

Claus Mejner er født i Hemmet i 1897. Han har haft Arbejde rundt om i Landet, indtil han etablerede sig i Borris. Mejner er Sognevurderingsformand for Den almindelige Brandkasse for Landbygninger.

KØBMAND L. LAURIDSEN
BORRIS

I Ejendommen, hvori ovennævnte Firma har til Huse, har der fra omkring 1890 været drevet Købmandshandel, i sin Tid med tilhørende Bageri og Landbohjem. Gennem Aarene har Forretningen været drevet af forskellige Indehavere, indtil 1910, da den nuværende Leders Fader, L. Lauridsen, overtog Virksomheden. Samtidig med Overtagelsen gik man over til udelukkende at handle med Kolonial, og da Grundlæggeren i 1929 trak sig tilbage, blev Sønnen, Niels Lauridsen, Leder af Virksomheden. Forretningen har

Depot for saavel Carlsberg og Tuborg som De forenede Bryggeriers Produkter, og det skal i denne Forbindelse nævnes, at Firmaet er det eneste paa Pladsen, der har Spiritusbevilling, endvidere har Forretningen Eneforhandling af P. Wulff's og Hirschsprung's Cigarer.

Det er lykkedes Indehaveren at drive Virksomheden frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Købmand Niels Lauridsen, der i sin Forretning beskæftiger 3 Personer, er født den 11. August 1904 i Ølstrup ved Ringkøbing og har faaet sin Uddannelse ved Kolonialhandelen hos Faderen, hvorefter han arbejdede forskellige Steder, indtil han overtog Ledelsen af den nuværende Forretning.

Niels Lauridsen er Medlem af Borgerforeningens Bestyrelse.

SØREN DEJGAARD
MANUFAKTUR OG HERREEKVIPERING
BORRIS

Indehaveren af ovennævnte Forretning, Søren Dejgaard, overtog denne i Aaret 1923; men allerede fra Aar 1900 havde der været drevet Manufakturhandel i Ejendommen. Forretningen havde gennem Aarene

været i mange Ejeres Besiddelse, men i 1923 købte Søren Dejgaard Virksomheden og Ejendommen.

Forretningen fortsættes efter de samme gode Principper som tidligere og drives som Manufakturforretning med Herreekvipering og Konfektion samt Drengekonfektion.

Det er lykkedes Indehaveren ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive sin Forretning frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og der er ingen Tvivl om, at det vil lykkes ham ogsaa i Fremtiden at bevare det gode Ry, Forretningen efterhaanden har vundet sig.

Manufakturhandler Søren Dejgaard er født den 11. November 1898 i Tarm og har faaet sin Uddannelse som Manufakturist hos H. J. Aastrup i Ulfborg, endvidere har han frekventeret Tarm Realskole. Efter endt Læretid fik han Ansættelse hos H. Graversen i Tarm, hvor han var, indtil han etablerede sig.

P. PEDERSEN
MASKINSNEDKERI — BORRIS

Snedker- og Tømrermester
P. Pedersen

Indehaveren af ovennævnte Firma grundlagde sin Virksomhed i Aaret 1927 som Maskinsnedkeri med Udførelse af alt herunder hørende Arbejde, især Bygningsarbejde. I Aaret 1931 begyndte P. Pedersen at fremstille en sammenfoldelig Garderobe, som i udslaaet Tilstand udgør et Klædeskab, men sammenfoldet kun fylder saa meget som en Rejsekuffert — en meget praktisk Opfindelse, som Pedersen selv har konstrueret. Endvidere skal det nævnes, at der fremstilles Foderkasser til Bier, disse sælges direkte til Avlerne.

Ejendommen, hvori Virksomheden drives, er opført i Aaret 1930, og der raades her over et udmærket Værksted med alle nødvendige Maskiner installeret.

Snedker- og Tømrermester P. Pedersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 3 Personer, er født den 26. Oktober 1897 i Brejning og har faaet sin Uddannelse som Bygningssnedker og endvidere deltaget i Kursus paa Haslev Haandværkerskole, hvorefter han arbejdede rundt i Landet, indtil han etablerede sig.

HENNINGSENS
STRYGESPAANSFABRIK
BØVLINGBJERG

Henningsens Strygespaansfabrik i Bøvlingbjerg er grundlagt i Aaret 1879 af den nuværende Ejers Fader, som drev den indtil sin Død i 1920.

Grundlæggeren
Niels Henningsen

Fabrikant
H. N. Henningsen

Paa Fabriken fremstilles Smergel- og Sandstrygere under Navnet „Henningsens Strygere". Fabrikationen ligger paa omkring 30,000 Stk. aarligt, og det kan tilføjes, at Smergelen og Sandet, der paasættes Strygere, behandles efter en gammel Recept, der gennem flere Generationer har været opbevaret som en Hemmelighed. Spaanerne fremstilles i to Længder, og de er saa godt indarbejdede paa Markedet, at de nu sælges over hele Jylland. Der er mange Landmænd, der altid forlanger Henningsens Strygere, fordi de er garanteret holdbare i Dug og Vand, og Erfaringerne har vist, at de svarer til, hvad der er lovet, og er en god Vare til den rigtige Pris.

„Ikke det billigste, men det bedste", var altid gamle Henningsens Valgsprog, og denne Læresætning holdes i Hævd og Ære den Dag i Dag. Forretningsmæssigt set er den unge Henningsen noget umoderne, idet han stadig holder paa de gamle Principper, hvorunder Firmaet har været ledet i over 50 Aar. At Forretningen har sine Kunder fra Aar til Aar, og endog flere, der har handlet med Henningsen i over 30 Aar, er et godt Eksempel paa, at Henningsens Strygespaansfabrik ligger paa et solidt Grundlag, nemlig det gode Samarbejde mellem Kunderne og Fabrikanten. Dette er den bedste Borgen for, at Forretningen kan bestaa og varetage baade Kundernes og Fabrikantens Interesser.

Fabriksbygningerne er Firmaets Ejendom.

Hans Nicolaj Henningsen er født den 19. Juli 1890 i Bøvlingbjerg og er fra Barndommens Dage uddannet i Faderens Virksomhed. Han er en kendt Mand paa sin Egn, Tillidsmand for Husmandsbrandkassen og Repræsentant for Husmands-Hypotekforeningen. Endvidere er Henningsen Formand for Svinenævnet i Bøvling Kommune og Medlem af Bestyrelsen for Husmandsforeningen og for Bøvlings Brugsforening. Ved Siden heraf er han Korrespondent til Lemvig Folkeblad.

BØVLINGBJERG
HORNVAREFABRIK

Indehaveren af ovennævnte Virksomhed er Peter Husted, hvis Fader, Hans Husted, der var Hornskemager, havde drevet dette sjældne Haandværk i mange Aar og oplært Sønnen deri. Peter Husted var saaledes ved Faderens Død en af de faa her i Landet, der kunde dette Haandværk. I 1932, da han solgte sin Landejendom, hvor han havde drevet lidt Murerhaandværk, blev Husted af Landsforeningen „Dansk Arbejde" opfordret til paany at optage sit gamle Haandværk, der ellers med ham vilde være uddød. Hjulpet til gode

Fabrikant Peter Husted

Udstillingsforhold paa „Dansk Arbejde"s Jubilæumsudstilling i Forum i København, Købestævnet i Fredericia og Juleudstillingen i Teknologisk Institut i København, blev hans Arbejder og Navn bekendt over hele Landet, og der kom Fart i Fabrikationen. Han har nu faaet oparbejdet en god Virksomhed, hvor der nu foruden Indehaveren selv beskæftiges 3 Personer til Stadighed, hvoraf de 2 er hans voksne Sønner. Til Tider er man oppe paa 6 Personer, og stadig, solid Fremgang præger Virksomheden. Der fremstilles alt i Hornskeer, Skohorn, Neglerensere, Frugtknive, Papirknive, Hornspartler, udført i forskellige Størrelser og Udgaver og kun i ægte Horn.

Paa det lille, beskedne Værksted forefindes meget forskelligt Specialværktøj samt elektrisk Pudse- og Slibemaskine. Virksomheden er vistnok den eneste af sin Art i Skandinavien og leverer Varer til Grossister Landet over.

Peter Husted er født den 12. September 1884 i Bøvlingbjerg Sogn og er oprindelig uddannet som Landmand og har som tidligere nævnt haft egen Landejendom, inden han paabegyndte sin nuværende Virksomhed.

NY MØLLE v. CARL CHRISTENSEN
BØVLINGBJERG

Det var daværende Gaardejer Jens Christensen Skadhede, der i Aaret 1886 byggede Ny Mølle som hollandsk Vindmølle ved Bøvlingbjerg. — I Aaret 1900 skiftede Møllen Ejer, idet nuværende Indehavers Fader, Marius Christensen, købte den og samtidig paabegyndte Handel med Korn og Foderstoffer. Marius Christensen drev Møllen til Aaret 1929, da han overdrog den til sin Søn, Carl Christensen, som lod installere en Hjælpemotor paa 12 HK fra Pedershaab i Brønderslev.

Møller Carl Christensen

Carl Christensen driver Møllen paa samme Maade som Forgængerne baade som Kundemølle og Formalingsmølle, ligesom Handelen med Korn og Foderstoffer er bibeholdt.

Endvidere fremstilles Hønsefoder, som under Navnet „Ny Mølles Hønsefoder" finder rig Afsætning overalt i Omegnen.

Møller Carl Peter Plauborg Christensen er født den 1. November 1904 i Bøvling. Han har faaet sin første Uddannelse paa Ringkøbing Mølle.

RUGEMASKINFABRIKEN „PRIMULA"
BØVLINGBJERG

Virksomheden, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt i Aaret 1907 som Bygningstømrerforretning, og denne Virksomhed drives stadig ved Siden af Rugemaskine-Fabrikation. — Som Bygningstømrer har Indehaveren, Aksel Løkke, udført flere store Arbejder, saaledes Opførelsen af F. D. B.s Lagerbygning i Vemb og Præsteboligen i Bøvlingbjerg.

Tømrermester Aksel Løkke

Fremstillingen af Rugemaskiner paabegyndtes først i 1924, men er nu blevet Virksomhedens Hovederhverv. — I 1929 gik man over til at fremstille „Motorrugere" under Navnet „Primula" med en Kapacitet fra 1500 til 16,000 Æg. Disse Rugemaskiner er udstillet i Forum i København samt paa flere Amtsfjerkræskuer rundt om i

Landet, og der er nu leveret over hele Landet ca. 400 Maskiner, saaledes til Forpagter Bloch, Stenalt pr. Ørsted, og P. Roed, Aars, begge Steder 16,000 Ægs Anlæg.

Virksomheden har til Huse i egen Ejendom. Der raades over Værksted for Tømrerforretningen, opført i 1907, og Værksted for Rugemaskinfabrikation, opført 1929. Firmaet regnes nu for at være en af de største Fabriker af sin Art i Danmark. Eneretten til Fabrikation af Rugemaskinerne er solgt til England, dog er der først eksporteret enkelte Maskiner dertil. Maskinerne er efter egen Konstruktion og patentbeskyttede.

I Virksomheden beskæftiges til Stadighed fra 6—20 Personer foruden Kontorpersonalet.

Tømrermester Aksel Løkke, der er født den 13. Februar 1877 i Bøvling, har faaet sin Uddannelse som Tømrer og har frekventeret Teknologisk Institut og Vallekilde Haandværkerhøjskole, hvorefter han etablerede sig som selvstændig.

KØBMAND CHR. JØRGENSEN
BØVLINGBJERG

I Ejendommen, hvori ovennævnte Forretning har til Huse, har været drevet Forretning helt tilbage til Slutningen af 1870—80. — I 1896 købtes saavel Ejendom som Forretning af Chr. Jørgensen, og den har siden været drevet som Handel med Kolonial, Isenkram og Støbegods. Sammen med denne Forretning blev tidligere drevet en stor Fiskeeksport, men denne Del af Virksomheden er dog nu tildels ophørt. I Aaret 1918 solgtes Virksomheden til Købmand Chr. Nielsen Thorp, men denne drev kun Forretningen til 1920, da den blev købt tilbage af Jørgensen, der fortsatte efter samme gode Principper som tidligere indtil sin Død den 1. April 1933, hvorefter Enkefru Jørgensen siden har fortsat efter sin Mands gode Forretningsmetode. Saa sent som i Aaret 1931

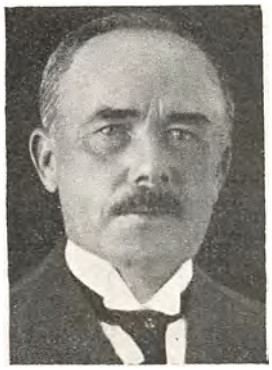

Afd. Købmand Chr. Jørgensen

blev Butiken fuldstændig moderniseret og omforandret, saaledes at den nu fremtræder fuldt tidssvarende. I Virksomheden beskæftiges til Stadighed 2 Personer foruden Indehaveren.

Afdøde Chr. Jørgensen var Sogneraadsformand fra 1909—1913 og fra 1925—29.

BÆKMARKSBRO AUTOMOBIL- OG RADIOVÆRKSTED

Forretningen, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Indehaveren, Find Noe, i Aaret 1928, da han lod sin nuværende Beboelsesejendom med en pæn Butik opføre og begyndte Salg og Reparation af Radioapparater, ligesom der forhandledes Reservedele hertil. Samtidig opførtes en særskilt Værkstedsbygning for Automobilreparationer, samt Salg af Reservedele og Gummi. Paa Værkstedet forefindes alle moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert under Faget hørende Arbejde. Forretningen er i stadig Fremgang og staar i nær Fremtid overfor en Udvidelse af Værkstedet.

Mekaniker Find Noe

Sideløbende med den øvrige Drift drives Handel med Benzin og Olie, og det skal saaledes nævnes, at sidste Aars Benzin-

salg var paa ikke mindre end 70,000 Liter. — Find Noe, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer til Stadighed, er født den 15. Juli 1903 i Møborg Sogn og har oprindelig faaet sin Uddannelse ved Landvæsenet. Da Radioen kom frem, begyndte Noe som Bibeskæftigelse at bygge og reparere Radioapparater, som han solgte i Oplandet, og det er lykkedes ham ved flittigt Selvstudium at dygtiggøre sig i dette Fag.

EDVARD STOUGAARDS
KONTROLHØNSERI — BÆKMARKSBRO

Edvard Stougaards Kontrolhønseri i Bækmarksbro er grundlagt af Edvard Stougaard, saaledes som Hønseriet nu er indrettet. I Aarene siden Starten i 1923 har Hønseriet arbejdet støt og roligt paa Løsningen af sine forskellige Opgaver. Dets Speciale, handelsmæssigt set, er Salg af Eksportæg, samt i Sæsonen Salg af daggamle Kyllinger.

Hønseriejer Edvard Stougaard

Det er interessant at se, hvorledes dette Hønseri har fulgt med i Udviklingen og nu har en Bestand paa ca. 1000 Høns, for de allerflestes Vedkommende af en særlig udsøgt Kvalitet. Til

Brug ved Udrugningen af Kyllinger haves Rugemaskine til 16,000 Æg, og der er ved Pasning af Høns og Kyllinger samt Samling af Æg nok at gøre for en Ar-

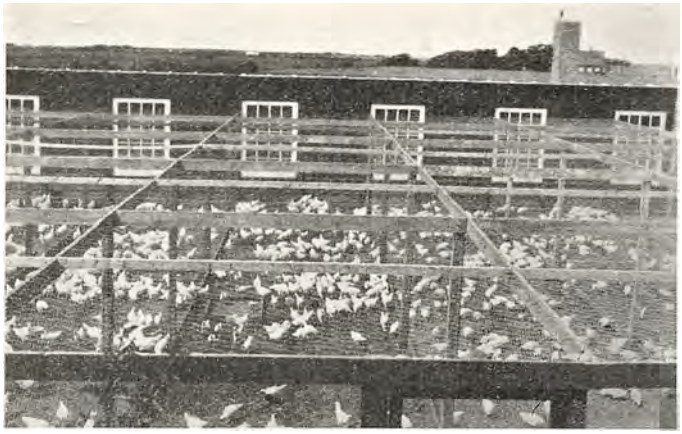

bejdsstyrke paa 3 Personer. Bygningerne er ny og moderne, opførte i 1926. I Kyllingehusene er Plads til ca. 4000 Kyllinger.

Edvard Stougaard er født den 13. Marts 1881. Han er uddannet som Landmand og Hønserist og er paa sidstnævnte Omraade blevet en Foregangsmand her i Landet.

TØMRERMESTER CHR. P. MORTENSEN
BÆKMARKSBRO

I Aaret 1918 købte Chr. Mortensen sin nuværende Beboelsesejendom. Senere lod Mortensen opføre den nuværende Værkstedsbygning, hvori er installeret alle Nutidens mest moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert under Faget hørende Arbejde. Flere store Arbejder har Mortensen i Aarenes Løb faaet overdraget Udførelsen af, saaledes skal nævnes Tømrer- og Bygningssnedkerarbejdet ved Slusemesterboligen i Thorsminde samt 24 Sluseporte.

Tømrermester Chr. P. Mortensen

I Aaret 1923 paabegyndtes Fabrikation af Rugemaskiner, der forhandles under Navnet „Fremtiden", det er en Varmluftsmaskine, fremstillet efter bedste engelske System. Det skal endvidere nævnes, at Mortensen forhandler Taburetter i solid Udførelse til Køkkenbrug.

Tømrermester Chr. P. Mortensen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2—3 Personer til Stadighed, er født den 25. Februar 1892 i Flynder Sogn og har faaet sin Uddannelse som Tømrer og Bygningssnedker.

KJÆRSGAARD KRISTENSENS
MASKINVÆRKSTED — FAARE

I Aaret 1920 paabegyndte Indehaveren af ovennævnte Firma sin Virksomhed under ret beskedne Forhold i et lille, lejet Værksted. Hurtigt arbejdedes Virksomheden imidlertid frem, og i 1924 kunde Kjærsgaard Kristensen lade opføre sin nuværende Værkstedsbygning, hvori er installeret moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert under Faget hørende Arbejde. Forretningen drives med Salg og Reparation af Landbrugsmaskiner og Petroleumsmotorer samt Reparation og Opstilling af Pumpeanlæg.

Paa flere Omraader drives Eksport til Udlandet, og Kjærsgaard Kristensen har i Aarenes Løb arbejdet sin Virksomhed frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og som maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Fabrikant Kjærsgaard Kristensen er født den 16. Oktober 1885 i Flynder Sogn og har faaet sin Uddannelse som Maskinarbejder. Som Montør har han bl. a. arbejdet paa Gudenaas Maskinfabrik i Silkeborg og Randers Møllestensfabrik, endvidere har han i 4 Aar arbejdet forskellige Steder rundt i Landet som Montør for Øgendals Maskinfabrik i Faare, som nu er nedlagt.

FAARE MASKINFABRIK

Ovenstaaende Virksomhed er grundlagt af Indehaveren, J. Otterdahl, i Aaret 1918 med Fabrikation af Kornrensemaskiner. I Aarenes Løb er Virksomheden udvidet, saaledes at der nu fremstilles Rensemaskiner til Forhandlere, ligesom der fremstilles Tærskeværker af egen Konstruktion, denne Fabrikation er dog først paabegyndt i Aaret 1930. Af andre Landbrugsmaskiner fremstilles Roetørvaskere, og man er i de senere Aar begyndt at fabrikere Kyllingemødre med særlig Ventilation til Briket eller Kulfyring. Som man kan forstaa, er det en ret omfattende Virksomhed, der her drives, og det er lykkedes Indehaveren ved Flid og Energi at drive sin Virksomhed frem til dens nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget stor Kundekreds hele Landet over. Alle Maskinerne har været udstillet paa Amts- og Dyrskuer, hvor man altid har opnaaet et stort Salg.

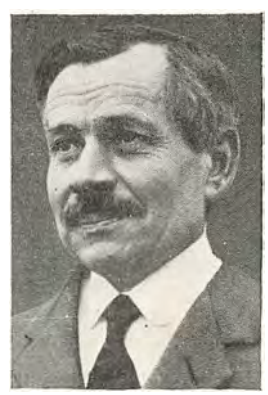

Fabrikant Jens Otterdahl

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene, men ligger fra 2—12 Personer.

Maskinfabrikant Jens Otterdahl er født den 26. Juli 1886 i Lomborg og er oprindelig uddannet som Bygningstømrer, men gik i 1918 over til sin nuværende Branche.

Det skal til Slut bemærkes, at Virksomheden har til Huse i egen Fabriksbygning, der i 1921 udvidedes til det 4-dobbelte paa Grund af Virksomhedens stadige Trivsel.

JENS BRUN — MASKINSNEDKERI
FJALTRING

Det var den nuværende Indehavers Fader, Peter Brun, der i Aaret 1884 paabegyndte sin Virksomhed som almindeligt Møbelsnedkeri med lidt Bygningssnedkeri. Grundlæggeren drev Virksomheden indtil 1922, da Sønnen, Jens Brun, overtog den og siden har fortsat efter samme gode Principper som sin Fader. Paa dette Tidspunkt var der kun et mindre Værksted paa 48 Kvadratalen, ligesom der ikke fandtes nogle Maskiner. Allerede 1 Aar efter Overtagelsen blev Værkstedet ombygget og 5 Aar senere, i 1928, udvidet til sin nuværende Størrelse paa ikke mindre end 308 Kvadratalen. Endvidere raades der nu over en stor Lagerbygning. Samme Aar som Værkstedet udvidedes, installeredes alle Nutidens mest moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert under Faget hørende Arbejde. Nu drives en stor Bygningstømrerforretning, og det er ikke faa Bygninger, Brun i Aarenes Løb har faaet overdraget Udførelsen af, saaledes skal bl. a. nævnes Fjaltring Elektricitetsværk.

Snedkermester Jens Brun

Ejendommen, hvori Virksomheden har til Huse, tilhører Brun, der nu i sin Virksomhed beskæftiger 4—5 Personer til Stadighed.

Jens Theodor Marius Brun er født den 7. Januar 1892 i Fjaltring og er uddannet i sin Faders Forretning som Tømrer og Snedker. Endvidere har han taget Maskinsnedkerkursus paa Teknologisk Institut og frekventeret Vallekilde Haandværkerskole og taget Bygmesterkursus ved „bedre Byggeskikke", idet han nu selv udfører Tegninger til de fleste Bygninger.

DALGAARDS MASKINSNEDKERI
FJALTRING

I Aaret 1894 grundlagde Chr. Dalgaard Nielsen sin Virksomhed i Fjaltring, der til at begynde med havde

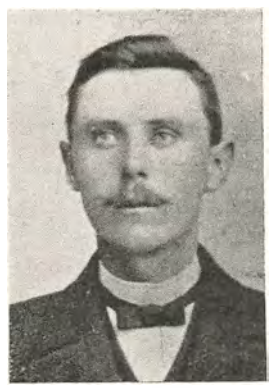

Snedkermester
Chr. Dalgaard Nielsen

Snedkermester
P. Chr. Nielsen

til Huse i et lille, lejet Værksted med kun lidt Værktøj til Raadighed. Da Broderen Aaret efter var udlært

i Faget, slog de sig sammen og har i Fællesskab drevet Virksomheden frem til dens nuværende gode Position. Senere flyttedes Virksomheden til bedre Forhold, og i 1899 købtes den nuværende Boboelsesejendom, og i 1930 byggedes Værkstedsbygning i Tilslutning til Ejendommen.

Virksomhedens Drift er ligeledes omlagt en Del, idet man i de senere Aar har specialiseret sig med Bygningssnedkeri og Baadebyggeri, og der bygges hovedsagelig Motor- og Sejlbaade.

Broderen, P. Chr. Nielsen, der er født den 7. April 1877 i Fjaltring, er endvidere kendt som en habil Violinbygger og har afsat en Del af sine Violiner, lige-

som begge Brødrene er kendt i hele Oplandet som Spillemænd ved Ballerne.

Chr. Dalgaard Nielsen er født den 17. Juni 1874 i Vandborg og har faaet sin Uddannelse som Snedker og Tømrer.

GRØNBJERG TEGLVÆRK
v. ANDERS JENSEN — GRØNBJERG

Ved Grønbjerg Station ligger Grønbjerg Teglværk, der er anlagt i Aarene omkring 1910 af Firmaet Busch & Jensen, Holstebro. Dette Firma drev Teglværket indtil 1917, da en Søn af en af Stifterne kom til som Leder af den daglige Drift. Senere drev Murermester Busch selv Teglværket indtil August 1933, da den nuværende Indehaver overtog det.

Teglværksejer Anders Jensen

Det tilliggende Areal er paa 19 Tdr. Land, der drives som Landbrug. Overalt under Muldden findes Rød- eller Blaaler, og Lerlaget er meget tykt. Man har boret indtil 35 Alen uden at støde paa andet end Ler. — Der er altsaa Raamateriale til mange Aars Forbrug.

Teglværket er fuldt moderne indrettet. Produktionen bestaar i saavel maskin- som haandstrøgne Sten samt Drænsrør paa indtil 8 Tommer. Ca. 2 Millioner Stk. produceres aarligt, og Arbejdsstyrken er paa 16 Mand. Værkets Bygninger er opførte i deres nuværende Skikkelse ved Starten i 1910.

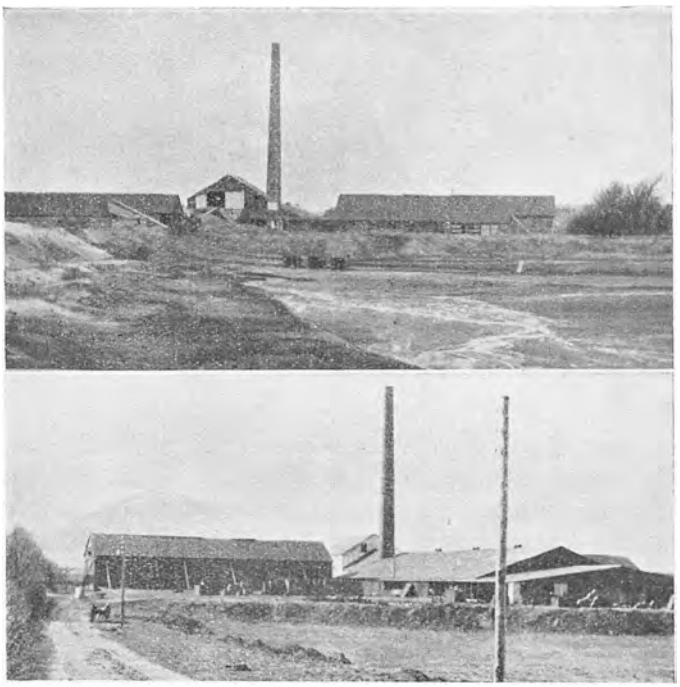

Teglværksejer Anders Jensen er født den 12. Juli 1893 i Hygum ved Lemvig og er uddannet ved sin Branche helt fra Bunden af. I 1913 kom han ind paa Lemvig Teglværk, nærmest som Elev, og i 1916 avancerede han til Værkfører. I denne Stilling virkede han, indtil han overtog Grønbjerg-Værket, som nu under hans Ledelse arbejder for fuld Damp.

C. GRØNBECHS MASKINSNEDKERI
SPJALD

Det var i Aaret 1913, at Snedkermester C. Grønbech etablerede sig i Spjald, hvor han i Aarene derefter oparbejdede sig en helt god Snedkerforretning. Senere gik han mere og mere over til Fremstilling af Møbler en gros, idet han navnlig slog sig paa Fabrikation af Skriveborde, Soveværelser, Senge, Syborde og Tobaksborde. Mange smukke og praktiske Møbler er i Tidens Løb udgaaet fra hans Forretning.

I en Aarrække lagde Grønbech Møbelfabrikationen paa Hylden, men nu er han atter i fuld Gang med den. Han producerer de samme Ting som i forrige Periode, og hans Forbindelser fra den Tid viser sig igen som Aftagere samtidig med, at et nyt Marked erobres. Maskinsnedkeriet, hvori Møblerne fremstilles, er komplet og tidssvarende — med et stort og lyst Værksted og flere tilstødende Arbejds- og Lagerrum. Der raades over et samlet Værksteds- og Lager-Areal paa ca. 500 Kvadratalen, og 3—4 Snedkere har fast Arbejde her.

Snedkermester H. C. Grønbech er født den 7. August 1884 i Hvidbjerg i Thy og blev uddannet som Snedker. Paa Teknologisk Institut har han deltaget i faglige Kursus. Grønbech er Medlem af Bestyrelsen for vestjydsk Snedkermesterforening.

VANDBORG MØLLE

En Mølle af meget gammel Dato er ovennævnte, idet den er grundlagt i Aaret 1800 som Vindmølle, som senere er nedlagt, da den nuværende Mølle opførtes. Vandmøllen er i stadig Drift, dog maatte man i 1930 installere Hjælpemotor, og Vindmøllen blev nedrevet. Den nuværende Indehavers Fader, Jens Larsen, drev Virksomheden i Aarene fra 1918—30, da Sønnen, Carl Larsen, kom til og overtog Møllen for egen Regning. I Virksomheden er nu installeret alle Nutidens mest moderne Maskiner, og den drives nu som almindeligt Mølleri. Bl. a. fremstilles Byggryn, der sælges direkte til Forbrugerne. Endvidere fremstilles Hønse- og Kyllingefoder efter Oluf Nielsens Blanding.

Møller Carl Larsen

Møller Carl Larsen er født den 18. Februar 1904 i Struer og har faaet sin Uddannelse ved Faget hos

Faderen, hvorefter han arbejdede i Brønd Mølle ved Thisted. 1928 forpagtede han sin Faders Virksomhed, og som Forpagter drev han den indtil 1930, da han overtog Møllen for egen Regning.

STUDSGAARD MØLLE
v. SØREN CHRISTIAN HEDEGAARD

Studsgaard Mølle med tilhørende Stuehus er opført Anno 1900, samme Aar som det oprindelige Firma blev grundlagt. Den nuværende Ejer, Møller Hedegaard, overtog Forretningen i 1933 og driver den med Rugmelsfremstilling som Specialitet, medens han iøvrigt paatager sig almindelig Møllerivirksomhed med dertil hørende Foderstofhandel.

De til Møllen hørende Pakhuse er byggede 1924, og de afgiver Plads til ca. 600 Tdr. Korn. Møllen er vel-

besat med Maskiner og andet Tilbehør. Drivkraften er Klapsejlsvinger, og som Hjælpemotor er installeret en 18 Hestes Petroleumsmotor. Det kan tilføjes, at den ny Ejer nys har installeret en moderne Rugmelssorterer, der skal sætte ham i Stand til at faa de allerbedste Varer frem paa Rugmelets Omraade.

Mølleejer Søren Christian Hedegaard er født den 14. Marts 1908 og er uddannet ved Landvæsenet. Han blev dog ikke ret gammel, før han gik over i Møllerivirksomhed, og nu har han altsaa allerede Foden indenfor egne Døre. Han elsker at høre sin Mølle knirke og gungre, og der er ingen Tvivl om, at Lysten hos ham nok skal drive Værket.

KIBÆK CYKLE- OG RADIOFORRETNING

En Forretning af forholdsvis ny Dato er ovennævnte, idet den er paabegyndt af Indehaveren i Aaret 1929 med Salg og Reparation af Cykler. Ved Selvstudier har han i den forløbne Tid sat sig ind i Radioteknikken og siden solgt adskillige Apparater bygget af ham selv. Endvidere forhandles Reservedele til Cykler og Radio, ligesom der er Ladestation. Det skal endvidere nævnes, at der ligeledes handles med Grammofoner og Plader. — Cyklehandler J. Jacobsen, der i sin Forretning beskæftiger 1—2 Personer, er født den 15. Juni 1882 i Vorgod og har oprindelig faaet sin Uddannelse ved Landvæsenet og har derefter i 1 Aar drevet Cykleforretning i Ølgod.

KIBÆK BAGERI OG KONDITORI

Kibæk Bageri's og Konditori's Grundlæggelse gaar saa langt tilbage som omkring Aar 1865—70. I de forløbne Aar har det haft forskellige Indehavere, som næsten alle har drevet det over en længere Aarrække.

Bagermester Thorvald Sunesen

Bagermester Sunesen, der er en ung Mand med moderne Synspunkter, lod straks, da han i 1929 købte Ejendom og Forretning, Butiken gennemgaa en Modernisering. Butiken, der ikke er saa stor, fremtræder nu med moderne udstyret Vindue og Montrer. I Bageriet, hvor der findes en dobbelt Strømmen Ovn, beskæftiges til Stadighed 3 Personer, i Butiken 1—2 Personer. Foruden almindelig Kagebagning og Konditorkager fremstilles Rugbrød, og der bruges ugentlig over 30 Td. Rug.

En Specialitet, hvormed Sunesen har fastslaaet sit Navn, er Rugkringler, hvoraf der sælges en Masse. Navnlig Sukkersygepatienter spiser disse.

Bageriet er det eneste dér i Byen og har en Kundekreds, der strækker sig over 2 Mil ud i Oplandet. Sunesen kører daglig i Bil ud i Oplandet og er saaledes i stadig Kontakt med Kunderne. Bagermester Thorvald Sunesen, der er født den 15. August 1903 i Hillerslev, har faaet sin Uddannelse som Bager og bl. a. arbejdet paa flere Bagerier i København.

ILSKOV MØLLE

Ilskov Mølle har tidligere været beliggende andetsteds og er af meget gammel Dato. I November Maaned 1933 blev Møllen ved Køb overtaget af den nuværende Ejer, Johannes Petersen.

Ved Siden af Møllen drives Lokalforening, som Mølleren samtidig er Bestyrer af. Møllen drives som almindeligt Mølleri med Handel af Korn og Foderstoffer, og det er lykkedes Indehaveren i Løbet af den korte Tid, han har været Indehaver, at drive Møllen frem til den nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en meget betydelig Kundekreds, der stadig forøges.

Møller Johannes Clausager Petersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 10. December 1900 i Aarre i Ribe Amt og har faaet sin Uddannelse hos Faderen paa Aarre Mølle, idet hele Slægten er Møllere; saaledes ejer Faderen stadig Aarre Mølle, ligesom 2 Brødre ogsaa er Møllere.

HUMLUM MØBELFORRETNING

Forretningen, der drives under ovenstaaende Navn, er overtaget af den nuværende Indehaver, Mads Madsen, i Aaret 1928, idet denne købte Ejendommen med tilhørende særskilt Værkstedsbygning, hvori er installeret alle Nutidens mest moderne Maskiner. I Ejendommen er endvidere Udstillingsvindue for Møbler, som forhandles og fremstilles, saavel efter egne Tegninger som paa Bestilling.

Møbelsnedker Mads Madsen

Det er i de relativt faa Aar, der er gaaet siden Overtagelsen, lykkedes Madsen at drive Virksomheden frem til dens nuværende gode Position. Der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds, der stadig forøges, og en ny Udvidelse er som Følge heraf nær forestaaende.

Møbelsnedker Mads Madsen er født den 6. Januar 1898 i Dybe og har faaet sin Uddannelse som Møbel- og Bygningssnedker.

SADELMAGER O. A. WOLF
HUMLUM

Sadelmager Wolf paabegyndte sin Virksomhed i Aaret 1930 med Sadelmager- og Tapetsererforretning under meget beskedne Forhold i et meget lille Værksted, beliggende i en af Byens Baggaarde. Hurtigt arbejdedes Forretningen imidlertid fremad, og allerede i 1933 kunde Indehaveren købe sin nuværende smukke Ejendom, og heri indrettedes saavel Beboelseslejlighed som Værksted, hvor der specielt udføres Betrækning af Automobiler, paa hvilket Felt Forretningen er en af de førende i Byen. Endvidere udføres Møbelarbejde, ligesom der fremstilles Seletøj.

Sadelmager Oskar Arno Wolf er født d. 23. August 1900 i Broager og har faaet sin Uddannelse som Sadelmager i sin Fødeby. Han deltog i Verdenskrigens sidste halve Aar og arbejdede derefter forskellige Steder rundt i Landet, hvorefter han begyndte at arbejde paa Gaardene for egen Regning og dermed lagde Grunden til sin nuværende Virksomhed.

TØMRERMESTER L. JESPERSEN
OVER FELDBORG

I Aaret 1929 byggede Laur. Jespersen sit nuværende Beboelseshus med et mindre Udstillingsvindue samt et særskilt Værksted og etablerede sig saaledes selvstændig paa sin Fødeegn.

Virksomheden udfører almindeligt Snedkerarbejde samt Tømrerarbejde og lidt Møbelarbejde, og Forretningen har i den forløbne Tid faaet overdraget Udførelsen af Arbejdet paa adskillige Nybygninger i Sognet.

Som en særlig Specialitet fremstilles nogle billige Taburetter, som der har været glimrende Afsætning paa blandt Handlende o. l. saavel i selve Byen som i hele Omegnen.

Tømrermester Lauritz Jespersen, der er født den 5. Maj 1898 i Haderup Sogn, har faaet sin Uddannelse som Tømrer og bl. a. arbejdet 3 Aar i Norge.

OVER FELDBORG MØLLE

Ovennævnte Mølle har i sin Tid staaet ved Vinderup, men flyttedes i 1916 til sin nuværende Plads og ejedes den Gang af nu afdøde Købmand Schou, Holstebro. I 1926 forpagtede den nuværende Indehaver, Jens Nielsen, Møllen, som den Gang var fuldstændig ubrugelig; men Nielsen lod den restaurere med nye Vinger o. s. v., og i Aaret 1928 købte han Møllen. I 1929 installeredes en Hjælpemotor til Raaolier fra Møller & Jochumsen, Horsens, med en Styrke paa 15/18 HK.

Møllen drives nu som almindeligt Mølleri med Handel af Korn og Foderstoffer for egen Regning, endvidere fremstilles der Hønse- og Kyllingefoder samt flere andre Specialiteter, bl. a. afskallet Havre.

Møller Jens Nielsen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2 Personer, er født den 18. Maj 1899 i Vejrum Sdr. Mølle og har faaet sin Uddannelse som Møller hos sin Fader. Saa godt som hele Slægten er Møllere.

VIFTRUP CEMENTVAREFABRIK
HADERUP

Virksomheden, der drives under ovenstaaende Navn, er grundlagt af Indehaveren, Marius Rosendal, i Aaret 1929 efter Hjemkomsten fra Udlandet. Rosendal købte den Gang en Del Jord i Haderup, som han senere brugte til Udstykning, idet han samtidig lod opføre sin egen Virksomhed.

I Fabriken fremstilles alt under Cementvarefabrikation, samtidig handles med alt, hvad der henhører under Bygningsartikler, ligesom Rosendal bygger en Masse paa Entreprise. Saavel Indehaveren som hans Hustru deltager en Del i filantropisk Arbejde, idet de i den senere Tid har skaffet flere Arbejdsløse Husly og Kost mod mindre Arbejdsydelser. Det er Rosendals Mening at opføre saavel et Savværk som et Gartneri. Ligeledes paatænker han at starte en Virksomhed af samme Art i Thy.

Fabrikanten ejer bl. a. sit ny Beboelseshus, 2 mindre Huse og endnu ca. 8 Tdr. Land af den Jord, han erhvervede i 1929.

Murermester Marius Rosendal, der er født den 10. November 1895 i Allerslyst ved Silkeborg, har faaet sin Uddannelse som Murer og har været over det meste af Jorden, idet han har opholdt sig bl. a. i Tyskland, Schweiz, Syd-Amerika, Canada, U. S. A., England og Indien.

LEM PUMPEFABRIK

Man kan danne sig et Begreb om Størrelsen af Lem Pumpefabrik, naar det oplyses, at Produktionen i 1933 kom op paa ca. 1200 Pumper foruden Fremstillingen af Reservedele, der udgør 3 Gange saa meget som Omsætningen af Pumper.

Fabrikant
Chr. Øllgaard Jensen

Fabrikant
Aage Øllgaard Jensen

Fabriken er oprindelig grundlagt af Fabrikant H. S. Hansen i 1920, men blev i 1933 overtaget af Brødrene Øllgaard Jensen, hvoraf den ene er udlært i Virksomheden, medens den anden har været Værkfører hos H. S. Hansen. De fremstiller Sugepumper af alle Arter, Reservedele til Pumper, Pumpeværker, Smergelapparater og Borerørscylindre, som sælges over hele Jylland og en Del af Sjælland gennem Repræsentanter.

Fabriken, der beskæftiger 5 Mand, har til Huse i egen Ejendom i Nærheden af Stationen og staar foran en Udvidelse.

Fabrikant Chr. Øllgaard Jensen er født den 10. Maj 1909 i Dejbjerg pr. Lem. Han er uddannet ved Pumpefabrikationen. Desuden har han frekventeret Haandværkerhøjskolen i Haslev og Teknisk Skole.

Fabrikant Aage Øllgaard Jensen er født den 25. September 1910, ligeledes i Dejbjerg pr. Lem og har, ligesom Broderen, faaet Uddannelse ved Pumpefabrikationen og taget Eksamen paa Teknisk Skole.

TRILLINGSGAARD & KJÆRGAARD
RAMME

I Aaret 1904 startedes ovennævnte Forretning i nyopførte Bygninger af Købmand P. Skytte, som imidlertid kun drev Virksomheden i 3 Aar indtil 1907, da den blev overtaget af Købmand P. Bach. I Aaret 1908 skiftede Forretningen igen Indehaver, idet den dette Aar

Købmand
Peder Trillingsgaard

Købmand
Peder Kjærgaard

overtoges af Købmand L. B. Laugesen, der fortsatte til 1922, hvor Købmand Martin Madsen kom til. Først i 1930 købte de nuværende Indehavere, Trillingsgaard og Kjærgaard, Forretningen saavel som Ejendommen.

Virksomheden har siden været fortsat efter samme gode Principper som tidligere med Salg af Foderstoffer, Korn, Gødning, Brændsel, Isenkram, Manufaktur og Kolonialvarer, med andre Ord en blandet Købmandsforretning og som saadan en af de største og førende paa Pladsen. Der beskæftiges til Stadighed 2 Personer foruden Indehaverne.

Købmand Peder Kjærgaard er født den 14. Februar 1907 i Vinding ved Holstebro og har faaet sin Uddannelse som Købmand og som saadan arbejdet bl. a. i Nr. Nissum, hvor han var, indtil han sammen med sin Kompagnon købte den nuværende Forretning.

Købmand Peder Trillingsgaard er født den 6. Marts 1906 i Nr. Nissum og er uddannet som Købmand, hvorefter han i 6 Aar har været ansat i en Vareindkøbsforening. Et Semester har han frekventeret den jydske Handelshøjskole i Aarhus.

Peder Kjærgaard er Medlem af Bestyrelsen for Borger- og Haandværkerforeningen og Medlem af Bestyrelsen for Ramme Vandværk.

Peder Trillingsgaard er Formand i Ramme Idrætsforening.

RAMME TRÆLASTHANDEL
AKSEL GRØNKÆR

Tømmerhandler Aksel Grønkær

Ramme Trælasthandel er grundlagt af Købmand Hans Laursen i April 1920. Den nuværende Indehaver, Tømmerhandler Aksel Grønkær, købte Forretningen i 1928 og har siden formaaet at udvide saavel Kundekredsen som Omsætningen. — Forretningen fører alt inden for Trælast- og Bygningsartikler, og Kundekredsen maa søges ikke alene i Byen, men i hele Oplandet. Der beskæftiges 3 Personer.

Tømmerhandler Aksel Grønkær er født den 30. Juni 1904. Han er oprindelig uddannet som Tømrer, men gik senere over til Tømmerhandelen, i hvilken han arbejdede, indtil han overtog sin nuværende Forretning.

TØNDER

Hvor ældgamle Færdselsveje fra Nord overskrider Vidaaen i sydlig Retning og paa et Sted, der dengang laa nær Havet, er der tidligt fremstaaet en Bebyggelse, som er bleven til Staden Tønder. Allerede 1238 grundlagdes her et Graabrødrekloster, et Bevis paa at Tønder paa den Tid allerede maa have været ret betydelig. Det skyldes den første Provinsialminister for Graabrødrene i Danmark, at Byen 1243 fik lybsk Ret. Det dengang fra Lybæk sendte Lovhaandskrift findes endnu i det kgl. Bibliotek i København.

Det 16. og 17. Aarhundrede bragte Tønder betydelig Velstand ved livlig Handel til Søs og det 17. og 18. Aarhundrede ved Kniplevirksomheden. Fra Holland kom Kniplekunsten til Tønder. Den omtaltes første Gang ca. 1610 og har i de følgende Aarhundreder spillet en herskende Rolle i Byens og dens nordlige Oplands Næringsliv helt op til Ribe.

Blomstringstiden er det 18. Aarhundrede. Afsætningen var højst i 1805, da der alene til Udlandet blev solgt for 261.000 Rigsdaler.

Indbyggerantallet er ca. 5900.

Foroven: Torvet — Storegade
Forneden: Hospitalet — Udsigt over Tønder — Gammelt Patricierhus

MÆLKERI-LABORATORIET „VISBY"

Mælkeri-Laboratoriet „Visby" i Tønder er et Special-Laboratorium for Dyrkning af Renkulturer efter særegne Metoder. Siden dets Oprettelse i 1907 er Laboratoriets Præparater i stedse stigende Grad indførte i de betydeligste Mælkerier i alle Mejerilande Verden over, saaledes at Firmaet nu er i Forretningsforbindelse med bl. a. følgende Lande foruden sit Hjemland: Sverige, Polen, Østrig, Rumænien, Frankrig, Indien, Italien, Tyskland, Holland, U. S. A., Argentina, Rusland, Norge, Ungarn, Kina, Belgien, Spanien, Afrika,

Laboratorieejer Ed. Busch

Ingenier, cand. polyt. H. Busch

Schweiz, Estland, Canada, Brasilien, England, Chile, Czekoslovakiet og Danmarks Forbundsland, Island.

Denne enorme Udbredelse af Laboratoriets Præparater maa først og fremmest tages som et Bevis paa disses fortrinlige Kvalitet, men ogsaa som en Følge af intensivt, frugtbringende Samarbejde mellem Laboratoriet og dets Aftagere, idet der i Tidens Løb fra Laboratoriets Side er udført et stort konsulterende Arbejde. „Visby"s Medarbejdere staar til enhver Tid vederlagsfrit til Raadighed for enhver af Aftagerne, og det store og til Dels uegennyttige Arbejde, der paa denne Maade er gennemført, har i høj Grad været medvirkende til at højne Mejeriprodukternes Kvalitet Verden over.

Laboratoriet er grundlagt Aar 1907 af Ed. Busch og har lige siden Starten været inde i en overordentlig stærk Udvikling. Før Verdenskrigen var det paa sit Omraade saa godt som eneherskende i Tyskland, hvor dets Produkters Udbredelse vedvarende er betydelig. Allerede før Genforeningen blev i Nibøl oprettet et selvstændigt Laboratorium for det tyske Marked.

For at holde Trit med den enorme Udvikling, der i det hele taget fandt Sted paa Mejeribrugets Omraade, blev det efterhaanden nødvendigt at udvide Virksomhedens kemisk-analytiske Afdeling, og denne blev udstyret saa komplet, forsynet med de mest moderne Apparater og Instrumenter, at der nu, foruden Varetagelsen af den daglige Kontrol med Laboratoriets egne Præparater, tillige kan udføres Undersøgelser for Mælkeribrug, bl. a. af Mælk, Smør, Ost, Vand o. s. v., og for Landbrug bl. a. af Foderstoffer, Gødningsstoffer, Kalktrangsbestemmelser, Jord, Tørstofbestemmelser i Rodfrugter, Spireevnebestemmelser og alt andet Landbruget vedrørende samt for Handel og Industri af Brændselsolier, Kul, Tørv, Brunkul, Smøreolier, Spiseolier, Margarine, Mel, Øl, Vin og anden Spiritus, Farvestoffer, Lakker m. m. m. Dette medførte igen, at Laboratoriet ved Genforeningen autoriseredes af den danske Stat, saaledes at dets Analyser er retsgyldige.

Mælkeri-Laboratoriet fremstiller bl. a. følgende bakteriologiske Præparater: Normal-Syrevækkeren „Probat" til Flødens Syrning, indeholdende specielle Mælkesyrebakterier, og som paa Grund af dens absolutte Renhed og Bakteriernes enorme Floraudvikling regnes for at være den bedste Syrevækker til Fremstilling af fint og holdbart Smør. „Probat" anvendes i alle Mælkerilande og er paa Grund af den særlige Fremstillingsmaade holdbar, saaledes at den er fuldt ud tjenlig til Forsendelse Verden over. „Probat" er den Kultur, der kan anvendes til Flødens Syrning allerede efter den første Forplantning, og den sikrer under alle Forhold en intensiv Gennemsyrning af Fløden og bidrager til at opnaa det fineste Produkt samt det størst mulige Udbytte. Hver „Probat" Kultur fremstilles af den fineste Mælk, der udvindes paa aseptisk Maade af Laboratoriets egen dyrlægekontrollerede Besætning. Kulturen er statsprøvet og indført i de betydeligste Statsmælkeriskoler og Læreanstalter Verden over, ligesom denne Syrningsmetode er optaget og anerkendt af berømte Universiteter. Paa de største Mejeriudstillinger, Lokaludstillinger, Lagerbedømmelser og ved Forsøgslaboratoriet opnaar „Probat"-Forbrugerne gerne de allerhøjeste Udmærkelser; saaledes er f. Eks. Forbrugerne i Danmark og Tyskland tilkendt Landets allerhøjeste Udmærkelser, i Tyskland oven i Købet for 2 Aar gammelt Smør, der 2 Gange havde passeret Ækvator. Ialt er „Probat"-Forbrugerne tildelt 538 Ærespræmier, 3595 Førstepræmier og Tusinder af Andenpræmier — indtil 1931. Og Sejrsgangen er fortsat og udviklet siden da.

Da man i de senere Aar gennem omfattende Forsøg i Videnskab og Praksis er naaet til det Resultat, at Renkulturerne af Bakterier, Gær- og Skimmelsvampe, fremstillet specielt for hver Ostesort, er ligesaa nødvendige som Renkulturer for Flødens Syrning, har Laboratoriet allerede for Aar tilbage optaget Rendyrkning af saadanne Special-Kulturer. Dets Ostekulturer indeholder under Garanti Skimmelsvampene og Bakterierne i yderst livskraftig Form og leveres i Kollektioner, svarende til hver Ostesort.

Endvidere fremstilles Normal-Kaseinspaltende Renkultur „Probatum", specielle kaseinforgærede Mælkesyrebakterier til Ostemælkens Syrning, Yoghurt-Acidophilius- og Kefir-Renkulturer m. m. I den teknisk-kemiske Afdeling af Laboratoriet fremstilles Probat-Smørfarve, Probat-Ostefarve, Original-Kedelsten-Opløsningsbriketten „Cedonulli" samt Rense- og Desinfektionsmidlet „Reagentina", der i særlig Grad er egnet til Opløsning af Mælkesten i de forskellige Apparater og til Rensning af Redskaber, der kommer i Berøring med Fløde og Smør.

Laboratorieejer Ed. Busch, der er Grundlægger og Indehaver af den verdensomspændende Virksomhed, er praktisk og teoretisk uddannet Mejerimand, flere Aar Leder af Visby Andelsmejeri, hvor han i en Aarrække sad som Repræsentant for Mejeristforeningen, ligesom han var med i Arbejdet, da denne Sammen-

slutning ved Genforeningen gik ind i den danske Mejeriforening. Eduard Busch er født den 16. Februar 1880 i Kolsnap i Haderslev Amt som Søn af Gaardejer I. H. Busch. Efter Konfirmationen kom han ind som Elev paa Holm Mejeri paa Als og virkede derefter i 20 Aar i denne Branche, absolverede Mejeriskoler i Ind- og Udland, med ekstra Uddannelse i Bakteriologien, som afsluttedes med en Eksamen. Eduard Busch var i 1905 med til at stifte Nordslesvigs Mejeristforening og har desuden i mange Aar været Formand for Bestyrelsen for Tønderhus, som for en stor Del maa give ham Æren for, at det blev bygget. Ved Siden heraf har Busch været Medlem af forskellige andre Bestyrelser, navnlig indenfor Mejeribruget og har i 25 Aar været Medlem af det tyske Landbrugsselskab.

Til Laboratoriet er knyttet en Avlsgaard paa 150 Tdr. Land, og denne Gaard drives som et Mønsterlandbrug. Der findes paa den en ren hollandsk Besætning, som staar under Kontrol baade med Hensyn til Sundhed og Ydelse. Endvidere er der et Stutteri af den ægte Frederiksborg Køre- og Ridehest.

Det er velgørende i en Tid som vor, hvor saa store Dele af Erhvervslivet er knuget til Jorden, at besøge en Virksomhed som omtalte, der staar midt i en Blomstringsperiode, og som landskabsmæssigt set er noget af en Seværdighed. Det er E. Busch's Hustru, der staar for de ydre Rammer omkring Gaard og Laboratorium, Fruen administrerer den store Have med de velplejede Hønse- og Andegaarde, der ogsaa rummer Gæs og Fasaner, og som er hendes Stolthed derude ved Avlsgaarden, den ene af Rørkærgaardene ved Tønder.

Ægteparrets Søn, Ingeniør, cand. polyt. H. Busch, der nu er Leder og Forstander for Laboratoriets kemiske, bakteriologiske og analytiske Afdeling, har Studentereksamen fra Ribe Katedralskole og er cand. phil. og cand. polyt. fra Polyteknisk Læreanstalt, København. Han er en meget dygtig og alsidig interesseret Kemiker og er af Landbrugs- og Handelsministeriet autoriseret som disse Ministeriers Repræsentant i Virksomheden.

TØNDER SPAREKASSE

Den stiftende Generalforsamling i Tønder Sparekasse holdtes den 18. Januar 1820; den 4. Marts samme Aar lukkede Sparekassen op.

Der startedes i et mindre Lokale i Tønder. Den første Kasserer var Købmand Chr. Autzen. Paa Aabningsdagen den 4. Marts blev der indbetalt ialt 450 Mark; det første Laan, der ydedes, var paa 732 Mark. Nu ser Regnskabet jo noget anderledes ud. Det samlede Indlaan er paa mere end 1,9 Mill. Kr., og denne Kapital er indskudt af saavel By- som Landboere. Iøvrigt har Sparekassen arbejdet støt og roligt i det lange Spand af Aar, der er gaaet siden dens Oprettelse. Der staar et Hundrede Garanter bag dens Arbejde, og Garantikapitalen er paa 40,000 Kr.

I 1906 flyttede Tønder Sparekasse til sine nuværende Lokaler i Østergade 17, hvor der lejedes tidssvarende Kontorer. Den 1. April 1923 overtoges Sparekassen for Tønder By. Forøvrigt har Tønder Sparekasse i Tidens Løb ydet ret store Midler til Byens Fremdrift og Ophjælpning. Det kan bl. a. nævnes, at alt Inventaret i Tønder Vandværk er skænket af Sparekassen, ligesom en betydelig Restaurering af Kirkens Indre er bekostet af denne. Sparekassen har udstyret Statsskolens Festsal med Panel og Lysekroner, og Sygehuset er for Sparekassens Regning underkastet

en Modernisering, hvorunder bl. a. installeredes moderne Toiletter o. s. v. Alt i alt er der til saadanne og lignende Formaal ydet omkring ved en halv Million.

I 1920, Inflationsaaret, mistede Tønder Sparekasse hele sin Formue og maatte begynde paany paa bar Bund. I det første Par Aar derefter arbejdedes der med Underskud; men nu i 1933—34 er der atter god Balance i Foretagendet.

Kassens administrerende Direktør er Anders H. Todsen; Meddirektør er Broder Fr. Andresen (Formand) og Oluf P. Olufsen. I Tilsynsraadet sidder Lorenz P. Dethlefsen, Jes Nissen, Peter Atke, Erich Petersen, Franz Lange, Andreas Petersen og Johannes Thomsen.

Direktør A. H. Todsen er født den 28. Marts 1858 i Sønderløgum og blev uddannet som Købmand. I 33 Aar har Todsen haft selvstændig Købmandsforretning i Tønder, og siden 1899 har han været Medlem af Sparekassens Revision. I 1920 ansattes han som Direktør. A. H. Todsen har været Medlem af Tønder Menighedsraad og Medlem af Detaillistforeningens Bestyrelse.

Som Bogholder i Sparekassen er ansat Andreas Petersen, der i 1924 fik Ansættelse i Revisionen, medens han først udnævntes til Bogholder i 1929. Andreas Petersen er uddannet som Købmand. Han er født den 25. Juli 1879 i Højer og har siden 1904 opholdt sig i Tønder. I 16 Aar indtil 1920 drev han selvstændig Forretning her, men overtog saa Repræsentationen for De danske Cigar- og Tobaksfabriker. Senere gik han over til Firmaet Chr. Augustinus og blev samtidig Repræsentant for Forsikringsselskabet „Haand i Haand" samt Leder af Oplysningsforeningen. Andreas Petersen er Medlem af Handelsforeningens Bestyrelse og af Sparekassens Tilsynsraad samt af Amtsudvalget for Sønderjyllands Laanekasse. Desuden er han Justitsministeriets handelskyndige Tillidsmand.

M. C. CHRISTIANSEN
ISENKRAMFORRETNING

Grosserer M. C. Christiansen

Firmaet M. C. Christiansen, Tønder, som er grundlagt i Aaret 1897, har i de 37 Aar, det har bestaaet, efterhaanden foretaget adskillige Udvidelser og udviklet sig til et meget anseeligt Foretagende. — I Dag strækker Bygningerne sig over et Areal af ca. 1000 Kvadratmeter, med Udstillingslokaler, Lager og Kontor paa ca. 3000 Kvadratmeter. Tilligemed Detailforretningen med dens moderne og tiltalende Lokaler, har Firmaet M. C. Christiansen en omfangsrig en gros Forretning, der gør sig gældende i hele Sønderjylland,

og som berejses af to Repræsentanter. Desuden hører til en gros Afdelingen et komplet Prøvelager, hvor Kunderne kan gøre deres Indkøb og samtidig faa nærmere Kendskab til det store Lagersortiment.

Med et samlet Personale af 24 hører Firmaet til en af Tønder Bys største Virksomheder.

S. C. LORENZEN
KOLONIAL EN GROS

Firmaet S. C. Lorenzen i Tønder er grundlagt i 1880 af afdøde Købmand S. C. Lorenzen. I den Ejendom, hvori Lorenzen etablerede sig, fandtes en mindre Tobaksfabrik, som han i nogle Aar førte videre sammen med sin Kolonialforretning. Denne Kolonialforretning var oprindelig anlagt udelukkende paa Detailsalg; men da Indehaveren i Kraft af sin Fabrikation af Tobak, havde en gros-Leveringer til de Handlende i By og paa Egn, kom han efterhaanden ind paa at sælge ogsaa Kolonialvarer en gros. Og nu handles der udelukkende med Kolonial en gros og en detail. — I 1919 overtoges Forretningen af Peter Sørensen og Carsten Lorenzen, som driver den videre i det af Grundlæggeren givne Spor. Samme Aar,

Grundlæggeren S. C. Lorenzen

Købmand Peter Sorensen

Købmand Carsten Lorenzen

som Overtagelsen fandt Sted, ombyggedes og moderniseredes Butiken.

Afdøde Købmand S. C. Lorenzen var født den 2. Oktober 1852 i Sæd ved Tønder. Han sattes i Lære i

Fa. P. Olufsen, Tønder. I Tønder skabte han sig som Købmand og Borger et anset Navn. Han var Bestyrelsesmedlem af Tønder Detailhandlerforening.

Købmand Peter Sørensen er født den 24. August 1879 i Bastrup og kom som ungt Menneske i Kolonialiære i Aabenraa. Som Kommis arbejdede han en Tid i Rendsborg og tog desuden Kursus paa Handelsskolen i Hamborg. Den 1. April 1900 ansattes han hos Firmaet P. Olufsen i Tønder, hvor han var indtil 1903, da han købte en gammel Købmandsforretning, tidligere tilhørende Chr. Johansen. Denne Forretning ledede han uforandret indtil 1911, da han lod Ejendommen ombygge; i 1919 solgte han denne til Den danske Landmandsbank og indtraadte i Firmaet S. C. Lorenzen. Peter Sørensen er Svoger til Carsten Lorenzen.

Købmand Carsten Lorenzen er født den 17. August 1890 i Tønder. Han blev sat i Lære i et Kaffe-Import-Firma i Hamborg og havde senere Plads i flere Aar i et Kolonial en gros-Firma i Heide i Holsten og i et lignende Firma i Berlin.

TØNDER AKTIE-BRYGGERI A/S

Tønder Aktie-Bryggeri er grundlagt Aar 1888, og dets Formaal var straks fra Starten Brygning af saavel Bajerskøl som Hvidtøl. Senere kom man ogsaa ind paa Fremstilling af Sodavand, og alle 3 Produktionsgrene opretholdes vedblivende.

Bryggeriet startedes som et Aktieselskab under Navn af Tondernsche Actien-Brauerei. Dette Selskab likviderede imidlertid i 1920. Det nuværende Selskab startedes i 1921 med den tidligere Direktør for Bryggeriet, W. Neven, som Formand, og med den nuværende Administrator, Direktør P. Nielsen, som Leder af den daglige Drift.

I 1914 er Bryggeriet delvis ombygget og udvidet, idet Salget indtil da var stadig stigende. Der blev bygget helt nyt Bryghus med nye Maskiner og Apparater, ligesom der blev indlagt nye Kraft- og Kølemaskiner. I 1924 blev Aftapperiet og Sodavandsfabriken ombygget og moderniseret.

AUGUST MÜLLER
MATERIALHANDEL

Det dufter af Krydderier og Parfume i August Müllers Forretning i Tønder. Her har en af Sønderjyllands største og mest ansete Parfume en gros Forretninger og Kolonial- og Materialhandeler til Huse. Begyndelsen blev gjort i 1903 under meget beskedne Forhold og i lejet Butik, og i Dag er Forretningen saa betydelig, at den daglig giver Brødet til 15 Mennesker.

Grosserer August Müller

Allerede i 1905 var Forretningen vokset saa meget, at man maatte foretage den første Udvidelse, idet Müller overtog en Nabobutik i samme Ejendom, som handlede med Kolonialvarer, og drev den videre sammen med sin egen Forretning, der udelukkende var baseret paa Material og Drogeri, og Aaret efter, i 1906, købte Müller Ejendommen med begge Forretninger.

I 1911 foretoges en større Ombygning af Forretningerne, saaledes at de blev slaaet sammen til en stor Butik, ligesom Facaden ombyggedes og moderniseredes.

I Aaret 1920 overtoges Fabrikationsretten og Salget for Danmark af det bekendte Parfumerifirma Georg Dralle i Hamburg.

I 1923 købte Müller af den danske Landmandsbank nogle tilstødende Ejendomme i Skibbrogade, og disse blev nedrevet og bygget op paany, indrettet specielt til Fabrikation af Parfumer, ligesom der indrettedes gode Lagerlokaler.

I 1928 købtes i Sønderborg en en gros-Forretning i Sygeplejeartikler, der flyttedes til Tønder, hvorfra hele Landet berejses med saavel denne Forretnings Varer som med de øvrige Varer, Firmaet fører. Til den sidstnævnte Forretning hører Fabrikation af forskellige kemiske Artikler, bl. a. det kendte Kreaturrensningsmiddel „Rabol".

Selve Detailforretningen, som omfatter alt i Kolonial og Material, er en af de mest smagfulde i Byen med en Facade og Udstillingsvinduer, som altid vækker Opmærksomhed.

Den dygtige og driftige Indehaver af den landskendte og ansete Virksomhed, August Müller, er født den 24. Februar 1880 i Sønderborg og udlært som Materialist i Flensborg, ligesom han senere har været beskæftiget forskellige Steder i Tyskland, indtil han, kun 23 Aar gammel, etablerede sig i Tønder, hvor han nu bl. a. er Formand for Handelsstandsforeningen.

A/S TØNDER MARGARINEFABRIK

Aktieselskabet Tønder Margarinefabrik er startet i 1924 som et Datterselskab af Tønder Aktie-Bryggeri, men er iøvrigt en selvstændig Virksomhed. Margarinefabriken blev oprettet for at faa udnyttet ledige Lokaler samt Kraft- og Køleanlæg etc., der kunde gøre Nytte i denne Produktion. Der fabrikeres udelukkende vegetabilsk Margarine, og Omsætningen er gaaet jævnt og støt fremad Aar for Aar. Salget sker i sin Helhed til de Handlende og omfatter hele Sønderjylland.

Fabrikens Leder er Direktør P. Nielsen, som tillige er Formand for „Foreningen af danske en gros-Margarinefabriker" og har været det siden Foreningens Stiftelse.

N. ANDERSEN
SMEDE- OG MASKINVÆRKSTED

Smed og Maskinbygger N. Andersen har et kendt Navn som Leverandør til Brobygningsarbejder, Slusearbejder og større Reparationer af Gravemaskiner, Vejtromler m. m. Desuden omfatter Virksomheden alt i Smede- og Maskinarbejde.

Andersen etablerede sig i Tønder som Beslagsmed, men indrettede sig under de store Afvandingsarbejder et Maskinværksted, der beskæftigede op til 10 Mand. Virksomheden er forsynet med nye, moderne Maskiner og beskæftiger nu 5—6 Mand.

N. Andersen er født den 26. September 1885 i Søften. Han er uddannet som Smed og Maskinbygger hos J.

Jensen i sin Fødeby, var fra 1916—25 ansat som Beslagsmed i Hæren og etablerede sig i 1925 i Tønder.

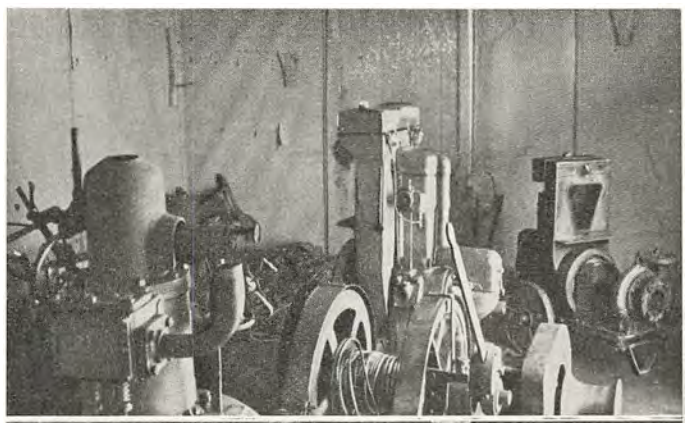

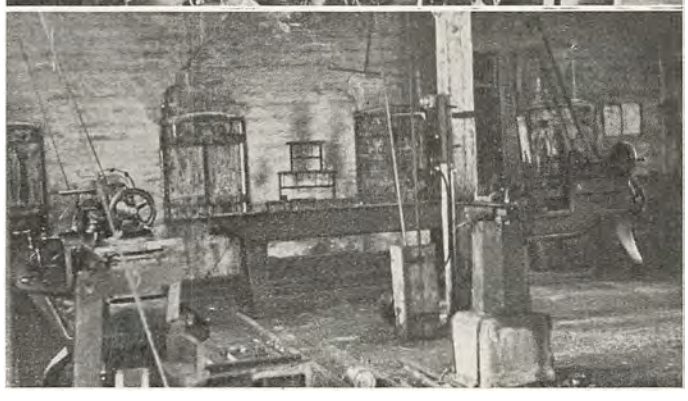

ULRIK BAY
A/S DANSK-ENGELSK BENZIN & PETROLEUMS CO.

Aar 1925 oprettede A/S Dansk-Engelsk Benzin & Petroleums Co. et Depot i Tønder. Aaret efter overtoges Depotet af Ulrik Bay. — Under dennes Ledelse er der oparbejdet en meget betydelig Omsætning. Der haves Lager af Benzin, Petroleum og Raaolie. Beholdningen af Benzin er normalt paa 60,000 Liter, Beholdningen af Petroleum paa et lignende Kvantum. Af Raaolie haves et Lager paa 30,000 Liter. Desuden haves et stort Salg af Smøreolier. Det kan konstateres, at Omsætningen siden Overtagelsen i 1926 er 5 Gange saa stor som den Gang. Forretningslokalerne er da ogsaa stærkt udvidede, de er nyopførte i 1927—28.

Ulrik Bay

Ulrik Bay, der i sin Tjeneste til Stadighed har 2 Personer, er født den 9. Marts 1889 i Elling i Funder Sogn. Bay er Medlem af den stedlige Nævningekreds.

A/S TØNDER LANDMANDSBANK

A/S Tønder Landmandsbank er grundlagt i den tyske Tid, nemlig allerede i 1901, og startedes med en Aktiekapital paa 400,000 Mark. I 1907 blev Aktiekapitalen udvidet til 700,000 Mark, og denne Sum blev ved Genforeningen omregnet til 350,000 Kroner. Ved Nytegning forøgedes de 350,000 Kroner til 1 Million Kroner, og i 1926 tegnedes en Præferencekapital paa 300,000 Kroner, hvorved Aktiekapitalen forøgedes til ialt 1,300,000 Kroner, der imidlertid i 1927 nedskreves til 200,000 Kroner. Samme Aar tegnedes en ny Aktiekapital, saaledes at denne udgør en Sum af 1,050,000 Kroner. Bankens Formaal er at udføre almindelige Bankforretninger; dens Personale er paa 11 Personer foruden 7 Agenturbestyrere.

Tønder Landmandsbanks nuværende Ejendom er erhvervet ved Køb i 1905 og er ombygget og moderniseret i 1912 og 1927.

Administrerende Direktør siden 1927 er V. Byberg, født den 11. November 1890 i Flensborg. Byberg har taget Afgangseksamen fra Aarhus Katedralskole og fik derefter Ansættelse hos Firmaet Oscar Bruun & Co. i Skanderborg. Senere tog han Kursus paa Niels Brocks Handelshøjskole i København og kom saa ind i Kjøbenhavns Handelsbank. Efter endt Militærtjeneste tog han til Hamborg, hvor han opnaaede en Stilling hos Firmaet H. Pontoppidan & Co. Herfra flyttede Byberg til Nationalbanken i København og derefter til Firma Fr. & Ed. Gotschalk i København.

Formand for Aktieselskabet Tønder Landmandsbank er Apoteker D. Toft, R. af Dbg., Tønder.

H. C. FINSEN, STENHUGGERI

Stenhugger L. P. Johansen grundlagde i 1869 et Stenhuggeri i Tønder og var dets Indehaver indtil 1919. Den nuværende Indehaver, H. C. Finsen, overtog da Firmaet, efter at han fra Aar 1900 havde været Forretningsfører for sin Forgænger.

I tidligere Tid var Finsens Stenhuggeri kun en lille Forretning, men har nu en ret stor Omsætning. Den har saaledes sit eget Sliberi, og i Modsætning til tidligere, da man væsentligst arbejdede i Marmor, har man nu Granitarbejder som Speciale. Iøvrigt er Forretningen i Stand til at paatage sig alt under Faget hørende Arbejde. For 2 Aar siden byggede han sig et nyt Værksted, og i Forbindelse med dette raader han over en større Udstillingsplads til Gaden. Forretningen har til Huse i egen Ejendom, beliggende Vestergade 89; den beskæftiger til daglig 2—3 Personer.

En Søn af Indehaveren er ansat i Firmaet, og det er Meningen, at denne Søn med Tiden skal føre dette

H. C. Finsens Stenhuggeri

videre efter de gode gamle Principper, der hidtil har været gældende, og som har deres store Andel i den stadige Fremgang i Omsætningen.

H. C. Finsen er født den 28. Januar 1876 i Flensborg og er udlært ved Faget dér. I Tidens Løb har han frekventeret forskellige Kursus og har desuden ved Rejser i Tyskland søgt videre Uddannelse paa de forskellige Omraader indenfor Branchen.

A/S TØNDER OG OMEGNS EKSPORT-SVINESLAGTERI

Eksport-Svineslagteriet i Tønder er grundlagt i Aaret 1926. En Række Landmænd og Byboere under Ledelse af Forpagter Linnet, Store Tønde, traadte sammen og fik et Aktieselskab dannet. Den stiftende Generalforsamling holdtes allerede den 3. April 1925, og Forpagter Linnet valgtes til Selskabets Formand. Af Tønder By forpagtedes nogle Bygninger, der egner sig til Formaalet, og i disse Bygninger blev Slagteriet installeret; her virker det vedblivende. Som Direktør valgtes Anker Bødtker, som stadig er Indehaver af denne Stilling.

Den første Slagtedag var den 12. Marts 1926. Der slagtedes den Dag 12 Svin. Nu er de daglige Slagtninger normalt mellem 200 og 400 Svin, og desuden slagtes en Del Kalve og Lam. I de sidste Aar har Tønder Eksport-Svineslagteri slagtet 25—30,000 Svin aarlig. Svinene eksporteres direkte til Kommissionærer i England. Slagteriets Personale er for Tiden paa ca. 20 Personer.

Direktør A. Bødtker er født den 25. Juni 1881 paa Allingskovgaard ved Silkeborg. Han er fra Grunden af oplært i Slagteribranchen, idet han gennem 20 Aar har været ansat ved de Coopmannske Svineslagterier — som Lærling, Bogholder og Direktør. I 2 Aar havde Bødtker Ansættelse i Hadsund som Driftsleder og fik saa Ansættelse som Bogholder paa Sønderborg Slagteri, hvor han forblev, indtil han i 1926 udnævntes til Direktør i Tønder.

NICOLAUS ANDRESEN
ISENKRAMFORRETNING

Købmand Nicolaus Andresen købte 1901 i Tønder den Forretning, der vedblivende bærer hans Navn. — Det er her paa Pladsen det eneste Firma, som driver Specialforretning med Stangjern, Rør og Fittings. I Forbindelse hermed haves Lager af blandet Isenkram.

Isenkræmmer Emil Andresen

Den nuværende Indehaver, Emil Andresen, er optaget i Firmaet i Juli 1919, da han, som Veteran fra Verdenskrigen, vendte hjem fra engelsk Fangelejr. Firmaet har Lokaler i egen Ejendom, erhvervet ved Køb i 1901. Ejendommen er udvidet og ombygget i 1905 og i 1921, sidstnævnte Gang til sin nuværende Skikkelse. Aarstallet for dens Opførelse er ikke bestemt fastslaaet.

Emil Andresen er født den 24. August 1891 i Tønder. Han har staaet i Isenkramlære i Heide i Holsten og har senere virket som Kommis i Hamborg, Itzehoe og Pløn. Andresen er Medlem af Bestyrelsen for Handelsstandsforeningen i Tønder. I hans Forretning er 7 Personer i fast Arbejde.

C. TONNESEN
IMPORT, EKSPORT, FABRIKATION

Fabrikant C. Tonnesen grundlagde sin nu saa kendte Virksomhed i Tønder i Aaret 1905. Tonnesen startede under beskedne Forhold — uden Medhjælp og uden Kapital. Han fremstillede Cementvarer og var saa heldig at faa Patent paa en Opfindelse, han havde gjort. Det drejede sig om en Maskine, som muliggjorde Fremstillingen af Cementsten i Massefabrikation, og Patent udtoges i de fleste Lande. Omkring 1908 paabegyndte han saa Fabrikation af kunstige Sten i Granit, Sandsten og Marmor, og paa disse Felter er han efterhaanden blevet en stor Kapacitet. Firmaet C. Tonnesen, Tønder, med Filial i Aarhus, leverer nu Raamateriale til lignende Stenfabrikation til hele Landet og ligeledes til Udlandet.

Fabrikant Chr. Tonnesen

Verdenskrigen, hvori han deltog, bragte en Standsning i hans Virksomhed; men efter Krigen tog han fat paany og driver en omfattende Handel med alle Slags Materialer og Maskiner samt Værktøj i Kunststens-Branchen, ligesom han selv fabrikerer Maskiner til Slibning af Terrazzoarbejder efter egen Opfindelse.

En anden Opfindelse gjorde C. Tonnesen i 1932, da han konstruerede et nyt Facade-Pudsemateriale, som han kalder Cetodan. Dette Materiale er et Kvalitetsprodukt, der kan maale sig med ethvert udenlandsk

Materiale af lignende Beskaffenhed. Cetodan er ved Leveringen færdigt til Brug og skal kun fugtes med Vand. Det er lysægte og vejrbestandigt og kan leveres

til alle Pudsarter og i alle tænkelige Farver. Leverancer heraf er bl. a. udført til Raadhuset i Sønderborg og til en Række andre betydelige Ejendomme.

Hvad angaar Tonnesens Slibemaskiner og andre Apparater til Forarbejdning af Terrazzo, Kunststen og Marmor, da er de bekendte for deres Stabilitet og Prisbillighed og leveres til flere Lande i Europa og enkelte oversøiske Lande. Elektromotorer paa Vogn føres ogsaa. Endvidere føres bl. a. Stenhuggerværktøj samt Stukarbejder og Gravmonumenter.

Tonnesens Forretningsbygning er opført af Indehaveren. I 1924 købtes yderligere Grund til Lager- og Fabrikationsplads. Firmaet beskæftiger for Tiden 7 Personer.

Fabrikant Chr. Tonnesen er født den 13. Juli 1876 i Tønder. Oprindelig blev han oplært ved Landbruget, men kom ved 18-Aars Alderen til Rhinegnen, hvor han kom ind i Cementvareindustrien.

HANDELSBANKEN I TØNDER

Handelsbanken i Tønder var oprindelig en tysk Bank, Schleswig-Holsteinische Bank, men er nu en Filial af Kjøbenhavns Handelsbank. Overtagelsen skete i 1920. Bankens Bygninger er opførte Anno 1906. Dens Formaal er Udførelsen af almindelige Bankforretninger; dens Personale er paa 9 Personer.

Bankens Leder er Direktør J. H. Andersen, født den 24. September 1891 og handelsuddannet i Østjydsk Trælasthandel i Randers, hvor han var ansat indtil den 1. Juli 1916. Derefter var Andersen Indehaver af en Stilling ved Landbosparekassen i Randers — der blev overtaget af Andelsbanken — indtil den 1. April 1923. Han ansattes da som Direktør for Andelsbankens Afdeling i Viborg og virkede her til den 15. September 1925, da han fik Ansættelse som Fuldmægtig i Handelsbanken i Viborg. Den 15. Januar 1927 flyttede han til Handelsbanken i Tønder som Bogholder, og siden den 1. Oktober 1933 har han været denne Banks Direktør. Andersen er Formand for den stedlige Handelsstandsforenings Skoleudvalg.

Aktieselskabet Kjøbenhavns Handelsbank er stiftet i 1873 og har en Aktiekapital paa 50 Millioner Kroner samt en Reservefond paa ca. 22,7 Millioner Kroner.

CARL TIEDEMANN
TRÆLASTHANDEL

Firmaet Carl Tiedemann i Tønder Nord er grundlagt 1912. Firmaets Bygninger bestod til at begynde med kun af to mindre Lagerskure, et til Kul og et til Trælast. I 1920 byggedes endnu et Skur, og i Vinteren 1922—23 opførtes tre Lagerbygninger samt et nyt Kontor, saaledes at hele Grundarealet dermed var bebygget. I 1924 indrettedes et Høvle- og Savværk, medens der saa sent som i 1931 ved Højer-Sluse Havn blev opført et Pakhus til Lagring af Cement o. l. I Slutningen af 1930 indrettedes et Udstillingslokale for Ovne, Komfurer, Kaminer o. s. v. og indrettedes et Lager af alle Slags Støbegods og Fliser. Endelig blev der i 1932 bygget et aabent Lagerskur paa ca. 2000 Kvadratmeter Grundflade paa det af Statsbanerne forpagtede Areal ved Tønder Nord Station. Og som endnu en Mærkepæl i denne rige Udvikling kan nævnes, at der i 1928—29 blev indrettet et Cementvarestøberi til Fremstilling af Cementsten, Rør, Tagsten o. s. v.

Firmaet driver Import af og Handel med Trælast, alle Slags Bygningsartikler og Brændsel. Dets Indehaver er Carl Tiedemann, født den 19. September 1884 i Barsfleth i Holsten. Sin handelsmæssige Uddannelse har Tiedemann faaet i Elmshorn (Holsten) samt i Syd- og Mellemamerika.

KØBMAND JOHS. THOMSEN

Købmand Casper Thomsen grundlagde i 1875 i Tønder en Kolonialforretning, som fik Lokaler i Østergade 46. Forretningen anlagdes som almindelig Detailhandel, men udvidedes i 1883 til ogsaa at omfatte Kul og Brændsel. I 1907 optoges desuden Forhandling af Trælast og Bygningsartikler. Under stedse Udvikling lededes de forskellige Afdelinger af Casper Thomsen indtil 1930, da den nuværende Ejer, Johs. Thomsen, overtog Firmaet. Johs. Thomsen var dog allerede i 1912 indtraadt i dette som Kompagnon.

Der er i Tidens Løb foretaget forskellige Udvidelser og Omforandringer. I 1925 ombyggedes og udvidedes Butiken; ligeledes 1925 blev der dannet et Aktieselskab, som overtog Kul- og Bygningsafdelingen; men i 1932 overtog Johs. Thomsen paany denne Afdeling, lagde den atter sammen med Kolonialforretningen og ejer saaledes nu hele Virksomheden. Han fører fremdeles Lager af Kolonial, Kul og Brændsel samt af Bygningsartikler. Personalet er for Tiden paa 8 Personer.

Købmand Johs. Thomsen er født den 23. November 1881 i Tønder. Han er uddannet i Kolonialbranchen og senere i Branchen for Kul og Bygningsartikler. I

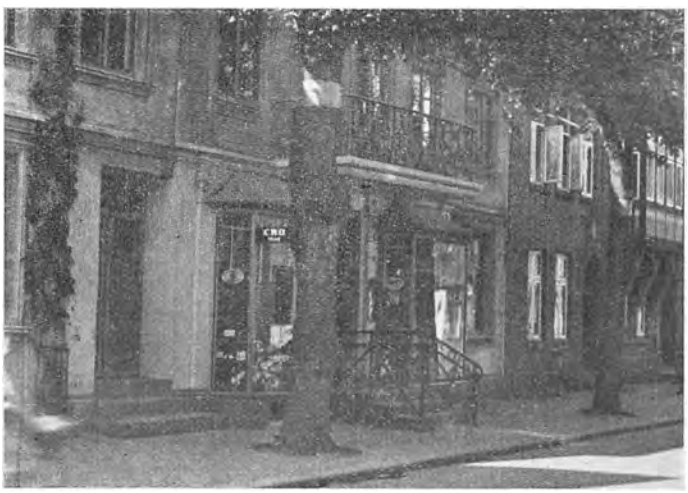

3½ Aar opholdt han sig i Westfalen, hvor han var Indehaver af en Stilling, der medførte, at han daglig maatte færdes i Kulgruberne. Købmanden er i Tønder en kendt og ledende Personlighed. Fra 1925 har han været Byens Borgmester og har i en Aarrække været Formand for Tønder Handelsstandsforening, ligesom han i mange Aar har været Medlem af Bestyrelsen for Nordslesvigs Bank og af Bestyrelsen for Tønder Sparekasse.

DEN DANSKE LANDMANDSBANK

Den Danske Landmandsbanks Afdeling i Tønder er grundlagt den 20. Maj 1920 som Filial af Den Danske Landmandsbank A/S i København. Afdelingen udfører almindelige Bankforretninger; dens Personale er paa 6 Personer.

Huset, hvori Banken har Lokaler, er tidligere benyttet til Købmandshandel; det er bygget i 1912, men er i 1930 ombygget i sin nuværende Skikkelse, specielt indrettet til Formaalet. Bl. a. er der indlagt et udmærket Boxanlæg.

Bankens Leder er Direktør Martin Hansen, født den 19. Maj 1885 i Korsør. Sin første Uddannelse ved Bankvæsenet fik han i Banken for Korsør og Omegn i Aarene 1902—08, hvorefter han gennem 25 Aar har haft Ansættelse i Landmandsbanken. Martin Hansen er Medlem af Bestyrelsen for A/S Tønder Svineslagteri og Revisor i A/S Tønder Kafferisteri.

Den Danske Landmandsbank er grundlagt 1871. Dens Aktiekapital er paa 50 Millioner Kroner, dens Reservefond paa 34 Millioner Kroner. Den har Hovedkontor Holmens Kanal 12 i København.

JOHANNES SCHLÜTER

Da Johannes Schlüter og Johannes Paysen den 1. Februar 1923 grundlagde deres Firma i lejede Lokaler i Popsensgade i Tønder, var det under meget smaa og beskedne Forhold. Virksomheden startedes som Fabrik og en gros Forretning i Chokoladevarer.

Efter et Par Aars Samarbejde fratraadte Paysen efter venskabelig Overenskomst, og Firmaet fortsatte med Johannes Schlüter som Eneindehaver. Samtidig hermed oprettedes en Butiksforretning i Vestergade.

Forretningen fik efterhaanden en stor Kundekreds, og allerede i 1931 maatte Virksomheden flyttes til egne, nyopførte, lyse og moderne Lokaler i Strucksallé 39. Her blev der rigtig taget fat paa Udvidelsen

af hele Forretningen, ikke blot i Chokolade- og Sukkervarebranchen, men efterhaanden optoges ogsaa andre Varer saavel i egen en gros Forretning som i Agentur og Kommission. Saaledes repræsenterer Johannes Schlüter i Dag flere af Landets største og bedste Firmaer i Levnedsmiddelbranchen.

Der beskæftiges nu 6 Mand, og Handelen foregaar over hele Sønderjyllands Vestkyst, hvor der hver Dag løber 3 egne Biler i faste Ruter.

Foruden Salget i Chokolade og Sukkervarer har Firmaet en stadig voksende Omsætning i Bageriartikler, Kolonialvarer, Sydfrugter, Grøntsager og Konserves, saaledes at en ny Udvidelse er paakrævet, og som Følge deraf agter man i 1934 at opføre nye, endnu større Lagerlokaler.

Johannes Schlüter, der er født den 16. Januar 1899 i Tønder, er oplært i Kolonialbranchen hos Peter Sørensen, Tønder. Efter at have deltaget i Verdenskrigen besøgte han Handelsskolen i Flensborg og har derefter erhvervet sig yderligere Kundskaber i sin Branche baade i Tyskland og Danmark.

BRØDRENE TYGESEN

En af Tønder Bys største og smukkeste Forretninger i Manufakturbranchen er Firmaet Brødrene Tygesens Manufaktur-, Herre- og Dameekviperingsforretning samt Udstyrsmagasin, der fra en beskeden Begyndelse i 1920 er vokset op til at beskæftige 19 Personer.

Forretningens Begyndelse var Købet i 1919 af Bagermester Kalmers Ejendom, der blev bygget om til Formaalet: en Manufakturforretning, og i 1920 aabnede Anton Tygesen og Volmer Stigaard deres Forretning; men allerede efter et halvt Aars Forløb udtraadte Stigaard af Forretningen, hvorefter Brødrene

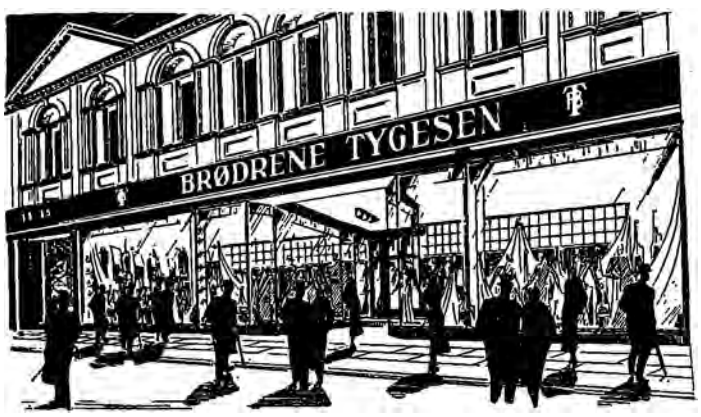

Anton og Paul Tygesen i Forening overtog den som Eneindehavere. I 1930 udvidedes Forretningen ved Køb af Naboejendommen, hvori der ogsaa var en Manufakturhandel, som saa blev slaaet sammen med Brødrene Tygesens samtidig med, at man foretog en Udvidelse og Modernisering af Forretningslokalerne, saaledes at man bl. a. fik den nuværende smukke og stilfulde Facade, som er en Pryd for hele Gaden. Forretningen, der gradvis er naaet frem til sit nuværende betydelige Stade, har store Afdelinger for baade Herre- og Damekonfektion samt for Udstyrsvarer som Tæpper, Gardiner og Sengetøj.

Købmand Anton Tygesen er født den 6. September 1893 i St. Emmerske ved Tønder.

Købmand Paul Tygesen er født den 10. Maj 1896 sammesteds.

P. CARSTENS
BAGERI & KONDITORI

P. Carstens Bageri & Konditori i Tønder er grundlagt i Aaret 1897 af Bagermester Herluf Løk, som drev Forretningen til 1912, da den overtoges af Otto Mitteis.

Bagermester Peter Carstens

Denne var Indehaver til sin Død i 1932, og Enkefru Mitteis bortforpagtede da Forretningen til den nuværende Indehaver P. Carstens.

Forretningen, der udelukkende er baseret paa Detail-Salg, har i Aarenes Løb faaet en stor og solid Kundekreds, der har forstaaet at værdsætte det gode Brød og de gode Kager, man bager her, og da den nuværende Indehaver er fuldt saa dygtig en Bager som sine Forgængere, er det lykkedes ham ikke blot at beholde de gamle Kunder, men desuden at erhverve en hel Del nye.

Der raades over et stort, godt Værksted, hvori er installeret de nyeste og mest moderne Maskiner, saasom Ælte- og Piskemaskiner, og ikke mindre end 6 Personer udfører her deres daglige Arbejde.

Peter Nicolai Carstens, der er født den 5. December 1896 i Tønder, er uddannet ved Faget hos Bagermester Wilhelm Böttger, Tønder, og hos Bagermester Klaaborg i Kolding. Han har deltaget i Verdenskrigen fra 1915 til 1918.

TØNDER TAPET- & FARVEHANDEL
v. ANTON KROG

Firmaet Nielsen & Brønnum, København, grundlagde Tønder Tapet- & Farvehandel i Aaret 1920 og ansatte Anton Krog som Bestyrer af Forretningen. I 1923 overtog Krog denne som selvstændigt Firma og udvidede den med en Fabrik for Oliefarver. Hele Virksomheden er installeret i egen Ejendom. Denne blev udvidet i 1925, og der raades nu over en stor og flot Butik.

Anton Krog har stor Afsætning af Oliefarver af egen Fremstilling og har ved Siden heraf vedblivende livlig Omsætning i Tapet- og Malervarer baade en gros og

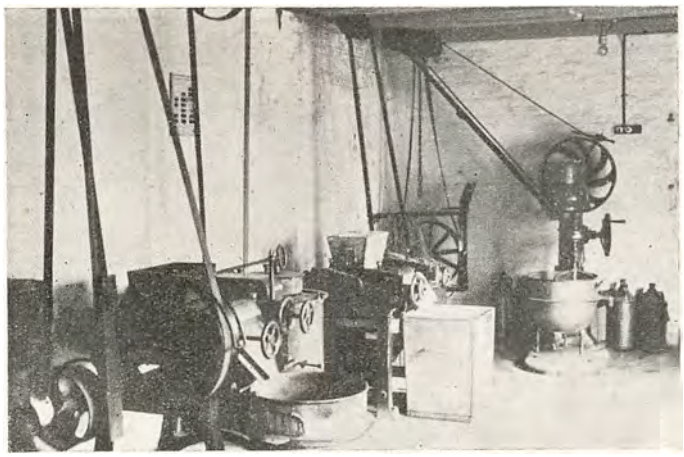

Interiør fra Farvefabriken

en detail. Hans Firma er et af de største i sin Art i Sønderjylland. Personalet er paa 5 Personer, hvoraf 2 er Krogs Sønner.

Farve- og Tapethandler Anton Krog er født den 27. November 1864 i Havervad i Brøns Sogn. Han blev uddannet som Maler og har haft Malerforretning i Brøns i 25 Aar. I en Aarrække, umiddelbart før han etablerede sig i Tønder, var han Repræsentant for et Farve- og Lakfirma i Lybeck.

CHR. LASSEN
BAGERI & KONDITORI

Det var Bagermester Niels Lassen, der i Aaret 1880 i Tønder grundlagde det Bageri, der nu ejes af hans Søn, Chr. Lassen. Grundlæggelsen skete i en Ejendom paa Torvet; men 10 Aar senere, i 1890, flyttedes Forretningen til Storegade 21, hvor den endnu findes.

Bagermester Chr. Lassen

I Ejendommen i Storegade var der i tidligere Tider Købmandsforretning. Men da Huset var købt, blev det ombygget til Bageri. I 1907 byggedes en ny og moderne Ovn, og hele Bageriet blev ombygget paany. Efterhaanden som Tiden er gaaet, er der yderligere paa forskellig Maade blevet moderniseret, ligesom tidssvarende Ældemaskiner m. v. er installeret. Det drives som rent Bageri, og Personalet er paa ialt 7 Personer.

Bagermester Niels Lassen blev i 1925, da der var Amtsudstilling i Tønder, af Hans Majestæt Kongen personlig dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Forøvrigt havde Niels Lassen allerede i 1913 overdraget Firmaet til sin Søn; selv døde han i 1928.

Chr. Lassen har stedse formaaet at hævde de gode Traditioner fra Faderens Tid. I 1925 lod han Forhuset ombygge og indrette med moderne Facade. Chr. Lassen er født den 21. Juli 1883 paa Als og har faaet sin første Uddannelse hos Faderen. I en Aarrække arbejdede han i Flensborg.

W. JENSEN
MØBELFORRETNING & MASKINSNEDKERI

W. Jensens Møbelforretning og Maskinsnedkeri er ikke blot Byens førende Forretning, men en af de største i Sønderjylland. Den er grundlagt i 1926 og havde den Gang til Huse i Ejendommen Vestergade 79, hvor W. Jensen begyndte Maskinsnedkeri i lejede Lokaler. Startkapitalen var ikke stor; men Forretningen gik stadig fremad, saaledes at det blev nødvendigt at leje en mindre Butik i Spikergade, hvor Udsalget havde til Huse indtil 1933.

Snedkermester W. Jensen

Forretningens stadige Trivsel gjorde det imidlertid nødvendigt paany at søge større Lokaler, hvorfor Ejendommen i Vestergade købtes. Her indrettedes en

stor, moderne Butik med tilstødende Lagerlokaler og Kontor, ialt ca. 1000 Kvadratmeter Gulvflade.

Virksomheden, der beskæftiger 6 Mand, har foruden Møbelhandel i stor Stil en omfattende Fabrikation af Møbler i alle Modeller.

W. Jensen er født den 1. Marts 1890 i Assens og uddannet i Snedkerfaget.

HANDELSGARTNER
ERNST AUGUST PETERSEN

E. A. Petersens Handelsgartneri er grundlagt i Aaret 1928. Petersen begyndte med to tomme Hænder, men med et stort Arbejdsmod. Han anlagde nogle faa Mistbænke og fik paa forskellig Maade den rette Fart i Foretagendet. Paa Gartneriets Grund er bygget Drivhuse med indlagt Varme, og Mistbænkenes Antal er steget til 70. Der er en god og fast Kundekreds blandt Byens Befolkning.

Forretningens gode Trivsel har medført den ene Udvidelse efter den anden. Saavel Beboelse som Gartneri er Ejendom. Gartneriet, der er beliggende Nørregade 7, har været Genstand for betydelige Forbedringer siden Starten. Beboelseshuset er beliggende Nørregade 5.

Handelsgartner Ernst August Petersen, hvis Specialitet er Potteplanter, men som iøvrigt beskæftiger sig med alt til Faget henhørende, er født den 16. Aug. 1908 i Tønder. Sin første Uddannelse ved Faget har han faaet paa Gartneriet Virkelyst og har senere haft Ansættelse paa forskellige Gartnerier i Esbjerg.

FARVERIET „TIP TOP"
v. WALDEMAR CHRISTENSEN

Farver Waldemar Christensen har startet sin Forretning i Tønder den 1. Oktober 1933 og har anlagt den med kemisk Tøjrensning, Farvning og Oppresning for Øje. Firmaet er grundlagt aldeles paa bar Bund uden forud at have sikret sig nogen Kunder. Men Kunderne kom med det samme, og deres Kreds er forøget for hver Dag, der er gaaet. Dette gælder saavel By- som Landbefolkningen, og det kan bemærkes, at Farveriet „Tip-Top" har mange Kunder fra de tilstødende Landsbyer paa den tyske Side af Grænsen. — I Vestergade 69, hvor Forretningen er indlejet, raader den over en stor Butik med tilstødende Baglokaler. En Række moderne Maskiner til Brug ved Rensning og Presning er installeret, og 2—3 Personer har fast Arbejde her.

Farverierjer
Waldemar Christensen

Waldemar Christensen er født den 10. Oktober 1910 i Aabenraa. I sin Fødeby lærte han sit Fag, og senere kom han paa Kursus i I. G. Farbenindustri i Frankfurt a. M. Som Svend har Christensen arbejdet i København samt i Schweiz og i Frankrig.

URMAGER & GULDSMED
J. N. HANSEN

Urmager J. N. Hansen etablerede sig 1. Maj 1894 i Møgeltønder. Her havde han Forretning indtil 1920, da han flyttede til Tønder og grundlagde sin nuværende Virksomhed i en mindre Butik. Allerede i 1923 flyttede han imidlertid til Storegade, hvor han indlejede sig i mere rummelige Lokaler. Butiken her er stor og meget smukt udstyret, og der haves et tidssvarende Lager af alt indenfor Guldsmedebranchen. Som et særligt fint Speciale har J. N. Hansen Frem-

Urmager J. N. Hansen

Urmager Hansen jun.

stilling af Guldhornskeer — en smuk Kvalitet, der er mønsterbeskyttet. Iøvrigt beskæftiger han sig med saavel Salg som Reparation af Ure og Optik.

Da Firmaet flyttedes til Tønder, skete det under beskedne Forhold, idet der begyndtes ganske smaat. Men Forretningen trivedes vel, og efterhaanden, som Trivselen gjorde det nødvendigt, foretoges — ogsaa i Storegade — forskellige Udvidelser af Lokalerne. Nu indtager Firmaet en saa anset Position, at det maa betragtes som absolut førende paa sit Omraade. Personalet er paa 6—7 Personer.

Urmager og Guldsmed Jakob Nicolaj Hansen er født den 7. August 1870 i Rends og fik i sin Ungdom Uddannelse som Urmager og Optiker. Han bistaas nu i det daglige Arbejde af en Søn, som er uddannet med det Formaal for Øje at fortsætte de gode Traditioner, der i Tidens Løb er indarbejdet af hans Fader.

URMAGER
PETER W. SØRENSEN

Urmager Peter W. Sørensen grundlagde sin Forretning den 1. April 1931, idet han aabnede et Reparationsværksted i sin Branche, men uden Butik. Forretningen trivedes imidlertid saa vel, at det snart blev nødvendigt at udvide, hvorfor Sørensen flyttede til sine nuværende Lokaler Vestergade 59. Her indrettede han sig en pæn Butik med tilhørende Værksted, og det kan noteres, at skønt han begyndte paa ganske bar Bund, da han grundlagde sit Firma, har han allerede nu en god og fast Kundekreds.

Urmager Sørensen driver almindelig Urmagerforretning med alt til Faget hørende Arbejde og har for Tiden Beskæftigelse til 1—2 Mand. Der arbejdes i lejede Lokaler.

Peter W. Sørensen er født den 19. Maj 1906 i Tønder og er uddannet som Urmager.

CYKLEHANDLER
J. LANGFRITZ

Firmaet J. Langfritz i Tønder er grundlagt af J. Langfritz i 1887. Der etableredes en Klejnsmedeforretning, til en Begyndelse meget smaat, men efterhaanden udviklende sig til en god og stabil Virksomhed. Efter en Del Aars Forløb udvidedes med en Afdeling for Cykler, og nu om Dage arbejder Værkstedet nærmest som Værksted for Cykler og Automobiler; sideløbende hermed haves Salg af Olie og Gummi.

Forretningen har Lokaler i egen Ejendom, hvori er indrettet en god Butik og stor Værkstedsplads, forsynet med de nødvendige moderne Maskiner. J. Langfritz's 2 Sønner er nu de daglige Ledere af Arbejdet, som ialt giver Beskæftigelse til 5 Personer. Omsætningen er i stadig Fremgang, og som Helhed taget er Firmaet Langfritz nu et af de største Cyklehandlerfirmaer her paa Egnen. Forretningen er beliggende Østergade 43.

Cyklehandler J. Langfritz er født den 2. Februar 1861 i Tønder, hvor han ogsaa fik sin Uddannelse som Klejnsmed. Som Svend arbejdede han forskellige Steder i Udlandet, indtil han etablerede sig i sin Fødeby.

Juniorchefen, Georg Langfritz, er født den 17. December 1907 og har Uddannelse som Mekaniker. Han har i et halvt Aar taget Kursus paa Automobilskolen, hvorefter han indtraadte i Faderens Firma. Sin Mesterprøve har han bestaaet i Hamborg.

KØBMAND ERNST CHR. KLÜWER

Firmaet Ernst Chr. Klüwer i Tønder er grundlagt Aar 1868, da dets Grundlægger overtog en Forretning i Østergade og anlagde den som Kolonialhandel med

tilhørende Udskænkningssted. Det maa i denne Forbindelse bemærkes, at Beværtningen, som gennem Aarene er drevet sideløbende med Handelsvirksomheden, først nedlagdes i 1919.

I 1873 flyttede Klüwer sin Virksomhed til Storegade 10. I 1896 overtog hans Søn, Jacob Klüwer, Forretningen. Forskellige Forandringer og Udvidelser er sket i Tidens Løb; i 1908 foretoges en betydelig Ombygning af Ejendommens Facade.

Jacob Klüwer driver Forretning med Kolonial, Foderstoffer og Gødning samt ved Opkøb af Uld. Han aftager hos Egnens Befolkning ikke mindre end 8—10,000 Kilogram Uld om Aaret. Hans Personale er for Tiden paa 8 Personer.

Jacob Klüwer er født den 2. Maj 1873 i Tønder og fik i Flensborg sin Uddannelse ved Handelen. Han hører nu til Forgrundsfigurerne i sin Fødeby. Han har været Medlem af Byraadet og er Formand for Tønder Detailhandlerforening. Videre er han Medlem af Direktionen for den stedlige Margarinefabrik og af Bestyrelsen for Svineslagteriet og for Bryggeriet i Tønder. Endelig bør nævnes, at Klüwer er Medlem af Henstandsudvalget for Købmænd og Haandværkere.

Tredie Generation, Ernst Chr. Klüwer, er født den 15. Oktober 1899 i Tønder. Han har lært Handelen i Slesvig og blev efter Verdenskrigens Afslutning ansat i sin Faders Forretning.

BRØDRENE ROOST
AUTOMOBILHANDEL, VOGNFABRIK

Firmaet Brdr. Roost i Tønder er grundlagt 1920 af Brødrene Franz Roost og Andreas Roost. Firmaet anlagdes som Vognfabrik og Automobilforretning. I 1924

Automobilhandler Fran: Roost

Automobilhandler Andreas Roost

fik det Repræsentation for General Motors, men gik i 1929 over til Ford Motor Co., hvis Fabrikater Brdr. Roost vedblivende forhandler. Forretningen er installeret i egen Ejendom med store Udstillingslokaler og med et Værksted, der er særdeles anerkendt saavel blandt Fagfolk som hos Kunderne. Firmaet er nu absolut førende i sin Branche. Dets Omsætning er i stadig og jævn Fremgang; dets Personale tæller 10 Personer. Ved Siden af Fordforhandlingen haves Karosserifabrik.

Automobilhandler Franz Roost er født den 2. December 1882 i Løgumkloster. Han fik Uddannelse som Sadelmager og Tapetserer. Han stod i Lære i sin Fødeby og havde senere Arbejde forskellige Steder i Tyskland. Han blev underkastet Mesterprøven paa Haandværkerskolen i Flensborg og paa Dekorationsskolen i Berlin. I 1909 etablerede Franz Roost sig med en Sadelmagerforretning i Tønder. Denne Forretning, der er beliggende paa Torvet, er nu forpagtet ud. Roost er Medlem af det stedlige Skyttekorps, indenfor hvilket han er Stifter og Leder af Musikkorpset.

Automobilhandler Andreas Roost er født i 1889 i Løgumkloster og er uddannet som Smed og Mekaniker samt Vognsmed. Sin Uddannelse har han faaet i Tyskland, for en Dels Vedkommende i den tyske Marine. Han er særlig Specialist i Aluminiumssvejsning.

Andreas Roost er Leder af Automobilsalget, medens hans Broder er den merkantile Leder af Forretningen derhjemme.

JAKOB A. BÖDEWADT EFTF.
GULDSMEDEFORRETNING

Den 12. December 1761 holdt Guldsmedesvend Andreas Christian Bödewadt, født 1736, Bryllup med Guldsmedeenken Gyde Hansen, født Ell, i Tønder, og hermed oprettedes det Bödewadtske Familiefirma, som bestaar den Dag i Dag. I mere end 170 Aar har Firmaet altsaa været i en og samme Families Eje, og da

Forretningen som saadan er endnu ældre, turde den maaske være Tønder Bys ældste Etablissement.

A. C. Bödewadt blev en meget kendt Guldsmed, hvis Arbejder kom videnom. Endnu i vore Dage træffer man ikke sjældent paa Sølvgenstande, der er forsynede med hans Mærke: Tønder Bys Vaaben og Bogstaverne A. C. En senere Indehaver af Forretningen, Paul Theodor Bödewadt, født 1887, døde i 1923. Han havde gjort sit Navn kendt for det fine Filigranarbejde, som han med Mesterhaand forstod at udføre, og som ogsaa efter hans Død er Forretningens fornemme Speciale. Det gamle og hæderkronede Firma

ledes nu af P. Th. Bödewadts Enke, som indtil 1928 havde det i Forpagtning, men som nu er Firmaets Ejer. Firmanavnet er nu Jakob A. Bödewadt Eftf. Fru Bödewadt har handelsmæssig Uddannelse og har stedse arbejdet med i sin Mands Forretning; hun har derfor alle Betingelser for at kunne magte den Stilling, hun har paataget sig.

Frida Bödewadt er født den 14. Februar 1883 i Berlin. I hendes Forretning udføres alt Guldsmedearbejde, idet der dog væsentligst lægges Vægt paa det fornemme Filigranarbejde, saavel i Guld som i Sølv. Dette Arbejde laves efter gamle Motiver fra By og Egn og har gjort den Bödewadtske Forretning i Tønder bekendt og berømt i videre Kredse, ligesom den i det hele taget er at tælle blandt de absolut førende Firmaer i sin By.

GARTNERIET „VIRKELYST"
v. JACOB LORENZEN

Jacob Lorenzen har grundlagt Gartneriet „Virkelyst" i 1921. Lorenzen begyndte paa bar Bund, og det første Aars Tid raadede han kun over eet Drivhus. Efterhaanden som Forretningens Trivsel gjorde det nødvendigt, byggedes imidlertid flere Drivhuse; der er nu ialt 6, og i de 4 af dem er der indlagt Varme. Desuden er der anlagt 200 Mistbænke. Til Gartneriet hører ialt 5 Tdr. Land, hvoraf de 2 haves i Forpagtning. Hele Arealet er under gartnerisk Kultur. Som Specialitet fremelskes Potteplanter, og iøvrigt dyrkes alt, hvad der henhører under Faget, saavel i Blomster som i Grøntsager. Personalet tæller 7 à 8 Personer.

Ved Drivhusene er bygget en stor Villa, Strucks Allé 43. Det ene Drivhus rummer ogsaa en Butik, som er beliggende til Gaden. Desuden haves et Udsalg i Byen, nemlig i Vestergade. Der drives Handel saavel en gros som en detail.

Jacob Lorenzen er født den 30. Juni 1894 i Tyskland, hvor han paa forskellige store Gartnerier har faaet sin Uddannelse i Branchen.

HANDELSGARTNER FRANZ LANGE

I den lille Grænseby, Tønder, ligger et i store Dele af Sønderjylland kendt og anset Gartneri. Dette er saa afgjort et af de største af sin Art i Byen, og Indehaveren, Franz Lange, har daglig 7 Personer i sin Tjeneste.

Gartneriet er grundlagt i Aaret 1890 af Gartner Christensen, som i 1896 afstod det til Gartner Jertrom. Denne solgte det i 1910 igen videre til den nuværende Indehaver, Franz Lange.

Der hørte dengang kun en halv Tønde Land og 2 Drivhuse til Gartneriet; men ved stor Flid og Dygtighed er det lykkedes Lange at drive det frem til dets nuværende anselige Omfang.

Aar for Aar maatte han paa Grund af Forretningens Trivsel udvide, ikke alene Drivhusenes Antal, men ogsaa Arealets Størrelse. Der er saaledes nu ialt 8 Drivhuse, hvori der er installeret Varme, og Arealet udgør 4 Tdr. Land. Der raades desuden over mange Mistbænke, og det hele er ved Langes dygtige Ledelse under Kultur. Der er endvidere Privatbolig ved Gartneriet.

Der dyrkes alt indenfor Blomstergartneri; men en særlig Specialitet har man med Dyrkningen af høj-

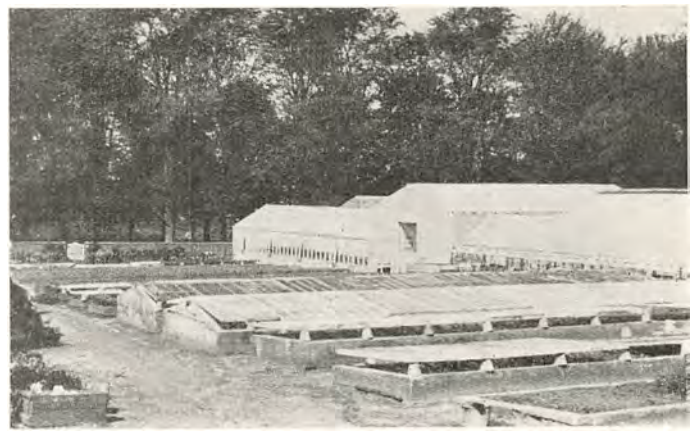

F. Langes Handelsgartneri

stammede Julekaktus. Denne fornemme Specialitet finder rig Afsætning og er ikke uden Grund Indehaverens Stolthed.

Sideløbende med Gartneriet drives stor Handel med Have- og Blomsterfrø.

Franz Lange er født den 8. December 1885 i Flensborg og har faaet sin Uddannelse i forskellige store Gartnerier i Berlin, Hamborg og Flensborg. Han er Medlem af Bestyrelsen for almindelig dansk Gartnerforening i Slesvigs Kreds samt Medlem af Bestyrelsen for Tønder Sparekasse.

TEGLGAARD TEGLVÆRK
LØGUMGAARD PR. LØGUMKLOSTER

Teglgaard Teglværk i Løgumgaard ved Løgumkloster er et af Landets ældste og mest ansete Teglværker, ja, maaske det ældste; men det er i hvert Fald enestaaende, at det i de ca. 300 Aar, det har eksisteret, har været i Slægten Hansens Eje. Den fornemme gamle Teglværksslægt, der har drevet Teglværket sammen med en gammel Slægtsgaard, har naturligvis Gang paa Gang i Aarenes Løb udvidet og moderniseret Virksomheden, hvis hele eventyrlige Historie faktisk er det samme som at fortælle dansk Teglværksindustris Historie.

Den nuværende Indehavers Bedstefader, Hans Chr. Hansen, drev Teglværket til 1877, da Sønnen, Peter Bonnichsen Hansen, overtog det, og i 1907 kom det i den nuværende Indehaver, Teglværks- og Gaardejer Wilhelm Hansens Besiddelse.

En af de første og største Forbedringer, der er gennemført i Teglværkets Historie, var, da man i 1899

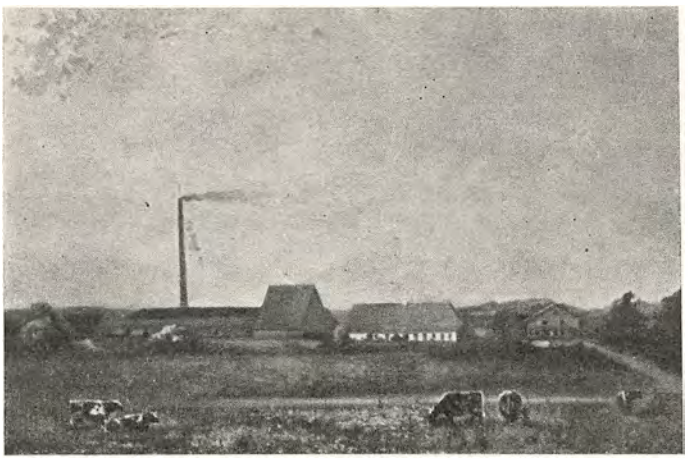

Teglgaard Teglværk

anskaffede sig en saakaldt tysk Ringovn med 14 Kamre, hver paa en Kapacitet af 5000 Sten. Senere er der gennemført endnu større og mere gennemgribende Forbedringer, der har været nødvendige for at kunne tilfredsstille Efterspørgslen. B. a. drives Maskinerne med en 25—30 HK. Deutz-Motor. I Øjeblikket er Værket oppe paa en Aarsproduktion paa 1,000,000 Sten, som alle er maskinstrøgne, ligesom man leverer en meget betydelig Del af Markedets Behov af Drænsrør i mange forskellige Størrelser op til 4 Tommer.

Til Teglværket og Gaarden, hvoraf førstnævnte beskæftiger 8 Mand, hører 106 Tdr. Land, som indeholder baade Rød- og Blaaler i uanede Dybder.

Wilhelm Hansen er født den 24. Maj 1879 paa Teglgaard og uddannet som Landmand, ligesom han naturligvis ogsaa er Ekspert paa Teglværksindustriens Omraade, eftersom han lige fra Barndommens Dage har været paa Teglværket.

C. A. ANDERSEN
BAGERI & KONDITORI, LØGUMKLOSTER

Der er gaaet et halvt Hundrede Aar siden C. A. Andersens Bageri og Konditori i Løgumkloster blev oprettet. Andersen overtog det imidlertid først i 1920 efter Bager Skrystrup. Der er sket flere Udvidelser af Forretningen siden da. Der er tilbygget en Del paa saavel Hovedbygningen som paa selve Bageriet. De fleste af de Maskiner, med hvilke man nu arbejder, er installerede af Andersen, og det samme er Tilfældet med den store og moderne Ovn, hvorover der nu raades. Der er saaledes god Fremdrift i Foretagendet, som for Tiden beskæftiger 2 Svende og 1 Ekspeditrice. — Hos C. A. Andersen fremstilles alle Slags Brød og alt, som kan komme ind under Konditorfaget, samt Is. En stor Landtur, der gennem Aarene er oparbejdet, og som har tilført Firmaet mange Kunder, køres af Andersen selv.

Bagermester C. A. Andersen

Bagermester Carl Anton Andersen er født den 10. December 1886 i Haderslev, hvor han ogsaa er oplært ved sit Fag. I 2 Aar har han opholdt sig i Sverige og i 7 Aar i Tyskland og Schweiz. Fra Julen 1914 og til Fredsslutningen i 1918 deltog Andersen i Verdenskrigen.

H. P. J. HARTKOPF
INSTALLATIONSFORRETNING LØGUMKLOSTER

Installatør H. P. J. Hartkopf etablerede sig i 1919 i Løgumkloster. Han var tidligere Bestyrer paa Løgumkloster Elektricitetsværk og var derfor kendt med hele den Kundekreds, han kunde vente at faa. Og da han længe havde næret Ønske om at faa selvstændig Virksomhed, fandt han det rigtigst at nedsætte sig her.

Installatør H. P. J. Hartkopf

Hartkopf etablerede sig til en Begyndelse i Storegade, men købte i 1921 sin nuværende Ejendom, Allégade 58. — Han begyndte paa ganske bar Bund, og hans Indsats som Installatør er dobbelt prisværdig, eftersom han er Invalid fra Verdenskrigen. En god Kundekreds har han formaaet at skaffe sig, saavel i selve Løgumkloster som i Omegnen, og mange store Arbejder har han udført. Bl. a. kan nævnes den elektr. Installation i Løgumkloster Sygehus, i Retsbygningen, paa Jernbanestationen og ved Siden heraf Etablering af selve Bynettet. Endvidere har Hartkopf udført Installationen paa Jernbanestationen i Bredebro og Ledningsnettet i Møgeltønder samt Installationen i Statsbanernes Tjenesteboliger i Tønder, Jejsing og Reisby og i den nye tyske Privatskole i Hellevad. Ledningsnettet for Løgumgaard Elektricitetsforsyningsselskab samt Installationen i Løgumgaard Efterskole og Aandssvageanstalten i Løgumgaard er ligeledes ordnet af Hartkopf — samtidig med, at han tidligere har drevet en gros-Handel med mindre, elektriske Artikler.

I de sidste 2 Aar har Installatør Hartkopf været stærkt handicappet af Sygdom, som i Forbindelse med

hans Invaliditet har gjort, at han personlig ikke har kunnet arbejde ret meget. Det er dog lykkedes ham at opretholde sit Udsalg af elektriske Artikler og sit Værksted, hvorimod Importen af en Special-Artikel i Værktøj, der før i Tiden kunde indbringe en Del, er faldet bort. Hans Arbejdsstyrke er paa 2—3 Mand, eftersom Forholdene kræver det.

Installatør H. P. J. Hartkopf er født den 8. November 1891 i Løgumkloster og har faaet sin Uddannelse i kombineret elektrisk Installation og Centralvarmeanlæg. Han beskæftiger sig da ogsaa vedblivende med Anlæg af Centralvarme og Sanitetsinstallationer. I 3 Aar arbejdede han som Montør i Blankenese, hvor han senere blev Filialbestyrer for Ingeniørfirmaet G. Miltze. I 1916—19 var han Bestyrer paa Løgumkloster Elektricitetsværk, og i 1921 tog han Eksamen som statsautoriseret Installatør; forøvrigt var han i Forvejen Indehaver af en Eksamen, taget i Tyskland i 1911.

Hartkopf er tidligere Formand for den stedlige Haandværkerforening og er nu Formand for Foreningen for sønderjydske Krigsbeskadigede, Løgumkloster Afdeling, og Medlem af Hovedbestyrelsen for samme Forening.

JYDSK SELEFABRIK
v. THEODOR BOSSEN — LØGUMKLOSTER

Jydsk Selefabrik i Løgumkloster er grundlagt i Aaret 1927 af Theodor Bossen. Til en Begyndelse fremstilledes kun Seler, medens der hos Bossen nu ogsaa laves Sokkeholdere og Ærmeholdere. Ved Starten i 1927 blev der kun Beskæftigelse til Indehaveren selv og hans Hustru og Søster, medens der nu paa Fabriken beskæftiges ialt 12 Personer. Desuden beskæftiger man et Par Familier ved Hjemmearbejde ved Stansning og Klipning.

Der har i det hele taget været idel Fremgang i Theodor Bossens Etablissement i de faa Aar, det har bestaaet. Man begyndte med Fremstilling af Halvfabrikata, medens man nu er gaaet over til Fabrikation af fuldt færdige Varer. Salget af Produktionen foregaar gennem 4 Repræsentanter foruden Indehaveren selv. Der haves Kunder over hele Landet, og disse besøges 4 Gange aarligt; ogsaa i København har Selefabriken i Løgumkloster erobret sig et Marked. Som et særligt Speciale fremstiller man nu den saakaldte „franske Sele", som ved Nytaar 1934 er sendt ud i Handelen, hvor den aabenbart vækker nogen Opmærksomhed. Firmaet venter sig da ogsaa en Del af denne Sele, en Vare, der hidtil er hentet fra Udlandet, men som altsaa nu kan faas i dansk Arbejde.

Jydsk Selefabrik er installeret i egne Lokaler, der er erhvervet ved Køb af Indehaveren, og som tillige afgiver Beboelse for denne.

Købmand Theodor Bossen er født den 23. Juli 1898 i Løgumkloster. Han kom i Manufakturlære i Husum under den tyske Tid, men har senere i et Aar frekventeret den jydske Handelshøjskoles Dagskole i Aarhus. I København har han bl. a. haft Ansættelse i Firmaet Braunstein & Schibbye. I 1924 overtog han en Manufakturhandel i Løgumkloster. Denne Forretning har han drevet sideordnet med sin anden Virksomhed indtil 1930, da Selefabrikationen var blevet saa omfattende, at den krævede hele hans Arbejdskraft.

N. CHRISTENSEN
MASKINSNEDKERI — LØGUMKLOSTER

Snedkermester N. Christensen grundlagde sin Virksomhed i København i 1924. Han indrettede sig der et Specialsnedkeri til Fremstilling af Trævarer til Brug ved Fabrikation af Køkken-Husgeraad. I 1927 flyttede han sit Snedkeri til Løgumkloster, idet han købte en Ejendom her og indrettede sig et fuldt ud moderne Værksted med alle de nødvendige Maskiner. I Løgumkloster fortsattes med Fabrikation af Køkkenartikler, som dog efter et Par Aars Forløb afløstes af Madrasser og Spiralsenge en gros. I 1931 lagdes imidlertid ogsaa denne Produktion paa Hylden, og hele Bedriften indrettedes paa Fremstilling af Radiokasser og Radioskabe en gros. Salget heraf foregaar til Grossister, hovedsageligt i København, og der er rigeligt Aftræk. Bliver der endelig en Pause i Fabrikationen, er man stadig belavet paa at tilvirke Træ-Artikler af alle Arter. Personalet er paa 5 Personer.

Snedkermester N. Christensen

Snedkermester Niels Christian Christensen er født den 30. April 1880 i Sønder Hostrup og er uddannet som Snedker.

N. A. TÆSTENSEN & SØN
SKOTØJSFABRIK — LØGUMKLOSTER

Tæstensens Skotøjsfabrik i Løgumkloster er grundlagt i 1872 af Carl Tæstensen, som dengang oprettede et almindeligt Haandskomageri her i Byen. Dette Haandskomageri overtoges i 1885 af N. A. Tæstensen, som drev det uforandret indtil 1921, da han paabegyndte fabriksmæssig Fremstilling af Skotøj, navnlig Arbejdsfodtøj og Hjemmefodtøj. I disse 2 Genrer har Fabriken vedblivende en ret omfattende Produktion.

Den 1. Januar 1922 optoges N. A. Tæstensens Søn, Carl Frederik Tæstensen, i Firmaet som Kompagnon, uden at dette dog gjorde nogen Forandring i den Kurs, som var styret indtil da. C. F. Tæstensen har paa enhver Maade søgt at udbygge Firmaets gode Omdømme og at befæste dets Soliditet. I 1931 købte han den Ejendom, hvori han nu bor, og som han tilflyttede i 1932 — paa samme Tid, som han lod opføre en ny Fabriks-

bygning, i hvilken nye Maskiner installeredes. Foruden ham selv er der nu 10 Personer beskæftiget i N. A. Tæstensens Skotøjsfabrik.

Fabrikant C. F. Tæstensen er født den 13. Oktober 1896 i Løgumkloster og er udlært hos sin Fader.

Saavel i den tyske som i den danske Tid har N. A. Tæstensen, der er født i Løgumkloster den 15. August 1869, været Medlem af Byraadet i sin Fødeby, nu ialt i ca. 20 Aar. Desuden er han mangeaarigt Medlem af Sparekassens Bestyrelse og er fra 1930 dens Direktør.

CHR. PORS
FARVERI & KEMISK TØJRENSNING
LØGUMKLOSTER

I Aaret 1907 oprettede Chr. Pors sit Farveri i Løgumkloster. Farveriet har i Tidens Løb udviklet sig til at blive en solid Forretning, der ogsaa beskæftiger sig med kemisk Tøjrensning — et Speciale, der jo i vore Dage plejer at give godt at bestille. Ved Siden af Farveriet driver Chr. Pors en ret betydelig Uldvare- og Trikotageforretning.

Firmaet har Lokaler i egen Ejendom, opført Aar ca. 1855, men ombygget i 1907 og indrettet specielt til sit nuværende Formaal.

Farver Chr. Pors er født den 30. Maj 1881 i Oksenvad ved Sommersted. Sit Lærested havde han i Jels, og efter at han var udlært, havde han Arbejde som Svend forskellige Steder i Ind- og Udland.

S. LANGE
MØBELFORRETNING — TINGLEV

S. Langes kendte Møbelforretning i Tinglev er Byens eneste Specialforretning i Møbelbranchen. Den er grundlagt i Aaret 1903 og har flere Gange i Aarenes Løb skiftet Indehavere, indtil den blev overtaget af Snedkermester Lange, der lader til at være den af Forretningens forskellige Ejere, som bedst har forstaaet at faa noget ud af Virksomheden.

Snedkermester S. Lange

Forretningens Grundlægger, Snedker Mangelsen, afstod i 1920 sin Virksomhed til B. Brodersen, og hans Efterfølger blev i 1928 S. Lange, som nu har en omfattende Møbelhandel med tilhørende almindeligt Møbelsnedkeri, der Aaret rundt beskæftiger 2—3 Mand daglig. — Ejendommen er opført i 1903 af Mangelsen, medens Butiken er tilbygget i 1921 af Brodersen, lige efter, at han havde overtaget Forretningen.

S. Lange er født den 23. September 1894 i Neder Jersdal og uddannet som Møbelsnedker hos Snedkermester Jacobsgaard i Sommersted, ligesom han et Aar

har frekventeret „Kunstgewerbeschule" i Flensborg. Han er desuden Medlem af Teknisk Skoleudvalg og Sekretær i Hvide Kors.

TINGLEV ÆGEKSPORT
FILIAL AF ODENSE ÆGFORRETNING

Et af de mange Hjul, der er med til at drive det store Maskineri som hedder Danmarks Eksport af Landbrugsprodukter, er Tinglev Ægeksport, om hvis Omfang man vist bedst danner sig et Begreb, naar det oplyses, at Forretningen foruden Lederen beskæftiger 10 Personer.

Forretningsfører Jes Sørensen

Forretningen er grundlagt i 1920 med Forretningsfører Jan Sørensen som Leder. 2 Aar efter, i 1922, overtoges Ledelsen af nuværende Forretningsfører Jes Sørensen, der Aar for Aar har kunnet notere en stadig stigende Omsætning, ikke mindst efter at man i 1929 begyndte at købe Huder og Skind, som ligeledes eksporteres i stor Stil.

Firmaets Bygninger er flere Gange, sidst i 1926, blevet ombygget, efterhaanden som Forretningens Udvikling skred frem.

Jes Sørensen er født den 24. December 1891 i Tinglev og har selv sat sig ind i Forretningsførelse uden særlig Uddannelse.

HANS HOLM JUN.
MASKINFORHANDLER
BJERNDRUP PR. TINGLEV

Hans Holms Maskinforretning i Bjerndrup pr. Tinglev er grundlagt i 1902 af den nuværende Indehavers Fader, Hans Holm sen. I 1925 overtog Hans Holm jun. Forretningen. Der forhandles Landbrugsmaskiner af alle Arter, ligesom Firmaet paatager sig Reparation af enhver Maskine i denne Branche. I Tidens Løb er der mellem Hans Holm og hans Kunder opstaaet et gensidigt Tillidsforhold, der har medført, at Forretningen som Landforretning betragtet er et af de største Etablissementer i sin Branche i vid Omkreds. Omsætningen har i adskillige Aar ligget omkring 100,000 Kroner aarligt. Der gøres ogsaa Handeler i Automobilbranchen. Personalet er paa 4—5 Mand.

I 1910 opkøbte Hans Holm sen. de rummelige Bygninger, som endnu benyttes. Der findes saavel Reparationsværksted som Samlerværksted for Landbrugsmaskiner. Det bør tilføjes, at Hans Holm ogsaa driver et større Landbrug, en Gaard paa 70 Tdr. Land.

Hans Holm er født den 24. December 1893 i Uge og er uddannet som Maskinarbejder. Han er Medlem af Bestyrelsen for den stedlige tyske Skole, hvis Kasserer han er.

SMEDEMESTER CHR. SCHMIDT
UGE PR. TINGLEV

Smedemester Chr. Schmidt har overtaget Uge Smede- og Maskinværksted i Uge pr. Tinglev den 1. April 1927 efter sin Fader, N. P. Schmidt, som købte Forretningen i 1922.

Chr. Schmidt driver almindelig Smede- og Maskinforretning, men har et særligt Speciale i Fabrikation af Roetørreværker. Af disse har han fremstillet et halvt Hundrede Stykker, som alle er solgte i Sønderjylland. Det er Schmidt selv, der besørger Afsætningen. Ved Siden heraf føres alt i Landbrugsmaskiner, ligesom der haves en Afdeling for Radio og Cykler. Af Radio forhandles forskellige Mærker, idet denne Afdeling nærmest er baseret paa Import. Firmaet beskæftiger 2—3 Mand.

Smedemester Chr. Schmidt er født den 4. November 1899 i Klovtoft og uddannet som Smed og Maskinarbejder. I Hamborg har han faaet Uddannelse som Beslagsmed.

PETER H. B. PETERSEN
AUTO-CENTRAL — TINGLEV

Peter H. B. Petersen startede sin Forretning i Tinglev i 1931. Han begyndte smaat og uden en eneste Kunde, men allerede nu, kun faa Aar efter Starten, har Petersen erhvervet sig en ret betydelig Kundekreds, der maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Mekaniker Peter H. B. Petersen

Bygningerne, hvori Virksomheden drives, er opført af Indehaveren i Aarene 1931—33 og bestaar af Privatlejlighed, samt et stort Værksted, der er monteret med alle til et mekanisk Værksted hørende Maskiner. Her udfører de 2—3 Mand, der daglig beskæftiges i Virksomheden, Reparation af alle Bilmærker og iøvrigt alt under Faget hørende Arbejde.

Sideløbende med Værkstedet drives en Benzin-Station, der er fuldt moderne indrettet.

Peter H. B. Petersen, der er født den 27. Februar 1904 ved Tinglev, har i 5 Aar staaet i Lære som Grovsmed. Som Svend har han arbejdet 3 Aar paa Stevning

Maskinfabrik og derefter paa forskellige Autoreparationsværksteder i Landet. Han har i 3 Aar frekventeret Teknisk Aftenskole.

A/S TINGLEV MØLLE
PR. TINGLEV

Den i 1850 byggede Mølle har flere Gange skiftet Ejer, indtil den i 1908 blev købt af H. J. Hansen. 20 Aar senere blev Møllen overdraget til et Aktieselskab med Ejerens Søn, nuværende Direktør Iver Jørgen Hansen, som Leder.

Direktør Iver Jørgen Hansen

I de forløbne Aar har Mølleri-virksomheden vundet Indpas hos en stor Kundekreds i saavel By som Opland. Der drives foruden almindeligt Handelsmølleri med tilhørende Korn- og Foderstofforretning en udstrakt Handel med Kul, Koks og Briketter samt Kunstgødning.

Møllen er udstyret med alle moderne Møllerimaskiner, ligeledes er der installeret en 30 HK Dieselmotor, og foruden Rugmel fremstiller man Hønse- og Svinefoder. — Arbejdsstyrken er paa 3—4 Mand.

Ejendommen, som opførtes 1850, omfatter foruden Møllebygningen Beboelseshus og en stor Lagerbygning. I 1929 opførtes der yderligere et stort Pakhus.

Iver Jørgen Hansen er født den 30. April 1906 i Adsbøl og har i 5 Aar haft Ansættelse hos Mathias Nielsen i Aabenraa, ligesom han har besøgt Handelsskolen i Aabenraa.

TINGLEV MASKINFABRIK
v. AAGE CHRISTENSEN — TINGLEV

Fabrikant Aage Christensen

Firmaet Tinglev Maskinfabrik er grundlagt omkring 1922. Den 25. Oktober 1930 overtoges den af nuværende Indehaver, Aage Christensen.

Forretningen drives som Maskinfabrik med Installationer af Varme- og Sanitetsanlæg. Fabriken er beliggende i egen Bygning, og der er installeret alle nødvendige Maskiner til Fremstilling af førnævnte Anlæg. Endvidere raades over et Autoreparationsværksted, der findes i en særskilt Bygning. Her udføres Bilreparationer af enhver Art.

Der forhandles dog ogsaa forskellige Automobiler og Motorcykler. I 1931 lod Indehaveren med dette Formaal for Øje opføre en Bygning, hvori indrettedes Ud-

stillingslokale med 4 store Udstillingsvinduer og med Plads til flere Vogne og Motorcykler, samt Kontor. Desuden har Christensen anskaffet et Trykluftskedelrensningsapparat, hvormed foretages Rensning af Dampkedler samt Rustbankning. I Virksomheden beskæftiges daglig 4 Mand.

Aage Christensen er født den 3. April 1908 i Odense. Foruden at lede den daglige Drift i sin Virksomhed er Christensen Repræsentant for Foreningen „Forenede danske Motorejere".

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
v. CHR. JENSEN — SKÆRBÆK

Købmand Chr. Jensen grundlagde i Aaret 1889, den 1. Oktober, sit Beklædnings Magasin i Skærbæk. Han begyndte meget smaat som Skrædermester, men fik i Løbet af nogle Aar en ganske god Forretning, der efterhaanden udviklede sig som Byens eneste Specialforretning i Herrelingeri og Herretøj. Paa disse Omraader hævder Engelsk Beklædnings Magasin vedblivende Stillingen og er Byens ældste Firma. I en Aarrække var Chr. Jensen Indehaver af Skærbæks største Skræderi, men har nu ophævet sit Værksted for helt at hellige sig Arbejdet i Butikken. Forretningen har Butik i egen Ejendom og giver fast Beskæftigelse til 2 Personer.

Købmand Chr. Jensen

Købmand Chr. Jensen er født den 11. Oktober 1864 i Skærbæk. Sin Uddannelse har han som ung Mand faaet i Haderslev og Berlin. Her aftjente han sin Værnepligt ved Garden, og her tog han ogsaa Kursus paa Tilskærerakademiet. Senere havde han Arbejde

forskellige Steder, indtil han etablerede sig i sin Fødeby, hvor han snart blev en kendt og agtet Medborger.

Chr. Jensen har været Medlem af Fattigkommissionen, Medlem af Bolignævnet og Medlem af Nævningetinget og er nu Kirkeværge og Medlem af Menighedsraadet. I 29 Aar har han været Medlem af den internationale Odd Fellow Orden.

BOY THYSSEN
KORN- OG FODERSTOFFORRETNING SKÆRBÆK

Købmand Boy Thyssen startede i Aaret 1917 i Skærbæk en Forretning, anlagt paa Handel med Kul, Korn og Foderstoffer samt Kunstgødning. Starten skete i Tilslutning til en Kolonialforretning, som allerede eksisterede; men efter en halv Snes Aars Forløb blev Grovforretningen i 1928 udskilt til selvstændig Virksomhed og installeret i en Bygning, som med dette Formaal for Øje blev opført i Nærheden af Banegaarden.

Kobmand Boy Thyssen

Det var usolide Tider dengang, som det er det nu, og de store Prissvingninger, der viste sig paa Markedet, gjorde det ikke lettere at komme igang. Trods alt er Forretningen dog ført frem til at være en god og solid Forretning, der har oparbejdet sig en fast og købedygtig Kundekreds.

Som Tiderne nu arter sig, kan Omsætningen maaske ikke siges at være slet saa stor som i de bedste Aar, men staar dog alligevel i det rigtige Forhold til Konjunkturer og Valutasvingninger. F. Eks. importeres der vedblivende en Vare som Briketter; men paa dette Omraade har Valutaloven sat sine Spor. Iøvrigt handles der stadig med Korn og Foderstoffer, Kunstgødning og Brændsel, og Boy Thyssen har Oplag af Mel fra Esbjerg Valsemølle.

Hvad Kolonialforretningen angaar, da ledes denne nu af Boy Thyssens Søn, Niels Thyssen, født den 15. Januar 1901 i Skærbæk. Niels Thyssen besøgte Realskolen i Tønder i Aarene 1912—19 og har ligeledes gaaet paa Handelsskole i Esbjerg. Sin købmandsmæssige Uddannelse fik han i Lauritzens Kulforretning i Esbjerg, hvor han havde Ansættelse paa Kontoret. Senere ansattes han paa Kontoret hos Heinrich H. G. Storke i Augustenborg og derefter hos Korn- og Foderstoffirmaet Mathias Nielsen i Aabenraa. I Februar 1926 vendte han hjem til Faderen og har siden den Tid drevet Kolonialforretningens Omsætning betydeligt op. Niels Thyssen har en Filial paa Rømø, og trods de vanskelige Forhold derovre omsætter denne Filial for adskillige Tusinde Kroner om Aaret.

Købmand Boy Thyssen er født den 5. Juli 1874 i Rudbøl ved Tønder. Han er uddannet som Bager og i blandet Kolonial- og Isenkramforretning. Uddannelsen fik han hos sin Fader, som drev lidt af hvert i samme Forretning. I Aaret 1900 købte Boy Thyssen

et Bageri med tilhørende blandet Handel i Skærbæk, men maatte i 1907, grundet paa en Haandskade, ophøre med at være Bager. Siden den Tid holdt han sig hovedsageligt til Kolonialhandelen, men kom dog ogsaa ind paa Salg af Brændsel og lidt Korn og Foderstoffer. Dette udviklede sig saa til hans nuværende Virksomhed. Sønnen overtog i 1928 Kolonialhandelen for egen Regning. Hos Boy Thyssen er for Tiden 4 Personer fast ansatte.

Hos Niels Thyssen beskæftiges 3 Personer, og desuden er hans Hustru til Tider en meget stor Hjælp i Forretningen. Niels Thyssen er Medlem af Bestyrelsen for Tønder Amts Købmandsforening og for den stedlige tekniske Skole.

LASSEN CHRISTIANSEN
MØBEL- OG BYGNINGSSNEDKERI SKÆRBÆK

Firmaet Lassen Christiansen, Møbel- og Bygningssnedkeri i Skærbæk, er grundlagt i Aaret 1899 af Snedkermester O. Lassen Christiansen. Grundlæggeren stillede til en Begyndelse ikke store Fordringer, men arbejdede paa Fremtiden, alene Mand i et ganske lille Værksted. Og Fremtiden tegnede sig stedse lysere. Efter 3 forskellige Udvidelser, der hver især gjorde større Omsætning mulig, viste Lokalerne sig alligevel i 1911 at være for smaa. Forretningen flyttedes saa til sit nuværende Værksted, som dengang var 140 Kvadratmeter stort. Nogle Aar senere manglede man atter Plads, og der blev bygget en Etage paa Ejendommen, hvorved Værksted og Lagerlokaler kom op paa et samlet Gulvareal af 280 Kvadratmeter. Desuden er der i Beboelsesbygningen indrettet et Detailudsalg.

Grundlæggeren, afd. Snedkermester Lassen Christiansen

Lassen Christiansen har ogsaa paa anden Maade forstaaet at indrette sig efter Udviklingen. I 1920 fik han sit Maskineri fornyet og fuldt moderniseret, saaledes at han blev i Stand til at fremstille Møbler af alle Slags paa Bestilling. Møbelsalget sker til Egnens Beboere. Hvad Bygningssnedkeriet angaar, da har Firmaet bl. a. opført Efterskolen i Løgumgaard og har i 1928 ombygget den til Aandssvageanstalt. Ligeledes havde Lassen Christiansen ved Genforeningen i Entreprise alt Statsbanearbejde i Omegnen og har opført Bygninger for E. A. S. V. i Skærbæk.

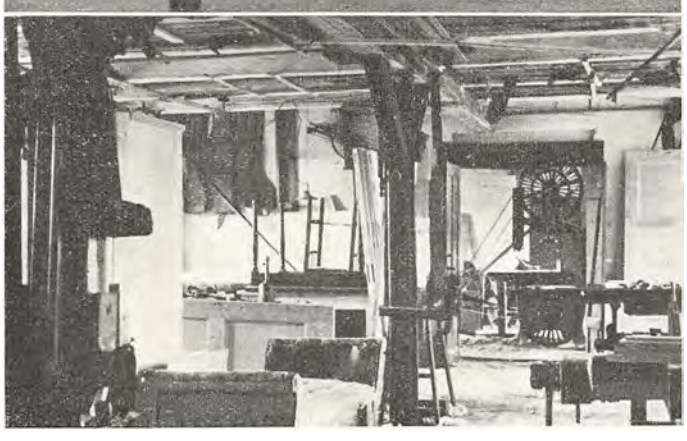

Ved Grundlæggerens Død i 1932 i November Maaned overtoges Firmaet af hans Enke, Fru Margrethe Christiansen, der med Sønnen, Magnus Christiansen, som Leder fortsætter Virksomheden ganske uforandret. Der er for Tiden en Arbejdsstyrke paa 7 Mand.

Snedkermester Magnus Christiansen er født den 18. Juni 1904 i Skærbæk og har faaet sin Uddannelse hos Faderen. I 2 Semestre har han taget Kursus paa Møbelsnedkerskolen i Aarhus.

C. HOLMLUND
HANDELSGARTNERI — SKÆRBÆK

For noget nær 50 Aar siden kom Gartner Carl Holmlund, der havde lært Gartneriet under Slotsgartner Stabel i Odense, fra Fyn til Skærbæk og grundlagde her det Firma, som den Dag idag bærer hans Navn. Holmlund begyndte som Anlægsgartner, og senere lejede han Jord til Brug for Starten af sit Blomstergartneri. I Slutningen af Halvfemserne købte han den Ejendom, hvori Firmaet endnu har tilhuse, og som er beliggende paa Hovedgaden i Skærbæk. I Ejendommen indrettede han Detailudsalg, og bag Beboelseshuset anlagde han Gartneriet. Det gik godt fremad med Foretagendet. Allerede i 1892 havde Holmlund bygget sit første Drivhus, og

Handelsgartner Gustav Holmlund

med Mellemrum er der siden da bygget en Del flere. Der er i Dag ialt 6 Drivhuse, overdækkende et Areal paa tilsammen ca. 408 Kvadratmeter. Ved Siden heraf er anlagt 100 Mistbænke. Gartneriets samlede Areal er paa ca. 2 Tdr. Land, og hele Arealet er under Kultur. Der dyrkes f. Eks. Asparges for Eksport, og endvidere dyrkes stadig Blomster og Grøntsager samt desuden en Mængde Jordbær. Et andet Speciale haves i Kransebinderi. Den daglige Arbejdsstyrke er paa 7 Personer.

Under Verdenskrigen, Aar 1918, døde Carl Holmlund. Hans Enke og en Datter førte Forretningen videre indtil 1920, da den nuværende Indehaver, Sønnen

Gustav Holmlund, kom hjem og overtog Ledelsen. Han leder med Dygtighed Firmaet videre paa det af Faderen anlagte Grundlag, og han er heller ikke bange for at prøve nye Veje. F. Eks. eksperimenterer han for Tiden med Fremavl af Begoniaknolde.

Handelsgartner Gustav Holmlund er født i 1886 i Skærbæk og er uddannet hos Firmaet N. P. Rasmussen, Odense, samt hos sin Fader. I sin Ungdom har han arbejdet i forskellige Firmaer paa Fyn og Sjælland.

CHR. S. TRYK
SKOTØJSHANDLER — SKÆRBÆK

Skotøjshandler S. Chr. Tryk

En af de smukkeste og mest stilfulde Forretninger paa Hovedgaden i Skærbæk er Chr. S. Tryks Skotøjshandel, der tillige er Byens største Skotøjsmagasin.

Skotøjshandler Tryk var meget smaat kørende, da han den 1. April 1929 startede sin Forretning i Skærbæk; men med Flid og Dygtighed lykkedes det ham i Løbet af nogle faa Maaneder at faa Forretningen saa godt i Gang, at han kunde flytte hen i Hovedgaden, hvor der kom rigtigt Sving i Handelen, saaledes at Forretningen nu Aar for Aar kan notere en stadig voksende Omsætning.

Forretningen, der beskæftiger 4 Personer, har til Huse i en stor, moderne udstyret, lejet Butik med tilhørende Reparationsværksted. Fru Tryk er sin Mand en god Støtte i det daglige Arbejde og deltager bl. a. i Ekspeditionen i Forretningen.

Skotøjshandler Tryk er født den 29. November 1902 i Toftlund og er uddannet hos Skomager Petersen i Skærbæk, hvor han arbejdede i 7 Aar, og efter at have arbejdet forskellige Steder i Landet, etablerede han sig i Skærbæk. Han er bl. a. Medlem af den lokale Haandværker- og Industriforening, i hvilken han er et glimrende Festkomitémedlem.

H. C. ANDERSEN
INSTALLATIONSFORRETNING
SKÆRBÆK

Installatør H. C. Andersen etablerede sig i 1920 i Skærbæk i et lille Værksted paa Ribe Landevej. Basis for hans Etablering var den, at han forudsaa, at By og Opland stod foran en større og vidt udbredt Elektricificering.

Installatør H.-C. Andersen

Til at begynde med arbejdede Installatør Andersen uden Butik; men efter et Par Aars Forløb lejede han en saadan i Nærheden af sit Værksted. I 1925 købte han den Ejendom, hvori han nu bor, og lod her indrette Butik med Udsalg af alt i elektriske Artikler og Radio. Der kom nu rigtig Fart i Omsætningen, som siden Starten er mere end firedoblet.

En Række større Arbejder er udført af Andersens Firma, og det siger sig selv, at saadanne større Arbejder tvinger Omsætningen yderligere i Vejret. I Slutningen af 1933 projekteredes en mindre Udvidelse af Forretningslokalerne. Firmaets Arbejdsstyrke veksler i Antal stærkt efter de foreliggende Entreprisers Størrelse og Art, i Reglen fra 3—20 Mand.

Vi nævner følgende Arbejder, som er udførte af Firmaet H. C. Andersen:

Installationen paa Skærbæk og Omegns Svineslagteri, paa Bylderup Bov Slagteri, i Biografen i Skærbæk, paa D. S. B.s Station i Bylderup Bov, i D. S. B.s Beboelsesejendomme i Skærbæk, i begge Kirker i Skærbæk, i Højspændingsværkets Administrationsbygning i Skærbæk, i Kirkerne i Brøns, Randerup, Ballum og Arild samt i en Række større og mindre private Nybygninger i By og paa Egn. Ogsaa paa Herregaarden Trøjborg ved Tønder har Andersen foretaget den elektriske Installation.

Installatør H. C. Andersen er født den 13. Oktober 1889 i Graasten og er uddannet som Maskinarbejder samt derefter som Elektriker. I sidstnævnte Fag har han haft Ansættelse forskellige Steder, bl. a. i 2 Aar i Berlin.

A/S SKÆRBÆK & OMEGNS EKSPORTSLAGTERI
SKÆRBÆK

A/S Skærbæk & Omegns Eksportslagteri er startet den 1. Maj 1924 med den nuværende Direktør, E. Claessen, som Driftsleder. — Slagteriet blev oprettet paa Initiativ af Direktør Thorsen Nørgaard i Hillerød og fik god Tilslutning fra Egnens Beboeres Side. Thorsen Nørgaard er vedblivende administrerende Direktør for Aktieselskabet.

Direktør E. Claessen

Slagteriets Bygninger er opførte i Aarene 1923—24. Senere er der sket Udvidelser, f. Eks. i 1930 ved Pølsemageriet og i 1931—32 ved Destruktionsafdelingen. Foruden at virke som almindeligt Eksportslagteri driver Slagteriet ogsaa Fabrikation af Kødbenmel og Blodmel. Den samlede Arbejdsstyrke er paa ca. 20 Personer.

E. Claessen er født den 6. September 1868 i København og er i sin Ungdom oplært i Handels- og Kontorfaget. I 40 Aar har Claessen været ansat i Slagteribranchen. Han kom i sin Tid ind som Kontorist paa Varde Svineslagteri og blev et Par Aar senere Leder af dette. I Maj 1923 ansattes han som Leder af A/S Sønderborg Svineslagteri, men flyttede Aaret efter til Skærbæk.

Formand for Bestyrelsen for A/S Skærbæk & Omegns Eksportslagteri er Gaardejer P. Hjort, Øster Gasse, der har beklædt Formandsposten i næsten alle de Aar, Selskabet har eksisteret.

HANS K. CHRISTENSEN, FARVERI
BREDEBRO

Hans Knudsen Christensens Farveri i Bredebro er meget gammelt og anset og hører til de ældste Farverier i Provinsen. Det har været i Familien Christensens Eje siden 1886, da Farver A. Henrik Christensen købte det. Farveriet havde den Gang til Huse i Naboejendommen, men blev ved Overtagelsen flyttet til den nuværende Ejendom.

I Aarenes Løb lykkedes det Henrik Christensen at oparbejde en god og solid Forretning med en omfattende Kundekreds, og i dette Spor er Sønnen Hans Knudsen Christensen fortsat, efter at han i 1927 overtog Virksomheden. Paa eget Initiativ oprettede han en Afdeling for kemisk Tøjrensning, som Aar for Aar kan notere en stadig voksende Omsætning, og i Tilslutning til Virksomheden drives en Trikotageforretning.

Farvериejer Hans K. Christensen

Bygningen er flere Gange udvidet og moderniseret, og Maskinerne er nyinstallerede. — H. K. Christensen leder selv Virksomheden og beskæftiger 2 Mand, i Højsæsonen flere.

Farver Hans K. Christensen er født den 30. Marts 1905 i Bredebro. Han er uddannet som Farver i Skærbæk og som kemisk Renser hos P. Behrentz i Sønderborg. Han er bl. a. Medlem af Haandværker- og Handelsforeningen i Bredebro.

BREDEBRO MARGARINEFABRIK

Ogsaa paa Margarinefabrikationens Omraade har Bredebro en Special-Virksomhed, Bredebro Margarinefabrik, der indehaves af A. Simonsen.

A. Simonsen har lært Margarinefabrikationen hos en Svoger, og da han mente, at der var Jordbund for en saadan Virksomhed i Bredebro, gjorde han i 1928 Springet, idet han lejede Lokaler og installerede Dampkedel, Smeltekedel, Kærne- og Valseværk, som drives ved elektrisk Kraft. Forinden Starten havde han dog sikret sig en god Kundekreds i By og Opland i en Radius af ca. 10 km. 3 Gange ugentlig kører han selv ud med Produktionen. Resten af Tiden tager han sig af Fremstillingen. Allerede det første Aar var Produktionen oppe paa 400 Kilogram om Ugen. Dette er dog dalet meget grundet paa Smørpriserne. Virksomheden er indstillet paa at kunne fremstille 1000 Kilogram om Ugen. Simonsen har forstaaet at bevare sin Kundekreds, ikke mindst naturligvis takket være hans Mar-

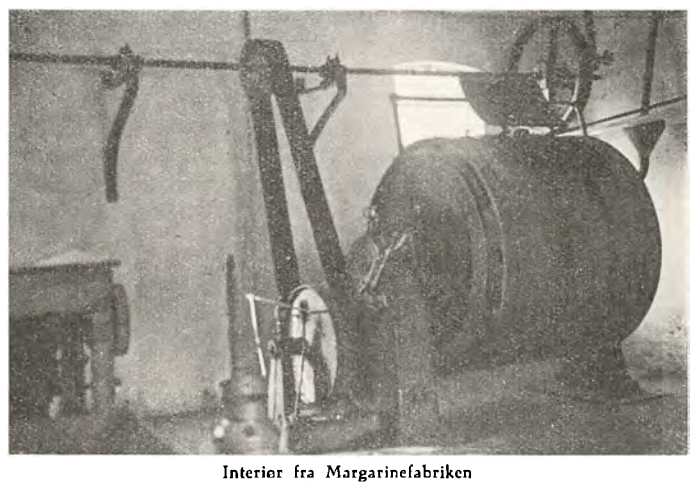
Interior fra Margarinefabriken

garines gode Kvalitet. — Ved Siden af Margarinefabriken driver Simonsen en lille Afholdskafé, der gaar udmærket.

A. Simonsen er født den 15. November 1887 i Sdr. Sejerslev og er oprindelig uddannet som Bager. Han etablerede sig som Bager i Bredebro i 1911, da han overtog en gammel Virksomhed, som han først afhændede i 1928.

CYKLEHANDLER GERHARD DELA
BREDEBRO

Ogsaa paa Cyklernes Omraade har Bredebro en stor og moderne Forretning. Den blev grundlagt i 1930 af den nuværende Indehaver, Gerhard Dela, der aabnede sin Virksomhed i en tidligere Lagerbygning, som dog allerede i 1920—22 var blevet ombygget til Forretnings- og Værkstedslokaler, og her har Delas Forretning med Salg af Cykler, Benzin og Gummi, samt Reparationsværksted til Huse. Forretningen beskæftiger foruden Dela selv 1 Lærling.

Cyklehandler Gerhard Dela

Gerhard Dela er født den 2. Februar 1904 i Dybbøl og uddannet som Cyklemekaniker hos Cyklehandler Godtfred Meier i Tønder, hvis første Lærling han var.

Desuden har han gennemgaaet et Kursus paa Teknologisk Institut.

Ogsaa paa andre Omraader i Bredebro har man Bud efter Gerhard Dela, idet han bl. a. er Motorfører ved Brandvæsenet.

BREDE KORN- OG FODERSTOFLAGER
BREDEBRO

Bredebro Mølle er grundlagt Aar 1913 af Møller Andreasen, som var dens Indehaver indtil 1923, da han efterfulgtes af sin Søn, Thomas Andreasen. Den nuværende Ejer, Chr. M. Brodersen, overtog Firmaet i 1933 og driver det som Korn- og Foderstofhandel i Forbindelse med almindeligt Landmølleri med Formaling af Korn for Egnens Befolkning. Brændselshandel drives ogsaa.

Møllerietjer Chr. M. Brodersen

I Mølleriet er installeret de nødvendige tidssvarende Maskiner, og der er Arbejde nok til 2 Personer. Møllen bestyres af Svend Aage Henriksen, der er ansat i denne Stilling af Brodersen, som ikke selv har lært dette Fag.

Svend Aage Henriksen er født den 30. Juni 1914 i Esbjerg. Sin Uddannelse som Møller har han faaet paa forskellige Møllerier rundt om i Landet.

Chr. M. Brodersen er født den 18. Januar 1904 i Ballum. Han oplærtes ved Landvæsenet, men har senere ogsaa faaet handelsmæssig Uddannelse.

L. NIELSEN JEPSEN
BYGGEFORRETNING OG TØMMERHANDEL — BREDEBRO

Bygmester L. Nielsen Jepsen begyndte under beskedne Former i 1904 sin Virksomhed i Brede pr. Bredebro, idet han her grundlagde en Byggeforretning. Det lykkedes ham i Løbet af den følgende halve Snes Aar at oparbejde sig en god og stigende Omsætning, og han maatte flere Gange udvide sin Forretning. Da Verdenskrigen kom, blev han indkaldt og maatte gøre Krigen med. En Tømmerhandel, som han havde startet sideløbende med Byggeforretningen, vedblev dog at bestaa, og den er stadig vokset i Omfang og Anseelse, saaledes at den nu er eneste Tømmerhandel i Bredebro. Paa et Areal af en hel Tønde Land haves Lagerplads for Tømmer-

Bygmester L. Nielsen Jepsen

handelen, hvortil der er indlagt Ladespor fra Jernbanen. Ved Siden af Lagerpladserne haves yderligere 6 Tønder Land, der drives som Landbrug.

Nielsen Jepsens Maskinsnedkeri er forsynet med alle Nutidens dertil indrettede Maskiner, ligesom der raades over eget Samlerværksted. Hans Beboelsesejendom ligger et lille Stykke Vej fra Tømmerhandelen — ved Hovedgaden i Bredebro. Firmaets samlede Personale varierer noget talmæssigt set; det tæller fra 5—10 Mand.

Bygmester L. Nielsen Jepsen er født i Ballum den 31. Oktober 1879 og er udlært som Tømrer og Snedker.

MEINERT LÜTZEN
MØBELFABRIK — HØJER

Den Lützen'ske Møbelfabrik i Højer er grundlagt i 1896 af Meinert Lützen som Bygningssnedkeri og Møbelfabrik. Man har konstateret, at Grundlæggeren

var en Foregangsmand paa sit Omraade, idet hans Fabrik i Nordslesvig var den eneste Virksomhed i denne Branche, der arbejdede ved Maskiners Hjælp. Alle andre Snedkerier arbejdede ved Haandkraft.

Fabriksbygningerne er opførte i Startaarene, og Arbejdsstyrken kom snart op paa indtil 16 Mand. Der fabrikeredes dengang almindelige Møbler af alle Slags. Grundlæggerens Søn, Peter Lützen, deltog i 3½ Aar i Verdenskrigen. Ved sin Hjemkomst i 1918 fik han Forretningen overdraget. I 1920 lagde han Driften om og fremstiller nu kun polstrede Møbler. Han raader over et almindeligt Snedkerværksted, et Værksted for Stelfabrikation, Sadelmagerværksted og Samlerværksted. Hans Maskinanlæg er up to date. Det er i Aarenes Løb blevet kompletteret og moderniseret, saaledes at det nu kan tage Konkurrencen op i enhver Henseende. For Tiden fabrikeres der polstrede Møbler i 8 Modeller, og Arbejdsstyrken er paa 12 à 15 Mand.

Møblerne sælges i det gamle Land udelukkende til Grossister. I Sønderjylland ligger man derimod fra tidligere Tid i Forbindelse med Møbelhandlerne direkte, og disse Forbindelser opretholdes. I 1930 er Fabriksbygningerne underkastede en gennemgribende Modernisering, hvorved Kapaciteten forøgedes ret stærkt. Den samlede Produktion var i 1931 paa mere end 500 Sæt Møbler i Prisklasserne 250—800 Kroner.

Fabrikant Peter Lützen er født i Vesterland paa Sild den 17. Juli 1896. Hos Faderen fik han sin første Uddannelse som Tapetserer — en Uddannelse, som kompletteredes i Slesvig By. Senere har han taget Kursus paa Teknologisk Institut i København og paa Handelsskolen i Hamborg. P. Lützen er Medlem af Højer Byraad.

J. H. JENSEN
VOGN- OG KAROSSERIFABRIK — HØJER

Vogn- og Karosseri-Fabriken i Højer er grundlagt 1877 af Karetmager J. H. Jensen, som anlagde sin Virksomhed hovedsageligt paa Fremstilling af Luksusvogne. Det varede ikke længe, før den dygtige Mand fik god Gang i sin Forretning. Han oprettede derfor efterhaanden eget Malerværksted og eget Sadelmagerværksted samt — efter 10 Aars Forløb — eget Smedeværksted, idet Omsætningen var blevet saa stor, at det betalte sig bedst at lade Arbejdet udføre paa egne Værksteder.

Grundlæggeren J. H. Jensen

J. H. Jensen blev indenfor sin Branche en meget kendt Personlighed, og hans Vogne var efterspurgte viden om. I en Aarrække byggede han ikke mindre end 200 Luksusvogne aarligt og beskæftigede ved dette Arbejde 20 à 25 Mand. Allerede i 1904 paabegyndte han Fabrikation af Karosserier. Det er saaledes uden al Tvivl, at J. H. Jensens Karosserifabrik maa være den ældste af sin Slags i Danmark.

Efter Verdenskrigens Slutning blev Firmaet overtaget af den nuværende Indehaver, Grundlæggerens Søn, Hans Jensen, der vendte hjem efter at have deltaget i Verdenskrigen. Genforeningen med Danmark skilte Fabriken i Højer af med Halvdelen af sit Opland, hvilket bevirkede, at den næsten ophørte med at bygge Vogne. Man slog sig helt og holdent paa Fremstilling af Karosserier, for hvilket Markedet indenfor de snævrere Grænser naturligt voksede. Dog er der vedblivende saa megen Forbindelse med Fortiden, at der laves nogle enkelte Luksuskøretøjer aarligt. I det hele taget drives Fabriken i samme Aand som ved dens Start, og Grundlæggerens Navn holdes højt i Ære udadtil som indadtil. Arbejdsstyrken er for Tiden paa 11 Personer.

Det bør nævnes, at Firmaet J. H. Jensen adskillige Gange har faaet sine Vogne præmierede. Allerede i 1893 erhvervedes Sølvmedalje ved Dyrskuet i Tønder,

og det samme var Tilfældet i 1896. I 1902 hjemførtes en Førstepræmie for Luksusvogne, og ved flere andre Lejligheder har Firmaet udstillet sine Køretøjer og høstet udelt Anerkendelse.

Firmaets Grundlægger, Jens Hansen Jensen, fødtes den 28. Oktober 1852 i Løgumkloster. Han fik i sin Ungdom Uddannelse som Karetmager og har arbejdet som Svend saavel i Danmark som i Tyskland. Kapital havde han ikke ret meget af, da han startede sin selvstændige Virksomhed; men trods dette lykkedes det ham hurtigt at faa fast Grund under Fødderne.

Den nuværende Indehaver, Hans Jensen, er født den 12. Juni 1883 i Højer. Han er uddannet hos Faderen og har senere berejst det ganske Tyskland, hvorved han indhøstede en Række gode Erfaringer paa det faglige Omraade. Sin teoretiske Uddannelse har han faaet i Hamborg. Hans Jensen er Medlem af Bestyrelsen for Højer Handels- og Industriforening.

SØNDERJYDSK TÆPPEFABRIK
v. A. R. KJÆRBY — HØJER

Fabrikant A. R. Kjærby

Sønderjydsk Tæppefabrik i Højer er grundlagt i Slutningen af Aaret 1870 som Farveri og Uldspinderi, idet den navnlig anlagdes paa „Bønderspind". Grundlæggeren var Fabrikant Jepsen, der efter nogle Aars Forløb udvidede sin Virksomhed med et Væveri. Grundlæggerens Enke giftede sig efter sin Mands Død med Fabrikant Amstrup, som derved blev Fabrikens Indehaver og Leder helt til 1919. Fabrikant Amstrup solgte da Etablissementet til Fabrikant Edmund Kieler, som den 1. December samme Aar videresolgte til Fabrikant A. R. Kjærby.

Fabriken før Udvidelsen 1933

Kjærby fortsatte Driften uforandret indtil 1921, da han udvidede med en Afdeling for Fabrikation af de saakaldte Præstegaardstæpper og -Løbere. Omkring 1925 specialiserede han sig udelukkende paa Tæppetøjer og Gulvtæpper. Fremstillingen af disse foregaar helt fra Grunden af. Den raa Uld gaar ind paa Fabriken, og de helt færdige Tæpper kommer ud. F. Eks. fabrikeres der nu afpassede Tæpper med Bort, vævet i forskellige Størrelser op til en Vare, der i Bredde — uden Sammensyning — maaler 3,75 Meter. Det er de største Tæpper, der væves i Danmark.

Sønderjydsk Tæppefabrik i Højer sælger sin Produktion over hele Landet til Grossister og Forhandlere af Tæpper. Og Salget er meget stort, hvorfor adskillige Udvidelser har været nødvendige. Den første af disse foretoges i 1925, den anden i 1927, og i 1930 maatte der atter en stor Udvidelse til. Trods dette er Rammerne dog paany sprængte, saa nu udvides

Fabriken set fra Vest

der igen efter en ret omfattende Maalestok. I 1919 var Fabrikens samlede Gulvflade paa 200 Kvadratmeter; nu er den paa ikke mindre end ca. 2000 Kvadratmeter. Hertil kommer, at Maskinerne er de mest moderne og de snildeste, der findes til Brug paa en Tæppefabrik. Det kan tilføjes, at ved Overtagelsen i 1919 beskæftigede Firmaet ialt 3 Personer; nu er Arbejdsstyrken paa op imod 60 Personer, og denne Styrke er saa belastet, at den aabenbart snart maa talmæssigt forøges.

Fabrikant Anders Rasmussen Kjærby er født den 17. Januar 1875 i Allesø paa Fyn og er uddannet som Uldspinder hos sin Fader, Johannes Rasmussen Kjærby, Otterup. Senere havde han Ansættelse paa nogle af Landets største Uldspinderier og Klædefabriker. Som Mester har han arbejdet paa 2 Fabriker i Tyskland samt paa flere heri Landet.

Fabrikanten har i 2 Perioder været Medlem af Højer Byraad og er Formand for Dansk Samfund i Højer.

PETERSENS KLÆDESKOINDUSTRI
LENDEMARK PR. BYLDERUP — BOV

Firmaet Petersens Klædeskoindustri i Lendemark pr. Bylderup-Bov er grundlagt i Aaret 1927 af M. Tychsen, som dog til en Begyndelse havde Bopæl og Forretningslokaler i Rends. I 1930 overtoges Firmaet af Brødrene Petersen.

Straks efter Overtagelsen indrettedes de nuværende Lokaler til Brug for Fabrikationen af Klædesko og Sommersko. Af disse to Slags Fodtøj har Firmaet en stor Afsætning til Grossister og Købmænd. Der frem-

stilles 25—30,000 Par Sko aarligt, og at der er Stigning i Omsætningen, vil man se, naar man faar at vide, at den aarlige Produktion fra først af kun var

Fabrikant Lorenz Petersen

Fabrikant Peter Petersen

ca. 5000 Par. Den faste Arbejdsstyrke er paa 7 Personer. Imidlertid beskæftiges der i Sæsonen ogsaa en Del Hjemmesyersker, saaledes at den samlede Arbejdsstyrke da kommer op paa 13 Personer.

Fabrikant Lorenz Petersen er født i Lendemark den 20. Juni 1904 og er uddannet ved Kolonialhandelen. I denne Branche arbejdede han indtil 1930, da han sammen med Broderen købte sin nuværende Virksomhed.

Fabrikant Peter Petersen er født den 5. Juli 1902 i Lendemark og har Uddannelse i Korn- og Foderstofbranchen.

KØBMAND HANS KJER
BYLDERUP — BOV

Købmand Hans Kjer

Hans Kjers Forretning i Bylderup-Bov er grundlagt i 1904 af den nuværende Indehaver, dog ikke paa sin nuværende Plads. I 1912 opførtes den nuværende Købmandsgaard med 4 store Udstillingsvinduer. Forretningen drives som blandet Købmandshandel og beskæftiger foruden Indehaveren og Fru Kjer, der ogsaa hjælper til i Forretningen, 3 Personer. — Endvidere handler man med Isenkram. Begyndelsen i 1904 skete under smaa Forhold. Nu har Købmand Kjer arbejdet Forretningen op til at være Byens førende i Branchen med en betydelig Kundekreds saavel i Byen som paa Landet.

Købmand Kjer er født den 2. Maj 1880 i Bolderslev og er uddannet hos Købmand P. Jepsen i Hjordkjær, hvorefter han senere har arbejdet i Aabenraa, Flensborg og Kiel, ligesom han har frekventeret Handelsskolen i Flensborg. Han er bl. a. Medlem af Bestyrelsen for Tønder Margarinefabrik og af Bestyrelsen for Bov Elektricitetsværk, som senere er gaaet over til Højspænding.

VINUM TEGLVÆRK
PR. DØSTRUP

Danmarks Teglværksindustri er meget gammel og anset, saavel i Indland som i Udland, og blandt de Virksomheder, som gennem de sidste 100 Aar har været med til at præge dansk Teglværksindustri og været med i dets smukke Udvikling, er Vinum Teglværk pr. Døstrup, som ledes af Teglværksejer Søren Hansen.

Teglværket er oprindelig grundlagt af den nuværende Medindehaver Søren Hansens Bedstefader, Hans Knudsen Hansen, under hvis Fædrenegaard Værket hørte, og som begyndte med en lille Ovn. I Aarene 1860—70 overtoges Værket af Sønnen, Knud Hansen, der i Tidens Løb indførte forskellige Forbedringer, idet han bl. a. anskaffede en Langovn. I 1908 anskaffede man sig Ringovn med 14 Kamre, hver med en Kapacitet af ca. 5000 Sten. I 1905 overtoges Værket af Sønnen, en Broder til den nuværende Indehaver, Hans Knudsen Hansen, som drev det indtil 1924, da Søren Hansen overtog det, og i hvis Haand den daglige Ledelse nu ligger.

Til Værket, der beskæftiger 10 Mand, hører ca. 6 Tdr. Land med saavel Rød- som Blaaler. Der fremstilles baade maskin- og haandstrøgne Sten og Drænsrør op til 6 Tommer. Produktionen var i 1933 oppe paa ca. 350,000 Sten og ca. 400,000 Drænsrør.

I 1925 installeredes en Deutz Motor paa 35 HK. I de senere Aar er der tilbygget yderligere 2 Tørrepladser.

Teglværksejer Søren Hansen er født i Vinum i Aaret 1875. Han var oprindelig Landmand og var en Overgang Auktionsholder i Skærbæk i tysk Tid, men beskæftiger sig nu udelukkende med Driften af Teglværket.

SPANDET FJERKRÆFARM
SPANDET PR. ARNUM

Spandet Fjerkræfarm pr. Arnum Station er anlagt Aar 1933 af Paul Skøtt. Farmen er baseret paa Produktion af Rugeæg samt Kyllinger og Slagte-Fjerkræ. Den er beliggende i Udkanten af Spandet Stationsby, og den bestaar af et stort og moderne monteret Hønsehus med tilhørende Løbegaarde samt et særskilt Andehus og et Kyllingehus.

Hønsehuset har en Gulvflade paa ca. 400 Kvadratalen, og der er Plads til 5—600 Høns. Bestanden be-

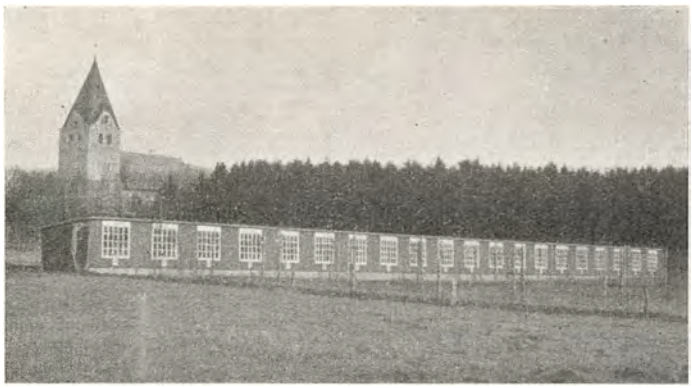

staar udelukkende af Brune og Hvide Italienere, og den er under Helaarskontrol. Den Bestand, hvorfra Stammerne er hentet, har bestaaet Tyfusprøven. Der arbejdes med Motorruger med en Kapacitet paa 3500 Æg og en Fladruger til 400 Æg. I Forbindelse med Hønseriet drives Opdræt af Khaki Campel Ænder, og det kan tilføjes, at Dyr fra Spandet Fjerkræfarm paa Kaaringsskuet i Ribe gik i første Klasse i 1933 — samme Aar som Farmen blev anlagt.

Paul Skøtts Specialer er Salg af Rugeæg og daggamle Kyllinger samt Slagtefjerkræ og Avlsdyr. Farmens samlede Areal er paa 6000 Kvadratmeter, og alle Løbegaardene er fuldt beplantede. 2 Mand er beskæftigede med Dyrenes Pasning og iøvrigt forefaldende Arbejde.

Paul Skøtt er født den 20. Marts 1910 i Spandet og er uddannet som Haandværker, men senere overgaaet til sin nuværende Branche.

SLAGTERMESTER
M. C. MIKKELSEN
VISBY

Slagtermester M. C. Mikkelsen grundlagde sin Forretning i Visby i Aaret 1930. Hans Speciale er Slagtning og efterfølgende Handel fra Vogn. Butik har han for Tiden ikke; men det er hans Agt snarest muligt at bygge sig en Ejendom, hvori der skal indrettes Butik, Slagtehus og Pølsemageri. Ejendommen tænkes bygget paa Statslaan, og Ansøgning herom tænkes at blive bevilget i Løbet af 1934.

Slagtermester Mikkelsen har en betydelig Mellemhandel med levende Kreaturer og driver desuden et stort Pølsemageri med 2 Rygeovne. Han har en stor og god Kundekreds, som ligeledes aftager de Pølser, der udgaar fra hans Røgeri. Som „Husslagter" har han ogsaa meget at bestille, og han er derfor altid i Virksomhed, flittig og stræbsom for at fremtvinge yderligere Fremgang i Omsætningen.

Michel Chr. Mikkelsen er født den 14. August 1907 paa Øen Sild. I Nyborg og i Bredebro har han staaet i Lære som Slagterdreng og har faaet speciel Uddannelse som Pølsemager. Denne Specialuddannelse kommer ham væsentligt tilgode i hans nuværende Virksomhed, hvor Pølsemageriet er et godt Aktiv. Prøven i dette Fag har han aflagt i Hamborg. Som Svend har Mikkelsen arbejdet hos Firmaet Stegermeyer i Flensborg.

MARTIN BRANDT
SKOTØJSFORRETNING — VISBY

Martin Brandts Skotøjsforretning i Visby er Byens førende Forretning i Branchen. Den er grundlagt i Aaret 1926 af Brandt selv, der begyndte under meget smaa Forhold med Reparationer i lejet Værksted og uden en eneste Kunde; men man fik hurtigt Øjnene op for, at der var kommet en dygtig Fagmand til Sognet, og i 1930 havde Brandt saa stor Forretning, at han selv kunde bygge Ejendom med eget Værksted og egen Butik, begge indrettet moderne og praktisk med de nyeste Maskiner, Centralvarme og elektrisk Lys.

Skomagermester Martin Brandt

Brandt gør selv Arbejdet paa Værkstedet, og det er paa travle Dage til langt efter Fyraften. Han fremstiller baade haandsyet Fodtøj, specielt til vanskelige Fødder, og handler med alle Slags Fodtøj.

Martin Brandt er født den 5. Maj 1905 i Bredebro og uddannet i Faget i Skærbæk, hvorefter han har arbejdet forskellige Steder, indtil han etablerede sig i Visby.

LUDVIG BØJ CLAUSEN
INSTALLATIONSFORRETNING — VISBY

Installatør Ludvig Bøj Clausen paabegyndte den 1. Maj 1930 sin Virksomhed som selvstændig Installatør i Visby. — Clausen befatter sig med alt indenfor Elektricitets- og Installationsbranchen og er bl. a. autoriseret Installatør for Elektricitetsværket „Vestkysten". Det kan tilføjes, at han er Specialist i Installering af elektriske Varmeapparater, og at han desuden er Ekspert i Radiobranchen. — Firmaet har indtil

Installatør Ludvig Bøj Clausen

Dato haft til Huse i lejede Lokaler, men har ved Nytaarsskiftet 1933—34 projekteret Opførelsen af egen Ejendom i Visby ved Amtsvejen nær Stationen. Ejendommen skal, foruden Beboelse, rumme Butik, Værksted og Lager. Tegninger foreligger, og Statslaan er bevilget. Byggesummen er projekteret til 8,200 Kr. og Opførelsen paabegyndtes Foraaret 1934.

Installatør Ludvig Bøj Clausen, der for Øjeblikket giver Beskæftigelse til to Mand og en Lærling, er født den 13. April 1904 i Tønder, hvor han ogsaa er oplært ved sit Fag. Ligeledes har han gennemgaaet Kursus paa Tønder tekniske Skole og har som Svend arbejdet forskellige Steder i Danmark og Tyskland.

M. N. MAHLER
KORN- OG FODERSTOFFORRETNING ØSTER HØJST

Firmaet M. N. Mahler i Øster Højst er grundlagt i 1827 af P. Jensen Mahler, som drev det som Kro, Købmandshandel og Landbrug til sin Død i 1836, hvorefter Enken overtog Forretningen og drev den til 1856, da den blev overtaget af Sønnen, M. N. Mahler. — Da denne i 1897 afgik ved Døden, blev Forretningen delt mellem Sønnerne, saaledes at Jens Mahler overtog Kolonial- og Foderstofforretningen, Kroen og Landbruget, og Medard Mahler overtog Handelen med Manufakturvarer, Glas og Porcellæn.

Købmand Jens Mahler

I 1929 forpagtedes Kolonialforretningen bort til en Brodersøn, P. Mahler, medens Jens Mahler stadig beholdt Korn-, Foderstof-, Kunstgødning- og Brændselsforretningen, ligesom han ogsaa stadig driver Kroen og Landbruget. — Købmand Jens Mahler er født den 13. November 1869 og uddannet i Kolonialbranchen i Flensborg. Han har været Medlem af Bestyrelsen for Nordslesvigs Bank og for Sparekassen. Nu sidder han i Bestyrelsen for Tønder Margarinefabrik.

M. N. MAHLER
KØBMANDSHANDEL — ØSTER HØJST

Forpagter Peter Mahler

Firmaet M. N. Mahler i Øster Højst er grundlagt i 1827 af P. Jensen Mahler, der drev det som Kro og Købmandshandel til sin Død i 1836. Enken fortsatte Forretningen, indtil den efter 20 Aars Forløb, i 1856, blev overtaget af Sønnen, M. N. Mahler. Ved hans Død i 1897 deltes Firmaet mellem Sønnerne. Jens Mahler overtog Kolonial- og Foderstofforretningen under Firmanavnet M. N. Mahler, og Medard Mahler fik overdraget Handelen med Manufakturvarer, Glas og Porcellæn. Kolonialforretningen blev i 1929 forpagtet bort til en Brodersøn, P. Mahler.

P. Mahler beskæftiger i Kolonialafdelingen 2 Personer og i Manufakturafdelingen 2 Personer.

P. Mahler er født den 19. Maj 1900 i Bøgevad og uddannet i Kolonialbranchen hos Købmand S. C. Lorenzen i Tønder. Han er bl. a. Medlem af Bestyrelsen for Tønder Amts Handelsforening.

BYGMESTER PETER LORENZEN
RABSTED

Bygmester Peter Lorenzen

Bygmester Peter Lorenzen grundlagde sin Byggeforretning Aaret 1911. Han begyndte med et mindre Værksted i Alslev pr. Hjordkjær og virkede her et Par Aar. Derefter rejste han en Byggeplads i Rabsted og har siden da stedse kunnet notere Fremgang i Bedriften. — Naar der er rigtig travlt, er han i Stand til at beskæftige ikke mindre end 60, ja, indtil 80 Svende, og desuden har han Forhandling af alle Slags Bygningsmaterialer. — Peter Lorenzen er meget kendt og skattet som Bygmester. Han har bl. a. opført den største Bondegaard, der hidtil er bygget i Sønderjylland, ligesom han har bygget en hel Del Skoler.

Byggepladsen i Rabsted har han stadig maattet udvide; Bygningerne er blevet moderniserede, og tidssvarende Maskiner er installerede efterhaanden, som den tekniske Snille gik fremad i Udvikling. Et stort Snedkerværksted er det dominerende paa Pladsen.

Lorenzen er født den 18. Juli 1884 i Kreds Flensborg og er uddannet som Murer, Tømrer og Snedker. Som Svend har han berejst det ganske Tyskland og har desuden haft Arbejde i København og Aarhus. I 4 Aar har Lorenzen været Medlem af det stedlige Sogneraad.

SØNDERBORG

Sønderborg Slot

Parti fra Havnen

Byen skylder Sønderborg Slot sit Navn og maaske ogsaa sin Oprindelse. Det vides ikke, hvornaar Slottet først er opført, men 1256 nævnes i hvert Fald Sønderborg i et Dokument, idet Hertug Valdemar dette Aar udstedte et Brev til Munkene i Løgum Kloster.

Omkring Slottet opstod Byen. Det vides ikke, hvornaar den fik Købstadsrettigheder; første Gang dens Privilegier omtales er i 1461.

Sønderborgs Handel havde en Konkurrent i Flensborg, der tidligere var blevet begunstiget af Kongerne; saaledes havde Frederik I og Christian III givet Flensborg Privilegium paa at drive fri Handel paa Als og Sundeved.

Byens Beliggenhed ved Vandet og dens gode Havn gjorde Skibsfart til et naturligt Erhverv for Sønderborg. Vi træffer da ogsaa forskellige Vidnesbyrd om, at der hurtigt udviklede sig en betydelig Skibsfart, og der har igennem lange Tider været en nær Forbindelse imellem Byens og Skibsfartens Kaar.

Foroven: Raadhuset — Forneden: Kirken

Som de fleste af Sønderjyllands Byer har Sønderborg lidt under Krigens Hærgen. Tiden efter 1864 blev for Sønderborg en Stagnationstid. Først omkring Aarhundredskiftet fik den Baneforbindelse med Omverdenen, idet Amtsbanen aabnedes 1898 og Statsbanen til Tinglev 1901.

1904—07 byggedes en stor tysk Marineskole. Byen blev til Dels Militærby, og Indbyggerantallet steg stærkt.

Byens Indbyggerantal er nu ca. 11,000.

Udsigt fra Skanserne over Sønderborg

Dybbøl Mølle

A/S DET NORDISKE KAMGARNSSPINDERI

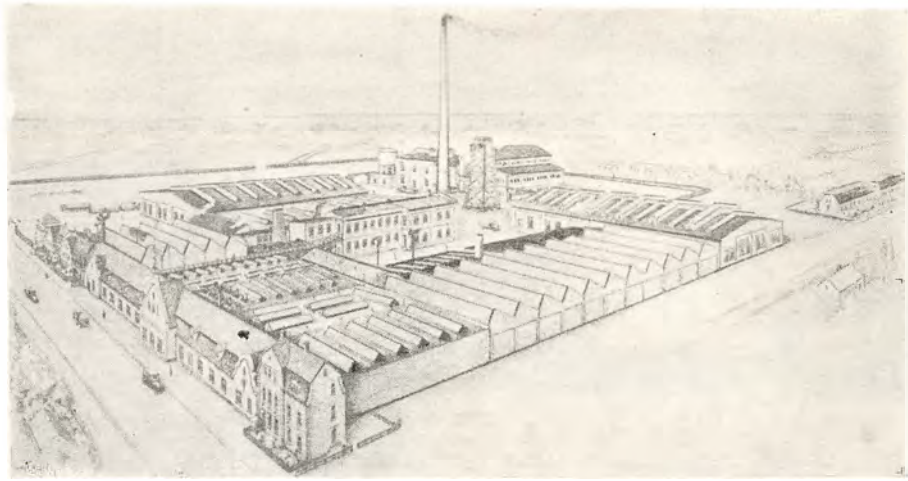

Trods sin unge Alder indtager A/S Det Nordiske Kamgarnsspinderi i Sønderborg en fremtrædende Plads ikke alene blandt Sønderjyllands Industrivirksomheder, men Firmaet kan i Dag anses for at være det største i sin Branche i Skandinavien.

Fabriken, som fremstiller saavel Haandstrikkegarn til Videresalg gennem Handlende som Maskinstrikkegarn til Trikotagefabriker, beskæftiger ca. 300 Personer, i Sæsonen endda op til 400 og er udstyret med de mest moderne Maskiner og Farve- henholdsvis Tørreapparater.

Til Trods for den haarde udenlandske Konkurrence er det lykkedes Fabriken ikke alene at erobre det danske Marked, men ogsaa at eksportere en Del af sine Produkter til Udlandet — et Bevis for Fabrikens gode Kvalitetsarbejde.

Firmaets Uldgarn sælges nu over hele Landet og saavel Produktionen som Salget er i stadig Fremgang — et godt Varsel for Virksomhedens Fremtid.

DEN DANSKE LANDMANDSBANK HYPOTHEK- OG VEKSELBANK
AKTIESELSKAB — SØNDERBORG AFD.

Samtidig med Indførelsen af Kronemønten i de sønderjyske Landsdele aabnede Den Danske Landmandsbank den 20. Maj 1920 en Afdeling i Sønderborg.

I godt 1½ Aar havde Banken til Huse i lejede Lokaler i Ejendommen Perlegade 31, men den 1. Januar 1922 overtog man Sønderborg Banks Bygning samtidig med, at man paatog sig Afviklingen af denne Banks Forretninger. Bygningen er opført i 1906—07.

Banken, der nu har saa omfattende en Kundekreds, at den beskæftiger 10 Mand, ledes af Bankbestyrer Peter Jacobsen, der er født den 6. August 1890 i Tandslet paa Als, og dels derigennem, dels gennem sin Uddannelse i Folkebanken for Als og Sundeved, er godt inde i de lokale Forhold. Han er bl. a. Medlem af Sønderborg Handelsstandsforenings Bestyrelse.

SØNDERBORG JERNSTØBERI OG MASKINFABRIK
STEIN & MEYLAND

Ovennævnte Firma blev grundlagt af Stein og Meyland i 1859 som Jernstøberi og Maskinfabrik. I Løbet af et Par Menneskealdre gennem den tyske Periode blev Firmaet i Stand til at gøre sin Virksomhed mere og mere omfattende, og den var meget betydelig, da begge de to Grundlæggere omkring Aarhundredskiftet afgik ved Døden.

Den store Virksomhed blev saa overtaget af Ingeniørerne Almar og Hasselmann. Sidstnævnte døde under Krigsperioden, medens Almar fortsatte som Indehaver og Leder indtil 1919, den 1. Januar, da Ingeniør Lund Jensen og Ingeniør P. K. Nielsen, der dog traadte ud af Firmaet 1928, traadte til. Lund Jensen havde tidligere været ansat hos Burmeister & Wain, men ønskede nu at faa Foden indenfor egne Porte, og i Sønderborg fandt han altsaa det Tilbud, der passede ham.

Efter at have ligget omtrent stille under Krigstidens tunge Aag blev Firmaet Stein & Meyland nu atter et Firma, man maatte regne med i større Kredse. Der kom atter et stærkt pulserende Liv over Fabriken, idet Lund Jensen lagde Fabrikationen om, hvilket kostede ham megen Tid og strengt Arbejde samt mange Penge; men det lønnede sig. I Dag er han i Stand til at beskæftige 40 Mand eller flere efter Forholdene. Der fremstilles nu hovedsageligt — som en Slags Specialitet — Jernbanebomme og Dele til Signaltjenesten. Leveringen af disse Ting sker til De danske Statsbaner samt til Privatbanerne. Efter at den nye og ekstraordinære Valutasituation i de sidste Aaringer er indtraadt, har Lund Jensen endvidere optaget Fabrikation af en Del nye Artikler, saasom Bygningsstøbegods etc. samt Færdselssøjler. Der drives Massefabrikation af Bygningsartikler.

Lund Jensen er født den 23. August 1885 i Gram. Han kom som Dreng i Lære hos Firmaet Anton & Söhne i Flensborg og fik derefter Uddannelse som tysk Ingeniør. Som saadan har han arbejdet bl. a. hos B. A. M. A. B. i Berlin samt hos Burmeister & Wain i København; sidstnævnte Sted arbejdede han i Aarene 1908—14 i Dieselmotorafdelingen. Lund Jensen er Medstifter af og tidligere Formand for „Dansk Arbejde"s stedlige Afdeling samt Medstifter af Haandværker- og Industriforeningen.

BRUNO KOCK
AUTOMOBILFORHANDLER

En af de førende Automobilforhandlere i Sønderborg er Bruno Kock, og skønt han først grundlagde sin Forretning i 1928 bl. a. med Forhandling af General Motors Vogne, specielt Chevrolet, beskæftiger Virksomheden nu 9 Personer og driver foruden et stort Garageanlæg og et betydeligt, moderne Værksted, en omfattende Handel med Chevroletvogne, Gummi, Benzin, Olie og Reservedele. Værkstedet og Garagerne er bygget i 1930.

Automobilforhandler Bruno Kock

Bruno Kock, der med utrættelig Energi har oparbejdet Forretningen og Aar for Aar set den udvides og Omsætningen vokse, er født den 5. November 1900 i Sønderborg. Han er handelsuddannet saavel i Haderslev, som i forskellige andre Handelshuse i Ind- og Udland, indtil han selv fik Forretning i sin Fødeby. Han er bl. a. Medlem af Kredsbestyrelsen i Autogummiforhandlerforeningen.

CARL A. NIELSEN
MASKINFABRIK

Virksomheden er grundlagt i Aaret 1850 som Pedersen's Jernstøberi, senere overtaget af Brødrene Gade og drevet under Navnet Emil Gade, indtil den nuværende Indehaver overtog Fabriken i 1925.

Carl A. Nielsen befatter sig med Udførelse af Kirkeopvarmningsanlæg (Hedvandsanlæg), Fremstilling af Dampkedler, Pladearbejder, Jernkonstruktioner og Reparationer af enhver Art.

Fabriken, der er i god Fremgang, flyttedes den 1. Maj 1934 ind i nybyggede, moderne Lokaler paa Industrigrundene, Sundsmarksvej, Sønderborg.

INSTALLATØR EILER HANSEN

Autoriseret elektrisk Installatør Eiler Hansen i Sønderborg startede sin Forretning den 1. Maj 1930. Han begyndte med en ganske lille Kapital og etablerede sig som Følge heraf i et mindre Værksted. Men han fik snart nok at bestille. Han har opholdt sig i Sønderborg siden Genforeningen, og han havde ved Etableringen af selvstændig Forretning en stor Bekendtskabskreds i Byen og delvis paa Egnen. — Til at begynde med arbejdede han uden Medhjælp; men allerede efter et Par Maaneders Forløb havde han 2 Mand i fast Arbejde.

Installatør Eiler Hansen

Paa de 3—4 Aar, der er gaaet siden Starten, er hans Omsætning mere end tredoblet, og hvad Værkstedet angaar, da er det udvidet saa stærkt, at det nu har lagt Beslag paa hele den Bygning, af hvilken det til en Begyndelse kun udgjorde en ringe Del. Hos Eiler Hansen arbejder nu 7 Svende, 2 Lærlinge og 1 Kontorist.

Mange og store Leverancer er udført af dette opblomstrende Firma; der kan nævnes Ny-Installationerne i Statshospitalet i Sønderborg, i Arresthuset, i det nye Raadhus, i Bryggeriet, paa Slagteriet og i Frøforsyningen. Endvidere er udført Kraftanlægene i Oplandets Teglværker og samtlige elektriske Illuminationer ved Byens Ringriderfester. Ogsaa Juleudsmykningerne og Strandfesterne har Eiler Hansen haft med at gøre, ligesom han har taget sig af Installationerne paa Sønderborghus og paa Hotel Alhambra.

Neon Anlæg udføres ligeledes. Et saadan er bl. a. leveret til Handelsbanken i Sønderborg. I Radio-Branchen er leveret Forstærkeranlæg til Festerne i Tinglev. Endelig maa det nævnes, at Eiler Hansen siden sin Etablering har haft alt Arbejde for D. S. B. i Sønderborg og Omegn, og at han har lavet samtlige private Elektricitetsværker paa Als og Sundeved. Og det bør tilføjes, at han absolut kun anvender dansk Materiale til sine Arbejder.

Eiler Hansen er født den 2. Juni 1897 i Slagelse og er uddannet som Elektriker. Som saadan har han arbejdet forskellige Steder, bl. a. i Viborg og desuden som Overmontør hos A/S Ryham i Sønderborg. Han har Eksamen som aut. Installatør for Sønderborg Amt og har virket som Forretningsfører for Firmaet H. Hammelev i Sønderborg. Installatøren er tidligere Sekretær i Dansk Elektrikerforbund og nuværende Sekretær i den stedlige Installatørforening. Han er Medstifter af og Formand for Sønderborg Mandskor. Til Slut bør nævnes, at Eiler Hansen har modtaget Anerkendelsesskrivelse fra Byens Haandværker- og Industriforening for godt Arbejde.

P. CHRISTOPHERSEN
INSTALLATØR

Installatør P. E. Christophersen virkede indtil 1919 som Driftsleder i den elektro-tekniske Afdeling for Undervandsbaade paa Vulcan Værftet i Hamborg. Han havde her en Arbejdsstyrke paa 200 Mand under sig. Imidlertid var Krigen sluttet, og den paagældende Virksomhed blev lukket. Christophersen etablerede sig derfor i 1919, i September Maaned, i Sønderborg som autoriseret Installatør. Han startede sin Forretning i en vanskelig Overgangsperiode; men trods dette lykkedes det ham at arbejde Forretningen op. Han har i Sønderborg haft en Række større Entrepriser i Tidens Løb, bl. a. Installationen ved Ombygningen af Posthuset og ved den første Ombygning af Margarinefabrikken Bona samt desuden store Arbejder paa Oliemøllen og i Brugsforeningernes Bygning. For Tiden har han Beskæftigelse til 2 Personer.

Installatør P. Christophersen

Installatør Peter Emil Christophersen er født den 7. September 1886 i Satrup. Han er uddannet som Elektriker og har som saadan arbejdet saavel hos A. E. G. som hos Siemens Schuckert i Berlin. Christophersen er desuden uddannet som tysk Ingeniør og var en Tid ansat hos Firmaet Blom & Voss i Hamborg, indtil han fik Ansættelse som Driftsingeniør paa Vulcan Værftet. Han er Formand for Elektro-Installatørforeningen i Sønderborg og er Lærer ved Teknisk Skole.

SØNDERBORG MØBELMAGASIN
v. CHR. HOLDT

Møbelhandler Chr. Holdt grundlagde Sønderborg Møbelmagasin i April 1926. Der begyndtes med en ganske lille Butik i Brogade 2 og ellers ganske paa bar Bund. Af Kunder var der til at begynde med ikke mange; men efterhaanden som det rygtedes, at Sønderborg Møbelmagasin var et Firma, der betjente sine Forbindelser upaaklageligt, blev Kunderne flere og flere i Antal, og efter et Par Aars Forløb var dette Antal saa stort, at nye og rummeligere Lokaler var nødvendige. I Begyndelsen af 1928 flyttedes derfor til Hjørnet af Brogade og Raadhusgade, hvor der i lejede Lokaler indrettedes en stor og moderne Butik med tilstødende udmærkede Lokaler. I Butiken er ialt ca. 200 Kvadratmeter Gulvflade, saa der er Mulighed for Udstilling paa tidssvarende Maade af selv de største Møblementer. Paa Lager og i Butik findes da ogsaa et righoldigt Udvalg af Møbler i alle Afskygninger. Men ved Siden heraf haves Lagerplads andetsteds i Byen. Samlet Gulvflade i Lagerrum og Værksteder er omkring ved 500 Kvadratmeter.

Chr. Holdt driver Handel med alle Slags Møbler og desuden Fabrikation af polstrede Møbler, ligesom han iøvrigt beskæftiger sig med alt indenfor Faget forefaldende Arbejde. Han har for Tiden Beskæftigelse til 12 Personer.

Chr. Holdt er født den 12. December 1903 i Løgumkloster og er uddannet ved Handelen i forskellige Forretninger samt i Faderens Fabrik. Teoretisk Uddannelse har han faaet gennem et Aarstid paa en Handelsskole.

L. LARSENS MØBELFORRETNING

Firmaet L. Larsens Møbelforretning i Sønderborg er grundlagt af L. Larsen i 1917. Der var ikke mange Midler at begynde med, og Starten foregik paa den Maade, at Firmaets Indehaver begyndte at handle med brugte Møbler. Han foretog baade Køb og Salg og indrettede sig en lille Butik, Store Raadhusgade 22. Det viste sig imidlertid hurtigt, at Larsen havde det rette Greb paa Tingene, og allerede i 1918 kunde han flytte til større Lokaler i Ejendommen St. Raadhusgade 18, som han købte. I denne Ejendom indrettedes en moderne Butik med tilstødende Lagerrum. Samtidig købtes en stor Lagerbygning andetsteds i Byen, nemlig Bjerggade 9. Senere er der foretaget adskillige andre Udvidelser, fremkaldte af Forretningens stadige Udvikling i heldig Retning, paa en god og sund Basis. Der er indrettet Lagerpladser flere Steder i Byen, og i St. Raadhusgade 19 er etableret et ekstra Udstillingslokale. Men atter nu staar L. Larsens Møbelforretning foran en større Ombygning og Udvidelse.

Firma L. Larsen driver vedblivende Køb og Salg af brugte Møbler, medens man dog nu paa den anden Side lægger Hovedvægten paa Handel med nye Møbler i alle Stilarter. Firmaet har Kunder saavel i By som paa Land. Med Firmaets egen Bil forsendes Møblerne

Landet rundt. Iøvrigt føres alt til Hjemmets Udstyr, herunder Tæpper etc.

Den omfattende Virksomhed ledes nu af L. Larsens Søn, Møbelhandler Carl Larsen, der er ansat som Bestyrer. Carl Larsen er født den 3. November 1906 i Sønderborg og har faaet sin Handelsuddannelse i forskellige førende Firmaer. Fra Skolen afgik han med Realeksamen.

CENTRAL-MØBELLAGER

Central-Møbellageret i Æblegade i Sønderborg er grundlagt den 1. August 1929 af den nuværende Indehaver, G. N. Johannsen, og er det største i sin Branche i Byen.

Møbelhandler G. N. Johannsen

Forretningen og Butiken anlagdes med stor Omsætning for Øje; først begyndtes med Møbelhandel; men senere er man, efterhaanden som Udviklingen er skredet frem, gaaet over til Selvfabrikation.

Paa eget Værksted, der er beliggende paa den modsatte Side af Gaden, og hvor 17 Mand daglig beskæftiges, fremstilles Forretningens Specialiteter, der bestaar af Polstermøbler, Soveværelser og Spisestuer. Iøvrigt udføres alt indenfor Faget hørende Arbejde.

I Forbindelse med Værkstedet har man store Lagerrum til Opbevaring af saavel færdige Produkter som Raavarer. Forretningen har et meget stort en gros Salg af førnævnte Specialiteter samt af Smaamøbler, Spiral- og Paalægsmadrasser til saavel selve Byen som til Oplandet. Overalt er Varerne kendte som værende absolut første Klasses og af bedste Materialer.

Virksomheden, der har til Huse i lejede Lokaler, raader endvidere over en stor Butik med flotte Udstillingsvinduer, og ikke mindst disse kan Forretningen takke for sin nuværende store Omsætning.

Indehaveren, Georg Niels Johannsen, der er født den 14. December 1891 i Sørup, er uddannet ved Handelen og har i sin Ungdom frekventeret Handelsskolen.

PETER KOCK JUN.
MATERIALHANDEL

Firmaet Peter Kock jun. er startet i 1930 af Peter Kock — med Lokaler Perlegade 25. Forretningen anlagdes i al Beskedenhed; til Hjælp i Butiken havde Indehaveren kun sin Hustru og en enkelt Medhjælper. Nu, 3—4 Aar senere, har han 5 Medhjælpere.

Firmaet fører paa Lager alle Artikler vedrørende Foto-Branchen samt Parfumer, Sygeplejeartikler samt alle Varer henhørende under Drogeri. Der er Aar for Aar indført Forbedringer i Butiken, saaledes at denne nu fremtræder som en fuldt moderne indrettet Handelsbod.

Peter Kock er født den 5. April 1897 i Sønderborg og er uddannet som Drogist. Sin Læretid havde han

i Firmaet H. Scholinus i Flensborg. Han blev senere Bestyrer af en Filial af dette Firma. Verdenskrigen kaldte ham under Fanerne. Efter dens Slutning blev han ansat hos Aug. Müller i Tønder, hvor han virkede i Aarene 1919—30 som Førstemand.

ALSISK HONNING- OG SIRUPFABRIK
v. HANS NIELSEN

Alsisk Honning- og Sirupfabrik i Sønderborg er startet den 1. Oktober 1919 af Fabrikant Hans Nielsen i Samarbejde med Fabrikant Richard Pausch. Fabriken blev installeret i Hoobogade 100. Pausch døde den 10. Juni 1924, og siden den Tid har H. Nielsen været Eneindehaver af Firmaet. Efterhaanden blev Lokalerne i Hoobogade for smaa, og i 1926 flyttedes til Lille Raadhusgade. I det første Par Aar efter Starten fabrikeredes alene Honning og Sirup; men i 1921 optoges tillige Fremstilling af Marmelade. Varerne sælges over hele Landet, og der har Aar for Aar været en støt og jævn Fremgang i Omsætningen.

Honning- og Sirupfabriken

Sin nuværende Ejendom, Ahlmannsvej 26, har Fabrikant Nielsen købt i 1933 og har dér indrettet sin

Fabrik saa moderne og tidssvarende som overhovedet muligt. Der raades over de nødvendige Specialmaskiner, og i Sæsonen beskæftiges ca. 10 Personer. Specialerne er stadig Kunsthonning, Bord- og Bagesirup samt Marmelade til saavel Bageri- som Husholdningsbrug.

Fabrikant H. Nielsen er født den 25. September 1881 i Sønderjylland og er uddannet i Kolonialbranchen. Fabrikanten har været Medarbejder i forskellige Virksomheder og har været Repræsentant for tyske Firmaer, indtil han etablerede sig med Alsisk Honning- og Sirupfabrik.

J. JACOBSEN
HANDELSGARTNER

I en af Hovedgaderne i Sønderborg ligger en stor, flot Butik, hvis smukke Udstillingsvinduer altid tiltrækker sig Opmærksomhed. Forretningens Ejer er J. Jacobsen, hvis Handelsgartneri er beliggende andetsteds i Byen paa en opkastet Skanse, hvorfra man har en smuk Udsigt over Sønderborg By og Omegn.

Det nøjagtige Aarstal for Grundlæggelsen vides ikke, men antages til omkring 1850. Grundlæggeren var Axel Dyreborg Livoni, som drev Gartneriet, til han døde i 1923, 90 Aar gammel. Samme Aar havde den nuværende Indehaver overtaget Virksomheden i Forpagtning.

I Aarene under og efter Krigen forfaldt Gartneriet; men under Jacobsens dygtige Ledelse blev det atter bragt paa Fode, saaledes at det, da Jacobsen i 1932 købte det, stod som et af de førende i sin Branche i Sønderborg.

Til Virksomheden hører et Areal paa 5 Tdr. Land, alle under Gartnerikultur, og desuden raades der over 5 Drivhuse med indlagt Varme. Disse er alle bygget af Jacobsen i Aarenes Løb, ligesom der haves ca. 200 Mistbænke. I Gartneriet, hvor 6 Personer er beskæftiget, dyrkes som Speciale Potteplanter og Blomster til Afskæring samt iøvrigt alle indenfor et tidssvarende Handelsgartneri hørende Produkter.

Johan Jacobsen, der er født den 15. Februar 1897 i Broager, har faaet sin Uddannelse som Gartner paa forskellige større Gartnerier i Odense og København. Endvidere har han frekventeret Vilvorde Havebrugsskole.

NORDISK BRÆNDSELS-KOMPAGNI A/S

Ved Sønderborg Havn, hvor der daglig udfoldes et travlt Liv, og hvor mange Skibe Aaret igennem indtager og afgiver deres Ladninger, ligger en af Byens Forretninger, hvis travle Virksomhed for en stor Del sætter sit Præg paa Handelslivet i Sønderborg, nemlig Nordisk Brændsels-Kompagni A/S.

Direktør Peter Christensen

Firmaet er grundlagt den 29. Maj 1929 som Aktieselskab og er baseret paa direkte Import og Handel med Kul, Koks, Briketter, Brænde og Tørv. Paa de store Lagerpladser ved Havnen har Firmaet ladet installere tidssvarende Siloer til Udlevering, og til Betjening af disse, samt til Losning af de ankommende Skibsladninger, benyttes et moderne Krananlæg.

Man raader endvidere over flere store Skure, hvor Brænde og Tørv opbevares.

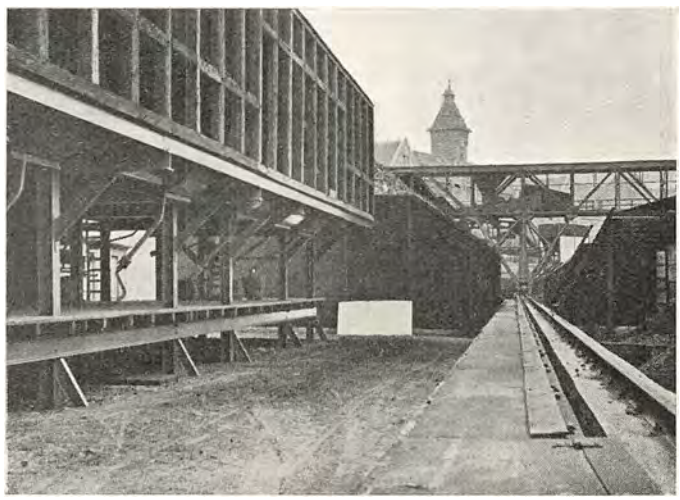

Tidens Udvikling har dog ikke formaaet at trænge sig ind paa alle Firmaets Omraader, idet man stadig delvis benytter Hestekøretøj.

Kontorbygningen er overtaget efter tidligere Firma, og 7—10 Mand beskæftiges daglig i Virksomheden, der siden Starten er gaaet støt og roligt fremad og nu har en stor, solid Kundekreds ikke alene i selve Byen, men i hele Sønderborg Amt.

Aktieselskabet ledes af administrerende Direktør Peter Christensen, der er født den 29. August 1889 i Sønderborg og har faaet sin Uddannelse ved Handelen i Hamborg og derefter været i forskellige Handelsfirmaer rundt om i Landet.

A/S SØNDERBORG JERNFORRETNING

Blandt de driftige Virksomheder, der efter Genforeningen har været med til at præge det merkantile Liv i den smukke Alssundby med det store Opland paa Als og i Sønderjylland, maa i første Række nævnes A/S Sønderborg Jernforretning.

Direktør H. F. Lembcke

Oprindelig var Forretningen ikke noget Aktieselskab, idet den blev grundlagt i 1922 af Hans Køhn. Denne omkom imidlertid ved et Ulykkestilfælde i 1926. Dødsboet drev derefter Forretningen videre i ca. 5 Maaneder, hvorefter man dannede A/S Sønderborg Jernforretning, der overtog Virksomheden den 18. Oktober 1926. H. F. Lembcke, der havde været Rejsende i Firmaet Hans Køhn, blev ved Dannelsen af Aktieselskabet Direktør for samme.

Forretningen, der beskæftiger 10 Personer, handler med alt indenfor Jern- og Staalbranchen samt har en omfattende Handel med Rør-, Sanitets- og Centralvarmeartikler.

Direktør Lembcke er født den 15. September 1889 i København og uddannet i vore førende Firmaer indenfor Branchen, bl. a. i Nimstadt & Co. og hos Konsul Sørensen, Randers.

Bestyrelsens Formand er Byraadsmedlem, Landsretssagfører Hammerich.

Ved Aktieselskabets Overtagelse af Forretningen opførtes der en ny Lagerbygning i Perlegade 46, men Pladsen her blev hurtigt for lille, og der er nu lejet Lagerlokaler 3 Steder i Byen.

H. C. ANDERSEN
SEJLMAGERFORRETNING

Mange tror sikkert, at Sejlskibenes Tid næsten er forbi, og at de fleste Skibe nu er flydende Staalkasser, der drives med Damp eller Olie; men man behøver blot at staa en Tid paa Alssundbroen, saa møder Øjet allevegne smukke, hvide Sejlere, der duver paa de blaa Bølger som stolte, hvide Havets Svaner, for ikke at tale om H. C. Andersens Sejlmagerforretning i Sønder Havnegade i Sønderborg, hvor der foruden Indehaveren beskæftiges fra 1—4 Svende med Sejlmagerarbejde, alt efter, hvor travlt der er.

Forretningen er grundlagt i 1930 af Indehaveren i lejede Lokaler i Sønder Havnegade, hvor der baade er Butik og Værksted med de nyeste Maskiner paa Fagets Omraade. Desuden har man et Værksted i Nordre Havnegade. Forretningen giver sig af med Fremstilling af og Handel med Tovværk, Sejl, Presenninger, Skibsindustriartikler, Riggerarbejde og Skibssejl, hvilke sidste er Forretningens Specialitet og eksporteres til baade Tyskland og Sverige.

Sejlmager Andersen er født den 22. September 1899 i Aarhus og er uddannet i Faget i Nykøbing F., hvor han arbejdede, indtil han etablerede sig i Sønderborg.

CARL CHR. LANGWADT
GUMMIBAAND-VÆVERI

Indehaveren af Gummibaand-Væveriet i Sundegade 50—54 i Sønderborg, Købmand Carl Chr. Langwadt, har faaet en meget alsidig og omfattende Uddannelse baade teoretisk og praktisk og har — trods sin unge Alder — givet sig i Kast med Gummibaand-Væveri. Maskiner og Motorer er stillet ham til Raadighed af Faderen. Sit indgaaende Kendskab til den vanskelige Fabrikation og det heldige Tidspunkt gav ham Stødet til at begynde paa en saadan Virksomhed her i Landet. Fabriken er, trods nystartet, i Stand til at levere baade Selebaand, Strømpeholdere til Corseletter o. lign., Knaphulsbaand, fasionerede Baand og almindelige, vævede Elastikbaand, altsammen i forskellige Mønstre og Dessins.

Virksomheden, der siden Starten har beskæftiget 12—15 Mand, raader over de mest moderne Maskiner saavel til selve Vævningen som til Apparaturarbejdet, og Fabriken har til Huse i en 3-Etagers Bygning med ialt 785 Kvadratmeter Gulvflade, hvoraf f. T. benyttes ca. 550 Kvadratmeter.

Købmand Carl Chr. Langwadt er født den 30. Juni 1909 i Sønderborg og har taget baade Real- og Studentereksamen. Efter at have arbejdet paa Faderens Rullegardinfabrik i Hamborg, gennemgik han den højere Handelsskole i Hamborg. Derefter var han Volontør hos Gebrüder Uebel i Byerne Netzschkau, Adorf og Plauen, hvor han studerede Bomuldsfabrikation, og efter at have været Forretningsfører i Faderens Filial i Berlin og senere været i et mindre Gummibaandsvæveri, etablerede han sig i Sønderborg.

ULRICH JOHANNSEN
GULDSMED

Naar man kommer ind i Guldsmed Ulrich Johannsens gamle, smukke Forretning i Perlegade 24 i Sønderborg, fanges Øjet straks af 3 indrammede Borgerskabsbreve, der hænger paa Væggen. Forretningen har gennem 3 Generationer været paa den samme Slægts Hænder. Den blev grundlagt i 1843 af Guldsmed Ulrich Johannsen og havde saaledes i 1933 bestaaet i 90 Aar. Ulrich Johannsens Efterfølger var Sønnen, Hans Ebbe Johannsen, og i Dag er dennes Søn, Hans Johannsen, Indehaver af den store og alsidige Guldsmedeforretning, der beskæftiger 5 Mand og foruden Handel med Guld- og Sølvvarer samt Krystal har et betydeligt Reparationsværksted. Handelen med Krystal paabegyndtes i 1900 og er efterhaanden blevet udvidet til et anseligt Omfang.

Guldsmed H. Johannsen

Guldsmed Hans Johannsen er født den 5. Januar 1891 i Sønderborg og uddannet som Guldsmed og Gravør, ligesom han har tysk kunstakademisk Uddannelse og har suppleret denne gennem Studierejser i Udlandet.

ANDRESEN & CO.
HERREEKVIPERING & SKOTØJ

Hos Firmaet Andresen & Co. i Sønderborg kan man i bogstaveligste Forstand blive ekviperet fra Top til Taa. Forretningen, der er grundlagt den 26. November 1921 og har til Huse paa Raadhustorvet, har nemlig to store Afdelinger, hvoraf den ene fører alt i Herreekviperingsbranchen, medens den anden er i Stand til at tilfredsstille selv det mest kræsne Ønske paa Fodtøjets Omraade. De to store Butiker raader tilsammen over ialt 5 store Udstillingsvinduer, hvis smukke, moderne Udstillinger altid vækker berettiget Opmærksomhed, Forretningen, der beskæftiger 7 Personer, driver ogsaa lidt en gros Handel.

Købmand Andresen er født den 11. November 1884 i Sønderborg og er uddannet i Manufakturbranchen i Tønder, hvorefter han har arbejdet i Flensborg og Kiel, indtil Krigen brød ud.

PETER BIEHL
GALANTERI — KORTEVARER

Det over 50 Aar gamle Firma i Sønderborg, der driver Handel med Galanteri og Kortevarer, er grundlagt i 1884 af Brdr. Biehl. I 1904 deltes Firmaet i to Forretninger. Den ene er den nuværende Forretning, som indehaves af P. Biehl, den anden, der udelukkende driver en gros Handel, indehaves af Fr. Biehl, Augustenborg.

I Aarenes Løb er Forretningen, efterhaanden som Kundekredsen er vokset og Omsætningen steget, blevet udvidet flere Gange, ligesom man nu ogsaa foruden Galanteri, Papirvarer, Kortevarer og Legetøj fører Sportsartikler og Barnevogne. Flere af disse Artikler er indført i Forretningen af Sønnen, Peter Biehl, der overtog denne i 1930, og i det forholdsvis korte Tidsrum, han har ledet den, har drevet den betydeligt i Vejret. Desuden drives en Filial i Haderslev under Navnet „Biehls Varehus", som er startet i 1932.

Forretningen, der beskæftiger 4 Mand, i Sæsonen 10 Mand, importerer Legetøj og Kortevarer. Den er bl. a. Leverandør i Papir, Bøger og Blæk til forskellige Skoler.

Peter Biehl er født den 9. September 1903 i Haderslev og er, efter at have taget Eksamen fra tysk Skole, handelsuddannet hos Købmand Langwadt i Sønderborg. Senere har han bl. a. arbejdet i Crome & Goldschmidts Vesterbro-Afdeling i København, i Firmaet John Barkers Ltd., Kensington, London, og som Førstemand i Crome & Goldschmidts Kjoletøjsafdeling i København. Han er bl. a. Medlem af Bestyrelsen for Sønderborg Tennisklub og Sydjydsk Tennis Union.

KØBMAND HANS P. HANSEN

Firmaet Hans P. Hansen i Sdr. Havnegade i Sønderborg havde i 1933 bestaaet i 45 Aar, idet Forretningen blev grundlagt af Købmand H. P. Hansen i 1888. Han begyndte smaat, men takket være Sønderjydernes sejge Energi og Udholdenhed lykkedes det ham efterhaanden at oparbejde sin Kolonialforretning saaledes, at der ogsaa kunde blive Raad til lidt Medhjælp, og nu er Forretningen saa stor, at den foruden Indehaveren beskæftiger 4 Mand.

Den 1. Januar 1933 overtog Sønnen, H. P. Hansen, Forretningen. Denne har til Huse i egen Ejendom, som H. P. Hansen sen. købte i 1887 og som han senere flere Gange har udvidet og moderniseret. Desuden byggede han i 1904 en Ejen-

dom ved Havnen. Den kendte Forretning, som er moderne og praktisk udstyret, handler baade med Kolonial og blandede Varer og Skibsproviantering.

Hans P. Hansen sen. var født den 14. November 1863 paa Dybbøl Mark og er handelsuddannet i Sønder-

borg, ligesom han har gaaet paa Handelsskole i Hamborg.

Sønnen, H. P. Hansen, er født den 5. Januar 1890 i Sønderborg og ligeledes handelsuddannet i sin Fødeby.

H. LAWAETZ
FRØHANDEL — FRØAVL
ULKEBØL PR. SØNDERBORG

Det store Frøfirma H. Lawaetz i Ulkebøl er startet i 1890 af H. Lawaetz. Firmaet har i Aarenes Løb fastslaaet sit Navn som en anerkendt Kapacitet paa Frøavlens og Frøhandelens Omraade; dets Kunder findes overalt i Sønderjylland, og der eksporteres en Del Frø til Tyskland.

Prokurist Hans Lund

Frøhandelen drives i Forbindelse med et Landbrug paa ca. 160 Tdr. Land. Det er i Virkeligheden dette Landbrug, der er Basis for Forretningen, idet man ved Driften af dette fortrinsvis lægger an paa Avl af Roefrø og Saasæd. Den kombinerede Drift er lykkedes saa godt, at der nu om Dage i Sæsonen kan gives Beskæftigelse til ca. 16—18 Personer. Grundlæggeren døde i 1925; men hans Enke er vedblivende Gaardens og Forretningens Indehaver. Som Handelsleder fungerer Prokurist H. Lund og som Landbrugsleder H. Lawaetz jun.

Det anselige Byggekompleks, der nu er at se i Ulkebøl pr. Sønderborg, og som er Centrum for den Lawaetz'ske Virksomhed, blev opført i denne Skikkelse i 1930. De oprindelige Bygninger var forøvrigt byggede med Krovirksomhed for Øje.

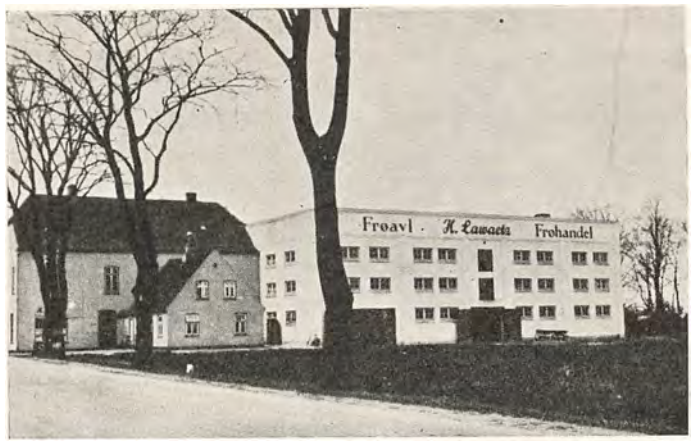

Prokurist Hans Lund er født den 21. Juni 1901 i Rønne. Sin handelsmæssige Uddannelse fik han hos et Isenkramfirma i Rønne. Desuden har han frekventeret sin Fødebys Handelsdagskole i et Semester. Lund er Svigersøn af afdøde H. Lawaetz, ved hvis Bortgang han ansattes som Prokurist i Ulkebøl.

ISENKRÆMMER AXEL HELMER

Isenkræmmer Axel Helmers Forretning i Sønderborg er grundlagt af Indehaveren den 30. September 1903. I 1921 købte Helmer Ejendommen og foretog en betydelig Udvidelse af Butikslokalerne, idet hele Sidefløjen af den store Ejendom lagdes ind under Butiken. Samme Aar optog man ogsaa en gros Handel med Isenkram. Genforeningen var meget betydningsfuld for Forretningen, som siden da er gaaet stærkt frem og nu er Byens førende indenfor Branchen.

Isenkræmmer Axel Helmer

Foruden alt i Isenkram handler man med Udstyrsvarer, Glas, Porcelæn, Værktøj og Støbegods. Ialt beskæftiger Forretningen 16 Personer.

Isenkræmmer Axel Helmer er født den 12. April 1880 i Sønderborg og uddannet i Branchen i Aabenraa, Flensborg og Kiel. Han har tidligere været Formand for Sønderborg Handelsforening.

ZONE REDNINGSKORPSET

Zone Redningskorpset i Sønderborg startedes i 1919 af Vognmand Hans Tychsen som Vognmandsforretning med Ambulance og Sygetransport. Selve Redningsstationen aabnedes den 7. December 1933 og beskæftiger nu 5 Mand. Den har til Huse i egen Ejen-

dom, som købtes i 1927 og nu er ombygget til Redningsstation.

Vognmand Tychsen er født den 2. Januar 1898 i Sønderborg og uddannet som Samarit paa Slotshospitalet i Sønderborg. Han er bl. a. Bestyrelsesmedlem og Depotforvalter i Røde Kors.

HEINRICH PETERSEN
BYGNINGSMATERIALER
KUL- OG KOKSHANDEL

Firma Heinrich Petersen i Ejendommen Løngangen 4 i Sønderborg er oprindelig grundlagt af Heinrich Petersen i Perlegade i 1893 og kunde saaledes i 1933 fejre 40-Aars Jubilæum. Til at begynde med handlede Forretningen med Bygningsartikler. Nu beskæftiger den 7 Personer og handler ogsaa med Kul og Koks, Brosten, Kantsten, Bygningssten og Skærver, idet Firmaet bl. a. er Repræsentant for Sønderjylland for A/S Förenade Granitindustrier i Göteborg. Forretningens Lager er beliggende Finsensgade 10—12 og paa Ahlmannsvej 20. Blandt store Leverancer kan nævnes, at man har leveret Materialer til Marinekasernen, Banegaardsbygningerne og Domhuset samt meget store Partier Brosten og Kantsten til alle sønderjyske Byer og Vejvæsener.

Heinrich Petersen er født den 7. December 1869 i Sønderborg og handelsuddannet. Han har bl. a. været Medlem af Byraadet og er nu Medlem af Ladegaardsudvalget for Sønderborg By.

BRDR. EGHOLM
ELEKTROMOTORFABRIK

I Aaret 1924 besluttede Brødrene Anders og Erik Eegholm sig til at etablere et elektromekanisk Værksted i Sønderborg. De havde konstateret, at Sønderjylland faktisk manglede et saadant Værksted, og de mente derfor, at der var gode Chancer for en Specialforretning af denne Art.

Chancerne viste sig da ogsaa at være gode nok. Der begyndtes i Bjerggade 25 under beskedne Forhold; men Firmaet fik snart gode Kunder og faste Leverancer. Man beskæftigede sig kun med elektromekanisk Arbejde, Ankervikling samt Batteriarbejde, og Omsætningen var stigende Aar for Aar.

I 1931 udskilte Firmaet sig i to. A. Eegholm blev i Sønderborg og er nu Ene-Indehaver af nærværende Firma. Erik Eegholm flyttede til Haderslev, hvor han er Indehaver og Leder af en lignende Virksomhed.

Forretningen i Sønderborg skelnes nu i to Afdelinger, den auto-elektriske Afdeling med tilhørende Service, saasom Dynamoer, Startere og Batterier, samt Elektromotor-Afdelingen. Sidstnævnte Afdeling er inde med en Række Leverancer til faste Aftagere.

Brødrene Egholms Værksteder i Sønderborg er nu indrettede i den tidligere Amtsbanes Pakhus, hvor der er rigelig Plads til alle de nødvendige moderne Maskiner og Afprøvningsapparater. I Kælderetagen findes Ladestation for Akkumulatorer, og op til Værkstedet fører en Rampe med Opkørsel for Automobiler, saaledes at disse kan køre ind i Værkstedet til Eftersyn og Afprøvning. Det faste Personale er paa 8 Mand; Indehaveren leder personligt Arbejdet. Der haves Eneforhandling af Exide Batterier og af Motorer fra Thomas B. Thrige samt Hovedforhandling for Sønderjylland for Dansk Elektrokul Industri og for Osram Autolamper. Desuden har Firmaet fast Tilsyn med Christian X's Bro over Alssund og med de fleste Elevatorer i Byen.

Anders Eegholm er født den 2. September 1888 i Fraugde Sogn og har hos Thrige faaet sin Uddannelse som Elektromekaniker. Han har haft Arbejde forskellige Steder i Udlandet, bl. a. i Newcastle og Manchester og har desuden haft Ansættelse som Værkfører paa sit Lærested.

SØNDERBORG BRØDFABRIK

Sønderborg Brødfabrik beliggende i Helgolandsgade i Sønderborg, blev grundlagt i 1912 af Bagermestrene J. Hansen og H. Langelo. I Kompagniskab ledede de to Indehavere Virksomheden indtil 1921, da Langelo afgik ved Døden. Hans Enke fortsatte i hans Sted som Medindehaver indtil 1929, da J. Hansen overtog hele Virksomheden for egen Regning.

Ved Starten i 1912 etablerede man sig med een Dobbeltovn; men allerede efter et Aars Forløb var Omsætningen saa stor, at der maatte anskaffes en til. Bageriet raader altsaa over 2 Dobbeltovne, og desuden er der installeret alt til Faget henhørende i Materiel og Maskiner, bl. a. Æltemaskiner, Udpressemaskiner o. s. v. Indtil Verdenskrigens Slutning havde Firmaet Hansen & Langelo store Leverancer til den tyske Marine; det var forresten med disse Leverancer for Øje, at Virksomheden i sin Tid blev grundlagt. Efter Krigens Afslutning maatte nye Afsætningsmuligheder søges. De blev da ogsaa fundne. Fabriken er nu Leverandør til bl. a. Sønderborg Sygehus, Garnisonen og til forskellige Udsalgssteder og Konditorier i By og Opland.

Paa Sønderborg Brødfabrik fremstilles det bekendte Gisnert Brød, et rundt Rugbrød med Skorpe over det hele, samt Rundstykker, Sigtebrød, Franskbrød og andet smaat Grovbrød. I Højsæsonen fabrikeres Brød af indtil 10 Sække Mel af forskellig Slags om Dagen, ligesom Arbejdsstyrken da er paa 9 Personer. J. Hansens Søn, Joh. Hansen, født den 16. September 1900 i Sønderborg og udlært som Kontormand og Bankmand, har siden 1923 deltaget i den praktiske Ledelse af Fabriken og har taget sig af det kontormæssige Arbejde.

Bagermester J. Hansen er født den 18. August 1868 i Graasten. I sin Fødeby fik han Uddannelse som Bager og arbejdede som Svend forskellige Steder. En Tid bestyrede han et Bageri i Sønderborg; siden købte han dette og solgte det først i 1920, længe efter at Brødfabriken i Helgolandsgade var opført. Den 12. Januar 1934 afgik J. Hansen ved Døden, og Virksomheden ledes nu af Sønnen, Joh. Hansen.

HANS HANSEN BLOM
FRUGTPLANTAGE

Det var i Aaret 1912, at Gartner Hans Hansen Blom grundlagde sin Frugtplantage paa Lavbrink ved Sønderborg. Der begyndtes paa bar Bund og uden Drivhuse, og der avledes kun Grøntsager og Frugt. Men lige siden Starten er der sket Fremgang i Forretningen; den staar nu som den førende Gartnerforretning i Sønderborg. Kundekredsen omfatter væsentligst Sønderborg By og Opland. Firmaet har paa Raadhuspladsen en stor Butik og har desuden Salg en gros af saavel Blomster som Æbler.

Ved Gartneriet er i Aarenes Løb bygget en Række Drivhuse. Der raades nu over ialt 7 store Drivhuse, alle med indlagt Varme. Jordtilliggendet er paa 16 Hektarer, der alle er under gartnerisk Kultur. Avlsbygningerne omfatter Hestestald og Lagerplads m. v. samt Værelser til Folkene. Som Privatbolig har Gartneren en Villa, der er stor og anselig, og som ligger paa Etablissementets Grund.

Et af Firmaets bedste Specialer er Potteplanter, og desuden dyrkes med Forkærlighed Blomster til Afskæring, Bærfrugt og Træfrugt samt alle Slags Grøntsager. Salget sker som nævnt baade en gros & en detail.

Gartner Hans Hansen Blom, hvis normale Arbejdsstyrke nu er paa 15 Personer, er født den 28. Februar 1886 i Hundslev og er uddannet som Gartner og Landmand. Han er Formand for den stedlige Gartnerforening.

INSTALLATØR G. A. LAUSEN

Installationsfirmaet G. A. Lausen i Sønderborg er startet den 10. November 1922, da Installatør Lausen etablerede sig i Kasernegade 6 i et meget lille Værksted uden tilhørende Butik og kun med Beskæftigelse for sig selv. I 1926 udvidedes Forretningen med Butikslokaler, beliggende i Brogade, og i 1928 flyttedes hele Foretagendet til den nye Jernbanegade, hvor der i Nr. 37 indrettedes saavel Værksted som Butik. Lausen beskæftiger nu op til 4 Svende, 3 Lærlinge og 1 Kontorist, men gaar stadig selv foran i det daglige Arbejde. Han paatager sig elektriske Installationer af alle Arter og har almindeligt Detailsalg af Artikler, der bruges i Branchen, samt af Radioartikler.

I Tidens Løb har Firmaet haft adskillige større Arbejder at udføre. Blandt disse Arbejder kan nævnes Installationen hos De forenede Margarinefabriker, Firma Hans Hansen & Co. i Sønderborg, samt delvis de elektriske Arbejder ved den nye Bro over Alssund og i Kinopalæet i Sønderborg.

Aut. elektrisk Installatør Gustav Adolph Lausen er født den 29. Juli 1901 i Sønderborg og har paa Byens Elektricitetsværk faaet sin Uddannelse som Elektriker. Sin Autorisation fik han den Dag, han startede sit Firma. Han er Formand for Kommissionen for den tekniske Skole.

SNEDKERMESTER P. JACOBSEN
ULKEBØL PR. SØNDERBORG

Snedkermester P. Jacobsen oprettede i 1896 i Ulkebøl ved Sønderborg et Snedkerværksted, som han

Snedkermester P. Jacobsen

Snedkermester J. Jacobsen

startede under smaa Forhold, men som det efterhaanden lykkedes ham at oparbejde til en større Virksomhed. Omsætningen er nu saa stor, at der i Reglen beskæftiges 13—14 Mand.

P. Jacobsen fabrikerer Møbel- og Bygningsarbejder af forskellig Slags og fremstiller desuden alle Slags Trævarer en gros. For Tiden haves saaledes store Le-

verancer i Kuffert-Rammer. Fabriken er forsynet med en Række moderne Maskiner, saa alt forefaldende Arbejde kan udføres paa Stedet. Der er i Værkstederne Bænkeplads til 9 Mand. Aar 1933 er der atter foretaget forskellige Udvidelser og en Tilbygning.

Den daglige Ledelse af Arbejdet forestaas nu væsentligst af P. Jacobsens Søn, Jacob Jacobsen, der har taget Kursus paa Teknisk Skole i Odense og derigennem erhvervet sig et Fond af Nutidsviden, der kommer ham stærkt tilgode paa Arbejdspladsen. Jacob Jacobsen har ligeledes besøgt Teknologisk Institut, og han virker som Lærer ved den stedlige tekniske Skole.

P. Jacobsen er født den 23. April 1872 og er uddannet som Snedker. Han er Medlem af Snedkerlaugets Bestyrelse i Sønderborg og af det stedlige Menighedsraad. Endvidere beklæder han en Stilling som Taksator ved den alsiske Brandforsikring.

CHRISTEN HANSEN
MALERFORRETNING
ULKEBØLSTEN PR. SØNDERBORG

Det var i Aaret 1921, at Malersvend Christen Hansen etablerede sig som Mester i Ulkebølsten pr. Sønderborg. Starten fandt Sted i et gammelt Hus, som laa ved Siden af den Bygning, hvori Forretningen nu findes, og som er opført i 1927 af Christen Hansen. I den nye Ejendom indrettedes et stort Værksted, som dog i 1929 maatte udvides med et tilstødende Værksted, en ret stor Nybygning, beregnet for Auto-Arbejder.

Malermester Christen Hansen

Christen Hansen befatter sig med ethvert forefaldende Arbejde indenfor Malerfaget, saavel Bygnings- og Møbel- som Auto-Arbejde. I de senere Aar er Ducolakering og andet Automobilarbejde blevet saa omfattende, at det repræsenterer omkring Halvdelen af hans Omsætning. Denne er nu saa stor, at der til daglig er Beskæftigelse til 2—4 Svende og 1 Lærling. Mesteren gaar selv foran i Arbejdet.

Malermester Christen Hansen er født den 13. Marts 1899 i Ulkebøl Sogn. Efter Konfirmationen kom han i Lære hos Malermester Leimann sen. i Sønderborg. Sin teoretiske Uddannelse har han faaet gennem 3 Semestre paa Aarhus tekniske Skole, hvorefter han etablerede sig i Ulkebølsten pr. Sønderborg. Han er nu Lærer ved Sønderborg tekniske Skole.

SKOTØJSHANDLER CHR. DELF

Skomagermester Chr. Delf er en kendt og agtet Borger i Sønderborg, der ikke blot nyder almindelig Tillid i Fagfællers Kreds, hvor man bl. a. har valgt ham som Medlem af Bestyrelsen for Sønderborg Amts Skomagermesterforening, men som ogsaa tager saa aktiv Del i Byens Erhvervsliv, at han er Bestyrelsesmedlem i Sønderborg Haandværker- og Industriforening, og denne smukke Position har han naaet siden 1922, da han etablerede sig paa fuldstændig bar Bund og kun havde et Reparationsværksted. Nu har han foruden et rummeligt, moderne Værksted med de nyeste Maskiner en stor og smuk Butik med al Slags Fodtøj. Forretningen, der beskæftiger 4 Mand og har sine fleste Kunder i selve Byen, har som Speciale at sy Fodtøj efter Maal.

Chr. Delf er født den 9. April 1887 i Ulkebøl og udlært som Skomager, ligesom han ved Rejser i Udlandet har kompletteret sin Uddannelse.

I. H. DALL
LÆDERVAREFORRETNING

En af Sønderjyllands ældste Forretninger er I. H. Dalls Lædervareforretning i Sønderborg, idet denne er grundlagt for over 100 Aar siden, i 1820, af Sadelmager Ulrich Bonnen.

Lige siden Starten har Forretningen været i samme Slægts Besiddelse. Fra Grundlæggeren gik den i Arv til dennes Søn, Heinrich Bonnen, der igen afstod den til sin Svigersøn, I. H. Dall, i 1892.

Denne drev Forretningen, til han i 1925 overdrog den til sin Søn, den nuværende Indehaver Chr. H. Dall.

Oprindelig var Forretningen grundlagt udelukkende som Sadelmagerforretning, men i Tidens Løb er der optaget forskellige Grene indenfor Branchen, saasom Fabrikation af Møbler og Linoleumslægning.

Eftersom Forretningen under den nuværende Indehavers dygtige Ledelse stadig voksede, indsaa denne, at det maatte kunne betale sig at fabrikere en Del af Varerne selv, og der paabegyndtes nu en Fabrikation af forskellige Lædervarer, som sælges fra egen Butik.

Forretningen, der daglig beskæftiger 3—4 Mand, har til Huse i egen Ejendom, hvori der findes 3 Lejligheder og 2 Butiker, ligesom der raades over en udmærket Værksteds- og Lagerbygning.

Man paatager sig Udførelsen af Lædervarer efter Bestilling samt Reparationer af enhver Art indenfor Faget, herunder Linoleumsarbejde.

I Aarenes Løb har Forretningen erhvervet sig en stor og solid Kundekreds, der forlængst har anerkendt dennes Varer som værende absolut første Klasses og af fineste Materialer, og den er nu en af de førende indenfor sin Branche i Sønderborg.

Chr. H. Dall, der er født den 20. Maj 1900 i Sønderborg, er uddannet som Sadelmager i sin Faders Forretning og har endvidere arbejdet hos Lund i Svendborg. I 5 Aar har han som Haandværkssvend berejst baade Tyskland, Schweiz og Frankrig, indtil han i 1925 overtog sin nuværende Forretning.

Han er Medlem af Bestyrelsen for Haandværkerforeningen i sin Fødeby.

RUDOLF LUSCHERT
MALER- OG DEKORATIONSFORRETNING

Luscherts Maler-og Dekorationsforretning, Ll. Raadhusgade 47 i Sønderborg, er grundlagt i 1926 af den nuværende Indehaver. Luscherts Speciale er Interiørdekorationer og Teaterdekorationer, som udføres efter egne Skitser. Han besørger det meste af den Slags Arbejde personligt.

Dekorationsmaler Rudolf Ernst August Luschert er født den 3. Marts 1898 i Flensborg. Sit Fag har han lært hos Firmaet Wilhelm Förster i Eberswalde ved Berlin, hvorhos han har taget Kursus paa den private Dekorationsskole i Eberswalde.

Luschert har Diplom fra Raadhusudstillingen i Sønderborg, ligesom han tog Præmie for Skoledekorationsarbejde i Provinsen Brandenburg i Tyskland.

CHR. MICHAELSEN
SKIBS- OG BAADEBYGGERI

Skibsbygger Chr. Michaelsen, der er Indehaver af det store Skibs- og Baadebyggeri i Sønderborg, har en meget alsidig Uddannelse paa Skibsbygningens Omraade. Han er født den 16. Oktober 1880 i Egense ved Svendborg og kom, saa snart han var konfirmeret og færdig med Skolen, i Skibsbyggerlære hos Ring Andersen i Svendborg. Efter at være udlært, arbejdede han en Overgang paa Skibsværftet i Flensborg, og derefter tog han til Søs som Tømrer i nogle Aar med tyske og engelske Skibe. I en lang Aarrække arbejdede han paany paa Flensborg Skibsværft, og under Krigen har han ledet Arbejdet paa et mindre Værft i Flensborg. Først da Krigen var afsluttet, tænkte han paa at etablere sig.

Skibsbygger Chr. Michaelsen

Det skete den 1. Marts 1919 i Sønderborg. Han gik straks i Lag med saavel Reparationer af Fiskerbaade som med Fremstilling af ny Baade. Bl. a. havde han Reparationerne af Pontonerne ved Broen. De første Fiskerbaade, der fremstilledes, var fra 17—39 Fod. Senere begyndte man ogsaa at tage Skibe indtil 200 Tons paa Bedding til Reparation. I 1933 er der bygget 18 Baade, og ialt er der bygget 79 større og mindre Baade. Virksomheden, der nu beskæftiger 5 Personer, var til at begynde med beliggende paa et lejet Grundareal; men dette sikrede Michaelsen sig ved Køb i 1927, og man raader nu foruden Smede- og Tømrerværkstederne over 3 Beddinger.

FR. TINGLEFF
KOLONIAL EN GROS & EN DETAIL
KAFFERISTERI

Firmaet Fr. Tingleff i Sønderborg er grundlagt Aar 1896 af Fr. Tingleff sen. Der overtoges ved Starten en blandet Forretning, beliggende i Brogade 5. Efter Overtagelsen omlagdes Driften, saaledes at der startedes med Kolonialhandel og lidt Isenkram. Sidstnævnte Afdeling inddroges dog ret hurtigt, medens Kolonialhandelen udviklede sig til et solidt og ret betydeligt Foretagende.

Købmand Fr. Tingleff sen.

Efter Genforeningen med Danmark optoges ogsaa Handel en gros med Kaffe og Sukker. Navnlig Kaffeafdelingen slog godt an; Omsætningen i denne Afdeling er nu saa stor, at den udgør tre Fjerdedele af Firmaets samlede Omsætning. Hele den østlige Del af Sønderjylland er inddraget under Fr. Tingleffs Interessesfære, og desuden haves en Del Eksport af raa Kaffe til Tyskland. Det bør tilføjes, at Firmaet stadig driver Handel med Kolonial en detail og en gros, og at det er Indehaver af et efter Forholdene meget stort Kaffebrænderi.

Ejendommen Brogade 5 købtes i 1897 af Fr. Tingleff. Det siger sig selv, at Butiken har maattet udvides nogle Gange, ligesom Facaden er blevet fornyet og

moderniseret, saaledes at Etablissementet nu gør et tidssvarende og praktisk Indtryk.

Købmand Fr. Tingleff er født d. 10. November 1871 i Sønderborg. Han fik i Lybeck sin Uddannelse i Kolonialbranchen, og i samme By fik han senere Ansættelse hos Firmaet Behn & Sohn. Han deltog i Verdenskrigen som Proviantmester og Magasinforvalter.

Købmand Tingleff jun. er født den 13. Marts 1900 i Sønderborg. Sin Handelsuddannelse i Branchen har han faaet i Amerika. Efter sin Hjemkomst i 1923 ansattes han som Fuldmægtig i Faderens Firma, der beskæftiger 7 Personer.

Fr. Tingleff sen. er Næstformand i Sønderborg Handelsstandsforenings Bestyrelse og er desuden Bank-Tillidsmand.

A/S C. KAAD — KULFORRETNING

Den 20. August 1926 etablerede C. Kaad en Kulforretning i Sønderborg. Denne omdannedes senere til Aktieselskab med Grundlæggeren som administrerende Direktør.

Forretningen, der har til Huse i de samme Lokaler som ved Starten, driver Handel med alle Arter af Brændsel, saavel en gros som en detail.

Hovedforretningen er dog Salg en detail, og Omsætningen paa dette Felt er ca. 2000 Tons aarlig.

Firmaet, hvori 6 Mand er beskæftiget, arbejder sig støt og roligt fremad, støttet af en stadig voksende Kundekreds.

I 1933 overtog C. Kaad Agenturet for Forsikringsselskabet „Nye Danske af 1864" for Sønderborg By med Opland.

Chresten Kaad er født den 27. April 1894 i Lambjerg pr. Hørup og er uddannet som Landmand, ved hvilket Erhverv han var til 1921, og indenfor hvilken Periode han ejede Gaarden „Mejlsgaard" ved Nordborg. Han deltog i Krigen i 2 Aar paa tysk Side. I 1921 gik han over til Handelen og frekventerede i 1 Aar Handelsskolen i Kiel, hvorefter han fik Ansættelse som Bankassistent. Derefter arbejdede han i et Kulfirma i Kiel, og i den sidste Tid, før han etablerede sig, i et Assuranceselskab.

ALSISK FRØAVL ANDELSSELSKAB

Firmaet Alsisk Frøavl i Sønderborg er grundlagt i 1910 i egen Ejendom. I Bygningen er installeret saavel Lager som Renseri og Frøtørreri. Kontorlokalerne findes sammesteds. Saaledes som Forretningen har udviklet sig, har man dog ikke mere tilstrækkelig Plads i denne Ejendom, men har maattet leje Lagerlokaler forskellige Steder i Byen.

Firmaet driver Frøavl og Frøhandel en gros og en detail. Som Specialiteter føres Roefrø samt Græs- og Kløverfrø. Personalet er for Tiden paa 8 Personer.

Som Chef for Foretagendet virker Direktør C. Gustenhoff, født den 25. Oktober 1885 i Nordborg. Direktøren er uddannet som Landbrugskandidat og tiltraadte sin nuværende Stilling i 1914.

Andelsselskabets Formand er Gaardejer H. Iversen, Vranglandgaard pr. Sønderborg.

W. PIEPER — TAGINDUSTRI

W. Piepers Tagindustri i Sønderborg er grundlagt i 1923 i Finsensgade 8. Firmaet udfører alt i Tagdækning og Isolering og har paa disse Omraader oparbejdet sig et stort Ry som Specialfirma. Der udføres Tagdækning i Skifer, Pap, Tegl og Træ, og ved Siden heraf haves et særligt Speciale i Form af Lynaflederanlæg — et Felt, der altid har haft Piepers største Interesse. Det bør tilføjes, at Akademisk Arkitektforenings Medlemmer i udstrakt Grad gør Brug af Piepers Kundskaber som Isoleringsmester.

W. Pieper er født den 17. Juli 1894 i Sønderborg. Sit Fag har han lært hos det endnu eksisterende Firma Goosmann i Sønderborg. I Aarene 1914—18 deltog han i Verdenskrigen, og efter Hjemkomsten etablerede han sig i en selvstændig Virksomhed.

AUTO - NISSEN & PETERSEN

I Aaret 1924 startedes under meget smaa Forhold den Virksomhed, der i Dag er en af de største i sin Art i Sønderborg, nemlig Auto Nissen & Petersens Automobil-Værksted.

Mekaniker Hans Petersen

Virksomheden er oprindelig grundlagt som Cykle- og Autoværksted af Nissen. — Allerede Aaret efter, den 1. Marts 1925, indtraadte imidlertid Hans Petersen i Forretningen, og han blev en god Støtte for Firmaet.

Forretningen, der nu har til Huse i egen Ejendom, raader over et stort Værksted, hvori er installeret Nutidens mest moderne Maskiner, saaledes, at man er i Stand til at løse selv de vanskeligste Opgaver.

Ved Siden af Reparationsværkstedet føres et stort velassorteret Lager af Reservedele til saavel Biler som Motorcykler. Endvidere er optaget Forhandling af Benzin, Olie og Gummi.

Hans Petersen er født den 18. Marts 1901 i Ulkebøl ved Sønderborg og har i 4 Aar staaet i Lære hos Amtsbanerne paa Als i sin Fødeby. Han har desuden været

ansat i Firmaet J. Staugaard, Sønderborg, i 5 Aar, indtil han begyndte i sin nuværende Virksomhed. — Hans Petersen er Medlem af Bestyrelsen for Autogummi-Forhandler-Foreningen.

MALERMESTER CHR. PAULSEN

Chr. Paulsens Malerforretning, Løngangen 7 i Sønderborg, er etableret i Foraaret 1927, da Værkstedslokalerne blev indrettede i den nævnte Ejendom.

Malermester Chr. Paulsen

Paulsens Speciale er den finere Møbel- og Dekorationsmaling samt Farveafstemning. Men iøvrigt beskæftiger han sig med alt indenfor Malerfaget forefaldende Arbejde, dog ikke Automobil- og Skiltearbejder. Bygnings- og Møbelarbejde har derimod hans store Interesse. Hans Arbejdsstyrke er paa 2—5 Mand efter Aarstiden, og han gaar altid selv foran i Arbejdet.

Der kan nævnes adskillige større Arbejder, som Chr. Paulsen har udført. I Ketting Kirke har han malet og dekoreret Alter og Prædikestol. Et lignende Arbejde har været ham betroet for Kegnæs Kirkes Vedkommende. Og da den store Hertugstol i Sønderborg Kirke for nogle Aar siden blev restaureret, havde man ligeledes Bud efter den dygtige Malermester. Endelig skal nævnes, at Paulsen har haft Malerarbejdet i Sønderborg Elektricitetsværks Administrationsbygning, samt at han har udført Dekorationer og Farveafstemninger i begge Byens Biografteatre.

Malermester Christian Paulsen er født den 10. Juli 1902 i Kegnæs og har lært hos Maler Biger i Flensborg. Desuden har han faaet en meget alsidig videregaaende Uddannelse. Han har opholdt sig et Semester paa Kunsthaandværkerskolen i Flensborg og et Semester paa Teknisk Skole i Aarhus. Gennem 5 Semestre har han taget Kursus paa Skolen for dansk Kunsthaandværk ved Jens Møller Jensen. I 1925 udstillede han Møbler paa Kunstindustri-Udstillingen i Paris.

Chr. Paulsen er Formand for Svendeprøve-Kommissionen for Sønderborg Købstad og Medlem af Bestyrelsen for Sønderborg Amts Malerlaug.

TH. GUNNERSEN
VULKANISERINGSANSTALT

Paa Kirketorvet i Sønderborg startedes den 1. Maj 1933 en Vulkaniseringsanstalt af den nuværende Indehaver Th. Gunnersen. Denne var oprindelig uddannet i Bagerfaget; men denne Beskæftigelse faldt ikke rigtig i hans Smag, og han slog sig da paa Vulkanisering, hvilket han lærte forskellige Steder rundt om i Landet, indtil han etablerede sig.

Vulkanisør Th. Gunnersen

Forretningen har til Huse i lejede Lokaler, og der raades over to store Værksteder, der er udstyrede med store moderne Maskiner, saaledes at man kan paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget, stort saavel som lille.

Der er ligeledes indrettet Slidbanefabrik, og denne

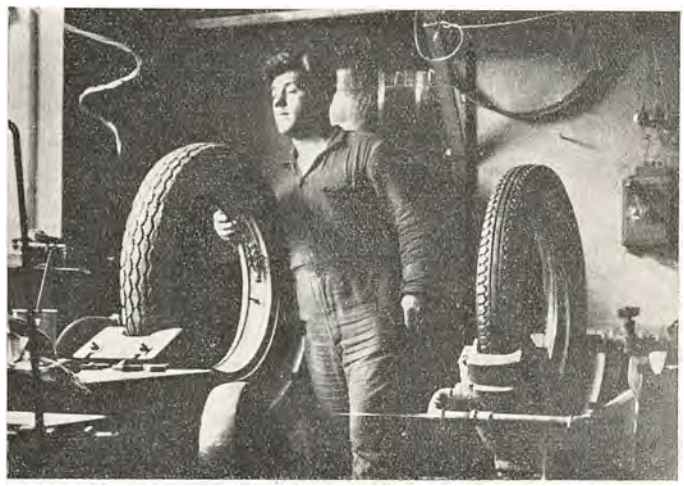

Del af Virksomheden er blevet dens Specialitet. Sideløbende med den øvrige Drift føres Lager af Gummi, der forhandles for flere forskellige Gummifabriker i København.

I Virksomheden beskæftiges 3 Personer, og den er nu en af Byens største indenfor sin Branche.

Th. Gunnersen, der selv leder og forestaar den daglige Drift, er født den 22. Maj 1909 i Felsted.

JACOBSEN & VOSGERAU
MALERMESTRE
TAPET OG FARVEHANDEL

Malermester H. Jacobsen etablerede sig i 1930, den 25. Marts, i Sønderborg. Den 1. April 1931 optoges Malermester F. A. Vosgerau i Firmaet som Kompagnon.

Vosgerau har nu delvis Ledelsen af Malerarbejdet, ved hvilket der normalt beskæftiges 2—3 Mand. Forretningen paatager sig Udførelsen af alt forefaldende Arbejde indenfor Branchen, ogsaa Automobil- og Skiltearbejde. Den 20. Aug. 1931 købtes Farvehandelen, Jernbanegade 8. Denne Farvehandel var etableret i 1904, men blev nu sat paa Højde med Tidens Krav. Det er væsentligst Jacobsens Opgave at beskæftige sig med Forretningen her; Malerværkstedet findes Ahlmannsvej 52.

I Butiken omsættes hovedsageligt Farver og andre Ting, der hører ind under Materialhandelen. Som særlige Specialer føres Lager af Gulvtæpper og Voksdug.

Hans Chr. Theodor Jacobsen er født den 22. Juni 1906. Han blev anbragt i Malerlære i Sønderborg, hvor han ogsaa har gaaet paa Teknisk Skole. Desuden har han tilbragt et Semester paa Aarhus tekniske Dagskole, ligesom han for Videreuddannelse har rejst en Del i Tyskland.

Fritz Albert Vosgerau er født i 1903. Ogsaa han har lært sit Fag i Sønderborg og har taget Kursus paa Aarhus tekniske Skole. I flere Aar har han arbejdet i Sverige.

HØNSERIET „MØLLEBAKKEN"

Hønseriejer M. Mørup grundlagde sit Firma i 1929 paa Cathrinelund, men flyttede i 1933 til Sønderborg, hvor han indrettede sig paa Møllebakken. Der begyndtes ganske smaat, og Hønsebestanden var ikke ret stor. Der er imidlertid sket adskillige Udvidelser, og Bestanden er efterhaanden kommen op paa ikke mindre end ca. 1000 Høns. Der lægges i Øjeblikket mest Vægt paa Ægproduktionen; men det er Meningen med Tiden at faa indrettet Kontrolstation og Rugecentral. Der produceres i Øjeblikket omkring ved 400 Vinteræg pr. Dag. Et særligt Speciale haves i Produktion af Rugeæg, et andet i ubefrugtede Æg til Spisebrug. Det er Hensigten efterhaanden at gaa over til Eksport af første Klasses ubefrugtede Æg.

Hønseriet „Møllebakken"

Bestanden er Hvide Italienere samt en Krydsning af Hvide Italienere og Rhode Island Reeds. Hønsehusene er byggede af Indehaveren personlig og giver god Plads til de 1000 Høns. Desuden er der et Reservehus til Kyllinger. Hele Anlægget er Firmaets Ejendom. Privatbolig haves Alsgade 9.

Michael Jensen Mørup er født den 5. August 1886 i Stüdeng og er handelsuddannet.

CHR. LASSENS EFTF.
PETER CHRISTIANSEN
URMAGER OG OPTIKER

Peter Christiansens Urmager- og Optikerforretning i Sønderborg er grundlagt i 1865. Den overtoges i 1873 af daværende Urmager Kornelius Hansen, som var dens Indehaver indtil 1897, da han efterfulgtes af Chr. Lassen.

I 1930 overtoges Firmaet af Urmager P. Christiansen, der allerede siden 1925 havde virket som Forret-

ningsfører for Chr. Lassen. Christiansen driver Forretningen i samme støtte og rolige Spor som sin Forgænger, og han har Æren af ikke alene at være Indehaver af Byens ældste, men maaske ogsaa af den største Specialforretning i denne Branche. Kundekredsen er at finde saavel i Byen som paa Landet. Der drives Handel med og Reparation af Ure og iøvrigt alt indenfor Faget foreliggende. Moderne optiske Instrumenter føres ogsaa.

Butiken har været at finde paa samme Plads siden Firmaets Start, men er naturligvis flere Gange underkastet Moderniseringer og Forandringer. Navnlig i de sidst forløbne Aar er der kostet meget paa Udstyr og Inventar. Paa første Sal er Værkstedet indrettet. Personalet er paa 2 à 3 Personer.

Urmager og Optiker Peter Christiansen er født den 29. April 1904 i Tønder og er uddannet baade som Urmager og som Optiker. Han har Specialuddannelse som Reparatør af Anker- og Armbaandsure. P. Christiansen er Formand for Sønderborg Amts Urmagerforening.

GLARMESTER
EWALD JOCHIMSEN

Ewald Jochimsen etablerede sig i Aaret 1921 som Glarmester i Sønderborg.

Han begyndte paa fuldstændig bar Bund og havde til at begynde med ingen Butik. Straks fra Starten vandt Jochimsen imidlertid godt Indpas hos Kunderne, og Forretningen gik stadig fremad, og denne Fremgang gjorde, at han 5 Aar efter Starten, i 1926, fandt det formaalstjenligt at paabegynde Salg fra egen Butik. Han lejede derfor den nuværende Forretning, der er beliggende paa Hjørnet af Voldgade og Stjernegade. Her var imidlertid ikke Plads til Lager af de nødvendige Materialer, og der lejedes derfor Lokaler andetsteds i Byen til dette.

Virksomheden drives som almindelig Glarmesterforretning, og der udføres alt indenfor Faget hørende Arbejde, herunder Indsætning af Ruder i Biler. Forretningen, der daglig beskæftiger 3—4 Mand, har i Aarenes Løb erhvervet sig en god og solid Kundekreds, ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Peter Ewald Jochimsen er født den 6. Juli 1898 i Flensborg og er uddannet ved Faget i sin Fødeby. Han har frekventeret forskellige tekniske Skoler og har som Svend arbejdet i Schweiz og Tyskland.

SØREN H. WIUF
URMAGER OG GULDSMED

Søren H. Wiuf grundlagde den 4. September 1906 sin Forretning i Jernbanegade 4 i Sønderborg. Han begyndte under meget smaa Forhold med en ganske lille Butik. Støt og roligt arbejdedes Forretningen fremad, og 4 Aar efter Grundlæggelsen flyttedes den til Perlegade 21, hvor den havde til Huse i ca. 20 Aar, indtil Wiuf den 1. Oktober 1930 lejede den nuværende Butik i Perlegade 52.

Virksomheden drives som Urmager- og Guldsmedeforretning med Optik. Som Specialitet føres de kendte schweiziske „Alpina" Ure. I Guldsmedebranchen er det de solide danske Varer, der præger Forretningen, og i den optiske Afdeling er det en erfaren Fagmand, som tilpasser den rigtige Brille. Til Butiken, der har et stort, præsentabelt Vindue, hører et Værksted, hvor 2 Mand daglig udfører Reparationer af enhver Art indenfor Faget.

Aar efter Aar er Forretningen gaaet frem, og Kundekredsen maa nu ikke alene søges i selve Byen, men ogsaa i hele Oplandet.

Søren H. Wiuf er født den 16. Juli 1880 i Haderslev og er uddannet som Urmager og Optiker.

Foruden Ledelsen af den daglige Drift har han flere Tillidshverv, saaledes har han været Kasserer i Urmagerforeningen fra dens Start i 1908 og Næstformand i Sønderborg Skyttekreds fra denne Forenings Start i 1920.

NETZLERS EFTERF., A/S

Direktør Hans Petersen

Firmaet grundlagdes i Aaret 1844 i Flensborg og var ved Genforeningen 1920 et over hele Sønderjylland kendt og velanset Foretagende, som havde de fleste af sine Kunder i Flensborgs nordlige Opland mellem Krusaa og Kongeaaen. Ved Genforeningen blev der derfor oprettet en Filial i Padborg med det Formaal at betjene disse gamle Kunder.

I 1931 flyttedes Forretningen fra Padborg til Sønderborg og i December Maaned samme Aar købte Firmaets mangeaarige Rejsende og daværende Forretningsfører, Hans Petersen, Forretningen.

Senere blev Foretagendet omdannet til et Aktieselskab med Hans Petersen som Direktør og Hovedaktionær.

Firmaet, som beskæftiger 10—12 Personer, har til Huse i en af Sønderborgs gamle Købmandsgaarde, som ejes af Vinhandler I. N. Mailands Enke.

Forretningen er baseret paa Papir en gros Handel. Foruden fine og grove Papirer forhandles alt i Papirkortevarebranchen samt Kontor- og Skoleartikler. En Specialitet, som har gjort Firmaet kendt over hele Landsdelen, er „Netzler's Protokoller".

Hans Petersen er født den 4. Oktober 1903. Han gennemgik en 4-aarig Læretid hos den kendte sønderjydske Købmand Johs. Ohrt i Broager og besøgte efter endt Læretid den jydske Handelshøjskole i Aarhus. 19½ Aar gammel begyndte han saa sin mangeaarige Gerning som Handelsrejsende og blev som saadan hurtig kendt og vellidt af baade Kunder og Kolleger i Sønderjylland.

URMAGER OG OPTIKER
KLEINSTRUP PEDERSEN

Paa Hjørnet af Perlegade og Jernbanegade, en af Byens bedste Pladser for Forretninger, startede Kleinstrup Pedersen i Oktober 1930 sin Urmagerforretning.

Denne gik fra Starten støt og roligt fremad, og Kundekredsen forøgedes stadig, saaledes at Forretningen nu kan betegnes som en af de førende i sin Branche i Sønderborg.

Der udføres Reparationer af enhver Art indenfor Faget, men som særligt Speciale haves Reparationer af Armbaandsure.

Butiken, der drives som almindelig Urmager- og Optikforretning, har et stort Udstillingsvindue, ligesom de tilhørende Værkstedslokaler er fuldt ud tidssvarende.

Beskæftigelsesgraden er paa 2 Mand.

Peder Kleinstrup Pedersen, der er født i Vinding ved Holstebro den 20. Oktober 1906, er uddannet som Urmager og Optiker hos I. Østergaard & Søn i Herning.

ANDREAS JAKOBSEN
PRODUKTFORRETNING

Det var den nuværende Indehavers Fader, Peter Jakobsen, som den 1. Oktober 1908 grundlagde den Produktforretning, som stadig bærer hans Navn.

Indtil 1914 havde Firmaet en jævn og stadig Fremgang. Saa kom Verdenskrigen og dermed en Stilstand. Heller ikke de første Aar efter Krigen bragte nogen Bedring. Først med Genforeningen begyndte en ny og bedre Tid, og da nuværende Indehaver, Andreas Jakobsen, den 1. Oktober 1927 overtog Firmaet efter Faderen, havde Forretningen igen vundet en god Position. Siden da er det gaaet godt fremad, og trods de sidste Aars Krise og de deraf følgende Vanskeligheder, er det lykkedes Jakobsen at føre Firmaet frelst igennem de trange Tider.

Forretningen, som til daglig beskæftiger 2 Mand, flytter i nærmeste Fremtid til Indehaverens Ejendom, Lille Raadhusgade 27.

Produkthandler Andreas Jakobsen, der er født den 29. Juni 1886 i Broager, har faaet sin Uddannelse i Faderens Forretning. Hans Virken i denne var kun afbrudt af Verdenskrigen, i hvilken han deltog alle 4 Aar.

OTTO REIMERS' EFTFLG.
JØRGEN IVERSEN
SPANG PR. SØNDERBORG

Firmaet Otto Reimers Eftflg. er grundlagt for over 100 Aar siden. Grundlæggeren var Jørgen Reimers, der etablerede sig den 2. Maj 1831 i Sønderborg. Senere overt ges Forretningen af Sønnen, Edlef Otto Reimers, der igen afstod den til sin Søn, Otto Reimers i 1892. Denne flyttede ved Aarhundredskiftet til Spang, i Bygninger, der var opført af den nuværende Indehaver, Jørgen Iversens Svigerfader samme Aar. 1919 overtoges Virksomheden af Jørgen Iversen.

Blikkenslagermester Jørgen Iversen

Forretningen er ret omfattende, saaledes udføres alt indenfor Bygnings-Blikkenslagerarbejde samt alt Tagarbejde med Skifer, Pandeplader, Asbest m. m.

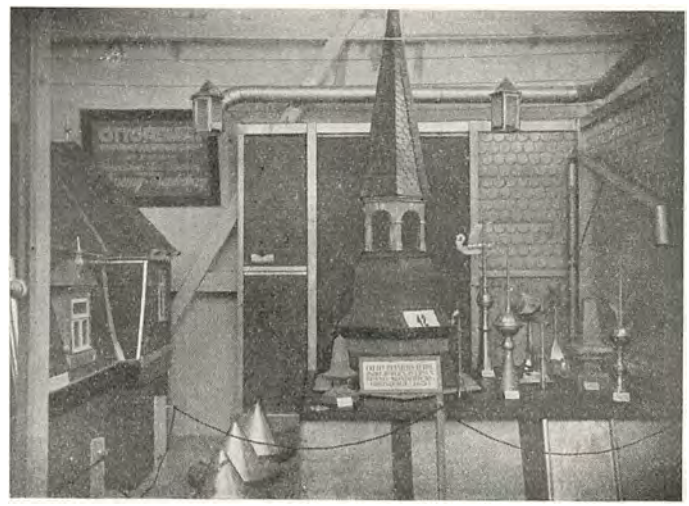

Endvidere haves Mønsterbeskyttelse paa en Staldventilator, der fremstilles i alle Størrelser, paa 30 × 30 cm, 40 × 40 cm og 50 × 50 cm. Disse Ventilationshætter foretrækkes i mange Tilfælde frem for andre, idet Systemet i dem er mere virksomt, og fordi de er billigere. Tillige fremstilles Foder-Apparater til Svin, og endelig fabrikeres Kyllingemødre samt specielle Tagvinduer til Zink- og Asbesttage. Opretning af Karosserier er en væsentlig Gren af Virksomheden.

Jørgen Iversen har i Løbet af den Tid, han har været Indehaver, ladet opføre Værksted, Lagerlokale og flere Garagebygninger. Foruden til Indehaveren selv giver Forretningen Arbejde til 5—6 Personer.

Jørgen Iversen er født den 7. Maj 1889 i Spang. Han har udstaaet sin Læretid hos Reimers. Umiddelbart efter at han var udlært, udbrød Krigen, og han blev indkaldt til Tjeneste.

Jørgen Iversen er Formand for Ulkebøl Sogns Haandværkerforening og Medlem af Als og Sundeved Svendeprøve-Kommission m. m.

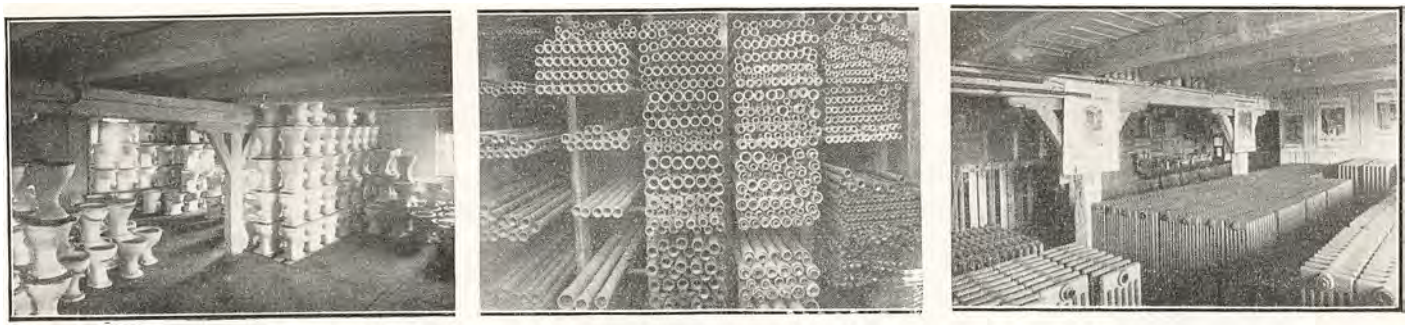

Interiør fra forskellige Afdelinger af Louis Petersens Lager

LOUIS PETERSEN
INSTALLATØR

Indehaveren af dette kendte Firma, som allerede fra før Genforeningen har arbejdet i Sønderjylland, var klar over den Fremgang, som Centralvarmeanlægene maatte faa og satte derfor alt ind paa at fremskaffe det absolut bedste i sin Art indenfor Branchen.

Gennem hans aarelange Erfaringer indenfor Branchen havde han sikret sig 1. Kl.s Forbindelser og repræsenterer nu de verdenskendte Strebelværker.

Firmaets Virksomhed er taget til Aar for Aar, og gennem Tiderne har Louis Petersen forsynet mange Hjem med praktiske og samtidig smukke Sanitetsindretninger.

Firmaet raader over et velassorteret Lager og er i Stand til at levere den Form i Centralvarmeanlæg og Sanitet, som nøje svarer til Rum- og Udstyrsforholdene.

INSTALLATØR
SV. AAGE HØXBRO

Inden Svend Aage Høxbro i 1930 etablerede egen Forretning i Sønderborg, havde han været i Byen i 10 Aar og kendte som Følge heraf Mulighederne for en saadan Forretnings Chancer. Der begyndtes under meget smaa Forhold i et lille lejet Værksted i Løngangen 11; men man fik hurtigt Øjnene op for, at man havde med en Mand at gøre, der var virkelig Specialist paa sit Omraade og Kundekredsen bliver hvert Aar større og større.

Installatør Sv. Aage Høxbro

Det er ikke faa store Opgaver, man har stillet Sv. Aage Høxbro overfor, i den korte Tid, Forretningen har eksisteret. Saaledes har han været med til Installationsarbejdet paa Sønderborg Raadhus samt i Thyssens og Jacobsens Forretning. Endvidere har han for Socialministeriet i Invalidenævnet i den tidligere Amtmandsbolig installeret Røntgenanlæg. Den elektriske Installation i den ny Brugsforening og i Rækkehusene paa Batterivej er ligeledes udført af ham, ligesom han ogsaa har haft Arbejdet paa mange Nybygninger og Kontorer i Sønderborg.

Endvidere bør det nævnes, at han har forestaaet hele Omlægningen af det elektriske Anlæg ved Bladet „Dybbølposten".

Forretningen giver 2 Mand fast Arbejde Aaret rundt, men i travle Perioder maa der antages flere.

Sv. Aage Høxbro er født den 2. Januar 1902 i Vordingborg og er uddannet ved Faget. Han har arbejdet forskellige Steder rundt om i Landet, bl. a. 3 Aar som Montør paa Sønderborg Elektricitetsværk og 6 Aar som Operatør ved Kinoteatret i samme By. I sin Læretid frekventerede han Teknisk Skole og har endvidere bestaaet den kommunale Installatørprøve.

Han var i 1920 Medstifter af „Dansk Elektriker Forbund"s Afdeling i Sønderborg.

HANS BLESHØY
URMAGER & GULDSMED

Den Bleshøy'ske Urmager- og Guldsmedeforretning i Sønderborg er grundlagt af Peter Bleshøy i 1864 i Notmark. Forretningen flyttedes til Sønderborg i 1907, hvor den indrettedes i en mindre Butik. Der kom efter Flytningen særlig god Fremgang i Omsætningen, og

Grundlæggeren Peter Bleshøy

Urmager Hans Bleshøy

det blev efterhaanden nødvendigt at foretage Udvidelser. Af denne Grund opførte Firmaet i 1925 sin nuværende Ejendom, en Etageejendom med 2 Butiker og 4 Lejligheder. Der indrettedes for Urmager- og Guldsmedeforretningen en stor og moderne Butik med 2 anselige Udstillingsvinduer samt med tilhørende

Værksted og Lagerrum. Her drives nu Handel med og Reparationer af Ure samt iøvrigt Handel med alt indenfor Urmager- og Guldsmedebranchen. Nogen Omsætning i Optik er der ogsaa.

Den nuværende Indehaver, Hans Bleshøy, er født den 6. April 1891 i Notmark og er oplært som Urmager og Guldsmed. Som saadan har han haft Ansættelse i forskellige Virksomheder, indtil han overtog Faderens Firma. Under Hans Bleshøys Ledelse er Forretningen ført efter de samme gode Principper, som altid har været dens store Styrke. Den har i Tidens Løb navnlig haft sine Kunder blandt Landboerne og har i udstrakt Grad beskæftiget sig med Reparationsarbejde. For Tiden er Bleshøys Personale paa 3 Personer.

BROAGER TRÆLASTHANDEL OG TRÆVAREFABRIK — AKTIESELSKAB

Firmaet Broager Trælasthandel og Trævarefabrik har i forrige Tider eksisteret som en Afdeling af en gammel Købmandsgaard, hvis Virksomhed gaar ca. 100 Aar tilbage. I Aaret 1900 blev Trælasthandelen udskilt og slaaet sammen med en anden Trælasthandel heri Byen. Det var Købmændene Chr. Weber og O. H. Ottosen, der foretog denne Sammenslutning, idet de dannede et Aktieselskab, hvori de selv ejede alle Aktierne.

Dette Foretagende blev startet og dreven som Trælasthandel, Trævarefabrik og Elektricitetsværk. I 1903 overtog den nuværende Leder, Adolf Böse, Stillingen som administrerende Direktør. Under hans Ledelse er Forretningen, set under de forhaandenværende lokale Forhold, gaaet jævnt og støt fremad. I 1928 nedbrændte hele Forretningen, men blev genopført, omend i mindre Skikkelse end tidligere, afpasset efter den Omsætning, som er oparbejdet paa Egnen, men fortsættes dog som Aktieselskab, og der drives udelukkende Tømmerhandel.

Direktør Adolf Böse er født den 8. December 1876 i Sønderborg. Han er uddannet ved Trælasthandelen. Siden 1903 har Adolf Böse været Borger i Broager og har i Byen og paa Egnen skabt sig en solid Position ved, at hans Medborgere har betroet ham adskillige Tillidshverv.

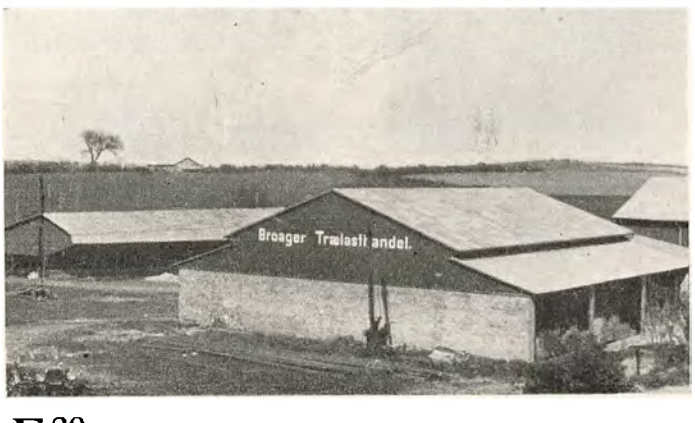

MANUFAKTURHANDLER CHR. HANSEN BROAGER

Kommer man til den lille driftige By Broager i Sønderjylland, kan man ikke undgaa at lægge Mærke til 6 store Udstillingsvinduer, der repræsenterer Chr. Hansens Manufaktur- og Konfektionsforretning.

Manufakturhandler Chr. Hansen

Firmaet er grundlagt i Aaret 1919 under meget beskedne Kaar i lejede Lokaler og uden anden Hjælp end Indehaveren og hans Hustru.

I Aarenes Løb fik Forretningen under den dygtige Ledelse en stor solid Kundekreds, og da en af Byens Manufakturhandlere, Bendixen, i Aaret 1928 afgik ved Døden, købtes saavel dennes Ejendom som Forretning. Senere er denne blevet udvidet og moderniseret til sin nuværende Skikkelse, og 4 Personer foruden Indehaveren og hans Hustru har fast Arbejde i Firmaet.

Forretningen er meget moderne og smagfuldt indrettet og driver udelukkende Handel med Manufaktur og Konfektion.

Chr. Hansen er født den 7. Maj 1890 i Haderslev og er uddannet i Branchen i sin Fødeby i Firmaet Hansen og Winterberg. Senere har han arbejdet forskellige Steder rundt om i Sønderjylland og Holsten.

Chr. Hansen, der er en skattet Mand i sin By, er Kasserer for Teknisk Skole, men helliger sig helst Forretningen, der tager al hans Tid og Energi.

OHRT & TYCHSEN, WEBERS EFTF. BROAGER

Firmaet Ohrt & Tychsen i Broager sidder som Indehaver af en meget gammel Købmandsforretning. Dens Grundlæggelsesaar kan ikke med Sikkerhed fastslaas,

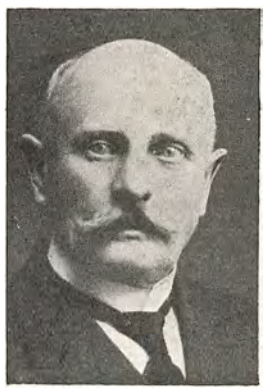

Købmand J. Ohrt

Købmand Chr. Tychsen

men tilsyneladende gaar det i hvert Fald tilbage til 1740. I 1740 gav Hertug Frederik Ejendommen visse Privilegier, navnlig at drive Handel m. m., udstedte paa Lyksborg den 10. November samme Aar. Privilegierne findes indført i et af Hertugen udstedt Skøde, og senere konstateredes det, at i danske Rigsarkivs Ekspeditionsprotokol for Rentekammerets tyske Afdeling 1782—84 findes under Dato 12. Januar 1784 indført kgl. Konfirmation for Kammerraad Bohe Todsen over Privilegierne for hans paa Torvet i Broager i det Lyksborgske beliggende Hus med Tilbehør. Under samme Aar og Dag bekræftede Kong Christian den VII atter ved omtalte Kammerraad og Amtsforvalter Bohe Todsens Salg af nævnte Hus med Tilliggende til Major og Herredsfoged von Lange de det 10. November 1740 tillagte fyrstelige Privilegier, som ikke alene bliver uforandrede, men skal tilstaas den, der til enhver Tid ejer Huset.

For den nyere Tids Vedkommende kan man godt sige, at Forretningen er grundlagt i 1862 af Købmand Chr. Weber, som senere overdrog den til sin Søn, Peder Weber. I 1903 efterfulgtes Peder Weber af Johannes Ohrt, som købte Firmaet, i hvilket han i Forvejen havde været ansat siden 1895.

Men ogsaa siden 1862 er der sket mange Forandringer med den gamle Forretning. Med Tiden voksede den alsidige Forretnings Omsætning, saa det blev nødvendigt at dele den i specielle Afdelinger. I Aaret 1900 udskiltes en til Foretagendet hørende Trælasthandel, og desuden frasolgtes Korn- og Foderstof-Afdelingen, medens Afdelingen for Manufaktur, som har Lokaler i samme Ejendom, forpagtedes af L. Winther. Denne faldt i Verdenskrigens første Maaned i Frankrig, og ved Krigens Slutning i 1919 overtoges denne Afdeling af Chr. Hansen, der efter 10 Aars Leje købte egen Ejendom. I 1929 overgik Manufakturafdelingen til P. Ludwigsen, som endnu driver den og har en god Forretning.

Den gamle og velrenommerede Forretning omfatter nu Kolonial, Vin og Delikatesse, Isenkram, Glas og Stentøj m. m. samt Mel og Frø en gros. Personalet er paa 5 à 6 Personer.

Købmand Johannes Ohrt er født den 21. September 1871 i Skjærbæk og er uddannet i Branchen. Sit Lærested havde han hos Købmand Andersen i Højer. Senere havde han Beskæftigelse i Itzehoe og Augustenborg. Købmandsforretningen paa Torvet i Broager har han ved Flid og Dygtighed drevet op til at være en af de førende Detailforretninger i Nordslesvig. Men ogsaa i offentlige Hverv har Johs. Ohrt vundet sig et godt Navn. Samvittighedsfuldt har han røgtet en Række Tillidshverv. Før Krigen blev han indvalgt i Bestyrelsen for den nordslesvigske Handelsforening, blev Tillidsmand for Landeværnet, Medlem af Bestyrelsen for Sønderborg Kredssparekasse og Sønderborg Amts Handelsforening, Medlem af Sogneraadet og stedfortrædende Amtsforstander. I Afstemningstiden var han Formand for Afstemningsudvalget og Tillidsmand for Toldvæsenet. Men da Genforeningen var fuldbyrdet, og nye Mænd var parate til at tage Arven op, trak Johs. Ohrt sig tilbage og bestyrer nu Folkebanken for Als og Sundeved i Broager. I national Henseende har Ohrt ofte staaet for Skud, altid forfægtende sin danske Overbevisning. Med Hensyn til Forretningen, da optog han i 1927 sin Svigersøn, Chr. Tychsen, der er født den 10. December 1902 i Dynt pr. Broager, som Medindehaver.

Tychsen, der efter at have indhentet Erfaringer i Frøavl, var i Kondition hos Firmaet S. C. Lorenzen, Kolonial og Delikatesse en gros og en detail i Tønder,

senere hos Hansen & Ohrt, Jern- og Husholdningsgenstande, i Sønderborg, og har besøgt Handelsskolen i København, driver nu Firmaet videre i det gode, gamle Spor.

S. M. DAMGAARD
BYGNINGSARTIKLER — BROAGER

For ca. 50 Aar siden grundlagdes Firmaet af Bygmester Frederik Horn, der udelukkende drev Virksomheden som Bygningsforretning, indtil den i 1920 blev overtaget af H. P. Smith. Denne var imidlertid kun Indehaver i 2 Aar, idet han den 1. Oktober 1922 overdrog Forretningen til den nuværende Indehaver S. M. Damgaard. Han har ved Flid og Dygtighed arbejdet Forretningen op til at være en af de mest betydelige i sin Branche paa Egnen. — Firmaet fører alt i Bygningsartikler saasom Støbegods, Jernbjælker o. s. v., undtagen er dog Trælast.

S. M. Damgaard

I 1925 udvidedes Forretningen til ogsaa at omfatte Motormølleri samt Handel med Korn og Foderstoffer. Som Følge heraf blev Lokaliteterne for smaa, og Damgaard opførte derfor nye og moderne indrettede Bygninger til saavel Mølleriet som til Lagerplads. Foruden disse ejes en stor 2-Etages Ejendom, hvori der forefindes baade Udstillingslokale og Kontor.

Virksomheden, der under normale Forhold beskæftiger 4 Mand, har under Damgaards dygtige Ledelse erhvervet sig en stor og solid Kundekreds, ikke alene i selve Byen, men ogsaa i hele Oplandet.

Sivart Marinus Damgaard er født den 22. August 1898 i Ørsted i Haderslev Amt. Sin første Uddannelse fik han som Kontorelev ved Amtsbanerne, og efter endt Militærtjeneste blev han ansat som Medhjælper i Firmaet Nissen & Riis i Vester Sottrup, hvor han var ansat, indtil han i 1922 overtog Forretningen i Broager.

ENKEFRU INGRID MADSEN
HANDELSGARTNERI — BROAGER

I 1910 grundlagde Gartner Rasmus Steg under meget beskedne Forhold et Handelsgartneri i den lille Alssundby, Broager. Ved Starten hørte kun et ganske lille Stykke Jord til Gartneriet, ikke et Drivhus og ikke en Mistbænk var der.

Men Rasmus Steg var den rette Mand paa denne Plads — han arbejdede fra tidlig Morgen til sen Aften

Afdøde Handelsgartner Chr. Madsen

Fru Ingrid Madsen

paa at faa noget ud af Virksomheden — og Belønningen udeblev da heller ikke. Efter et Par Aars Forløb kunde han udvide Gartneriet til at omfatte 3 Tdr. Land, ligesom der blev bygget 2 Drivhuse og 25 Mistbænke.

Vejen var brudt, men i 1922 solgte Steg imidlertid Bedriften til Gartner Chr. Madsen.

Denne fortsatte i samme gode Spor som sin Forgænger, og snart maatte nye Udvidelser til. 2 nye Drivhuse blev opført og ca. 100 Mistbænke anlagt, ligesom der lejedes 1 Td. Land Jord mere.

Gartneriet blev drevet som blandet Handels- og Anlægsgartneri. Som Speciale lagdes stor Vægt paa Dyrkningen af Blomster, og for dette Speciale fik Madsen ved en Udstilling i Haderslev i 1930 tildelt Anerkendelse.

Endvidere dyrkedes tidlige Grøntsager under Glas.

I Aarene 1924—25 begyndtes Salg af Produktionen paa Sønderborg Torv. Regelmæssig 2 Gange om Ugen bragte Madsen i egen Lastvogn sine Varer til Torvs.

Der blev imidlertid sat et brat Punktum for denne ihærdige Mands Virke, idet han den 8. Juli 1933 afgik ved Døden. Virksomheden overtoges nu af hans Enke, der stadig driver denne efter samme gode Principper som sin Mand.

Den afdøde Chr. Madsen var en energisk og dygtig Mand, og fra flere Steder havde man Bud efter hans

rige Evner. Han var saaledes Medlem af Bestyrelsen for Gartnerforeningen i Slesvigs Kreds og Medlem af Bestyrelsen for Gartnerforeningen i Sønderborg.

Den nuværende Indehaverske, Ingrid Madsen, er født den 7. Marts 1899 i Kolding.

CHR. JUHLER
URMAGER OG GULDSMED — BROAGER

Chr.Juhlers Urmager- og Guldsmedeforretning i Broager er grundlagt som almindelig Urmagerforretning i Aaret 1898 af Urmager Peter Buch. Efter 7 Aars Forløb, i 1905, flyttedes den til sin nuværende Beliggenhed i Storegade, idet Buch dér købte en Ejendom, hvori der var indrettet Butik. Samtidig udvidedes Forretningen til ogsaa at omfatte Handel med Sølv- og Pletvarer, dog i Begyndelsen kun i mindre Stil.

Urmager Chr. Juhler

I 1908 overtoges Forretningen af den nuværende Indehaver, Chr. Juhler, der dog allerede dengang havde gode Kendskaber til den, idet han havde udstaaet sin Læretid her.

Efter Overtagelsen blev Hovedvægten lagt paa Salg af Guld- og Sølvvarer, og Forretningen gik saa godt fremad, at Juhler i 1920 fandt det fornødent at foretage en større Udvidelse og Modernisering af saavel Ejendom som Butik. I 1930 ombyggedes Facaden, saaledes at Forretningen har 2 store Udstillingsvinduer og er smagfuldt og moderne indrettet.

Sideløbende med Urmager- og Guldsmedeforretningen driver Juhler en i samme Ejendom beliggende Cykleforretning, som han etablerede i 1915. I Firmaet har nu 2 Personer fast Arbejde.

Chr. Juhler er født den 15. September 1885 i Broager og er, som før omtalt, uddannet som Urmager og Guldsmed i sin Fødeby. Efter udstaaet Læretid har han haft Ansættelse i forskellige Forretninger i Sydtyskland, indtil han i 1908 overtog sin nuværende Virksomhed.

Chr. Juhler er en dygtig og energisk Mand, og fra mange Sider har man haft Bud efter hans rige Evner. Han er saaledes Medlem af Sogneraadet, af Menighedsraadet, af Tilsynsraadet for Sparekassen, Formand for Sundeved Biavlerforening, Formand for Amtsbiavlerforeningen samt Formand for Fjerkræklubben.

„LYSET"
v. EGIDIUS TH. PETERSEN — BROAGER

Et mere træffende Navn, end „Lyset", kan vel næppe findes til en Installationsforretning som Egidius Th. Petersens i Broager. — Den er startet som en Filial af Firmaet Ouaas & Co. i Sønderborg i Aaret 1925, men allerede Aaret efter blev den overtaget af den nuværende Indehaver. Forretningen, som er beliggende i Broderens Ejendom i Borgergade, drives i Forbindelse med dennes Virksomhed.

Installatør Egidius Th. Petersen

Der udføres Installationsarbejde af enhver Art, saasom Lys, Kraft og Varme, og som særlige Specialiteter kan nævnes Installation af Radio og automatiske Pumpeanlæg. Forretningen er under Petersens dygtige og fremsynede Ledelse drevet frem til at være den betydeligste Installationsforretning i Broager og har erhvervet sig en stor og solid Kundekreds ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

Egidius Th. Petersen er født den 27. April 1903 og er udlært hos Thomas B. Thrige i Odense, hvor han ogsaa har arbejdet som Svend. Han har endvidere den 12. Maj 1926 bestaaet Installatøreksamen som Nr. 1 i Odense.

INSTALLATØR A. BOYSEN
NORDBORG

Installatør A. Boysen etablerede sig i Aaret 1921 i Nordborg. Boysen slog ikke store Brød op til at begynde med; han indrettede sig et ganske beskedent Værksted uden Butik. Forretningens heldige Start og stadige Trivsel gjorde det imidlertid snart ønskeligt at faa indrettet en Butik, og en saadan lejedes derfor paa Ridepladsen Nr. 1. Her er Lokalerne dog efterhaanden blevet for smaa, og Boysen har nu en ny og stor Ejendom under Opførelse. I denne Nybygning indrettes rummelige og moderne Butiker, bl. a. passende Lokaler til Installationsforretningen. — Installatør Boysen befatter sig med alt forekommende Arbejde indenfor Elektricitetsbranchen og har desuden Udsalg af Radioapparater samt Reparation af saadanne. 2—3 Personer har for Tiden Arbejde i hans Forretning.

Installatør A. Boysen

Antoni Christian Boysen er født den 15. Marts 1895 i Agerskov og er uddannet som Elektriker. Han har Autorisation for Nordborg By samt for S. A. A. E.

Boysen har af sine Medborgere faaet en Række Tillidshverv paalagt. Han er Medlem af Bestyrelsen for Kommunalforeningen i Nordborg og for Ringriderforeningen og er tillige Kasserer i det frivillige Brandværn.

CHR. JENSEN
MASKINFABRIK — NORDBORG

Nuværende Fabrikant Chr. Jensen etablerede sig i 1907 med en lille Forretning som Cyklesmed i Nordborg. Denne lille og beskedne Forretning blev Grundlæggelsen af hans nuværende kendte og ret omfattende Virksomhed.

Allerede i 1908 begyndte Chr. Jensen med Fabrikation af Landbrugsmaskiner og Motorer. I 1919 udvidede han Bedriften yderligere, idet han gav sig til at fabrikere Ailepumper og andre Maskiner. F. Eks.

Jensens Maskinfabrik

har han konstrueret en Standard-Feltesse, som skaffede ham Industriraadets Præmie og Diplom i 1931. Om denne Esse siger Teknologisk Institut, at Herden og Esseformen er af et System, som har givet fortræffelige Resultater med Hensyn til Ildens Koncentration, Kulforbrug og Materialets Holdbarhed; Drivværket er letløbende og solidt; der er anvendt Kuglelejer ved Blæseren, Svinghjulet og Krumtappen. Essen fremstilles i Serier med størst mulig Nøjagtighed.

Standard-Feltessen er blevet et udmærket Speciale for Chr. Jensens Fabrik.

De nuværende Fabriksbygninger er iøvrigt opførte i 1920 og udvidede i 1924. Store og moderne Maskiner er installerede. Arbejdsstyrken er paa 9 Personer.

Chr. Jensen er født den 15. Juni 1881 i Nordborg. Sin første Uddannelse som Maskinsmed fik han paa Als; senere fik han Ansættelse paa Skibsværftet i Flensborg og har haft Arbejde paa flere forskellige Fabriker indtil sin Etablering i Nordborg. Fabrikanten er en kendt Mand paa sin Egn, en Personlighed, der paa flere Maader nyder sine Medborgeres Tillid. Han er Formand for den stedlige Haandværker- og Industriforening og for den tekniske Skole samt for Kommissionen til Aflæggelse af Svendeprøver i Sønderborg. Endvidere er han Formand for Ligningskommissionen i Nordborg.

Chr. Jensens Søn, Thomas Jensen, er ansat i Faderens Forretning som Værkfører.

HOTEL „UNION" — NORDBORG

Hotel „Union" i Nordborg er grundlagt omkring Aar 1850 af Hans Lorentzen, som hermed aabnede det første kgl. privilegerede Gæstgiveri i Nordborg. Lorentzen var Hotellets Indehaver til omkring 1895. Siden den Tid har der været forskellige Ejere indtil 1905, da daværende Møller Nis Hansen købte Forretningen. Nis Hansen fandt ved Overtagelsen Lokalerne tomme. Alt Inventaret var bortsolgt, og Hotellet maatte nymonteres fra Grunden af. Iøvrigt var det i 1900 blevet hærget af en ødelæggende Brand og blev efter denne opbygget i sin nuværende Skikkelse.

Nis Hansen ledede Hotel „Union" paa udmærket Maade indtil sin Død i 1932. Hans Enke, Fru Maria Hansen, har nu overtaget Ledelsen og driver Hotellet videre i det gamle, prøvede Spor. Der beskæftiges et Personale paa 5 Personer. Der drives almindelig Hotelvirksomhed. Værelsernes Antal er 8, 5 enkelte og 3 dobbelte Værelser.

Hotel „Union"

Maria Hansen, født Jepsen, stammer fra Nordborg; hun er født den 3. April 1876. Fra sin pure Ungdom er hun uddannet ved Husvæsenet, og kun Forholdenes Natur har medført, at hun nu er blevet Leder af et Hotel. Hendes Mand var oprindelig Møller og drev en Tid Nordborg Mølle, som han imidlertid afstod, da han købte Hotellet.

FRANZ NICOLAI - MØBELFABRIK
NORDBORG

Franz Nicolais Møbelfabrik i Nordborg er grundlagt i Aaret 1914, idet Franz Nicolai det nævnte Aar etablerede sig med et Maskinsnedkeri og kort efter Starten optog Fabrikation af Møbler til Detailsalg. I 1916 blev Nicolai indkaldt til Krigstjeneste, men kom hjem igen i 1918 og genoptog sin tidligere Virksomhed. I 1925—26 gik han helt over til En gros Fremstilling af Møbler og specialiserede sig navnlig i alle Arter Borde, Herreværelser og Soveværelser. Endvidere er der i Tidens Løb opnaaet et stort Salg i Køkkenbuffetter, og denne Slags Møbler er vedblivende Firmaets Specialer. Salget ligger væsentligst i Sønderjylland. Møblerne laves efter egne Tegninger.

Møbelfabrikant Franz Nicolai

Fabriksbygningerne er byggede i 1914, Beboelsesejendommen i 1923. Fabriken nedbrændte i 1928 til Grunden, men blev opført paany og i samme Størrelse som tidligere. Samtidig blev alle Maskinerne fornyede, saaledes at de nu er af sidste nye Modeller og saa fuldkomne i teknisk Henseende, som tænkes kan.

Møbelfabrikant Franz Nicolai, der for Tiden har 7 Personer i fast Arbejde, er født den 12. November 1886 i Nordborg, hvor han ogsaa har faaet sin Uddan-

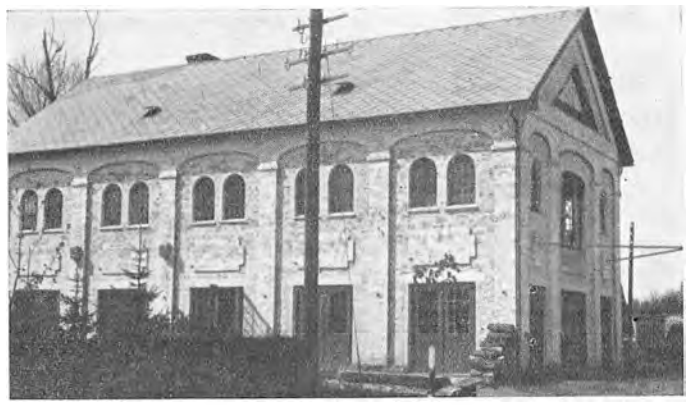

nelse som Møbelsnedker. I 1906 kom han ind paa Kunst-Haandværkerskolen i Hamborg, hvor han tog Kursus gennem 4 Semestre. I 1908 fik han Ansættelse som Møbelarkitekt hos Firma Georg Hulbe, Hamborg, en Afdeling af „De forenede Virksomheder for Kunst i Haandværket", der har Hjemsted i Bremen, men som har Kontorer og Filialer i alle større Byer. Her

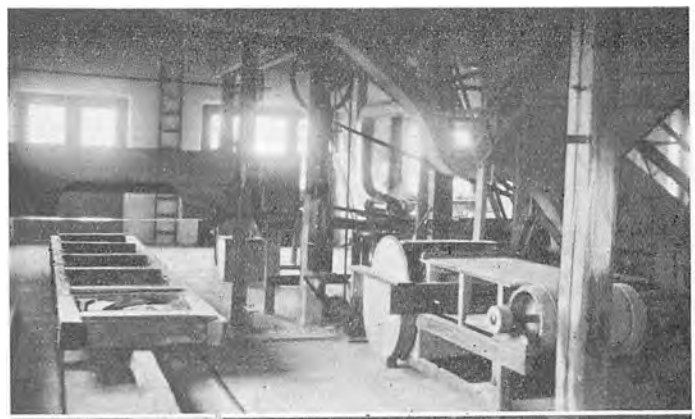

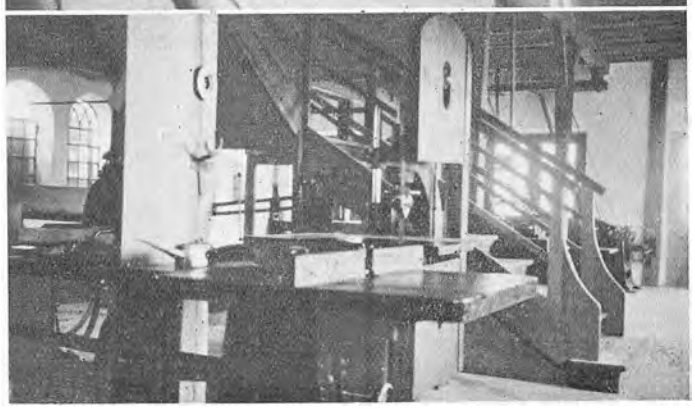

opholdt Franz Nicolai sig i 3½ Aar og var bl. a. med til at udarbejde Udkast til Udstyrelsen af de store Atlanterhavsdampere. Før han etablerede sig i Nordborg, havde han desuden Arbejde saavel i Düsseldorf som i et Par andre tyske Byer.

Firma Franz Nicolai fører ogsaa Lager af Vogntræ, Aske-, Bøge-, Ege- og Elmeplanker, Vinduesglas, kehlede Lister, Krydsfinér m. m., ligesom der iøvrigt drives Trælasthandel og Savværk.

TEGLVÆRKSEJER HANS TYCHSEN
SKODSBØL

Antagelig i Midten af forrige Aarhundrede grundlagdes Teglværket i Skodsbøl og blev under skiftende Ejere drevet, indtil den nuværende Indehavers Fader i 1896 overtog det.

Der var den Gang kun 2 mindre tyske Ovne paa Teglværket, men allerede 3 Aar efter Overtagelsen, i 1899, fandt Ejeren det fornødent at anlægge Ringovn. Paa Grund af stadig stigende Omsætning maatte denne i 1909 ombygges og moderniseres til sin nuværende Størrelse med 16 Kamre, hvert med en Kapacitet paa 12,000 Sten.

I Aarene under Verdenskrigen laa Teglværket stille.

Da det i 1920 atter kom i Drift, var det under Ledelse af den tidligere Indehavers Søn, Hans Tychsen, i Kompagni med Broderen, Tycho Tychsen. Disse lod i 1925 installere elektrisk Kraft.

Allerede efter 6 Aars Forløb, i 1926, udtraadte Tycho Tychsen imidlertid af Kompagniskabet, og Hans Tychsen blev Eneindehaver.

Til Teglværket, hvor i Sæsonen 30 Mand er beskæftiget, hører et Areal paa 20 Tdr. Land, hvor der findes saavel Blaa- som Rødstensler af en udmærket Kvalitet i stor Udstrækning.

Der fremstilles baade maskin- og haandstrøgne Sten samt Drænsrør i alle Dimensioner op til 12 Tommer. Den aarlige Produktion ligger paa omkring 3 Millioner, medens Kapaciteten er paa 4 Millioner.

Til Tørring af denne mægtige Produktion er der i Aarenes Løb tilbygget store Tørrelader, saaledes at man nu raader over 9 ialt.

Hans Tychsen, der er født den 7. Maj 1887 i Aabenraa Sogn, arbejdede i sin Barndom og første Ungdom paa Faderens Teglværk, men fik senere Uddannelse som Maskinkonstruktør og har bl. a. frekventeret Teknikum i Neustadt i Mecklenburg i 5 Semestre. Som Maskinkonstruktør arbejdede han, til han ved Krigens Udbrud blev indkaldt til Tjeneste.

Han er Revisor ved De forenede Teglværker i Egernsund.

TEGLVÆRK TOFT
v. T. TYCHSEN — SKODSBØL

Teglværksejer T. Tychsen

Teglværk Toft ved Graasten var oprindeligt et lille Værk, der antagelig er grundlagt omkring 1880, hørende ind under Peltzehof. Teglværk Toft anlagdes med en ganske lille aaben Ovn, og der forarbejdedes i en Aarrække kun haandstrøgne Tagsten og Sten.

I 1904 ombyggedes Værket af Quast & Mikkelsen, Flensborg, samtidig ogsaa Ringovnen. — I 1905 sattes Værket i fuld Drift; men Sommerens Drift kunde ikke tilendebringes, da Driftskapitalen slap op midt i Sommeren. Konkursen var uundgaaelig, og herved blev Lærer Hoff, Flensborg, højestbydende.

Da Hoff saa godt som ikke var branchekyndig, blev Quast ansat som Leder. Til 1912 skal Hoff efter Sigende have sat 70,000 Mk. til, og samme Aar købte Chr. Fr. Vith, Flensborg, Værket og drev det til 1930, da det ved Køb overgik til Tycho Tychsens Eje.

Ovnen er paa 16 Kamre à 10,000 Stens Kapacitet; men ikke desto mindre har man i Løbet af Vinteren 1933—34 udvidet den med yderligere 4 Kamre. Der fabrikeres nu baade maskinstrøgne Sten og haandstrøgne Sten og Tagsten samt desuden Drænsrør paa op til 8 Tommer. Produktionen er paa ialt ca. 4 Millioner Stk. aarligt.

Den nye Ejer, T. Tychsen, har bygget nogle nye Tørrelader, ligesom han ogsaa paa anden Maade sørger for at holde sig i Kontakt med Udviklingen. Værket drives ved Dampkraft. Det beskæftiger ialt 25—30 Mennesker.

Teglværksejer Tycho Tychsen har tidligere sammen med en Broder været Indehaver og Leder af et Teglværk, som hørte ind under den Gaard, han stadig ejer; men han har solgt sin Part i dette. Til Teglværk Toft hører 38 Tdr. Land, og der er Masser af Rødler og Blaaler i Jorden.

Tychsen er født den 13. Maj 1891 i Aabenraa Sogn og er oprindelig uddannet som Købmand. Hans Karrière indenfor Handelen blev imidlertid afbrudt af Verdenskrigen, i hvilken han maatte deltage. Efter sin Hjemkomst overtog han Faderens Gaard og Teglværk og 1. April 1930 altsaa tillige det her omtalte Teglværk.

HÜLS & CHRISTIANSEN
TEGLVÆRK OG KALKBRÆNDERI
TORNSKOV PR. ST. SKODSBØL

Tornskov Teglværk pr. St. Skodsbøl er omkring 100 Aar gammelt. Omkring 1890 ejedes det af en Teglværksejer Clausen, som havde arvet det efter sin Fader. I 1901 maatte Ejeren paa Grund af Tidernes Vanskeligheder sælge Bedriften, og den daværende Teglmester paa Rendbjerg Teglværk, Hüls, købte det. — Sammen med Direktør Christiansen, Rendbjerg Tegl-

værk, drev Hüls Værket i Tornskov indtil 1915, da han afgik ved Døden. Det var dette Kompagniskab, som foranledigede Firmanavnet Hüls & Christiansen.

Teglværksejer N. Christensen

Hüls' Efterfølger som Medindehaver blev hans Svigersøn, N. Christensen, den nuværende Indehaver. Direktør Christiansen trak sig i 1927 ud af Firmaet, og siden den Tid har Christensen ledet Værket for egen Regning. Han beskæftiger for Tiden omkring 40 Mand.

Firma Hüls & Christiansen samt deres nærmeste Forgænger har paa alle Maader sørget for at følge med Tiden — i 1890 blev der anlagt Ringovn af saa stor Kapacitet, at den i sine 16 Kamre kan tage ialt 200,000 Sten. I Aarenes Løb er hele Teglværket fuldstændig ombygget og moderniseret. Det kan saaledes nævnes, at Leret fremskaffes ved Hjælp af Gravemaskine, hvilket ikke er Tilfældet paa andre sønderjyske Teglværker. Alle Maskiner ombyttedes straks ved Overtagelsen med nye. Der er som Drivkraft baade et Dampanlæg og elektrisk Kraft, og der produceres omkring ved 4 Millioner Sten og Rør aarligt. Der fabrikeres ikke alene Facadesten, men ogsaa Bagmursten, og Drænsrør fabrikeres i forskellige Størrelser paa op til 6 Tommer.

Det tilliggende Areal er paa 32 Tdr. Land, og der er store Mængder af Rødler og Blaaler i Jorden. Foruden Teglbrænderiet drives ogsaa et Kalkbrænderi, som stammer fra Halvfemserne, men som i de senere Aar er fuldkommen moderniseret.

Teglværksejer Nicolaus Christensen er født den 20. Januar 1879 i Skelde. Han er oprindeligt uddannet som Maskinmester og har sejlet som saadan i mange Aar. Først paa et senere Tidspunkt satte han sig ind i sin nuværende Beskæftigelse, men var ikke længe om at komme godt med i Branchen. N. Christensen er Formand for den stedlige Skolekommission.

C. A. PETERSENS TEGLVÆRK
SKODSBØL

Teglværksejer C. A. Petersen

Ovennævnte Teglværk er det ældste ved Nybøl Nor og har været i den samme Slægts Eje gennem 3 Generationer. Teglværket blev i sin Tid ejet af Peter Andreasen Petersen, der imidlertid forpagtede det bort; men samtidig oprettede han selv et nyt, mindre Teglværk, som han senere sammen med det oprindelige Teglværk og den dertil hørende Gaard overdrog til Sønnen, Hans Andreasen Petersen. I 1894 blev der bygget en Ringovn med 18 Kamre, hver med en Kapacitet paa 6000 Sten. Samtidig gik man over til Dampkraft. I 1908 blev Værket overtaget i Forpagtning af den nuværende Indehaver, Chr. A. Petersen, der efter Krigen overtog det som Ejendom. I 1925 indførte man elektrisk Drift, samtidig med, at Værket blev underkastet en gennemgribende Modernisering.

Til Værket, der beskæftiger 17 Personer, hører et Landbrug paa 27 Tdr. Land, hvor der findes saavel Rød- som Blaaler. Produktionen omfatter ialt 3 Mill. Sten, heraf 500,000 røde, og 350,000 Drænsrør i alle Størrelser op til 12 Tommer. Værkets Kapacitet er paa ialt ca. 3 Millioner Sten.

Teglværksejer Petersen er født den 27. November 1879 i Skodsbøl og uddannet i Branchen, ligesom han har frekventeret forskellige Højskoler.

J. P. STOFFERS TEGLVÆRK
NYBØL NOR PR. NYBØL

I Nybøl Nor pr. Nybøl ligger et snart hundredaarigt gammelt Teglværk, hvis Historie fra Grundlæggelsen til Dato er meget interessant, idet det har været i samme Slægts Besiddelse lige siden Starten.

Afdøde Teglværksejer J. P. Stoffer

Fru Christine Stoffer

Virksomheden grundlagdes i Aaret 1840 af Peter Jensen, der ved Siden af Teglværket drev Landbrug og ejede den nuværende „Hvide Gaard". I 25 Aar ledede han Værket, indtil en anden Slægtning i Aaret

1865 overtog det og drev det til 1873, da det blev forpagtet bort. Allerede 2 Aar efter, i Aaret 1875, overtog Slægten dog igen Ledelsen, idet Grundlæggerens Søn, Peter Nissen Stoffer, kom til. Denne drev det i 10 Aar til sin Død i 1885, hvorefter Værket atter blev bortforpagtet.

I 1902 overtog J. P. Stoffer, Søn af Peter Nissen Stoffer, imidlertid Ledelsen efter dog først at have bestyret Værket for Moderen i nogle Aar.

Paa den Tid havde man endnu kun almindelig tysk Ovn, men under J. P. Stoffers dygtige Ledelse gik Virksomheden saa godt frem, at det fandtes nødvendigt at modernisere og udvide Bedriften. Der byggedes derfor i Aaret 1904 en saakaldt „Zig-Zag" Ringovn, bestaaende af 16 Kamre med en samlet Kapacitet paa ca. 160,000 Sten.

Aar for Aar maatte der udvides, indtil der i 1914 — ved Krigens Udbrud — sattes et brat Punktum for Driften.

I 1916 blev J. P. Stoffer indkaldt til Krigstjeneste, og paa Slagmarken fandt den dygtige Mand sin Død. Først i Aaret 1921 kunde man imidlertid optage hans Navn officielt paa Dødslisten, og Værket kom som Følge deraf først i Gang igen den 14. August 1921 under Ledelse af J. P. Stoffers Enke, Christine Stoffer.

Trods den forudgaaende Stilstand fandt Værkets Produkter dog stigende Afsætning, og nye Udvidelser maatte til. Der tilbyggedes 5 store Tørrelader, og i 1926 anskaffedes ny Slemmemaskine med Valseværk. Samme Aar installeredes elektrisk Drivkraft med 2 Motorer paa henholdsvis 75 og 20 HK. samt automatisk Fyreapparat.

Der fremstilles paa Værket, hvor i Højsæsonen 20 Mand er beskæftiget, Flammesten, Facadesten samt Drænsrør i alle Dimensioner op til 9 Tommer, og den aarlige Produktion er paa ca. 2 Mill., medens Kapaciteten er paa ca. 3 Mill. Sten.

Til Teglværket hører et Areal paa 18 Tdr. Land, hvoraf der under de 14 findes Ler af udmærket Kvalitet i store Udstrækninger.

Christine Stoffer er født i Felsted og har Uddannelse som almindelig Husmoder, men paa Grund af sin store Interesse for Virksomhedens Trivsel har Fruen dog sat sig fuldstændigt ind i Driften og har endog undertiden selv taget Del i Arbejdet.

BAGERMESTER JØRGEN PETERSEN NYBØL

I Aaret 1929 oprettede Jørgen Petersen sit Bageri og Konditori i Nybøl. I de faa Aar, der er gaaet siden Starten, har han forstaaet at skaffe sig en god Kundekreds, og da han har gjort sig en særlig Specialitet i Form af det lækreste Wienerbrød, er Situationen nu den, at Jørgen Petersen staar med et Konditori, der kan regnes blandt de førende. Ved Siden heraf har han en omfattende Handel med Rugbrød, som udbringes til Kunderne pr. Automobil. Men iøvrigt fremstiller han alt under Faget henhørende. Hans Personale er for Tiden paa 3 Personer.

Bageriets Bygninger er opførte af Indehaveren i 1929 og bestaar i Hovedsagen af en Etageejendom med Butik og Bageri i Stuen og Beboelse paa første Sal. Der er installeret alle moderne Bagerimaskiner, saaledes at man er parat til at optage Konkurrencen paa enhver Bov.

Jørgen Petersen er født den 20. September 1904 i Nybøl. Han har lært sit Haandværk i en af de bedste Forretninger indenfor Branchen i Sønderborg.

FR. CHRISTENSENS TEGLVÆRK NYBØL

Grundlæggeren Frederik Christensen

Andreas Christensen

Fr. Christensens Teglværk i Nybøl er grundlagt af Ejerens Bedstefader i 1844 og blev drevet sammen med Fødegaarden, „Vesterled". Begge Dele er vedblivende i Familiens Eje.

Teglværksejer Fr. Christensen

Da Faderen til den nuværende Ejer var kommen til Skelsaar og Alder, blev han, hvis Navn var Andreas Christensen, indsat som Leder af Teglværket, og senere arvede han ogsaa Gaarden. Fr. Christensen blev som Dreng oplært ved Landvæsenet, senere i 20 Aars Alderen ogsaa i Teglværksdrift for saa i 1893 at overtage hele Teglværkets Virksomhed. Han er altsaa tredie Generation i lige Linie i denne Bedrift.

Ved Overtagelsen i 1893 raadede Værket kun over en Højovn. Der produceredes aarligt 5—600,000 haandstrøgne Sten, samt ca. 100,000 Tagsten. I 1905—06 byggedes en Ringovn paa 16 Kamre à 8,500 Sten. — Produktionen er nu 1,5 Mill. Flammesten, 100,000 røde Sten — maskinstrøgne — og ca. 300,000 Stk. Drænsrør i Størrelser paa op til 6 Tommer. Tagstensfabrikationen er helt ophørt.

I Fr. Christensens Teglværk er installeret elektrisk dreven automatisk Fyreapparat ved Ringovnen, og mindre elektrisk Kraft samt en Deutz Dieselmotor paa 30—35 HK. Værket undergik forøvrigt, da Ringovnen blev bygget, en omfattende Modernisering. Det tilliggende Areal er paa ca. 8 Hektarer; paa Arealet findes baade Rødler og Blaaler i store Dybder. Arbejdsstyrken er i Sæsonen paa 18 à 20 Personer.

Fr. Christensen er født den 1. August 1870 paa Vesterled i Nybøl og har som nævnt hos sin Fader lært saavel Landvæsenet som Teglværksdrift. Christensen er Vurderingsmand ved Ansættelser af Ejendomsskyld. I 1925 overtog hans Søn Ledelsen af Landbruget paa Gaarden, og det er Meningen, at Gaard og Teglværk vedblivende skal være paa samme Hænder ogsaa i kommende Generation.

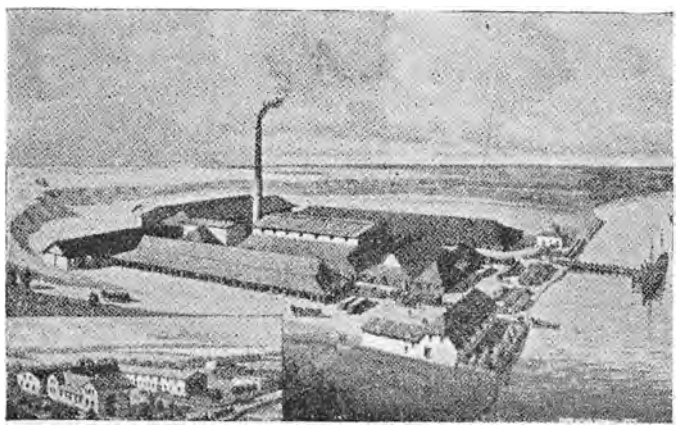

NIS GORRISSEN — NYBØL MØLLE
NYBØL

Møller Nis Gorrissen

Nybøl Mølle er af meget gammel Oprindelse. Hvornaar den er bygget i sin første Skikkelse, kan ikke fastslaas. Kun saa meget ved man, at Møllen i 1763 af Hertug Frederik solgtes til Møller Andreas Petersen, og siden den Tid har den været paa mange forskellige Indehaveres Hænder. Imidlertid kom den saa i Familien Gorrissens Eje. Den første af Familien, der drog ind paa Møllen, var Peter Henrik Jessen, som overtog den i 1823 — den 5. November. Mere end 100 Aar er forløbet; men endnu er den gamle Møllerivirksomhed i samme Slægts Eje.

Som Nybøl Mølle nu ser ud, er den opført i 1879. Det var den nuværende Indehavers Fader, Peter Henrik Gorrissen, der byggede den. Møllens Specialitet er Formaling af Korn samt Salg af Foderstoffer, og hele Foretagendet staar som en meget smuk Virksomhed, der ligger pynteligt i det skønne sønderjydske Landskab.

Møller Nis Gorrissen er født den 10. Oktober 1881 paa Nybøl Mølle og er oplært ved Faget hos sin Fader. Gorrissen er Sogneraadsformand, hvilken Post han har beklædt siden Genforeningen i 1920. Desuden er han Medlem af Bestyrelsen for Jydsk Brandforsikring for Løsøre og Distriktsforstander for samme.

KØBMAND MATHIAS CARSTENSEN VESTER SOTTRUP

I tidligere Tider var der Landsbykro i den Bygning, hvori nu Mathias Carstensens Købmandshandel findes i Vester Sottrup. Imidlertid etableredes der i Forbindelse med Kroen en Detailhandel, og begge Dele havde sine Kunder indtil Aaret 1926, da Kroen blev nedlagt og en udvidet Købmandshandel installeret i dens Sted. Forretningen indehaves nu af Mathias Carstensen, som yderligere har udvidet dens Rammer, saaledes at den nu omfatter baade Kolonialhandel, Manufakturhandel, en Isenkramafdeling og en Boghandel. Foruden Kolonialvarer føres Tobak, Vin og Cigarer, og der haves Repræsentation for Gyldendalske Boghandel. Personalet er paa 3 Personer. Hele Bygningen optages af en stor Butik med tilhørende Lagerrum og Lejlighed.

Købmand Mathias Carstensen er født den 24. Marts 1893 i Vester Sottrup. Han lærte Handelen i Sønderborg, hvorefter han fik Ansættelse i en Skibsprovianteringsforretning i Kiel. Han har gjort hele Krigen 1914—18 med og blev dekoreret med Jernkorset.

MEKANIKER PETER CHRISTENSEN
VESTER SOTTRUP

Peter Christensen startede i 1921 et Cyklereparationsværksted i Vester Sottrup. Senere udvidedes Virksomheden imidlertid til ogsaa at omfatte Reparation af Biler. Sideløbende med den øvrige Drift drives Detailsalg af Cykler, Radio, samt alle Reservedele til disse, ligesom der haves Lager af forskellige Slags Gummi. — Virksomheden har til Huse i Bygninger, der stammer fra ældre Tid. Disse er imidlertid ombygget og moderniseret i Aarenes Løb, saaledes at saavel Forretning som Værksted er fuldt ud tidssvarende. I Værkstedet er installeret nye og moderne Maskiner, der drives ved elektrisk Kraft, og man er saaledes i Stand til at udføre et hvilket som helst Arbejde indenfor Faget.

Mekaniker Peter Christensen

Foruden Indehaveren selv, der personligt leder Arbejdet, er 2 Mand fast ansatte i Forretningen.

Peter Christensen, der er født den 6. Juni 1883 i Vester Sottrup, er uddannet som Mekaniker i Staugaard. Han har endvidere arbejdet forskellige Steder i Tyskland, Italien og Rusland. Saaledes har han bl. a. været beskæftiget paa den kendte „Adler" Fabrik samt hos Seifert & Co. i Hamborg, i hvilket Firma han indtil Krigens Begyndelse arbejdede ved Fremstilling af Røntgenapparater, hvilken Fabrikation er dette Firmas Speciale.

SNEDKERMESTER ASMUS JENSEN
SNOGBÆK PR. VESTER SOTTRUP

I et lille Værksted begyndte Asmus Jensen for 4 Aar siden paa fuldstændig bar Bund en Snedkerforretning; ikke en Maskine havde han; men han satte alt ind paa at faa noget ud af Virksomheden, og Belønningen udeblev heller ikke.

Forretningen gik stadig fremad, Aar for Aar maatte Lokaliteterne udvides, og der raades i Dag over et med alle moderne Maskiner udstyret Værksted samt Tørrestue, ligesom der haves udmærket Lagerplads; men paa Grund af Forretningens stadige Vækst er Pladsforholdene trods alt for smaa, og Jensen paatænker i nær Fremtid atter at udvide.

I Virksomheden, hvor 3—4 Mand er beskæftiget, udføres alt Arbejde indenfor Møbelbranchen saavel i Serie-Arbejder som efter Tegninger. Produktionen sælges en gros, og Varerne har en god Position paa Markedet, da de i enhver Henseende er første Klasses saavel i Materiale som i Udførelse.

Asmus Jensen er født den 28. April 1909 i Dybbøl og er uddannet ved Faget i forskellige Virksomheder rundt om i Landet. Han har desuden frekventeret Teknisk Skoles Aftenkursus.

ARTHUR FEIL - KONTROLHØNSERI
SOTTRUPSKOV PR. VESTER SOTTRUP

Arthur Feils Kontrolhønseri i Sottrupskov pr. Vester Sottrup er grundlagt i Maj 1928 med en Bestand paa 300 Stk. Hønekyllinger. — Det første Hønsehus, der opførtes, var paa 171 Kvadratmeter. I 1930 byggedes et Kyllingehus paa 33 Kvadratmeter og et Hus til de ældre, d. v. s. 2-aarige Høns, paa 54 Kvadratmeter. I 1933 er opført et Rugehus paa 87 Kvadratmeter. I alle Huse er der indlagt løbende Kildevand.

Hønseriejer Arthur Feil

Hønseriet raader over syv Rugemaskiner til 600 Æg pr. Stk. Bestanden er paa 480 Høns, udelukkende hvide Italienere. I 1933 er der solgt 14,000 Kyllinger og ca. 2000 Rugeæg; alt er solgt i Omegnen, og det har været umuligt at tilfredsstille

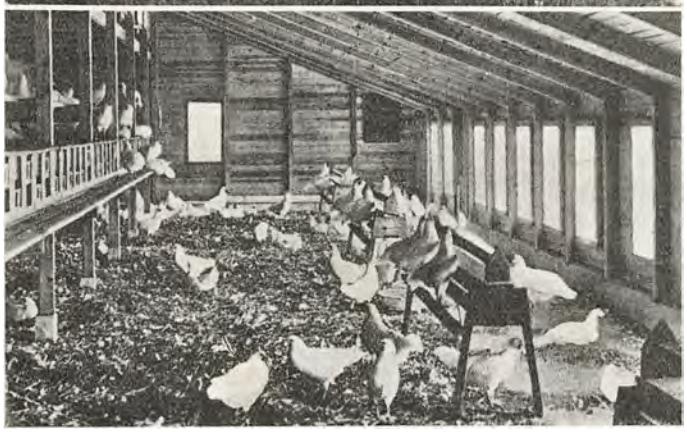

Efterspørgslen baade med Hensyn til Æg og Kyllinger. Af denne Grund er da ogsaa de hurtigt paa hinanden følgende Udvidelser etablerede.

Det maa bemærkes, at hele Hønseriet er opført af Ejeren selv, lige til Opsætningen af de 3000 Meter Indhegningstraad, som er vævet paa en af Ejeren selv opfunden Traadvævemaskine; selv Rugemaskinerne har Feil bygget selv. Det hele er saa praktisk indrettet, at det kan skilles ad i enkelte Dele og tages ud til Rensning. I Husene er bl. a. indbygget Ilderfælder, som virker tilfredsstillende.

Der hører til Hønseriet 4 Tdr. Land Jord, og hele Bedriften er Lederens Ejendom; det samme gælder Beboelseshuset. De fleste af Hønsehusene er opførte af Halm, dækket med Cement, hvilket giver et stærkt og varmt Hus. Det bør tilføjes, at Feils Kontrolhønseri hjembragte en Ærespræmie fra Kaaringsskuet i Sønderborg i 1929.

Hønseriejer Arthur Feil, der nu giver Beskæftigelse til 4 Personer, er født den 31. Oktober 1892 i Sønderborg. Han er oplært som Tømrer; men paa Grund af en Ulykke, der overgik ham, har han forladt sin Profession og etableret sig i sin nuværende Branche. Han var i Forvejen kendt med denne, idet han i 1912 arbejdede paa et Hønseri i Bayreuth i Bayern; han høstede her en Række gode Erfaringer, der nu kommer ham til Fordel. Forøvrigt har han helt fra Barndommens Dage næret en meget stor Interesse for de mindre Husdyr.

JACOB DUUS, MASKINVÆRKSTED
LYSABILD PR. SKOVBY

Maskinbygger Jacob Duus

Jacob Duus' Maskin- og Reparationsværksted i Lysabild pr. Skovby er grundlagt af Jacob Duus i 1927 som decideret Maskinværksted, der paatager sig Reparationer af alle Sorter Landbrugsmaskiner samt af Automobiler. Duus har indrettet sig store og lyse Lokaler, som byder de bedst mulige Betingelser for Ydelsen af Kvalitetsarbejde. Der er indlagt elektrisk Lys og Kraft, og der raades over Boremaskiner, Drejebænke, Fræsemaskiner og andre Maskiner af allernyeste Konstruktion.

Værkstederne er installerede i ældre Bygninger; men disse er byggede om i 1927, saaledes at hele Foretagendet fremtræder i fuldt moderne Skikkelse. Arbejdsstyrken er for Tiden paa 2 Personer.

Jacob Duus er født den 31. August 1896 og er udlært som Maskinbygger i Vollerup ved Sønderborg. Han er Veteran fra Verdenskrigen, som han deltog i gennem alle 4 Aar. Efter Krigens Slutning vendte han hjem til Vollerup, hvor han arbejdede, indtil han i 1927 etablerede sig i Lysabild.

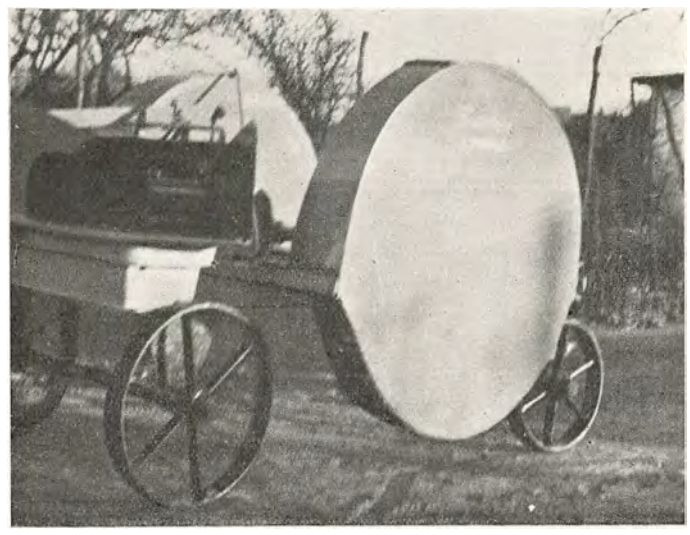

Kvashuggemaskine, fabrikeret af Duus

M. PERREGAARD
KORN- OG FODERSTOFFORRETNING SKOVBY

Grosserer M. Perregaard

Et i sin Branche meget kendt Foretagende er Firmaet M. Perregaard, Skovby. Virksomheden, som tidligere blev drevet af Skovby og Omegns Brugsforening, overtoges 1. Januar 1932 af den nuværende Indehaver, M. Perregaard.

Handelen omfatter Korn- og Foderstoffer, Kunstgødning og Brændsel, og Firmaet har direkte Import fra Hamborg og andre Steder.

Virksomheden, som for Tiden beskæftiger 8 Personer, har til Huse i lejede Lokaler. Endvidere har Firmaet et stort Lager i Sønderborg.

M. Perregaard er født d. 4. Juli 1892 i Borbjerg. Sin Uddannelse har han faaet i Korn- og Foderstofbranchen i Holstebro. Senere besøgte han den Jydske Handelshøjskole i 1 Aar og har saaledes nu arbejdet i Korn- og Foderstofbranchen i 25 Aar.

LYSABILD MASKINBYGGERI
LYSABILD PR. SKOVBY

Firmaet Lysabild Maskinbyggeri er grundlagt i Aaret 1910, men først overtaget af den nuværende Indehaver, Cilius Chr. Berg, i 1920. Denne har ladet opføre et stort Udstillingslokale, der er godt beliggende ved Korsvejen til Lysabild, ligesom han har ladet installere nye og moderne Maskiner.

Maskinbygger Cilius Chr. Berg

Forretningen beskæftiger for Tiden 2 Mand foruden Indehaveren, og Virksomheden omfatter Handel med og Reparation af Maskiner. Endvidere handles med Cykler og Cykledele, ligesom der udføres Reparationer af enhver Art af Automobiler og Motorer.

Sideløbende med den øvrige Drift drives Handel med Benzin, Olie og Gummi. C. Berg har desuden udtaget Patent (Nr. 34375) paa en selvkonstrueret Roeoptager, der sælges under Navnet „Lysabild", og som fremstilles i saavel enkelt som dobbelt Model. Som et godt Bevis paa, hvor kendt disse Roeoptagere er, kan det nævnes, at de er eksporteret til saavel Tyskland som Norge og Sverige. Endelig kan det nævnes, at der fremstilles og forhandles elektriske Slibeapparater.

Cilius Chr. Berg er født den 8. Oktober 1887 i Hove ved Lemvig og er uddannet som Maskinbygger hos sin Fader. I 3½ Aar har han arbejdet hos Jens Nielsen i V. Aaby som Drejer. Han har frekventeret Teknisk Skole i Aarhus.

H. E. ELLEY
INSTALLATIONSFORRETNING AUGUSTENBORG

Installationsforretningen, Stavensbølsgade 11 i Augustenborg, er startet den 15. September 1933 paa Foranledning af Firmaet G. A. Lausen i Sønderborg, hvor Forretningens Indehaver, H. E. Elley, har lært og senere har arbejdet som Elektriker. Sønderborg-Firmaet har sat Varelager og Montering ind; men Forretningen drives i Elleys Navn og paa hans Ansvar overfor hans Læremester. Det er saaledes udelukkende i Tillid til Elleys Dygtighed og Paalidelighed, at han nu, trods sin unge Alder, kan siges at være etableret som selvstændig Mester. Imidlertid har han gaaet i en god Skole i Moderfirmaet og har under sit Arbejde for dette været med til at udføre ret store Installa-

tioner; der kan nævnes Installationen i Margarinefabriken „Bona" i Sønderborg og i Kinopalæet i samme By. Han er gennem disse Arbejder og paa anden Maade blevet kendt med alle Grene af Faget og paatager sig nu saavel Installationer som enhver forefaldende Reparation. Dette gælder ogsaa for Radioapparaters Vedkommende. Hvad Radioen angaar, beskæftiger Elley sig navnlig med Ommontering af Apparater samt med Reparation og Opladning af Akkumulatorer.

Endelig bør nævnes, at der i Installationsforretningen er Udsalg af elektriske Artikler og Radio. Forret-

ningen er ret beskeden endnu af Størrelse; men Lageret er righoldigt og byder paa et nydeligt Udvalg af moderne og praktiske Artikler i Branchen. Der er allerede en hel god Kundekreds.

Installatør Hans Ernst Elley er født den 28. November 1911 i Neumünster og er uddannet som Elektriker. Teoretisk Uddannelse har han faaet paa Teknisk Skole i Sønderborg og skal nu tage Installatør-Eksamen. — Skønt Elley er født i Tyskland, var han saa afgjort paa dansk Side ved Genforeningen og føler sig i enhver Henseende som Dansk.

INSTALLATØR A. PALLESEN
AUGUSTENBORG

Grunden til, at den kun 22-aarige Axel Pallesen i 1927 startede sin Forretning saa at sige med 2 tomme Lommer var, at han, der havde udført en Del Arbejde for sit Firma i Augustenborg og Oplandet, var blevet klar over Mulighederne der paa Egnen. Han greb Chancen, og det viste sig, at han ikke havde regnet galt.

Installator A. Pallesen

Den under de mest beskedne Forhold startede Forretning vandt efterhaanden en god Position og i 1933 kunde Pallesen flytte til sin nuværende store Forretning paa Byens Hovedgade, hvor der forefindes et righoldigt Varelager.

Firmaet har beskæftiget op til 15 Mand, dog er Arbejdsstyrken variabel, eftersom Arbejdet kræver det.

Pallesen, der er autoriseret under S.A.A.E., foretager al Installation af Lys, Kraft og Varme og har Udsalg af elektriske Artikler og Radio. Han har sikret sig en Trediedel af alt Installationsarbejde paa Als. Af større Arbejder kan nævnes: Omforandringen fra Jævn- til Vekselstrøm i Augustenborg — et lignende Stykke Arbejde har Pallesen i Aar faaet overdraget af Byen Nordborg —, Montering af alle Belysningslegemer paa det nye Sindssygehospital og den nye Skole.

Installatør Axel Pallesen, der er født den 18. Febr. 1905 i Løvskal, Viborg Amt, har faaet en grundig Uddannelse som Installatør hos Berthelsen i Randers. Derefter arbejdede han bl. a. for A/S Ryham, Sønderborg. I 1½ Aar har han bestyret dette Firmas Filial i Guderup.

Pallesen er Medlem af Byraadet og Formand for Radioklubben.

AVNBØL MØLLE

Avnbøl Mølle pr. Avnbøl er opført i 1876 af Møller Regelsen. I 1898 købtes den af Møller N. Madsen, som vedblivende er dens Ejer.

Avnbøl Mølle er en stor og smuk hollandsk Mølle, der som Hjælpekraft har en 35 HK. Motor. Der er installeret 4 Kværne og 2 Valseværker samt Sigteri og Sigterimaskiner. Siden Overtagelsen i 1898 er der foretaget store Udvidelser med Hensyn til Lagerplads. Der drives blandet Mølleri med Fabrikation af Grutning samt Fremstilling af Mel og Gryn, ligesom der ogsaa

handles med Korn og Foderstoffer. Endvidere er Avnbøl Mølles Hønsefoder en stor Artikel.

Til Møllen hører 4 Tdr. Land Jord, idet Madsen i 1911 købte et lille Landsted og lagde Tilliggendet ind under sin hidtidige Virksomhed. Hans Personale er for Tiden paa 2 Mand, og selv gaar han daglig i Arbejdets Ledelse.

Møller N. Madsen er født den 3. Oktober 1871 i Bovrup og har lært Mølleriet i Skelde Mølle. 1. Oktober 1895 overtog han Sandbjerg Vand- og Vindmølle i Forpagtning, som han drev, indtil han overtog Møllen i Avnbøl.

N. Madsen er en kendt og anset Mand paa sin Egn. I 16 Aar var han stedfortrædende Kommuneforstander, i 10 Aar Medlem af Menighedsraadet, i 12 Aar

Medlem af Skolekommissionen og i 4 Aar Medlem af Sogneraadet samt fra 1902—14 Næstformand for Møllerlauget i Sønderborg Amt. Han er Næstformand for Andelskassen. Desuden er han Kommunalrevisor.

Ullerup Mølle ejes ogsaa af N. Madsen.

P. CHRISTENSEN — BAGERI
AVNBØL

Bagermester P. Christensen

P. Christensens Bageri i Avnbøl er grundlagt i 1870. — Den nuværende Indehavers Fader, Hans Christensen, overtog det i 1898 og afstod det til sin Søn i 1920. P. Christensen har i de senere Aar udvidet Bageriet.

Forretningen, der foruden Indehaveren beskæftiger 1 Svend, handler med blandede Landbageriprodukter, Rugbrød, Franskbrød m. m. samt alt, hvad der hører ind under Konditori. Kundekredsen er meget stor og gammel. — Bagermester Christensen er født den 15. Maj 1894 i Blans ved Avnbøl og uddannet hos sin Fader og andre Steder, bl. a. i Tyskland. Han har

i 4 Aar været med i Krigen, deraf 2 Aar som Fange i England. Han er Kasserer i den lokale Haandværkerforening.

HANS CHRISTIANSEN
SNEDKERMESTER — RAGEBØL

Hans Christiansen grundlagde sit Firma 1918 i Ragebøl som almindeligt Møbelsnedkeri. Her fremstillede han kun Møbler en detail efter Tegninger. Allerede 1924 kunde han installere sig i egne Lokaler, og samtidig anskaffede han nye, moderne Maskiner.

Aar efter Aar gik det fremad, og i 1926—27 maatte han atter udvide sit Værksted. I Tidens Løb har Christiansen kompletteret Maskinerne, eftersom Produktionen steg, og i Dag raader Firmaet over fint udstyrede, centralopvarmede Værksteder og Lager. Op til 8 Mand er beskæftigede med Fremstilling af Møbler, som sælges en gros. Man har saaledes monteret Hotel & Pension „Gotha" i København samt Café Kock i Sønderborg. En Specialitet er de under Patent Nr. 44356 beskyttede Bærearme.

En anden og ikke den mindste Gren af Virksomheden er Fremstilling og Restaurering af antike Møbler. Paa dette Omraade har man opnaaet særdeles fine Resultater.

Møbelfabrikant Hans Christiansen er født d. 3. Juli 1891. Han er udlært som Møbel- og Bygningssnedker. I 5 Aar har han haft Arbejde i Tyskland, Frankrig, Østrig og Schweiz. Foruden at have deltaget i et Kursus paa Teknologisk Institut har han besøgt Teknikum i Hamborg i et Semester og ligeledes været et Semester paa Vallekilde Højskole.

Hans Christiansen er Medlem af Bygningskommissionen og har i de sidste 10 Aar været Medlem af Kommissionen til Bedømmelse af Svendeprøver i Sønderborg Amt.

H. WILLESEN — TØMMERHANDEL
HØRUPHAV PR. KIRKEHØRUP

Købmand H. Willesen

H. Willesens Købmandshandel i Høruphav pr. Kirkehørup er grundlagt i 1875 af I. J. Eskesen. I 1893 overtoges Firmaet af Willesen, som vedblivende er dets Indehaver. Han driver Forretningen som Købmandshandel og Trælasthandel og har i Forbindelse med sidstnævnte Afdeling i 1908 oprettet et Savskæreri. Raamaterialet til Savskæreriets Produktion aftages fra Skovene paa Als, idet der navnlig fabrikeres Bøgestaver til Smørdritler. I det hele taget er Trælasthandelen og Savskæreriet nu Willesens bedste Aktiver. Ialt beskæftiges i hans Virksomhed omkring 35 Mand.

Trælasthandelen driver egen Importforretning. Der importeres betydelige Mængder af Træ fra Sverige og Finland. Træet losses ved egen Anløbsbro.

I Aarenes Løb har Willesen oparbejdet Forretningen til et ret betydeligt Omfang. De opførte Bygninger dækker over et Areal paa 6000 Kvadratmeter, og i sin Branche — Trælasthandel og Byggematerialer — fremtræder Etablissementet som det største ved Landstationerne paa Als.

Købmand H. Willesen er født den 13. December 1869 i Høruphav. Han blev i Sønderborg uddannet i Trælastbranchen og virkede efter endt Læretid som Handelsbetjent i forskellige tyske Byer. Efter endt Militærtjeneste etablerede han sig den 1. November 1893 i sin Fødeby.

VIGGO PETERSEN
KORN-, FODERSTOF- OG KUNSTGØDNINGSFORRETNING, NDR. TANDSLET

Købmand Viggo Petersen grundlagde sin Korn- og Foderstofhandel i 1910 i Majbøl Mølle. I 1912 forpagtede han desuden den Forretningsejendom i Neder Tandslet, hvori han vedblivende har Lokaler, og som i 1920 erhvervedes som Ejendom. Herfra drives nu hele Virksomheden, og der handles med blandet Kolonial samt Korn, Foderstoffer og Kunstgødning.

Købmand Viggo Petersen

Viggo Petersens Forretning har et kendt og anset Navn paa Egnen. Der er i Neder Tandslet foretaget forskellige Udvidelser i Aarenes Løb. I 1927 byggedes nogle større Pakhuse, og i 1930 ombyggedes selve Forretningslokalet. Omsætningen er nu saa stor, at der til daglig er Beskæftigelse til 10 Personer.

Købmand Viggo Petersen er født d. 11. Januar 1888 i Adserballe. I Aarene 1902—04 lærte han Korn- og Foderstof- samt Kolonialhandel hos Firma Johannes Jacobsen i Guderup. I 1904—06 var han ansat hos J. P. Topp i Aabenraa, hvor han satte sig ind i Handelen med Bygningsmaterialer og i Kontorarbejde, derefter har han besøgt det 1-aarige Kursus paa den jydske Handelshøjskole i Aarhus.

SNEDKERMESTER E. JØRGENSEN
ADSERBALLE

Snedkermester E. Jørgensen i Adserballe paa Als grundlagde oprindelig sin Virksomhed i 1927 i Notmark, hvor han begyndte som Bygningssnedker. I 1928 optog han Fremstilling af den bekendte Rammevæv „Als" til Hjemmevævning, som blev mønsterbeskyttet i 1929. I 1930 købte han sin nuværende Ejendom i Adserballe og indrettede her et moderne Snedkerværksted, som udelukkende fremstiller den omtalte Rammevæv, der sælges saavel direkte til Forbrugere som til Forhandlere. Den er bl. a. leveret til Danebod Højskole, Fynshav, Ollerup Højskole ved Svendborg, Rødding Højskole, Kerteminde Højskole, Askov og mange andre Højskoler, ligesom mindre Partier er eksporteret til Tyskland og Finland. Ialt beskæftiger Virksomheden 3—4 Mand.

Snedkermester E. Jorgensen

E. Jørgensen er født den 6. April 1904 i Birket paa Lolland og uddannet som Møbel- og Bygningssnedker, ligesom han flere Gange har deltaget i Kursus paa Teknologisk Institut i København og paa Danebod Højskole.

A A B E N R A A

Raadhuset.

Sydhavnen.

AABENRAA har sit Navn af en forsvunden Landsby Opnar og Aaen (nu Mølleaaen), ved hvis Udløb Byen ligger.

Navnet skreves 1335 — *Opnaraa,* i Tidens Løb omdannedes det til *Oppenraa,* Aabenraa og i plattyske Former Openra, Apenra, der saa i det 16. Aarhundrede blev til Apenrade, hvilken Form imidlertid aldrig har haft Hjemstavnsret i den i Byen talte danske Dialekt, i hvilken Byen den Dag i Dag hedder „Affenraa". Byen er antagelig opstaaet som Fiskerleje og synes at være blevet Købstad paa Valdemar Sejers Tid.

Dens Byret, der er nedskrevet paa Pergament 1335, siges at indeholde Byens Vedtægter, saaledes som de var paa Kong Valdemars Tid.

Byen har lidt meget under Ildebrande, ligesom den har været hærget af Pest, bl. a. 1629. Handel og Haandværk har tidligere spillet en ringe Rolle i Aabenraa. Byens Opland var for lille, Adgangen til Lands var daarlig. Desuden led Byen under Konkurrencen fra Nabobyerne Haderslev og især Flensborg.

Tinghuset.

Aabenraa Fjord er i Modsætning til de fleste andre østjydske Fjorde bred og dyb. Der findes 3 Havneanlæg: Nordhavn og Sydhavn, der tilsammen betegnes Gammelhavn, og den nye Havn.

Nordhavnen er den ældste — anlagt i 1609, men gentagne Gange udvidet.

Sydhavnen er bygget 1897—99 og den nye Havn i 1925.

Hele Havnen — saavel den gamle som den nye Havn — har Jernbanespor, elektrisk Lys og Vandledninger. Flere af Byens førende Virksomheder er beliggende ved Havnen, saaledes Ceres Kornpakhuse, Voetmanns Trælager, Sønderjydsk Co.s Blodfoder- & Sodafabriker, endvidere Det forenede Dampskibsselskabs Pakhus, Kulhandlerselskabets, Aabenraa Kulkompagni og Prima's Kullagre, samt Aabenraa Andelssvineslagteri og Sønderjyllands Højspændingsværk.

Byens Indbyggerantal er ca. 8900.

Amtshuset.

Ramsherred

AABENRAA ANDELS-SVINESLAGTERI

Det første Andelsslagteri i Sønderjylland var Aabenraa Andels-Svineslagteri. Det blev stiftet den 31. Januar 1922 og begyndte sin Virksomhed den 1. December samme Aar under Ledelse af Direktør H. Johansen.

I Begyndelsen havde Slagteriet til Huse i beskedne Lokaler i Fiskergade. Efter en meget hurtig Udvikling paabegyndtes i 1925 Bygningen af et nyt og moderne Svineslagteri og samtidig, i Forbindelse med Svineslagteriet, blev Aabenraa offentlige Slagtehus bygget.

Slagteriet har været i stadig Udvikling og dets Produkter nyder stor Anseelse i Forbrugerkredse.

DANSK NELLIKEKULTUR
CHR. JACOBSEN

Gartner Chr. Jacobsen etablerede sig den 5. August 1893 som almindelig Handelsgartner i Aabenraa. Han sikrede sig et Areal paa 7 Tdr. Land og lod straks opføre 2 smaa Drivhuse. Efter et Par Aars Forløb gjorde Chr. Jacobsen Forsøg paa at specialisere sig med Agurker og Chrysanthemer, men opgav det igen, da han efterhaanden var kommet mere og mere ind paa Dyrkning af Nelliker.

Omkring Aaret 1906 var Gartner Jacobsen saa at sige helt gaaet over til Nellikekulturen. Gennem mange og interessante Forsøg har han selv konstrueret sine nuværende Drivhuse. Disse er indrettede paa en særlig Maade afvigende fra alle andre Drivhuse. Bl. a. maa det nævnes, at Taget er omtrent fladt, hvorved opnaas baade mere Lys og mere Plads. Det næsten vandrette Tag skyldes dog ogsaa en Del Terrænets særlige Form paa dette Sted; men det ser ud til, at flere og flere Gartnerier kommer ind paa at efterligne Jacobsens Drivhuse. De maa altsaa formentlig være særlig fordelagtige i Brug.

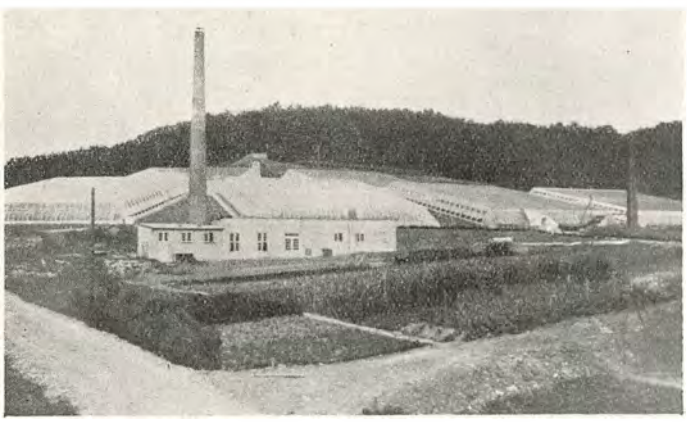

I Aarenes Løb er Nellikegartneriet i Aabenraa ustandseligt blevet udvidet. Den sidste Udvidelse er gennemført i 1933. Udvidelserne gaar Side om Side med vedvarende Forædlingsforsøg, og det kan konstateres, at det er ganske særligt fornemme Kvaliteter, man paa Dansk Nellikekultur er naaet til for denne Blomst' Vedkommende. Specielt kan fremhæves „Dronning Alexandrine", en smuk og fyldig højrød Nellike, „Funkis", der er gul, og „Aristokrat", en broncefarvet Nellike. Drivhusene er nu saa omfattende, at de efter den sidst foretagne Udvidelse breder sig over et Areal paa ialt 2 Tdr. Land.

Nellikekulturens Produktion sælges i Danmark, Sverrig, Norge, Tyskland, Holland og Belgien. Transporten af Varerne foregaar for Størstedelens Vedkommende pr. Flyvemaskine. Salget er paa omkring 800,000 Stk. Nelliker pr. Aar; men denne store Omsætning er kun naaet paa Basis af Varens Kvalitet.

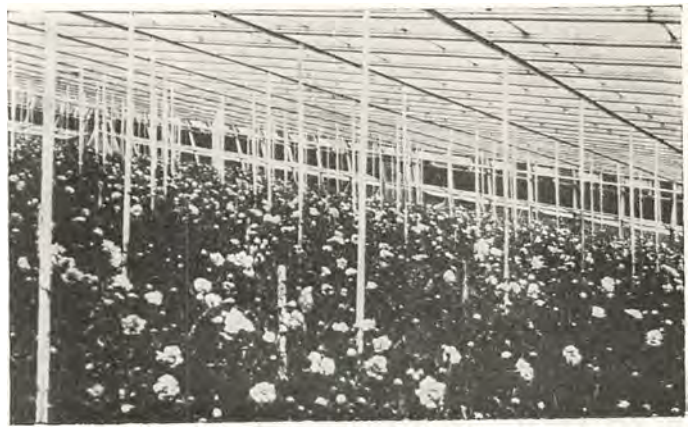

Foruden Nelliker dyrkes Juleroser, der fremelskes hvert Aar ind under Jul, og som, naar Højtiden nærmer sig, forsendes over hele Landet til Gartnere, der lader dem gaa videre i Detailsalg. Restoplaget sælges som afskaarne Blomster til Jul.

Nellikegartner Christian Jacobsen, der nu er Arbejdsgiver for et Personale paa ca. 20 Mand, er født den 8. April 1867 i Aabenraa. Sin Uddannelse som Gartner har han faaet paa Als og senere i København, Tyskland og England. Han opholdt sig flere Aar i Udlandet. Da Jacobsen er etableret i Aabenraa i 1893, har han altsaa i 1933 kunnet fejre sit 40 Aars Jubilæum som Handelsgartner.

AABENRAA EDDIKE- OG SENNEPSFABRIK

Ved Genforeningen fandtes der ikke nogen Eddikefabrik i Sønderjylland, og dette var Grunden til, at Hans Stehr købte et ældre Hvidtølsbryggeri i Aabenraa med den Hensigt her at opføre en Eddikefabrik.

Den 1. Maj 1920 stod Fabriken færdig. Den har siden da maattet udvides betydeligt og er nu udstyret med de mest moderne Indretninger til Fremstilling af Gæringseddike og Sennep.

Hans Stehr, der stammer fra Tønder, hvor han lærte Gæringsfaget, tog efter endt Læretid sydpaa. Efter at have været beskæftiget i forskellige Bryggerier, Brænderier og Eddikefabriker, kom han i 1913 til Berlin. Her fik han et grundigt Kendskab til alt vedrørende

Gæringsfaget. Derefter overtog Stehr Ledelsen af en større Bryggeri- og Brænderivirksomhed i Bayern. I denne Stilling forblev han, indtil han i 1919 kom til Aabenraa, hvor han Aaret efter grundlagde sin egen Virksomhed.

MARCUSSEN & SØN ORGELBYGGERI

Danmarks ældste Orgelbyggeri, Firmaet Marcussen & Søn i Aabenraa, fejrede i 1931 sit 125 Aars Jubilæum. Firmaets Historie er meget interessant. Paa Grund af Beliggenheden ved vor sydlige Grænse har det to Gange været nødt til at skifte „Nationalitet", første Gang i 1864, anden Gang i 1920. Verdenskrigens skæbnesvangre Begivenheder satte ogsaa deres Spor indenfor Firmaets Mure. Saa meget desto stærkere vidner det om Livskraften i Marcussen & Søns gamle og hæderlige Forretning, naar den ikke alene har formaaet at ride alle svære Storme af, men allerede ogsaa har formaaet efter de sidste store Omvæltninger at arbejde sig saa stærkt frem paany, at det nu staar som et førende Orgelbyggeri her i Landet.

Firmaets Grundlægger, Jørgen Marcussen, fødtes den 10. Maj 1781 i Snogebæk. Efter sin Konfirmation kom han i Snedkerlære, og saa snart Læretiden var til Ende, blev han Svend hos Orgelbygger Oppenhagen i Rudkøbing. Et Par Aarstid senere giftede han sig og bosatte sig i Sottrup. I 1806 byggede han her sit første Orgel, et Positiv med seks Stemmer; det blev solgt til Seminariet i Tønder. Og faa Aar efter blev det ham betroet at restaurere det gamle Orgel i Sct. Marie Kirke i Haderslev.

I 1811 fik Marcussen Koncession i Orgelbyggerfaget, givet ham af Kong Frederik den Sjette. Sit første større Orgel fuldendte han i 1819; det byggedes til Kirken i Siseby. Ved denne Lejlighed anvendte han for første Gang den af ham selv opfundne „Kassebælg", som ved sin særlige Konstruktion muliggjorde en langt jævnere Vindtilførsel end ved de tidligere benyttede Foldebælge. Denne Opfindelse, der senere gik sin Sejersgang over hele Europa, skal Marcussen have gjort ved at reparere en Syæske for sin Kone, idet han da lagde Mærke til Luftens Modstand, naar han satte den indvendige Del inden i den udvendige.

I 1825 optog Marcussen den unge Andreas Reuter, en Søn af Præsten i Havetoft, som Kompagnon, og Firmaet fik Navnet Marcussen & Reuter. Reuter var en fremragende Begavelse, hos hvem Flid og Nøjagtighed var forbundet med en dybtgaaende Indsigt paa det teoretiske Omraade. Han døde i 1847, men havde forinden sin Død erhvervet sig europæisk Berømmelse som Orgelbygger.

I 1830 flyttedes Orgelbyggeriet fra Sottrup til Aabenraa, og her har det vedblivende sit Hjemsted. Af de talrige Orgler, der udgik fra Marcussen & Reuters Værksteder, fortjener at nævnes Nybygningerne til Nikolajkirken og Helligaandskirken i Kiel, Domkirken i Slesvig og Christiansborg Slotskirke i København. Desuden ombyggedes bl. a. Orglerne i Roskilde Domkirke og i Vor Frue Kirke i København. Efter Bygningen af Orglet til Slotskirken fik Firmaet Udnævnelse som Kgl. danske Hof-Orgelbyggere. Det maa tilføjes, at det samme Orgel gør udmærket Fyldest den Dag i Dag. Reuter var forøvrigt Opfinder af den saakaldte Stemmeslidse, der nu anvendes ved Orgelfabrikation hele Verden over.

Efter Reuters Død traadte Marcussens Søn, Jørgen Andreas Marcussen, født 1816, ind i Firmaet, som nu fik Navnet Marcussen & Søn. I 1860 døde Grundlæggeren, og Svigersønnen, Kornemann, blev midlertidig Kompagnon, indtil Hartvig Alexander Marcussen, tredie Generation, var vokset til og kunde tage Arbejdet op i Samklang med sin Fader. Mange og store Orgler har dette Firma bygget i Tidernes Løb, efter 1864 indtil 1920 naturligvis hovedsageligt i Tyskland. Af bemærkelsesværdige Arbejder til Danmark kan nævnes Orglerne til Sct. Knuds Kirke i Odense, Mariekirken og Sct. Olai Kirke i Helsingør. I Sverige nævner man med Glæde Orglerne i Domkirkerne i Gøteborg og Lund. Forretningen i Aabenraa voksede sig større og større. I 1859 byggedes en 3-Etages Værkstedsbygning, der staar endnu.

Da Hartvig Alexander Marcussen døde i 1897, overgik Ledelsen af Orgelbyggeriet til hans Slægtning, Jørgen Marcussens Datters Sønnesøn, Johannes Lassen Zachariassen, en betydelig Kapacitet indenfor den mere moderne Retning. Zachariassen var født den 27. August 1864 i Løjt-Kirkeby. I 1902 købte han Firmaet af Marcussens Arvinger og tog fat paa at indføre moderne Driftsformer; f. Eks. lod han installere Dampmaskine og selvstændigt Elektricitetsværk. I hans Tid indgik der Bestillinger fra de fjerneste Egne af Kloden, fra Ostindien, Sydafrika og Sydamerika. Zachariassen døde den 24. Februar 1922. Han havde maattet se Verdenskrigen slaa i Stykker næsten alt, hvad han havde bygget op. Hans Søn, den kun 22-aarige Sybrand Zachariassen, maatte under vanskelige Forhold tage Arven op efter Faderen. Sybrand Zachariassen er født den 18. Juli 1900. Han kom i 1917 i Lære hos sin Fader, men blev Aaret efter indkaldt til Krigstjeneste. Det lykkedes ham derfor først efter Fredsslutningen at faa fuldendt sin Uddannelse. Hans første selvstændige Arbejde var et Orgel til katolsk-apostolsk Kirke i København. Senere fik han overdraget Ombygningen

af Orglet i Holmens Kirke, og fra nu af begyndte Firma Marcussen & Søn i stadig voksende Grad at genvinde det tabte Fodfæste heri Landet. Et af sine største Resultater har Zachariassen den Yngre naaet ved Bygningen af det store Koncertorgel til Nikolaj Kirkesal i København, et teknisk og musikalsk Mesterværk. I Flensborg har Sybrand Zachariassen og hans unge Medhjælper, Poul Gerh. Andersen, bygget et Koncertorgel paa 60 Stemmer. Om dette siger Domorganist Liesche i Bremen, at det er „det skønneste Koncertorgel i hele Tyskland". Med fremragende Dygtighed fører Ledelsen af det gamle Firma dets tidligere saa sejrombruste Fane frem til nye Sejre, dansk Arbejde til Hæder og Berømmelse.

Orgelværkstederne i Aabenraa er delte i forskellige Afdelinger. Der er et Maskinværksted, et Snedkerværksted, et Monteringsværksted, et Pibeværksted, et Intonationsværksted og en Orgelsal. I Maskinværkstedet findes alle nyere Træbearbejdningsmaskiner. Der er ogsaa et Trælager, som er indrettet med Tørrestue, saaledes at Træet, der bruges til Orglerne, og som først er lufttørret gennem flere Aar, opbevares i en Temperatur af 35 Graders Celsius i længere Tid, før det bruges. Paa Snedkerværkstedet laves Vindlaase, Bælge, Træpiper, Facader, Kanaler, Svellekasser o.s.v. I Monteringsværkstedet fabrikeres og indsættes Ventiler og Membraner samt andre Mekanikdele, ligesom der her forarbejdes Spilleborde og Kobbelapparater. I Orgelsalen er der 9 Meter til Loftet og en Gulvflade paa 100 Kvadratmeter. Her opbygges de færdige Orgler — og skilles ad igen til Forsendelse. I Pibeværkstedet laves Metalpiberne; de fødes gennem en Sammensmeltning af Tin og Bly i varierende Forhold; de støbes i Metalplader, der bliver høvlede og tromlede, og skæres derefter til de angivne Størrelser. Senere bliver Intonationsarbejdet fuldført, og man vil forstaa, at det er et højtideligt Øjeblik, naar en Orgelbygger har lagt sidste Haand paa et saadant Kæmpeværk — og skal prøve, om det svarer til hans Forventninger.

J. P. JACOBSEN
FARVERI OG KEM. TØJRENSNING

Farverieier Th. Jacobsen

En af de ansete, gamle Forretninger i Aabenraa, der forlængst er blevet førende paa sit Omraade, hvad angaar Kundekredsens Størrelse i saavel By som paa Land, er J. P. Jacobsens Farveri og kem. Tøjrensning, som har til Huse i Ramsherred 47.

J. P. Jacobsen grundlagde Forretningen i 1868, og selv om det i Begyndelsen kneb med at faa indarbejdet en saa speciel Forretning, lykkedes det ham alligevel efterhaanden at erhverve en ret anselig Kundekreds, og medens Forretningen til at begynde med kun havde givet sig af med Farvning, var Omsætningen efterhaanden blevet saa stor, at man en skønne Dag ogsaa kunde efterkomme Kravet om at faa oprettet en Afdeling for kemisk Tøjrensning. I 1907 udvidedes Virksomheden, som har til Huse i rummelige og praktiske Lokaler, hvor alt er moderne indrettet med de nyeste Maskiner paa Branchens Omraade. Ialt er der gennemsnitlig Aaret rundt beskæftiget 5 Mand i Forretningen.

Den nuværende Indehaver, J. P. Jacobsens Søn, Th. Jacobsen, er født den 18. Oktober 1872 i Aabenraa og uddannet i Faget i sin Fødeby, hvorefter han har arbejdet i flere store Byer i Tyskland. Han er bl. a. Formand for Aabenraa Haandværkerforening.

Nu begynder allerede tredie Generation at rykke frem i Forretningen, idet en Søn af Th. Jacobsen, J. F. Jacobsen, leder den daglige Drift.

FREDENSHØJ TEGLVÆRK

Fredenshøj Teglværk i Aabenraa er grundlagt ca. 1904. Det blev bygget af „Bergedorfer Maschinenfabrik", Bergedorf ved Hamborg. Teglværket har haft forskellige Ejere. I 1931 købtes Teglværket af den nuværende Ejer, Ingeniør C. E. Föste, hvis Forgænger var Teglværksejer C. Dethlefsen i Højer.

Fredenshøj Teglværk er fuldt moderne indrettet. Ovnen er en Ringovn paa 18 Kamre à 10,000 Stk. Sten. Der er indlagt elektrisk Drivkraft, og under Föstes Ledelse er hele Værket nymonteret med alt, hvad Maskiner og øvrige Driftsapparater angaar. Jordtilliggendet er paa ca. 10 Tønder Land, som er velforsynet med

Fredenshøj Teglværk

Blaaler og Rødler. Som Specialitet fremstilles Facadesten af alle Slags og desuden Bagmursten samt Drænsrør fra 2—6 Tommers Diameter. Den aarlige Kapacitet er 3 à 3½ Million Stk. Teglvarer.

Teglværksejer, Ingeniør Carl Emil Föste er født den 5. April 1907 paa Grængegaardens Teglværk paa Lolland. Föste har gennemgaaet en grundig saavel teknisk som merkantil Uddannelse og stammer forøvrigt fra en mange Generationer gammel Teglbrænderslægt. Selv har Föste haft Ansættelse i sin Branche forskellige Steder, inden han overtog sin nuværende Virksomhed.

„PRIMA" KULIMPORT & SKIBSFART A/S

Paa en Tur rundt ved Aabenraa Havn er A/S „Prima"s Bygninger og store Kulplads et af de Firmaer, man først bemærker. Det er grundlagt i 1919 som G. m. b. H. med Niels N. Rossen som Leder og med en Kapital paa 20,000 Mark. Ved Genforeningen blev Firmaet omdannet til Aktieselskab med en Aktiekapital paa 20,000 Kroner. Denne udvidedes dog allerede i 1923 til 100,000 Kroner. I 1926 afløstes Rossen som Direktør af P. Helmer, under hvis Ledelse Firmaet er gaaet betydeligt frem, saaledes at det nu beskæftiger 12 Personer. Forretningen importerer Kul, Koks og Briketter og forhandler Brænde. — Til at begynde med laa Firmaet paa Gasværksvej, hvor man havde en lille Kulplads, og hvortil Kullene blev kørt fra Damperen. Denne Plads udvidedes i 1923. 1924 fik

Direktør P. Helmer

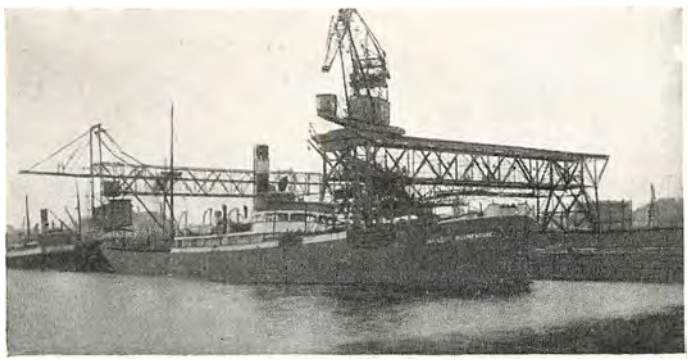

man Plads ved den gamle Havn. Da den nye Havn var færdig, flyttede man dog hertil, opførte nye Bygninger og en Kran og raader nu her over 5200 Kvadratmeter Plads.

Direktør P. Helmer er født den 31. Marts 1869 i Sønderborg. Han er uddannet i Kiel som Købmand og arbejdede derefter i en Aarrække i Hamborg, Berlin og Leipzig, indtil han i 1895 etablerede sig som Manufakturhandler i Sønderborg. Fra 1903—21 var han Direktør for Sønderborg Bank. Endvidere har han været Formand for Handelsforeningen i Sønderborg fra 1901—19 og Medlem af Sønderborg Byraad fra 1903—06.

Bestyrelsens Formand er Landsretssagfører O. Hammerich, Aabenraa.

„CERES"
KORN- OG FODERSTOFFORRETNING AKTIESELSKAB

Den 30. April 1908 stiftede en Kreds af sønderjyske Købmænd og Møllere Aktieselskabet „Ceres", Korn- og Foderstofforretning, nu et af Sønderjyllands største Firmaer i sin Branche.

Selskabets Formand er Møller Hans Jacobsen, Røde Kro. De øvrige Bestyrelsesmedlemmer er Købmand Hans Tiedemann, Røde Kro og Købmand Emil Th. Kjær, Aabenraa. Disse 3 Herrer samt den ene af Direk-

Direktør F. N. Have

Direktør Math. Mortensen

tørerne, F. N. Have, fejrede den 30. April 1933 deres 25-Aars Jubilæum sammen med Firmaet. I 1910 indtraadte i Ledelsen Direktør Math. Mortensen, og efter Genforeningen indtraadte Rentier H. J. Jacobsen, Røde Kro, i Direktionen. Selskabets Hovedsæde findes i Aabenraa.

„Ceres" begyndte sin Virksomhed med en Aktiekapital paa 50,000 Mark. Denne Kapital er i Tidens Løb, bl. a. ved Udstedelsen af Friaktier, udvidet til 200,000 Kr. Den indbetalte Aktiekapital incl. Reserverne udgør nu ca. 310,000 Kr. Det aarlige Udbytte har foruden Friaktier i Gennemsnit været ca. 7,5 pCt., og „Ceres" staar i Dag som et særdeles velanset Firma. Der drives en god Importforretning med en stabil og god Kundekreds.

Siden 1. Oktober 1926 har Firmaet haft Lokaler i Nordslesvigsk Banks Bygning, foruden at det naturligvis ejer flere Pakhuse og Lagerbygninger. Man begyndte i sin Tid med et lille Pakhus ved Havnen; men allerede 2 Aar efter Starten toges der fat

paa Opførelsen af et moderne Silopakhus med Losseelevator og automatisk Vægt, det første i sin Art i Sønderjylland. I 1919 byggedes et Pakhus for Foderkager, og i dette blev der nogle Aar senere anlagt et Foderblandingsanlæg. I 1926 byggedes endnu et Pakhus, som i 1929 underkastedes en Udvidelse.

Firmaets Import foregaar hovedsageligt direkte med Skibe fra La Plata, Nordamerika og Sortehavet. I Aabenraa har Forretningen i de Aar, der er gaaet, skaffet Arbejde til mange Mennesker.

Direktør F. N. Have er født i 1881 og er uddannet hos Firmaerne J. W. Speth og F. C. Sievers jun. i Haderslev samt i Randers Korn- og Foderstofforretning. 1903—08 var han Bestyrer af Sievers jun.s Filial i Aabenraa og var derefter med til at starte „Ceres".

Direktør Math. Mortensen er født i 1888 og har lært Handelen hos A/S Erichsen & Christensen i Esbjerg; senere havde han Ansættelse hos Chr. Sieck i Eckernførde.

DANSK MASKINOPLAG A/S

Jørgen M. Hansen grundlagde sit Firma i Aabenraa i 1909. Forretningen baseredes paa Salg af Landbrugsmaskiner, og paa denne Basis eksisterer den vedblivende. Der haves Ene-Import af Simplex Høstmaskiner, og Forretningen har et saa omfattende Salg i sin Branche, at den beskæftiger ikke mindre end 6 Montører, 3 Rejsende og 6 Personer paa Kontoret.

I Aaret 1916 omdannedes Firmaet til et Aktieselskab med J. M. Hansen som Selskabets Formand. Hvad dets Lokaler angaar, da var disse tidligere beliggende i Slotsgade. Men Bygningerne dér blev forældede, og i 1923 opførtes den nuværende Ejendom, Nørreport 3, der er J. M. Hansens Ejendom.

Jørgen M. Hansen er født i Søst pr. Aabenraa i 1876. Han fik sin handelsmæssige Uddannelse i blandet Købmandshandel og Isenkram, men gik senere over i Landbrugsmaskinbranchen. Hansen er Medlem af Bestyrelsen i Nordslesvigske Folkebank og er Chef for det norske Vicekonsulat i Aabenraa.

AABENRAA MARGARINEFABRIK

Aabenraa Margarinefabrik er grundlagt Aar 1923 af Fabrikant Westergaard. I 1925 købtes den af Brødrene N. og H. Tholstrup, som ledede den i Fællesskab indtil den 1. Juli 1933, da H. Tholstrup udtraadte af Firmaet. Fabriken drives nu af N. Tholstrup som eneste Indehaver.

Virksomheden, der for Tiden giver Beskæftigelse til 12 Personer, er installeret i en tidligere tysk Kaserne, som i 1910 blev omforandret og udvidet til Fabrikslokaler med tilhørende Beboelse. Produktionen bestaar af Plante-Margarine.

Fabrikant Niels Tholstrup er født den 20. Januar 1901 i Vinding i Bryrup Sogn. Han er oplært ved Faget

af sin Broder, H. Tholstrup, der oprindeligt var Mejerist og havde en god Uddannelse som saadan, specielt som Kernemester. N. Tholstrup var tidligere oplært i Tømrerfaget, men kom til Skade og maatte derfor gaa over i en anden Branche. Efter det mangeaarige Samarbejde med Broderen er Fabrikanten nu en fuldt uddannet Ekspert i Margarineindustrien og har Ord for at fremstille et af de fineste Produkter i Spisemargarine.

SØNDERJYDSK MEJERIFORRETNING

Grosserer P. Petersen grundlagde sin Forretning, „Sønderjydsk Mejeriforretning", i Aabenraa i 1920, idet han etablerede sig i forpagtede Lokaler paa Søndertorv, hvor Forretningen udviklede sig i et Omfang, som nødvendiggjorde en Udvidelse.

Grosserer P. Petersen

I Aaret 1923 købtes Ejendommen Nørreport 32 med tilhørende Sidebygninger, Bagbygninger og Gaardsplads, og samtidig blev Forhuset ombygget til at optage Udstillings-Lokale og Smørlager, ligesom der nybyggedes Udhus til Garager m. m.

Forretningen er delt i 3 Afdelinger, som hver for sig arbejder med særskilt Bogholderi, men med Fællesledelse: a) „Smør-Eksport-Forretning", b) „Teknisk Afdeling for Mejeribrug", c) Frigidaire-Køleindustri".

Firmaet beskæftiger ialt 5 Personer paa Kontoret.

Grosserer P. Petersen er Formand for „Aabenraa Venstreforening" og Formand for „Aabenraa Amts Venstreforening", ligesom han er Smørdommer ved Statens Forsøgslaboratorium. Han er født den 26. Januar 1878 i Hellevad, Aabenraa Amt, og oplært i praktisk Mejeribrug, har besøgt Mælkeriskolerne i Ladelund og Dalum og fra 1906 deltaget i forskellige Kursus. Indtil Genforeningen var han Formand for Mejeri-Organisationen for Nordslesvig.

HANS BEYER MASKINFORRETNING

Firmaet Hans Beyer i Aabenraa startedes i 1914, og det nuværende Forretningskompleks, Ramsherred 1, købtes i 1921. — Maskinhandler Beyer havde, inden han etablerede sig, berejst Sønderjylland i 4 Aar og var derigennem kommet i Forbindelse med en Række gode Kunder, saaledes at han allerede fra Starten havde den bedste Basis for et større Salg. Det lykkedes derfor ogsaa straks — trods Krigen — at drive Forretningen betydeligt i Vejret, omend Beyer fra Marts 1915 til November 1918 var indkaldt, men da han atter begyndte, var Kundekredsen og Omsætningen hurtig usvækket, og begge har i Aarene siden da været i bestandig Udvikling og omfatter nu hele Nordslesvig.

Maskinhandler Hans Beyer

Beyer driver Eksport af danske Specialfabrikater i stor Stil til Tyskland og har bl. a. Eneforhandling af Roefrøsaamaskiner og Radrensere af Fabrikatet „Skjold" fra Fabrikant Frank i Lind ved Herning, Roeoptagere fra Buchtrups Maskinfabrik i Randers, Plovredskaber fra Plovfabriken „Fraugde", Odense, ligesom han er Leverandør til Landbrugsskolen i Graasten, Krusaa Avlsgaard og flere af Statens Domænegaarde. Endvidere har han Hovedforhandlingen for International Harvester Compagnie i Deering-Fabrikater og for Dansk Alfa Laval's Malkemaskiner. Ialt beskæftiger Forretningen 7—8 Mand.

Beyer har ligeledes siden 1931 i Nærheden af Byen en moderne Demonstrationsgaard „Alfagaard", hvor de nyeste og mest moderne Redskaber fremvises for Kunderne i Praksis. Ejendommen er særlig moderne indrettet som Mønsterbrug med fin, fynsk tuberkulinprøvet Stambesætning, og hele Mælkeproduktionen sælges som Børnemælk fra egen Vogn i Byen.

Maskinhandler Beyer er født den 15. Marts 1891 i Aabenraa og uddannet i Købmandsbranchen, men kom senere ind i Landbrugsmaskinbranchen. Han er Medlem af Aabenraa Byraad og af Bestyrelsen for Aabenraa Amt og Bys Sparekasse.

AABENRAA MØBELLAGER

Møbelhandler M. Christensen grundlagde sin Forretning i Aabenraa under Navnet Aabenraa Møbellager i 1923. Til en Begyndelse havde han ingen Butik, men drev udelukkende Lagerhandel. Forretningen trivedes imidlertid saa vel, at det blev nødvendigt at foretage Udvidelser og lade indrette Butik. Dette skete i 1926, da der blev opført en Butik med tilhørende Lagerlokaler. Butiken byggedes paa samme Plads, hvor Lageret tidligere var beliggende; men Lokalerne i deres Helhed indrettedes i dobbelt Størrelse.

I 1928 nedbrændte Forretningen og blev efter Branden genopført i moderniseret Skikkelse. Den staar i Dag som en af de førende Virksomheder indenfor sin Branche og har en Kundekreds, der repræsenterer saavel By som Land. Møbelhandler Christensen driver

Handel med Møbler i alle Stilarter, dog nærmest de mest gangbare Ting, idet han i særlig Grad lægger Vægt paa Varer, der indenfor denne Branche kan betegnes som Brugsting. Personalet tæller for Tiden 3—4 Personer.

Møbelhandler Markus Christensen er født den 6. August 1897 i Aabenraa. Han har lært Byggehaandværket og er udgaaet fra Teknisk Skole med Eksamen.

J. J. VOETMANN

Firmaet J. J. Voetmann i Aabenraa er grundlagt for over 100 Aar siden af Købmand J. J. Voetmann og er formentlig det ældste Firma i sin Branche i Sønderjylland. Generation efter Generation er det gaaet frem i samme Familie. Dets nuværende Indehaver er Købmand J. Th. Voetmann.

Grundlæggeren startede i sin Tid sin Forretning som almindelig Købmandshandel, og til denne knyttedes senere en Trælasthandel. Nu drives der udelukkende Handel med Trælast i Forbindelse med Drift af et Savskæreri og Høvleri; alle andre Sorter Bygningsmaterialer er dog indbefattede i Trælasthandelen. Som Specialer føres tørre, aflagrede Gulvbrædder samt tørrede Snedkerbrædder og Krydsfinér. Desuden haves Hovedoplag af Insulite Isoleringsmateriale.

J. J. Voetmanns Kontorbygning er beliggende i Storegade. Ved Havnen ligger Fabriks- og Lagerbygningerne, der er opførte i 1880 og gentagne Gange udvidede. Den stadigt stigende Omsætning har krævet stedse mere Plads og Tid efter anden nye og moderne Maskiner. Personalet er for Tiden paa 20 Personer.

J. Th. Voetmann er født den 4. April 1872 i Aabenraa. Sin Uddannelse har han faaet i større Tømmerhandeler i Tyskland og paa Savværker i Sverige.

AABENRAA MOTORMØLLE

Den nøjagtige Dato for Grundlæggelsen af Aabenraa Motormølle vides ikke, men ligger i hvert Fald meget langt tilbage i Tiden. I Begyndelsen blev den drevet som Vand- og Vindmølle, efterhaanden dog udelukkende som Vindmølle, indtil den i 1921 hærgedes af en voldsom Brand.

Møller Niels Br. Nielsen

Bygningerne blev imidlertid genopførte og bestaar af Mølleri, Lagerbygning, Staldbygning samt Beboelseshus. Samtidig blev installeret elektrisk Drivkraft, en stor 35 HK. opretstaaende Dieselmotor, ligesom der anskaffedes alle nødvendige Møllerimaskiner. Desuden er der Sækkelager, hvor der forefindes 2 Stoppemaskiner. Den nuværende Indehaver, Niels Brodersen Nielsen, overtog Virksomheden i 1930. Møllen var dengang gaaet meget tilbage, men det er

lykkedes Nielsen i de Aar, der er gaaet siden Overtagelsen, at genvinde den gamle Kundekreds, saaledes at Møllen nu er i god Fremgang.

Virksomheden, der daglig beskæftiger 2—3 Personer, drives som almindelig Møllerivirksomhed samt handler med Korn og Foderstoffer.

Niels Brodersen Nielsen, der er født d. 5. Juni 1886 i Borg, er uddannet ved Faget paa forskellige Møller.

CARL IVERSENS STENHUGGERI
KOLSTRUP PR. AABENRAA

Carl Iversens Stenhuggeri i Kolstrup, der nu indehaves af Carl Iversens Enke, er grundlagt i 1910 og var oprindelig en Byggeforretning, som Iversen dengang drev. Forretningen, der nu drives af Enkefru M. Iversen, er den eneste Forretning i Branchen i Byen og er navnlig baseret paa Fremstilling af Gravstene, men har dog ogsaa en Del Bygningsarbejde.

Til Virksomheden, der beskæftiger 1—2 Mand, hører, foruden Værkstedsbygningerne, Villa og tilstødende Udstillingsplads.

DANSK GLØDELAMPEFABRIK A/S

Den danske Glødelampefabrik i Aabenraa er grundlagt i 1930. Firmaet Dansk Glødelampefabrik A/S stiftedes den 1. Januar 1930 med Hovedsæde i Aabenraa og med Direktør von Bergen som Leder. Dets Formaal er Fabrikation af Glødelamper. Der fremstilles Lamper i alle Former og i enhver Størrelse, med andre Ord: af enhver Lysstyrke. De sælges under Fællesbetegnelsen „Dan", og det er Firmaet Aage Havemanns Eftflg., København, der har indført Dan-Lampen paa Markedet. Dette Firma har 5 Filialer i Provinsen, og det kan med Glæde konstateres, at der paa Grund af den gode Kvalitet har været et konstant stigende Salg lige siden Fabrikens Start. Det er

Direktør v. Bergen

væsentligst Hjemmemarkedet, der aftager Produktionen, og saa stor har Efterspørgselen været, at Dan-Fabriken i 1933 har maattet underkaste sig en betydelig Udvidelse. Arbejdsstyrken er for Tiden paa omkring ved 30 Personer.

Direktør von Bergen er født i Aabenraa, hvor hans Slægt har været rodfæstet gennem Generationer. Selv er Direktøren en kendt Personlighed i Sønderjylland. Han har drevet Forretning i sin Fødeby i ca. 25 Aar og har bl. a. fungeret som Viceborgmester. Imidlertid har han nu, grundet paa Glødelampefabrikens store Sukces, maattet afgive baade dette og andre Tillidshverv, da Fabriken tager hele hans Arbejdskraft.

AABENRAA KULKOMPAGNI A/S

A/S Aabenraa Kul Kompagni, der er beliggende ved Byens smukke, nye Havn, er grundlagt i 1907 af Grosserer Boy Bundesen, der begyndte under meget beskedne Forhold med en lille opsparet Kapital i Mark og med lidt Familiestøtte; men, takket være Energi og Dygtighed parret med Held, lykkedes det ham ret hurtigt at komme i god Gang og opnaa saa megen Tillid, at han sikrede sig en Række faste, tilbagevendende, store Leverancer, paa Basis af hvilke Forretningen efterhaanden antog et betydeligt Omfang og i 1920 omdannedes den til et Aktieselskab med en Aktiekapital paa 250,000 Kr. og med Grosserer Boy Bundesen som Leder.

Allerede i Aaret 1925 lod man Firmaets store Kran opføre, forøvrigt den første i Aabenraa. Ikke mindst takket være den, lykkedes det i de kommende Aar at fordoble Importmængden og bl. a. i 1926 erhverve De Danske Statsbaners Depot i Aabenraa.

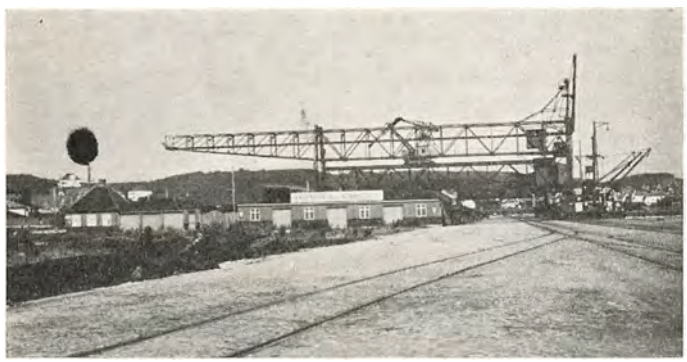

Firmaet, der importerer Kul og handler med Kul og Brændsel, ledes, som allerede nævnt, af Direktør Boy Bundesen, der er født den 20. April 1870 i Aabenraa og handelsuddannet sammesteds. I 1892 gik han over i Trælastbranchen, hvor han arbejdede indtil 1907, da han selv etablerede sig. Han er Medlem af Handelsstandsforeningens Understøttelsesfonds Bestyrelse og af Bestyrelsen for Bryggeriet og for Aabenraa Rederi.

Bestyrelsens Formand i Aktieselskabet Aabenraa Kul Kompagni er Borgmester Fink i Aabenraa.

DAMPPRESSEN „IDEAL"

Firmaet Damppressen „Ideal" i Aabenraa er startet i April 1933 af Marie Nagott. Der begyndtes paa bar Bund, og Forretningen anlagdes paa Besørgelse af alt Pressearbejde, saavel vedrørende almindelig Garderobe som Hatte. Der har lige siden den første Dag været en opadgaaende Linie i Arbejdet og Omsætningen, saaledes at der nu er en god Kundekreds. Der beskæftiges til Stadighed 2—3 Personer.

Forretningen blev ved Grundlæggelsen indrettet, som den staar i Dag, med alle nødvendige moderne Maskiner installeret. Den er etableret paa en saadan Maade, at den kan paatage sig selv de vanskeligste og fineste Arbejder, hvorfor den er i Stand til at imødegaa enhver Konkurrence. Lokalerne, der er lejede, er beliggende i Søndergade; de bestaar af en Butik med tilhørende Privatlejlighed.

Marie Nagott er født den 2. Maj 1906 i Stollig og har faaet sin Uddannelse ved Faget gennem Kursus, som hun har taget i København.

SNEDKERMESTRE JENSEN & LARSEN

Firmaet Jensen & Larsen, Slotsgade 20 i Aabenraa, er grundlagt Aar 1925 af Snedkermestrene P. Jensen og N. H. Larsen.

De to Indehavere begyndte deres Virksomhed med et almindeligt Snedkeri uden Maskiner, ligesom der kun var Arbejde til dem personligt. Deres første Værksted laa i Nygade 23 og var kun ca. 20 Kvadratmeter stort. Senere flyttedes til Nybro 12, hvor man kom til at dis-

ponere over et betydeligt større Værksted — paa ca. 90 Kvadratmeter. Samtidig med denne Flytning installeredes den første Maskine. I 1929 flyttedes til Slotsgade 20, og der blev her indrettet udmærkede Lokaler med ialt 160 Kvadratmeter Gulvflade og med nye moderne Maskiner til Brug i den daglige Drift. I Aaret 1930 købte Firmaet desuden Ejendommen Vestergade 25, hvor der blev indrettet Møbellager, ligesom det er Meningen, at Værkstedet nu skal installeres der.

Jensen & Larsen har nu en Arbejdsstyrke paa 13 Mand. I deres Etablissement fremstilles vedblivende alt Bygnings- og Møbelsnedkerarbejde. Møblerne sælges i Detailsalg. Hvad Bygningsarbejdet angaar, da har Firmaet bl. a. opført Ligkapellet paa Aabenraa Kirkegaard. Ligeledes har det fremstillet en Del Butiksinventar og har bl. a. monteret Aabenraa Bys og Amts Sparekasse samt Magasin du Nords og Løveapotekets Lokaler i Aabenraa.

Peter Jensen er født den 28. Oktober 1897 i Hatting pr. Horsens. Han er udlært som Snedker og har som saadan arbejdet rundt om i Landet.

Niels Højberg Larsen er født den 6. Juli 1900 i Taarnborg ved Korsør. Han er uddannet som Snedker og har som saadan bl. a. haft Arbejde i Belgien.

INSTALLATØR JOHS. SØRENSEN

Johs. Sørensens Installationsforretning i Aabenraa er etableret i Aaret 1919 og udfører alt Arbejde indenfor Branchen saasom Centralvarmeanlæg, Blikkenslagerarbejde samt Installation.

MAX HANSEN - SKOTØJ EN GROS

I 1928 ophørte det Firma, hvori nuværende Grosserer Max Hansen indtil da havde været ansat, at eksistere. Max Hansen fandt da Tiden inde til selv at starte en Forretning, hvorfor han grundlagde sit Firma for Skotøj en gros med Lokaler Nygade 4 i Aabenraa. Lageret er Tværgade 2 a. Hans gamle Firma havde gjort i samme Branche. — Det nye Foretagende fik snart en god og stigende Omsætning i saavel dansk som udenlandsk Fodtøj. De sidste Aars Valutaforhold har dog medført, at der nu lægges mest Vægt paa den danske Fabrikation, og det er ikke ringe Kvanta dansk Fodtøj, der vandrer gennem Max Hansens Hænder. Iøvrigt driver han Agentur for flere kendte udenlandske og danske Fabrikker, hvoriblandt kan nævnes Firma Brdr. Darmer i Orup pr. Faxe, Specialister i Herrefodtøj og Ridestøvler, Robert Grimm, København, Specialist i Damefodtøj, og Skotøjsfabrikken „Nonnebo" paa Fyn, Specialfabrik for Filtsko. Hans Hovedfirma fra Udlandet er Firma Herm. Müller, Skotøjsfabrik, Hartha i Sa., Kamelhaar-Varer og Hjemmefodtøj, med Generalrepræsentation for Norge, Sverige og Danmark, men særlig kendt og indført hos alle førende Skotøjsforretninger Danmark over.

Grosserer Max Hansen

Grosserer Max Hansen er født den 7. August 1901 i Aabenraa. Han gik ud af Skolen med Realeksamen og fik som ungt Menneske Uddannelse ved Handelen — i Isenkram og Porcelæn. Senere fik han Ansættelse hos Laue Tandrup, Skotøj en gros, i Aabenraa. Grosseréren er statsautoriseret Tillidsmand i Skotøjsbranchen.

CYKLEFORRETNINGEN „ALL-RIGHT"

Den 1. April 1928 etablerede H. Petersen under meget smaa Forhold en Cykleforretning i Sønderport i Aabenraa. Ved stor Flid og Energi er det imidlertid lykkedes ham at drive Forretningen godt fremad, ligesom denne ogsaa er udvidet til at omfatte Handel med Radio og Reservedele hertil.

Cyklehandler H. Petersen

Forretningen drives i lejede Lokaler, og der raades over en pæn Butik samt et godt Værksted, hvor Reparationer af enhver Art indenfor Faget udføres. Arbejdet besørges af H. Petersen og hans Hustru, og kun i travle Tider antages der en Svend.

H. Petersen er født den 26. August 1899 i Flensborg

og er uddannet som Mekaniker. Han har været i Post- og Telegrafvæsenets Tjeneste, indtil han i 1928 etablerede sig.

MAX JENNE
DROGER OG KEMIKALIER

I Slutningen af Maj 1919 blev Firmaet Max Jenne grundlagt i Aabenraa under Ledelse af dets nuværende Indehaver, Hermann Fick. Fra en beskeden Begyndelse udviklede Firmaet sig efterhaanden mere og mere, saa det snart blev nødvendigt at flytte om i større Lokaler, fra hvilke nu alle Apoteker i Sønderjylland bliver forsynet med Medicinalvarer.

I September Maaned 1929 oprettede Firmaet en Filial i København, der, under Ledelse af en cand. pharm., ligeledes er i stadig Udvikling og Fremgang.

Hermann Fick, der er født den 7. Oktober 1889 i Lübeck, har faaet sin Uddannelse i Medicinalhandelen en gros hos Firmaet Max Jenne i Lübeck samt senere i 10 Aar i England.

S. P. EWALD — ISENKRAM

Den Ewald'ske Isenkramforretning i Aabenraa er grundlagt Aar 1889 og blev købt af S. P. Ewald i 1898 — den 20. Januar. Den er lige siden Grundlæggelsen drevet i samme Spor med Lager af Isenkram, Glas, Porcellæn og Køkkenudstyr. Der er en meget anselig Omsætning; Personalet er paa 7 Personer.

Den 1. Oktober 1930 overtog S. P. Ewalds Søn, Chr. Ewald, Forretningen, byggende videre paa de gamle og prøvede Traditioner.

Bygningerne, hvori Firmaet har Lokaler, er dettes Ejendom. Forhuset er opført i Aaret 1889, Baghuset derimod i Aarene omkring 1780. Facaden blev ombygget i 1923, og i 1924 udvidedes Butikslokalet med ca. 260 Kvadratmeter.

Christian Ewald er født i Aabenraa den 24. April 1898 og er oplært som Isenkræmmer. Sit Lærested havde han hos N. C. Christiansen i Tønder, men maatte, inden Læretiden var forbi, springe Soldat. Sin Uddannelse fuldførte han efter Krigsperiodens Afslutning i København. Ewald er nu handelskyndig Tillidsmand ifølge Lov om Tvangsakkord udenfor Konkurs.

KØBMAND JOHS. PAULSEN

Købmand Johs. Paulsen, Ramsherred 36 i Aabenraa kunde i 1933 fejre et Dobbelt-Jubilæum. Det var den 15. Oktober 100 Aar, siden hans Forretning blev grundlagt, og 25 Aar, siden han overtog den.

Købmand Johs. Paulsen

Den gamle Købmandsgaard, hvori Paulsen nu har Isenkram-, Støbegods- Kolonial- og Glashandel, skylder Konsul D. Damm sin Oprindelse. — Damm aabnede den 15. Oktober 1833 en Butik i Ejendommen, hvor Isenkræmmer Ewald nu har Forretning. Det gik den unge, driftige Købmand godt. I 1837 giftede han sig med en Datter af Murermester Peter Callesen og kunde kort efter Brylluppet flytte ind i den nye, smukke Købmandsgaard, han havde ladet opføre paa Hjørnet af Skolegade og Ramsherred.

Ægteparrets Datter, Emilie Christine, blev gift med Hans Callesen, der, efter at have lært Købmandshandel i Flensborg, i 1873 vendte tilbage til Aabenraa,

hvor hans Slægt var meget anset, og fik Ansættelse i Damms Forretning. Da Konsul Damm i 1879 trak sig tilbage, overlod han Forretningen til sin Svigersøn, som i mere end en Menneskealder førte Firmaet videre. Han var en dygtig Købmand, som forøvrigt tog levende Del i det nationale danske Arbejde. Ved det første Magistratsvalg efter Krigen, i Marts 1919, blev han valgt til Raadmand og stedfortrædende Borgmester. Handelsforeningen og Frederiksklubben udnævnte ham til Æresmedlem, og efter Genforeningen blev han af Kongen benaadet med Ridderkorset.

Den 27. Marts 1931 afgik Hans Callesen ved Døden. Forretningen, med Undtagelse af Glashandelen, som

han drev indtil sin Død, havde han den 15. Oktober 1908 overdraget til Købmændene Johs. Paulsen og A. Truelsen. I 1912 købte Truelsen imidlertid en Forretning i Toftlund, og Paulsen blev da Ene-Indehaver.

Johs. Paulsen er født i Kolsnap i 1886 og har i Vojens lært Købmandshandelen. Senere havde han bl. a. Ansættelse i et Smøreksportfirma og hos Firmaet Husmann i Aabenraa. I Oktober 1930 købte han den Ejendom, hvori hans Forretning har Lokaler, og efter Callesens Død overtog han ogsaa Glashandelen. Paulsens Navn er et af de mest ansete blandt Handelsstanden i Aabenraa; solidt og ubestikkeligt er hans Naturel, og rodfæstet er hans Trofasthed mod Danskheden. Siden Genforeningen har han været Medlem af Handelsforeningens Bestyrelse, fra 1929 dens Kasserer. Ogsaa andre Tillidshverv er ham betroet. Bl. a. er han Medlem af Bestyrelsen for Aabenraa Automobilselskab.

Hans Etablissement er vokset stærkt, efter at han har overtaget det. I 1908 raadede han kun over 3 meget smaa Rum til Gaden. I 1912, 1924 og 1931 har han foretaget betydelige Udvidelser, saaledes at Virksomheden nu præsenterer sig stor og smuk, strækkende sig langt op ad Skolegades højre Side. Forøvrigt bør det bemærkes, at medens Paulsen og hans Medhjælpere under Verdenskrigen var indkaldt til Krigstjeneste, drev hans dygtige Hustru, en Datter af afdøde Skomager Christiansen, Ramsherred, Forretningen, bistaaet af 3 unge Piger.

Mange Kunder fra Land og By er gennem de 100 Aar komne i den ansete Forretning, hvor ogsaa mange unge Handelsmænd har faaet en glimrende Uddannelse. Personalet bestaar for Tiden af 8 Personer. — Blandt de Specialer, der føres, kan nævnes Vejle Støbegods og Vinduesglas.

RICKEN & CO.
HERREEKVIPERINGSFABRIK

Firmaet Ricken & Co. i Aabenraa, hvis Indehaver er L. C. Ricken, grundlagdes i 1920 som Detailhandel ved Nørreport. I 1923 lagdes Driften om til en gros Forret-

ning, og i 1924 flyttedes hele Virksomheden til større og bedre Lokaler i Storegade. Her havde Firmaet sin Domicil i 7 Aar, og det var i denne Periode, at Udviklingen gik saa stærkt fremad, at der i 1928 ogsaa kunde optages Fabrikation af saavel Arbejdstøj som Herrekonfektion. Begge Dele fabrikeres vedblivende, og desuden fremstilles der nu hos Ricken & Co. som Specialer Manchetskjorter og Huer.

Da Omsætningen efterhaanden var blevet saa stor, at Ricken paany saa sig nødsaget til at udvide Lokalerne, købte han i 1930 en større Ejendom i Nygade — Nr. 63 — hvor han saa lod opføre store og moderne Lokaler til Lager og Fabrik. Han sælger nu sine Varer over det ganske Land. Foruden sine Rejsende og sit Kontorpersonale beskæftiger han omkring ved 50 Arbejdere.

L. C. Ricken er født den 8. Marts 1894 i Hyrup i Haderslev Amt. Han blev i Rødding oplært i Manufakturbranchen og har senere været ansat i Sønderborg, Aabenraa og Kiel, indtil han i 1920 etablerede sin egen Virksomhed i Aabenraa.

ANDREAS NIELSEN
FISKEEKSPORT

Blandt de store danske Fiskeexportforretninger, der er beliggende i vore større Kystbyer, hvor der drives et betydeligt Erhvervsfiskeri, er Andreas Nielsens Fiskeexportforretning i Aabenraa en af de ældste og

bedst kendte i Udlandet. Den har saaledes erhvervet Diplom for prima Varer saavel i Bremen i 1890, som i Berlin i 1896.

Forretningen er grundlagt i 1873 af Fiskeexportør Chr. C. Nielsen efter 2 Aars Arbejde i London i Fiskeexportbranchen. Firmaet har til Huse i nogle meget interessante gamle Bygninger, der er opført i 1769, men selvfølgelig gentagne Gange ombygget efter Tidens Fordringer. Chr. C. Nielsen anlagde Forretningen som Fiskehandel, Røgeri og Salg af Fisk til Udlandet. I 1914 overtog Sønnen, Andreas Nielsen, Forretningen, og samtidig nyopførtes Røgeriet.

Forretningen, der beskæftiger 10 Mand, exporterer al Slags Fisk og Pælemuslinger samt fra Røgeriet Sild, Brislinger og Aal.

Andreas Nielsen er født den 25. Maj 1888 i Aabenraa og oplært i Købmands- og Fiskehandel.

GARTNERIET „NIZZA"
v. CARL HASS

Handelsgartneriet Nizza i Aabenraa, Indehaver Carl Hass, er grundlagt i 1874 af Gartner Frederik Hass. Den ældre Hass begyndte paa ganske bar Bund, men fik sig i Tidens Løb oparbejdet en ganske udmærket Forretning. Allerede i 1878 opførte han et Drivhus med Kanalvarme, noget paa den Tid ganske ekstraordinært. Virksomheden gik støt og roligt, og Frederik Hass var dens Indehaver og Leder indtil 1906, da han afstod den til sin Søn, Carl Hass.

Under samme støtte og solide Former som i Faderens Tid driver Carl Hass sit Gartneri. Han har indtil Dato ladet opføre 4 Drivhuse, saaledes at han nu raader over 5 ialt. Hele hans Produktion afsættes i Firmaets egen Butik, Nørreport 2. Butiken er nydeligt indrettet med 2 store Udstillingsvinduer, og Forretningen som saadan er absolut førende i sin Branche, specielt som Blomsterforretning. Der sælges meget saavel af Potteplanter som af afskaarne Blomster. Gartneriets Personale er paa 5 Personer. Butiken ledes af Carl Hass jun., som er Arving til hele Foretagendet.

Carl Hass er født den 4. Maj 1876 i Aabenraa og er uddannet som Blomstergartner. Fortsat Uddannelse har han faaet gennem Rejser i Tyskland, Frankrig og England.

CHR. MORTENSEN MASKINFABRIK

En af de førende Virksomheder i sin Branche i Aabenraa er Mortensens Maskinfabrik. Firmaet er grundlagt 1906 af den nuværende Indehaver, Chr. Mortensen, der begyndte under meget beskedne Forhold. Det lykkedes imidlertid Mortensen at drive Forretningen fremad, og allerede 6 Aar efter Grundlæggelsen kunde han opføre en Ejendom. Heri indrettede han et stort Værksted, hvori installeredes alle moderne Maskiner.

Fabrikant Chr. Mortensen

Firmaet er særlig Specialist i Jernkonstruktioner og har i Aarenes Løb haft Leverancer til meget store Virksomheder, bl. a. Højspændingsværket og Svineslagteriet. Personalet er paa 8 Mand. — Chr. Mortensen er født den 30. December 1874 i Aabenraa og er uddannet hos Wissen i sin Fødeby. Efter endt Læretid har han rejst en Del i Udlandet, saaledes har han i flere Aar været Maskinmester i Rendsborg.

Foruden Ledelsen af sin Virksomhed røgter Mortensen en Del Tillidshverv. Han er saaledes Bestyrelsesmedlem af Haandværker-Klubben, samt i Bestyrelsen for Rutebilstationen. Endvidere er han Bestyrelsesmedlem af Foreningen Den personlige Friheds Værn.

H. WEBER JUN. CYKLEFORRETNING

I Aaret 1885 grundlagde H. Weber sen. en Cykleforretning i Storegade 34 i Aabenraa. I omtrent 35 Aar drev han Virksomheden, indtil han i 1919 overdrog den til sin Søn, den nuværende Indehaver, H. Weber jun.

Under dennes Ledelse er Forretningen i de forløbne Aar stadig drevet fremad, og den staar i Dag som en af de største i sin Branche i Byen. Den store, pæne Ejendom, hvori Virksomheden drives, tilhører Indehaveren, og der raades over en stor Butik samt et

godt Værksted, hvor 4 Mand daglig udfører Reparationer af enhver Art indenfor Faget.

Foruden Salg af Cykler og Cykledele er Forretningen efterhaanden udvidet til ogsaa at omfatte Handel med og Reparation af Motorcykler.

H. Weber jun., der er født den 13. Maj 1884 i Hamborg, er uddannet hos Klejnsmed Petersen i Hadersley og har efter endt Læretid arbejdet forskellige Steder i Ind- og Udlandet. Han har deltaget i Verdenskrigen som Korporal og blev her dekoreret med Jernkorset.

KARPEDAMS FOURAGEHANDEL

Den nuværende Indehaver af Firmaet Karpedams Fouragehandel i Aabenraa, Chr. Thorning, overtog dette i 1929. — Virksomheden, der har til Huse i lejede Lokaler, raader over et stort Magasin samt alle moderne Maskiner. Der drives Handel med Fourage og Korn og endvidere er Thorning Forhandler af Pindstrup Tørvemel. Varerne eksporteres over hele Danmark og at det ikke er nogen helt lille Forretning, forstaar man, naar det oplyses, at Eksporten i 1932 var paa ca. 1000 Tons.

Fouragehandler Chr. Thorning

Virksomheden, hvori 4 Mand — i Sæsonen til Tider flere — beskæftiges, er under Thornings dygtige Ledelse drevet frem til at være en af de største i sin Branche i Byen og Oplandet.

Chr. Thorning er født den 8. August 1904 paa Als og er oprindelig uddannet som Landmand. Han har dog været 4 Aar ved Korn- og Foderstofbranchen, indtil han i 1929 overtog sit nuværende Firma.

SHELL STATIONEN

Bestyrer Jens Chr. Andersen

Ejendommen, i hvilken Service Stationen er beliggende, tilhører Shell Kompagniet og er opført i 1931. Det er store, præsentable Bygninger.

Salget af Benzin og Olie er ret betydeligt, saaledes solgtes i 1932 ca. 250,000 Liter Benzin. I Virksomheden beskæftiges daglig 4 Personer.

Hele den daglige Drift ledes af Bestyrer Jens Chr. Andersen, der er født den 17. Juni 1897 i Grenaa. Han er uddannet som Mekaniker hos Meyer i sin Fødeby. Efter endt Læretid havde Andersen i 1½ Aar Beskæftigelse hos Grev

Moltke som Privatchauffør. Herefter drev han i nogle Aar selvstændig Forretning i Graasten, indtil han overtog sin nuværende Stilling som Bestyrer af Shell Stationen.

RIIS-ANTONSEN
MØBELFABRIK

Riis-Antonsens Forretning i Karpedam 4, Aabenraa, er grundlagt i Aaret 1898 af Arnold Brodersen, som var dens Indehaver indtil 1918, da Firmaet ved Salg overgik til anden Ejer. I 1922 overtoges det af den nuværende Indehaver, Riis-Antonsen.

Møbelfabrikant
M. Riis-Antonsen

Antonsen lægger især Vægt paa Fabrikation af Møbler, men beskæftiger sig ogsaa med Bygningsarbejder af alle Slags indenfor Snedkeriets Branche. — Som Specialer fabrikeres Egetræsborde og Fyrretræs-Soveværelser; men iøvrigt fremstilles Møbler i alle Stilarter — ogsaa paa Bestilling og efter Tegning indleveret af Kunden. Kundekredsen er navnlig at finde i Byen og paa Egnen; men man har netop i Vinter foretaget et Fremstød, hvorved der erhvervedes Kunder over hele Landet.

Fabriken har til Huse i lejede Lokaler og tæller flere forskellige Værksteder med tilhørende Lagerrum. — Værkstederne er forsynet med alle nødvendige, moderne Maskiner, saaledes at Firmaet teknisk set er i Stand til at imødegaa enhver Konkurrence. Personalet er for Tiden paa 7—8 Personer.

Fabrikant Marinus Riis-Antonsen er født den 27. Januar 1894 i Hanbjerg og er udlært som Snedker. Sin Uddannelse har han faaet gennem Arbejde paa forskellige Værksteder, og han har desuden taget Kur-

sus paa den tekniske Dagskole i Skive. Riis-Antonsen er Formand for Aabenraa Snedkermesterforening.

AABENRAA VULKANISERINGSANSTALT

Indehaveren af Aabenraa Vulkaniseringsanstalt, N. Christensen, er oprindelig uddannet ved Landvæsenet.

Vulkaniser N. Christensen

Endvidere har han, inden han gik over til sin nuværende Branche, været ved Handelen. Han har arbejdet forskellige Steder rundt om i Landet og er født den 18. Juli 1893 i Tønder.

I 1924 etablerede han sig, efter at have gennemgaaet Vulkaniserings-Skolen, i Aabenraa. Virksomheden drives som Vulkaniseringsanstalt og Slidbanefabrik. Sideløbende med den øvrige Drift haves Service Station med Salg af Olie og Benzin. Støt og roligt har Christensen arbejdet Forretningen frem til at være en af de største i Byen i sin Branche. Endvidere føres Lager af alle Slags Gummi.

Virksomheden, hvori 3 Personer er beskæftiget, har til Huse i lejede Lokaler og der raades over et stort Værksted, hvori er installeret alle moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget. — N. Christensen er Medlem af Bestyrelsen for Auto-Gummihandlerforeningen.

HANS KLINGNER
AUTOREPARATION

Mekaniker Hans Klingner har overtaget sit Autoværksted, Søndergade 39, Aabenraa, i 1930 efter Mekaniker Mortensen. Der er allerede nu saa stor en Kundekreds, oparbejdet efter Overtagelsen, at Klingner kan notere som en Kendsgerning, at det er lykkedes ham at drive sin Forretning op til at være en af de førende i sin Branche. Han raader over et udmærket Værksted med tilhørende Maskiner og har 3 Mand i fast Arbejde. I Værkstedet udføres alt forefaldende Auto-Arbejde.

Mekaniker Hans Klingner

Mekaniker Hans Klingner er født i Berlin den 29. Maj 1892. Sit Lærested havde han i Berlin, og efter at være udlært fik han Ansættelse i det tyske Flyvevæsen. Desuden har han haft Ansættelse som Værkfører i flere store tyske Virksomheder, ligesom han har været Indehaver af lignende Stillinger udenfor Tyskland.

AABENRAA DUCOLAKERING

Aar 1930 paabegyndte Malermester A. Petersen sin Forretning for Ducolakering i Aabenraa. Forretningen har Lokaler Vestergade 25.

Den væsentligste Grund til, at Petersen slog ind paa denne Branche netop heri Byen, var den, at der ingen videre Konkurrence var. Han lejede Lokaler og indrettede sig Værksted, og han har haft den Tilfredsstillelse at se Forretningen udvikle sig i en god og frugtbringende Retning. Malermester Petersen paatager sig udelukkende Lakering af Automobiler, og det kan nævnes, at han udfører alt Lakeringsarbejdet for Paahængsvognfabrikken i Aabenraa. Han har for Tiden 3 Personer i fast Arbejde.

Petersen er født den 20. December 1882 i Hunseby og er uddannet som Maler. I 18 Aar har han arbejdet som saadan i Tyskland; i 6 Aar havde han selvstændig Forretning i Flensborg.

SKRÆDERMESTER FR. HÜBNER

Skrædermester Fr. Hübner i Aabenraa aabnede sin Forretning med Lokaler Vestergade 7 den 15. Juni 1918. Han var heldig med Starten og oparbejdede sig i Løbet af nogle Aar en stor og fin Forretning. Der var 7—8 Svende paa Værkstedet, og hans Firma blev almindeligt anset for at være det største og førende i sin Branche i Aabenraa. Saavel i Herre- som i Dameskræderi indarbejdede Hübner sig i en solid Kundekreds. Forholdene har medført, at Omsætningen ikke mere er saa stor som tidligere; men der er dog vedblivende saa meget at bestille, at Forretningen kan hævde sit gode Omdømme for veludført Skræderi. Personalet er for Tiden paa 3 Personer.

Skrædermester Fr. Hübner

Skrædermester Frederik Hübner er født den 29. Oktober 1879 i Flensborg. Sin Uddannelse har han faaet i sin Fødeby og derefter i Aabenraa. I sidstnævnte By var han bl. a. ansat i 11 Aar hos Firmaet Hofgaard, hvor han i nogle Aar umiddelbart før sin Etablering i selvstændig Virksomhed havde Arbejde som Tilskærer. Paa Tilskærerakademiet i Frankfurt am Main erhvervede han sig Diplom.

Fr. Hübner var i Aarene 1920—24 Formand for den stedlige Skrædermesterforening.

AUTO-LAKERERI — O. ALBAT

Auto-Lakereriet Lavgade 32 i Aabenraa er grundlagt af den nuværende Indehaver, Oscar Albat, i 1925. I de første Aar, Forretningen eksisterede, havde den til Huse i Ramsherred, men efterhaanden, som den gik fremad, maatte der anskaffes bedre Lokaliteter.

Virksomheden flyttedes saa i 1927 til sin nuværende Adresse, Lavgade 32, hvor der lejedes et stort, pænt Værksted. Fra en forholdsvis beskeden Begyndelse er Virksomheden af Indehaveren drevet frem til at være en af de førende i sin Branche i Byen.

Forretningen, som i Sæsonen beskæftiger 2—3 Personer, drives udelukkende som Auto-Lakereri, og man har i Aarenes Løb erhvervet sig en god Kundekreds blandt de største Firmaer i Byen. Saaledes haves delvis Arbejde til Post- og Telegrafvæsenet.

Oscar Albat er født den 5. Oktober 1893 i Haderslev og er uddannet som Maler og Lakerer i sin Fødeby hos A. Granlund. Som Svend har han arbejdet paa flere store Værksteder i Tyskland.

STUBBÆK CYKLE- OG RADIOFORRETNING — STUBBÆK PR. AABENRAA

Stubbæk Cykle- og Radioforretning er startet den 1. April 1932 af Cyklehandler W. P. Hamer. Ved Beboelseshuset, der var bygget i Forvejen, lod Hamer et Værksted opføre, hvorefter han etablerede sig med Salg af Cykler og Radio, ligesom han paatager sig alle Reparationer og har Lager af Reservedele. De nye Cykler, der sælges, samles delvis paa eget Værksted. Ejendommen er udmærket beliggende ved Korsvej.

Cyklehandler W. P. Hamer

Cyklehandler W. P. Hamer er født den 4. Juni 1906 i Stubbæk og er uddannet ved Faget. Gennem 3 Vintre har han taget Kursus paa Teknisk Skole i Aabenraa. I 6 Aar har han opholdt sig i Canada og dér haft Arbejde indenfor Branchen, saaledes at han var rigt ladet med Erfaringer paa den nyeste Tekniks Omraade, da han vendte hjem til Danmark.

CYKLEFORRETNINGEN „TAARNBY"

Cykleforretningen „Taarnby", i Aabenraa er grundlagt i egen Ejendom af den nuværende Indehaver i Aaret 1922. Der raades over en pæn Butik samt store, rummelige Lagerlokaler.

Forretningen er baseret paa Handel med Cykler saavel en gros som en detail, men Hovedvægten lægges dog nu paa en gros Salget, paa hvilket Omraade Andersen er den eneste i Byen; ved Siden af Cykleforretningen drives Handel med Radio. Der beskæftiges daglig 4 Personer i Virksomheden.

N. Andersen er født den 17. December 1871 i Lille Taarnby, Haarlev Sogn. Han er uddannet ved Handelen og har bl. a. været Bogholder ved Flensborg Avis. I Verdenskrigen deltog Andersen paa tysk Side.

GRAASTEN ANDELSSLAGTERI

I Andelsselskabet Graasten Andelsslagteri har over 1200 Landmænd sluttet sig sammen for gennem dette Selskab at afsætte deres Svin.

Slagteriet byggedes 1924 ved den nye Havn. I Begyndelsen var det beskedent af Omfang, men efterhaanden krævede den sunde Drift, at Udvidelser Gang paa Gang maatte gennemføres.

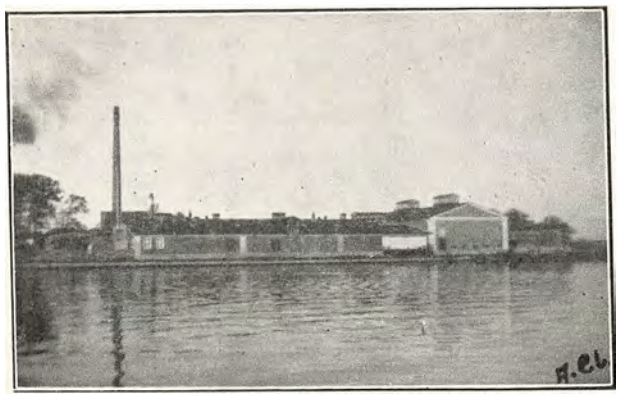

I 1924 slagtedes 44,000 Svin, og allerede i 1931 havde man naaet omtrent det dobbelte Antal.

Virksomheden, som daglig giver Arbejde til ca. 80 Mand, er baseret paa Eksport til England og Tyskland og er ved Siden af ogsaa gaaet over til Kreaturslagtning og Kreatureksport. Dog er det ikke blot i Udlandet, Slagteriet afsætter sine Produkter, men ogsaa i Oplandet har det oparbejdet et stort Detailsalg. Inde i selve Byen ligger en flot Butik, og endvidere aftager private Detailhandlere en stor Del af Slagteriets Produktion.

Slagteriets Udsalg

A/S LAURIDS NIELSENS KORN- OG FODERSTOFFORRETNING — GRAASTEN

A/S Laurids Nielsens Korn- og Foderstofforretning i Graasten er grundlagt i Halvfjerdserne, antagelig 1872, af Købmand Jørgen Christian Petersen som almindelig Kolonial-, Korn- og Foderstofforretning.

Forretningen blev i April 1897 overtaget af H. I. Hansen, der drev den alene til 1910, da han gik i Kompagni med sin Broder. Brødrene fortsatte derefter under Firmanavnet Hansen & Co.

I 1923 skiftede Forretningen Ejere, idet den solgtes til L. Nielsen og Valdemar Petersen, og disse drev Virksomheden under Navnet I/S Nielsen & Petersen indtil Efteraaret 1932, da den omdannedes til et Aktieselskab og tillige antog det nuværende Firmanavn med Laurids Nielsen som administrerende Direktør.

Forretningen var i mange Aar en af Sønderjyllands største i sin Branche, og det er lykkedes at bevare den gamle, solide Kundekreds op gennem Aarene. Handelen omfatter nu udelukkende Korn og Foderstoffer samt Mel og Sukker en gros, idet Kolonialforretningen allerede under Købmand Hansen blev bortforpagtet.

Laurids Nielsen er født den 17. Marts 1891 i Haderslev og er uddannet i Kolonial- og Foderstofbranchen. Efter endt Læretid har han arbejdet et Aar i Frankrig og besøgt Købmandshvile ved Hørsholm.

GRAASTEN TEGLVÆRK

Blandt de store Virksomheder, der har deres Beliggenhed i den lille, driftige By Graasten, er Graasten Teglværk, som har ligget her i en Menneskealder.

Værket er grundlagt i Aaret 1903 af Hertug Ernst Günther og blev drevet til et Par Aar efter Verdenskrigens Udbrud, da det blev tvunget til at standse.

Teglværksejer Erik Clausen

Virksomheden laa stille, indtil den i 1920 blev købt af den danske Stat ifølge Genforeningsoverenskomsten.

1922 blev Teglværket solgt til den nuværende Indehavers Fader, H. Clausen, Hillerød, som drev det til 1930, da Sønnen, Erik Clausen, overtog Ledelsen. Denne havde dog allerede den Gang været paa Teglværket i 7 Aar og var saaledes fuldt fortrolig med alt vedrørende Driften.

Der haves naturligvis alle til et moderne Teglværks Drift nødvendige Maskiner, og for 3—4 Aar siden installeredes elektrisk Drivkraft. Ligeledes har man en Ringovn med 18 Kamre, ligesom der raades over en Ovn af noget mindre Dimensioner.

Til Teglværket hører et Areal paa 87 Tdr. Land, og der forefindes blaat, gult og rødt Ler af en udmærket Kvalitet i store Mængder. Der fremstilles saavel røde maskin- som haandstrøgne røde og gule Sten og endvidere de saakaldte Flammesten. Værkets Speciale er Tagsten, saavel Vingetagsten som hollandske Falstagsten. Drænsrør i alle Dimensioner op til 12 Tommer produceres ogsaa, og den aarlige Produktion er paa ca. 4 Millioner Flammesten, 1 Million røde Sten

og 1 Million Tagsten. Produktionen af Drænsrør er derimod saa ringe, at den faktisk er uden Betydning.

Til Tørring af denne Fremstilling haves ved Teglværket 10 store Tørrelader.

Beskæftigelsesgraden paa et Teglværk er naturligvis noget variabel, men i Højsæsonen, hvor alle Sejl er sat til, beskæftiges paa Graasten Teglværk ca. 70 Mand.

Erik Clausen, der er født den 13. December 1899 i Gadevang paa Sjælland, er oprindelig uddannet som Landmand, men har paa Faderens 2 Teglværker ved Hillerød og senere paa andre Teglværker rundt om i Landet faaet sin Uddannelse ved Faget.

Han er Medlem af Bestyrelsen for De forenede Teglværker, Egernsund.

CARL C. BIEHL
PAPIR EN GROS — GRAASTEN

Papir en gros Firmaet Carl C. Biehl i Graasten er en af Byens ældste Forretninger, idet den er grundlagt af Grosserer Biehl i 1897. Til at begynde med omfattede Forretningen Handel med Manufakturvarer, Papir, Kortevarer og Cykler, og efter Genforeningen specielt Papir og Kortevarer. Hertil sluttedes efterhaanden ogsaa et Trykkeri til Fremstilling af Postkort, Telegrammer, Julekort og Kalendere, hvormed alene 4 Personer er beskæftiget.

Grosserer Carl C. Biehl

Forretningen, der ialt beskæftiger 8 Personer og 2 Rejsende og har egen Fotograf til at optage alle Billederne, er en af de største af sin Art i Sønderjylland. — Grosserer Biehl er født den 17. Marts 1872 i Sønderborg og er uddannet som Manufakturist. Han er Medstifter og Næstformand af Graasten Handelsforening og Handelsskolen og Repræsentant for Grundejer-Kreditforeningen i Herning, ligesom han har været Medlem af Tilsynsraadet i Vælgerforeningen under Genforeningen. I Aarenes Løb har han ogsaa haft en Del andre Tillidshverv, som han atter maatte opgive, fordi Forretningen efterhaanden lagde mere og mere Beslag paa hans Tid.

AKTIESELSKABET GRAASTEN KULKOMPAGNI

Aktieselskabet Graasten Kulkompagni grundlagdes i 1924 og paabegyndte sin Virksomhed den 1. Januar 1925. Efter at Havnen i Graasten var udvidet, var der stærke lokale Kræfter i Bevægelse for at faa startet en Kulimport-Forretning. Man magtede det imidlertid ikke lokalt og henvendte sig derfor til A/S Det Danske Kulkompagni i København, paa hvis Initiativ Graasten Kulkompagni derefter dannedes. Som Leder antoges Jørgen Nissen Bork.

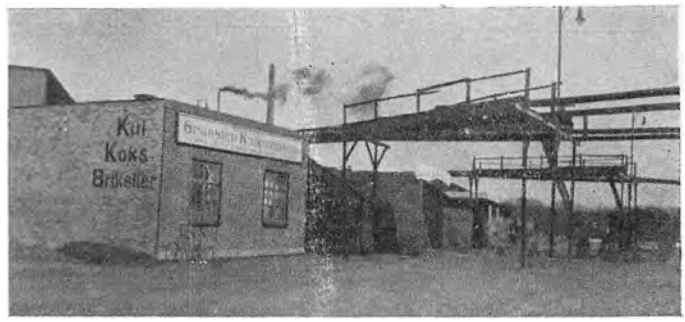

Aktieselskabets Kapital er 60,000 Kr., fuldt indbetalt. Der lejedes ved den nybyggede Havn en Plads paa 2000 Kvadratmeter; Lejemaalet er indgaaet paa 20 Aar, og Pladsen er nu udvidet til 3000 Kvadratmeter. Der opførtes en Kontorbygning, Lagerskure og Lossebroer, og der blev Beskæftigelse til et Personale paa 7 Personer. Nu er den normale Arbejdsstyrke paa 10 Mand, undertiden betydelig større. Der handles med Kul, Koks, Briketter og Tørv. I 1929 overtoges et stort Skur efter Graasten Trælasthandel til Indretning af et Brændeskæreri; dette Skæreri er stadig i Virksomhed og sælger Brænde saavel en gros som en detail.

Direktør J. N. Bork er født den 9. Juli 1897 i Overjersdal ved Haderslev og er uddannet i Kornbranchen. I 1920 kom han ind i Kulhandelen, idet han fik Ansættelse hos Rasmussens Sønner i Korsør. Senere tog han Plads i et daværende Kornfirma i Graasten. I 3 Aar var Bork Rejsende for Aabenraa Kulkompagni, men fik saa Stillingen i Graasten.

V. ULDALLS EFTF.
MANUFAKTURHANDEL — GRAASTEN

V. Uldall overtog ovennævnte Firma i Graasten i 1912. Forretningen var dengang af mindre Format, men efter en Ombygning i 1914 tog den et stærkt Opsving. Den drives som almindelig Manufakturhandel, men med et stort Specialudvalg i Sengeudstyr. Firmaet er absolut førende i sin Branche. Kundekredsen er den bedste, der kan faas, og den bliver stadig større. Forretningens Personale tæller for Tiden 4 Personer.

Manufakturhandler H. Uldall Jessen

V. Uldall er født d. 19. Marts 1869. Han fik som ungt Menneske Uddannelse som Haandværker, men hans Hu stod til Handelen, og saa snart han saa Lejlighed dertil, gik han over i denne. Siden 1912, da han købte sin nuværende Forretningsejendom, har han stedse sørget for, at ogsaa Ejendommen gjorde et

tidssvarende Indtryk. Den er opført i 1905, men blev ombygget i 1914, og den fremtræder ogsaa Anno 1934 med en stor og flot Butik med tilsvarende Facade. I

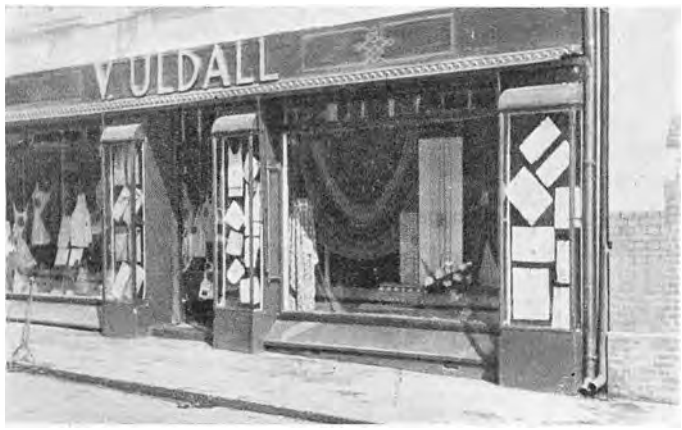

Foraaret 1934 overtog nuværende Indehaver, H. Uldall Jessen Forretningen, som fortsat drives i det gamle Spor.

H. Uldall Jessen er født den 10. December 1907 i Vedsted Sogn og er uddannet i Branchen hos Hoffgaard i Aabenraa.

GRAASTEN REBSLAGERI OG BØRSTENBINDERI

Det landskendte Firma Graasten Rebslageri og Børstenbinderi er en af Landets største Virksomheder indenfor sin Branche. Man kan danne sig et Begreb

Fabrikant J. F. Bruhn

Fru Christine M. Bruhn

om dets Omfang, naar det oplyses, at den beskæftiger ikke færre end 25 Personer samt en Rejsende, der sørger for Varernes Afsætning paa det indenlandske Marked.

Skønt der saaledes er Tale om en forholdsvis stor Virksomhed, er den alligevel ret ung, idet den først blev grundlagt i 1920 af J. F. Bruhn. Forretningen omfattede den Gang kun Handel med Tovværk; men i 1923 slog man ogsaa ind paa Børstenbinderiet og havde til at begynde med kun 2 Mand i Arbejde; men Virksomheden var i stadig Fremgang, og de 2 Mand blev hurtigt til flere. I 1925 overtoges den af den nuværende Indehaver, Christine M. Bruhn, der siden har ført Forretningen videre i samme Spor, d. v. s. sammen med et Rebslageri, der oprettedes samtidig med Overtagelsen, og allerede den Gang havde man en Overgang 15 Personer i Arbejde. I 1932 oprettedes endvidere en Træskoafdeling samtidig med, at Forretningen udvidedes. Fabrikationen af Træsko er ogsaa slaaet godt an og beskæftiger 10 Mand. Af Forretningens Specialiteter kan nævnes Børstevarer, Gadekoste, Pensler, Skagler, Tovvarer, Gulvmaatter, Gulvklude, Tøjsnore, Flagsnore, Sejlgarn m. m.

Man har i Aarenes Løb, efterhaanden som Udviklingen skred frem, maattet foretage flere Udvidelser og Forbedringer, ligesom man er forsynet med de nyeste Maskiner, saaledes at Virksomheden er fuldt paa Højde med Situationen.

J. F. Bruhn er født den 14. April 1892 i Gøtterup i Haderslev Amt og uddannet som Landmand. Under Krigen blev han haardt saaret og begyndte derfor efter Krigens Ophør Tovværksforretning.

Christine M. Bruhn er født den 2. Oktober 1896 i Nordgaardskov, Flensborg Amt.

HERRE-HUS-CENTRAL
GRAASTEN

Den største Herreekviperingshandler i Graasten er Købmand Andreas Christiansen, der er Indehaver af Herre-Hus-Central. Forretningen er oprindelig grundlagt i 1923 af Manufakturhandler Lorentzen, der overdrog den til Herreekviperingshandler Chr. Jacobsen, Aabenraa. Den 1. Juli 1932 overdroges Forretningen til Købmand Christiansen, som i Løbet af et Par Aar har drevet Forretningen frem til at indtage sin nuværende Førerstilling.

Købmand Andreas Christiansen

Forretningen, der beskæftiger 2 Personer og driver baade Handel med Herreekvipering, Lingeri og Fodtøj, har til Huse i lejede Lokaler med smukke og tidssvarende Butiksforhold.

Købmand Christiansen er født den 8. Februar 1888 paa Als og uddannet som Manufakturist i Sønderborg,

Kiel, Stralsund og Rendsborg, ligesom han har været Førstemand hos Chr. Rode, nuværende Magasin du Nord, i Sønderborg i 2 Aar. Han har deltaget i Verdenskrigen og har været Stabssergent i den tyske Hær, ligesom han er dekoreret med Jernkorset.

ANDREAS M. C. HOLST EFTF.
VINHANDEL — GRAASTEN

En kendt og anset Forretning i Graasten er Andreas M. C. Holst Eftf., der driver Handel med Vin og Spirituosa en gros & en detail. — Firmaet er grundlagt i Aaret 1920 af Andreas M. C. Holst, der senere solgte det til Jens Ferdinand. Denne drev Virksomheden, indtil den nuværende Indehaver, Viggo Henriksen, 1. Januar 1931, overtog den.

Vinhandler Viggo Henriksen

Salget omfatter alle Vine og Spirituosa, hvilke Firmaet selv importerer fra Udlandet. Som en særlig Specialitet kan nævnes Firmaets anerkendte og i den store Kundekreds i By og Opland særlig skattede Slotsrom. — Men allerede fra tidligere Tid har Firmaet lagt stor Vægt paa Salget af Mosel og Rhinskvin og er som Følge heraf førende ogsaa paa dette Omraade.

Forretningen var oprindelig kun baseret paa en gros Salg, men da der i 1924 blev foretaget en Ombygning og Modernisering af Ejendommen, blev der ved samme Lejlighed indrettet Butik og man paabegyndte Salg en detail. Virksomheden er under Viggo Henriksens dygtige og initiativrige Ledelse i stadig Fremgang.

Viggo Henriksen er født den 18. Januar 1898 i Odense. Han er oprindelig, efter at have taget Præliminæreksamen, uddannet som Bankmand. Efter nogle Aar at have arbejdet hos Andreas M. C. Holst i Flensborg, overtog han i 1931 Forretningen i Graasten.

BAGERMESTER H. STRØH
GRAASTEN

H. Strøhs Bageri og Konditori i Graasten er grundlagt ca. 1877 af Bagermester Frederik Hansen og overtoges i 1897 ved Køb af den nuværende Indehavers Fader, som i 1910 lod det gaa videre til sin Søn. Firmaet driver en omfattende Handel med Chokoladevarer, baade en gros og en detail. Iøvrigt drives almindeligt Bageri og Konditori med „Negerkys" og Kokosboller som Speciale. Dette Speciale bidrager ret stærkt til at forøge Omsætningen. Personalet tæller idag 4 Personer.

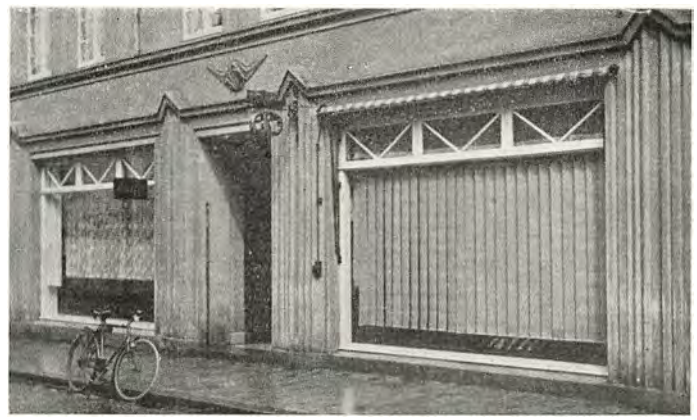

Bageriets Bygninger er opførte i 1877 og bestaar nu af Butik og Café samt første og anden Sal — foruden selve Bageribygningen.

Bagermester H. Strøh er født den 23. Januar 1887 i Graasten og har lært sit Fag i Flensborg. Efter endt Læretid berejste han hele Nordtyskland og fik derved en Uddannelse, som gjorde ham til en Kapacitet paa sit Omraade, og som nu har bevirket, at hans Forretning i Fødebyen er at tælle blandt Landsdelens mest fremragende Bagerier og Konditorier.

BAGERMESTER JOHS. JENSEN
GRAASTEN

Johs. Jensens Bageri i Graasten er grundlagt i 1904 og blev i 1912 ved Lejemaal overtaget af den nuværende Indehaver, Johs. Jensen.

Bagermester Johs. Jensen

Under hans Ledelse er der foretaget en gennemgribende Modernisering af Virksomheden, saaledes at den nu fremtræder som et Bageri, der er i Stand til at imødegaa enhver Konkurrence. Forretningen driver en meget omfattende Handel og er kendt overalt i Sønderjylland for sit udmærkede Rugbrød, der sælges som en Specialitet under Navn af „Sønderjydsk Rugbrød". En anden Specialitet haves i Wienerbrød og lignende Bagværk. — Bygningen, hvori Johs. Jensens Bageri er beliggende, er erhvervet ved Køb i 1923 og rummer 2

Butikker samt 2 Lejligheder. De sidstnævnte udgør Førstesalen.

Bagermester Johs. Jensen er født den 11. Februar 1883 i Flensborg. Sin Læreplads ved Faget havde han i Lyksborg, og efter endt Læretid havde han Pladser rundt om i Tyskland, saaledes at han fik en alsidig og fuldstændig Uddannelse i sin Branche. Han er nu Medlem af Bestyrelsen for Bagermester- og Konditorforeningen for Aabenraa By og Amt.

GRAASTEN SKRÆDERFORRETNING v. JOHAN LINK

Firma Graasten Skræderforretning er grundlagt i 1920 og blev overtaget af den nuværende Indehaver, Johan Link, i 1923. Det er lykkedes Link at oparbejde sig saa stor en Kundekreds, at hans Firma nu maa siges at være absolut førende i sin Branche og fordelagtigt kendt i Byen og paa Egnen. Hans Speciale er saavel Herre- som Dameskræderi samt ogsaa Uniformsskræderi.

Skrædermester Johan Link

Skrædermester Johan Link er født den 16. Januar 1899 i Rosstal i Bayern. I Nürnberg lærte han sit Haandværk og fortsatte efter endt Læretid sin Uddannelse paa forskellige Pladser rundt om i Tyskland, dog afbrudt ved 1½ Aars Krigstjeneste ved Fronten. J. Link fungerer som Skuemester ved Svendeprøverne. Han er desuden ivrig Sejlsportsmand og har været i Bestyrelsen for Graasten Sejlklub siden dens Oprettelse.

MAGASIN DU NORD - GRAASTEN

Alfred Johansens store Manufakturhandel i Graasten er grundlagt i sit nuværende Firma Aar 1895 af Købmand J. C. Johansen. Paa Pladsen, hvor J. C. Johansen etablerede sig, havde der imidlertid indtil da eksisteret et Farveri og Væveri med tilhørende Manufakturhandel. Denne Virksomhed var i sin Tid grundlagt af Købmand A. P. Jørgensen, som i 1895 solgte den til J. C. Johansen.

Købmand J. C. Johansen

Johansen havde ikke mange Midler at rutte med. Han overtog et Varelager til en Værdi af 48,000 Mark, skønt han kun ejede en Driftskapital paa 3,000 Mark. Men han var en ung Mand med Vilje og Energi, og som Aarene gik, lykkedes det ham at oparbejde sig en meget anset og betydelig Forretning. Til en Begyndelse havde han Lokaler i det gamle Væveri, som han overtog efter A. P. Jørgensen, og som var beliggende lige over for den nuværende Forretning; hans Personale var da paa 2 Personer. I 1902 lod han Firmaets nuværende store Ejendom opføre. Ejendommen er 3-Etages, og i denne lod han indrette en, efter Datidens Forhold, meget stor Butik med 6 store Udstillingsvinduer. Og samtidig med Flytningen hertil udvidedes Personalet med en Kommis mere. — Der handledes udelukkende med Manufakturvarer, og det maa siges, at Firmaet paa dette Felt efterhaanden erobrede sig et endog usædvanligt godt Omdømme.

J. C. Johansen fik overalt i Sønderjylland, hvor hans Navn snart blev almindelig kendt, de bedste Lovord som Købmand. Hertil kommer, at mange unge Mennesker skylder ham Tak for den fortrinlige Uddannelse, de har faaet i hans Forretning. Han var en meget dygtig Læremester, og det kan her tilføjes, at da han byggede sin store Bygning i 1902, var han sin egen Arkitekt. Hjælpsom overfor sine Medmennesker har han ogsaa altid været.

I 1930 overtoges Firmaet af Alfred Johansen, Grundlæggerens Søn.

Købmand J. C. Johansen er født den 23. August 1872 i Sønderborg. Sin Uddannelse i Branchen fik han i forskellige store Forretninger i Slesvig, Flensborg og Haderslev. I 20 Aar var Johansen Medlem af Skolekommissionen i Graasten, og desuden har han været Medlem af Bestyrelsen for Kreditbanken i Graasten samt for Sparekassen for Sundeved og Omegn. Efter Genforeningen blev han Medlem af Bestyrelsen for Graasten Bank samt for Aabenraa Aktiebryggeri.

Købmand Alfred Johansen er født den 11. Januar 1901 i Graasten. Sit Lærested havde han i Faderens Forretning og har siden haft Ansættelse i Magasin du Nord i Odense. Nu helliger han sig helt og holdent det kendte Firmas Trivsel.

SKIBSVÆRFTET „TOFT"
WEISS OG SØN — GRAASTEN

Skibsværftet „Toft" i Graasten er grundlagt for omkring ved 25 Aar siden af den kendte Baadebygger Janus Isaack, og det anlagdes med Fremstilling af de saakaldte Egernsund-Galeaser for Øje. Senere kom Værftet paa andre Hænder. Der var indtil 1926 skiftende Ejere. I 1926 overtoges Virksomheden af Firmaet Weiss og Søn, og med dette Ejerskifte indledes en ny Blomstringstid.

Skibsbygger Vilhelm Weiss

Weiss og Søn har i enhver Retning moderniseret Bedriften. — Der er anlagt nye Beddinger, og der er installeret nye og fuldtud moderne Maskiner, saaledes at Værftet nu ikke alene kan bygge Træskibe, men ogsaa er i Stand til at fremstille Skibe af Staal paa indtil 200 à 250 Registertons. I denne Forbindelse kan det anføres, at Værftet i 1933 har ombygget 10 hollandske Staalskibe samt installeret Motorer i disse. Derimod er der af nye Skibe hidtil kun bygget Træskibe. Firmaet har i særlig Grad specialiseret sig paa spidsgattede Lystkuttere med Marconi-Rig, hvilket vil sige Spidssejl, men paatager sig iøvrigt baade Skibs- og Baadebyggeri i saavel Træ som Staal og desuden Reparation af saadanne Fartøjer. Hovedforretningen ligger i Lystbaade paa indtil 22 Fod samt i Joller og Redningsbaade. Motorbaade bygges ogsaa. — Der er f. Eks. bygget en Motorbaad paa 10 Meter, som leveredes til Brygmester P. Petersen i Sønderborg. Værftets Arbejdsstyrke er paa op til 12 Mand.

Karl Weiss er født den 17. December 1878 i Flensborg. Paa Flensborg Jernskibsværft fik han sin Uddannelse som Skibsbygger. Han har haft Ansættelse flere Steder i Danmark og Tyskland, før han gik over i selvstændig Virksomhed. Weiss er Formand for Graasten Sejlklub, Næstformand i Bestyrelsen for Forsamlingshuset og Medlem af Skolekommissionen.

Vilhelm Weiss er født den 17. Juni 1905 i Flensborg.

Han er uddannet som Træskibs- og Baadebygger, bl. a. paa Webers Skibsværft i Svendborg, og har haft Arbejde ved Faget rundt om i Landet, indtil han sammen med sin Fader etablerede sig i Graasten.

GOTHARD HANSEN
VULKANISERINGSANSTALT — GRAASTEN

I Foraaret 1933 startede Gothard Hansen sin Vulkaniseringsanstalt i Graasten som den eneste af sin Art i Byen.

Virksomheden er paa sit Felt en Specialvirksomhed, og har i den korte Tid den har eksisteret, vist et levedygtigt Resultat, idet Paalægning af Slidbaner ubetinget har en stor Fremtid for sig.

Dette vil man forstaa, naar man hører, at Prisen for at faa et Dæk vulkaniseret kun er en Trediedel af, hvad et nyt Dæk koster.

Værkstederne, der har til Huse i lejede Lokaler, er udstyrede med alle til en moderne Vulkaniseringsanstalt nødvendige Maskiner, og dette i Forbindelse med Hansens store Energi og Dygtighed gør, at denne selv til daglig udfører alt Arbejdet; men paa særlig travle Tider maa der dog antages Ekstrahjælp.

Forretningen er kendt og anset i hele Byen for sit solidt og omhyggeligt udførte Arbejde, og der er ingen Tvivl om, at Hansen her har skabt sig en god Levevej.

Ved Siden af Vulkaniseringsanstalten føres Lager af Gummi.

Gothard Hansen er født den 8. December 1897 i Hovedgaard, og er oprindelig uddannet som Handelsmand i Vejle. I Aarene 1917—1932 opholdt han sig i Norge, hvor han lærte sin nuværende Profession tilligemed Guldsmedearbejde. Et Stykke Tid drev han Forretning i Oslo, indtil han i 1932 vendte hjem til Danmark, hvor han Aaret efter overtog Virksomheden i Graasten.

RØDE KRO SAVVÆRK OG PAKKASSEFABRIK
RØDE KRO

Den Virksomhed, der nu bærer Firmanavnet Røde Kro Savværk og Pakkassefabrik, er grundlagt Aar 1924 af Snedker Ejnar Jørgensen, der anlagde den som Maskinsnedkeri og Byggeforretning.

Alfred Ovesen

Ove Ovesen

I denne Genre blev Snedkeriet drevet indtil 1932, da det overtoges af de nuværende Indehavere, Brdr. Ovesen. I Mellemtiden havde Firma Brdr. Jacobsen i Esbjerg ejet Forretningen; dette Firma købte den i 1929 og begyndte allerede da at omlægge Driften, saaledes at denne nu nærmest gaar ud paa Pakkassefabrikation i Forbindelse med anden Savværksdrift.

Paa Røde Kro Savværk fabrikeres hovedsageligt Fiskekasser. Der er sidste Aar anvendt 20.000 Kubikfod Træ til dette Brug. I Løbet af 1933 er der desuden skaaret 12.000 Kubikfod Firkanter Bøgetræ, der anvendes til Fabrikation af Bordben, Støvlehæle osv., samt ca. 2000 Sveller til Statsbanerne. De 12.000 Kubikfod Firkanter Bøgetræ er hovedsageligt eksporteret til England. En Portion Tømmer har man ligeledes opskaaret i Aarets Løb, saa man ser, at Savværket staar fuldt paa Højde med de Krav, en Tid som vor kan stille til det. Arbejdsstyrken er for Tiden paa 10 Mand.

Alfred Ovesen er født den 11. August 1908 og er uddannet som Mekaniker. Paa Faderens Savværk i Ryslinge har han senere sat sig ind i sin nuværende Branche.

Ove Ovesen er født den 13. Maj 1912 og er uddannet som Savskærer. Sit Lærested havde han hos Faderen, der er Ejer af Ryslinge Savværk.

ASMUS ØDIS SKOTØJSFABRIK
RØDE KRO

Oprindelsen til den moderne Skotøjsfabrik, der er beliggende i Røde Kro, var en Skomager- & Skotøjsforretning, der i 1881 blev startet af Skomagermester Chresten Ødis, og som i Begyndelsen laa i Hellevad By, ca. 1 Mil vest for Røde Kro. Den 1. Maj 1890 flyttedes Forretningen til den Plads, hvorpaa Fabrikken nu ligger.

Fabrikant Asmus Ødis

Chresten Ødis drev sin Forretning indtil 1. Novbr. 1923, paa hvilket Tidspunkt den overtoges af Sønnen, Asmus Ødis, som ved den Tid bestyrede en Læder- & Skotøjshandel i Skern. I Tiden, der er forløbet siden han blev Firmaets Chef, er der sket gennemgribende og voldsomme Forandringer indenfor Virksomheden, og Driften er fuldstændig lagt om.

Allerede inden Overtagelsen havde Ødis jun. syslet med Tanken om at fremstille en Børnestøvle, der kunde staa Maal med Udlandets, og dette resulterede i, at denne Tanke blev bragt til Udførelse, saasnart han saa sig i Stand til at kunne klare de pekuniære Problemer, der derved fremkom.

Det viste sig snart, at denne Teori med Held kunde føres ud i Praksis, og den førte med sig, at Fabrikationen udvidedes til at omfatte Damesko og Pigesko, men det kunde snart konstateres, at det rette Felt i hvert Fald ved Gennembruddet var Fremstillingen af Børnefodtøj. — I de første Aar omfattede dette væsentlig Standardartikler som sorte og brune Vinge- og Remsko foruden Børnestøvler, men i de senere Aar er optaget alle Farver og nye Dessins i Lak-, Vinge-, Rem- og Snøresko. Endvidere Pigesko i hypermoderne Udførelse.

Der er ved denne Virksomhed lagt megen Vægt paa, og det er blevet betragtet som Grundprincip at levere godt og fikst Fodtøj, som i Kvalitet, Pris, Udførelse og Facon staar fuldt paa Højde med Udlandets Varer, og der ses ikke paa den personlige Fortjeneste, men derimod paa altid at være up to date med Maskiner og Læster for at bevare Markedet herhjemme og dermed gavne Landet og vor egen Industri.

Ved Flid og Dygtighed har Indehaveren sammen med sin Hustru, Mimi Ødis, der nu leder Bogholderiet, medens Manden udelukkende helliger sig Driften af selve Fabriken, arbejdet Virksomheden kolossalt i Vejret. Hans Hustru har været ham en udmærket Støtte gennem Aarene under Kampen mod de store udenlandske Konkurrenter. Omsætningen er vokset til det mangedobbelte, det første Aar efter Overtagelsen var den paa 25.000 Kr., i 1932 paa 200.000 Kr. Den daglige Produktion ligger mellem 300—350 Par. I 1933 er der opført en ny Fabriksbygning, hvori alle moderne Maskiner er installerede, og der raades ved denne Bygnings Hjælp over saa stor en Kapacitet, at der kan beskæftiges 40 Mand. Ved Aarsskiftet 1933—34 var Arbejdsstyrken paa 30 Mand.

Asmus Ødis er født den 24. Januar 1898 i Røde Kro. Han er uddannet som Skomager, dels hos sin Fader, dels hos et Firma i Horsens. Mimi Ødis er født den 18. Oktober 1901.

RØDE KRO MØBELFABRIK

Snedkermester Herman Dethlefsen grundlagde sin Forretning, den nuværende Røde Kro Møbelfabrik, i 1911 i Angel, Syd for Flensborg. Han etablerede sig med en almindelig Snedkerforretning, og var dennes Indehaver og Leder indtil Krigens Udbrud. Efter Krigen lejede han et mindre Lokale i Røde Kro og fortsatte her sit Arbejde som Snedker. I Aaret 1923 opførtes den Ejendom, hvori Fabriken nu er installeret.

I 1925 paabegyndte Herman Dethlefsen Fabrikation af Møbler, specielt Kommoder og Klædeskabe. Senere udvidede han Bedriften, saaledes at Fabrikationen ogsaa kom til at omfatte Soveværelser og Spisestuer. Der er nu saa stor Afsætning af Møbler, at den normale Arbejdsstyrke er paa 8—10 Personer, foruden Indehaveren selv. Dethlefsen begyndte efter Krigen faktisk med tomme Hænder, og kun hans Flid og Dygtighed i Forbindelse med forretningsmæssig Indsigt har bevirket, at hans Fabrik i Dag staar saa stærkt, som den staar. Specialet er nu Soveværelser og Spisestuer. Værkstederne er forsynede med alle nødvendige Maskiner af den nyeste Tids Fabrikata.

Herman Dethlefsen er født den 27. November 1884 i Aabenraa, hvor han har faaet sin Uddannelse som Snedker.

CHR. CALLESEN
BYGNINGSARTIKLER — RØDE KRO

Firmaet Chr. Callesen i Røde Kro er grundlagt Aar 1892 af Chr. Callesen sen. med det Formaal at drive

Handel med Tømmer, saavel en gros som en detail, og med tilhørende Høvleri og Savværk. I 1902 bortforpagtedes Forretningen til Tømmerhandler Bay Feddersen, som fortsatte Forpagtningen indtil 1920, da Grundlæggerens Søn, Chr. Callesen jun., overtog sin Faders gamle Virksomhed. Denne drives nu udelukkende som Tømmerhandel, idet Sav- og Høvleværk er nedlagt. Bygningsartikler føres dog ogsaa. Bygningerne, hvori Firmaet har Lokaler, er dettes Ejendom.

Tømmerhandler Chr. Callesen er født den 8. September 1893 i Røde Kro og er uddannet i Kolonialbranchen. I 1912 kom han ind i Trælastbranchen og var beskæftiget i Firmaet „Cimbria" i Aabenraa indtil 1914. I Krigsperioden gjorde han Militærtjeneste, og det var først efter denne Periodes Afslutning, at Callesen fik Lejlighed til at etablere sig i selvstændig Virksomhed.

CHR. J. SØRENSEN
FRØ - KUL - FODERSTOFFER - RØDE KRO

Chr. J. Sørensen, Varnæs, overtog sin Forretning i Røde Kro i 1929 efter Købmand Hans Tiedemann. Sørensen har vedblivende sit Domicil i Varnæs, men købte Virksomheden i Røde Kro og indsatte som Leder af denne sin Prokurist og Svigersøn, Chr. Duus.

I Røde Kro føres Lager af Korn, Foderstoffer, Kunstgødning, Kul og Frø, og der haves eget Mølleri samt et moderne Blandingsanlæg. Som et Speciale fremstilles Hønse- og Kyllingefoderet „Rødaa", der er en Sammensætning af alle de Stoffer, en Høne kræver for at lægge mange store Æg, eller som holder Kyllingerne i god Foderstand og hjælper dem til at kunne bekæmpe eventuelle Sygdomme. Foderets Sammensætning er sket i nøje Samarbejde med anerkendte Hønseriejere, og dets Fremstilling kontrolleres af en Landbrugskonsulent. Fremstillingen af „Rødaa" paabegyndtes i stor Stil i 1932, og Salget er i meget stærk Fremgang. Det bør tilføjes, at Firmaet ogsaa fører en speciel Foderblanding for Malkekvæg, og denne Foderblanding er meget kendt over hele Sønderjylland.

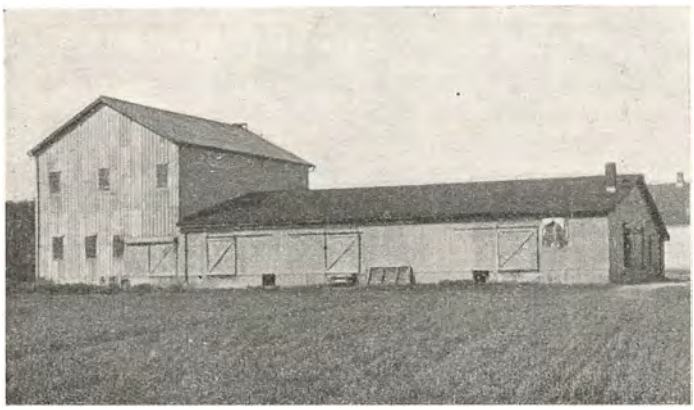

Et Landbrug paa 36 Tdr. Land drives i Forbindelse med Foderstofhandelen, som desuden raader over et Forsøgshønseri paa 200 Høns.

Endelig kan det nævnes, at der af Hensyn til en saa god Kvalitet af Svinefoder som vel muligt holdes en større Svinebestand; gennem Fodringen af denne Bestand ser man bedst, hvorledes de forskellige Blandinger eller Foderenheder virker.

Chr. Duus er født den 21. April 1905 i Sebbelev paa Als. Sin Handelsuddannelse har han faaet i Aabenraa, og efter endt Læretid fik han Ansættelse paa Kontoret hos Chr. J. Sørensen i Varnæs. Senere blev han Firmaets Rejsende og virkede som saadan indtil 1930, da han som Prokurist blev indsat som Bestyrer i Forretningen i Røde Kro.

KONTROLHØNSERIET „RISE"
PR. RØDE KRO

Kontrolhønseriet „Rise" pr. Røde Kro er grundlagt af Hans Jacob Tondering i 1928 ved Køb af en Villa med tilhørende 5 Tdr. Land Jord. Straks efter Overtagelsen opførtes et Kontrolhus med Plads til 300

Høns og med Rum for Opdræt af Kyllinger. Der anskaffedes 3 Kyllingmødre af Fabrikat „Record" fra Christiansfeld. Senere er der tilbygget et ret stort Æglægningshus, beregnet paa 300 Høns, og der er opført 3 mindre, transportable Huse, hvori der nu er Plads for Opdrætning af Kyllinger.

Hønsebestanden er pr. 1933—34 paa 600 Høns, udelukkende Hvide Italienere. Det skal i denne Forbindelse nævnes, at Hønseriet „Rise" fra Udstillinger har hjemført en Ærespræmie og 2 Førstepræmier. Der produceres aarligt omkring ved 120,000 Æg, som sælges til Eksport. En Del af Æggene bruges dog i Rugetiden. Til Slagtning leveres ca. 1000 Dyr aarligt. Hønseriet staar absolut paa Højde med Tidens Udvikling. Det disponerer nu over 2 Rugemaskiner til 5000 Æg samt over 6 Kyllingmødre. Hele Bestanden bliver regelmæssigt kontrolleret under Æglægningen.

Hønseriejer H. J. Tondering, hvis Personale er paa 3 Personer, er født den 22. April 1896 i Aabenraa og er uddannet som Landmand. Han har taget Kursus paa Landbrugsskoler og Højskoler. Senere rejste han til Argentina, hvor han lærte Hønseri. Broderen har en Farm i Argentina, og paa denne Farm havde H. J. Tondering sit Lærested.

MALERMESTER ADOLF THUESEN
RØDE KRO

Adolf Thuesen købte i 1908 en Ejendom i Røde Kro og etablerede sig der som Malermester. Han begyndte under beskedne Forhold og udførte alt Arbejde alene.

Men Virksomheden gik frem og der installeredes Butik med Detailsalg af Farve og Tapeter, hvoraf føres et passende Udvalg efter Byens Størrelse. I 1923 foretoges en Ombygning af Ejendommen, hvorved For-

Malermester Adolf Thuesen

holdene blev betydeligt forbedrede. — Der udføres Malerarbejde af enhver Art og der beskæftiges i den travle Tid op til 10 Personer.

Indehaverens Søn, Hans Thuesen, der er født i Røde Kro i 1911, er nu optaget i Forretningen og leder under Faderens Fraværelse hele Virksomheden. Han er uddannet som Maler hos Faderen og har endvidere frekventeret Kunst- og Haandværkerskolen i Kiel. — Som Svend har han arbejdet 1½ Aar i København.

Adolf Thuesen er født i Halk i Haderslev Amt i 1883 og er uddannet som Maler i Aabenraa. Som Svend har han rejst i Tyskland og arbejdet en Del i Schweiz.

HINRICH SCHMIDT
PADBORG MØLLE

Den 26. April 1928 var det 50 Aar siden, Møller N. Schmidts Fader, Hinrich Schmidt, overtog Padborg Mølle og dermed grundlagde det Firma, som vedblivende ejer og leder Bedriften.

Møller N. Schmidt

Møllen var opført 10 Aar tidligere — i 1868 — af Møller Johs. Leberecht Jensen. — Da Hinrich Schmidt, som døde i 1913, overtog den, hørte der til Møllen kun et Beboelseshus og et lille Skur til Hestestald og Brændsel. Men siden den Tid er Virksomheden stadig bleven udvidet. Den smukke Vejrmølle paa den statelige Plads i Byens Centrum blev plejet og passet, saaledes at den gjorde et yderst velholdt Indtryk. Der blev desuden indrettet et Motoranlæg til Brug, naar Vinden svigtede. I 1913 opførte N. Schmidt, der efter i 1906 at være blevet Medindehaver, nu ved Faderens Død blev eneste Indehaver, en stor 2-Etagers Lagerbygning med tilhørende Svinestald. I 1922—23 byggede han et Vandværk, hvorfra hele Byen forsynes med Vand. Ved Genforeningen mistede han de fleste af sine Kunder sydfor Grænsen; men som den driftige og praktiske Mand, N. Schmidt er, har han forstaaet i Stedet at udvide sig nordpaa. Bl. a. lod han indrette et moderne Saasædrensnings-Anlæg. Ogsaa Møllen i Harreslev har i en Aarrække været i Familien Schmidts Eje, men blev solgt i 1924.

I Aaret 1929 blev der i Mølleriet installeret 2 nye Dieselmotorer. Deres Opgave var at afløse en Gasmotor, som var blevet for lille. De to nye Motorer udvikler tilsammen omkring 60 HK. I 1931 blev Vindmøllen afmonteret, saaledes at der nu udelukkende anvendes Maskinkraft. I 1933 blev der tilkøbt en stor Bygning, som blev indrettet til Lagerbygning, og som afgiver Plads til 20,000 Sække Korn. Det kan tilføjes, at der fra Pakhuset er Løbebro direkte til Jernbanen, og at denne Bro er forsynet med Slidsker til Brug ved Indladning samt elektrisk Hejsespil til Læsning af Vogne.

Møller Nicolaus Schmidt driver Handel med Korn og Foderstoffer, Markfrø, Kunstgødning, Kul, Koks og Briketter samt Byggematerialer, Trælast og Støbegods. Foruden Indehaveren selv er der beskæftiget 7 Personer i Forretningen.

N. Schmidt er født den 7. April 1882 i Padborg og har lært i sin Branche hos Faderen, hvorefter han havde Arbejde som Møllersvend adskillige Steder i Angel. I 1902 indkaldtes han til Militærtjeneste. I 1904—

1905 opholdt han sig paa Mølleriskole i Tyskland og kom derfra hjem til Padborg. Den 1. Juli 1906 blev han Medindehaver af Padborg Mølle.

N. Schmidt er Bestyrer af Graasten Banks Agentur i Padborg. I den tyske Tid var han Amtsforstander og var ligeledes Amtsforstander under den internationale Kommission fra den 1. Januar 1920 indtil Genforeningsdagen.

S. KNUDSEN — BLOMSTERIMPORT
PADBORG

Firmaet S. Knudsen i Padborg blev grundlagt i Aaret 1924 som decideret Importforretning for Blom-

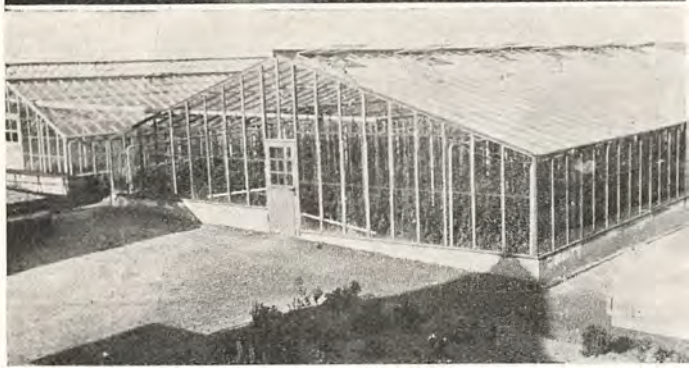

ster. Imidlertid er Udviklingen senere gaaet i en noget anden Retning, idet der nu i Forbindelse med Importafdelingen drives et stort og moderne Gartneri med anerkendte Blomsterkulturer, udelukkende Roser og Nelliker.

Ved Gartneriet ligger en Beboelsesbygning, en Villa med tilhørende Pakkelokale. Der er 2 Mand i fast Arbejde i Forretningen.

Gartner S. Knudsen er født den 25. Januar 1902. — Han har lært i sin Branche i Aarhus og har senere haft Ansættelse i København og i Aabenraa. Han har nu en omfattende Specialforretning med Roser og Nelliker.

KØBMAND PETER J. FLEGGAARD
PADBORG

Købmand Peter J. Fleggaard

Købmand Peter J. Fleggaard etablerede sig i Padborg i 1926. Han begyndte ganske smaat med et lille Udsalg i et Træhus, men har siden oparbejdet sig en Forretning, som præsenterer sig i et betydeligt Format. Udviklingen er foregaaet solidt og stærkt, og i 1929 flyttede Fleggaard sin allerede da velrenomerede Kolonialforretning til sin nuværende Ejendom, som han selv har ladet opføre. Han har nu 2 Medhjælpere fast ansatte. — Peter J. Fleggaard er født den 20. August 1905 i Brendstrup. I sin Fødeby lærte han Handelen,

og derefter fortsatte han sin Uddannelse paa den jydske Handelshøjskole. Købmanden er Medlem af den stedlige Handelsstandsforenings Bestyrelse, hvor han tillige er Kasserer.

PETERSEN & KNUDSEN
PADBORG

Blandt de danske Forretninger, der straks efter Genforeningen startedes i Grænsestationsbyen Padborg, er Firmaet Petersen & Knudsen en af dem, der har haft den smukkeste Udvikling igennem de forløbne Aar.

Købmand O. Knudsen

Forretningen, der nu omfatter Handel med baade Kolonial, Isenkram og Manufaktur, og som beskæftiger 5 Mand, blev grundlagt i 1921 i et uanseligt Træhus og har i Dag til Huse i en moderne Bygning med 3 store og smukke Butikker og 3 Lejligheder. Firmaets nuværende Indehaver er Købmand O. Knudsen.

Købmand O. Knudsen er født den 27. Oktober i Kolding og handelsuddannet i Flensborg, hvor han ogsaa har arbejdet som Kommis, indtil han etablerede sig i Padborg sammen med en Kompagnon, der dog senere traadte ud af Forretningen.

Ogsaa paa andre Felter i Padborg har man Bud efter O. Knudsens Evner og Arbejdskraft. Han har

saaledes en Overgang været Medlem af Handelsforeningens Bestyrelse.

JENS PETERSEN
BYGNINGSARTIKLER — PADBORG

Købmand Jens Petersen

Firmaet Jens Petersen i Padborg er grundlagt i 1923 og driver en omfattende Handel med Støbegods, Bygningsartikler og Brændsel.

I 1925 lod Indehaveren af Firmaet, Købmand Jens Petersen, en ny Ejendom opføre og installerede sin Forretning i denne. En Udvidelse af Ejendommen foretoges i 1932.

Jens Petersen er født den 15. Juli 1896 i Sønderborg. Han blev i sin Fødeby uddannet ved Handelen og har siden, for at uddanne sig videre, rejst en Del. Købmanden er Formand for den stedlige Handelsforening.

HANS MADSEN
CYKLE- OG RADIOHANDLER - PADBORG

Mekaniker Hans Madsen købte i 1928 i Padborg en Ejendom, hvori han etablerede sig med en Cykle- og Radioforretning. Denne Ejendom har han imidlertid senere udlejet til Brugsforeningen. — Madsen opførte derefter i 1931 en Nybygning, hvori han nu har saavel Butik til Detailudsalg som Reparationsværksted. I Butikken sælges Cykler og Radio-Apparater med Tilbehør samt elektriske Reservedele. — Der haves Lager af Thor, Philips og Unica-Radio.

Cyklehandler Hans Madsen

Enhver, der besøger Padborg, vil lægge Mærke til Hans Madsens nye Bygningskompleks, der er beliggende i Byens Centrum og derfor ogsaa bærer Navnet „Centrum". I Komplekset findes 5 forskellige Forretninger.

Mekaniker Hans Madsen er født 1892 i Adsbøl og er uddannet som Snedker. I 10 Aar havde han selvstændig Snedkerforretning; men denne maatte han opgive, da Verdenskrigen gjorde ham til Invalid. Han kom saa ind paa sit nuværende Felt og har efterhaanden faaet ret godt fat i denne Branche.

AFHOLDSHOTELLET „AXELHUS"
PADBORG

Konditor Axel Petersen grundlagde sin Virksomhed i Padborg i 1926, idet han i Forbindelse med et Konditori startede Afholdshotellet „Axelhus". I Axelhus findes, foruden Værelser til Udlejning, baade Konditori og Café. I Caféen er hyggelige og rummelige Lokaler, der er saaledes indrettede, at Gæsterne med Behagelighed kan tilbringe Tiden dér. Der er Butik for Detailsalg af Brød; der bages alt undtagen Rugbrød. I Caféen serveres alt undtagen Spiritus.

Konditor Axel H. Petersen

Hvad specielt Bageriet angaar, da er dette indrettet saa godt, som det kan være. Det er monteret med Maskiner af enhver Art, hørende til et moderne Konditori,

og Ovnen er af nyeste Fabrikat. Ligeledes er de forhaandenværende Bygninger fuldtud moderne indrettede — med Centralvarme o. lign. De er byggede af

Axel Petersen i 1926, og Hovedbygningen spænder over et Areal paa 12 × 13 Meter. I Bageriet arbejder 2 Personer, og Arbejdet ledes af Indehaveren personligt.

Konditor Axel Henry Petersen er født 1891 i København, hvor han ogsaa har faaet sin Uddannelse som Bager. Senere har han bl. a. arbejdet 6 Aar i Aarhus og 2 Aar paa Bornholm.

JES JØRGEN LORENZEN
MASKIN-SMEDIE - KRUSAA PR. PADBORG

Jes Jørgen Lorenzens Virksomhed i Krusaa pr. Padborg er grundlagt i Aaret 1923 af Indehaveren selv. Der begyndtes under meget smaa Forhold — et lille uanseligt Træskur var Stedet, hvor Lorenzen indrettede sit Reparationsværksted uden en eneste Kunde. — Men man fik hurtigt Øjnene op for, at man her havde med en dygtig Fagmand at gøre og Aar for Aar voksede Kundekredsen. Allerede 4 Aar efter Grundlæggelsen maatte Lorenzen udvide. De i 1927 opførte Bygninger bestaar af en pæn Villa og et moderne Smede- og Autoværksted, hvori alle tidssvarende Maskiner er installeret. Man staar saaledes godt rustet og er i Stand til at løse selv de sværeste Opgaver indenfor Branchen. — Foruden alt Reparationsarbejde paatager Forretningen sig Udførelsen af Centralvarmeanlæg, Vand- og Pumpeanlæg og Smedearbejde af enhver Art. Desuden har Lorenzen Repræsentationen for det kendte Firma Ford Motor Compagni. Beskæftigelsesgraden varierer fra 1—3 Mand efter Travlheden. Hele Virksomheden i sin nuværende Skikkelse staar som et smukt Vidnesbyrd om privat Initiativ.

Smedemester
Jes Jørgen Lorenzen

Jes Jørgen Lorenzen er født den 25. August 1881 i Øster Gejl i Holbøl Sogn. Han er uddannet i Smedehaandværket i Flensborg og har arbejdet som Maskinarbejder ved de tyske Statsbaner i Hamborg.

Lorenzen er Medlem af Bestyrelsen for Oplysning for Handel og Haandværk.

FRØSLEV SAVVÆRK
FRØSLEV PR. PADBORG

Blandt de store Virksomheder, der i de sidste 10—15 Aar siden Genforeningen er vokset op i Grænsebyen Padborg, er Frøslev Savværk en af dem, der er bedst kendt i Byen og Omegnen.

Savværksejer Johs. Carlsen

Virksomhedens Grundlægger, Savværksejer Johs. Carlsen, begyndte i 1927 med en Rundsav og et lille Motorhus paa 3—4 Meter. Fra den beskedne Begyndelse udviklede Savværket sig efterhaanden til i 1928 at omfatte en ny Motor og endnu en Sav, i 1929 en Afdeling for Kassefabrikation samt 3 nye Save og i de senere Aar med endnu flere Save, ligesom der i 1930 opførtes et Stuehus, og medens Carlsen til at begynde med kun havde 1 Mand som Medhjælper, har

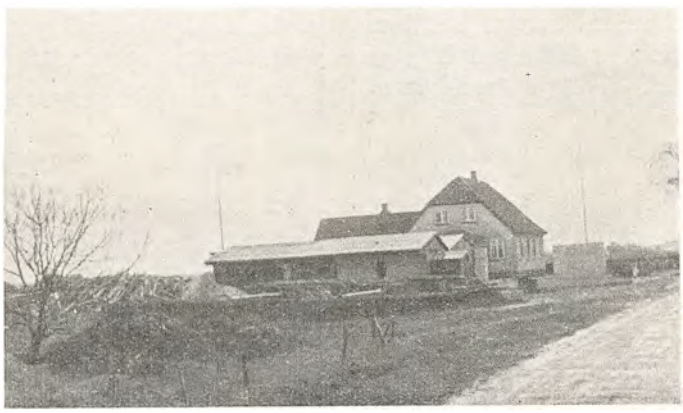

han nu 8. Virksomheden leverer nu alt Savværksarbejde, Tømmer, Lægter, Brædder, Emballage og Fiskekasser.

Savværksejer Carlsen er født den 14. Januar 1897 i Herslev ved Fredericia og uddannet som Tømrer. Han

har frekventeret Teknisk Skole i Horsens. Han begyndte at arbejde som Tømrer i Padborg i 1920 og etablerede sig som Mester i 1925, da han ogsaa begyndte at skære Tømmer til eget Brug.

SMEDEMESTER A. MICHLER
HELLEVAD

Smedemester A. Michler

A. Michlers Smede- og Maskinforretning i Hellevad er oprindelig startet af J. Abild, som nu driver en mindre, mekanisk Virksomhed i Byen, og blev i Aaret 1924 overtaget af Michler.

Forretningen, der er Byens ældste i Branchen, beskæftiger 3 Mand og fremstiller Landbrugsmaskiner, bl. a. en Del Harver og endvidere mønsterbeskyttede Laase til Svinestalde. — Bygningerne er meget gamle, men er blevet ombygget i 1929 og fremtræder nu moderne udstyret med de nyeste Maskiner.

Smedemester Michler er født Aaret 1897 i Holbøl og uddannet som Smed samme Sted hos Smed Johs. Clausen. Senere har han arbejdet i forskellige Byer. Han er Hellevad Kaptajnens Stedfortræder indenfor det frivillige Brandværn.

KØBMAND HANS LARSEN
HELLEVAD

Den Købmandsforretning, der nu ejes af Hans Larsen, blev i Aaret 1909 grundlagt af Købmand Bertelsen. Ved Krigens Udbrud blev Bertelsen indkaldt til Krigstjeneste, hvorfra han ikke vendte tilbage. Enken fortsatte Forretningen indtil 1917, da overtoges den af Købmand Strasenheim, som drev den, indtil han i 1920 afstod den til Laust Hansen. Efter ca. 6 Aars Forløb skiftede Forretningen igen Ejer, idet den nuværende Indehaver, Købmand Hans Larsen, overtog den den 1. Maj 1926.

Siden har han drevet Firmaet som blandet Købmandshandel. I Forretningen, som er i jævn, rolig Fremgang, beskæftiges 3 Mand.

Købmand Hans Larsen, der er født den 20. September 1890 i Aabenraa Amt, er oprindelig uddannet som Mejerist, og var i ca. 20 Aar beskæftiget ved sit Fag, indtil han i 1926 overtog sin nuværende Forretning.

Hans Larsen er Bestyrelsesmedlem i Nationalforeningen.

KØBMAND FRITZ HANSEN
HELLEVAD

Købmand Fritz Hansen

Fritz Hansens Forretning i Hellevad er grundlagt i Aaret 1913 af Købmand Hans P. Hansen, som var dens Indehaver indtil 1919. Han efterfulgtes af Købmand Laurids Hansen, som i 1920 efterfulgtes af Firmaet Pedersen & Jørgensen, en gros og en detail. Dette Firma afstod dog allerede i 1923 Forretningen til den ene af de hidtidige Indehavere, nemlig Købmand Pedersen, som var Ene-Indehaver i et Aarstid, hvorefter Købmand Jørgensen tog fat og drev Virksomheden indtil 1930, da den nuværende Ejer, Fritz Hansen, traadte til.

Firmaet Fritz Hansen handler kun med Manufaktur og Fodtøj; men der haves egen Systue, som er oprettet i 1931. Det samlede Personale er paa 5 Personer. Omsætningen er siden 1930 arbejdet ganske betydeligt i Vejret. Forretningsbygningen er ombygget i 1931, saaledes at den nu gør et anseligt Indtryk — med 3 store Udstillingsvinduer.

Købmand Fritz Hansen er født den 17. August 1905 i Tønder, hvor han ogsaa har faaet sin Uddannelse i Branchen. Desuden har han taget Dekorationskursus paa en Skole i Berlin.

INSTALLATØR L. LORENZEN
HELLEVAD

Installatør Lorenz Lorenzen etablerede sig i Juli 1931 som selvstændig Næringsdrivende i Hellevad. — I Maj 1933 udvidede han sin Virksomhed med en Butik, hvorfra der forhandles elektriske Artikler samt Radioapparater med Tilbehør. Saavel Værksted som Butik er installeret i lejede Lokaler. Den normale Arbejdsstyrke er paa 2 Mand. Indehaveren leder personligt alt forefaldende Arbejde.

Installatør L. Lorenzen

Autoriseret Elektro-Installatør Lorenz Lorenzen er født den 6. November 1908 i Dybbøl og er uddannet som Elektriker. Han havde sit Lærested paa Augustenborg Elektricitetsværk og har senere haft Arbejde i en Række af Egnens Byer og Landsbyer.

LORENS PETERSEN
CYKLEHANDLER — HJORDKÆR

Cyklehandler Lorens Petersens Forretning er grundlagt i 1927 af Indehaveren. Til at begynde med havde Forretningen til Huse i lejede Lokaler, men Forretningens Trivsel gjorde det nødvendigt at søge bedre Pladsforhold, og i 1930 opførte Lorens Petersen sin nuværende Ejendom med baade Butik, Værksted og Beboelseslejlighed. I Løbet af et Aarstid var Kundekredsen i By og paa Land vokset saa meget, at man paany maatte udvide, og det hidtilværende Værksted blev lagt ind under Forretningen samtidig med, at man opførte et nyt.

Forretningen, der beskæftiger 2 Mand, handler med Cykler og Radioapparater og udfører allehaande Reparationer i de nævnte Brancher.

Cyklehandler Petersen er født d. 13. December 1904 i Felsted og uddannet som Grovsmed og Cyklehandler, ligesom han har frekventeret Teknisk Skole.

A. BAYER — BRØNDBORING
HJORDKÆR

A. Bayers Forretning for artesisk Brøndboring er startet i 1908 af Bayers Svigerfader, som var dens Indehaver indtil 1931, da Bayer traadte til, efter i 7 Aar at have arbejdet sammen med Svigerfaderen.

A. Bayer

Lige siden Starten i 1908 har Firmaet haft en støt og rolig Fremgang at notere. I sin Art er Virksomheden den eneste paa Pladsen, og den har Kunder over hele Sønderjylland — Bygningerne er opførte i 1922 og bestaar af Beboelse med Butik og tilstødende Værksted. — Sideløbende med Brøndboringsvirksomheden beskæftiger Bayer sig med Vandinstallationer, Anlæg af Centralvarme og elektriske Pumpeværker samt iøvrigt alt Arbejde, der kan komme ind under Faget. Hans Arbejdsstyrke er i Sæsonen paa 4—5 Mand.

Alfred Bayer er født den 4. August 1902 i Horsens. Han har en udmærket Uddannelse i sin Branche, ogsaa hvad Centralvarmen og de andre Installationer angaar.

IVER CHR. IVERSEN
MURERMESTER — HJORDKÆR

Iver Chr. Iversens Firma er det eneste i sin Branche i Hjordkær. Det blev i Aaret 1886 grundlagt af den nuværende Indehavers Fader, som i 1919 afstod Forretningen til Sønnen. Begge Indehavere har altid kunnet glæde sig over en rolig og støt Fremgang. Man har opført alle nye Bygninger i Hjordkær samt udført enkelte Arbejder udenfor Sognet.

Murermester Iver Chr. Iversen

Firmaet, som beskæftiger 5—6 Mand, har til Huse i egen i 1906 opført Ejendom, som bestaar af Villa og Lagerbygning til Cementstøberi. Der udføres alt Murerarbejde, ligeledes fremstilles alt Cementgods (Sten og Rør) til eget Brug. — Iver Chr. Iversen er født den 11. Oktober 1889 i Hjordkær og har faaet

en grundig Uddannelse som Murer. Han har frekventeret teknisk Dagskole og er sin egen Arkitekt.

H. RABE — ANLÆGSGARTNERI
HJORDKÆR

H. Rabes Anlægsgartneri i Hjordkær er grundlagt i Aaret 1920 af den nuværende Indehaver. I Begyndelsen blev det drevet som Blomstergartneri, men senere som blandet Handelsgartneri. Driften er dog atter omlagt, og Virksomheden drives nu udelukkende med Dyrkning af Stenhøjsplanter, Stauder og iøvrigt alle Planter, specielt beregnet ved Anlægning af Haver. Der raades over en pæn Butik, hvorfra en Del af Gartneriprodukterne sælges. Endvidere drives der Kransebinderi.

Gartneriet beskæftiger 3—4 Mand.

H. Rabe er Tysker af Fødsel. Han er født d. 3. April 1894 i Augustdorf og uddannet ved Faget i et Handelsgartneri, men har endvidere speciel Uddannelse som Anlægsgartner.

P. J. BUCHARD
KONTROLHØNSERI — KLIPLEV

P. J. Buchard grundlagde sit Hønseri i 1925. — I 1925—26 opførtes Hønsehuset, som er 43 m langt og 3½ m bredt. Heraf er ca. 19 m afskildret, og denne Del er beregnet til Avlsdyr.

Honseriejer P. J. Buchard

Ved Starten havde Buchard en Bestand paa 50 Høns og Aaret efter tilkøbte han yderligere 50. Efterhaanden har Buchard opdrættet sin egen Stamme, som for Tiden er paa godt 300 Dyr.

Hønseriet, der er Avlscenter for hvide Italienere for Danmarks Fjerkræavlerforening, beskæftiger 2 Mand. Der forefindes Rugemaskiner til en Rugekapacitet af 4000 Æg ad Gangen. — I 1933 er der solgt ca. 4500 Stk. Rugeæg og daggamle Kyllinger.

P. J. Buchard, der er født den 6. September 1896 i Kliplev, blev oprindelig uddannet ved Landvæsenet; men efter at være haardt saaret i Krigen gik han over til Hønserifaget og blev uddannet som Hønserist paa Fredensborg Kontrolhønseri og hos Hønseriejer P. Johansen, Lørup pr. Ringe.

Han er Bestyrelsesmedlem for Aabenraa Amtskreds af Danmarks Fjerkræavlerforening.

KLIPLEV MØLLE

Den nuværende Forretning, baseret paa Kliplev Mølle, er grundlagt Aar 1921 af A. C. Ries. — Ries kom til Kliplev fra Vester Sottrup, hvor han sammen med Købmand Nissen havde drevet Forretning siden 1901. I 1924 købte han sin nuværende Ejendom, hvori der har været drevet Mølleri siden 1907. De Bygninger, han nu raader over, har han dog selv ladet opføre i 1931.

Møller A. C. Ries

Som Mølle betragtet er Kliplev Mølle gaaet støt og roligt fremad, siden A. C. Ries overtog den. Det er her paa Pladsen den eneste Forretning i sin Branche. Der lægges i særlig Grad Vægt paa Fabrikation af Hønse- og Kyllingefoder, som sælges under Mærket K. M. Iøvrigt drives almindeligt Mølleri med tilhørende Korn- og Foderstofforretning,

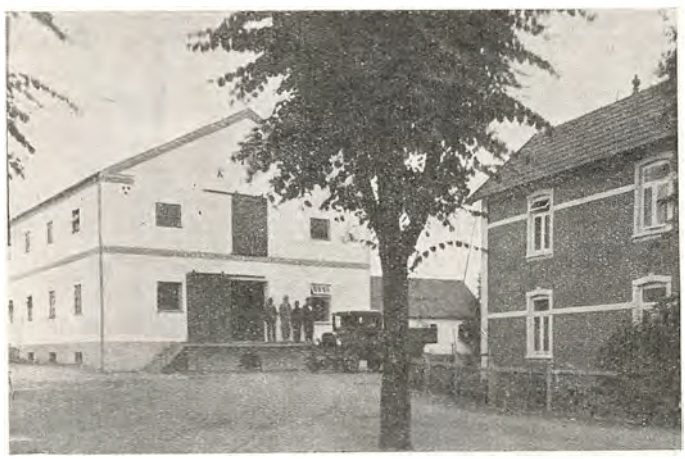

herunder indbefattet Salg af Kunstgødning. Arbejdsstyrken er paa 3—4 Mand. En Søn af Indehaveren virker som Bogholder.

Mølleriet trækkes af en Dieselmotor paa 35 HK, og der raades over alle moderne Maskiner. Op til Møllen ligger Beboelsesvillaen. Selve Møllen er en stor Bygning i 2 Etager med Lagerplads for ca. 2,000 Td. Korn. Ude i Byen er lejet et Pakhus med Plads til yderligere 1000 Tønder.

A. C. Ries er født den 15. November 1875 i Løgum. Ries har faaet Handelsuddannelse i forskellige Korn- og Kolonialforretninger. Han er Forligskommissær og Formand for Vurderingsraadet til Ejendomsskyld.

KLIPLEV HANDELS- OG ANLÆGSGARTNERI

Kliplev Handels- & Anlægsgartneri er grundlagt i Aaret 1926 af Gartner Nissen. Denne drev Virksomheden, indtil den nuværende Indehaver, Hans Peter Nielsen, i 1930 overtog den.

Der er siden Overtagelsen opført et stort Drivhus paa 19 × 4 Meter, ligesom der er anlagt 15 Mistbænke.

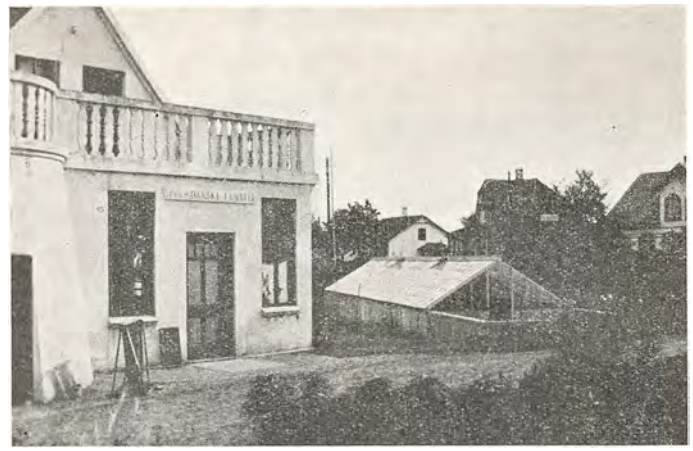

Det tilhørende Areal er paa ca. 1½ Td. Land. Virksomheden drives af Ejeren selv som Handels- og Anlægsgartneri, hvis Produkter sælges fra egen Butik, der er tilbygget af den nuværende Indehaver. En af Forretningens Specialiteter er Kransebinderi, og der er i Aarenes Løb erhvervet en udstrakt Kundekreds.

Gartner H. P. Nielsen

Hans Peter Nielsen er født den 24. Januar 1900 i Vordingborg og er uddannet som Gartner hos Poulsen og hos Gransau i Næstved og har som Medhjælper arbejdet flere Steder i Landet, saaledes har han bl. a. været selvstændig Leder af Gislinggaards Herregaardsgartneri ved Holbæk. Han har frekventeret Teknisk Skole i København.

HERMANN REESE
MØBEL- OG BYGNINGSSNEDKERI
LØJT-KIRKEBY

Den Virksomhed, der nu drives af Hermann Reese i Løjt-Kirkeby, har været i Slægten Jürgensens Besiddelse siden 1868, da Snedkermester Peter Jürgensen købte Forretningen af Snedkermester H. Petersen. — I 1898 overtog Sønnen, Jacob Jürgensen, Forretningen, og i 1929 blev Svigersønnen, Hermann Reese, Indehaver af Virksomheden.

Bygmester Hermann Reese

Den drives som Maskinsnedkeri, og den nuværende Indehaver har ladet alle Maskinerne installere og i alle Retninger faaet Forretningen tidssvarende indrettet. Der udføres saavel Møbelarbejde som Bygningsarbejder, og Firmaet har i Tidens Løb opført mange Nybygninger, for Størstedelens Vedkommende efter egne Tegninger.

I 1903 blev den nuværende Forretningsbygning, der rummer Værkstedet, opført. Beboelseshuset er fra det

17. Aarhundrede, sidst ombygget i 1926. Arbejdsstyrken i Værkstedet er for Tiden paa 2 Mand.

Peter Jürgensen

Jacob Jürgensen

Bygmester Hermann Reese er født den 11. Maj 1893 i Ditmarsken og er uddannet som Tømrer. Efter endt

Læretid havde han Arbejde i forskellige større Virksomheder, bl. a. som Værkfører. Teoretisk Uddannelse har han faaet paa Teknisk Skole i Rendsborg.

TH. JACOBSENS KORN- OG FODERSTOFFORRETNING — LØJT-KIRKEBY

Løjt Korn- og Foderstofforretning i Løjt-Kirkeby, der er grundlagt i 1930 af Th. Jacobsen, er nu Byens betydeligste Forretning i Branchen med en anselig Omsætning, en meget udstrakt Kundekreds og stort Lager, der til enhver Tid er i Stand til at tilfredsstille Efterspørgslen paa Markedet. Det gælder saavel Korn og Foderstoffer, som Hvedemel, Byg- og Havregryn. Ialt beskæftiger Forretningen foruden Indehaveren 2 Mand.

Møller Th. Jacobsen

Bygningerne er opført i 1930, men i 1933 udvidet betydeligt, saaledes at man nu foruden Lager i Stuen og i 1. Etage raader over en stor Formalingsmølle.

Th. Jacobsen er født den 20. Januar 1901 i Løjt-Kirkeby og udlært hos sin Fader, hvorefter han har fortsat sin Uddannelse paa forskellige Møller.

KØBMAND CHR. P. CHRISTIANSEN BOVRUP

Købmand Chr. P. Christiansen i Bovrup grundlagde sin Forretning dér i 1903, idet han forpagtede den gamle Stationskro og etablerede sig i dens Bygninger. Forretningen anlagdes som blandet Kolonialhandel og Foderstofforretning, og som saadan har den været drevet siden. Foruden at handle med Kolonialvarer samt Korn- og Foderstoffer fører Christiansen nu ogsaa Lager af Kunstgødning og Isenkram. Endvidere har han egen Motormølle til Formaling af alle Slags Korn. Han beskæftiger for Tiden et Personale paa 4 Personer.

I 1912 lod Købmand Christiansen sin nuværende Forretningsbygning opføre.

Chr. P. Christiansen er født den 5. April 1877 i Aabenraa. I sin Fødeby lærte han Kolonialhandelen og tog senere Plads som Handelsbetjent i Flensborg, hvor han opholdt sig indtil 1903, da han fik selvstændig Virksomhed i Bovrup.

H. P. BRODAL KAROSSERIFABRIK — BOVRUP

Firmaet H. P. Brodal i Bovrup har sin Oprindelse i en Møbelfabrik, som anlagdes af H. P. Brodal i Aaret 1903. Denne Møbelfabrik var gennem adskillige Aar førende paa sit Omraade, idet den her i Landsdelen

var en af de første Møbelfabriker, der arbejdede ved Hjælp af Maskiner. Produktionen solgtes hovedsageligt en gros til Flensborg.

Selve Karosserifabriken er grundlagt i 1929 af Chr. Brodal, men som en Fortsættelse af Faderens Forretning. Ejendommen er gaaet i Arv fra Far til Søn, og det samme er Tilfældet med Firmaets Afdeling for Bygningsarbejder. Der fremstilles vedblivende saavel Møbler som Bygningsartikler, men der lægges dog i særlig Grad Vægt paa Karosserifabrikationen. I Byggefaget har H. P. Brodal virket lige siden Genforeningen. — Det kan nævnes, at der er leveret Karosserier til Fordforhandleren i Aabenraa samt til Post- og Telegrafvæsenet. Arbejdsstyrken er paa 5 Personer.

Chr. Brodal er født den 26. Februar 1902 i Bovrup og er uddannet som Karetmager. Han har bl. a. arbejdet paa Dansk Karosserifabrik i København og har taget Kursus paa Teknologisk Institut. Chr. Brodal er Statens Tilsynsmand med Maskiner. H. P. Brodal er født den 7. Februar 1874 i Bovrup og fik i sin Ungdom Uddannelse som Snedker. Han havde som Svend Arbejde i Flensborg, København og Haderslev.

MØLLER E. FALKENLØVE SIMONSEN VOLLERUP PR. BOLDERSLEV

Det Firma, der nu indehaves af Møller Enevold Falkenløve Simonsen i Vollerup pr. Bolderslev, er grundlagt i 1874 af Indehaverens Bedstefader, Hans Jacob Simonsen, som var Møllebygger. Grundlæggeren overdrog i 1906 Virksomheden til sin Søn, Simon Simonsen, der var dens Ejer indtil sin Død i 1929.

Efter Simon Simonsens Bortgang overtoges Forretningen af hans 3 Døtre, som var Indehavere indtil 1933, da E. Falkenløve Simonsen afkøbte dem Møllen. Denne drives som almindeligt Mølleri med tilhørende Korn- og Foderstofforretning; Kundekredsen er at finde i Byen og Omegnen. Der haves et Jordtilliggende paa 30 Tdr. Land, som drives som almindeligt Landbrug. Som Specialitet fremstilles paa Møllen Hønsefoder og Svinefoder. Personalet er paa 3—4 Personer.

Enevold Falkenløve Simonsen er født den 30. April 1911 paa Vollerup Mølle og er uddannet som Møller. Han har frekventeret Bramminge Efterskole og Handelshøjskolen i Aarhus.

INSTALLATØR K. K. TARP BOLDERSLEV

Den eneste autoriserede Elektro-Installatør i Bolderslev er K. K. Tarp, og skønt han begyndte saa sent som i 1926 og paa fuldkommen bar Bund og uden Kundekreds, har han nu en meget betydelig Forretning med mange Kunder rundt omkring. Han er autoriseret i Sønderborg og Aabenraa Amter og har foruden alle Slags elektriske Installationer en udstrakt Handel med elektriske Artikler, Radioapparater og Tilbehør, Lysekroner m. m. Virksomheden, der til Stadighed beskæftiger 2—3 Personer, har til Huse i Bygninger, der er opført i 1924 og bestaar foruden af en Villa med Butik af et tilbygget Værksted og Garage.

Installatør Tarp er født den 18. April 1900 i Rind ved Herning og er uddannet som Elektriker, ligesom han har taget Installatøreksamen i 1927.

FELSTED AUTO VÆRKSTED

Skønt Felsted Auto Værksted er en forholdsvis ny Forretning, idet den er grundlagt den 1. August 1932, er den alligevel en betydelig Forretning med en stor Kundekreds.

Indehaveren, Jørgen Jørgensen Schmidt, begyndte i lejede Lokaler, hvor han indrettede Værksted med de nødvendige Redskaber og Maskiner, som vil blive suppleret med et moderne Vulkaniseringsanlæg. Foruden Indehaveren beskæftiger Virksomheden 1 Mand, og man besørger udelukkende Reparationer af Automobiler og Motorcykler og har intet Salg. Forretningens Specialitet er Cylinderudboring.

J. J. Schmidt er født den 31. Januar 1913 i Sdr. Hostrup og udlært hos Maskinbygger Pedersen i Felsted, hvorefter han har gennemgaaet Kursus saavel hos Ford Motor Company i København, som paa Teknisk Skole i Aabenraa.

JØRGEN HANSEN — FELSTED

Blandt de gode og driftige Forretninger, der i de senere Aar er opstaaet i Felsted, maa i første Række nævnes Jørgen Hansens Manufakturforretning, der i de faa Aar siden Starten i 1928 har hævdet sig paa den smukkeste Maade i Felsted og Omegnen.

Manufakturhandler Jørgen Hansen

Forretningen har til Huse i egen Ejendom, som Hansen opførte i 1928 med en rummelig og vel indrettet Butik, hvis store, stilfulde og moderne Udstillingsvinduer altid viser Kunderne de sidste Nyheder indenfor saavel Manufaktur- og Tricotage, som Herre- og Damekonfektion. — Foruden Hansen selv er hans Hustru beskæftiget i Forretningen.

Manufakturhandler Hansen er født den 23. December 1901 i Felsted og uddannet i Manufakturbranchen hos Peder Clausen i Aabenraa, ligesom han har taget Handelsskoleeksamen og gennemgaaet et Kursus i Bogholderi i København.

KØBMAND CHRISTIAN J. SØRENSEN VARNÆS

Købmand Chr. J. Sørensen

Den 1. Oktober 1906 etablerede Købmand Chr. J. Sørensen en Kolonialforretning i Varnæs. I 1909 udvidede han sin Forretning til ogsaa at omfatte Korn- og Foderstoffer, og siden da er Udviklingen i hans Firma gaaet Slag i Slag. I 1912 byggede Firmaet sine egne Pakhuse og en Beboelsesejendom. I 1929 købtes Hans Tiedemanns Korn- og Foderstofforretning i Røde Kro og indlemmedes i Chr. J. Sørensens Virksomhed. Allerede i 1919 havde Sørensen desuden overtaget Chr. Jacobsens Herreekviperingsforretning i Aabenraa; men denne driver han ved Hjælp af en Bestyrer.

Ogsaa i Teglværksindustrien er Sørensen interesseret. Han gik ind i denne Branche i 1919 og driver vedblivende sine Teglværker under Navnet: Teglværkerne Grønland I/S. Endelig skal nævnes, at Købmanden er inde paa endnu et Speciale, nemlig det elektriske Højfrekvensapparat „Wapa", som han har gjort Forretning med siden 1927.

Chr. J. Sørensen, der i sin Forretning beskæftiger 8 Personer, er født den 15. April 1884 i Daler ved Højer og blev oplært ved Kolonialhandelen i Møgeltønder.

Han er Tillidsmand for Forenede danske Motorejere.

KARETMAGER NIELS POULSEN KVÆRS PR. TØRSBØL

Den snart 35 Aar gamle Karetmagervirksomhed i Kværs pr. Tørsbøl, der nu indehaves af Karetmager N. P. Poulsen er oprettet omkring 1899 af Andreas Fabian. I 1923 maatte han imidlertid afstaa Virksomheden, og den ny Ejer blev N. P. Poulsen. — Denne begyndte faktisk paa bar Bund og tilmed maatte han installere nye, tidssvarende Maskiner. Iøvrigt fortsatte Virksomheden med Fremstilling af alle Arter Vogne, saavel Arbejds- som Luksusvogne.

Karetmager N. Poulsen

I 1925 begyndte man at fremstille Karosserier, hvilket efterhaanden er blevet Forretningens Speciale. Disse tegnes og konstrueres af N. P. Poulsen selv.

Karosserierne leveres til Private og til Firma Voigt & Rasmussen, Sønderborg.

Det er meget variabelt, hvormange Folk Poulsen beskæftiger, men han har efterhaanden faaet saa omfattende en Virksomhed, at han paatænker en Udvidelse

i 1934 for at give bedre Plads og Arbejdsforhold til saavel Fremstilling af nye Vogne i alle Arter og Karosserier, som til Reparationer.

Karetmager Poulsen, der er født den 3. Juni 1893 i Kamptrup i Sdr. Hygum Sogn, er uddannet i Karetmagerfaget og har derefter arbejdet forskellige Steder i Landet, indtil han nedsatte sig i Kværs.

A/S NØRRE SMEDEBY STENBRUD & SKÆRVEFABRIK

A/S Nørre Smedeby Stenbrud & Skærvefabrik i Nørre Smedeby er en meget betydelig Virksomhed, hvis anselige Omfang man bedst kan danne sig et Begreb om, naar det oplyses, at den beskæftiger 100 Personer.

Værkfører Goy

Firmaet er grundlagt i 1910 og overgik ved Genforeningen i 1920 til et Aktieselskab, hvis tekniske Leder, Johan Goy, gennem de sidste 18 Aar har været Værkfører.

Firmaet, der producerer Skærver og Stenmateriale til Veje og Baner, har Kontor i Smedeby i egen Ejendom, som er opført i 1919.

Værkfører Goy er født den 10. Juni 1895 i Holsten og uddannet i Maskinfaget. — Bestyrelsens Formand er Ritmester Clauson-Kaas, København.

H A D E R S L E V

SAXO fortæller om Harald Hildetand, at han fældede den jydske Høvding Hader, „der hvor der nu ligger en By, som bærer hans Navn". — Byen regnedes allerede paa Saxo's Tid for at være gammel.

Byens nøjagtige Alder kendes ikke, men alt tyder paa, at Byen stammer fra det 12. Aarhundrede.

Aar 1292 fik Byen sin paa dansk skrevne Stadsret, der stadfæstedes af Hertug Valdemar.

Om dens Betydning i Middelalderen, der fremmedes ved dens rige og store Opland, vidner flere kirkelige Institutioner. Den anseligste og bedst kendte var det til Frue Kirke knyttede Kollegiatkapitel, første Gang nævnt 1273.

En anden betydelig kirkelig Stiftelse var Marianerens Broderskab.

— Haderslev havde kun et Kloster, der nævnes første Gang i Aaret 1254.

Byen selv har vist aldrig været befæstet. Derimod havde den til Beskyttelse i Middelalderen en Borg, hvis Historie for en stor Del falder sammen med Byens egen. Omkring Aaret 1557 opføres Slottet Hansborg.

Det var navnlig den gamle Borg og Slottet, samt Hofferne, som holdtes her, der gav Byen Trivsel, saa at den i det 15. Aarhundrede samt fra Reformationstiden og i de næste 100 Aar havde sin blomstrende Tid.

Med Krigene i det 17. Aarhundrede begyndte Nedgangen for Haderslev som for alle de danske Købstæder, Skibsfarten tog af og Byen hærgedes af flere store Ildebrande. Noget ind i det 19. Aarhundrede synes Haderslev at komme lidt i Grøde igen, Indbyggerantallet voksede og Antallet af dens næringsdrivende Borgere tredobledes. Mens Industrien snarest er gaaet tilbage siden 1864, synes Haandværk og Handel at have taget et mægtigt Opsving, og siden Uddybningen af Byens Havn, der satte Byen i bedre Forbindelse med dens Opland, har Byens Købmandsstand faaet et yderligere godt Tag i Handelen. Byens Indbyggerantal er 14500.

Foroven: Kreditforeningen, Det danske Mindesmærke, By og Herredsretten. — I Midten: Frue Kirke. — Forneden: Posthuset, Elektricitetsværket, Vandtaarnet, Havnen.

H. DAMMANN
INDEH. ALBERT STEFFENS

Grosserer Albert Steffens

Blandt de førende Handelshuse i Haderslev maa i første Række nævnes Firmaet H. Dammann, som er grundlagt den 1. April 1924 med det Formaal for Øje at handle med tysk Fajance og Porcelæn samt Glas en gros. I 1926 købtes Ejendommen med store Lagerrum og Kontorlokaler, ligesom man fra kun at handle i Sønderjylland udvidede Virksomheden til ogsaa at omfatte Handel paa Fyn og hele Jylland. Firmaet, hvis Indehaver er Albert Steffens, beskæftiger til Stadighed 8 Personer i alle Afdelinger.

Grundlæggeren, der stadig er Eneindehaver af Firmaet, er Albert Steffens, der er født den 4. Oktober 1885 i Glücksborg og har faaet sin Uddannelse ved Isenkramfaget i Flensborg, senere har han været Forretningsfører for det gamle, ansete Firma Anton Skou i Haderslev i 15 Aar, indtil han i 1924 startede sin nuværende Forretning.

M. HANSEN JR. A/S
TOBAKSFABRIK

M. Hansen jr. A/S er grundlagt af den nuværende Indehaver M. C. A. Hansens Oldefader, Mathias Han-

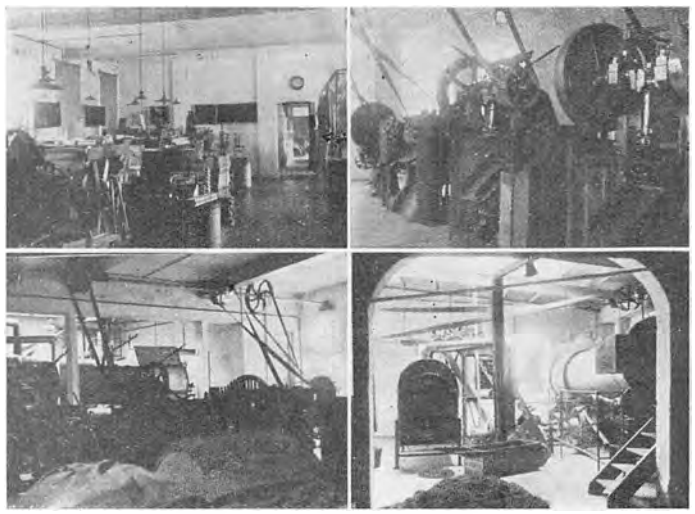

sen, i 1815. Oprindelig var det en Købmands- og Byttehandel, men allerede i 1820 paabegyndtes Fabrikationen af Cigarer og Røgtobak. Efter Mathias Hansens Død i 1888 overtog Sønnen, Hans Chr. Hansen Virksomheden, som han drev indtil 1919, da tredie Generation, Sønnen M. C. A. Hansen, fik overladt Tøjlerne.

Virksomheden voksede efterhaanden saa stærkt, at Fabriken først i 1927 og senere i 1930 maatte ombygges og udvides, og de Bygninger, hvori Fabriken nu har til Huse, er alle nyopførte. En Aargang, i 1864—65, havde man ogsaa en Fabrik i Kolding, og efter Genforeningen blev en Del af Fabriken udskilt og flyttet til Rendsborg for derfra at forsyne det tyske Marked.

Fabriken, der nu beskæftiger ikke færre end 85—90 Personer, fremstiller Cigarer, Tobak samt Skraa og har som Speciale fin Pibetobak.

Fabrikant M. C. A. Hansen er født den 10. Juni 1896 i Haderslev og har taget Studentereksamen paa Haderslev Katedralskole i 1911, blev cand. jur. i 1914 og deltog fra 1914—18 i Verdenskrigen, hvorefter han paabegyndte sin Virksomhed paa Fabriken.

FR. ADOLPHSEN & SØN

Firmaet Fr. Adolphsen & Søn i Haderslev er aabenbart Indehaver af Danmarks største Virksomhed i sin Art. Virksomheden er et stort Møbelsnedkeri, hvori der kun fremstilles Møbler til eget Salg en detail, og der beskæftiges i dette Snedkeri konstant 25—30 Mand. De af Landets Snedkerier, der er større, driver alle Salg en gros — enten udelukkende en gros eller jævnsides med Detailsalget. Fr. Adolphsen & Søn sælger sine Møbler over hele Landet, men absolut kun direkte til Forbrugerne.

Snedkermester Hans Adolphsen

Firmaet er grundlagt i Aaret 1891 af Frederik Adolphsen. Der begyndtes under meget beskedne Forhold, idet Snedkermester Adolphsen i den første Tid ikke havde anden Hjælp end en Lærling.

Værkstedets Gulvflade var ved Starten kun paa ialt ca. 24 m², og af Kapital til Driften havdes nærmest kun de bare Hænder. Men saavel disse Hænder som Viljen og Evnen til at komme opad og fremad var stærke, og de Bygninger, hvori der begyndtes, og som endnu benyttes, har maattet udvides mange Gange — saa mange Gange, at der ikke er meget tilbage af Oprindelsen. Bygningerne spænder nu over et samlet Areal paa ikke mindre end lidt over 850 m², saa det er jo en antagelig Karré i Forhold til, hvad der raadedes over ved Begyndelsen . . . . en udmærket og talende Illustration til den Udvikling, der har fundet Sted paa denne Plads.

Den rige Udvikling kan ogsaa illustreres paa anden Maade, nemlig ved at notere nogle enkelte af de Institutioner, hvortil Møbler i Tidens Løb er leveret. Fr. Adolphsen har bl. a. monteret Sparekassen for Haderslev By og Omegn, Haderslev Bank, Graasten Bank samt flere store Restauranter og Caféer. Endnu en Udvidelse af Forretningen har fundet Sted saa sent som i 1933, idet der pr. 1. Oktober d. A. aabnedes en Specialafdeling for Tæpper og Gardiner i dansk Arbejde.

Snedkermester Fr. Adolphsen vandt sig ved sin ærlige Stræben og sin dygtige Indsats, ofte under vanskelige Forhold, et godt Navn blandt sine Standsfæller og sine Kunder. I 1920 optog han sin Søn, Hans Adolphsen, som Kompagnon i Firmaet, og det blev Sønnens ærefulde Opgave at udbygge dettes Anseelse videre. I 1926 blev Hans Adolphsen Eneindehaver, og det har tilfulde vist sig, at han var sin Opgave voksen. Man behøver blot at nævne, at han er Medlem af Landsforeningen „Dansk Arbejde"s Hovedbestyrelse, saa har man straks den Linie, hvorefter han i sin Helhed arbejder.

Snedkermester Hans Carl Theodor Adolphsen er født den 25. Marts 1893 i Haderslev og har lært Snedkeriet hos Faderen. Som Svend har han arbejdet forskellige Steder i Tyskland og i Danmark. Han er uddannet som Møbeltegner gennem 3 Semestre paa Møbeldagskolen i Odense og har desuden arbejdet som Tegner forskellige Steder saavel i Tyskland som i Danmark.

A. F. PETERSEN - VÆGTFABRIK

A. F. Petersens Vægtfabrik i Haderslev er grundlagt i Aaret 1837 af Fabrikant Hans Petersen, som senere overdrog Fabriken til sin Søn, A. F. Petersen, under hvis Navn Firmaet vedblivende drives.

Fabrikant Holger Petersen.

A. F. Petersen var Virksomhedens Indehaver indtil 1905, da han lod den gaa i Arv til sin Søn, Hans Petersen. Denne var Ejer indtil 1931, da hans Søn, Holger Petersen, overtog Ledelsen. Paa Fabriken har til Stadighed været drevet Fabrikation af Vægte og Pengeskabe, idet det dog maa bemærkes, at der nu om Dage ogsaa haves en stor Omsætning ved Fremstilling af Staalvinduer til alle Formaal. Den nuværende Indehaver har desuden oprettet en Afdeling for Centralvarmeanlæg og Sanitetsartikler. Staalvinduerne sælges forøvrigt over hele Landet.

I 1934 er yderligere optaget Fabrikation af moderne Forretningsfacader, bestaaende af Staalvindueskarme med indbygget Markise, en Fabrikation, Firmaet allerede har haft en Del Fornøjelse af, og i hvilken Arbejdernes Brugsforening i Fredericia var Fabrikens første Kunde.

Firmaet har Lokaler i egen Ejendom, som bestaar af Beboelse med tilhørende Fabrikslokaler. Bygningerne er opførte omkring 1833; i 1912 og i 1922 er der foretaget betydelige Udvidelser.

Fabrikant Holger Petersen, som for Tiden har Beskæftigelse til 8—10 Mand, er født den 2. December 1907 i Haderslev. Han er uddannet i sin Faders Forretning og har Eksamen fra Odense Maskinbygningsteknikum og har i et Par Aar arbejdet som Konstruktør paa Burmeister & Wain's Dieseltegnestue.

HADERSLEV KUL- & KOKS-KOMPAGNI A/S

Fra en lille Begyndelse i 1925 har Haderslev Kul- & Koks-Kompagni A/S i Løbet af kort Tid arbejdet sig frem til at blive et af Byens betydelige Foretagender.

I September Maaned 1925 startedes Selskabet med en tegnet Aktiekapital paa 75,000 Kroner — i Dag er den, efter 2 Gange at være udvidet, 150,000 Kr., fuldt indbetalt.

Ved Havnen lejedes Plads til Indretning af en Kulgaard, og den første Ladning indkom i September 1925 med 1700 Tons Kul og Koks fra England. Siden da er der sket mange og store Forandringer. I 1927 byggedes den store Kulkran og i Forbindelse hermed blev der opstillet et Harpeværk til Læsning af Banevogne. 7 store Siloer paa Udleveringspladsen sørger for den størst mulige Hurtighed ved Ekspeditionen af Kørevognene. Al Udkørsel af Varer foretages med Firmaets egne Lastvogne.

Den i enhver Henseende moderne Oplagsplads bærer Vidne om Virksomhedens Trivsel.

Selskabets Hovedkontor findes i Nørregade 23.

ANTON HUNDEVADT

I Aaret 1902 etablerede Anton Hundevadt sig som Købmand i Haderslev. Anton Hundevadt er født 1876 i Vojens som Søn af Gdr. Steffen Hundevadt. Som ung Mand kom han i Lære hos Chr. Mainz i Haderslev. Efter endt Læretid uddannede han sig i en Aarrække i store Varehuse i Tyskland.

Købmand Anton Hundevadt

Efter Hjemkomsten overtog han 1902 sin gamle Læremesters Forretning i Haderslev. Det var dengang kun en lille Forretning; men kort efter Overtagelsen begyndte Hundevadt paa en mindre en gros Handel sideløbende med Butiken. Ikke alene i Byen, men ogsaa videnom i Amtet blev Anton Hundevadts Navn ret hurtigt kendt; og allerede 1906 var det nødvendigt at udvide Forretningen, som da flyttede til Bispegade 15, samtidig med at Firmaet udvidedes til en fuldstændig Manufaktur- og Konfektionsforretning.

Allerede 3 Aar senere var Pladsen atter for lille, og Anton Hundevadt købte derfor Ejendommen, som blev udvidet med en stor Tilbygning.

Efter en Ildebrand i 1911 opførtes i Sommeren 1912 en ny og betydelig større Lagerbygning, der blev byg-

Hjørnet Bispegade og Gravene. 1930.

get til Forhuset, og herved indvandtes et meget stort Areal til Butikslokale.

Ved 10-Aars Jubilæet i 1912 beskæftigede Firmaet 20 Personer, et tydeligt Bevis paa Forretningens Fremgang. Men efter denne blomstrende Fremgang kom Krigen. Anton Hundevadt gjorde Krigstjeneste fra

1916—18, og i denne Tid overtog hans Hustru Forretningens Ledelse.

Med Genforeningen begyndte der en bedre Tid ogsaa for dette Firma, og flere Gange maatte der udvides paany. I Aarenes Løb siden Genforeningen har Firmaet oprettet særlige Afdelinger for Fabrikation af Dame- og Børnetøj samt Arbejdstøj og Uldvarer.

Ved 25-Aars Jubilæet i August 1927 beskæftigedes i Detailforretningen 43 Ekspedienter. Sammen med en gros-Afdelingen og Fabrikationsvirksomhed giver Forretningen nu Beskæftigelse til 100 Personer.

Det er ikke mange Provinsforretninger, der kan opvise en Vækst som denne Virksomhed.

Trods det store Arbejde i sin Forretning har Anton Hundevadt dog kunnet paatage sig mange Tillidshverv, f. Eks. som Medlem af Byraadet, Formand for Ligningskommissionen, Formand for Bestyrelsen for A/S Haderslev Slotsvandmølle, Næstformand i Bankraadet for Haderslev Bank, Formand for A/S Hoffgaard i Aabenraa samt Medlem af Bestyrelsen for Handelsforeningen.

Bispegade 371. 1902.

C. W. GARBERS

Under Navnet C. W. Garbers, Farver og Lakker en gros, grundlagde Indehaveren af det indenfor Farve- og Lakbranchen i Danmark meget kendte Firma i Aaret 1896 sin Forretning i Flensborg.

I Løbet af faa Aar lykkedes det C. W. Garbers at oparbejde Firmaet til et af de betydeligste indenfor Branchen i Slesvig-Holsten.

Efter Genforeningen flyttedes Hovedsædet for Forretningen i 1921 til Haderslev, og her tog C. W. Garbers selv i 1923 ogsaa Bopæl, medens Forretningen i Flensborg stadig blev opretholdt.

I 1929 erhvervedes det gamle, velkendte Firma „Dr. Tetzners Parfumerifabrik" i Altona, og der blev i Ha-

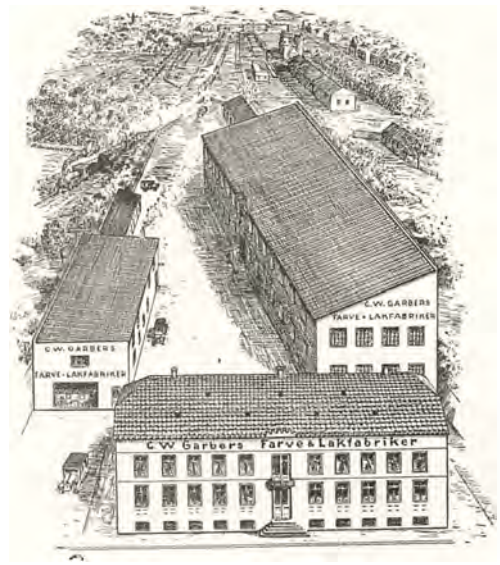

derslev anlagt en Filial med Fabrikation og Depot af alle Dr. Tetzners kendte Fabrikater.

C. W. Garbers, der er født i Aaret 1896 i Sønderborg, har forstaaet at oparbejde Firmaet til et af de førende i sin Branche her i Landet.

NORDISK TRICOTAGEFABRIK

Det var i Aaret 1904, at Rentier Johan Johansen startede Nordisk Tricotagefabrik i Haderslev. Fabriken fik Lokaler i Slotsgade, og her laa den indtil 1930, da en større Udvidelse blev nødvendig. Den nuværende moderne Fabrik, Sønderbro 7, blev saa opført, og samtidig blev Maskinanlæget saaledes moderniseret, at det er i Stand til at trodse enhver Konkurrence. Som Helhed kan det om Nordisk Tricotagefabrik nævnes, at den lige siden Starten har været en Virksomhed i Fremgangens Tegn. Det først ansatte Personale talte kun 8 Mand; nu beskæftiger Firmaet ialt 60 Personer.

I 1921 indtraadte den nuværende Ene-Indehaver, Fabrikant H. Chr. Mørck, i Firmaet som Kompagnon med Grundlæggerens Søn. I 1926 overtog Chr. Mørck Firmaet for egen Regning og har gennem de senere

Aar til Stadighed udvidet og grundfæstet Fabrikens i Forvejen gode Renommé. I tidligere Tid laa Produktionen mest i Drengesweaters og strikket Undertøj; nu fremstilles der ogsaa Mængder af Damestrømper, Herresokker og Jumpers. Varerne sælges gennem Repræsentanter over hele Landet, saavel til Grossister som til Detailhandlere, og hvor Fabrikens Rejsende kommer frem, bliver de altid godt modtagne, da Kunderne ved, at det er gode Varer, de kommer med.

TH. NISSEN - ÆGEKSPORT

Mejeriejer Th. Nissen

Th. Nissens Ægeksport i Haderslev er grundlagt i Aaret 1924 for Eksport af Æg til London. — Nu har Forholdene ude omkring i Verden jo ændret sig ikke saa lidt, handelsmæssigt set, og dette har medført, at der nu ikke alene eksporteres til London; Æggene fordeles til de forskellige Lande, eftersom Traktater og andre Faktorer fordrer det.

Firmaet Th. Nissen har gode Forbindelser paa de forskellige Markeder. Dette viser den store Stigning, der har været i Firmaets Eksportmængde Aar for Aar.

Det første Aar eksporteredes ca. 720,000 Æg; men nu eksporteres der aarligt omkring ved 2,600,000 Æg, og Th. Nissen har sin egen Præserveringsanstalt, hvor de Kvanta, som hensigtsmæssigt kan gemmes til andre Aarstider, præserveres og opbevares. Æggene opkøbes hos Købmænd i Haderslev og Aabenraa Amter, naturligvis navnlig paa Landet. Til Ægpakkeriet, der er ombygget og moderniseret i 1932, hører eget Værksted for Kassesamling, og den samlede Gulvflade i Pakkeri, Værksteder og Præserveringsanstalt er paa 250 m².

Det er saaledes en ikke helt lille Virksomhed, Th. Nissen raader over. Men det er ikke den eneste. I 1926 overtog Nissen efter sin Fader Centralmejeriet i Haderslev, grundlagt af Faderen, Chr. Mikkelsen Nissen, i 1900. Mejeriet er ret stort. Dets Produkter sælges fra 7 Vogne samt fra forskellige Detailudsalg, og dets fine Kvaliteter af Smør, Fløde o. s. v. nyder almindelig Anerkendelse blandt de mange Kunder, der efterhaanden har samlet sig om dette Mejeri. Ialt beskæftiges hos Th. Nissen 21 Mand, Ægpakkere, Mejerister o. s. v.

Ægeksportør og Mejeriejer Thomas Nissen er født den 23. August 1893 i Ludersholm ved Tønder og har faaet sin Uddannelse i et Smøreksportfirma i Haderslev. I 2 Semestre besøgte han et Handelsakademi i Hamborg. Saa kom den store Krig, og Nissen maatte rykke i Felten; gennem alle 4 Aar gjorde han Krigen med. Efter dens Ophør rejste han til Sydamerika, hvor han opholdt sig i 2 Aar; han var saaledes i Besiddelse af rige Erfaringer og store Fonds af praktisk og teoretisk Viden, da han vendte hjem og startede sin Eksportforretning i Haderslev.

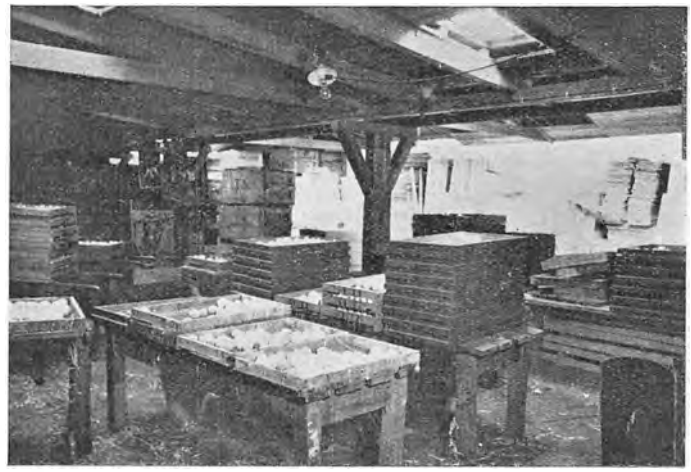

A/S AGA · KEM.-TEKN. FABRIK

I Aaret 1923 grundlagdes A/S Aga, kem. tekn. Fabrik, der den Gang udelukkende var baseret paa Fremstilling af de kendte „Aga-Ildtænder".

Senere omlagdes Driften imidlertid fuldstændig til kemisk teknisk Fabrik, der nu fremstiller mange forskellige Husholdningsartikler, saasom „Aga-Bonevoks", fast og flydende, „Aga-Metalpudsecreme", „Aga-Skocreme Fix og Polish", Møbelpolish, Sølvpolish, desuden Bilpoleringsmidler. — Allerede i 1928 maatte Lokaliteterne udvides og samtidig blev den daglige Ledelse overdraget Direktør von Dippe.

Under dennes dygtige og energiske Ledelse gik Fabriken yderligere frem, og en ny Udvidelse var paatvungen nødvendig. Der opførtes da en ny moderne Fabriksbygning med alle Nutidens mest moderne Maskiner og Hjælpemidler.

En af de vigtigste Grunde til Udvidelsen var, at der agtedes paabegyndt Fabrikation af „Aga-Sennep", hvilket Produkt nu er kendt over det ganske Land, først og fremmest paa Grund af den rigtige pikante Smag, endvidere tiltalende, fordi „Aga-Sennep" aldrig bliver sort og tør. Til Emballering af „Aga-Sennep" er det bedste og mest hygiejniske anskaffet, som lufttæt lukkede smukke Drikke- og Skrueglas, pænt dekorerede Blikdaaser, desuden Porcelænskrukker, sidstnævnte findes i alle førende Hoteller og Restauranter Landet over.

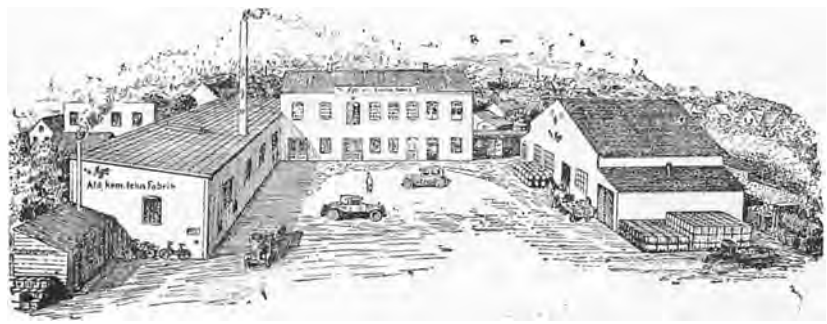

Aarsagen til den stadige Efterspørgsel af „Aga" Produkterne skyldes den Omstændighed, at ingen af

Varerne kommer frem paa Markedet, før de er grundigt gennemprøvede.

For at lette Købmanden Salget af „Aga-Sennep", har Fabriken udleveret flere Tusinde fikse Stentøjs-Affyldningsapparater, hvorfra Sennepen aftappes. Apparaterne er fordelt til Købmænd over hele Landet.

Til Fabriken er knyttet 2 Repræsentanter, der til Stadighed berejser hele Landet, da „Aga-Sennep" forhandles af næsten alle førende Grossister Landet over. At A/S Aga har oparbejdet sig til en ret betydelig Virksomhed med en meget stor Kundekreds hele Landet over skyldes i første Række det maalbevidste Arbejde, der er udført fra Direktionens Side, og ikke sidst Aga Fabrikaternes absolut høje Kvalitetsstandard.

SYDJYDSK ANDELS-FJERKRÆSLAGTERI

Sydjydsk Andels-Fjerkræslagteri i Haderslev er en af de Virksomheder, som, nærmest født af den forhaandenværende Situation er vokset frem i de senere Aar, er med til at skabe nye Markeder for dansk Eksport, nye Rentabilitetsveje for det danske Landbrug. Naar Svin og Kreaturer gaar ekstraordinært langt ned i Pris, naar Tiderne er saa forrykte, at man er ved at kunne købe en Ko for det Reb, hvori man agter at trække Koen hjem, da er det givet, at Landbruget — og da navnlig det mindre Landbrug, som gennem de ogsaa meget lave Kornpriser ikke har mange Muligheder for at skabe sig Indtægter overhovedet — maa søge nye Veje, nye Midler til Livets Opretholdelse. Derfor opstod gennem den sidste halve Snes Aar de mange Hønserier rundt omkring i Landet, og med Hønserierne fulgte Fjerkræslagterierne, det ene var nødvendigt som Følge af det andet.

Sydjydsk Andels-Fjerkræslagteri er oprindelig grundlagt som Privatslagteri under Navn af Sønderjydsk Fjerkræslagteri og Salgsforening i Haderslev; det begyndte sin Virksomhed den 17. August 1927. I November 1931 blev det omdannet til et Andelsforetagende, og siden den Tid har det virket under det nuværende Firmanavn. Det er ogsaa under dette Navn, at det store Opsving i Bedriften er kommet, de gode Forbindelser i Ind- og Udland fremskaffet, og det er under dette Navn, at Firmaet i Dag kan beskæftige en Arbejdsstyrke paa ikke mindre end 32 Mand.

Paa Slagteriet foretages Slagtning af alle Slags Fjerkræ, hvoraf ca. 50 Procent eksporteres, medens Resten afsættes her i Landet. Eksportvaren er navnlig Høns, og den største Del af Eksporten gaar over Tyskland. Dog gaar der, f. Eks. ved Juletid, ogsaa en Del, navn-

lig Kalkuner, til England; dette Land aftager ligeledes ret store Partier unge Høns, og i det hele taget er der hvert Aar Fremgang at notere i Eksportmængden. Der slagtes og sælges nu omkring ved 140,000 Stkr. Fjerkræ aarligt, og i Sæsonen 1934 agtes opført egne Bygninger, moderne og store Slagtehaller, der giver Plads for yderligere Udvidelse. For Tiden har Firmaet Lokaler i det offentlige Slagtehus i Haderslev.

Andelsselskabet bestaar af ca. 1300 Andelshavere, hvoraf de 400 har tilmeldt sig i Løbet af det sidste Aar. Andelshaverne har naturligvis første Ret til Levering til Slagteriet, men ikke desto mindre foretages der ogsaa Opkøb af Slagtedyr i Vejle og Ribe Amter samt helt ned til Grænsen. Produktionen kan sagtens afsættes, naar blot Ledelsen stadig har det rette Blik for de forskellige Sæsoners Krav.

Dette Blik har aabenbart Direktør Niels Lind, der er Fjerkræslagteriets merkantile Leder. Niels Lind er født den 23. Februar 1892 i Møgeltønder og er uddannet i Kolonialbranchen. I 3 Aar havde han Pladser i Hamborg og i Kiel, hvorefter han maatte drage i Felten og blive der i mere end 4 Aar. Han slap dog fra det med Livet, og fra 1918 til 1923 var han Kontormand. Saa grundlagde han en Kolonialforretning i Frørup pr. Stepping og startede senere en Købmandshandel i Haderslev, Nolfet 28. Denne Købmandshandel driver Lind endnu ved Siden af, at han med Dygtighed og levende Interesse passer sin Stilling paa Fjerkræslagteriet.

ISENKRÆMMER ANTON SKAU

Firmaet Anton Skau i Haderslev er grundlagt af Anton Skau den 15. Juni i Aaret 1891 som blandet Isenkramforretning.

Anton Skau drev Virksomheden alene indtil 1919, da Svigersønnen, Hugo Brülle, blev optaget som Med-

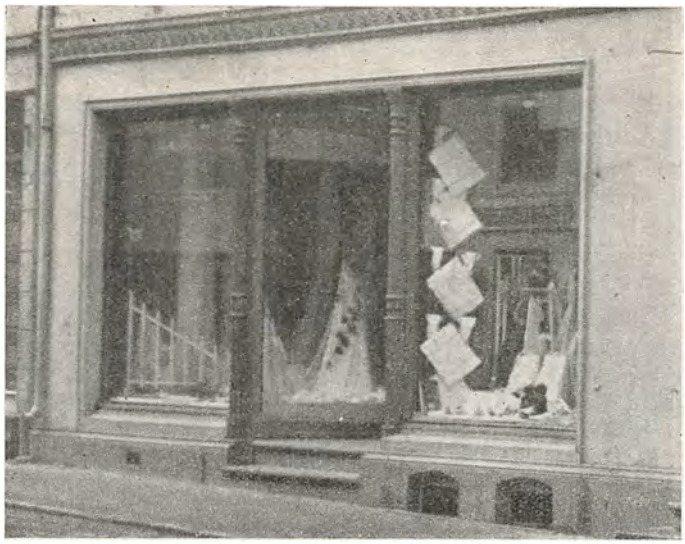

Lokalerne i hvilke Firmaet Anton Skau startedes.

indehaver. I 1925 udvidedes Forretningen, der hidtil kun havde handlet med Isenkram og Støbegods en detail, til ogsaa at omfatte en gros Handel, væsentligst i Sønderjylland.

Den 22. Januar 1930 afgik Anton Skau ved Døden, og Virksomheden afstodes til den nuværende Indehaver, Hugo Brülle, der fortsætter Forretningen under det gamle Firmanavn. Firmaet driver nu Handel med Isenkram, Køkkenudstyr, Galanterivarer, Glas og Porcelæn. Endvidere haves Eneforhandling af Støbegods for det landskendte Firma A/S H. Rasmussen & Co. i Odense.

Forretningen, der nu beskæftiger 15 Personer, regnes for at være en af Sønderjyllands største indenfor sin Branche. Allerede ved Aarhundredskiftet var For-

Den nuværende Forretning.

retningen gaaet saa meget frem, at Lokaliteterne maatte udvides, og den flyttedes da til den nuværende Beliggenhed, Bispegade 3, hvor Udvidelser stadig har fundet Sted — sidst i Aaret 1924, da en ny, stor Lagerbygning opførtes.

SACHS & DEISSELBERG EFT.

Et ikke alene i Sønderjylland, men i hele Danmark kendt og anset Firma er Sachs & Deisselberg Eft., der er grundlagt i Aaret 1918. Takket være de fortrinlige og meget stabile Forretningsforbindelser, Firmaet siden 1890 har haft med den sønderjyske Sadelmager- og Tapetserer-Kundekreds, med Sæde i Hamborg, var Firmaet efter dets Start straks i Kontakt med Branchens Haandværkere. — I Løbet af Aarene 1920 og 1921 udvidedes Kundekredsen over Jylland, Fyn, Sjælland og alle øvrige Øer, saa at dette en gros Firma i Dag trods Kriseaarene er et af de førende og største i hele Landet.

Grosserer Carl Hennig

Ved Grundlæggelsen i 1918 havde Virksomheden til Huse i Bispegade 5, men Lokaliteterne her blev hurtigt for smaa. Firmaet Sachs & Deisselberg Eft. besluttede derfor i Aaret 1923 at købe den nuværende store Ejendom paa Torvet (Concordia), der tilhørte Den Danske Landmandsbank, og heri indrettedes

Stoflageret

Virksomheden. Skønt Lokaliteterne havde gennemgaaet en Modernisering og Forbedring, begyndte Firmaet i Efteraaret 1929 en storstilet Ombygning af hele Byggekomplekset. Denne Ombygning varede fra September 1929 til April 1930. Firmaet fik Lager-, Ekspeditions- og Kontor-Lokaler paa første, resp. anden og tredie Sal, medens der i Stueetagen indrettedes 6 store, helt moderne Butiker. Virksomheden giver Beskæftigelse til 14 Personer.

Forretningen drives med Salg af Møbelstoffer, Bilstoffer, alt Tilbehør til Polstringen, Sadelmager-Artikler, og desuden findes en større Specialafdeling i Lædervarer og Rejseartikler.

Indehaverne er: Carl Sachs sen., Carl Hennig og Carl Sachs jun.

Lædervarer, Rejseartikler

Forretningsejendommen før Ombygningen

Medindehaveren, C. Hennig, der er ansvarlig for Firmaet, har gennem Dygtighed og Flid i Aarenes Løb

Forretningsejendommen efter Ombygningen

oparbejdet Forretningen til en af Landets betydeligste og største i Sadelmager- og Tapetserer-Branchen.

C. Hennig er født den 15. April 1891 i Hamborg og er siden 1906 i nævnte Forretning.

FREDSTED TEGLVÆRK
FREDSTED PR. HADERSLEV

Fredsted Teglværk pr. Haderslev er grundlagt for ca. 100 Aar siden. Grundlæggeren var Teglværksejer Møller, Fader til Gaardejer Peter Møller, som var Virksomhedens Indehaver og Leder i Aarene indtil 1898, og som paa dette Tidspunkt lod Værket overgaa fra almindeligt Haandstrygeri med Højovn til Drift ved Hjælp af en moderne Ringovn. Den ændrede Driftsform gav naturligvis mere Luft under Vingerne, og i 1923 foretoges der atter en Del Udvidelser, idet der bl. a. byggedes nogle store Tørrelader.

Teglværksejer E. J. Hansen

I 1925 overtoges Fredsted Teglværk ved Køb af den nuværende Indehaver, E. J. Hansen, som siden Overtagelsen har sat Omsætningen betydeligt op. Allerede i 1928 byggede han Tørreladerne og Ringovnen op i dobbelt Størrelse og til dobbelt Kapacitet. Nye Maskiner blev anskaffede, og elektrisk Kraft blev installeret. Værkets Produktion ligger nu paa 1,3 Millioner væsentlig maskinstrøgne Sten samt 750,000 Stkr. Drænsrør aarligt. Drænsrørene fabrikeres i Størrelser fra 2 til 10 Tommer inclusive. I Sæsonen har indtil 17 Mand Arbejde paa Teglværket.

Det tilliggende Areal er paa 9 Tdr. Land, og desuden haves Ler-Ret paa et Areal, der er 15 Tdr. Land stort. I Jorden forefindes Rødler i et Lag af indtil 1½ Meters Tykkelse og Blaaler i ubegrænset Mængde.

Erik Johan Hansen er født den 28. Januar 1882 i Roost i Arrild Sogn. Han har Uddannelse ved Faget lige fra Grunden. I 6 Aar var han Bestyrer paa Visborg Teglværk ved Hadsund og i 9 Aar paa Sønderskov Teglværk i Nordenskov.

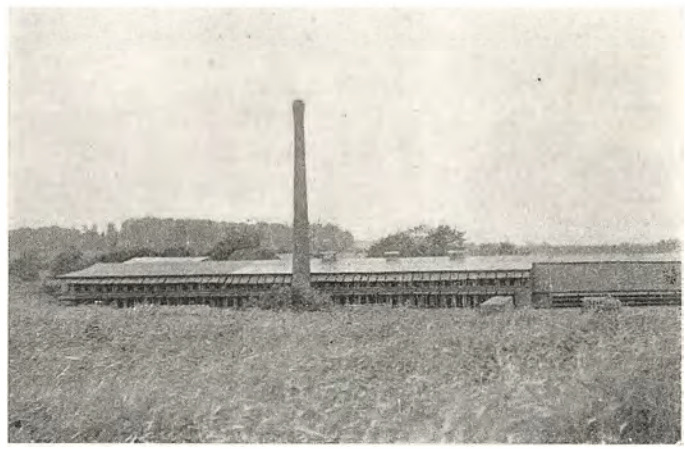

KNUDSEN & JENSEN
AUTOVÆRKSTED

Knudsen & Jensens Autoværksted i Haderslev er en forholdsvis ny Virksomhed, idet den er grundlagt den 1. April 1930 af Indehaverne.

Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler, og der raades over et stort, moderne indrettet Værksted, der er udstyret med nye og moderne Maskiner. Forretnin-

gen drives som almindeligt Autoværksted, og man paatager sig Arbejde af enhver Art indenfor Faget. Sideløbende hermed drives Handel med Benzin og Olie.

Virksomheden, der giver Beskæftigelse til 6 Mand, er nu en af Byens førende i sin Branche.

Otto Hansen Knudsen er født den 12. Maj 1905 i Over Aastrup og er oprindelig uddannet ved Handelen hos C. M. Hansen i Haderslev. Efter endt Læretid har han arbejdet forskellige Steder i Landet, indtil den nuværende Virksomhed startedes.

Jørgen Sofus Jensen er født den 18. Oktober 1891 i Hammelev og uddannet som Maskin- og Motorbygger i Tyskland.

ARBEJDERNES BRØDFABRIK A/S

Arbejdernes Brødfabrik A/S i Haderslev startedes i 1925 som Fællesbageri, men allerede Aaret efter gik det ind som Aktieselskab. Det blev startet som saadan af De sammensluttede Fælles- og Andelsbagerier i Danmark.

Bestyrer Oluf G. Jensen

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er opførte i 1905 og staar endnu omtrent i deres oprindelige Skikkelse. Lige fra Opførelsen har der været drevet Brødfabrik, men ved Oprettelsen af det nuværende Bageri i 1924—25, gik man fuldstændig over til Elektricitet, idet der tidligere havde været Damp. Ligeledes installeredes alle nye og moderne Maskiner, saaledes at Virksomheden er fuldt tidssvarende.

Der raades foruden over selve Fabriken med tilstødende Lagerplads endvidere over Kontorer og Brødkammer samt Lejlighed til Bestyreren og en Kusk. Desuden er der Hestestald og Garager. Der fremstilles alt indenfor Bagerfaget, undtagen Konditorvarer. Produktionen afsættes ikke alene i selve Byen, men ogsaa over store Dele af Sønderjylland.

Til at besøge Kunderne i Byen raades over 3 Hestekøretøjer, og til udenbys Kunders Betjening haves 3 Biler. Virksomheden beskæftiger 12—14 Mand.

Bestyreren, Oluf G. Jensen, er født den 23. August 1895 i Odder og er uddannet ved Kontorfaget. Den 8. November 1925 blev han antaget som Bogholder paa Brødfabriken, og den 15. Januar 1927 blev han udnævnt til Bestyrer. Han har i Kraft af denne Stilling Ret til at foretage alle Dispositioner, der vedrører den daglige Drift.

Oluf G. Jensen er bl. a. Kasserer for Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, Haderslev Afdeling, og Kasserer og daglig Leder af Arbejdernes Brændselsforsyning samt Formand for Socialdem. Afholdsforening, Haderslev Afd.

Aktieselskabets Formand er Borgmester M. Mortensen, Esbjerg, der er født i Rude ved Odder 1872 og uddannet Lokomotivfører ved Statsbanerne.

N. C. KLOSTER

Firmaet N. C. Kloster i Haderslev er grundlagt i 1925 som Frugtimportforretning og sælger Sydfrugter, Bananer etc. over det meste af Sydjylland. Samtidig drives en omfattende Eksport af Fjerkræ og andre Landbrugsprodukter, ligesom man raader over Speditionsforretninger i Padborg og Krusaa.

Forretningen drives hovedsagelig med Lastbiler, som gaar direkte til Hamborg. Firmaet har ialt 6 Lastbiler, hvoraf 3 med Paahængsvogne. Speditionsforretningen er meget effektiv og kører overalt i Tyskland, Holland og Belgien. Man er bl. a. i Berlin 2 Gange om Ugen.

Speditionskontoret i Padborg

Virksomheden, der beskæftiger 14 Mand, er særlig konkurrencedygtig, fordi man har en meget indgaaende Kendskab til Told- og Indførselsbestemmelser.

N. C. Kloster er født den 29. Marts 1893 i Over Jersdal og har i Aarenes Løb uddannet sig selv ved forskellig Handel.

MARGARINEFABRIKEN „NORDSLESVIG"

Indehaveren af Margarinefabriken „Nordslesvig" i Haderslev, Fabrikant J. S. Eilersen,

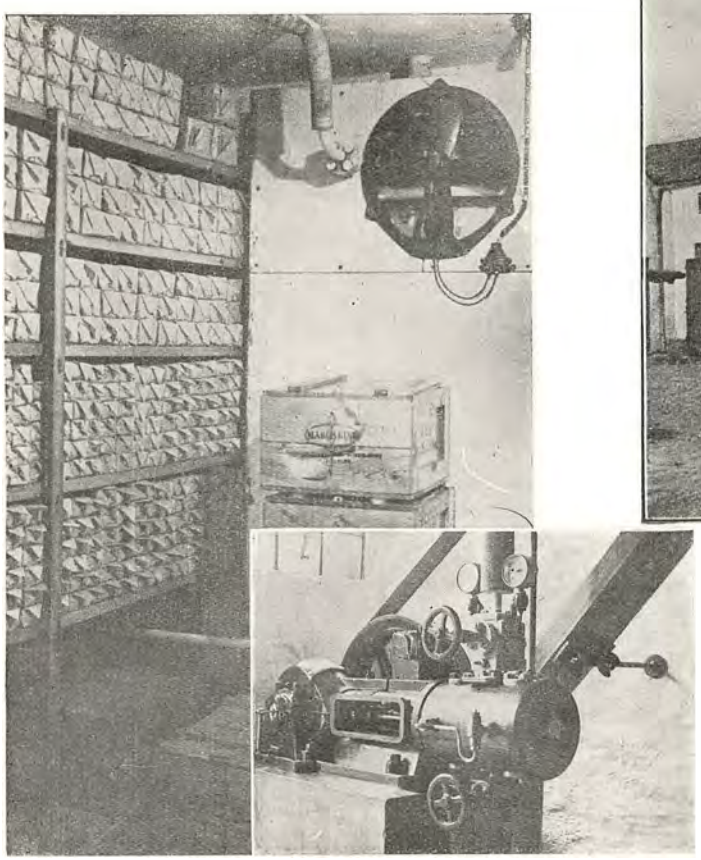

Lagerrum og Køleanlæg

er født i 1868 den 24. August paa Grinderslev Kloster, Nordsalling. Han fik sin første Uddannelse som Mejerist og arbejdede derefter nogle Aar ved praktisk Landbrug; men da Eilersen blev klar over, at Genforeningen i 1920 vilde være en Kendsgerning, sikrede

Fabriksudsalg og Kontor

han sig i 1919 Ejendommen Slotsgade 17 i Haderslev for at lade den indrette som Margarinefabrik med La-

Fra Fabriksgaarden

ger, Ekspeditionslokale o. s. v., og den 1. August 1920 kærnede Fabriken det første Pund „Dan" Margarine. I Løbet af faa Aar afsatte man „Dan" Margarine over hele Nordslesvig, og nu er den daglige Produktion oppe paa ca. 2000 kg, hvilket naturligvis har været ensbetydende med flere Udvidelser og mange Forbedringer gennem Aarene. Ialt beskæftiger Fabriken ca. 30 Personer og raader over 11 Biler og 8 Hestekøretøjer.

Fabrikant Eilersen er Formand for Foreningen „Dansk Arbejde"s Haderslev Afdeling, Formand og Stifter af Afholdslogen „Hvide Kors" i Haderslev, Medlem af Bestyrelsen for Haderslev Haandværkerforening og Turistforeningen samt Næstformand i det borgerlige Skydeselskab af 1857.

G. JENSENS PAPIRHANDEL

Indehaveren af Papirhandelen, Apotekergade 13 i Haderslev, Gotthard Jensen, er født den 5. Maj 1889 i Randers. Oprindelig var det hans Agt at gaa Militærvejen, og i 14 Aar gjorde han Tjeneste ved Infanteriet, men gik senere over til sin nuværende Branche.

Papirhandler G. Jensen

I 1924 etablerede han sig i Lavgade i Haderslev med en Papirhandel. 8 Aar efter, i 1932, flyttedes Forretningen til Apotekergade 13, hvor den stadig er beliggende.

I Aarenes Løb er Forretningen udvidet til ogsaa at omfatte Handel mod Protokoller, Kontorartikler samt Fyldepenne, og der raades over en pæn Butik samt gode Lagerlokaler. Endvidere har Indehaveren Privatlejlighed ved Forretningen. 2 Personer udfører det daglige Arbejde i Virksomheden.

G. Jensen er godt kendt indenfor Skytteforeningerne, dels som aktiv Skytte, dels som Depotbestyrer for Sønderjydsk Idrætsforening. Han var i flere Aar Medlem af Bestyrelsen for Haderslev Skyttekreds og for Haderslev Østeramts Hovedkreds.

Siden 1927 har han siddet i Bestyrelsen for „De danske Forsvarsbrødre for Haderslev og Omegn".

HADERSLEV MØBELLAGER

Møbelhandler C. F. Krebs startede sin Forretning, Haderslev Møbellager, i 1930. Der begyndtes paa bar Bund i nogle mindre Lokaler paa Sønderbro. Men den stadige Fremgang i Omsætningen har bevirket Nødvendigheden af at søge større Lokaler, og Forretningen har nu til Huse i Bispegade. Lokalerne dér er lejede, men afgiver Plads for et stort Lager med tilstødende Kontor. Disse Lokaler toges i Besiddelse i Januar 1934. Firmaet har nu Kunder saavel i Byen som paa Landet, og der drives Handel med Møbler i alle Stilarter.

Møbelhandler Carl Frederich Krebs er født den 13. September 1895 i Haderslev og er handelsuddannet.

A/S HADERSLEV DAMPVASKERI OG BADEANSTALT

A/S Haderslev Dampvaskeri og Badeanstalt er grundlagt d. 6. Marts 1907 som Selskab med indskrænket Hæftelse af 29 af Haderslev Bys Borgere. Selskabet beskæftiger tilsammen 14 Personer. Bygningerne bestaar af et Forhus, hvori Kontor, Butik og Beboelse er beliggende. Bagved ligger Kedelhuset med stor Fabriksskorsten, derefter først det moderne indrettede Vaskeri med Damprulle og Strygeri, og sidst Bade- og Kuranstalten. — Virksomhedens Direktør er Wilhelm Schütze, der er født den 26. Februar 1876 i Haderslev.

Direktør Wilhelm Schütze

Aktieselskabets Formand er Købmand Gustav Carlsen, der er født den 23. Juni 1876 i Nustrup.

A/S HADERSLEV FJERRENSERI

A/S Haderslev Fjerrenseri er grundlagt i 1929 og er det eneste deciderede Fjerrenseri i Provinsen. Det er fuldt moderne udstyret med automatiske Rensnings- og Oparbejdningsmaskiner, saavel for brugte som nye

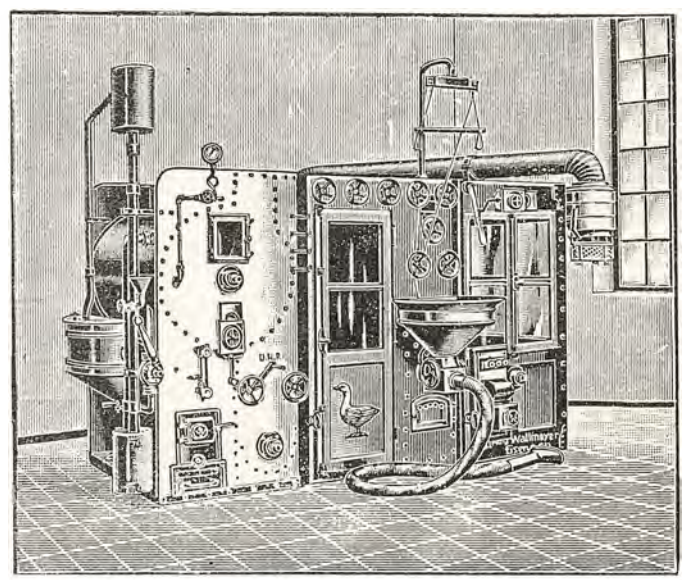

Fjerrensningsanlæg

urensede Fjer. Renseriet beskæftiger 4 Personer, og Lederen er Direktør Wilhelm Schütze, der er født den 26. Februar 1876 i Haderslev.

Aktieselskabets Formand er Købmand Gustav Carlsen, Haderslev, der er født den 23. Juni 1876 i Nustrup.

B. FEIDENHANSL
RADIO- OG CYKLEFORRETNING

Grosserer B. Feidenhansl grundlagde sin Forretning i Haderslev i 1923. Han anlagde Firmaet fra Grunden af og specialiserede sig nærmest paa Cykletilbehør. Efterhaanden gik han dog over i Radiobranchen og optog ved Siden heraf Handel med Cykler. Nu omfatter hans Forretning alt til Faget henhørende i disse to Brancher. Der handles nærmest en gros, og Feidenhansl har Kunder over hele Sønderjylland.

Firmaet har Lokaler i egen Ejendom, hvor der findes baade Lagerplads og Butikslokaler samt Kontor.

Grosserer B. Feidenhansl

Fuldmægtig F. M. Matthiesen

Der er, efterhaanden som Omsætningen er steget, foretaget flere Omforandringer af Bygningen, som er en stor Etage-Ejendom. Personalet er nu paa 5 à 6 Personer. Som Fuldmægtig i Firmaet virker F. M. Matthiesen.

Grosserer Barthold Feidenhansl er født den 27. Februar 1892 i Oksenvad. Sin Handelsuddannelse har han faaet i Isenkrambranchen.

CHR. HANSEN
VULKANISERINGSANSTALT

Vulkanisør Chr. Hansen, Jomfrustien 2 i Haderslev, overtog Firmaet dér i 1929. Siden Overtagelsen er det lykkedes ham at oparbejde Forretningen i saa høj en Grad, at den nu er en af Sønderjyllands største Vulkaniseringsanstalter. Ogsaa som Slidbanefabrik er den meget anerkendt. Der raades over et stort Værksted og moderne Maskiner. Den faste Arbejdsstyrke er paa 4 Mand.

Vulkanisør Chr. Hansen

Vulkanisør Chr. Hansen er født den 11. Juli 1885 i Sverdrup. Han er uddannet ved Bryggerfaget og har i sin Tid været Indehaver af en Mineralvandsfabrik, som han imidlertid solgte. Som Sergent i den tyske Hær deltog han i Verdenskrigen. Efter

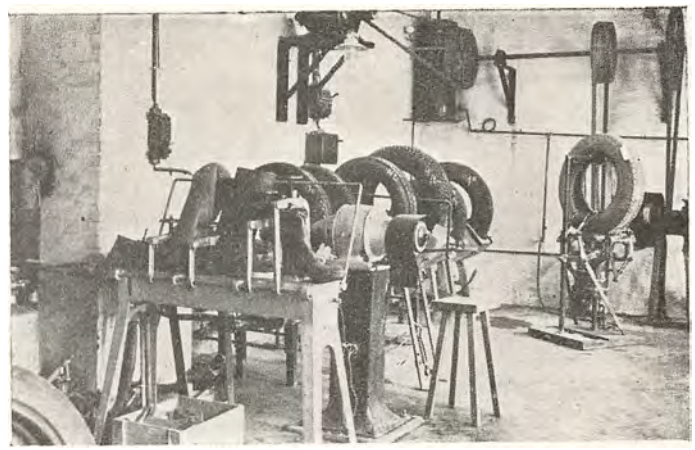

Krigens Afslutning etablerede han sig i Haderslev. Chr. Hansen er stedlig Repræsentant for Auto-Gummihandlerforeningen.

HADERSLEV SÆKKELAGER A/S

Haderslev Sækkelager er grundlagt som Aktieselskab i 1930. Der startedes den 1. Januar, og Formaalet var Handel med og Udlejning af Sække, Hestedækkener og Presenninger. Som et særligt Speciale er optaget Salg af brugte Sække og Udlejning af Kornsække. Der er

nu saa stor en Omsætning, at det samlede Personale udgør 10 Personer.

Haderslev Sækkelager er beliggende Sønderbro 4 i en Ejendom, der tilhører Krauses Hotel. Bygningerne har tidligere været anvendte til Garveri og Bryggeri; de stammer fra Christian VI's Tid.

Selskabets merkantile Leder er Direktør J. Jacobsen, født den 30. November 1904 paa Stenderupgaard ved

Øsby. Direktøren er oplært i Korn- og Foderstofbranchen; hans Læremestre var Købmand Speth i Haderslev. En Tid har han opholdt sig i Tyskland og har selv startet Foretagendet i Haderslev.

JACOB JENSEN - SKOTØJ EN GROS

Firmaet Jacob Jensen, Skotøj en gros, i Haderslev, er startet den 1. April 1926 af Jacob Jensen og fik Lokaler Aastrupvej 17. Der begyndtes under beskedne Forhold med Import fra Udlandet og med Salg af dansk Fodtøj. Sukcessive er Forretningen gaaet fremad, saaledes at den nu regnes for at være den største indenfor sin Branche i Sønderjylland. Dens Omsætning steg alene i Løbet af 1933 med 60 pCt. Der handles nu udelukkende med dansk Fodtøj, og der aftages Produktion fra flere Fabriker, ligesom der haves Kunder over hele Landet.

Grosserer Jacob Jensen

Den nuværende Forretningsbygning er opført Anno 1932. Firmaets Personale er for Tiden paa 3 Personer.

Grosserer Jacob Jensen er født den 26. December 1895 i Vojens. Oprindeligt er han uddannet som Bankmand og har selv haft Vekselllererforretning i 5 Aar, dels i Haderslev, dels i Sønderborg. Hans Fader var Skotøjshandler. I 1924 tog Jacob Jensen Ansættelse som Prokurist i et Firma for Skotøj en gros og kom paa denne Maade ind i sin nuværende Branche.

„VULKAN" v. N. P. HANSEN

Firmaet „Vulkan" i Haderslev er grundlagt i 1931 af Vulkanisør Niels Peter Hansen, der etablerede sig under smaa Forhold i Slagtergade Nr. 16, men som siden Starten har formaaet at arbejde sit Firma frem, saaledes at hans Forretning nu er at tælle blandt de førende i sin Branche. Til Leje haves et stort, moderne

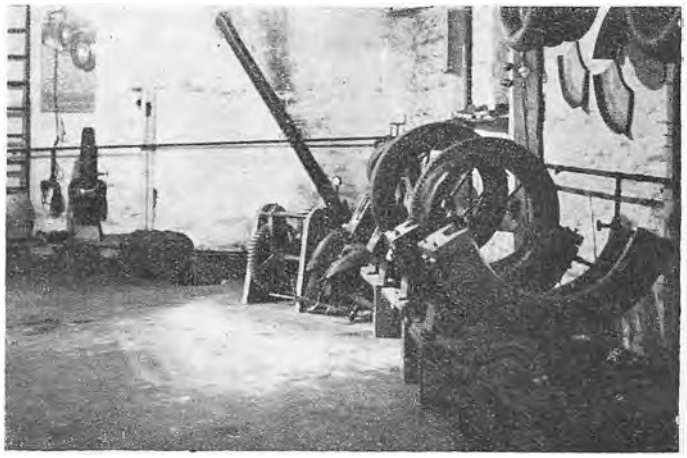

indrettet Værksted, i hvilket er installeret en Række udmærkede Maskiner til Brug i Arbejdet. „Vulkan"s Specialer er, som Navnet antyder, Vulkanisering samt Fabrikation af Slidbaner. Desuden forhandles nyt Autogummi. Personalet tæller 3 Personer.

Der er mange Maader at fabrikere Slidbaner paa. Men hos „Vulkan" anvendes kun de bedste Materialer og nye, moderne Maskiner; det giver selvfølgeligt de bedste Resultater. Der ydes en reel Garanti for ethvert Dæk, som behandles hos „Vulkan", hvis nuværende Værksted er beliggende Storegade 10, Gravene. Fodtøj vulkaniseres ogsaa.

Vulkanisør Niels Peter Hansen er født den 7. Juli 1907 i Frørup. Han er uddannet som Mekaniker og Vulkanisør. Sin Uddannelse har han faaet paa Autocentralen i Nyborg samt paa Fyns Luftringefabrik og andre Steder rundt i Landet.

KNUD ORBESEN
ISENKRAMFORRETNING

Det var den 3. December 1926, at Knud Orbesen aabnede sin Forretning, Torvet 10 i Haderslev. Aabningen fandt Sted umiddelbart efter, at de forhaandenværende Lokaler var blevet ombyggede til dette specielle Brug.

Forretningen anlagdes med Isenkram, Glas, Porcellæn, Udstyr og Værktøj som Specialer. Dens Omsætning er lige siden Starten gaaet jævnt fremad, og den giver nu Beskæftigelse nok til 3 Personer foruden Indehaveren. Det kan tilføjes, at der haves Eneforhandling for Porcellænsfabriken „Norden", Specialitet er Hotelservice.

Isenkræmmer Knud Orbesen er født den 18. Juni 1898 i Haderslev. Sin Læretid udstod han hos afdøde Herman Frees der i Byen og har senere haft Ansættelse hos A. M. Bjørns Eftflg. i Holbæk og hos Jørgen Brandt i Nykøbing Mors.

A. N. JUNKER
EN GROS-FORRETNING

Firmaet A. N. Junker, Haderslev, er grundlagt i 1932, startet den 1. September af A. N. Junker. Firmaet har en en gros-Forretning i Ost, Fløde, Sennep m. m. samt Repræsentation for A/S Skandinavisk Kaffe & Kakao Co., København, A/S Aalborg Margarinefabrik og A/S Fabriken Noma, København.

A. N. Junker har nu Kunder overalt i Haderslev By og Amt. Ved Flid og Paapasselighed har han bragt Omsætningen i Vejret og er godt indarbejdet i vide Kredse.

Grosserer Junker er født den 5. Juli 1899 i Jægerup og er uddannet ved Kolonialhandelen. Sin Læretid udstod han hos Købmand Junker i Jægerup og var senere i syv Aar ansat hos A. C. Møller i Haderslev. Fra 1927 til 1932 havde han Ansættelse hos Grosserer Chr. Berg, hvis Forretning han derefter overtog.

MICHAEL HANSEN
JERN OG STAAL EN GROS

Grosserer Michael Hansen grundlagde sit Firma i Haderslev i 1919, idet han da startede en Forretning med Lager af Støbegods og Bygningsartikler. Fra 1929 har han imidlertid arbejdet under stærkt udvidede Forhold; han overtog da Holger Hansens Jern- og Staalforretning, og han fører nu saavel Bygningsartikler som Jern- og Staal, Sanitets- og Centralvarmeartikler, Cement, Kalk og Teglværksprodukter samt Pandeplader og Jernbjælker.

I 1929 flyttede Firmaet sit Domicil til Nørregade 38. Oprindeligt var det startet i Storegade 24; men paa Grund af den stigende Omsætning og den udvidede Bedrift var det nødvendigt at søge til større og bedre Lokaler og i det hele taget til større Pladsforhold. Der er for Tiden 10 Personer ansatte i Michael Hansens Forretning.

Grosserer Michael Hansen er født 1. Aug. 1884 i Rurup. Aar 1899 sattes han i Lære i en Jern- og Staalforretning i Aabenraa, men opterede, inden han var udlært, for Danmark, grundet paa de daværende politiske Forhold i Sønderjylland. Han blev udlært i et Isenkramfirma i Herning. Senere fik han Ansættelse hos Isenkræmmer Chr. Møller i Aarhus samt hos L. P. Møller i Hobro og hos Konsul Aasted i Lemvig. I 1909 etablerede han sig med en selvstændig Forretning i Assens, men solgte denne i 1916. Han overtog da en Jern- og Staalforretning i Nibe, som afhændedes i 1919, da han ønskede at vende tilbage til Sønderjylland. Her

blev det hans Opgave at overtage Repræsentationen for C. M. Hess' Fabriker i Vejle og at indføre det Vejle Støbegods i de sønderjyske Landsdele. Og siden 1919 har Michael Hansens Forretning altsaa udviklet sig som foran beskrevet.

C. A. PETERSEN
JERN, RØR, STAAL OG ISENKRAM
EN GROS

Virksomheden er grundlagt den 1. Januar 1813 af Købmand C. A. Petersen, født den 1. November 1785, ved hvis Død den 25. November 1857 den overtoges af Sønnen Senator P. J. Petersen. Efter dennes Død den 16. April 1894 overtog hans Søn, Konsul Chr. Andr. Petersen Forretningen og drev den til den 31. December 1912. Sidstnævnte døde den 22. Marts 1914.

Efter at Firmaet nu havde været i Familiens Besiddelse i 100 Aar, indtraadte den nuværende Indehaver Peter Frees den 1. Januar 1913 i Firmaet, først som Forpagter og nogle Aar senere som Ejer.

Forretningen havde ved Grundlæggelsen Karakter af en Købmandshandel i Tidens Stil baseret paa Detailsalg i Kolonial, Isenkram, Manufaktur og Jern.

Den er vokset gennem Tiderne og har stedse indtaget en førende Stilling i sin By.

Ejendommen er opført i 1827 af C. A. Petersen og er i de senere Aar bleven udvidet.

Den 1. Januar 1921 udlejedes Kolonialafdelingen og den 1. Januar 1923 Isenkramafdelingen. Manufakturafdelingen nedlagdes allerede den 1. Januar 1913, og Peter Frees bibeholdt det gamle Firmanavn C. A. Petersen med Jern, Rør, Staal og Isenkram en gros og udvidede Salgsomraadet til hele Sønderjylland og en Del af Sydjylland.

Ejendommens Facade er ombygget i 1926 og i 1934 udvidedes Lagerbygningen med en Etage.

Med alle de Udvidelser, der i Tidens Løb er foretaget, raader man nu over et Fladeareal paa rigelig 1000 Kvadratmeter.

Indehaveren Peter Frees er født den 13. November 1883 ved Flensborg, og udlært i Købmandsfaget i Flensborg, hvorefter han har været i forskellige Byer i Tyskland.

Han er siden 1. Januar 1927 Medlem af Bestyrelsen for Haderslebener Creditbank.

PAUL CHRISTIANSEN & SØN

Firmaet Paul Christiansen & Søn i Haderslev kunde i 1933 fejre 100 Aars Jubilæum, idet det er grundlagt den 12. December 1833 af Murermester Paul Christiansen, som overdrog Forretningen til sin Søn, P. J. Christiansen, i 1883. Den 1. April 1919 optog P. J. Christiansen sin Søn, Paul Christiansen, i Firmaet, hvis Navn ændredes til Paul Christiansen & Søn, og i 1922 trak P. J. Christiansen sig helt tilbage fra Forretningen. Medens denne oprindelig havde været Murermestervirksomhed, havde gamle Paul Christiansen allerede i 1860 paabegyndt Handelen med Bygningsartikler, og nu omfatter Forretningen, der foruden Indehaveren beskæftiger 10 Personer, udelukkende Handel med Bygningsartikler og et stort Cementstøberi.

Murermester
P. J. Christiansen

Grosserer
Paul Christiansen

Grosserer Paul Christiansen er født den 3. Juni 1888 i Haderslev og uddannet som Konstruktør. Han har gennemgaaet et Handelskursus i Flensborg og har arbejdet som Tegner hos forskellige Arkitekter i Ind- og Udland, indtil han i 1912 ansattes i Faderens Forretning.

WALD. CHRISTENSEN
INSTALLATIONSFORRETNING

Under meget beskedne Forhold, i et lille Værksted i Gaaskærgade i Haderslev, etablerede Wald. Christensen sig i 1911 som elektrisk Installatør. Til at begynde med stod han paa fuldstændig bar Bund; men Lysten og Energien til at arbejde sig frem manglede ikke, og ikke mindst dette gjorde, at Forretningen gik støt og roligt fremad.

Installatør Wald. Christensen

En anden lige saa vigtig Faktor for Forretningens Trivsel var Tidspunktet, Christensen havde valgt til at etablere sig. Dette kunde nemlig ikke være mere heldigt, idet man den Gang netop var inde i en Udviklingsperiode paa Elektricitetens Omraade. Deraf kom, at Christensen fra Begyndelsen var med til de store Udbygningsarbejder, der blev udført, da hele Oplandet blev elektrificeret.

Ved Krigens Udbrud i 1914 blev han imidlertid indkaldt til Tjeneste, og en Følge heraf var, at Forretningen gik meget daarligt. Men allerede ½ Aar efter Indkaldelsen ansøgte han om Tilladelse til at rejse hjem, fik dette bevilget, og saasnart han atter fik Ledelsen i sin Haand, begyndte Forretningen igen at blomstre.

I Aaret 1917 købtes den nuværende Ejendom, Storegade 18, hvori etableredes Udsalg af elektr. Artikler og senere Radio. Ved Siden af denne Forretning foretages Installationer af elektrisk Lys og Kraft, Centralvarme og Sanitetsanlæg samt Installationer af Vand og Gas.

Endvidere giver Forretningen sig af med Ankervikling.

Det er ikke faa store Arbejder, der i Aarenes Løb er udførte, saaledes kan nævnes næsten samtlige Installationer i Byens offentlige Bygninger, Installation af Vand og Gas paa Høppners Hotel, hvor der endvidere er udført en Del Sani-

tetsarbejde. Af elektriske Installationer kan endvidere nævnes: Installation af elektrisk Lys paa det nye Amtssygehus samt Scenebelysningen paa Teatret. Vekselstrømsanlæget paa Schaumanns Tekstilfabrik er ligeledes udført af Forretningen samt Neon-Anlæget til Handelsbanken.

Beskæftigelsesgraden varierer en Del efter Forholdene, fra 15—20 Mand.

Wald. Christensen er født den 14. Februar 1885 i Haderslev og har faaet sin Uddannelse som Elektriker samt Vand- og Gasmester forskellige Steder i Tyskland. Han har endvidere aflagt Mesterprøve paa Haandværkerkammeret i Flensborg.

Foruden Ledelsen af sin Virksomhed røgter Christensen flere Tillidshverv. Han er saaledes Formand for Haandværkerforeningen samt Formand for Installatørforeningen i Haderslev.

CARL FAABORG
KOLONIAL EN GROS

Grosserer Carl Faaborg

Carl Faaborg etablerede sin Forretning den 1. Februar 1908 som Agenturforretning for forskellige dengang blandt Købmænd i Kolonialvarebranchen velkendte tyske Firmaer og Fabriker. Indtil Krigen 1914 dreves Forretningen nærmest som Agenturforretning, dog optoges diverse Artikler til Salg en gros for egen Regning.

I Krigen var Faaborg indkaldt i længere Tid, men Forretningen videreførtes af hans Hustru med Medhjælp. — Efter at Faaborg var hjemkommen fra Vestfronten ved Krigens Afslutning, købtes Ejendommene Storegade 58 og Vestergade 5, i hvilke der i mange Aar var dreven Kornforretning, og Forretningen udvidedes til at omfatte alt, som hører til en velassorteret Kolonialvare en gros Forretning.

Carl Faaborg er født den 4. August 1881 i Høkkelbjerg ved Christiansfeld. Han har lært Handelen hos Fr. Hellrung, Christiansfeld, og var senere ansat paa Margarinefabrikens Kontor i Sønderborg, samt hos Kolonial-, Jern- og Manufakturfirmaet C. A. Petersen, Haderslev. I sidstnævnte Firma var Faaborg i de sidste Aar Prokurist. — I Dag beskæftiges i Forretningen 10 Mand foruden Indehaveren.

HANSEN & CHRISTIANSEN
KOLONIAL EN GROS

I Aaret 1913 startede H. L. Hansen og Volquard Christiansen en Kolonial en gros- og Agenturforretning i Haderslev, beliggende Jomfrustien. De drev imidlertid kun Virksomheden sammen i 2 Aar, idet Christiansen i 1915 udtraadte, og H. L. Hansen blev saaledes Eneindehaver.

Grosserer H. L. Hansen

Denne fortsatte Forretningen under det gamle Firmanavn, og i 1918 købtes Forretningens nuværende Ejendom, Storegade 42.

Allerede 3 Aar efter, i 1921, maatte der imidlertid udvides, og Ejendommen Gaaskærgade 34 blev købt og indrettet til Lagerplads og Garage. Forretningen omfatter udelukkende Handel med Kolonial en gros, og endvidere haves Oplag for det kendte Tobaksfirma Brdr. Braun A/S.

Firmaet har nu en ret betydelig Kundekreds ikke alene i selve Byen, men i hele Sønderjylland.

H. L. Hansen, der i sin Virksomhed beskæftiger 10 Personer, er født den 13. Februar 1887 i Barsmark i Løjt Sogn. Sin Uddannelse i Branchen har han faaet i en Detailforretning i Flensborg. Efter endt Læretid frekventerede han Grüners Handelsakademi i København. Derefter havde han Beskæftigelse i Aarhus, og 3 Aar før han etablerede sig, arbejdede han i Branchen forskellige Steder i Tyskland og Finland.

H. C. ANDERSEN - BRØDFABRIK

En over hele Haderslev By kendt og anset Virksomhed er H. C. Andersens Brødfabrik. Denne er grundlagt af Indehaveren i Oktober Maaned i Aaret 1903.

Bagermester H. C. Andersen

Sønnen, Hans Andersen

Der begyndtes under meget smaa Forhold; men i Aarenes Løb har Andersen oparbejdet Virksomheden til at være en af de største af sin Art i Byen. Ejendommen, hvori Brødfabriken har til Huse, tilhører Indeha-

veren, og er i Aarenes Løb gentagne Gange blevet udvidet, saaledes sidst i 1927. Der raades nu over et med alle Nutidens mest moderne Maskiner udstyret Værksted, samt Konditori og Cafe.

Der fremstilles Rugbrød og iøvrigt alle under en Brødfabrik hørende Brødsorter. Endvidere fremstilles Wienerbrød og Konditorkager.

Ca. 20 Personer har fast Beskæftigelse i Virksomheden. Til at foretage den daglige Rundtur til Kunderne i Byen raades over 5 Vogne.

H. C. Andersen er født den 5. April 1879 i Traasbøl og er uddannet ved Faget i Haderslev. Endvidere har han arbejdet forskellige Steder rundt om i Landet samt i Tyskland.

Han er Medlem af Bestyrelsen for den stedlige Bagermesterforening.

Bagermester Andersens ældste Søn, Hans Andersen, er Driftsleder i Firmaet og forestaar den daglige Ledelse paa Fabriken.

AXEL SKAARENBORG
ISENKRAMFORRETNING

Firmaet Axel Skaarenborg, Gravene 8 i Haderslev, er grundlagt af Indehaveren i Aaret 1926.

Forretningen grundlagdes i Storegade 71; men efterhaanden som den trivedes, blev Lokaliteterne her for smaa, og i 1931 flyttedes til den nuværende Beliggenhed i Gravene 8, hvor der raades over store, pæne Lokaler samt 2 store Udstillingsvinduer.

Isenkræmmer
Axel Skaarenborg

Allerede 3 Aar efter, i 1934, maatte Forretningen atter udvides, saaledes at den nu er ikke mindre end 23 Meter dyb.

I Begyndelsen omfattede Forretningen Handel med blandet Isenkram, men i 1933 overtog Axel Skaarenborg Hess' Støbegods Udsalg i Storegade 5, og Handelen udvidedes nu til ogsaa at omfatte denne Forretnings Artikler. I 1926 havde Forretningen kun en Omsætning paa 11,000 Kr., men allerede Aaret efter var Omsætningen paa 63,000 Kr. Saaledes er Skaarenborgs Forretning Aar for Aar gaaet frem.

Virksomheden, der foruden Indehaveren beskæftiger 6 Personer, omfatter nu Handel med Isenkram, Glas, Porcellæn, Køkkenudstyr, Barnevogne samt Støbegods.

Axel Skaarenborg er født den 26. September 1891 i Odense og har faaet sin Uddannelse hos Isenkræmmer H. Larsen i sin Fødeby. Efter endt Læretid har han arbejdet 2 Aar i Faaborg, 8 Aar i Præstø og 6 Aar hos Axel Helmer i Sønderborg, hvor han var, til han etablerede sig.

Skaarenborg er Indehaver af flere Tillidshverv, saaledes er han Formand for Sønderjysk Isenkramforening, hvilken Post han har beklædt siden 1930, Medlem af Bestyrelsen for Jydsk/Fynsk Isenkramforening, ligeledes fra 1930, samt Tillidsmand i Handelsstandsforeningen fra samme Aar.

F. LANDER
BLIKKENSLAGER, VAND- OG GASMESTER

F. Lander, der er født den 18. April 1893 i Horsens, kom som ungt Menneske i Lære i Haderslev hos daværende Blikkenslagermester Krügh. Han blev saaledes efterhaanden kendt med Forholdene i Byen, og Tanken om at etablere sig her opstod derfor hos ham. Denne Tanke blev realiseret i 1921, idet Lander dette Aar startede eget Værksted i lejede Lokaler i Apotekergade 3, hvor Virksomheden stadig har til Huse.

Til at begynde med var han helt alene om Arbejdet paa Blikkenslagerværkstedet; men snart fik han det første store Arbejde overdraget, nemlig Blikkenslagerarbejdet paa Katedralskolens Udvidelse. Snart fulgte flere betydelige Arbejder efter, saaledes kan nævnes: Blikkenslagerarbejdet paa Tinglev Posthus, Kobberarbejdet paa Sønderborg Toldstation og endvidere Blikkenslagerarbejdet paa Amtssygehuset i Haderslev.

F. Lander, der har taget Eksamen som autoriseret Vand- og Gasmester, lægger især Vægt paa Blikkenslagerarbejde samt Tætning og Reparation af Bilkølere. Men iøvrigt udføres alt Vand- og Gasmesterarbejde, Reparationer af Mejeriartikler og Maskiner samt Fortinning.

I Tidens Løb har Lander forstaaet at oparbejde sig en god Forretning, og han beskæftiger fast 2 Mand, men flere efter Forholdene. Inden Etableringen arbejdede Lander som Svend paa forskellige Virksomheder i Tyskland, og endvidere har han haft en Del Arbejde til Mejeriernes Maskinfabrik i Kolding.

H. CARSTENSEN
MALERFORRETNING

Malermester Hans Carstensen

I Gaaskærgade 15 i Haderslev ligger en af Byens førende Forretninger indenfor Malerfaget. Indehaveren, H. Carstensen, grundlagde sin Virksomhed i Aaret 1906 med et lille Værksted. Han udførte til at begynde med selv alt Arbejde i Forretningen.

Men Carstensen var kendt med Forholdene i Byen, og dette i Forbindelse med Datidens Opgang gjorde, at Lokaliteterne snart maatte udvides, og at der tillige maatte antages flere Svende. Stadig gik Forretningen fremad, indtil Krigens Udbrud i 1914.

Efter Genforeningen i 1920 blomstrede Virksomheden atter op, og Carstensen havde den Gang ikke mindre end 23 Svende i sin Tjeneste.

I Øjeblikket beskæftiges 12 Svende og 2 Lærlinge i Forretningen. Carstensen driver sin Virksomhed efter et bestemt System, nemlig: hver Mand sit Speciale, og ikke mindst dette har gjort, at han i Aarenes Løb har faaet overdraget Udførelsen af en stor Del af de betydeligste Arbejder i Byen.

Der udføres alle Bygnings-Malerarbejder, Dekorations- og Skiltemaling samt Tapetsering.

H. Carstensen er født den 3. Februar 1882 i Haderslev og er uddannet ved Faget i sin Fødeby. Som Udlært har han arbejdet bl. a. i Tyskland.

Han er Indehaver af flere Tillidshverv. Saaledes er han Formand for Teknisk Skole i Haderslev, Medlem af Bestyrelsen for Haandværkerforeningen, samt Medlem af Ligningskommissionen, hvilket han har været i 11 Aar. Endvidere er Carstensen Medlem af Bankraadet for Haderslev Bank.

CARL BAEWERT
AUTO-REPARATIONSVÆRKSTED

Virksomheden, der bærer ovenstaaende Navn, er grundlagt i 1932 af den nuværende Indehaver i lejede Lokaler, Jomfrustien 28 i Haderslev. Der begyndtes under meget beskedne Forhold, men Indehaveren har med Dygtighed og Energi oparbejdet et godt Værksted med en ret betydelig Kundekreds.

Mekaniker Carl Baewert

Der raades over et stort og med alle moderne Maskiner udstyret Værksted, saaledes at man er i Stand til at udføre ethvert Arbejde, stort saavel som lille, indenfor Faget.

3 Personer er daglig beskæftiget med Reparation af Automobiler og Motorer, hvilket er Virksomhedens Specialiteter.

Baewert er autoriseret General Motor Reparatør og har gennemgaaet Servicekursus hos General Motors med Udmærkelse.

Carl Baewert, der er født den 27. April 1899 i Mastrup er uddannet som Maskinbygger og Mekaniker i Haderslev. Efter udstaaet Læretid arbejdede han paa Skibsværftet i Kiel og har deltaget i Verdenskrigen.

Hjemvendt fra Krigstjenesten arbejdede han en Aarrække paa Bertel Jensens Automobilværksted. Derefter ledede han Afdelingen for Motorreparationer hos Svend Wæver, Haderslev, og fungerede derefter i 1½ Aar, inden han etablerede sig, som Værkfører hos Valdemar Hinrichsen i samme By.

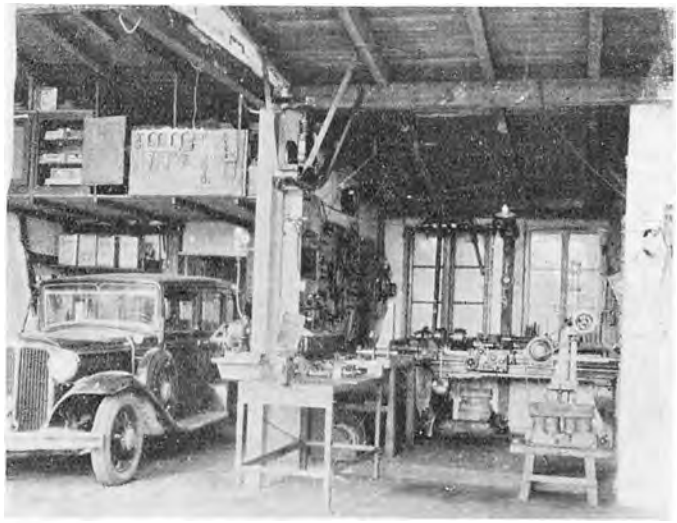

SEVERIN SCHMIDT
PAPIRVAREFABRIK

En stor, landskendt Virksomhed er Severin Schmidts Papirvarefabrik i Haderslev. Virksomheden er grundlagt i Aaret 1920 af den nuværende Indehaver, R. Malling Schmidt, og var den Gang nærmest baseret paa Salg af Papir en gros. Forretningen gik godt, og Indehaveren saa sig i 1922 nødsaget til at lade opføre en Lagerbygning.

Fabrikant
R. Malling Schmidt

Denne Udvidelse var imidlertid ikke nok i det lange Løb, og allerede 2 Aar efter, i 1924, maatte Lokaliteterne atter forbedres, og samtidig paabegyndtes Fabrikation af Papirvarer og Kageæsker til Konditorer. I 1927 udvidedes Virksomheden til ogsaa at omfatte Fabrikation af Poser. Endvidere fremstilles Kalendere og Kalenderblokke.

Frembringelserne sælges udelukkende en gros, og Firmaet har i Aarenes Løb erhvervet sig en god og solid Kundekreds, ikke alene i Sønderjylland, men ogsaa i det øvrige Jylland og paa Fyn.

Virksomheden, der daglig beskæftiger 40 Personer, regnes for at være en af de førende indenfor sin Branche i Sønderjylland.

R. Malling Schmidt, der er født den 9. Marts 1889 i Flensborg, har faaet sin Uddannelse i Faderens Forretning i samme Branche i sin Fødeby.

Som Udlært har han fra 1913 til 1920 arbejdet forskellige Steder i Udlandet.

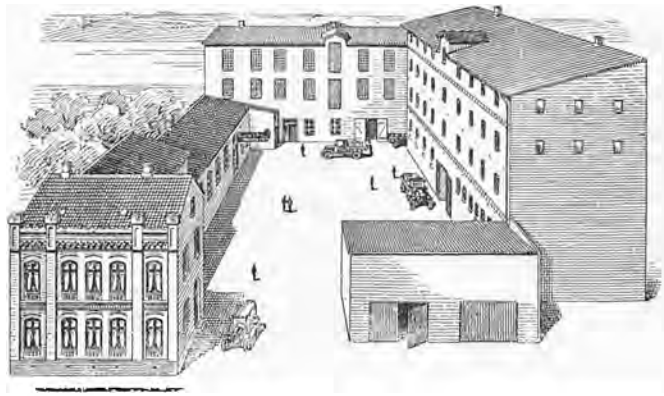

BRØDRENE EGHOLM

I September Maaned i Aaret 1924 paabegyndte Brødrene Eegholm et elektro-mekanisk Værksted i Sønderborg. Dette drev de sammen i 7 Aar indtil Marts 1931, da den ene af Brødrene, E. M. Eegholm, etablerede sig som selvstændig i Haderslev. Han havde nemlig opdaget, at der i denne By var gode Muligheder for en saadan Virksomheds Trivsel.

Installatør E. M. Eegholm

Virksomheden startedes i egen Værkstedsbygning, der blev købt samtidig med Etableringen.

Foruden Elektromotorværksted har man ogsaa en betydelig Forretning paa det autoelektriske Omraade, idet der fremstilles auto-elektriske Ankere. Endvidere drives Batteriservice.

Der haves Eneforhandling for Haderslev By og Omegn af de kendte Batterier „Exide" og „Dansk Elektrokul".

Forretningen har en betydelig Kundekreds blandt Installatørerne og Omegnens Elektricitetsforsyningsselskaber. Foruden Indehaveren beskæftiges 8 Personer.

E. M. Eegholm er født den 8. September 1886 i Fraugde ved Odense og er uddannet som Elektromekaniker hos Thrige i Odense, hvor han endvidere i 12 Aar var ansat paa Tegnestuen. Han har desuden taget Installatøreksamen.

CHR. CARSTENSEN
KONDITORI OG CAFE

En over hele Haderslev By kendt og anset Forretning er Chr. Carstensens Konditorforretning, som er grundlagt af den nuværende Indehaver i Aaret 1910 i Bispegade 1.

Forretningen gik imidlertid stadig fremad og allerede 4 Aar efter Starten, i 1914, fandt Carstensen det fornødent at opføre egen Ejendom.

Denne opførtes, hvor Virksomheden endnu er beliggende, i Nørregade 9, og bestaar af en præsentabel Butik og et udmærket Konditori, hvori er installeret alle moderne Konditorimaskiner. Endvidere raades der over en Café samt to Lejligheder.

En særlig Specialitet haves i Fremstilling af Marcipan og de saakaldte Baumkuchen.

Chr. Carstensen er født den 14. Jan. 1884 i Aabenraa og uddannet ved Faget i Itzehoe i Holsten. Efter endt Læretid fik han Beskæftigelse i Hamborg. For yderligere at udvide sine Kundskaber indenfor Faget rejste han til Sverige og Norge, hvor han har arbejdet i baade Stockholm, Malmø, Lund og Oslo.

A/S H. C. REIMERS

A/S H. C. Reimers Virksomhed i Haderslev er oprindelig grundlagt som en Filial af Firmaet H. C. Reimers, Kiel, i Aaret 1918.

I Aaret 1928 overgik Firmaet til Aktieselskab, der overtoges af Peter Knudsen og Hans Schmidt, begge af Haderslev. Knudsen og Schmidt ejer Aktiemajoriteten, Bestyrelsen bestaar foruden de nævnte af Kontorfuldmægtig Hans Jørgensen.

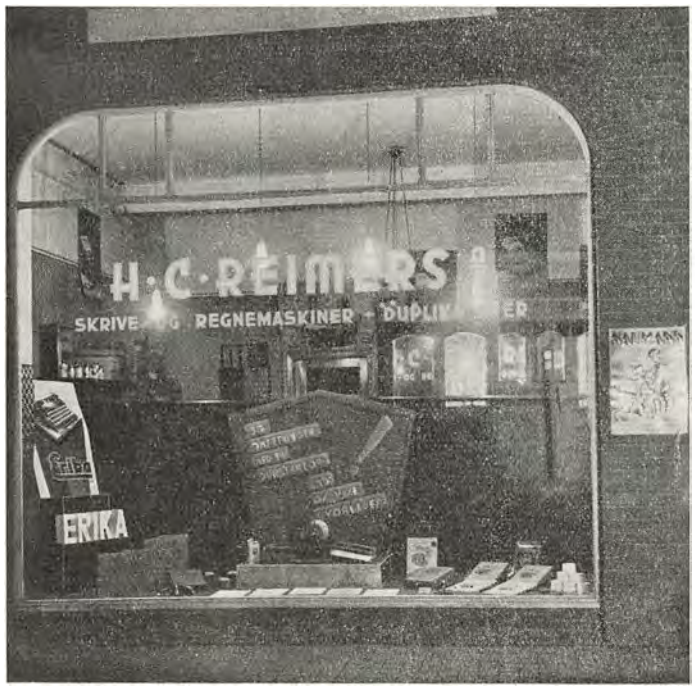

Knudsen har lige fra sin tidligste Ungdom arbejdet i Firmaet, idet han har udstaaet sin Læretid der og senere har arbejdet der som Bogholder og derefter som Rejsende.

I sin Egenskab som Rejsende kom Knudsen i god Kontakt med hele Firmaets Kundekreds, og dette i Forbindelse med Dygtighed og Energi gjorde, at han, sammen med Købmand Hans Schmidt, i Aaret 1932 kunde overtage Aktiemajoriteten.

Der drives Handel med alle Arter af Kontormaskiner, Symaskiner og Tilbehør.

Firmaet har Eneforhandling for Sønderjylland af de kendte NAUMANN Symaskiner og IDEAL og ERIKA Skrivemaskiner.

Endvidere forhandles det verdenskendte Firma Kolok Manufacturing Co. Ltd.'s Farvebaand og Carbonpapir, som man har Eneforhandling af for Fyn og Sønderjylland. Endvidere forhandles de danske REX ROTARY Duplikatorer og de anerkendte S. M. V. Kontormøbler fra Skandinavisk Møbel Værk, Holbæk.

En Ting lægger Firmaet H. C. Reimers A/S især Vægt paa, og det er, at alle Varer, der udgaar fra Forretningen, skal være absolut første Klasses, og man kan vist rolig sige, at det ikke mindst er Firmaets gode Princip: „Det bedste er det billigste i det lange Løb", det skyldes, at Firmaet i Dag staar saa godt, som det gør.

Der beskæftiges fast 4 Personer.

J. DAHL - KAFFEBRÆNDERI

Paa Torvet 2 i Haderslev grundlagde J. Dahl for snart 75 Aar siden, nemlig i 1860, en blandet Købmandsforretning. Virksomheden arbejdede sig støt og roligt fremad, og Lokaliteterne blev efterhaanden for smaa. Ved Aarhundredskiftet blev en Ombygning og Udvidelse foretaget. Grundlæggeren drev saa Virksomheden videre indtil 1904, da den nuværende Indehavers Fader, Th. Dahl, overtog den. Denne oprettede straks efter Overtagelsen et Kaffebrænderi, der var det første af sin Art i Haderslev.

Købmand J. P. Dahl

I 1912 optoges Indehaverens Søn, J. P. Dahl, som Medleder af Forretningen. Han har nu delvis overtaget Ledelsen og driver Virksomheden videre i det gode, gamle Spor.

I 1919 blev Kaffebrænderiet udvidet og samtidig installeredes alle moderne Maskiner. Forretningen har i Aarenes Løb erhvervet en stor Kundekreds, ikke alene i Haderslev By, men i hele Omegnen. Kaffebrænderiet er baseret paa Handel med saavel Byen som Amtet. Endvidere drives Handel med Kolonial en detail. Der beskæftiges daglig 6 Personer i Virksomheden.

J. P. Dahl er født den 21. Juni 1889 i Haderslev og er oprindelig uddannet ved Bankvæsenet. Derefter gik han paa Handelsskole i Hamborg, hvorefter han fik sin Uddannelse indenfor Branchen hos sin Fader.

ANDREAS MAASBØL
AUGUST MAASBØL'S EFTFL.

Grundlæggeren, August Maasbøl

Købmand Andreas Maasbøl

Firmaet Andreas Maasbøl (August Maasbøl's Eftfl.) er grundlagt den 11. September 1886 af August Maasbøl. Forretningen, der paabegyndtes i den gamle Ejendom Bispegade 13, var anlagt efter Datidens Mønster som Manufaktur- og Modehandel. I Tidens Løb lykkedes det August Maasbøl gennem solide Forretningsprincipper at skabe sig et godt og anset Navn blandt sin voksende Kundekreds, hovedsagelig Landboere. Rolig og støt er Forretningen ført frem, og i Aaret 1914 var man nødsaget til at foretage en større Nybygning og dermed en paakrævet Udvidelse af Lokalerne.

I Aaret 1917 ansattes Sønnen, den nuværende Indehaver Andreas Maasbøl, som Bestyrer i Forretningen og ledede denne indtil han den 27. August 1928 overtog den.

Andreas Maasbøl, der har faaet sin første Uddannelse i Faderens Forretning, har senere haft Ansættelse og uddannet sig i Tyskland, hvor han bl. a. i Flensborg og Hamborg har arbejdet i nogle af de førende Huse. Hans moderne Synspunkter gjorde sig derfor hurtigt gældende, da han i 1928 overtog Forretningen, idet han siden fuldstændig har omlagt den gamle Forretning, saaledes at den nu fremtræder som

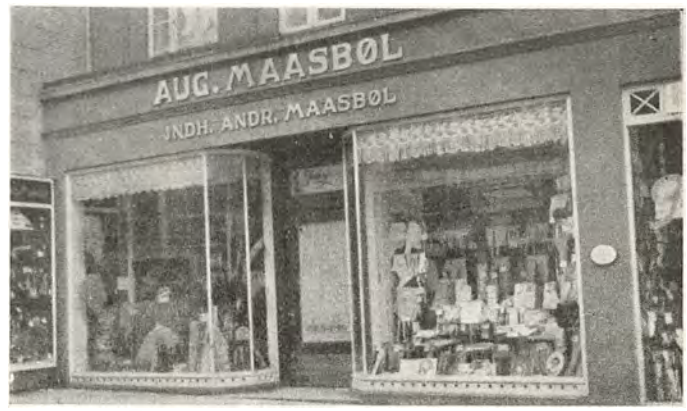

en Specialforretning med Kvalitetsvarer i Kjolestoffer, Gardiner, Lingeri o. s. v., og Kundekredsen, der forhen fandtes blandt Landboerne, maa nu søges indenfor de bedrestillede i Hadersley By.

Købmand Andreas Maasbøl, der i sin Forretning beskæftiger 5 Personer, er født den 13. Juli 1890 i Haderslev. Han har frekventeret Realskolen i sin Fødeby og er som nævnt uddannet i Branchen.

HADERSLEV FARVEHANDEL
ANTON HANSEN

Denne Specialforretning i Farver, Lakker, Tapeter etc. grundlagdes i 1892 i Badstuegade som en gros Forretning for Handel og Haandværk. Senere flyttedes den til Storegade og udvidedes med Detailsalg. I 1907 byttedes med en større Ejendom, Forretningens nuværende Beliggenhed, Storegade 41. I 1930 udvidedes atter her med større Lagerplads og større Butik. — Den nuværende Indehaver, Anton Hansen, der er født d. 16. April 1885 i Haderslev Amt, udstod sin Læretid i Forretningen, kom senere paa Handelshøjskole, havde derefter Ansættelse i flere større Forretninger i Tyskland og fik, for yderligere at dygtiggøre sig, en kort Tid Uddannelse paa et Laboratorium i en større Farvefabrik. Han besøgte andre Fabriker indenfor Branchen for at faa Indblik i Varefremstillingen, var derefter nogle Aar atter Medhjælper i Forretningen, indtil han i 1913 købte Virksomheden, næppe et Aar før Krigens Udbrud.

Farvehandler Anton Hansen

Hjemvendt fra Krigen fortsatte Anton Hansen paany. Nye Forhold, hidtil ukendte Materialer, stærke Konjunktursvingninger kom til og manede til forsigtig Disposition.

Men kendt med Fabrikation af Bonevoks optog Anton Hansen i 1922 Fremstillingen af denne Vare i sin Virksomhed og sendte den ud paa Markedet. I 1929 lod Anton Hansen sin Kvalitets Bonevoks fremtræde i en ny farveharmonisk Daase under Navnet „Floks", og samtidig udstilledes paa Dansk Arbejdes store Udstilling i Haderslev.

Denne Kvalitetsvare har uden paatrængende Salgspresseri fundet sig en god Kundekreds ogsaa udenfor Amtet, hvor dets Ry er naaet hen. I den senere Tid fremstilles ogsaa flydende „Floks" til den vaskbesparende Gulvbehandling. Der forhandles foruden disse to Specialiteter alt under Farve- og Tapethandel hørende saavel en gros som en detail, og der beskæftiges nu i Virksomheden foruden Indehaveren 4 Personer.

At Anton Hansen er en dygtig og energisk Mand har han fra mange Sider faaet Bevis for, saaledes har han været Indehaver af flere Tillidshverv, som han har røgtet med Omhu og Interesse, bl. a. som Medlem af Menighedsraadet i Overgangstiden og Fører af K. F. U. M.-Spejderne i Haderslev.

Anton Hansen er Medlem af Bestyrelsen for dansk Tapethandlerforening.

ASMUS HANSEN
INDEHAVER: PETER SØRENSEN
KOLONIAL OG KORTEVARER EN GROS DROGER — KEMISK FABRIK

Det gamle, ansete Firma Asmus Hansen, Kolonial, Kortevarer og Droger en gros, blev grundlagt i Aaret 1887 i Flensborg. — Firmaets Virksomhed omfattede indtil Genforeningen hele Slesvig og Holsten, og Peter Sørensen, der nu er Indehaver af Firmaet under samme Navn i Haderslev, var i en lang Aarrække Flensborgfirmaets Repræsentant. I denne sin Egenskab lykkedes det ham ret hurtigt at oparbejde en stor og trofast Kundekreds, og under saadanne Forhold var det da ogsaa ret naturligt, at Peter Sørensen i 1920 ved Indlemmelsen af Nordslesvig under Danmark overtog Forretningen og dermed Forsyningen af den gamle Kundekreds i denne Landsdel.

Grosserer Peter Sørensen

Hovedbygning med Kontor

Lagerbygning

Peter Sørensen, der er født Nordslesviger, oprettede saa en Kolonial — Kortevarer og Droger en gros Forretning samt kemisk Fabrik med Domicil i Haderslev, og det siger sig selv, at den mangeaarige personlige Forbindelse med Kunderne og den Tillid, der altid og fra alle Sider er strømmet Peter Sørensen i Møde, hurtigt maatte føre til en stor Opblomstring af Virksomheden, der i Dag staar som absolut førende indenfor sin Branche, og som ogsaa i første Række maa tælles blandt de Firmaer, der siden Genforeningen har været med til at præge Erhvervslivet i de sønderjydske Landsdele. Firmaets Specialiteter er meget efterspurgte over hele Sønderjylland og dels ogsaa i det gamle Land.

M. C. BRINCKEN A/S
ISENKRAM EN GROS

Firmaet M. C. Brincken, der er et af de ældste Firmaer i Haderslev, er grundlagt den 14. April 1839 af M. C. Brincken.

Forretningen, der startedes som blandet Isenkram-

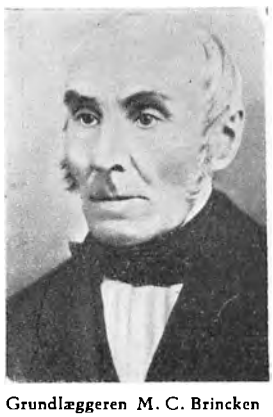

Grundlæggeren M. C. Brincken

Direktør L. H. Andersen

forretning, fik til Huse i den Ejendom, der nu tilhører Handelsbanken. I 1869 overdrog Grundlæggeren Forretningen til sin Søn, Raadmand H. v. Brincken, under hvis Ledelse den snart blev udvidet, og 2 Aar senere, i 1871, købtes Ejendommen ved Siden af Høppners Hotel. I 1901 købtes yderligere et tilliggende Grundstykke, og Aaret efter foretog H. v. Brincken en stor Ombygning af de to Ejendomme, idet han opførte den store Forretningsejendom, der nu tilhører Crome & Goldschmidt.

I 1909 overtog H. v. Brincken jun. Forretningen, som ogsaa under denne Indehaver blev udvidet. Bl. a. startedes egen Møbelfabrik paa Simmerstedvej.

I 1919 solgtes til Crome & Goldschmidt dennes nuværende Ejendom samt Grunden, hvorpaa den nuværende Handelsbank-Ejendom er beliggende. I Stedet købtes Ejendommen Nørregade 13, hvor Firmaet nu har til Huse, og hvor der er indrettet store og gode Lokaler.

I 1922 blev H. v. Brinckens Broder, C. v. Brincken, Medindehaver, og samtidig udvidedes en gros Forretningen, der tidligere kun havde omfattet indenlandsk Handel, til at omfatte Handel med hele Skandinavien.

Der drives Handel med Isenkram, saavel en gros som en detail, og endvidere eksporteres en Del Fajance.

Den 1. Januar 1933 blev L. H. Andersen, der er født den 1. Februar 1904 i Felsted, udnævnt til administrerende Direktør. Denne havde været i Forretningens Tjeneste lige fra han kom i Lære og arbejdede sig gennem Aarene op til at blive Forretningsfører i Firmaet, og 13 Aar efter sin første Antagelse i Forretningen opnaaede han Direktørposten.

Forretningen, der nu beskæftiger ca. 25 Personer, er den største og mest anerkendte Forretning i sin Branche i hele Provinsen.

SKRÆDERMESTER
MAGNUS KNUDSEN

Skrædermester M. Knudsen

Magnus Knudsen grundlagde sin Skræderforretning i lejede Lokaler i Jomfrusti 3 i Aaret 1920.

I de Aar, der er forløbet siden Starten, er Forretningen under Indehaverens dygtige Ledelse arbejdet op til sin nuværende gode Position, idet den i Dag regnes for at være en af de førende Forretninger indenfor sin Branche i Byen. Den har ligeledes efterhaanden erhvervet en god og solid Kundekreds, og Forretningen er i stadig Fremgang. Der raades over en pæn Butik

samt et godt Værksted, og Virksomheden drives som almindeligt Herre- og Dameskræderi. 5 Personer har fast Beskæftigelse i Forretningen.

Magnus Knudsen er født den 16. Juni 1892 i Aggersbøl og er uddannet i Skræderfaget hos Skrædermester H. C. Hansen i Vejen. Efter endt Læretid arbejdede han hos Firmaet Mathiesens Eftf. i København. Endvidere har han haft Beskæftigelse rundt om i Landet, indtil han i 1920 etablerede sig i Haderslev.

JØRGEN C. JENSEN
URMAGER- OG GULDSMEDEFORRETNING

I 1840 skabte Jens Jensen, Firmaets nuværende Indehavers Bedstefader, sammen med en Landmand, Laue Jensen, begge af Stevelt, et Mesterværk af et Ur. Det var helt igennem Hjemmearbejde, endog de Maskiner, hvormed Urets Dele fremstilledes, var hjemmelavede. Uret havde 9 forskellige Visere, der automatisk viste Sekund, Minut, Time, Ugedag, Dato, Maaned, Aarstal, Maanens Stilling og Jens Jensens Fødselsdag. Det slaar Kvart, Halv, Trekvart, Hel og Fuldslag. Et af de største Hjul drejer sig kun een Gang rundt i Løbet af 2 Aar, og et andet og mindre Hjul drejer sig kun helt rundt i Løbet af 12 Aar. Dette Mesterværk gaar ganske ufejlbarligt den Dag i Dag og indehaves af Gaardejer Ravn i Stevelt.

I 1859 fik Jens Jensen Borgerbrev „til at drive Urmagerhaandværket i Haderslev Herred med Bopæl i Øsby Sogn".

Saaledes blev Jens Jensen Urmager, og hans Søn, J. C. Jensen, blev uddannet hos Faderen og senere i Haderslev og Flensborg. Den 12. September 1882 aabnede J. C. Jensen en Urmager- og Guldsmedeforretning i Lavgade 2 i Haderslev, hvor Forretningen stadig er beliggende. Af Firmaets Leverancer kan nævnes Taarnuret i Haderslev Domkirke, Uret i Sct. Severinsskoles Tagrytter. Endvidere Taarnurene i Øsby og Halk Kirker. J. C. Jensens Søn, den nuværende Indehaver Jørgen Clausen Jensen, overtog Forretningen den 12. September 1920. Den fjerde Generation, nemlig Indehaverens Nevø, J. C. Jensen, fortsætter i det gamle Firmas solide Haandværk.

Forretningen, hvori 4 Personer beskæftiges, omfatter Salg af Ure, Briller, Guld- og Sølvvarer samt Reparationer af disse.

Jørgen Clausen Jensen er født den 6. Juli 1891 i Haderslev og er uddannet som Urmager og Guldsmed. Som Svend har han rejst i Sydtyskland.

KØHLERS MINERALVANDSFABRIK

En i Haderslev By kendt og anset Virksomhed er Køhlers Mineralvandsfabrik, hvis Produkter er skattede af mange Mennesker i Byen. Virksomheden, der drives i lejede Lokaler, er i 1920 grundlagt af Indehaveren, som gennem Aarene har drevet Forretningen frem til dens nuværende gode Position.

Fabrikant Asmus Kohler

Foruden at fremstille Sodavand har Køhler Depot for Vejle Bryggeri og Randers Fløde fra Andelsmejeriet. — At Køhler er den, der har det største Salg af Sodavand i Byen, forstaar man, naar det oplyses, at der sidste Aar solgtes ikke mindre end 100,000 Flasker, alle fremstillede paa Fabriken. Endvidere haves Eneforhandling for Haderslev Amt af Cheranto.

Det er lykkedes Indehaveren at erhverve sig en god og solid Kundekreds, og hele Virksomheden staar som et smukt Vidnesbyrd om en enkelt Mands Dygtighed og Initiativ. Der er ingen Tvivl om, at Fabrikant Køhler vil forstaa at bevare det gode Ry, Fabriken har paa sig.

Sodavandsfabrikant Asmus Køhler er født den 13. Juni 1900 i Haderslev og har faaet sin Uddannelse hos Faderen, Johannes Køhler, tidligere Mineralvandsfabrikant.

BRDR. SCHMIDT
MØBELKONSTRUKTØRER

En forholdsvis ny Virksomhed er Brdr. Schmidts Forretning i Haderslev, idet den er grundlagt af Indehaverne i Aaret 1932.

Der begyndtes paa fuldstændig bar Bund i et lille lejet Værksted og uden en eneste Kunde. Men støt og roligt arbejdedes Forretningen fremad, og det blev snart nødvendigt at se sig om efter større Lokaliteter.

Disse blev lejet i Sønderbro 14, Forretningens nuværende Beliggenhed, og hele Virksomheden flyttedes hertil. Der raades over et udmærket Værksted, samt Beboelseslejlighed.

Paa Værkstedet udføres alt Arbejde indenfor Møbelbranchen; dog lægges Hovedvægten især paa Fremstilling af finere Møbler paa Bestilling.

Forretningen har i Aarene, der er forløbet siden Starten, oparbejdet sig en ret betydelig Kundekreds, blandt hvilken Firmaets Arbejder er kendt som værende absolut første Klasses og af bedste Materialer.

Johs. Andreas Haakon Schmidt er født den 20. September 1903 i Haderslev og er, ligesom sin Broder Nis Eduard Daniel Schmidt, der er født den 31. December 1904 i Haderslev, uddannet som Snedker. De har begge Afgangseksamen fra Teknisk Skole i Odense.

A. GRANLUNDS EFTERFØLGER
C. G. GØRNER — DUCOLAKERING

C. G. Gørners Duco-Lakeringsværksted i Haderslev er grundlagt af Malermester Granlund omkring Aarhundredskiftet. Denne drev Virksomheden, indtil den nuværende Indehaver i August 1932 overtog den.

Malermester C. G. Gørner

C. G. Gørner, der er født den 4. September 1905 i Hamborg, var oprindelig uddannet som Maler og arbejdede som Svend forskellige Steder rundt om i Tyskland, bl. a. i sin Fødeby samt i Berlin og Leipzig. I sidstnævnte By lærte Gørner Duco-Lakering og tog derefter til Søs som Skibsmaler paa en af de store tyske Turistdampere. Fra 1926—32 drev han Malerforretning i Haderslev, men grundet paa den haarde Konkurrence paa dette Omraade valgte han at gaa over til Duco-Lakering, til hvilket Fag han jo havde Kendskab.

Siden Overtagelsen af Forretningen har Gørner forstaaet at gøre sit Navn og Arbejde kendt ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet.

I Begyndelsen udførte han selv alt Arbejdet paa Værkstedet; men efter kort Tids Forløb maatte der antages en fast Svend, og i Sæsonen maa der antages yderligere Hjælp.

Gørner har bl. a. alt Arbejdet for Byens Chevroletforhandler og for de fleste Mekanikere i Byen. Foruden Duco-Lakering udføres ogsaa Haandlakering, og Forretningen er i stadig Fremgang, hvilket ikke mindst skyldes den dygtige Ledelse og det gode Princip, der arbejdes efter, nemlig: Ingen kommer forgæves til Gørner, og Arbejdet udføres absolut første Klasses.

J. BJØRNSHAUGE
TAPET- OG FARVEHANDEL

En af de førende og samtidig den ældste Forretning i Farver og Tapeter en gros & en detail i Haderslev er J. Bjørnshauges. Forretningen er grundlagt for langt over 100 Aar siden, nemlig i Aaret 1822. Den er gennem Aarene blevet drevet af forskellige Indehavere, indtil den i 1926 blev overtaget af J. Bjørnshauge. Denne har siden oparbejdet den ganske betydelig, ligesom Ejendommen i Storegade 15, hvor Forretningen har til Huse, er blevet ombygget og moderniseret efter Tidens Tarv. Ejendommen har nu en Dybde paa 39 m. Det skal nævnes, at saavel Butiks- som Lagerlokaler i 1928 blev en Del udvidet, og Bjørnshauge har som nævnt nu en af de største Forretninger indenfor sin Branche i Byen. Den store og solide Kundekreds, der i Aarenes Løb er erhvervet, maa søges ikke alene i selve Byen, men i hele Jylland.

Farvehandler J. Bjørnshauge

J. Bjørnshauge fabrikerer selv mange anerkendte Specialiteter i Branchen, hvoraf særlig skal fremhæves Møbelpoliturer til alle Træsorter.

Der beskæftiges foruden Indehaveren 3 Personer i Virksomheden.

J. Bjørnshauge er født den 9. Februar 1897 i Esbjerg og nedstammer fra ældgammel sønderjydsk Familie, som kan føres tilbage til Aar 1466. J. Bjørnshauge har faaet en grundig og god Uddannelse i Branchen herhjemme og i Tyskland. Efter endt Læretid har han været forskellige Steder i Tyskland og Danmark, indtil han overtog sin nuværende Virksomhed efter Friderich Hartwig.

HADERSLEV PLANTESKOLE
CARL A. IVERSEN

Haderslev Planteskole er grundlagt af den nuværende Indehaver, Carl Adolf Iversen, i Aaret 1924 paa lejet Areal. Der begyndtes paa fuldstændig bar Bund med Fremavl af forskellige Træplanter.

Planteskoleejer Carl A. Iversen

Men Virksomheden arbejdede sig støt og roligt fremad, og efterhaanden blev Kundekredsen større og større, saaledes at Indehaveren fandt det nødvendigt at udvide Bedriften.

I 1930 opførtes egen Ejendom, og Arealet udvidedes til at omfatte 6 Tdr. Land, der alle er under Kultur. Heraf er alene 3½ Td. Land beplantet med Frugttræplanter og en Del med Roser, hvilke to Frembringelser er Planteskolens Specialiteter; men iøvrigt dyrkes alt under Faget henhørende.

Forretningens Kundekreds maa søges ikke alene blandt Handelsgartnere, men ogsaa blandt Private. Virksomheden, der er i stadig Fremgang, beskæftiger i Øjeblikket 4—5 Mand.

Carl Adolf Iversen er født den 12. December 1901 i Fangel paa Fyn og har faaet sin Uddannelse paa 3 store Planteskoler. Endvidere har han i 5 Maaneder frekventeret en Havebrugsskole.

C. A. Iversen er Sekretær og Kasserer i Foreningen Dansk Frugtavl for Haderslev Amtskreds.

ASMUS PETERSEN
BAADEBYGGERI

Firmaet, der bærer ovenstaaende Navn, er oprindeligt grundlagt i Sønderballe pr. Hoptrup for snart 100 Aar siden, nemlig i 1840, af den nuværende Indehavers Bedstefader. Her blev Virksomheden drevet til 1906, da den flyttedes til sin nuværende Plads i Haderslev.

Baadebygger Asmus Petersen

Bygningerne, hvori Virksomheden har til Huse, er opførte samme Aar som Flytningen skete, men der er i den forløbne Tid foretaget forskellige Udvidelser. Lokaliteterne er nu de bedst mulige, og der er installeret alle moderne Maskiner, saaledes at enhver Konkurrence kan imødegaas. Der bygges saavel Lyst- som Fiskerbaade samt Sejl- og Motorbaade. Der er i Aarenes Løb leveret Baade til forskellige Pladser rundt om i Landet. Iøvrigt udføres alt under Faget hørende Arbejde.

En Søn af Indehaveren, Hans Petersen, arbejder med i Virksomheden, og det er Meningen at han i nær

Fremtid skal overtage Firmaet. Hans Petersen har bl. a. arbejdet paa et stort Værksted i Kiel.

Asmus Hansen Petersen, der i sin Virksomhed beskæftiger 2—3 Mand, er født d. 15. Oktbr. 1870 i Sønderballe og udlært ved Faget i sin Faders Virksomhed.

FJERKRÆSLAGTERIET „BJERNDRUP"

Fjerkræslagteriet „Bjerndrup" er oprindelig grundlagt af Indehaveren, Rasmus S. Rasmussen, paa dennes Ejendom „Bakkegaard" i i Bjerndrup pr. Sommersted.

Fjerkræ-Slagteriejer
R. S. Rasmussen

Først senere flyttedes Virksomheden til sin nuværende Plads, Aarøsundvej 53 i Haderslev. Slagteriet har til Huse i lejede Lokaler, hvori tidligere har været drevet Trikotagefabrik. De er gode og velegnede til Formaalet. Pladsen er endda saa stor, at den afgiver Muligheden for Startning af et Federi, der paabegyndes i indeværende Aar. — Rasmussen var en af Egnens første Mænd, der paabegyndte Udrugning paa Maskine. Den daglige Ledelse af Slagteriet, der omfatter alt under Virksomheden hørende vedrørende Behandling af Fjerkræ og Kaniner, forestaas af Fru Rothmeier. Hoveddelen af det Fjerkræ, der omsættes i Hovedstaden, gaar igennem P. Andersens Kommissionsforretning.

Fjerkræslagteriet

Rasmus S. Rasmussen, der i sin Virksomhed beskæftiger 19 Personer, er født den 17. Januar 1875 i Ny Stenderup ved V. Hæsinge paa Fyn. Han har faaet sin Uddannelse ved Landvæsenet og har ved Selvstudium sat sig ind i de til Driften af et Fjerkræslagteri hørende Kundskaber. Sin Værnepligt aftjente han som Gardist, og han har endvidere i en Aarrække været Sognefoged i Øster Hæsinge.

J. JØRGENSEN
MANUFAKTUR OG TRIKOTAGE

J. Jørgensens Manufaktur- og Trikotageforretning er grundlagt af Indehaveren den 26. August 1927 under beskedne Forhold i Gravene 5 i Haderslev.

Men i de Aar, der er forløbet siden Starten, er det lykkedes at erhverve en stor og solid Kundekreds, og dels som Følge heraf, dels som Følge af, at Varelageret stadig maatte forøges, blev Lokaliteterne efterhaanden for smaa.

I 1933 blev derfor en omfattende Udvidelse gennemført, idet en Nabobutik blev inddraget under Forretningen, og Virksomheden fremtræder nu med store, flotte Udstillingsvinduer og fuldt moderne rummelige og smukke Forretningslokaler.

Der drives Handel med Manufaktur og Trikotage. Endvidere haves Eneforhandling af Duzaine Hansens Korsetter.

Der beskæftiges i Virksomheden 7—8 Personer, og Foretningen regnes for at være en af de førende i sin Branche i Byen.

J. Jørgensen, der er født den 4. November 1900 i Sd. Felding, har faaet sin Uddannelse ved Faget hos Martin Bank i Svendborg.

HANS J. BJØRNSHAUGE A/S

En Virksomhed af forholdsvis ny Dato, men derfor ikke mindre kendt, er Hans J. Bjørnshauges Korn-, Foderstof- og Gødningsforretning, der er paabegyndt den 1. Juli 1932.

Direktør Hans J. Bjørnshauge

Firmaet startede som Aktieselskab med Hans J. Bjørnshauge som administrerende Direktør.

Virksomheden har til Huse i Bygninger ved Haderslev Havn, der er velindrettede til Formaalet, og hvor der er installeret Elektromotor af Mærket „Titan" til Valsning af Korn og Blandemaskine til Blanding af Foderstoffer. Ejendommen er opført i Aaret 1915. — Firmaet driver Handel med alt indenfor Korn-, Foderstof- og Gødningsbranchen, og 5 Personer har fast Beskæftigelse i Virksomheden. Det er lykkedes Hans J. Bjørnshauge ved et energisk og maalbevidst Arbejde at drive Forretningen frem til sin nuværende gode Position, ligesom der er erhvervet en ret betydelig Kundekreds blandt Forhandlere og Landboere i Omegnen.

Hans J. Bjørnshauge, der er født den 6. December 1901, har faaet sin Uddannelse indenfor Branchen hos Gustav Holbek i Haderslev.

Aktieselskabets Formand er Direktørens Broder, Farvehandler Jørgen Bjørnshauge.

KØBMAND C. J. ØRUM

Det velkendte Firma, der bærer Grundlæggerens, C. J. Ørums Navn, startedes i Aaret 1879 som Kolonialforretning. Den kun 25-aarige Købmands Forretning kom ligesom Datidens Kolonialforretninger ogsaa til at omfatte Handel med Maskiner og Kunstgødning.

Grundlæggeren C. J. Ørum

Ret hurtigt lykkedes det den unge Købmand at skabe sig en af de mest betydelige Forretninger indenfor Kolonialbranchen i Haderslev, som vandt en god og solid Kundekreds ikke alene i selve Byen, men ogsaa i hele Omegnen. I 1910 indtraadte C. J. Ørums ældste Søn, A. S. Ørum, i Faderens Forretning, og i 1915 blev den yngste Søn, J. P. Ørum, ligeledes optaget i Firmaet.

A. S. Ørum

J. P. Ørum

Aaret efter døde Grundlæggeren, og de to Brødre førte Firmaet videre gennem de vanskelige Krigsaar og Tiden derefter. Da A. S. Ørum i 1928 afgik ved Døden, overtog J. P. Ørum hele Ledelsen af den gamle Forretning.

Eftersom Tiden er skredet fremad, er man gaaet over til Detailsalget, idet Handelen med Maskiner etc. jo foregaar efter andre Forretningslinier, end da Firmaet blev startet. Til Gengæld har man udvidet Forretningen til ogsaa at omfatte Kaffebrænderi og der-

for indrettet et moderne Brænderi. Endvidere findes et stort Benzin-Tankanlæg.

Det er lykkedes Firmaet stadig at vinde fremad, og den kendte Ejendom paa Hjørnet af Nørregade og Gaaskærgade, hvor Forretningen har haft til Huse siden Starten, er da ogsaa flere Gange undergaaet Forandringer og Udvidelser.

Grundlæggeren, C. J. Ørum, var født i Faurholt ved Ribe og lærte Handelen i det meget ansete Firma H. J. H. de Wolffs Enke i Haderslev.

R. F. HESSELBERG
AUTO-VÆRKSTED

Forretningen, der bærer ovennævnte Navn, er grundlagt af Indehaveren i 1922 under beskedne Forhold i lejede Lokaler i Nørregade 40.

Der raades over et stort og med alle moderne Maskiner udstyret Værksted, saaledes at man er i Stand til at paatage sig ethvert Arbejde indenfor Faget.

I 1933 overtog Hesselberg Firmaet Lund & Christiansen, der blev inddraget under den øvrige Virksomhed. Denne regnes nu for at være en af de førende indenfor sin Branche i Byen.

Paa Værkstedet, hvor 19 Personer er beskæftiget, udføres Reparationer af enhver Art indenfor Faget. Endvidere er Hesselberg Forhandler for General Motor. Sideløbende med den øvrige Drift drives Salg af Olie og Benzin.

R. F. Hesselberg er født den 15. Februar 1900 i Ørby og har faaet sin Uddannelse som Maskinarbejder i Vojens. Som Udlært arbejdede han paa forskellige Maskinfabriker i Landet, indtil han i 1922 etablerede sig i Haderslev.

GLARMESTER O. P. OLLING

En af Haderslev Bys ældste og mest kendte Forretninger er Glarmester O. P. Ollings, der er grundlagt af den nuværende Indehavers Fader i Aaret 1895.

I de forløbne Aar siden Starten har Forretningen haft sin Beliggenhed forskellige Steder rundt om i Byen. I 1911, da Virksomheden laa i Gaaskærgade, traadte Indehaverens ældste Søn, Alfred Olling, ind som Medindehaver.

Ved Krigens Udbrud i 1914 blev han indkaldt til Tjeneste ved den tyske Marine og faldt i Slaget ved Helgoland den 24. Januar 1915.

Den næstældste Søn, Hans Olling, blev ogsaa indkaldt til Krigstjeneste, var ved Infanteriet og blev saaret den 2. Juli 1915 og derefter hjemsendt i Juni 1916.

Efter Hjemkomsten indtraadte Hans Olling som Medindehaver, og da Faderen i 1924 afgik ved Døden, overtog han hele Forretningen.

I Aaret 1920 flyttedes Virksomheden til den nuværende Beliggenhed i en af Byens Hovedgader, nemlig til Storegade 23. Ejendommen her har en flot Facade, og der raades over store, moderne Udstillingslokaler samt et godt indrettet Værksted.

Indtil 1925 blev Forretningen drevet udelukkende som Glarmesterforretning; men i dette Aar paabegyndte Hans Olling et Glasbogstavssliberi, der iøvrigt er det eneste af sin Art i hele Skandinavien. Glasset importerer han selv, og der fremstilles Specialbogstaver, som leveres over hele Landet.

I Virksomheden, der i Aarenes Løb har erhvervet sig en stor, solid Kundekreds, beskæftiges paa Værkstedet 8 Mand og i Forretningen 2 Mand.

Hans Olling er født den 29. Juli 1891 i Haderslev og er uddannet som Glarmester. Som Svend har han rejst en Del og bl. a. arbejdet i 2 Aar i Tyskland.

Hans Olling røgter flere Tillidshverv, saaledes er han Raadmand samt Medlem af Bestyrelsen for Teknisk Skole.

Endvidere har han tidligere været Formand for Haandværkerforeningen, og under Madsen Mygdals Ministerium var han eneste Haandværkerrepræsentant i det sønderjyske Erhvervsudvalg.

SKRÆDERMESTER MATHIAS GORMSEN

I Aaret 1922 grundlagde Mathias Gormsen sin Skræderforretning i Slotsgade 14 i Haderslev. Virksomheden har til Huse i egen Ejendom, og der raades over en pæn Butik samt et godt Værksted.

Skrædermester Mathias Gormsen

Under Indehaverens dygtige Ledelse er Forretningen drevet frem til at være en af Byens førende indenfor sin Branche. Der er i Aarenes Løb erhvervet en god og solid Kundekreds, ikke alene i selve Byen, men i hele Oplandet. Forretningen er i støt og rolig Fremgang, og Kundekredsen forøges Aar for Aar.

Virksomheden drives som almindeligt Herre- og Dameskræderi, og som en særlig Specialitet drives Syning af Uniformer. Paa Værkstedet er foruden Indehaveren 4 Svende i Arbejde.

Mathias Gormsen er født den 19. Oktober 1895 i Mastrup og har faaet sin Uddannelse i Faderens Forretning i Sdr. Vilstrup. Endvidere har han haft Beskæftigelse hos Skrædermester Jørgensen i Sønderborg samt hos Skrædermester Hede i Haderslev.

Gormsen har deltaget i Verdenskrigen.

ERNST ANDERSEN - MØBELFABRIK

Ernst Andersens Møbelfabrik i Haderslev ligger i Spidsen som Mønstervirksomhed heri Landet med Hensyn til Fabrikation af Møbelstel i Funkisstil. — Ernst Andersen var den første, der paabegyndte Fremstillingen af disse Stel og brød dermed nye Baner for den danske Møbelindustri. Paa hans Fabrik fremstilles nu saadanne Møbelstel i 75—80 forskellige Modeller, og der haves stor Afsætning paa dette Felt.

Fabriken er grundlagt i Aaret 1921 i nogle Værksteder, der tidligere var benyttet af Ernst Andersens Fader. Det var i Bispegade 10, og Virksomheden anlagdes som almindeligt Møbel- og Bygningssnedkeri. Det viste sig dog hurtigt, at Lokalerne var for smaa

Interiør fra Andersens Møbelfabrik

til den voksende Bedrift, og i 1923 købte Andersen et stort Snedkeri i Slagtergade 35. Dette Snedkeri lod han underkaste en gennemgribende Modernisering, fik tidssvarende Maskiner installeret og paabegyndte en specialiseret Fremstilling af færdige Egetræs-Spisestuer og Herreværelser. I 1927 flyttedes Etablissementet til de nuværende Lokaler, Storegade 51, og her var det, at den moderne Stelfabrikation blev taget op. Ved Siden heraf haves et fornemt Speciale i Fabrikation af de saakaldte Auto-Kufferter, der indeholder i sammenklappet Form 1 Bord og 4 Stole. I denne Artikel er der eksporteret forskellige Partier til Norge og Sverige, og det synes, som om den har en stor Fremtid for sig. I hvert Fald maa Ernst Andersen stadig foretage Udvidelser af sin Fabriks Kapacitet. Maskinsnedkeriet optager nu samtlige Lokaler i Storegade 51, medens Samle- og Poléreværkstedet findes i Storegade 66. Salget foregaar ved 2 Repræsentanters Hjælp over hele Landet.

Til Slut kan nævnes, at Firmaet stadig opretholder Fremstillingen af hele Møblementer, i væsentlig Grad kombinerede Stuer, og at man ligeledes beskæftiger sig med en helt anden Vare, nemlig Fabrikation af Selvbinderlister af Asketræ.

Møbelfabrikant Ernst Heinrich Nissen Andersen er født den 1. Februar 1894 i Haderslev og har lært Faget hos sin Fader. I en Aarrække arbejdede han i Italien, Schweiz, Ungarn, Østrig og Tyskland, bl. a. hos Grössner i Lüneburg, hos Wolff & Co., Berlin, Vogels Møbelfabrik og Kunstsnedkeri i Hamborg samt flere andre anerkendte Steder. Endvidere besøgte han „Kunstgewerkliche Fachschule" i Bremen i 2 Semestre og blev herfra dimitteret med Statsdiplom i Forbindelse med Stipendium. Andersen var altsaa rigt ladet med Erfaringer og saavel praktisk som teoretisk Uddannelse, da han vendte hjem og etablerede sig paa ny Bov i den Forretning, hans Fader hidtil havde drevet.

BØSSEMAGER THEODOR OLSEN

Firmaet Theodor Olsen, Gaaskærgade 54 i Haderslev, er grundlagt i 1912 af den nuværende Indehaver, Bøssemager Theodor Olsen, som i Tidens Løb har arbejdet sin Forretning frem til at være den største i sin Art i Amtet. Efter Krigens Slutning og Genforeningens Fuldbyrdelse blev Bøssemageriet dog suppleret med et Blikkenslagerværksted, og ligeledes paa dette Omraade har Olsen oparbejdet sig en lille, god Forretning. Han har Lokaler i egen Ejendom, og moderne Maskiner er installeret i Værkstederne. I Forbindelse med Bøssemageriet drives Handel med Vaaben. — Theodor Olsen er født den 24. Maj 1888 i Haderslev. I den tyske Hær har han faaet sin Uddannelse som Bøssemager. Det skete ved 16. Husarregiment i Slesvig og i Magdeburg, hvor Olsen gennemgik et Kursus paa den stedlige Geværfabrik. Efter endt Kursus gik han i Spandau op til Eksamen og bestod denne med Diplom. Han havde Ansættelse i Hæren indtil sin Etablering i Haderslev. Theodor Olsen har deltaget i Verdenskrigen. I Haderslev er han en kendt Borger, der har været Medlem af flere forskellige Foreningers Bestyrelse, bl. a. Bestyrelsen for Sønderjydsk Forening.

Bøssemager Th. Olsen

I. K. IVERSEN - TRÆVAREFABRIK
BRORSBØL PR. HADERSLEV

Paa I. K. Iversens Værksteder i Brorsbøl pr. Haderslev fremstilles store Mængder af Legetøj i Træ samt Gartneriartikler af forskellig Slags. I Grossistkredse

Fabrikant I. K. Iversen

Peter Rostgaard Evald

Landet over er „Starup"-Legetøjet godt kendt, og Tusinder af Børn morer sig kongeligt med I. K. Iversens Byggeklodser, Dukkestuer og andre interessante Ting. For Børn at komme en Tur ind paa Iversens Lager — ja, det var vel nok et Eventyr!

Det er omkring ved 50 Aar siden, Snedker Monrad grundlagde denne Virksomhed, der nu drives af Fabrikant Iversen. Monrad anlagde Bedriften som almindeligt Snedkeri. I 1907 overtoges dette Snedkeri af den nuværende Indehavers Fader, der ligeledes drev Bygnings- og Møbelsnedkeri. I 1924 overtog Sønnen Firmaet og omlagde Bedriften saaledes, at det egentlige Snedkeri blev lagt paa Hylden og en Trævarefabrik indrettet i dets Sted. Til en Begyndelse fremstilledes hovedsageligt Trævarer til Brug for Gartnere og elektriske Installationer; nu fabrikeres der ogsaa Træ-Emballage, bl. a. Frugtkasser, samt store Partier Legetøj, som altsammen forhandles under Mærket „Starup". Salget foregaar til Grossister gennem Repræsentant, og der fremstilles og sælges Legetøj som f. Eks. Byggeklodser i 4 forskellige Udførelser, Drillespil, Dukkestuer og Dukkesenge, Mosaikbrikker til Sammenlægning — ogsaa i 4 forskellige Former —, Drillepinde, Trappespil og Puslespil. Blandt Gartneriartikler kan nævnes Stikpinde, Hængemærker, Stokke o. s. v., og desuden fabrikeres der ogsaa Emballage i alle Arter og Udførelser samt endvidere Havemøbler.

Som Fabriksbygninger benyttes de oprindelige Bygninger, der er opførte af Snedker Monrad. I 1926 tilbyggedes dog et nyt Værksted, og samtidig installere-

des en Række sindrige Maskiner, der muliggør Massefremstilling af alle Slags Smaa-Artikler i Træ. Den aarlige Produktion af Legetøj alene udgør ca. 50,000 Sæt, og af Gartneriartikler fabrikeres over 1,000,000. Maskineriet arbejder saa fuldkomment, at det hele kan laves ved Hjælp af en Arbejdsstyrke paa 6 Mand.

Fabrikant Iver Knudsen Iversen er født d. 18. Marts 1890 i Brorsbøl. Hos sin Fader lærte han Snedkeriet, hvorefter han rejste en Del i Udlandet, bl. a. i Amerika. Efter Hjemkomsten var han en Tid Elektricitetsværksbestyrer, men kom aabenbart først paa sin rette Hylde, da han fik startet sin nuværende Virksomhed. Iversen er Formand for Skolekommissionen for Starup Sogn.

Teknisk Leder af de interessante Værksteder er Peter Rostgaard Evald, født den 23. Juni 1891 i Bevtoft. Evald er i sin Tid oplært som Elektriker og har ved Graasten haft sin egen Virksomhed med Fremstilling af Træ-Artikler til Elektricitetsbranchen, men gik i 1926 ind i I. K. Iversens Firma.

CYKLEHANDLER MATINUS BRUHN

Forretningen er grundlagt i Aaret 1929 af den nuværende Indehaver, Matinus Bruhn, under meget beskedne Forhold, men under Indehaverens Ledelse er Forretningen Aar for Aar gaaet fremad.

Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler og drives med Salg af Cykler, ligesom der ogsaa handles med Motorcykler. Der raades over et godt Værksted, hvor der udføres Reparationer af enhver Art indenfor Faget, herunder Reparation af Symaskiner.

Der beskæftiges daglig 3 Mand i Virksomheden.

Matinus Bruhn er født den 16. August 1903 i Haderslev og er uddannet som Mekaniker i sin Fødeby. Før sin Etablering arbejdede han forskellige Steder i Udlandet.

ERIK J. GRODT
AUTOVÆRKSTED OG AUTOFORHANDLER

Erik J. Grodt overtog sin nuværende Virksomhed i Haderslev den 1. Februar 1931. Han har i den korte Tid, der er forløbet siden, arbejdet Forretningen frem til at være en af de førende i sin Branche i Byen.

Virksomheden, der har til Huse i lejede Lokaler, raader over et stort, flot Værksted, hvori der er installeret nye og moderne Maskiner, saaledes at man er i Stand til at paatage sig en hvilken som helst Reparation indenfor Faget.

Erik J. Grodt har Autorisation som Forhandler af det kendte Bilmærke „Citroën", og sideløbende med den øvrige Drift drives Handel med Benzin og Olie. Forretningen beskæftiger 5 Personer.

Erik J. Grodt, der er født den 15. November 1909 i Haderslev, er uddannet som Mekaniker i sin Fødeby. Inden Overtagelsen af sin nuværende Forretning arbejdede han forskellige Steder i Landet. Han er Medlem af Bestyrelsen for Gummihandlerforeningen.

J. CHRISTENSEN - „CYKLEHUSET"

„Cyklehuset", Slotsgade 3 i Haderslev er overtaget af nuværende Indehaver, J. Christensen, 1. Marts 1933.

Forretningen drives i lejede Lokaler, og der raades over en pæn Butik, hvorfra der drives Handel med Cykler og Symaskiner, og det er lykkedes Indehaveren i den korte Tid, der er gaaet siden Overtagelsen, at oparbejde sig en god og solid Forretning.

Cyklehandler J. Christensen

Værkstedet er ligeledes godt, og der beskæftiges daglig 3 Personer.

— J. Christensen, der er født den 12. September 1909 i Haderslev, er uddannet som Mekaniker hos Hesselberg i sin Fødeby. Som udlært har han haft Beskæftigelse flere Steder i Landet indtil Overtagelsen af sit Firma.

H. H. PETERSEN
MØBELFORRETNING

H. H. Petersens Møbelforretning i Haderslev er grundlagt Aar 1883 af den nuværende Indehavers Fader, H. F. Petersen. Grundlæggeren begyndte under beskedne Forhold med Udsalg paa forskellige Pladser i Byen og i lejede Lokaler. Efter en Del Aars Forløb var der saa mange Penge i Kassen, at den Ejendom, hvori Firmaet endnu har tilhuse, kunde købes. Ejendommen saa dog ikke dengang ud, som den gør nu. Der var kun een Butik til Gaden; men i 1904 byggedes Lagerlokaler, og disse er udvidede, efterhaanden som Forretningens Trivsel har gjort dette nødvendigt. I 1932 er der indrettet et Værksted med Maskinsnedkeri

Møbelhandler H. H. Petersen

Møbelhandler Petersen driver Handel med Møbler i alle Stilarter. Han har Kunder i By saavel som paa Land. Han fremstiller nu selv en Del af de Møbler, han sælger. Paa Værkstedet arbejder 2 Personer.

H. H. Petersen er født den 22. November 1908 i Haderslev og er uddannet som Snedker, ligesom han har taget Kursus paa Teknisk Skole.

CYKLEHANDLER JOHAN PETERSEN

Cyklehandler Johan Petersen

I Aaret 1931 grundlagde Johan Petersen sin nuværende Forretning i Slotsgade 1 i Haderslev. Forretningen har siden Grundlæggelsen været i stadig Fremgang, og Indehaveren har i Dag en god og solid Forretning. Den drives i lejede Lokaler, og der raades over et stort, pænt Værksted, hvor Reparationer af enhver Art indenfor Faget udføres. Endvidere drives Handel med Cykler.

Beskæftigelsesgraden er paa 2 Personer. — Johan Petersen, der er født den 3. December 1909 i Visby, er uddannet som Mekaniker hos Dela i Tønder og har endvidere arbejdet forskellige Steder i Landet, indtil han etablerede sig.

BRØDRENE GRAM A/S - VOJENS

Det var i Aaret 1901, at Fabrikant Hans Gram begyndte sin Virksomhed i Vojens. Begyndelsen var ret beskeden, idet Gram byggede et mindre Værksted med tilhørende Kontor, og her etablerede han sig som Installatør, hovedsageligt for Mejeri og Landbrug.

Hans Gram arbejdede som eneste Indehaver af Firmaet indtil 1907, da hans Broder, Ingeniør Aage G. Gram, gik i Kompagniskab med ham. Firmaet Brødrene Gram blev da stiftet, og Fabrikationen af Mejerimaskiner tog sin Begyndelse, ligesom Brødrene Gram var Forhandlere af saadanne Maskiner fra andre Fabriker, hovedsageligt danske Maskiner. Navnlig indarbejdedes dog Firmaets specielle Fabrikation, Mejerivægten „Omega". Der blev af denne Vægt leveret en stor Mængde over hele Tyskland og ligeledes til andre Lande, saaledes at Omsætningen gik opad med stærke Skridt. Dette bevirkede igen, at der ogsaa optoges Fabrikation af andre Mejerimaskiner, saasom Pumper, Pasteuriseringsapparater og alle Slags Kar, Beholdere, Mælkekølere etc. — I 1910 paabegyndtes endvidere Fremstilling af Køleanlæg og Køleanlægsorganer, og med denne Produktion opnaaedes i de følgende Aar Indpas baade her og der.

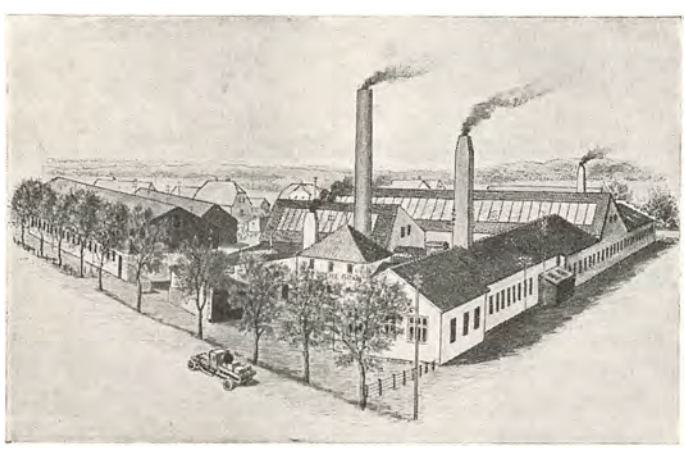

Det siger sig selv, at Genforeningen med Danmark for mange sønderjydske Industriforetagender betød, at nye Artikler maatte tages op. Hvad der egnede sig for det tyske Marked, egnede sig ikke i alle Tilfælde for det danske. Hertil kom, at f. Eks. Brødrene Gram under Krigen først havde maattet klare sig med Erstatningsmetaller og siden havde faaet sine Maskinanlæg belastede med Fabrikation af Granater og Hjul til Ammunitionsvogne. Der var saaledes al Grund til, da Krigen hørte op, og Genforeningen kom, nøje at veje Chancerne for Fremtiden. Det opdagedes hurtigt, at de Maskiner, der brugtes i de tyske Mejerier, ikke var fyldestgørende i de danske, og Firmaet valgte da at specialisere sig som Kølemaskinefabrik og har paa dette specielle Omraade i de efterfølgende Aar ydet en smuk Indsats. Brødrene Grams „Omega"-Køleanlæg — nu kaldet Gram-Køleanlæg — er kendte over hele Jordkloden. Store Partier er eksporterede til Sverige,

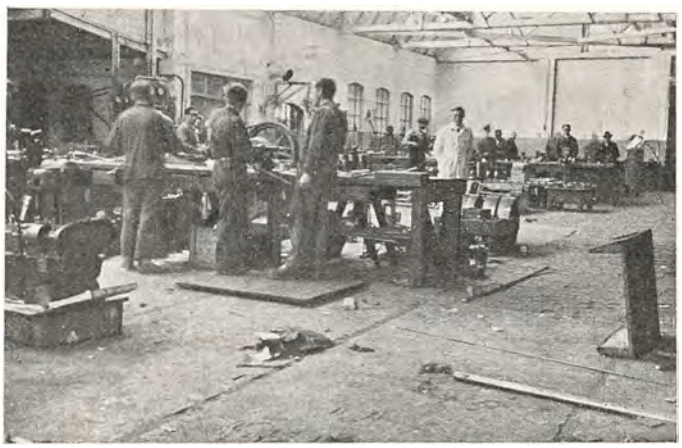

Polen, Tyskland, Czekoslovakiet og England samt til f. Eks. Argentina, Java og Indien. At tilføje, at Fædrelandet Danmark er tæt „belagt" med Gram-Køleanlæg, turde formentlig være ganske overflødigt. Ved Udstillingen i København i 1929 for Hotelindustri og Kogekunst blev Brødrene Gram tilkendt Guldmedalje med særlig Udmærkelse samt Guldmedalje med højeste Udmærkelse ved Konditorudstillingen i København i Tivoli 1933.

Firmaet fabrikerer ikke alene de saakaldte kommercielle Anlæg — med Kompressorer for Methylklorid i helt automatisk Udførelse, men ogsaa større Køleanlæg med enten Ammoniak eller Kulsyre som Kølemedie og specielt beregnet for Næringsmiddelindustrien og Handelsmarinen. Her staar Brødrene Gram A/S i Forgrunden med Nykonstruktioner, som er patenterede i mange Lande, og Firmaet bygger disse Maskiner i Enheder til over 100,000 Kal. pr. Time. Halvdelen af Køleanlæget i Kødbyen i København er fra Vojens.

Det kan tilføjes, at de Maskiner og de Værksteder, der benyttes i den daglige Drift paa Fabriken i Vojens, er de mest moderne og rationelt virkende. Maskinerne, saavel som det System, hvorefter Fabriken er anlagt, virker derfor mønsterværdigt, og det er altid en Fornøjelse at se, hvor langt man paa dette Omraade er fremme i teknisk Snille og Opfindsomhed.

I November 1929 døde Fabrikant Hans Gram, og Firmaet blev omdannet til et Aktieselskab under Ledelse af Aage G. Gram. Ogsaa under de nye Forhold

er Virksomheden stedse gaaet fremad, og dens Produktion af komplette Køleanlæg tælles nu i Hundreder pr. Aar. I Foraarsmaanederne er Arbejdsstyrken under normale Tider paa over 100 Mand.

Aage G. Gram er født den 2. Februar 1879 og fik sin første praktiske Uddannelse hos Smedemester Niels Smidt i Søbækled samt hos Firmaet Jensen & Olsen i Esbjerg. I 1903 modtog han Afgangsbevis fra Konstruktørskolen i København og fik derefter Ansættelse ved De danske Mejeriers Maskinfabrik i Kolding. Her var han beskæftiget i mere end 4 Aar og medbragte herfra et godt Grundlag for videre Arbejde i denne Branche, da han i 1907 tiltraadte Broderens Firma.

Gram har ved Siden af sit store Arbejde ved Fabrikation og Salg af sine Maskiner faaet Tid til ogsaa at beskæftige sig med Samfundsopgaver. Han har altid været en sikker Mand, naar det gjaldt at hævde den danske Stemme, den danske Nationalitet overfor Rørelser fra Syd. Fra 1910—18 var Gram indvalgt i Kommunalbestyrelsen af de højstbeskattede, der sad med dansk Flertal. I 1918—20 var han Medlem af Vælgerforeningens økonomiske Udvalg, Sønderjydernes Parlament ved Genforeningsarbejdet — det Parlament, der skulde forberede den økonomiske Genforening. I en Aarrække har Gram været Formand for Vojens Handels- og Industriforening, ligesom det var ham, der ved Genforeningen fik Vojens Sogns Sygekasse genoprettet; en Tid var han Sygekassens Formand. Ogsaa for Oprettelsen af Vojens Kommunalforening var Aage G. Gram virksom, og han var denne Forenings Formand indtil 1930. Han er Formand for Vojens Skolekommission og Medlem af Bestyrelsen for A/S Kalksandstensfabriken „Union". Som man ser, var han en Mand, der vidste, hvad han skyldte sit Land og sin Egn, og som stadig er en sikker Forkæmper for dansk Arbejde og dansk Aand.

Inden vi slutter dette Rids over den Gram'ske Bedrift, maa vi nævne et Par Tal fra Fabrikskomplekets Afdelinger. Naturligvis har Komplekset i Aarenes Løb været underkastet store Udvidelser. Gulvfladerne er nu følgende: Kontorer 172 m², Drejeri 300 m², Monteringshal 380 m², Smedie 180 m², Blikkenslageri og Fortinneri 250 m², Lager og Lagerskure 1310 m², Bilokaler 315 m², ialt 2900 m². Forøvrigt staar Fabriken nu foran en større Udvidelse.

INSTALLATØR NIELS NIELSEN VOJENS

Installatør N. Nielsen

Niels Nielsen, der i 1925 besluttede at starte egen Forretning i Vojens, begyndte denne under meget smaa Forhold med kun enkelte Arbejder rundt om i Byen. Efterhaanden kunde han dog skaffe sig stadigt voksende Arbejde, og i 1931 udvidede han sin Ejendom paa Byens Hovedgade, hvor han indrettede et Udsalg af elektriske Artikler. Dette er nu en præsentabel Forretning, hvor der sælges alt til Branchen hen-

hørende. Firmaet, som beskæftiger op til 4 Mand, paatager sig alt Arbejde indenfor Lys, Kraft og Varme.

Butiken passes af Niels Nielsens Hustru.

Niels Nielsen, som er autoriseret af 3 sønderjydske Elektricitetsværker — H. N. E. S. — M. E. S. — T. H. og Omegns E. —, har bl. a. udført Omforandringen af hele Vojens By fra Jævnstrøm til Vekselstrøm og har udført Installationen paa Maskinfabriken, Skolen samt Direktørboligen for Slagteriet.

Aut. Installatør Niels Nielsen er født den 6. Juni 1896 i Taars. Han er uddannet som Elektriker og har taget den kommunale Installatør-Eksamen. Nielsen har været beskæftiget hos Nielsen & Højgaard i Kolding, Ladegaard & Co. i Odder og var i 3 Aar stationeret som Montageinspektør i Sønderjylland for Eriksen & Sardemann i Aarhus.

Niels Nielsen er Formand for Handels- og Industriforeningen.

VOJENS ANDELS-SVINESLAGTERI

Vojens Andels-Svineslagteri er grundlagt i 1925 med 450 Andelshavere. Nu har man 1300. Slagteriet opførtes samme Aar og indrettedes efter de mest moderne Principper, saa det teknisk set staar fuldt paa Højde med Tidens Udvikling. Første Slagtedag var den 3. Oktober 1925, da der foretoges Prøveslagtning med 79 Svin. Siden Starten har Slagteriet været i støt og rolig Udvikling. Det første Aar udførte man 20,000 Slagtninger, nu udføres der 40,000 Slagtninger om Aaret. Slagteriet driver selv alle de til dette knyttede Bivirksomheder, saasom Tarmrenseriet, Pølsefabriken, Kreaturslagteriet og Destruktionsanstalten samt de 6 Butiksudsalg i Oplandet, 2 i Haderslev, der er oprettet i Januar 1930, 1 i Vojens, som oprettedes samtidig med Slagteriet, 1 i Toftlund, som oprettedes i Foraaret 1929, 1 i Røde Kro, som oprettedes i December 1929 og 1 i Vamdrup, som oprettedes i Januar

1930. Alle Butikerne er indrettede, saa de staar fuldt paa Højde med Tidens Udvikling, bl. a. alle med Køleanlæg o. lign., og de drives alle direkte fra Slagteriet med eget Personale og hver med egen Bestyrer.

Direktør Th. Mossing Jensen

Slagteriets samlede Personale er 50—60 Personer mod 16 ved Starten.

Handelen er baseret paa England, Tyskland og Hjemmemarkedet samt en mindre Del paa oversøiske Lande.

Slagteriets Leder, Direktør Th. Mossing Jensen, er født den 18. Januar 1899 i Odder, og efter at have taget Realeksamen blev han ansat paa Morsø Andels-Slagteri, hvorefter han senere kom til Esbjerg Andels Svineslagteri. Efter at have aftjent sin Værnepligt i Feltartilleriet, hvorfra han afgik som Løjtnant, blev han i 1923 Bogholder i

det nyoprettede Slagteri i Graasten, hvor han var ansat, til han i 1928 blev Direktør i Vojens. Han er bl. a. Formand for Vojens Bibliotek.

Slagteriets Formand er Proprietær J. H. Østergaard i Gabøl, der foruden denne Formandspost beklæder en Række andre Tillidshverv, bl. a. som Repræsentant for Sønderjyllands Kreditforening, Formand for Gabøl og Omegns Brugsforening, Repræsentant i Andelsbanken samt Medlem af Slagteriernes Fællesbestyrelse.

TØMRERMESTER TH. THOMSEN VOJENS

Tømrermester Th. Thomsen

Efter siden 1921 at have arbejdet hos Bygmester Schøning i Vojens og derigennem lært Byens Forhold og Muligheder at kende overtog Th. Thomsen i 1924 sammen med en Tømrer Buus Schønings Forretning, som de to Kompagnoner drev til 1930, da Buus etablerede sig i Kolding og overlod Forretningen i Vojens til Thomsen alene.

Virksomheden udfører alle Tømrer- og Bygningssnedkerarbejder og har et stort, moderne indrettet Maskinværksted med tilhørende Trælager. Man har i Tidens Løb udført en lang Række større Arbejder, heraf kan nævnes Arbejde ved Kirken, Slagteriet og Skolen samt ved en Del større Gaarde og Landbrug. Ialt beskæftiger Virksomheden fra 2—7 Mand, alt efter Forholdene.

Tømrermester Thomsen er født den 13. Juli 1894 i Haals og har, efter at være udlært som Tømrer og Snedker, arbejdet forskellige Steder, inden han kom ind i Schønings Forretning.

A/S KALKSANDSTENFABRIKKEN „UNION" - VOJENS

A/S Kalksandstenfabrikken „Union" blev oprettet i 1919 med Fabrikation af Kalksandsten for Øje. Aktiekapitalen androg ved Starten 143,200 Kr., som var fuldt indbetalt.

Direktør Carl Larsen

Paa det af Selskabet købte Grundstykke foretoges flere Boringer for at konstatere de forskellige Sandlags Beskaffenhed og Dybde. Da Undersøgelserne viste et tilfredsstillende Resultat, opførtes Bygningerne til en Sum af 340,000 Kr., og Fabriken begyndte under Direktør Carl Edvard Larsen sin Virksomhed i 1920.

Siden da er Produktionen forøget fra 900,000 til 4½ Million Sten aarlig, og man regner med en fortsat Stigning.

Fabriken er udstyret med de mest moderne Maskiner, saaledes at man er fuldt paa Højde med Tidens

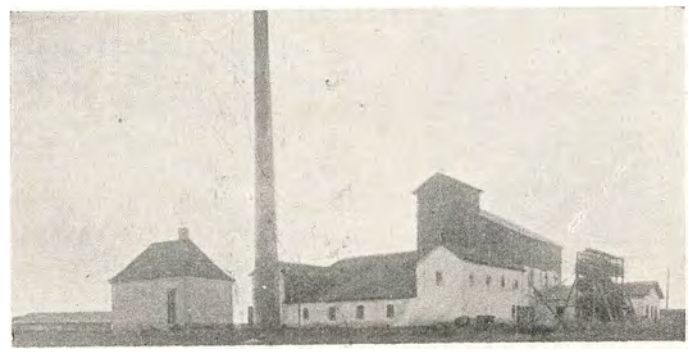

Udvikling. Der beskæftiges 12 Personer, og Driften er indstillet paa Helaars-Arbejde.

Kalksandstenene, som er af en særlig god Kvalitet, sælges direkte fra Fabriken, som forsyner hele Sønderjylland.

Direktør Carl Edvard Larsen er født den 24. April 1883 i Studby ved Vordingborg. Han er oprindelig uddannet i Maskinbranchen og har rejst en Del Aar i Tyskland, bl. a. for Firmaet Brdr. Gram i Vojens.

Til Trods for sin omfangsrige daglige Gerning passer han flere Tillidshverv. Saaledes har han nu i 5 Aar været Medlem af Sogneraadet og er Sogneraadskas-

serer. Endvidere er han Formand for Sundhedskommissionen.

MANUFAKTURHANDLER
MARTIN MØLLER - VOJENS

I 1884 grundlagde Manufakturhandler Schilling sin Forretning paa Vojens Hovedgade og drev den indtil 1894, og Firmaet blev da overtaget af Jørgen Jensen.

Manufakturhandler Martin Møller

Efter mange Aars stadig Fremgang maatte Forretningen betegnes som en god, gammel Forretning, og dette var Grunden til, at den nuværende Indehaver, Martin Møller, lejede Firmaet i 1929. Efter en ved Overtagelsen foretaget gennemgribende Modernisering fremtræder Forretningen nu som en pæn, moderne Butik med to store Udstillingsvinduer og frembyder et righoldigt og velassorteret Varelager. — Allerede det andet Aar efter Overtagelsen lykkedes det den nye Indehaver at forøge Salget med 95 pCt., og trods Krise og andre Vanskeligheder har Martin Møller forstaaet i de mellemliggende Aar yderligere at sætte Omsætningen lidt i Vejret, saaledes at Forretningen nu maaske staar paa sit Højdepunkt.

Firmaet, som har en god Kundekreds baade i By og Opland, handler med alle Manufakturvarer og har et velassorteret Lager i færdig Drenge- og Herrekonfektion. Martin Møller, der i Forretningen støttes af sin Hustru og en Lærling, har altid lagt særlig Vægt paa Salget af danske Varer.

Sammen med Forretningen er der indrettet en Kjolesystue, som foruden en Direktrice beskæftiger en Syerske og en Elev.

Manufakturhandler Martin Møller er født den 30. August 1899 paa Rømø. Efter at være uddannet i Manufakturbranchen og Konfektionsbranchen deltog han i Aarene 1917—18 i Verdenskrigen. Efter sin Tilbagevenden fra Krigstjenesten frekventerede han Jydsk Handelshøjskole i Aarhus og beklædte derefter Stillingen som Førstemand først i en Manufakturforretning i Horsens og dernæst hos Ivar Boldt i Skærbæk, hvor Martin Møller var ansat i 9 Aar.

HANDELSGARTNER JENS LUND
VOJENS

Gartneriet er grundlagt i Aaret 1920 af Gartner Høg. Denne drev det i 6 Aar, indtil han den 1. November 1926 afhændede det til den nuværende Indehaver, Jens Lund.

Handelsgartner Jens Lund

Ved Overtagelsen hørte der kun et Drivhus til Virksomheden, men Ejeren har i de forløbne Aar udvidet og forbedret Gartneriet betydeligt, saaledes at der i Dag raades over 1 Hektar Jord, 4 Drivhuse med Centralvarme samt 200 Mistbænke.

Det samlede glasdækkede Areal udgør 400 Kvadratmeter. I Gartneriet dyrkes hovedsageligt Blomster, hvoraf særlig maa fremhæves Cyclamen og Begonia. Desuden dyrkes Tomater og Agurker i et hertil specielt indrettet Drivhus. Foruden Indehaveren, der personligt leder Arbejdet, beskæftiges 4 Mand.

Jens Lund er født den 19. Juli 1896 i Vojens og er uddannet ved Faget i Flensborg. Som Gartner har han bl. a. arbejdet 7 Aar i Botanisk Have i København. — Lund er Medlem af Handelsgartnerforeningen for Slesvig Kreds.

ANDREAS ASMUSSEN
AUTOVÆRKSTED — VOJENS

Andreas Asmussen i Vojens overtog den 1. November 1932 sin nuværende Virksomhed i Forpagtning.

Tidligere havde han været Indehaver af et Reparationsværksted andetsteds i Byen.

Andreas Asmussens Specialitet er Reparation af Automobiler; men ved Siden heraf har han Detailsalg af Cykler og tilhørende Reservedele, ligesom han sælger Benzin, Olie og Gummi. Han har et „Nafta"-Anlæg ved sit Værksted.

Selve Værkstedet fremtræder i moderne Form og er forsynet med en Række Maskiner, som Asmussen i 1932 selv har ladet installere. Hans Virksomhed er den største af sin Art i Vojens; den beskæftiger indtil 4 Mand, og Indehaveren gaar personligt foran i Arbejdet.

Mekaniker Andreas Asmussen er født d. 29. August 1907 i Sønder Hostrup og er uddannet som Mekaniker og Maskinbygger. Som saadan har han haft Arbejde forskellige Steder, ligesom han en Tid havde selvstændig Forretning i Hammelev.

SØNDERJYDSK TRÆSKOFORRETNING
VOJENS

Firmaet Sønderjysk Træskoforretning i Vojens er grundlagt i Aaret 1927 af Enevold Jørgensen, der drev den i 2 Aar, indtil den nuværende Indehaver, E. Andersen, i 1929 overtog Virksomheden.

Fabrikant Einer Andersen

Det er en af de faa Forretninger her i Landet, der fører alt, hvad der hører under Skomagernes og Træskomagernes Fabrikationsvarer. Der fabrikeres Træsko og Træskostøvler, og endvidere haves Eneoplag for Sønderjylland af Træskobunde fra A/S Svejbæk Træskofabrik.

Forretningen er især baseret paa en gros Salg af omtalte Varer, herunder ogsaa Læder, men der drives ogsaa en ikke helt lille Detailforretning.

Bygningen, hvori Virksomheden har til Huse, bestaar af Værksted og Butik samt 2 Lagerrum. Desuden raades der over 1 Lagerrum i Nabogaarden. Indehaveren leder selv den daglige Drift, og 2—3 Mand har fast Beskæftigelse i Virksomheden.

Einer Andersen er født den 13. Januar 1900 i Them og har i 3 Aar staaet i Lære hos H. N. Laugesen i Kolding. Som udlært har han bl. a. arbejdet hos Grosserer Pilegaard i Viborg.

Andersen er Revisor i Handels- og Industriforeningen.

AKTIESELSKABET RØDDING BANK

Aktieselskabet Rødding Bank er stiftet den 12. August 1919. Selskabet driver Bankvirksomhed i egen Ejendom, opført i 1929.

Selskabets Bestyrelse bestaar af Gaardejer Jens Grosbøl, Terp pr. Østerlindet, som Formand, Købmand P. O. Christiansen, Hjerting, som Næstformand, Arkitekt L. P. Aakjær, Rødding, Gaardejer Niels Jensen, Gastrupgaard, og Gaardejer Chr. Wonsbæk, Brøstrup. Administrerende Direktør er J. Hübbe.

Banken begyndte sin Virksomhed den 15. Maj 1920 og har en indbetalt Aktiekapital paa 211,000 Kr. Dens Reserver udgjorde den 31. December 1932 ca. 70,000 Kroner. Iøvrigt har Banken arbejdet tilfredsstillende og har intet Aar givet under 5 pCt. i Udbytte til Aktionærerne. Dens Personale bestaar af 5 Personer plus 1 Person paa Kontorstedet i Fæsted.

Direktør Chr. Juhl Hübbe er født i Haderslev og har handelsmæssig Uddannelse. Han har været Direktør for Rødding Bank siden 1. November 1919.

RØDDING ANDELS-SLAGTERI

Rødding Andels-Slagteri er grundlagt i 1924 og har nu en stor Produktion af Bacon, Spisefedt, Affaldsfedt, Kød- og Benmel samt Blodmel. Slagtningerne androg det første Aar, Slagteriet var i Virksomhed, 15,000 Svin, 150 Kreaturer og 500 Kalve. Nu andrager Slagtningerne aarligt ca. 42,000 Svin, 1000 Kreaturer og ca. 3000 Kalve og Lam. Slagteriets Bygninger, der er opførte i 1925, har i 1932 og 1933 været Genstand for nogle mindre Udvidelser.

Rødding Andels-Slagteri ledes af Direktør C. J. Rübner-Petersen. Den faste Arbejdsstyrke er paa 40 Personer.

Formand for Andelsselskabet er Gaardejer Hans Th. Jensen, Mejlby.

MANUFAKTURHANDLER M. HANSEN - RØDDING

Manufakturfirmaet M. Hansen i Rødding er startet den 1. Oktober 1898 af M. Hansen. Fra en saare beskeden Begyndelse har Indehaveren arbejdet sit Firma frem i Lyset, saaledes at han nu er Ejer af Byens største Manufakturhandel. I egen Ejendom har han indrettet store Butikslokaler med en udmærket Facade, og hans faste Personale tæller 5 Personer. Der føres et stort Lager af Manufakturvarer samt af Herre- og Damekonfektion.

Manufakturhandler M. Hansen

M. Hansen er født den 2. November 1873 i Holm. Han kom som ungt Menneske i Manufakturhandlerlære i Sønderborg og havde senere Pladser i Holsten og Højer. I Rødding har Købmanden i mange Aar indtaget en fremskudt Stilling. Han er Medstifter af den stedlige Handels- og Haandværkerforening og har i lange Tider været Medlem af Bestyrelsen. Endvidere har han været Medlem af Skolekommissionen samt af Sparekassens Ledelse, ligesom han har haft mange andre Tillidshverv.

RØDDING TØMMERHANDEL
CHR. J. RAVN

Firmaet Rødding Tømmerhandel er grundlagt Aar 1899 af Chr. J. Ravn under mindre Forhold. Chr. J. Ravn har drevet Firmaet helt til 1933. Han begyndte i sin Tid som Bygmester, men mente, at der i Rødding var god Jordbund for en Tømmerhandel, hvorfor han startede en saadan. Det viste sig, at han havde ment rigtigt. Han maatte snart foretage forskellige Tilbygninger til sin Forretning samt købe en Lagerbygning paa den modsatte Side af Gaden. Iøvrigt udvidede han Virksomheden med en Brændselsafdeling, og nu omfatter Firmaet desuden et Støbegodsudsalg med Eneforhandling i Rødding og Omegn af Støbegods fra Hess i Vejle, af Ikopal Tagpap fra Jens Villadsens Fabrikker i København og af Masonite.

Grundlæggeren Chr. J. Ravn

Endelig kan nævnes, at Ravn i 1928 anlagde et mindre Cementstøberi, der fremstiller Cement-Mursten, Rendestensbrønde og Fortovsfliser. Firmaets Speciale er dog vedblivende Trælast og Bygningsartikler.

I Tidens Løb har Chr. J. Ravn naturligvis haft adskillige store Leverancer, bl. a. til Slagteriet og Skolen, Frimenighedskirken og Højskolen. Personligt er han en kendt Mand paa sin Egn, tidligere Medlem af Kommunalraadet, nu Sognefoged. Han er født 1872 i Jels og fik i sin Ungdom Uddannelse som Bygningshaandværker.

I 1933 overtoges Ledelsen af Rødding Tømmerhandel af Chr. J. Ravns Sønner, Chr. M. Ravn og Jens B. Ravn.

Jens B. Ravn er født den 18. December 1902 i Rødding og har faaet sin Uddannelse i Trælastbranchen. Han har arbejdet forskellige Steder i Landet og har gennemgaaet Handelsskolen i Aarhus.

Chr. M. Ravn er ligeledes uddannet ved Trælasthandelen og har bl. a. arbejdet i Sverige. I Hernøsand har han gennemgaaet den skovtekniske Skole, og i København har han taget Kursus paa Handelsskolen. Han er født den 20. Marts 1907. De to nye Ledere af det Ravn'ske Firma har i Øjeblikket 4 Mand i deres Tjeneste.

CHR. VESTERAGER NIELSEN
SAVVÆRK OG TRÆVAREFABRIK RØDDING

Firmaet Chr. Vesterager Nielsen er grundlagt i Rødding i 1927, men Oprindelsen til det gaar langt tilbage i Tiden. Allerede i Aarene omkring 1860 skete der det, at en Mand ved Navn Rasmus Hansen købte sig en lille Landejendom i Dover i Sønderjylland. Det var imidlertid ikke gode Tider for Landbruget, og Rasmus Hansen maatte se at tjene lidt Penge ekstra; han slog sig saa paa Træskofabrikationen. Og da den var godt igang, udvidede han Forretningen og lavede andre Trævarer, f. Eks. Høriver og Riveskafter. Slige Ting havde Bønderne altid før lavet selv, og det varede noget, inden de vænnede sig til at købe dem. Men efterhaanden som Egnens Beboere opdagede, at Rasmus Hansens Redskaber faldt godt i Haanden, steg ogsaa hans Omsætning. I 1880 var han saa vidt, at han kunde erstatte sin Haandsav med en Baandsav, trukket af en Hest, og 3 Aar senere byggede han Vindmølle og brugte den som Trækkraft. Et Savværk var etableret. I 1884 døde dets Grundlægger.

Fabrikant
Chr. Vesterager Nielsen

Hans Søn, Hans Nielsen Hansen, blev hans Efterfølger og fik Held til at udvide Forretningen betydeligt. Han solgte Masser af Trævarer paa de store Markeder i Vorbasse, Vejen, Holsted, Foldingbro, Arnum og Gram. I 1906 blev Vindmøllen erstattet med en Petroleumsmotor, og i det hele taget blev den lille Virksomhed, han havde overtaget efter Faderen, forsynet med tidssvarende Maskiner og fuldstændiggjort som Savværk. — Krigsaarene bragte nogen Standsning i Fremgangen; men alligevel solgte Nielsen Hansen i 1919, foruden adskillige andre Trævarer, 12,000 Stk. Høriver.

Den 1. Maj 1927 overtoges Firmaet af Indehaverens Svigersøn, Chr. Vesterager Nielsen, der flyttede Forretningen til Rødding, hvor han selv lod et Værksted opføre. I 1931 byggede han desuden en moderne Beboelsesejendom. Det nye Savværk er forsynet med fuldt moderne Maskiner; saaledes er Baandsaven af Aargang 1927 og Fræseren af samme Aargang. Paa Savværket fremstilles nu som før Økseskafter og andre Træskafter samt River med Træ-Tænder og desuden Hammeltøj og andre Trævarer. Varerne fra Røddingfirmaet har vundet Indpas over hele Landet. Salget foregaar gennem personligt Besøg og til Grossister —

og ligesom i gamle Dage under Valgsproget: „De falder godt i Haanden!" Arbejdsstyrken er for Tiden paa 3 Mand.

Trævarefabrikant Christian Vesterager Nielsen er født i 1898 i Vorgod. Oprindelig var han Landmand men maatte i 1927 paa Grund af Svigerfaderens Sygdom sætte sig ind i Trævarefabrikationen og overtage Fabriken. Nielsen har været Elev paa Tommerup Højskole.

GARTNERIET „FLORA"
J. P. FISKER — RØDDING

Smukkere og mere velegnet Navn til et Gartneri end „Flora" findes vist ikke. Dels derfor og dels fordi J. P. Fiskers Gartneri i Rødding er det eneste her i Landet, der avler danske Anemoner, er det kendt viden om. Danske Anemoner er Fiskers Speciale. Han har eksperimenteret med dem siden 1917 og har ogsaa opnaaet glimrende Resultater med Hensyn til Blomsterrigdom, Farvepragt og Haardførhed.

I de senere Aar er Fisker gaaet over til Frøformering, som viser store Fordele. Ogsaa her har han gjort store Fremskridt og har nu Anemoner i Blomst hele Aaret rundt. Afstamningen er de saakaldte „franske Anemoner", som aarlig indføres i større Mængder; men denne Indførsel vil sikkert med Tiden formind-

skes meget, ja, maaske helt ophøre, idet Frøplanter er mere grovillige og blomsterdygtige end Knolde.

Desuden føres i Forretningen en meget god Cala-Stamme, som oprindelig er udsaaet efter en god, tysk Stamme. Endvidere dyrkes lidt blandede Gartneriprodukter.

Gartneriet „Flora" er grundlagt i 1905 og overtaget af Fisker i 1916. Til Gartneriet hører 3 Tdr. Land med 3 mindre Drivhuse.

Handelsgartner Fisker er født den 24. April 1886 i Jels Sogn. Sin Uddannelse har han faaet i Sønderjylland og senere under et 10-aarigt Ophold i Sydtyskland, Schweiz og Østrig. Han har deltaget i Verdenskrigen og blev hjemsendt som Invalid.

MANUFAKTURHANDLER JOHANNES BUCHARD RØDDING

Købmand Johannes Buchard grundlagde i Aaret 1900, den 1. August, sin Forretning i Rødding. Han begyndte i det smaa, men arbejdede sig stedse fremad, og allerede i 1908 var hans Omsætning saa stor, at han kunde lade opføre en ny Forretningsbygning med en anselig Facade og med en stor og elegant Butik, i hvilken flere Udstillingsvinduer giver Plads for smukke Arrangementer. Firmaet har nu Beskæftigelse for 5 Personer, og Forretningen er i sin Branche en af Byens største. Der føres Lager af Herreekvipering saavel som af Manufaktur og Konfektion. — Johannes Buchard er født den 2. September 1872 i Bjerndrup. Han stod i Manufakturhandlerlære i Aabenraa og har taget videre Uddannelse rundt om i Landet, indtil han etablerede sig i Rødding. Købmanden er Medlem af Bestyrelsen for Rødding Handelsforening og Rødding Haandværkerforening.

Manufakturhandler Johannes Buchard

SØNDERJYSK MØBEL-INDUSTRI RØDDING

Indenfor Møbelbranchen Landet over er Sønderjysk Møbel-Industri i Rødding en meget kendt og anset Virksomhed, der, skønt den er ret ny, allerede har en omfattende Kundekreds Landet over.

Snedkermester S. Stokholm-Olsen

Firmaet, hvis Indehaver er Snedkermester S. Stokholm-Olsen, er grundlagt 1. April 1930 og har siden Starten været baseret paa Fremstilling en gros. Der fremstilles Egetræs Spisestuer i flere forskellige Modeller. Produktionen sælges til Grosserer, der berejser alle Egne af Landet, navnlig naturligvis Sønderjylland. — Ialt beskæftiger Virksomheden 5 Mand, der har udmærkede Arbejdsforhold i et stort og moderne Maskinsnedkeri med de nyeste Maskiner.

Stokholm-Olsen er født den 16. Marts 1898 i Laen i Randers Amt og er uddannet som Snedker, ligesom han har frekventeret Teknisk Skole i Aarhus. Han er Medlem af Bestyrelsen for Rødding Brandvæsen og er Fører for Redningsafdelingen.

RØDDING AUTOMOBIL CENTRAL

Automobilforhandler Hans Schmidt etablerede sin Forretning, Rødding Automobil Central, i Aaret 1929 som mekanisk Værksted. Begyndelsen var meget beskeden; men Schmidt lod opføre en stor og flot Ejendom, hvori indrettedes Udstillingslokaler m. m., og i denne Ejendom sidder han nu som Forhandler af General Motors Fabrikater, ligesom han raader over et stort og godt indrettet Værksted med tilhørende Cykleforretning og Salg af Olie, Benzin og Gummi. Som Helhed tager er Hans Schmidts Automobilcentral ved Indehaverens Flid og Energi arbejdet frem til at indtage en førende Stilling baade som Salgsforretning og som Værksted. Personalet er nu paa 3 Personer.

Automobilforhandler Hans Schmidt

Hans Schmidt er født den 13. Oktober 1902 i Gram. Sin Uddannelse har han faaet i Brandstrup og i Haderslev. Han er paa sin Egn en kendt Sportsmand, Medlem af Bestyrelsen for Rødding Tennisklub og Rødding Motorklub.

L. HANSEN
CYKLE- OG VULKANISERINGS-FORRETNING — RØDDING

Den 1. Juli 1926 aabnede Cyklehandler L. Hansen sin Forretning i Rødding og anlagde den paa Handel med og Reparation af Cykler og Symaskiner samt paa Vulkanisering af Autogummi og Gummifodtøj. Cyklerne, der sælges, samles paa eget Værksted. Der er ogsaa ret stor Handel med Træsko og Gummifodtøj samt med Benzin og Olie.

Lokalerne, der omfatter en stor Butik med tilhørende Værksted og Vulkaniseringsanstalt, er alle istandsatte og udvidede af L. Hansen. Til en Begyndelse laa det allerstørste Salg paa Cyklerne; senere er ogsaa de to andre Afdelinger kommet godt med.

Cyklehandler Ludvig Hansen er født den 6. Januar 1889 i Varde og er udlært som Mekaniker og Elektriker. I 13 Aar har han arbejdet som Elektriker, deraf de 6 Aar ved Telegrafvæsenet.

HADERSLEV AMTS STATSAUTORISEREDE DESTRUKTIONSANSTALT — HAMMELEV

Haderslev Amts statsautoriserede Destruktionsanstalt i Hammelev er grundlagt i 1914 af C. Meyer i

Bygmester W. Becker

Bestyrer Fr. Becker

Hamborg, som opnaaede baade Startkapital og Autorisation hertil hos Amtet. I 1926, da Fabriken laa delvis stille, overtoges den af Bygmester Wilhelm Becker i Hovslund, som ansatte sin Søn, Fr. Becker, som Virksomhedens Bestyrer. Takket være et energisk og maalbevidst Arbejde blandt Omegnens Landmænd lykkedes det hurtigt W. Becker og Søn at arbejde Fabriken betydeligt i Vejret, og nu har man forlængst erobret Markedet i Haderslev og Halvdelen af Tønder Amter. Fabriken, der fremstiller baade Kød- og Benmel samt Blodmel og teknisk Fedt, beskæftiger foruden Bestyreren 10 Mand.

I 1931 udvidedes og moderniseredes Virksomheden med 1 Stegekedel i Stedet for den ene Kogekedel, da det derigennem blev gjort næsten lugtfri, og Varerne er nu saa prima, at Produktionen allerede kontraktmæssigt er afsat et Aar frem i Tiden. I 1932 udvidede man atter Virksomheden med en Tilbygning paa et Areal af 24 × 16 m, saa hele Virksomheden nu raader over et Areal paa 40 × 8 m foruden en Række Udbygninger og er den største af sin Art i Danmark.

I 1933 blev der indsat en stor Tørremaskine, saa Produktionen nu er oppe paa 40—50 Tons maanedlig, og der arbejdes delvis i Døgndrift.

W. Becker begyndte som Murer i Hovslund i 1898 og har oparbejdet sig en god Forretning i Bygningsartikler, som gjorde ham i Stand til at købe Destruktionsanstalten i Hammelev. W. Becker har købt denne Anstalt for at give sin Søn en god Start.

PETER AHLERS
MEKANISK VÆRKSTED — HAMMELEV

Peter Ahlers' Forretning i Hammelev er af ganske ny Dato, idet Indehaveren etablerede sig den 1. Januar 1933 med et mekanisk Værksted samt Handel med Cykler og Radio. Endvidere føres Reservedele hertil, og desuden haves et mindre Lager af Isenkram.

I Bygningen, hvor Virksomheden drives, findes en mindre Butik samt 3 Værkstedslokaler, hvor foruden Indehaveren 1 Mand beskæftiges. Der udføres Reparationer af enhver Art indenfor Faget, herunder Reparation af Landbrugsmaskiner.

Peter Ahlers er født den 4. Marts 1902 og uddannet som Grovsmed i Rødding.

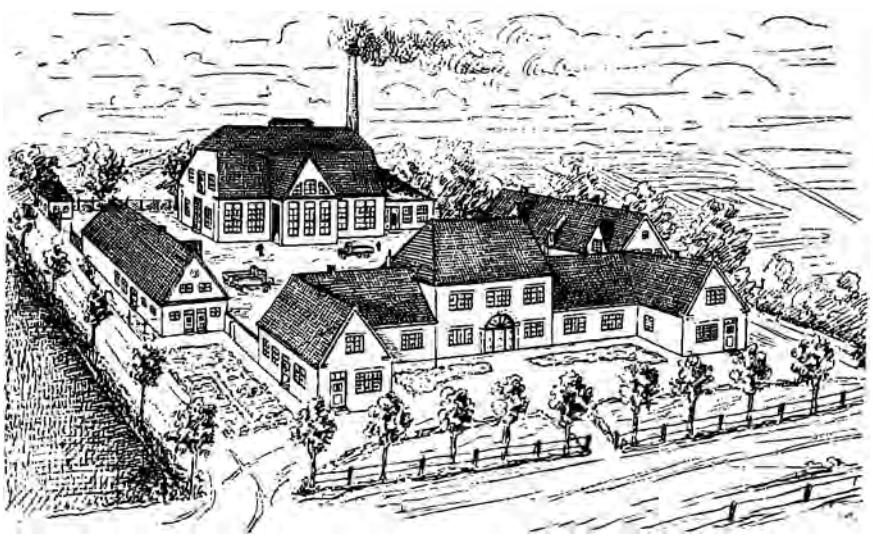

STYDING SAVVÆRK
STYDING PR. HAMMELEV

Savværksejer M. Wind i Styding pr. Hammelev købte den Ejendom, hvori hans Savværk er installeret, i 1912 og startede i Ejendommen et Snedkeri, beregnet paa Udførelse af saavel Møbel- som Bygningsarbejder. Denne Virksomhed drev M. Wind indtil 1929, da han bortforpagtede den og startede sit Savværk, som sattes i Gang under ovennævnte Firmanavn. Savværket beskæf-

tiges udelukkende med Opskæring af dansk Træ. Om Sommeren er det navnlig Tømmer, der opskæres, medens man i Vinterhalvaaret skærer Karetmagertræ, Stoletræ og desuden Jernbanesveller til D. S. B., kort sagt næsten alt i Opskæringsarbejde.

Saavel Savværkets Bygninger som dets Maskineri er, eftersom Omsætningen steg, udvidet betydeligt siden Starten; det hele er fuldt moderne indrettet. Arbejdsstyrken tæller 4 Personer.

Savværksejer Markus Wind er født den 26. Januar 1886 i Hjerndrup. Han er uddannet som Snedker og er først senere gaaet over i Savværksbranchen. I 3—4 Aar har han arbejdet i Tyskland. I 2 Semestre tog han Kursus paa Krabbesholm Højskoles Haandværkerafdeling. — Savværksejer M. Wind er Vurderingsformand i „Den almindelige Brandforsikring".

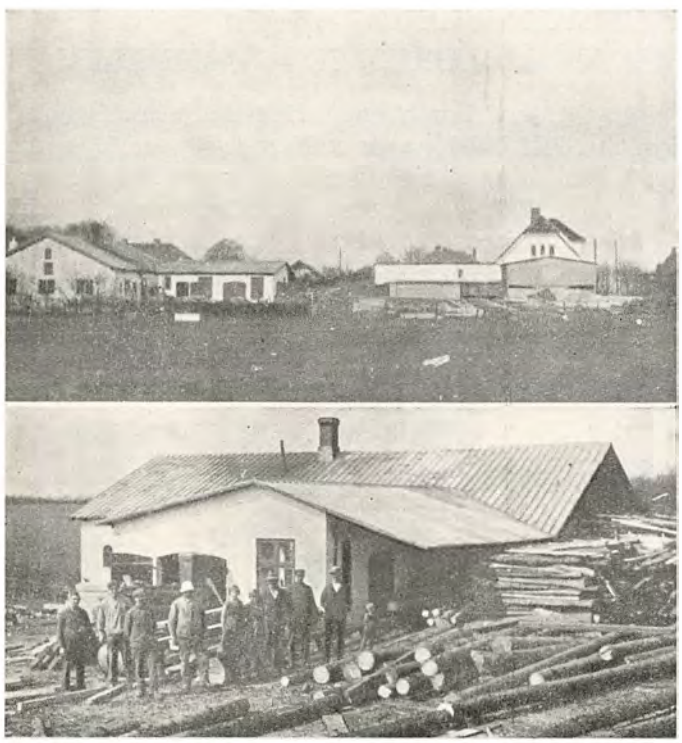

KØBMAND P. JOHANSEN
HAMMELEV

P. Johansens Forretning i Hammelev er en meget gammel Virksomhed, som flere Gange i Tidernes Løb har skiftet Ejer.

I 1916 overtog den nuværende Indehavers Fader, Bagermester J. Johansen, Forretningen efter J. S. Christensen og drev den ved Siden af sit Bageri. Forretningen omfattede dengang Kolonial og Isenkram, og i Løbet af faa Aar havde J. Johansen oparbejdet en god, solid Forretning.

Købmand P. Johansen

Efter flere Udvidelser af den gamle Ejendom solgtes denne samt Bageriet til Bagermester S. P. Steffensen. Samtidig byggede J. Johansen en større Ejendom paa det modsatte Hjørne og indrettede her den nuværende Forretning, som 1. April 1933 overtoges af Sønnen, P. Johansen.

Forretningen er nu baseret paa Handel med Kolonial, Isenkram, Glas og Porcellæn. Endvidere er der indrettet en Specialafdeling for Cigarer, som har en stor Omsætning.

Ialt beskæftiges 4 Personer.

P. Johansen er født den 19. August 1909 i Hammelev og er udlært ved Handelen hos Købmand Leonhard i Haderslev.

S. P. STEFFENSEN - BAGERI
HAMMELEV

Bagermester Jürgen Johansen havde drevet sit 1907 grundlagte Bageri i godt 20 Aar, da det blev overtaget af S. P. Steffensen, som i 2 Aar havde arbejdet der som Svend. Siden 1928 har Steffensen foretaget gennemgribende Forbedringer i Driften. Foruden en fuldstændig Ombygning og Modernisering af selve Bageriet, ved hvilken Lejlighed en ny Bageovn af den mest moderne Type blev installeret, er der tilbygget Café-Lokaler, og Forretningen er nu fuldt moderne indrettet.

Bagermester S. P. Steffensen

Steffensen har selv oparbejdet sig en god Forretning. Saaledes er Produktionen af Rugbrød i de mellemliggende Aar steget fra i 1928 8 pr. Dag til nu ca. 100 pr. Dag.

Der beskæftiges nu 3 Mand, og foruden alt i Brød og Kager fremstiller Steffensen et Sundhedsbrød efter egen Opskrift.

Bagermester S. P. Steffensen er født den 19. Maj 1901 i Bækskov.

MATHIAS P. HØEG
TRÆVAREFABRIK — TOFTLUND

Snedkermester Mathias P. Høeg grundlagde i 1912 et Snedkerværksted i Toftlund og udvidede det efterhaanden til at omfatte en fuldt leveringsdygtig Byggeforretning, i Stand til at modtage ethvert Arbejde i Entreprise. Ved Verdenskrigens Udbrud i 1914 var Forretningen saa stor, at den de første Dage maatte afgive 17 Mand, dels som tyske Soldater og dels som danske Statsborgere, der maatte forlade Sønderjylland. Kort efter standsede Virksomheden helt, da Høeg ogsaa blev indkaldt. Godt eet Aar efter Verdenskrigens Ophør kom Høeg hjem fra Sibirien, hvor han havde tilbragt 4½ Aar som Krigsfange. Efter Hjemkomsten tog Høeg fat igen, og Forretningen udvidedes. Omkring 1926—27 paabegyndtes desuden Fabrikation af Bistader, Tøjbøjler, Legetøj og Dekorationsstativer en gros. Endvidere fremstilles der nu Biavlsredskaber samt et Roe-Haandsaaapparat (Roerevolver), paa hvilket Høeg har udtaget Patent. Denne Roerevolver er specielt indrettet til Saaning af Roer, hvor der er „Spring" i Roemarkerne.

Fabrikant Mathias P. Høeg

Salget af Trævarefabrikens Produkter sker ved Hjælp af Firmaets egen Rejsende, der besøger hele Landet. Fabriken, der ligger i Toftlund By, er forsynet med de for et moderne Maskinsnedkeri nødvendige Maskiner og med Specialmaskiner til Fremstilling af ovennævnte Fabrikata. Der raades over et særligt Samlerværksted og et Værksted for Polering og Boning m. v. Egen Tørrestue haves ogsaa. Den samlede Gulvflade i Værksteder og paa Lagere udgør ca. 1750 Kvadratalen fordelt over 2 Etager.

Paa Høegs Fabrik fabrikeres ogsaa Stole. Den samlede Arbejdsstyrke er paa ca. 15 Personer.

Mathias P. Høeg er født den 4. Marts 1889 i Tirslund og er uddannet som Snedker og Tømrer, ligesom han har taget Kursus paa en teknisk Skole og paa en Højskole. Fabrikanten er Medlem af Bestyrelsen for „Dansk Arbejde"s Toftlund Afdeling og for Oplandsbiblioteket i Toftlund siden Oprettelsen i 1921. Endelig kan nævnes, at han er Tillidsmand for Jyske Grundejeres Kreditforening i Herning.

KØBMAND A. H. ULLERUP
TOFTLUND

A. H. Ullerup i Toftlund er en selfmade Mand. Ved personlig Dygtighed har han skabt sin store og kendte Forretning, der nu er i Stand til at beskæftige et Personale paa ikke mindre end 10 Personer — foruden Indehaveren selv. Da han overtog Forretningen — det var i 1919 — var Personalet kun paa 2 Personer.

Ullerup havde Forretning i Maltbæk pr. Vejen i Aarene

Købmand A. H. Ullerup

1910—13, i Vejen i Aarene 1913—16 og i Bur i Aarene 1916—19. Da han i 1919 overtog Firmaet i Toftlund, handledes der udelukkende med Isenkram. Ullerup tog saa Initiativet til at oprette en Kolonialafdeling,

og denne Afdeling har langtfra den mindste Omsætning. I 1930 oprettedes endvidere en Afdeling for Korn og Foderstoffer, saaledes at der nu handles med baade Kolonial, Korn, Foderstoffer, Isenkram, Kul og Koks m. v. Der haves Eeneforhandling af Porcelæn fra A/S Bing & Grøndahl samt fra den kgl. Porcelænsfabrik. Endvidere haves Eneforhandling af Støbegods fra C. M. Hess i Vejle.

De store Udvidelser af den nu saa omfattende Virksomhed har naturligvis medført Udvidelser ogsaa af Bygningerne. I 1921 byggede Ullerup en Lagerbygning og et Lagerskur paa Jernbanens Grund.

Anders Henriksen Ullerup er født den 11. Februar 1889 i Vejen. Sin Læretid havde han gennem 4 Aar hos Firmaet J. P. Jørgensen i Brørup og har iøvrigt ved ihærdigt Arbejde og Selvstudium gjort sig kompetent som Leder af en stor Forretning. Ullerup er Medstifter af Toftlund og Omegns Købmandsforening og var i en Aarrække Formand for denne Forening.

TOFTLUND MARGARINEFABRIK

Toftlund Margarinefabrik er forsaavidt et Firmanavn, der dækker over en meget alsidig Forretning, der foruden Produktion og Salg af Margarine fremstiller og sælger Kunsthonning og er Depot for Tuborg.

Forretningen er grundlagt i 1924 af P. Berg, der til at begynde med udelukkende fabrikerede Margarine; men i 1926 paabegyndte han tillige Fabrikation af Kunsthonning. Medens han begyndte uden nogen som helst Medhjælp, er Forretningen nu gaaet saa meget frem, at der nu er 4 Biler igang til Udbringning af Varer og har Afdelinger i baade Arnum, Vojens og Løgumkloster.

Fabriken fremstiller vegatabilsk Margarine, som sælges baade til Forhandlere og direkte til Forbrugere, og det samme er Tilfældet med, hvad der produceres af Kunsthonning.

I 1933 overtog P. Berg desuden Tuborgs Depot for Toftlund, Agerskov, Rangstrup, Galdsted og Bevtoft.

P. Berg er født den 7. Februar 1880 i Jejsing Hostrup og oprindelig uddannet som Mejerist. Derefter var han i en Aarrække Mejeribestyrer paa Tiset Mejeri, indtil han startede Fabriken i Toftlund.

Desuden driver Berg en Tørvefabrik i Lindetskov, som han startede i 1920, og hvor han i 1933 fabrikerede 1200 Tons Tørv. Her er 15 Mand beskæftiget 3 Maaneder hvert Aar.

AUTOMOBILHANDLER P. SCHMIDT TOFTLUND

P. Schmidts Automobilhandel i Toftlund er den største i Byen. Den er grundlagt i 1924 af L. Lausten, der til at begynde med var autoriseret Fordforhandler med tilhørende Værksted. I 1929 gik han imidlertid bort fra Ford og blev Underforhandler for Firmaet Lund & Christiansen i Haderslev. I 1930 overtog Auto-

mobilforhandler P. Schmidt Forretningen og blev samtidig Hovedforhandler for General Motors. Ialt beskæftiger han 10 Mand.

Bygningerne er opført i 1924 og er senere ombygget og moderniseret, saaledes at Forretningen nu har til Huse i store rummelige Lokaler, og Værkstedet er forsynet med de nyeste Maskiner.

P. Schmidt er født den 25. Juni 1897 i Hellevad og er uddannet ved Handelen i Toftlund, hvorefter han var med i Verdenskrigen. Han er bl. a. Formand for Motorklubben og Revisor i Sygekassen.

TOFTLUND OG OMEGNS KØBMANDSFORENING

Blandt de mange Firmaer her i Landet, der er med i den betydelige danske Eksport af Æg til Udlandet maa i første Række nævnes Toftlund og Omegns Købmandsforening, der beskæftiger 5 Personer og daglig indsamler meget anselige Kvanta Æg, som efter at være behandlet gaar videre til fremmede Markeder.

Forretningen er grundlagt i 1928 med Købmand Hans Madsen som Leder, og man har i de siden Star-

ten forløbne Aar bestandig kunnet notere en stadig voksende Fremgang i Handelen.

Bygningerne er oprindelig et gammelt Varelager, som er omdannet til sit nuværende Brug.

Foreningens Formand er Købmand Andreas Petersen i Rangstrup.

Købmand Hans Madsen er født den 27. Juni 1898 i Arnum. Han er handelsuddannet og har drevet selvstændig Forretning siden 1926.

M. NIELSENS MALER- OG DUCOLAKERINGSFORRETNING — TOFTLUND

Over hele Sønderjylland kender man M. Nielsens Maler- & Ducolakeringsforretning i Toftlund. Den blev i Aaret 1920 grundlagt af Malermester Marius Nielsen som almindelig Malerforretning, der giver sig af med baade Møbel- og Bygningsmalerarbejder; men efterhaanden har Ducolakering udviklet sig til at blive Forretningens Specialitet, og i alle Egne af Sønderjylland har man Kunder, der har lært at værdsætte Forretningens fine Kvalitetsarbejde paa Ducolakeringens Omraade.

Samtidig med, at Malermester Nielsen etablerede sig i Toftlund, købte han sin nuværende Ejendom og tilbyggede et Værksted, der ikke blot er udvidet 2 Gange, men allerede nu staar foran en ny Udvidelse, som kan skaffe større og bedre Forhold. Foruden Indehaveren er 1 Svend, ofte 2, og 1 Lærling beskæftiget i Forretningen.

M. Nielsen er født den 1. September 1889 i Toftlund og er udlært i sin Fødeby. Derefter har han arbejdet nogle Aar forskellige Steder i Tyskland og 6 Aar i Malling ved Aarhus. Desuden har han frekventeret Teknisk Skole i Aarhus.

P. L. PETERSEN
PRODUKTFORRETNING — TOFTLUND

Produkthandler P. L. Petersen i Toftlund er en Mand, der er vel bevandret i sin Branche. Allerede som Dreng gik han sin Fader tilhaande i dennes Produktforretning i Aabenraa og fik her Færten af, hvad gammelt Jern og andre Affaldsprodukter kan indbringe i Penge. Af og til tjente han selv en lille Ekstraskilling, saaledes at han ved sin Konfirmation i 1907 havde sammensparet en Kapital paa 300 Mark. For 200 Mark købte han Hest og Vogn og gav sig, med Aabenraa som Basis, til at handle. I Slotsgade indrettede den unge Handelsmand sig en selvstændig Forretning og fortsatte med denne indtil Krigens Udbrud. Skønt han da kun var 22 Aar gammel, havde han drevet sin Omsætning betydeligt op. Han havde 4 Vogne og 2 Karle i Arbejde.

Produkthandler P. L. Petersen

Krigen bragte Stilstand i Virksomheden; men da den var forbi, flyttede P. L. Petersen til Toftlund, hvor han i 1919 begyndte helt forfra — med kun eet Køre-

tøj. Det gjorde dog ikke saa meget, at Forretningen var skrumpet ind; thi den udvidede sig snart igen. Petersens Dygtighed paa sit Omraade bragte den kollossalt i Vejret. Saaledes var han i 1929 i Stand til at købe egen Ejendom og har nu Vogne kørende overalt i Jylland for at foretage Indkøb af forskellige Produkter, som saa videreforhandles til hver sine Aftage. Bl. a. kan nævnes, at der i Aaret 1932 hos Smaaslagtere paa Landet er samlet ialt for 100,000 Kr. Affaldsben af den Slags, som ellers gaar fuldstændig tabt. Der eksporteres Ben i raa Tilstand samt Klude og gamle Sække til Tyskland. Gammelt Jern eksporteres til Sverige. Endvidere har P. L. Petersen stor Omsætning i Vildtskind, som gaar til Leipzig, hvor de sælges ved Auktion.

Produkthandler P. L. Petersen, der nu har 6 Mand i sit Brød, er født i Aabenraa den 19. Januar 1892.

RURUP MØLLE PR. TOFTLUND

Møller Andreas Andersen

En af de smukkest beliggende Møller i Danmark er den gamle Rurup Mølle paa et Højdedrag mellem Rurup, Roost og Branderup, hvor den kan ses over hele Egnen.

Møllen er bygget i 1877 af Peder Rebsdorff og har haft forskellige Ejere, indtil den i 1921 blev overtaget af den nuværende Indehaver, Møller Andreas Andersen. I Møllen, der beskæftiger 2 Mand, er installeret en 16 HK Dieselmotor, som driver de forskellige Møllerimaskiner.

Til Møllen hører baade en omfattende Korn- og Foderstofforretning og en Købmandshandel samt Bageri.

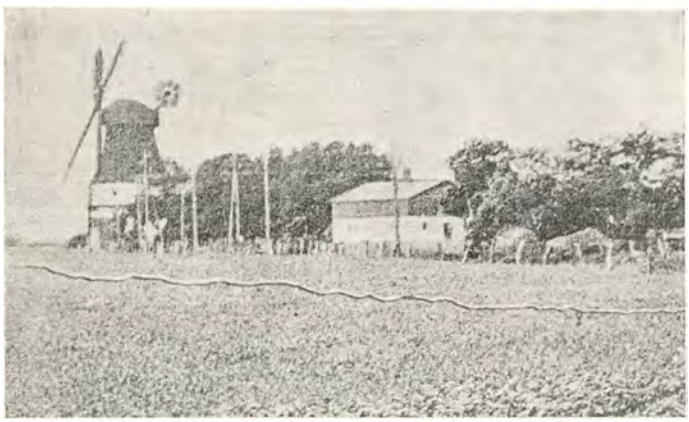

Møller Andreas Andersen er født den 24. November 1895 i Iller pr. Broager og er uddannet som Møller paa Holbøl Mølle.

GRAM TÆPPEFABRIK

Som mange af vore betydelige Virksomheder begyndte ogsaa Gram Tæppefabrik under meget beskedne Forhold.

Chr. Andersen overtog et lille Væveri efter Faderen. Væveriet, som tildels bestod af Haandvæveri, blev senere udvidet til ogsaa at omfatte et beskedent Spinderi.

Jævnt og sikkert voksede Foretagendet, og i 1913 opførtes en ny Fabrik samt Beboelseshus med Kontor og Butikslokale. Aar efter Aar maatte Fabriken udvides, og Indehaveren har nu, trods svære Kriser, oparbejdet et godt og solidt Firma. I Efteraaret 1931 nedbrændte Fabriken til Grunden og blev derefter opført større og mere moderne indrettet end før Branden.

Fabriken fremstiller Tæpper og Tæppetøj i mange forskellige Kvaliteter og særlig for de gode Kvaliteter har Navnet „Gram Tæppefabrik" vundet sig et landskendt Ry.

GRAM DAMPTEGLVÆRK

Gram Dampteglværk er beliggende i Gram pr. Gramby. Det har sikkert eksisteret saa langt tilbage som Teglsten i Danmark har været i almindeligt Brug. Østfløjen i Slottet, som er opført omkring 1450, er bygget af brændte Teglsten, der sikkert har været lavet paa Stedet.

Bestyrer L. E. Nørskov Laursen

Paa sin nuværende Plads har det været at finde i mere end 100 Aar. I tidligere Tider laa Teglværket inde i den nuværende Park, men blev flyttet ud af denne og anlagt paany som almindeligt Haandstrygeri med Højovn. I 1902 byggedes Teglværket, som det nu ser ud; det anlagdes da som Dampteglværk og med Ringovn. Det var Firmaet F. L. Smidth & Co., der anlagde det.

Gram Dampteglværk havde i mange Aar en særlig stor Produktion af Sten — før Krigen op til 5 Millioner Stk. aarligt. Allerede i 1906 blev der opført endnu en Ringovn; den havde 18 Kamre, medens Ovnen fra 1902 kun havde 16 Kamre.

I hvert Kammer kan være 9000 Sten, saa det er jo en ordentlig Bunke, der kan brændes paa en Gang, naar begge Ovne er i Funktion. Der fabrikeres saavel maskinstrøgne som haandstrøgne Sten samt Drænrør paa op til 6 Tommer. Produktionen er nu paa omkring ved 2,25 Mill. Stk. aarligt, og Arbejdsstyrken er i Sæsonen paa op til 30 Mand.

Det tilliggende Areal er velforsynet med sort Glimmerler og Blaaler. Og hvad selve Driften angaar, da

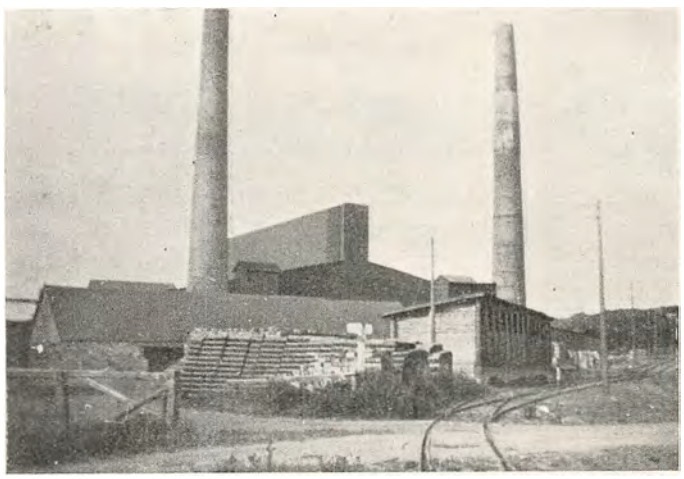

er denne i enhver Henseende tidssvarende, idet der arbejdes med moderne Maskiner og Elevatorer m. v.

Gram Teglværks Ejer er Greve Adolph Brockenhuus Schack, født 28. September 1854 paa Giesegaard, Herre til Godserne Gram og Nybøl. Driftsleder af Teglværket er Godsinspektør S. G. Jerichow, der har faaet sin Specialuddannelse som Teglværksmand hos F. L. Smidth & Co. i 1899, hvorefter han gennem nævnte Firma har været Leder af Teglværker i Norge, Sverrig, Finland og Rusland, indtil Aar 1911, hvor han gennem F. L. Smidth & Co. blev ansat som Godsinspektør og Driftsleder af det under Godset hørende Teglværk.

Teglmester er Bestyrer Laurst Elsenius Nørskov Laursen, født den 27. August 1881 i Vejle. Bestyreren er oprindeligt uddannet som Murer og arbejdede som saadan i femten Aar i Tyskland, væsentligst Hamborg og Wiesbaden, og et Aar i Schweitz. I 7 Aar derefter var han Arbejdsformand hos Murermester Christoffersen i Vejle, men blev saa ansat paa Gram Teglværk i 1923, efter først at have taget Uddannelse paa Hedehusene Teglværk. Trods sin korte Uddannelse ved Faget blev Laursen straks ansat som Teglmester og har siden da beklædt denne Stilling.

FRUGTPLANTAGEN „SOLVANG"
GRAM

Handelsgartner Asbjørn Hansen overtog i Aaret 1904 Gram Slots- og Handelsgartneri i Gram og har siden drevet dette som blandet Handelsgartneri. Arealet var ved Overtagelse paa 2½ Tdr. Land. Paa dette Areal har Asbjørn Hansen oparbejdet sig en stor Virksomhed, den største i sin Art paa Pladsen. I 1933 har han yderligere udvidet Bedriften, idet han købte 5 Tdr. Land til Anlæg af en Frugtplantage. Med dette Anlæg er han nu i fuld Gang.

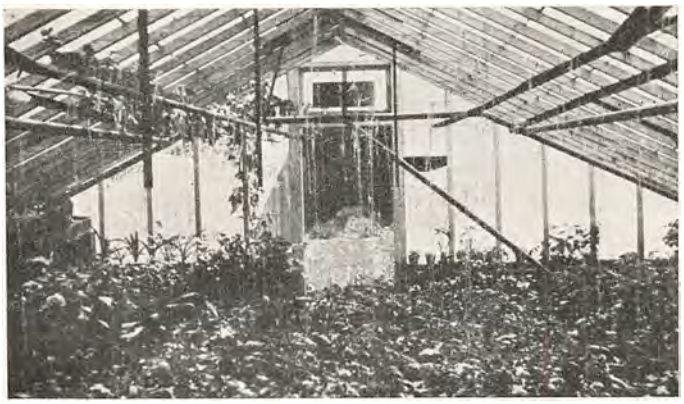

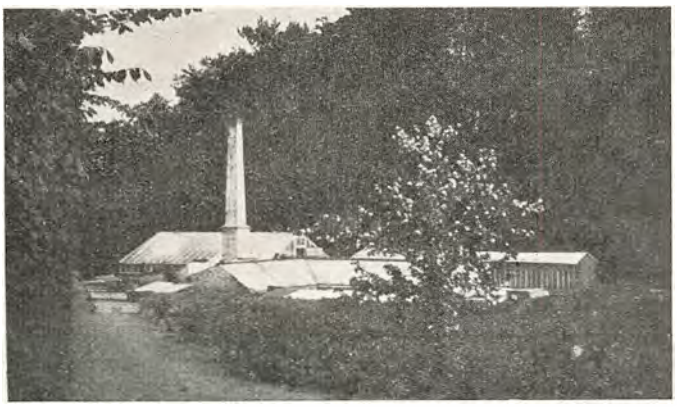

Til Gartneriet hører 3 Drivhuse med et samlet Areal under Glas paa 100 Kvadratmeter. Ved Siden heraf er anlagt 80 Mistbænke. Til Pasning af Gartneriet haves til daglig 4 Personer i fast Arbejde.

Handelsgartner Asbjørn Hansen er født i 1874, den 19. April, i Randerup og er uddannet ved Faget. I en Aarrække har han arbejdet som Gartnermedhjælper i Sachsen, Berlin, Hamborg og Lübeck.

GRAM TRÆSKOFABRIK

H. P. Sørensen har grundlagt Gram Træskofabrik i Aaret 1924. I den halve Snes Aar, der er gaaet siden Starten, har Fabriken stadig faaet mere at bestille; Omsætningen er gaaet jævnt fremad, og det kan med Rette konstateres, at Sørensen nu sidder inde med en god og solid Virksomhed. I 1932 var Pladsmangelen saa stor, at Bygningerne maatte udvides. Der er fast Arbejde til 4 Mand foruden Indehaveren, og der raades over de nødvendige moderne Maskiner. Træskoene fra Gram sælges over hele Landet; Salget sker gennem Grossister.

Fabrikant Hans P. Sørensen

Hans Peter Sørensen er født den 23. Juni 1884 i Mejlby i Haderslev Amt og er oplært som Træskomager. Som Svend har han haft Arbejde bl. a. hos Firmaet Wassermann i Flensborg og paa Glostrup og Borup Træskofabriker. Nu ofrer han hele sin Tid paa sin selvstændige Bedrift i Gram og beskæftiger sig ikke med offentlige Hverv.

BARSLUND & ROSENBERG - GRAM

En af de Virksomheder, der gennem den sidste halve Snes Aar i høj Grad har været med til at sætte Præg paa det industrielle Liv i Gram, er Firmaet Barslund & Rosenberg, der daglig skaffer Brød til 10—15 Mand.

Virksomheden, der omfatter Støbegods en gros og en detail samt Olie m. m. en gros, er grundlagt den 13. November 1923 af Indehaverne. — Forretningens Lo-

kaler med Kontorer og Butik, samt Lagerbygningerne er opført af Træ. — Desuden har man opført et Par Lagerbygninger ved Banegaarden.

Grosserer E. Barslund

Grosserer J. Rosenberg

Einar Barslund, der er født den 28. Oktober 1899 i Esbjerg, er først uddannet som Landmand og senere i Handelen. — Han beklæder en lang Række Tillidshverv, idet han bl. a. er Formand for Handels- og Haandværkerforeningen for Gram Sogn, Medlem af Sogneraadet, Formand for konservativ Ungdomsforening for Gram og Omegn og Medlem af Hovedbestyrelsen for Den personlige Friheds Værn.

Jørgen Rosenberg er født den 4. December 1898 i Hygum og først uddannet som Mejerist, senere ved Handelen.

HANS AXEL JENSEN
KØBMANDSFORRETNING
BRÆNDSTRUP PR. GRAM

Købmand Hans Axel Jensen overtog sin Forretning i Brændstrup i Aaret 1932, den 1. September, efter Købmand J. Frederiksen, som var afgaaet ved Døden; Forretningen er overtaget i Forpagtning med Købmand Frederiksens Enke som Firmaets egentlige Ejer.

Købmand H. A. Jensen

H. A. Jensen driver almindelig blandet Landkøbmandsforretning, dog uden Foderstoffer. Han har en udmærket Butik med 3 Udstillingsvinduer, og han kører selv en Varetur, der i Aarenes Løb har samlet mange Kunder paa sin Rute. Iøvrigt er 2 Personer fast ansatte hos ham. — Købmand Jensen er født den 23. Maj 1907 i Gramby og er uddannet ved Handelen. Han havde sit Lærested hos Købmand Jacob Hansen i Jels.

FRODE FROST
CYKLE-OG RADIOFORRETNING — GRAM

Selvfølgelig har de senere Aars kolossale Udvikling i Radiobranchen ogsaa skaffet Gram en Special-Forretning, der indehaves af Smedemester Frode Frost.

Forretningen er grundlagt i 1931 og har til Huse i Postmester Carstensens Ejendom, hvor der findes en stor, moderne udstyret Butik med smukke og stilfulde Udstillingsvinduer og tilhørende Reparationsværksted.

Foruden et stort Salg af Radioapparater, har Forretningen, der beskæftiger Indehaveren og en Lærling, mange Reparationer af Cykler og Radioapparater samt en Del Klejnsmedearbejde. De nye Cykler samles paa Værkstedet.

Smedemester Frode Frost er født den 11. September 1906 i Sønderskov ved Brørup og uddannet som Grovsmed. Efter at have gennemgaaet Beslagskolen har han siden 1917 arbejdet forskellige Steder som Grovsmed.

ANDERS GRØNDAHL - GRAM

Anders Grøndahl grundlagde i 1898 en Købmandshandel i Kirkeby ved Roager. Han solgte denne Forretning i 1902 og flyttede til Langtved pr. Rødding, hvor han ligeledes etablerede sig som Købmand. Da Genforeningen havde fundet Sted i 1920, henlagde Grøndahl sin Virksomhed til Gram og aabnede her et Udsalg af Støbegods fra Voss, Fredericia, Lange, Svendborg og Heegaard, Frederiksværk. Imidlertid solgte han ogsaa denne Forretning og paabegyndte i 1928 sin nuværende Virksomhed med Detailsalg af Biavlsredskaber til Forbrugere og en gros Salg af Stader og Maskiner.

Anders Grøndahl har paa Biavlens Omraade gjort sit Navn fordelagtig kendt paa mere end eet Omraade. Han har bl. a. fremstillet en særlig Slyngemaskine med Kamhjulstræk og Snegle, hvorved der opnaas en lettere Kraftoverføring. For denne Maskine tildeltes han 1. Præmie paa Biavlerudstillingen i Bramminge forrige Aar og ligeledes paa en lignende Udstilling i Varde. Han har ogsaa fremstillet en særlig praktisk Honningløser for Lynghonning, den kaldes „Matador", og den er bygget i Lighed med den tyske „Triumpf" og den

norske „Vigeland", men betydelig stærkere. Denne Maskine muliggør Udslyngning af Lyng-, Gran- og anden sejg Honning i enhver Slyngemaskine lige saa let, som naar det drejer sig om den lyse Sommerhonning. Og da Slynghonning bliver bedre betalt end Preshonning, gør Maskinen sig som Regel betalt i Løbet af en Sæson.

Anders Grøndahl har endvidere opnaaet en Førstepræmie for Konstruktion af et Vandrestade. Disse forskellige Apparater lader han fremstille i Samarbejde med Maskinsnedker Mathias P. Høeg i Toftlund — Sønderjyllands Bistadefabrik; men Lager og Salg er

etableret hos Grøndahl. Denne har ved Siden heraf et stort Salg i ægte Bihonning, saavel i Blikpakninger som pakket i Glas. I Forbindelse med dette Salg er der oprettet en Honning-Central, Nordvestslesvigs Honning-Central, der omfatter Avlere fra Egnen, og som har Sæde i Gram. Selskabets Formaal er Tilberedning af den af Andelshaverne leverede Honning og Salg af det færdige Produkt, særlig med Eksport for Øje. I Bestyrelsen sidder foruden Anders Grøndahl, Mathias P. Høeg, Toftlund, N. H. Nielsen, Toftlund, Christian Jørgensen, Stenderupgaarde, A. P. Lauritzen, Skodborg, Martin Falkenberg, Gram, og Biavler Aaskov i Rødding. Selskabets nuværende Medlemmer vil ialt kunne avle op til 30,000 Kilo aarligt.

Anders Grøndahl er født den 13. Februar 1872 i Hygum ved Haderslev. Han har faaet købmandsmæssig Uddannelse og har hovedsagelig virket i Sønderjylland. Han er Formand for Biavlerforeningen Nordvestslesvigs Bisamfund og har været Formand for den nævnte Honning Central. Dette sidstnævnte Embede er han fratraadt for i Stedet at tiltræde som Forhandler af Centralens Produkter.

BAGERMESTER LAUST MADSEN
NUSTRUP

Laust Madsens Bageri i Nustrup pr. St. Nustrup er grundlagt i 1884 og blev i 1923 overtaget af Laust Madsen. Madsen driver Forretning med Rugbrødsbageri og fører ligeledes Fintbrød. Varerne bringes til Kunderne pr. Automobil. I Forbindelse med Bageriet er der i 1933 aabnet en Café, saaledes at der nu ogsaa drives Conditori. Cafeen har gode Lokaler. Ialt beskæftiger Firmaet nu 3 Personer.

Bygningerne er opførte 1884, men blev ombyggede i 1912. Den nuværende Ejer har ladet indlægge Vand og Elektricitet og har foretaget andre Forbedringer, saaledes at Virksomheden nu kan optage enhver Konkurrence. Det bør tilføjes, at Laust Madsen er Repræsentant for Assurancekompagniet Baltica, for hvilket Selskab han har oprettet et Landagentur i Sønderjylland.

Bagermester Laust Madsen er født den 25. April 1896 i Mejlby. Han har lært sit Fag i Hygum og har taget fortsat Uddannelse forskellige andre Steder. I 3 Aar deltog han i Verdenskrigen og er dekoreret med Jernkorset af første og anden Klasse.

PETER LUND
CYKLE- OG AUTOFORRETNING
NUSTRUP

Peter Lunds Værksted for Auto- og Cyklereparation er grundlagt i 1930. Det drives som Specialforretning i sin Branche, idet det dog bør tilføjes, at der ogsaa haves Handel med og Reparation af Radio-Apparater. Værkstedet er beliggende i St. Nustrup paa en central Plads. Bygningen er opført i 1927.

Mekaniker Peter Lund er født den 24. August 1908 i St. Nustrup. Sin Uddannelse har han faaet i Vojens, hvor han er oplært som Automobilmekaniker.

S. N. MØLLER
MØBEL- OG BYGNINGSSNEDKERI, SAVVÆRK — NUSTRUP

Snedkermester S. N. Møller startede i 1913 i et lejet Værksted sin Forretning i Nustrup pr. St. Nustrup.

Han anlagde den som et almindeligt Snedkeri og fik ogsaa noget at bestille. Men da Krigen kom i 1914, gik alting i Staa, og Møller blev næsten husvild. I 1915 fandt han imidlertid en Chance deri, at der i vid Omkreds viste sig Mangel paa en Karetmager. Han begyndte saa en Virksomhed i denne Branche, og det lykkedes ham at oparbejde denne Virksomhed i saa høj en Grad, at der paa en enkelt Vinter hos Møller blev fremstillet ikke mindre end 17 nye Vogne. I Aarene 1923—26 havde han Karetmageriet bortforpagtet og beskæftigede sig selv ved det

Snedkermester S. N. Møller

blandede Snedkeri, og i 1926 solgte han Karetmagerforretningen.

I 1927 byggede S. N. Møller sin nuværende Ejendom, hvor hans Møbel- og Bygningssnedkeri har gode og rummelige Pladsforhold samt en fin Installation af tidssvarende Maskiner. Beboelse findes ogsaa i Ejendommen, og bag Værkstedet er installeret et Savværk,

hvori der arbejdes med Baandsav, og som drives sideløbende med Snedkeriet. Det er noget variabelt, hvor mange Mand Firmaet kan beskæftige, i Reglen 3 Mand foruden Indehaveren.

Snedkermester og Savværksejer S. N. Møller er født i 1887 i Gram Sogn og er uddannet som Møbelsnedker. Ved Rejser gennem hele Tyskland har han uddannet sig videre og har bl. a. haft Ansættelse i Flensborg, Düsseldorf, Mannheim og Karlsruhe — samt i Kolding og i Tønder.

En Tid var S. N. Møller Medlem af Nustrup Sogneraad.

NUSTRUP MØLLE

Nustrup Mølle er opført i 1852 — som Vindmølle — af Landstingsmand Hans Andersen Krüger, der ogsaa var Indehaver af Bevtofte Mølle. I Tidens Løb har der været skiftende Ejere. I 1929 købtes Nustrup Mølle af Møller Chr. Christiansen, og denne er vedblivende dens Indehaver.

I mange Aar brugte man udelukkende Blæsten som Trækkraft, men fik omsider en Hjælpemotor instal-

leret. Denne Hjælpemotor afløstes i Oktober 1933, da Møllens Vinger blæste ned, af en ny Dieselmotor paa 20—24 HK., og det er Meningen, at denne Dieselmotor i Fremtiden alene skal drive Værket; nye Vinger bliver ikke opsatte.

Firmaet driver Formaling af Korn for Egnens Beboere, den saakaldte „Kundemaling". Ved Siden heraf gør Mølleren for egen Regning lidt i Korn- og Foderstofbranchen.

Møller Christian Christiansen er født den 17. Maj 1879 i Smidstrup Sogn og er uddannet ved Faget. I Aarene 1921—27 var han Forpagter af Ryes Mølle ved Haderslev, men denne er nu nedlagt.

HANS BOYSEN
MALERFORRETNING — MARSTRUP

Hans Boysens Malerforretning i Marstrup er en forholdsvis ung Virksomhed, idet den er grundlagt af den nuværende Indehaver den 15. Marts 1933.

Virksomheden har til Huse i lejede Lokaler, og der raades over et stort, lyst og smukt Værksted, der er indrettet paa Boysens eget Initiativ. Der udføres alt Arbejde indenfor Malerfaget, saavel Møbel- som Bygningsarbejde, samt Vogn- og Automobilarbejde. End-

videre udføres al finere Dekorationsmaling. Alt Arbejdet udføres af Indehaveren selv, der dog paa travle Tider maa have en Svend til Hjælp.

Hans Boysen, der er født den 9. Maj 1906 i Kobbermølle, er uddannet ved Faget hos Malermester Johan Madsen i Christiansfeld, i hvilken By han endvidere har taget Kursus paa Teknisk Skole. Efter endt Læretid har han arbejdet forskellige Steder i Nordslesvig, indtil han etablerede sig.

VALDEMAR BORG
MEK. VÆRKSTED — MARSTRUP

Det mekaniske Værksted, som nu indehaves af Valdemar Borg i Marstrup, var før i Tiden placeret i et lille Skur, hvor Forholdene under alle Omstændigheder var meget smaa. Værkstedet blev i 1926 over-

taget af Borg, og han fandt snart Pladsen for lille. I 1930 byggede han sin nuværende Ejendom med rummelige Lokaler, hvori et moderne mekanisk Værksted er installeret. Valdemar Borg beskæftiger sig med Reparation af Automobiler, Cykler og Radioapparater og har desuden Detailsalg af Cykler, Lager af Gummi og Reservedele til Cykler. Endvidere har han Lager af gangbare Dele til Automobiler, navnlig Ford og Chevrolet. Benzin og Olie sælger han ogsaa; en „Nafta"-Tank er opstillet ved hans Ejendom.

Værkstedets faste Personale er paa 3 Personer. Chefen leder selv Arbejdet.

Mekaniker Valdemar Borg er født den 4. September 1904 i Skærbæk og er uddannet som Mekaniker hos Brdr. Hindballe i Brandstrup. Senere har han haft Arbejde forskellige Steder i Sønderjylland.

NIS SKOV - MASKINSNEDKERI
JELS

Nis Skovs Maskinsnedkeri ved Jels Station er etableret i 1910 af Nis Skov. Det er gennem Aarene drevet som almindelig Snedkerforretning; men Indehaveren har dog ogsaa faaet Lejlighed til at oparbejde et Marked for nogle Special-Artikler. Blandt disse Special-Artikler kan nævnes Trappestiger, der forarbejdes i 3 forskellige Størrelser, og af hvilke der er afsat en Mængde. Endvidere fabrikeres Barnestole og Serveringsbakker. Bakkerne fremstilles i 2 Størrelser. I 1933 er der desuden optaget Fabrikation af Radiokasser og Radioskabe, og det ser ud til, at der ogsaa paa dette Felt kan opnaas en god Omsætning. Salget sker til Grossister, og det finder Sted over hele Landet.

Snedkermester Nis Skov

Nis Skovs Maskinsnedkeri er installeret i et udmærket Værksted, som er forsynet med alle mulige moderne Maskiner Branchen vedrørende. Bygningerne er nye; den sidste Udvidelse af Værkstedet er foretaget i 1931, og der er nu ialt i Værksteder og Maskinrum en Gulvflade paa ca. 130 Kvadratmeter. 5 Mand har fast Arbejde i Snedkeriet.

Snedkermester Nis Skov er født i Brosbøl ved Haderslev den 18. August 1883. I Aarene 1898—1902 stod han i Snedkerlære i Haderslev. Derefter rejste han til Udlandet for at uddanne sig videre. I 8 Aar opholdt han sig i Tyskland, Frankrig, Italien og Schweiz. — Skov er Medlem af Bestyrelsen for Jels Haandværker- og Borgerforening og Formand for Sognets Hjælpekasse.

F. TH. MØLLER
BAGERI OG KONDITORI — FJELSTRUP

Forretningen, som bærer ovenstaaende Navn, er grundlagt af Bagermester F. Th. Møller i Aaret 1882. Det var et ret dristigt Eksperiment, Møller den Gang foretog, idet Bagerne i det nærliggende Christiansfeld i Aartier havde været Eneherskere for Egnen og i Miles Omkreds bragte Bagværk og Brød til Forbrugerne. Det lykkedes dog Møller ved sin Energi og Dygtighed at drive Forretningen betydeligt i Vejret, saaledes at han ved sin Død i Aaret 1924 kunde overlevere en god Forretning til sine Sønner, August, Ferdinand og Andor, som i Fællesskab driver Forretningen videre.

Gennem Aarene er Bageriet af og til udvidet, saaledes sidst i 1931, da der installeredes en stor, ny Ovn, saaledes at Bageriet nu staar fuldt paa Højde med Tidens Udvikling.

Det gamle Hestekøretøj, som brugtes til at bringe Bagværket ud til Landboerne, er ogsaa ombyttet, i Stedet for har man anskaffet en moderne Brødbil.

Andor Heinrich Møller, som beskæftiger 4 Personer, er født den 3. Marts 1892 i Fjelstrup, hvor han hos Faderen har faaet sin Uddannelse.

HOPTRUP MASKINSNEDKERI

I mange Aar har der eksisteret Snedkerivirksomhed i Hoptrup, og Virksomheden var derfor ikke ukendt, da den nuværende Indehaver, N. Th. Halborg, den 1. Maj 1930 overtog den. Halborg lavede Haandsnedkeriet om til Maskinsnedkeri med Møbelfabrikation som fornemste Specialitet, og endvidere oprettede han en Afdeling for Salg og Lægning af Gulve af Expankokork. Han naaede derved hurtigt at udbygge Snedkeriets Position og Anseelse blandt Befolkningen og naturligvis specielt blandt de Kunder, som gennem Firmaets Repræsentant kommer i Forbindelse med dette, og som snart lærer at sætte Pris paa de gode Møbler, der leveres. Kundekredsen findes nærmest i Sønderjylland, og Fabrikationen bestaar væsentligst i færdige Spisestuer i alle Træsorter og alle Stilarter. Spisestuerne fremstilles i Serier, og desuden fremstilles andre Møbler, men kun efter Bestilling.

Snedkermester
Niels Th. Halborg

Bygningsarbejder paatager Hoptrup Maskinsnedkeri sig ogsaa; det kan i saa Henseende nævnes, at Firmaet har medvirket ved Bygningen af Sømandshjemmet i Haderslev. Expankogulve er leveret bl. a. til Højskolen og Kommuneskolen i Hoptrup. Endelig bør det tilføjes, at der ogsaa føres Lager af Ligkister.

Snedkeriets Bygninger er Firmaets Ejendom og er overtaget i deres nuværende Skikkelse i 1930. Der raades over et samlet Gulvareal paa ca. 250 Kvadratmeter. Arbejdsstyrken er paa 6 Mand.

Niels Thomasen Halborg er født den 10. August 1889 i Haasum ved Skive og er oplært som Snedker. Gennem 4 Semestre besøgte han det tekniske Selskabs Skole i København, hvor han erhvervede sig en alsidig Uddannelse i sit Fag.

THOMAS KYHL
MEK. VÆRKSTED — HOPTRUP

I 1922 startede Mekaniker Sellmer et mekanisk Værksted i Hoptrup. Bygningen, hvori han etablerede sig, var oprindelig opført som Missionshus, men da Højskolen i 1921 blev opført og Bygningen som Følge heraf ledig, indrettedes Værkstedet.

I 6 Aar drev Sellmer Forretningen, indtil han den 1. Oktober 1928 afstod den til den nuværende Indehaver, Thomas Kyhl, og selv flyttede til Christiansfeld.

Virksomheden drives som mekanisk Værksted med Reparationer af Landbrugsmaskiner og Motorcykler. Maskinerne, der raades over, er dels overtaget efter den tidligere Indehaver og dels anskaffet af Kyhl. Endvidere drives Salg af Cykler, Radio og Reservedele hertil, ligesom der føres Lager af Gummi.

Sideløbende med den øvrige Drift haves Salg af Benzin og Olie.

Der udføres imidlertid ogsaa Arbejde paa et lidt andet Felt end det mekaniske, nemlig Installationer af Centralvarmeanlæg og Vand. Af større Arbejder heraf kan nævnes Installationen paa Byens Vandværk.

Beskæftigelsesgraden er meget variabel og ligger mellem 2 og 6 Mand.

Thomas Kyhl, der er født i Aaret 1901 i Mastrup, er uddannet som Mekaniker og Maskinbygger paa Haderslev Maskinfabrik. Efter endt Læretid har han haft Beskæftigelse i København, bl. a. hos Fisker og Nielsen, hvor han var, til han i 1928 overtog sin nuværende Virksomhed.

TYRSTRUP SAVVÆRK OG EMBALLAGE-FABRIK - TYRSTRUP PR. CHRISTIANSFELD

Tyrstrup Savværk og Emballagefabrik pr. Christiansfeld er grundlagt omkring Aaret 1910 og er gennem Aarene drevet af forskellige Ejere, indtil den nuværende Indehaver, Christian Laugesen, i Aaret 1932 købte Virksomheden.

Fabrikant Chr. Laugesen

I 1926 hærgedes Savværket af en voldsom Brand, der lagde hele Virksomheden i Aske, men blev derefter genopbygget i sin nuværende Skikkelse

Da Laugesen i 1932 overtog Virksomheden, beskæftigede man sig udelukkende med Opskæring af Træ. Men han udvidede Forretningen til ogsaa at omfatte Fabrikation af al Slags Træemballage, f. Eks. Fiske-, Gartneri- og Margarinekasser. Endvidere fremstilles Kasser til Fjerkræeksport, ligesom man fortsætter med Opskæring af dansk Træ. Laugesen har endvidere Forhandling af alle udenlandske Træsorter.

Der er installeret elektriske Maskiner, der drives ved Hjælp af en Raaoliemotor paa 30 HK. Arealet, hvorpaa Virksomheden er beliggende, er paa ca. 3400 Kvadratmeter.

Christian Laugesen, der i sin Virksomhed beskæftiger 6 Personer, er født den 10. Juli 1889 i Viuf og har faaet sin Uddannelse som Tømrer. Han har endvidere frekventeret Teknisk Skole i Kolding.

E. CHR. SELLMER
AUTOMOBIL-CENTRALEN CHRISTIANSFELD

E. Chr. Sellmers Virksomhed i Christiansfeld er grundlagt i Aaret 1918 og overtaget af den nuværende Indehaver i 1926.

Virksomheden drives som Auto- og Motorreparationsværksted, men iøvrigt udføres alt Maskinarbejde samt Bygning af Karosserier, og der raades over et med alle nødvendige Maskiner udstyret Værksted. Endvidere fabrikeres Motorsprøjter.

At E. Chr. Sellmer er en dygtig Mand i sin Branche, vil man forstaa, naar det oplyses, at han har paabegyndt Bygningen af en Flyvemaskine, hvortil han selv har udarbejdet Tegningen, ligesom Maskinens Dele til de mindste Enkeltheder er fremstillet paa hans eget Værksted.

I de forløbne Aar siden Starten har Forretningen erhvervet sig en god og solid Kundekreds, og Virksomheden er i støt og rolig Fremgang.

Beskæftigelsesgraden er noget variabel efter Forholdene, men ligger mellem 2 og 5 Personer.

Ehler Christian Sellmer er født den 14. Februar 1896 i Hoptrup og er uddannet ved Faget først som Grovsmed og senere som Mekaniker. Som Svend har han for yderligere at udvide sine Kundskaber rejst baade i Tyskland, Frankrig og Serbien.

JOHS. SCHMIDT
OVER LERTE MØLLE PR. FARRIS

Over Lerte Mølle er grundlagt ca. 1875 som almindelig Vindmølle af den kendte Møllerslægt Gram. Grunden, hvorpaa Møllen byggedes, udstykkedes fra Slægtsgaarden „Gramsminde" i Over Lerte. Firmaet skiftede dog Ejer allerede i 1884, og den nye Ejer drev Forretningen indtil 1912, da der atter fandt Ejerskifte Sted. Kun faa Aar senere blev Møllen paany udbudt til Salg; dens Indehaver var blevet et af Verdenskrigens første Ofre, idet han allerede i 1914 faldt i Frankrig. Der var saa skiftende Ejere, og dette var til Ugunst saavel for selve Forretningen som for Ejendommen. I April 1921 overtoges begge Dele af den nuværende Indehaver, Møller Johs. Schmidt.

Møller Johs. Schmidt

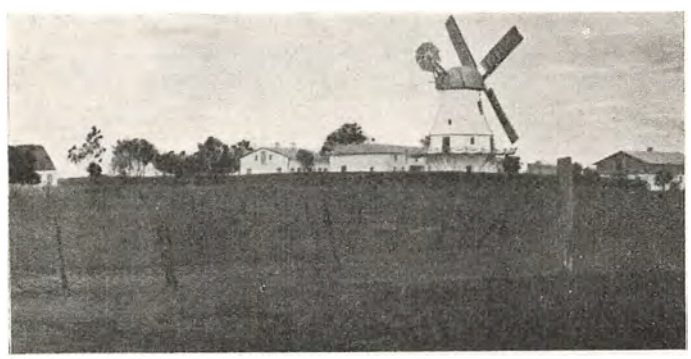

Møller Schmidt fandt Virksomheden saa ødelagt, at han begyndte helt forfra med at arbejde den frem paany. Dette lykkedes imidlertid saa godt, at han nu er oppe paa en Omsætning af over 200,000 Kr. aarligt. For Egnens Beboere maler han ca. 4500 Tdr. Korn aarligt, og i Forbindelse med Mølleriet driver han Handel med Korn og Foderstoffer, Kunstgødning og Markfrø. Firmaet har Lastvogn til Varernes Udbringning.

I 1908 nedbrændte Vejrmøllen. Den blev i 1911 genopbygget og fik derved sin nuværende Skikkelse, der er ret ejendommelig, idet der er Murværk helt op til „Hatten". I 1927 installeredes en Dieselmotor paa ca. 20 Hestes Kraft til Afløsning af Vindkraften. I 1933 blev Bygningerne udvidet med et stort Lagerrum, hvori er installeret Rensemaskine m. m. Disse Maskiner drives ved Elektricitet.

Møller Johannes Schmidt er født d. 15. Januar 1887 i Ahrenviøl ved Husum og er uddannet som Møller samt i Korn- og Foderstofbranchen. I 1906 besøgte han Handelsskolen i Flensborg, og senere har han haft Ansættelse i forskellige Virksomheder. I 4 Aar deltog han i Verdenskrigen.

J. Schmidt er siden 1925 Medlem af den stedlige Skolekommission og siden 1933 Medlem af Sogneraadet.

RUGEMASKINEFABRIKEN „BRANDERUP" - BRANDERUP

Fabrikant Chr. Høj begyndte sin Virksomhed ved Branderup Station i Sønderjylland i Aaret 1921, da han her oprettede et Detailsnedkeri. Som almindelig Tømrer- og Snedkermester virkede han indtil 1929, da han optog Fabrikation af Rugemaskiner, specielt Motorrugere. Disse Motorrugere fremstilles i Størrelser til henholdsvis 900, 1800 og 4400 Æg samt i endnu større Dimensioner efter Bestilling. Der var indtil Efteraaret 1933 fabrikeret ca. 25 Stk., som er solgte til forskellige Egne af Jylland. Maskinerne udføres i Oregonpine og vandfast Krydsfinér. Opvarmningen foregaar ved Petroleum. Foruden Motorrugerne forarbejdes Batteribure til Kyllinger, men kun i een Størrelse, nemlig med Plads til ca. 400 Kyllinger. Paa Fabriken er 5—6 Mand i fast Arbejde.

Fabrikant Christian Høj

Fabrikant Chr. Høj er født den 30. April 1890 i Vostrup, Lønborg Sogn, og er i sin Ungdom uddannet som Snedker og Tømrer. Desuden har han besøgt Statens Tegnelærerkursus og taget Kursus paa Vallekilde Højskole i 3 Aar. Endelig kan nævnes, at Chr. Høj har haft Stilling som Tegner hos Arkitekt Kildegaard i Nykøbing F., og at han nu er Lærer ved Toftlund tekniske Skole.

Rugemaskinen „Branderup"

K. M. GUBI - MALERFORRETNING BEVTOFT

Det var nuværende Indehavers Bedstefader, P. Madsen Gubi, der i 1851 begyndte sin Malervirksomhed i Bevtoft. Efter ca. 40 Aars Virke som Malermester overlod han Forretningen 1889 til Sønnen, P. Madsen Gubi, som ligeledes drev Firmaet i ca. 40 Aar, indtil det i 1926 overgik til den nuværende Indehaver, Karl Madsen Gubi. Denne assisteres dog stadig af sin Fader, og i travle Tider antages der en Svend.

Malermester K. M. Gubi

Det gamle, velkendte Foretagende udfører alt til Faget henhørende, saavel Møbel- som Bygningsarbejde. Ligeledes udføres Glarmesterarbejde og Indramning af Billeder. — I 1933 købte Karl Madsen Gubi sin smukke, pænt beliggende Ejendom. Værkstedet drives dog stadig i lejede Lokaler.

Malermester Karl Madsen Gubi er født den 30. Juli 1901 i Bevtoft Sogn. Han er udlært hos Malermester Herløv Møller i Aabenraa og har senere besøgt Teknisk Skole i Aabenraa, Haderslev og Odense.

K. M. Gubi er Formand for Bevtoft Sogns Haandværkerforening og Bestyrelsesmedlem i Ungdomsforeningen.

BAGERMESTER P. M. PETERSEN BEVTOFT

I den lille By Bevtoft i Sønderjylland ligger en smuk og anselig Ejendom, hvori drives et Bageri, hvis Oprindelse maa søges langt tilbage i Tiden.

Den nuværende Indehaver, Peter Marius Petersen, overtog Bageriet i 1901 efter Bagermester P. Biel.

I Aarenes Løb er Virksomheden udvidet en hel Del, saaledes er der bl. a. anskaffet en ny Kanalovn samt alle moderne Bagerimaskiner. Foruden Indehaveren giver Virksomheden Beskæftigelse til 1 Svend og 1 Lærling, og den drives som blandet Landbageri, hvor Hovedvægten er lagt paa Bagning af Franskbrød og Rugbrød. Finere Brød fremstilles dog ogsaa, og foruden Salget fra egen Butik sælges Brødet ogsaa paa Landet, idet Indehaveren selv pr. Bil besøger den Del af Kundekredsen, der er at finde i Bevtoft og Tirslund Sogne.

Peter Marius Petersen er født den 10. Juni 1877 i Bylderup. Han er uddannet ved Faget i Bolderslev,

men har som Svend arbejdet i sin Fødeby. Efter 3 Aars Militærtjeneste overtog han Forretningen i Bevtoft. Petersen deltog i 3 Aar i Verdenskrigen. Han er Medlem af Bestyrelsen for Haandværkerforeningen i Bevtoft Sogn.

ØSBY MASKINSNEDKERI

Øsby Maskinsnedkeri, der indehaves af J. H. og P. Witt, er grundlagt i 1899 af J. H. Witt som Møbel- og Bygningssnedkeri. Man havde ikke Maskiner dengang, men producerede dog Ligkister en gros og fik efterhaanden et meget stort Salg af dem. I 1915 blev J. H. Witt indkaldt, og indtil han i 1918 atter blev hjemsendt, laa Forretningen stille; men han tog fat igen paa samme Basis og havde i 1925 paany en saa betydelig Virksomhed, at han kunde anskaffe sig de nyeste Maskiner til et moderne Maskinsnedkeri.

Snedkermester P. Witt

I 1930 blev Sønnen, P. Witt, Medindehaver af Forretningen samtidig med, at man opførte et nyt Værksted med bedre Pladsforhold og mere tidssvarende indrettet. Forretningen udfører alle Møbel- og Bygningssnedkerarbejder. I det sidste Aar er Virksomheden gaaet over til at fremstille Liggestolestel og Klapstole i forskellige Modeller og mindre Træmøbler til en gros, ligesom man paatænker en gros Fremstilling af Ligkister i Lighed med før Krigen.

Snedkermester J. H. Witt er født den 19. December 1878 i Øsby Sogn og uddannet som Møbel- og Bygningssnedker, ligesom han har arbejdet et Par Aar i Tyskland. Han er Næstformand i Haandværkerforeningen og Stifter af Teknisk Skole, ved hvilken han er Lærer i Bogføring.

Snedkermester P. Witt er født den 28. Juli 1908 i Øsby Sogn og uddannet hos Faderen, ligesom han har frekventeret Teknisk Skole.

SKODBORG KAROSSERIFABRIK

Firmaet Chr. Birkedal, nu Skodborg Karosserifabrik, er grundlagt Aar 1910 i Skodborg. Til en Begyndelse var det et ret beskedent Karetmageri, der blev drevet; nu er Virksomheden jo en Kende større.

Karosserifabrikens Bygninger er opførte efterhaanden fra 1910, følgende Udviklingens Gang. De fremtræder nu som et stort Kompleks, omfattende Smedeværksted, Maskinværksted og Karosseriværksted samt store Lagerlokaler og en anselig Beboelsesbygning. Virksomheden er forsynet med alle mulige moderne Maskiner til Brug ved Fremstillingen af Karosserier i alle Størrelser og til enhver Vogntype samt iøvrigt til alt Karetmagerarbejde. Der haves Plads til Lagring af Træet, som anvendes i Fabrikationen, i baade 1 og 2 Aar. De færdige Karosserier m. v. sælges dels til Private, dels til Forhandlere.

Fabrikant Chr. Birkedal, der nu er i Stand til at give Beskæftigelse til 10 Personer, har faaet sin Uddannelse som Karetmager paa forskellige større Værksteder. Han er født den 27. April 1884 i Jels Sogn.

JOHANN SCHRØDER
HEJSAGER MASKINSNEDKERI

Snedkermester Johann Schrøder startede sit Firma i 1924 som Maskinsnedkeri for saavel Bygnings- som Møbelarbejde. I Perioder har han fremstillet Møbler en gros, især Køkkenborde. Hans Hovederhverv ligger

dog i Bygningsbranchen. Bl. a. har han fremstillet ikke saa faa Sommerhuse i Træ. En anden Specialitet er Skydevinduer, hovedsageligt til Restaurationsbrug. — Disse Vinduer fabrikeres efter egen Model, og hvad Sommerhusene angaar, da bygges de i alle Størrelser. Iøvrigt leveres alt Møbelsnedkeri paa Bestilling efter Tegning. Der er i Reglen Beskæftigelse nok i Hejsager Maskinsnedkeri til 4—6 Mand.

Ved Starten i 1924 forefandtes kun et meget lille Værksted, 12 Kvadratmeter stort. Nu disponeres der over 160 Kvadratmeter Gulvflade, og i Værkstedet er der installeret en Række moderne Maskiner.

Snedkermester Johann Schrøder er født den 2. November 1895 i Sønder Sejerslev. Han har lært Snedkerfaget paa Krigsinvalideskolen i Sønderborg.

BAGERMESTER
HEINR. C. L. SCHLETH - ØSBY

Schleths Bageri i Øsby er grundlagt i 1859 af Bagermester R. L. Riedel, som kom hertil fra Holsten. Schleth var en af de første, der paabegyndte Fremstillingen af Gesschlet-Rugbrød. Nu om Dage bages der saavel Rugbrød som Fintbrød, og i særlig Grad lægges der Vægt paa Fremstillingen af det saakaldte sønderjydske Rugbrød, der er kendt overalt i Landsdelen, og som yndes af en Mængde Mennesker. Bageriet ledes i

Bagermester Heinr. C. L. Schleth

Bagermester Johannes Schleth

den daglige Drift af Indehaverens Søn, Johannes Schleth, der er uddannet hos sin Fader.

Bagermester Schleths Ejendom, saaledes som den nu ser ud, er opført Aar 1900 og bestaar af Bageri med Butik og tilhørende Lejlighed. Fast beskæftiget i Virksomheden er 2 Personer.

Indehaveren, Heinr. C. L. Schleth, er født den 15. Februar 1865 i Slesvig. Han har lært Faget i sin Fødeby og fortsat sin Uddannelse ved Vandring rundt i Tyskland.

REGISTRET

ER FORDELT I SYV AFDELINGER

SAALEDES OMHANDLER

A

VEJLE AMT

B

RIBE AMT

C

RINGKØBING AMT

D

TØNDER AMT

E

SØNDERBORG AMT

F

AABENRAA AMT

G

HADERSLEV AMT

AFDELING A OMFATTER VEJLE AMT

	Side
Aagaard, Jensen, Karosserifabrik, Vejle	41
Aarups, K., Stolefabrik, Eltang	154
Achermann, J. C. J., Vaaben- og Cyklehandler, Fredericia	117
Akkumulator-Central, Sydjydsk, Kolding	99
Andels-Svineslagteri, Vejle og Omegns, Vejle	9
Andersen, Conrad, Kolding	51
Andersens, Harald, Kafferisteri, Kolding	87
Andersen, H. P., Cigarforretning, Kolding	79
Andersens, N. P., Radiofabrik, Fredericia	128
Andersen, Th., Skibs- og Baadebyggeri, Fredericia	109
Andreasen, Th., Cykle- og Radioforretning, Kolding	96
Asfalt-, Terrazzo- og Kunstsandstensfabrik, Kolding	65
Auto-Hjælpen, Vejle	22
Autolakeriet „Expres", Kolding	88
Automobilhandel, Fredericia	113
Automobillakereri, Lindegades, Kolding	81
Auto- og Cykleforretning, Løsning	144
Auto- og Motorværkstedet „Mekano", Kolding	99
Auto-Reparations-Hal, Vejle	44
Autoværksted, Egtved	155
Autoværksted, Hedensted	144
Autoværksted, J. P. Jensens, Skærup pr. Børkop	137
Axels Varehus, Vejle	19
Bach, Anders, Cementvarefabrik, Vejle	34
Bach, Johannes, Blikkenslagermester, Kolding	65
Bageri og Brødfabrik, Herslev, Herslev pr. Fredericia	128
Balle, M., Handelsgartner, Brande	135
Barrit Smede- og Maskinforretning, Barrit	161
Batteri Station „Exide", Vejle	23
Batteri-Værkstedet, Fredericia	126
Bech, Radioforretning, Fredericia	126
Beck, L., A/S, Farve- og Lakfabrik, Kolding	57
Becker-Christensen, Kulimport og Trælasthandel, Vejle	14
Beirholms Væverier, Kolding	52
Bendixens Snedkeri, Bredsten	159
Berntsen, Richard, Kolonial- og Delikatesseforretning, Kolding	81
Bertelsen, O. H., Tricotage en gros, Vejle	41
Billeschou, Martin, Stenhuggeri, Vejle	41
Blichers, P., Papirvarefabrik, Kolding	64
Blodfoder-Fabrikker, De danske, Aktieselskab, Vejle	10
Blomsterforretningen „Iris", Fredericia	125
Boesens Konditori, Kolding	82
Bolte- og Møtrikfabrik, Vejle, Aktieselskab, Vejle	26
Bomuldsspinderier, De Danske, Aktieselskab, Vejle	7
Bomuldsspinderi, Windfeld-Hansens, A/S, Vejle	7
Borch, Alfred E., Aktieselskab, Aaleeksport, Kolding	67
Borch, Vilhelm, Kolonial en gros, Kolding	54
Bord- og Møbelfabrik, Brande	134
Borks Patenttavler, Kolding	78
Born, G. H., Elektriske Artikler, Kolding	95
Bramdrup Margarinefabrik, Bramdrup pr. Kolding	93
Brande Bord- og Møbelfabrik, Brande	134
Brande Maskinstrikkeri, Brande	135
Brande Teglværk, I/S, Brande	133
Brauner, Peder, Kontrolhønseri, Fredericia	120
Bredsten Smede- og Maskinværksted, Bredsten	160
Breinbjerg, Alfred, Snedkermester, Vester Ørum pr. Uldum	146
Brincker, Brødrene, Grejsdal Hammerværk, Grejsdal pr. Vejle	7
„Bristol", Herreekviperingsforretning, Kolding	97
Bryggeri og Malteri, Børkop	137
Bryggeri & Maltfabrik, Vesterbros, Vejle	15
Buchwald, E. P., Snedkermester, Kolding	97
Buhl, I., Cykleforretning, Kolding	81
Bøgeager Teglværk, Grejsdal	15
Bøgeskov ny Savværk, Trelde pr. Fredericia	129
„Bøgevang", Gartneri, Vejle	36
Børkop Bryggeri og Malteri, Børkop	137
Børkop Radiofabrik, Børkop	135
Cementindustri & Rørvævsfabrik, Ølholm	147
Cementvarefabrik, Fredericia	121
Chokoladeforretningen „Kosmo", Kolding	82
Christensens, A., Eftf., Herreskræderi, Vejle	25
Christensen, Bechmann, Baadebygger, Strandhuse, Kolding	86
Christensen, C. V., Blikkenslagermester, Vejle	39
Christensen, Carl, Læder- og Raavarehandel, Vejle	36
Christensen, F. H. Launborg, Skibs- og Varemægler, Vejle	13
Christensen, J. C., Ladestation, Kolding	98
Christensen, Jacob, Kjoler en gros, Fredericia	117
Christiansen, A. M. A. J., Smedemester, Vejstruprød pr. Sjølund	153
Christiansens, P., Møbelfabrik, Vejle	25
Christiansen, P. W., Installatør, Kolding	87
Christoffersen, C., Vejle Cementvarefabrik, Vejle	36
Cigarfabrik, Dambergs, Kolding	95
Clausen & Co., N. P., Kemisk Fabrik, Vejle	40
Cohr's Carl M., Sølvvarefabriker, A/S, Fredericia	104
Cyklebørsen, Vejle	47
Cykle-Depot, Vejle	46
Cykle-Lager, Kolding	78
Cyklelageret „Selecta", Kolding	89
Dahm, Einar, Cyklehandler, Uldum	145
Dalby Gryn- og Hvedemølle, Dalby pr. Kolding	70
Damaskværeriet, Kolding	55
Dambergs Cigarfabrik, Kolding	95
Damgaardens Fabriker, Destruktionsanstalt, Kolding	70
Damphaade, Vejle, Aktieselskabet, Vejle	13
Dampmølle, Vejle, A. m. b. A., Vejle	13
„Damppressen", Fredericia	116
Damppressen „Elegant", Vejle	22
Damppressen Trylin, Kolding	93
Dampteglværk, Give, A/S, Give	148
„Dan", Æskefabriken, A/S, Vejle	31
„Dana", Polstermøbelfabriken, Fredericia	109
„Dannevirke", Forsikringsaktieselskab, Fredericia	110
Dansk Frøhandel A/S, Kolding	56
Dansk Kunstmøllestensfabrik, Kolding	102
Dansk Maalerværksted, Kolding	96
Dansk Møbelindustri, Fredericia	113
Dansk Viklebræt Industri, Fredericia	112
De danske Blodfoder-Fabrikker, Aktieselskab, Vejle	10
De Danske Bomuldsspinderier, Aktieselskabet, Vejle	7
Divan- og Madrasfabrik, Vestergades, Vejle	47
Duco-Lakereri, Losbygades, Kolding	92
Dunkefabrik, Jydsk, Hedensted	143
Duus jun., Fritz, Købmand, Fredericia	107
Dybkjær, Chr., Møbel- & Maskinsnedkeri, Kolding	71
Edsberg & Søn, J. O., Electromek. Værksted, Vejle	48
Egtved Autoværksted, Egtved	155
Eksportforening, Fiskernes, Juelsminde	139
„Elegant" Damppressen, Vejle	22
Elektromotor-Reparation, Vejle	47
Engelsk Beklædnings Magasin, Kolding	59
Eriksen, J. C. & Søn, kem. & kosm. Art., Fredericia	108
Eskelund, Andreas, Cyklehandler, Sjølund	153
Exide-Batteri Station, Vejle	23
„Expres", Autolakeriet, Kolding	88
Farvehandel, Carl Petersens, Vejle	21
Feddes, N. S., Eftf., Læderhandler, Kolding	80
Fensholt, J. N., Købmand, Kolding	71
Fiskernes Eksportforening, Juelsminde	139
„Flora" Handelsgartneriet, Fredericia	124
„Flora" Honningfabriken, Vejle	35
Fodboldstøvlefabrik, Gravens	157
Folkebank, Kolding	53
Forklædefabrik, Vejle	12
Forniklings- & Forsølvnings-Anstalt, Sydjydsk, Kolding	95
Forsikringsaktieselskabet „Dannevirke", Fredericia	110
Frandsen, C., Korn og Foderstoffer, Kolding	62
Frandsen, Emil, Bøssemager, Vejle	39
Fredericia Automobilhandel, Ford-Depot, Fredericia	113
Fredericia Cementvarefabrik, Fredericia	121
Fredericia Kalk- & Mørtelværk, Fredericia	111
Fredericia Korsetfabrik, Fredericia	120
Fredericia Maskinsnedkeri, Fredericia	127
Fredericia Mineralvandsfabrik, Fredericia	116
Fredericia Mørtelfabrik, Fredericia	130
Fredericia ny Møbelmagasin, Fredericia	118

Side

Fredericia Pølse- og Konservesfabrik, Fredericia ... 108
Fredericia Sten- og Billedhuggeri, Fredericia ... 122
Fredericia Sølvindustri, Aktieselskabet, Fredericia ... 114
Fredericia Trælasthandel, A/S, Fredericia ... 106
Fredericia Tæppefabrik, Fredericia ... 111
„Frem", Maskinfabriken, Børkop ... 135
„Fremtiden", Jernhjulsfabrikken, Give ... 148
Frøavl og Frøhandel, M. Jørgensens, Grejsdalen ... 16
Frøhandel, Dansk, A/S, Kolding ... 56
Funder, G., Rebslageri og Børstefabrik, Mølholm, Vejle ... 30
Fussing, C. C., Sejlmageri, Kolding ... 69
Fyrværkerifabrik, Kolding ... 85
Gadgaard-Thøgersens Eftf., Modemagasin, Kolding ... 83
Gamborg, K., Møbel- og Bygningssnedkeri, Børkop ... 138
„Gammelhave", Kontrolhønseriet, Hejlsminde ... 150
Gartneriet „Bøgevang", Vejle ... 36
Gartneriet „Grønvang", Vejle ... 38
Gartneriet „Nybo", Børkop ... 137
Gibs- og Cementstøberi, Vejle ... 41
Gimbels, Georg, Jernforretning, A/S, Kolding ... 66
Give Damptegiværk, A/S, Give ... 148
Glasindustri, Spindlers, Fredericia ... 115
Graacks Lervarefabrik, Kolding ... 93
Gram, Hans, Korn, Foderstoffer, Markfrø, Kunstgødning, Fredericia ... 124
Gravens Fodboldstøvlefabrik, Gravens ... 157
Gravør-Etablissement, Kolding ... 101
Grejsdalens Stole- og Møbelfabrik, Aktieselskabet, Grejsdalen ... 31
Grejsdal Hammerværk, Brødrene Brincker, Vejle ... 7
Grunnets, J. B., Efterfølger, Cykler, Radio, Symaskiner en gros, Vejle ... 17
Gryn- og Hvedemølle, Dalby, Dalby pr. Kolding ... 70
„Grønvang", Gartneriet, Vejle ... 38
Guldbrandsen jun., G., Guldsmed, Vejle ... 20
Gødding Kassesavværk, Gødding pr. Randbøl ... 159
Handelsgartneriet „Flora", Fredericia ... 124
Hansen, Albert, Købmand, Kolding ... 76
Hansen, Anton, Benzin en gros, Vejle ... 37
Hansen, C., Installatør, Hedensted ... 143
Hansen, Carl, Cyklehandler, Højen pr. Vejle ... 24
Hansen, C. B., Snedkermester, Fredericia ... 122
Hansens, Chr., Eftf., Købmand, Hejls ... 151
Hansen, Chr., Thune, Cykleforretning, Børkop ... 138
Hansen, E. Thurøe, Skibsmægler, Fredericia ... 117
Hansen, F. Th., Bord- og Møbelfabrik, Vejle ... 34
Hansen, J. C., Snedkermester, Hejls ... 149
Hansen, Jens, Trævarefabrik, Sdr. Vilstrup pr. Eltang ... 154
Hansen, Jørgen Poulsen, Malermester, Hejls ... 151
Hansen, M., Savværk, Tømmerhandel, Vandel ... 156
Hansen, Søren P., Snedkermester, Hejls ... 150
Havnemøllen, Fredericia ... 106
Hedensted Autoværksted, Hedensted ... 144
Henrichsens, Chr. F. T., Eftf., Manufakturhandel, Kolding ... 89
Henriksen, Johan, Trikotage og Børneudstyr, Kolding ... 72
Herslev Bageri og Brødfabrik, Herslev pr. Fredericia ... 128
Hindborg, Charles, A/S, Papir en gros, Vejle ... 28
Holmelund, H. Olsen, A/S, Kul-Import, Fredericia ... 120
Holst, M. N., Dampfarveri, Fredericia ... 116
Hoppe & Christensen, Elektromotorer, Installation, Kolding ... 92
Husted, Niels, Smedemester, Klakring ... 143
Hvidtølsbryggeri, J. H. Redekers, Fredericia ... 113
Hygum, Martin, Snedkermester, Sdr. Vilstrup pr. Eltang ... 154
„Iris", Blomsterforretningen, Fredericia ... 125
Iversen & Jensen, Vejle Skiltefabrik, Vejle ... 46
Iversen, J., & Søn, Handelsgartneri, Kolding ... 69
Iversen, Th., Snedkermester, Kolding ... 94
Jacobsens Enke, Jens, Glarmesterforretning, Fredericia ... 126
Jacobsen, Jens Peter, Autoværksted, Pjedsted ... 159
Jellinge Planteskole, Jellinge ... 148
Jensen, Carl C., Skrædermester, Kolding ... 77
Jensen, Chr. N., Cykleforretning, Sjølund ... 152
Jensen, E. & H., Cigarfabrik, Kolding ... 56
Jensen, F. C., Vaskeri, Vejle ... 20
Jensen, Hans, Skrædermester, Kolding ... 73
Jensen, Henry, Maskinværksted, Fredericia ... 128
Jensen, I. P., A/S, Jern- & Staalforretning, Kolding ... 66
Jensen, J. P., Autoværksted, Skærup pr. Børkop ... 137
Jensens, Otto, Farve- og Tapethandel, Kolding ... 85
Jensen, Rasmus, Snedkermester, Herslev pr. Fredericia ... 129
Jensen, Søren, Snedkermester, Kolding ... 91
Jensen, Thorvald, Sæbefabrik, Vejle ... 30
Jensen, Viggo, Installatør, Vejle ... 23
Jensen, Winkel, Trikotage og Lingeri, Kolding ... 87
Jepsen, A., Sadelmager, Hejls ... 150
Jernforretning, Georg Gimbels, A/S, Kolding ... 66
Jernhjulsfabrikken „Fremtiden", Give ... 148
Jessen, Carl, Købmand, Juelsminde ... 140
Jessens, Hans, Maskinbyggeri, Vejle ... 12
Jessen, S. Th., Trælast & Bygningsartikler, Hejls ... 151
Johansen, Emanuel, Smedemester, Egtved ... 155
Johansen & Søn, F., Snedkermestre, Fredericia ... 121
Johansen, Harald, Smedemester, Daugaard ... 162
Johnsens, J., Pudseskivefabrik, Fredericia ... 125
Juelsminde Teglværk, Juelsminde ... 141
Juelsminde Trælast- og Kulimport, Juelsminde ... 139
Jydsk Dunkefabrik, Hedensted ... 143
Jydsk Saasæd- & Kornexport, Aktieselskabet, Kolding ... 54
Jørgensen, Chr., Handelsgartneri, Erritsø pr. Fredericia ... 131
Jørgensen, Chr., Smedemester, Haastrup pr. Fredericia ... 132

Side

Jørgensen, H. V., Skrædermester, Fredericia ... 128
Jørgensen, J. C., Herreskræderi, Vejle ... 25
Jørgensen, Jørgen, Savværk, Gravens ... 158
Jørgensens, M., Frøavl & Frøhandel, Grejsdalen ... 16
Jørgensen, Nis R., Installatør, Sjølund ... 152
Jørgensen, Oluf, Malerforretning, Vejle ... 45
Kaalunds Sæbefabriker, A/S, Kolding ... 50
Kafferisteri, Harald Andersens, Kolding ... 87
Kalk- & Mørtelværk, Fredericia ... 111
Kallerups, Em., Eftf., Urmager- & Guldsmedeforretning, Vejle ... 23
Kassesavværk, Gødding, Gødding pr. Randbøl ... 159
Kjærsgaard, Søren, Smedemester, Brøndsted pr. Pjedsted ... 162
Klakring Savværk, Klakring ... 142
Klausen, Klaus Jørgen, Smedemester, Aagaard ... 162
Knudsen, Brødrene, Trikotageforretning, Kolding ... 60
Knudsen, H. P., Installatør, Hedensted ... 144
Kolding Asfalt-, Terrazzo- og Kunstsandstensfabrik, Kolding ... 65
Kolding Cykle Lager, Kolding ... 78
Kolding Folkebank, Kolding ... 53
Kolding Fyrværkerifabrik, Kolding ... 85
Kolding Gravør-Etablissement, Kolding ... 101
Kolding Kulkompagni, A/S, Kolding ... 52
Kolding Laane- & Diskontokasse, Kolding ... 53
Kolding Læderhandel, Kolding ... 73
Kolding Motor- & Maskinfabrik, Kolding ... 59
Kolding Slidbanefabrik, Kolding ... 98
Kolding Staalbørstefabrik, Kolding ... 62
Kolding Strømpefabrik, Aktieselskabet, Kolding ... 57
Kolding Tapet- & Farvehandel, Kolding ... 100
Kolding Vatfabrik, Kolding ... 84
Kolding Vulkaniseringsanstalt, E. Lind Jørgensen, Kolding ... 99
Kolding Vulkaniseringsanstalt, Adelhardt Schiøtz-Pedersen, Kolding ... 94
Konditori, Vilhelm Boesens, Kolding ... 82
Konditori Saxildhus, Kolding ... 53
Konditori „Sct. Knudsborg", Fredericia ... 115
Kontrolhønseriet„ Gammelhave", Hejlsminde ... 150
Kontrolhønseri, Lillebælt, Erritsø pr. Fredericia ... 131
Korn- og Foderstof Kompagni, Sydjydsk, Kolding ... 62
Korsetfabrik, Fredericia ... 120
„Kosmo", Chokoladeforretningen, Kolding ... 82
„Kragelund", Rugemaskinefabriken, Kragelund pr. Løsning ... 145
Krogh, Aktieselskab, Damekonfektion, Vejle ... 24
Kulimport, Lochrs, A/S, Fredericia ... 110
Kulimport & Trælasthandel, Vejle ... 14
Kulkompagni, Kolding, A/S, Kolding ... 52
Kunstmøllestensfabrik, Dansk, Kolding ... 102
Kyster, Holger, Guldsmed, Kolding ... 59
Laane- & Diskontokasse, Kolding ... 53
Landbo-Spare- og Laanekassen for Vejle Opland, Vejle ... 8
Landbrugsmaskinfabrik, Aktieselskabet Sydjydsk, Kolding ... 55
Langager, S. C., Kolonial en gros, Vejle ... 11
Larsen, Franz-Leo, Emil, Installatør, Vejle ... 22
Larsen, Johs., Trævarefabrik, Dalby pr. Kolding ... 100
Lauesen, Aage Rasmus, Autoværksted, Juelsminde ... 141
Laursens, L. C., Vaskeri, Fredericia ... 118
Legetøjsfabriken „Leif", Fredericia ... 119
Lervarefabrik, Graacks, Kolding ... 93
Lillebælt Kontrolhønseri, Erritsø pr. Fredericia ... 131
Lindegades Automobillakereri, Kolding ... 81
Lochrs Kulimport, A/S, Fredericia ... 110
London-Magasinet, Kolding ... 77
Losbygades Duco-Lakereri, Kolding ... 92
Lundings, Steffen, Efftf., Vejle ... 19
Lyngs-Odde Teglværk, Lyngs-Odde pr. Fredericia ... 130
Lyses, Peter, Vinhandel, Kolding ... 67
Læderhandel, Carl Christensens, Vejle ... 36
Læderhandel, Kolding ... 73
Løsning Auto- og Cykleforretning, Løsning ... 144
Maalerværksted, Dansk, Kolding ... 96
Madsen, M., Installatør, Vejle ... 45
Madsen, M. J., Karetmager, Harte pr. Kolding ... 76
Magasin du Nord, Vejle ... 18
Magasin „Special", Kolding ... 61
Margarinefabrik, Bramdrup, Bramdrup pr. Kolding ... 93
Margarinefabrik, Vejle ... 27
Maskinbyggeri, Hans Jessens, Vejle ... 12
Maskinfabriken „Frem", Børkop ... 135
Maskinsnedkeri, Fredericia ... 127
Maskinstrikkeri, Brande ... 135
Maskinværksted, Henry Jensens, Fredericia ... 128
Materialhandel, Vesterbros, Fredericia ... 123
Mathiesen & Jacobsen, Isenkram, Glas og Porcelæn en gros, Vejle... 13
Mathiesen, Viggo, Honningfabriken „Flora", Vejle ... 35
„Mekano", Auto- og Motorværkstedet, Kolding ... 99
Meyer, J. M., Smedemester, Langskov pr. Ølholm ... 147
Michelsen, S., Skrædermester, Kolding ... 102
Midtjyllands Ægexport, Brande ... 133
Mineralvandsfabrik, Fredericia ... 116
Mogensen, Reinhardt, Urmager, Ødsted pr. Vejle ... 24
Moltrups, Th. P., Eftf., Skibs-Smedie & Maskinværksted, Kolding... 84
Monopol, Herre- og Drenge-Ekvipering, Kolding ... 80
Mortensen, Julius, Skibsmægler, Fredericia ... 104
Mortensen, L. H., Kaffehandel og Risteri, Vejle ... 21
Mortensen, Niels, Fouragehandler, Fredericia ... 127
Mortensen, P., Installatør, Hornsyld ... 161
Motor- & Maskinfabrik, Kolding ... 59
Motormølle, Trelde, Trelde pr. Fredericia ... 129

Side

Musikhus Polyphon, Kolding ... 72
Mustard, Sennepsfabrikken, Kolding ... 67
Møbeletablissement, H. Schmidts, Vejle ... 42
Møbelfabrik, P. Christiansens, Vejle ... 25
Møbelfabrik, Nielsen & Sørensen, Vejle ... 33
Møbelfabrik, Omann jun.'s, Ølholm ... 146
Møbelindustri, Dansk, Fredericia ... 113
Møbelmagasin, Fredericia ny, Fredericia ... 118
Mølle, A/S Sjølund, Sjølund ... 152
Møller, Emil, Købmand, Fredericia ... 121
Møller, H., Tapet- og Farvehandel, Børkop ... 138
Møller, Johan, Karetmager, Starup pr. Gravens ... 158
Møller & Sørensen, Tømrermestre, Savværk, Kolding ... 63
Mørch, J. P., Skrædermester, Juelsminde ... 140
Møttelfabrik, Fredericia ... 130
Nafta Service Station, Kolding ... 72
Neckelmann & Hansen, Skibsmæglere, Kolding ... 58
Nicolaisen, Th., Automobil- og Maskinværksted, Kolding ... 90
Nielsen, A., Handelsgartneri, Erritsø Strand pr. Fredericia ... 132
Nielsen, Bertel, Bygmester, Sellerup pr. Børkop ... 136
Nielsen, Jens, Urmager, Juelsminde ... 142
Nielsen, Jens Chr., Manufakturhandler, Fredericia ... 107
Nielsen, Jørgen, Sydjyllands største Motorforretning, Vejle ... 14
Nielsen, Jørgen K., Smedemester, Kolding ... 77
Nielsen, Martin, A/S, Fiskeeksportforretning, Fredericia ... 112
Nielsens, S., Skotøjsfabrik, Fredericia ... 123
Nielsen, Søren K., Smedemester, Eltang ... 154
Nielsen & Sørensens Møbelfabrik, Vejle ... 33
„Nybo", Gartneriet, Børkop ... 137
Nymand, Sigurd, Snedkermester, Hornsyld ... 161
Olesens, Ludvig, Trævarefabrik, Fredericia ... 123
Olsens, Aksel, Planteskole, Kolding ... 75
Omann jun.'s Møbelfabrik, Ølholm ... 146
„Orion", Sukkervarefabriken, Vejle ... 40
Otto, Erik, Drengekonfektion en gros, Kolding ... 63
Overbeck, H., Installatør, Kolding ... 83
Pallesen, P. M., Købmandsforretning, Fredericia ... 111
Papes, Wilh., Eftf., Skotøjsfabrik, Vejle ... 38
Papir-Kompagniet, Fredericia ... 112
Papirvarefabrik, P. Blichers, Kolding ... 64
Patenttavler, Borks, Kolding ... 78
Pedersen, A., Snedkermester, Brande ... 134
Pedersen, Brødrene, Handelsgartneri, Vejle ... 35
Pedersen, Brødrene, Kolonial en gros, Vejle ... 12
Pedersen, Carl, Gartneri, Erritsø Mark pr. Fredericia ... 131
Pedersen, Thorvald, Glas & Træ en gros, Kolding ... 53
Petersen, Carl, Farvehandel, Vejle ... 21
Petersen, Jørgen, & Co., Tømrermestre, Vejle ... 20
Petersen, P., Havnemøllen, Fredericia ... 106
Petersen, Sven, Manufakturhandler, Juelsminde ... 141
Petersen, Th., & Co., A/S, Fiske-Import & -Eksport, Kolding ... 60
Petersens, W. M., Skotøjsfabrik, Fredericia ... 109
Piskefabriken „Scandia", Vejle ... 16
Planteskole, Jellinge ... 148
Planteskole, Aksel Olsens, Kolding ... 75
Planteskole, Søndermarkens, Vejle ... 29
Polstermøbelfabriken „Dana", Fredericia ... 109
Polyphon, Musikhus, Kolding ... 72
Poulsen, Fred., & Søn, Gartneri, Vejle ... 42
Pudseskivefabrik, J. Johnsens, Fredericia ... 125
Pølse- og Konservesfabrik, Fredericia ... 108
Radio-Bech, Fredericia ... 126
Radiofabrik, N. P. Andersens, Fredericia ... 128
Radiofabrik, Børkop ... 135
Radiofabrik og Ladestation, Vejle ... 44
Rasmussen & Jensen, Møbelhandel og Snedkeri, Fredericia ... 124
Rasmussen, Laurits M., Herreekvipering, Fredericia ... 106
Rasmussen, Niels, Møbelfabrik, Vejle ... 37
Rasmussen, Oluf, Tømrermester, Kolding ... 63
Rasmussens, P. E., Eftf., Karosserifabrik, Kolding ... 74
Redekers, J. H., Hvidtølsbryggeri, Fredericia ... 113
Rosenkrands, J., „Damppressen", Fredericia ... 116
Rossen, Th., Cyklehandler, Vejle ... 45
Rugemaskinefabriken „Kragelund", Kragelund pr. Løsning ... 145
Saasæd & Kornexport, Jydsk, Aktieselskabet, Kolding ... 54
Sandholt, P. K., Maskinsnedkeri, Kolding ... 91
Savværk, Bøgeskov ny, Trelde pr. Fredericia ... 129
Savværk, Klakring ... 142
Savværk, Skærbæk pr. Taulov ... 157
Savværk og Træuldsfabrik, Thyregod, A/S, Thyregod ... 149
Saxildhus Konditori, Kolding ... 53
„Scandia", Piskefabriken, Vejle ... 16
Schjøths, Chr., Eftf., A/S, Kul Import, Vejle ... 29
Schmidts, H., Møbeletablissement, Vejle ... 42
Schmidt jun., J. P., A/S, Cigar- og Tobaksfabriker, Fredericia ... 105
Schmidt & Sønner, Maskinfabrik, Tved pr. Kolding ... 58
Schrøder, G. W., Vulkaniseringsanstalt, Service Station, Kolding ... 94
„Sct. Knudsborg", Kafé & Konditori, Fredericia ... 115
„Selecta", Cyklelageret, Kolding ... 89
Sennepsfabrikken Mustard, Kolding ... 67
Shell Stationen, Kolding ... 88
Sinclair Benzin Station, Kolding ... 74
Sjølund Mølle, A/S, Sjølund ... 152
Skiltefabrik, Sydjydsk, Kolding ... 99
Skiltefabrik, Vejle ... 46
Skotøjsfabrik, S. Nielsens, Fredericia ... 123
Skotøjsfabrik, Vejle ... 33

Side

Skotøjsfabrik, W. M. Petersens, Fredericia ... 109
Skou, N., & Co., Autoværksted, Kolding ... 101
Skærbæk Savværk, Skærbæk pr. Taulov ... 157
Slidbanefabrik, Kolding ... 98
Slotsmøllens Fabrikker, A/S, Kolding ... 50
Smede- og Maskinforretning, Barrit ... 161
Smede- og Maskinværksted, Bredsten ... 160
Smør-Export Forening, Vejle Omegns, Vejle ... 10
Snedkeri, Bendixens, Bredsten ... 159
Spare- og Laanekassen for Vejle Opland, Landbo-, Vejle ... 8
„Special", Magasin, Damekonfektion, Kolding ... 61
Spindlers Glasindustri, Fredericia ... 115
Staalbørstefabrik, Kolding ... 62
Standard Service-Station, Fredericia ... 127
Standard Service-Station, Banegaardspladsen, Kolding ... 84
Standard Service-Station, Haderslevgade 4, Kolding ... 91
Standard Service-Station, Vejle ... 45
Steffensen, N., Frøavl og Frøhandel, Kolding ... 58
Stenderup Teglværk, Stenderup ... 142
Stengaard, A. Chr., Sadelmager & Tapetserer, Fredericia ... 119
Sten- og Billedhuggeri, Fredericia ... 122
Stigaards, Volmer, Tricotagefabrik, A/S, Kolding ... 69
Stolefabrik, K. Aarups, Eltang ... 154
Stole- og Møbelfabrik, Aktieselskabet Grejsdalens, Grejsdalen ... 31
Stole- og Møbelfabrik, Vejle ... 32
Storm, C. C., Glarmester, Kolding ... 79
Stridsland, P., Installatør, Kolding ... 76
Strømpefabrik, Aktieselskabet, Kolding ... 57
Stæchmann, C. A., Cykle- og Vaabenforretning, Kolding ... 74
Sukkervarefabriken „Orion", Vejle ... 40
Sydjydsk Akkumulator-Central, Kolding ... 99
Sydjydsk Forniklings- & Forsølvnings-Anstalt, Kolding ... 95
Sydjydsk Korn- og Foderstofkompagni, Kolding ... 62
Sydjydsk Landbrugsmaskinfabrik, Aktieselskabet, Kolding ... 55
Sydjydsk Skiltefabrik, Kolding ... 99
Sydjydsk Vulkaniseringsanstalt, Kolding ... 90
Sydjyllands største Motorforretning, Vejle ... 14
Synkesen, H. M., & Søn, Maskinfabrik, Fredericia ... 118
Sæbefabriker, Kaalunds, A/S, Kolding ... 50
Sølvindustri, Aktieselskabet, Fredericia ... 114
Sølvvarefabriker, A/S Carl M. Cohr's, Fredericia ... 104
Søndergaard, Karl, Tømrer- og Bygningssnedker, Uldum ... 146
Søndermarkens Planteskole, Vejle ... 29
Sønder Omme Teglværk, Sønder Omme ... 158
Sørensen, Brødrene, Sukkervarefabrik & Kolonial en gros, Vejle ... 26
Sørensen, J. C., Manufakturhandler, Vejle ... 18
Sørensen, S. Christensen, Cyklehandler, Egtved ... 156
Tapet- og Farvehandel, Kolding ... 100
Teglværk, Brande, I/S, Brande ... 133
Teglværk Bøgeager, Grejsdal ... 15
Teglværk, Juelsminde ... 141
Teglværk, Lyngs-Odde, pr. Fredericia ... 130
Teglværk, Stenderup ... 142
Teglværk, Sønder Omme ... 158
Textilfabrik, Vejle ... 10
Thisted & Warrer, Kul-Import, Vejle ... 9
Thomsen, C., Cyklehandler, Kolding ... 79
Thomsen, Riberholt, Købmand, Kolding ... 62
Thyregod Savværk og Træuldsfabrik, A/S, Thyregod ... 149
Thyregod Trælasthandel, Thyregod ... 149
Thøgersen, Thorvald, Tricotagefabrik, Kolding ... 52
Toft, J. V., Malermester, Juelsminde ... 140
Torvecaféen, Fredericia ... 125
Trelde Motormølle, Trelde pr. Fredericia ... 129
Tricotagefabrik, Volmer Stigaards, A/S, Kolding ... 69
Trikotagefabrik, Vejle ... 32
Trylin, Damppressen, Kolding ... 93
Trælasthandel, Fredericia, A/S, Fredericia ... 106
Trælasthandel, Thyregod ... 149
Trælasthandel, Vandel ... 156
Trælast- og Kulimport, Juelsminde ... 139
Trælast- og Kulkompagni, Vejle, Aktieselskabet, Vejle ... 11
Træremskivefabrik, Vejle ... 43
Træskofabrik, Aktieselskabet, Vejle ... 32
Trævarefabrik, Ludvig Olesens, Fredericia ... 123
Tæppefabrik, Fredericia ... 111
Uldvare- & Tæppefabrik, Th. Wittrup, A/S, Vejle ... 27
Vandel Trælasthandel, Vandel ... 156
Varehus, Axels, Vejle ... 19
Vaskeri, F. C. Jensens, Vejle ... 20
Vaskeri, L. C. Laursens, Fredericia ... 118
Vatfabrik, Kolding ... 84
Vejle Bolte- og Møtrik-Fabrik, Aktieselskabet, Vejle ... 26
Vejle Cementvarefabrik, C. Christoffersen, Vejle ... 36
Vejle Cykle-Depot, Vejle ... 46
Vejle Dampbaade, Aktieselskabet, Vejle ... 13
Vejle Dampmølle, A. m. b. A., Vejle ... 13
Vejle Elektromotor-Reparation, Vejle ... 47
Vejle Forklædefabrik, Vejle ... 12
Vejle Gibs- og Cementstøberi, Vejle ... 41
Vejle Kulimport & Trælasthandel, Vejle ... 14
Vejle Margarinefabrik, Vejle ... 27
Vejle og Omegns Andels-Svineslagteri, Vejle ... 9
Vejle Omegns Smør-Export Forening, Vejle ... 10
Vejle Radiofabrik og Ladestation, Vejle ... 44
Vejle Skiltefabrik, Vejle ... 46
Vejle Skotøjsfabrik, Vejle ... 33

Side

Vejle Stole- og Møbelfabrik, Vejle ... 32
Vejle Textilfabrik, Vejle ... 10
Vejle Tricotagefabrik, Vejle ... 32
Vejle Trælast- og Kulkompagni, Aktieselskabet, Vejle ... 11
Vejle Træremskivefabrik, Vejle ... 43
Vejle Træskofabrik, Aktieselskabet, Vejle ... 32
Vejle Vulkaniseringsanstalt, Vejle ... 43
Vesterbros Bryggeri og Maltfabrik, Vejle ... 15
Vesterbros Materialhandel, Fredericia ... 123
Vesterbros Vulkaniseringsanstalt, Fredericia ... 127
Vesterbros Ølbryggeri, Fredericia ... 114
Vestergades Divan- og Madrasfabrik, Vejle ... 47
Viklebræt Industri, Dansk, Fredericia ... 112
Vin Compagniet, Fredericia ... 108
Vinhandel, Peter Lyses, Kolding ... 67
Volkerts, Brdr., Fabriker, A/S, Kolding ... 51
Vulkaniseringsanstalt, Kolding, E. Lind Jørgensen, Kolding ... 99

Side

Vulkaniseringsanstalt, Kolding, Adelhardt Schiøtz-Pedersen, Kolding ... 94
Vulkaniseringsanstalt, Sydjydsk, Kolding ... 90
Vulkaniseringsanstalt, Vejle ... 43
Vulkaniseringsanstalt, Vesterbros, Fredericia ... 127
Vulkaniserings Centralen, Kolding ... 98
Væverier, Beirholms, Kolding ... 52
Warburg, Sophus, & Søn, Vejle ... 11
Willumsen, John, & Søn, Filial Kolding, Isenkram en gros, Kolding ... 67
Windfeld-Hansens Bomuldsspinderi, A/S, Vejle ... 7
Winklers, S., Eftf., Tricotagefabrik, A/S, Kolding ... 68
Wittrup, Th., Uldvare & Tæppefabrik, A/S, Vejle ... 27
Wolthers, J., Herreskræderi, Kolding ... 75
Ægexport, Midtjyllands, Brande ... 133
Æskefabriken „Dan" A/S, Vejle ... 31
Ølbryggeri, Vesterbros, Fredericia ... 114
Ølholm Cementindustri & Rørvævsfabrik, Ølholm ... 147

AFDELING B OMFATTER RIBE AMT

Side

„Aalykke", Gartneriet, Grindsted ... 108
A. B. C. Tætningslistefabrik, Lydum pr. Tistrup ... 126
Alberts, H. C. Sønner, Møbelforretning, Esbjerg ... 52
„Alfa", Margarinefabrikken, A/S, Vejen ... 89
Andels-Foderstofforretning, Jydsk, Esbjerg ... 36
Andels-Svineslagteri, Esbjerg ... 30
Andersen, A., Kolonial- & Materialforretning, Ribe ... 14
Andersens, A., Maskinfabrik, Grindsted ... 106
Andresen, M. C., Skrædermester, Sønderho — Fanø ... 77
Ankersen, P. S., Gummivarer, Esbjerg ... 53
Asbo Mølle, Asbo pr. Bække ... 122
Askov Bogbinderi, Askov pr. Vejen ... 95
„Askovhus", Væveskolen, Askov pr. Vejen ... 96
Askov Møbelfabrik, Askov pr. Vejen ... 95
Automobillageret, Ribe ... 13
Automobillager, Vejen ... 91
Backhaus, C. J., Konditori, Ribe ... 2
Banken for Brørup og Omegn, Aktieselskab, Brørup ... 122
Bank, Esbjerg, Aktieselskab, Esbjerg ... 26
Beck, D. P., Møbelhandler, Esbjerg ... 66
Beklædnings-Oplag, Skandinavisk, Ribe ... 9
Bendixen, Valdemar, Snedkermester, Grindsted ... 108
Berg, Alf, Manufakturhandler, Vejen ... 94
Berthelsen, H. P., Kolonialforretning, Bramminge ... 102
Bettenhaus, A. S., Anlægsgartner, Ribe ... 15
„Bison", Lædervareforretningen, Esbjerg ... 45
Bistadefabrik, Ølgod ... 129
Bjerregaard, H., Skrædermester, Grindsted ... 105
Bjerrum, Anton, Snedkerforretning, Brørup ... 121
Blichfeldt, H., Aktieselskabet, Esbjerg ... 31
Blohm, N. C., Radio & Cykler, Jerne pr. Esbjerg ... 45
Blomsterforretningen „Erika", Esbjerg ... 60
Blomsterforretningen „Ersly", Esbjerg ... 60
Bogbinderi, Askov pr. Vejen ... 95
Bollesager Bryggeri, Bollesager pr. Esbjerg ... 63
Bottelet, C. P., Guldsmed, Ribe ... 9
Bramminge Bryggeri og Mineralvandsfabrik, Bramminge ... 100
Bramminge Materialhandel, Bramminge ... 101
Bramminge Skotøjsfabrik og Læderhandel, Bramminge ... 97
Bramminge Teglværk, Bramminge ... 97
Bramminge Vulkaniseringsanstalt, Bramminge ... 103
Brinch's kem. Tøjrensningsanstalt, Esbjerg ... 48
Brink, A., Gartner, Askov pr. Vejen ... 96
Brodersen, Brdr., Skrædermestre, Nordby — Fanø ... 71
Bruhn, A. E. D., Fordforhandler, Esbjerg ... 39
Brunsgaard, Herluf, Cykler, Radio, Isenkram, Esbjerg ... 48
Bryggeri, Bollesager, pr. Esbjerg ... 63
Bryggeri-, Bramminge, og Mineralvandsfabrik, Bramminge ... 100
Bryggeriet „Kjærhøj", Vejen ... 92
Brødfabrik, Grindsted ... 109
Brønd, Simon, & Co., A/S, Barnevognsfabrik, Vejen ... 89
Brøndum, Asger, Manufakturhandler, Ribe ... 11
Brørup Stolefabrik, Brørup ... 120
Burmeister, Brdr., Mek. Værksted, Jerne pr. Esbjerg ... 58
Bække Metalvarefabrik, Bække ... 122
Bøtkers, L., Tømmerhandel, A/S, Esbjerg ... 28
Carlsbergs Depot, Varde ... 87
Cementstøberi, Høm, pr. Ribe ... 16
„Centrum", Skotøjsforretning, Ribe ... 10
Christensen, Chr., Møbelfabrik, Vamdrup ... 128
Christensen, Johan, Crome & Goldschmidt, Ribe ... 12
Christensen, K., Cyklehandler, Grindsted ... 107
Christensen, Viggo, Optiker, Esbjerg ... 40
Christiansen, Claus, Skrædermester, Holsted ... 112
Christiansen, O. Kirk, Trævare- & Legetøjsfabrik, Billund ... 133
Clausens, Poul, Møbelfabrik, Brørup ... 121

Side

Colding, Jørgen, Grosserer, Esbjerg ... 27
Crome & Goldschmidt, Ribe ... 12
Cykle-Børsen, Esbjerg ... 43
Cykleforretning Riberhus, Ribe ... 7
Cykle- og Maskinlager, Vejen ... 93
„Dagmar", Hotel, Ribe ... 10
Dahl, Arnold, Manufakturhandler, Tistrup ... 127
Dahl, Arthur E., Skrædermester, Esbjerg ... 67
Dampvaskeri, Esbjerg ... 57
Danielsen, D., Trælast- og Tømmerhandel, Ribe ... 12
Dansk Dukkeindustri, Vejen ... 90
Dejgaards Handelsgartneri, Ølgod ... 130
Destruktionsanstalten, Lunderskov ... 119
Drabæks Mølle, Lunderskov ... 118
Dukkeindustri, Dansk, Vejen ... 90
Ebsen, N., Skræderforretning, Hjerting ... 125
E & C's Hønse- og Svinefoderfabrik, A/S, Esbjerg ... 34
Eddikebryggeri, Esbjerg, A/S, Esbjerg ... 58
Eksportslagteri, Grindsted ... 105
Elmegades Hønseri, Jerne pr. Esbjerg ... 54
Enevoldsen, N. H., Fiskeeksport, Esbjerg ... 21
Engelsk Beklædnings Magasin, Varde ... 83
Engsted, N., Bagermester, Sønderho — Fanø ... 78
„Engvang", Gartneriet, Gredstedbro ... 114
„Erika", Blomsterforretning, Esbjerg ... 60
Eriksen & Christensen, Aktieselskab, Korn & Foderstoffer, Esbjerg ... 28
Erlandsen, Jacob, Cykleforretning, Lunderskov ... 116
„Ersly", Blomsterforretning, Esbjerg ... 60
Esbjerg Andels-Svineslagteri, Esbjerg ... 30
Esbjerg Bank, Aktieselskab, Esbjerg ... 26
Esbjerg Dampvaskeri, Esbjerg ... 57
Esbjerg Eddikebryggeri A/S, Esbjerg ... 58
Esbjerg Handskefabrik, Esbjerg ... 42
Esbjerg Jern- og Staalforretning, A/S, Esbjerg ... 32
Esbjerg Jernstøberi og Maskinfabrik, A/S, Esbjerg ... 34
Esbjerg Kafferisteri, Esbjerg ... 43
Esbjerg Kasseforretning, Esbjerg ... 42
Esbjerg Klarisværk A/S, Esbjerg ... 22
Esbjerg Kulimport A/S, Esbjerg ... 29
Esbjerg Ladestation, Esbjerg ... 61
Esbjerg Ligkistemagasin & Maskinsnedkeri, Esbjerg ... 51
Esbjerg Møbellager, Esbjerg ... 41
Esbjerg Mølle, Esbjerg ... 62
Esbjerg ny Kontantforretning, Esbjerg ... 33
Esbjerg ny Ladestation, Esbjerg ... 50
Esbjerg Produktforretning & Sækkelager, Esbjerg ... 35
Esbjerg Rutebilstation, Aktieselskabet, Esbjerg ... 34
Esbjerg Skibshandel, Esbjerg ... 41
Esbjerg Slidbanefabrik, Esbjerg ... 60
Esbjerg Spiralsengefabrik A/S, Esbjerg ... 38
Esbjerg Tapet- og Farvehandel, Esbjerg ... 43
Esbjerg Tovværksfabrik A/S, Esbjerg ... 26
Esbjerg Trælasthandel, Esbjerg ... 37
Eskelund Handelsgartneri, Eskelund pr. Brørup ... 121
Fanø Materialhandel, Nordby — Fanø ... 74
Fanø Skibsværft, Nordby — Fanø ... 69
Fanø Spare- og Laanekasse, Nordby — Fanø ... 69
Fanø Vesterhavsbad, A/S, Nordby — Fanø ... 71
Fischers, H., Maskinstrikkeri, Vejen ... 92
Fiskeeksport, Peder Jensens, Esbjerg ... 21
Fiskeeksport, Vestjyllands, Esbjerg ... 24
Fiskekasselagerets Eftf., A/S, Esbjerg ... 50
Flensborg Lager, Evald Hansen, Nordby — Fanø ... 72
Flensborg Lagers Udsalg, A/S H. Blichfeldt, Esbjerg ... 31
Foreningen af Kassefabrikker, Esbjerg ... 33
Forsberg, Oluf, Sten- og Billedhugger, Ribe ... 9

Side

Forsingdal, A. Trangbæk, Ladestation, Esbjerg ... 61
Frahm, H. J., Handelsgartner, Andsager ... 132
Franceschini, Luigi, Terrazzo, Mosaik, Esbjerg ... 56
Friis, H. P. Installationsforretning, Varde ... 84
Frøkjærs, J. P., Papirhandel, Esbjerg ... 32
Galvanisk Industri, Esbjerg ... 56
Gartneriet „Aalykke", Grindsted ... 108
Gartneriet „Engvang", Gredstedbro ... 114
Gesten Savværk og Maskinsnedkeri, Gesten ... 123
Gesten Teglværk, Gesten ... 123
Gjesten Korn- og Foderstofforretning A/S, Gesten ... 124
Gjesten Købmandsgaard, A/S, Gesten ... 124
Graff, N. M., Bryggeri, Esbjerg ... 37
Gram, Jeppe, Sten- og Billedhuggeri, Ribe ... 8
Grindsted Brødfabrik, Grindsted ... 109
Grindsted Eksportslagteri, Grindsted ... 105
Grindsted Kolonial- og Trælasthandel, Grindsted ... 107
Grindsted Ligkistefabrik, Grindsted ... 104
Grindsted Mølle, Grindsted ... 104
Grindsted Vulkaniseringsanstalt, Grindsted ... 106
Grindstedværket, Grindsted ... 103
Hagelund, M. C., Handelsgartner, Ribe ... 13
Haltrup Teglværk A/S, Haltrup pr. Nordenskov ... 126
Hancke, Carl, Kolonial- og Brændselsforretning, Varde ... 82
Handelsgartneri Eskelund pr. Brørup ... 121
Handelsgartneri, Dejgaard, Ølgod ... 130
Handelsgartneri, Holsted ... 110
Handelsgartneriet „Kirkely", Bramminge ... 98
Handskefabrik, Esbjerg ... 42
Hansen, Carl, Manufakturhandel, Ribe ... 6
Hansen, Chr., Herreskræderi, Varde ... 87
Hansen, Evald, Flensborg Lager, Nordby — Fanø ... 72
Hansen, Hans, Dampfarveri, Ribe ... 14
Hansen, H. Svarrer, Købmand, Nordby — Fanø ... 69
Hansen, K. P., Skrædermester, Lunderskov ... 119
Hansen, M., A/S, Korn- og Foderstofforretning, Esbjerg ... 52
Hansen, M. C., Radio- og Cyklehandler, Esbjerg ... 54
Hansen, P., Automobil- og Cykleforretning, Ribe ... 7
Hansen, Rud., & Søn, Pakfarvefabrik, Varde ... 81
Henningsen, J., Cyklehandler, Gredstedbro ... 116
Henriksen, H. A., Skrædermester, Ribe ... 10
Henriksen, Johs. Brink, & Co., Kolonial en gros, Esbjerg ... 25
Henriksen, P. Brink, Autoværksted, Esbjerg ... 38
„Hermes", Sæbefabriken, Lunderskov ... 117
Hesselho Teglværk, Gaarde ... 123
„Hjortlund", Plov- og Maskinfabriken, Gredstedbro ... 114
Hoffmann, Carl B., Maskinfabrik, Esbjerg ... 36
Holst, Aksel, Maskinforretning, Holsted ... 114
Holsted Handelsgartneri, Holsted ... 110
Holsted Maskinsnedkeri, Holsted ... 110
Holsted Møbelfabrik, Holsted ... 110
Holsted Mølle og Elektricitetsværk, Holsted ... 111
Holsted Trælasthandel, Holsted ... 113
Hotel „Dagmar", Ribe ... 10
Hotel Varde, Varde ... 84
Hovborg Mølle pr. Holsted ... 109
Hummelgaard, J. H., Farve- og Tapethandel, Esbjerg ... 47
Hyldigs, N., Møbelfabrik, Vejen ... 93
„Højvang", Planteskolen, Varde ... 85
Høm Cementstøberi, Høm pr. Ribe ... 16
Høm Kontrolhønseri, Høm pr. Ribe ... 16
Hønse- og Svinefoderfabrik, E & C's, A/S, Esbjerg ... 34
Hønseri, Elmegades, Jerne pr. Esbjerg ... 54
Hønseriet „Nyvirke", Høm pr. Ribe ... 15
Industri, Galvanisk, Esbjerg ... 56
Iversen, Eduard, Esbjerg ny Kontantforretning, Esbjerg ... 33
Iversen, Jens, Købmand, Nordby — Fanø ... 72
Jacobsen, J., Sten- og Billedhugger, Vejen ... 95
Jensen, Alfred G., Skrædermester, Bramminge ... 100
Jensen, Bernhard, Fiskeeksport, Esbjerg ... 20
Jensen, Brdr., Auto Duco Lakereri, Jerne pr. Esbjerg ... 64
Jensen, Carl, Reservedeleforretning, Varde ... 88
Jensen, Chr., Cykle- og Radioforretning, Esbjerg ... 45
Jensen, Christen Frøkjær, Møbelforretning, Ribe ... 8
Jensen, Conrad, & Søn, Urmager og Optiker, Varde ... 86
Jensen, Elbæk, Rugemaskinfabrik, Esbjerg ... 30
Jensen, Fischer, Fiskeeksport, Esbjerg ... 23
Jensens, J. P., Møbelfabrik, Andsager ... 131
Jensen, Lars M., Installatør, Bramminge ... 101
Jensen, Laurits, Møbelfabrik, Brørup ... 120
Jensen & Lauridsen, A/S, Skibsbyggeri, Esbjerg ... 58
Jensens, N. P., Skibsværft, Esbjerg ... 59
Jensen & Olsen, A/S, Jernstøberi & Maskinfabrik, Esbjerg ... 34
Jensens, Peder, Fiskeeksport, Esbjerg ... 21
Jensen, Tarben P., Fiskeeksport, Esbjerg ... 19
Jensen, Thøger, Fiskeeksport, Esbjerg ... 23
Jensen, William, Sadelmager- & Tapetsererforretning, Esbjerg ... 51
Jerne Tønnerhandel, Jerne pr. Esbjerg ... 32
Jern- og Staalforretning, Esbjerg, A/S, Esbjerg ... 32
Jernstøberi og Maskinfabrik, Esbjerg, A/S, Esbjerg ... 34
Jessen, Wilh., Installatør, Nordby — Fanø ... 70
Johansen, Laurids, Smedemester, Jernvedlund pr. Gredstedbro ... 115
Jordrup Møbel- og Sadelmagerforretning, Jordrup ... 125
Juhl, Chr., Mek. Værksted, Esbjerg ... 51
Just, J., Autoværksted, Gørding ... 125
Jydsk Andels-Foderstofforretning, Esbjerg ... 36
Jægers kem. Tøjrensning & Farveri „Trikohl", Esbjerg ... 49

Side

Jøker, N., Fiskeecksport, Esbjerg ... 22
Jørgensen, A., & Søn, Skrædermestre, Grindsted ... 105
Jørgensen, Ingeman, A/S, Fiskeecksport, Esbjerg ... 23
Jørgensen, J., Glarmester, Grindsted ... 104
Jørgensen, J. W., Købmand, Holsted ... 111
Jørgensen, M., Smedemester, Nordby — Fanø ... 70
Jørgensen, P., Købmand, Grindsted ... 104
Jørgensen, Th., Slagtermester, Ribe ... 10
Kaas, Aksel, Snedkermester, Gredstedbro ... 115
Kaffe Kompagni, Nordisk, A/S, Esbjerg ... 39
Kafferisteri, Esbjerg ... 43
Karosserifabrik, Ortveds, Bramminge ... 100
Karosserifabriken „Sander", Varde ... 84
Kassefabrikker, Foreningen af, Esbjerg ... 33
Kasseforretningen, Esbjerg ... 42
„Kirkely", Handelsgartneriet, Bramminge ... 98
Kjeldsen, Søren I., Skibs- og Baadebyggeri, Esbjerg ... 65
„Kjærhøj", Bryggeriet, Vejen ... 92
Klarisværk, Esbjerg, A/S, Esbjerg ... 22
Klelund Savværk, Klelund pr. Holsted ... 110
Knudsen, A. Chr., Lakfarvefabrik, Esbjerg ... 57
Kolonial- & Trælasthandel, Grindsted ... 107
Konditori Backhaus, Ribe ... 2
Konditori, Olesens, Nordby — Fanø ... 73
Konfektureforretningen, Storegade 37, Varde ... 83
Kongstrand, Søren, Isenkræmmer, Esbjerg ... 52
Kontrolhønseri, Høm pr. Ribe ... 16
Kontrolhønseri, Trekantens, Jernvedlund pr. Gredstedbro ... 114
Kontrolhønseri, Vejrup ... 132
Korn- og Foderstofforretning, Gjesten, A/S, Gesten ... 124
Kromanns, N. M., kemiske Fabrikker, Esbjerg ... 29
Kromanns, S. M., Fabriker, Sønderhø — Fanø ... 76
Kulforretning, J. Lauritzens, A/S, Esbjerg ... 24
Kulimport, A/S Esbjerg ... 29
Købmandsgaard, Gjesten, A/S, Gesten ... 124
Ladestation, Esbjerg ... 61
Ladestation, Esbjerg ny, Esbjerg ... 50
Lampeimport, Sydjysk, Bramminge ... 98
Landmandsbank, Sydjydsk, A/S, Ribe ... 2
Larsen, C. C., Stenhuggeri & Monumentforretning, Esbjerg ... 43
Larsen, Charles, Murermester, Varde ... 86
Larsen, Chr., Cykleforretning, Esbjerg ... 55
Larsen, Chr., Hønseriejer, Esbjerg ... 62
Larsen, C. N. Dahl, Skrædermester, Nordby — Fanø ... 74
Lassens, Th., Maskinfabrik, Varde ... 82
Lauridsen, P., & Co., A/S, Korn- og Foderstofforretning, Vejen ... 91
Lauridsen & Jensen, Radio- og Cykleforretning, Ribe ... 6
Lauritzens, J., Kulforretning, A/S, Esbjerg ... 24
Leervad, Brdr., Installationsforretning, Esbjerg ... 64
Ligkistefabrik, Grindsted ... 104
Ligkistemagasin & Maskinsnedkeri, Esbjerg ... 51
Lindberg, William, Automobilværksted, Esbjerg ... 65
Loklindt, Svend, Handelsgartner, Favrfelt pr. Esbjerg ... 63
Lunderskov Destruktionsanstalt, Lunderskov ... 119
Lunderskov Materialhandel, Lunderskov ... 119
Lunderskov Skræderforretning, Lunderskov ... 119
Lædervarefabriken „Ribe", Ribe ... 4
Lædervareforretningen „Bison", Esbjerg ... 45
Maade Teglværk, Maade pr. Esbjerg ... 27
Madsen, Jørgen, Glarmester, Nordby — Fanø ... 73
Magasin du Nord, Grindsted ... 109
Margarinefabriken, Ribe ... 5
Margarinefabrikken „Alfa", A/S, Vejen ... 89
Maskinfabrik, A. Andersens, Grindsted ... 106
Maskinfabrik, Th. Lassens, Varde ... 82
Maskinfabrik, Erik Møller & Sønners, Nagbøl pr. Lunderskov ... 118
Maskinfabrik, Svennings, og Jernstøberi, Vejen ... 91
Maskinforretning, Aksel Holsts, Holsted ... 114
Maskinsnedkeri, Holsted ... 110
Maskinsnedkeri, Lille Darum pr. Bramminge ... 99
Maskinstrikkeri, H. Fischers, Vejen ... 93
Materialhandel, Bramminge ... 101
Materialhandel, Fanø, Nordby — Fanø ... 74
Materialhandel, Lunderskov ... 119
„Messen", Ribe ... 16
Metalvarefabrik, Bække ... 122
Motorcykle Køreskole, Vesterbyens, Esbjerg ... 49
Møbelbenfabrik, Vamdrup ... 128
Møbelfabrik, Askov pr. Vejen ... 95
Møbelfabrik, Chr. Christensens, Vamdrup ... 128
Møbelfabrik, Poul Clausens, Brørup ... 121
Møbelfabrik, J. P. Jensens, Andsager ... 131
Møbelfabrik, Laurits Jensens, Brørup ... 120
Møbelfabrik, Holsted ... 110
Møbelfabrik, N. Hyldigs, Vejen ... 93
Møbelfabrik, S. Willadsens, Vejen ... 92
Møbellager, Esbjerg ... 41
Møbelmagasinet „Østend", Esbjerg ... 66
Møbel- og Sadelmagerforretning, Jordrup ... 125
Mølle, Asbo pr. Bække ... 122
Mølle, Drabæks, Lunderskov ... 118
Mølle, Esbjerg ... 62
Mølle, Grindsted ... 104
Mølle, Holsted, & Electricitetsværk, Holsted ... 111
Mølle, Hovborg pr. Holsted ... 109
Mølle, Skallebæk pr. Ribe ... 16
Mølle, St. Andst ... 133

Side

Møller, Erik & Sønners, Maskinfabrik, Nagbøl pr. Lunderskov 118
Møller, Henry Reinholdt, Radio- og Cykleforretning, Gammelby pr. Esbjerg 60
Møller, Johs., Sadelmager, Nordby — Fanø 73
Nafta Service Station, Esbjerg 67
Nielsen, Aksel V., Mekaniker, Boldesager pr. Esbjerg 50
Nielsen, Alexander, Mek. Rep. Værksted, Lunderskov 116
Nielsen, C. M., Maskinsnedkeri, Skovlund pr. Mølby 124
Nielsen, Gustav, Installatør, Nordby — Fanø 76
Nielsen, Morten, & Co., A/S, Malervarer en gros, Esbjerg 41
Nielsen, N. B., Fiskeeksport, Esbjerg 21
Nielsen, Niels, Snedkermester, Esbjerg 62
Nielsen, S. H., & Søn, Sadelmager- & Tapetsererforretning, Esbjerg 48
Nissen, Chr., Handelsgartner, Jerne pr. Esbjerg 61
Nordby Tømmerhandel, Nordby — Fanø 75
Nordisk Kaffe Kompagni A/S, Esbjerg 39
Nyborg, Arnold, Isenkræmmer, Ribe 11
„Nyvirke", Hønseriet, Høm pr. Ribe 15
Olesens Carl, Ægeksport og Preservering, Malt pr. Vejen 93
Olesen, H. A., Konditori, Nordby — Fanø 73
Olsen, Johan, & Co. A/S, Bygningsartikler, Esbjerg 38
Ortveds Karosserifabrik, Bramminge 100
Oulund, P., Kolonial en gros, Ribe 12
Overgaard, Ingvar, Møllebygger, Vejen 94
Papirhandel, J. P. Frøkjærs, Esbjerg 32
Pedersen, Carl, Installationsforretning, Ribe 7
Pedersen, Carl, Kolonial og Isenkram, Holsted 112
Pedersen, Chr., Sadelmager og Tapetserer, Esbjerg 55
Pedersens, J.. Skotøjsforretning, Lunderskov 117
Pedersen, J. H., & Søn, Læderhandel, Esbjerg 46
Pedersen, Mar., Karetmager, Knudsbøl pr. Jordrup 125
Pedersen, N. Th., Skræderforretning, Jerne pr. Esbjerg 55
Pedersen, P., Installatør, Bramminge 101
Pedersen, Søren M., Cykleforretning, Nordby — Fanø 74
Pedersen, S. Chr., Isenkram, Esbjerg 52
Pedersen. Th., Skrædermester, Bramminge 99
Peters, Vilh., Tømrermester, Ribe 4
Petersen, Carlo. Købmand, Ribe 15
Petersen, Eske, Aut. Gas- & Vandmester, Esbjerg 36
Petersen, J. J., Fiskeeksport, Esbjerg 20
Petersen, Laurits Chr., Mekaniker, Esbjerg 44
Petersen, Nicolai, Isenkræmmer, Grindsted 107
Petersen, S., A/S, Sønderjylland, Ribe 3
„Phønix" Tagpapfabriken, Aktieselskab, Vejen 90
Planteskolen „Højvang", Varde 85
Planteskole og Frøhandel, Varde, Varde Nørremark pr. Varde 82
Planteskole, Ølgod 130
Plov- og Maskinfabriken „Hjortlund", Gredstedbro 114
Poulsen, Lindvig, Fiskeeksport, Esbjerg 21
Produktforretning & Sækkelager, Esbjerg 35
Præstegaards, K., Tømmerhandel, A/S, Grindsted 103
Quedens, J. H., Manufaktur en gros, Ribe 5
Raben, Aug., Tapet- og Farvehandel, Esbjerg 44
Rasmussen & Eskildsen, Malermestre, Grindsted 106
Rasmussen, P., & Co., Maskinfabrik, Esbjerg 47
Ravn, Peter, Høvleri & Maskinsnedkeri, Esbjerg 53
Ribe Dampfarveri og kem. Tøjrensningsanstalt, Ribe 14
Ribe Kaffesurrogat- og Cikoriefabrik, Ribe 3
„Ribe", Lædervarefabriken, Ribe 4
Ribe Margarinefabrik, Ribe 5
Riberhus Cykleforretning, Ribe 7
Ribe Stampemølle, Ribe 2
Rosendahl, Aage, Isenkram, Esbjerg 33
Royh, R., Fiskeeksport, Esbjerg 19
Rutebilstation, Aktieselskabet, Esbjerg 34
Rønn, Lauritz, A/S, Fiskeeksport, Esbjerg 22
„Sander", Karosserifabriken, Varde 84
Savværk, Gesten, & Maskinsnedkeri, Gesten 123
Savværk, Klelund pr. Holsted 110
Schaub & Co.s Fabriker, A. m. b. A., Esbjerg 40
Sibbersen, A., Cykle- & Motorværksted, Gredstedbro 115
Sillesen & Knudsen, Huder og Skind, Varde 85
Simonsen, M., Garveri og Læderhandel, Ribe 3
Simonsen, Peder, Cykle- & Radiohandler, Varde 85
Skallebæk Mølle pr. Ribe 16
Skandinavisk Beklædnings-Oplag, Ribe 9
Skelmose, N., Aut. Gas- og Vandmester, Nordby — Fanø 72
Skibshandel, Esbjerg 41
Skibsværft, Fanø, Nordby — Fanø 69
Skibsværft, N. P. Jensens, Esbjerg 59
Skotøjsfabrik, Bramminge, og Læderhandel, Bramminge 97
Skotøjsfabrik, S. C. Sørensens, Esbjerg 40
Skotøjsforretningen „Centrum", Ribe 10
Skou, K. J., Murermester, Esbjerg 66
Skov, Jakob, Møbel- og Snedkerforretning, Jerne pr. Esbjerg 54
Skødebjerg Teglværk og Tørvefabrik, Vorbasse 131
Skøtt, Laurids J., Maskinsnedkeri, Holsted 110

Side

Slidbanefabrik, Esbjerg 60
Smede- og Maskinværksted, Verst 132
Sonnichsen, P., Købmand, Sønderho — Fanø 77
Spare- og Laanekasse, Fanø, Nordby — Fanø 69
Spiralsengefabrik A/S, Esbjerg 38
Stampemølle, Ribe 2
St. Andst Mølle, St. Andst 133
Stolefabrik, Brørup 120
Strøgmagasinet, Esbjerg 46
Svarrer, Søren, Købmand, Nordby — Fanø 75
Svendsen, Egon, Skotøjshandler, Varde 88
Svennings Maskinfabrik og Jernstøberi, Vejen 91
Sydjydsk Lampeimport, Bramminge 98
Sydjydsk Landmandsbank A/S, Ribe 2
Sæbefabriken „Hermes", Lunderskov 117
Sønderjylland, A/S, Ribe Kaffesurrogat- og Cikoriefabrik, Ribe 3
Sørensen & Høgsberg, Maskinsnedkeri, Varde 87
Sørensen, H., Urmager & Guldsmed, Ribe 13
Sørensen, R., Cyklehandler, Esbjerg 44
Sørensens, S. C., Skotøjsfabrik, Esbjerg 40
Tagpapfabriken „Phønix", Aktieselskab, Vejen 90
Tapet- og Farvehandel, Esbjerg 43
Teglværk, Bramminge 97
Teglværk, Gesten 123
Teglværk, Haltrup, A/S, Haltrup pr. Nordenskov 126
Teglværk, Hesselho, Gaarde 123
Teglværk, Maade pr. Esbjerg 27
Teglværk, Skødebjerg, og Tørvefabrik, Skødebjerg pr. Vorbasse 131
Teglværk, Østbæk, A/S, Ølgod 129
Therkildsen, Chr., Skotøjsfabrik, Esbjerg 39
Thimsen, Hans, Fiskeeksport, Esbjerg 23
Thomsen, Lykke, & Søn, Aut. Vand- & Gasm., Esbjerg 67
Thorsens, Niels, Trælasthandel, Bramminge 99
Thygesen, Viggo, Cyklehandler, Holsted 112
Thøgersen, S. Kromann, Installatør, Sønderho — Fanø 77
Toft, K. Andersen, Binderiartikler, Esbjerg 63
Tovværksfabrik A/S, Esbjerg 26
Trans, Carl, Installatør, Holsted 113
Trans, Chr., Smedemester, Ribe 9
Trekantens Kontrolhønseri, Jernvedlund pr. Gredstedbro 114
„Trikohl", Jægers kem. Tøjrensning & Farveri, Esbjerg 49
Trælasthandel, Esbjerg 37
Trælasthandel, Holsted 113
Trælasthandel, Niels Thorsens, Bramminge 99
Trælasthandel, Varde 81
Trælasthandel, Vejen, A/S, Vejen 89
Tætningslistefabrik, A. B. C., Lydum pr. Tistrup 126
Tøjrensningsanstalt, Brinchs kem., Esbjerg 48
Tøjrensning & Farveri, Jægers kem., „Trikohl", Esbjerg 49
Tømmerhandel, L. Bøtkers, A/S, Esbjerg 28
Tømmerhandel, Jerne pr. Esbjerg 32
Tømmerhandel, Nordby — Fanø 75
Tømmerhandel, K. Præstegaards, A/S, Grindsted 103
Tømmerhandel, Vamdrup 129
Uldahl, K., Handelsgartner, Tjæreborg 128
Uldahl, Niels, Handelsgartneri, Skads pr. Esbjerg 59
Ullerichs, S., Købmand, Bramminge 102
Valsemøllen Aktieselskab, Esbjerg 25
Value, Fiskeeksport, Esbjerg 24
Vamdrup Møbelbenfabrik, Vamdrup 128
Vamdrup Tømmerhandel, Vamdrup 129
Vamdrup Vulkaniseringsanstalt, Vamdrup 128
„Varde", Hotel, Varde 84
Varde Planteskole og Frøhandel, Varde Nørremark pr. Varde 82
Varde Reservedeleforretning, Varde 88
Varde Trælasthandel, Varde 81
Vejen Automobillager, Vejen 91
Vejen Cykle- og Maskinlager, Vejen 93
Vejen Trælasthandel, A/S, Vejen 89
Vejrup Kontrolhønseri, Vejrup 132
Verst Smede- & Maskinværksted, Verst 132
Vesterbyens Motorcykle Køreskole, Esbjerg 49
Vesterhavsbad, Fanø, A/S, Nordby — Fanø 71
Vestjyllands Fiskeeksport, Esbjerg 24
Vulkaniseringsanstalt, Bramminge 103
Vulkaniseringsanstalt, Grindsted 106
Vulkaniseringsanstalt, Vamdrup 128
Væveskolen „Askovhus", Askov pr. Vejen 96
„Weston" Herreskræderi, Esbjerg 61
Wilhelmsen, Oscar, Fiskeeksport, Esbjerg 19
Willadsens, S., Møbelfabrik, Vejen 92
Willemoes, Jens, Eftfl., Maskinfabrik, Esbjerg 31
Ægeksport, Carl Olesens, og Preservering, Malt pr. Vejen 93
Ølgod Bistadefabrik, Ølgod 129
Ølgod Planteskole, Ølgod 130
Østbæk Teglværk, A/S, Ølgod 129
„Østend", Møbelmagasinet, Esbjerg 66

AFDELING C OMFATTER RINGKØBING AMT

Side

Aasted, Emil, Isenkræmmer, Lemvig ... 76
Aastrup, Jens, Manufakturhandler, Ulfborg ... 101
Agger, Stephan, Manufakturhandler, Struer ... 58
„Ago", Fabriken, Vinderup ... 84
„Aktiv", Mineralvandsfabrikken, Ringkøbing ... 4
Alkjærsig Teglværk I/S, Skern ... 80
Andels-Svineslagteri, Struer ... 54
Andersen, Aage, Skibsmægler, Struer ... 62
Andresen, Joh. P., & Co., Orgelbyggeri, Ringkøbing ... 8
Astrup, C. A., Agentur- og Kommissionsforretning, Holstebro ... 40
Astrup, Chr., Købmand, Vemb ... 104
Attermann, K., & Søn's Møbelfabrik, Tarm ... 99
Aulum Mølle, Aulum ... 116
Aulum Ovnlakereri, Aulum ... 117
Automobilforretningen „Vulkan", Holstebro ... 39
Automobilhandel, Struer ... 57
Automobil- og Radioværksted, Bækmarksbro ... 121
Automobilværksted, Vemb ... 105
Autoværksted, Vildbjerg ... 109
Bach, N. C., Tømrermester, Vinderup ... 85
Bageri og Konditori, Kibæk ... 125
Bang & Olufsen A/S, Struer ... 56
Bank, Holstebro, Aktieselskab, Holstebro ... 38
Banks, Hans, Eftf., Trælast- og Tømmerhandel, Skern ... 82
Barslund, M. K., Guldsmed, Vemb ... 104
Bendix, C., Tømmerhandler, Holstebro ... 39
Bertelsen, A., Tricotagefabrik, Gelleruplund pr. Nybo ... 33
Bertelsen & Eriksen, Malerforretning, Ulfborg ... 102
Bertelsen, M., Installatør, Struer ... 66
Birn, Vald., Jernstøberi & Maskinfabrik, Holstebro ... 40
Bjerre, C., Maskinhandler, Ringkøbing ... 6
Bjerrehus, Alfred, Handelsgartneri, Herning ... 32
Bløes-Nielsen, Sukkervarefabrik, Holstebro ... 46
Bonnet Mølle, Bonnet ... 115
Bording Maskinsnedkeri, Bording ... 115
Bording Møbelfabrik, Bording ... 114
Bord- og Møbelfabrik, Vestjydsk, Tarm ... 98
Borgen, H., Glarmester, Lemvig ... 74
Borris Garderobefabrik, Borris ... 117
Bro, J. Christensen, Auto-Service, Lemvig ... 75
Brun, Jens, Maskinsnedkeri, Fjaltring ... 123
Bryggeriet „Jernkilde", Herning ... 21
Bryggeriet „Vestjylland", Ringkøbing ... 4
Bryghus, Holstebro ... 43
Bryghus, Struer ... 61
Brændselsforretning, Holstebro ... 51
Brødbæk Møbelfabrik, Brødbæk pr. Holstebro ... 51
Brødfabrik, Herning, A/S, Herning ... 19
Bækmarksbro Automobil- og Radioværksted, Bækmarksbro ... 121
Bøvlingbjerg Hornvarefabrik, Bøvlingbjerg ... 119
Cementstøberi, Ikast ny, Ikast ... 94
Cementvarefabrik, Viftrup, Haderup ... 127
Christensen, Brødrene, Elektromek. Værksted, Lemvig ... 78
Christensen, Christian, & Co., Papirhandel, Holstebro ... 43
Christensen, H. J., Centralvarmeanlæg, Herning ... 17
Christensen, J. L., Installatør, Hjerm ... 113
Christensen, Jul., Herreekvipering, Ringkøbing ... 6
Christensen, M., Bagermester, Hammerum ... 98
Christensen, N., Installatør, Bording ... 115
Christensen, N., Skrædermester, Herreekviperingsforr., Vinderup ... 89
Christensen, Oscar, Skrædermester, Herning ... 29
Christensen, P. Bisgaard, Møbel- og Maskinsnedker, Skern ... 80
Christensen, Poul, Skrædermester, Sevel pr. Vinderup ... 88
Co-operative Wholesale Society Limited, Herning ... 11
Cyklefabrik, Chr. Filsøes, Holstebro ... 49
Cykleforretning, Gudum pr. Lemvig ... 79
Cyklekompagniet, A/S, Holstebro ... 47
Cykle- og Radioforretning, Kibæk ... 125
Dalgaards Maskinsnedkeri, Fjaltring ... 123
Dampfarveri og kem. Tøjrensningsanstalt, Struer ... 64
Danielsen, H., Frisør-Artikler en gros, Herning ... 22
Dansk Polisan-Compagni, Holstebro ... 46
Dansk Rullegardinstof Fabrik „Vinni-Dana", Herning ... 32
Dansk Vigogne Spinderi, A/S, Ikast ... 93
De forenede midtjydske Teglværker, A/S, Herning ... 28
Dejgaard, Søren, Manufakturhandler, Borris ... 118
Destruktionsanstalt, Lemvig ... 70
Digmann, J., Installationsforretning, Struer ... 65
Djeld Mølle pr. Vinderup ... 86
Dragsbæk, C. A., Skrædermester, Struer ... 60
„Ecce", Møbelmagasinet, Vinderup ... 85
Elektromotor Reparation, Midtjydsk, Herning ... 14
Elektromotor Reparation, Vestjydsk, Hjerm ... 113
Emtkjær, S., Maskinfabrik, Bonnet ... 116
Engelsk Beklædnings Magasin, Ringkøbing ... 5
Erlandsen, P., Urmager & Guldsmed, Vinderup ... 88
Faare Maskinfabrik, Faare ... 122
Fabriken „Ago", Vinderup ... 84
Fabriken „Virkelyst", Skern ... 81
Filsøes, Chr., Cyklefabrik, Holstebro ... 49
Fjeldsted, M., & Søn. Herreekvipering & Skotøj, Holstebro ... 44
Flensborg Lager, Holstebro ... 50
Foersom Teglværk pr. Tarm ... 100

Side

Forniklingsanstalt, Midtjydsk, Herning ... 31
Friis, H. T., Eftf., Farveri, Holstebro ... 42
Frøavlscentret Hunsballe A/S, Holstebro ... 42
„Gabs", Rusefabriken, Herning ... 29
Gantriis, Viggo, Cyklehandler, Nr. Nissum pr. Lemvig ... 78
Garderobefabrik, Borris ... 117
Garnspinderi, Holstebro ... 51
Gartneriet „Struerdal", Struer ... 59
Gartneriet „Vilhelmshaab", Struer ... 58
Glistrup, Ole, Købmand, Ringkøbing ... 2
„Godthaab", Maskinfabriken, Arnborg pr. Herning ... 34
Grønbech, C., Maskinsnedkeri, Spjald ... 124
Grønbjerg Teglværk, Grønbjerg ... 124
Gudum Cykleforretning, Gudum pr. Lemvig ... 79
Gytkiær, Jul., Kafferisteri, Holstebro ... 41
Hammerum Mølle, Hammerum ... 95
Hammerum Trikotagefabrik, Hammerum ... 96
Hammerum Tømmerhandel & Maskinsnedkeri, Hammerum ... 94
Hansen, H. A., Installatør, Bonnet ... 116
Hansen, H. C., & Hagelskær, Trikotagefabrik, Ikast ... 91
Hansen, Henry, Købmand, Ringkøbing ... 9
Hansen, Niels, Automobilforretning, Ringkøbing ... 8
Hebsgaard, S., Tricotagefabrik, Herning ... 14
Hede-, Herning, og Discontobank, Aktieselskab, Herning ... 12
Henningsens Strygespaansfabrik, Bøvlingbjerg ... 119
„Herna", Margarinefabriken, Herning ... 13
Herning Brødfabrik, A/S, Herning ... 19
Herning Hede- og Discontobank, Aktieselskab, Herning ... 12
Herning Karosserifabrik, Herning ... 26
Herning Kjolefabrik, Herning ... 22
Herning Maskinfabrik, Herning ... 20
Herning Maskinsnedkeri & Listefabrik, Herning ... 20
Herning mek. Væveri, A/S, Herning ... 15
Herning Missionshotel, A/S, Herning ... 26
Herning Pengeskabsfabrik, Herning ... 16
Herning Produktforretning, Herning ... 18
Herning Redningsstation, Herning ... 31
Herning & Skjern Svineslagterier, Herning ... 11
Herning Trælasthandel, Aktieselskabet, Herning ... 13
Herremagasin, Schumanns, Lemvig ... 74
Holstebro Bank, Aktieselskabet, Holstebro ... 38
Holstebro Bryghus, Holstebro ... 43
Holstebro Brændselsforretning, Holstebro ... 51
Holstebro Garnspinderi, Holstebro ... 51
Holstebro Jernstøberi & Maskinfabrik, A/S, Holstebro ... 40
Holstebro Landmandsbank, A/S, Holstebro ... 38
Holstebro's Legetøjsfabrik, Holstebro ... 48
Holstebro Margarinefabrik, Holstebro ... 45
Holstebro Sten- & Billedhuggeretablissement, Holstebro ... 46
Hornvarefabrik, Bøvlingbjerg ... 119
Humlum Møbelforretning, Humlum ... 126
Hunsballe, Frøavlscentret, A/S, Holstebro ... 42
Hyldgaard, Jens, Smedemester, Egebjerg pr. Vinderup ... 88
Højttalerfabrik, Videbæk ... 111
Ikast Materialhandel, Ikast ... 93
Ikast ny Cementstøberi, Ikast ... 94
Ilskov Mølle, Ilskov ... 126
Jacobsen, Jacob, Trikotagefabrik, Ikast ... 91
Jacobsens, K., Maskinfabrik, Holstebro ... 45
Jakobsen, Hans, Snedker- & Tømrermester, Hjerm ... 112
Jensen, A. C. Grimstrup, Cyklehandler, Ringkøbing ... 7
Jensen, Erik, & Co., Konfektionsfabrik, Herning ... 28
Jensen, Jac., & Co., Trikotagefabrik, Hammerum ... 95
Jensen, Jens, Manufakturhandler, Herning ... 17
Jensen, Jens, Tømmerhandel og Maskinsnedkeri, Hammerum ... 94
Jensen, Kristian, Carlsberg Forhandler, Holstebro ... 44
Jensen, Lauritz, Farveri, Holstebro ... 42
Jensen & Madsen, Herreskræderi, Holstebro ... 48
Jensen, Michael, Trikotagefabrik, Tjørring pr. Herning ... 34
Jensen, Møller, Cykler, Radio, Vaaben, Herning ... 32
Jensen, Otto C., Jern- og Staalforretning, Herning ... 19
Jensen & Stampe, Trikotagefabrik, Hammerum ... 97
Jensens, T. W., Sønner, Struer ... 54
„Jernkilde", Bryggeriet, Herning ... 21
Jernstøberi & Maskinfabrik, A/S, Holstebro ... 40
Jespersen, A., Købmand, Ringkøbing ... 9
Jespersen, L., Tømrermester, Over Feldborg ... 126
Johansen, E. A., Bagermester, Vinderup ... 90
Johansen, J. C., Automobilforretning, Skern ... 83
Johansen, Juhl Schou, Tandteknik, Herning ... 25
Johansens, W., Maskinfabrik, Herning ... 15
Jørgensen, Albert, Skrædermester, Struer ... 60
Jørgensen, Chr., Købmand, Bøvlingbjerg ... 121
Kafferisteri, Ringkøbing ... 5
Karosserifabrik, Herning ... 26
Kibæk Bageri og Konditori, Kibæk ... 125
Kibæk Cykle- og Radioforretning, Kibæk ... 125
Kjeldsen, A., Skrædermester, Hjerm ... 112
Kjolefabrik, Herning ... 22
Kjær & Kallesøe, Maskinhandel, Herning ... 16
Knudsens, N., Enke's Eftf., Isenkramforretning, Holstebro ... 50
Konditoriet „Prior", Ringkøbing ... 7
Kongshaug, Carl, Skrædermester, Herning ... 29

Side

Kontantforretningen, Ulfborg ... 102
Kontantforretning, Videbæk ... 111
Kontrolhønseri, Ulfborg ... 101
Kontrolhønseri og Ægforretning, Vemb ... 103
Kristensen, Kjærsgaard, Maskinværksted, Faare ... 122
Krøgh-Christiansen, J., Manufakturhandel, Vildbjerg ... 108
Krøjgaard, Jens, Trikotagefabrik, Herning ... 27
Krøjgaard, Niels, Trikotagefabrik, Herning ... 23
Krøjgaard, Poul, Trikotagefabrik, Herning ... 21
Kul-Import, Struer, A/S, Struer ... 55
Kul- og Koks-Import, Lemvig og Omegns, A/S, Lemvig ... 72
Landmandsbank, Holstebro, A/S, Holstebro ... 38
Larsen, C. M., Cyklehandler, Lemvig ... 77
Larsen, Kaj, Købmand, Vemb ... 106
Larsens, Niels, Tricotagefabrik, Hammerum ... 97
Lauridsen, L., Købmand, Borris ... 118
Laursen, Jens, & Sønner, I/S, Skibsbyggeri & Maskinfabrik, Struer ... 65
Legetøjsfabrik, Holstebro's, Holstebro ... 48
Lem Pumpefabrik, Lem ... 127
Lemvig Destruktionsanstalt, Lemvig ... 70
Lemvig Motor Compagni, Lemvig ... 76
Lemvig og Omegns Kul- og Koks-Import, A/S, Lemvig ... 72
Lemvig Skibsværft, Lemvig ... 71
Lemvig Skotøjsmagasin, Lemvig ... 72
Lemvig Teglværk, Lemvig ... 76
Lillelund, Th., Købmand, Vildbjerg ... 108
Lysgaard-Madsen, Skotøjshandler, Lemvig ... 75
Madsen, P. P., Handelsgartner, Lemvig ... 71
Magasin du Nord, Holstebro ... 47
Magasin Jens Jensen, Herning ... 17
Mølgaard, P. M., Handelsgartneri og Planteskole, Vinderup ... 84
Margarinefabriken „Herna", Herning ... 13
Margarinefabrik, Holstebro ... 45
Marie Mølle, Ringkøbing ... 3
Maskinfabrik, Faare ... 122
Maskinfabriken „Godthaab", Arnborg pr. Herning ... 34
Maskinfabrik, Herning ... 20
Maskinfabrik, K. Jacobsens, Holstebro ... 45
Maskinfabrik, W. Johansens, Herning ... 15
Maskinfabrik, H. P. Nielsens, Herning ... 24
Maskinfabrik, Johs. Nielsens, Astrup pr. Skern ... 83
Maskinfabrik, Stadil, pr. Tim ... 114
Maskinfabriken „Vulkan", Skern ... 79
Maskinsnedkeri, Bording ... 115
Maskinsnedkeri, Dalgaards, Fjaltring ... 123
Maskinsnedkeri & Listefabrik, Herning ... 20
Maskinsnedkeri, Struer ... 63
Maskinværksted, Ringkøbing ... 5
Materialhandel, Ikast ... 93
Mehlsen, N. C., Fiskeeksport og Røgeri, Struer ... 61
Melbye-Hansen, Dame- og Herrelingeri, Vinderup ... 87
Midtjydsk Elektromotor Reparation, Herning ... 14
Midtjydsk Forniklingsanstalt, Herning ... 31
Mikkelsen, H. C., Installatør, Borris ... 117
Mikkelsen, Niels, Trikotagefabrik, Ikast ... 92
Mineralvandsfabrikken „Aktiv", Ringkøbing ... 4
Mineralvandsfabriken „Skjold", Holstebro ... 42
Missionshotel, A/S, Herning ... 26
Mortensens, A. C., Eftf., Vemb ... 104
Mortensen, Chr. P., Tømrermester, Bækmarksbro ... 122
Mortensen, P., Maskinfabrik, Herning ... 35
Mortensen, Viggo, Manufakturforretning, Herning ... 11
Motor Compagni, Lemvig ... 76
Motorfabrik, Vognsgaard & Nielsens, Struer ... 66
Mærkefabrik, Vemb ... 105
Møbelfabrik, K. Attermann & Søn's, Tarm ... 99
Møbelfabrik, Bording ... 114
Møbelfabrik, Brødbæk pr. Holstebro ... 51
Møbelfabrik, Videbæk ... 112
Møbelfabrik, Vildbjerg ... 108
Møbelforretning, Humlum ... 126
Møbelforretning, Sevel, pr. Vinderup ... 85
Møbelmagasinet „Ecce", Vinderup ... 85
Mølgaard, P. O., Kolonial en gros, Herning ... 25
Mølle, Aulum ... 116
Mølle, Bonnet ... 115
Mølle, Djeld, pr. Vinderup ... 86
Mølle, Hammerum ... 95
Mølle, Ilskov ... 126
Mølle, Marie, Ringkøbing ... 3
Mølle, Ny, Bøvlingbjerg ... 120
Mølle, Over Feldborg ... 127
Mølle, Sevel pr. Vinderup ... 87
Mølle, Studsgaard ... 125
Mølle, Vandborg ... 124
Mølle, Vildbjerg ... 107
Møltrup Teglværk, Timring Kirkeby pr. Vildbjerg ... 106
Nielsen, B. Kjær, & P. Gläser, Trikotagefabrik, Ikast ... 92
Nielsen, Carl Georg, Manufakturhandler, Ringkøbing ... 6
Nielsen, Chr., Installatør, Vildbjerg ... 109
Nielsen, F. Jul, Skrædermester, Holstebro ... 51
Nielsen, Hilbert, Købmand, Ulfborg ... 101
Nielsens, H. P., Maskinfabrik, Herning ... 24
Nielsen, Jacob, Herreekvipering, Holstebro ... 43
Nielsen, Johs., Maskinfabrik, Astrup pr. Skern ... 83
Nielsen, K. C., Skrædermester, Struer ... 62
Nielsen, Kjær, & Andersen, Tricotagefabrik, Herning ... 30

Side

Nielsen & Mollerup, Automobilhandel, Struer ... 57
Nielsen, Peter, Købmand, Vinderup ... 89
Nielsen, Søstrene, Manufakturhandel, Vemb ... 105
Noes, Einar, Manufakturhandel, Ringkøbing ... 9
Nydahl, Arthur, Lædervarer en gros, Holstebro ... 49
Ny Mølle, Bøvlingbjerg ... 120
Odderup Teglværk pr. Tarm ... 100
Olesen, Einar, Isenkræmmer, Skern ... 82
Olesen, M., Automobilhandel, Tarm ... 99
Olsen, Holger, Guldsmed, Herning ... 24
Over Feldborg Mølle, Over Feldborg ... 127
Ovnlakereri, Aulum ... 117
Palm, Albert, Herreekvipering og Skræderi, Ringkøbing ... 4
Pedersen, Jens, Installatør, Vinderup ... 90
Pedersen, L., Manufakturhandler, Struer ... 62
Pedersen, Niels, Manufakturhandler, Holstebro ... 45
Pedersen, P., Maskinsnedkeri, Borris ... 119
Pengeskabsfabrik, Herning ... 16
Petersen, Einar, Kontantforretningen, Ulfborg ... 102
Planteskole, Rindom pr. Ringkøbing ... 3
Planteskole, Videbæk ... 110
Plovfabrikken „Skjold", Lind pr. Herning ... 33
Polisan-Compagni, Dansk, Holstebro ... 46
Pors, Tage, Købmand, Vinderup ... 87
Priess, Alf., Installatør, Vinderup ... 83
„Primula", Rugemaskinfabriken, Bøvlingbjerg ... 120
„Prior", Konditoriet, Ringkøbing ... 7
Produktforretning, Herning ... 18
Pumpefabrik, Lem ... 127
Pumpefabrik, Skern ... 81
Radio-Magasinet, Struer ... 64
Ramme Trælasthandel, Ramme ... 128
Randrup, Karl, Kontormaskiner en gros, Holstebro ... 44
Rasmussen, R., Materialhandel, Ikast ... 93
Ravn, Lars, Tømrermester, Nr. Nissum pr. Lemvig ... 79
Redningsstation, Herning ... 31
Rindom Planteskole, Rindom pr. Ringkøbing ... 3
Ringkøbing Kafferisteri, Ringkøbing ... 5
Ringkøbing Maskinværksted, Ringkøbing ... 5
Ringkøbing Uldspinderi & Tricotagefabrik, Ringkøbing ... 2
Rugemaskinfabriken „Primula", Bøvlingbjerg ... 120
Rusefabriken „Gabs", Herning ... 29
Rørbech, Viggo, Kolonialhandel, Lemvig ... 77
Sauer, J., Fiskeeksport, Struer ... 59
Savværk, Skærbæk, pr. Herning ... 36
Savværk, Struer ... 63
Schou, N., Installatør, Ulfborg ... 102
Schubert, A., Installatør, Vemb ... 104
Schumanns Herremagasin, Lemvig ... 74
Sevel Møbelforretning, Sevel pr. Vinderup ... 85
Sevel Mølle pr. Vinderup ... 87
Simested, M., Frøhandel en gros, Holstebro ... 41
Singer Co., Symaskine-Aktieselskab, Herning ... 30
Skern Pumpefabrik, Skern ... 81
Skern Skofabrik, Skern ... 80
Skibsværft, Lemvig ... 71
Skjern & Herning Svineslagterier, Herning ... 11
Skjern Vindmølle, Skern ... 81
„Skjold", Mineralvandsfabriken, Holstebro ... 42
„Skjold", Plovfabrikken, Lind pr. Herning ... 33
Skofabrik, Skern ... 80
Skotøjsmagasin, Lemvig ... 72
Skov, Chr., Manufakturhandler, Vildbjerg ... 109
Skærbæk Savværk pr. Herning ... 36
Stadil Maskinfabrik pr. Tim ... 114
Steenstrup, Magasin du Nord, Holstebro ... 47
Steffensen, Johs., Planteskole og Frøhandel, Holstebro ... 48
Steffensens, O., Eftf., Købmand, Vinderup ... 87
Sten- og Billedhuggeretablissement, Holstebro ... 46
Slougaard, Edvard, Kontrolhønseri, Bækmarksbro ... 121
Strande, L. N., & Søn, Guldsmed, Lemvig ... 73
Struer Andels-Svineslagteri, Struer ... 54
Struer Automobilhandel, Struer ... 57
Struer Bryghus, Struer ... 61
„Struerdal", Gartneriet, Struer ... 59
Struer Dampfarveri og kem. Tøjrensningsanstalt, Struer ... 64
Struer Kul-Import A/S, Struer ... 55
Struer Maskinsnedkeri, Struer ... 63
Struer Savværk, Struer ... 63
Struer Tapet- & Farvehandel, Struer ... 64
Struer Teglværk, Struer ... 55
Strygespaansfabrik, Henningsens, Bøvlingbjerg ... 119
Studsgaard Mølle, Studsgaard ... 125
Størner, Paul, Radiohandler, Struer ... 64
Sølvrævefarmen, Herning ... 27
Sønderby, H., & Co., Møllestens- & Maskinfabrik, Tarm ... 99
Sørensen, Gylding, Manufaktur en gros, Herning ... 35
Sørensen, S. C., Mekaniker, Sevel pr. Vinderup ... 86
Tapet- & Farvehandel, Struer ... 64
Teglværk, Alkjærsig, I/S, Skern ... 80
Teglværker, A/S De forenede midtjydske, Herning ... 28
Teglværk, Foersom pr. Tarm ... 100
Teglværk, Grønbjerg ... 124
Teglværk, Lemvig ... 76
Teglværk, Møltrup, Timring Kirkeby pr. Vildbjerg ... 106
Teglværk, Odderup, pr. Tarm ... 100
Teglværk, Struer ... 55

Side

Teglværk, Visgaard, Sinding pr. Herning ... 34
Theodor, Ernst, Installatør, Ølby pr. Struer ... 67
Thuesen, Arthur, Autoværksted, Tim ... 113
Thøgersen, N. C., Købmand, Herning ... 35
Thøgersen, Thøger Hays, Installatør, Ringkøbing ... 7
Tjørring Tricotagefabrik, pr. Herning ... 34
Tricotagefabrik, Hammerum ... 96
Tricotagefabrik, Tjørring, pr. Herning ... 34
Trillingsgaard, Jens, Urmager og Guldsmed, Nr. Nissum pr. Lemvig 78
Trillingsgaard & Kjærgaard, Ramme ... 128
Trælasthandel, Herning, Aktieselskabet, Herning ... 13
Trælasthandel, Ramme ... 128
Tærskeværksfabriken „Vestjyden", Lemvig ... 70
Tømmerhandel, Hammerum, & Maskinsnedkeri, Hammerum ... 94
Tømrer- og Bygningssnedkeriet, Videbæk ... 110
Uldspinderi, Ringkøbing, & Tricotagefabrik, Ringkøbing ... 2
„Uldvarehuset", Ringkøbing ... 3
Ulfborg Kontrolhønseri, Ulfborg ... 101
Vandborg Mølle, Vandborg ... 124
Vemb Automobilværksted, Vemb ... 105
Vemb Mærkefabrik, Vemb ... 105
Vemb Ægforretning og Kontrolhønseri, Vemb ... 103
„Vestjyden", Tærskeværksfabriken, Lemvig ... 70
Vestjydsk Bord- og Møbelfabrik, Tarm ... 98
Vestjydsk Elektromotor Reparation, Hjerm ... 113

Side

„Vestjylland", Bryggeriet, Ringkøbing ... 4
Videbæk Højttalerfabrik, Videbæk ... 111
Videbæk Kontantforretning, Videbæk ... 111
Videbæk Møbelfabrik, Videbæk ... 112
Videbæk Planteskole, Videbæk ... 110
Viftrup Cementvarefabrik, Haderup ... 127
Vigogne Spinderi, Dansk, A/S, Ikast ... 93
Vildbjerg Autoværksted, Vildbjerg ... 109
Vildbjerg Møbelfabrik, Vildbjerg ... 108
Vildbjerg Mølle, Vildbjerg ... 107
„Vilhelmshaab", Gartneriet, Struer ... 58
Vindmølle, Skjern, Skern ... 81
„Vinni-Dana", Rullegardinstof Fabrik, Herning ... 32
„Virkelyst", Fabriken, Skern ... 81
Visgaard Teglværk, Sinding pr. Herning ... 34
Vognsgaard & Nielsens Motorfabrik, Struer ... 66
„Vulkan", Automobilforretningen, Holstebro ... 39
„Vulkan", Maskinfabriken, Skern ... 79
Væveri, Herning mek., A/S, Herning ... 15
Westergaard, Torvald, Billedhugger, Lemvig ... 72
Wolf, O. A., Sadelmager, Humlum ... 126
Wounlund, Johs., Tricotagefabrik, Herning ... 30
Ægforretning og Kontrolhønseri, Vemb ... 103
Østergaard & Nielsen, Bistadefabrik, Vildbjerg ... 106
Østergaard, Svend, Trikotagefabrik, Ikast ... 90

AFDELING D OMFATTER TØNDER AMT

Side

Andersen, C. A., Bageri og Konditori, Løgumkloster ... 17
Andersen, H. C., Installationsforretning, Skærbæk ... 24
Andersen, N., Smede- og Maskinværksted, Tønder ... 6
Andresen, Nicolaus, Isenkræmmer, Tønder ... 8
Auto-Central, Tinglev ... 20
Bay, Ulrik, A/S Dansk-Engelsk Benzin & Petroleums Co., Tønder ... 7
Brandt, Martin, Skotøjsforretning, Visby ... 30
Bredebro Margarinefabrik, Bredebro ... 25
Brede Korn- og Foderstoflager, Bredebro ... 26
Bryggeri, Tønder Aktie-, A/S, Tønder ... 5
Bödewadt, Jakob A., Eft., Guldsmed, Tønder ... 15
Carstens, P., Bageri og Konditori, Tønder ... 11
Christensen, Hans, Farveri og Tøjrensning, Bredebro ... 25
Christensen, N., Maskinsnedkeri, Løgumkloster ... 18
Christiansen, Lassen, Møbel- og Bygningssnedkeri, Skærbæk ... 23
Christiansen, M. C., Isenkræmmer, Tønder ... 4
Clausen, Ludvig Bøj, Installatør, Visby ... 30
Dansk-Engelsk Benzin & Petroleums Co., A/S, Tønder ... 7
Dela, Gerhard, Cyklehandler, Bredebro ... 26
Den Danske Landmandsbank, Tønder ... 10
Eksportslagteri, A/S Skærbæk og Omegns, Skærbæk ... 25
Eksport-Svineslagteri, A/S, Tønder og Omegns, Tønder ... 8
Engelsk Beklædnings Magasin, Skærbæk ... 21
Farveriet „Tip Top", Tønder ... 13
Finsen, H. C., Stenhuggeri, Tønder ... 7
Fjerkræfarm, Spandet pr. Arnum ... 29
Gartneriet „Virkelyst", Tønder ... 16
Handelsbanken i Tønder ... 9
Hansen. J. N., Urmager & Guldsmed, Tønder ... 13
Hartkopf, H. P. J., Installatør, Løgumkloster ... 17
Holm, Hans, jun., Maskinforhandler, Bjerndrup pr. Tinglev ... 20
Holmlund, C., Handelsgartneri, Skærbæk ... 23
Jensen, J. H., Vogn- og Karosserifabrik, Højer ... 27
Jensen, W., Møbelforretning & Maskinsnedkeri, Tønder ... 12
Jepsen, L. Nielsen, Tømmerhandel, Bredebro ... 26
Jydsk Selefabrik, Løgumkloster ... 18
Kjer, Hans, Kolonial & Isenkram, Bylderup-Bov ... 29
Klüwer, Ernst Chr., Købmand, Tønder ... 14
Klædeskoindustri, Petersens, Lendemark pr. Bylderup-Bov ... 28
Korn- og Foderstoflager, Brede, Bredebro ... 26
Laboratoriet, Mælkeri-, „Visby", Tønder ... 2
Landmandsbank, Den danske, Tønder ... 10
Landmandsbank, A/S, Tønder ... 7
Lange, Franz, Handelsgartner, Tønder ... 16
Lange, S., Møbelforretning, Tinglev ... 19
Langfritz, J., Cyklehandler, Tønder ... 14
Lassen, Chr., Bageri & Konditori, Tønder ... 12
Lorenzen, Peter, Bygmester, Rabsted ... 31
Lorenzen, S. C., Kolonial en gros, Tønder ... 4

Side

Lützen, Meinert, Møbelfabrik, Højer ... 27
Mahler, M. N., Kolonial, Korn og Foderstoffer, Øster Højst ... 31
Mahler, M. N., Købmand, Øster Højst ... 31
Margarinefabrik, Bredebro ... 25
Margarinefabrik, A/S, Tønder ... 6
Maskinfabrik, Tinglev ... 21
Mikkelsen, M. C., Slagtermester, Visby ... 30
Müller, August, Materialhandel, Tønder ... 5
Mælkeri-Laboratoriet „Visby", Tønder ... 2
Mølle, A/S, Tinglev ... 21
Petersen, Ernst August, Handelsgartner, Tønder ... 13
Petersen, Peter H. B., Autocentral, Tinglev ... 20
Petersens Klædeskoindustri, Lendemark pr. Bylderup-Bov ... 28
Pors. Chr., Farveri og kemisk Tøjrensning, Løgumkloster ... 19
Roost, Brødrene, Automobilhandel og Vognfabrik, Tønder ... 15
Schlüter, Johannes, Chokolade en gros, Tønder ... 10
Schmidt, Chr., Smedemester, Uge pr. Tinglev ... 20
Selefabrik, Jydsk, Løgumkloster ... 18
Skærbæk & Omegns Eksportslagteri, A/S, Skærbæk ... 25
Spandet Fjerkræfarm, Spandet pr. Arnum ... 29
Sparekasse, Tønder ... 3
Sønderjydsk Tæppefabrik, Højer ... 28
Sørensen, Peter W., Urmager, Tønder ... 14
Tapet- & Farvehandel, Tønder ... 11
Teglgaard Teglværk, Løgumgaard pr. Løgumkloster ... 16
Teglværk, Vinum pr. Døstrup ... 29
Thomsen, Johs., Købmand, Tønder ... 10
Thyssen, Boy, Korn- og Foderstoffer, Skærbæk ... 22
Tiedemann, Carl, Trælasthandel, Tønder ... 9
Tinglev Maskinfabrik, Tinglev ... 21
Tinglev Mølle, A/S, Tinglev ... 21
Tinglev Ægeksport, Tinglev ... 19
„Tip Top", Farveriet, Tønder ... 13
Tonnesen, C., Import, Eksport, Fabrikation, Tønder ... 8
Tryk, Chr. S., Skotøjshandler, Skærbæk ... 24
Tygesen, Brødrene, Manufakturforretning, Tønder ... 11
Tæppefabrik, Sønderjydsk, Højer ... 28
Tæstensen, N. A., & Søn, Skotøjsfabrik, Løgumkloster ... 18
Tønder Aktie-Bryggeri, A/S, Tønder ... 5
Tønder Landmandsbank, A/S, Tønder ... 7
Tønder Margarinefabrik, A/S, Tønder ... 6
Tønder og Omegns Eksport-Svineslagteri, A/S, Tønder ... 8
Tønder Sparekasse, Tønder ... 3
Tønder Tapet- & Farvehandel, Tønder ... 11
Vinum Teglværk pr. Døstrup ... 29
„Virkelyst" Gartneriet, Tønder ... 16
„Visby" Mælkeri-Laboratoriet, Tønder ... 2
Ægeksport, Tinglev ... 19

AFDELING E OMFATTER SØNDERBORG AMT

Side

Alsisk Frøavl, Andelsselskab, Sønderborg ... 14
Alsisk Honning- og Sirupfabrik, Sønderborg ... 5
Andersen, H. C., Sejlmagerforretning, Sønderborg ... 7
Andresen & Co., Herreekvipering & Skotøj, Sønderborg ... 8
Auto-Nissen & Petersen, Sønderborg ... 14
Avnbøl Mølle, Avnbøl ... 33
Biehl, Peter, Galanteri-Kortevarer, Sønderborg ... 8
Bleshøy, Hans, Urmager & Guldsmed, Sønderborg ... 19
Blom, Hans Hansen, Frugtplantage, Sønderborg ... 11
Boysen, A., Installatør, Nordborg ... 24
Broager Trælasthandel og Trævarefabrik, Aktieselskab, Broager ... 20
Brændsels-Kompagni, Nordisk, A/S, Sønderborg ... 6
Brødfabrik, Sønderborg ... 10
Carstensen, Mathias, Købmand, Vester Sottrup ... 29
Central-Møbellager, Sønderborg ... 5
Christensen, Fr., Teglværk, Nybøl ... 28
Christensen, P., Bagermester, Avnbøl ... 34
Christensen, Peter, Mekanisk Værksted, Vester Sottrup ... 30
Christiansen, Hans, Snedkermester, Ragebøl ... 34
Christophersen, P., Installatør, Sønderborg ... 4
Dall, J. H., Lædervareforretning, Sønderborg ... 12
Damgaard, S. M., Byggematerialer og Korn- og Foderstoffer, Broager ... 22
Delf, Chr., Skotøjshandler, Sønderborg ... 12
Den Danske Landmandsbank, Sønderborg ... 2
Det Nordiske Kamgarnspinderi, A/S, Sønderborg ... 2
Duus, Jacob, Maskinværksted, Lysabild pr. Skovby ... 31
Egholm, Brdr., Elektromotorfabrik, Sønderborg ... 10
Elley, H. E., Installationsforretning, Augustenborg ... 32
Feil, Arthur, Kontrolhønseri, Sottrupskov pr. Vester Sottrup ... 30
Frøavl, Alsisk, Andelsselskab, Sønderborg ... 14
Gorrissen, Nis, Nybøl Mølle, Nybøl ... 29
Gunnersen, Th., Vulkaniserinsanstalt, Sønderborg ... 15
Hansen, Christen, Malerforretning, Ulkebølsten pr. Sønderborg ... 12
Hansen, Chr., Manufakturhandler, Broager ... 20
Hansen, Eiler, Installatør, Sønderborg ... 3
Hansen, Hans P., Købmand, Sønderborg ... 8
Helmer, Axel, Isenkræmmer, Sønderborg ... 9
Honning- og Sirupfabrik, Alsisk, Sønderborg ... 5
Hotel „Union", Nordborg ... 24
Hüls & Christiansen, Teglværk og Kalkbrænderi, Tornskov pr. Skodsbøl ... 26
Hønseriet „Møllebakken", Sønderborg ... 16
Høxbro, Sv. Aage, Installatør, Sønderborg ... 19
Jacobsen, J., Handelsgartner, Sønderborg ... 6
Jacobsen, P., Snedkermester, Ulkebøl pr. Sønderborg ... 11
Jacobsen & Vosgerau, Malermestre, Tapet- & Farvehandel, Sønderborg ... 16
Jakobsen, Andreas, Produktforretning, Sønderborg ... 18
Jensen, Asmus, Snedkermester, Snogbæk pr. Vester Sottrup ... 30
Jensen, Chr., Maskinfabrik, Nordborg ... 24
Jernforretning, Sønderborg, A/S, Sønderborg ... 7
Jernstøberi og Maskinfabrik, Sønderborg ... 2
Jochimsen, Ewald, Glarmester, Sønderborg ... 17
Johannsen, Ulrich, Guldsmed, Sønderborg ... 8
Juhler, Chr., Urmager & Guldsmed, Broager ... 23
Jørgensen, E., Snedkermester, Adserballe ... 35

Side

Kaad, C., A/S, Kulforretning, Sønderborg ... 14
Kamgarnspinderi, A/S, Det Nordiske, Sønderborg ... 2
Kock, Bruno, Automobilforhandler, Sønderborg ... 3
Kock, Peter, jun., Materialhandel, Sønderborg ... 5
Landmandsbank, Den Danske, Sønderborg ... 2
Langwadt, Carl Chr., Gummibaand-Væveri, Sønderborg ... 7
Larsens, L., Møbelforretning, Sønderborg ... 4
Lassens, Chr., Eftf., Urmager & Optiker, Sønderborg ... 16
Lausen, G. A., Installatør. Sønderborg ... 11
Lawaetz, H., Frøavl og Frøhandel, Ulkebøl pr. Sønderborg ... 9
Luschert, Rudolf, Maler- og Dekorationsforretning, Sønderborg ... 13
Lysabild Maskinbyggeri, Lysabild pr. Skovby ... 32
„Lyset", Installationsforretning, Broager ... 23
Madsen, Enkefru, Ingrid, Handelsgartneri, Broager ... 22
Maskinbyggeri, Lysabild pr. Skovby ... 32
Michaelsen, Chr., Skibs- og Baadebyggeri, Sønderborg ... 13
Møbelforretning, L. Larsens, Sønderborg ... 4
Møbellager, Central-, Sønderborg ... 5
Møbelmagasin, Sønderborg ... 4
Mølle, Avnbøl ... 33
„Møllebakken", Hønseriet, Sønderborg ... 16
Mølle, Nybøl ... 29
Netzlers Efterf., A/S, Papirhandel en gros, Sønderborg ... 17
Nicolai, Franz, Møbelfabrik, Nordborg ... 25
Nielsen, Carl A., Maskinfabrik, Sønderborg ... 3
Nissen & Petersen, Automobil-Værksted, Sønderborg ... 14
Nordisk Brændsels-Kompagni A/S, Sønderborg ... 6
Nybøl Mølle, Nybøl ... 29
Ohrt & Tychsen, Kolonial og Isenkram, Broager ... 21
Pallesen, A., Installatør, Augustenborg ... 33
Paulsen, Chr., Malermester, Sønderborg ... 15
Pedersen, Kleinstrup, Urmager & Optiker, Sønderborg ... 18
Perregaard. M., Korn- og Foderstofforretning, Skovby ... 32
Petersen, C. A., Teglværk, Skodsbøl ... 27
Petersen, Heinrich, Kulhandel og Bygningsmaterialer, Sønderborg ... 10
Petersen, Jørgen, Bagermester, Nybøl ... 28
Petersen, Louis, Rør- & Sanitetsforretning, Sønderborg ... 19
Petersen, Viggo, Korn-, Foderstof- og Kunstgødningsforretning, Ndr. Tandslet ... 35
Pieper, W., Tagindustri, Sønderborg ... 14
Redningskorpset, Zone, Sønderborg ... 9
Reimers, Otto, Eftfl., Blikkenslager & Skiferdækker, Spang pr. Sønderborg ... 18
Stoffer, J. P., Teglværk, Nybøl Nor pr. Nybøl ... 27
Sønderborg Brødfabrik, Sønderborg ... 10
Sønderborg Jernforretning, A/S, Sønderborg ... 7
Sønderborg Jernstøberi og Maskinfabrik, Sønderborg ... 2
Sønderborg Møbelmagasin, Sønderborg ... 4
Teglværk Toft, Skodsbøl ... 26
Tingleff, Fr., Købmand, Sønderborg ... 13
Trælasthandel, Broager, og Trævarefabrik, Aktieselskab, Broager ... 20
Tychsen, Hans, Teglværksejer, Skodsbøl ... 26
„Union", Hotel, Nordborg ... 24
Willesen, H., Tømmerhandel, Høruphav pr. Kirkehørup ... 34
Wiuf, Søren H., Urmager & Guldsmed, Sønderborg ... 17
Zone Redningskorpset, Sønderborg ... 9

AFDELING F OMFATTER AABENRAA AMT

Side

Aabenraa Andels-Svineslagteri, Aabenraa ... 2
Aabenraa Ducolakering, Aabenraa ... 15
Aabenraa Eddike- og Sennepsfabrik, Aabenraa ... 2
Aabenraa Kul Kompagni A/S, Aabenraa ... 9
Aabenraa Margarinefabrik, Aabenraa ... 6
Aabenraa Motormølle, Aabenraa ... 8
Aabenraa Møbellager, Aabenraa ... 7
Aabenraa Vulkaniseringsanstalt, Aabenraa ... 15
Afholdshotellet „Axelhus", Padborg ... 28
Albat, O., Auto-Lakereri. Aabenraa ... 16
„All-Right", Cykleforretningen, Aabenraa ... 10
Andelsslagteri, Graasten ... 16
Andelssvineslagteri, Aabenraa ... 2
Auto Værksted, Felsted ... 35
„Axelhus", Afholdshotellet, Padborg ... 28
Bayer, A., Brøndboring, Hjordkær ... 31
Beyer, Hans, Maskinforretning, Aabenraa ... 7
Biehl, Carl C., Papir en gros, Graasten ... 18
Brodal, H. P., Karosserifabrik, Bovrup ... 34
Buchard, P. J., Kontrolhønseri, Kliplev ... 32
Callesen, Chr., Bygningsartikler, Røde Kro ... 24
Central Herre-Hus-, Graasten ... 19

Side

„Ceres", Korn- og Foderstofforretning, Aktieselskab, Aabenraa ... 5
Christiansen, Chr. P., Købmand, Bovrup ... 34
Cykleforretningen „All-Right", Aabenraa ... 10
Cykleforretningen „Taarnby", Aabenraa ... 16
Cykle- og Radioforretning, Stubbæk pr. Aabenraa ... 16
Dampressen „Ideal", Aabenraa ... 9
Dansk Glødelampefabrik A/S, Aabenraa ... 8
Dansk Maskinoplag A/S, Aabenraa ... 6
Dansk Nellikekultur, Aabenraa ... 2
Ducolakering, Aabenraa ... 15
Eddike- og Sennepsfabrik, Aabenraa ... 2
Ewald, S. P., Isenkram, Aabenraa ... 11
Felsted Auto Værksted, Felsted ... 35
Fleggaard, Peter J., Købmand, Padborg ... 27
Fouragehandel, Karpedams, Aabenraa ... 14
Fredenshøj Teglværk, Aabenraa ... 4
Frøslev Savværk, Frøslev pr. Padborg ... 29
Gartneriet „Nizza", Aabenraa ... 13
Glødelampefabrik, Dansk, A/S, Aabenraa ... 8
Graasten Andelsslagteri, Graasten ... 16
Graasten Kulkompagni, Aktieselskabet, Graasten ... 18
Graasten Rebslageri og Børstenbinderi, Graasten ... 19

Side

Graasten Skræderforretning, Graasten ... 21
Graasten Teglværk, Graasten ... 17
Handels- og Anlægsgartneri, Kliplev ... 33
Hansen, Fritz, Købmand, Hellevad ... 30
Hansen, Gothard, Vulkaniseringsanstalt, Graasten ... 22
Hansen, Jørgen, Manufakturhandler, Felsted ... 35
Hansen, Max, Skotøj en gros, Aabenraa ... 10
Herre-Hus-Central, Graasten ... 19
Holst, Andreas M. C., Eftf., Vinhandel, Graasten ... 20
Hübner, Fr., Skrædermester, Aabenraa ... 16
„Ideal", Damppressen, Aabenraa ... 9
Iversens, Carl, Stenhuggeri, Kolstrup pr. Aabenraa ... 8
Iversen, Iver Chr., Murermester, Hjordkær ... 32
Jacobsen, J. P., Farveri og Kem. Tøjrensning, Aabenraa ... 4
Jacobsen, Th., Korn & Foderstoffer, Løjt Kirkeby ... 34
Jenne, Max, Droger og Kemikalier, Aabenraa ... 11
Jensen, Johs., Bagermester, Graasten ... 20
Jensen & Larsen, Snedkermestre, Aabenraa ... 9
Karpedams Fouragehandel, Aabenraa ... 14
Klingner, Hans, Autoreparation, Aabenraa ... 15
Kliplev Handels- og Anlægsgartneri, Kliplev ... 33
Kliplev Mølle, Kliplev ... 33
Knudsen, S., Blomsterimport, Padborg ... 26
Kontrolhønseriet „Rise" pr. Røde Kro ... 25
Korn- og Foderstofforretning, A/S, Laurids Nielsens, Graasten ... 17
Kulimport & Skibsfart A/S „Prima", Aabenraa ... 5
Kul Kompagni A/S, Aabenraa ... 9
Kulkompagni, Aktieselskab, Graasten ... 18
Larsen, Hans, Købmand, Hellevad ... 30
Link, Johan, Skrædermester, Graasten ... 21
Lorenzen, Jes Jørgen, Maskin-Smedie, Krusaa pr. Padborg ... 29
Lorenzen, L., Installatør, Hellevad ... 31
Madsen, Hans, Cykle- og Radiohandler, Padborg ... 28
Magasin du Nord, Graasten ... 21
Marcussen & Søn, Orgelbyggeri, Aabenraa ... 3
Margarinefabrik, Aabenraa ... 6
Maskinoplag A/S, Dansk, Aabenraa ... 6
Mejeriforretning, Sønderjydsk, Aabenraa ... 6
Michler, A., Smedemester, Hellevad ... 30
Mortensen, Chr., Maskinfabrik, Aabenraa ... 13
Motormølle, Aabenraa ... 8
Møbelfabrik, Rødе Kro ... 24
Møbellager, Aabenraa ... 7
Mølle, Kliplev ... 33
Mølle, Padborg ... 26
Nellikekultur, Dansk, Aabenraa ... 2
Nielsen, Andreas, Fiskeeksport, Aabenraa ... 12
Nielsens, Laurids, Korn- og Foderstofforretning, A/S, Graasten ... 17
„Nizza", Gartneriet, Aabenraa ... 13
Nørre Smedeby Stenbrud & Skærvefabrik A/S, Nørre Smedeby ... 36
Padborg Mølle, Padborg ... 26
Paulsen, Johs., Købmand, Aabenraa ... 11
Petersen, Jens, Bygningsartikler, Padborg ... 28
Petersen & Knudsen, Kolonial, Manufaktur, Isenkram, Padborg ... 27
Petersen, Lorens, Cyklehandler, Hjordkær ... 31
Poulsen, Niels, Karetmager, Kværs pr. Tørsbøl ... 36
„Prima", Kulimport & Skibsfart A/S, Aabenraa ... 5
Rabe, H., Gartner, Hjordkjær ... 32
Rebslageri og Børstenbinderi, Graasten ... 19
Reese, Hermann, Møbel- og Bygningssnedkeri, Løjt-Kirkeby ... 33
Ricken & Co., Herreekviperingsfabrik, Aabenraa ... 12
Riis-Antonsen, Møbelfabrik, Aabenraa ... 14
„Rise", Kontrolhønseriet, pr. Rødе Kro ... 25
Rødе Kro Møbelfabrik, Rødе Kro ... 24
Rødе Kro Savværk og Pakkassefabrik, Rødе Kro ... 23
Savværk. Frøslev pr. Padborg ... 29
Savværk, Rødе Kro, og Pakkassefabrik, Rødе Kro ... 23
Schmidt, Hinrich, Padborg Mølle, Padborg ... 26
Shell Stationen, Aabenraa ... 14
Simonsen, E. Falkenløve, Møller, Vollerup pr. Boldersley ... 35
Skibsværftet „Toft", Graasten ... 22
Stenbrud, Nørre Smedeby, & Skærvefabrik A/S, Nørre Smedeby ... 36
Stenhuggeri, Carl Iversens, Kolstrup pr. Aabenraa ... 8
Strøh, H., Bagermester, Graasten ... 20
Stubbæk Cykle- og Radioforretning, Stubbæk pr. Aabenraa ... 16
Sønderjydsk Mejeriforretning, Aabenraa ... 6
Sørensen, Christian J., Købmand, Varnæs ... 36
Sørensen Chr. J., Frø, Kul, Foderstoffer, Rødе Kro ... 25
Sørensen, Johs., Installatør, Aabenraa ... 10
„Taarnby", Cykleforretningen, Aabenraa ... 16
Tarp, K. K., Installatør, Boldersley ... 35
Teglværk, Fredenshøj, Aabenraa ... 4
Teglværk, Graasten ... 17
Thuesen, Adolf, Malermester, Rødе Kro ... 25
„Toft", Skibsværftet, Graasten ... 22
Uldalls, V., Eftf., Manufakturhandel, Graasten ... 18
Voetmann, J. J., Trælasthandel, Aabenraa ... 8
Vulkaniseringsanstalt. Aabenraa ... 15
Weber jun., H., Cykleforretning, Aabenraa ... 13
Ødis, Asmus, Skotøjsfabrik, Rødе Kro ... 23

AFDELING G OMFATTER HADERSLEV AMT

Side

Adolphsen, Fr. & Søn, Snedkermestre, Haderslev ... 3
Aga, A/S, Kem.-Tekn. Fabrik, Haderslev ... 6
Ahlers, Peter, Mekanisk Værksted, Hammelev ... 41
Andels-Fjerkræslagteri, Sydjydsk, Haderslev ... 7
Andels-Slagteri, Rødding ... 37
Andels-Svineslagteri, Vojens ... 34
Andersen, Ernst, Møbelfabrik, Haderslev ... 30
Andersen, H. C., Brødfabrik, Haderslev ... 18
Arbejdernes Brødfabrik, A/S, Haderslev ... 10
Asmussen, Andreas, Autoværksted, Vojens ... 36
Automobil Central, Rødding ... 40
Automobil-Centralen, Christiansfeld ... 53
Baewert, Carl, Auto-Reparationsværksted, Haderslev ... 19
Bank, Rødding, Aktieselskabet, Rødding ... 37
Barslund & Rosenberg, Støbegods, Gram ... 47
„Bjerndrup", Fjerkræslagteriet, Haderslev ... 28
Bjørnshauge, Hans J., A/S, Korn og Foderstoffer, Haderslev ... 28
Bjørnshauge, J., Farve- og Tapethandel, Haderslev ... 26
Borg, Valdemar, Mek. Værksted, Marstrup ... 50
Boysen, Hans, Malerforretning, Marstrup ... 50
„Branderup", Rugemaskinefabrik, Branderup ... 54
Brincken, M. C., A/S, Isenkram en gros, Haderslev ... 24
Brühn, Matinus, Cyklehandler, Haderslev ... 32
Brødfabrik, A/S, Arbejdernes, Haderslev ... 10
Buchard, Johannes, Manufakturhandler, Rødding ... 40
Carstensen, Chr., Konditori og Café, Haderslev ... 20
Carstensen, H., Malerforretning, Haderslev ... 19
Christensen, J., „Cyklehuset", Haderslev ... 32
Christensen, Wald., Installationsforretning, Haderslev ... 16
Christiansen, Paul & Søn, Haderslev ... 16
„Cyklehuset", Haderslev ... 32
Dahl, J., Kaffebrænderi, Haderslev ... 21
Dammann, H., Porcelæn en gros, Haderslev ... 2
Dampteglværk, Gram ... 46
Dampvaskeri og Badeanstalt, Haderslev, A/S, Haderslev ... 12
Destruktionsanstalt, Haderslev Amts statsautoriserede, Hammelev... 41
Egholm, Brødrene, Electrom. Værksted, Haderslev ... 20
Faaborg, Carl, Kolonial en gros, Haderslev ... 17
Farvehandel, Haderslev ... 23
Feidenhansl, B., Radio- og Cykleforretning, Haderslev ... 13
Fjerkræslagteriet „Bjerndrup", Haderslev ... 28
Fjerrenseri, Haderslev, A/S, Haderslev ... 12
„Flora", Gartneri, Rødding ... 39
Fredsted Teglværk, Fredsted pr. Haderslev ... 9
Frost, Frode, Cykle- og Radioforretning, Gram ... 48
Frugtplantagen „Solvang", Gram ... 47
Garbers, C. W., Farver og Lakker en gros, Haderslev ... 5
Gartneriet „Flora", Rødding ... 39
Gormsen, Mathias, Skrædermester, Haderslev ... 30
Gram, Brødrene, A/S, Vojens ... 33
Gram Dampteglværk, Gram ... 46
Gram Træskofabrik, Gram ... 47
Gram Tæppefabrik, Gram ... 46
Granlunds, A., Efterfølger, C. G. Gørner, Ducolakering, Haderslev... 26
Grodt, Erik J., Autoværksted og Autoforhandler, Haderslev ... 32
Grøndahl, Anders, Gram ... 48
Gubi, K. M., Malerforretning, Bevtoft ... 54
Haderslev Amts statsautoriserede Destruktionsanstalt, Hammelev... 41
Haderslev Dampvaskeri og Badeanstalt A/S, Haderslev ... 12
Haderslev Farvehandel, Haderslev ... 23
Haderslev Fjerrenseri A/S, Haderslev ... 12
Haderslev Kul- & Koks-Kompagni, A/S, Haderslev ... 4
Haderslev Møbellager, Haderslev ... 12
Haderslev Planteskole, Haderslev ... 27
Haderslev Sækkelager, A/S, Haderslev ... 13
Hansen, Asmus, Kolonial og Kortevarer en gros, Haderslev ... 23
Hansen, Chr., Vulkaniseringsanstalt, Haderslev ... 13
Hansen & Christiansen, Kolonial en gros, Haderslev ... 17
Hansen, L., Cykle- og Vulkaniseringsforretning, Rødding ... 41
Hansen, M., Manufakturhandler, Rødding ... 38
Hansen, Michael, Jern og Staal en gros, Haderslev ... 15
Hansen, M. Jr., A/S, Tobaksfabrik, Haderslev ... 2
Hesselberg, R. F., Auto-Værksted, Haderslev ... 29
Hoptrup Maskinsnedkeri, Hoptrup ... 52
Hundevadt, Anton, Købmand, Haderslev ... 4
Høeg, Mathias P., Trævarefabrik, Toftlund ... 43

Side

Iversen, I. K., Trævarefabrik, Brorsbøl pr. Hadersley 31
Jensens, G., Papirhandel, Hadersley 12
Jensen, Hans Axel, Købmandsforretning, Brændstrup pr. Gram 48
Jensen, Jacob, Skotøj en gros, Hadersley 14
Jensen, Jørgen C., Urmager og Guldsmedeforretning, Hadersley 25
Johansen, P., Købmand, Hammelev 42
Junker, A. N., en gros Forretning, Hadersley 15
Jørgensen, J., Manufaktur og Trikotage, Hadersley 28
Kalksandstenfabrikken „Union", A/S, Vojens 35
Karosserifabrik, Skodborg 55
Kem.-Tekn. Fabrik „Aga", A/S, Hadersley 6
Kloster, N. C., Import & Eksport, Spedition, Hadersley 10
Knudsen & Jensen, Autoværksted, Hadersley 9
Knudsen, Magnus, Skrædermester, Hadersley 24
Kul- & Koks-Kompagni, Hadersley, A/S, Hadersley 4
Kyhl, Thomas, Mek. Værksted, Hoptrup 52
Købmandsforening, Toftlund og Omegns, Toftlund 44
Køhlers Mineralvandsfabrik, Hadersley 25
Lander, F., Blikkenslager, Gas- og Vandmester, Hadersley 19
Lund, Jens, Handelsgartner, Vojens 36
Lund, Peter, Cykle- og Autoforretning, Nustrup 49
Maasbøl, Andreas, Manufakturhandel, Hadersley 22
Madsen, Laust, Bagermester, Nustrup 49
Margarinefabriken „Nordslesvig", Hadersley 11
Margarinefabrik, Toftlund 44
Maskinsnedkeri, Hoptrup 52
Maskinsnedkeri, Øsby 55
Mineralvandsfabrik, Køhlers, Hadersley 25
Møbel-Industri, Sønderjysk, Rødding 40
Møbellager, Hadersley 12
Mølle, Nustrup 50
Mølle, Over Lerte pr. Farris 53
Mølle, Rurup pr. Toftlund 46
Møller, F. Th., Bageri og Konditori, Fjeldstrup 51
Møller, Marlin, Manufakturhandler, Vojens 36
Møller, S. N., Møbel- og Bygningssnedkeri, Savværk, Nustrup 49
Nielsen, Chr. Vesterager, Savværk og Trævarefabrik, Rødding 39
Nielsen, M., Maler- og Ducolakeringsforretning, Toftlund 45
Nielsen, Niels, Installatør, Vojens 34
Nissen, Th., Ægeksport, Hadersley 6
Nordisk Tricotagefabrik, Hadersley 5
„Nordslesvig", Margarinefabriken, Hadersley 11
Nustrup Mølle, Nustrup 50
Olling, O. P., Glarmester, Hadersley 30
Olsen, Theodor, Bøssemager, Hadersley 31
Orbesen, Knud, Isenkræmmer, Hadersley 14
Over Lerte Mølle pr. Farris 53
Papirhandel, G. Jensens, Hadersley 12
Petersen, A. F., Vægtfabrik, Hadersley 3
Petersen, Asmus, Baadebygger, Hadersley 27
Petersen, C. A., Jern, Rør, Staal og Isenkram, Hadersley 15

Side

Petersen, H. H., Møbelforretning, Hadersley 32
Petersen, Johan, Cyklehandler, Hadersley 33
Petersen, P. L., Produktforretning, Toftlund 45
Petersen, P. M., Bagermester, Bevtoft 54
Planteskole, Hadersley 27
Reimers, H. C., A/S, Kontormaskiner, Hadersley 21
Rugemaskinefabriken „Branderup", Branderup 54
Rurup Mølle, Rurup 46
Rødding Andels-Slagteri, Rødding 37
Rødding Automobil Central, Rødding 40
Rødding Bank, A/S, Rødding 37
Rødding Tømmerhandel, Rødding 38
Sachs & Deisselberg Eftfl., Sadelmagerartikler, Møbelstoffer en gros, Hadersley 8
Savværk, Styding pr. Hammelev 41
Savværk, Tyrstrup, og Emballagefabrik, Tyrstrup pr. Christiansfeld 53
Schleth, Heinr. C. L., Bagermester, Øsby 56
Schmidt, Brdr., Møbelkonstruktører, Hadersley 25
Schmidt, Johs., Over Lerte Mølle pr. Farris 53
Schmidt, P., Automobilhandler, Toftlund 44
Schmidt, Severin, Papirvarefabrik, Hadersley 20
Schrøder, Johann, Hejsager Maskinsnedkeri 55
Sellmer, E. Chr., Automobil-Centralen, Christiansfeld 53
Skaarenborg, Axel, Isenkramforretning, Hadersley 18
Skau, Anton, Isenkræmmer, Hadersley 7
Skodborg Karosserifabrik, Skodborg 55
Skov, Nis, Maskinsnedkeri, Jels 51
„Solvang", Frugtplantagen, Gram 47
Steffensen, S. P., Bageri, Hammelev 42
Styding Savværk, Styding pr. Hammelev 41
Sydjysk Andels-Fjerkræslagteri, Hadersley 7
Sækkelager, Hadersley, A/S, Hadersley 13
Sønderjysk Møbel-Industri, Rødding 40
Sønderjysk Træskoforretning, Vojens 37
Teglværk, Fredsted pr. Hadersley 9
Thomsen, Th., Tømrermester, Vojens 35
Toftlund Margarinefabrik, Toftlund 44
Toftlund og Omegns Købmandsforening, Toftlund 44
Tricotagefabrik, Nordisk, Hadersley 5
Træskofabrik, Gram 47
Træskoforretning, Sønderjydsk, Vojens 37
Tyrstrup Savværk og Emballagefabrik, Tyrstrup pr. Christiansfeld 53
Tæppefabrik, Gram 46
Tømmerhandel, Rødding 38
Ullerup, A. H., Købmand, Toftlund 43
„Union", Kalksandstenfabrikken, A/S, Vojens 35
Vojens Andels-Svineslagteri, Vojens 34
„Vulkan", Hadersley 11
Ørum, C. J., Købmand, Hadersley 29
Øsby Maskinsnedkeri, Øsby 55